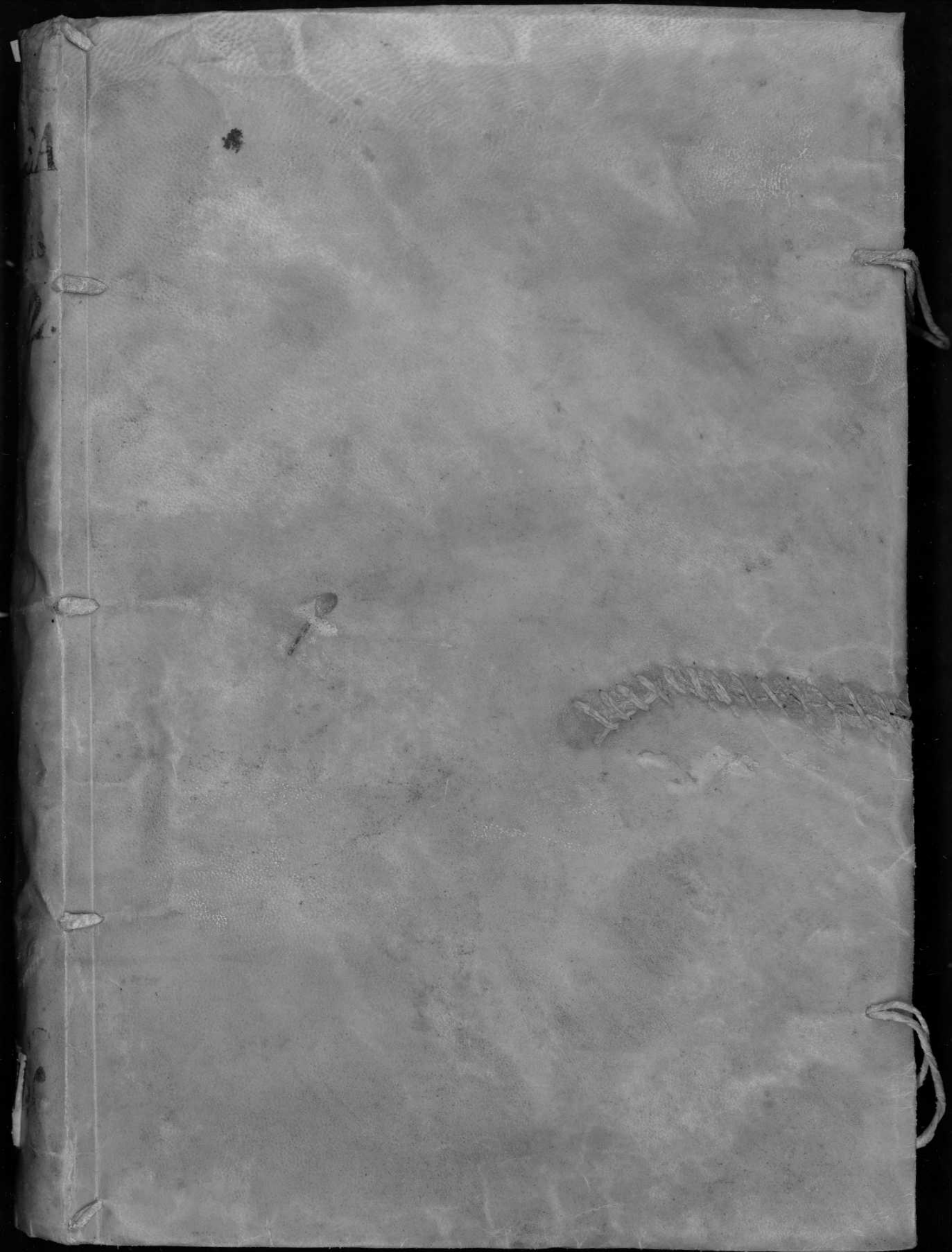

INVICTISSIMO REGI CATHOLICO
PHILIPPO V.
DICATA.

CHARISSIMUM FRATREM ET MILITEM

Adversus privilegia, causas, haereticos, et infideles
Adversus valde periculosos, et infideles
Milicibus necessarios.

QUE CUMQUE NECESSARIIS

Etante 42
No 3
Vol. 14

LAUREA LEGALIS,

DECANA SALMANTINA

D.D. BERNARDINI ANTONII
FRANCOS VALDES,

PRIMARIÆ LEGUM CATHEDRÆ MODERATORIS ANTIQUIORIS,
totius Universitatis Antesignani; Divi Jacobi Ordinis jam diu professi in
Regali Cœnobio D. Marci Legionensis, quondam ejusdem Academiæ
Regii Collegii præfati Ordinis Collegæ, & Rectoris; deinde Vicarii
Generalis Provinciæ Legionensis in Extremadura; Giennensis denique
Episcopatus Gubernatoris, & Officialis generalis,
Sede plena, & vacante.

PRO JURIBUS, PRIVILEGIIS, EXEMPTIONIBUS, JURISDICTIONE
SPIRITUALI, AC TEMPORALI GUBERNIO QUATUOR ORDINUM
EQUESTRIUM MILITARIUM,

DIVI JACOBI, CALATRAVÆ,
Alcantaræ, & Montefæ.

TOMUS II. PARS II. ET III.
INVICTISSIMO REGI CATHOLICO
PHILIPPO V.
DICATA.

OPUS UTILISSIMUM PRACTICIS, ET THEORICIS, AD
discernenda privilegia, causas harum Militiarum decidendas,
Judicibus, & Advocatis valde proficuum, ac Professoribus
Militaribus necessarium,

CUM LICENTIIS NECESSARIIS.

Salmantica; Ex Officina S. Crucis, apud ANTONIUM VILLARROEL
& TORRES. Anno M DCC XL.

L. AUREA LEGALLIS

DE CANA SALAMANCA

D. D. BERNARDINI ANTONII

FRANCOS VALDES

PRIMA RIT. LEGUM CATHEDRAE MODERATORIS ANTIQVORIS
totius Universitatis Antiquarii; Divi Jacobi Ordinis jam diu professi in
Regali Conopio D. Marii Legionensis, quondam ejusdem Academiae
Regii Collegii praefati Ordinis Collegii, & Rectoris; deinde Vicarii
Generalis Provinciae Legionensis in Examinibus; Gubernantis denique
Episcopatus Gubernantis, & Officialis generalis,
sede plena, & vacante.

PRO JURIBUS, PRIVILEGIIS, EXEMPTIONIBUS, JURISDICTIONE
SPIRITUALI, AC TEMPORALI GUBERNIO QUATTOR ORDINUM
EQUESTRIUM MILITARUM,

DIVI JACOBI, CALATRAVAE
Alcantarae, & Monacho.

TOMUS II. PARS II. ET III.
INVICTISSIMO REGI CATHOLICO
PHILIPPO V.
DICATA.

OPUS UTILISSIMUM, PRACTICIS, ET THEORICIS, AD
discutendum privilegia, causas harum Militarium decidendas
Judicibus, & Advocatis valde praestitum, & Professoribus
Militibus necessarium.

CUM LICENTIA NECESSARIA.

Salmanicae; Ex Officina S. Joannis, apud Antonium Villarroel
& Torres. Anno MDCCLXX.

LICENCIA DEL CONSEJO.

DON Miguèl Fernandez Munilla, Secretario del Rey Nuestro Señor, su Escribano de Camara mas antiguo, y de gobierno del Consejo, &c.

Certifico, que habiendose visto por los Señores de èl, el segundo tomo del libro intitulado *In qua de Religiosis Militibus*, su Autor, el Doct. D. Bernardino Francos y Valdès, del Orden de Santiago, Cathedratico de Prima de Leyes Jubilado de la Universidad de Salamanca, y Vicario General en la Villa de Barrueco Pardo, territorio de su Orden, que con licencia de dichos Señores concedida al susodicho ha sido impresso, tassaron à seis maravedis cada pliego, y el referido libro parece tiene ciento y veinte y tres, sin principios, ni tablas, que à este respecto importa setecientos y treinta y ocho maravedis, y al citado precio, y no más mandaron se venda, y que esta Certificacion se ponga al principio de cada libro para que se sepa el à que se ha de vender. Y para que conste lo firmè en Madrid à seis de Oçtobre de mil setecientos y quarenta.

D. Miguèl Fernandez Munilla,

Don Miguèl Fernandez

Consejo, Cam. por s. M.

IN

FEE

Con estas erratas corresponde à su Original este segundo tomo ; su Autor, el *Doct. D. Bernardino Francos y Valdés*, de el Orden de Santiago , Cathedrático de Prima Jubilado de la Universidad de Salamanca , y Vicario General de la Villa de Barrueco Pardo , territorio de el mismo Orden. Madrid dos de Octubre de mil setecientos y quaranta.

Correct. Gen. per S. M.

[illegible]

INDEX,

TRACT. ET QUÆST.

qui, quæ vè,

IN HOC II. TOM. ET PART. II. ET III.

CONTINENTUR

TRACT. I.

DE POTESTATE MAGISTRI IN CAPITULO GENERALI,
deque ipsius Capituli potestate.

QUÆST. I.

Utrum in Militaribus Ordinibus
cessaverit obligatio cogendi
Capitula Generalia. Fol. 2.

Quæst. ii.

Quid intelligatur nomine Capitu-
li Generalis, & an ad Magistrum
spectet illud congregare. fol. 7.

Quæst. iii.

Quo tempore, & loco fieri debeat
Capitulum Generale. fol. 8.

Quæst. iv.

Quinam debeant vocari ad Capi-
tulum Generale. eod. fol.

Quæst. v.

Quenam in Capitulo Generali
tractanda, & agenda sunt. fol. 10.

Quæst. vi.

Utrum Capitulum Generale sit
Superius Magno Magistro. fol. 13.

Quæst. vii.

Utrum Capitulum Generale sine
voto, & consensu Magistri, immò
eo contradicente, possit statuta con-
dere, & alia discernere. fol. 19.

Quæst. viii.

Utrum Magister per se solum
Tom. II.

possit facere statuta perpetua, &
quid circa jurisdictionem Ecclesiasti-
cam in seculares suorum Ordinū. f. 22.

Quæst. ix.

An Magister, unà cum Capitulo
Generali possit aliquid statuere contra
jus commune. fol. 23.

Quæst. x.

An Magister simul cum Capitulo
Generali possit condere nova statuta
arctiora, quæ sint simpliciter suprà
regulam. fol. 24.

Quæst. xi.

Utrum Magister simul cum Ca-
pitulo Generali possit reformare regu-
lam jam collapsam, obligando Subdi-
tos ad observantiam talis reformatio-
nis. fol. 25.

Quæst. xii.

An Magister unà cum Capitulo
Generali possit ad observantiam sta-
tutorum sub pœna excommunicationis
obligare. fol. 26.

Quæst. xiii.

An statuta per Magistrum in Ca-
pitulo Generali facta, eò ipso, cen-
seantur confirmata auctoritate Apost-
olica. f. 27.

¶

Quæst.

Quæst. xiv.

An Magister obligetur legibus, & statutis per se ipsum, aut per se undè cum Capitulo Generali conditis. fol. 28.

Quæst. xv.

Utrum Capitulum Generale possit annullare, & revocare indebitè facta, & alienata per Magistrum. cod. fol.

Quæst. xvi.

An Capitulum Generale potestatem Magistri possit restringere, & coarctare. fol. 29.

Quæst. xvii.

An Capitulum Generale quandiù durat, possit exercere aliquos actus ad Magistri potestatem Ordinariam pertinentes. fol. 30.

Quæst. xviii.

An Capitulum Generale possit advocare ad se causas pendentes coram Magistro. fol. 31.

Quæst. xix.

An à Magistro ad Capitulum Generale, quandiù durat, possit appellari, vel per viam recursus adire. cod. fol.

Quæst. xx.

An Magister in Capitulo Generali sit Legislatores; & statutorum, quæ ibi fiunt, conditor, an vero Capitulum ipsum. fol. 32.

Quæst. xxi.

An statuta facta in Capitulo Generali possint revocari à Magistro independentèr à Capitulo Generali: & an possit illa declarare. fol. 35.

Quæst. xxii.

An Magister possit dispensare in statutis per eum conditis in Capitulo Generali. fol. 36.

Quæst. xxiii.

An Magister cum consensu Capituli Generalis possit revocare leges, & statuta in alio Capitulo Generali facta. fol. 37.

Quæst. xxiv.

An Capitulum Generale, quandiù durat, possit se intromittere in exercitio actuum, qui jure communi, & speciali Ordinis exercentur per Priores in suis Capitulis localibus. cod. fol.

TRACT. II.

De potestate Magistri in recipiendo Novitios ad habitum, & professionem Religiosorum Militum.

Quæst. i.

An solum ad Magistros expectet Novitios ad habitum admittere. fol. 38.

Quæst. ii.

Quenam qualitates in recipiendis Novitiis ad habitum horum Ordinum desiderantur. fol. 41.

Quæst. iii.

An nobilitas in recipiendis ad habitum requiratur, & qualis. fol. 42.

Quæst. iv.

An nobilis ex privilegio possit ad habitum Militarem admitti. fol. 44.

Quæst. v.

An recipiendi ad habitum Religiosorum Militum debeant esse legitimi, ex legitimo Matrimonio nati; & quomodo id intelligatur. fol. 50.

Quæst. vi.

An filii naturales habitus Militarium Ordinum sint capaces, & qui isti dicantur. fol. 51.

Quæst. vii.

An filii bastardi sint capaces habi-

bitus Militarium Ordinum ; & qui
bastardi dicantur. fol. 54.

Quæst. viii.

An qui genus ducunt ab Hebraeis,
vel Mauris , etiam à quovis remoto
gradu , excludantur ab habitu horum
Ordinum. fol. 57.

Quæst. ix.

An in his Ordinibus possint ad-
miti ad habitum damnati , seu pœni-
tentiam passi per S. Inquisitionis Offi-
cium , & quomodo id intelliga-
tur. cod. fol.

Quæst. x.

An ab habitu Militarium Ordi-
num excludantur exercentes officia
vilia , & quæ ista sint , & quousque
prohibitio extendatur. fol. 60.

Quæst. xi.

An reptatus , si non se liberavit
à repto , possit admitti ad habitum ; &
quid sit reptum. fol. 66.

Quæst. xii.

An Magister possit aliquem ad
habitum recipere contra statuta Ordi-
nis , in illis dispensando. fol. 68.

Quæst. xiii.

Quenam sint considerata pro
expeditione informationum , quæ ad
habitum horum Ordinum fiunt ; & in
Consilio Ordinum præsentantur. f. 69.

Quæst. xiv.

Quæ observanda sunt circa prag-
maticam actuum possitivorum. f. 72.

Quæst. xv.

Quonam modo Informantes , seu
comissarii procedere debeant in confi-
ciendo Informationes : & an tuta confi-
cientia possint , præter stipendium
per statutum taxatum , plus aliquid
à partibus recipere. fol. 73.

Quæst. xvi.

An Simonia committatur , si ob
gratiam , vulgò Merced de habito
pretium à Rege recipiatur. cod. fol.

Quæst. xvii.

Quæ sit ætas legitima ad Novi-
tium in Ordinibus Militaribus. f. 75.

Quæst. xviii.

An valeat professio Religiosi
Militis facta ante 16. ætatis annum,
vel nondum completo Novitiatus an-
no. fol. 76.

Quæst. xix.

An dies ultimus ex designatis
Militibus Novitiis ad profitendum
debeat necessario compleri. fol. 78.

Quæst. xx.

An valeat admissio ad habitum ,
& professionem contra aliquam qua-
litatem ex recensitis in stabilimentis ,
& definitionibus ; & an qui conscius
est alicujus impedimenti v. g. impuri
sanguinis , tutè , & licitè possit ha-
bitum suscipere , & retinere , ac Or-
dinis emolumentis potiri. fol. 79.

Quæst. xxi.

An Novitius recipiens habitum
teneatur fateri vitium de quo interro-
gatur : & an si illud non detegat , va-
leat professio. fol. 85.

Quæst. xxii.

An per professionem filii familias
in Ordine Militari , patria potestas
dissolvatur : cui acquirat ; & an Pater
professus possit irritare filiorum vo-
ta , & desinat filios in potestate ha-
bere. fol. 86.

Quæst. xxiii.

An Religioso Militi professo li-
citus sit transitus ad aliam Religionem
sine licentia Magistri. fol. 89.

Quæst.

Quæst. xxiv.

An Religioso Militi transeunte ad alium Ordinem Militarem sint de-
nuo informationes faciendæ: & novo
indigeat anno novitiatus. fol. 95.

Quæst. xxv.

An Religiosus miles ad aliam Re-
ligionem translatus possit ibi Clericus
fieri. fol. 93.

Quæst. xxvi.

An Religiosus Miles professus
possit fieri claustralis in aliquo Con-
ventu sui Ordinis, & quomodo? f. 94.

Quæst. xxvii.

An Religiosus Miles professus pos-
sit in Sacris ordinari, & quomo-
do. fol. 95.

Quæst. xxviii.

Ad quem Superiorem spectet Di-
missorias litteras ad Ordines Religiosos
Militibus concedere. fol. 98.

Quæst. xxix.

An Religiosus Miles occidens
inimicos bello fiat irregularis. f. 99.

Quæst. xxx.

An Religiosus Clericus conven-
tualis in his Ordinibus possit ad sta-
tum laicorum Militum transire. f. 101

TRATC. III.

De potestate coercitiva Magistri
in Religiosos Milites sibi
subditos.

Quæst. i.

An Magister, qui Religiosus
laicus est, possit esse Prælati Reli-
giosorum, etiam Clericorum. fol. 102

Quæst. ii.

In quo votum obedientie consis-
tat, & resolvatur. eod. fol.

Quæst. iii.

An Religiosus Miles conjugatus
teneatur prius satisfacere usuri sue
petenti debitum conjugale, quam
Magistro precipienti aliquid juxta
regulam, quando ita alterum alteri
obstat, ut simul adimpleri non pos-
sit. fol. 103.

Quæst. iv.

Quotuplex, & qualis sit potestas
coercitiva Magistri in Religiosos Mi-
lites sibi subditos. eod. fol.

Quæst. v.

An potestas jurisdictionis Eccle-
siastica, & Spiritualis resideat pænes
Magistrum in Religiosos Milites; ita
ut illis possit imponere præcepta spiri-
tualia. fol. 105.

Quæst. vi.

Quantum se extendat potestas
coercitiva Magistri in Religiosos tam
Clericos quam Laicos sibi subditos
quoad castigationem corporalem. f. 110.

Quæst. xvii.

Utrum Magister ad veritatem
delicti exprimendam possit ad tor-
turam debere, ac fratrem Militem
torquere. fol. 116.

Quæst. xviii.

Utrum Magister fratres Milites
sibi subditos delinquentes possit pæna
exilii punire. eod. fol.

Quæst. ix.

Utrum Magister possit sibi sub-
ditis pænam mortis, vel mutilationis
membrorum imponere. fol. 117.

Quæst. x.

An Magister possit fratrem Mi-
litem sibi subditum ad triramen dam-
nare. fol. 118.

Quæst. xi.

An Magister possit suos subditos
de-

degradare, ac brachio seculari tradere, & quæ forma in degradatione servari debet. fol. 119.

TRACT. IV.

De privilegio exemptionis concessio Religiosis Militaribus quoad forum seculare.

Quæst. i.

Quid intelligatur hic nomine exemptionis à potestate seculari, & quid sit exemptio. fol. 121.

Quæst. ii.

An Religiosi Milites gaudeant privilegio fori, sintque exempti à potestate seculari, & quo jure? f. 122.

Quæst. iii.

An Religiosi Milites gaudeant privilegio fori, si se immisceant enormis delictis? fol. 134.

Quæst. iv.

An Religiosus Militaris ob crimen sodomie fori privilegium amittat? fol. 135.

Quæst. v.

An Judex Laicus possit punire Religiosum Militem assensum notorium? fol. 136.

Quæst. vi.

Utrum Religiosus Militaris occidens Clericum, alium vè Ecclesiasticum amittat fori privilegium. f. 137.

Quæst. vii.

An quo iudice sit puniendus Religiosus Militaris pro crimine heresis? fol. 138.

Quæst. viii.

An Religiosus Militaris ob crimen lese Majestatis possit à potestate seculari puniri? fol. 139.

Tom. II.

Quæst. ix.

An Princeps secularis possit punire Religiosos Militares delinquentes ratione officii illis ab ipso commissi, v.g. Rectorum, Pretorum, Ducum, Procuratorum, Comitiarum, & Similium? eod. fol.

Quæst. x.

An Religiosus Militaris per bigamiam amittat suum privilegium fori Ecclesiastici? fol. 141.

Quæst. xi.

An uxores, & filii Religiosorum Militum gaudeant privilegio fori Ecclesiastici? fol. 142.

Quæst. xii.

An Judex secularis possit procedere contra Religiosum Militarem frangentem pragmaticas Regias? f. 144.

Quæst. xiii.

An Religiosi Militares ubique terrarum inter Catholicos fori privilegio, & exemptione fruantur? f. 146.

Quæst. xiv.

An Novitii Ordinum Militarium gaudeant privilegio fori, & exemptione à potestate seculari? fol. 147.

Quæst. xv.

An, qui post commissum delictum habitum alicujus Ordinis Militaris assumpsit, gaudeat privilegio fori? fol. 151.

Quæst. xvi.

An Religiosi Militares gaudeant immunitate Ecclesie? fol. 154.

TRACT. V.

De exemptione à potestate, & jurisdictione Ecclesiastica Episcoporum, & aliorum Judicum Ordinariorum.

Quæst. i.

De exemptione à potestate, &

jurisdictione Ecclesiastica Episcoporum, & aliorum judicium Ordinariorum. fol. 155.

Quæst. ii.

An Religiosi Militares pro suis criminibus possint ab Ordinariis Ecclesiasticis tanquam à Sede Apostolica delegatis rigore Concilii Tridentini puniri? fol. 159.

Quæst. iii.

An Religiosi Militares in causis civilibus possint coram Ordinariis Ecclesiasticis conveniri? fol. 160.

Quæst. iv.

An Religiosi Milites officia publica exercentes possint ratione prædictorum officiorum coram Ordinariis Ecclesiasticis conveniri, ab eisquæ excommunicari? fol. 161.

Quæst. v.

An bona Religiosi Militaris propter hæresim ab eo commissam possint confiscari? fol. 162.

Quæst. vi.

An Novitii Ordinum Militarium sint exempti à jurisdictione Ordinariorum Ecclesiasticorum? fol. 163.

Quæst. vii.

An Religiosi Militares ob non solutionem decimarum possint ab Episcopis excommunicari? eod. fol.

Quæst. viii.

An Religiosus Militaris citatus ab Ordinario Ecclesiastico teneatur coram eo comparere? fol. 164.

Quæst. ix.

An Legati Sedis Apostolicæ possint cognoscere de causis Religiosorum Militum. fol. 165.

Quæst. x.

An famuli, & servitores in his Ordinibus gaudeant privilegiis dictis Ordinibus concessis? fol. 167.

TRACT. VI.

De privilegio fori Equitum.

Quæst. i.

An Religiosi Milites gaudeant privilegio fori in causis civilibus, ita ut super illis conveniri non possint coram judicibus secularibus? fol. 170.

Quæst. ii.

An Religiosi Milites citati à judicibus secularibus teneantur coram eis comparere, & suæ exemptionis privilegium alegare; & quid de Militibus exterorum Regnorum? fol. 173.

Quæst. iii.

An judex Laicus possit procedere contra animalia, & pecora Religiosorum Militum, quæ in alienis pascuis reperta fuerint? fol. 175.

Quæst. iv.

Utrum Fratres Milites gaudeant Canonis privilegio. fol. 176.

Quæst. v.

A quo sit absolvendus Religiosus Miles, si percutiat alium Militem Religiosum, vel alterius Religionis Religiosum, aut Clericum secularem. fol. 178.

Quæst. vi.

An Religiosi Milites jure communi veniant appellatione Regularium, seu Religiosorum? fol. 181.

TRACT. VII.

De exemptione à solutione gabellarum.

Quæst. i.

An Religiosi Milites Laici gaudeant exemptione à solutione gabellarum? fol. 184.

Quæst. ii.

An Religiosi Militares negocia-

tionem exercentes amittant privilegium immunitatis à gabellis? f. 190.

Quæst. iii.

An Religiosi Milites Commendatarii gaudeant exemptione à solutione charitativi subsidii? fol. 192.

Quæst. iv.

An Religiosus Miles possit à Concilio loci, in quo degit, vel bona habet, pignorarè, seu in matricula plebejorum describi, vulgò ser empadronado. fol. 194.

TRACT. VIII.

De exemptione à solutione decimarum.

Quæst. i.

Utrum Fratres Milites teneantur decimas solvere Diœcesanis. fol. 196.

Quæst. ii.

Utrum Conventus Religiosorum Clericorum, & Monialium sint exempti à solutione Decimarum; & quid de Religiosis Clericis extra claustra degentibus. fol. 206.

TRACT. IX.

De castitate Equitum.

Quæst. i.

De castitate, quam Religiosi Milites juxta suam professionem servare tenentur. fol. 208.

Quæst. ii.

An valeat professio cum voto absoluto castitatis in his Ordinibus facta? & an Magister cum Capitulo generali possit mutare votum castitatis conjugalis in absolutum? fol. 209.

Quæst. iii.

An Religiosi Milites matrimo-

nium contrahere volentes indigeant licentia sui Magistri; & an peccent mortaliter, si illa non petita, matrimonium contrahant? fol. 211.

Quæst. iv.

An valeat professio Religiosi Militis sine licentia suæ uxoris facta? fol. 214.

Quæst. v.

An per professionem in aliquem horum Ordinum matrimonium ratum non consumatum dissolvatur? f. 215.

Quæst. vi.

An vovens intrare Religionem satisfaciatur, si ingrediatur aliquem horum Ordinum? fol. 216.

Quæst. vii.

In quo votum castitatis consistat: & an sit contra votum castitatis conjugalis non solum accessus turpis cum aliena, sed etiam intemperatus usus cum uxore propria. fol. 217.

Quæst. viii.

An virtute Bullæ Cruciatæ possit per confessarium commutari votum horum Ordinum? fol. 218.

Quæst. ix.

An filii Religiosorum Militum professorum, extra matrimonium habiti, sint sacrilegi; an vero naturales? eod. fol.

TRACT. X.

De paupertate Equitum.

Quæst. i.

De paupertate Religiosa Militum horum Ordinum. fol. 220.

Quæst. ii.

In quo consistat, & resolvatur paupertas Religiosa Militum Militarium Ordinum. Et an per suam professionem abdicent à se dominium suum.

suorum bonorum, ita ut impoſterum
illud non habeant. fol. 225.

Quæſt. iii.

An Religioſi Milites teneantur
ſub mortali præſentare quotannis in-
ventarium ſuorum bonorum, & li-
centiam illam poſſidendi, & expen-
dendi à ſuo Magiſtro petere? fol. 232.

Quæſt. iv.

An Religioſi Milites teneantur
non ſolum petere, ſed etiam obtinere
licentiam poſſidendi, & expendendi
bona ſua? fol. 233.

Quæſt. v.

An magnus Magiſter poſſit Re-
ligioſis Militibus ſibi ſubditis dene-
gare licentiam, quam ipſi quotannis
petunt, poſſidendi, & expendendi
bona propria; vel eorum uſum, &
adminiſtrationem ex toto, vel ex par-
te auferre, coarctare, ſeu moderare?
& an dicti Religioſi teneantur ſub
mortali eſſe parati ad relinquenda, &
distribuenda bona propria ad nutum
ſui Magiſtri. fol. 234.

Quæſt. vi.

An Summus Pontifex poſſit au-
ferre à Militibus Religioſis faculta-
tem teſtandi? fol. 235.

Quæſt. vii.

An Magiſter poſſit revocare fa-
cultatem teſtandi, Religioſis Militi-
bus conceſſam? fol. 236.

Quæſt. viii.

Cui acquirant Religioſi Milites,
ſibi ne, an proprio Ordini? & an poſ-
ſint ſuccedere in majoratus, & alia
bona? fol. 237.

Quæſt. ix.

An Religioſi Milites liberè poſ-
ſint diſponere de propriis bonis, etiam
in uſus prophanos, ac illicitos perinde

ac poſſunt ſeculares nullo voto pa-
upertatis adſtricti: idque etiam loquen-
do de fructibus Commendarum. f. 239

TRACT. XI.

De officiis ſecularibus Equitum.

Quæſt. i.

Utrum Fratres Milites regimini Ci-
vitatum, & juridiſtionibus, officiis,
aliſque regiminibus ſecularibus ſe
poſſint immiſcere. fol. 240.

Quæſt. ii.

Utrum Fratres Milites agere,
& conveniri in iudicio poſſint, & fi-
dei iurare, ac teſtes in iudicio eſſe, &
alia id genus facere. fol. 242.

TRACT. XII.

De obligatione recitandi præces,
& alia ſuffragia faciendi.

Quæſt. i.

An Religioſi Milites præces ſuæ
Regulæ recitare ſub mortali teneantur:
& quid ſi Commendatarii, aut Pen-
ſionarii ſint? fol. 244.

Quæſt. ii.

An Religioſus Miles Commenda-
tarius, ſi præces à ſua Regulâ præ-
ſcriptas recitare omitat, non ſolum
peccet mortaliter, ſed ad reſtitutio-
nem fructuum ſuæ Commendæ te-
neatur? fol. 248.

Quæſt. iii.

An Religioſus Miles penſiona-
rius teneatur recitare officiū B. Ma-
riæ juxta motum S. Pii V. eod. fol.

Quæſt. iv.

An Religioſus Miles Penſiona-
rius titulo Clericali ſatisfaciat, ſi
præces ſuæ Regulæ loco officiū B. Ma-
riæ recitet. fol. 249.

Quæſt.

Quæst. v.

An Fratres Milites teneantur ad aliqua sacrificia, & suffragia pro Fratribus, sive Clericis, sive Laicis defunctis facienda? fol. 250.

Quæst. vi.

Ad quos spectet solutio 30. Missarum, de quibus in cap. 30. Regule S. Jacobi? fol. 252.

Quæst. vii.

Anonus solvendi prædictas 30. Missas spectet ad Commendatarios? an vero ad Religiosos Parochos ratione perceptionis obventionum? & an dictæ obventiones, vulgò el pie de Altar, jure pertineant ad Commendatarios? an vero ad Parochos? f. 253

Quæst. viii.

An deceat Religiosos Milites ad Sacramenta tam penitentiae, quam Eucharistiae accedere accintos ense, & pugione? fol. 254.

Quæst. ix.

An Priores Militares Conventuales sint veri, & proprii Parochi Religiosorum Militum? an illi sub quorum Parochia degunt? & an possint confiteri cum Confessario non approbato ab Ordinario? fol. 256.

Quæst. x.

De obligatione portandi habitum Ordinis; an habitus Religiosorum Militum sit Regularis, & qualis sit eorum habitus formalis, & essentialis. fol. 257.

Quæst. xi.

An Religiosi Milites sub penis à jure statutis suæ Religionis habitum portare teneantur? fol. 258.

Quæst. xii.

An Religiosus Miles Canonicus in Ecclesia Cathedrali super habi-

Tom. II.

bitum Canonicalem possit portare habitum suæ Religionis? fol. 260.

Quæst. xiii.

An habitus in medio pectoris sit portandus? cod. fol.

TRACT. XIII.

De Commendis Equitum.

Quæst. i.

De Commendis, & Commendatariis, deque eorum origine. fol. 261.

Quæst. ii.

An Religiosi Commendarii, tuta conscientia, possint expendere redditus suarum Commendarum? f. 264.

Quæst. iii.

An Commende Ordinum Militarium sint beneficia Ecclesiastica? fol. 265.

Quæst. iv.

An Commende, earum vè redditus licitè vendi possint per Magistrum, aut Commendatarium? fol. 268.

Quæst. v.

An Commende Militares sint materia simoniæ? fol. 269.

Quæst. vi.

An Commendarii possint redditus suarum Commendarum permutare? fol. 270.

Quæst. vii.

An Magister possit in Commendis imponere pensiones? fol. 271.

Quæst. viii.

An possit Magister prædictas Commendas dividere, & unire? cod. f.

Quæst. ix.

Quibus personis dictæ Commende dari possint. cod. fol.

Quæst. x.

Ad quem spectet provisio prædictarum Commendarum? fol. 272.

Quæst. xi.

Intra quod tempus debeant Commendæ vacantes provideri. fol. 273.

Quæst. xii.

An spectativæ ad Commendas concedi possint? eod. fol.

Quæst. xiii.

An Commendæ horum Ordinum sint ad nutum Magistri amoviles? fol. 174.

Quæst. xiv.

Ad quem spectent fructus Commendæ vacantis. eod. fol.

Quæst. xv.

An, si Commendatarius promo-

veatur ad Episcopatum, vacet Commenda? eod. fol.

Quæst. xvi.

An Ecclesiæ in his Ordinibus fuerint Commendatoribus commendatæ? f. 275

Quæst. xvii.

An Commendatarii teneantur ad reparationem Ecclesiarum? eod. fol.

Quæst. xviii.

Ad quod usque tempus possint Commendæ locari. fol. 276.

Quæst. xix.

Utrum Fratres Milites sint capaces beneficiorum simplicium, & pensionum secularium. fol. 277.

P A R S III.

DE JURISDICTIONE ECCLESIASTICA Militarium Ordinum in eorum Populis, & Ecclesiis.

TRACT. I.

De jurisdictione Ordinaria
Equitum.

Quæst. i.

U*trum jurisdictio Ecclesiastica Ordinaria, & quasi Episcopalis sit apud Militares Ordines, eorumque Priores, & Vicarios in suis Prioratibus, & Vicariis, & quo jure.* fol. 282.

Quæst. ii.

Utrum Ordines isti Militares simul cum jurisdictione Episcopali, vel quasi, habeant territorium separatum, & Diocesim; ac quisque Prior, & Vicarius in suo Prioratu, & Vicaria Diocesanus sit, & nullius? f. 290.

Quæst. iii.

An tota jurisdictio Ecclesiastica tam interni, quam externi fori in his Ordinibus resideat in universo corpore eorundem Ordinum respectivè, ab eoque deribetur in Magistros, & in ceteros inferiores Prelatos? & quid post Ordinum incorporationem in Corona Regia? fol. 297.

Quæst. iv.

Quamam sint Ecclesiasticæ jurisdictionis actus, qui per Magistrum exerceri valent, & e contra. f. 301.

Quæst. v.

An Priores, & Vicarii Militares in suis territoriis, Prioratibus, & Vicariis, sint Judices Ordinarii, & a quo jurisdictione suscipiant? f. 306.

Quæst.

Quæst. vi.

An Magister, seu Supremus Or-
dinum Senatus possit in prima ins-
tantia concurrere cum Prioribus, &
Vicariis in cognitione causarum Ec-
clesiasticarum inter subditos secula-
res, & causas ab eis advocare? f. 309.

Quæst. vii.

An si causa negligentiae, seu
aliàs creatio, seu electio Vicarii Ge-
neralis Provinciae Legionensis fa-
cienda sit per Consilium Regale Or-
dinum, debeat necessariò fieri de Re-
ligioso professò in Conventu S. Mar-
cii Legion. fol. 311.

Quæst. viii.

An possit appellare ad Supre-
mum Consilium Ordinum à sententiis
Priorum, & Vicariorum eorundem
Ordinum? fol. 312.

Quæst. ix.

An appellationes de Prioribus,
& Vicariis necessariò sint deferendæ
ad Consilium Supremum Ordinum;
ita ut ad Metropolitanos, vel Nun-
tium Apostolicum deferri non pos-
sint? fol. 313.

Quæst. x.

De potestate Priorum, & Vica-
riorum in exercitio jurisdictionis. An
Priores Militarium Ordinum possint
exercere Pontificalia? & quo ju-
re. fol. 314.

Quæst. xi.

An Priores Militarium Ordi-
num possint Ordines minores suis sub-
ditis tam secularibus, quàm Regula-
ribus conferre? fol. 316.

Quæst. xii.

An Priores Militarium Ordi-
num possint suis Novitiis Ordines
minores conferre? fol. 319.

Quæst. xiii.

Utrum Priores Militarium Or-
dinum possint suis subditis Regulari-
bus litteras Dimissorias conce-
dere. fol. 320.

Quæst. xiv.

Utrum Priores, & Vicarii Mi-
litarium Ordinum possint in suis
Prioratibus, & Vicariis, Clericis
secularibus sibi subditis litteras Di-
missorias concedere. fol. 323.

Quæst. xv.

Utrum ad Priores spectet suo-
rum Religiosorum ordinandorum exa-
men, vel ad Episcopum ordinantem,
& quid de examine Clericorum secu-
lariū dictis Prioribus, & Vicariis sub-
ditorum. fol. 326.

Quæst. xvi.

Utrum Priores Militarium Or-
dinum possint dispensare cum Cleri-
cis tam Regularibus, quàm seculari-
bus sibi subditis super interstitiis
quoad Ordines minores, & majores,
& quæ causa in hujusmodi dispensa-
tione requiratur? fol. 328.

Quæst. xvii.

Utrum litteræ Dimissoriæ spirent
per mortem, vel cessationem ab offi-
cio concedentis illas. fol. 331.

Quæst. xviii.

Utrum Priores possint minores
Ordines suis subditis Regularibus
conferre in Dominicis, & aliis festi-
vis diebus, vel illos mittere, ut ad
majores Ordines extra tempora pro-
moveantur. fol. 332.

Quæst. xix.

An Priores in suis Prioratibus,
& Vicarii in suis Vicariis, in quibus
omnimodam jurisdictionem exercent,
possint indulgentias concedere, &

Missas minuire , & quid de Magistrata? fol. 334.

Quæst. xx.

Utrum Episcopi in Ecclesiis, & Conventibus Militarium Ordinum, qui, quæ vè in suis Diocesibus esse videntur, possint Pontificalia exercere sine licentia Prælatorum dictarum Ecclesiarum, & Conventuum. f. 344.

Quæst. xxi.

An Priores, & Vicarii Militares possint advocare aliquem Episcopum, ut in suis Prioratibus, & Vicariis Pontificalia exerceat? fol. 347.

Quæst. xxii.

An si Episcopus in aliquo Prioratu, seu Vicaria Militarium Ordinum de aliquibus casibus cognoscere possit; pro illis exercendis possit etiam in ea parte constituere officialem: & quid de Priore Legionensi in Vicariis de la Calera, & Merida? fol. 350.

Quæst. xxiii.

An Magister saltè in Capitulo generali possit dividere Prioratus, & Vicarias, transferendo jurisdictionem de uno in alium Prioratum, seu Vicariam, Priorem, seu Vicarium? fol. 351.

TRACT. II.

De jure visitandi Prioratus, & Vicarias.

Quæst. i.

Utrum Prioribus, & Vicariis Militarium Ordinum competat jus visitandi suos Prioratus, & Vicarias. fol. 353.

Quæst. ii.

Quot sunt genera Visitatorum. fol. 361.

Quæst. iii.

Vicarius Generalis Provinciæ Legionensis an necessario debeat esse Graduatus in jure Canonico, vel jure Civili, vel in Theologia, vel saltim in artibus: & quid de Provisoribus, & aliis Vicariis Ordinum. fol. 370.

Quæst. iv.

Quenam sit Vicarii Generalis Provinciæ Legionensis potestas; & an eo existente in dicta Provinciâ, possit ejusdem Provinciæ Prior eam existens aliquos actus jurisdictionis exercere per se, vel per alium, & aliquomodo in dicta jurisdictione se intromittere. fol. 373.

Quæst. v.

An excommunicationes, & aliæ censuræ latæ in mandatis visitationum dicantur latæ à jure, seu per statutum. & sic perpetuæ: an potius ab homine, & sic ad tempus? f. 376.

Quæst. vi.

Utrum Vicarius Generalis, seu alter Ordinis visitator possit in sua visitatione, vel extra illam, si Ordinarius est, Parochos iterum examinare. fol. 377.

Quæst. vii.

Utrum Priores in suis Prioratibus, & Vicarii in suis Vicariis cognitionem causarum Matrimonialium, & criminalium habeant. fol. 379.

Quæst. viii.

Utrum Priores, & Vicarii Militarium Ordinum possint intra suos terminos Confessarios ad secularium confessiones audiendas approbare. f. 382.

Quæst. ix.

An Religiosus Parochus Militaris, eo ipso quod Parochus fiat, possit absque Ordinaria approbatione con-

confessiones secularium audire? f. 384

Quæst. x.
Novitii, an alii quam suo Magistro possint confiteri. fol. 385.

Quæst. xi.
An Religiosi possint absolvi à suis peccatis eligendo Confessorem virtute Bullæ Cruciatæ sine licentia suorum Prælatorum? fol. 386.

Quæst. xii.
An Religiosi de licentia sui Prælati possint confiteri Sacramentaliter cuicumque Sacerdoti, sive Seculari, sive Regulari non approbato ad audiendas confessiones? fol. 387.

Quæst. xiii.
Utrum Priores, & Vicarii Militarium Ordinum jus habeant Sinodum congregandi? fol. 388.

TRACT. III.

De Beneficiis Militarium Ordinum, deque eorum provissione.

Quæst. i.
Quæ sit origo Beneficiorum Militarium Ordinum. fol. 389.

Quæst. ii.
Ad quem spectet provissio Beneficiorum in his Ordinibus. fol. 392.

Quæst. iii.
An Magister habeat potestatem conferendi dicta Beneficia, ita ut verus collator dici possit? An vero jus tantum presentandi habeat tanquam Patronus? fol. 393.

Quæst. iv.
An in his Ordinibus collationes, & institutiones Beneficiorum Ecclesiarum, quæ sitæ esse videntur in Diocesis Episcoporum, sint necessario

commitendæ Episcopis? An vero fieri possint per Magistrum, ejusque Consilium? fol. 400.

Quæst. v.
Ad quem spectet deputatio Vicarii in Ecclesiis Ordinum durante vacatione, donec Ecclesia provideatur. fol. 402.

Quæst. vi.
An ad solum Magistrum spectet provissio Beneficiorum Militarium Ordinum etiam congregato Capitula Generali? fol. 403.

Quæst. vii.
An Beneficia Militarium Ordinum sint Regularia? fol. 404.

Quæst. viii.
An dicta Beneficia necessario sint conferenda Religiosis Clericis dictorum Ordinum: & an provisiones aliter factæ valeant? fol. 405.

Quæst. ix.
An Beneficia Militarium Ordinum sint collativa, & in titulum conferri possint, & valeant, ac debeant? fol. 407.

Quæst. x.
An Cura Animarum in dictis Beneficiis resideat pænes Magistrum, aut Commendatarios: An vero pænes Religiosos Beneficiarios? fol. 408.

Quæst. xi.
An Beneficia Militarium Ordinum sint perpetua: An vero ad nutum Magistri amabilia? fol. 410.

Quæst. xii.
An Magister in conferendo Beneficia Religiosis Clericis Militarium Ordinum debeat observare in illis qualitates aliquas, & quæ istæ sint? fol. 414.

Quæst. xiii.
*An Religiosus Conventualis in-
digeat sui Prioris licentia, ut se op-
ponat ad Beneficium?* fol. 416.

Quæst. xiv.
*An in Provisiione dictorum Be-
neficiorum examen per concursum,
aut aliter requiratur: & an per Ma-
gistrum examen faciendum sit: posit-
que facere concursum?* fol. 417.

Quæst. xv.
*An Magister, & Priores te-
neantur dignioribus conferre Benefi-
cia, seu si idoneis conferant, sue sa-
tisfaciant obligationi, etiam dignio-
ribus omisissis?* fol. 424.

Quæst. xvi.
*Utrum pro obtinendo Beneficio
possint licite aliquæ pactiones fie-
ri.* fol. 430.

Quæst. xvii.
*An Magister possit cogere suos
Religiosos Clericos, ut acceptent suo-
rum Ordinum Beneficia?* fol. 432.

Quæst. xviii.
*An magnus Magister teneatur
assignare congruam pro sustentatione
Religiosorum servientium sui Ordinis
Beneficiis?* fol. 433.

Quæst. xix.
*Quæ dicatur sufficiens pars fruc-
tuum ad congruam sustentatio-
nem?* fol. 435.

Quæst. xx.
*An sit tempus aliquod diffinitum,
intra quod Magister Beneficia vacan-
tia conferri debeat: & alias detur
deolutio: & ad quem?* fol. 438.

Quæst. xxi.
*An tempus aliquod sit à jure
præfixum, intra quod provissus de Be-
neficio teneatur illud acceptare, &
post acceptationem recipere collatio-
nem?* fol. 440.

Quæst. xxii.
*Quonam modo dividendi sunt
fructus Beneficiorum, seu Commen-
darum inter hæredes Beneficiarii, seu
Commendatarii defuncti, & successo-
rum in Beneficio, seu Commen-
da.* fol. 441.

Quæst. xxiii.
*An Religiosus ad duo sui Ordinis
Beneficia habilis sit?* fol. 444.

Quæst. xxiv.
*An Religiosi Beneficiarii in suis
Ecclesiis residere teneantur?* fol. 446.

Quæst. xxv.
*An, & quomodo Religiosi Pa-
rochi teneantur residere in suis Ec-
clesiis?* fol. 447.

Quæst. xxvi.
*An Religiosus Beneficiarius, si-
mul cum Beneficio, possit obtinere
officium Prioratus in Conventu: aut
Officium Provissoratus, aut Vicaria-
tus Vicarii Generalis in Ordine: quod
est querere an ista Officia excusent à
residentia in Parochiali.* fol. 454.

Quæst. xxvii.
*An causa faciendi informationes
Religiosorum Militum sit sufficiens,
ut Religiosi Parochi excusentur à
residentia in suis Ecclesiis?* fol. 455.

Quæst. xxviii.
An studiorum causa possint Re-

ligiosi Parochi à suis Ecclesiis ab
esse? fol.456.

Quæst. xxix.

An Religiosus Parochus propter
Officium Inquisitoris liberetur à sua
residentia in Parochiali sua Ec-
clesia? fol.457.

Quæst. xxx.

An Priores, aliàs Parochi te-
neantur residere in suis Conventibus:
an verò in suis Prioratibus? fol.458.

Quæst. xxxi.

An Religiosus Parochus justam
habens causam non residendi ad ali-
quod tempus, possit in consulto Præ-
lato relinquere substitutum, modò sit
idoneus, & à Prælato admissus ad
Sacramentorū administrationē. f.459

Quæst. xxxii.

An Religiosus Parochus pro suis
ovibus teneatur sacrificium facere:
& an teneatur illis aliquas Missas
applicare? fol.460.

Quæst. xxxiii.

An Parochi ex Officio suo te-
neantur verbum Dei in Ecclesiis suis
prædicare? fol.462.

Quæst. xxxiv.

An Parochi non impediti muneri
suo satisfaciant, si non per se, sed per
alios concionentur? eod. fol.

Quæst. xxxv.

An Parochi omnibus diebus per
Concilium Trident. designatis, tenean-
tur per se, vel per alios concionari,
& quando mortaliter peccent verbi
Dei prædicationem per se, vel per alios
permitentes? fol.463.

Quæst. xxxvi.

An Parochus, qui nunquam vel
rarò concionem habet ad populum, pec-
cet; etiam si in sua Parochia non de-
sint Concionatores? fol.465.

Quæst. xxxvii.

An Parochus, qui ob legitimum
impedimentum non per se, sed per
alium concionatur, teneatur ad im-
pensas concionatoris à se, vel ab Epis-
copo constituti. Et quid non sit legiti-
mè impeditus? fol.466.

Quæst. xxxviii.

An Religiosi Clerici Militarium
Ordinum cum sint capaces Beneficio-
rum Parochialium Secularium, ut 4.
p. latè fundabimus, tract.2. per tot:
quis possit illis licentiam præbere ad
talìa Beneficia obtinenda? fol.469.

Quæst. xxxix.

An Religiosi Clerici Militarium
Ordinum sint capaces Cappellaniarum
in eorundem Ordinum Ecclesiis si-
tarum, & fundatarum? eod. fol.

Quæst. xl.

An Religiosi Clerici Militarium
Ordinum sint capaces simplicium Be-
neficiorum secularium, & pensio-
num? fol.472.

Quæst. xli.

An Priores possint conferre sibi
Beneficia vacantia ad eorum collatio-
nem spectantia? fol.478.

Quæst. xlii.

An in conferendis Beneficiis in
Ordine S. Jacobi sit inter Religiosos
Opositores attendenda qualitas anti-
qui-

quiritatis sui Conventus, ita ut ceteris paribus preferendus sit Religiosus antiquioris Conventus filius: fol. 479.

Quæst. xliii.

Utrum Magister possit Beneficia sibi subiecta unire. fol. 481.

Quæst. xliiv.

Utrum Magister, & Priores extra territorium sue jurisdictionis existentes possint ibi Beneficia sibi subiecta conferre. fol. 482.

Quæst. xlv.

Utrum in Villis Militarium Ordinum alienatis, ad Magistrum, vel ad Emptores spectet Beneficiorum presentatio seu provisio. fol. 483.

Quæst. xlii.

Utrum Officium Supprioris vacet per provisionem illius ad Beneficium. eod. fol.

TRACT. IV.

De Hospitalibus Equitum.

Quæst. unica.

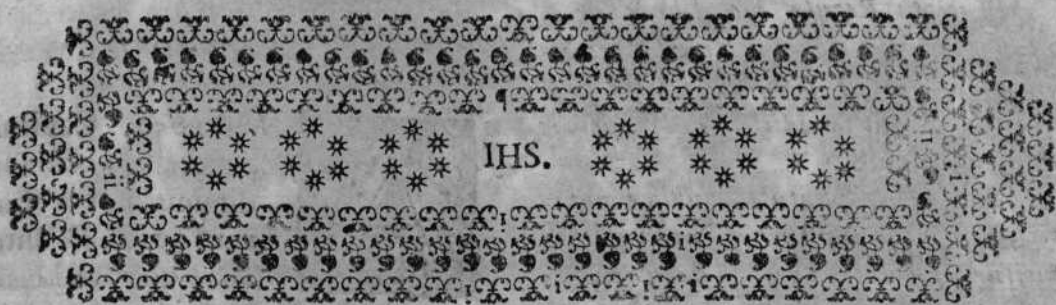
De Hospitalibus, & Hospitalium Administratoribus. fol. 485.

TRACT. V.

De Jurisdictione Seculari in Populis.

Quæst. unica.

De Jurisdictione Seculari in Populis, & locis Militarium Ordinum. fol. 489.

J U R I S

ORDINUM MILITARIUM.

TOMUS SECUNDUS.

PARS SECUNDA.

IN QUA DE RELIGIOSIS MILITIBUS.

TRACTATUS PRIMUS.

DE POTESTATE MAGISTRI IN CAPITULO GENERALI DE QUE
ipsius Capituli potestate.

*Utrum in Militaribus Ordinibus cessa-
verit obligatio cogendi Capitula
generalia.*

SUMMARIUM.

*In Capitulis generalibus Matrili
coactis anno 1652. nostrae questionis ma-
teria disceptatur; & Neothericus qui-
dam conatur probare, in Ordine S. Ja-
cobi non ex necessitate, sed ex libera
Magistri voluntate Capitula generalia
celebrari, eo quod prior vivendi forma
inter Jacobaeos non vigeat: & ex aliis
fundamentis à num. 1. usque ad 16.*

*Cum in viridi observantia erat re-
gala Ordinis, ita ut illius, etsi minimi
praecepti transgressio pro lethali habere-
tur, ex praescripto Regulae ad ipsius sta-
bilitatem generalia Capitula celebraban-
tur. n. 2.*

*Tractu temporis pristina in com-
muni vivendi forma in desuetudinem ab-*

Tom. II.

*it, inducta bonorum Ordinum divi-
sione quoad usum pro Mensa Magistri,
& pro quibusdam ex emeritis Militibus,
cum aliis Fratribus, qui eis commenda-
bantur, ob quod Commendatores illi
vocantur: & hoc in statu pene in
desuetudinem abierunt plurima Regulae
capita, utpotè inobservabilia. n. 3. & 4.*

*Ex tunc Milites, qui prius Com-
mendatoribus sibi à Magistro designatis
subjiciebant, nulli subsunt Commenda-
tori. n. 5.*

*Fratrium etiam Tredecim auctoritas,
& potestas (quae qualis, & quanta erga
Magistrum, & Capitulum olim fuerit,
refertur) extincta videtur, adeo ut ipsi,
ac Commendatoribus nihil remanserit
nisi honor, & praeminentia, finitis Ca-
pitulis per Fratres in suis domibus ha-
beri solitis; ut proinde Capitula genera-
lia congregari non sit necessum, cum
principalis ad hoc causa non subsistat.
n. 6. & 7.*

A

Prae

Præcepta Regula ad celebranda Capitula generalia locum tantum habere debebant, rebus sic stantibus; secus vero immutatis, ut accidit in omni generali dispositione. n. 8.

Sic forma, & statu Reipublicæ mutatis, etsi maneant Cives, nova forma dicitur, & statuta pro illo statu condita cessant; ita ut ex ingenti mutatione status Ordinis aliqui DD. colligant, non solum Capitula generalia celebrandi obligationem cessasse, verum, & quod Ordo ipse vera Religio non sit quoad usum. num. 9.

Nec Bullarum, nec Regula verba de Capitulo generali facta, nec finis intentus valent verificari: quibus accedit nullus profectus, experientia teste, ex Capitulis celebratis elicitus, qui minimè sperandus hodie, dum minor adest apud Reformatores circa Ordinis res Cura. n. 10. 11. & 12.

Quod non debeant Capitula generalia congregari, maximè obtinere quivit post unionem Magistratus Regiæ Coronæ in perpetuum factam, & adhuc ante ipsam, postquam Julius II. (cujus Bullæ verba referuntur) regimen Monarchiæ totius Ordinis Catholico Regi Ferdinando, & ejus subcessoribus in Castella, & Legionis Regnis concessit. n. 13. & 14.

Cum Capitula post Julii II. Bullam sunt congregata, hoc non ex necessitate, sed ex libero Regum arbitrio factum: & cum ex illis non fructus aliqui, sed jurgia, & dispendia nata fuerint, rectius procedent Reges ad reformationem, quando hæc urgeat, si, abolitis Capitulis, personas Religiosas ejusdem Ordinis, quæ idoneæ sint, assumant, ut cum ipsis profectui ordinis sui prospiciatur. n. 15.

Prædictis fundamentis non obstantibus, à communi usu congregandi generalia Capitula non est recedendum: cum post illam primævi status Ordinis mutationem Bullæ expedita loquantur de Capitulis generalibus, è quæ bis plura Ordini utilia generentur. Invigilandum tamen, ut in Capitulis statuta Superiores custodire, & aliis abseruari faciant. n. 16.

QUÆSTIO I.

1 NNO 1652. Capitula generalia horum Ordinum Matriti fuerunt coacta, & inter alia, quæ ibi vertebantur, id dubium fuit, scilicet, an necessario cogi deberent ad quod? Neothericus quidam non parum in jure versatus probare contendebat in Ordine S. Jacobi jam diu non ex necessitate, sed ex libera voluntate D. Regis perpetui Administratoris Capitula generalia celebrari: quod post unionem, & incorporationem Magistratus dicti Ordinis in Corona Regia citra omnem contentionem esse firmabat. Sic enim ipse dicebat: jam omnibus notum est, aut esse debet, in primevo dicti Ordinis statu, & juxta suam foundationem, & Regulam omnes Fratres Milites communiter in suis propriis Conventibus degere, demptis uxoratis, qui in propriis Domibus ab Ordine designatis, cum suis familiis debebant, & tam isti, quam illi in præfatis Conventibus, seu domibus suos habebant Prælatos, qui à Magistro constituti Commendatores appellabantur, quippè suis Fratribus necessaria ministrabant juxta facultatem cujusque domus à Magistro commissæ: nam illis temporibus juxta Bullam approbationis Ordinis, & Regulam omnia Militum bona omnibus erant communia, dividebanturque singulis sicut cuique opus erat, nec quisquam suum aliquid esse dicebat, ut patet ex præfata Bulla, & Regula.

2 In illo primevo Ordinis statu, & juxta ipsius met status proportionem, Regula dicti Ordinis, & ejusdem Capitula dictata, & ordinata fuerunt, & in dictis Regula, & Bulla ad conservationem, & stabilitatem ante dictæ Communitatis fuit etiam statutum, &

ordinatum, ut quotannis Capitulum generale teneretur, & dum ille primevus status Ordinis fuit ab æquitibus observatus, Capitula omnia Regulæ, ita exactè observabantur, ut pro transgressione cujusque etiam minimi præcepti Regulæ, tanquam de mortali accusabantur; itaque ad illius status stabilitatem, & ut in melius Ordo protenderetur, Capitula generalia, ut ait Regula *cap. 37.* tenebantur.

3 Sed cum tractu temporis evenisset, ut per multum cresceret dictus Ordo, & ita propagatus antiquam illam, & primevam Communitatis formam observare nequisset, & parum à Mauris jam gravaretur Hispania, facta fuit omnium bonorum Ordinis divisio pro Mensa Magistri, & pro quibusdam jam emeritis Militibus investusque fuit usus, ut Fratres Milites in suis domibus degerent ex bonis suis, & ex portione quadam, quam in pane, & aqua ab Ordine recipiunt: taliter autem fuit facta divisio, ut quædam bona tribuerentur Magistro, quæ Mensa Magistralis dicuntur: quædam verò certis domibus, & locis Ordinis applicata fuerunt pro Fratribus Militibus, ut domus, & bona administrarent, & conservarent, & suorum habitatores defenderent, aliaque onera supportarent, redditusque, & fructus sibi perciperent; & sicut primis illis temporibus Commendatores vocabantur illi, quibus aliqua domus, & Fratres Milites commissi fuerunt, ut bona administrarent, & ex eorum fructibus aliis Fratribus Militibus sibi Commendatis alimenta præberent: ita ad præsens Commendatores appellantur ii, quibus præfatæ domus, & Ordinis loca commissi sunt, ut ipsorum habitatores defendant, & Ordinis bona conservent, administrant, & regant, & fructus, & redditus sibi percipiant. Conventus autem Fratrum Clericorum cum suis decimis, & aliis dotationibus remanserunt.

4 Ex prædicta alteratione, & mutatione status, & communitatis, tam personarum, quam bonorum Ordinis extinctione ferè omnia Capitula Regulæ, quæ ad illum primevum statum, ejusque stabilitatem proportionata, & ordinata fuerunt, pœne inde suetudinem abjecerunt, tanquam observata impossibilia in secundo statu, ut ex sequentibus apparebit.

5 Magna profecta fuit in illo primevo statu Commendatorum potestas, qui super Fratres Milites Prælati à Magistro constituebantur, *ut sup.* dictum est: at postquam communitas personarum, & bonorum Ordinis fuit extincta, & modo prædicto omnia bona divisa fuerunt, necessum fuit, ut potestas illa Commendatorum in Fratres Milites remaneret extincta, adeò, ut ex tunc, nullus dicti Ordinis Frater miles Commendatorem ullum agnoscat in Superiorem.

6 Fuit etiam magna, & insignis autoritas, & potestas Fratrum Tredecim, qui Magistro in consilio, & dispositione domus, cum opus erat, assiscebant: sed cum cessasset Communitas illius domus, cessavit etiam in Tredecim Fratribus præfata autoritas, & potestas: erat etià illis facultas, & potestas eligendi Magistrum concessa, & quod est gravius corrigendi, quinimo, & removendi illum, si inutilis, aut perniciosus appareret; dum tamen ad id adhiberetur Consilium Prioris Clericorum, & sanioris partis Capituli majoris domus. Quod quidem Capitulum cum cessasset, extincta Communitate, cessasse item videtur in Tredecim Fratribus facultas illa, & potestas: id quod absque dubio est asserendum post unionem Magistratus in Corona Regia, ut fusius dicemus statim. Insuper facultatem, & potestatem habebant, si inter Magistrum, & Capitulum aliqua emergerent quæstiones, debitum eis finem imponere; sed cum Capitulum illud cessasset (erat enim non Capitulum

generale , sed Capitulum majoris domus , ut ex contextu Bullæ foundationis apparet) cessavit etiam facultas , & potestas illa in illis Tredecim Fratribus , & hoc citra contentionem post unionem dicti Magistratus in Corona Regia.

7 Itaque ex alteratione , & mutatione illius primevi status Ordinis in re adeò substantiali , ut fuit communitas tam personarum , quam bonorum dicti Ordinis , ob cujus Communitatis causam , & ad ejus stabilitatem Capitula Regulæ dictata , & ordinata fuerunt , fuit etiam alterata , & mutata , ac etiam extincta jurisdictio Commendatorum , ac potestas , & auctoritas Fratrum Tredecim. Adeò , ut in secundo statu Ordinis nihil aliud illis remanserit , nisi honor , & præeminentia suæ dignitatis : & eadem mutatione , & alteratione fuerunt etiam extincta Capitula communia , & ordinaria , quæ per Fratres Milites in suis domibus , & Conventibus tenebantur , ut in *reg. cap. 7.* & passim. Denique ex eadem mutatione , & alteratione illius primevi status videtur etiam extincta obligatio necessaria generalia Capitula celebrandi : nam cum principalis causa non subsistit , nec ea , quæ sequuntur , locum habent *l. cum principalis de Regul. jur.* Et communiter traditur , quod quælibet dispositio tam legis , quam hominis intelligitur , rebus sic stantibus , & in eodem statu permanentibus *cap. 2. ubi gloss. Butr. & Abbas de renunt. l. quæro §. inter locatorem ff. locati.* Joann. Gutierr. de *jurament. confirmat. p. 1. cap. 71. num. fin.* Ludov. Cassanat. *conf. 43. n. 24.*

8 Quippè Capitula Bullæ , & Regulæ , dum præcipiunt Capitula generalia celebrari , intelligenda videntur , ut scilicet locum habeant in eo primevo Communitatis statu , quo variato , & rebus in eo non permanentibus , merito cessare videntur Capitula Regulæ præcipientia generalia Capitula celebrari , prout etiam cætera Capitu-

la communitatem illam concernentia cessarunt : est enim generale in omni dispositione , quod mutato rerum statu , mutatur ipsa quoque dispositio *l. quod servus , ff. de condit. ob causam l. 15. in fin. ff. ad municipalem Tiraquel. in l. si unquam in præfat. n. 167.* Cravet. *conf. 680. n. 5. Offac. conf. 91.* Bald. in *cap. 1. §. si quis de Manso n. 12. in fine si de investitura sit controversia.* Ubi dicit , quod ubi supervenit contraria ratio præteriti usus , destruitur usus , *Surd. decis. 177. n. 10. & decis. 236. n. 13. & 289. n. 12. Cassanat. ubi sup. n. 25. & 26.*

9 Unde colligit Dec. *conf. 19. n. 173. lib. 3.* quod ex quo mutatus est status , & forma Reipublicæ antiquæ (prout in præsentī casu mutatum videmus) dato quod eadem personæ , & iidem cives remaneant , tamen nova dicitur forma , & cum non duret status antiquus Reipublicæ , ideò cessant omnia pacta , privilegia , & prærogativæ , quæ primo illi statui competebant ; ex quo infert Bald. *ubi sup.* quod statutum factum sub prætextu alicujus status , eo mutato , mutatur , & cessat , nullasque deinde vires habet statutum. Igitur Capitula Regulæ de generali Capitulo habendo in illo primevo communitatis statu , eo mutato , desinunt vires habere : eo magis quod dispositio facta ratione alicujus præsuppositi (prout fuit propositio de habendo Capitulo generali ratione illius primevæ Communitatis) locum non habet , cum præsuppositum verificari non possit *l. mancipia C. de servit. juct. l. lutiusticcius de fidei com. liber. nec refert , quod dispositio non variatur , ubi remanet eadem causa , & substantia , ex text. in cap. inter corporalia ubi Abbas n. 12. de translat. Episcop.* nam dato , quod mutato illius Communitatis statu manserit Religionis substantia , non tamen remansit causa , ob quam Capitula generalia tenebantur : immò ex variatione , & mutatione præfata multi DD. substi-

tinent in Fratribus Militibus omnia sua privilegia cessasse, & quod plus est, hunc Ordinem non esse veram Religionem, saltem quoad usum, ea præcipuè ratione moti, quod relicta illa communi vita, & bonorum Communitate vitam vivunt, prout quilibet seculares.

10 Præpterea verba Bullæ, & Capitula Regulæ generale Capitulum teneri præcipientium in præsentis Ordinis statu non possunt verificari: inquit enim, quod Commendatores domorum, qui ut jam diximus aliorum Fratrum Militum erant constituti Prælati, & Superiores *ad Capitulum generale incunctanter accedant, & communiter tractent, &c.* Sed cum sublata communi vita Commendatores desierint esse Prælati; nulla ejus verba Regulæ possunt in statu præsentis dispositioni convenire. Deinde: in Capitulo generali Visitatores eligebantur, ut domos Fratrum visitarent, quæ quidem domus fuerunt, in quibus Fratres Milites Conventualiter, & communiter vivebant; at cum cessarit Communitas illa, verba Regulæ in præsentia nequeunt verificari. Denique præcipuum, quod in Capitulo generali, Bulla, & Regula agere, & tractare præcipiebant, hoc erat, ut Fratres Milites ad defensionem Christianorum intendere monerentur; & districte illis præciperetur, ut in Sarracenos non mundanæ laudis amore, non desiderio sanguinis effundendi, nec terrenarum rerum cupiditate bellum gererent. Quæ omnia in præsentis statu nulla ex parte conveniunt; atque verum est, quod ubi verba dispositionis non conveniunt, non convenit dispositio l. 4. §. *toties ff. de damn. infect. l. quod constitutum ff. de Milit. testament.*

11 Accedit, quod ex illius primævi status mutatione, licet plura generalia Capitula sint obtenta, nunquam ex illis fructum, seu profectum aliquem collegerunt Magistri, ut

ipsi in prologo suorum stabiliment. deplorant, præcipuè D. Alphons. de Cardenas.

12 Si igitur in illis primis temporibus, quibus reformatores observantias regulares rectè agnoscebant, & Capitula Regulæ acurate observabant Capitula generalia nequiverere fructum, & profectum aliquem afferre: quid his nostris tam calamitosi temporibus, quibus si reformatores ea, quæ sunt Regularis observantiæ, sciunt aut ex parte aliqua didicerunt ipsi videant? si etiam volentes reformare Ordinem loco reformationis relaxationem introducunt, & pro pace propaganda sectationes, & jurgia plena odio relinquunt, ego experimentis relinquo; illud non omitam, quod licet innumera sint constitutiones in præfatis Capitulis factæ ad reformationem Ordinis, nihilominus eandem in eo cernimus tepiditatem: nec videmus collapsam observantiam restaurari, & quippè, si ut Magister in locis præfatis referunt, & ex experientia docemur, nullum profectum Ordinis ex generalibus Capitulis consequitur, profecto frustra teneri videntur.

13 Et hoc magis post unionem, & perpetuam incorporationem Magistratus in Corona Regia, ex quo nulla videtur in Regibus subsistere obligatio Capitula generalia tenendi: & ante prædictam unionem post concessionem Summ. Pontif. Jul. II. qui regimen, & gubernium Monarchicum absolutum totius Ordinis absque ulla mixtione Aristocratia, seu Democratia concessisse videtur Carholico Regi Ferdinando, ejusque in Corona Castellæ, & Legionis successoribus; quamvis Reges prædicti non sine ulla mixtione Aristocratia regimine utantur, Verba Pontificis sunt ista.

14 Quod de cætero perpetuis futuris temporibus Ferdinandus Rex quoad vixerit, & dicti Magistratus administrator fuerit, & deinde successores sui præfati in omnia, & singula Prioratus,

Præceptorias, Domos, Ecclesias, & Loca, nec non Priores, Præceptores, Milites, Fratres, Præbyteros, & alias etiam feminei sexus Religiosas personas dictæ Militiæ, ipsamque universam Militiam, omnimodam, & supremam in temporalibus per se ipsum, & in spiritualibus per aliquam per eum pro tempore ad id eligendam, & ad ejus nutum amovendam ejusdem Militiæ personam idoneam, Superioritatem, correctionem, dominium, jurisdictionem, & auctoritatem gerere, & exercere possint, & debeant, auctoritate Apostolica, & ex certa nostra scientia, theore præsentium statuimus, & ordinamus. Ita Pontifex. Qui volens, huic concessioni; nõ obstat ejus commune, nec dicti Ordinis constitutiones, prosequitur dicens; nõ obstantibus stabiliment. & ordinationibus Apostolicis, ac statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis dictæ Militiæ, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis, quoque indultis, & litteris Apostolicis eidem Militiæ, sub quacumque forma, & expressione verborum, & cum quibus jus etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque fortioribus efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibus que decretis ingenerare, vel in specie, &c.

15 Quod si post dictam Jul. H. concessionem Capitula aliqua sunt per DD. Reges hujus Ordinis Administratores habita, non ex necessitate, sed voluntarie, & suo libero beneplacito ea obtinuerunt, censes sic Regimini Ordinis benè consulere, & prodesse: sed cum experientia compertum sit, ex his Capitulis nullum processisse profectum; quin immo, dum congregata sunt, quæstiones, jurgia, & discordias ac magna Conventuum dispendia, oriri, satius fecisse videtur Majestas Regia, si talia ab usu fecisset aboleri: quod si status Ordinis aliqua ex parte reformationem exposcat, poterit Regia Majestas congregare ejusdem Ordinis personas

Religiosas, quæ sibi ad id munus videantur idoneæ, bonæ, & expertæ, & sufficientem scientiam Regularem habentes, saltem experientia ordinaria acquisitam, ut sic discernere sciant inter lepram, & lepram, & totius Ordinis profectui prospiciant, ac hoc regimine, & observatione privilegiorum Ordinis ex parte D. Regis, & ex parte subditorum, observatione constitutionum, & ordinationum satis bono, & profectui Ordinis consulatur: & idem Ordo flores honoris, & fructus honestatis producat, si operosæ sollicitudinis studium, & studiosa opera D. Regis in observatione constitutionum, & ordinationum accedat.

16 Haftenus vir ille Neothericus: si tamen eruditè alii videant. Ego enim cum sciam, aliquas Pontificum concessiones etiam post Communitatis, personarum, & bonorum Ordinis mutationem adesse de Capitulo generali, & in eo tractandis agentes, videamque ex Capitulis generalibus, quam plura bona spirituali, & temporali Ordinum utilia generari, & produci, non auderem ab illis, & usu communi discedere. Hoc unum admonuerim in vigilandum esse, & Superioribus stricte injungendum, ut leges, & Ordinationes à Capitulo emanatas observent, & observari faciant: parum enim jus in Civitate, & in Ordine esse, nisi sint, qui jura reddere possint, & reddant l.2. ff. de origin. jur. cap. unic. de stat, Reg. l.15. tit.1. p.1.

Quid intelligatur nomine Capituli generalis, & an ad Magistrum spectet illud congregare.

SUMMARIUM.

Capitula generalia sunt congregationes Religiosorum ex prescripto supremi eorum Prælati ad tractanda totius Ordinis negotia; & ad eligendum Gene-

ralem in aliquibus, secus in Ordine Jacobao. n. 1.

Capitulum generale congregare spectat ad Magistrum. n. 2.

Si Ordinis status congregare Capitulum generale exposcat, & Magister admonitus illud celebrare renuat, congregandi facultas devolvi videtur à Tredecim, Priores, & majores Commendatores. n. 3.

Pralato etiam Superiore prohibente celebrationem Capituli ex præcepto Regula congregandi, possunt vocales illud per se celebrare: Si tamen justa causa ad prohibendum Capitulum adest, poterit illud à Superiore prohiberi, declarante ex Epicheya Regulam tunc casus non obligare. Ibid.

QUÆSTIO I.

I **N**omine Capituli generalis intelligitur adunatio, seu congregatio Religiosorum facta ex præscripto supremi capitis totius Ordinis, nempe Generalis ad tractanda negotia, non alicujus Monasterii, aut Provinciæ, sed totius Ordinis, & in aliquibus Ordinibus, etiam ad faciendam legitimam electionem ipsius Generalis; quamvis in Ordine nostro S. Jacobi etiam ante unionem Magistratus electio Magistri non ad Capitulum generale, sed ad Tredecim Ordinis Fratres spectabat post mortem, seu renuntiationem Magistri, *ut in cap. 30. Regule. S. Jacobi.*

2 Ad secundum respondeo, Capitulum generale cogendum esse auctoritate Magistri, qui totius Ordinis est Superior, & caput, ita probat Gerf. *in l. 1. ff. de albo scribend. Innoc. cap. 1. de major. & obedient. Felin. in cap. ut omnes de constit. n. 35. Bart. & Platea. in l. 2. C. de Decur. lib. 10. Acebed. in Curia Pissan. lib. 1. c. 2. & habetur expressè in Regul. S. Jacobi cap. 39. ibi: El Maestre haga Capitulo general, &c. Et in lib. stabiliment. de anno 1600. tit. de el Capitulo general cap. 1. ibi: Es-*

tablaremos, que quando Nos, y nuestros sucesores mandaremos celebrar Capitulo general, &c. Et de Generalibus aliarum Religionum, si superstes sint docet Pelliz. in man. reg. tom. 2. tract. 9. cap. 8. n. 54.

3 Videtur tamen quod si gravis necessitas immineret ad extinguenda mala contra Regulam Ordinem infertantia, quod Capitulum generale celebretur, & Magister admonitus, illud celebrare noluerit, videtur, inquam, ad Tredecim Fratres, Priores, & Comendatores majores potestatem Capitulum congregandi devolvi; ratio est: quia Pralato nolente agere negotia Ecclesiæ, potestas devolvitur ad Capitulum Ecclesiæ, ut docet Abbas post Innocent. *in cap. dilecti de majorit. & obedient. cap. cum olim de testib. Bald. in cap. olim. de rescript. Pelliz. ubi sup. tract. 9. cap. 8. n. 4. ubi refert. Samuell. tract. 1. de elect. d. 2. contrav. 4. n. 8. dicentem, quod renuente Præposito convocare electores, ipsos posse se ipsos congregare, & facere electionem, &que ex cap. 1. de sup. plend. neglig. Prelat. idem Pelliz. ubi sup. n. 93. ubi allegat. Bordon. tom. 2. resolut. 58. n. 7. tenentem, quod si Prælatus Superior prohibeat celebrationem Capituli ex Regula, aut statuto celebrandi: si hoc nihilominus à vocalibus celebretur, acta in eo valent, & probant: quia si prohibitione quis faciat id ad quod tenetur, non impedit actum geri validè. l. Papinianus de publiciana in rem actione. Idem Pelliz. tract. 3. cap. 3. n. 29. ubi quod si Prælatus requisitus à Religiosis vocalibus renuet facere scrutinium pro Novitio, possunt vocales dictum scrutinium facere: quæ omnia intelligenda sunt, ut tradidimus in tract. de potest. Prioris & Cap. q. 5. sed quoad præsens quesitum vide dicenda in q. sequent. sed prius hic admonuerim, quod occurrente justa causa potest Generalis prohibere celebrationem Capituli in casu urgenti, & cedente in bonum commun-*

mune Ordinis, idque ex epicheya declarando Regulam, aut statutum hic, & nunc non obligare docet Pelliz. ubi sup. citato n. 93. fin. sed vide infra q. sequent.

Quo tempore, & loco fieri debeat Capitulum generale.

SUMMARIUM.

Capitula generalia celebranda sunt loco, & tempore designatis per uniuscujusque Ordinis statuta: Et quamvis in Ordine Jacobaeo designata esset dies Festivitatis omnium Sanctorum, posteaque hoc commissum esset Magistro cum Consilio, immò, & consensu Fratrum Tredecim: demum ex novissimis stabilimentis Magistri arbitrio relicta.

QUAESTIO. III.

Respondeo, debere fieri tempore, & loco praescriptis à Regula, & constitutionibus Ordinis, vel certe à proprio Generali designatis, sicque debet unaquæque Religio inspicere quid statutum sit quoad hoc in propriis constitutionibus, illudque servari. In Regula S. Jacobi cap. 37. ita dicitur. *Y por reformar siempre la Orden en mejor estado, es stablecido, que en cada un año por la Festividad de todos Santos, el Maestro haga Capitulo general, sed gloss. ibi inquit. Está dispensado por el mismo Urbano Papa IV. que el Maestro con consejo de los Treces, ó de la mayor parte, pueda mudar el lugar señalado, ó diferir el tiempo para celebrar Capitulo general: sed Bulla ait de consilio, & consensu. Et in stabiliment. de anno 1555. tit. del Capitulo general cap. 1. ita statutum est. Sean tenidos de venir à Capitulo, el año venidero, el día que en el precedente Capitulo (para lo celebra) frueren assignado, el qual, nos, y los nuestros sucesores seamos tenidos de assignar en el dicho Capitulo. Sed in stabiliment. de anno 1600. tit. de el Capitulo general ita decretum*

est: Establecemos, que quando nos, y nuestros sucesores mandaremos celebrar Capitulo general, idem transcribitur in recentioribus de anno 1652. tit. 10. cap. 1.

Quinam debeant vocari ad Capitulum generale.

SUMMARIUM.

Ad Capitulum generale vocandi, quod solent juxta cujusque statuta Ordinis, & ob id inter Jacobaeos debent vocari Tredecim Fratres, & Commendatores omnium domorum; quin de aliis convocandis, quid cautum inveniat: forsan, quia praedicti, utpotè suorum respectivè Fratrum Militum Praelati, instar diffinitorum accedere jussu n. 1. & 2.

Post immutationem tamen primarii status Jacobaei Ordinis, ad hujus Capitula generalia vocandi videntur omnes Fratres professi, tam Clerici, quam Laici, argumento stabilimenti, in quo praecipitur, ut omnes praesentes in Capitulo praebant dignitatibus ipsius Ordinis facultatem tractandi omnia, quae ad illius bonum spectent, num. 2.

De Prioribus, & Fratribus Clericis convocandis nil cautum, fortè, quia super vacuè de hoc statueretur, cum in ipsorum Conventu celebrandum esset generale Capitulum Ordinis, in quo Clericos, Laicosque interesse, non videtur inconveniens, quod jure communi non convenit. num. 3.

QUAESTIO IV.

Respondeo, id praecipue pendere ex Regula, aut constitutionibus unius cujusque Ordinis: regulariter tamen in Religionibus ad Capitulum generale solent vocari Provinciales, eorumque focii, seu discreti, & interdum Praelati singulorum Monasteriorum, id, quod jure communi statutum est in cap. in sin-

gulis de stat. Monach. sed in unoquoque Ordine, hic, & nunc videndum est, quid præscribant suæ constitutiones, & qualis consuetudo quoad hoc introducta sit, ut advertit Pelliz. *in man. reg. tract. 9. cap. 8. n. 53.* In Ordine nostro S. Jacobi statutum, & ordinatum fuit per Alexand. Pap. III. in Bulla confirmat. dicti Ordinis, ibi: *In Capitulo autem generali, quod annis singulis diximus celebrandum, Tredecim dicti Fratres, & Commendatores domorum incunctanter accedant, ibique tractent, &c.* Et in Regul. cap. 37. ibi: *El Maestre haga Capitulo general à donde los trece Freiles, y Commendadores de todas las Casas vengán à el dicho Capitulo.*

2 De cæteris autem ejusdem Ordinis Fratribus, sive Clericis, sive Laicis (præter dictos Tredecim Fratres, & Commendatores omnium domorum) nec jus, nec Bulla, nec Regula aliquid disponunt: fortassis: quia, *ut sup.* dictum est, Commendatores domorum fuerunt Prælati Fratrum Militum, & ut tales ipsi, & Tredecim instar diffinitorum, seu discretorum aliarum Religionum ad generale Capitulum accedere jubebantur.

3 Tamen post mutationem illius primevi status, & extinctionem communitatis tam personarum, quam bonorum Ordinis, ex quo tempore unus solus remansit Prælati, videlicet Magister; omnes Fratres professi tam Clerici, quam Laici ad Capitulum generale secundum Ordinis statuta vocantur; unde in eo omnes suffragium habere videntur: nam ii solum ad Capitulum sunt vocandi, qui vocem diffinitivam in rebus, & causis ibi tractandis habent. Alii vero, quibus vox Capitularis nullatenus comperit, vocandi non sunt regulariter: exemplo aliarum congregationum, ad quas illi tantum vocandi sunt, qui vocem habent in illis, quæ ab ipsis congregationibus sunt tractanda,

ut probat *text. in cap. cum venerabilem cap. bene de elect. l. observare C. de decurion. lib. 10.* Itaque cum omnes professi pariter ad generale Capitulum convocentur, idè dicendum est eos in illo suffragium habere, & est de mente stabilim. *tit. 10. del Capit. gener. cp. 2. & 5.* Ubi statutum est quod omnes qui in Capitulo sint præsentibus cum D. Magistro, Prioribus, & Commendatoribus majoribus, ac Tredecim Fratribus habeant facultatem, & potestatem tractandi, & agendi, quidquid ad Commune totius Ordinis bonum expediat, & statuta, & alia necessaria faciendi: quam quidem facultatem, & potestatem Fratres Clericos, & Laicos Milites habere censendum est: nam si illam non haberent non convocarentur: nemo enim dat, quod non habet.

4 De Prioribus, & Fratribus Clericis ad generale Capitulum convocandis, nec Bulla, nec Regula aliquid dicunt, nec videtur quod Laici Milites cum Clericis Religiosis Capitulo generali interesse possint *ex text. in cap. ex eo §. 1. de elect. in 6. Abbas in cap. cum olim de arbitr. n. 7. & in Clement. ut ii qui de etat. & qual. Silv. verb. electio 1. n. 3.* tamen, ut in citato §. 1. docent Joann. Andr. & Philipp. Franc. Capitulum illud non habet locum in Religionibus, quæ principaliter ad quid temporale, ut ad Militandum instituuntur: præterea juxta præfatas Bullam, & Regulam Capitulum generale fieri debet in loco, ubi sit Religiosorum Clericorum Conventus, & Prior; unde non mirum, quod in Bulla, & Regula nihil super eorum accessionem ad Capitulum generale disponatur. *Sed in cap. 5. tit. 10. §. hechos los asientos,* jam statutum est Clericos sedere debere juxta Altare majus Præsule Priore Hispalensi sibi adfuerit.

Quanam in Capitulo generali tractanda sunt.

SUMMARIUM.

In Capitulis generalibus tractari debent tam ex jure communi, quam ex Jacobaei Ordinis Regula, ac Bulla confirmationis omnia quaecumque ad Regulae observantiam, controversiarum pendentiū decissionem, totiusque Ordinis reformationem, & bonum spectant; ob quod, & Visitatores domuum in Jacobaeo Capitulo designari jubentur, ut ex ipsorum ad Magistrum, & Capitulum relatione, quid provideri erga Ordinem expediat, dignoscatur. num. 1. & 2.

Ad praedicta hucusque fuere in Jacobaeo Ordine congregata Capitula generalia: in Calatrava etiam, & Alcantara ex Pauli III. concessione limitare, ampliare, immutare, aliqua condere statuta, Capitulis Generalibus licet: cetera verò, quae ordinaria potestate juxta statuta debent agi per superiorem, & inferiores Praelatos sive simul, sive separatim, in Capitulo generali tractare non expedit. n. 3. & 4.

Inde magno Magistro Jacobaei Ordinis competit facultas admittendi Fratres Milites ad habitum, & professionem confirmandi electiones Praelatorum, & aliorum officialium, providendi Commendas, & Beneficia, ac locorum Ordinis gubernata; sicut, & corrigendi, ac puniendi excessus subditorum, etiam Capitulo generali durante. n. 5.

Hec ergo in Capitulis generalibus non sunt tractanda, licet eorum aliquid in aliquo Capitulo fuerit actum, quod non impedit, ut observetur, quod fieri debet. n. 6.

QUAESTIO V.

1 **R** Espōdeo, tractari debere, quae spectant ad correctionem morum, Regulae observan-

tiam, coercionem delinquentium, controversiarum identidem, ac occurrentium decissionem, ac totius Ordinis reformationem, ut habetur in cap. in singulis de stat. Monach. & colligitur à simili in Concil. Trident. sess. 24. cap. 2. de reformat. ubi haec habentur: Provincialia Concilia sic ubi omissa sunt pro moderandis moribus, corrigendis excessibus controversiis componendis, aliisque ex sacris Canonibus permixtis renoventur, &c. Juxta formam in Ordine S. Jacobi per Alexand. Pap. III. in Bulla confirmationis Ordinis ita statutum est. In Capitulo generali, quod annis singulis diximus celebrandum Tredecim isti Fratres, & Commendatores Domorum, &c. Et infra. Et communiter tractent, quae ad profectum Ordinis, animarumque salutem, & sustentationem corporum fuerint statuenda. Et in Regul. cap. 37. ibi: *Y por reformat siempre la Orden en mejor estado estableciendo esta, que en cada un año por la festividad de todos Santos, el Maestre haga Capitulo general.* Et infra. *Y alli ante todas las cosas se lea la Regla, y se trate de la salud de las Animas, y providencia de las cosas temporales.*

2 Itaque ex Bulla, & Regula praefatis, & ex Concil. tam Lateranensi in dicto cap. in singulis, quam Trident. probatur, munus Capituli generalis esse, diffinire, ac expedire, & etiam statuere, quae ad bonam, & exactam gubernationem totius Ordinis, vel etiam cujusvis particularis Conventus, seu Commendae respectivè pertineant, pro reformandis, & moderandis moribus, corrigendis excessibus, controversiis componendis: & denique discernere, & statuere, tam in spiritualibus, quam in temporalibus, quae ad profectum totius Ordinis expediant; quod, ut congruenter fiat, in ejusdem Bulla, & Regula praecipitur, ut in eo generali Capitulo eligantur Visitatores generales, qui domos, & Fratres fideliter visitent, & de statu Ordinis re-

ferant ad Magistrum, & Capitulum, ut ita quid statuendum, & ordinandum sit, agnoscatur, ita habetur in *Regula cap. 38.* & in lib. stabiliment. *tit. de el Capitulo general.*

3 Et quod Capitulum generale, ad id unum, quod diximus congregetur, & hactenus sit in Ordine congregatum, patet ex prologis omnium stabiliment. hucusque conditorum; id quod in Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ concessit Capitulis generalibus eorundem Ordinum Paul. Pap. III. dicens. *Item damos, y concedemos plena, y libre facultad à los Capítulos generales de las dichas Milicias de Calatrava, y Alcantara, de reformar, y emendar, y limitar las tales difiniciones, y ordenanzas, y establecimientos, como mejor pareciere, que conviene, y de las mudar en todo, ò en parte, y hacer, y promulgar, y ordenar otras razonables, y honestas.* Itaque si aliud per Regulam, aut constitutiones alicujus Ordinis statutum, & ordinatum est circa ea, quæ in Capitulo generali tractanda, & agenda sunt, unaquæque Religio consulat suam Regulam, & constitutiones: nam juxta eas in aliquibus Religionibus Capitula generalia eligunt Prælatos Generales, & alios inferiores.

4 Cœtera autem, quæ potestate ordinaria juxta constitutiones Religionis agenda sunt per Magistrum, & Prælatos inferiores, sive per se solos, sive cum suis Capitulis ordinariis, non expedit, ut tractentur in Capitulo generali, non enim ad id congregatur, ut dictum est, sed tractanda, & agenda sunt per prædictos Prælatos, tam superiores, quam inferiores, etiam generali Capitulo congregato.

5 Unde in Ordine S. Jacobi certum est, ut in alio loco fufius probavimus, magnum Magistrum habere omnimodam gubernationem, & superintendentiam in universum Ordinem, & primo ei soli tribuitur po-

testas admittendi ad habitum, & professionem Fratres Milites, eos ve dimittendi, *ut in Regul. cap. 13.* id quod ibi etiam de recipiendis Monialibus ad habitum statuitur: item electiones Prælatorum dicti Ordinis, ac aliorum officialium confirmare, ut constat per plures Pontificum constitutiones, & probat *text. in cap. cum dilectus circa finem de consuet. Innoc. in d. cap. in singulis n. 2. de stat. Monach. latè Tamb. de jure Abb. tom. 1. disp. 6. q. 2.* item Commenda, & alia Beneficia Ordinis providere, ut de Commendis ait *Regula cap. 21.* & de Commendis, & Beneficiis Adrian. Pap. VI. in Bulla unionis, & incorporationis Magistratum in Corona Regia, & habetur in omnibus stabiliment. tam antiquis, quam modernis, & novis *tit. de los Beneficios.* Et confirmatur: quia si congregato Capitulo generali privative ad Magistrum spectat creatio Religiosorum Militum, & admissio ad habitum, ut constat, & probat prædictum *cap. 13. Regula;* idem dicendum est de provissione Beneficiorum: nam de utraque re unum est faciendum judicium, ut tenet expressè *Mandol. q. 9. n. 4. Franc. Azor. & alii quos allegat, & sequitur Sanch. in decalog. lib. 2. cap. 29. n. 106.* nec est cur magis spectet ad Magistrum provissio Commendarum juxta *d. cap. 21. Regule,* quam aliorum beneficiorum provissio, cum tam illam, quam istam ad Magistrum pertinere dicat *ubi sup.* Pontifex Adrian. VI. Item idem est de provissione judicum, Gubernatorum, & aliorum officialium, quorum officia, non ad usum, & exercitium Capituli, sed ad usum, & exercitium potestatis, & jurisdictionis Magistri concernunt. Et denique corrigere excessus, & crimina subditorum punire, & omnia, quæ de jure, seu consuetudine, aut Regula, privilegiis, & statutis Ordinis sunt per Magistrum exerceri solita, per eum exercenda sunt, etiam coacto Capitu-

tulo generali, quod solum ad ea, quæ superius dicta sunt congregatur.

6 Quod si ex prædictis aliquid in aliquo generali Capitulo tractatum, & actum est, non tam expectandum est, quid factum est, quam quid fieri debeat, *l. nam licet ff. de offic. Præs.* Præterea, hoc uti factum per errorem, & ex abundantia, aut ex mera voluntate Magistri, non nocet *l. testamentum C. de testament. Roman. cons. 843. n. 7.* sed an in his Ordinibus exercendis, quæ jure ordinario spectant ad Magistrum, & consilium Ordinum, possit Capitulum generale se intromittere? inferius dicemus in q. 17.

Utrum Capitulum generale sit superius magno Magistro.

SUMMARIUM.

Capitulum generale superius esse Ministro Generali, probant aliqui DD. ex eo quod in illo vota Religio, à qua Superioris potestas descendit, representatur, & ob id potest Ministerum Generalem punire, ac deponere; & in super: quia ab Archiepiscopo ad Provinciale Synodum datur appellatio. n. 1.

Insuper habitis peculiaribus uniuscujusque Religionis constitutionibus, contraria sententia jure communi verior, probatur: quin rationes oppositæ in contrarium faciant: præcipuè cum non à Religione potestas Superioris Generalis, sed à Summo Pontifice electionem Generalis confirmante, descendere videatur. n. 2. & 3.

His positis, necessum est inspicere, quid in Militaribus Ordinibus cautum. Et in Ordine Jacobæo apparet nullum extare monumentum, quo probetur Superioritas Capituli generalis respectu magni Magistri; immò è converso Superioritatem Magistri aliqua ex stabilimentis evincere videntur. n. 4. 5. & 6.

Suadetur idem ex eo, quod electio Magistri nusquam ad Capitulum gene-

rale, sed ad Fratres Tredecim pertinuit, ob quod ab illo jurisdictio Magistri nequivit descendere. n. 7.

Jurisdictio Magistri, ejusque potestas descendit vi Regula, & constitutionum Apostolicarum à Summo Pontifice; unde in hoc, non in Capitulo generali residet superioritas respectu Magistri. n. 8. & 9.

Removetur objectio fundata in eo, quod Capitulum generale concedat Magistro quasdam ad stabiliendum facultates. n. 10.

Correctio, atque etiam depositio Magistri ad Fratres Tredecim pertinuit; nec ob id Tredecim Magistro Superiores dicendi, cum de his ad Capitulum generale (de quo tractatur) non teneat illatio; & præterea illi, si talem potestatem, cum consilio Prioris, & majoris partis Capituli Domus majoris habebant, exercendam non per se, sed ex Papæ concessione obtinuerunt. n. 11. & 12.

Evincit nullam subjectionem Magistri respectu Capituli illius facultas cum consilio Priorum, & Tredecim ad declarandam Regulam Ordinis, non mutatis substantialibus, & ad reformationem ipsius Ordinis; quod non Capitulo, sed Magistro competit. n. 13. & 14.

Ad Magistrum etiam spectat statuta condere, quamvis de consilio, & consensu Capituli; quod quidem de more habetur, Magistro de consilio, & assensu Priorum, Commendatorum, & Tredecim stabilienda committere, quæcumque per plenum Capitulum fieri debent. n. 15.

Nihil hominus taliter stabilita dicuntur statuta Magistri, hujusque nomine publicantur, & ejus mandato observari illa præcipiuntur, sicut, & anti. qua revocantur, quæ digna revocatione sint: unde, & Magister superior debet Capituli considerari, ob quod etiam illius jussu Capitulum dissolvitur. *ibid.* & n. 16. & 17.

Concluditur, superius Magistro non esse Jacobæi Ordinis Capitulum generale, sed tantum quoad aliqua par: & illud absdubio post omnimodam à Julio

II. Magistris concessam superioritatem erga totum Ordinem; & adeptam ab Adriano VI. in Bulla incorporationis Magistratus in corona, Tredecim Fratibus facultatem eligendi, & amovendi Magistrum. n. 18.

In Ordinibus Calatrava, & Alcantara Superiora esse Capitula Magistris apparet ex eo, quod statutorum editio, & Legum conditio, ac etiam immutatio ex Pontificia concessione ad Capitula Generalia pertinet: immò, & Rex Administrator illorum Ordinum diffinitiones, ac privilegia, & usus servare jurat. n. 19. & 20.

Capitula generalia dictorum Ordinum, quæ ad horum utilitatem pertinere videantur, ordinant, immò disponunt de officio & potestate Magistris, & huic etiam præcipiunt, adhuc post incorporationem Magistratum in corona. n. 21 & 22.

Unde apparet superioritas Capitulorum in his Ordinibus respectu Magistrorum, quorum depositio in Ordine Calatrave ad Abbatem Monasterii de Morimundo, in Ordine Alcantara ad Magistrum Ordinis Calatrave spectat: ex quibus, & aliis remissivè, quædam controversia decidi potens refertur. n. 23.

QUÆSTIO VII.

Capitulum generale in Religionibus superius esse Ministro Generale tradunt Suar. de Relig. tom. 2. lib. 6. cap. 11. n. 5. & tom. 4. tract. 8. lib. 2. cap. 8. n. 3. fine, & n. 8. & 9. & 18. & 19. Tamb. de jure Abbat. tom. 3. disp. 3. q. 4. n. 1. & 7. & q. 1. n. 3. Lezan. tom. 2. cap. 12. n. 71. Pelliz. in man. Reg. tom. 2. tract. 9. cap. 8. n. 62. ubi ait, Lezanam, ubi sup. indiffinitè loquentem de Capitulo generali Religionum, generaliter supponere illud esse superius ipso Generali, & probatur primo: quia in Capitulo generali representatur tota Religio, tanquam persona quædam moralis, cui sine dubio debetur suprema potestas in suos subditos, præsertim: quia potestas, quam habet Generalis

Tom. II.

ab ipsa Religione, in illum transfundatur, cum tamen nemo det, quod non habet, & nemo plus juris ad alium transferre possit, quam ipse habet, l. nemo plus ff. de Reg. jur. sequitur in ipsamet Religione residere omnimodam potestatem. Secundo probatur ex eo, quod Capitulum generale potest Ministrum Generalem punire, ac deponere, ut notatur communiter in constitutionibus Religionum de quibus Pelliz. ubi sup. n. 62. & probatur in Regula S. Jacobi cap. 36. ibi: *Estos trece Freiles tengan poder de corregir, o remover al Maestre, si fuere inutil, o dañoso à su Orden.* Tercio probatur ex eo, quod ab Archiepiscopo potest appellari ad Synodum Provinciam, tanquam ab inferiori ad superiorem, etsi ille in dicta synodo sit caput; hoc autem proportionaliter in casu nostro procedit, teste Samuell. tract. 3. de elect. distinct. 1. contrav. 4. n. 1. Pelliz. ubi sup. n. 62.

2 Sed existimo viros illos adeo doctos consequenter ad regulas, & constitutiones Religionum, & juxta eas locutos fuisse, quibus è medio sublatis, contrarium de jure verius esse existimo ex cap. fin. de stat. Monach. & tenet Abbas n. cap. dilectus filius de rescript. n. 5. ibi, item loquitur de visitatoribus deputatis per Capitulum generale Religiosorum, quod Capitulum non habet potestatem privandi Prælatos, ideò debet recurri ad superiores, puta ad Papam, vel Episcopum: ita Abbas, idem tenet Gregor. Lop. L. 20. tit. 7. p. 1. verb. sino el Apostolico, ibi: *Et hac lege videtur*, quod Visitatores Generales Ordinis repudiantes Prælatus Generalem alicujus Ordinis (qui quoad alia Monasteria, est eis loco Episcopi, ut notat Abbas in cap. in singulis de stat. Monach. Bart. in authent. de Santiss. Episcop. §. jubemus coll. 9. & gloss. in cap. 1. 12. q. 2. & ipse immediate subjicitur Papæ) non poterunt Visitatores eum deponere, sed mittere debent ad Papam, ut hic

B

ha-

habetur, sed communiter de hoc provisum est per constitutiones regulares cujuslibet Ordinis, ita Greg. Lop.

3 Non ergo ex jure colligi potest, Capitulum generale esse superius Ministro Generali, nec Capitulum posse pro suis transgressionibus illum amovere, nisi per regulas, aut constitutiones regulares à Pontifice approbatas aliter sit provisum, ut ait Greg. Lop. *ubi sup.* Unde Oldrad. *cons.* 128. *per tot.* tractans, an Conventus Hospitalis Hierosolimitani possit ex causa deponere suum Magistrum, & alium Magistrum eligere: ductus non à jure, sed ex Regula, & constitutionibus dicti Ordinis, quas sigillatim refert, assertivè resolvit; & juxta prædictas constitutiones asserit Conventum præfati Ordinis superiorem esse Magistro, & juxta Regulam P. Francisci, quæ majorem potestatem dat Capitulo generali, quam Ministro Generali: idem tenet Cordub. *in exposit. d. Regulæ cap.* 8. q. 3. Mirand. *in man. Prælat. tom.* 2. q. 10. art. 3. *conclus.* 2. Portell. *in dub. Reg. verb. Generalis. n.* 4. Ubi quod Capitulum generale arctare potest Generalis potestatem, & ita loquuntur AA. *sup. n.* 1. relati, si bene perpendantur. Ratio autè qua ducuntur sententiæ contrariæ AA. scilicet, quod potestas, quam habet Generalis ab ipsa Religione, in illum transfunditur, nec mihi cohæret, nec ex ipsis probatur: immò crederem Ministrum Generalem non à Religione illum eligente, sed à Pontifice ejus electionem confirmante, vel per diplomata sua pro confirmata habentia electione: statim quod eligatur, in illum transfundi potestatem.

4 Cum igitur jure communi, non possit superioritas ulla considerari in generali Capitulo supra Ministrum Generalem, nisi ex Regula, aut constitutionibus Ordinis producat, quid per Regulam, & constitutiones Ordinum Militarium cautum sit videamus oportet.

5 Dico igitur Capitula omnia Regulæ S. Jacobi, quam Fratres Milites dicti Ordinis profitentur, & juxta, quam in sua professione vivere promittunt me sæpè, & acuratè legisse: nulli autem potui invenire Capitulum generale esse superius Magistro: nam *in cap.* 37. dictæ Regulæ agitur de generali Capitulo, solumque statuitur, quod Magister singulis annis cogat Capitulum generale, & *in cap.* 38. dicitur, quod eligantur Visitatores, qui domos Fratrum, & Fratres ipsos diligenter visitent, & nihil agit de visitanda persona Magistri: immò ait quod ea, quæ Visitatores correctione invenerint digna, non ad Capitulum generale, sed ad Magistrum, & Capitulum referantur, & primo loco ponit personam Magistri, fortassis, ut Capitulo superiorem, & totius Ordinis supremum Prælatum; verba Capituli sunt ista. *Y sean elegidos Visitadores para que visiten las casas de los Freiles por aquel año, y tornen el día señalado à dicho Capitulo, y hagan saber à el Maestre, y à el Capitulo el estado de los Freiles, y de las casas de la Orden.*

6 Unde in libris stabiliment. *tit. de Visitadores, cap.* 1. statutum est, quod si Visitatores ea, quæ ad Magistrum spectant, viderint correctione, aut emendatione digna, non ad Capitulum, sed ad solum Magistrum referant, ut ipse Magister per se reparet, aut reformet, ibi: *Y que lo que fuere de reparar à nos, y à los nuestros sucesores, que nos hagan de ello relacion, para que lo mandemos reparar:* ita habetur etiam in antiquis stabiliment. Infantis Henrici nostri Ordinis olim Magistri: itaque ex prædictis manifeste deducitur Capitulum generale nullam superioritatem habuisse super Magistrum.

7 Præterea electio Magistri nunquam ad Capitulum generale pertinet, sed ad Capitulum Tredecim Fratrum, ut *in Regula cap.* 35. & 36 unde ex electione, quam Capitulum generale non habuit, nulla potuit trans-

transfundi potestas, five dominativa, five jurisdictionis in Magistrum, nec etiam ex electione per Fratres Tredecim facta, poenes quos nunquam potestas prædicta residet, etiam per communicationem Capituli, si quidem ipsi Tredecim non à generali Capitulo, sed à Magistro cum consilio, & consensu Tredecim existentium providebantur: quo circa nullo titulo potuit generale Capitulum potestatem illam five dominativam, five jurisdictionis transfundere in Magistrum, esto quod in Capitulo resideret, quod non est ita, ut sup. n. 3.

8. Immo ipsi Magistro fuit immediate, & independenter à Capitulo commissa omnis potestas gubernationis, & jurisdictionis à Romanis Pontificibus, qui hunc Ordinem confirmarunt, & approbarunt ut videre est in Bull. Alex. III. pro prima dicti Ordinis confirmatione ibi: *In hoc autē fidelium Collegio tu fili Petre Ferdinandi per voluntatem Dei, Magisterium super alios, & providentiam suscepisti. Et infra: & Ordinem vestrum confirmantes, &c.* Et inferè omnibus Capitulis dictę Regulę præcipuè cap. 14. 15. & 20. & in toto Regulę correctorio: ex quibus aperte dignoscitur omnimodam potestatem ad Magistrum pertinere, absq̃ ulla restrictione ad Capitulum generale, iis exceptis, quę in illo per Magistrum expresse jubebantur fieri, & hoc magis, ac citra omnem contentionem post Bullas à Jul. II. & Adrian. VI. infra referendas.

9. Si igitur potestas, & jurisdictionis, non à generali Capitulo, sed immediate à Summo Pontifice transfunditur in Magistrum non potest considerari in Capitulo superioritas ulla in illum, sed solum in Summo Pontifice, à quo Magister dictam potestatem, & jurisdictionem recepit, cui que immediate subjicitur, ut ait Innoc. Pap. IV. in quadam Bulla concessa pro autoritate Magistri, ibi: *Cum immediate Romane*

Ecclesię subesse noscatur. Hęc Bulla stat in Bullar. quę incipit *super dubitationum scrip.* 1. anno 1246. dat. Lugdun. 10. Kalendas Martii.

10. Si replices, quod Capitulum generale plenam concedit Magistro potestatem condendi statuta, & alia tractandi, & faciendi in Capitulo generali, ut videre est in lib. stabiliment. tit. de el Cap. general, & patet ex usu, & praxi. Respondeo id procedere non ex defectu potestatis dominativę, & jurisdictionis in Magistro, sed ut ea quę juxta Regulam Ordinis, ipse in Capitulo generali pleno facere tenetur, possit facere, saltem cum majori parte Priorum, Commendatorum, Majorum, & Tredecim, ut inferius fufius explicabitur.

11. Deinde, nec per Regulam, nec per Ordinis statuta unquam Generale Capitulum potuit corrigere, punire, aut amovere Magistrum, nam id totum ad Capitulum Fratrum Tredecim, ut in Regula citato cap. 36. Si autem dicas ex hoc inferri, Tredecim esse superiores Magistro: respondeo primò: in præsentia non tractari de munere, & potestate Tredecim Fratrum, sed de potestate, & jurisdictione Generalis Capituli, quod dicimus non esse superius Magistro, quippè congregatio Tredecim Fratrum alia est à congregatione Capituli generalis: utraque enim diversa sunt tribunalia, diversa munia, & peculiare actus habentia: nam ad Capitulum generale spectat deliberare, & tractare, quę per Magistrum cum Capitulo, vel illius majori parte fuerint statuenda, ut jam diximus alibi. Item Visitatores generales eligere, ut in cap. 37. & 38. dicta Regulę: at vero ad Tredecim Fratres extra generale Capitulum quandocumque se offerabat occasio vacationis Magistratus, aut depositionis Magistri spectabat eligere, vel illū ex causa deponere à Magistratu, cum Consilio Prioris, & majoris partis Capituli majoris domus,

quod Capitulum aliud erat à Capitulo generali, ut *sup. q. 1. n. 6.* ut in citato *cap. 36.* & ut jam diximus, in præsentia non agimus de Fratrum Tredecim potestate, sed de potestate Capituli generalis, quod non esse superius Magistro firmamus, & à diversis non fit illatio, *l. Papinianus exuli ff. de min. l. naturaliter §. nihil commune de acquirend. possess. l. final. decalum n. Gracian. discept. forens. cap. 7. n. 15.*

12 Secundo respondeo: Fratres Tredecim ex sua potestate non fuisse superiores Magistro: quia non ex munere proprio, sed ex peculiari concessione Pontificis Regulam approbantis, illud unum, quod eo *cap. 36.* refertur, fuit illis specialiter commissum, ac concessum, & ne ex eo se esse Magistro superiores existimarent, ait Regula, quod ideo non superbiant, sed in omnibus, & per omnia suo Magistro obediunt existant: non ergo ex prædictis potest inferri Capitulum generale superius esse Magistro, prout nec Tredecim Fratres, & hoc absque contentione post concessionem Jul. II. & Adrian. VI. infra referendas.

13 Confirmatur etiam ex eo quod Regulæ declaratio, si forsam circa illam aliqua dubia exoriri contingat, non mutata ipsius substantia, non ad Capitulum generale, sed ad magnum Magistrum in generali Capitulo de consilio Priorum, & Tredecim inibi tunc existentium, seu majoris partis eorum expectat: ita concessit Jul. II. Magistris, & Administratoribus dicti Ordinis, & Innocent. Pap. VIII. circa quasdam Regulæ dispensationes ita dicit, quod Magister de consilio Priorum, & Tredecim electorum in prædictis dispensationibus juxta eas Regulam corrigere, & emendare libere, & licite possit.

14 Deinde reformatio totius Ordinis, non ad Capitulum generale, sed ad Magistrum in illo existentem spectat, ut videre est in *cap. 31. dictæ Regulæ*, & notavit Infans, & Magister

Don Henricus in suis stabiliment. dicens: *Grande autoridad por la Santa Sede Apostolica (en la celebracion de los Capítulos generales) nos es dada para corregir, y emendar, reformar, y reparar las cosas, que reparacion, y reformation requieren & in lib. stabilim. de anno 1555. tit. de el Capit. general, in persona Regis, & Administratoris dicitur. Fabla, que nuestro Secretario en nombre nuestro ha de hacer. Mox Secretarius ait: Reverendos Padres Priores, Comendadores, &c. Y por la Administracion perpetua, que como sabeis (por autoridad Apostolica) de esta Orden su Magestad tiene, le incumbe la reformation, y correccion, assi en las personas, y en su manera de vivir, y observancia de la dicha Regla, como en los bienes, y propios de la Orden, &c.*

15 Denique statuta, & stabilimenta condere non ad Capitulum generale, sed ad Magistrum cum consilio, & consensu Capituli, seu majoris partis spectat, & ut moris est Capitulum generale plenum commitit soli Magistro, ut ea, quæ cum majori parte totius Capituli pleni facere, & ordinare potest, ipse faciat, & ordinet de consilio, & assensu Priorum Commendatorum majorum, & Tredecim, vel saltem majoris partis eorum: quod quidem gravamen non obstat quominus statuta sint propriè statuta Magistri, ut videre est in lib. stabiliment. hætenus conditorum, ita enim in suis prologis legimus, ibi: Nos Don Lorenzo Suarez de Figueroa por la gracia de Dios, Maestre, &c. Nos Don Henrique Infante de Aragon, por la gracia de Dios, Maestre, &c. Nos Don Juan Pacheco, Maestre, &c. Nos Don Alonso de Cardenas, Maestre, &c. Nos Don Fernando, y Doña Isabel, Administradores perpetuos, &c. Et infra: Habido primeramente nuestro tratado provido consejo, y prudente deliberacion con Don Juan Diaz, &c. Tun creferuntur Priores, Commendatores majores, & Tredecim, & proseguitur: *Y de su*

consejo, y consentimiento ordenamos, y hacemos, y establecemos, &c. & quippe quoties Prælatus omnia facit de consensu Capituli, superior Capitulo judicatur, ut in tit. de his, quæ fiunt.

16 Itaque Magister in Capitulo generali est tanquam supremus Prælatus approbans, vel reprobans, confirmans, vel infirmans, quæ per Capitulares tractata, & in concordiam redacta sunt, & sic in persona Magistri, non vero Capituli generalis statuta, & stabilimenta conficiuntur, & nomine Magistri, non vero Capituli generalis sonant, ac publicantur; & in margine cujusque statuti scribitur, & designatur nomen Magistri, qui illud condidit, & in omnibus solus Magister, non Capitulum generale, ordinat, & mandat, dicens: Nos, &c. A Nos, &c. Mandamos, estatuímos, ordenamos, &c. Insuper solus Magister dissolvit Capitulum, ut in conclusione stabiliment. ibi: *Y mandò su Magestad soltar el Capitulo*, & ipse solus præcipit etiam in Capitulo præsidentibus, & stantibus, ut stabilimenta facta, & condita per eum, cum consilio, & assensu Capituli observent, & revocat, quæ ipsi digna revocatione videntur, ibi: *Porque vos mandamos à vos los dichos Priores, Camendadores mayores, Treces, &c. At nullus inferior superiori mandat, nec legem imponit: quia non habet Imperiũ par in parẽ, & multo minus minor in minore l. 3. §. fin. & l. seq. ff. de recept. arbitr. l. ille à quo §. tēpestivũ ff. ad trebel. l. Magistrat. C. de munic. Magistrat. cap. cum inferior de major. & obedient. cum ergo Magister mandet, & legem imponat etiam existentibus in Capitulo, unde est, ut possit vocari inferior?*

17 Insuper solus Magister revocat, & annullat, habito Capituli, seu majoris partis consensu, præterita statuta, & stabilimenta, ibi: *Y revocamos, y anulamos todos los establecimientos espirituales hechos por los Maestres, Administradores passados (así en*

*Capitulo, como fuera de el) que aquí en esta Compilacion no van insertos, y declarados. Sunt etiam notanda præcedentia stabilimenti verba: ex quibus aperte probatur statuta, & stabilimenta per Magistrum in Capitulo facta non vocari statuta, & stabilimenta Capituli generalis, sed solius Magistri, ut etiam observat praxis, & est in libris stabiliment. hætenus conditorum, ubi in prologis, ita inscribitur: *Establecimientos espirituales hechos por Don Lorenzo Suarez de Figueroa, General Maestre de la Orden de la Caballeria de Santiago. Et ita de cæteris, &c.**

18 Concludo igitur: in Ordine S. Jacobi Capitulum generale non esse superius Magistro, par autem esse tantum in decisione causarum, quæ per regulam, & constitutiones consensus saltem majoris partis Capituli requiruntur. Oppositis autem suprà remanet satisfactum ex hætenus dictis; & posteriori oppositioni fiet satis in peculiari quæsito: ubi an à Magistro ad Capitulum generale possit appellari? nec de hoc potest amplius dubitari post memoratam Jul. II. Bullam, per quam Summ. Pontifex concessit D. Regi Ferdinando dicti Ordinis Administratori, ejusque successoribus omnimodam, & supremam potestatem, jurisdictionem, & superioritatem in omnia, & singula Prioratus, Præceptorias, Domos, Ecclesias, & Loca, nec non Priores, Præceptores, Milites, Fratres, Præsbyteros, & alias etiam foeminei sexus Religiosas personas dicti Ordinis, & in universum Ordinem. Deinde Adrian. Pap. VI. in Bulla unionis dicti Magistratus in Corona Regia ademit à Tredecim Fratribus potestatem, quam habebant eligendi, & amovendi Magistrum: & quamvis Suar. tom. 4. de Relig. tract. 9. lib. 10. cap. 4. n. 12. dicat, omnem potestatem Generalis datam esse à Pontifice cum dependentia à Capitulo generali, tamen nec id pro-

bat, nec jure communi potuit probare, ut sup. dixi, nisi ex jure speciali Religionis aliud caveatur: sed in Ordine Jacobæo, ut vidimus, reperitur contrarium.

19 Coeterum in Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ, ex suis diffinitionibus, & constitutionibus servanda videtur sententia, quam substinent Oldrad. Cordub. Mirand. Portell. Suar. & alii sup. n. 3. hac q. relati, videlicet Capitulum generale in illis Ordinibus superius esse Ministris Generalibus. Ratio assertionis nostræ est: quia legum conditio, & statutorum editio in præfatis Ordinibus, non ad Magistrum, sed ad Capitulum generale spectat, ut videre est in quadam Bulla Pauli III. sermone vulgari traducta, ibi: *Item damos, y concedemos plena, y libre facultad à los Capítulos generales de las dichas Milicias de Calatrava, y Alcantara, de reformar, y emmendar, y limitar, &c.* Et infra: *Las quales, despues que asst fueren emmendadas, reformadas, limitadas, fechas, ordenadas, y puestas por el mismo becho, se hayan, y tengan por confirmadas, con autoridad Apostolica.*

20 Deinde D. Rex horum Ordinum Administrator jurat servare privilegia, libertates, & exemptiones, immunitates, statuta, diffinitiones, acta Capitularia, usus, & consuetudines dictorum Ordinum, ut videre est in lib. diffinit. Ordinis Calatravæ de anno 1563. tit. 16. actuum Capit. cap. 1. & tit. 24. cap. 1. ibi: *En el Capitulo, que se celebrò en la Ciudad de Burgos en el año 1523. por ser el primero, que se tubo con su Magestad.* Et infra: *Y asst suplicaron à su Magestad fuesse servido de les jurar la conservacion de su Patrimonio, y la guarda, y observancia de sus privilegios, y libertades, essempciones, y inmunidades, diffinitiones, y actos Capitulares, usos, y costumbres de sus Religiones, y Ordenes, y cédulas en favor de ellas dadas por los Reyes Catholicos, lo qual con alegre vo-*

luntad à su Magestad plugo de hacer, è asst en presencia de el Secretario de dicho Capitulo, y de los dichos Comendadores, Priores, y Fneiles, traído un libro Misfals, puesta su Real mano derecha sobre un Evangelio de el, dixo, que juraba, y jurò à Dios nuestro Señor, que bien verdaderamente ternia, y guardaria à las dichas Ordenes sus privilegios, libertades, diffinitiones, estatutos, establecimientos, actos Capitulares, usos, y costumbres.

21 Denique in tractandis, & agendis negotiis totius Ordinis, solum Capitulum ordinat, & disponit, & sub nomine Capituli acta, & statuta fiunt, exeunt, & publicantur; ac Capitulum ordinat, & disponit de officio, potestate, & jurisdictione Magistri, cui ipsum Capitulum præcipit, & mandat, & onerat conscientiam suam, & utitur aliis actibus, & actionibus superioritatis, ut videre est non solum in diffinitionibus, sed in actis Capitularibus dicti lib. præcipue tit. 1. cap. 2. ibi: *Estatuimos, y ordenamos, y estrechamente mandamos à el Señor Maestre, que de aquí à delante, &c.* Et in tit. 5. cap. 1. ibi: *Inhibiendo à el Señor Maestre, que de aquí à delante no presuma de recibir los tales, &c.* Et infra: *Inhibiendo à el Señor Maestre, que no pueda admitir à el habito de Caballero de la dicha Orden à ninguno, que el, ò su Padre, &c.* & tit. 10. cap. 3. ibi: *Estatuimos, y definimos, so pena de excomunion, y de privacion, mandamos à el nuevo Maestre, &c.* & cap. 5. ibi: *Definimos, y mandamos à el Señor Maestre, que segun la costumbre de sus predecesores, se haga servir en su Capilla, &c.* Et infra: *Y mandamos à el Señor Maestre, so la misma pena, que procure de proveer à los dichos Priores, ò Capellanes suyos en comer, y vestir.* & cap. 6. ibi: *Estatuimos, que el Señor Maestre tenga por Mayordomo, y Camarero, &c.* Et cap. 8. ibi: *E queremos, que el dicho Señor Maestre sobre esto no pueda dispensar, &c.* Et tit. 16. cap. 4. ibi: *E mandamos à el Señor Maestre, que so*

est se informe, & alibi passim.

22. Et post incorporationem Magistratuum in Corona Regia in actibus Capitularibus d. lib. tit. 5. cap. 3. ibi: *Sobre lo qual encargamos la Real consciencia de su Magestad, & cap. 4. ibi: Ordenamos, y encargamos la consciencia de su Magestad, y de los Señores de el Consejo.* Et infra: *Y por escusar importunidades, encargamos las consciencias a los Señores de el Consejo, &c. Et tit. 6. cap. 5. ibi: Sobre lo qual encargamos la Real consciencia de su Magestad, &c. Et tit. 14. cap. 13. ibi: Ordenamos, y mandamos, que el Presidente, y Señores de el Consejo, &c. Et tit. 5. cap. 6.*

23. Itaque ex prædictis aperte ostenditur, & probatur, Capitulum generale in his Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ superius esse magno Magistro. Item: quia ut apparet, ex dictis diffinitionibus, monitio, & correctio Magistri spectat ad Capitulum; licet punitio, & a Magistratu depositio in Ordine Alcantaræ spectet ad Magistrum Ordinis Calatravæ; & in isto Ordine depositio Magistri spectat ad Abbatem Monasterii de Morimundo, ut videre est in d. lib. diffinitionum: sed hæc omnia post perpetuam unionem, & incorporationem Magistratuum horum Ordinum in Corona Regia in desuetudinem abierunt, forte ex dicendis infra p. 3. q. 3. & ex dictis supra. Et ex dicendis infra q. 16. & q. 21. dicebam posse resolveri quandam controversiam, quæ mihi olim proponebatur, an scilicet posset Rex, ut Administrator revocare in Ordine Alcantaræ quandam diffinitionem advocando ad se provisionem, seu præsentationem beneficiorum in territorio de Villanaeva de la Seneña, quæ juxta diffinitionem ad Oppida spectabat eligendo duos Clericos, quos Priori de Magazela præsentant, ut eos examinet, & idoneiorem designet, ut Beneficio inserviat?

Utrum Capitulum generale sine voto, & consensu Magistri, immò eo contradicente possit statuta condere, & alia decernere.

SUMMARIUM.

Capitulum generale, etiam renuente supremo Religionis Prelato, statuta condere potest: & quoad hoc assignatur differentia inter Capitulum respectivè ad suum Generalem, & Consilium Generale respectivè ad Papam. n. 1.

Hæc jure vera in Religionibus, in quibus Superiora Generalibus sint Capitula: ut in Ordine Hierosolimitano, ac Calatrava, & Alcantaræ: tametsi de his duobus post Magistratus Coronæ unitos reflectendum remissivè. n. 2.

In aliis autem Ordinibus, ut in Jacobeo, ubi superiora Generali non sunt Capitula, immò è converso magnus Magister supra Capitulum; hujusque caput est, sine illo nil stabiliendum; & ob id inter Jacobeos, nec Magister per se, nec Capitulum, sed simul statuta condere debent, argumento electionis ad Episcopum cum Capitulo spectantis, ibid. & num. 3. & 4.

Magister, ut superior in Capitulo generali Jacobeo, ab hoc expedita confirmat, vel infirmat, ut statutum invenitur circa electiones dignitatis Tredecim, ac etiam Visitatorum Generalium, n. 5.

QUÆSTIO VII.

Respondeo videri posse, si major pars Capitularium concordet in legem ferendam: quia, & si non à Præsidente generali per se, aut per suum Vicarium nequeat Capitulum generale ferre statutum, tamen non ideo ex consensu Prælati Generalis pendet: nam si in condendo statuto, major Capituli pars convenerit, & si Generalis sit alterius oppinionis, sententia Capituli prævalebit: ratio est: quod potes-

tas legislativa adequate est in Capitulo, seu majori parte illius, & Generalis non concurrit, nisi tanquam unus ex habentibus suffragium: parum refert ad valorem legis ferendæ, quod ille dissentiat, si alioquin adsit numerus suffragiorum jure requisitus, ita in terminis, tenet Suar. *tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 8. n. 8.* Tambur. *de jure Abbat. tom. 3. disp. 2. q. 1. n. 3.* Pelliz. *in man. Reg. tom. 2. tract. 9. cap. 8. sect. 2. n. 66.* Lezan. *tom. 2. cap. 12. n. 6.* addens, quod ad hoc in eo differre Capitulum generale comparatum cum suo generali, à Concilio generali comparato ad Papam; quod cum Generalis sit subditus Capitulo, possunt, etiam eo repugnante, ferri leges ab ipso Capitulo. At vero cum Papa sit suprà Concilium, non tenebit lex facta à Concilio, Papa renuente: quod prius notavit Suar. *ubi sup.* monens ad hoc, ut renuente Generali possit fieri lex à Capitulo generali, partem ipsius Capituli debere sic excedere, ut superet qualitatem, aut prærogativam, quam juxta Ordinationes Religionis forte habeat Generalis in suffragando.

2 Tamen prædicta sententia verissima est in Religionibus, in quibus juxta suam Regulam, & constitutiones, aut legitimam consuetudinem Capitulum generale est superius Ministro generali; ut de Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ ostendimus *in præcedenti q. & de Ordine Hierosolimitano* firmat Oldrad. *conf. 128.* ubi referens dicti Ordinis constitutiones, una inter alias dicit, ibi: *Item quidquid indistincte facit Conventus, vel major pars, illud debet observari per omnes, ac etiam per Magistrum. Item, quod Magister non habet plus de prærogativa, quam unus alter Frater, nec in Capitulo, nec in mensa, quantum ad vocem.* Ita in constit. Hierosolim. & ita tenendum est in Religionibus, ubi Generalis est inferior Capitulo generali, ex dispositione Regulæ, seu constitutio-

num Religionis. In aliis vero Religionibus in quibus, nec per regulam, nec per constitutiones superioritas in Capitulo suprà Generalem Ministrum concessa est, si etiam deficiat legitima consuetudo, quod moraliter impossibile videtur, tunc standum est dispositioni juris communis, de qua *in præcedent. q. & infra n. sequent.* Sed adhuc in Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ post eorum Magistratum incorporationem in Corona Regia, recognosce, quæ dicam *in 3. p. q. 3.*

3 Et in Ordine S. Jacobi firmiter teneo, ac tenendum est Capitulum generale nihil posse facere, vel decernere sine voto, & consensu Magistri. Ratio est: quia declaratio Regulæ, reformatio Ordinis, statutorum, & legum conditio, & quæcumque alia ad profectum Ordinis in Capitulo generali tractanda, agenda, & resolvenda sunt per Magistrum, cum Consilio, & consensu Capituli, seu majoris partis, ut apparet ex regula, privilegiis, stabilimentis, usu, & praxi dicti Ordinis, & probavimus *in præcedent. q. n. 16. & 17.* & postea dicemus. Unde dicendum est, nec Magistrum sine majori parte Capituli, nec totum Capitulum sine Magistro posse decernere, & resolvere, quæ in generali Capitulo juxta Regulam, privilegia, ordinationes, & praxim ordinis tractanda, & agenda, ac resolvenda sunt. Ratio est: quia cum aliquid agendum, & expediendum est per Prælatum, & Capitulum, vel per Prælatum cum consensu Capituli, ut in casu nostro, nec Capitulum totum sine Prælato, nec Prælatus sine consensu majoris partis Capituli potest illud expedire, nisi aliud legitima consuetudine observetur, *cap. consuetudinis de consuetud. cap. novit, & cap. ea noscitur de his, quæ fiunt à Prælat. sine consensu cap. Abbas in cap. cum Ecclesia n. 11. de elect.* Ubi quod quando electio Canonici pertinet ad Episcopum cum Capitulo, consentiente Episcopo

in unum, & Capitulum in alterum, neutrius valet: quia oportet Episcopum cum maiore Capituli parte consentire in eundem, idem Abbas *cap. postulastis n. 14. de concess. Prabend.* & ibi Anton. *n. 11. Immol. n. 15. & 16.* dicentes, expediendum ab Episcopo cum Capituli consensu indigere consensu Episcopi: & ultra illum, consensu maioris partis Capituli, & ait Abbas, idem dicendum esse, de quocumque Collegio, & in *Capit. Pastoralis in fin. de rescript. & conf. 37. vol. 2. & conf. 57. lib. 3. Bobadiill. in sua polit. p. 2. lib. 3. cap. 8. n. 160. ibi: En estas Ordenanzas no se tiene consideracion de mayor parte de votos de los Regidores, porque tanta parte hace el voto de el Corregidor solo, como el de todos ellos, pues la dicha lei Real à el Corregidor, y à ellas como à dos miembros, y partes lo comete colectivamente: y assi el voto de el Corregidor es una mitad, y el de los Regidores es otra.* Avendañ. *de exequend. mand. lib. 2. cap. 19. n. 6. Acebed. in l. 14. n. 18. & 12. tit. 3. lib. 6. recopilat.*

4 Præterea; in Ordine isto Capitulum generale non est superius Magistro, immò Magister est superior generali Capitulo, ut supremus totius Ordinis Prælati, & caput, ut dictum est in *precedent. q. & fine Capite nihil faciendum, aut statuendum est, ut ait Innocent. & communis in cap. cum accessissent de constit. Man. Rod. qq. regu. tom. 1. q. 10. art. 1. Mirand. in man. Prælat. tom. 2. q. 29. art. 1. conclus. 3. Hieron. Rod. resolut. 68. num. 6.*

5 Itaque Magister in Capitulo generali est, ut superior habens potestatem confirmandi, vel infirmandi, approbandi, vel reprobandi tractatum, vel ordinatum à Capitulo: quod etiam manifestè probatur ex consultationibus per Capitulum generale magno Magistro factis, quas, vel confirmat, & approbat, vel reprobat, & infirmit, prout sibi visum est. Et confir-

matur in electione Tredecim in qua votum Magistri non computatur in numero, ita ut cum dimidia electorum parte, maiorem faciat, sed semper maior pars Capituli Tredecim electorum habenda est, & tunc Magister confirmat, vel infirmit electionem, ut habetur in Bulla Alexand. III. pro confirmat. d. Ordinis, & in *cap. 36. Regulæ, & in stabiliment. de el Capitulo general. cap. 9. & 10. ibi: El Vicario de Tudia diga en voz alta, è intelegible, como nos con consejo de los Trece, habemos proveido el oficio de Trece, que vacò por muerte de N.* Idem procedit in electione Visitatorum Generalium, qui, in prædictis Bulla, & Regula, præcipitur, ut in Capitulo generali eligantur, ibi: *Y juator todos, & infra: Y habiendose resuelto en lo que han de ser, llegaron ante nos, para que siendo tales como convenga à nuestro servicio mandamos confirmar, &c.* Et late id probavimus *sup. q. 6. à num. 15. ad 18.*

Utrum Magister per se solum possit facere re statuta perpetua, & quid circa jurisdictionem Ecclesiasticam in seculares suorum Ordinum.

SUMMARIUM.

Superior Generalis, etsi suo tempore duratura præcepta possit imponere, per se tamen statuta condere nequit: quia hoc à Capitulis generalibus communiter faciendum reservatur, ut accidit in Ordine Jacobæo, ac Calatrave, & Alcantare; seclusa tamen reservatione, possunt generales statuta facere, argumento Illustrissimorum Episcoporum. *n. 1. & 2.* Quod quidem in Magistris Jacobæis, non obstante dicta reservatione, hodie observandum videtur, postquam ex incorporatione Magistratuum in Coronam illorum jurisdictio est publica, & perpetua: in Ordinibus autem Calatrave, & Alcantare eorum Bullis standum. *n. 3.*

Magister extra Capitulum potest quoad subditos seculares leges ferre per Priores, & Vicarios Ordinis habentes vice, & nomine Magistri territorium, licet quoad personas Regulares sibi subiectas nequeat; & statuta taliter facta erunt perpetua, etiam condita per Priores à Magistro confirmator. n. 4.

QUÆSTIO VIII.

Licet superior Generalis eandem potestatem habeat imponendi præcepta suo tempore duratura, quam cum Capitulo generali, seu majori parte habet edendi statuta post illum remansura, tamen per se solum talia statuta condere nequit: nam ad id faciendum in Capitulis generalibus communiter reservatur per regulas, & constitutiones Religionum: id quod etiam in Ordine S. Jacobi in Bulla confirmat. & in Regul. cap. 37. cernimus reservatum, prout etiam in Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ decrevit præter alia Paul. Pap. III. ac ita communiter tradunt DD. Thom. Sanch. decalog. lib. 6. cap. 2. n. 17. & 37. Man. Rod. tom. 1. q. 10. art. 1. Hieron. Rod. resolut. 68. n. 6. & resol. 90. n. 31. ubi alios allegat Tamb. de jure Abbat. tom. 3. disp. 3. q. 1. n. 3. fin. Mirand. in man. Prelat. tom. 2. q. 20. art. 1. conclus. 2. Sed ait Tamb. ibi, esse magnam differentiam inter præcepta, & statuta, illa enim præcipientia morte finiuntur: ista vero secus, nisi expressè revocentur.

2. Exclusa vero reservatione per regulam, aut constitutiones Religionum, non est cur ea potestas Ministris generalibus denegetur, cum circa suos subditos possint, quidquid erga suos possunt Episcopi, quos per se posse statuta condere tenent communiter DD. teste Ugolin. de offic. Episcop. cap. 47. n. 1. & 2. Bonacin. de l. disp. 1. q. 1. punct. 3. n. 24. Ubi contra alios tenet Episcopum in hoc nulla indigere consultatione Cleri,

3. Facit etiam, quod quicumque habentes publicam, & perpetuam jurisdictionem, leges ferre, & statuta condere possunt, ita docet Bart. in l. omnes populi de just. & jur. n. 8. Rolan. qui alios allegat tom. 2. conf. 3. n. 20. & 21. Gregor. Lop. in l. 12. tit. 1. p. 1. & l. penult. tit. 1. p. 2. Et hoc præcipue in magno Magistro, qui generalis est perpetuus, non ut cumque post unionem Magistratum, sed jure perpetuitatis, cum Magistratus ipsi Coronæ Regiæ sint perpetuo incorporati; quod circa, & si potestas statuta condendi per Magistrum in Ordine S. Jacobi sit reservata in Bulla præfata, & Regula, ita ut in Capitulo generali necessario sit exercenda: tamen cum post incorporationem Magistratus, & præcipue post Bullam Jul. II. supra relatam non alias id prohibitum Magistro reperiatur, existima rem posse Magistrum statuta perpetua condere, id quod jam fecisse Magistros legitur in lib. stabiliment. de anno 1555. in conclusione. Magister inquit: O revocamos, y anulamos todos los establecimientos espirituales, hechos por los Maestres, y Administradores passados. Nota quod sequitur, assi en Capitulo, como fuera de el, &c. Patet ergo Magistros solitos fuisse per se facere statuta perpetua, alias enim frustra à successoribus revocarentur, videatur Suar. de Relig. tom. 4. lib. 10. cap. 14. n. 14. & quoad Ordines Calatravæ, & Alcantaræ observatur Bulla Pauli III. supra relata.

4. Illud advertendum est, posse Magistrum extra Capitulum generale leges ferre, & statuta perpetua condere per Priores, & Vicarios suorum Ordinum habentes vice, & nomine ipsius Magistri territorium, & subditos seculares cum omnimoda jurisdictione Episcopali: nam licet, quoad personas Regulares sibi subditas per se facere non potest, tamen in præsentis casu nullibi reservatur respectu subditorum secularium; si quidem hæc po-

testas competit Magistro, ac vice ejus Prioribus, & Vicariis quatenus Episcopali jurisdictione potiuntur, & habent subditos, in quos illam exercent; cum talis potestas Episcopali, vel quasi Episcopali jurisdictioni sit anexa, ut per plures quos allegat, tenet Tambur. de jur. Abbat. tom. 3. disp. 3. q. 3. n. 1. ad 3. & n. 4. ubi quod Episcopus, vel alius Prælatus jurisdictionem habens privative ad Episcopum, potest sine Synodo Parochorum leges, & statuta condere, quod, & possunt dicti Priores, si confirmationem à Magistro consequantur; & statuta illa esse perpetua tradit Barbof. de potest. Episcop. allegat. 93. ex n. 23. & n. 30. vers. utrum.

An Magister una cum Capitulo Generali possit aliquid statuere contra jus commune.

SUMMARIUM.

Magister nec cum Capitulo potest quid contra jus commune statuere: quia hoc superius est illis, etiam si condendi statuta licentiam habeant à Summo Pontifice; nisi hæc expresse ad illud extendatur, si quo statuta condita, vel post à Papa confirmata sint in forma speciali. n. 1. & 2.

Statuta quedam Militarium Ordinum, præsertim S. Jacobi, quæ juri communi repugnare videntur, revera ei non contrariantur, cum sint contra jus concedens, aut permittens, non verò auferens, vel prohibens, & hoc casu non rectè, quid statuitur, alio vero sic. num. 3.

QUÆSTIO. IX.

1 **R**espondeo non posse, ut probatur, tum in cap. super his de major. & obedient. & ibi DD. Tum quia inferior in superiorem non habet Imperium, jus autem commune est à Papa, qui est non solum

superior quocumque Ministro, & Capitulo generali, sed etiam supremus Princeps in Ecclesia, adeoque derogari non potest à Generali, & à generali Capitulo habente rationem inferis, ita tenet Surd. conf. 96. n. 6. Cravet. conf. 238. n. 5. Navarr. lib. 3. conf. de Regul. conf. 5. n. 10. Porteil. in dub. Regul. verb. lex n. 10. Peyrin. tom. 1. privileg. constit. n. 10. Lezan. tom. 2. cap. 12. n. 3. Pelliz. tom. 2. man. reg. tract. 9. cap. 8. n. 75. Tamb. de jure Abbat. tom. 3. disp. 2. q. 2. n. 2. Ubi quod non sufficit generalis licentia ad statuta condenda, sed requiritur specialis, ut derogari possit juri communi. Quando enim Summus Pontifex dat licentiam generalem condendi statuta in forma communi, intelligitur dummodo sint licita, ac honesta, & sacris Canonibus non adversentur, quod valde notandum est, ait Tamb. ubi sup.

2 Notandum est etiam, quod quamvis in nonnullis Religionibus adsint aliqua statuta contra jus commune, quæ ad Regularem statum videbantur necessaria; nihilominus dicendum est, ea de expressa Summi Pontificis licentia, aut privilegio fuisse in Capitulo generali condita, vel confirmata non in forma communi, sed in forma speciali.

3 Unde ad declarationem, & intelligentiam plurium statutorum Ordinum Militarium præcipue Ordinis S. Jacobi, quæ quidem statuta contra jus commune esse videntur, prout sūt statuta de ætate, & qualitatibus in admittendis, siue Clericis, siue Laicis ad habitum dictorum Ordinum, & ad suffragium in Capitulis, tam communibus, & ordinariis, quam electivis activè, & passivè habendum, & de ætate, & tempore habitus, & examine ad beneficia Ordinis obtinenda, advertendum est, hæc omnia statuta nullatenus juri communi adversari, ut suis propriis locis specialiter tractatum est. Sunt enim contra jus con-

concedens, seu permitens, aut non auferens aliquid, & lex inferioris dupliciter potest esse contra jus superioris: uno modo positivè, alio modo contra jus procedens, seu non auferens: statutum ergo positivè, seu contra jus prohibens juri communi contrarium fieri non potest per inferiorem Summo Pontifice. At vero statutum solum negativè, seu contra jus permitens, aut concedens, sive auferens aliquid, fieri potest per potestatem Summo Pontifice inferiorem, nec tale statutum est contrarium voluntati Pontificis, nec legi ejus. Unde in rigore non est contradictio, seu oppositio, sed juvamen, & adjectio ejus, quod jus ipsum intendit, nec fieri prohibuit ab habentibus potestatem, ita tenet Suar. *de Relig. tom. 4. lib. 2. cap. 2. n. 4. & 5. & 6.* Ubi id confirmat evidenti exemplo: nam jure communi solum est necessaria ætas 16 annorum ad faciendam validam professionem, & nihilominus potest aliqua Religio statuere, ut in ea non fiat usque ad 18. vel 22. annum, & antea facta valida non sit, quod si statutum aliquod positivè adversaretur juri communi, non tenet, immo nec potest Magister illud servare, ut per Avilès *cap. 17. Prator. ex n. 3.*

An Magister simul cum Capitulo generali possit condere nova statuta arctiora, quæ sint simpliciter supra Regulam.

SUMMARIUM.

Magister etiam cum Capitulo nequit statuta supra Regulam condere, cum solum pro hujus observantia potestas legislativa pænes Religionem sit; & quia fieret in præjudicium eorum, quibus hæc res ut singulis competit.

Contrarium dicendum in illis Ordinibus, quibus ex Regula præcipitur observantia in omnibus, quæ contra illam,

vel animam non sint, aut quæ manifestè peccatum non involvant: ex quibus ad questionem quandam circa Moniales Ordinis, remissivè.

QUESTIO X.

Respondeo non posse: quia potestas legislativa concessa est Religionibus, solum pro observantia Regulæ institutæ, sic quæ non extenditur ad ferenda statuta, quæ sint supra Regulam: præterea ut advertit Abbas *in cap. cum omnes n. 5. de constit. in re communi pluribus, ut singulis, non valet quidquid facit major pars, sed oportet, quod omnes consentiant, quibus sit præjudicium, ex regula, quod omnes tangit 29. in 6. ita tenent Mirand. in man. tom. 1. q. 26. art. 10. Sanch. lib. 7. decalog. cap. 2. n. 18. Silvestr. verb. Religio 6. q. 6. Peyrin. de reg. 5. q. 1. cap. 8. §. 2. Lezan. ubi sup. tom. 2. cap. 12. Pelliz. ubi sup. tom. 2. man. Reg. tract. 9. cap. 8. n. 72. Addens, quod doctrina præsentis responsionis, non procedit in iis Religionibus, in quibus Regula præcipit obediendum esse in omnibus, quæ non sunt contra Regulam, aut animam (ut in Ordine Minorum) vel certè in omnibus in quibus non cernitur manifestum peccatum: in iis enim Religionibus in quibus Regula id præcipit, utique possent à Capitulo generali fieri statuta, quæ essent etiam supra Regulam, Lezan. ubi sup. d. t. 2. cp. 12. & Less. lib. 2. de just. ep. 41. n. 75. ex quibus detegitur responsio ad dubium propositum in tract. de Monialibus horum Ordinum, nempe an potuit Magister simul cum Capitulo generali votum conjugale dictarum Monialium in perpetuum, & absolutum reducere?*

Utrum Magister simul cum Capitulo generali possit reformare Regulamjam collapsam obligando subditos ab observantiam talis Reformationis.

SUMMARIUM.

Magister cum Capitulo generali potest collapsam Regulam reformare: quia reformatio Regula non est supra hanc; & aliundè semper in pejus ruere Ordines solent. n. 1.

Limitatur respectu illius, qui professus tempore, quo Regula collapsa erat, vires non habet ad sustinendam reformationem; & illius, qui tempore professionis intendit se obligare tantum ad Regulam collapsam, ut tunc erat. n. 2.

QUÆST. XI.

I AFFirmativè respondeo, & probo, ex eo quod Summi Pontifices identidem inducunt talem reformationem, quod utique non facerent, si Religiosi possent illam rejicere; tum quia reformatio Regulæ relaxatæ non est supra ipsam Regulam, sed juxta illam, maximeque eam concernit; cum quotidiana confitet experientia, Ordines, qui modo dicto non reformantur, semper ruere in pejus, sic docet Sanch. in decalog. lib. 6. cap. 2. n. 35. Lezan. tom 2. cap. 12. n. 10. Peyrin. §. 3. Pelliz. ubi sup. n. 73 alii que poenes ipsos, inter quos docet Sanch. n. 36. posse majorem partem Capituli generalis, & quemcumque alium superiorem habentem potestatem condendi leges pro Religiosis subditis ferre statuta non contenta in Regula antiqua, si ea pro temporis, ac loci ratione necessaria, & opportuna ad vitæ Religiosæ reformationem, & votorum essentialium, aliorumque statutorum Religionis observantiam hic, & nunc judicio pruden-

Tom. II.

tis judicentur, utpotè, quæ indirectè pertinent ad Regulam, & sub ea implicite comprehenduntur.

2 Limitatur tamen à Sanch. sup. n. 38. & 39. doctrina ista, nisi professus tempore Regulæ collapsæ, sit adeò delicatus, ut non habeat vires sufficientes ad sustinendam Regulæ reformationem: quo casu dispensandum est cum illo, ut transire posset ad Religionem similem illi collapsæ, in qua professus est. Limitatur etiam ab ipso Sanch. nisi tempore professionis proficiens intendisset solum se obligare ad regulam illam sic relaxatam, cum enim id potuerit facere absque injuria Religionis, stante, quod seclusa reformatione, talis Regula, ut abolita legitima consuetudine, aut dispensatione ad amplius pro tunc non obligare, non potest ad dictæ Regulæ reformationem adstringi ratione injuriæ illatæ Religioni eo modo profitendi; si quidem nullam injuriam ei in tulit, ut constat ex modo dicto, sic Pellizar. ubi sup. n. 74.

An Magister una cum Capitulo Generali possit ad observantiam statutorum sub pœna excommunicationis obligare.

SUMMARIUM.

Pro statutorum observantia, & aliis valet Capitulum generale censuras ferre: secus tamen in Ordinibus Militaribus, præsertim in Jacobeo in quibus Magister, Commendatores, & Tredecim, qui Capitulis generalibus adsunt, sunt Laici, qui nequeunt exercere potestatem clavium. n. 1. & 2.

Fit satis cuidam Capiti diffinit. Ordin. de Alcantara in contrarium allegato supra. n. 3.

Potest rectè Magister cum Capitulo præcipere in virtute Sanctæ obodientie etiam in Ordinibus Militaribus. n. 4. Ubi, & de aliis dubiis, remissivè.

C

Con-

Confessarios designare Capitulum posse videtur, præcipue ex stabilim. Ordina. Jacobi, sed cum mica salis hoc accipiendum. n. 5.

QUÆSTIO XII.

1 **P**OSSE Capitulum generale excommunicare, & alias censuras ferre, & statuta facere, & illorum observantiam sub poena excommunicationis latæ sententiæ, vel ferendæ præcipere, docet ex Suarez, *Avila de censur. p. 2. disp. 1. cap. 3. dub. 1. Sot. in 4. distint. 2. 2. q. 2. p. 1. Sayr. de censur. lib. 1. cap. 6. n. 20. Filiuc. tom. 1. tract. 11. cap. 2. n. 33. Tamb. de jure Abbat. tom. 2. disp. 14. q. 1. n. 8.* & ita expressè habetur in lib. diffinit. Ordina. Calatravæ de anno 1563 tit. 10. cap. 3. ibi: *Estatuimos, y disfinimos so pena de excomunion mayor, &c.*

2 Sed tamen in his Ordinibus Militaribus contrarium tenendum esse videtur, præcipue in Ordine S. Jacobi, in quo supremus Prælati, Commendatores, & Tredecim, qui in Capitulo generali congregantur, sunt Religiosi Laici, & ut plurimum uxorati, in quibus potestas, & jurisdictio excommunicandi, quæ pender à potestate clavium, non cadit in exercitio, quamvis secus in habitu, ut alio loco tradidimus, & docet gloss. in cap. Canonica verb. Præbyr. de sentent. excommun. docent Victoria Relec. 2. de potest. Ecclesia q. 2. n. 4. Ledesma in 4. p. 2. q. 20. n. 4. Suar. tom. 5. p. 3. disp. 2. sect. 3. n. 11. Bonac. de excommunicat. in communi disp. 1. q. 1. punct. 2. n. 6. & traddunt DD. in cap. dilecta de major. & obedient. ubi Abbas n. 5. in hæc verba, ex quo nota, quod non habens Ordinem, non potest excommunicare, licet sit persona Religiosa; ex quo infertur, quod si esset aliquod Collegium Religiosorum non habentium Ordinem, non posset superior excommunicare subditos: quia non habet Ordinem.

3 Ad statutum Ordinis Calatravæ, respondeo; illud factum fuisse ab Abbate de Morimundo, tunc illius Ordinis supremo Prælati Ecclesiastico habente in personas Religiosas Ordinis Calatravæ potestatem, & jurisdictionem, tanquam in Fratres Laicos, suæ Religionis sibi subditos; quæ quidem potestas post unionem Magistratus in Corona Regia (si fortassis fuit dismembrata à prædicto Abbate, quod ego nullibi inveni) residere videtur in personis consilii Ordinum ad Regem per Bullam Adriani VI. nominatis, tamen eo modo, quo alio loco diximus, & refert Radess. in Chronic. de Calatrava cap. 8. §. fin. ibi: *El Maestre de Calatrava tiene la gobernacion espiritual, y temporal de toda ella, y en lo espiritual es como Abad en todo aquello, que puede ser hecho, y administrado sin Orden Clerical, y para lo demás tiene las veces, y potestad de Abad el Prior de el Convento.*

4 Possè Magistrum una cum Capitulo generali edere statuta obligantia sub poena, & in virtute sanctæ obedientiæ, probavimus alio loco, & habetur expressè in Regula S. Jacobi cap. 41. & 44. & expressius in lib. stabiliment. de anno 1555. tit. 13. cap. 3 ibi: *Lo qual le mandamos en virtud de santa obediencia, & in stabiliment. de anno 1600. tit. 15. cap. 11. ibi: Y en virtud de santa obediencia mandamos à el Commendador, &c. Et tit. 16. cap. 1. ibi: Por ende defendemos en virtud de santa obediencia.* Quid autem, si major Capitularium pars esset in Ordine Clericali, vide infra p. q. 4. Ubi de Senatoribus consilii Ordinum, & ibi etiam an possint id facere per personamabilem.

5 Si Roges: an Capitulum generale possit designare Confessores ad audiendas suorum Religiosorum confessiones? respondeo; videri posse, ut supponitur in lib. stabiliment. Ordinis S. Jacobi tit. 7. cap. 2. ibi: *O à los Confessores Diputados per Capitulum,*

lum, sed cum actus iste ad claves pertineat animus non quiescit, nisi à Capitulo designentur, qui alias fuerint approbati.

An statuta per Magistrum in Capitulo generali facta, eo ipso censeantur confirmata auctoritate Apostolica.

SUMMARIUM.

Statuta facta à Magistro cum Capitulis Generalibus Ordinum Calatravæ, & Alcantaræ censeantur eo ipso confirmata auctoritate Apostolica, virtute privilegiorum. n. 1.

Contrarium in Ordine S. Jacobi dicendum videtur. n. 2.

QUÆSTIO XIII.

I R Espondeo censeri confirmata eo ipso quo facta sunt ex variis privilegiis Pontificiis ad id concessis, & præsertim ex indulto Clement. Pap. VII. pro Ordine Alcantaræ, ibi: Ita quod liceat Magistro, seu Administratori dictæ Militiæ pro tempore existenti in Capitulis generalibus, duntaxat ejusdem Militiæ pro tempore celebrandis, statuta, stabilimenta, & ordinationes, &c. Et infra: De novo facere, & facta, ac reformata quoties diffinitoribus videbitur immutare, & reformare, ac de novo facere, quæ postquam alterata, limitata, mutata, reformata, ac de novo facta fuerint, eo ipso Apostolica auctoritate confirmata, & approbata sint, & esse censeantur. Et pro eodem Ordine, ac etiam pro Ordine Calatravæ ex alio indulto Pauli III. in idiomate communi verso, ibi: Item mandamos, y concedemos plena, y libre facultad à los Capítulos generales de las dichas Milicias de Calatrava, y Alcantara, de reformar, y enmendar, y limitar las tales

Tom. II.

disposiciones, y ordenaciones, y estatutos, como mejor pareciere que conviene, y de las mudar en todo, ó en parte, y de hacer, y promulgar, y ordenar otras razonables, y honestas, las quales despues que ansí fueren emendadas, limitadas, fechas, y ordenadas, y puestas por el mismo hecho se hayan, y tengan por confirmadas por autoridad Apostolica.

2 In Ordine autem, S. Jacobi Alexand. Pap. III. in Bulla confirmat. d. Ordinis præcipit, ut singulis annis generale Capitulum teneatur, ad quod Tredecim Fratres, & Commendatores omnium domorum in cunctanter accedant, & communiter tractent, quæ ad profectum Ordinis, animarumque salutem, & sustentationem corporum, fuerint statuenda, &c. Tamen nullum inveni indultum præcedentibus simile, per quod eo ipso, quod statuta sint per Magistrum una cum Capitulo facta, censeantur confirmata, & approbata, nisi alias per communicationem, quæ in Ordine nostro, non potui invenire, sed de hoc alibi.

An Magister obligetur legibus, & statutis per se ipsum, aut per se una cum Capitulo generali conditis.

SUMMARIUM.

Minister Generalis ad statuta per se condita tenetur saltem quoad vim directivam; & quoad hanc, & coactivam obligatur ad statuta in Capitulo generali facta. n. 1. & 2.

Dicta superius locum habent in Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ; in Ordine S. Jacobi secus, eo quod Magister sit superior Capitulo generali: aliud vero est tenendum quoad hos tres Ordines, postquam Corona Regiæ illorum Magistratus uniti fuerunt perpetuo. n. 3. & 4.

QUÆSTIO XIV.

1 **M**inistrum generalem, saltem quoad vim directivam teneri servare sua præcepta generalia, & statuta perpetua à se ipso condita, si forsam illi talis potestas reservetur in aliqua Religione, observant Suar. *de Relig. tom. 4. lib. 2. cap. 8. num. 19.* & 20. Tambur. *de jur. Abbat. tom. 3. disp. 3. q. 4.* Salas *de leg. disp. 14. sect. 3. num. 31.* Bonacin. *eodem tract. disp. 1. q. 1. punct. 6. num. 13.* ubi quod non tenetur, vi coactiva observare leges à se, vel à prædecessoribus Generalibus factas independententer ab aliis: quamvis etiam vi coactiva teneri dicat Pelliz. *man. Regul. tom. 2. tract. 9. cap. 8. n. 68.* id falso imponens Suar. *ubi sup. num. 19.* qui vi directiva tantum teneri affirmat.

2 Statuta autem in Capitulo generali facta non solum quoad vim directivam, sed etiam quoad vim coactivam observare teneri tradunt Suar. & Tamb. *ubi sup. ille num. 18.* & iste *num. 7.* Ratio est: quia Capitulum generale est superius Ministro generali; nec habet locum in hac re illud axioma, quod Princeps obligatur sua lege quoad vim directivam, non quoad coactivam: nam Minister generalis respectu legis Capituli generalis non se habet tanquam Princeps, cum Capitulum generale sit ipso superius.

3 Sed prædictam doctrinam veram esse crederem in Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ ante incorporationem in Corona Regia, ac S. Joannis Hierosolimitani, & in aliis Ordinibus in quibus Minister generalis est inferior Capitulo generali, *ut sup. in 6. q.* secus vero in Ordine S. Jacobi, in quo firmiter tenendum est Magistrum, vi tantum directiva legibus à se in Capitulo generale conditis obligari. Ratio est: quia in Or-

dine isto Capitulum generale non est superius Magistro: immò Magister est superior Capitulo generale.

4 Sed cum jam per unionem Magistratuum horum Ordinum in Corona Regia, Reges sint eorundem Ordinum Administratores perpetui, & propriè non sint Magistri, cum non faciant professionem alicujus Ordinis ex prædictis, dico D. Regem nulla lege obligari ad observantiam Regulæ, sive statutorum: secus vero quoad jurisdictionem præceptivam ejusdem observantiæ, alias nullius momenti essent Regula, & statuta dictorum Ordinum, nisi quisque suum munus exerceret, subditi obediendo, & D. Rex imperando.

Utrum Capitulum generale possit annullare, & revocare indebitè facta, & alienata per Magistrum.

SUMMARIUM.

In Ordinibus Calatravæ, Alcantaræ, & aliorum, quorum Capitula generalia superiora sunt eorum Prelatis, ab his non rectè facta per generalia Capitula revocari valent. n. 1.

Contrarium ob oppositam rationem dicendum in Ordine S. Jacobi: sicque pro revocandis non rectè à Magistro gestis recurrendum ad Summum Pontificem: & solet à Capitulo rogari Magister, ut revocet alienationes per se factas, vel licentiam concedat, ut Ordo suam justitiam sequatur. n. 2.

QUÆSTIO XV.

1 **R**espondeo in Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ, & S. Joann. Hierosolimit. & in aliis Ordinibus, in quibus Capitulum generale est superius Magistro, seu Ministro Generali posse, facta debita

com-

compensatione annullare, & revocare, quæ per Magistrum indebite, & invalide juxta privilegia, & constitutiones Ordinis facta sunt, prout alienationes Commendarum, officiorum, tam ad Ecclesiasticam jurisdictionem Ordinis, quam secularem concernentium, & locorum, ac Vassallorum, & quarumcumque rerum immoviliū, vel moviliū pretiosarum, quæ servando servari possunt, juxta ea, quæ tradidimus in tract. de potestate Prioris.

2. Secus vero in Ordine S. Jacobi, ubi Magister non inferior, sed superior est Capitulo generale, ut probavimus in 6. q. Unde Capitulum per se sine consensu, approbatione, & confirmatione Magistri, nihil determinare, vel decidere potest, ut fufius probavimus in 9. 7. hujus tract. Itaque in Ordine isto, pro talibus factis, & alienationibus reccurrendum est ad Summum Pontificem, qui solus est superior Magistro; atque moris est in Capitulo generali dicti Ordinis, quod Capitulum ipsum deprecatur, & rogat Majestatem Regiam pro dissolutione, & revocatione talium alienationum, vel quod Ordini, & Capitulo, tanquam Administrator permitat, & expressè licentiam concedat, ut dictus Ordo suam sequatur justitiam: quam quidem licentiam non peteret Capitulum, si ipsum per se posset administrare justitiam: eo magis, quia non petit licentiam justitiam administrandi, sed eam sequendi, & quidem rectè, cum non judex, nec superior in præsentia Capitulum sit, quod totum videri potest in lib. stabilim. dicti Ordinis tit. consultas fol. 190. à la vuelta, ibi: *En gran daño, &c. Et fol. 192. à la vuelta, ibi: Por consulta de este Capitulo general, &c.* Ex quibus, junctis iis, quæ diximus in quest. 6. & 7. concluditur, quod firmamus.

An Capitulum generale potestatem Magistri possit restringere, & coarctare.

SUMMARIUM.

Absolutè potest Capitulum generale coarctare potestatem Magistri, sed ad hoc magna cum maturitate procedendum, & raro. n. 1.

Potiori ratione hoc procedere poterit de facto circa restrictionem potestatis Magistri existentis, quod si fiat postquam cum integra potestate creatus est, difficilius, & non nisi gravissima de causa admittendum: facile tamen ante electionem Prælati Generalis. n. 2.

Extra casus urgentes, vel si ad bonum commune spectet diminutio potestatis pro aliquo tempore, non poterit congregatio generalis coarctare superioris potestatem. Quæ ad Ordines Calatrava, & Alcantara ante Magistratus Coronæ Regiæ unitos extendenda, secus ad Ordinem S. Jacobi. ibid.

QUÆST. XVI.

1. **H**anc quæstionem ponit Suar. tom. 4. de Relig. lib. 10. cap. 4. n. 8. loquens de sua societate, & arguendo ad partes resolvit, per nova decreta, & statuta mutando priora, loquendoque de absoluta potestate Capituli generalis, non esse dubium, quin possit restringere potestatem Præpositi Generalis: quamvis autem hæc potestas absolute non desit in Capitulo; usus talis potestatis rarus esse poterit, & cum magna moderatione: nam mutatio constitutionum rara esse debet, & non nisi ex magnis, & urgentibus causis, præsertim in re adeò gravi, & quasi substantiali, ut est potestas Generalis Præpositi, ita Suarez.

2. Aliter etiam posset intelligi hæc restrictio solum de facto circa talem personam restringendo illius potestatem.

testatem, quamvis non condatur jus novum, nec fiat mutatio in ipso munere secundum se; & hoc videtur habere majorem invidiam propter injuriam talis personæ, & ideo adverti potest dupliciter hoc posse fieri, scilicet vel ante electionem Generalis, vel vivente Generale semel jam absolute cum integra potestate creato. Priori modo posset facilius fieri, ait Suarez. Posteriori autem modo id regulariter fieri non potest, nisi interveniente magna causa, quæ vix erit sine culpa ex parte ipsius Præpositi, vel ob impotentiam ex nimia senectute, aut egritudine, vel alia simili causa exorta: in his enim casibus constitutiones ipsæ declarant satis quantam in hoc potestatem habeat Capitulum generale: extra hos vero casus, cum generalis electus habeat jus acquisitum sicut non potest sine causa privari prælatione ipsa, ita nec integra, & debita potestate illius; quod si ad bonum commune pertinuerit pro aliquo tempore non ut aliqua potestate Generalis congregatio, poterit Præposito injungere; & ipse tenebitur consentire, ita Suar. ubi sup. n. 14. & idem substat Oldrad. de Congreg. generali Ordin. S. Joannis Hierosol. conf. 128. quod etiam admitimus in Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ ante eorum incorporationem in Corona Regia, per ea, quæ diximus in q. 6. ex n. 19. aliter vero, & secus tenendum est in Ordine S. Jacobi per ea, quæ in d. q. 6. & 7. tradidimus.

An Capitulum generale quandiu durat possit exercere aliquos actus ad Magistri potestatem ordinariam pertinentes.

SUMMARIUM.

Probabiliter potest Capitulum generale, dum extat, exercere ea, quæ ad Generalem Ministrum pertinent; licet quoad hoc potius servandum, quod cujus-

que Ordinis statuta præcipiant, nisi contrarium urgens causa suadeat. n. 1.

Hoc idem tenendum in Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ ante Magistratus ipsorum Coronæ unitos; secus vero in Ordine S. Jacobi ratione superioritatis Magistri, quæ à Capitulo non descendit. ibid. & n. 2.

QUESTIO XVII.

I **N** 5. q. hujus tract. explicuimus actus, qui jure ordinario, & speciali Ordinis spectant ad Magistrum ex sua ordinaria potestate. Nunc respondeo ad quæsit. valde probabile esse posse Capitulum generale quandiu durat exercere omnes illos actus, quos potest exercere Minister Generalis, idque ex suprema potestate, quæ competit ipsi Capitulo generali, à quo postea communicatur Ministro Generali Ordinis legitimè electo, ita tenet Suar. de Relig. tom. 4. lib. 10. cap. 4. Lezan. tom. 2. cap. 12. n. 7. Pelliz. tom. 2. tract. 9. cap. 8. n. 6. addentes, quod in usu talis potestatis servandum est ordinariè id, quod præscribitur in constitutionibus uniuscujusque Religionis, nisi ex necessaria, & urgentissima causa, cum revera tota dicta potestas sit collata in ædificationem non in destructionem, & perturbationem: id quod in Ordine S. Joannis Hierosolim. & in Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ ante Magistratum incorporationem in Corona Regia tenendum est per ea, quæ diximus sup. q. 6. ex n. 19.

2 Secus vero in Ordine Jacobitano in quo cessant fundamenta quibus suam sententiam sustinent Oldrad. Suar. Lezan. & Pelliz. nam in isto Ordine Jacobæo Magister non habet suam potestatem, & jurisdictionem à Capitulo generali, nec Capitulum generale est superius Magistro, sed Magister est suprà Capitulum generale, ut sup. probavimus q. 6. & 7. unde non est cur potestas præsentis q. tribuatur Capitulo generali dicti Ordinis, quod tan-

tantummodo congregatur, ut Magister in illo faciat, quæ per Regulam, & Pontificias Bullas limitate de terminantur, ut *sup.* diximus: sed circa hæc videas præcor *allegat. Fiscal. § 1. per tot. D. Didaci Anton. Faxard. tom. 2.* qui stat pro Capitulo generali nostri Ordinis, & elige ex his sententiis quam malueris.

An Capitulum generale possit avocare ad se causas pendentes coram Magistro.

SUMMARIUM.

Capitulum generale in Ordinibus (veluti Calatravæ, & Alcantaræ ante incorporationem Magistratuum in Corona Castellæ) quibus superius est Generale Ministro, causas coram hoc pendentes, potest ad se avocare. n. 1.

Dicta vero sententia in praxi non admittenda, nisi urgentissima de causa: & nullatenus in Ordine S. Jacobi, ubi superius Magistro Capitulum non est, sed ad summum par circa actus per utrumque definiendos. ibid. & n. 2.

QUÆSTIO XVIII.

I EX resolutione præcedent. q. fit manifesta præsent. q. resolutio: dico igitur quod in Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ ante Magistratuum incorporationem in Corona Regia, & in Ordine S. Joann. Hierosolimit. & in aliis Ordinibus in quibus potestas Capituli generalis est suprà Ministrum Generalem, potest Capitulum generale causas coram Ministro Generali pendentes à se avocare. Ratio est: quia potestas Ministri Generalis, & aliorum inferiorum Prælatorum subordinata est Capitulo generali, quod cum illis eandem, & superiorem potestatem habet, cum omnibus sit superius, ita tenet Suar. *tom. 4. de Relig. lib. 10. cap. 4. n. 9.* monens hanc sententiam in praxi, nisi ex

necessaria, & urgentissima causa non esse admittendam: nam si sua unicuique jurisdictio non servetur, quid aliud agitur, nisi ut per nos, per quos Ecclesiasticus custodiri debuit Ordo, confundatur, ait *text. in cap. pervenit. 11. q. 1.* & jurisdictio non est collata Capitulo generali in destructionem, & perturbationem, sed in ædificationem: videantur, quæ diximus in *tract. de potest. Prioris, & Magistri in Fratres Clericos quæst. 6. n. 1.*

2 Tamen prædicta doctrina non habet locum in Ordine S. Jacobi in quo cessant omnia fundamenta prædictæ sententiæ: ibi enim Capitulum generale non est superius Magistro, immò Magister est suprà Capitulum generale, par tamen in decisione, & determinatione actuum, qui per Magistrum saltem cum majori parte Capituli generalis sunt tractandi, & definiendi, ut diximus *sup. in 6. q. & aliis.*

An à Magistro ad Capitulum generale, quandiu durat, possit appellari, vel per viam recursus addiri.

SUMMARIUM.

A Magistro ad Capitulum generale existens rectè appellatur, vel per recursum itur in eis Ordinibus quorum generalia Capitula superiora sunt Prælati tametsi circa hoc unusquisque Ordo sua statuta consulere, & servare debet: in Ordine S. Jacobi non appellatur à Magistro ad Capitulum; licet in hoc possit de licentia, & voluntate Magistri discerni causa appellationis à sententia Priorum, quæ aliter ad Magistrum spectat.

QUÆSTIO XIX.

EX eo quod in præcedent. qq. probatum est videlicet Capitulum generale in Ordine S. Jacobi non esse superius Magistro, consequitur non posse

posse à Magistro ad Capitulum appellari, nec per viam recursus addiri: appellationis enim natura, & substantia est, ut ab inferiori, & minori ad superiorem, & maiorem interponatur *cap. anteriorum 2. q. 6. lib. 18. tit. 23. p. 3.* nec ad parem, vel minorem appellari potest, Acebed. *in l. 1. n. 12. tit. 18. lib. 4. recop.* Unde in Religionibus, in quibus secundum ea, quæ tradidimus *sup. q. 6.* Capitula generalia sunt Prælati Generalibus superiora, ad illa appellari, vel per viam recursus addiri posse non dubitamus, prout etiam ab Archiepiscopo, qui præest Concilio Provinciali ad ipsum Concilium, quod superius Archiepiscopo est, potest appellari *gloss. fin. in cap. à collatione de appellat. in 6. Navarr. lib. 1. conf. tit. 31. de offic. Ordin. conf. 7. & in 2. edit. tit. de major. & obedient. conf. 6. Zerol. in praxi 2. p. verb. Concilio Sanch. de matrim. tom. 3. lib. 8. disp. 17. n. 36. Paul. Laym. Salas, & alii poenes Bonac. de legib. disp. 1. q. 2. punct. 2. n. 14. cōtra alios.* Adhuc tamen in hoc, unaquæque Religio suam regulam, constitutiones, vel consuetudines consulat, & observet: nam Capitulum generale in unaquaque Religione suum proprium munus per constitutiones regulatū, & designatum, ad quod communiter congregatur, habet, & sic ad alia diverti, nec oportet, nec decet, nisi magna ex causa, & evidenti appellantis, aut recurrentis gravamine; sed in Ordine S. Jacobi, ut *sup.* tenendum est per ea, quæ diximus *sup. & in 6. q. & in 7.* à sententiis autem Priorum ad Magistrum appellandum est tanquam ad superiorem, etiam congregato Capitulo, nisi ipse velit, quod causa in Capitulo discernatur; ut voluit quādo appellatum est de sententia visitationis Vicarii Generalis à Priore lata, ut videre est in lib. stabiliment. *de anno 1600. tit. 12. cap. 7. vers. en la visita.*

An Magister in Capitulo generali sit Legislator, & statutorum, quæ ibi fiunt, conditor? an vero Capitulum ipsum?

SUMMARIUM.

In Religionibus facultas adest legis condenda, jam apud supremum Prælatum, jam apud Capitulum generale, in quo, ut in plurimum residet: & ob id in Ordinibus Calatrave, & Alcantare, ac S. Joannis Hierosolimit. non Magistri, sed Capitula generalia statuta condunt. num. 1.

Contrarium obtinet in Ordine S. Jacobi, ubi Magister Legislator esse videtur, quin obftet, quod de consilio, & consensu Capituli procedere ad plura teneatur. Cui dubio satisficit. num. 2. & seqq.

Licet consensus aliquorum desideretur, tamen actus tantum tribuitur ei, qui principaliter illum gerit: quod etiam evenit in sententiis, ac decretis concipiendis: & cum committitur alicui jurisdictioni exercenda cum aliorum consensu: sicque in Ordine Jacobæo nomine Magistri statuta concipiuntur. n. 3. & 4.

Ex dictis summit fundamentum praxis expediendi titulos, & provisiones eorum, quæ in Ordinum Senatu aguntur nomine Regis Catholici, tanquam Administratoris cum consilio, & assensu ejusdem Senatus; congruenter Balle Adriani VI. cujus verba expendantur. num. 5.

QUÆSTIO XX.

I Religiosas Communitates habere suam potestatem ferendi propria statuta, & leges, manifestum est, de quo Innoc. *in cap. in singulis de statu Monach.* in quo vero sit hæc potestas scilicet, vel in supremo Prælato, vel in Capitulo generali, vel in utroque simul, non possumus idem de omnibus Religio-

ni-

nibus diffinire ; sed consulenda est uniuscujusque regula: quia votum obedientiæ secundum illam fit ; & jurisdictionis pontificia etiam datur unicuique ad regendum secundum illam: & ideo juxta modum in regula statutum erit hæc potestas in unaquaque Religione , ita Suar. *de leg. lib. 4. cap. 6. n. 21.* Thom. Sanch. *lib. 6. Decalog. cap. 2. num. 17.* Ubi quod statuta , seu constitutiones non possunt edi in Religionibus , nisi ab eis , quibus facultatem Pontifex commisit , ut plurimum autem committitur Capitulo generali, Suar. *de Relig. tom. 4. lib. 2. ep. 8. n. 4.* Tamb. *de jure Abbat. tom. 3. disp. 3. q. 1. n. 3.* id quod in Ordinibus S. Joann. Hierosolim. & Calatravæ , & Alcantare observatur , ut tradidimus. *in 6. q. ex n. 19.* Ubi visum est non Magistrum in dictis Ordinibus , sed Capitulum generale legislatorem , & statutorum conditorem esse , quod post in corporationem Magistratum , ut etiam *sup. q. 1.* & de Ordine Hierosolimit. tenet Oldrad. *conf. 128.*

2 Coeterum de Ordine S. Jacobi contrarium dicendum videtur ex dictis *sup. in 6. quest.* ubi quod Magister in Ordine isto est supra Capitulum , & declaratio dubiorum regulæ , quæ exoriri contigerit , & reformatio totius Ordinis , & statutorum conditio principaliter pertinet ad Magistrum ; hoc tamen gravamine , ut id totum de consilio , & consensu Capituli generalis , vel saltem majoris partis faciat , quod quidem gravamen non obstat quo minus statuta Magistri dicantur , etsi contrarium suaderi posset ex doctrina Sanch. *lib. 8. de Matrim. disp. 5. n. 11.* cum aliis. Ratio nostræ assertionis est : quia quod superior Prælatus statuit , sive cum consilio , sive cum consensu aliorum statuatur , statutum propriè dicitur superioris cum illo consilio , seu consensu facientis , ita tenet Ripa *in ep. 1. n. 5. & 6. de judic.* ubi Reminal. *n. 2. & 3.* Philipp. Decc. *n. 4. & 5.* ubi refellit differentiã , quam tradit Sanch.

ubi sup. inter consilium , & consensum : quia licet dicatur de consilio , & consensu ; tamen constitutio superiori tribuitur , qui ipse principaliter facit , Capitulum autem consentit , & qui alteri facienti consentit , non dicitur facere , nec ab eo actus denominatur *lg. si pater in fin. ff. de man. vind. leg. aliud est vendere ff. de reg. jur. cap. 1. de renuntiat. in 6.*

3 Ad quod etiam faciunt plura jura consensum aliorum in quibusdam actibus requirentia , & tamen actus tantum consideratur in eo , qui principaliter illud facit *cap. nobis de jure patronat. cap. cum Apostolica cap. tua , de his que fiunt à Pralat. sine consensu* , id quod in agendis statutis in Ordine S. Jacobi verificatur , ut videre est *in 6. quest. n. 10. 11. & 12.* ubi principaliter Magistro committitur dubiorum regulæ declaratio , & totius Ordinis , reformatio , & statutorum conditio : verba enim illa Pontificis *Possit , & valeat* , ut *n. 13. d. q. ibi : à su Magestad , & ibi : para que pueda , & ibi : viere que conviene* , & in regula *cap. 35. ibi : El Maeftre haga Capitulo General* , hæc omnia solum influunt in Magistrum potestatem ad tradita per Rebus. *in tract. nomin. q. 8. n. 35.* ubi quod nominatio , quæ spectat ad Episcopum *cum consensu Capituli debet referri ad solum Episcopum* Rot. apud Seraphin. *deciss. 1213.* ibi sententia , & decreta sunt concipienda sub ejus persona. Gracian. *discept. forens. cap. 100. n. 63.* ubi quod , quando judices sunt disparis conditionis tam respectu jurisdictionis , quam causæ , propter quam plures adhibentur , tunc concipienda est sententia nomine ejus , poenes quem , tanquam caput remanet jurisdictionis ; de consilio tamen , & assensu aliorum , de quorum consilio , & assensu proceditur in causa , ut fuit tentum per Rotam coram Cardinal. Seraphin. *Cartaginens. jurisdiction. 16. Decemb. 1596.*

4 Idem Gracian. *ubi sup. n. 64.* ibi tamen semper erit verum , quod

ma-

major autoritas, & jurisdictio sit in Episcopo; unde verba sententiæ erunt concipienda in ejus persona. Idem tenet Thom. Hurtad. *resol. mor. tom. 2. tract. 12. cap. 1. n. 1664.* ubi quod ponderat verba, procedat, & procedere teneatur, quæ sunt simillima verbis Pontificum, & regulæ, ac statutorum *n. precedent.* relatis, ibi: *possit*, & ibi: *y pueda*, & ibi: *y viere*, quæ convienerunt ex quibus convincitur in Magistro residere plenitudinem potestatis, illo tamen gravamine de consensu Capituli generalis, prout consideravit Hurtad. *ubi sup. n. 1667. & 1668.* ibi: *pari modo, quando committitur jurisdictio alicui, ut procedat cum consensu alterius, jurisdictio ad solum primum pertinet, licet sit de forma, quod alter consentiat, ut singulariter resolvit Abbas conf. 37. p. 2. n. 2. & 3.* ita Hurtad. & ita semper observavit, & observat praxis dicti Ordinis S. Jacobi: nam omnia statuta sub persona, & nomine solius Magistri concipiuntur, & sonant, licet cum predicto gravamine, ut fufius probavimus in *d. quest. 6. ex num. 10. & quest. 7.*

5 Ex quibus exoriri existimo stylum, & praxim circa expeditionem titulorum, & provisionum earum rerum, quæ in senatu Ordinum aguntur, ac decernuntur: nam tituli, & provisiones nomine Regis tanquam administratoris cum consilio, & assensu dicti Senatus, per quem D. Rex spiritualia exercet juxta Bullam incorporationis Magistratum in Corona Regia Adrian. Pap. VI. expediuntur. Sed an quo ad ea, quæ spiritualia concernunt, expediri deberent nomine dicti Senatus Ordinum, eo addito per Majestatem suam tanquam administratorem? videat, qui legerit prædictam Bullam in illis verbis, ita tamen, &c. & infra: *Quibus sic pro tempore deputatis personis, gerendi, faciendi, mandandi, ordinandi, exercendi, exequendi, disponendi omnia, & singula, quæ dictarum Militiarum Magistri pro tempore existentes de*

jare, vel consuetudine, aut aliis quomodolibet facere, gerere, exercere, mandare, disponere, exequi poterant, & consueverant. Nota, quæ sequuntur, auctoritate, & tenore præmissis plenam, liberam, & omnimodam facultatem concedimus; pondera ibi plenam, liberam, & omnimodam: sed adhuc stylus bene, ac jure recto procedit. Tum per ea, quæ diximus *sup. n. 98.* cum duplici sequent. Tum, quia usus, & consuetudo sic interpretata sunt prædicta verba Bullæ: tum denique, quia licet ea Pontificis facultate causæ spirituales, & spiritualia concernentes per consilium Ordinum exercentur, & decernantur; tamen vice, & nomine Regis tanquam Ordinis administratoris exercentur, & decernuntur, ut patet ex eadem Bulla, & probavimus infra *p. 3. q. 3.*

An statuta facta in Capitulo generali possint revocari à Magistro independentè à Capitulo generali? & an possit illa declarare?

SUMMARIUM.

Supremus Prelatus in Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ, aliisque in quibus inferior est Capitulo generali, statuta ab hoc condita nequit revocare. num. 1.

Idem tenendum est respectu Magistri Ordinis Jacobæi, præterquam in statutis à Capitulo factis, quæ concernant potestatem, & jurisdictionem Magistri. num. 2.

Nec potest declarare statuta per eum de Capituli consensu facta, ita ut declaratio judicialis sit, vimque habeat obligandi: sicque cum judex anceps est, nec ad decidendum (jam, quia non est circa id, quod occurrit, consuetudo, jam quia simile non reperitur) se determinat, ad superiorem recurri debet: ut proinde ad Capitulum similiter recurri debeat. num. 3.

QUÆSTIO XXI.

Respondeo non posse, quoad Ordines Calatravæ, & Alcantaræ stando in jure communi: ratio est; quia ut probavimus in 6. *quest. ex num. 19.* Capitulum generale, saltem ante incorporationem Magistratum in Corona Regia est superius Magistro, constat autem, quod lex superioris non potest revocari ab inferiore cujusmodi est Magister, aut fuit indictis Ordinibus; quæ ratio utique militat in Ordine S. Joann. Hierosolimit. & etiam in Generalibus aliorum Ordinum respectu legum, ac statutorum, quæ fiunt in Capitulis generalibus, ut tradunt Suar. *tom. 4. de Relig. tract. 10. lib. 10. cap. 14. n. 14.* Loquendo in specie de Canonibus, ac decretis, quæ fiunt à Congregatione generali in Societate Jesu, & generaliter Pelliz. *tom. 2. man. Reg. tract. 9. cap. 8. sect. 2. n. 84.*

2 Idem dicendum est de Magistro Ordinis S. Jacobi, videlicet eum non posse independentem à Capitulo revocare statuta ibi facta: quia licet non sit inferior Capitulo, immò ipse superior sit, & licet statuta ipsi Magistro tribuantur, & ejus nomine subque ejus persona conficiantur, publicentur, & sonent, ut probavimus in *precedent. quest.* ubi quod Magister ipse dicitur legislator, & statutorum conditor: tamen negare non possumus dicta statuta aliqua ex parte dimanare, & penderè à Capitulo, quatenus de ejus consensu condita sunt per Magistrum, qui ait, *con acuerdo, y expreso consentimiento de los Priores, &c. Establecemos, y ordenamos, &c.* & infra subscribit Magister, & statim Capitulares. Quam obrem prædicta statuta per solum Magistrum revocari non possunt, non quod sint statuta superioris: sed quia de consensu Capituli fiunt, & omnis res per quascunque causas nascitur, debet per easdem

dissolvi, ut in *cap. 1. de regul. jur.* quod magis *num. sequent. probatur.* Limita quando res in capitulo decissa sit de cõcernentibus ad potestatem, & jurisdictionem ordinariam Magistri ut *sup. p. 1. quest. 30.* nam tum à solo Magistro poterit revocari, ut ibi.

3 Eadem ratione Magister per se nequit statuta per eum in Capitulo generali, & de Capituli consensu condita declarare declaratione judiciali, quæ vim, & robur habeat obligandi: nam cum illa de consensu Capituli Magister condiderit, nequit sine eodem consensu modo prædicto declarare: ejus enim est leges & statuta interpretari, cujus est condere leg. *fin. C. de leg. l. 14. tit. 1. p. 1.* & ibi Gregor. *Lop. gloss. 1.* ubi quod consuetudo etiam interpretatur leges, *lg. si de interpretatione, & lg. minime ff. de leg. judex etiam, ac ita Magister interpretatur legem in causa, de qua cognoscit, sive dubitetur, qualiter verba legis sint intelligenda, sive de casu, qui non est comprehensus in statutis leg. scire leges, & lg. non possunt ff. de leg.* Unde ait Abbas in *cap. 1. de constit.* quod quando judex est ita dubius, quod nescit quid faciat, quia nec consuetudine est interpretatum, nec apparet de benigniori intellectu, nec potest procedere de similibus ad similia, quia non reperitur ita simile, tunc ad superiorem est recurrendum. Videatur Salas *de leg. disp. 21. sect. 2. n. 2.* & Rod. *tom. 1. qq. regul. q. 11. art. 1.* Mirand. *tom. 2. q. 29. art. 9.* Tamb. *de jur. Abbat. tom. 3. disp. 3. q. 7. n. 13.* & intellige ut *sup. n. precedent. sine vers. limita.*

An Magister possit dispensare in statutis per eum conditis in Capitulo Generali.

SUMMARIUM.

Prælati superior nequit dispensare in statutis per eum in Capitulo conditis, nisi facultas ei ad hoc concessa fuerit, vel sub-

saltem ad sit interpretativè, ut presumitur, quod casus frequentiores, & ubi commodè potest adiri superior potestas. n. 1.

Predicta obtinent in Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ, atque etiam in Ordine Jacobeo peculiari illa de causa, quod statuta de consensu Capituli per Magistrum fiunt; ideòque & in iis, quæ non sunt ex certa scientia per Papam confirmata, vel aliàs non continentur in jure, poterit Magister supradictis casibus dispensare. ibid. & n. 2.

QUESTIO XXII.

Respondet Pelliz. Loquens in communi de superioribus Religionum, de jure communi non posse, nisi quando talis facultas ipsis conceditur, sive expresse, sive interpretative: quod tamen non facit, quin dispensare possint in aliquibus casibus, qui vel sunt frequentiores, aut tales, non pateat commodus accessus ad superiorem: probatque quo ad priorem partem; quia inferior non potest de jure communi dispensare in lege lata à superiore cujusmodi sunt statuta facta in Capitulo generali: quo ad posteriorem verò partem, constat; quia in casibus frequentioribus, aliisque ibi allatis præsumitur concedi licentiam interpretativam à jure, ac majoribus, idque consuetudine observatur, ita Pelliz. tom. 2. tract. 9. cap. 3. sect. 4. n. 184. & citat Lezan. tom. 1. cap. 8. num. 23. Silv. v. dispensatio q. 4. & 9. Navarr. in Man. prelud. 9. num. 19. Mirand. tom. 2. q. 30. art. 12. Faust. lib. 6. thesauri q. 128. ac ita de Magistris Ordinum S. Joannis Hierosolimit. Calatravæ, & Alcantaræ ob rationem suprà allatam junctis iis, quæ diximus sup. q. 6. ex num. 19. tenendum esse videtur, sed post incorporationem in Corona Regia ex causa n. sequent. prolata.

2 Et idem dicendum est de Magistro Ordinis S. Jacobi, etiam si statuta in Capitulo generali dicti Ordinis

facta non contineantur in jure communi, nec sint per Pontificem confirmata: ratio est: non quod statuta, & leges in eo Ordine sint leges superiores respectu Magistri, sed quia ut diximus, in precedent. quest. statuta per Magistrum in Capitulo generali facta non independenter à Capitulo, sed cum illius consensu saltem majoris partis fiunt: ideòque nec tolli, nec dispensari possunt per Magistrum ut probavimus in precedent. q. nisi ex causa in uno vel altero casu ratione necessitatis, quod non sit recursus ad Pontificem, nec sit coactum Capitulum generale de cujus consensu in iis, quæ non continentur in jure, nec sunt principaliter, & ex certa scientia per Pontificem confirmata Magister poterit dispensare, ut sup. num. precedent. & per ea quæ in precedent. quest. dicta sunt, videatur Sanch. de Matrim. lib. 8. disp. 17. num. 36. fine, & intellige ut sup. q. precedent. num. 1. vers. limita, ubi in lib. stabiliment. titulo de las calidades para el Habito cap. 9. dicitur: Si contra lo estatuido por nuestra Orden cerca de las calidades, que los Caballeros han de tener para recibir el Habito de ella por su Santidad à suplicacion nuestra fuere dispensado, mandamos, &c.

An Magister cum consensu Capituli generalis possit revocare leges, & statuta in alio Capitulo generali facta.

SUMMARIUM.

Magister cum Capitulo generali, in alio Capitulo generali statuta facta derogare potest, etiam si confirmata sint auctoritate Apostolica; ut tenet praxis diversis juris rationibus nixa. n. 1.

Superiùs dicta intelligenda de statutis confirmatis informa communi à Sede Apostolica; nam confirmata ex certa scientia à Papa, nequit Capitulum Generale revocare. n. 2.

QUÆSTIO XXIII.

Respondeo posse, etiam si alias auctoritate Pontificia sint confirmata, ut diximus *sup.* in 13. q. probatur ex praxi, ut in stabiliment. de anno 1555. in conclus. ubi. *Porque vos mandamos, &c.* Et infra *Con acuerdo de el dicho Capitulo, revocamos, y anulamos todos los otros establecimien. tos espirituales, hechos por los Maestres, y Administradores passados, asi en Capitulo, como fuera de el.* Probatur etiam ex privilegiis *sup.* q. 13. relatis per quæ conceditur facultas mutandi, alterandi, seu in totum cassandi statuta in aliis Capitulis generalibus facta: tum quia quod ob gratiam alicui est concessum non debet in ejus dispendium retorqueri *ex Reg. 61. in 6. l. 6. C. deleg.* cum ergo potestas legislativa sit gratia facta Religioni non debet cedere in ejus præjudicium, quomodo verè cederet si occurrentibus causis abrogandi aliquid statutum Capituli generalis, non posset. Capitulum generale illud abrogare; tum quia, qui potest facere legem potest etiam solvere, ita docet *Man. Rod. tom. 1. q. 68. art. 5. Anguian. lib. 3. de leg. controvers. 6. n. 5. Peyrin. tom. 1. privileg. constit. 8. Jul. II. n. 3. Pelliz. tom. 2. tract. 9. cap. 8. num. 70.*

2 Dixi etiam, si alias auctoritate Pontificia sint confirmata, ut indicem quod quamvis Capitulum generale in Religionibus non possit derogare statutis confirmatis à Papa ex certa scientia, cum confirmatio talis sit potius nova concessio, quam confirmatio, ac ideo reddat nullum actum aliter factum contra illam: id tamen non procedit in casu, quo statuta confirmantur à Papa in forma communi, sicut evenit in præsentia: sic quippè confirmatio statutorum non facit, quod ea omittant primordiale suam naturam, ita ut fiant irrevocabilia, sed solum quod recipiant vim,

ac firmitatem donec revocentur ab alio Capitulo, sic docent. AA. *suprà citati.*

An Capitulum generale quandiu durat possit se intromittere in exercitio actuum, qui jure communi, & speciali Ordinis exercentur per Priores in suis Capitulis localibus.

SUMMARIUM.

Videre potest nullam esse repugnantiam ad hoc, ut in Capitulo generali decidantur, quæ per Priores in localibus Capitulis decidi de jure debent, eo quod potestas inferioris imminenter continetur in superiore. n. 1.

Solum tamen debent prædicta admitteri, cum Capitulum generale simul decidit cum locali, quæ per hoc resolvuntur debent; secus verò si per se solum hæc Capitulum generale velit expedire. n. 2.

QUÆST. XXIV.

Videtur non repugnare alicuius decidi in Capitulo generali si per se decidendum esset in Capitulo locali, seu Conventuali ita Pelliz. *tom. 2. tract. 9. cap. 8. n. 51.* ducitur: quia tota potestas Prælati localis est eminenter in Generali, tanquam in legitimo ipsius superiore: constat autem, quod, quæ dicuntur de potestate Prælati superioris respectu inferioris, proportionaliter dici possunt de potestate Capituli superioris generalis respectu Capituli inferioris, id est localis, cum ea in multis equiparentur, & Regula generalis habeat dispositum de uno æquiparatorum censeri dispositum, & de alio.

2 Sed Pelliz. *ubi sup.* solum concludit Capitulum generale posse concurrere cum Capitulo locali in decisione, & determinatione alicujus ca-

ius ibi dicendi, non tamen quod Capitulum generale per se expedire, & de decidere possit actus, qui jure communi, aut speciali Ordinis expediendi, & de decidendi sunt in Capitulo locali. Probatur ex proportionem, quam movetur ipse Pelliz. de Ministro Generali respectu Prælati localis, qui quidem Generalis per se sine consensu Capituli localis nequit aliquid expedire, ut docet Sanch. quo ducitur ipse Pelliz. & tunc non ad libitum, sed ex causa, & in casu speciali: id quod etiam dicendum est de Capitulo generali servata proportionem adducta per Pellizarium.

TRACTATUS II.

DE POTESTATE MAGISTRI IN
recipiendo Novitios ad habitum,
& professionem Religio-
rum Militum.

An ad solum Magistrum spectet Novitios ad habitum admittere.

SUMMARIUM.

Potestas recipiendi Novitios ad habitum, que principaliter in Papa reperitur per approbationem ab ipso factam Religionum, in his immediatè existit: & cum à tota Religione exerceri moraliter non possit, apud Prælatum immediatum cujuslibet Monasterii residet de jure communi. n. 1.

Ad prædictam facultatem exercendam, cum jure communi non liquidò constet, an solus sufficiat Prælatus? an egeat consensu Capituli? inspiciendæ sunt Regule, constitutionesque cujuscumque Religionis, & illis deficientibus, standum consuetudini. n. 2.

Hinc in Ordine S. Francisci, Generales virtute Regule Provinciales virtute declarationis Pontificiæ admittunt ad habitum, & professionem: in Societate

Jesu solum admittit ad professionem, & simplicia vota Generalis, & hujus delegatione Provinciales ad noviciatum. num. 3.

In Ordinibus S. Jacobi, Calatrava, & Alcántara receptio ad habitum Fratrum Militum (de Clericis alibi) spectat ad Magistrum, & sic ad Regem Catholicum, ut perpetuum Administratorem, & verum Prælatum, non ut Patronum. num. 4.

Prædictis in Ordinibus Magistri absque Capituli (quod non habent, seu congregant) consensu ab immemoriali admittunt ad habitum, & professionem Fratres Milites; licet si spectet aliquas horum Ordinum leges, cum voto saltem consultivo in his procedi debeat. n. 5.

Superiorem doctrinam, et si antiquis Magistris, qui Canonice instituebantur, viguisset, locum habere non posse in Regibus Catholicis, qui non sunt Prælati Ecclesiastici, sed Administratores, merito obijcitur: fitque satis ex eo, quod sunt Administratores cum omni potestate antiquorum Magistrorum illis Apostolica auctoritate concessa; & dantur verba Bullæ. n. 6. & 7.

Ad approbandam genealogiam admittendi ad habitum, ab ipso cum expressione Patrum, & Avorum oblatam, designantur à Præsidente Ordinum Senatus, duo, alter ex Clericis, ex Laicis alter & professi. n. 8.

Præses Senatus Ordinum oneratur ad eligendos idoneos pro faciendis probationibus, alioqui ad damna in simul cum lethali culpa tenetur: tametsi ad eadem Præsidem teneri, si digniores non eligit, nimis rigidum videatur. n. 9.

QUÆSTIO I.

Certum, & indubitatum est potestatem recipiendi Novitios in Religionibus primo, & principaliter in Summo Pontifice reperiri. Sed cum ipse Summus Pontifex immediatè illa uti non soleat; id cir-

circo eam in alio proximè reperiri necessarium est. Constat secundo hanc potestatem immediatè reperiri in qualibet Religione approbata per Summum Pontificem, quæ potestas ex vi approbationis aparet. Approbare enim Religionem, est concedere omnia ea, quæ ad utilitatem, conservationem, & gubernationem Religionis pertinent: sed conservatio Religionis non potest fieri absque receptione Novitiorum, & potestate illos recipiendi: ergo, &c. Aliàs frustratoria esset approbatio: immò in ipsa approbatione Religionis intrinsicè hæc potestas confertur, & includitur, quæ licet sit in toto corpore Religionis, ut notatur in Bulla Innocent. III. pro confirmatione Ordinis Calatravæ, ibi: *T assimismo vos sea licito recebir en vuestra Orden los Clerigos, y Legos libres, que de el siglo à ella se quisieren passar.* Tamen non potest immediatè ab universa Religione exerceri, ex quo tota Religio moraliter nequit ad singulos recipiendos congregari. Sequitur ergo eam potestatem esse in Prælati, quibus Religionis Cura demandata est: reperitur autem in quolibet immediato Monasterii Prælato, ut tradit gloss. in cap. fin. de Regul. lib. 6. quam dixit communiter receptam Sanch. in decalog. lib. 4. cap. 16. n. 52. quod insuper clare probatur ex cap. ad Apostolicam, & ex cap. porrectum de Regul.

2 Sed an solus Prælatus absque consensu Capituli id exequi valeat, non satis jure communi cautum est: nam ipso jure communi supponitur interdum ad Prælatus solum, interdum ad Prælatus, & Capitulum simul spectare Monachorum creationem, ut patet, ex cap. ultim. de Regul. in 6. & notat Suar. de Relig. tom. 2. lib. 5. cap. 10. n. 6. quod cum in diffinitum, & indeterminatum remaneat in unaquaque Religione, attendenda est, vel regula, vel privilegium à Sede Apostolica circa hoc concessum: quod si forte acciderit (quod moraliter vix

accidere potest) non reperiri in ejus regulis, constitutionibus, vel privilegiis hoc diffinitum, attendenda est consuetudo, ut bene notat Panormit. in dicto cap. porrectum n. 5. & 6. & in dicto cap. ad Apostolicam n. 4. & 12. & gloss. in d. cap. fin. de Regul. in 6. Archidiacon., & alii quam plures, quos refert, & sequitur Suar. loco citato n. 5.

3 Unde in Religione Seraph. S. Francisc. ante dicta potestas recipiendi Novitios ad habitum, & professionem solis Ministris Generalibus ex sua Regula, & Provincialibus ex declaratione Nicol. III. in cap. exivi de verbor. significat. lib. 6. reservatur. Ita docet Man. Rod. qq. Regul. tom. 3. q. 9. art. 1. Hieronym. Rod. in compend. qq. Regul. resolut. 101. num. 1. & in Societate Jesu solius Generalis est admittere ad professionem, & simplicia vota, & coadjutorum formatorum, & ex ipsius commissione admittunt Provinciales ad novitiatum, Sanch. citato loco lib. 5. cap. 4. n. 72.

4 In his Ordinibus Militaribus, quid tenendum sit pro receptione Novitiorum Clericorum in Conventibus dictorum Ordinum? diximus alibi; ubi differentiam constituimus inter hos Ordines. In receptione autem ad habitum Fratrum Militum, & professionem omnis potestas residet apud solum Magistrum, ut videre est in Regula S. Jacobi cap. 13. his verbis: *T si entonces quisieren quedar en la Orden, sea en la providencia del Maestre.* Et cap. 20. ubi Didac. de la Mot. num. 3. ait: *T hablando en nuestro caso Don Pedro Fernandez, Maestre de Santiago, recibió de el Papa para sí, y sus sucesores esta autoridad de dar hábitos, y recebir la profesión para sí, è incorporar en la Orden;* in Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ id ipsum deprehenditur ex Bullis confirmationis dictorum Ordinum, & sic D. Rex, ut Magister,

seu perpetuus Administrator, & verus istorum Ordinum Prælatus confert habitus, non ut Patronus, ut quidam male putavit.

5 Præterea in Religionibus in quibus Capitula non congregantur, nec Prælati Capitula habent, prout Magistri in his Ordinibus Militaribus, consuetudo illa recipiendi Novitios cum consensu Capituli numquam locum habere potuit, ac ita ex immemorabili consuetudine Magistri soli in his Ordinibus Novitios ad habitum Militum, & professionem admittunt: ultra quod possumus dicere admissionem illam fieri cum voto, saltem consultivo aliquorum Fratrum Militum, prout habetur in lib. stabilim. Ordinis S. Jacobi tit. 4. fol. 60. ubi in datione habitus dicitur: *Por esta su Provisión nos manda, que armemos Caballero, y demos el Habito de la Orden a N. y que con consejo, y acuerdo de algunos Caballeros lo hagamos, pues a vosotros, señores presentes a lo susodicho decimos de parte de su Magestad, y de la dicha Orden, si es tal persona para ser admitido a la dicha Caballeria, y Habito? luego responderán su parecer;* idem habetur in gloss. cap. 1. tit. 5. in lib. diffinition. Ordinis Calatrave de anno 1568. ibi: *Y el Capitulo de Granada estatuye, que los habitos se den comunicandolo con personas de la Orden,* sed omnia hæc frustra dicta, & scripta sunt.

6 Si opponas hoc potuisse substitui, quando Magistratus per collationem, & Canonicam institutionem conferebantur: quia tunc Magistri veri Prælati Ecclesiastici existebant: secus tamen hodiè cum Hispaniarum Reges, qui Ordinum Militarium providentiam habent, non sint eorumdem Ordinum veri Ecclesiastici Prælati, sed Administratores tantum, qui quatenus sunt tales, nequeunt Novitios ad habitum, & professionem admittere, quod non sint legitimi superiores, ita docet Silv. verb. Religio

3. quest. 18. Angel. verb. *professio* num. 1. Azor. lib. 2. instit. moral. cap. 5. quest. 4. quos refert, & sequitur Thom. Sanch. in præcepta decalog. lib. 5. cap. 4. n. 75.

7 Respondeo: regulariter verum esse, non posse Administratores Conventuum, aut Ordinum Novitios ad habitum, & professionem admittere: sed hoc non procedit quando Administratores Religionum, seu Monasteriorum sunt autoritate Apostolica tanquam veri Prælati constituti, & ejus nomine, & autoritate, & facultate verorum Prælatorum, prout sunt Hispaniarum Reges, qui Ordinum horum Militarium providentiam habent, eos quæ autoritate Apostolica gubernant cum omni potestate, & facultate, quam habebant, qui olim Magistri per Canonicam electionem creabantur, ut est videre in Bulla Adrian. VI. de unione Magistratuum in Corona Regia ibi: „ Perpetuo unimus, annectimus, & „ incorporamus, ita quod jus administrandi ipsos Magistratus, sive in „ virum, sive in mulierem cum Coro- „ na transeat, & omnia, quæ ipsi „ Magistri, qui pro tempore fuerunt, facere, exercere consueverunt, facere, & exercere, & commendas ipsas, & Præceptorias, & „ alia Beneficia Militiarum hujusmodi personis idoneis conferre libere „ possit in omnibus, & per omnia: per inde ac si unio ejusmodi „ quoad præmissa duntaxat minime „ facta fuisset. Quamquam ea, quæ spiritualia concernunt per personas Regulares eorumdem Ordinum exercere debeant.

8 Post gratiam habitus à Rege nostro tanquam Administratore elargitam, & genealogiam à Præfatore suorum Parentum, & Avorum, cum loci originis expressione oblatam præses Senatus Ordinum, juxta eorumdem Ordinum statuta, & definitiones designat ad peragendas Præfatoris

ris informationes Commissarios duos illius Ordinis Fratres, alterum ex Clericis, & ex Laicis Militibus alterum, qui an necessario debeant esse professi in statutis, & diffinitionibus expresse non enuntiat: solent tamen professi communiter designari, & ad informationes Clericorum Fratrum in lib. reform. Convent. nostri Ordinis cap. 61. statutum est, quod Commissarius eligatur unus ex Ancianis Monasterii, in quo satis demonstratur, de professis statutum intellexisse, ac loqui; quo secluso, nullam invenio in Novitio capacitatem *vide sup. p. 1. tract. 3. q. 34.*

9 Oneratur Præses Senatus Ordinum in dictis statutis, ut eligat viros bonos, habiles, & sufficientes ad peragendum munus, ad quod mituntur; quod si minus idonei, & habiles deputantur, ad damnorum restitutionem, simul cum peccato mortali Præsidentem nominantem teneri tenet cum pluribus, quos allegat Escobar *de purit. & nobilit. prob. p. 1. q. 6. §. 1. n. 11.* ubi rigide, meo videri, tradit digniorem debere eligi sub lethali culpa, & onere restituendi damna.

Quenam qualitates in recipiendis Novitiis ad habitum horum Ordinum desiderantur.

SUMMARIUM.

Ponitur pro confesso constitutiones quasdam Apostolicas pro Novitiis in quolibet Religione recipiendi informationibus peragendis non habere locum in Ordinibus Militaribus, utpote non comprehensis quoad pœnas & odia sub voce Religiosorum Ordinum: unde circa illos speciatim inquirendum.

QUÆSTIO II.

Supponimus constitutiones Sixti V. & Gregor. XIII. ac Clement. Tom. II.

VIII. de informationibus faciendis pro Novitiis ad Religionem admitendis non habere locum in his Ordinibus Militaribus, ut aliis tacito nomine alatis, tenet Azor. *instit. moral. tom. 1. lib. 12. cap. 3. q. 8. fine, ibi: Si Roges, an prædictæ constitutiones locum etiam habeant in recipiendis ad Ordines Militares hominibus? respondent quidam in illis locum non habere, sive Clericis, sive Militibus ad Ordinem admittendis: quia, & si universim de Religiosis ad quemlibet Ordinem, & Religionem recipiendis loquuntur: at Militares Ordines in odiosis, & pœnis sub Religionis Ordinibus non continentur. Ita Azor. quem sequitur Villalob. in summ. tom. 2. tract. 35. diffinit. 10. n. 14. ac ita verum est.*

His suppositis superest, ut singulas qualitates per statuta dictorum Ordinum requisitas in recipiendis ad habitum recenseamus, & explicemus.

An nobilitas in recipiendis ad habitum requiratur, & qualis.

SUMMARIUM.

Qualitas nobilitatis ex utroque parente requiritur in recipiendis ad habitum Ordinum Militarium, ex horum Regulis, Bullis, ac constitutionibus. n. 1.

In Ordine Jacobæo, licet dubitatum an sufficeret nobilitas in recipiendo ad habitum ex paterna linea, tamen tam ex hac, quam ex linea materna nobilitatis qualitatem requiri stabilitum fuit, immo etiam utriusque Avie respectu illam desiderari novissimè constitutum. n. 2.

Merito hæc statuta fuere, cum Ordinis Jacobæi Fundatores nobiles fuissent, & ad habitum admittendos voluissent nobiles, quo verbo propriè nobilitas ab utroque parente significatur, licet hodie etiam usurpetur pro eis, quos vulgo Hijosdalgo appellamus, etsi à solo Patre nobilitatem trahant. n. 3.

QUÆSTIO III.

1 **P**RIMA qualitas, quæ in coactandis Militibus in his Ordinibus ad habitum desideratur, est nobilitas ex utroque exorta parente, ut habetur in lib. stabilim. & diffinit. dictorum Ordinum. In lib. enim stabiliment. Ordinis S. Jacobi cap. 1. tit. de las calidades para el habito: ita habetur; Primeramente ordenamos, que el que hubiere de tener el habito de nuestra Orden sea hijodalgo de sangre, de parte de padre, y madre, y no de privilegio; in quo nihil novi statui videtur, sed quod primis Fundatoribus dicti Ordinis fuit placitum, præcipitur observari; si quidem non solum ipsi nobiles viri fuerunt, sed institutione sui Ordinis decreverunt, quod nullus ad illum admitteretur, qui nobilis non esset, ut probat Alexand. III. in Bulla confirmat. dicti Ordinis dicens: *Hoc sane temporibus nostris in partibus Hispaniarum de divino factum munere gratulamur, ubi nobiles quidam viri, &c.* Et in introductione Regule S. Jacobi, ibi: *Porque habia en España unos Varones nobles por linage, &c.* Et habetur expresse in lib. stabiliment. de „ anno 1555. tit. 3. cap. 1. ibi: Con- „ siderando el Infante Don Henrique, „ Maestre de nuestro Orden, como „ fue fundada, y establecida por ge- „ nerosos Caballeros extrenuos de li- „ nages, los quales ordenaron, que „ en ella ninguno, que hijodalgo no „ fuese para exercitar el Habito Mi- „ litar, y Caballeria de ella, no fue- „ se recibido, y viendo el dicho es- „ tablecimiento ser justo, y razona- „ ble confirmolo. Et infra: Y des- „ pues Leon X. Papa de felice recor- „ dacion, por una su Bula mandò, „ que no fuese recebido à el Habito, „ y Caballeria de la dicha Orden, el „ que no fuere noble; y sobre la guar- „ da de la dicha Bula puso censuras, „ agora Nos conformando nos con la

„ dicha Bula, y establecimiento, „ mandamos, que asì se guarde, y „ cumpla.

2 Dubitabatur autem in Ordine S. Jacobi: an illa nobilitas ex utroque exorta parente desideretur? id quod idem stabilimentum declaravit dicens: *Y con acuerdo de nuestro Capitulo general, declaramos, que entienda ser hijodalgo, y noble para dicho efecto, el que por parte de padre fuere hidalgo de todas partes, y que de parte de su madre venga de christianos viejos; tamen re acuratus pensata in eodem stabilim. cap. 3. statutum fuit, quod nobilitas illa non solum ex parte patris, sed etiam ex parte matris proveniat, ibi: Queremos, que de aqui adelante, qualquiera persona, que à dicho nuestro Habito para Caballero hubiere de recibirse haya de ser, y sea hidalgo, asì por linea de la madre, como de la del padre.* Sed in Capitulo generali celebrato ann. 1652 resolutum fuit, quod etiam aviæ sint ejusdem nobilitatis.

3 Nec mirum quippè, quod nobilitas ista ex utroque parente proveniens desideretur: hoc enim (meo iudicio) ita factum, & ordinatum fuisse existimo: quia Fundatores dicti Ordinis nobiles etiam ex utroque parente fuerunt: inquit enim Alexand. III. in dicta Bulla, ibi: *Nobiles quidam viri, &c.* Sed verbum nobiles, & si hodie pro fidalgis etiam à solo patre usurpetur, ut tenet Caball. dicens se ita vidisse sepè praxi receptum, quæ- „ pract. q. 188. n. 11. & 12. Thom. Sanch. de Matrim. lib. 8. disp. 19. n. 6. propriè tamen de nobilitate ex utroq parente exorta accipitur, ut est tex. in l. 3. tit. 21. p. 2. ibi: *Camaguer la madre sea villana, è el padre fidalgo, fidalgo es el hijo, que de ellos nasciere, è por fidalgo se puede contar, mas no por noble; præterea in Regula S. Jacobi in traductione dicitur, unos Varones nobles por linage, at nobilis genere ille tantum dicitur, qui ex utroque parente nobilis est, ut notat. Gregor. Lop. in dict. l. 3.*

1. 3. verb. mas por noble, ibi : Nota, quod non dicitur nobilis genere, nisi qui ex utroque parente nobilis est, Cuc. lib. 5. instit. moral. tit. 13. n. 15. Ubi plus sonare ait dicere aliquos esse ex nobili genere natos, quam dicere esse nobiles: quod reprobatur Sanch. ubi sup. subdens, quod quando dicitur aliquos esse principales, vel ex principalioribus populi, colligitur sat esse, ut tales dicantur eos esse viros potentes, ac valde divites, vide ibi.

An nobilis ex privilegio possit ad habitum Militarem admitti.

SUMMARIUM.

Nobilem ex privilegio posse ad habitum Militarem admitti, à pluribus AA. defenditur, eò quod illis conceduntur à Principe in privilegio omnes præeminentiæ, quæ nobilibus ratione sanguinis competunt; similiter ac in praxi videmus obtineri Præbendas ab alijs, quàm Hispanis (non obstante prohibitione) quia illis conceduntur à Regibus literæ, vulgò cartas de naturaleza: Opinionum circa hoc conciliatio refertur ex Escobar. n. 1.

Contrariam tamen sententiam, negativam scilicet sectando, supponitur in his Ordinibus Capitula generalia stabilire potuisse qualitates, necessarias, quæ forent in recipiendis ad habitum; sicut etiam Regem quoad hoc se gerere ut Magistrum, & Administratorem Ordinum; hic de mente fundatorum, & Capitulorum videndum. n. 2.

De nativa nobilitate, non de dativa, & Fundatores, & statutorum conditores sensisse suadet ex eo, quod illi sanguine nobiles voluisse sibi similes sociare credendi sunt ad sui Ordinis conservationem, & incrementum; cum verba juxta conditionem ea proferentis capienda sint; & illustratur exemplo testatoris, qui censetur de liberis naturalibus sensisse, si ipse naturalis sit, licet alioquin contrarium conjecturaretur. n. 3.

Quando non constat de mente disponentis, standum est propriè verborum significationi, etsi plures proprias habeat ei, quæ adaptatur materiæ, de qua est sermo: unde infert Gutierrez. præceptum testatoris de contrahendo matrimonio cum nobili accipiendum de nobilitate nativa, non dativa, quia licet hæc propria significatio verbi sit, est magis propria altera, sanguinis videlicet. n. 4.

Id ipsum suadet à mente conditorum statuti, qui verosimiliter credendi sunt voluisse solum admittere in suo Ordine nobiles verè, & propriè, non ex privilegio, quos ab illis, ut aurum ab aurichalco differre notum est. n. 5.

Hujusmodi controversia jam decissa extat posterioribus Ordinum Militarium statutis, tam ex Ordine Jacobeo, quam de Calatrava, in quibus nobiles ratione sanguinis, non virtute privilegii admitti tantum jubetur: & comprobatur ex simili dispositione conditoris majoratus, & ex praxi. Et dicta Ordinum statuta, vel non vidit Joann. Gutierrez. vel si vidit, erravit contrariam tuendo sententiam. n. 6. 7. & 8. ac n. 12.

Gutierrez. tamen resolutionem suam ad praxim deduci posse tunc ait, quando postquam aliquis ratione nobilitatis nativa admissus ad habitum fuit, postea patitur contradictionem, ex qua probatur nobilis tantum virtute privilegii; si hoc autem antea constet, admissionem hujusmodi ad habitum pendere asserit à voluntate Magistri, ac Consilii Ordinum; quod impugnatur ex eo, quod in his non datur facultas derogandi statuta per Ordines in eorum Capitulis generalibus. n. 9.

Respondetur stabilimento Jacobæi Ordinis, quod in contrarium assertur, quatenus ait posse, & debere bastardos à Summo Pontifice dispensatos, ut habitum recipiant, à Rege catholico nobiles fieri, priusquam habitus Jacobæi Ordinis eis conferatur n. 10.

Satis fit fundamentis contrariæ sententiæ, ex eo præcipuè, quod etsi nobilis ex privilegio gaudeat exemptionibus à jure communi concessis eis, qui verè no-

biles sunt, quibus in illis pares sunt: at vero serus se habet quoad conditionem disponentis: v.g. ut bona sua ad habentes talem nobilitatis qualitatem pertineant tantum; & sic idem tenendum quoad admittendos ad Ordines Militares. n. 11.

Quæritur tamen, an filii, cæterique descendentes ex nobilibus ratione privilegii dicantur nobiles sanguinis, ita, ut ad Ordines Militares possint admitti? & refertur sententia, & fundamenta celeberrimi Advocati asserentis filios nobilium ex privilegio esse verè nobiles, seu ratione sanguinis n. 13.

Insuper habita veritate sententiæ alate, de qua dubitari merito valet, eò quod illius fundamenta de libertate, & ingenuitate (ad quam facilius revertitur) non de nobilitate loquuntur, ad nostram hypotesin nullatenus extendenda dicta opinio, ob Ordinum stabilimenta nobilitatem ratione sanguinis expressè desiderantia, tam in admittendis ad habitum, quam in eorum Patribus, ac Avīs. n. 14.

QUESTIO IV.

I Hanc quæst. disputat Mench. de suceff. creat. tom. 3. §. 30. ex num. 291. & præsuppositis verbis antiqui stabilimenti Ordinis S. Jacobi, in quo canebatur, nullum qui nobilis, seu fidalgus, ex utraque parente natus non esset, posse ad habitum admitti? resolvit hanc quæst. pro parte affirmativa tot, tantisque rationibus, & iuribus aductis, ut fere exhaustos libros digestorum, & codicis dereliquerit. eumque sequuti sunt alii recentiores scilicet Garc. de nobilitat. gloss. 1. §. 1. n. 5. Mieres de majorat. 1. p. q. 51. n. 30. Aceved. in l. 1. tit. 1. lib. 6. num. 59. Recop. Joann. Gut. pract. qq. lib. 4. q. 7. per totam, ubi hanc sententiam comprobat multis fundamentis à Mench. ubi sup. deductis; ait enim hanc quæstionem quasi in specie decisisse Barthol. in l. 1.

num. 3. ff. de legat. 1. ubi dicit, quod stante statuto, quod Scholares exequantur nobilibus, tunc illi Scholares fruuntur omnibus honoribus, & privilegiis, quibus gauderent ipsi met, qui natu nobiles essent, quam Barthol. Doctrinam sequuntur dicentes communem esse Alexand. Socin. & alii, quos refert Guttierr. ubi sup. num. 11. hoc extendens ad privilegia, & honores, quæ nobilibus sanguine postea concessa essent: adhuc enim illis gaudere debent habentes nobilitatem dativam, & per multa alia fundamenta congerit ex Mench. per quæ cum illo concludit, eum, qui per Regem nostrum de plebeyo factus est nobilis, vel de fofensi, seu extero civis originarius, absque dubio posse esse Præsidentem, seu Commendatorem, vel Priorem civitatis, vel Decurionem, vel defensionum Doctorem, vel Collegam, quod videmus quotidie in praxi deduci à forensibus horum Regnorum, qui ut in eis possint obtinere Præbendas, & beneficia Ecclesiastica impetrant à Rege literas vulgò cartas de naturaleza, ut non obstantibus legibus hujus Regni prohibentibus exteris præfata beneficia obtinere, capaces fiant, non secus, ac si originarii hujus Regni essent. Præcipuumque sue sententiæ fundamentum summit Guttierr. ex verbis, quæ in privilegiis nobilitatis solita sunt apponi, ibi: *Que seais havido por Hijodalgo bien assi como si lo fue sedes del padre, y Abuelo, y Vis-abuelo, que memoria de hombres no fue. se en contrario: Item, que en todos sus Reynos, y Señorios goze el tal Hijodalgo, que de nuevo hace todas las gracias, honras, franquezas, y libertades, y preeminencias, y beneficios pensados, & no pensados, que gozen los demás Hijodalgos de sangre.* Hanc quæstionem post longum examē fædere distinctionis componere conatur Escob. ubi infra dicens, quod si privilegium ita fuit concessum, ut nobilitas pertineat hoc modo, quo per statutum requiritur sufficit ad

ad ejus honores assequendos ; si verò nobilitas ex privilegio , non cum eisdem indulgeatur qualitatibus , quæ per statutum desiderantur , non sufficit ad similes assequendos honores , & insignia.

2 Ego tamen in casu proposito diversam viam carpens , contrariam sententiam teneo , explosis illis , quæ pro sua affert Gutierr. *suprà*. Suppono Fundatores Militarum Ordinum , eorumque Capitula generalia potuisse suis statutis excludere nobiles ex privilegio à consecutione habitus , sicut & plebejos , & quoscunque alios , qui hanc , vel illam qualitatem non haberent : in re enim sua quilibet est moderator , & arbiter *l. in re mandata C. mandati* , & probant jura , quæ *sup. n.* adduximus , & *infra* probabitur amplius ; nunc ergo videndum est , an de mente conditorum illorum statutorum (de quibus *sup.*) fuisset , hos nobiles ex privilegio excludere , vel admittere ad habitum dictorum Ordinum (ex quo resoluta manebit quæstio ista) suponimus etiam D. Regem in condendis statutis , & gratiis faciendis ad habitum Ordinum non tanquam Regem , sed tanquam Magistrum , & administratorem se habere.

3 Quis ergo non dicat illorum statutorum conditores non de dativa , sed de nativa tantum nobilitate sensisse , si quidem verba intelligenda sunt secundum conditionem proferentis ea , prout docet Mantica. *de conjectur ultimar. volunt. lib. 3. tit. 5. per tot. & lib. 6. tit. 15. n. 11. & lib. 11. tit. 9. n. 15.* ubi resolvit , quod , & si ex dignitate , & nobilitate testatoris eliciatur conjectura voluntatis , quod testator non videatur sensisse de liberis naturalibus tantum : hoc tamen non procedit , si ipse testator fuit naturalis : nam quamvis aliqua dignitate fuerit decoratus , tamen liberi naturales tantum faciunt deficere conditionem : quia testator de sibi

similibus videtur cogitasse : & præfatorum statutorum conditores viri nobiles progenie , & sanguine fuerunt , ut probatum est *sup. q. 3. ex n. 1.* prout etiam sunt nobiles , qui postea in condendis statutis , & legibus Ordinis successerunt , & non quales quales nobiles , sed partim Duces , partim Comites , & Marchiones , & alii magnæ dignitatis viri , prout sunt Commendatores , & Tredecim ; hi igitur non de dativa , sed de nativa nobilitate intellexisse censendi sunt , ne aliàs dissimiles sibi quærerent , & derogari per eos videretur toti Ordini nobilium ; quinimo , & Fundatorum nostri Ordinis voluntati , qui ex utroque parente viri nobiles fuerunt non ex privilegio , sed sanguine , & progenie , ut probamus *suprà* : quare credendum est voluisse sibi sociare ejusdem status , & conditionis viros , suorum prædecessorum vestigia sequentes , & exoptantes proprii Ordinis augmentum , & conservationem , & quod in dies crescat tam in nobilitate , quam in aliis qualitatibus , ut sic magis illustretur.

4 Favet etiam : quia quando non constat de eo , quod senserit disponens , nec de alia verisimilitudine , standum est verborum propriæ significationi *l. 1. §. si is , qui naturam ff. de exercit. actione , l. non aliter ff. de legat. 3.* & ibi Bart. Gutierr. *ubi sup. q. 8. n. 21. & 22.* ubi etiam , quod verbum potest habere plures sensus , intelligi secundum proprium significatum , quod si reperiatur verbum plures habens significationes proprias accipi debet in ea significatione , quæ congruit subjectæ materiæ , & debet intelligi materialiter , non civiliter ita Bart. *in l. omnes populi 6. q. princip. n. 58. ff. de just. & jur.* Gutierr. *ubi sup. n. 23* ubi ex his arguit , & deducit , quod præceptum testatoris de contrahendo matrimonio cum fidalgo , vel fidalga , vel nobile , cum verbum hoc *fidalgo , & nobile* possit habere duo signifi-

ficata nempè *de sangre*, & sic de nobilitate naturali, & *de fidalgo*, ò *noble de privilegio* accipi in dubio debet, de nobilitate, & fidalguia naturali, potius quam de dativa ex privilegio, cum illa sit propria significatio, & potior vocabuli, quam alia dativa, quæ est impropria nobilitas: & dato quod esset propria: proprior, & naturalis est significatio nobilitatis sanguinis, quam alia, quæ ex privilegio acquiritur, sic Guttierr. *ubi sup.* in quo sententiam nostram tenere videtur.

5 Nec credendum est præfatorum statutorum conditores voluisse admittere nobiles, seu fidalgos ex privilegio, qui vere, & propriè nobiles non sunt: quia genus sanguinis emi non potest *l. 12. tit. 12. p. 2. ibi: El linage no se puede comprar* ubi Gregor. Lop. *verb. la honra*, inquit, quod privilegium generositatis concessum per pecuniam non valet, nisi derogetur illi *l. 3. tit. 21. p. 3. ibi: Fidalguia segun digimos en la lei antes de esta, es nobleza, que viene à los homes por linage.* Nec negari potest, quin in Republica magis habeatur ille, qui ex progenitoribus nobilitatem deduxit, quam ille, qui cum sua origine plebejus esset, nobilitatur à Principe: immò, & communiter abhorretur, exossusque est apud bonos viros, à quibus, ut alchimia, & aurichalcum judicatur; videtur enim aurum, & non est: unde si tales admitterentur ad habitum horum Ordinum, magnum præjudicium inferretur vere nobilibus, ac primis Fundatoribus; & ordines ipsi confunderentur, si plebei aut quod idem videtur isti fidalgi fictitii possent ad habitum admitti.

6 Sed ut hanc controversiam, & difficultatem effugerent recentiora horum Ordinum statuta, in suis Capitulis generalibus additur, ibi: *Hijodalgo de sangre*, quo addito dicendum est, nullum, qui ex privilegio, non ex sanguine nobilis est, posse in his Ordinibus ad habitum admitti absque controversia ulla, ut in simili docet

Joann. Guttierr. *præct. quæst. lib. 4. q. 8. n. 41.* ubi quod si conditor majoratus, vel meliorationis caverit, quod ejus successores non contrahant matrimonium cum plebeja, vel plebejo, sed cum generoso, vel generosa, hoc est nobilis, vel *hijodalgo*, &c. si addiderit de sanguine, vel de genere, proculdubio id specie debet impleri sub pœna privationis: quia clara est voluntas disponentis, tenet etiam Perez. *de Lar. de Cappell. & Anivers. lib. 2. cap. 4. n. 102. usque ad 109.* Ubi, quod ita jam in praxi obtentum est in Regali Chancellaria Pinciana, in causa agitata inter quendam licentiatum, & nobilem Civitatem de Logroño, in qua licentiatum prætextu privilegii, nitentur admitti ad Decurionatum illius Consistorii, quo non admittuntur, nisi ex sanguine nobiles, de quo adest executoria Regalis in Archivio illius Civitatis.

7 Et ne super hoc posset amplius oriri controversia per posteriora statuta dictorum Ordinum, additum fuit, *y no de privilegio*, ut videre est in lib. stabiliment. Ordinis S. Jacobi *tit. 1. cap. 1. ibi: Primeramente ordenamos, que el que huviere de tener el habito de nuestra Orden, sea hijodalgo de parte de padre, y de parte de madre, y no de privilegio*, & in lib. diffinit. Ordinis Calatravæ *de anno 1568. tit. 6. cap. 1. ibi: Y declarando aquellas palabras hijodalgo à el fuero de España, ordenamos sean hijodalgo de sangre, excluyendo las demás hidalguias fundadas en privilegios concedidos por qualquier personas Ecclesiasticas, ò Seglares aunque sean Reales.* Ex quibus amplius non licet dubitare, ut in terminis advertit Escob. *de purit. & nobilitat. 1. p. q. 4. §. 5. n. 56. ibi: Nisi statutum expresse excludat nobiles ex privilegio: quia tunc servanda est ejus dispositio.*

8 Has constitutiones, & ordinationes non vidit doctus Joann. Guttierr. late disputans hanc quæstionem in *d. q. 7. per tot* (quam per undecim an-

nos post dictas constitutiones in lucem eddidit) resolvit posse admitti ad habitum dictorum Ordinum secundum eorum statuta *fidalgos de privilegio*; quod si dictas constitutiones, & ordinationes vidit, prout vidisse videtur, cum *in d. sua q. n. 2.* supponat, quod ex constitutionibus dictorum Ordinum potissima est requiri nobilitatem naturalem Patrum, & aliorum majorum, ita quod plebeji commendarii eligi non possint, sed nobiles sanguine, errat inexcusabiliter suam sententiam tenens, ut ex dictis *n. precedent.* apparet.

9 Subdit Gutierr. *ubi sup. n. 22.* resolutionem suam ex usu posse esse magis post factum, hoc est postquam aliquis sub prætextu nobilitatis, quam probavit, in distinctè consecutus est habitum, & postea insurgit contra eum contradictio, eo quod nobilitas probata, non esset nativa, sed dativa à Rege: tunc enim meritò absolvendus est, ac si nobilis sanguine esset: at vero ante factum, id est ante quam habitum consequatur, si constet eum nobilem tantum esse ex privilegio Regis, existimat Gutierr. pendere à voluntate Magistri, ac Dominorum Consilii supremi Militarium Ordinum illum admittere, vel expellere. Sed hæc omnia etiam juxta primeva statuta horum Ordinum suprà relata, ob quæ suam sententiam tenet Menchac. & qui eum sequuntur, sustineri non possunt per ea, quæ diximus *sup. n. 1. & sequent.* ac ideo minus juxta recentiora statuta, de quibus *n. 6. & 7.* quare vir ille aliàs doctissimus errat: quia cum nobiles ex privilegio nequeant ad habitum admitti secundum dictorum Ordinum statuta, ut dictum est, nec magnus Magister, nec regale Ordinum consilium contra dicta statuta aliquid possunt; immò si post factum, id est post consecutionem habitus appareat aliquem esse nobilem ex privilegio, qui nobilitatem naturalem probavit, cujus prætextu ad habitum fuit admis-

sus, habitu privandus est, ut mox plenius videbimus, & hoc etiam si privilegium nobilitatis, aut fidalguia specialiter extendatur ad habitus Ordinum Militarium dicens: *Y pueden haber, y tener los habitos Militares.* Ratio est: quia Rex, nec tanquam magnus Magister potest statutis horum Ordinum à Sede Apostolica approbatis, vel ejus autoritate in Capitulo generali derogare, ac ideo extensio illa in privilegiis nobilitatis intelligenda est, nisi constitutiones Ordinum aliud in contrarium disponant, prout disponunt in casu nostro, *ut sup. n. 6.* & præcipuè *n. 7.* ac ita praxis observat, nec unquam vidi, nec audiui, quod fidalgus ex privilegio in his Ordinibus admittatur.

10 Nec turbet *cap. 2. tit. 1. in lib.* stabiliment Ordinis S. Jacobi, quatenus habet, quod si in aliquo casu Romanus Pontifex dispensaret pro bastardo aliquo ad habitum Ordinis admitendo, prius debet à Rege nobilitari, unde nobilis ex privilegio jam posse admitti videtur: verba Capituli sunt ista: *Y si en algun caso suplicáremos à su Santidad, que dispense con alguno de los bastardos dichos, ó descendientes de ellos, que Nos, y nuestros sucesores seamos obligados como Reyes naturales à hacer à las tales personas hidalgos, antes, que se les de el habito.* Videtur inquam nobilem ex privilegio jam posse admitti; sed non obstat: quia genuinus hujus Capituli sensus est, quod si ex indulgentia Magistri, eoque instante, & supplicante dispensetur per Pontificem cum aliquibus bastardis, ut ad habitum possint admitti, etiam quod plebei sint, tamen quia magnum præjudicium, & manifestum opprobrium inferretur Ordini, ex quo isti bastardi ad onera, & tributa plebeiis imposita tenerentur, efficiuntur nobiles à Rege, non ut per hanc nobilitatem dativam capaces habitus efficiantur, sed ut cum jam ex Pontificia dispensatione capaces (etsi plebei) fint

sint, præfatum malum, & opprobrium effugeretur: sunt enim bastardi isti plebei, etiam si à nobilibus parentibus originem traxerint, cum non gaudeant nobilitate paterna, ut ex infra dicendis apparebit, & supponit dictum stabilimentum, dum petit, quod si bastardi ex Pontificis dispensatione admittantur, prius à Rege nobiles efficiantur: ergo alias nobiles non erant.

11 Ad ea, quæ pro sua sententia congerunt Mench. & sequaces, dic quod in se vera sunt, non tamen conducunt ad casum: nam ultra quod Mench. loquitur in casu antiqui stabilimenti, ut sup. q. 3. n. 3. non vero in casu de quo sup. n. 6. & multo minus in casu de quo sup. n. 7. procedunt, quoad prerogativas, privilegia, & exemptiones, quæ à jure communi concessa sunt nobilibus: illis enim gaudebit nobilis ex privilegio: quia quoad ea paria sunt, in esse alicui qualitatem per naturam, & privilegium: & tunc bene æquiparatur casus verus, & fictus. Potest enim Princeps effectus concessos à jure civili nobilitati concedere, & extendere ad ignobilem, aut nobilitandum suo privilegio, & in hoc sensu nobilitas dependet à Principe, secus quo ad conditionem, vel præceptum cujuscumque disponentis de bonis suis in quibus habetur, quod successores habeant hanc, vel illam qualitatem prout est nobilitas: quia cum secundum mentem disponentis debeat intelligi de nobilitate naturali, Princeps, qui plebejū nobilitavit, quoad omnes juris effectus, non censetur eum adeo nobilem efficere, ut contra voluntatem, & claram mentem disponentium, & statuentium, quod non admittatur ad habitum, qui vere, ac naturaliter fidalgus non est, admittatur; immò nec fieri potuit, sed tantum dative quoad juris effectus, sic, & eisdem verbis tenet in simili Gutierr. d. lib. 4. q. 8. n. 36. & hoc magis in casu nostro, si quidem D.

Rex in condendis statutis nobilitatem desiderantibus, & in gratiis ad habitum horum Ordinum faciendis non tanquam Rex, sed tanquam Magister, & Administrator Ecclesiasticus reperitur.

12 Illud advertendum est ad 4. interrogationem in d. lib. stabiliment. nostri Ordinis tit. 1. ibi: *Hayan sido, y sean habidos, y tenidos, y comunmente reputados por personas hijosdalgo, segun uso, costumbre, y fuero de España*. Nam addere debes de sangre, ut bene advertitur in stabiliment. Ordinis Calatravæ folio 202. alias enim si particulam istam de sangre demas, juridice possunt testes ad interrogata simpliciter, & de plano respondere affirmative, ut in ipsa interrogatione continetur, etiam si fidalgi, aut nobiles sint ex privilegio: quia hi etiam per sua privilegia dicuntur nobiles, segun costumbre, y fuero de España; immò, & ut omnis tollatur ambiguitas addendum est ibi, de sangre, y no de privilegio, ut in stabiliment. tit. 1. cap. 1. post hæc scripta vidimus declaratum per Capitulum generale de anno 1652. quid autem sibi vellent illud à el fuero de España vide Otaloram.

13 Sed circa hos nobiles de privilegio, qui per statuta, & diffinitiones istorum Ordinum ad habitum in habiles reperiuntur successive Rogas: an eorum filii, ac cœteti descendentes nobiles ex sanguine dicantur, ita ut ad habitum præfatorum Ordinum admitti valeant? Respondeo, doctum illum D. Franciscum de la Cueba & Sylva olim celeberrimum advocatum Matritensem in quadam allegatione juris pro puritate V. M. D. N. pag. 13 ita dixisse; unde satis evidenter pro manat: *Que si uno consigue privilegio de hidalguia siendo plebeyo, el será hijo-dalgo accidental, y privilegiado: pero sus hijos serán verdaderos hidalgos de sangre capaces de todas las dignidades permitidas à los hombres perfectamente nobles. L. 9. C. de dignitatib. lib. 12. ibi: Libertorum* si.

filios addipisci clarissimam dignitatem non prohibemus, ubi gloss. verb. liberto- rum. Subscribit: quia ingenui sunt: & ibidem Lucas de Pena hæc verba proponit: habetur hic casus, in quo pater non potest aspirare ad dignitatem, filius autem sic: quia liberti jure isto non possint dignitates assequi, sed bene ipsorum filii: quia non sunt liberti, sed ingenui, *ut instit. de ingen. in princip.* & ideo admittuntur ad dignitates, ut alii ingenui Hect. *Æmil. de jure feud. cap. 24. n. 33.* ibi, & gradus nobilitatis crescit à patre in filium: quia nobilitas patris adventitia, seu accidentalis constituitur in personis filiorum profectitia essentialis, & absoluta, non propter mutationem sanguinis, sed propter facilem recursum ad primævam ingenuitatis naturam, qua omnes homines æqualiter liberi exempti, atque immunes producebantur; ideoque prior nobilitas patri restituta per Principem operatur quoad filios per viam consolidationis, seu naturalis reintegrationis, ut habiles maneant ad quamcumque dignitatem verè, & perfectè nobilibus concessam *argum. text. in l. libertorum, ubi Joann. de Platea, & Luc. de Pen. C. de dignit. lib. 12. & Cueva ait: Y assi las Reglas, y restituciones de la ingenuidad sea como à la nobleza, causando los mismos efectos veluti, recenset Budeus super l. ultim. ff. de Senatoribus fol. 202. Tiraquel. de nobilit. cap. 6. n. 3. fol. 46. De lo qual se collige, que si el Rei diò privilegio de hidalguia à qualquier Vassallo benemerito, podrá por justas causas modificar, ò quitar la concession mientras el privilegio viviere, porque en su cabeza siempre es accidente, y privilegio aplicable al Capitulo sugestum de decim. y à el capitulo quanto de cõsibus: Mas en los hijos cessa esta facultad revocatoria, ò modificativa, porque se reduce à nobleza de sangre, y una vez impressa en ella no recibe separacion l. jura sanguinis ff. de Reg. juris; de manera, que aunque el liberto, y dõse el privilegiado està*

sujeto à el Superior, que le hizo libre, no procede la superioridad, y derecho de Patronazgo en el hijo heredero de este liberto, porque yà muda condicion pasando à el numero de los ingenuos, que lo son por sangre, y naturaleza, &c. Hactenus vir ille differtus.

14 Tamen quidquid sit de veritate assertionis illius disertissimi viri, siquidem jura, & authoritates, quibus nititur de nobilitate, quæ producitur ex ingenuitate, & libertate, ad quam, cum in hominibus naturalis sit, de facili revertitur, loquuntur: non vero de nobilitate, quam nos Hispani, *hidalgua* appellamus, quæ vel à jure, vel à Principe, seu à consuetudine producitur. In casu nostro firmiter, quod de exelusione nobilis de privilegio in statutis, & diffinitionibus dispositum est tam de Prætenfore, quam de Patribus, & Avīs intelligendum est: ut constat ex generalitate prædictorum statutorum exigentium naturalem nobilitatem non de privilegio, tam ex parte patris, quam ex parte matris, & apertè in 4. interrogatione, ibi: *Item, si saben, creen, y vieron, y oyeron decir, que el padre, y la madre de dicho N. y el padre, y la madre de dicho su padre, y assimismo el padre, y la madre de la dicha su madre, hayan sido, y son habidos, y tenidos, y communmente reputados por personas hijosdalgo de sangre, y no de privilegio.* Itaque tam in persona, quam in patribus, & Avīs nobilitas de privilegio excluditur nominatim.

An recipiendi ad habitum Religiosorum Militum debeant esse legitimi ex legitimo matrimonio nati, & quomodo intelligatur.

SUMMARIUM.

In stabilimentis Ordinis S. Jacobi habetur, posse admitti ad habitum filios ex legitimo matrimonio natos, aut naturales procreatos ex soluto, & soluta.

Ex eo, quod filii ex legitimo matrimonio nati admitti jubentur, videntur juxta Baldi sententiam exclusi filii per subsequens matrimonium legitimati; contrarium tamen, utpotè verius tenendum esse suadetur: Et moventur Informantes in tali casu debere exprimere in dictis testimoniis, eos de quibus peragunt probationes, vel ipsorum ascendentes legitimatos per subsequens matrimonium fuisse num. 2.

Filii autem legitimati per rescriptum Principis non sunt admittendi ad habitum: quod limitandum est in filiis legitimatis, qui naturales erant, qui ut tales poterunt ad habitum admitti; quin obstant duæ leges Regiæ, quæ contrarium suadere videntur, quibus fit satis. n. 3. & 4.

QUÆSTIO V.

IN lib. stabiliment. Ordinis S. Jacobi cap. 2. tit. de las calidades para el habito. Ita statutum est: Item declaramos, que puedan tener el habito de nuestra Orden los legitimos de legitimo matrimonio nacidos; y los naturales descendientes de soltero, y soltera, tambien lo puedan tener. Nota primo, ibi: los legitimos, filium legitimum vocari, eum qui ex justis nuptiis legitime procreatus est l. 1. §. hujus studium ff. de jure natural. gent. & Civ. l. filium eum definimus ff. de his, qui sunt sui, vel alieni juris: legitimus autem dicitur, sicut dicimus actum legitimum, qui est à legibus comprobatus l. actus legitimus ff. de reg. jur. l. legitima ff. de pact. unde lex Hispana in proem. tit. 13. p. 4. vocat hos filios legitimos, de rechueros, è feshos segun lei, è ciertos, è conocidos, è que son como sagrados, & in l. 1. eodem tit. ibi: Que son hijos segun lei, è que nascen de padre, y madre, que son casados, vide ibi Greg. Lop. & Garc. de expens. cap. 3.

2 In eo autem, quod dicitur los hijos de legitimo matrimonio nacidos videntur exclusi filii per subsequens

matrimonium legitimati, si verum dixit Bald. in l. galus §. si ejus ff. de lib. & posth. Alexand. cons. 5. vol. 7. Mantica. de conjectur. lib. 11. tit. 12. n. 17. & sequentibus. ubi plures refert: sed contrarium tenendum est in specie nostri statuti, in quo non solum ex legitimo matrimonio, sed etiam per subsequens matrimonium legitimati comprehenduntur. Ratio est: quia statutum vocans filios natos, & procreatos de legitimo matrimonio, & si videatur immediate rescipere tempus natiuitatis, tamen legitimatus per subsequens matrimonium sub ea dispositione continetur, ut docet Innocent. in cap. innotuit verb. & nota, ex hac gloss. de elect. & plures, quos refert. & sequitur Menoch. cons. 225. n. 9. & sequens, & probat tex. in cap. cum in cunctis de elect. ubi dicitur, Episcopum debere eligi natum ex legitimo matrimonio, & tamen cap. innotuit eodem tit. juncta gloss. communiter recepta probat filium naturalem per subsequens matrimonium legitimatum posse in Episcopum eligi: unde consequenter dicendum est hunc filium posse dici natum ex legitimo matrimonio, etiamsi primum aliam duxisset pater in matrimonium, qua defuncta contraxit cum concubina, ex qua filium naturalem habuerat, ut resolvit cum aliis Anton. Gom. in l. 9. Tauri n. 60. cum duplici sequent. Ubi concludit censeret etiam legitimum, nepotem legitimum, & naturalem ex filio naturali, cujus matrem mortuo jam filio duxit in matrimonium: nec obstat opinio Bald. nam contraria verior est, ut tradit Cobarruv. cap. 8. p. 2. de spons. §. 2. n. 30. Garcia ubi sup. & plures referens tenet Garcia de Benef. p. 7. cap. 2. n. 34. ad quod debent advertere Informantes: nam si casus eveniat, possunt, & debent scribere de plano testimonium dicta scilicet, hos sic legitimatos per subsequens matrimonium natos etiam si testes aliud velint. Deinde si filii naturales admittuntur, cur non sint

sint admittendi ejusmodi legitimated per subsequens matrimonium non video.

3 De filiis autem rescripto Principis legitimated contrarium dicendum est: hi enim, & si ad alios effectus civiles nihil à legitimis differant, jure communi attento *authent. quibus modis naturales efficiantur legitimi collat. 6.* nihil à legitimis differentes *lib. 10. tit. 8. l. 5. recop.* ibi: *Pero en todas las otras cosas, assi en suceder à los parientes, como en honras, y preeminencias, que han los hijos legitimos; mandamos, que en ninguna cosa difieran de los hijos nascidos de legitimo matrimonio.* Tamen in specie nostri statuti tales filiis, ut diximus, civiliter legitimated, non ut legitimi ex legitimo matrimonio nati, possunt admitti: quia illa verba statuti *de legitimo matrimonio nascidos*, continent generis, sanguinis, & cognitionis naturalis rationem; & naturalis ratio non potest ullo juris figmento obscurari, *l. filio, quem pater ff. de lib. & posthum.* ne imagine naturæ veritas obumbretur, docet *Garc. de nobilit. gloss. 21. n. 17.*

4 Dixi autem hos filios sic ex rescripto Principis legitimated non posse admitti: quod limita, nisi forsam naturales sint, ut infrà de naturalibus apparebit; & quamvis contrarium probari videatur *in l. 12. tit. 2. lib. 6. recop. & l. 20. tit. 11. lib. 2. ejusdem recop.* quatenus legitimated excludunt non solum à fruitione exemptionis tributorum, sed etiam ab ipsa nobilitate, & fidalgia, & leges illæ loquuntur in bastardis legitimated, de quibus infrà dicemus eos non posse ad habitum admitti, non vero de naturalibus, ut probat *d. l. 20. ibi: De que ante de las tales legitimaciones, no teniendolas no podian gozar:* ergo à contrario sensu naturales legitimated gaudebunt nobilitate, & exemptione à tributis, quibus etiam ante legitimationem gaudebant, aliàs enim foret sibi nativa legitimated con-

Tom. II.

tra vulgarem Regulam *in cap. quod ob gratiam de Reg. jur. in 6.* probat etiam *d. l. 12. ibi: A que eran obligados, y debian pagar antes que fueran legitimos.* At filii naturales ante legitimationem ea tributa solvere non cogebantur; stat ergo filios naturales ex parentibus nobilibus natos, & à patre legitimated posse admitti ad habitum nostri Ordinis, tanquam naturales, non tanquam legitimos. Videatur *Gutierr. pract. quæst. lib. 4. quæst. 23. num. 4.*

An filii naturales habitus Militarium Ordinum sint capaces, & qui isti dicantur.

SUMMARIUM.

Filii naturales, quales olim dicebantur, qui ex soluto, & soluta, unica tamen, & domi retenta sub specie cujusdam, etsi fictitii matrimonii, genitæ erant, ad habitum Militarem, aliis concurrentibus qualitatibus, admitti possint. num. 1.

Uso admissum est, ut naturales dicantur geniti ex soluto, & soluta, quos inter matrimonium iniri poterat: etsi jure canonico vix ullus naturalis dici posset, eò quod concubinatus jure civili permissus, meritò à jure canonico reprobatus pluries invenitur. n. 2.

In Hispania tamen ex ejus legibus Regis usu receptum, damnato concubinato, filium naturalem eum esse, qui genitus fuerit à potentibus matrimonium absque dispensatione contrahere, & demum ab ejus patre recognitus, non momentanee, sed iterato, & frequenter. num. 3.

Hinc filius à Monacho, vel Moniale Novitiis susceptus, est naturalis, si à soluto etiam, vel in soluta habitus sit; idemque dicendum in Religioso Militari, etiam professo, dummodò solutus sit. num. 4.

Arguitur contra prædicta ex eo, quod infames prohibentur admitti ad habitum

Militarem ; & filii naturales infamia notantur , ita ut ad pleraque ob id inhabiles in jure reputentur : Et fit satis huic objectioni , eo quod infamia illa , etsi improprie sic vocetur , non est juris , aut facti , ex malis moribus naturalis filii orta , sed propter culpam parentum , ad particulares juris effectus inducta ; nec habet locum in filiis naturalibus nobilibus , praesertim jure Hispano . n. 5. 7. & 8.

Filii naturales dicuntur esse ex sanguine , & de familia , & valent juxta Hispania consuetudinem insignia portare parentis , cujus nobilitate gaudent , aliisque juribus , quae propinquis , & de familia tantum competunt . n. 6.

QUAESTIO VI.

I Sequitur in d. stabiliment. ibi : *Y los naturales de soltero , y soltera tambien lo puedan tener.* Naturales olim dicebantur , qui ex soluto , & soluta geniti erant , unica tamen , & domi retenta sub specie cujusdam eminentis matrimonii , *authent. quibus modis natural. efficiantur legit. §. sancitum cap. nisi cum pridem verb. maneres de renuntiat. l. 1. tit. 11. p. 4.* ibi : *O muger , que tenga conocidamente por suya l. 1. tit. 1. p. 7.* Late Spin. de testament. gloss. 15. n. 114. nam cum nobilitas à patre descendat ad filios , necessarium fuit , ut certitudo parentis praesto esset , nec erat tamen in filio hæc certitudo , qui , & si matrimonio non esset genitus , videri tamen poterat procreatus ex fictitio quodam matrimonio , videlicet , ex unica soluta , domi retenta , & publicè pro concubina cognita , & ab eo , qui etiam solutus sit , ut in d. l. p. ibi : *conocidamente suya , & l. 2. & 3. tit. 14.* quod etiam antiquiori jure constitutum fuerat , ut per *tit. C. & ff. de concubin.*

2 Sed jus Canonicum aliam rationem in his naturalibus filiis insecutum fuit : concubinatum enim , qui jure civili permissus fuerat , reprobavit , & conjunctionem illam , &

certitudinem , quæ ex diuturna turpitudine nascebatur odio habuit *cap. nemo 32. q. 4. & ibi gloss.* Consideravit itaque jus canonicum diuturnam illam turpitudinem multo iniquiorem esse , quam si semel contingeret : nec benevola ratio postulat melioris conditionis esse genitos ab his parentibus , qui diutissime inturpitudine sua per se verarent *cap. innotuit. de elect.* Abbas in *cap. tanto qui filii sint legitim.* quare cum ex meretricio natus spurcius sit , concubinatusque jure canonico reprobatus fiebat , ut eo jure canonico vix nullus dici posset filius naturalis : tamen usu receptum est , ut naturales appellentur , qui ex soluto , & soluta geniti fuerunt , inter quos matrimonium iniri posset , ut docet Abbas in *cap. per venerabilem , qui filii sint legitim.* Cobarruv. in 4. spons. p. 2. cap. 8. §. 4. num. 2.

3 At vero conditores legum Tauri antiqua jura Hispana , & civilia corrigentes damnato concubinatu cum Canonistis rejecerunt illud de una sola , & domi retenta , amplexique æquiores sententiam : naturalem esse dixerunt qui esset genitus ab his , inter quos licitum esset matrimonium absque dispensatione , retento illo de recognitione ; quod etiam à vetere jure fuerat constitutum , hunc que naturalem esse voluerunt , ut videre est in *l. 11. Tauri* , quæ est hodie *l. 9. tit. 8. lib. 5. novæ recop.* ubi ad illa verba , *con tanto , que el Padre le reconozca por su hijo.* Notandum est , non simplicem recognitionem , nec momentaneam , sed iteratam , continuam , & perpetuam , & perseverantem , & frequentis actu repetitam , & multiplicatam significare , *l. Pola ff. de his quibus , ut indign. verb. retractus* , non enim recognitus est , qui semel est à parente filius cognominatus *Garc. de nobilit. gloss. 20. n. 35.* ubi ad hanc cognitionem adducit formam traditam *aleg. fin. tit. 21. lib. 4. fori legum* , ibi : *Quien quisere recebir por su hijo , hijo , que*

sea habido en muger de bendicion, recibalo ante el Rei, ò ante homes buenos, è diga en tal manera, este es mi fijo, que de natural muger lo hè, è desde aqui adelante quiero, que sepades, que es mi hijo, è que lo recibo por hijo. Et infra: El hijo, que fuere recebido, haya la honra de fidalgo, y esto se entiende dos hijos naturales. Et hujus legis formam esse in usu receptam in Hispania docet Suar. in l. 1. tit. 6 lib. 3. fori legum.

4 Unde est, quod filius à Monacho, vel moniale susceptus intra annum probationis, si illum ex muliere soluta habeat, dicitur filius naturalis, ita tenet Palat. Rub. in d. l. 9. Tauri Cobarruv. ubi sup. p. 2. cap. 8. §. 2. Garc. de nobilit. gloss. 20. n. 31. & 32. ubi n. 34. & 35. idem asserit de soluta, & Clerico in minoribus Ordinibus constituto, etiam si Beneficiatus sit Spin. de testament. gloss. 16. n. 23. ex quo filii habiti à Religioso Milite Novitio soluto in muliere soluta sunt censendi naturales: immò etiam si Religiosus Miles professus sit, dum tamen solutus, & in soluta filium habeat, naturalis censendus est talis filius ad habitum, & alios quoscumque effectus consequendum, ut alibi fusius probatum est.

5 Dices filios naturales non posse ad habitum admitti, eo quod secundum cap. 6. in lib. stabiliment. Ordinis S. Jacobi nequeant admitti infames, quales sunt filii naturales, ut late per Tiraquel. ubi sup. cap. 15. n. 30. Aven. dan. cap. 19. Præst. n. 19. & 24. Acebed. in l. 7. n. 34. tit. 9. lib. 3. recop. & probat l. 2. tit. 6. p. 7. ibi: *Infamado es de fecho aquel que non nasce de casamiento derecho*, unde dixit Plot. de in litemjurando; quem refert, & sequitur Farin. in præst. crimin. tom. 2. q. 56 n. 457. quod filius naturalis tanquam infamis infamia facti non erit testis idoneus, nec integræ fidei, & dixit Joann. Gutierr. præst. quæst. lib. 4. q. 73. n. 11. quod Frater consanguineus potest querellare testamentum Fratris

in quo est institutus quilibet spurius etiam naturalis, dixit quoque Molina de primog. lib. 3. cap. 3. n. 45. in primogeniorum successione, ubi filii simpliciter vocandi sunt, nunquam esse filios naturales admittendos, & Aceb. in d. l. 7. n. 14. relinquit cogitandum, an filius naturalis possit eligi in judicem? unde in lib. stabiliment. Ordinis Calatravæ statuitur, quod solum legitimi, ex legitimo matrimonio nati in Ordine admittantur.

6 Verum est tamen quod naturales filii dicuntur esse ex sanguine Bart. in l. pronuntiatio §. familie ff. de verb. significat. & in l. tutellas ff. de minor. Mier. de majorat. 2. p. q. 2. n. 22. & 27. Alciat. in d. l. pronuntiatio ubi verb. ex eadem domo, dicit, quod filii illegitimi, & naturales, dum tamen non sunt spurii, sunt de familia. Item: quia secundum veriore, & tenendam sententiam teste Gutierr. in præst. quæst. l. 3. q. 155. filius naturalis admittitur ad retractum jure sanguinis rei per patrem venditæ. Item in nostra Hispania certum est filios naturales gaudere nobilitate parentum, ut latissime probat Acebed. in l. 10. tit. 8. n. 54. lib. 5. recop. possuntque ex notoria Hispaniæ consuetudine portare arma, & insignia patris, idem Aceb. conf. 24. n. 29. ubi quod filii naturales sunt de domo, & veniunt in appellatione propinquorum, & quod ex injuria facta filio naturali nascitur actio ejus patri, & consequenter deficientibus filiis, & ascendentibus legitimis, filius naturalis in accusanda morte patris præfertur cum consanguineis, & agnatis, Gutierr. ubi sup. lib. 4. q. 23. n. 4. ubi quod in omnibus gaudent nobilitate patris, etiam quoad tributorum exemptionem, ac ita intrepide tenendum esse inquit, & alios allegat.

7 Non obstant, quæ adduximus pro contraria parte: quia filius naturalis non est infamis infamia juris, aut facti, quæ oritur ex moribus ejus

improbatis, sed propter culpam parentum, & præsumptionem similis incontinentiæ ad particulares effectus, à jure, ei inferitur nota quædam, quæ à multis dicitur infamia facti; aut potest dici, quod dicta l. partitæ non de naturalibus, qui nobilitate patris, & privilegiis exemptionis à solutione tributorum gaudent, sed de spuris tantum intelligenda est; vel potest dici & melius opinionem Tirraquel. & legem partitæ habere locum jure communi attento juxta quod isti filii naturales non gaudent paterna nobilitate; secus autem in filiis naturalibus nobilibus, qui, ut diximus, secundum consuetudinem Hispaniæ gaudent parentum nobilitate.

8. Unde filius naturalis tanquam infamis infamia non sit idoneus testis, tamen hoc non est intelligendum de filio naturali nobili, ita docet Farinac. in *præctica crim. tom. 2. q. 56. n. 412.* nec obstat doctrina Joann. Gutierrez. contrarium enim tenet Anton. Gom. *variar. resolut. tom. 1. cap. 11. n. 38. vers. ad hoc admitterem*, vel saltem in filio nobili limitanda est opinio Gutierrez. ex traditis à Farinatio *ubi sup.* Minus etiam obstat Molin. nam contra eum tenet Gregor. Lop. in *l. 32. tit. 9. col. 6. vers. adverte* Aceb. *conf. 24. n. 34.* estò, tamen quod vera esset sententia Molinæ, procedit, quando ita ex conjecturata Fundatoris mente colligitur.

An filii bastardi sint capaces habitus Militarium Ordinum, & qui bastardi dicantur.

SUMMARIUM.

Filii bastardi non sunt capaces juxta stabilimenta Ordinis D. Jacobi habitus Militaris; quod difficultate non caret, cum bastardi sint naturales, qui juxta antedicta sunt capaces. n. 1.

Veritas est, omnes illegitime natos vo-

cari bastardos lingua populari, quorum varia ob diferentes concubitus, ex quibus procreantur, sunt species: & stabilimentum Ordinis Jacobi prædictum explanatur. n. 2.

Rejiciuntur meritò bastardi ab habitu Ordinum Militarium, cum nec gaudeant nobilitate paterna: quod licet secus esse quidam censuerint adhuc in Castella quoad filios spurios Ducum, aliarumque similium illustrium personarum; tamen si quoad hos aliquibus vè in locis ex consuetudine illud obtinet, de jure contrarium tenendum est. n. 3.

Bastardi ex nobilibus orti, & à Papa quoad spiritualia, quoad temporalia à Rege legitimati, adhuc ob stabilimentum egent speciali Pontificia dispensatione, ut ad habitum admittantur: immò, & hoc posito necesse est, ut à Rege fidalgi fiant, cum verius sit, adhuc legitimatos eos non gaudere nobilitate paterna, contra Cobarruv. n. 4.

Bastardi legitimati à Principe expressè, ita ut gauderent nobilitate paterna, adhuc quia sunt fidalgi ex privilegio, habitus Militaris non sunt capaces, nisi ad id sint à Papa dispensati. ibid.

Quæ de exelusione bastardorum ad habitum dicta sunt, etiam obtinent, si bastardi sint Pater, aut Avus: si vero hi legitimi sint, licet fuerint bastardi mater, avi materni, vel etiam avia paterna, non indiget Prætenfor nobilitate dativa, cum vere nobilis sit, licet egeat dispensari per Papam in bastardia, & nobilitate materna. n. 5.

Stabilimentum prædictum jubens, quod non noceat Prætenfori ipsius præavos, & reliquos ascendentes bastardos esse, in quo sensu accipi, & de quibus bastardis intelligi debeat, apperitur. num. 6.

QUÆST. VII.

IN dicto lib. stabilimenti Ordinis S. Jacobi tit. de las

calidades para el habito cap. 2. statuitur ibi: Pero los bastardos de qualquiera manera de bastardia, aunque su padre, y su madre sean hijosdalgo no lo puedan tener. Videtur ergo hanc posteriorem partem stabilimenti excludentis bastardos priori contradicere admit-
tendi naturales, siquidem natu-
rales filii bastardi dicuntur secun-
dum Cobarruv. *desponsal. 2.p. cap. 8. §. 1 n. 8.* ubi alios refert idem tenen-
tes, & tenet Rox. *in epitom. success. cap. 10. n. 5.* ubi quod naturales tan-
tum propriè bastardi dicuntur, id que
probat *ex gloss. in l. 1. ff. de concubin. &*
ex Bart. in l. ex pactis §. si quis rogatus
n. 12. ff. ad trebell. idem tenet Matienz.
in l. 7. recop. gloss. 2. n. 6. & ibi Aceb.
n. 5. Cifuent. in l. 9. Tauri n. 22.

2 At verius est filios bastardos
populari lingua vocari omnes illegi-
timè natos, tam spurios, quam alios,
ita docet Paleot. *de nobis cap. 7. n. 7.*
ubi alios refert, Roxas *ubi sup. n. 16.*
Menoch. *conf. 681. n. 11. & 17.* qui
ad contraria respondet dicens jure
non probari, cum nec jure ipso ci-
vili nomen hoc legatur; idemque sig-
nificant Otalora, & Garc. *de nobilit.*
ille *3.p. cap. 3. n. 3. iste gloss. 20. n. 36.*
& est verius: quare in nostro statuto
naturales admittente, & excludente
bastardos, ita legendum est, *pero los*
demàs bastardos, &c. Aliàs enim sup-
ponit filios naturales non esse bastar-
dos, & quia concubitus, unde tales
bastardi, seu illegitimi procreantur,
solet esse varius; propterea variæ
bastardorum, seu illegitimorum spe-
cies in jure traduntur, sunt enim spu-
rii, vulgo quæsi, varii in-
cestuosi, nefarii, adulterini, sacri-
legi, nothi, & alii de quibus omnibus
videndus est Rox. *ubi sup.*

3 Merito, itaque ejusmodi bas-
tardi excluduntur ab habitu in his Or-
dinibus, cum omni prorsus beneficio
careant. *authent. licet C. de natural.*
liber. quare nec paterna nobilitate
gaudent *l. naturaliter, §. superius ff.*

de decurion. Bald. in l. cum legitim. ff.
de stat homin. DD. in cap. cum in cune-
ris de elect. & si in Francia contra-
rium de consuetudine fervetur, proat
etiam observant habitatores, *de allen-*
de el Hebro, tenet Otalor. *ubi sup. cap.*
3. n. 3. immo, & in Castella sunt,
qui putant filios spurios illustrium
personarum, Ducum, Comitum,
& Marchionum liberos esse à contri-
butione tributorum, atque Paterna
nobilitate gaudere; ita refert Menes.
in quo ipse contrarium tenet, dicens,
quod nec jure probatur, nec verum
esse arbitratur, & sequitur Gutier. *in*
repetit. §. sui instit. de hered. qualit. &
differ. n. 190. Parlad. *sesquicent. dif. 145.*
§. 2. n. 7. ubi quod ex consuetudine pu-
tat eos gaudere nobilitate paterna: id
quod, & ego existimo, & quod tam isti,
quam illi bastardi *de allende el Hebro,*
si per Pontificem legitimentur, po-
terunt ad habitum admitti, si etiam
mater nobilis sit.

4 Si Roges: an bastardi ex nobi-
libus exorti parentibus, si à Pontifice
quoad spiritualia, à Rege verò quoad
temporalia legitimentur, seu potius
dispensentur, possint ex nostro statuto
admitti, absque eo quod, ut admitti
possint noviter à Pontifice dispensen-
tur, & à Rege fidalgi fiant juxta dictum
statutum? Respondeo hos bastardos
quantumvis legitimatos non posse
admitti ex præfato statuto sine spe-
ciali ad id Pontificis dispensatione,
cum solum ex legitimo matrimonio
natos, aut naturales admittat. Du-
bium autem in eo consistit, si obtenta
à Pontifice dispensatione, pro istis
bastardis ad habitum admittendis,
necessarium sit, ut fidalgi à Rege
fiant, cum supponamus eos esse jam
à Rege legitimatos, & puto eos ad-
mitti non posse. Ducor: quia, & si
tales bastardi à Principe legitimentur,
non ideo gaudent nobilitate paterna,
l. 12. tit. 2. lib. 6. recop. l. 20. tit. 11.
ejusdem lib. & quamvis dignissimus
Presul Cobarruv. in n. 4. p. 2. cap. 8.

§. 10. hoc verum esse dicat, quoad tributorum solutionem tantum; secus vero, quoad honores, & officia, quam sententiam sequitur Acebed. in l. 10. tit. 8. lib. 5. recop. n. 50. Cevall. pract. qq. q. 2. n. 47. tamen verius est, predictos bastardos sic legitimatos in nihilo gaudere nobilitate paterna, ut probat dicta l. 20. ibi: *de Hidalguia, ni de exempcion de pechos*, & tenet Otalor. de nobilit. 2. p. cap. 3. n. 4. vers. *sed ad has* Joann. Gutierr. qui alios refert pract. q. lib. 4. q. 23. n. 6. & tenet Greg. Lop. in l. 4. tit. 15. p. 4. verb. *pro ejus*, sed *dubium est pulchrum* Spin. de testament. gloss. 16. n. 24. unde cum ejusmodi bastardi legitimati paterna nobilitate non gaudeant, dicendum est, quod debent à Principe fidalgi fieri priusquam ad habitum admittantur, juxta dictum statutum: quod procedit etiam retenta opinione Cobarruviae; immò crederem, quod licet in legitimatione expressè indulgeretur à Principe, ut isti bastardi gauderēt nobilitate paterna (quo casu limitandę sunt memoratę leges Regię secundum Gutierr. & omnes ut sup.) adhuc non possent admitti, cum sic legitimati, & fidalgi facti non ex sanguine, sed ex privilegio fidalgi censeantur, quod nolluit statutum admittere, ut prędiximus: quod limita, nisi tales bastardi prius sint à Pontifice dispensati, ut possint ad habitum admitti, prout sunt tales, vide Laram de Cappell. lib. 2. cap. 4. n. 102.

§ Quę autem de prohibitione bastardorum dicta sunt producuntur usque ad Avos ex dict. cap. 2. stabiliment. ibi: *Lo qual se entienda siendo ellos, ó sus Padres, ó Abuelos bastardos*, itaque non solum bastardia Prętendentis, sed etiam patris, vel matris, avi, vel avię ex quocumque latere pręstat impedimentum, ut ad habitum admitti queant. Sed advertendum est quod si pater, aut avus pater-nus prętensis sit bastardus veri-

ficiantur omnia, quę de bastardis dicta sunt, ac si prętendens ipse bastardus foret; si autem Prętenfor, & pater, & paternus avus legitimi sint, & sanguine nobiles etiam si mater, & maternus avus, vel avia, & etiam avia paterna, aut quilibet eorum bastardus sit, non indiget prętenfor nobilitate dativa, id est, ut fidalgus à Rege fiat, juxta dictum stabiliment. cum ipse nobilis sit; at dispensabitur per Pontificem in bastardia, quam aliās ex linea materna, seu ex avia paterna traxerit, ac etiam per Pontificem in nobilitate materna dispensabitur, ut sic possit admitti.

7 Notanda sunt etiam verba illa: *Y que las bastardias de los visabuelos, y los demás ascendientes no les dañe*: nam intelligenda sunt, ut horum ascendentium bastardia, non damnificet, nec impediatur ingressum in Ordinem, quamvis est bastardia, pro qua Prętenfor nulla indiget dispensatione Pontificia: at si pro avus, vel alter ascendens bastardus fuerit, ex quo descendens, & Prętenfor, sive Prętenforis pater, & avus nullam potuerunt traddere nobilitatem, juxta dicta suprà ejusmodi bastardia officit, & impedit quo minus Prętenfor possit ad habitum admitti, non quatenus est bastardia, sed quatenus ex ea nequeat produci nobilitas, quę per statuta desideratur, nisi aliās Prętenfor de se, patre quę, & avo possessionem nobilitatis probet juxta legem, seu Pragm. Corduben. quę est l. 8. & 10 tit. 11. lib. 2. recopilat.

An qui genus ducunt ab Hebreis, vel Mauris, etiam à quovis remoto gradu, excludantur ab habitu horum Ordinum.

SUMMARIUM.

In Militaribus Ordinibus ad ipsorum habitus nullomodo queunt admitti, qui originem trahunt, etiam si remotissimo gra-

gradu sint à Mauris, Hebreis vè, aut quos conversos Hispano idiomate nominamus.

QUÆSTIO VIII.

IN his Ordinibus per sua statuta cavetur, ne in illis ad scribantur, nec inter Religiosos Milites referantur, hi, qui genus ducunt etiam longissimo indice ab Hebreis, vel à Mauris, sive ab his, quos conversos sermo Hispanus appellat, prout constat ex stabiliment. libris in Ordine S. Jacobi. tit. 1. de las calidades para el habito cap. 3. ibi: Item mandamos, y estrechamente prohibimos, que no pueda tener nuestro habito persona alguna, que tenga raza de Judio, Moro, ò converso, de parte de padre, ni de madre, en ningun grado por remoto, y apartado que sea. Idem habetur in diffinit. Calatravæ tit. 5. de las calidades cap. 1. & Alcantaræ tit. 13. del habito cap. 1. De modo autem probandi puritatem istam, sicut etiam de probanda nobilitate, infra dicemus q. 13.

An his Ordinibus possint admitti ad habitum damnati seu pœnitentiam passim per sanctum Inquisitionis officium, & quomodo id intelligatur.

SUMMARIUM.

Puniti per S. Inquisitionis officium prohibentur admitti in Ordine Jacobæo usque ad quartum gradum inclusivè, pariterque in Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ ex novis statutis, ante, quæ tantum ad gradus jure prohibitos protendebatur exclusio prædictorum, quorum appellatione comprehenduntur tam seculari Curie traditi, quam reconciliati: & quales hi sint, ac dicantur. n. 1. 2. & 3.

Ex instituto Militarium Ordinum ad fidei propagationem, & defensionem, deducitur ratio excludendi usque ad quartum gradum damnatos per S. Inqui-

sitionis Tribunal, nihilominus, quod infamia ad summum afficiantur nepotes, & non admittitur ratio à Valenz. tradita. n. 4.

Stabilimentum prædictum non reddit incapaces ad habitum eos, qui ob aliud delictum, quam hæresis, vel suspicionis in fide puniti fuerint per S. Inquisitionis officium: ideoque si per hoc ob alia crimina fuerint castigati, etiam si pœnitentia fuerit publica, qualis imponi solet suspectis in fide, non debent arceri ab habitu Militari. n. 5. & 6.

Objicitur, prædictos castigatos (et si non ob hæresim) esse infames, sicque excludendos ab habitu, ex stabilimento alio, quod (respondendo) declaratur respicere infamiam ex casu per se gravi, non ex sententia ortam: unde casus non producens per se absque ulla pœnitentia, seu sententia infamiam, non officit; & illustratur hoc exemplis à legibus Regni deductis. num. 7.

Quartus gradus, ad quem usque prohibitio stabilimenti extenditur, non excedit visum, & quamvis aliis in rebus numerentur aliter gradus, tamen in proposito tot numerantur gradus, quot persone, & probatur ex lege Regiæ. num. 8.

QUÆSTIO IX.

ESSE etiam habitus dictorum Ordinum incapaces descendentes ad quartum usque gradum inclusivè ab iis, qui à Sancto Inquisitionis officio pro hæreticis damnati sunt, sive sint Curie seculari traditi, sive reconciliati, & ad fidem conversi, quod procedit, non solum in descendantibus post delictum natis, sed etiam in natis ante delictum, habetur in dictis libris stabiliment. & definit. in Ordine S. Jacobi tit. 1. cap. 4. ibi: Item ordenamos, y mandamos, que quando alguno de qualquier estado, y condicion que sea, fuere condenado por el Santo Oficio por Herege, ora sea relaxado à el brazo seglar,

ò reconciliado, ò por sospechofo en la Fe penitenciado publicamente en cadabalso, ò Iglesia, ò en qualquiera otro lugar, los descendientes suyos por linea masculina, ò femenina, hasta el quarto grado inclusive sean inhabiles, è incapaces para tener el Habito de nuestra Orden, lo qual haya lugar, no solo en los nascidos despues de la heresia, sino en los antes nascidos. In Ordinibus autem Calatravæ, & Alcantaræ ad gradus tantum à jure prohibitos extenditur, de quo est *tex. in cap. statutum, Clem. 2. de heret. in 6.* sed tamè ad quartum gradum per nova statuta extenditur.

2 Curia seculari traduntur quando hæretici impenitentes, & pertinaces sunt, ut cum multis resolvit Farinac. *tract. de heres. q. 16. n. 4.* & hoc non solum in Laicis, sed etiam in Clericis, qui prius degradati Curia seculari traduntur, ut per Farin. *ubi sup. q. 189.* & similiter relapsi, etiam si poenitentes se Ecclesiæ reconciliari petant, ut in *q. 195. n. 6.* tenet cum multis Farin. qui videndus est in *d. q. 189.* ad poenas hæreticorum impoenitentium, seu relapsorum poenitentium.

3 Reconciliati dicuntur, qui convicti de hæresi, seu sponte confessi ad fidem redeunt, errorem suum abjurantes, quibus poena ex consuetudine imponitur, quod portent habitum, quem vulgo *San-benito* vocant, ita docet Farin. *ubi sup. q. 302. n. 91.* Aceb. in *l. 3. & 4. tit. 3. lib. 8. recop.*

4 Quod si quæras, cur ad quartum usque gradum prorogetur ejusmodi exclusio in dictis statutis, cum infamia damnati solum ad filios, & ad summum ad nepotes jure extendatur? Respondeo hoc ita in his Ordinibus fuisse statutum, ne forte, generati, & descendentes à tam facinorosis, & pessimis delinquentibus eorum conditionem, & mores imitentur, præcipue cum dicti Ordines Militares ad fidei propagationem, & exaltationem fundati, & constituti sint, existimat

Valenz. *tom. 1. conf. 91. n. 22.* & seqq. hoc statutum factum fuisse in odium quorundam Militum, qui inciderunt in hæresim Martini Luteri, sed non constat, immò illo anno 1560. alia statuta circa qualitates fuerunt condita.

5 Advertendum est, quod solum pro hæreticis, seu pro suspectis, de hæresi damnati excluduntur in prædictis statutis, quo circa videntur non exclusi, qui aliter quam ob hæresim, sint damnati, aut poenitentiati ob suspicionem in fide, ut habetur expressè in dicto stabilimento, & late probat Valenz. *d. conf. 91.* dicens, quod eo quod juxta prædictum stabilimentum requiritur, quod ascendens fuerit poenitentiatus per delictum hæresis, aut suspicionis in fide, non sufficiet ad exclusionem, quod Atavus Prætenforis fuerit poenitentiatus propter delictum diversum à delictis, & causis in stabilimento expressis, & cum specificaverint poenitencias, quæ cadunt super dictis culpis, attentæ eorum gravitate, intelligi debet noluisse comprehendere eas, quæ venerint, & inciderent propter alios casus, aut culpas, ut rectissime loquens de eis statutis docet Martin. Navarr. *conf. 5. n. 5. lib. 3. tit. de Regul.* idque pluribus juribus, & autoritatibus comprobatur Valenz. *citato conf. 91. per tot.*

6 Quod procedit etiam si ob delictum diversum ab hæresi, seu suspicionem in fide imponeretur poenitentia, quod in die aliquo delinquens audiret Missam tali modo, aut circumstantia cum candela accensa in manu: quæ quidem poenitentia Regulariter imponitur, & imponi solet per Sanctum Officium quando condemnat aliquos tanquam suspectos in fide, ut cum aliis advertit Valenz. *ubi sup. n. 46.* dicens hanc poenitentiam non obstare Prætenfori juxta prædictum statutum, quod solum de poenitentia ob crimen hæresis, seu ob suspitio-

nem

nem in fide loquitur, & intelligitur.

7 Quod si opponas eum, qui ob diversum crimen à contentis in dicto stabilimento pœnitentiatus fuerit, esse infamia notatum, ac ideò exclusum ab habitus consecutione ex eodem stabilimento *cap. 6. ubi infamia notati excluduntur*. Respondeo statutum illud recipere infamiam, quæ ex causa, seu casu producit, non quæ provenit ex sententia, seu pœnitentia, ibi: *Està infamado de caso grave, y feo*. Si igitur casus, ob quem imponitur pœnitentia, non est per se casus gravis, & fœdus, ac infamatorius, ex quo absque ulla sententia, & pœnitentia producat infamia, non officit juxta dictum statutum, ut benè probat Valenz. *ubi sup. ex n. 20. adducens in 24. Greg. Lop. in l. 5. tit. 6. p. 7. gloss. 12. vers. hæc verba, & gloss. 14. dicentem*, quod fustigatus ex causa, quæ de se non irrogabat infamiam, utpote pro Ludo Azardi, non remanet infamis Joan. Coras. *lib. 1. Miscelian. jur. civil. cap. 16. n. 5. Ubi si scolasticus arma contra municipii legem ferret, ob idque fustibus cederetur, infamiam non incurreret, cum eam non importeret causa propter quam cedetur, cum circa legem municipale delictum non esset; idque comprobatur Valenz. n. 25. legibus 8. & 12. tit. 6. lib. 6. recap. quæ prohibent arcubusios, seu pistoles minorum 4. palmorum longitudinis sub certo exilio, & pœna centum millium marapetitorum, & in portantibus enses ultra mensuram, seu marcham contra legem 9. ejusdem tituli*: nam si de facto Præfectus urbis aliquem condemnasset ad pœnam publicæ verecundiæ, non remaneret infamis: quia delictum non erat infame, nec causa talis pœnæ.

8 Hoc etiam advertendum est, quartum gradum, de quo in d. stabilim. non excedere visabum: nam triabus cum suo pronepote est in quinto gradu. Ratio est: quia licet in aliis

materiis matrimoniorum, & consanguinitatum abnepos sit in quarto gradu cum ejus atavo: quia in illa numeratione, & computatione tollitur, & abstrahitur persona *cap. 2. parentela cap. fin. vers. 4. gradu 35. q. 5. Cobaruv. in 4. decretal. p. 2. cap. 6. §. 6. in n. 7. at in nostro proposito intelligi debet, quod sunt tot gradus, quot personæ, & quod visabum est principium, & prima persona, quæ facit cum suo pro nepote quartum gradum, ut probat expressè l. 2. tit. 21. p. 2. ibi: *Fasta el quarto grado, que llamamos visabuelo*, idque comprobatur Valenz. *ubi sup. ex n. 65. dicens n. 70. ibi: Secundum quæ, cum dicta lex Regia visabum appellet quartum gradum, sequiturque quod annepos respectu sui atavi existit in quinto gradu, & per consequens extra quartam generationem, & gradum, & ideò iste miles existit cum illo pœnitentiam passo*, (quem dicunt fuisse ejus atavum) *in gradu, qui non comprehenditur in stabilimento de quo loquimur*. Ita Valenzuela.*

An ab habitu Militarium Ordinum excludantur exercentes officia vilia, & quæ ista sint, & quo usque prohibitio extendatur.

SUMMARIUM.

Remotti, vel exclusi ab habitu extant, qui exercent, vel exercuerunt mercaturam, cum, & ad dignitates inhabiles sint, nec compatiantur mercatura, & nobilitas: unde nobilis mercaturam exercens plebejus reputatur. n. 1.

Nec quoad hoc debet admitti differentia per Tullium relata inter mercaturam tenuem, & copiosam, cum utraque ex generalibus stabilimenti verbis reprobetur: sicut ex ipso etiam excludantur camparii, vulgò Cambiadores, & qui horum appellatione veniant. n. 2. & 3.

Horum exclusio provenit ex eo quod predicti enumerentur inter personas viles.

les; & licet ab aliquo argentarii inter honestos artifices ponantur, eos tamen rectè rejicit stabilimentum ab Ordinis ingressu; quod observatur tam in statu Clericorum, quam Laicorum. n. 4.

Omnes etiam illi exclusi inveniuntur, qui vilibus, mechaniscivè officiis usi fuere, ex stabilimento, cujus verba dantur: inter illos Pictor numeratur, qui questus causa non qui animi recreandi exerceat artem Pictoriam: quia tunc reputatur hæc nobilis, vel liberalis: licet alii contra sentiant: idem dicendum de phrigionibus, marmorariis, aliisque hujusmodi pro vilibus personis reputandis. n. 5. & 6.

Etiam excluduntur ab his Ordinibus Militantibus Caupones, Stabularii, & Tabernarii, utpotè viles personæ, ob quod, & ab officiis publicis, Reipublicæ vè primariis arcentur. n. 7.

Tabeliones item removentur omnes, nisi Secretarii Regum sint, qui pro nobilibus semper reputantur; non autem Tabeliones deputati alicui Civitati, vulgò de el numero, licet hi nobiles ab aliquibus censeantur; quoad alia erit, non quoad propositum, sicut nec quilibet Procuratores, tametsi horum aliqui nobiles judicentur, eo quod omnes ex verbis stabilimenti exclusi inveniuntur. n. 8. & 9.

Sartores, fabri, coqui, idque genus hominum excluduntur ab habitu, eo quod in vulgi a dhuc existimatione sunt personæ viles; & non tantum ipsi, sed etiam eorum filii, immo, & Avi in Ordine Calatravæ; vilis enim conditio patris filio nocere debet jure attento. n. 10. & 11.

Superiora capienda veniunt non solum respectu personarum officia vilia exercentium per se, sed etiam per alios, servos scilicet, aut institores; licet enim aliter quoad alia observetur juxta communem sententiam, adhuc est inspicienda consuetudo habendi prædictos, ut ignobiles, vel secus, & quoad propositum sunt expressa verba stabilimenti. n. 12.

Ampliantur, & prædicta locum habere statuitur, etiam si nunc non exer-

ceantur prædicta officia vilia, olim exercita; quid autem si longum tempus transierit, vel per modicum quis illa exercuerit remissivè. n. 13.

Idem dicendum quamvis juxta regionis morem prædicta officia vilia non reputentur, ut de aliquibus accidit adhuc in Hispania; semper enim aliquid derogatur, vel detrahatur nobilitati, quod abhorret statutum. n. 14.

Ob eandem rationem stabilimentum extendendum videtur ad Mercatores maritimos, cum hi non careant sordiditate ob talis mercantiæ exercitium. n. 15.

Non reputatur negotiator, qui in domo ex prædiis suis collectos fructus, veluti triticum, oleum vendiderit; nisi ulterius sit processum, veluti ad edulia vendenda ex suis prædiis non percepta; vel minutatim, & permanenter non tantum vicinis, verum & viatoribus publice talia vendantur, si per ipsos dominos hoc fiat, secus si per servos eorum. n. 16.

Non excludetur quis ab habitu horum Ordinum, ex eo quod mechanicam artem exerceat, si hoc facit, ut accessorie, & per consequentiam ejus nobilis exercitii, qualis est agricultura, è qua illud aliud provenit: quia talis actus, ut mixtus debet denominari ab eo, quod prævalet; secus tamen si separatim, & equè principaliter mechanicam artem exerceat; hoc enim nocebit. n. 17. & 18.

QUÆSTIO X.

INter eos quibus tanti honoris portæ sunt clausæ invenimus Mercatores, ut est videre in dictis libris stabiliment. & diffinit. in Ordine S. Jacobi d. tit. 1. cap. 5. ibi: Establecemos, y ordenamos, que no se pueda dar el habito a ninguno, que haya fido Mercader, &c. Hæc prohibitio merito fit profecto: nam tex. in l. nobiliores C. de comitib. & Mercatoribus prohibet nobiles natalibus, & horum luce conspicuos mercimoniam exercere, prout notat ibi Bald. quinimo à dignitatibus arcentur mercantiam exer-

exercentes *l. ne quis C. de dignit. lib. 12. l. si cohortalis in fin. C. de cohortal. eodem lib. l. humilem C. de incestis nupt. l. 1. C. de naturalibus liberis*, quæ inter humiles, & abjectas personas eam commemorat, quæ merci moniis publicè præfuit. Repugnant itaque, & adverfantur, nec esse simul compatiuntur nobilitas, & mercatura *l. limites C. de locato l. 1. C. de mercator. lib. 12. Lucas de Pena in l. fin. C. de fundis limitrof. lib. 11. ubi nobiles*, inquit, qui se mercaturis implicat, cogendos esse tanquam plebejos, qui moderate mercaturam exercent pro vitæ suæ sustentatione. At Guido Papa *decis. 196.* hoc indiscriminatim, & sine delectu tenet, etiam in nobilibus sanguine, & genere, ad quod Aristotel. *lib. 3 politic. cap. 3.* ubi scribit legem fuisse apud Thebanos, ut nemo idoneus esset ad honores Reipublicæ suscipiendos, nisi per decem annos à mercatura destitisset, late Tiraquel. *de nobilitat. cap. 33. per totum.*

2 Et quamvis Tullius *lib. 1. officior.* dicat mercaturam tenuem sordidam putandam esse, secus vero si magna, & copiosa, multa undique apportans, multisque sine vanitate imparciens, non est admodum vituperanda; unde videtur constituere differentiam inter tenuem, & magnam mercaturam; tamen in specie nostri statuti idem judicandum est de parvis, quod de magnis mercaturis; unde publicè tentorium, seu alterius generis mercantiam quis habuerit, sive per se, sive per alium eam exercent, ut in d. stabiliment. ibi: *Declaramos, que Mercader se entienda para este efecto aquel, que haya tenido tienda de qualquier genero de mercancia, que fuere residiendo en ella por su persona, o por sus Ministros, o Cambiadores*, vide infra.

3 Campforibus etiam aditus in Ordinibus Militaribus prohibetur *d. cap. 5. ibi; o Cambiadores.* Campfores dicuntur, qui paratas pecunias habent ad permutandum minores per majores,

& vice versa, majores pro minoribus, servata compensationis equalitate: dicuntur etiam nummularii, & argentarii, qui etiam trapacista, & mensularii appellantur, qui non tantum permutationi pecuniarum operam dant, sed majorem negotiationem exercent: nam pecunias custodiendas accipiunt, propriasque, & alienas fœnori dāt, ut in d. stabiliment. ibi: *Y Cambiadores se entiendam los que tienen Vanco publico, y tienen por trato de dar dineros a cambio.*

4 Nec miretur quispiam, quod isti Campfores, quos vulgus vocat trapacistas, collybistas, nummularios, aut argentarios excludantur ab ingressu dictorum Ordinum, cum eos inter viles personas adjungant Imperatorum leges, nempe *l. cohortalis C. de cohort. lib. 12. Bald. in cap. transmissam col. 2. vers. secundum Barth. de elect. Alciat. in tract. de presumpt. Regul. 1. presumpt. 48.* & quamvis Jul. Firmicus argentarios inter honestos artifices ponat in *lib. Astronomic. 4. cap. 15.* in Venere; invenimus tamen augusto objectum fuisse à Cicerone, in quadam Epistola, quæ est in fine Epistolarum, Avum habuisse argentarium, & Sueton. in *illius vita cap. 81.* inquit proscriptionis tempore ad statuum ipsius ad scriptum fuisse patrē argentarium, & quidquid sit de vi talis officii, negari non potest, quin moribus nostris officium aurificis, & argentarii vile, & mechanicum reputetur, ut inquit Tiraquel. *ubi sup.* quare in d. stabiliment. cum judicio inter abjecta vilia, & mechanica officia continetur ibi: *Platero.* Et quamvis liber reformat. *cap. 61.* dicat hujusmodi officium non censerī vile ad effectum, ut Religiosi Clerici possint ad habitum nostri Ordinis admitti; contrarium tamen ex prædictis dicendum est, prout in concusa observat consuetudo, & praxis.

5 Præter hos etiam, quos suis propriis nominibus excludendos præ-

diximus, remanent excludendi universi, qui fordidis, seu vilibus, & mechanicis officiis usi fuerunt, ut constat, ex dicto lib. stabiliment. *ubi sup.* ibi: *T Haya tenido officio vil, ó mecánico, & infra: T oficios viles, y mecánicos, se entienden Platero, ó Pintor, que lo tengan por officio, Bordador, Canteros, Mesoneros, Taberneros, Escribanos, que no sean Secretarios de el Rei, ó de qualquiera persona Real, Procuradores públicos, ó otros oficios semejantes á estos, ó inferiores de ellos, como son Sastres, y otros semejantes, que vivan por el trabajo de sus manos*, nota ibi: *Platero*, & vide quæ dixi *n. precedent.* sequitur ibi, *ó Pintor*, latine *Pictor*: nam tale officium nobile vocat lib. reform. *ubi sup.* & ex multis Authoribus comprobatur *Tiraquel. ubi sup. n. 3. & 4.* dum tamen hujusmodi *Pictoria* ars animi causa exerceatur: secus autem, si negotiationis, aut quæstus causa fiat, ut in d. stabiliment. ibi; *ó Pintor, que lo tenga por officio* unde *Senec. cap. 89. ad lucilum* hanc, artem artibus mechanicis enumerat, dicens non adducor, ut in numerum liberalium artium *Pictores* recipiam, non magis, quam *statuarios*, aut *marmorarios*, aut cæteros luxuriæ *Ministros*, æque, aut *lactatores*, & totam oleo, ac luto constantem scientiam expello ex his studiis liberalibus, aut ut *unguentarios* recipiam, & *cocos*, & cæteros voluptatibus nostris ingenia accommodantes sua: hæc *Seneca*, quem secutus est *Firmic. lib. 9. cap. 9. in 7. loco.* Ubi, & *Pictores* inter *fordidos*; & juris consultus *in l. si non sortem §. libertus ff. de condit. indebiti* *Pictorias* operas inter *fabrilias* possuit.

6 De *Phyrgione*, de quo in statuto ibi: *Bordador*, solum invenio quod *Plautus*, quem *ubi sup.* refert, & sequitur *Tiraquel.* enumerat hoc officium inter *vilia*, & *fordida*, ac *mechanica* officia: ibi stat *fullo Phrygio*, &c. Et de *lapidicidis*, seu *marmorariis*, vide quæ ex *Seneca sup. n. præced.* ad *notarium*.

7 *Caupones* quoque, & *stabularii*, de quibus in stabilimento, ibi: *Mesoneros*, non est dubium, quin *viles*, & *objectæ personæ* sint, ut habetur expresse in leg. *humilem vers. humiles C. de incestis nupt.* tenet *Aymon Craveta conf. 13. n. 2.* *Tiraquel. ubi sup. n. 45. & probatur in l. 3. tit. 14. p. 4. l. 26. tit. 8. p. 5.* ubi *Gregor. Lop. verb. desleales*, inquit quod communiter *Hospitatores* isti sunt homines rapaces, & *vulgares*, late *Joannes Gut. conf. 31. per tot.* ubi quod ipso iudice cassavit quandam electionem *judicum ordinariorum* vulgò *Alcaldes Ordinarios* factam à *Consilio municipii de Carhicejo*: quia electi habebant officia *vilia*; alter enim erat *stabularius*, alter vero *caupo*, è quibus etiam constat *Tabernarios*, de quibus in stabilim. ibi: *Taberneros*, vilissimas personas esse, ut etiam probat *tex. in l. 4. tit. 14. p. 4.* ibi: *que la Tabernera, y Recatone-ra es vil persona* *Gutierr. ubi sup. Azebed. in l. 3. tit. 1. lib. 6. recop.*

8 Excluduntur etiam in d. stabiliment. *Tabeliones*, ibi: *Escribanos, que no sean Secretarios de el Rei*, hi *Secretarii Regum* semper pro nobilibus personis fuerunt reputati, & habiti ex *tex. in l. 1. C. de mandatis Princip. l. laudati le. C. de advocatis diversorum judicum Bart. & Platea, in l. univ. vers. C. de Decurion. lib. 10. Montalv. in l. 1. tit. 18. lib. 1. fori Greg. in proemio tit. 19. p. 3.* quos refert, & sequitur *Paz* in *praxi anotatione ultima n. 4.* ubi contra *Cobarrub. in præct. q. 19. n. 5.* resolvit *Tabelionatus* officiū esse vile, etsi hodie jure *Regio* non solū *Tabelionis* officiū *Principi* deservientis dicat esse nobile, sed etiam officium *Tabelionis* deputati cuicumque *Civitati*, vel *loco*, sub certo numero vulgò *Escribano de el numero de la Ciudad*: tamen quoad nostrum statutum, solum *Notarii*, seu *Secretarii Regum*, aut alterius personæ *Regiæ* reputantur *nobiles*, cæteris exclusis, ibi: *Que no sean Secretarios de el Rei, ó de otra persona Real.*

9 Procuratoris etiam officium, de quo in stabiliment. ibi : *ò Procuradores publicos*, vile esse constat ex *l. si quis procuracionem C. de decurion. lib. 10.* & ex *§. fin. de except.* ideoque Procurator nequit exercere advocacionis officium secundum *gloss. in lg. generali. C. de tabelion. lib. 10.* tradit Barthol. in *l. 1. C. de primicer. lib. 12.* Tiraquel. ubi *sup. cap. 29. n. 13.* sed cum hodie Procuratoris officium concedatur à Rege in Tribunalibus, ubi certus, & determinatus Procuratorum numerus designatur, inquit Paz. ubi *sup.* non vile, sed officium nobile esse: nam officium habens à Principe, dicitur designantem habere, *leg. nemo C. de dignitat. lib. 12.* coeterum in casu nostri statuti omne Procuratoris officium vile reputatur, Procuratoribus, quos de Cortes vocamus, exceptis.

10 Sartores etiam, seu sarcinatores excluduntur in d. stabilimento ibi : *como son Sastres*: horum officium, nemo dubitat, esse vile, ac fordidum, ut expresse habetur in *lg. 3. tit. 1. lib. 6. recop.* ibi : *por oficios de Sastres, y de Pellegeros*: & idem dic de similibus, ut sunt ferrarii, Pistorum, fabri, sive lignarii, coqui, conductores, & exactores tributorum, seu vitigalium, & quam plures alii, de quibus, cum casus eveniat, consulendus est Tiraquel. ubi *sup. cap. 34. per tot. lg. 9. tit. 1. lib. 4. ordinament.* maxime atenta communi vulgi existimatione: illud enim officium reputatur vile, quod communiter pro tali habetur secundum Plateam, & Lucam de pena in *lg. maximorum ff. de excusation. numerum, lib. 10.* Joan. Gutierr. *conf. 31. n. 11. & sequent.*

11 Nec solum exercentes prædicta officia exclusi sunt in dicto stabilimento, sed etiam filii eorum, qui ea exercuerunt, esto quod dicti filii illis officiis non uterentur, ibi : *ò sean hijos de los que han tenido lo uno, ò lo otro*: ratio est, quia sicut nobilitas patris prodest filio, & vilitas ei officere debet; contrariorum enim eadem est ratio. Unde Valerius Maximus *lib. 3. cap. 3.* inter ea

quæ Tarquinum Priscum ante quam Romanorum imperium esset adeptus, objectum humilem, & oppressum faciebant, illud quoque dicit fastidiendum, quod esset mercatore genitus: portat enim filius abjectionem, & vilitatem patris, ut inquit *lg. 3. tit. 14. p. 4.* ibi: *Nin otra persona ninguna de aquellas, que son llamadas viles por razon de sus mismas, ò por razon de aquellos de descendien*: qua in lege non solum prohibetur illustribus habere concubinam libertinam, aut cauponam, regatonam, lenam; sed etiam istarum filias tamquam maternam libertatem trahentes; immò in stabilimento Ordinis Calatravæ ejusmodi prohibitio protenditur ad Nepotes, *tit. 6. cap. 1. §. Assimismo ordenamos, y mandamos, que no se pueda dar el habito à persona alguna, que èl, ò su Padre, ò Abuelos bayan sido Mercaderes*; sed in novis solum ad patrem prodenditur. Vide Gracian. *tom. 5. cap. 976.* & nota, sed in Capitulo generali de anno 1652. ad Avos, & Avias extenditur ista prohibitio.

12 Intellige etiam non solum, si prætenfor, aut eorum parentes personaliter his vilibus, & sordidis officiis fruuntur; sed etiam si per servos, factores, seu institores ea exercent ex vulgari juris regula, qui per alium facit, per se ipsum facere videtur, elegans ad id text. in *l. 2. ff. de administrat. rerum ad civitatem pertinentium*, ubi statuitur, nullum per alienam personam posse facere, quod suo nomine facere prohibetur: & quamvis contrarium teneant AA. infra referendi dicentes, prædicta procedere in personis, quæ per se, non per alios prædicta officia exercent *leg. que adulterium in principio C. de adulter. ibi: An domina caupone, an ministra fuerit*; Alberic. in *l. humilem C. de incest. nupt.* in quiens, quod honestæ dominæ vinum vendi faciunt in taberna, nec ibi ministrant, nec assistunt, nec ideo eas dici viles sequitur, Alciat. in *tract. de præsumpt. regul. 1. præsumpt. 48. n. 10.*

pro quo facit *text. in Clement. l. de vit. & honestat. Clericor.* ubi prohibetur, ne Clerici Carnificum, seu Macelariorum, aut tabernariorum artem personaliter exercent, *Anch. cap. nulli 44. distinct.* ubi quod Clerici, qui non per se, sed per alios illam artem exercent, non notantur, ut tabernarii, *Plaz. de delict. lib. 1. cap. 1. num. 10. Greg. Lop. in l. 3. tit. 14. p. 4. v. nin taberna.*, tamen licet hæc vera sint, non ideo vacat culpa, quia has abjectas, & viles artes exercent per alios, ut ait *Gloss. in d. Clement. l. v. publice, & personaliter, de vita, & honestat. clericor.* *Alciat. in l. merces ff. de verbor. significat.* ubi ait, standum esse consuetudini, an scilicet, eos, qui per alios has viles artes exercent inter ignobiles habeantur? *Tiraquel ubi sup. cap. 28. num. 13.* quæ omnia, ut effugeret statutum nostrum, & ut nulla vilitatis suspitio remaneret in recipiendis ad habitum præcipit, ibi: *T declaramos, que Mercaderes se entienda para este efecto aquel que aya tenido tienda de qualquiera genero de mercancia, que sea residiendo en ella por su persona, o por sus Ministros, y cambiadores, & infra: Los que tienen por trato de dar dineros o cambio por si, o por sus factores.*

13 Adde hoc procedere, quocumque tempore hæc vilia officia exercita fuerint, etiam si tempore, quo fiunt informationes minime exercentur, semel enim exercitis his officiis, illa exercentes remanent fordidi, & fœce infecti, ita, ut nequeant de cœtero habere officia honoris, & si tempore, quo promoventur ad illa, prædicta officia non exercent, ut probat manifeste *l. humilem C. de incest. nupt.* ibi, tabernarii, vel Lenones publice præfuit *text. in lg. 1. de C. de natural. liber.* ibi, vel quæ mercimoniis publice præfuit apertis verbis habetur in nostro statuto ibi: *Que no se pueda dar el habito à ninguno, que haya sido Mercader, o aya tenido officio, &c. o sea hijo de los que ayan tenido lo uno, o lo otro,*

quæ verba sunt temporis præteriti, sed an exercetes ejusmodi officia per modicum tempus habeant excusationem? vide *Avilei. in cap. 2. prætor. v. Mercaderia ex n. 3. & vide Gracian. distinct. forens. cap. 976. n. 9. & 17.* ubi quod post spatiū 30. annorum tollitur omne jus, quod possit prætendi contra exercentes artem contrariam statuto.

14 Adde etiam, si mos regionis habeat, ut secundum illum non vilia reputentur prædicta officia, nec videantur aliquid nobilitati derogare, prout in mercatura est apud genuenses; quin imo, & apud nos hispanos: nam ut dolens inquit *Acebed. in l. 3. tit. 1. lib. 6. recop. n. 8.* nobiles mercantias, & negotiationes exercentes, excusantur tamē, vel quia per alios exercēt, vel quia jam diu ita inter nobiles est consuetum: sed male, cum repugnet nobilitati, & militiæ; adhuc inquam licet mos regionis ita se habeat, vindicat locum præfata prohibitio: nam *Tiraquel. d. cap. 33. num. 21.* dicit, quod & si aliquod vile officium non ut tale vulgariter habeatur, tamen quidquam detrahi nobilitati, remanentque quædam vilitatis cicatrices, quas statutum nostrum abhorret: siquidem ex omni parte puritatem sanguinis, generis nobilitatem, & ffordidiorū officiorum munditiam exoptat.

15 Undelicet prædictum statutum specialiter loquatur mercatoribus apothecas habentibus, ibi: *Que aya tenido tienda de qualquiera genero de mercancia residiendo en ella por su persona, o por sus ministros, y cambiadores, &c.* tamen idem crederem de maritimis Mercatoribus vulgo *cargadores à Indias*, etiam si apothecas nullas habeant, siquidem horum negotiationes non parum detrahunt nobilitati, cum non admodum honesta sint, nec fœditate, nec ffordiditate aliqua careant; quare apud Romanos lata fuit quædam lex à Claudio Tribuno plæbis, ne quis senator, qui ve senatoris pater fuisset, maritimam navim, quæ pluf-

plusquam trecentarum amphorarum esset, haberet: eam enim satis esse ad vestandos fructus ex agris suis censuit: nam quæstus omnis patribus visus est indecorus; cuius rei Author est Livius, ex quo ita refert. Tiraquel. *d. cap. 33. n. 6.* adhuc tamen contrarium observat praxis, & insinuare videtur prædictum statutum, dum Mercatores excludens, se explicat dicens, illos excludendos esse, qui per se, aut per alios appothecas exercent: in quo voluisse videtur posse admitti ad habitum hos maritimos Mercatores, quos vulgus *Cargadores à Indias* appellat, ac ita passim admittuntur.

16 Et ex ea leg. claudia comprobatur *Consiliū Aymon. Cravet. 163* dicentis, quod si quis in domo sua (idem dic si in aliena) vendat fructus ex suis agris collectos, ut triticum, vinum, oleum, & alia id genus, vel ex ovibus suis lac, caseum, serum, melliginē, non dicitur negotiator, nec vilem artem exerceat *cap. ejiciens. 88 distinct.* Abbas *conf. 6.* Tiraquel. *ubi sup. cap. 34. n. 44.* ubi id limitat cum Cravet. *ubi sup.* nisi ad ulteriora processum sit, ut puta vendendo carnes, & alia edulia, quæ ex suis prædiis non sunt percepta: & limitatur quando minutatim permanenter, & successivè non solum pro popularibus, sed viatoribus etiam, ut exteris publica sit talium rerum venditio: tunc enim si non per famulos, & servos principaliter, sed per propriam personam hoc fiat, non auderem ab aliqua foeditate, & vilitate sic vendentes liberare, pro quo facit Dec. *in rub. de vit. & honest. Clericor.* quem refert Tiraq. *ubi sup. cap. 27. n. 8.* dicens se defendisse aliquando Clericum, qui in domibus Ecclesiæ tabernam tenuerat vendendo vinum, quem ex suis vineis collegerat, non tamen administrabat in propria persona: sentit ergo contrarium, si in propria persona ministraret.

17 Quod si recipiendus ad habitum, seu ejus parentes, aut avi, alii vè eorum artem nobilem, prout est agricultura, de qua late per Tiraquel. *ubi sup. cap. 32.* exercuerint, & in simul vilem aliquam, & mechanicam artem, non separatim, nec æque principaliter, sed accessorie, & secundario, veluti si agricola ex lana suorum gregum, sive ad id ex alienis empta, pannos conficiat in domo sua, quibus ipse, & domus sua tota vestiat, & superstes vendat, vel si sacculus, aut saccus magnos peragat, qui suæ agriculturæ deserviant, & reliquatos vendiderit: his, & aliis similibus casibus censerem istam vilem, seu mechanicam artem non officere, quominus habitus horum Ordinum haberi possit: nam in quolibet actu, & dispositione semper attenditur, quod principaliter agitur *l. si quis, nec causam ff. si certum petatur* ubi late Jasson. & in *conf. 74. lib. 3.* ubi quod ille non debet dici Argillarius fictilis, ex quo principaliter fictilis sit, licet in consequentiam sit Argillarius: nam ubi actus est mixtus, seu compositus ex duobus simplicibus, debet denominari ab altero ex illis simplicibus, quod principaliter intendit facere ille, qui actum mixtum facit: tum etiam: quia quando in uno subjecto duæ qualitates concurrunt, illa debet attendi in qua magis versatur, & juxta illā debet intelligi dispositio legis *l. legatis §. si unus ff. de legat. 3. l. ejus qui §. 1. ff. ad municipalem* docet Jasson. *dict. conf. 74. col. 2. vers. 3. facit:* denique quod quando concurrat qualitas minus perfecta cum perfecta, ista perfecta facit cessare minus perfectam *l. si reus ff. de duobus reis l. generaliter l. reus ff. de fidejussoribus.*

18 Dixi si non separatim, nec æque principaliter, sed secundario, & accessorie ars aliqua mechanica exerceatur: secus verò si separatim, & æque principaliter. Ratio est: quia quando in casu aliquo duæ causæ con-

currunt, quarum una nocet, & altera prodest, illa, quæ nocet, debet magis attendi l. si quis in gravi ff. ad senat. consult. silajan, l. fulcinus §. quid ergo ff. ex quibus causis in possessione eat. docet Jasson. ubi sup. Menoch. conf. 648. per totum.

An Reptatus, si non se liberavit à Repto possit admitti ad habitum, & quid sit Reptum.

SUMMARIUM.

Reptati, & à repto non liberati excluduntur ab habitu; sunt autem illi generosi per alium similem accusati in curia ex causa proditionis, vel alevosia, & quid hæc sint: & refertur forma ad Reptum observanda, juxta verba legis ex nostro jure Hispano. n. 1. 2. & 3.

Reptatio, & provocatio sunt diversæ; licet in aliquo convenient; inde provocatus, etsi provocationem non admisit, notatur, ut ignavus: non autem ut infamis, qualis est, qui à Repto se non liberavit; ob id, & quia statutum non loquitur de provocato, hic non excludetur ab habitu n. 4. & 5.

Tribus autem modis, qui in electione sunt reptati, potest is à Repto liberari; scilicet per pugnam, per probationem testium, vel scripturas, & per Inquisitionem à Rege factam: quod si Reptator modum à Repto electum recuset, is liberatur, & ille palinodiam recantare cogitur. n. 6.

Quia Reptatus aliis modis, præter pugnam, seu bellum potest à Repto liberari, rectè, nec contra Evangelium procedit, utpotè, quia non invitatur ad pugnam, prædictum statutum; licet hodie: quia in desuetudinem abiit materia reptationis, inane illud jam sit, sicut, & interrogatio, quæ admittendo ad habitum fit. n. 7.

Objicitur, quod in aliis Regnis, ubi non est prohibitio, sicut in Hispania, adhuc vigent reptationes; unde illuc Hispani transmigrantes per literas, quæ

vulgo Carteles de desafio, comprehendere poterunt in statuto: & sit satis ex eo, quod non sit in potestate Reptantis, sed Reptati modum se liberandi eligeren. 8.

Nec metus, quo notatur, qui pugnam inibi non admittit, ei officit, cum talis metus non sit considerabilis, aut pertingat honorem Reptati, attentam mente prædicti statuti. n. 9.

QUÆSTIO XI.

IN lib. stabiliment. Ordin. S. Jacobi d. tit. 1. cap. 8. ita habetur: Item mandamos, que ningun Caballero Reptado sea recibido à nuestro Habito, sino huviesse sido salvo del repto, y si contra esto fuere recebido, le quiten el Habito, &c.

2 Reptum dicitur accusatio generosi contra generosum per curiam ex causa proditionis, seu alevosia facta, & dicitur à Repto: quia repetit maleficium, prout fuit commissum, ita habetur in l. 1. tit. 3. p. 7. ibi: Reptar es acusamiento, que face un fidalgo à otro por Corte, provocandole de la traicion, ò de el aleve, que le fizo, &c. Itaque reptare alium volens super proditione, vel alevosia debet id prius Regi manifestare, vide etià l. 2. tit. 8. lib. 8. recop. sed differunt proditio, & alevosia: nam proditio solum committitur contra Regem, & Regias personas, alevosia vero contra particulares personas, Azebed. in d. l. 2. recop. n. 4.

3 De forma reptationis agit l. 4. tit. 3. p. 7. ibi: Quien quiere reptar à otro debelo facer de esta manera, catando primeramente, si aquella razon porque quiere reptar es à tal, en que haya traicion, ò aleve, è otro si debe ser cierto si aquel contra quien quiere facer el repto es en culpa, è despues que fuere cierto, è sabidor de estas dos cosas, debelo primeramente mostrar à el Rei en su poridad, diciendo assi: Señor, tal Caballero fizo tal yerro, y pertenece à mi de lo calornar, è pediros por merced, que me otorguedes, que lo pueda reptar: por ende, è entonces,

el Rei debelo castigar, que cate si es cosa que pueda llevar adelante, y maguer le responda, que tales; debele aconsejar que se avenga con el; y si enmienda le quisiere facer de otra guisa sin repto, debe el mandar, que la reciba, dandole plazo para ello de tres dias, è en este plazo se deben avenir sin caloña ninguna; è si no se avinieren de tercer dia en adelante debale facer emplazar para delante de el Rei, è entonces debelo reptar por Corte publicamente estando, y doce Caballeros à lo menos, diciendo asi: Señor, Fulano, Caballero, que està aqui ante vos fizo tal traicion, ò tal alevos, è debelo decir qual fue, ò como lo fizo, è diga, que es traidor por ello, ò alevoso, è sigelo quisiere probar por testigos, ò por cartas, ò por pesquisa, debelo luego facer, è decir, è sigelo quisiere probar por lid, estonces digale, que el pornà, y las manos, y que solo fara decir, ò que lo matarà, ò lo fara decir de el campo por vencido; è el repto debele luego responder cada que el dixesse traidor, ò alevoso, que mienta, è esta respuesta debe facer porque le dice el peor denuesto, que puede ser, &c.

4 Nec sunt idem reptatio, & diffidatio, sed diversa, ut apparet, ex dictis, & ex rubric. lib. 8. tit. 8. recop. quæ loquitur per copulativam y, quæ semper apponitur inter diversa, ibi: De los reptos, y de los desafios, & conjungit, & disjungit sensum, ut per gloss. & DD. in rub. de just. & jur. & in p. 7. tit. 3. apponitur titulus de los reptos, & insupet tit. 11. ejusdem partitæ de los desafios, tenet Acebed. in l. 1. tit. 8. recop. n. 4. ubi quod reptatio fit coram Rege reptando alium, ut alevosum, vel proditorem, ut in d. leg. 4. tit. 3. p. 7. diffidatio vero non fit coram Rege, sed in curia, vel extra curiam, vel coram testibus, vel sine eis, licet convenient in hoc, quod tam diffidatio, quam reptatio fiat ab homine nobili contra alium nobilem; item reptatio præcedit diffidationi, ut apparet ex dictis legibus.

5 Quare diversa cum sint rep-

tatio, & diffidatio, dicendum est, quod diffidatus, etiam si diffidationem non admisserit, non ideò repellendus est secundum nostrum statutum, in quo non diffidatus, qui diffidationem non admisit, sed Reptatus, qui non liberatus à repto excluditur. Ratio est: quia diffidatio, nec coram Rege, nec ulla præcedente accusatione alevosæ, seu proditionis fit: Reptatio autem facienda est coram Rege præcedente accusatione proditionis, aut alevosæ, à qua si non liberatur, Reptatus remanet infamis, & consequenter inhabilis ad habitum: statutum enim non ignaviam, & pigritiam, qua diffidatus notatur, si diffidationem non accepit, sed infamiam, qua maculatur Reptatus qui repto se non liberavit respicit: præterea, quod non dicit statutum, nec nos dicere debemus l. si vero ff. sol. matrim. l. si furiosi C. de nupt. & ubi cessant verba statuti, cessat statutum, nec debet ampliari, cum sit odiosum, ut late per Valenz. conf. 4. à num. 3.

6 Uno autem ex tribus modis potest Reptatus à repto, id est ab accusatione proditionis, seu alevosæ sibi imposita liberari, qui quidem liberationis modus est in electione Reptati, ut in d. leg. 4. tit. 3. p. 7. ibi: E en estos tres dias debese acordar el reptado, para escoger una de las tres maneras, que de suso diximos, qual mas quisiere, porque se libre el pleito, ò porque el Rey lo mande perquirir, ò se lo pruebe el Reptador por testigos, ò que se defienda el Reptado por lid, è por qualquier de estas tres maneras, que el escoge, se debe librar el pleito, è à el Rey, ni su Corte, non ha de mandar lidiar por repto: fueres ende si el Reptado, se pagare de lidiar; quod si Reptatus eligat modum probationis per testes, aut scripturas, Reptatus autem nolit, nisi per pugnam, aut Regis inquisitionem accusationem suam probare, tunc Reptatus liberatur ab accusatione, & Reptator tenetur se defendere coram Rege in curia dicens, quod

men-

mentitus fuit ut in *l. 8. tit. 3. ibi*: *Esso mismo debe ser guardado quando el Reptador no quisiere probar por testigos, & por cartas lo que dice sino por pesquisa del Rey, & por lid*; itaque pugna non est in electione actoris, sed rei, notat Gregor. Lop. in *d. l. 4.*

7 Unde cum Reptatus possit se à repto liberare per licitos, & permisos modos extra pugnam, ut in *num. precedent.* Consequitur jure recto procedere dictum statutum, nec in vitare ad pugnam, nec contra præcepta Evangelii esse; sed cum jam hodie usus, & materia reпти in desuetudinem abjerit, ut advertunt Greg. Lop. in *l. 1. tit. 3. p. 7. Acebed. in l. 10. tit. 14. fin. tit. 8. lib. 8. recop.* consequenter dicendum est, superfluum, & innanem esse hodie illam interrogationem, ut notatur in lib. stabiliment. *tit. 4. fol. 62. ibi*: *Como antiguamente en Castilla muchos de los pleitos entre los Caballeros se libraron por repto, y desafío; y los puntos de honra en esto andaban muy delicados, y las leyes tambien lo permitian, y aun disponian muchas cosas en esto, conforme à ello se le hacia esta pregunta à el Caballero que habia de entrar en la Orden, y de alli à quedado en costumbre preguntarse hasta aora, y ponerse en estos libros, que por lo demás no parece ya necesario.*

8 Dices quod licet in Hispaniæ Regnis repta non sint in usu, prohibita que sint duella, & diffidationes, in aliis autem liberis Provinciis sunt in viridi observantia: quare quando nobilis aliquis Hispanus alium nobilem se offensum agnoscit, solet ad unam illarum Provinciarum transmigrare; inde que per literas, quas vulgus vocat *Carteles de desafío*, imponit offensori, se alevosum, aut proditorem esse, illumque invitat ad pugnam, quam communiter nobilis offensor solet admittere, ut à crimine sibi imposito se liberet, & ne piget, & meticulosus censeatur. Quo in casu videtur posse habere locum dictum statutum. Sed

adhuc locum non habere existimo, cum secundum formam reпти non sit in potestate Reptantis eligere modum probandi suam accusationem, sed in potestate Reptati, qui se potest à repto liberare per licitum, & permillum modum, exclusa pugna, ut diximus supra, ubi etiam, quod si Reptator nolit, nisi per pugnam accusationem suam probare, Reptatus liberatur à repto.

9 Si replicas hunc offensorem recusando pugnam, pigrum, & meticulosum cenferi, & sic habere locum dictum stabilimentum si illud recipiatur in sensu *sup. n.* explicato? Respondeo, hunc metum non esse considerabilem, cum ex recusatione pugnae nullum detrimentum patiatur Reptatus in suo honore, qui alia via se voluit à repto liberare, sed tantum illum metum considerat dictum stabilimentum qui præponderat omissioni honoris, que producitur ex crimine alevosie, seu prodicionis, cum ergo duellorum usus, ut detestabilis maneat declaratus à Concil. Trid. *sess. 25. de reform. cap. 19* & à pragmaticis sationibus sit gravissimis poenis interdictus, interrogatio de repto supervacanea debet haberi: etsi de repto Maurorum intelligitur, ut aliqui intellexerunt, multo fortius super vacat.

An Magister possit aliquem ad habitum recipere contra statuta Ordinis in illis dispensando.

SUMMARIUM.

Magister nequit dispensare in qualitatibus requisitis ab Ordinis statutis respectu recipiendi ad habitum, sed hoc ad Papam spectat juxta dicta alibi.

QUESTIO XII.

DE hac quæst. fufius tractavi in tract. de cap. generali q. 22. ubi quod Magister non potest recipere ali-

aliquem ad habitum, qui aliquod ex recensitis impedimentis habeat non, enim potest in statutis dispensare, cum id tantum ad Summum Pontificem spectet, ut notatur in lib. stabilim. Ordinis S. Jacobi tit. 1. cap. 2. ubi de impedimento illegitimitatis, ita dicit: *Y si en algun caso suplicáremos à su Santidad, que dispense con algunos de los dichos bastardos, ò descendientes de ellos, &c. Melior tex. in cap. 9. ejusdem lib. & tit. ibi: si contra lo estatuido por nuestra Orden cerca de las calidades, que los Caballeros han de tener para recibir el habito de ella, por su Santidad à suplicacion nuestra fuere dispensado, mandamos, &c.* Ac ita observat praxis, quam multoties vidimus observari.

Quænam sint consideranda pro expeditione informationum, quæ ad habitum horum Ordinum fiunt, & in consilio Ordinum presentantur.

SUMMARIUM.

In expeditione informationum factarum ad habitum horum Ordinum, debent judices Consilarii Ordinum ex legibus, prudentia, & equitate procedere, equitatique jus accommodare, utpote in causis, quibus certa probandi forma data non est à statutis, & quæ maximum pondus, & judicium requirunt, ut decendantur. n. 1. & 2.

Ad excludendum aliquem ab habitu, non sufficit suspicio de defectu qualitatum, et si hic defectus testificetur per aliquos; dummodo per alios pluries contrarium deponatur, immò et si per pares numero testes. n. 3.

Oppinio communis statuens judicem secundum allegata, & probata, non juxta propriam conscientiam judicare debere, fallit, quoad conferendos honores, in quo non tanquam judex, sed ut distributor quis se habet. Juxta Escobar, qui præ oculis habendus à DD. Consiliariis Ordinum. n. 4.

Refertur sententia nova Valenz. asserentis, in Ordinibus S. Jacobi, & Calatrave (secus Alcantara) non requiri ob eorum statuta, quod probetur, recipiendum esse Christianum veterem; sed sufficere quod probetur, ipsam non habere ullam maculam conversi, ut recipiatur. num. 5.

Impugnatur Valenz. ex ipsis Ordinum statutis, quæ, in verbis negativis maculam excludentibus, positivè requirunt probationem oppositi, & verba statutorum luce donantur. n. 6. 7. & 8.

Satisfit præcipuo Valenz. fundamento ex quadam Rotæ decissione elicto, quæ contra ipsum potius stat, ut patet ex verbis decissionis. Et animadvertitur, recipi quemlibet ad habitum posse, licet ipse in possessione nobilitatis non sit, dum probetur fuisse in tali possessione illius patrem, avum, & pro avum; & quid circa hoc insciendum attento jure partitarum, & pragmatica Cordubensi. n. 9. & 10.

QUÆSTIO XIII.

I PRÆ oculis habere debent Domini Consilarii Ordinum, quæ causæ, quæ tangunt honorem circa sanguinis puritatem, & alias qualitates per statuta Ordinum requisiti debent tractari magna cum justificatione, & in lege prudentiæ, & christianitatis resolvi, ut admonet Petrus Cened. lib. 3. collect. 6. col. 3 & erudite multis allegatis Valenz. tom. 1. conf. 90. à n. 6. ubi n. 12. ait: quod magnum inconveniens solet evenire ex divisione inter collegas, quorum quilibet nititur facere judicium pro libito suæ voluntatis, eo solum, ut alteri contrarietur: id quod minimè reperitur in sacro Regio Militiarum Consilio, cujus consilarii justissimi (ait Valenz. supra) rerum stimatores, & arbitri nobilitatis Hispaniæ, & civilis gloriæ nostræ gentis memores sunt præcepti Gregor. X. in cap. 3. de elect. in 6. plenius scilicet con-

consulendo ubi magis periculum intenditur, ut fieri debet juxta tradidit per Abbat. *in cap. series 20. n. 5. de testib. l. 4. tit. 17. p. 3.* ubi Greg. Lop. *gloss. 2. in l. 2. tit. 11. p. 6. gloss. 4. q. 2.*

2 Et cum statuta dictorum Ordinum requirentia ante dictas qualitates ad habitum non ponant, nec dent formam illas probandi, debent Domini Consilarii judicare mediis, & proportionibus à jure petitis, & requisitis, nec ultra suum arbitrium protendere, sed illud juris dispositionibus regulare cum multa æquitate, prout voluissent fieri, si tractarentur causæ propriæ, & in eis spectare judicium, & resolutionem, ut recte ex Decio ad monet Valenz. *ubi sup. ex n. 20.*

3 Ad excludendum Prætensorem non sufficere suspiciones, quia sunt necessariae probationes sufficientes, & cōcludentes, diximus fufius in 1 tract. *de reception. Novit. ad habitum Relig. Clericor.* Ubi, quod si contigerit, quod per informationem constaret, & probaretur testimonio, & probatione maximi numeri testium, talium quales esse debent, concurrere in Prætensore qualitates ab statutis petita, & requisita, quamvis aliàs fuissent alii multum pauciores numero, qui generaliter, & non dantes, nec assignantes rationem concludentem, & specificam contra puritatem prætendentis dixissent; adhuc non posset injustitia, nec in conscientia habitus negari, immo etiam si sint testes in probatione numero pares, ut late Valenz. *ubi sup. ex n. 34. & ex n. 49.* Thom. de Carlev. *de judic. lib. 1. tit. 2. disp. 3. à n. 14. maxime à n. 19.* & in dubio, & contrarietate probationum debent in favorem Prætendentis declarari, ait Valenz. *ubi sup. n. 201.*

4 Hoc adnotare libuit, quod licet judex secundum allegata, & probata debeat semper judicare, non secundum propriam conscientiam, nec possit damnare, quem nocentem novit, si inocens ex probationibus ap-

pareat, ut fert quasi omnium communis sententia: hoc tamen fallit, dum agitur de conferendis officiis, & honoribus: quia tunc sequi potest privatam scientiam, & omittere publicam, cum non tam judex, quam distributor dicatur, Silv. *verb. judex 2. q. 5.* Salon. & Sayr. quos refert, & sequitur Bonacin. relatus, & sequutus ab Escob. *de puritat. & nobilit. prob. 1. p. q. 5. n. 20.* qui pro pleniori instructione Dominorum Regalis Consilii Ordinum in ferenda sententia in causis puritatis, & nobilitatis videndus est *ubi sup. hac p. 2. q. 9. n. 4.*

5 Ait etiam Valenz. *ubi sup. n. 38.* rem quidem novam (ut ipse ait) quam ego ne dum novam, sed etiam falsam, in auditam, & inusitatam appello: ait inquam. *Quod posset dici non esse stabilimentum, nec diffinitionem Ordinum S. Jacobi, nec Calatrave, qua positivè requirant, quod Prætensor habitus probet, aut probetur esse Christianum veterem, & quod in consequentiam, non est præcisam, aut necessarium probari istam qualitatem, dummodo non apparuerit in contrarium, quod eum afficit, vel tangit macula conversi, & stabilimentum declarans inhabiles, & incapaces eos, qui habent maculam, ut sunt hi, quos appellamus conversos non extendit ejus prohibitionem ad eum, qui non probaverit esse purum, & mundum, ac sine macula, & quod positivè habet qualitatem Christiani veteris, & ita non obligatur ad illius probationem (concurrentibus tamē cæteris qualitatibus añ statuto requisitis: unde si non sint testes, qui de puritate sanguinis concludant, nec de illa deponant: quia non cognoverunt; nec sciverunt in qua Prætensor extitit opinione, & reputatione, nec audierunt, aut intellexerunt, si erat Christianus vetus, aut conversus, & quod ita non possunt affirmare, de bona, nec de mala descendencia, & reputatione, quod ait ille, solet ita aliquando evenire) talis Prætensor debet ex justitia ad habitum admitti, quod dicit secus esse in Ordine*

dine Alcantara: quia diffinitio fuit ultra progressa, nec se limitavit solum dicendo, quod miles non habeat maculam conversi, sed etiam addidit, quod si Christianus vetus, in quo positivè requirit qualitatem puritatis sanguinis; & per consequens debet constare per sufficientem informationem, quod est Christianus vetus, at Pretensori in Ordinibus S. Jacobi, & Calatrava non potest negari habitus, nisi vere, & indubitabiliter contra eum probetur, quod habet maculam conversi. Sic Valenz. ex n. 38. ad n. 47. & n. 171. contra aperta jura, & dictorum Ordinum statuta, & praxim.

6 Dixi contra aperta jura, quæ ne prolixus in ea referendo videar, videantur Patian. de probat. lib. 1. ep. 36. ex n. 19. & cap. 43. ex n. 1. Zevall. comm. contra comm. ex n. 135. ad 140. Thom. Carlev. de judic. lib. 1. tit. 2. disp. 3. n. 38. qui plures alios referunt dicentes, nihil referre, quod verba statuti, ordinationes, seu constitutiones sint affirmativa, vel negativa; idem enim sonant, & significant; idemque est negare aliquem esse descendente à Judeis, vel Mauris, & affirmare esse descendente à Christianis veteribus, quod non negat Valenz. ubi sup. n. 40. quoad substantiam, nec negare debuit quoad dispositionem statutorum, quorum conditores in illis verbis negativis voluerunt se conformare cum observantia Hispaniæ, quæ (ut ipse Valenz. fatetur. eo n. 40.) habet, quod hæc duo nomina, seu vocabula secundum communem intelligendi modum significant, & denotent unam, & eandem qualitatem; ideòque conditores præfatorum statutorum vim nullam fecerunt in eo, quod eorum voluntas per affirmativa, sive per negativa verba explicaretur, scientes qualitatem puritatis sanguinis etiam per denegationem, quod quis non descendat ex genere Sarracenorum, vel Maurorum, requisitam probandam esse, & deberi probari in forma concludenti, & pro-

banti, ut docent AA. num. precedent. relati, & ibi Cevall. n. 115. & seqq.

7 Unde dicendum est cavillationem prædictam Valenz. esse contra statuta dictorum ordinum, & habetur expresse in dictis libris stabiliment. & in diffinition. in titulis del interrogatorio, è informaciones, ubi in 4. interrogatione, quæ fieri per stabilimentum petitur, inquit ibi: *Item, si saben, creen, vieron, ò oyeron decir*, & infra, *y que no les toca mescla de judio, ni Moro, ni Converso, &c.* Vellem quippè examinasse dictum Valenz. ut responderet ad istam interrogationem, & me doceret, si dicendo se nescire, an inquisito tangat, vel non tangat macula impuritatis sanguinis, & ita non posse affirmare, nec bona, nec de contraria descendencia, & reputatione, satisfaceret interrogationi, quæ ait *si sabea, creen, vieron, y oyeron decir, que no les toca, &c.* ergo tenetur respondere se scire *que les toca*, vel se scire *que no les toca*, & consequenter, quod est, vel non est Christianus vetus, aliàs nullatenus ad interrogata responderet, nec aliquam faceret probationem infavorem prætendentis, immò contra illum expresse.

8 Idem expressius habetur in 5. interrogatione, ubi positive petitur puritas sanguinis in avis prætendentis, ibi: *Item si saben que las Abuelas de dicho N. assi de parte de su Padre, como de su Madre son, y fueron Christianos viejos, y que no les toca raza, &c.*

9 Nec obstat Decissio Rotalis adducta per Valenz. num. 38. quæ potius contra se facit: ait enim (dictus Author ponderat in suum favorem dictam decissionem in ejusdem verbis) nec obstant allegata ex l. ait Prætor. §. docere ff. vi bonorum rapt. Angel. & Paul. in l. liberorum ff. de his qui notant infam. Tiraquel. de retract. linag. §. 8. gloss. 7. n. 1. quia procedunt, ubi quis, ut talis, petit aliquid vigore alicujus legis, vel statuti; nam debet docere se talem, ita Decissio Rotalis, quæ (inquit præ-

dic

dictus Author) est expressa pro determinatione sue opinionis, cum tamen pro contraria sit magis expressa: negari enim non potest prætensores habitus horum ordinum illum petere, & gratiam à sua Majestate, tanquam administratore factam acceptare, vigore statutorum dictorum ordinum requirunt nobilitatem, & sanguinis puritatem cum aliis qualitatibus, quæ si per statuta non peterentur, nec peteretur habitus dictorum ordinum; si igitur prætensores petit, & acceptat gratiam à sua Majestate factam vigore, & respectu statutorum qualitates prædictas exigentium, Decisio Rotalis non pro Valenzuela, sed contra ipsum facit, ac post hæc scripta inveni ita sensisse Escob. *de purit. & nobilit. 1. p. q. 4. §. 3. n. 54.* contra Valenz. & ut talis cavilatio cesset, anno 1652. in Capitulo generali verba interrogatorii negativa ponuntur.

10 Hoc notandum est, ad probandam nobilitatem possessionariam etiã in proprietate per immemorabilem, jure communi nihil statutum fuisse de personis quo ad possessionem: jure autem partit, *l. 2. tit. 21. p. 2.* quatuor personarum possessionem requisitam fuisse constat, sed noviori jure in *lib. 2. recop. tit. 11. l. 7.* trium dumtaxat; nec quidquam decidit de litigatore aperte; sed ita ait: *Que todos los hijosdalgo, que sean hijosdalgo de Padre, y Abuelo, y estuvieren en posesion de hidalgua de tanto tiempo acá, que memoria de hombres no es en contrario, y de veinte años acá nunca pecharon, ni usaron apechar, &c.* Itaque juxta *d. l. 7.* is satisfacit, cujus avus, parens, & pro avus viginti annis fuerunt in quasi possessione nobilitatis probata immemoriali, licet is qui litigat in se ipso realem unquam nullam habuerit possessionem; at vero Pragmatica Cordubensis, quæ est *l. 8. tit. 11. lib. 2. recop.* requirit Litigatoris, parentis, & avi possessionem probatam, ibi: *Y probare enteramente de sí, seyendo casado, ó vi-*

viendo sobre sí, y de su padre, y abuelo. Unde si prætendens habitum Militarem sit filiusfamilias, in quo nulla possessio dari potest, vel aliter: quia vixit in locis liberis, videtur debere probare de patre, avo, & pro avo, ut sic trium personarum possessio probetur, juxta *d. l. 8.* videatur Garc. *de nobilitat. gloss. 12. ex n. 12.* Ubi quod probata patris, & avi nobilitate, filii Prætensores etiam nobilitas probata supponitur.

Que observanda sunt circa Pragmaticam actuum possitivorum.

SUMMARIUM.

Actus possitivus legitimus tunc censetur habitus Ordinum Militarium quoad recipiendum, quando hujus propinquus, etsi Collateralis, admissus fuit ad habitum, probata nobilitate Reali, seu de Solar, quæ jus Reale producit; secus probata possessione nobilitatis tantum; & casus de facto refertur: & hæc obtinent quoad unum, vel alium actum possitivum, secus quoad tres actus: quia hi faciunt rem judicatam.

QUESTIO XIV.

Quoad actus possitivos, & pragmaticam de illis loquentem notandum est, habitum Militarem horum Ordinum respectu nobilitatis, tunc in illis videri esse legitimum actum possitivum, quando habitus expeditus fuit probata nobilitate reali, hoc est de Solar, quæ, etiam si sit alicujus collateralis probata descendencia, prodest; quod ex eo provenit: quia talis expeditio continet jus reale perpetuum, & universum: facit *l. ingenui ff. de stat. homin.* at vero, si habitus Militaris expeditus fuit probata nobilitate possessionaria, etiam in proprietate, tunc in collaterales, etiam quod sint Fratres germani, videtur non producere legitimum, & perfectum

actum possitivum. Ratio est : quia talis expeditio habitus , sive per executoriam possessionis , sive per notorietatem , & possessionem , non facit , nec continet jus reale , sed tantum jus personale ejus , qui possedit , ex his , quæ notat Alexand. in l. sapè n. 49. ff. de re judicat. & tunc ejusmodi habitus expeditio facit præsumptionem , non probationem : quia possessio est facti , & quid personale l. cum heredes ff. de acquirend. possession. l. 3. Sex contrario ff. eodem , docet Joann. Garc. de nobilit. gloss. 6. n. 48. unde uno ex Fratribus pronuntiato nobili cœteris non prodest , si super jus non reale , sed personale ejus , vel eorum , qui possederunt , in possessione fuit pronuntiatum , ut post Gregor. Lop. & Otal. tenet Gac. ubi sup. Lar. de anivers. & Cappell. cap. 4. n. 17. & 18. lib. 2. Parlador. differ. 145. §. 2. n. 4. 5. & 6. dicens : Et ego quoque fidem facere possum : memini enim vidisse me in Regio nostro Valisoletano pratorio litem agitatam fuisse cum quodam super nobilitate. Qui utique obtinuit pro se executorias literas , posteaque evenit , ut istius Pater , qui alio debebat loco , litem quoque super nobilitate periclitaretur , & quamquam executorias literas sui Fratris germani exhibuit in causa , nihilominus adversus se pronuntiatum fuit : quia nempe utriusque diversa fuisset quasi possessio , quæ res fecit , ut diverse quoque pronuntiaretur. Ex quibus manifestè apparet admissionem ad habitum Militarem unius Fratris , cœteris non præstare , nisi aliquam præsumptionem : quod posse habere locum , quoad unum , vel alterum actum possitivum : secus quoad tres , qui faciunt rem judicatam : & nisi per statuta , probata parentum , & avorum nobilitate , Prætenforis etiam probata censetur , de quo testes non interrogantur.

Quonam modo Informantes , seu Commissarii procedere debeant in conficiendo informationes , & an tuta conscientia possint præter stipendium per statutum taxatum plus aliquid à partibus recipere.

SUMMARIUM.

Quæst. 15. remissivè ad 1. p. tract. de cept. Novit. q. 14.

QUÆSTIO XV.

DE hac quæstione egimus late in 1. p. tract. de recept. Novitior. ad habitum Relig. Clericor. q. 14.

An simonia Commitatur , si ob gratiam vulgo merced de habito pretium à Rege recipiatur.

SUMMARIUM.

Posito , quod generaliter superior ob pecuniam recipiens aliquem ad habitum sui Ordinis , incidit jure communi in crimen simoniæ , idem dicendum apparet de Magistro recipiente pecuniam ab aliquo pro hujus admissione ad habitum , vel professionem in Militaribus Ordinibus : idemque dicendum de recipientibus pecuniam pro præcibus illustri viri , ad obtinendum à Magistro habitum. num. 1. & 2.

Contraria sententia suadet ex eo quod in emptione habitus Ordinum Militarium magis honor , qui ex illo resultat , quique pretio est æstimabilis , quam quid spirituale , venire videtur : & verum de ducitur argumentum à fine , institutoque horum Ordinum. n. 3.

QUÆSTIO XVI.

SOlet in dubium verti , an Magister pacisci possit cum volentibus ingredi Ordinem aliquem

G

Mis

Militarem, ut pro ingressu sibi certa pecunie quantitas reddatur, quod est querere, *si el Maestro pueda vender la merced, y gracia, que hace de los habitos de las Ordenes Militares sin incurrir en simonia*: supponimus, quod Prælati, qui pro ingressu Religionis pretium aliquod recipit, incurrit simoniam, ut probat *tex. in cap. quam pio 1. ep. 2. cap. 8. cum aliis de simonia l. 22. tit. 7. p. 1. ibi: Precio no deben recibir los Abades, ni los otros Mayoriales de los Monasterios*. Docet Baeza, qui alios allegat *in tract. de non melior. dotis ratione filiabus cap. 14. n. 28. Man. Rodr. quest. Regul. tom. 3. q. 63. art. 2. ubi, quod non solum de ingressu quoad professionem, sed etiam de ingressu quoad susceptionem habitus, Navarr. Silvest. Cobarruv. Azor. Less. Filiuc. & alii poenes Bonacin. de simon. disp. 1 q. 4. §. 8. n. 3.*

2 His suppositis videtur dicendum, simoniæ labe inficiari eum, qui dato, & accepto pretio ingreditur in aliquem horum Ordinum Militarium, cum ejusmodi ingressus adjuncta sibi habeat, & annexa jura, & privilegia multa Ecclesiastica. Insuper, si pro susceptione habitus dictorum Ordinum pretium detur, vel accipiatur, simonia committitur: quia habitus susceptio dat jus ad multa Ecclesiastica privilegia, & immunitate, quo circa, si supremus Ordinum Magister, aut perpetuus Administrator pecunia aliquem in Ordinem Militarem admittat incidit in simoniæ crimen, sic resolvit Azor. *instit. moral. tom. 1. lib. 18. cap. 6 q. 3. vers. at vero, & tom. 3. lib. 12. cap. 16. q. 5. ubi quod idem dicendum est de his, qui pecuniam accipiunt pro præcibus, quibus primarium aliquem virum rogant, ut ejus suassione, præce, rogatu, & opera Magister alteri Religionis habitum concedat, Raphael de la Torre, Paris. Raudens. Marta poenes Barbof. de jure Eccles. lib. 3. cap. 7. n. 8. & 20. Dixi, qui dato, & accepto pretio: nam gratis liberali-*

ter, & sponte potest is dare munera superioribus ad facilius impetrandam suam receptionem, ut cum Bartol. de Vech. tenet Diana *ubi infra*.

3 Contraria tamen sententia videlicet simoniam non committi ex venditione muneris, seu gratiæ habitus dictorum Ordinum, probatur: quia illum habere est quid honorificentissimum: ergo quando quis præbet pecuniam pro ejus susceptione, non intendit emere Religionem, sed honorem illum pretio stimabilem, quem confert habitus dictorum Ordinum: item quia multi tenent, hos Ordines, quoad Religiosos Milites non esse Religiones, & quamvis Religiones sint, ordinantur ultimate ad Divinum cultum: nam proprius eorum finis est quid temporale, scilicet Militia, at non ultimi, sed proximi finis ratio habenda est ad incurrendam, vel non incurrendam simoniam: quare hanc sententiam tenent Man. Rodr. Ledesm. & Suar. quos refert, & sequitur Villalob. 2. tom. summe tract. 37. difficult. 14. n. 5. Diana *resolut. Moral. p. 3. tract. 2. resolut. 64. & 6. p. resolut. 17. circa finem* dicens, sed etiam noviter Stephanus Fagund. *lib. 5. cap. 20. n. 10* qui etiam n. 9. me citato tenet licitum esse absque ullo pacto pretium dare alicui, ut te faciat scribere inter Milites horum Ordinum. Machad. *tom. 2. summ. lib. 5. p. 4. tract. 2. doc. 1. cap. 4. ibi: No es menos controverso entre los Doctores, si el vender el habito de las Ordenes Militares sea materia de simonia; graves AA. senten, que si, pero la mas probable lei, y recebida opinion, es, que en la venta de los habitos de las dichas Ordenes Militares, no se comete simonia*, P. Fr. Joan. Martin. *Discurs. Theolog. polit. & moral. discurs. 10. per tot.* Ubi late disputat hanc quæstionem, & in hoc olim ego consultus quandam juris allegationem vulgari lingua dedi:

quæ, &c.

Quæ sit ætas legitima ad Novitiatum in Ordinibus Militaribus.

SUMMARIUM.

Constitutiones cujusque Religionis inspiciendæ quoad ætatem admittendorum in eis; sic in Ordine S. Jacobi usque ad septimum, in Calatravæ usque ad decimum annum prohibetur quis recipi. n. 1.

Legitimam ætatem ad Novitiatum pubertatem completam esse probatur, eo quod in ea non antea possunt experiri austeritates Religionis, qui est finis Novitiatus, & in hoc malitia non supplet ætatem, nec intervenit quoad illud correctio per Tridentinum. n. 2.

Hinc statuitur invalida professio emissæ ratione novitiatus peracti ante pubertatem, etsi hanc partim attigerit quis, & exierit; postea completo 16. anno redierit ad profitendum; quod secus erit, si completa pubertate integrum annum novitiatus egerit, & exierit, post impletum 16. redierit; juxta sententiam aliquorum. n. 3.

Septimo ætatis anno (qui præscribitur recipiendo Ordinem S. Jacobi) ingrediens, & annum integrum novitiatus agens in dicto Ordine, si exiens redierit 16. ætatis anno expleto, rectè profitebitur, eo quod deficiit ratio in Ordinibus Militaribus, quæ movit, ut in aliis Religionibus statueretur Novitiatus peragendus post pubertatem. n. 4.

QUÆSTIO XVII.

Licet in quacumque ætate post rationis usum possit dari habitus Religionis, teste Thom. Sanch. in decalog. lib. 4. cap. 18. n. 8. & lib. 5. cap. 4. n. 24. hoc tamen intelligendum est, nisi aliud constitutiones Religionis habeant. In Ordine S. Jacobi quoad Religiosos Milites est quoddam statutum, ita decernens: *Item mandamos, que à ninguno se de el habito de nuestra Orden, que no tenga siete*
Tom. II.

años de edad cumplidos. Et in diffinit. Ordinis Calatravæ tit. 6. cap. 7. ibi: La poca experiencia hace muchos pusilánimes, y apostatas; por tanto estatuímos, y ordenamos, q̄ de aquí adelante ningunos seâ recibidos à el Habito Regular de esta inclýta Caballeria, hasta que cumplan 10. años. Unde, ut aliquis ante prædictam ætatem ad habitum admittatur, Pontificis dispensatio præcedit.

2 Verum est tamen, quod ætas legitima ad Novitiatum est pubertas completa, videlicet in viris quatuordecim anni cõpleti, in fœminis vero duodecim: nec Novitius incipit esse talis, donec eam ætatem expleat: quia annus novitiatus datur ad austeritates Religionis experiendas, quas impuberes experiri non possunt, ac ideo hanc ætatem requiri videtur supponi in clement. fin. juncta gloss. verb. ætate de Regul. & tenent Silvest. verb. Relig. 2. q. 12. & Religio 3. q. 2. Greg. Lop. in l. 3. verb. un año. tit. 7. p. 1. Azor. lib. 12. cap. 2. q. 4. & q. 7. nec malitia supplet ætatem; sicut nec ætatem ad professionem petitam: nec hoc est per Concilium Tridentinum correctum sess. 25. de Regul. cap. 15. ubi sola professio ante 16. annum completum irritatur. non tamen interdicitur ibi, quod annus novitiatus incipiat, & compleatur ante eam 16. annorum ætatem, ut bene tradunt Navarr. conf. 30. n. 1. lib. 3. tit. de Regul. Azor. ubi sup. cap. 4. q. 9. Man. Rodr. qq. Regul. tom. 3. q. 15. art. 2. & alii pœnes Thom. Sanch. in decalog. lib. 5. cap. 4. n. 22.

3 Unde professio facta virtute Novitiatus, qui non in legitima ætate habitus est, non valet; veluti si puer ante pubertatem, ut habens 13. annum cum dimidio admittatur, & permaneat anno integro, eo que transacto ægre diatur, & 16. sup. ætatis anno adimpleto redeat ad Religionem. Nam tenetur integrum novitiatus annum noviter peragere, ut valide professio fiat: quia prior novitiatus fuit irritus, & quamvis pars post pubertatem peracta sit

legitima: at non fuit annus integer, & semel annus legitimus interruptus nequit continuari, supleno quod deerat, Thom. Sanch. *ubi sup.* n. 25. & 31. secus vero si novitiatus fuisset legitimus, nempe post pubertatem habitus, tunc enim posset absque alio novitiatu rediens ad Religionem profiteri: sic docent permulti, quos refert, & sequitur Sanch. *ubi sup.* n. 22. Barbosa. *de potestate Episcopi allegat.* 101 n. 3. & de jure Ecclesiast. *lib. 1. cap. 42. n. 135.*

4 Existimo ego ætatem illam septem annorum, quæ in d. stabiliment. desideratur, ita legitimam esse ad novitiatum, ut si in ea aliquis annum integrum etiam ante pubertatem adimpleret in ordine, à quo postea egreditur, si revertatur ad illum, possit virtute illius novitiatus valide profiteri, cum ad ætatem ad professionem petitam pervenerit. Ratio est: quia AA. asserentes legitimam ætatem ad novitiatum esse pubertatem completam, asserunt etiam rationem esse: quia annus ille datur ad austeritates Religionis experiendas, inter quas supremum locum obtinet castitatis observantia: at in Ordinibus istis Militaribus cessant quoad Religiosos Milites ante dictæ austeritates, cum nullas observent Monasticas observantias, & matrimonium legitimè contrahere possint.

An valeat professio Religiosi Militis facta ante 16. etatis annum, vel nondum completo novitiatus

SUMMARIUM.

Stante Decreto Tridentini, ut nullus ante 16. etatis sue annum, annumque novitiatus profiteri valeat in quacumque Religione; etiam illud in Militaribus observandum tenent aliqui AA. contra plures alios; & bonum sententia ex diffinitione Ordinis Calatrava suadet. n. 1. & 2.

Deciditur, Decretum Trident. non ex se, sed quia adest ipsius observantia in Ordinibus Militaribus ex bonum statuti illud recipientibus, custodiendum esse in praxi juxta primam sententiam; ratio allata exemplo illustratur, fitque satis fundamento dicto alterius sententia. num. 3.

QUESTIO XVIII.

Licet novitiatus annus compleri legitimè possit in ætate supra dicta, non statim anno illo completo potest professio fieri, nisi 16. etatis annum sit etiam completus ex Concil. Trident. *sess. 25. cap. 15.* Ubi statuitur, quod in qua cumque Religione tam virorum, quam mulierum professio non fiat ante 16. annum completum, nec qui minore tempore, quam per annum in probatione steterit, ad professionem admittatur; professio autem antea facta sit nulla, nullamque adducat obligationem alicujus Regulæ, vel Religionis, vel Ordinis observationem, aut ad alios quoscumque effectus; & quod Decretum istud comprehendat prædictos Milites, ita ut si professionem emitant ante expletum novitiatus annum, vel ante expletum 16. etatis annum, professio sit nullius momenti, tenet post longam disputationem Navarr. *lib. 1. consil. tit. de his, quæ vi metus, & causa, cons. 5. ex n. 4.* Mota de confirmat. Ordinis S. Jacobi *lib. 2. cap. 14. num. 5.* Ferdinand. Pizarr. *in suo discurs. apologet. n. 91.*

Sed contrariâ sententiam videlicet præfatos Milites non comprehendendi in eo Decreto Concilii, & sic eos profiteri posse ante expletum novitiatus annum, vel ante 16. sue ætatis completum, tenet Flamin. *de resignat. Beneficior. lib. 3. q. 2. à n. 115.* Bex. *Respons. casuum conscient. p. 4. cas. 28.* Gonzal. *in Reg. 8. Chancell. n. 54.* Basil. *de impediment. matrim. causa 27. q. 1.* Thom. Sanch. *de matrim. lib. 7. disp. 44. n. 8.*

n.8. & in decalog. lib.5. cap.4. num.17
 Azor. instit. moral. cap.4. q.2. Bonac.
 de suspens. disp.3. q.8. punct. 5. n.3.
 Faust. in Thesaur. Relig. lib.5. q.169.
 Vech. in praxi Novitior. disp.11. dub.2
 n.4. Seraphin. decis.121. n.2. Gratian.
 discept. forens. cap.363. n.27. Armen
 dar. in addit. ad recop. legum, Navarr.
 lib.2. tit.18. l.7. de Relig. n.7. Barbof.
 de potest. Episcop. p.3. alleg.101. n.5.
 & de appellat. verbor. appell.233. n.10.
 & in Concil. Trident. sess.25. cap.15.
 n.2. de Regul. & de jure Eccles. lib.3.
 cap.7. n.33. & habetur in lib. diffinit.
 Ordinis Calatravæ de anno 1568. tit.3.
 cap.16. ibi: *Fecha primero solemne pro
 fession por el dicho Señor Maestre, quan
 do viniere à la edad de los catorce años,
 como se acostumbra en la dicha Orden,*
 quod in Militibus etiam S. Stephani
 agnoscunt Navarr. conf.1. de Regul. &
 conf.23. n.10. aliàs in novis conf.10.
 n.10. Rota. decis.591. Ric. in prax.
 decis.1. in 1. edit. aliàs resolut.617. n.
 6. in 2. edit. contra Man. Rod. in summ.
 tom.2. cap.8. n.2. conclus.1. Gracian. ubi
 sup. n.27. noster Hieron. Vener. in exa
 min. Episcop. lib.6. cap.15. n.7. existi
 mantes Milites S. Stephani. in emiten
 da professione comprehendi sub dicto
 Decreto Concil. & de Militibus Hie
 rosol. fatentur Flamin. d. q.2. n.120.
 Azor. d. cap.4. q.2. Armendar. ubi
 sup. n.16. Vech. dub.2. n.4. Barb. d.
 alleg.101. n.8. & de jure Eccles. cap.7.
 n.33.

3 Sed Stante consuetudine, quæ
 habet, ut Milites S. Jacobi, & alio
 rum Ordinum Militarium profesio
 nem emittant juxta memorati Concilii
 Decretum, & inspectis statutis dicto
 rum Ordinum, quæ Decretum illud
 Concilii observare præcipiunt. Prima
 opinio tenenda est cum Navarr. Mo
 ta, & Pizarr. non quia Militares Ordines
 in d. Decreto, vi, & virtute ip
 sius comprehendantur; sed quia ipsi
 ordines illud receperunt, & obser
 vari præcipiunt, ita ut post illud nul
 lus miles professionem emittat, nisi

Tom. II.

servata dicti Decreti forma, aut in eo
 dispensante Pontifice, prout jam non
 semel, sed pluries dispensare agnovi
 mus; quare dubitari non potest, quin
 dicti ordines jam illo Decreto obligen
 tur modo prædicto; exemplum est in
 legibus juris Cessarei, quæ quatenus
 ab Imperatoribus editæ sunt, & res
 ponsa juris consultorum in libris di
 gestorum contenta, quatenus illorum
 responsa sunt, non habent vim legum
 in Hispania: at vim legum obtinent,
 quatenus consuetudine hujus Regni,
 ut leges receptæ sunt, prout aliis al
 legatis docet Thom. Sanch. de matrim.
 lib.7. disp.87. n.29. Nec obstat, quod
 aduximus ex lib. diffin. Ordinis Cala
 travæ: nam loquitur de consuetudine
 ante promulgationem dicti Concilii
 observata: nam post dictam promul
 gationem statutum est in dicto Ordine,
 ut Concil. Trident. cap.15. sess.25
 in eo Ordine observetur, ut videre est
 in dicto lib. diffin. cap.2. tit.6. in lib.
 stabiliment. Ordinis S. Jacobi tit.5.
 cap.9.

*An dies ultimus ex designatis, Militibus
 Novitiis ad profitendum debeat ne
 cessario compleri.*

SUMMARIUM.

*Adducuntur rationes ad probandum
 requiri, ac etiam non esse necessum, ut
 impleatur ad dandam professionem in
 his Ordinibus ultimus dies ex iis, qui
 designari solent in rescriptis ad profes
 sionem à Consilio Ordinum emanatis,
 num.1.*

*Statuitur requiri, quod ultimus dies
 sit completus, licet hi dies, qui designan
 tur, nil commune habeant cum anno no
 vitatus, qui jam supponitur; at ultima ho
 ra diei incepta ultimi posse fieri profes
 sionem jure probatur; aliterque factam pro
 fessionem nullam esse, et si hodie obrela
 xatam disciplinam horum Ordinum quoad
 Fratres Laicos in praxi servetur contra
 rium: n.2. & 3.*

QUÆST. XIX.

1 Solent à Consilio Ordinum emanare rescripta pro Militum novitiorum professione in Conventibus sui Ordinis facienda in hunc modum; *T habiendo asistido el dicho N. tantos dias: v.g. 8. dias y hallandolo instruido en las ceremonias de la Orden, le dareis la profesion.* Queritur, an sufficiat ultimum diem inchoari? an modo compleri sit necessarium? & esto, quod compleri debeat, debeat etiā de momento ad momentum cōpleri? olim cum quæstio ista esset suscitata in Conventu S. Jacobi Hispalensis dicebant quidam hos designatos dies pro parte, & implemento anni novitiatus haberi, & sic necessario complendos esse; dicebant alii, nihil commune habere hos dies cum anno novitiatus, qui in præfatis rescriptis jam præteritus supponitur ibi: *T pareciendo, que ha mas de un año que recibió el habito, &c.* Quare satis esse posteriorem diem inchoari dicebant, per *l. qua etate ff. de testament.* ubi decernitur, diem, quæ ætas requisita ad testandum impletur sufficere inceptam esse *l. 1. ff. de usu ep. l. anniculus l. 2. ff. de verb. sign.* tenet Paul. de Cestr. in *l. si cui legetur ff. de condit. & demonstr.* & in *l. in annos ff. eodem tit.* Ubi ait, quod licet annus ultimus ceptus non habeatur pro completo, tamen ultima dies posterioris anni cepta habetur pro completa.

2 At ego dicebam, & nunc etiam firmo, verum esse nihil commune habere designatos illos dies cum anno novitiatus, qui in schedula Regia supponitur jam peractus, sed non ideo sequi posteriorem diem inchoatam sufficere: moveor; quia jura dicentia sufficere diem ultimam inchoari, ultra quod loquuntur in favorabilibus, loquuntur etiam in tempore designato per annos: nos autem loquimur de tempore designato per dies, ibi: *Habiendo estado ocho dias,*

quo in casu ultima dies cepta non debet haberi; quia sicut in termino plurium annorum, ultimus annus ceptus non habetur pro completo, ut in num. precedent. ita etiam in termino plurium dierum, ultima dies cepta non debet haberi pro completa arguendo à proportionem; & sicut ultima dies ultimi anni, si est cepta, habetur pro completa, eo quod annus, non per momenta temporum, sed per dies computatur, ex dicta *l. anniculus*, ita etiam ultima hora ultimi diei simul atque incepta fuerit, habebitur pro completa: quia dies non per momenta temporum, sed per horas scilicet 24. computatur, & multa jura de termino dierum loquentia, quæ probant ultimam diem debere esse completam congerit Cassan. quem allegat, & sequitur deciss. Rota 75. per totam maximè n. 45. p. 2. divers. Thom. Sanch. qui alios allegat lib. 2. de Matrim. disp. 24. n. 22. Gracian. discept. forens. 3. p. cap. 413. n. 25.

3 Vnde videtur dicendum nullius esse momenti professionem ante dies illos completos modo prædicto factam ex defectu potestatis in admittente, sed cum observantia regularis in his militaribus Ordinibus quoad Fratres Milites sit collata, & relaxata, jam ad eum statum de ventum est, ut cum assistentia unius, vel duarum missarum professio recipiatur, sed an sufficiat simul illas audire? vide Dian. tom. 8. tract. 7. resol. 89.

An valeat admissio ad habitum, & professionem contra aliquam qualitatem ex recensitis in stabilitatis, & diffinitio-nibus? & an qui conscius est alicujus impedimenti: v.g. impuri sanguinis, tæte, & licite possit habitum suscipere, & retinere, ac Ordinis emolumentis potiri.

SUMMARIUM.
Videtur dicendum, admissum ad ha-

hitam, & professionem validè esse eum, qui aliquod impedimentum habeat ex statutis, quæ non irritant ob hoc professionem, sed tantum permittunt, ut talis possit expelli; & quia prædicta statuta, ut irritarent, confirmanda erant à summo Pontifice ex certa scientia. n. 1.

Unde habitum dimittere non tenebitur ad illum admissus cum aliquo impedimento sibi conscio, vel etiam publico, sed detecto fraude, vel dolo admisi testes ad id inducentis; tum ob notam infamiam, quæ ex hoc resultaret, tum quia non fuit admissus per dolum; sed hoc supposito. n. 2.

Oppositum autem verius, & tenendum, eo quod tam Bullæ Pontificiæ, quam statuta Ordinum circa hoc loquentia (quorum verba aliqua dantur) talem admissionem ipso jure nullam reddunt, aufereudo à Magistris potestatem admittendi ad habitum quamlibet personam aliquo ex impedimentis irretitam; unde ex defectu potestatis in admittente hæc procedunt. n. 3.

Referantur pro hujus asserti comprobatione fragmenta Bullarum à Summis Pontificibus expeditarum pro Ordinibus S. Jacobi, & Alcantaræ; quarum verba irrotationem admissionis ad habitum, & professionis ob aliquod impedimentum ex statutis importare comprobatur. n. 4. 5. & 6.

Quo posito, & juris attentis Regulis, taliter impedimento irretitus admissus ad habitum, tenetur illum dimittere, cum fructuum ejus occasione perceptorum restitutione; tum quia defectus qualitatum impedit jus obtinendi, & retinendi; tum quia hoc posito, contra causam finalem statutorum receptus fuit habitus, quod præter peccatum inducit obligationem restituendi. n. 7.

Hinc contrarie sententiæ falsitas apparet, in simulque ex relatis verbis Bullæ pro Ordine S. Jacobi patet actum ipso jure nullum, ut talem reputari debere, etiam ante quam à iudice sic declaratur, contra quorundam opinionem. n. 8.

Fundamento alterius sententiæ

ex eo quod nemo teneatur se ipsum prodere, satisfit; tum quia potest ante suspensionem habitus excogitari modus infamiam evitandi; tum quia infamia particularis posponi debet communi bonæ Religionis Militaris, cujus etiam statutis se subiecit taliter impeditus, cum habitum recepit. n. 9.

Is, qui communi existimatione reputatus nobilis, certo scit se nobilem non esse, caret qualitate requisita ad habitum; quia illa existimatio non est perpetua, sed temporalis, quousque detegatur impedimentum, vel defectus, & ne commodum reportet quis ex malitia sua: sed hæc de jure: in praxi tamen inauditum, quod quis dereliquerit habitum, fortasse; quia nullus inventus, qui certò defectum aliquem se habere sciret. n. 10. & 11.

Bulla quoad hæc pro Ordine Alcantaræ licet comminetur excommunicationem Magistro Alcantaræ; attamen non afficit Regem Administratorem ejus ob Regiam excellentiam, & quia non nominatur. n. 12.

Nec item afficit prædicta censura comminatio commissarios informationum celantes aliquam maculam: quia non sunt expressi, & in materia rescriptorum, & pœnarum fit restrictio potius quam ampliatio, nisi aliunde constet ampliatio, ut patet exemplo ejus, quod accidit in pœna Canonis, si quis suadente diabolo. num. 12.

Hoc confirmatur ex defectu (in informantibus) potestatis admittendi ad habitum, quæ adest in Magistro, & Priore, ut proinde hi, sicut, & Senatores Ordinum approbantes informationes cujuslibet aliqua macula infecti, si excommunicationis conscii sint, ibi comprehendendi dici debeant. ibid.

QUÆSTIO XX.

Respondeo, videri admissionem ad habitum, & professionem validam esse: etenim statuta, & diffinitiones eam non irritant, nec irritare valuerunt: nam statu-

tutum arcens à Religione impuro sanguine infectos, aliòve impedimento irretitos, eorùque annullans admissionem ad habitum, & professionem non sufficit fieri à Capitulo habente Auctoritatem à Papa ad condenda statuta: sed necessario ad id requiritur speciale rescriptum, & confirmatio Apostolica: quia confirmatio statutorum facta à Papa intelligitur, quatenus ipsa non sunt contraria juri communi, & Sacris Canonibus, qualia sunt memorata statuta, & diffinitiones, quatenus arcent à Religione, qualitatibus illis carentes; unde nullus ejici potest à Religione ob id solum, quod admixtus, & professus sit contra præfata statuta, quæ solum injungunt non fore admissurum eum, de quo noscitur esse impuri sanguinis, vel irretitum aliquo coeterorum defectu, & expellendum, quando noscatur eos defectus in illo haberi; ergo dum defectus non detegitur, nec spoliatur habitu; non est cur illo, & emolumentis ordinis potiri non possit; quippè admixtio, & professio non fuit nulla de facto, cum expectetur Ordinis voluntas, ut irrita censeatur, & ab eo expellatur; nec amplius statuta exigunt, quam quod ordo valeat eum expellere: non vero quod ille debeat exire. Videantur Portell. Villalob. & alios penes Hieron. Rod. in suo compend. resol. 101. n. 14.

2 Unde si aliquis admitatur ad habitum conscius alicujus impedimenti, nedum oculi, seu dubii, sed etiam publici, & non detecti forsam dolo, & fraude prætenforis, testes, vel commissarios inducentis ad falsò testificandum, vel scribendum, non tenetur egredi à Religione emisso habitu, ut patet ex dictis n. precedent. Tunc quia ante, vel post admissionem ad habitum nemo tenetur se ipsum prodere, cum grave inde nocumentum ne dum sibi, sed totæ familiæ suæ inferatur ex habitus spoliatione, ut communiter tenent scribentes: quod autem interveniat dolus aut fraus, addit culpam, non

impedimentum: quia habitus non confertur per fraudem, & dolum, sed supposito dolo, & fraude.

3 Sed contrarium verius, ac tenendum esse videtur; scilicet admissionem ad habitum, & professionem cum aliquo impedimento ex recentitis in stabiliment. & diffinit. esse de facto, ac ipso jure nullam, tam juxta Bullas Pontificias his ordinibus concessas, quæ verbis expressis eam reddunt irritam (ut apparebit infra) quam juxta statuta eorundem ordinum auferentia à Magistris potestatem admitendi ad habitum cum illis impedimentis, in quibus ipsi dispensare non possunt, ut constat ex ipsismet statutis, & praxi, & probavi *sup. tract. 1. q. 2. 2.* & habetur expresse in lib. *stabilim. tit. de las calidades para el habito cap. 9.* Quo circa ex defectu potestatis, & consensus in admitente, admixtio ad habitum est ipso jure, & de facto nulla, immò talem admissionem non tenere, eo quod fecit potestas in admitente, tenet Castro Palao *tract. 16. disp. 1. p. 8. §. 2. num. 8. & 9.* quem refert, & sequitur Pelliz. in *Man. Reg. tom. 1. tract. 2. cap. 2. num. 32. & 33.* Item in dictis statutis dicitur non posse admitti ad habitum affectos illis impedimentis, eosque incapaces, & inhabiles redunt: ergo sunt impedimenta irritam redentia admissionem ad habitum, & professionem, etiam ipso jure, & facto, si quidem stabilimenta, ut videre est *tit. de las calidades para el habito*, inquirunt in *cap. 3. ibi: Item mandamos, y estrechamente prohibimos, que no pueda tener nuestro habito, &c. & in cap. 4. ibi in indictione: Que los condenados por el Santo Oficio de la Inquisicion, y sus ascendientes hasta el quarto grado no puedan tener el habito de la Orden &c. & cap. 5. ibi: Establecemos, y mandamos, que no se pueda dar el habito à ninguno que haya sido &c.* Nota verbum *no pueda*, quod verbum inducit necessitatem, & reddit actum in contrarium impossibilem, nullius momenti, ac ipso ju-

jure, & facto nullum, Authore Bald. tit. de pac. const. ver. hoc quod Roman. in lg. si vero §. de vero salent. 13. ff. de solut. matrim. Cepola, Jasson, quos refert, & sequitur Baeza de non melior. dotis ratione filiabus cap. 33. num. 6. & sequent.

4 Nec desunt specialia Pontificum rescripta his Ordinibus concessa, quæ irritant ipso jure prædictam admissionem ad habitum, & professionem: nam quo ad qualitatem puritatis sanguini Papa Sixt. IV. pro Ordine Alcantaræ in Bulla, quæ incipit ad tutamen expedita anno 1483. ita dicit nos igitur &c. & infra: Motu proprio, non ad alicujus super hoc, nobis oblata petitionis instantiam, sed ex nostra mera deliberatione, & ex certa scientia tenore presentium statuimus, & ordinamus, quod deinceps, nullus in fratrem, & militem dictæ militiæ assumatur, nisi de antiquo christianorum genere ex utroque parente, fuerit procreatus. Et infra: Ad decernentes, quasque receptiones quæ contra tenorem ipsum fieri contigerit, & quæcumque pro tempore inde secuta, irrita & innania, nulliusque roboris, & momenti fore: hæc Bulla quo ad excommunicationem non respicit admitendos ad habitum, sed tantum quo ad nullitatem admissionis in Ordinem.

5 Pro Ordine S. Jacobi est altera Bulla Leonis Papa X. expedita Anno 1513. dicens. Leo Episcopus servus, &c. Nos igitur Ferdinandum Regem, & Administratores, ac Priores, Præceptores Milites, & Fratres, &c. hujusmodi supplicationibus inclinati litteras Innocentii hujusmodi auctoritate Apost. tenore presentium aprobamus, & innovamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inviolabiliter observari decernimus, & nihilominus contenta in dictis litteris de novo, ac quod ex nunc, & de cætero perpetuis, futuris temporibus, nemo in fratrem dictæ militiæ, quamvis etiam Apostolica auctoritate admitatur, nisi qui de nobili

sit genere procreatus, aliisque juxta statuta, & stabilimenta dictæ militiæ qualificatus, & qui in civitate, vel ubi secundum statum, & dictæ militiæ stabilimenta pro tempore ordinatum fuerit annum suæ probationis peregerit, & aliter pro tempore, etiam dicta auctoritate Apostolica recepti, seu admissi, Fratres, vel personæ dictæ Militiæ nullatenus habeantur, & illius habitum gestare privilegiis, sive immunitatibus, exemptionibus, aut aliis gratiis, favoribus, vel indultis dictæ Militiæ Fratribus, & personis pro tempore concessis uti nequeant, ipsique Milites in aliquo minime obstringantur, sed liceat pro tempore existentibus dictæ Militiæ Magistro, vel administratori, ac Prioribus, & Præceptoribus, ac eorum cuilibet taliter susceptum dictæ Militiæ habitum gestantem tanquam furem, & falsarium ipso habitu propria auctoritate exuere, eisdem auctoritate Apostolica, & tenore presentium statuimus, & ordinamus, non obstantibus, &c.

6 En igitur in his Apostolicis rescriptis admissionem ad habitum, & professionem contra qualitates in statutis, & diffinitionibus requisitas ipso jure, ac facto irritari, & annullari. Ait enim Sixt. IV. ibi: Quasque receptiones contra tenorem ipsum fieri contigerit, & quæcumque pro tempore inde secuta irrita, & innania, nulliusque roboris, & momenti fore: at clausula ista nullius sit roboris importat annullationem actus ipso jure tex. in cap. cæterum, ibi: Nec secundæ litteræ obtineant roboris firmitatem, de rescript. ubi DD. cap. nec captanda ibi, nec aliquam obtineant roboris firmitatem, de conc. præbend. lib. 6. Felin. in cap. Redulph. num. 30. de rescript. Hieron. Gonzal. in reg. 8. Chancel. gloss. 57. num. 8. sicut etiam indicant nullitatem ipso jure verba illa Bullæ, nullius momenti fore, ut in authent. sacramenta pub. in fin. C. si adversus venditionem lg. non dubium in fin. C. de leg. ac aliis pluribus juribus, & auctoritatibus probat Gonz. ubi sup. n. 7. Idem habetur in d. Bull. Leon. X. ibi, &

aliter pro tempore admissi, seu recepti, Fratres, aut persone dictæ Militie nullatenus habeantur: nam verbum nullatenus inducit actus nullitatis ipso jure juxta gloss. celebrem, verb. nullatenus in clement. unic. de sequestr. posses. & fruct. Cobarruv. in cap. alma mater de sent. excommun. lib. 6. §. 11. n. 6. gloss. 1. Rolan. de Valle conf. 57. n. 51. Navarr. conf. 1. de temp. ordinand. n. 4. Thom. Gram. conf. 3. n. 12. Valenz. conf. 32. num. 22.

7 Supposito ergo, quod admissio ad habitum, & professionem sit ipso jure nulla, succedit regula juris, quod possidens rem ex contractu, ipso jure nullo, non facit fructus suos, sed tenetur restituere rem cum fructibus, ita docet gloss. in authent. de incest. nupt. in verb. in munere Joann. Andr. in cap. felici §. nullus de pœnis in 6. Anch. Domin. & Franc. in cap. 1. de prescrip. in 6. Alexand. Brun. Cin. Bald. Felin. & alii quos allegat, & sequitur Baeza ubi sup. n. 7. & 8. ubi cum Alexand. & Paul. in l. 1. C. de his quibus, ut indignis inquit, quod possidens rem titulo, quem ipse scit esse fragilem, & inutile: non solum rem, sed etiam fructus tenetur restituere: ergo qui eo modo habitum suscepit, habitum, & fructus ejus occasione perceptos restituere tenetur: tum quia deficiente qualitate requisita, deficit jus obtinendi, & retinendi dignitatem, & habitum, ut in simili pluribus juribus, & autoribus comprobat Valenz. conf. 23. num. 156. & conf. 53. n. 14. tum quia causa finalis in dictis statutis, & diffinit. qualitates illas exigentibus, est immaculatos, & illustres conservare Militares Ordines; accipere autem habitum contra causam finalem scienter inducit peccatum, & obligationem restituendi, ut ex Navarr. Vasq. Less. & Azorio tradit Escob. de purit. & nobilit. prob. p. 1. q. 2. n. 23. & 24. Ubi quod est communis oppinio quod ingressus Collegii, aut capere pium legatum sine qualitatibus requisitis,

quæ fuerunt causa finalis, obligat ad restitutionem ex eodem Navarr. Henric. Bonacin. & hoc interveniente ab initio mala fide in qua constituitur, qui qualitercumque conscius alicujus ex dictis impedimentis, non solum impredientibus, sed etiam dirimentibus ingressum in Religione, & nullitatem inducentibus, ipso jure admissionis ad habitum, illum poscit, ac suscipit: qua propter, ut dictum est habitum relinquere, & idem fructus perceptos restituere tenetur, nec ut unus à Religione habendus est, nec emolumentis, gratiis, indultis, & exemptionibus Ordinis gaudere queit, ut decernitur in præfata Leonis Pap. X. Bulla, &c.

8 Quippè ex hætenus dictis jam apperte dignoscitur non esse vera, quæ sup. n. proposuimus, immò potius aliena omnino à mente, & dispositione stabilimentorum, & diffinitionum, & rescriptorum Pontificum, quæ nuper narravimus, præsertim illud Leon. X. decernens, quod admissi ad habitum, & professionem contra qualitates in statutis relatas, & requisitas, ipsi non habeantur pro Religiosis Militaribus, nec pro personis Ordinis, nec valeant habitum retinere, nec gaudere privilegiis seu immunitatibus, exemptionibus, aut aliis gratiis, favoribus, vel indultis Ordinis Fratribus concessis, ut id totum recitatur in d. Bulla in verbis sup. n. relatis, quibus summus Pontifex in præfenti casu excludit sensum, seu oppinionem aliquorum dicentium, actum ipso jure, vel facto, nullum sustineri, donec à judice potestatem habentem sententia declaratoria nullitatis proferatur: præterquam contrarium esse verius, & indubitabile defendit cum Soto, Menoch. Cobarruv. & aliis Escob. de utroque foro articul. 2. §. 6. n. 196 & seqq.

9 Nec valet dicere, neminem teneri se prodere, & accusare, ac proprium propalare defectum, qui ne

dum sibi, sed toti familiæ suæ grave nocumentum, & maximam injuriam, & infamiam irrogat: quia respondetur modum, seu modos excogitari posse præsertim ante receptionem habitus, quibus nulla producat infamia ex dimissione habitus, quod adhuc infamia sequatur debet posponi communi bono Religionis Militaris adeò illustris, quod sine dubio præferri debet famæ personæ particularis, & privatae, præterquam juri suo, & nocumento ex illa infamia producto celsit; at renuntiavit se sua sponte subjiciens statuti, & diffinitionibus decernentibus non posse ad habitum admitti eum, qui aliquo ex prædictis impedimentis fuerit innodatus, quare sponte se subiecit in commodis detegendi proprios defectus, ut post Suar. tenet Pelliz. *ubi sup. 1. p. tract. 8. n. 26.* tum præfatus Pontifex Leo X. in memorata Bulla hoc nocumentum, & infamiam prævidens, de illis non curavit forte per nuper dicta.

10 Nec illud verum existimo scilicet, eum qui communiter reputatur puritate, & nobilitate præditus, licet ipse certe sciat esse ignobilem, vel aliqua macula Mahometana, seu judaica infectum habere eam puritatem, & nobilitatem, quæ sufficit, & requiritur, & intenditur ab Ordine, nempe, quæ secundum populi communem consensum existimatur, nec legitimo famæ rumore inficitur, posseque poscere habitum, emitte professionem, & gaudere stipendiis, ac commodis, hoc inquam verum non existimo: etenim communis illa reputatio, & existimatio populi (ut supponitur) erronea, est temporalis, donec scilicet error detegatur: at stabilimenta, & diffinitiones, & præfatæ Bullæ Apostolicæ non exigunt temporalem, sed veram, & certam, ideòque perpetuam reputationem: & existimationem communem populi; patet; quia quando esse erroneam, & temporalem detegatur, inquitur stabili-

menta, quod spoliatur defectuosus habitu: ergo non erroneam, & temporalem, sed certam, veram, & perpetuam exigunt puritatem, & nobilitatem; ergo dici non potest, eum habere puritatem, & nobilitatem ab Ordine requisitam: immò potius contra quas ab Ordine secundum sua statuta petitur tum etiam, quia reputatio communis, & existimatio erronea populi non valet in favorem, & utilitatem habentis impedimentum sibi certitudine evidenti notum, ne commodum reportet ex malitia sua, quo excusari non valet, cum sciat, aut scire debeat sic operari contra dispositionem, & mentem stabilimentorum, & diffinitionum, perpetuam puritatem, & nobilitatem per reputationem, existimationem populi non temporalem, & erroneam, sed certam, veram, & perpetuam exigentium præsertim in Bulla Leon. X. sæpè repetita.

11 Hec omnia de jure etiam municipali Ordinum dicta esse volo; tamen in praxi, licet pluries rumuscula defectuum, qualitatum non in paucis audiverim, & quamvis, quidquid sit de nullitate professionis, ipso jure Magister potest talem professum habitu spoliare, ut in stabiliment. Ordinis S. Jacobi tit. 4. *de la forma de armar los Caballeros*, ibi; *sabe, que nuestra Orden*, &c. Tamen nunquam vidi, nec audivi Religiosum aliquem Militarem certitudinem ullam suæ macule, seu ignobilitatis habentem habitum reliquisse; fortassis: quia hucusque nullus integram certitudinem sui defectus novit: quo circa nec Ordines aliquem è habitu spoliasse vidimus, ea ex causa videlicet: quia nunquam aliquem Militem impurum, seu ignobilem agnoverunt. Solum referre possem quendam gravioris notæ: quia mihi commitebatur habitus spoliatio, sed non acceptavi commissionem ob meam pusillanimitatem.

12 Hoc etiam non omitam circa Bullam Papæ Sixti pro Ordine

Alcantaræ suprà relatam, excommunicationem scilicet ibi comminatam, licet cum Magistro, seu Administratore loquatur, non afficere Regem ut administratorem: quia cum Rex ibi expressè non nominetur, non censetur affectus, & comprehensus propter altitudinem, & excelentiam Regiam *text. in cap. fin. de offic. delegat. in 6. cap. nec reliqui de privileg. etiam in 6. cap. solita de majorit. & obed.* præcepta namq̃ Canonica relaxantur propter Regis prærogativam *cap. Princeps. cap. Regum 24. q. 5. Gonz. in Regul. 8. Chancel. gloss. 24. ex n. 155.* unde in excommunicationibus latis in Concil. Trident. *sess. 24. cap. 9. & sess. 25. cap. 18.* & in Bullis Pontificum verbis amplissimis omnes, & singulos, &c. Censuras proferentibus, Reges cum speciali nota digni sint, non comprehenduntur. Videatur Sanch. *de Matrim. lib. 4. disp. 22. n. 9. & 10. & in summ. lib. 4. cap. 4 n. 2. & lib. 6. cap. 16. n. 3.* Rod. *tom. 1 q. 48. art. 1.* Bonac. *p. 4. de claus. punct. 1. n. 4. & de excomm. extra Bullam Cæna disp. 2. q. 2. p. 2. n. 14.*

13 Notandum est etiam censuram illam non afficere, nec comprehendere Commissarios informationum maculam occultantes, nec denique alios similes, qui ratione officii ad eam admissionem cooperantur; tum quia nec ex identitate rationis fit extensio de persona ad personam ex Butrio *in cap. sane de privileg. Bald. in l. 1. C. de legat. Surd. de aliment. tit. 2. q. 15. n. 94.* & in materia rescriptorum, quod sint mere personalia, & non transgrediantur personas in eo contentas, est *tex. in cap. P. & G. de offic. delegat. cap. fin. de Prebend. in 6. cap. eam de rescript. Bald. in cap. fin. de rescript. Roman. cons. 388. n. 4.* & hoc præcipuè in poenalibus, ubi extensio est prohibita *cap. in poenis de Reg. jur. in 6. Surd. ubi sup. tit. 1. q. 51. n. 12.* Unde si Canon aliquis, seu rescriptum excommunicat efficientem aliquid non censetur vi talis Canonis, seu res-

cripti excommunicatus, præcipiens, auxilians, consulens, aut aliquo alio modo cooperans, & movens ad id efficiendum executoris animum, nisi talis Canon, seu rescriptum id exprimatur, vel nisi ex aliorum jurium expositione, aut aliunde constat eos comprehendi; quare, & si Canon *si quis suadente diabolo*, solum faciat mentionem de injiciente manus violentas in gaudentem privilegio ejus Canonis: quia tamen ex aliis juribus ex Ecclesiæque consuetudine constat cooperantes quoquomodo ad eam manu injectionem, incidere in ea excommunicatione; sane hi quoque censendi sunt eo Canone comprehensi, sic Molin. *de just. & jure tom. 4. tract. 3. disp. 42. n. 1.* & confirmatur amplius: quia Informantes non habent jurisdictionem, & potestatem admittendi ad habitum, ut habet Magister, seu Administrator, & quoad Clericos Prior Conventus Alcantaræ cum Fratribus suis Capitularibus, quos ibi comprehendendi non dubitamus, sicut etiam Senatores Ordinum, si non ignari excommunicationis, informationes, quibus macula probatur, approbent, & habitus ab infecto suscipiatur: quod procedit etiam si ad id à Rege mandatum habeant: quia cum iste approbationis actus concernat spiritualia, quæ per eos agenda, & tractanda præcipit Pontifex Adrian. in Bull. incorporat. debent magis obedire Deo, quam Regi injusta præcipienti.

An Novitius recipiens habitum teneatur fateri vitium, de quo interrogatur & an si illud non detegat, valeat professio.

SUMMARIUM.

Recipiendus ad habitum tenetur, ad instar ejus, quod accidit in contractibus, detegere interroganti defectum, seu vitium, quo laborat, quin ad hoc illum excuset, quod non tenetur se ipsum pro-

prodere; eo quod infamia potens oriri, vel nulla est, vel levis, quæ posponi debet bono communi Religionis. n. 1. & 2.

Si tamen professio fiat tacito vitio, morbo vè, si hic recipiendum redderet omnino inhabilem ad Religionem: quia hæc tunc consentire non censetur, esset receptio nulla; etsi valere illam, si non sit in tali Religione statutum à Papa confirmatum ipsam annullans, teneat Navarr. sed ob hoc in praxi nullus expellitur. num. 3.

In Ordine Jacobæo vi expressi stabiliti, similiumque diffinitionum in Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ taliter admissi ad habitum possunt, si postea defectus detegatur, expelli ab Ordine, eo quod deficiat in Magistro consensus ad receptionem. n. 4.

QUÆST. XXI.

R Espondeo teneri fateri vitium: quia sicut si quis velit cum alio convenire in emptione equi, v. g. & ejus conditiones inquirat, quæ ad rem faciunt, & spectant ad suam commoditatem, ac utilitatem, tenetur verum fateri: ita & in casu nostro, hoc ipso, quod Novitius recipiendus vult quasi pactum inire cum Religione, quam intendit ingredi; ideoque voluntarie se subicit examini: iuste interrogatur, ac proinde tenetur fateri veritatem: alioquin dari posset quasi vellum ex utraque parte justum, quod negant DD. communiter, nisi in casu ignorantie probabilis, quæ tamen in præsentia non habet locum, ita Suar. tom. 4. de Relig. tract. 10. lib. 2. cap. 3. n. 5. Pelliz. in Man. Reg. tom. 1. tract. 2. cap. 3. n. 25.

2. Nec obstat, quod nemo tenetur se prodere, & detegere propriam turpitudinem se ipsum infamando: si quidem in nostro casu nulla, vel certe levis sequitur infamatio, cum is, cui modo dicto detegitur defectus vi secreti naturalis, non posset illud alteri manifestare, & alioquin infamatio,

quæ fit apud unum, aut alterum tantum, qui per inde se habebunt erga infamatum, ac si nihil scirent, non censetur notabilis, & si esset notabilis, debet posponi communi bono Religionis: quod sine dubio præferri debet famæ personæ privatæ: præterquamquod volenti, & conscienti non fit injuria: qui autem vult admitti in Religionem, & petit admitti, sponte se subicit huic incommodo detegendi proprios defectus, sicque cedit iuri suo, juxta illud, qui vult finem, vult consequentiam ad finem, quæ de re Portell. p. 1. cas. 8. n. 7. Bordon. cap. de profession. q. 54. ita Pelliz. ubi sup. num. 26.

3. Sed an valeat professio, si defectus non detegatur? Navarr. c. 48. de reg. tractans: an professio facta tacito morbo galico, vel contagioso nulla sit? Respondet, si Religio habet statutum confirmatum à Papa annullans talem professionem, illam esse nullam: si autem non habeat tale statutum, attento jure communi, non esse nullam. Ratio est: quia ægritudo etiam mortifera non annullat professionem, idem tenent Manuel. tom. 2. summ. cap. 6. n. 3. & quæst. Reg. tom. 3. Sot. & Vega poenes Sanch. in decalog. lib. 5. cap. 4. n. 57. Suar. & Pelliz. ubi sup. Addentes hac in re tantam subesse obligationem detegendi vitium, ut si Novitius nimium in hac falsitate excesserit decipiendo Religionem in rebus gravibus, & quæ personam redderent omnino inhabilem ad talem Religionem, fieret receptio nulla: cū sic Religio decepta in re substantiali non censeatur consentire receptioni; tali ignorantia causante in voluntarium, & aliàs deficiente legitimo consensu recipientis, receptio sit in valida juxta cap. ultim. cum gloss. de regul. in 6. idem tenet Sanch. lib. 4. mor. cap. 16. n. 35. Portell. in resp. moral. p. 1. cas. 7. fine. Dicens praxim Religionum habere, quod nullus ab Ordine expellatur ob crimen negatum in professione.

4 Sed in Ordine S. Jacobi posse expelli, & habitu spoliari denegantem vitium, de quo in vestitione habitus interrogatur; eo quod in Magistro deficiat consensus illum cum eo vitio recipiendi, probat Itabilim. dicti Ordinis tit. 4. fol. 62. in illis verbis: *Y agora vos preguntamos algunas cosas, que si las negassedes despues, se pueden saber, y quitaros an el habito, y echaros an de la Orden, &c.* Similia statuta habent Ordines Militares Calatravæ, & Alcantaræ. Si ergo postea inveniatur quis aliquo impedimento ex ibi recensitis laborans, poterit expelli, & annullari professio ex defectu consensus Magistri, & Ordinis, qui expresse id protestatur, videantur Portell. in addit. ad dub. Reg. V. ejicere ab Ordine num. 10. Hieron. Rod. resol. 101. num. 61. sed advertendum est, impedimenta ista, de quibus suscepturus habitum interrogatur, & agimus in hac q. esse dissimilia ab illis, de quibus in quest. præcedent. & ab eis, quæ proveniunt ex Bulla Sixt. V. & Greg. XIV. quare dicendum est, ut diximus 1. p. tract. 3. q. 17.

An per Professionem filii familias in Ordine Militari patria potestas dissolvatur? cui acquirat, & an pater professus possit irritare filiorum vota, & desinat filios in potestate habere?

SUMMARIUM.

Cum abs dubio sit patriam potestatem extinguere per professionem Religiosam, in iis, quæ filio utilia, non quæ damnosa sint, idem dicendum videtur, & quoad patrem familias profitentem in Ordinibus Militaribus, ut proinde desinat filios in potestate habere. n. 1.

Contrarium tamen tenendum asserit Valascus in Ordinibus Militaribus; & quod pater non desinat filios habere in potestate, probatur ex Regula S. Jacobi, hodieque immutato Ordinis statu, verius

hoc videtur; removeturque difficultas se offerens ex eo, quod, qui est in aliena potestate, alium sub sua habere nequeat. num. 2.

Hinc Pater familias bis in Ordinibus professus vota filiorum irritare valet, substitutioque pupillaris ab ipso facta non evanescit. Militum horum vota irritare Magister potest, sicut vota Monialium Abbatis, contra Sanch. n. 3.

Filius familias professus in Ordine Militari acquirit patri suo juxta Valasc. nec juvatur authent. Presbytero. C. de Episcop. & Cler. adeo ut etiam Commendam Ecclesiasticam habens nequeat testari, jure communi inspecto. n. 4.

Difficile tamen hæc sententia admittenda, præsertim quoad id, quod affirmat, filium familias scilicet profitentem in his Ordinibus non liberari à patria potestate, cum contrarium verius sit, attentis juribus communibus, & Ordinum prædictorum, & horum primævo statu inspecto: alioqui de Valasci opinione dubitari valet. n. 5.

Primævo tametsi Ordinum statu considerato, filii nec Patri, nec sibi, sed Ordini acquirebant, tamen postquam huic juri renuntiassent Ordines censentur, non Patri, sed sibi filii acquirent post professionem, & hoc tam quoad proprietatem, quam quoad usumfructum; ut proinde tales comprehendantur in Authentica Codicis relata, & de bonis sic acquisitis disponere valeant quoquo modo, servata tamen dispositione juris Regii, quod refertur. n. 6. & 7.

QUESTIO XXII.

Respondeo verissimum esse patriam potestatem dissolvi per professionem Religionis, nec bene est, ut in hoc immoremur: est enim veritas aperta, & manifesta, videantur Thom. Sanch. in Decalog. lib. 5. cap. 5. num. 29. Barbof. de jure Eccles. lib. 1. cap. 42. num. 201. dicentes, hoc intelligendum esse in iis solum rebus, in quibus utile esset ipsi filio libe-

rari patria potestate : secus in iis quibus id esset in ejus damnum: quia quod in gratiam alicujus conceditur non est retorquendum in ejus damnum. Unde cum Milites Militarium Ordinum sint verè Religiosi, videtur dicendum per eorum professionem patriam potestatem extinguere: & eadem ratione dicendum videtur patrem familias per professionem in aliquo prædictorum Ordinum desinere habere filios in potestate: nam cum ipsi in aliena potestate, nempe Magistri sint, alium sub sua habere non possunt, *lg. si eveniet 21. ff. ad lg. jul. de adult.*

2 Sed contrariam sententiam, videlicet non dissolvere patriam potestatem per professionem filiarum familias in aliquo ex prædictis Ordinibus Militaribus, defendit Valasc. *tom. 2. consult. 108. num. 23. usque ad 35.* Ubi id probat multis juribus, & authoribus, quæ an conducant ad casum, alii videant. Valasc. sequitur Sanch. *in Decalog. lib. 4. cap. 35. & lib. 7. cap. 3. n. 51.* sed quod pater per professionem non desinat filios in potestate habere, probatur in Regula S. Jacobi *cap. 14. ibi: R el Hijo que en la Orden fuere nascido, si su Padre quisiere sea criado en la casa.* Nota ibi, *si su Padre quisiere*; igitur filius per professionem patris non desinit esse in ejus potestate. Non obstat quod qui in aliena potestate est, alium sub sua habere non possit: quia Religiosus Miles ita est sub potestate Magistri, ut secundum Regulam S. Jacobi *in citato cap. 14.* filios in sua potestate habeat; taliter tamen potestatem in filios habeant Religiosi Milites, ut non ad eos, sed ad suum Ordinem, & Magistrum filiorum cura, & totius suæ familiæ spectaret. Ut habetur in dicta Regula. Unde in *cap. 33.* dicitur, quod Clerici dicti Ordinis filios fratrum, qui eis à Magistro commissi fuerunt, instruant scientia litterarum. Cura ergo educationis, & providentiæ filiorum incumbere Magistro; sed cum

jam mutato statu Ordinis, cura, & providentia filiorum Religiosorum Militum, & suarum familiarum ipsis incumbat in totum, veram esse existimamus sententiam Valasc. & Sanch. in eo quod pater per professionem in Ordine Militari non desinat habere suos filios in sua potestate.

3 Unde Pater professus in aliquo horum Ordinum potest irritare vota filiorum perinde, ac si professus non esset; & similiter, licet substitutio pupilaris evanescat per professionem patris, per quam desinit habere in potestate filios; tamen cum pater familias in Ordine Militari non desinat habere filios in sua potestate, modo explicato *num. præcedent.* substitutio pupilaris ante professionem facta per dictam professionem non cessat. Primum, & secundum assertum tenet Sanch. *in Decalog. primum lib. 4. cap. 35. num. 52. secundum lib. 7. cap. 3. n. 51. & in eodem lib. 4. cap. 33. n. 24.* inquit non posse Magistrum irritare vota Religiosorum Militum, nisi id habeat ex consuetudine; sed id posse Magistrum dicendum est, sicut, & Abbatem cum suis Monialibus, Tamb. *de jure Abbatissar. disp. 32. q. 6.*

4 Inquit Valascus *ubi sup. consult. 108. num. 32. usque ad 35.* filiarum familias professum in Ordine Militari, eo quod à patria potestate non liberatur, patri suo acquirere, tam quo ad usufructum, quam quo ad proprietatem, & non posse juvari *authent. Presbyteros C. de Episcop. & Cleric.* quia textus ille dumtaxat procedit in personis ibi allatis, non sic in aliis, quorum ibi non fit mentio: quia lex illa est exorbitans à Regula, & non potest extendi, licet in illis sit tanta, vel major ratio: nec textus ille dicit quod omnes, qui appellantur Clerici potantur illius legis beneficio, sed quod ibi nominati etiam Clerici appellantur. Præterea isti Milites commendatarii non appellantur Clerici, nec habent aliquem Sacrum Ordinem: igitur sunt extra dispositio-

nem illius tex. ita Valasc. *ubi sup. addens num. 31.* aliud notabilius scilicet hoc procedere, etiam si Religiosus Miles filius familias habuerit Commendam Ecclesiasticam : quia adhuc ille, jure communi atento, nequit testari; ac ita fuisse judicatum in prima, & secunda instantia affirmat Valasc. *ubi sup. num. 37.* nec dissentit Sanch. *d. lib. 4. cap. 35. n. 52.* dum ait, patrem etiam professum in Ordine Militari posse irritare vota filii in eodem Ordine professi.

5 Sed quod Valasc. quem sequitur Thom. Sanch. inquit, scilicet filium familias professum in Ordine Militari non liberari à patria potestate, & patri suo acquirere, difficultate non caret; tum, quia communiter habetur professum in Religione liberari à patria potestate in favorabilibus *ut sup.* & communiter etiam habetur Religiones Militares etiam quo ad Religiosos Milites in favorabilibus in appellatione Religiosum venire, & comprehendere, ut per sapè in hoc opere dictum, & probatum est: ergo, &c. Tum etiam: quia Religiosus Miles per professionem transit in potestatem sui Magistri, cui se absolute, & totaliter tradit, dicens: *Me ofrezco, y doi à Dios, y prometo obediencia, &c.* per quæ vota fit membrum Religionis, cujus caput est Magister, cui obedire tenetur in omnibus, & per omnia, ut inquit Bulla, & Regula, & sic jam est extra patrem, ut optime advertit Mota *in tract. de confirmat. Ordinis S. Jacobi lib. 2. cap. 2. & §. 3. ad 3. num. 9.* Legatur Regula S. Jacobi: nam ex omnibus, & singulis ejus Capitulis hæc veritas cōprobatur. Legantur etiam, quæ adducimus (ideòque hic non repetuntur) *in tract. de paupert. Relig. Milit. per tot.* ubi id manifestius fiet. Quæ omnia secundum Bullas approbationis, & Regulas horum Ordinum mihi clara, & aperta sunt in primævo Ordinum statu: sed post status primævi mutationem, an sententia Valasci posset sustineri vide-

licet, quod Religiosus Miles filius familias per professionem non eximatur à potestate patris, dubitari potest, cum varietate temporis omnia varientur, & generale est, quod in omni dispositione mutato rerum statu, ipsa quoque dispositio mutetur juxta à nobis latè tradita *infra tract. 10. per tot. præsertim q. 2. & q. 8.*

6 In eo quod ait Valasc. *ubi sup.* Religiosum Militem professum filium familias non sibi, nec suo Ordini, sed suo patri acquirere, tam quo ad usumfructum, quam quo ad proprietatem tenendum est, *ut sup.* nam licet juxta regulas, & statuta dictorum Ordinum in primævo illorum statu quidquid Religiosus Miles professus acquirerebat, non sibi, nec patri suo, sed Ordini suo acquirerebat, ut latè provabimus *infra d. tract. 10. q. 2. per totam*, & licet huic acquisitioni videantur Ordines renuntiassè, ut dicendum est eo *tract. 10. q. 8.* tamen id non in favorem parentum Religiosorum factum est, sed in favorem ipsorummet Religiosorum, qui sibi acquirunt de licentia tacita Magistri, ut dicemus in *ea quæst. 8.* Itaque Religiosus Miles professus filius familias de quibuscumque bonis sibi acquisitis, sive liberis, sive majoratui subjectis patri suo non habet usumfructum, si post professionem illa acquisivit, ut diximus *sup.* & ut de filio Clerico tenet, & plures allegat, & sequitur Molin. *de primog. lib. 1. cap. 19. n. 25. & seq.*

7 Ex quibus, & ex eo, quod filius in Ordine Militari professus non minus Ecclesiastica persona sit, nec minus privilegiata, quàm Clericus Secularis, non est cur in illo non habeat locum d. authent. *Presbyteros*, ita ut dicamus habere proprietatem, & usumfructum eorum, quæ post professionem acquirit, ligatum tamen, & dependentem à suo Magistro: ut latè *in citato tract.* dicemus: at posse de illis, tam inter vivos, quam in ultima voluntate disponere, sicut, & alii professi

si Milites, non filii familias, servata tamen dispositione l. 6. Tauri & l. 1. tit. 8. lib. 5. recop. quæ de tertia parte bonorum disponere, non alias permittunt filiis, juxta dicenda n. sequent. Burg. de Paz conf. 9. n. 38. dicens, quod pater non habet usumfructum Commendæ, seu Præceptorie filii sui Militis Commendatarii, cum talis filius Religiosus dicatur ex traditis in d. authent. Præbyteros. Præterea quia Commendæ cum conferantur titulo Militiæ dicuntur bona Castrensia, in quibus pater usumfructum non habet l. 6. tit. 17. part. 4.

An Religioso Militi professio licita sit transitus ad aliam Religionem sine licentia Magistri.

SUMMARIUM.

Transitus ex his Ordinibus Militaribus ad alias Religiones interdictus est, si licentia Magistri non interveniat; quod similitum privilegiorum aliis Religionibus concessorum exemplo capiendum venit, ne transitus temere fiat, vel cum Prioris Religionis jactura; peccareque mortaliter transeuntes ad aliam Religionem, licentia non petita, et si ita professio facta valeat, tenet Sanch. n. 1. 2. & 3.

Religiosos tamen Milites extra claustra degentes ad Religiones Claustrales absque superiorum licentia transire posse, jam obtineri in praxi, sicque decisum refert Tambur. Quod quidem forte ex nimia declinatione observantia in his Ordinibus jam diu experta admissum, intelligendum est de transitu ad Religionem strictiorem, secus ad equalem, nisi ex causa. n. 4. & 5.

Legitime cause ad transitus hujusmodi concessionem, quæ sint, remissivè. Et notatur specialis causa in Ordine S. Jacobi assignata, de qua cogitandum relinquatur. n. 6.

Religioso professio Ordinis S. Joann. Hierosolimit. emittente professionem in alia strictiori Religione absque illius su-
Tom. II.

terioris licentia, an professio sit valida? sub lite est. Sententia negativa conformior juri prædicti Ordinis, ac communi verior videtur; tamen in praxi, & in judicio contraria recepta. n. 7.

Hi Milites S. Joann. ad Ordines Militares, in quibus castitas tantum conjugalis proficitur, ex dispensatione Pontificia transire possunt ex causa: & est tutius, quam eos ab omni Religionis vinculo absolvere. n. 8.

Religiosi autem Militares Clerici abs dubio licentiam à suis superioribus petere debent, ut ad strictiorem Religionem transeant, & adducuntur rationes differentie ad hoc inter hos, & Militares Laicos: si tamen illi sint in Provincia remota, optimo jure licentia tacita presumi poterit ad transitum licite faciendum. num. 9.

QUÆSTIO XXIII.

Initio confirmationis horum Ordinum interdictus fuit Religiosis Militibus post professionem transitus ad aliam Religionem sine Magistri licentia, ut videre est in Bullis confirmationis dictorum Ordinum: id quod etiam jure communi cautum fuit, scilicet cap. sane, & cap. licet de Regul. similia quoque privilegia habent fere omnes Religiones, teste Joanne de la Cruz. lib. 1. de stat. Reli. g. cap. 3. dub. 6. conclus. 3.

2. Cœterum prædicta privilegia intelligenda sunt, ut non impendant transitum ex majori Religione, & bono zelo effectum, ut expresse habetur in d. cap. licet. ubi dicitur talia privilegia concessa credi, ne transitus fiat temere, leviter, aut cum jactura prioris Religionis, ita tenet Navarr. conf. 52. n. 1. de Regul. Azor. instit. moral. tom. 1. lib. 12. cap. 14. Thom. Sanch. in decalog. lib. 6. cap. 7. n. 10. & in terminis de Religiosis Militibus Ordinis S. Jacobi docet D. Ramirez in tract. de confirmat. Ordinis cap. 14. n. 6.

3. Et peccare mortaliter Religio-
H 3 lum

sum ad aliam etiam strictiorem Religionem, non petita sui superioris licentia, transcurrentem, docent Sanch. *ubi sup. cap. 4. n. 36. & cap. 7. n. 33.* Bonac. *de claus. q. 2. punct. 9. §. 3. difficult. 1. n. 1.* Tamb. *de jure Abbat. tom. 3. disp. 7. q. 1. n. 5. & 6.* Ubi quod si non petita licentia ad hanc translationem professio fiat, valida erit, & plures citat contra Sanch. *de stat. Relig. lib. 6. cap. 7. num. 96.*

4 Sed ut alia omittam, quæ pœnes dictos AA. possunt reperiri, Tamb. *ubi sup. n. 21.* ita dicit, octavo deducitur Religiosos Milites in Claustris vitam communem non degentes absque licentia suorum Superiorum posse transire ad Ordines, & Religiones Claustrales, ut consuetudo jam obtinuit, & etiam fuit decissum in Bononium professionis *die 14. Martii 1622.* coram D. meo Merlin. & etiam si Religio Militum privilegio gauderet, ne Æquites ad aliam Religionem transire possint absque suorum superiorum licentia: ita Tamb. & causa illius decisionis, & alterius, quam affert Posth. *de manut. decis. 164.* fortassis fuit: quia dicti Ordines Militares multum à sua observantia jam diu declinarunt, & non minus meretur privilegium amittere, qui sit illo indignus, quam, qui illo male utitur, ac citato Vech. tenet Barb. *de jure Eccles. lib. 1. cap. 42. n. 64.*

5 Loquitur autem antedicta decisio de transitu ad Religionem Claustralem, & sic strictiorem; secus tamen de transitu ad æqualem Religionem, veluti si Religiosus Miles S. Jacobi ad Ordinem Calatravæ, seu Alcantaræ, vel è contra vellet transire: tunc enim si nulla transeundi legitima subest causa, solius Romani Pontificis est licentiam præbere; ex causa autem illam concedere potest Magister, ut colligitur ex Thom. Sanch. *ubi sup. n. 44.* & accidit in dies.

6 Legitimas autem causas, ob quas superior potest licentiam concedere

Religioso volenti ad æqualem Ordinem, seu Religionem transire, enumerat, post Thom. Sanch. & alios, Tambur. *ubi sup. q. 5. n. 8.* Sed inter eas invenire non potui illam, quæ in stabiliment. Ordinis S. Jacobi *tit. 5. cap. 14* refertur, ibi: *Ordenamos, y mandamos, que el Caballero de nuestra Orden, que por su devocion, y licencia nuestra se buviere passado à la Orden de Calatrava, ò Alcantara, &c.* Et nota ibi, *por su devocion*, & an ea sola causa præexistente transitus sit legitimus? cogita.

7 Super hanc questionem an scilicet Religiosus professus Ordinis S. Joannis Hierosolim. possit transire ad alium Ordinem strictiorem, ibique valide profiteri absque sui superioris licentia; vidimus duas juris allegationes? unam D. Francisci Peretii juris consulti Hispalensis. pro nullitate dictæ professionis; alteram Fr. Joannis de Quiros, ex Seraphica Religione pro validitate professionis, quibus viri Doctissimi Salmant. & Hispalens. subscripserunt. Mihi sententia negans validitatem professionis, juri communi, ac municipali illius Hierosolimitani Ordinis conformior videtur juxta tradita à Thom. Sanch. *de stat. Relig. lib. 5. cap. 7. n. 96.* contrariam tamen, supposita consuetudine ex tacita, & præsumpta superioris licentia introducta in praxi, receptam vidimus, & in judicio contradictorio decissam, quam etiam jure communi attento substinent plures, quos refert, & sequitur Tambur. *de jur. Abbat. tom. 3. disp. 7. q. 1. n. 6.*

8 Posse Religiosum Militarem Ordinis S. Joannis Hierosolimitani ex dispensatione Pontificis transire ad Ordinem Militarem S. Jacobi, vel Calatravæ, aut Alcantaræ absque dubio tenendum est; si quidem votorum solemnitas in Religionibus est de jure positivo: ergo Pontifex potest in illis dispensare, ut jam dispensasse in voto absolutæ castitatis vidimus in Ordinibus Militaribus Calatravæ, Alcantaræ,

tara, & Montefia pro Fratribus Laicis, ac ita tenet Dian. p. 10. tract. 12. resol. 1. & indicatur à Suar. tom. 4. de Relig. lib. 1. cap. 4. n. 29 dicens. Unde potius quando necessitas occurreret dispensandi in proprio solemnino voto integræ continentia, optimum consilium erit non omnino, illum Religiosum in non Religiosum statum transferre, sed in alicujus Militaris statum cum conjugali castitate commutare.

9 Religiosi Clerici Militares absque licentia suorum Priorum ad alium Ordinem, etiam strictiorem transire non valent: non enim est ratio, cur excipiantur à cæteris Religiosis, cum vere, & propriè Religiosi sint, quamvis in vitæ tenore deviant ab aliis Religiosis: etenim in suis Conventibus exactum, & austerum vivendi modum observant, ut extensus suo loco diximus: tum quia in decisione sup. num. allata expresse decisum est, Regulares Militares, qui in claustris vitam communem non degunt, posse absque licentia superiorum transire ad Ordines claustrales: ergo de Regularibus Militaribus, nempe de Fratribus Militibus, qui nec profitentur, nec degunt in Ordine claustrali, loquitur ea decisio, non vero de Regularibus Clericis earundem Militiarum, qui in Ordine claustrali profitentur, & degunt: licet enim idem sit ordo, tamen quo ad Milites non est claustralis, secus quo ad Clericos, qui non Militiæ primum, sed præcipuè spiritualibus exercitiis, & cultui divino in cœnobiis incumbunt, ut ab eis possint Milites in rebus spiritualibus instrui, & juvari: tum denique, quia ita praxis observat, quoties Religiosi Clerici Militares facile possunt licentiam poscere à suis Prælati, ut jam semel, & iterum testis fui ocularis. Si autem degat aliquis in Provincia remota longe à suo Prælato, non est dubium, quin optimo jure licentia tacita præsumatur, ut ad strictiorem Ordinem transire possit, quo casu

credimus licitum esse, ac sine peccato transitum, aliàs secus, ut sup. num. Quo ad validitatem professionis dicitur sup. num. & meis temporibus contigit concollegam meum D. Franciscum de la Mota, cum Provisor esset Episcopatus de Mechoacan in Regno Peruviano, ad Franciscanos Discalzeatos transisse sine ulla licentia, & nunc est Pater illius Provinciae, & Ex Provincialis.

An Religioso Militi transeunti ad alium Ordinem Militarem sint denuo informationes faciendæ, & novo indigeat anno Novitiatus.

SUMMARIUM.

Religiosus Miles ad alium Militarem Ordinem transiens, ab hoc debet probari quoad qualitates requisitas in recipiendis, quia potuit aliquod vitium tunc celari, & res inter alios acta aliis non præjudicat: & ipse ad primum Ordinem rediens, iterum probandus non est quoad qualitates, licet novissimus, ut denuo Religionem ingrediens reputetur quoad alia. num. 1. & 2.

Militaris ad Ordinem Militarem alium transiens, ibi novitiatus annum peragere, professionemque denuo facere debet, & proinde comprehenduntur (contra sententiam quorundam) in decreto Concilii Tridentini, ut praxis, & statuta confirmant. n. 3. & 4.

Translatum ad alium Militarem Ordinem, si ad primum revertatur, etiam si in altero professionem emisserit, denuo profiteri transactò anno debere videtur, attento Ordinis S. Jacobi stabilimento: Sed verius videtur non teneri ad annum novitiatus, ed quod jam antea illum transegit, sicque & ipsa ordo, hujusque austeritates ille experiri potuit. num. 5. & 6.

QUÆSTIO XXIV.

Respondeo informationes fieri debere juxta statuta illius Ordinis, ad quem transitus fit,

nam

nam licet, qui fuerit admissus in Ordine similia statuta qualitarum habente, idemque sit horum trium Ordinum Prælatus; tamen Ordines sunt distincti, distinctaque, & separata statuta habentes, quibus reguntur, & gubernantur: quo circa admissio ad habitum in aliquo horum Ordinum cæteris non præjudicat, cum res inter alios actæ aliis non noceant, ut in toto titulo *C. res inter alios actæ*, & potest esse, quod probatio generis in uno Ordine facta, fuerit negligenter ab informantibus facta, & talis negligentia suo Ordini, non aliis debet esse damnosa juxta juris principium. Agitur enim de magno præjudicio, non tamen definit facere aliqualem præsumptionem, ut sic in uno horum Ordinum admissus aliquantulum cæteris easdem qualitates petentibus idoneus esse præsumatur, cum per res inter alios actas aliis aliquale præjudicium generetur, ut docet Cobarruv. in præf. q. 13. n. 14. Burg. de Pace conf. 50. n. 7. Perez de Lara de Anivers. & Cap. lib. 2. cap. 4. ex n. 17. ad 20.

2 Semel autem admissus, & professus in uno horum Ordinum, si ad alium se transferat, & in eo professionem emitat, redeat que ad primum Ordinem juxta præfatum stabiliment. iterum denuo probare tenetur, ut colligitur ex dicto stabiliment. ibi: *Y despues con algunas justas causas con la misma licencia se tornare à la nuestra, nota, entre como de nuevo en todo, è como si en ningun tiempo huviesse tenido el habito de ella.* Sed id totum ad alia referri existimo, ibi: *Sin que se le guarde la antigüedad del tiempo, que antes le tuvo.* Ad hoc inquam, & ad alia, de quibus infra, referenda sunt verba præcedentia. Et verum est talem ad suum primum Ordinem redeuntem non indigere nova informatione: nam cum satis jam constiterit de ejus genere, addere aliquid rei satis demonstratæ frustra est *l. 1. §. fin. in fine ff. de dot. prælegat.* & hoc novatione cessante,

ita tenet Perez de Lara ubi sup. n. 87. & seqq. de admissio ad aliquam Præbendam prævia informatione puritatis, & eam resignante, si postea vellent ad eandem admitti.

3 Religiosus Miles professus ad alium Ordinem Militarem translatus novum novitiatus annum in eo Ordine ad quem transfertur peragere debet, annoque peracto denuo profiteri, ut tradunt Navarr. conf. 61. n. 4. & conf. 62. n. 5. & conf. 77. n. 4. tit. de Regul. Azor. lib. 12. inst. Moral. cap. 14. q. 15. Manuel. Rod. qq. Regul. tom. 3. q. 5. art. 11. Sanch. in decalog. lib. 5. cap. 4. n. 12.

4 Et quamvis multi, & magnæ authoritatis viri, quos suo loco retulimus, teneant in his Ordinibus Militaribus, quoad Equites non habere locum Concilium Trident. sess. 25. de Regul. cap. 15. quoad ætatem professionis, & annum novitiatus; tamen illud Decretum in dictis Ordinibus esse receptum ibidem probavimus: quo circa, & in casu præsentis idem esse servandum probat liber stabiliment. Ordinis S. Jacobi tit. 5. cap. 14. dicens: *Ordenamos, y mandamos, que el Caballero de nuestra Orden, que por su devocion, y con licencia nuestra se huviere pasado à la Orden de Calatrava, ò Alcántara; y despues por algunas justas causas con la misma licencia se tornare à la nuestra, entre como de nuevo, y como si en ningun tiempo huviesse tenido el habito de ella.*

5 Patet ergo ex præ citato stabiliment. non solum Religiosum Militem translatus ad alium Militarem Ordinem novum novitiatus annum in eo Ordine, ad quem fuit translatus, peragere debere, ibique denuo profiteri; sed etiam si iste translatus, & jam professus iterum ad primum Ordinem redeat, novam professionem iterum facere debet, alias enim posset revocari ab Ordine, ad quem primo translatus professus fuit: immò, & ante professionem in Ordine primo, ad quem re-

vertitur; novus novitiatus annus habendus esse videtur: tum quia præmittendum esse annum integrum novitiatus: at hic rediens ad primum Ordinem, ibi denuo debet profiteri: ergo, & annum integrum novitiatus præmitteretur etiam: quia in d. stabiliment. expressè dicitur, *entre como de nuevo en todo; y como si en ningun tiempo huviesse tenido el Habito de ella*: ergo, &c.

6. Sed in hoc contrarium tenendum esse existimo, scilicet hunc Religiosum Militem sic ad primum Ordinem reversum, novo novitiatus anno non indigere. Ratio est quia jam semel, anno continuo, & integro Ordinis asperitates fuit expertus, Ordoque ipsum expertus fuit; tum etiam: quia egrediens à Religione in fine anni novitiatus, & postea rediens, non indiget novo probationis anno, nisi conditio personæ, seu Religionis sit mutata, ita tenet Angel. verb. Novitios n. 15. Tabiena n. 10. Gregor. Lop. in l. 3. verb. un año tit. 7. p. 1. Man. Rodr. 2. tom. summ. cap. 8. n. 30. & quæst. Reg. tom. 3. q. 15. art. 10. Sanch. in decalog. lib. 5. cap. 4. n. 34. idem ergo dicendum est in casu præsentis; nec hoc est contra mentem Concilii Trid. in d. cap. 15. immò illi conforme est, quatenus annum novitiatus professioni præcedere jubet, ut austeritates Novitius experiatur, & Religio illum probet: nam id omne præmissum esse supponimus, ac ita intelligendum est dictum stabiliment. ac debet denuo profiteri.

An Religiosus Miles ad aliam Religionem translatus possit ibi Clericus fieri.

SUMMARIUM.

Juxta D. Thom. ex Laicis Monachis potest dari transitus ad Canonicos Regulares, & de Sergentis, idem tenet caput reform. Ordin. D. Jacobi dicens

posse fieri Clericos in eodem Ordine, sed hoc nunquam servatum est.

QUÆSTIO XXV.

Respondeo posse, ut tenere videtur D. Thom. 2. 2. q. 189. art. 8. dicens ex Monachis arctioris Religionis Laicis, tamen licere transitum ad Canonicos Regulares, ubi Clerici futuri sunt, & eadem ratione, idem dicendum est de conversis aliarum Religionum: & in nostra S. Jacobi de Sergentis Conventuum, in quibus, qui ita recipiuntur, possunt Sacris initiari servata forma libri reformat. dicti Ordinis cap. 64. Sed hoc nunquam fuit in praxi receptum: quia semper servientes reputabantur. Sed hæc quæstio supervacua videtur: quia extincti fuerunt prædicti Sergentes.

An Religiosus Miles professus possit fieri claustralis in aliquo Conventu sui Ordinis, & quomodo

SUMMARIUM.

Religiosus Miles Laicus potest fieri claustralis in suo Ordine; in Jacobæo (aliter in aliis Militaribus) de consensu Prioris, & majoris partis Capituli Conventus, ad quos talis receptio spectat, & talis sic admissus videtur non egere novitiatu novo, eo quod remanet in eadem Religione, cujus asperitates jam expertus fuisse dici potest. n. 1. & 2.

Contrarium tamen tenendum est, scilicet novo novitiatu egere, eo quod aliæ austeritates Religiosorum Militum Clericorum sunt, aliusque habitus, cujus portatio per annum novitiatus de essentia est. n. 3.

Item eget novitiatu sic transiens ad claustrales suimet Ordinis, ob receptionem ipsius independentem à Magistro per Priorem, & Conventum faciendam, qui Novitium debet experiri, an sit idoneus, & ad hoc Capitulum ter in anno congregari: unde, & ob alias differentias, quæ

stant inter Milites Clericos, & Laicos, pro his ad Clericos transeuntibus fieri debent novæ qualitatū requisitarum probationes. n. 4.

QUÆSTIO XXVI.

1 **P**osse non dubito: sed receptio in Ordine S. Jacobi facienda est de consensu Prioris, & majoris partis Capituli Conventus (aliter, ac in Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ ut in 1. p. suo loco diximus.) Ratio est: quia receptio ad habitum Clericorum in Conventibus dicti Ordinis non ad Magistrum, sed ad Priorem, & Conventum spectat; sed in hac translatione indiget Religiosus Miles ulla Magistri licentia, juxta dicta suprâ; sed an posse; Magister ex causa præcipere Priori, & Conventui ne illum Religiosum Militem recipiant, alio loco dicemus.

2 Quod si quæras: an Religiosus iste Miles teneatur peragere novum novitiatus annum in Conventu, in quo recipitur, ibique denuò emittere professionem? Videtur respondendum negativè, eo quod Miles iste Religiosus non ad aliam Religionem transit, sed in eadem remanet: igitur nec alio novitiatu, nec nova indiget professione: annus siquidem novitiatus potest peragi extra Monasterium ex superioris permissu, ut alibi diximus: præterea Religiosi Milites ad professionem admitendam regulariter resident in aliquo ex Conventibus Ordinis, ut austeritates experiâtur, eosque experitur Religio, quos sic expertos Magister præcipit ad professionem admitti.

3 Sed contrarium tenendum est, nempe hunc Religiosum Militem ad statum Religiosorum Clericorum transeuntem novo novitiatu, novaque professione indigere. Primo, quia habitus Religiosorum Militum Novitiorum diversus est ab habitu Novitiorum Conventualium, quorum proprius habitus est superpelicea lateribus

scissa, ut videre est in lib. reformat. cap. 81. fin. ibi: *Mas los Novicios, que están en aprobacion, hasta que hagan profesión traigan sueltas las faldas del Giralde por los lados, y no travadas, sino con una tranzadera de à palmo de cada parte poco mas, ó menos; at de Novitiatus essentia est illum peragi, habitu, Novitiorum suscepto: nam in vestitu Religionis deferendo est quædam vitæ austeritas, difficultas, ac labor, quæ inter probationis experimenta numerantur: ac ideo ita tenet gloss. cap. fin. v. habitus 17. q. 2. l. 3. tit. 7. p. 1. ibi: *Otrofi el que entra en Orden en algun Monasterio debe vestir el habito de aquella Orden, que de otra manera no podía probar bien la aspereza de la Orden, porque una gran parte de la gravera de la Religion es en las vestiduras; ac ita tenet Mân. Rod. & alii pœnes Sanch. ubi sup. n. 29. ubi ait, abjisse in desuetudinē caput. legem. distinct. 53. c. multos distinct. 54. cp. fin. 17. q. 2. quibus habetur Novitium probandum esse laicali veste.**

4 Secundo moveor: quia receptio ad habitum in Conventibus dicti Ordinis pertinet ad Priores, & Conventus independentes à Magistro, ut suo loco diximus: ergo hujusmodi Militi, qui à solo Magistro receptus fuit pro Milite, non potuit suffragari talis receptio, nec tempus novitiatus, quod sub obedientia solius Magistri gessit, ut fiat Religiosus Clericus Conventualis sub obedientia Prioris, qui secundum statuta Ordinis ter debet in anno novitiatus proponere Novitium Capitulo Conventus, ubi ejus moribus examinatis, aut admittitur, aut reprobat à Priore, & Conventu, ut alibi est tractatum: ideòque extra Conventum nequit Novitius peragere novitiatus annum cum sola superioris licentia, nisi concurrat etiam Conventus consensus, qui annum novitiatus debet approbare, teste Navarr. d. conf. 42. de reg. itaque in præsentia deest validitas novitiatus: non enim Religiosus Miles receptus fuit à Priore,

& Conventu, nec mores illius ab ipsis experti sunt, nec cum eorum consensu extra Conventum commoratus est. Præterea, licet una eademque sit Religio Clericorum, & Militum; tamen constitutiones, & observantiæ regulares diversæ sunt, sicut etiam Religionis austeritates. Quare necesse est, ut talis Religiosus Miles illas experiatur, & ipsum Conventus, cum contingere possit aptissimum observantiæ constitutionum Religiosorum Militum, esse ineptissimum observantiæ Religiosorum Clericorum, ad quas professio Religiosorum Militum nihil confert, cum castitatem conjugalem tantum Milites profiteantur, & paupertatem juxta Regulam S. Jacobi; quæ omnia sunt contraria professioni Religiosorum Clericorum. Denique, multorum opinio est, dictos Milites non esse verè Religiosos, cum tamen fateantur omnes dictos Clericos esse verè Religiosos. Ex quibus, & ex dictis supra, ut talis Religiosus Miles in Conventu sui Ordinis admitatur denuò, debent per Conventum fieri informationes per statuta requisitæ pro recipiendis ad habitum, quia etiam in multis differunt; hæc omnia etiam de Religiosis Militibus professis Ordinum Calatravæ, & Alcantaræ servatis suis Diffinitionibus de Religiosis Clericis recipiendis ad habitum in Conventibus dicta intelligimus.

An Religiosus Miles professus possit in Sacris Ordinari, & quomodo.

SUMMARIUM.

Religiosum Militarem Laicum ad Sacros Ordines non posse promoveri, vel Clericum admitti non valere in his Ordinibus Militaribus dicendum videtur, eò quòd nulla convenientia, immò repugnantia extat inter ministeria, ad quæ Clerici deputantur, & exercitia Militaria, propria instituta Ordinum dictorum. n. 1.

Oppositum suadet, quòd Militia in

his Ordinibus non Sacularis, sed Regularis est, approbata à Summo Pontifice, què ut patet, ita censetur dispensasse cum Clericis, ut pugnarent, & probat tam lex in Ordine S. Jacobi, quàm antiqua praxis pugnandi per Clericos, & Laicos servata. n. 2.

Nihilominus prima sententia sequenda, eò quòd Militiæ etsi Regularis exercitium tantum ad Laicos spectat, nec extensum ad Clericos, cum his vè dispensatum est à Summo Pontifice; sicque hi arma si quando sumpserunt, irregularitate notati, dispensatione exuerunt; nam Clericorum Militum est Laicorum curam spiritualem habere, ex quibus fit satis contrariis fundamentis. n. 3.

His consequens est, Papam posse dispensare, ut fiat Sacerdos Miles Laicus, & nihilominus in Militia ad pugnandum maneat; secus autem ad hoc ut relictò belli exercitio, ministerio Altaris solum deserviat; in hoc enim cum hoc, vel illo Milite Laico ex causa potest Magnus Magister dispensare, ut probatur, & in Ordine S. Jacobi ex ejus Regula patet. num. 4.

Cum igitur Clericalis status exercitio Militari repugnet, in his Ordinibus non videtur admittendus Sacris Ordinibus initiatus; nec enim castitatem absolutam, nec conjugalem profiteri valet; etsi Sacerdos admittitur, ad alia munia Ordinis recipi videbitur: unde ei non convenient insignia Militaria, quæ Laicis in receptione habitus dantur. De his amplius cogitandum. n. 5.

QUÆSTIO XXVII.

Negative respondendum esse videtur: quia sacerdo ex diametro pugnat cum statu militari: omnes enim Clericorum gradus ad altaris ministerium ordinantur, in quo Christi passio Missæ Sacrificio representatur; eaque de causa indecens illis est, sanguinem alienum fundere, sed potius parati esse debent ad suum proprium pro Chris-

to effundendum, ut quod ministerio gerunt, opere imitentur *cap. petitio de homicidio*. Unde dicendum esse videtur, Religiosos Milites horum Ordinum, etiam de licentia Magistri non posse ad Sacros Ordines promoveri; nec eos, qui Sacro Ordine sunt insigniti, ac ideo Clerici Seculares, posse in his Ordinibus ad habitum pro statu Religiosorum Militum recipi, ut patet ex dictis, & probat. *text. in cap. eos qui 21. q. 3. ibi: Eos, qui semel in Clero taxati fuerunt, siue in Monasterio deputati, decernimus, nec ad militiam, nec ad honores seculares venire*; probat in terminis Doctissimus Mench. *lib. 3. controuers. cap. 105. num. 45.* dicens de his Militibus, ibi: *Sed ii Milites non videntur ex toto dedicati Deo per aliquem Modum ex supra dictis: nam non per receptionem Sacrorum Ordinum, quia nullum videntur recipere, quinimo sacro ordo repugnat exercitio Militari, cum ipsi intenti, & occupati esse debent in fide Christi exaltanda, ejusque inimicis conterendis*, ita Mench. & tenet etiam Didacus de la Mota in suo Confesson. quem refert. & sequitur Cordub. *instruct. confessor. cap. 3. fol. 80. num. 5.* Burg. de Pace *conf. 17. num. 2.* ubi quod statutis Ordinis S. Jacobi stabilitum est, Sacrum Ordinem habentem in Militem non recipiendum.

2 In contrarium autem facit, quod Militia in his Ordinibus non est Militia Secularis, sed Regularis à Summis Pontificibus approbata propter obsequium Dei, & fidelium tuitionem, & defensionem patriæ, ut sæpè diximus, & per se manifestum est: at qui verum est, quod Summus Pontifex potest dispensare cum Clericis, ut pugnent propria manu, expediensque id erit urgente aliqua necessitate, ut docet Calder. *in cap. petitio de homicidio*, & ibi Felin. Abbas *in cap. Clerici 1. num. 5. de vita, & honest. Clericor.* Covarrub. *in Clement. si fariosus 2. p. §. 3. num. 2.* Humad. *in Scholis ad Greg. Lop. in l. 52. tit. 6. p. 1. gloss. 5. num. 3.* Ergo

Summus Pontifex, qui hos Ordines pro Clericis, & Laicis ad Militandum approbavit, dispensare creditur, ut tam Clerici, quam Laici pugnare possint; & consequenter, quod Militia istorum Ordinum Clericatu non repugnet, immò ex professione illis conveniat, ut colligitur ex lib. reformat. Ordinis S. Jacobi *cap. 62.* ubi in recipiendis Religiosis Clericis in Conventibus dicti Ordinis dicitur: *Tau os decimos, si sois aparejado para guardar la puerta, y los Moros, y los Puertos.* Accedit, quod D. Ferdinandus Diaz II. dicti Ordinis S. Jacobi Magister fuit Sacerdos, quando electus fuit, ut re ferunt Chronicæ horum Ordinum, ubi Rades de Andrade *in Chron. Calatrave cap. 3. fol. 7.* inquit: *antiguamente assi Clerigos, como Legos peleaban contra los Moros, defendiendo su Tierra, y hacienda, como se ve en algunas Bullas, en que el Papa dispensa con Clerigos, diciendo: Que aunque les era lícito pelear por defension de sus personas, y hacienda, como siempre lo havian hecho: porque tenian escrupulo, si havian peleado ofendiendo, ad cautelam dispensaba con ellos en la irregularidad.* Et quod in his Ordinibus Militia non repugnet Clericatu, videtur sentire Joann. Andr. *in cap. ex multa de voto, & voti redem.* ubi postquam gloss. ibi in §. *ultim. v. inhabilis*, dixit: *clerici vero pugnare non debent*, addit Joann. Andræas, nisi forte hospitalarii, & templarii, qui ex permissione Ecclesiæ movent arma: & in confirmationem facit: quia ejusmodi Milites sunt beneficiorum capaces; ergo, & Ordinis Clericalis: quia qui concedit antecedens, concedit consequens, & annexum.

3 Sed his non obstantibus, prima sententia cum Menchaca, Mota, & Gorduba *num. precedent.* allegatis tenenda est: nam licet Militia in his Ordinibus Militaribus sit Regularis, & per Pontifices approbata, & permessa quo ad Fratres Laicos horum

Ordinum, qui ex instituto suæ professionis movent, & tractant arma contra inimicos fidei: quo circatalis Militia illorum statui non repugnat; at repugnat statui Clericali etiam in his Ordinibus, in quibus non invenimus per Pontifices fuisse dispensatum, aut per Ecclesiam permissum, aut per privilegia, seu statuta horum Ordinum Clericis concessum; nec illi unquam ex suo instituto arma sumpserunt, ut benè advertit Didacus de la Mota infra referendus dicens: Clerici enim, non ut arma tractent, recipiuntur in his Ordinibus, sed ut Fratribus Militibus, quorum statui ex vi suæ professionis proprium est arma tractare, spiritualia subministrant tam in vita, quam in morte, prout docet Alexand. Pap. III. in Bulla confirmat. D. Jacobi, & habetur in Regula d. Ordinis cap. 33. & probatur in Bulla dispensationis, de qua per Rad. *ubi sup.* quatenus ibi supponitur, Religiosos Clericos pugnantes incurrisse irregularitatem, quam non incurrerent, si ex suo instituto, & permissu Ecclesiæ arma tractarent: nec obstant alia pro cōtraria parte adducta, cum fieri possint eo modo, quo docet Dian. tract. 4. *resolut.* 35. & sequent. tom. 6. & *resolut.* 15. Ubi quod nequit Papa conflare exercitum ex Clericis contra infideles, nisi damna Ecclesiæ timerentur: & licet adversus hanc sententiam videatur pugnare, quæ fundavimus supra p. 1. q. 5. tract. 7. ex num. 11. & probabile sit, quod ibi docuimus quoad hanc quæst. decidendum, probabilius mihi videtur, quod hic asserimus.

4 Cum ergo Militia in his Ordinibus licet non repugnet, immò conformis sit statui Religiosorum Militum Laicorum ex approbatione Pontificum, & permissu Ecclesiæ, repugnet tamen statui Clericali etiam in ipsis Ordinibus; sit consequens, quod solus Pontifex possit cum Religioso Milite ad Militiam professo dispensare, ut transire possit ad Ordinem Sacer-

Tom. II.

doralem, ut tenuerunt Mota, & Corduba *ubi sup.* quod temperandum est, ut intelligatur: ita ut Religiosus Miles sic ad Sacrum Ordinum promotus maneat, ut antea, ad Militiam astrictus, liciteque valeat pugnare; quod, ut diximus, pugnat cum statu Clericali; secus verò si solum, ut sacrificet, promoveatur: tunc enim sufficit, si ad id per Magistrum licentia concedatur, quam licet generaliter omnibus Religiosis Militibus concedere nequeat; at potest in particulari cum aliquo, vel aliquibus ex causa; nam quilibet Regularis Prælatus, iusta existente causa, potest cum aliquo Monacho dispensare in omne id, quod non est de observatione, seu substantia trium votorum substantialium; ac ita potest dispensare cum Monacho, ut recipiat officium repugnans observationi trium votorum. Præterea Religiosus Miles, ex vi suæ professionis, non magis obligatur ad militiam, quam Monachus ad Chorum, qui ex vi suæ professionis ad Chorum obligatur; sed Prælatus superior dispensare potest cum Monacho ad Chorum professo, & sic ut Sacerdos fiat, ut transferatur ad Ordinem Laicorum, seu conversorum ejusdem Ordinis, ita ut ad Sacerdotium jam non sit promovendus: ergo magnus Magister poterit concedere licentiam Militi Religioso, ut ad statum Sacerdotalem transferatur, quæ altior status est. Denique in Regula S. Jacobi expresse cavetur, quod si aliquis Religiosus Miles sit ineptus Militiæ, quia fortassis meticulosus est, serviat Ordini in alia munia secundum providentiam Magistri: ergo si Magister videat expedire, quod Religiosus iste Miles serviat Ordini in administratione Sacramentorum, utique poterit præbere illi licentiam, ut Sacerdos fiat. Verba Regulæ in cap. 2. sunt ista, *si algun Freile fuere medroso, ò no conveniente para ir à la Guerra, sirva segun la providencia del Maestre en las otras cosas, y negocios de casa.*

I

5 Quod

5 Quod si quæras, an Clericus Sacris Ordinibus initiatus possit ad habitum admitti in aliquem horum Ordinum? negat Burg. de Paz. *conf.* 17. n. 2. ibi: *Immo dicti Ordinis S. Jacobi statuti stabilitum est, Sacrum Ordinem habentem in militem non recipiendum: quia sacer ordo Militari repugnat exercitio, &c. & faciunt dicta sup.* Sed quia vidimus aliquos etiam Sacerdotes recipi, queritur iterum, quomodo professionem emitent? nam votum conjugalis castitatis emitere nequeunt, nec votum absolutæ castitatis, ut infra *tract.* 9. q. 2. Sed an Sacerdos, qui in aliquo horum Ordinum ad habitum Religiosorum Militum Laicorum recipitur, sit in insignibus Militiarum, nempe Ense, & Calcaribus accingendus, & decorandus, ut cæteri Milites Laici? Respondeo: videri quod non: quia iste Clericus habitum Militarem recipiens non ad Militiam, quæ statui Clericali repugnat, sed ad alia Ordinis munia recipitur; tum etiam: quia forma in statutis præscripta pro accingendis Ense, & Calcaribus, non compatitur, immò ex diametro pugnat cum Clericali statu. Unde etiam Religiosus iste Clericus habitum Militarem recipiens, vel si aliàs illum habeat, Sacerdos fiat, non debet in congregationibus publicis, quæ ad suscipiendum Sanctum Eucharistiæ Sacramentum fiunt, cum cæteris Religiosis Militibus Laicis, qui Ense accinto accedunt, congregari, sed in his omnibus alii maturius videant.

Ad quem superiorem spectet Dimissorias litteras ad Ordines Religiosis Militibus concedere.

SUMMARIUM.

Cum ex Tridentino nemo possit, nisi Ordinarius suis subditis litteras dimissorias concedere, & Religiosi Milites nullum post Papam Ordinarium agnoscant præter Magnum Magistrum, qui

de illorum atate, vita, & moribus conficius esse valet, ad hunc tales litteras dare spectabit, sicut cuique superiori Religionis pro suis subditis hoc competit. num.

1. & 2.

Quia tamen harum litterarum concessio pendet à potestate clavium, quæ actu non est apud Magistrum, utpotè Laicum, hunc non posse illas dare, dicendum venit; sed de licentia Magistri, hujusque testificatione de vita, & moribus Militis poterit is vel ab Episcopo domicilij, vel à D. Nuntio (ut præcis in simili servat) obtentis literis dimissoriis, à quocumque Antistite ordinari. n. 3.

Priores etiam Monasteriorum horum Ordinum nequeunt litteras dimissorias ad Ordines Militibus Laicis suorum respectivè Ordinum concedere. Miles Novitius ad Ordinem Sacerdotalem transire cupiens, si hoc à Magistro impetraverit, litteras dimissorias ad Ordines, à quo obtinere debeat? remissivè. ibid. n. 3. & 4.

QUÆSTIO XXVIII.

1 **R**espondeo: certum esse hos Religiosos Milites exemptos esse ab omni potestate, & jurisdictione Episcoporum, & aliorum Ordinariorum Ecclesiasticorum, ita ut post Romanum Pontificem, nullum alium superiorem ordinarium agnoscant, nisi suum Magistrum, ut satis suo loco provabimus. At Tridentina Synodus *sess.* 23. *de reformat. cap.* 8. decernit, nullum ab alieno Episcopo ordinari debere, nisi ejus probitas, & mores ordinarii sui testimonio commendentur: igitur id totum, etiam in opinione assentientium non esse propriè Religiosos, non per Episcopos, qui eorum ordinarii non sunt, sed per Magistrum, qui Prælatus superior, & ordinarius est dictorum Religiosorum Militum, faciendum est, & sic per se, natum Ordinem, per quem D. Rex solet exercere spiritualia juxta Bullas Julij II. & Adriani VI.

2 Præterea in eodem Concilio *ubi sup. cap. 10.* probatur, Prælatos superiores Religionum suis subditis Regularibus posse concedere literas Dimissorias ad Ordines, traddunt *Henriq. lib. 7. indulgent. cap. 2. Navarr. lib. 1. consil. tit. de tempor. Ordin. conf. 21. Man. Rod. qq. Reg. tom. 1. q. 18. art. 5. Tambur. de jure Abbat. tom. 2. disp. 2. q. 25. ubi n. 7.* ex Tridentino Concilio *ubi sup. cap. 8.* ait, subditum ordinatum sine Dimissoriis sui Prælati non remanere suspensum, nisi quandiu suo superiori videbitur expedire, & alios allegat: & *n. fin.* inquit, quod si aliquis Religiosus Laicus, vel oblatus alicujus congregationis ad Clericatum ascendat extra obedientiam Prælatorum Ordinis, etiam, si usque ad Sacerdotium fuerit promotus, postquam reversus fuerit, omni honore Clericali privari debet; nec permitti, ut Canonicatum persolvat officium, sed reduci debet ad pristinum omnino statum. Cum igitur Magister sit dictorum Religiosorum Militum superior Ordinarius, ad eum spectat has literas Dimissorias concedere, qui per suos Visitatores, seu Commissarios satis potest intelligere, & cognoscere mores, ætatem, & vitam dictorum Religiosorum Militum juxta Concilium Trident. *ubi sup.*

3 Sed cum actus concedendi has literas Dimissorias sit actus à potestate clavium dependens, qua potestate in actu caret Magister, cum sit Prælatus Laicus, ut nos alio loco diximus, & probavimus. Videtur dicendum non posse Magistrum dictas literas Dimissorias ad Ordines concedere: posse tamen licentiam Religioso Militi concedere cum testimonio de vita, moribus, & ætate, ut talis Religiosus Miles ab Episcopo suæ originis, vel ordinetur, vel literas Dimissorias concedat, ut à quolibet Episcopo possit ordinari, vel posset præmissa Magistri licentia cum literis Dimissoriis à D. Nuntio Apostolico concessis Or-

dinari: & hoc conformius, & securius potestati, & jurisdictioni Magistri censemus; si quidem in Prælato Ordinario carente potestate cōcedendi literas Dimissorias passim videmus, quod subditi dicti Prælati cum literis Dimissoriis D. Nuntii, & d. Prælati licentia à quolibet Episcopo Ordines celebrante ordinantur: quod si aliàs sine licentia Magistri Religiosus Miles Sacris initietur, vide *sup. n. precedent. & Concil. Trident. sess. 23. de reform. cap. 8. & Tamb. ubi sup. d. n. 7.*

4 De Religioso Milite Novitio volenti ad Ordinem Sacerdotalem transire, si velit in Ordine Militari remanere, debet à Magistro licentiam ad Ordines recipiendos impetrare. Cujus autem Prælati sit illi literas Dimissorias concedere, colliges ex his, quæ de Novitiis Clericis horum Ordinum diximus, vide *Sanch. in Decalog. lib. 4. cap. 39. n. 21. & lib. 6. cap. 10. fine Tamb. ubi sup. disp. 2. q. 27. num. 1.* Sed circa hoc variæ Bullæ expeditæ novitea sunt, ut quæ incipit *speculatores Domus tamen; & Apostolicum nosteris*, quæ sunt servandæ.

An Religiosus Miles occidens inimicos in bello fiat irregularis.

SUMMARIUM.

Religiosus Miles inimicos fidei occidens, vel mutilans in bello juxta proprium institutum non fit irregularis; eo quod Papa tale institutum approbans, auferre censetur ab actu omnem poenam, quod secus est in Laicis, n. 1.

Prædicta locum habent in bello instituto ad defensionem fidei, hujusque inimicorum extirpationem: secus vero in bello inito ob aliquod bonum temporale; & ob hoc Religiosi Milites hodiè pugnantes irregularitatem incurrunt, à qua dispensari debent, si ad sacros Ordines promovendi sint. An, & quando lethaliter peccent? remissivè. n. 2. & 3.

QUÆSTIO XXIX.

Respondeo videri non incurrere irregularitatem

si hostes inimicos fidei occidant, vel mutilent in bello, quod secundum institutum suæ professionis à Summo Pontifice approbatum gerunt: eo enim ipso, quod Summus Pontifex illis concessit, ut propria manu possint pugnare, censetur auferre ab actu, quem permittit, poenam omnem, & censuram: ac ita non incurrunt irregularitatem, etiamsi ita pugnando hostes occidant, vel mutilent: ita docet Cobarruv. quem refert, & sequitur Molina de just. disp. 108. n. 2. & disp. 110. n. 3. Ubi ait, quod etsi verum sit, quod Ecclesiasticæ personæ ex consensu, seu dispensatione Summi Pontificis pugnantes non incurrant irregularitatem, etiamsi per se ipsos occidant, aut mutilent; secus tamen est in Laicis, qui ad id vocantur, aut admittuntur, quod licitè possunt facere. Ratio est: quia in eorum exercitio nihil Summus Pontifex dispensat, & sic nec tolerare est censendus irregularitatem, quæ in eo exercitio interdum incurritur, nisi aliud exprimat, idem tenet Silvest. verb. homicidio 3. n. 7. Sayr. lib. 6. de censur. cap. 19. n. 14. cum Panorm. Tambur. Philuc. Henriq. & aliis, Pelliz. in man. Reg. tom. 2. tract. 7. cap. 5. n. 204. Dian. tom. 6. tract. 4. resol. 38. contra Lorcam.

2 Dixi in bello, quod secundum institutum suæ professionis Religiosi Milites gerunt: nam si non ob Catholicæ fidei defensionem, sed propter aliquod temporale bonum iniatur bellum, in quo præfati Milites aliquos adversarios mutilant, vel occidunt, irregulares fiunt; si quidem permissio Pontificia, quæ illis irregularitatis notam ademit, non ad temporale bellum extenditur, sed ad illud tantum, quod in Ecclesiæ defensione geritur, ut probatur ex dictis n. precedent. ac ita debet intelligi concessio, & permissio Pontificis, ut docet Man. Rod. in summ. cap. 171. n. 4. dicens: No se ha de extender quando pelean en guerra justa, que se hace por respeto de alguna cosa tem-

poral, porque los derechos, que dan esta licencia, solamente hablan de la guerra justa, en la qual se defiende la Iglesia de Dios, y los oprimidos son libres, y los enemigos de Dios salen con las manos en la cabeza.

3 Unde Religiosi Milites, qui his temporibus bella gerunt autoritate Regia, non ut Milites Religiosi pro defensione Ecclesiæ, & Catholicæ fidei exaltatione, & non autoritate Magistri, sed, ut Mercenarii Milites propter aliquod bonum, & interesse temporale pugnant, incurrunt irregularitatem, si adversarios mutilent, vel occidant: unde si velint sacris ordinari, dispensationem debent obtinere: sed an ita pugnando mortaliter peccent? videatur Dian. ubi sup. resol. 34. & resol. 35. ubi aliquos casus recenset, in quibus licitum est Clericis, & aliis Ecclesiasticis pugnare absque infusione irregularitatis.

An Religiosus Clericus Conventualis in his Ordinibus possit ad statum

Laicorum Militum transire.

SUMMARIUM.

Licet videatur Religiosum Clericum in his Ordinibus, exemplo Monachorum in choro deputatorum ad conversos transire valentium, posse ad statum Militum Laicorum se transferre, contrarium certum est ob prohibitum transitum claustralis ad non claustrales, & ob absolutam castitatem ante promissam, quæ nequit in conjugalem commutari absque licentia Pape. n. 1. & 2.

E Religione Mendicante potens ad aliam etiam laxiorem transire, non valet ad Militarem se transferre; & quidquid constitutum in Ordine Calatrave, in Jacobæo ex ejus statutis admitti possunt Clerici seculares, & Canonici Regulares tantum. n. 3. & 4.

QUÆSTIO XXX.

1 **R**espondeo videri posse :
nam Monachus Choro
adstrictus , & destinatus , & proinde ,
ut ad Sacerdotium promoveatur , po-
test superioris autoritate ad Ordinem
Laicorum , seu converforum
transferri , ita ut ad Sacerdotium jam
promoveatur , sic docet Sot. *lib. 10. de just. q. 5. art. 3. colon. penult. verb. ad aliud verum* Aragon. *2. 2. q. 83. art. 12. dub. 4.* Azor. *lib. 10. inst. moral. cap. 6. q. 7.* Ledesm. *2. tom. summe tract 9. cap. 4. fol. 1065.* Sanch. *ubi sup. n. 80.* idem ergo in præsentī dicendum videtur.

2 Sed contrarium tenendum est : tum
quia Religiosus Claustralis nequit ad
non Claustrales transire , ut declaratum
est à Sacra Congreg. Concil. teste
Quarant. apud Barbof. *in collect. verb. Claustrales fol. 175.* tum denique : quia
talis Religiosus semel professus fuit
omnimodam castitatem , non ergo
transire poterit ad statum Fratrum
Militem , qui conjugalem tantum casti-
tatem profitentur , nisi forte ad hunc
transitum accedat dispensatio Ponti-
ficis , ut generaliter loquens de Reli-
giosis , observat Suar. *de Relig. tom. 4. lib. 1. cap. 5. n. 29. sine* dicens , quando
si necessitas occurrit dispensandi cum
aliquo Religioso in solemnī voto cas-
tatis , optimum Consilium esse non
omnino illum Religiosum in non Re-
ligiosum statum transferre , sed alicujus
Militaris Religionis statum cum
conjugali castitate commutare : præ-
terea quoad Fratres Milites Magister
nequit eos admittere ad professionem
cum voto absolutæ castitatis ,
ut infra.

3 Religiosus Mendicans licentia-
tus ad transeundum in aliam Religio-
nem quamcumque non Mendicantem ,
& Laxiorem nequit ex vi talis licen-
tiæ transire in aliquem Ordinem Mi-
litarem , nisi id expresse in facultate

Tom. II.

habeat : ita declaravit Congregatio sa-
cra Cardinal. ut docet Manuel. Rod.
qq. Regul. tom. 3. q. 52. art. 12. Thom.
Sanch. *in decalog. lib. 6. cap. 7. n. 75.*

4 In Bulla confirmationis Ordinis
Calatravæ ab Innocent. Pap. III.
expedita , ita dicitur : liceat vobis quo-
que Clericos , Laicos , liberos , & ab-
solutos ex hoc sæculo fugientes ad
conversationem recipere , & Fratres ,
& convertos cum generalibus Abba-
tum eorum literis recipere , & eos , sine
contradictione aliqua retinere , ut in
lib. reform. Convent. Ordin. S. Jacobi
cap. 63. ibi : Queremos , que si algun Clerigo de la Orden de S. Pedro , ò Cano- nigo Reglar con debida licencia viniere à tomar el habito , y Religion , si los tales se hubieren de recebir , &c. Nota ibi : *Cle- rigo de S. Pedro , ò Canonigo Reglar.* Quorum inclusio est Regularium cœ-
terarum Religionum exclusio juxta
tex. vulgar. *in cap. de non ne de præsumpt. Valenz. conf. 113. n. 6.*

TRACTATUS III.

DE POTESTATE COERCITIVA
Magistri in Religiosos Milites sibi
subditos.

*An Magister , qui Religiosus Laicus est ,
possit esse Prælatus Religiosorum
etiam Clericorum.*

SUMMARIUM.

*Etiam hodiè , cum jure , vel con-
suetudine Clerici debent esse Prælati Re-
ligionum , hi Laici esse valent in his Re-
ligionibus ad temporalia præcipuè insti-
tutis ; sicque in Militaribus , etsi Rex
Hispanus non vere Prælatus , sed Admi-
nistratores horum sit. n. unic.*

QUÆSTIO I.

I licet mos ille antiquus, qui in antiquis Monachis Abbates, & Prælatos sine Clericatu esse permittebat, sublatus sit, ut post Panorm. tradit Suar. *de Relig. tom. 4. lib. 2. cap. 3. n. 23. sine* immò licet, & Prælatos in Religionibus Sacerdotes esse debere *ex tex. in cap. 1. de etate, & qualitate*, doceat cum aliis Tamb. *de jure Abbat. tom. 1. disp. 5. q. 12.* etsi Suar. *ubi sup.* asserat, quod prima Tonsura sufficit: tamen in Religionibus, quæ principaliter non ad spiritualia, sed ad temporalia præcipue institutæ sunt, Prælatos posse esse Religiosos Laicos professos substinent Joann. And. Philip. Franc. *in cap. ex co de elect. in 6. Basil. de impediment. matrimon. caus. 27. q. 2. §. solum addiderim*, & comprobatur ex Religione Laicorum instituta ad curandos infirmos in publicis xenodochis, & patet in his Ordinibus Militaribus: at hodie Reges Hispani non sunt vere Prælati, sed Administratores *ut sup. tract. 2. q. 1. n. 6.*

In quo votum obedientie consistat, & resolvatur.

SUMMARIUM.

Voto obedientie fit satis per Religiosos Milites subicientes sua, & se voluntati Magistri, ita ut nihil faciant absque hujus saltim implicita licentia; & ob id nequeunt feudo, servitio vè aliquo personali ipsorum dignitati minus congruentibus, se adstringere.

QUÆSTIO II.

Votum obedientie Religiosorum Militum obligat illos ad non disponendum de propriis personis, nisi de licentia expressa, aut saltem implicita suorum Prælatorum, id est mag-

ni Magistrum: nam ratione talis voti quodam modo non sunt sui, sed Religiosis: unde non possunt alteri se adstringere adhuc cōfoederatione, aut juramento: sicut nec se obligare feudo, per quod obligentur ad servitium aliquod reale, aut etiam personale minus congruens dignitati ipsorum, quod in specie notavit Rod. *tom. 2. q. 71. n. 2.* ex his verbis Pelliz. *tom. 1. tract. 1. cap. 3. n. 3.* & habetur in lib. stabiliment. Ordin. S. Jacobi *tit. 5. cap. 2.* ibi: *La obediencia cumplen sujetandose, y poniendo su voluntad en la de el Maestre, & Administrador.* Notat Didac. de la Mota *in expositione Reg. S. Jacobi cap. 20.* ibi: *La obediencia cumplen su jetandose, y poniendo su voluntad en la de su Maestre, & Administrador, con firme proposito de poner por obra todo lo que le fuere mandado licito, honesto, dudoso conforme a esta Regla, & instituto de la Orden, sin escudriñar, &c.* Sed sufficere quæris.

An Religiosus Miles conjugatus teneatur prius satisfacere uxori suæ petenti debitum conjugale, quam Magistro præcipienti aliquid juxta Regulam, quando ita alterum alteri obstat, ut simul adimpleri non possint.

SUMMARIUM.

Discrimen constituendum videtur inter recipientem habitum horum Ordinum ante matrimonium, & post; ita ut tunc Magistro prius, quam uxori debitum petenti, huic vero prius, quam Magistro in altero casu obedire debeat. n. 1.

Sed contrarium absolutè tenendum; eo quod etiam uxoratus Miles factus est de consensu uxoris, quæ ob hoc cessasse creditur juri suo, permittendo maritum omnino subiaci voluntati Magistri (non è contra) ut proinde hujus præcepto incompatibili aliquando cum solutione debiti conjugalis ab uxore petiti prius Miles parere debeat: & idem quoad exactionem. n. 2.

QUÆSTIO III.

Respondeo videri differentiam constituendam esse inter eum, qui, jam Religiosus Miles factus, duxit uxorem, & qui jam uxoratus habitum Militarem suscepit. Primo casu, Magistro potius ob temperandum videtur; posteriori casu, uxori. Ratio responsionis in utroque casu ex prioritate obligationis procedit: res enim cum suo onere transit ad possessorem *cap. ex literis de pign.* & confirmatur ex Regula, *qui prior est tempore de Regul. jur. in 6.* nec obligatio superveniens cum prioris præjudicio induci potuit.

2 Sed in utroque casu potius ob temperandum Magistro probatur: quia mulier nubens Religioso Militi, aut jam nupta consentiens in habitus receptione, sufficienter cessit juri suo, & de ejus licentia sub dominio Magistri constitutus est vir ejus; ac sub inde quidquid dominium illud petit, concessisse visa est. Et confirmatur: quia majus dominium, & jus habet Magister in eum ratione voti sollemnis, quam Dominus in servum: vi enim talis voti Religiosus Miles semper est dependens à voluntate Magistri sub potestate Regulari constitutus, nec habet velle, nec nolle: est enim extra se positus in manu Magistri, & ipso vocante, nec potest allegare uxorem duxisse, nec ipsam habere maritum, ut ait Didac. de la Mota *de confirmat. Ordin. S. Jacobi lib. 2. cap. 2. §. 2.* Nec obstat quòd matrimonium consensienti Magistro, & de ejus licentia fiat, in quò videtur cedere juri suo: nam licentia illa, & consensus secundum leges, & regulam Ordinis præstatur; in quibus habetur, quod Religiosi Milites in omnibus, & per omnia Magistro suo obediant: itaque uxores cum eis sunt, non quomodo sunt homines sui juris, & liberi, sed ut homines sub alieno domi-

nio, nempe Magistri, constituti. Idem dic de exactione debiti ex parte Militis.

Quotuplex, & qualis sit potestas coercitiva Magistri in Religiosos Milites sibi subditos.

SUMMARIUM.

Duplex in Prælati Regularibus reperitur potestas: dominativa descendens ex professione Regulari, votoque obedientie, cujus vi possunt subditos corrigere domestica providentia absque pœna corporali, vel spirituali, quæ infliguntur vi potestatis alterius, scilicet jurisdictionis, quæ ab Ecclesia dimanat, exerceturque per Prælatos Regulares quoad sibi subditos à jurisdictione Episcoporum exemptos. n. 1. & 2.

Jurisdictionis potestas in spiritualibus locum habet, præcipuè quoad censuras, impedimenta que ad quæcumque spiritualia: in temporalibus quoad corporis castigationem, incarcerationem, infamationem. n. 3.

Oppinantur aliqui nullam jurisdictionem, potestatem vè dimanare ex votis, seu professione Religiosa, sed à Summo Pontifice Religionem exigente: & quidquid de hoc sit, certum erit, in Milites Religiosos, dominativam potestatem habere magnum Magistrum. n. 4. & 5.

QUÆSTIO IV.

Supponimus in Prælati Regularibus duplicem potestatem regulariter reperiri, dominativam scilicet, & jurisdictionis, sic docet Suar. *de Relig. tom. 3. lib. 2. cap. 18. n. 6* & sequent. & *tom. 4. lib. 2. cap. 1. n. 2.* Tambur. *de jure Abbat. tom. 2. disp. 1. q. 2.* Pelliz. *in Man. Reg. tom. 2. tract. 9 cap. 3. sect. 3. n. 44.* Vbi quod potestas dominativa oritur ex vi status, seu professionis Regularis, ac ex voto obedientie, solumque extenditur ad coercendum modo paterno, sed juxta li-

limites Regulæ; ut pote, quæ non procedit ex jurisdictione, sed ex potestate dominativa, qualem habet etiam pater in filios: unde fit, ut Prælatus Regularis vi illius præcisè non possit imponere subdito poenam gravem corporalem, aut spirituales, sed solum adhibere illam correctionem, quæ intra latitudinem domesticæ providentiæ haberi potest; idque judicio viri prudentis, attento usu, & communi more hominum.

2 Potestatem autem jurisdictionis emanare ab Ecclesia, ejusque Summo Præsule tradunt Suar. Tambur. & alii suprà relati: statim enim, quod Religionem ab Episcoporum jurisdictione exemptæ sunt, tota jurisdictio remanet immediate subiecta solius Summi Pontificis jurisdictioni: at non poterant convenienter immediate regi per Summum Pontificem, aut per ejus Commissarios, vel Delegatos; & idè in omni congregatione necessarij sunt Ordinarii Pastores, quibus illius Cura ex vi sui muneris incumbat. Si igitur vigore exemptionis hujusmodi proxima Cura Episcopis non competit, necessarium est, ut propriis uniuscujusque Religionis Prælati incumbat: sic docent præfati AA.

3 Addit Pelliz. ubi sup. coercitionem, quæ respicit potestatem jurisdictionis, esse duplicem: unam spirituales, quæ fit maxima per censuras, irregularitates, aut inhabilitates ad quæcumque spiritualia jura, bona, ministeria, & alia omnia, quæ ad hæc revocari possunt: & alteram corporalem, sub qua comprehenditur quæcumque corporis castigatio, vel afflictio, aut etiam publica reprehensio, infamatio, incarceration, aut operatio ad quodcumque utile, vel laboriosum opus, seu ministerium, sicut, & quælibet alia poena temporalis.

4 Alii autem sentiunt nullam jurisdictionem, & potestatem ex vi, & natura votorum consurgere, sed à

Pontifice Summo erigente Religionem, derivari: quare dum olim approbatio Episcopi sufficiebat, dimanabat ab ipso hæc jurisdictio; at cum hodie solus Pontifex Religionem approbare valeat, ab ipso solo hodie dimanat, sic docet Bazq. 1. 2. q. 96. art. 4. disp. 175. cap. 4. à n. 14. Thom. Sanch. lib. 5. decalog. cap. 1. n. 20. & lib. 6. cap. 1. n. 27.

5 His ita suppositis dubitari non potest, quin potestas dominativa (de qua suprà) in Religiosos Militares resideat pœnes suum Magistrum ratione status, & obedientiæ voto, seu à Pontifice Religionem erigente deriveatur, sive ex vi, & natura votorum. De potestate autem jurisdictionis Ecclesiasticæ, & spiritualis dicemus in sequent. quæst.

An potestas jurisdictionis Ecclesiasticæ, & spiritualis resideat pœnes Magistrum in Religiosos Milites, ita ut illis possit imponere præcepta spiritualia.

SUMMARIUM.

Undecumque potestas jurisdictionis in Prælati Regularibus proveniat, apud Magistros Ordinum Militarium, eam non residere apparet ex eo, quod sint (ut pote Religiosi Laici) illius incapaces; ob quod Suar. putat Monachorum antiquos superiores Laicos illam non habuisse, sed tantum dominativam potestatem in subditos vi professionis. n. 1.

Abbates antiqui, licet Laici, Clericos Religiosos sub se habuerunt, in quos potestatem aliquam jurisdictionis commissam, incredibile Suar. visum: & comprobatur ex statuto Ordinis Jacobai facto, quo tempore in unum Religionis corpus Clerici, & Laici se conjunxerunt. num. 2.

Rectè compatitur, Militares Ordines esse exemptos, & nihilominus apud ipso- rum Magistros non residere potestatem jurisdictionis, cum bonum hoc ex voluntate Summi Pontificis descendat, qui ta-

men tunc casus debeat vices suas alicui committere, qui in spiritualibus jurisdictionem exerceat; & ut Suar. putat sic per privilegia providere exemptis Monasteriis, vel hæc remanebunt quoad spiritualia sub Ordinarii jurisdictione. num. 3. & 4.

Ob dicta Suar. asserit superiores in Ordine Laicorum institutos ad curandos infirmos per S. Joann. de Deo non habere nisi dominativam potestatem, jurisdictionique ordinarii Religiosos dictos subijci; quod formatur ex primitivi Ordinis Jacobæi temporis casu, in quo decissum non esse concessam exemptionem Ordini prædicto à jurisdictione Ordinarii juxta cap. 1. de verb. signif. in 6. n. 5. & 6.

Hinc colligi videtur, Magistros in Ordinibus Militaribus dicendos Prælatos secundum quid, ut potè: quia pœnes eos, ut Laicos, tantum residet potestas dominativa, non vero jurisdictionis, & ob id nec poterunt sibi subditis præcipere in virtute Sancti Spiritus, & Sanctæ obedientiæ, nec in eos sententiam excommunicationis proferre, aut sub hujus pœnæ præceptum imponere. n. 7. 8. & 9.

Contrarium nihilominus tenendo, dicendum, Magistros horum Ordinum posse præcepta spiritualia subditis imponere; eo quod, ut ante incorporationem Magistratuum in Corona Regia, et si Laici persone Ecclesiastica fuere, pœnes quas residere posse potestatem jurisdictionis etiã quoad spiritualia, adhuc ex vi solemnis voti in eorum manibus emissi, & putant plures, & Bullæ his Ordinibus concessæ probant. n. 10. & 11.

Præterea est quoad Ordinem S. Jacobæi Regibus tanquam Administratoribus concessa per Bullam Julii II. (cujus verba dantur) superioritas omnimoda, vi cuius jurisdictionem in Clericos, & Laicos habent, ita tamen ut ea, quæ pendent à potestate clavium, non in actu, ut cætera, sed in habitu tantum Catholici Reges habeant per idoneam ejusdem Ordinis personam ad id pro tempore nominandam expedienda, & exercenda. n. 12. & 13.

Prædicta ergo tenenda, et si olim superiores Laicos etiam sub censuris præceperint, ut de Magistro Calatravæ refertur, quas propriè censuras non esse, sed tantum separationem à communi Fratrum conversatione putat Suar. in usu tamen non est, licet Magistri vi privilegiorum possint personis idoneis committere facultatem censuras Ecclesiasticas ferendi; & ad hoc valent consuetudine inhabiles fieri. n. 14.

Religiosi Militares promittentes Regi, ut Administratori obedientiam, tenentur obedire (etiam ex præcepto obedientiæ, quod potest à Magistro imponi juxta Regulam Jacobæi Ordinis, & statuta, ac etiam Calatravæ) quoad ea, quæ potestatem Magistri concernunt, in temporalibus per se, & in spiritualibus per Ordinum Senatum exercenda; & de iis, quæ pertinent ad claves, remissivè. n. 15. & 16.

Ex dictis fit satis contrariis quibuscumque præcipuè postquam plenariam exemptionem à quorumvis Ordinariorum jurisdictione Ordines assequuti fuerunt. n. 17.

QUÆST. V.

Sive autem potestas jurisdictionis Religionis, ejusque Prælati à Pontifice Religionem approbante proveniat, sive ab ipso eam eximente, videtur id in Ordinibus Militaribus repugnare: qui licet plenarie exempti sint ab Ordinariorum jurisdictione, & per Summos Pontifices approbati, tamen eorum Prælati, nempe Magistri sunt Religiosi Laici, ac idè talis jurisdictionis spiritualis, & Ecclesiasticæ incapaces, sic docet Suar. tom. 4. de Relig. lib. 2. cap. 1. n. 3. ubi quod in his viris Laicis quantumvis Sanctis Ecclesiastica jurisdictio esse non potest; & n. 15. ubi quod etiam hodie illam non habent, si quæ sunt Religiones mere Laicorum; & in cap. 3. n. 20. ubi quod considerando in Prælato Religionis spirituales potestatem,

ex generali lege Canonica necessarium est, & sufficit, ut sit Clericus: quia Laicus etiam Religiosus non est capax spiritualis jurisdictionis, & in cap. 9. n. 10. ubi quod secundum commune jus non Clericus non est capax jurisdictionis spiritualis: quod confirmat Suar. ex antiquis Abbatibus, & Prælatibus inter antiquos Monachos, ut Anton. Hilarion. Pacom. Basil. & S. Franc. qui in opinione, & sententia Suar. non habuerunt in suos Monachos ullam jurisdictionis spiritualis potestatem, cujus capaces non fuerunt, eo quod fuerunt Monachi Laici, sed tantum domesticam, & dominativam ortam ex votis, sufficientem ad Religionum statum gubernandum.

2 Et quod Abbates illi antiqui fuerunt Religiosi Laici tenet gloss. in cap. tuam de etate, & qualitat. Panorm. in cap. 1. eodem tit. Suar. ubi sup. tom. 4 lib. 2. cap. 3. n. 20. ubi quod sub se Religiosos aliquos Sacerdotes habuerunt, qui quoad actus jurisdictionis illis non subiciebantur, sed quoad disciplinam Religiosam: nec credibile est fuisse illis aliquam spiritualem potestatem commissam, & communicatam, ait Suar. tom. 3. de Relig. lib. 2. cap. 18. n. 8. id quod in Ordine S. Jacobi factum, & ab Alexand. Pap. III. in Bulla confirmat. dicti Ordinis approbatum videtur, ut apparet ex Capitulationibus inter Fratres Laicos, & Fratres Milites, quo se in unum Religionis corpus conjunserunt, factis, quæ alibi referuntur maximè ibi: *Y que assimismo, que los Freiles Caballeros, que siempre fuesen obedientes à el Maestro en lo temporal; y los Freiles Canonigos, que fuesen obedientes à el Prior en lo temporal, y espiritual.*

3 Nec repugnare videtur hos Ordines Militares esse exemptos, & Summo Pontifici immediate subiectos, & nullam jurisdictionem spiritualem, & Ecclesiasticam habere Magistros, qui illam habere videntur, eo ipso, quod Ordines prædicti exempti sunt,

ut sup. dictum est, hoc inquam non repugnare videtur: quia hoc ex ipsius Pontificis voluntate, & privilegiis pendet; raro tamen hoc fit: quia raro expedit; & tunc necessarium videtur, ut Pontifex alicui vices suas committat, qui in rebus necessariis jurisdictionem spiritualem exerceat in Religiosos Milites dictorum Ordinum præsertim pro foro interiori Priores, & Clerici (qui in Ordinibus Calatravæ, & Alcántare Cappellani, & in Ordine S. Jacobi Parochi dictorum Fratrum Militum vocantur) constituti sunt.

4 At vero Suar. ubi sup. tract. 9. lib. 1. cap. 12. n. 6. existimat in Monasteriis exemptis necessarium esse, vel saltem Summum Pontificem illis specialiter providere, saltem per privilegia: vel certe, quod vero similis est talia Monasteria subiecta ordinario esse debent, ut ab illo gubernentur in his, quæ à jurisdictione pendunt: quamvis in ordinaria administratione externarum rerum superior Laicus habeat superioritatem in Religiosos.

5 Unde idem Suar. d. tom. 4. de Relig. lib. 2. cap. 1. n. 5. ait, quod in Religione Laicorum instituta ad curandos infirmos in publicis Xenodochis eorum Curæ commissis, licet illi inter se proprios habeant Præfectos, quibus obediant; tamen illi jurisdictionem propriè non habent, sed in Episcopis residet. Scio enim Religionem devoti P. Joan. de Deo Paulum V. motu proprio eximisse ab omnimoda jurisdictione ordinariarum in his duntaxat, quæ regularia instituta juxta constitutiones suas à Sede Apostolica approbatas, & confirmatas concernunt, ut videre est per Bullam, quam refert Tamb. de jur. Abbat. tom. 1. disp. 15. q. 4. n. 29.

6 Et consequenter ad sententiam Suar. in primeva Ordinis S. Jacobi institutione: accidit quod quidam ex Religiosis Militibus dicti ordinis aliqua delicta commiserunt, ob quæ fuerunt conventi coram Ordinario Eccle-

clesiastico loci, in quo præfata delicta perpetrarunt, ipsi autem excipiendo proposuerunt, quod non tenebantur litigare coram Dioecesano: quia erant exempti à sua iurisdictione; ad quod probandum, produxerunt dictum Alexand. III. privilegium, & consultus Pontifex super hoc respondit, quod in dicto privilegio non videtur fuisse eis exemptio ab Ordinarii iurisdictione concessa: ita ut coram eo non deberent conveniri, ita habetur *in cap. 1. de verb. signif. lib. 6.* quod Capitulum intelligitur de Fratribus Militibus dicti Ordinis, ut docet Joann. And. & Philip. Franc. Mota *in tract. de confirmat. Ordin. S. Jacobi lib. 2. cap. 1. §. 3. n. 15.* Doct. Ramirez in *exposition. d. Bullæ cap. 5. n. 17.* Carlev. *de jud. disp. 2. q. 6. sect. 3. num. 420.* & alii pœnes eum.

7 Ex hæcenus dictis in hoc toto quæsito videtur dicendum, Magistros horum ordinum non posse præcipere Religiosis Militibus sibi subditis, nec etiam Religiosis Clericis in virtute Spiritus Sancti, & sanctę obedientię; & si præcipiant, factum non tenere, nec obligare. Ratio est: quia ex usu Ecclesię præcipere in virtute Spiritus Sancti, & sanctę obedientię ad solos Prælatos Ecclesiasticos potestate spirituali præditos spectat, prout de Abbatisa loquentes sustinent Portell. *in dub. Reg. verb. Abbatisa n. 1.* Thom. Sanch. *lib. 6. Decalog. cap. 1. n. 21.* Suar. *tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 9. n. 10.* ubi etiam loquitur de Præfecto quocunque Religiosorum non ordinato, Baldell. *lib. 5. disp. 6. n. 1.* Valenz. *tom. 4. disp. 7. q. 16. punct. 3.* Sayr. *in clavi Reg. lib. 5. cap. 10. n. 26.* & alii pœnes ipsos.

8 Et quamvis Religiosi Milites horum Ordinum in sua professione Magistris obedire voveant; vovent tamen obedire juxta potestatem cujus ipsi Magistri capaces sunt, qui si tantum domesticam, & dominativam, non verò Ecclesiasticam, & spi-

ritualem potestatem habent, non poterunt præcipere, nisi secundum suam capacitatem; & consequenter, nec in virtute Sanctę Obedientię, & longe minus sub pœna excommunicationis, vel alterius censurę: cum tale præceptum ex usu Ecclesię importet quendam actum iurisdictionis spiritualis, cujus præfati Magistri, ut suppositum est, non sunt capaces: & quod Præfecti Religiosorum non Ordinati excommunicare non possint est, *text. in cap. dilecta de major. & obedien. ubi Panorm. num. 5.* in hæc verba, ex quo infertur, quod si esset aliquod Collegium Religiosorum non habentium Ordinem, non posset superior, qui non habet Ordinem, excommunicare subditos, ita Panorm. quem refert, & sequitur Man. Rod. *qq. regul. tom. 1. q. 17. art. 12.* Hieron. Rod. *resol. 2.* & alii pœnes Bonac. *de excomm. in communi disp. 1. q. 1. punct. 2. n. 6.*

9 Videtur etiam dicendum prædictos Magistros non esse proprię, & vere Prælatos, sed secundum quid, scilicet, quatenus habent dominativam, & domesticam potestatem ad instar Patrum familias; non verò ad instar Prælatorum aliarum Religionum Ecclesiasticarum, & spiritualem iurisdictionem, quę proprię, & formaliter veram prælaturam constituit, habentium, ut per Tamb. *de jure Abbatissar. disp. 32. q. 1.*

10 Sed his omnibus non obstantibus contrarium verius esse, & tenendum videtur, scilicet: Magistros dictorum Ordinum posse præcepta spiritualia in virtute Spiritus Sancti, & Sanctę Obedientię suis subditis imponere. Ratio est: quia dicti Magistri ante Magistratuū in corporationem in Corona Regia personę Ecclesiasticę, & si Religiosi Laici, in eisdem Ordinibus professi fuerunt, & consequenter capaces potestatis, & juris spiritualis, ut de Religiosis Laicis sustinent Abbas, & Felin. *in cap. causam de præscrip. idem Abbas in cap. 2. n. 2.*

de inst. & ibi Innocent, & alii, & in cap. *quavis de decim. num. 3.* & cap. *dilecta de major. & obedien.* ubi etiam Felin. & alii, *Selv. de benef. p. 2. q. 19. num. 3.* Flores de Mena *Canon. qq. lib. 1. q. 10. n. 7. fin.* Paris. *tom. 4. conf. 13. num. 8.* & sequent. & alii poenes eos. Et quod Magistri dictorum Ordinum tam in spiritualibus, quam in temporalibus potestatem, & jurisdictionem habeant, apparet ex plurimis Pontificum Bullis his Ordinibus concessis, ut videre est apud Mot. *de confirmat. Ordin. S. Jacobi lib. 2. cap. 1. §. 10. prob. 8.* ubi etiam quod Dignitas Magistralis est Ecclesiastica, & per collationem, & canonicam institutionem conferri solita à Priore Uclensi dicti Ordinis per impositionem virretti, si Magister fuisset electus in sua Provincia; à Legionensi verò si in sua.

11 Juvat Hieron. Rod. *in compend. qq. Regul. resol. 2. n. 25.* ubi quod votum solemne emissum in manibus Prælati sufficit ad subjiciendum profitentem ipsi Prælato: taliter, quod Prælatus acquirat super eum potestatem spirituales jurisdictionis; potest que ei imponere præcepta spiritualia; licet aliàs sit Religiosus Laicus: & faciunt Lara, Gonz. Man. Rod. Mirand. & Radef. *ubi infra n. 20.*

12 Præterea DD. Regibus tanquam administratoribus horum Ordinum quoad Ordinem S. Jacobi Jul. Pap. II. concessit omnimodam potestatem, & jurisdictionem in Religiosos tam Clericos, quam Laicos; ita ut ea, quæ spiritualia concernunt, per personam, aut personas Religiosas dicti Ordinis exercere possint. Verba Bullæ sunt ista: *Nos igitur, &c. in omnia, & singula Prioratus, Præceptorias, Domos, Ecclesias, & loca, nec non Priores, Præceptores, Milites, Fratres, Presbyteros, & aliàs etiam fæminei sexus Religiosas personas dictæ Militiæ, ipsam que Universam Militiam omnimodam, & supremam in temporalibus perse ip-*

sum, & in spiritualibus per aliquam per eum pro tempore ad id eligendam, & ad ejus nutum amovendam, ejusdem Militiæ personam idoneam, superioritatem, correctionem, dominium, jurisdictionem, & authoritatem gerere, & exercere possint, & debent, autoritate Apostolica, & ex certa nostra scientia tenore presentium statuimus, & ordinamus: non obstantibus, &c. hæc in Bulla, & idem concessit Adrianus Pap. VI. in Bulla unionis Magistratuum in Corona Regia.

13 Unde dicendum est, Magistros horum Ordinum in Religiosos tam Clericos, quam Milites sibi subditos habere potestatem, non solum domesticam, & dominativam, sed etiam potestatem jurisdictionis Ecclesiasticæ, & spiritualis, cujus sunt capaces, communicatam per Bullas *num. precedent. relatas*, & per Bullas exemptionis dictorum Ordinum ad instar Prælatorum aliarum Religionum; hoc tamen discrimine, ut ea, quæ pendent à potestate clavium, non habent Magistri in actu exercendi (prout illa habent Prælati aliarum Religionum, qui Sacerdotes sunt) sed in habitu tantum. Cætera verò, quæ non pendent à potestate clavium, & quæ spectant ad corporalem castigationem juxta dicta *sup. n. 3.* non solum habent Magistri in habitu, sed etiam in actu exercendi: ita de antiquis Abbatibus, qui Laici Monachi fuerunt, tenet Tamb. *de jure Abbat. tom. 2. disp. 1. q. 3. latè, & pulchre Flor. de Mena q. 10. num. 6. & 7.* & plurimis exemptis confirmat Cevall. *comm. contra comm. q. 757. n. 90.* Lara *de vit. hom. cap. 30. n. 124.* Gonz. *ad Reg. 8. Chancel. gloss. 22. n. 12.* Man. Rod. *qq. reg. q. 17. art. 12. tom. 1.* Mirand. poenes Hieron. Rod. *resol. 2. num. 25.* & in terminis Radef. in Chron. *Ordin. Militar. 2. p. cap. 8.* ibi: *El Maestre de Calatrava tiene la gubernacion Espiritual, y Temporal de toda ella, y en lo Espiritual es como Abbad en todo aquello, que puede ser hecho, y administrado sin Orden Clerical, y para la*

lo demás tiene las veces , y pòtestad de Abad el Prior del Convento.

14 Dicendum est etiam Magistros dictorum Ordinum præcipere suis subditis tam Clericis , quam Militibus in virtute Spiritus Sancti , & Sanctæ Obedientiæ , & imponere alia præcepta spiritualia , quæ non pertineant ad potestatem clavium , ut probatur aperte ex hæcenus dictis ; secus verò quæ à potestate clavium dependent , ut excommunicare , & ab excommunicatione absolvere , ut ex multorum auctoritate probavimus *sup. tract. 1. q. 12.* Sed an per personas ad id capaces facere possint Magistri , videtur non repugnare , nec contradicere eorum potestati : vidimus enim quod olim in Religionibus eligebantur in Prælatos Religiosi Laici , qui suis subditis præcepta spiritualia imponebant etiam sub censura excommunicationis , id quod etiam fecisse Magistrum Calatravæ anno 1405. contra sui Ordinis quosdam Fratres , qui noluerunt ad Capitulum accedere legimus , etsi excommunicationem illam non esse censuram Ecclesiasticam , sed solum separationem quandam à communione mensa , vel choro , vel conversatione fratrum , dicat etiam aliis , quos tacito nomine refert Suar. *de Relig. tom. 4. tract. 8. lib. 2. cap. 9. num. 10.* Verum est tamen , quod in præsentia Magistri in actu non habent prædictam potestatem , ut probavimus , & quamvis illam habeant in habitu ; qui habitus , ut per capacem possit prædicta potestas exerceri , tamen non est in usu , nec unquam vidimus per Magistros observari ; nec in suis commissionibus , seu delegationibus hanc facultatem imponendi Ecclesiasticas Censuras conferri : & certum est eos ad id posse consuetudine inhabiles fieri , sicut , & lege humana , ut per Basil. *de impediment. matrim. cap. 1. §. 2. Sarm. p. 1. defens. mon. 56. n. 4. fine.*

15 Quod autem Magister possit sibi subditis præcepta spiritualia im-

ponere in virtute Spiritus Sancti , & sanctæ obedientiæ , ultra prædicta , habetur expressè in Regula S. Jacobi *cap. 41. ibi : Si le fuere mandado , que alguna cosa hiciesse so este nombre de obediencia , &c.* & in lib. stabiliment. de anno 1555. *tit. 13. cap. 3. ibi : Lo qual les mandamos en virtud de santa obediencia , que assi hagan , y cumplan ,* & in stabiliment. anno 1600. *tit. 15. cap. 15. ibi : En virtud de santa obediencia , mandamos à el Commendador , &c.* Et *tit. 16. cap. 1. ibi : Por ende defendemos en virtud de santa obediencia ,* & in lib. diffin. Ordinis Calatravæ passim habetur.

16 Quia tamen Religiosi Militares in sua professione Regi , ut Administratori Ordinum , obedire vovent , observandum est votum illud intelligendum esse juxta potestatem , cujus Rex ipse , ut Administrator capax est , qui ut est talis non solum domesticam , & dominativam potestatem habet in actu exercendo in temporalibus per se ipsum , sed Ecclesiasticam , & spirituales in habitu exercendam per suum Ordinum Senatum , quare in castigationibus corporalibus Fratrum Militum potest præcipere secundum suam capacitatem , scilicet in temporalibus per se ipsum , & in spiritualibus per suum Ordinum Senatum , per quem facere , præcipere , & exercere potest , quæ concedunt spiritualia juxta etiam suam capacitatem , ut præcipere in virtute Spiritus Sancti , & sanctæ obedientiæ , & similia juxta Bullas Jul. II. & Adrian. VI. sæpè in hoc opere narratas ; cætera autem , quæ pertinent ad claves , an per aliquem Religiosum Clericum Ordinis possit Senatus ille exercere , ut excommunicare , &c. Jam diximus *n. præced. & infra p. 3. q. 7.* dicemus.

17 Oppositis in contrarium ex supra dictis remanet satisfactum : ad illud autem de Capitulationibus inter Fratres Clericos , & Laicos Ordinis S. Jacobi , & ad illud de conventionibus Diocesano , dic tunc temporis Ordini

nem S. Jacobi non fuisse à potestate, & jurisdictione ordinariorum plene exemptum, donec Martin. P. V. & alii anteriores Pontifices plenarie exem-
runt.

Quantum se extendat potestas coercitiva Magistri in Religiosos tam Clericos, quam Laicos sibi subditos quoad castigationem corporalem.

SUMMARIUM.

Ut pateat potestas coercitiva Magistri in subditos quanta sit, ad literam dantur capita, quæ pro criminibus commissis à Fratribus Ordinis Jacobi, hujus in Regula pœnas statuunt: ex quibus infertur nullum Judicem alium Milites in criminibus, quamvis atrocibus, recognoscere, præter Magistrum, qui judicialiter procedere debet. n. 1. 2. & 4.

Predicta capita Regula Ordinis Jacobi capienda, ac observata facilia, in primo statu, quo attento, Conventualiter Milites vivebant, hodie vero pœnæ impossibilia in praxi; sed in occurrentibus casibus, quatenus præsens status patitur, observanda: quia Regula viget. num. 3.

Magister solus est Judex in criminibus, adhuc incorrigibilitatis in Ordine Jacobi; & quidquid sit de aliis, in hoc per Capitulum generale ann. 1600. stabilitum, causas criminales terminari debere per consilium Ordinum, cum duobus Antianis Militibus; quo non obstante adhuc per se poterit Magister has causas Militum decidere; & ratio. n. 5.

Magister, qui pro homicidio à Milite patrato, post anni pœnitentiam impositam, ut ad ulteriora procederet, Summum Pontificem consulere tenebatur, ab hoc liberatus est per Leonem X. et in iis delictis, quorum meminit Regula, ipsam quoad pœnæ impositionem sequi tenetur; in aliis juri communi stare. num. 6. & 7.

QUESTIO VI.

PRO varietate, & qualitate criminum à Fratribus Militibus Ordinis S. Jacobi commissorum diversæ pœnæ constitutæ sunt in Regula dicti Ordinis à cap. 40. usque ad 71. quæ, quia à nobis necessaria, & utilia erunt ad aliqua inferenda, hic transcribere, licet aliis videar onerosus, decerni, & sunt, ut sequuntur.

Cap. 40.

, Ningun Freile, que fuere acusado, se oñe defender, ni se defenda, por portiossa razon. Mas despues de la acusacion goçesse hecha la venia, ser purgado por penitencia, y no, contradiga à el acusador en alguna cosa, porque de ello no nazca rençilla, ò escandalo.

Cap. 41.

, Si algun Freile fuere hallado, que cometiò hurto, ò fornicacion, ò fuere descubridor de los secretos de el Capitulo, ò inobediente si le fuere mandado, que alguna cosa hiciesse, so este nombre de obediencia, y no lo quiso hacer, ò hirio con arma, mas à su Freile, ò à su muger con palo, ò con otro linage de armas, con que pudiesse quebrarle hueslo, q por tal ocasion suele algunas vezes acontecer, que por pequeña llaga viene el hombre à muerte, ò se defendiere con armas, ò sin ellas, queriendolo el Maestre prender, ò mandandolo prender, ò quien en alguno de los pecados sobredichos hiciesse pecar à su Freile, ò le aconsejare, que dexe la Orden, haga penitencia de un año, hasta que el Maestre informado de las Esçripturas, y con consejo de los Doctores de ellas, le de condigna penitencia, segun la calidad de su culpa, y pecado.

Cap. 42.

, Esta es la penitencia de un año:

, lo

lo primero, que le sea quitada la señal de la cruz de la vestidura de el Freile : y despues de esto le sean dadas regulares disciplinas. Y si fuere Caballero, seanle quitadas las armas, y el cavallo : y si fuere Caballero, ò no, coma en tierra sin manteles, y coma de la vianda de los sirvientes, y esse mesmo servicio haga que ellos. Del lugar, ò escudilla en que comiere, no sea oßado quitar perro, ni gato, ni ave si alli llegare. No entre en Capitulo. Estè el poßtrero de todos en la Iglesia. En el Miercoles, y Viernes sea disciplinado secretamente, y no gravemente ; ayunen en los mismos dias, y el Miercoles coma vianda quaresmal, y el Viernes pan, y agua solamente.

Cap. 43.

Y si alguno de los Freiles en algun pecado de los sobredichos cayeren en secreto, y el mesmo se acusare de ello à el Maestre, ò à el Comendador, con devocion, y humildad, no le sea quitada la cruz, ni el cavallo, ni las armas, ni sea privado de la mesa, y comun vida de los otros, ni de el Capitulo, ni de la Iglesia, ni sea disciplinado en el Capitulo ; pero secretamente le sean dadas regulares disciplinas, y cumpla las otras cosas sobredichas.

Cap. 44.

De el fornicio, ò homicidio, confiesse à los Clerigos, que para esto fueren diputados por el Maestre, ò por el Capitulo, ò Convento ; ò si fuere acusado delante de el Convento, haga penitencia en todo, como es dicho, solamente en el Convento, y no ante el pueblo ; pero el que publicamente pecare, haga publica penitencia. Y esta regla se entienda, asì de las mayores, como de las menores culpas ; es à saber, que quien publicamente pecare, publicamente se arrepienta.

Cap. 45.

El Freile, que dixere falso testimonio de su Freile, tal, que si verdad fuesse, aquel de quien lo dixo, debia de hacer penitencia de un año, ò de medio, essa mesma penitencia le den à el doblada. Y quien en tal pecado fuere hallado tres veces, puede ser echado de la compania de los otros Freiles, y de la Casa. Lo qual queda à la providencia de el Maestre.

Cap. 46.

Si con testigos idoneos se pudiere probar, que algun Freile, ò Freiles hicieren habla, ò ayuntamiento de vando, seales dada penitencia de un año, y tal puede ser el delito, que el Maestre les de otra mayor penitencia.

Cap. 47.

Si aconteciere (lo que Dios no quiera) que algun Freile matare à otro su Freile, ò à otro Freile de qualquiera Orden, si pudiere ser habido, sea preso, y puesto en grillos, ò hierros, y estè en penitencia de un año hasta, que el Maestre le de penitencia de tan grande homicidio, con consejo de el Apostolico, ò de quien sus veces tenga. Y si algun Freile matare à su muger, essa mesma penitencia le den.

Cap. 48.

El Freile, que matare algun hombre, que no sea de Orden (lo que Dios no quiera) y viniendo por si mismo, y de tal homicidio pidere devotamente perdon, no sea preso, mas haganle hacer penitencia de un año, hasta que por el Maestre le sea impuesta la penitencia, que por el Papa le sea dada, ò por quien sus veces tuviere ; y si fuere avisado por otro, sea preso, y confrenido à hacer la dicha penitencia ;

, y si por caso acaeciére , que algun , Freile cortare miembro à su Freile, si , pudiere ser habido, sea preso , y sea- , le dada esta misma penitencia, hasta , que el Maestre haga su consejo , y le , de penitencia conveniente.

Cap. 49.

, El Freile , que pusiere fuego , ò , hiriere à Clerigo , ò à otro qualquier , Ordenado , ò quebrantare Iglesia , , ò hiciere otro qualquier sacrilegio , , haga penitencia de un año , hasta , que el Maestre le de otra penitencia , conveniente à su pecado.

Cap. 50.

, El Freile , que en defension de , los Castillos , Casas , ò de las otras , cosas de la Orden , que el Maestre , mandare defender , por ventura ma- , tare hombre, la penitencia que por , tal homicidio se le debe dar , no la , tenga el solo , mas todos los Freiles , la tengan comunmente con el , y sean , sus particioneros en la penitencia , por cuya utilidad el cometió el di- , cho homicidio. Mas porque el fue , hacedor de el delito , ayune sobre , todos, los Viernes de la Quaresma , mayor à pan , y agua.

Cap. 51.

, El Freile que hiriere à su Freile , , no con armas , ò el que amenazare , à su Freile con armas , aunque , no le hiera , denle penitencia , de medio año ; la qual es esta : Lo , primero , que le sea quitada la señal , de la cruz de la vestidura , y sea dis- , ciplinado con regulares disciplinas ; , si fuere Caballero , le sea quitado el , Caballo , y las armas ; y si fuere Ca- , ballero , ò no , coma en tierra sin , manteles , y de la vianda de los ser- , vidores , y haga los servicios , que , ellos hacen ; no quite de la escudilla , mientras comiere à el perro , ò gato , , ò ave que alli llegare ; esté en la , Iglesia el postrimero de todos, ayu-

, ne el Viernes à pan , y agua : en ef- , condido sea disciplinado.

Cap. 52.

, El Freile , que à su serviente , ò , page de lanza , ò otro qualquier , hombre hiriere con qualquier cosa , , que quebrantare hueso , ò lo llaga- , re , denle penitencia de medio año , , pero no le quiten el habito , ni el , caballo , ni las armas , si fuere Ca- , ballero.

Cap. 53.

, El Freile , que descubriere ò pu- , blicare los pecados de su Freile , , denle aquella misma penitencia , que , debia de haber aquel cuyos peca- , dos descubrió.

Cap. 54.

, Si algunos Freiles huvieren en- , tre si discordia , y algunos de los , otros Freiles por manera de vando , ayudare à alguno de ellos, denle pe- , nitencia , que ayune cinco Viernes à , pan , y agua , y sea herido hasta que , le duela ; pero no con regulares dis- , ciplinas.

Cap. 55.

, El Freile, que contendiere con su , Freile , y se ofreciere , que se lo hará , conocer por batalla , sea disciplina- , do con regulares disciplinas , y ayu- , ne quince Viernes à pan , y agua , y en , cada Viernes sea disciplinado en ef- , condido , y no gravemente.

Cap. 56.

, El Freile , que con ira movido , con su Freile lo quisiere aviltar , y aba- , xar , hecha la venia , sea disciplinado , hasta que le duela gravemente , y , ayune un Viernes à pan , y agua.

Cap. 57.

, El Freile , que desmintiere à su , Freile , haga venia , y cumpla lo , que le mandaren , y si con ira lo des- , mintió , denle disciplina.

Cap. 58.

, El Freile, que denostare à su Freile por vituperio, trayendole à la memoria el aleve, ò traicion, q̄ no hizo seyendo Freile, sea disciplinado con regulares disciplinas, y ayune una Quaresma de Viernes, y cada un Viernes le den disciplinas en abscondido.

Cap. 59.

, El Freile que denostare à su Freile, le, no por manera de acusacion, segun el mandamiento de la Regla, (que aquello no seria denuesto) mas por vituperio, diciendole, y retrayendole el mal que hizo, ò dixo estando ya en la Orden, ò antes que viniesse à ella, segun la calidad, y cantidad del dicho vituperio, el Maestre le imponga penitencia, haciendo primero la venia, y dandole disciplinas, segun el merecimiento de su culpa.

Cap. 60.

, El Freile, que por la bienaventuranza que hubo antes que recibiesse el habito, ò despues en la Orden, ò por la nobleza de su linage, trayendolo à la memoria se ensalzare, haga venia, y denle disciplinas, y segun la cantidad, y calidad de su culpa le impongan la penitencia, segun el mandamiento de nuestro Sr. que dice, quien se ensalzare será humillado, y quien se humillare será ensalzado.

Cap. 61.

, El Freile que aviltare à su Freile, le ò à el linage de su Freile, y por le amenguar le dixere, qual fue, antes que fuesse en la Orden, ò despues que fue en ella, haga venia, y denle disciplinas, y segun la cantidad, y calidad de su culpa le sea dada la penitencia.

Cap. 62.

, El Freile, que à su Freile, ò à

Tom. II.

, otro alguno dixere, que si no fuesse por el habito de la Orden que recibe, le haria algun mal, haga venia, y denle disciplinas, y ayune tres Viernes, y segun la cantidad, y calidad de su culpa le sea impuesta penitencia.

Cap. 63.

, Todo lo que el Maestre, ò el Comendador mandare à sus Freiles, que hagan; sin ninguna contradicion, lo cumplan de buen corazon, y sin dilacion. Y si alguna cosa que les fuere mandada les pareciere injusta, ò agraviada, por esso no contradigan la palabra de el Maestre, ò del Comendador; mas obedeciendo el mandamiento, pueden, si les pareciere, darles consejo. Finalmente deben poner en obra lo que les fuere mandado. Y si no cumplieren el mandamiento, y todavia lo contradixeren, denles penitencia, que ayunen quince Viernes à pan, y agua, y hagan primero venias, y denles disciplinas, y todavia sean constreñidos à cumplir lo que les fuere mandado.

Cap. 64.

, El Freile que amenazare à su Freile, le, que le hará algun mal, aunque sepa dexar la Orden, ò si dexare el habito de la Orden, haga venias, y denle disciplinas, y haga penitencia, ayunando quince Viernes à pan, y agua.

Cap. 65.

, El Freile que menospreciare su Orden, y con ira echare de si la vestidura con la señal de el habito, pascado, se por penitencia de un año.

Cap. 66.

, El Freile que jurare, y mintiere, haga venia, y denle disciplinas, y ayune cinco Viernes à pan, y agua, si mintiere sin juraméto en alguna cosa, haga venia, y no beba vino esse

, dia: y si jurare aunque no mienta , pierda el vino esse dia.

Cap. 67.

, El Freile que movido con ira , riniere con su Freile , hagan venia , y , denle disciplinas , ayune seis Viernes , à pan , y agua , y no beba vino esse , dia ; pero si la rencilla no fuere con , ira , , haga venia , y pierda el vino , de aquel dia.

Cap. 68.

, El Freile que contradice simple- , mente la palabra de el Maestre , ò , de el Comendador , pierda el vino , de esse dia.

Cap. 69.

, El Freile que tuviere en division , con su Freile , y le hiciere , ò dixere , mal , ò fuere maldiciente de las otras , gentes , porque debemos de tener , caridad à todos , haga venia , y den- , le disciplina , y no beba vino aquel , dia.

Cap. 70.

, El Freile que quisiere cùplir su vo- , luntad , y el Maestre , ò Comenda- , dor no lo huviere por bien , y si , dixere , peor me abreis para el servi- , cio de Dios , haga venias , y denle , disciplinas , y ayune siete Viernes à , pan , y agua , y pierda el vino esse , dia.

Cap. 71.

, Si algun Freile dixere , ò hicie- , re mayores pecados , ò semejantes à , los sobre dichos , contenidos en esta , Regla , que no estan escritos en ella , segun la calidad , y cantidad de el , pecado le sea dada penitencia salu- , dable.

2 Multa , & utilia ex his capitu- , lis colligi possunt. Primum est Magis- , trum Judicem Ordinarium esse suorum , subditorum , qui nullum aliud ex dic- , tis capitulis Judicem recognoscunt , etiam pro crimine homicidii , maximè , post exactam Martin. Pap. V. exemp-

tionem , & Leon. Pap. X. concessio- , nem , de qua statim agemus , sicut de , aliam Religionum Prælati , tenent , Tamb. tom. 3. in praxi crim. q. 11. Hieron. Rod. resol. 37. n. 2. & alii apud , eum.

3 Secundum: omnia in dictis capi- , tulis contenta intelligenda esse secun- , dum statum Ordinis eo in tempore , quo , facta , & ordinata fuerunt , & Regula , dictata , & approbata fuit talis status , in quo (ut ex Regula , & illius capitu- , lis sup. citatis apparet , & nos in hoc , opere sepè probavimus) omnia erant , communia omnibus fratribus dicti Or- , dinis , & tam persone , quam bona in , communitate existebant conventuali- , ter viventibus fratribus Militibus , & hoc statu Ordinis contenta in dictis ca- , pitulis Regulæ observatu facilia fue- , runt. Illo tamen primevo statu commu- , nitatis deficiente , & prout præsens est , difficilia , seu potius impossibilia ob- , servatu videntur ; itaque in occurren- , tibus casibus Magister proportionabi- , liter , & quatenus status præsens pati- , rur , & in Conventibus Clericorum dic- , ti Ordinis poterunt adimpleri , proce- , dit: video enim Jullium Papam II. etiam post statum primevum in hoc , præsentis omnia Regula præfata con- , tentis approbasse , & confirmasse anno , 1507.

4 Tertio: in criminibus dictorum , Militum Magister etiam judicialiter , procedere potest , ut colligitur ex cap. , 46. De modo autem , quem observare , in procedendo debet , videndus est , Fr. Manuel Rod. qq. reg. tom. 2. q. 3. art. 1. & 2. & 3. & q. 11. art. 5. Tamb. , ubi sup. q. 3.

5 Quarto: quod in proferenda sen- , tentia , & poenitentia imponenda pro , quocumque crimine à Fratre Milite , emisso , Judex Ordinarius , & unicus , est Magister sine aliorum Fratrum , dicti Ordinis consensu , nec consilio , ut patet ex omnibus sup. citatis capitu- , lis Regulæ , & est notatu dignum , quod , etiam delicti incorrigibilitatis judi- , cium

cium ad solum Magistrum spectat, ut in cap. 15. dictæ Regulæ ibi: *Et si fuere incorregible no solamente en esto, mas en qualquier otro pecado, o vicio, el Maestre ordene de el como viere que conviene.* Unde quidquid in aliis Religionibus per Regulam, seu constitutiones observetur, in Ordine S. Jacobi contra præfata Capitula Regulæ, & potestatem, ac authoritatem Magistri, & sui Consilii Ordinum noviter in generali Capitulo de anno 1600. tit. de los Jueces statutum est, ut causæ criminales Fratrum Militum dicti Ordinis cum duobus ex Ancianis Militibus in consilio prædicto assistentibus, & votum similiter habentibus, terminentur: sed si illis omisis, nec vocatis, causæ decidantur, & sententiæ proferantur, in eo capitulo non annullantur: imo licet sic per Magistrum cum consensu Capituli Generalis sit decretum, Magister solus poterit ab illo recedere quoties voluerit, ut cum multorum authoritate in simili provabimus *sup. tract. 1. q. 21.* & hoc etiam, si statuta illius Capituli Generalis fuissent à Pontifice approbata. (quod negamus) nam approbantur quatenus non sunt contraria Regulæ, aut juri communi, ultra quod tales Milites Anciani nullo gradu litterarum præditi merita occurrentis causæ cognoscere nequeunt, nisi per Regulam, & Ordinis Constitutiones causa sit terminanda, in quo etiam litterarum defectus erroris proxima causa erit.

6 Dixi *sup.* posse Magistrum cognoscere de quocumque delicto à Fratre Milite commisso, sed pro homicidio intra, vel extra Ordinem facto (pœnitentia unius anni de qua in cap. 42. imposita) consulendus est summus Pontifex per Magistrum, ut secundum illius responsum, & jussu ad ulteriora Magister procedat; sed hoc consulendi onus Magistro sublatum fuit per Leonem Pap. X. qui, ut in margine cap. 47. Regulæ notatur, & in Bulla dicti Pontificis continetur, hoc totum ar-

bitrio Magistri relictum est, ut pensatis delicti qualitatibus, & circumstantiis puniendi, & castigandi, & pœnitentia peracta, seu pœna adimpleta absolvendi dicti Ordinis Fratres, qui in homicidii etiam qualificati reatus pro tempore inciderint, Magister authoritatem habeat.

5 Quinto, quod in præfatorum Militum causis decidendis, & judicandis, & eorum delictis puniendis, omisso jure communi, secundum memorata Capitula Regulæ procedere, nec non pœnam in illis taxatam subditis delinquentibus imponere debet Magister; in his autem, quæ in Capitulis dictæ Regulæ præscripta non reperiuntur, jus commune in eorum judiciis observari debet: quilibet enim, nemine excepto, in judicando ad sacros Canones servandos obligatur *cap. 1. de constit. ad quod Tridentinum Concil. sess. 29. de Regular. cap. 8.* ubi præcipit Regularium superiores in suæ congregationis Monasteriis visitandis illa observare debere, quæ in sacris Canonibus, & in eodem Concilio decreta sunt, ita Villagut. *lib. 6. cap. 2. per tot. Gregor. Say. in clavi Reg. lib. 12. cap. 57. n. 57. Franc. Gufer. cap. 13 per tot. Tamb. ubi sup. q. 4.* Sed quia pro homicidio etiam qualificato à Fratre Milite commisso ultra unius anni pœnitentiam in cap. 42. dictæ Regulæ præscriptam, arbitrio Magistri talis Miles delinquens venit puniendus ex præfata Leon. X. concessione: quousque illud protendatur arbitrio, ex sequentibus apparebit.

Utrum Magister ad veritatem delicti exprimendam possit ad torturam devenire, ac Fratrem Militem torquere.

SUMMARIUM.

Magister in his Ordinibus poterit Milites criminosos relegare intra Regni limites ex causa gravissima, qua non inter-

veniente, talis pœna sicut, & tortura nequit imponi; præsertim hæc, quæ nobilibus infligi prohibetur legibus Regiis; etsi aliquando infligatur (quod quando faciendum, remissivè) quoad Regulares, non communis tortura, sed alia esse debet.

QUÆSTIO VII.

Certum est Clericos, & Religiosos regulariter non debere torqueri, nisi delicti qualitas sposcat, & aliter veritas haberi non possit; & tunc non debet eis ita gravis tortura inferri sicut Laicis: unde supponi non debent aculeis, vel fidiculis; sed virgulis, seu corrigiis, Abbas *cap. cum in contemplatione n. 6. in fine* Rod. *qq. Regul. tom. 2. q. 20. art. 7.* Hieron. Rod. *resol. 45. n. 7.* ubi post alios refert Mirand. *tom. 1. Ordin. jad. q. 26. art. 13. conclus. 2.* asserentem Clericos, vel Monachos (casu quo debeant torqueri) non esse torquendos per Laicos propter indecentiam, idque raro: immò, & rarissimo in aliquo specialissimo, & gravissimo casu, per magna, & graviora, seu urgentiora, quam in aliis, judicia, sicut fit cum nobilibus; unde cum præfati Milites, non solum Religiosi, sed nobiles sanguine sint, torqueri nequeunt *ex l. 24. tit. 22. p. 2* ubi Gregor. *verb. tormento l. 2. tit. 30. p. 7. l. 4. tit. 2. lib. 6. recop. ibi: Que ningún hidalgo pueda ser puesto à question de tormento;* & plures referens tenet Gu-tierr. *pract. qq. lib. 4. q. 15. per tot. ubi à n. 17. excipit plures casus in quibus nobiles torqueri possunt.* Quando autem Magister ad torturam poterit devenire, videri potest per AA. supra citatos: in eo autem quod Monachi per Laicos torqueri non debeant propter indecentiam, in Fratre Milite, nulla, neque inconveniens ullum considerari potest.

Utrum Magister Fratres Milites sibi subditos delinquentes possit pœna exilii punire.

SUMMARIUM.

Prælati Regulares possunt pœna exilii punire subditos in causis gravissimis adhibita distinctione intra, vel extra Religionem; sed Milites Religiosi possunt relegari intra Regna.

QUÆSTIO VIII.

Posse Prælatos Regulares pœna exilii punire sibi subditos delinquentes, probatur *in cap. cum beatus 45 dist. cap. si qui 3. q. 4. cap. 1. de calunn. & tenet Rod. qq. Reg. tom. 2. q. 24. art. 1.* Suar. *de Relig. tom. 4. tract. 8. lib. 2. cap. 10. n. 8.* Hieron. Rod. *resol. 48. n. 12.* ubi quod hæc pœna non est imponenda Religiosis, nisi gravissimis, magnisque offensæ, seu scandali criminibus, Tambur. *ubi sup. q. 16. per tot.* ubi cum Suar. distinguit inter exilium intra Religionem, vel extra ipsam: quæ distinctio in præfatis Militibus locum non obtinebit, dum tamen intra Regis nostri Regna, quæ pro Provincia præfatorum Militum habentur, relegatio fiat.

Utrum Magister possit sibi subditis pœnam mortis, vel mutilationis membrorum imponere.

SUMMARIUM.

Quia Ecclesiasticus iudex inferior Summo Pontifice nequit pœnam mortis imponere subditis, solumque valet carceri perpetuo mancipare eos, ad hoc etiam Magistri facultas extendetur, non amplius; cum Milites privilegio gaudeant, ob quod, ut Ecclesiastica persona reputantur, sicque Rex quoad Milites procedit non ut Rex, sed vi Ecclesiasticæ jurisdictionis, & potestatis antiquis Magis-

gistris competentis, ipsique per Papam indultæ, ut oppinatur Navarr. cujus verba dantur. n. 1.

Unde falso testatur Bobadilla de pravi contraria puniendi scilicet Milites etiam pœna capitali, etsi occultè; & Carleval, dum ait, hoc licere Magistro virtute Bullæ Leon. X. cum in ea tale concessum non sit, sed tantum sublatam Magistro onus consulendi Pontificem in casu homicidii; nec quod de potestate Magistri ad delegandum causas criminales intelligendum, nisi delegatio fiat persona ejusdem Ordinis. n. 2. & 3.

QUÆSTIO IX.

Nullum Ecclesiasticum judicem Summo Pontifice inferiorem posse mortis pœnam suis subditis imponere probat *tex. cap. cum ab homine de jud. & tenet Man. Rodr. qq. Reg. tom. 1. q. 31. art. 21. Suar. de Relig. tom. 4. tract. 8. lib. 2. cap. 10. n. 1 & sequent. Tambur. de jure Abbat. tom. 3. in prax. crim. q. 18. n. 7. Hieronym. Rod. resol. 48. n. 4. ibi: quod Religiosi committentes delictum, cui in seculo respondit pœna mortis, aut damnationis ad metalum, posse carceri perpetuo mancipari (ad quod videtur se extendere posse potestas Magistri ex concessione Leon. Pap. X. supra relata pro homicidio etiam qualificato, de quo in dicta concessione, & in capit. 47. & 48. & aliis Regulæ supra relatis) Navarr. de reddit. Eccles. q. 3. mon. 27. cujus verba, quia tanti viri sunt, & in terminis de dictis Fratribus Militibus loquitur, hic transcribere non gravabor, ibi: Vigesimo septimo moneo, demitratum fuisse me ubi sup. de prefato N. quod tot falsa audeat asserere de Religionibus Militaribus, & professoribus illarum directè, vel indirectè: & quidem, mea sententia, & periculosa, & juri, & factò contraria; primo enim ait, & infra: tertio, quod non gaudeant privilegio fori, immò judicentur à iudicibus Laicis, in quorum territorio degunt, cum non*

solum jure, sed etiam consuetudine totius Hispaniæ inviolabiliter observata nullus eorum judicetur ab alio, quam à Rege, vel Ordinum consilio, quod ipsum representat, vel à Prior: à Rege, inquam, non tanquam Rege, sed tanquam Administratore Magisteriorum supremorum illorum Ordinum: ita quod nec ipse, nec consilium ejus judicat eos auctoritate Laica, sed Ecclesiastica, quam olim Magistri habebant, & nunc habet Rex, non ut Rex, sed tanquam Administrator constitutus à S. Sede Apostolica Magisteriorum illorum, quæ faciunt Regiæ Coronæ annexa, sive unita, ante quod nullus Rex Hispaniarum exercuit in illos ullam jurisdictionem amplius quam in Clericos, ut constat per Historiam; & per praxim, quam in hanc diem sola Ecclesiastica jurisdictione judicantur: & ideo ubicumque delinquant, nullus ibi, si non adest Rex ipse, vel Prior, vel consilium prefatum, punit eos, utpotè privilegio fori exemptos ab omni jurisdictione Laica, etiam Regia, quatenus est Laica, & ita quatenus habet jurisdictionem Ecclesiasticam, per quam non infligitur pœna sanguinis, quæ est una præcipua causa: quare tantopere appetitur Militia horum Ordinum, quæ suos professores omnes à timore pœnæ sanguinis liberat, sicut Ordo Sacer: unde Præsides, & Consilarii consilii prædictorum Ordinum non possunt esse Laici, sed oportet, ut sint Religiosi Ordinum illorum, quod esse notissimum, & usitatissimum mox demonstrabitur, ita Navarr.

2 Unde nescio, quo jure justificari possit praxis, de qua testatur Bobadilla in sua politica lib. 2. cap. 19. n. 25. dicens: En caso, que contra alguno de los Caballeros de las Ordenes Militares, se ha de executar pena de muerte por mandado de el Maestre, ò de el Consejo de Ordenes, se comete à un Caballero, y à un Religioso de la Orden, que le degraden, y luego se execute la pena contra el en secreto, dandole garrote en su aposento, y assi se ha practicado en estos tiempos. Ita Bobad. qui hac praxi contentus esse

non debuit, nec de illa testari, si forte ullo casu evenit; sed potius quod est de jure firmare, quo, ut jam diximus, Magister (qui Judex est Ecclesiasticus, & ut talis suos judicat Milites) minime potest illis poenam mortis imponere.

Non me latet Carlev. de jud. lib. 2. tract. 1. sect. 3. n. 435. dixisse, posse Regem D. N. ut supram, & perpetuum Ordinum Administratorem delegare causas criminales Religiosorum Militarium cum potestate puniendi capitaliter juxta facultatem ipsi concessam, ex Bulla Leon. X. absque necessitate impetrandi denuo à P. Maximo commissionem ad puniendum, & judicandum prædictos Milites poena etiam capitali dignos: sed hoc in præfata Bulla concessum non reperitur; in ea enim solum petitum, & sublatum fuit onus, & gravamen consulendi Pontificem per Magistrum juxta cap. 47. & 48. Regulæ Ordinis S. Jacobi, cætera relinquente dispositioni juris, nec aliud petitum fuit: imò, nec credibile est voluisse Pontificem concedere Magistro facultatem, qua nec ipse utitur, nec ulli Ecclesiastico Judici concessa invenitur. Præterea illud, quod de facultate delegandi ait Carleval, intelligendum est, dum tamen delegatio fiat Militi ejusdem Ordinis: nam alteri personæ, quæ ejusdem Ordinis non sit, id committi nequit, partibus reclamantibus, ut in terminis docet Cabed. decis. 61. n. 6. Cevall. de cognit. per viam violentiæ q. 149. n. 8.

An Magister possit Fratrem Militem sibi subditum ad triremes damnare.

SUMMARIUM.

Et si triremium poenam subditis infligere Prælati Regulares valeant, temperate licet adhuc hodie, tamen illa imponi Militibus horum Ordinum, utpotè nobilibus, nequit.

QUESTIO X.

IN Prælati Regularibus potestatem addesse imponendi suis Subditis triremium poenam docet consuetudo singularium Religionum, de qua testatur Navarrus Comm. 2. de regul. cap. 52. quæ consuetudo jurisdictionem tribuere potest ex cap. 2. de offic. Ord. cap. cum contingat de for. compet. & de ejusmodi potestate in Prælati Regularibus testatur etiam Rod. in summ. de Ord. jud. cap. 12. n. 13. & quest. Reg. tom. 2. q. 33. art. 1. & tom. 1. q. 31. art. 28. Tamb. de jur. Abbat. tom. 3. in praxi crimin. q. 17. Suar. de Relig. tom. 4. tract. 8. lib. 2. cap. 10. n. 3. usq. ad 8. Hieron. Rod. resol. 57. n. 3. Ubi novissimè refert decretum quoddam S. Congregat. Cardinal. ex speciali Urbani VIII. facultate, quo atento (ait Hieron. Rod.) non posse hodie ad triremes relegari aliquem Religiosum, nisi per Generalem Ordinis de assensu sex ex Ancianis Patrum: semper enim hanc poenam gravissimam antecedere solet privatio habitus, & expulsio ab Ordine; sed cum præfati Milites nobiles sanguine sint, & esse debeant secundum sui Ordinis constitutiones, & statuta, ac ideo prærogativis nobilium Fratrum fruantur, minime possunt hac triremium poena, vel alia ignominiosa, ut fustium publicorum, damnari, Thom. Gram. decis. 32. Cova. lib. 2. variar. cap. 9. n. 4. Otalor. de nobilitat. p. 5. cap. fin. n. 4. Duén. alios allegans. in reg. 190. n. 6. Joann. Gutierr. pract. qq. lib. 4. q. 16. n. 5. & 6.

An Magister possit suos Subditos degradare, ac brachio seculari tradere, & qua forma in degradatione servari debet.

SUMMARIUM.

Duplex sententia refertur, affirmans una, negans altera, Clericos, seu Reli-

giosos posse degradatos tradi Curie seculari puniendos, etiam ob atrociora delicta, nisi simul incorrigibilitas adsit, quæ ab aliquibus temperantur, ita ut Judicis arbitrio æstimantis facti circumstantias hoc relinquantur: & facilius admittenda talis Curie traditio in prima tonsura initiatis, quam in aliis. n. 1. & 2.

Unde in Fratribus Militibus, qui non ratione Clericatus, personæ Ecclesiasticæ sunt, traditio Curie seculari admittenda, sed prius degradari, & insignibus Militie exui debet Miles, quia nobilis, juxta legem Regni, & talis degradatio fieri per personam ipsius Militie, & sic intelligitur opinio. Bobad. ibid. n. 2. & 3.

Idem per omnia tenendum est quo ad crimina tam contenta in Regula, quam extra illam, perpetrata à Religiosis Militibus Novitiis, quos equidem Magister similiter, ac professus punire valet, si ipsi in Religione permanere velint, cum alium Judicem non habeant, à quo corrigantur. n. 4. & 5.

QUÆSTIO XI.

IN hac q. duæ sunt contrariæ sententiæ: una a firmat, Clericum, seu Religiosum ob nullum crimen quantumcumque grave, etiam quod sit parricidium, vel homicidium per insidias perpetratum, vel alia gravissima delicta, quæ congerit Bernard. Diaz. in sua pract. cap. 139. n. 138. nullo modo posse tradi degradatum Curie seculari puniendum, ni simul sit incorrigibilis: ita tenent, & communem, & receptam opinionem dicunt in cap. cum non ab homine de judic. Butr. Immol. & Aretin. Bernard. Diaz. ubi sup. cap. 90. Covar. lib. 2. variar. cap. 20. n. 7. & alii plures apud Farin. in prax. tom. 1. q. 8. n. 81. Manuel Rod. qq. regul. tom. 2. q. 34. art. 1. Suar. de Relig. tom. 4. tract. 8. lib. 2. cap. 10. n. 1. & 2. Tamb. ubi sup. q. 18. n. 7. Hieron. Rod. resol. 48. n. 28. dicens: Judices Regulares, atento jure communi, minime gētium, posse subdi-

tos suos tradere brachio seculari, non expectata incorrigibilitate, etiam si crimen sit ex atrocioribus, quod est verius, & probabilius.

2. Alia est contraria sententia, scilicet quod in qualificatis homicidiis (puta per insidias, ac industriā) & proditoriis aliis gravissimis delictis personæ Ecclesiasticæ, nulla data incorrigibilitate debeant Curie seculari tradi, ita Abbas, & multi alii, quos allegat. Farin. ubi sup. & hanc sententiam sapius fuisse servatam in praxi testantur ultra alios Dec. Abbas Angel. & Bernard. Diaz. apud Farin. ubi sup. ubi id totū Judicis arbitrio relinquit, qui Clericū Curie seculari tradet, si inspectis loci, temporis, & personarum qualitatibus adeò Reipublicæ perniciosum crimen judicaverit, ut necesse sit, ob scandali timorem Clericum Curie seculari tradere; aliās secus, si tale emittens scandalum cesset: quod admittit Man. Rod. ubi sup. agens de illis Monachis, qui suum suffocarunt Provincialem, de quibus etiam Bern. Diaz. in sua pract. cap. 100. de parricid. ubi quod hæc traditio in Clericis primæ tonsuræ enormia homicidia perpetrantibus facilius potest admitti, quod in Militibus Ordinum Militarium, qui non ratione Clericatus, Ecclesiastici sunt, minus inconveniens poterit generari ex traditione, quæ si faciēda sit, prius degradandus, & insigniis Militaribus deponendus est Frater Miles, L. 1. ff. de his, qui not. infam. L. 25. tit. 21. p. 2. ibi: Perder los Caballeros honra por su culpa de la Caballeria es la mayor habilitanza, que puede rescibir, pero segun los antiguos ballaron, esto puede acaescer en dos maneras. La una, quando les suelen dar tan solamēte Orden de la Caballeria, è non les dan otra pena en los cuerpos. E la otra, quando hacen tales yerros, porque merecen muerte. Nota, quod sequitur. Caes. tunc, antes le deben toller la Orden de Caballeria, que los maten, & infra prosequitur lex ista ponendo formam, & modum degradationis, ibi:

Y la manera de cómo le deben toller es esta, que debe mandar el Rey á un Escudero que le calce las espuelas, y le cinga la Espada, è que le corte con un cuchillo la cinta de la parte de las espaldas; è otro si, que taje las correas de las espuelas teniendolas calzadas, è despues que esto le hoviere fecho, non debe ser llamado Caballero, è pierda la honra de la Caballeria, è los privilegios.

3 Debet itaque Rex jubere alicui Ordinis Militi, quod calcaria ponat Militi degradando, enseque cingat, & demum retro scindat zonam, qua pendet ensis, scindatque calcarium corrigias: quo facto, perdit nomen, & privilegia Militiæ: postea, sicut in degradatione, & depositione actuali raditur tonsura Clericorum degradandorum, & ipsi vestibus sacris expoliantur, & perdunt dignitatem & locum, quem habebant ante dignitatem, & ita jurisdictioni seculari traditur: ita etiam in casu nostro magnus Magister, seu de ejus licentia, quilibet Religiosus Ordinis debet spoliare habitu regulari Fratrum Militum occidendum, & sic pribatur omni privilegio regulari: de hac praxi testatur Bobad. in sua politica lib. 2. cap. 19. n. 25. in 1. tom. dicens: En caso de que contra alguno de los Caballeros de las Ordenes Militares, se ha de executar pena de muerte por mandado de el Consejo de las Ordenes, o de el Maestre, se comete á un Religioso, y aun Caballero de la Orden, que le degraden, y luego se executa la pena contra el, &c. Refert etiam Rom. in sua Repub. vol. 5. cap. 1. dicens: Tambien hay pena para los Comendadores, quando los quitan el habito por culpas que cometen, porque calzadas las Espuelas, y ceñida la Espada con su habito de Caballeria antiguamente el Maestre mandaba á un Escudero, que le degradasse publicamente, y esto era cortandole el Talabarte con un cuchillo, de manera q se le cayesse la Espada en tierra, y asimismo le cortaba las correas de las Espuelas, y caidas, nadie las levantaba, y desfogian

un poco la Cruz, y rasgábanla, y lo mismo el habito.

4 Hæc præterire non vacaret à culpa, scilicet Militem Novitium, uti diximus de professo, puniendam esse à Magistro, si Miles ipse Novitius vellent in Ordine permanere, ita de aliarum Religionum Novitiis sentiunt Nald. in summ. verb. Novit. n. 3. Coriol. de casib. resorv. p. 2. cas. 10. n. 6. Sanch. in præcept. decalog. lib. 6. cap. 10. num. 11. Azor. tom. 1. inst. moral. lib. 12. cap. 3. q. 2. Rodr. tom. 2. qq. Regul. q. 2. art. 10. Bonac. deleg. disp. 4. q. 2. p. §. 4. n. 27. Barth. à S. Faust. lib. 5. thesaur. Relig. q. 207. Ratio est: quia Novitii, cum gaudeant privilegiis Religionis, exempti sunt à iudice seculari, & sic à suo Regulari Prælato de omnibus delictis, etiam homicidii voluntarii puniendi sunt, si vellent, ut diximus, in Religione permanere, prout etiam docet Tamb. de iure Abb. tom. 3. disp. 6. q. 27. n. 3. & 5. ubi cum Graff. tom. 1. conf. lib. 3. de vot. conf. 8. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 16. n. 18. tenet Novitium pro delictis, quæ mortem non merentur, si è Religione egredi velit, à Prælato Regulari puniri debere, & incarcerari, antequam egrediatur de Religione. Ratio est: quia si sub tali prætextu non puniretur à Prælato Regulari, remanerent delicta impunita. Præterea si contingat, seu necessarium sit Militem Novitium ratione delicti torqueri, poterit utique à Magistro, ut professus, torqueri ad veritatem eruendam, docet Suar. ubi sup. Sanch. lib. 6. in decalog. cap. 10. n. 12. Barthol. de Vecch. in prax. Novit. disp. 11. dub. 11. n. 3. Navarr. lib. 21. conf. 5. n. 3. & Rod. tom. 2. qq. Reg. q. 2. art. 10. Tambur. ubi sup. n. 7. De delictis autem à Novitio commissis contra regulam, & constitutiones poterit à Magistro puniri usque ad poenam juxta formam constitutionum, ut docet Azor. tom. 1. inst. moral. lib. 12. cap. 2. q. 11. & Sanch. loco citato n. 13. cum Rod. loco similiter

citato : nam supposito quod Novitius permanere velit in Religione sub-
jacet Prælati quoad jurisdictionem , &
superioritatem , ita etiam præter cita-
tos AA. docent. Silvest. v. Religio 5. q.
7. Tambur. verb. Novitius n. 13. Ar-
mill. eodem verb. n. 18. Rosella simili-
ter. n. 12. qui dicunt Prælatos Regula-
res posse incarceratione detinere Novitios
pro transgressionibus contra constitu-
tiones , & regulam commissis , & hoc
maximè in Novitiis Ordinis S. Jacobi
quia hac conditione expresse habitum
recipiunt.

TRACTATUS IV.

DE PRIVILEGIO EXEMPTIONIS
concesso Religiosis Militaribus
quoad forumulare.

Quid intelligatur hic nomine exemptionis à potestate seculari , & quid sit exemptio.

SUMMARIUM.

Definitio exemptionis.

QUÆSTIO I.

Nomine exemptionis in præsentia
intelligitur privilegium , quo
personæ Religiosæ legitima authorita-
te eximuntur à quacumque potestate
seculari in causis tam civilibus , quam
criminalibus : est autem exemptio ,
libertas ab ordinaria potestate , ut do-
cet tex. in cap. si Papa. de privileg. in 6.
alia videri possunt in tract. de exemp-
tion. à potestate Eccles. infra. tract. 5.
quæst. I.

*An Religiosi Milites gaudeant privilegio
fori , sintque exempti à potestate se-
culari , & quo jure.*

SUMMARIUM.

*Jure Ecclesiastico, Divino juri nixo,
Tom. II.*

*à potestate seculari in omnibus , & quoad
sua omnia : quia exemptæ sunt Ecclesiasti-
cæ personæ , & tales sunt Religiosi Cle-
rici , ac Moniales horum Ordinum , ipsi
tali exemptione , & privilegio fori gau-
dent. n. 1.*

*Cum autem Religiosi Milites extra
claustra viventes vere Religiosi sint , ut
præter plurimum oppinamenta , firman-
t pleraque Bullæ , in quibus tales à Sum-
mis Pontificibus appellantur simpliciter ,
eos ob id etiam gaudere prædictis privi-
legio fori , & exemptione dicendum est
quoad omnes causas ex bonis communibus
Ordinum provenientes , ita ut in his per
Magistrum , vel Judicem conservatorem
ab ipsis deputatum procedi debeat. n. 2. 3.
& 4.*

*Prædicta exemptio suadet ex Re-
gula Ordinis S. Jacobi , plerisque Summo-
rum Pontificum Bullis dicto Ordini con-
cessis , & cap. veniens i. de verb. signif.
in 6. de Militibus hujus Ordinis commu-
niter intellecto , & ex communi sententia.
n. 5. 6. 7. & 8.*

*Quidam , licet oppinentur hos Milites
non esse verè Religiosos , atamen personas
Ecclesiasticas esse fatentur , & quamvis
tales verè esse alii negent , tamen gaudere
in criminalibus fori privilegio concedunt
virtute suorum privilegiorum , & in
praxi ferè per 800. annos , ita observatum ,
usque quo laxata illa primitiva Militum
observantia , ipsorum etiam privilegia
non rectè à iudicibus servata fuere. n. 9.
10. & 11.*

*Post magistratum factam Corona
Regia annexionem prodiit Decretum con-
tra exemptionem Militum Jacobici Ordi-
nis in quibusdam casibus , vigore concor-
diæ nuncupatæ de el Conde de Ossorno ;
Sed hac concordia falso dicitur de consen-
su Capituli facta , immò per ipsum ab ea
fuit reclamatio , & protestatio facta , nec
in praxi usquam recepta ; jure utique ob
defectum potestatis Regiæ ad præjudican-
dum Ordinis privilegia. n. 12. 13. & 14.*

*Bullæ Pontificiæ post dictam nomina-
tam concordiam emanatæ exemptionem
priorum Ordinis Jacobici confirmant , &*

Decretum Philippi III. à quibus per Fiscalem supremi Castellæ Senatus supplicatum, & ob id varia praxis: & hinc fit satis contrariis Greg. Lop. cum posteriores Pontifices non dederint, sed confirmarint (Rege sciente) Ordinis exemptionem: & possint illam ex causa etiam concedere, ut consequens Religionibus, quarum approbatio eis competit. num. 15. 16. 17. 18 & 19.

Idem per omnia quoad Milites Calatravæ, & Alcántara tenendum: quoniam sicut, & Jacobæorum criminales causæ, quantumvis atrociore à propriis Ordinum Judiciis terminantur ex diverso Hispaniæ usu, & probat casus de facto; unde rejiciendus Neothericus dicens de causis prædictis cognoscere Ordinum Senatuum ex superaddita jurisdictione Regiæ. n. 20. 21. & 22.

Obicitur non leve argumentum deductum à mutatione primævi status Religiosorum Militarium, qui fere, ut seculares vivunt, ex quo, ut tales debent censerì, jure inspecto taliter, ut quidam putaverit, nec privilegio Canonis hodiè eos gaudere; unde ex cessante causa, atque sine privilegiorum, ac exemptionis, & hæc cessare deberet. n. 23. 24. 25. 26. & 27.

Ut hujusmodi objectis fiat satis, ostenditur, & causam, & finem privilegiorum Militibus Religiosis concessorum non cessasse, eo quod ex illorum strenua fortitudine Hispania à Mauris libera, æmuli Christiani nominis devicti extant; & Milites semper parati sunt quodlibet bellum, ut suscipiant pro fidei defensione, adversus ejus inimicos, ubicumque degerint. n. 28. 29. & 30.

Hinc dissolvuntur argumenta in contrarium adducta, cum ex eis minimè adhuc evincatur, Religiosos non esse, nec ut tales reputari Milites harum Militiarum, cum ipsos adhuc in presenti statu tales considerent Summi Pontifices, quarum auctoritatis est contrarium declarare: quin contrarium colligi valeat ex eo, quod Milites bona adquirant, officiaque publica exerceant, cum hoc statui illorum

non repugnet, num. 31. 32. 33. 34. 35. & 36.

Quod de amissione privilegii Canonis; horum Militum respectu obicitur, non constat; contrariamque usum receptum; sicut, & quo Religiosi tales Milites nuncupentur adhuc in presenti Ordinum statu; ex quod licet plurima oriuntur argumenta, quæ illorum exemptionis defensionem hæud facilem reddunt; hæc tamen magis ad remedium (quod sæpius tentatum adhuc spectatur (quam ad exemptionis negationem urgent. n. 37. 38 & 39.

QUÆSTIO II.

Religiosos Clericos, & Moniales horum Ordinum in communi viventes planum est fori privilegio gaudere, velut personas vere, & propriè Ecclesiasticas exemptas à seculari jurisdictione, tam quoad se, quam quoad bona sua, & tam in civilibus, quam in criminalibus: nec est cur in hoc tam aperto jure diutius immoremur: siquidem manifestum est Religiosos in communi viventes sub Regula, & instituto à Sede Apostolica approbatis gaudere privilegio fori, ut nec civiliter, nec criminaliter possint conveniri coram iudicibus secularibus, idque jure Ecclesiastico fundato in jure divino non secus, ac gaudent aliæ personæ Ecclesiasticæ, cum, & ipsi Religiosi sint vere Ecclesiastici, ac ita probatur ex textu in authent. causa C. de Episcop. & Cleric. & in cap. quam sit 18. q. 2. cap. cum dilectis 8. de Relig. domib. cap. si Imperator. cap. constantinus 66. dist. cap. continua 11. q. 1. cap. 1. §. in eos cap. ne aliqui 5. de privileg. in 6. Trident. sess. 7. de reform. cap. 14. & sess. 14. de reform. cap. 5. & sess. 24. de reform. cap. 11. tradunt Molin. tom. 1. de just. disp. 31. conclus. 3. Suar. lib. 4. de immunit. Eccles. cap. 8. n. 2. Pelliz. in man. reg. tom. 2. tract. 8. cap. 6. n. 90. Dian. qui plures refert tam Theologos, quam Canonistas 1. p. tract. 2. resol. 1. Car-

Carlev. *de judic. disp.* 2. q. 6. n. 405. & 411. Hieron. *Rod. resol.* 63. n. 2. & est citra omnem contentionem.

2. Eadem ratione idem dicendum est de Religiosis Militibus dictorum Ordinū seorsim, & seculariter viventibus, & persēpē uxoris, videlicet eos gaudere privilegio fori, & exemptione à potestate seculari in causis criminalibus, & civilibus pertinentibus ad bona Religionis in communi, & in causis ex dictis bonis communibus provenientes, in quibus non possunt conveniri coram Ordinariis secularibus, aut Ecclesiasticis, sed solum coram Magistris Ordinū, aut aliis suis Superioribus Judicibus ab eis deputatis, aut Conservatoribus Apostolicis suscitatis virtute suarum Bullarum Apostolicarum, ut ex sequentibus apparebit.

3. Probatur hæc exemptio primò ex eo, quod prædictorum Religiosorum Militarium status sit propriè, & simpliciter Religiosus, & sic ejus membra sunt verè, & propriè Religiosi, etiam sine aliqua diminutione, vel addito secundum quid: si quidem ore pleno, sine diminutione aliqua vocatur à Pontificibus (qui non impropiè, imperfectè, nec diminutè locutos esse censendi sunt) in suis Bullis, à quibus dicti Ordines approbati sunt, ut Ordines Regulares, & Religiones, & de illis à Pontificibus, tanquam de Ecclesiastico quodam gradu tractatur. Quare cum constet his Ordinibus convenire rationem Religionis simpliciter dictæ, non est cur diutius immoremur in discutienda re adeo manifesta, & clara, saltem quo ad statum; ac ideo hos Religiosos Militares verè, & simpliciter esse Religiosos tenent innumeri viri docti, inter quos D. Martin. de Ayala, in *explicat. Regul. D. Jacobi Michael de Medin. de Sacror. hom. cont. Navar. de reddit. monit.* 55. & 56. & in *propug.* §. 15. & in *conf. tit. de his que vi conf.* 5. & *de regul. conf.* 23. & *lib. 4. de spons. cap.* 10. & 13. & refert D. Michael de Marañon, Covarrub. in 4.

Tom. II.

decret. cap. 3. p. 2. §. 1. n. 18. Ubi allegat fortunium Garciam. in *quodam conf. pro Ordine S. Jacobi*, Belluga in *specul. Princip. cap.* 1. rub. 7. n. 7. Avena. *de exequend. mandat.* 2. p. cap. 26. n. 11. Vega in *summ.* 1. p. cap. 85. *caff.* 147. & 2. p. cap. 129. *caff.* 86. & in *espejo de Curas cap.* 12. n. 37. D. Joann. Ramir. *de confirm. Ordinis S. Jacobi cap.* 5. & 12. Thom. Sanch. in *Decalog. lib.* 4. cap. 16. n. 11. Ubi alios allegat Basil. Legion. *de impediment. matrim. cap.* 19. §. 4. & cap. 8. Ubi ait, contrarium esse nimis licentiosse dictum. Dian. *tom.* 1. *tract.* 2. *resol.* 49. & 72. & in *tract. de paupert. Relig. resol.* 23. & *tom.* 5. *tract.* 1. *resol.* 17. & *tract.* 13. *resolut.* 44. & *tom.* 6. *tract.* 8. *resol.* 17. Hieron. de Cened. *de paupert. Relig. dub.* 60. ex n. 12. Paul. Vert. in *explicat. p.* 2. Faust. in *thesaur. Relig. lib.* 8. q. 203. Valer. in *different. utriusq. fori* n. 23. Ferdinand. Pizar. in *suo discurs. appologet. in favorem bonorum Ordinum in fin. hist. eorundem Ordinum*, ubi n. 65. ait: De manera, que sino es declarar esta opinion en un Concilio no falta otra cosa, & Dian. ubi sup. inquit, undè valdè miror aliquos his diebus contrarium docuisse. Amaya in *C. lib.* 10. tit. 39. n. 15. Ambros. Machin. in *resolut. pro jure Ordinum Militari.* art. 2. n. 7. Spetell. *decis.* 2. n. 58. Trulench. in *exposit. Bulla Cruciat. lib.* 1. §. 1. dub. 4. n. 2. Bordon. in *Conf. Reg. resol.* 37. q. 26. n. 7. Portell. in *dub. Reg. V. manus violentas* n. 7. Hier. Llam. in *method. curat. p.* 3. cap. 11. §. 12. & 13. Lezan. *tom.* 2. cap. 5. n. 6. D. Sanch. in *suis select. disp.* 49. n. 11. & 13. Navarr. *tom.* 1. qq. *forens. cap.* 42. Joann. Henriq. in *compend. caff. moral. cap.* 20. n. 70. Machad. in *summ. tom.* 2. lib. 5. p. 4. *tract.* 2. doc. 1. latè, & eruditè Thom. Carlev. *de judic. lib.* 1. tit. 10. *disp.* 2. q. 2. *sect.* 3. à n. 239. usq. ad 445. Doctus, & diligentissimus Didac. Mota in *special. opere, de hac re lib.* 2. cap. 1. & 2. ubi pro eadem sententia refert plures DD. & Theologos Hispanos, qui ei subscripserunt, Salced.

L2

ad

ad Bernard. Diap. regul. 521. Menchac. de sucef. creat. lib. 3. §. 30. p. 3. limit. 34. ex n. 300. usq. ad 307. Suar. de Relig. tom. 4. lib. 1. tract. 9. cap. 4. per tot. Mirand. tom. 1. q. 10. art. 4. Man. Rod. tom. 1. q. 13. art. 2. §. ex qua Bulla, & tom. 2. q. 2. art. 2. & q. 62. art. 13. Hieron. Rod. resol. 28. n. 1. Amicus tom. 8. disp. 15. sect. 3. n. 97. Pelliz. in Man. Reg. tom. 1. tract. 1. cap. 3. n. 28. Regens Valenz. tom. 2. conf. 115. n. 9. & sequent. & Sotus, qui contrariam tueretur sententiam, fatetur hos Milites vulgo vocari Religiosos. Valasc. consult. 14. n. 8. & consult. 108. Didac. Perez in l. 10. lib. 10. tit. 11. lib. 4. ordinament. glos. 3. v. Hijos dalgó, Hojeda de incompatibilit. benef. 1. p. cap. 24. n. 105. Carol. de Graff. de efect. Cleric. 1. efect. ex n. 109. usq. ad 116. Mastrill. decif. 290. ex n. 32. Gratian. tom. 5. discept. forens. cap. 880. ex n. 1. & ex antiquioribus Joann. Andr. in cap. veniens de verb. signif. in 6. & ibi Philip Franc. & alii quam plurimi quos diligenti cura congessit Comes de Aguilar p. 1. citat. q. 2. tract. 1. in suo speciali opere de Religiositate Equitum Militar. cui innumerabiles subscripserunt.

4 Cum igitur præfati Religiosi Militares sint verè, & simpliciter Religiosi, eorumque status verè Religiosus, necessario fatendum est, eos fori privilegio, & exemptione à potestate seculari, per ea quæ dicta sunt. n. 1. gaudere.

5 Secundo prædicta exemptio à potestate seculari probatur in Regula S. Jacobi per sæpè à Summis Pontificibus approbata, præcipuè in cap. 47. & 48. ubi exemptio ista etiam pro quocumque delicto quantumvis qualificato præsuponitur, cum solo Magistro (consulto Pontifice) punitio delictorum concedatur, ibi: *Si aconteciere lo que Dios no quiera, que algun Freile matare à otro su Freile, ó à otro Freile de qualquier Orden, si pudiere ser havido, sea preso, y puesto en grillos, ó yerro, y esté en penitencia de un año, hasta que el*

Maestre lo dé penitencia de tan grande homicidio con consejo del Apostolico, ó de quien sus veces tenga, y si algun Freile matare à su Muger essa misma penitencia le den, & in cap. 48. ibi. El Freile que matare algun hombre, q̄ no sea de Orden, lo que Dios no quiera, y viniendo por sí mismo de tal homicidio pidiere perdon, no sea preso, mas haganle hacer penitencia de un año, hasta que por el Maestre le sea impuesta la penitencia, que le fuere dada por el Papa &c. Notat ibi Didacus de la Mota dicens, es mucho de notar la letra de este cap. y de el siguiente, que declaran lo mucho, que el Summo Pontifice estimà à estos Freiles Caballeros, è hizo exemptos como hijos que son especiales de la Santa Sede Apostolica, y que son à ella inmediatamente sujetos,

6 Tertiò probatur in Bulla Alexand. III. pro confirmat. Ordinis S. Jacobi, ibi: *In speciales, ac proprios Sanctæ Romanæ Ecclesiæ filios vos recipimus, & Ordinem vestrum auctoritate Apostolica confirmantes, &c.* Et altera Bulla Greg. Pap. IX. ibi: *Eos in Ecclesiastica libertatis dispendium seculari iudicio stare.* Et in altera Bulla Innoc. IV. ibi: *quod Magistratus, &c. Cum immediate Romana Ecclesiæ subesse noscatur, & in alia Greg. Pap. X. ibi Sedē Apostolicę immediate subiecti nō habent præter Romanum Pontificem alium defensorum, & Clem. Pap. V. ibi: Cum itaque dilectos filios Magistros, & Fratres Domus Militiæ S. Jacobi in Hispania ad Romanam Ecclesiā, nullo medio pertinentis, & in alia Bulla ejusdem Pontificis, ibi: Significarunt nobis dilecti filii Magister Domus Militiæ S. Jacobi in Hispania ad Romanam Ecclesiā, nullo medio pertinentis, quæ Bullę videri possunt pœnes Didacum de la Mota ubi sup. lib. 2. cap. 1. §. 9. Et insuper Jullius II. Dominis Regibus, tanquam Administratoribus Ordinis S. Jacobi in Bulla expedita anno 1509. ita dicit: Nos &c. quod de cætero perpetuis futuris temporibus Ferdinandus Rex, quoad vixerit, & dicti Magistratus Administrator fuerit,*

& deinde successores sui præfati in Priores, Præceptores, Milites Fratres, Prasbyteros, &c. & infra: Omnimodam, & supremam superioritatem, correctionem, Dominium, jurisdictionem, & auctoritatem gerere, & exercere possint, & debeant auctoritate Apostolica, &c. Et Leo Papa X. in Bulla in favorem Magistri dicti Ordinis concessa, & expedita anno 1514. ita dicit: Leo, &c. Cbarissimo in Christo Filio Ferdinando Aragonum, & utriusque Sicilie Regi illustri &c. ut votis tuis per quæ personas tue jurisdictionis, & superioritatis, ab Apostolica Sede commissas, & infra: Fratres, seu Milites, qui in homicidii etiam, ut præfertur, qualificati reatum pro tempore inciderint, & qui jam forsam inciderunt puniendi, & castigandi, & quomodolibet oportuerit faciendi, et exequendi plenam, et liberam licentiam, et facultatem concedimus in perpetuum. Et pro omnimoda exemptione est alia Bulla Martin. Pap. V. ibi: Ab omni jurisdictione Ordinariorum Judicum tam secularium, quam regularium prorsus eximimus, ac etiam plenarie liberamus & ponitur infra tract. 5. q. 1. n. 15.

7 Quarto probatur in cap. de verb. signif. in 6. ubi explicantur quædam verba privilegiorum Alexand. III. & Lucii III. Pontificum, quæ ita se habent; in speciales, et proprios Ecclesie Romana filios vos recipimus, & deciditur non significari verbis illis omnimodam exemptionem Religiosorum à jurisdictione ordinaria Episcoporum, sed solum ne possint ab eis interdici, seu excommunicari, præsupponit palam. text. ille, Religiosos, de quibus loquitur, subditos esse jurisdictioni ordinariæ Episcoporum, ac per consequens gaudere privilegio fori Ecclesiastici, & exemptione à potestate seculari; ac ita Religiosi Milites ob sua delicta coram Episcopo, non coram Judice seculari fuerunt conventi, ut per textum cum gloss. ibi: & quod textus ille loquatur de Religiosis Militibus S. Jacobi, tenet Innocenc. & Abbas antiquus, quos in dict. cap. 1. referunt, & non improbant

Joann. Andr. Geminian. Ancharran. & Franch. qui sentiunt textum illum loqui de Militibus Ordinis Militaris Hispani S. Jacobi. Didac. de la Mota ubi sup. lib. 1. cap. 4. §. 2. & §. 4. 6. & 7. & lib. 2. de el Principio de la Orden de Santiago cap. 1. Carlev. ubi sup. n. 420. Doct. Ramirez in expositione Bullæ confirmat. Ordin. S. Jacobi cap. 5. n. 17.

8 Ex quibus omnibus satis aperta, & manifesta apparet immunitas, libertas, & exemptio Religiosorum dictorum Militum à potestate seculari; ac ita tenent in numeri AA. inter quos illi omnes, quos retulimus sup. n. 3. & specialiter hanc sententiam tenent Navar. Ayala, Marañon, Bellug. Ramir. Dian. Valer. Pizarr. Amay. Ambros. Machin. Bordon. Portell. Hieron. Llam. Lezan. Machad. Mota, Salcedo, Carlev. Menchac. Suar. Man. Rod. Hieron. Rod. Mastrill. Valenzuel. Graffis, in locis eo n. 3. relatis.

9 Et licet alii dicant hos Religiosos Milites non esse personas Religiosas, dicunt tamé esse personas Ecclesiasticas, & consequenter fori privilegio gaudere, siquidem universim eo gaudent persone Ecclesiasticæ: ita in terminis tenent Silvest. in summ. V. Eccles. n. 6. vers. 5. Milites de Spatha, Hamad. in l. 1. tit. 7. p. 1. n. 1. & 2. Cerol. in prax. Episcop. 2, p. V. Commendatarii §. 1. & 2. Flores de Mena lib. 2. variar. cap. 1. n. 205. Azor. p. 1. lib. 13. cap. 3. q. 3. Nicol. Garc. de benef. 1. p. cap. 4. n. 21. Valasc. consult. 108. n. 27. & consult. 131. n. 3. & 4. & consult. 152. ex n. 10.

10 Et quamvis per multi teneant hos Milites, nec Religiosos vere, nec personas Ecclesiasticas esse, sed Magis Laicis, quam Religiosis assimilari; adhuc fatentur eos in criminalibus fori privilegio gaudere, quatenus specialia sua privilegia concedunt; quod (si Sarmient. demas in suo defensor. p. 1. mon. 55. & 56.) nullus alius, quem viderim, negat, nec etiam Sot. ubi sup. ita Montalv. in l. 8. gloss. 1. lib. 2. for. & melius

in l. 1. V. como Religiosos tit. 7. p. 1. ubi etiam Greg. Lop. licet iudicium suum suspendat Lassart. *de gabel. cap. 19. n. 92.* & Joann. Gutierrez. *eodem tract. lib. 7. q. 95. ex n. 11.* Aceved. *in l. 14. tit. 5. n. 3. & 4. lib. 3. recop. Molin. de just. tom. 1. tract. 2. disp. 41. n. 6. & in tract. 3. disp. 50. n. 5.* Parlador. *differ. 9. n. 10.* Bovadilla. *in sua politic. p. 1. lib. 2. cap. 19. n. 10.* & sequent. Girond. *de Gabel. 7. p. in princip. n. 47. & 48.* Villa-Dieg. *in politic. cap. 5. n. 113.* Bolañ. *in curia Philip. 3. p. §. 1. n. 13.* Ricc. Cavalcan. Decian. Martha, & alii penes Carlev. *ubi sup. n. 418.* Cevall. *de cogn. per viam violent. ubi sup. q. 149.* dicens, semper se in praxi observare vidisse apud suprema Tribunalia Regia, hos Milites pro suis criminibus ad suos remitti Iudices Ordinum, sive Conservatores: id quod fatetur fere omnes præcitati AA. sed hoc non alia ratione, quam quod dicti Milites sint verè Religiosi, & personæ Ecclesiasticæ.

11 Hac immunitate, & exemptione à potestate seculari Milites Religiosi dictorum Ordinum potiti, ac quietè, & pacificè usi fuerunt fere per 800. annos à confirmatione, & approbatione dictorum Ordinum, præcipuè dum præfati Religiosi Milites suum primevum communitatis statum, & vitam communem juxta à nobis tradita *in tract. de paupert. & secundum Regulam Ordinis S. Jacobi observarunt.* Sed cum tractu téporis evenisset, quod dicti Ordines per multum crescerent, & ita propagati antiquam illam, & primevam communitatis formam, vitamque communem reliquissent, & parum à Mauris jam gravaretur Hispania, factaque cum fuisset inter Magistrum, Milites, Commendatores, & Conventus Clericorum omnium bonorum divisio, & Religiosi Milites in suis propriis domibus cum suis uxoribus, & bonis degere cepissent in eum, tam laxiorem statum Ordinis devenerunt partim, ex usu, partim ex Pontificum dispensa-

tionibus; quod hac occasione eorum immunitates, exemptiones, & privilegia pari passu laxari, ac minus bene à Iudicibus sæcularibus observari cœperunt.

12 Undè postquam Magistratus horum Ordinum Coronæ Regiæ Castellæ, & Legionis uniti, & incorporati fuerunt, Carolus V. Romanorum Imperator, & Hispaniæ Rex vigore cujusdam compositionis à Comite de Ossorno, tunc Præsidente Consilii Ordinum factæ pro Ordine S. Jacobi, quæ vulgò appellatur *Concordia de el Conde de Ossorno*, statuit, & decrevit Religiosos Milites dicti Ordinis esse exēptos à jurisdictione seculari, & referens querelam à Militibus dicti Ordinis præsentatam, prorumpit in hæc verba dicens: Que los Caballeros, y Comendadores de ella, por ser, como son personas de Orden, y Religion, y por Bulas que tienen dadas, y concedidas de los Santos Padres passados de felice recordacion, algunas de ellas dicen, que à suplicacion de los Reyes nuestrs Abuelos, que hayan gloria, son libres, y exemptos de la jurisdiccion Real, y no pueden, ni deben conocer, de sus pleytos, ni causas civiles, y criminales las justicias seglares, sino solamente los Jueces de la dicha Orden, y que en esta possession, uso, y costumbre han estado. Cumque statuisset quandam adversus prædictæ Ordinis exemptionem decernens ejus Equites in sex casibus fore jurisdictioni seculari subjectos, seu amittere privilegium fori, videlicet in causa heresis, criminis læsæ Majestatis, peccati nefandi, prodicionis, seu rebellionis, sedicionis, tumultus, commotionis, seu concitationis Regionum Scriptorum, aut securitatis Regiæ, aut inobedientiæ Regionum præceptorum: in ceteris autem casibus quantumvis gravibus, & atrocibus diffinivit esse, & foro subditos Iudicibus sui Ordinis & exemptos à seculari jurisdictione per hæc verba: „ Item, que en otros quales-

, quier delitos enormes, y atroces, no siendo de los arriba contenidos como si fuesen alevos, ò forzadores, ò publicos, robadores, quebrantadores, de Iglesias, ò Monasterios, ò incurriessen en otros delitos semejantes, è calificados, que aora sea à pedimento de parte que acuse, ò se proceda de oficio, que haya lugar prevencion entre las nuestras justicias, è de la dicha Orden: pero que en todos los otros delitos, y excessos menores, y de menos calidad, que los susodichos, aunque sean tales, que por ellos se deba imponer pena de muerte, ò cortamiento de miembro, ò destierro perpetuo conforme à derecho, y leyes de nuestros Reynos, que contra los dichos Comendadores pueden solamente conocer para hacer la pesquisa, yprehender, òprehendar los delinquentes; pero que luego dentro de veinte y quatro horas si los Jueces de la Orden estuvieren presentes, y en otra manera dentro de tres dias sean obligados à los remitir, y entregar à los Jueces de la Orden à costa de los delinquentes, con la informacion, que huviere tomado, para que por ellos sean punidos, y castigados conforme à justicia, y que no puedan bolver, ni buelvan à la jurisdiccion de el Juez que losprehendiò, à donde se cometìò el delito, sin que traigan carta en forma de los Jueces de las Ordenes de como fueron sentenciados, y muèstré como han cumplido la sentencia en el tiempo, segun, y de la manera, que en ella fuere contenido.

13 Prædictæ concordia meminerunt Greg. Lop. in d. lib. 1. tit. 7. p. 1. gloss. 1. circa fin. Acebed. in l. 14. n. 4. tit. 5. lib. 3. recop. Man. Rod. tom. 2. regul. 99. 62. art. 13. Bobadill lib. 2. politica cap. 19. n. 10. Thom. Carlev. ubi sup. n. 433. qui non veram relationem habuit, dicens, ante dictam compositionem factam fuisse cum Capitulo generali dicti Ordinis; fuit enim facta

à commemorato Comite de Ossorno, tunc Præsides consilii Ordinum, à qua quidem compositione, & concordia per Capitulum generale dicti Ordinis refragatum, & reclamatum fuit anno 1573. quæ reclamatio in stabilimento dicti Ordinis tit. 21. reperitur.

14 Hac protestatione, & reclamatione ante dicta concordia, & compositio nunquam in usum deducta fuit, nec in praxi recepta, ut testantur AA. suprà relati Bobadill. ubi sup. n. 10 ibi: Pero como dice Gregorio Lopez, reclamasse de ella por los Caballeros de la Orden, diciendo haberse hecho sin su assenso, y no la guardan unos, y otros fueces. D. Ferdinand. Pizarr. in sui discurs. apolog. n. 113. ibi: Y la concordia de el Conde de Ossorno, ni tuvo efecto, ni se puede alegar, ni derogar esta jurisdiccion. Et in n. 114. ibi: Y assi por ningun caso se han valido de esta Concordia y aunque en el pleito de Don. Juan de Bracamonte la alegaron, y que el delito de que le acusaban era de asfessino, y de los que hacen perder el fuero, se remitiò à el Consejo de las Ordenes su causa, habiendole visto en diferentes Salas casi todo el Consejo. At qui verum est D. Regem, & Imperatorem tanquam Magistrum, & Administratorem dicti Ordinis non potuisse illius privilegiis, & exemptionibus præjudicare, nec aliquid, quod illis adversari possit, statuere cap. si diligentia de for. compet. l. jus publicum ff. de pactis Silvest. verb. privilegium q. 10. sine Sanchez. lib. 4. decalog. cap. 39. n. 29. Suar. de leg. lib. 8. cap. 6. n. 2. & alii pœnes Tambur. de jure Abbat. tom. 3. disp. 1. q. 2. n. 23. & in terminis Cabed. 1. p. decis. 61. Pizarr. ubi sup. ubi etiam quod, nec tanquam Rex id potuit ex notatis in cp. Ecclesia Sancta Maria de constit. 6. cp. decernimus de judic. Marta plures referens in tract. de jurisdictione.

15 Quam obrem post ante dictas Bullas, & præfatam compositionem, seu concordiam aliæ emanarunt literæ Pontificiæ, scilicet Bulla Clement. VIII. expedita ad instantiam Regis Philippi

III. anno. 1600. die 31. Januarii, altera Pauli V. expedita ad instantiam ejusdem Philippi III. die 5. Novembris anno 1608. referente prædictam Clement. VIII. Bullam, & eam confirmante, quas Bullas Clementis, & Pauli Pontificum observari jussit idem met Philippus III. rescripto suo Regio expedito die 19. Januarii anno 1609. cujus tenorem refert Mastrill. *decis.* 290. & 169. quod conforme fuit antiquo alteri Regio rescripto expedito Vallisoleti 23. August. an. 1517. quo præcipiebatur ne de causis criminalibus Equitum D. Jacobi cognoscant judices seculares; cujus rescripti meminit Monterros. *in sua præf. tract. 5 de las Chancillerias sub tit. Provisiones, y Cédulas, que tocan à los pleitos.* Tamen Fiscalis tunc dicti supremi Senatus Castellæ ad Pontificem supplicavit à prædictis Brevibus, & ad ipsum Regem à sua sanctione tanquam præjudicante jurisdictioni Regiæ: quare in competentis non semper unum observari audimus.

16 Ex quibus jam facillime satisfit oppositio ni Greg. Lop. *in l. 1. gloss. 1. tit. 7. p. 1.* scilicet Papam Martinum V. in præjudicium jurisdictionis Regiæ, & secularis potestatis non potuisse ab ea eximere tot subditos, & illis fori privilegium concedere: facillimè inquam satisfit huic objectioni, si advertatur illam procedere ex falsa suppositione: supponit enim tempore Martini V. dictos Fratres Milites potestati seculari subesse; quod falsum est, ut ex prædictis privilegiis, & Bullis, ac præcipuè ex Religioso statu visum est. Sed quia ob causas *sup. n. 11.* recensitas minus bene dictis Religiosis Militibus libertates, & exemptiones observantur; petita, & obtenta fuit prædicta Bulla Martini V. quæ vestigia aliorum Pontificum secuta, anteriorem exemptionem roboravit, & denuo in amplissimam formam concessit, tam pro exemptione à jurisdictione Episcoporum, quam à potestate, &

jurisdictione judicum secularium.

17 Præterea: in concessione recentiorum privilegiorum consensus Regiæ Majestatis non defuit: immò ad ejus instantiam inveniuntur concessa, & observari jussa; & scienti, & consentienti nulla sit injuria, nec dolus, *l. in diem ff. de aqua plu. arcend. cap. scienti de Reg. jur. in 6.*

18 Denique: eidem oppositioni, & difficultati optime satisfacit Menchaca *de suceff. tom. 1. lib. 3. §. 30. num. 196.* Carlev. *sup. n. 427.* ubi ait, quod Pontifex potest eximere quemcumque Laicum à jurisdictione seculari, cum ei additur aliqua qualitas, seu causa Ordinis, vel Religionis, ex qua immediate provenit exemptio; quemadmodum eximere potuit familiam Episcopi, ut gaudeant privilegio fori Ecclesiastici, statuendo, ut statuit *in cap. dilecto de offic. Archid.* ut notant DD. *in cap. 1. de foro compet. & adnotavit Carol. de Grafis. de effect. Cleric. effect. 1. n. 128. & sequent.* sic, & potuit eximere innumerabiles primæ Tonfuræ conjugatos, *ut in cap. unic. de Cleric. conjugat. in 6. & Novitium quoque Laicum intra annum novitiatus eximit à jurisdictione seculari cap. Relig. 21. §. quamvis de sentent. excomm. in 6.*

19 Unde nulla sit injuria Principibus, si Pontifex approbet Religionem aliquam, & Ecclesiasticas faciat personas, dum subest aliqua Religionis causa, quæ nec Princeps conqueri poterit, si Laicus subditus Ordinem Religionis ingrediatur, & ita se ab eo eximat: quia non homo propter jurisdictionem, sed jurisdictio propter hominem est instituta; nec causare poterit in Pontifice Summo deesse potestatem, cum ad eum pertineat creandorum Ordinum, & approbandarum Religionum potestas, ut probatur *in cap. fin. de Religios. domib. cap. 1. eodem tit. in 6. extravag. Sancta Romana de Relig. domib. & ibi: gloss. quæ ait hanc potestatem derivari à potestate Clavium, idem Menchac. contrav. illustr. lib. 3.*

cap. 105. ex n. 49. Suar. de Relig. tom. 1. lib. 2. cap. 17. ex n. 1. Azor. inst. mor. 1. p. lib. 11. cap. 24. q. 5. & seqq. & lib. 13. cap. 11. Man. Rod. tom. 1. quæst. Regul. q. 17. art. 2. in princip.

20 Pro exemptione Militum Ordinum Calatravæ, & Alcantaræ, ultra quod privilegio fori gaudere debent, eo quod sint vere, & simpliciter Religiosi, & personæ Ecclesiasticæ juxta tradita sup. n. 3. & 4. communicant in privilegiis cum Ordine S. Jacobi per Bullam Pauli III. expeditam anno 1544 & quoad fori privilegium æquiparantur, ut ex Michaelē Marañon, & Navarr. advertit Thom. Carleval, ubi sup. dicens, quod tempore Regum Catholicorum Matriti ipsis præsentibus à Consilio Regio supremo pronuntiatum fuit cōtra Bacalaureum de la Torre Regium Fiscalem.

21 Ex his igitur tam antiquis, quam recentioribus Pontificum constitutionibus, & indultis, & præcipue propter Religiosum statum dictorū Militum, jam diu in Hispania usus obtinuit, ut in criminalibus causis quantumvis gravibus, & atrocibus præfati Religiosi Milites sortiti fuerint proprium forum exemptum à secularibus iudicibus, & ad suos proprios iudices remissi: ac ita in facti contingentia se audivisse testatur Navarr. conf. 13. num. 5 de Reg. & se vidisse dicit Acebed. in l. 14. n. 4. tit. 5. lib. 3. recop. quem sequitur Girond. de Gabel. 7. p. in principio n. 48. & per sæpè vidisse, & practicasse asserit Bobadill. in Polit. lib. 2. cap. 19. n. 12. ubi casum de facto refert. Idem asserit Ceball. de cogn. per diam violent. q. 48. n. 20. ubi quod semper istam præxim vidit servari apud Suprema Tribunalia Regia, quod ait Carlev. ubi sup. hisce nostris tēporibus, tam esse receptum, & variis quotidianisque experimentis notis omnibus, & decisionibus supremi Regii Senatus in congregatione competentiarum esse comprobatum, ut obstinationi, & inflexibili pertinacia tribui possit de hac veritate dubitare, aut eam in contro-

versam deducere, & id per suum fuisse antiquis Hispania Regibus, ex eo plane colligitur (ait Carlev.) quod circa annum salutis 1356. cum Petrus Castellæ Rex per Nuntium Petro Aragoniæ Regi delegatum querelam inter alias detulisset, quod Equites Calatravæ, & S. Jacobi in Aragonia residentes non obedirent Magistris Ordinum in Castella creatis, quasi ad eum spectaret, id non permittere, ejusque culpa esse adscribendum quidquid esset in hoc delicti. Respondit Rex Aragoniæ, quod de Militibus D. Jacobi, & Calatravæ quæreretur, id sui iudicii non esse, sacra jurā à Romanis Pontificibus petenda, se neque Authore, neque repugnantem. Ut refert insignis Historicus Joan. Marian. Historiæ Hispaniæ lib. 17. cap. 1.

22 Patet exhaustenus dictis, miserrime fuisse lapsum quendam Neothericum asserentem Regium Ordinum Senatum cognoscere, & judicare causas criminales Religiosorum Militum jurisdictione Regia, quæ illi Senatui superaditur: idque tribuit Authoribus affirmantibus, eos Milites esse personas seculares; cum tamen nullus ex illis id scriptum reliquerit; nec simpliciter valet, ex sua sententia deduci: immò si Sarmientum demas, ut jam dixi; omnes fatentur dictos Milites per sua privilegia fori in criminalibus gaudere vide sup. n. 10.

23 Prædictæ resolutioni, & contra exemptionem Religiosorum Militum insurgit quædam non parva, nec facilis oppositio, inspecto præsentis prædictorum Militum statu. Videtur enim privilegia eos à potestate seculari eximentia cessasse; siquidem per ipsorum vivendi modum, quem tetigimus sup. n. 11. causa suorum privilegiorum cessaverit: potissima enim causa dictorum privilegiorum illis concessorum fuit, ut iidem Religiosi Milites à Curiis, & strepitu seculari abstracti, lites, & forensia subire non cogerentur, sed singulis oppositionibus objectis, mente libera, & tranquillo corde, in certamine suæ Militiæ posset fer-

ferventius, & quietius altissimo Militari, prout notatur in dicta Bulla exemptionis Mart. V.

24 Deinde in primæva horum Ordinum institutione, & juxta Regulam S. Jacobi Religiosi Milites in Conventibus communiter debebant (ut videre est in dicta Regula, & nos fusius alio loco notavimus) nisi aliqui Milites conjugati extra Conventus cum suis uxoribus, & familiis debebant in domibus, à Conventibus separatis, & aliqui ex licentia Magistri in domibus suis propriis vivebant. Nunc vero relicta illa communi vita, & communitate bonorum, nullo Milite dempto, omnes in suis propriis domibus degunt, & adeo sunt negotiis secularibus implicati, in tantumque plurium Militum opes creverunt, ut potius negociantium, quam Militantium videantur posse illos nuncupari: nam pro bonis tuendis, & acquirendis, debitisque exigendis, ut actores voluntarii, quotidie forensia, litesque plures, & earum strepitum in secularibus Tribunalibus eorum forum sequuntur; ibique tanquam rei conventi subire non dedignantur: immò eo quod habitum Militarem induunt, libentius negociantur, & contrahunt, libereque uxores, & familias suas regunt, ac bona administrant; quorum dispositionem tam in vita, quam in morte etià per testamentum liberam habent, parentibus, & cognatis succedunt, & è contra parentes, & cognati illis acquiritur, & possident majoratus etiam totam jurisdictionem habentes, officia judicialia etiam criminalia communiter gerunt, officia inquam Rectorum, Correctorum, Gubernatorum, Cōsiliariorum, & Senatorum, ac judicum de el Crimen, vulgo *Alcaldes de Corte, y de el Crimen*, ac denique, quæcumque per mēre seculares reguntur: in nihilo enim ab illis dicti Religiosi Milites differunt: quæ omnia cum statu Religioso, & Ecclesiastico, ac ante dictis privilegiis minime compatiuntur.

25 Rebus igitur sic stantibus, & causa exemptionis horum Militum cessante, exemptio ipsa cessasse videtur, ut sensit, & innuit D. Alphons. de Cardenas olim Magister Ordinis S. Jacobi, qui in quodam Capitulo generali Villæ de los Santos celebrato, ut apparet in lib. *stabiliment. de anno 1555*, ita inter alia dicit: *Agora no solo no hacen lo que deben, mas aun no saben, ni quieren saber lo que deben hacer, ni lo que la Religion les obliga, y siguiendo la vida comun de los otros en su vivir, y conversacion, quieren sin obras gozar de muchas libertades, y privilegios, y esempciones, de que los otros no gozan contra la Regla de el derecho, que dice, que los que semejante vida tienen con otros, à semejantes leyes, deben ser sujetos, y por aquellas mismas ser juzgados*, ita Magister ille.

26 Regula autem juris, ad quam se refert prædictus Magister, est *tex. in cap. recolentes de stat. Monach. ibi: Dignum est, ut qui similem cum aliis vitam suscipiunt, similem sentiant in legibus disciplinam. Est etiam tex. in cap. suggestum de decimis* notat Silvest. *verb. privilegium q. 4. Man. Rod. qq. reg. tom. 1. q. 9. art. 10.* ubi suscitatur hæc quæstio: an amittatur privilegium regularium non vivendo ipsi Regulariter? & respondet, in foro penitentiae periculum versari non vivendo regulariter: quod etiam tenet Mirand. *tom. 2. q. 43 art. 8.* In foro autem exteriori contrarium tenent, nisi quando causa cessat in communi, non in uno, vel altero Religioso: sed an in casu nostro cesset in communi? videntes videant; sicut etiam, an finis horum Ordinum, qui est per exercitiū bellicum fidei inimicos evertere, cessaverit.

27 Hinc etiam, & occasione everisionis prædictæ communitatis, & vivendi modi vir ille doctissimus Sot. in *lib. 7. de just. q. 5. art. 3. & in 4. distint. 27. q. 1. art. 4.* revocavit, dicens, hos Militares Ordines quoad Milites, prout nunc in statu sunt, & præsentī usu fer-

servantur, non continere verum Religiosum statum, sed tantum secundum quid: unde etiam quoad privilegium Canonis, si quis suadente, &c. Lopez de Texada *controvers. 1. dub. 1. n. 16.* ita ait, *hodie tamen cum hujusmodi Commendatarii per multos annos in communitate non vivant, immò nec regulam servant, & vivant, ut mere seculares, existimo privilegio Canonis non gaudere, & idè, qui eos percuferit non incurrit prædictam excommunicationem, nisi aliud in aliquibus Regnis obtineat consuetudo.* Ita Texada, de quo agemus infra.

28 Sed his omnibus non obstantibus, contrarium, videlicet exemptiones, & privilegia dictorum Militum in sub robore permanere, firmiter tenendum est: non enim verum est dicere causam exemptionum, & privilegiorum cessasse, ac cecidisse: quæ quidem causa, ut ex ipsamet Bulla Mart. V. apparet, fuit gloriosa illa Militia, quæ adversus Christiani nominis emulos certando intrepide se præfati Milites exposuerunt, ac se exponere, quoties se ad id offert occasio, sunt parati. Quod non minus aperte exposuit Pontifex S. Pius VI. in Bulla conservatoria pro Ordine S. Jacobi, ubi pro causa dictorum privilegiorum, & exemptionum assignat egregiam illam operam variis temporibus hætenus impensam Deo, & Ecclesiæ sponsæ suæ, patriæque, non solum in arcendis ab habitis domibus Mauris, & aliis, qui magnam Hispaniæ partem occupaverant. Infidelibus; sed etiam in illis profligandis, & à patria expellendis, postquam plures periculosas pugnas cum Domini adiutorio exercuerunt, ac exercere conantur, quoties ad id se offert occasio: quibus inspectis (ait Pontifex) dignum, quin potius debitum existimamus, ut exemptiones, & privilegia, quæ illis virtute, & laborum suorum intuitu per sedem Apostolicam concessa sunt, quo firmitus illibata persistant authoritatis nostræ præsidio roboramus, &c.

29 Stat ergo falsum dicere causam, exemptionum, & privilegiorum cessasse, sicut, & illud quod de cessatione finis Religionis obijcitur: nam, ut ait Pontifex in præfata Bulla, licet jam Mauri in Hispania cessarint, à qua fuerunt ejecti, tamen præfati Milites adhuc sunt parati exercere Militiam, quam profitentur, quoties se se ad id offerat occasio. Sunt enim isti Religiosi Milites in Hispania positi quasi Turres fortitudinis in Ecclesiæ firmamento, ac fidei Catholicæ defensione; licet enim in Hispania, jam, jam Mauri sint ejecti, ac omnino consumpti, tamen non sunt consumpti in Africa, nec Turca desunt, qui sicut semel, & iterum Hispaniam invaserunt, nec modo inveniretur secuta, nisi Turres istos fortitudinis, scilicet Militiarum Religiosos Milites, qui eos ex Hispania propulsarunt, formidarent, & metuerent.

30 Præterea Ordines isti non solum ad profligandos Mauros ex Hispania fuerunt instituti, sed ad defendendam Ecclesiam Dei contra ejus infideles & inimicos, ubicumque inveniuntur, ut videre est in Bulla confirmationis, & Regula Ordinis S. Jacobi, & constat ex quadam publica, & authentica scriptura, quam refert Didacus de la Mota in exemptione dictæ Regule lib. 1. cap. 8. ibi: *Que si los Moros fueren echados de España à las otras partes de el Mar, y el Maestre, y Capitula determinaren de ir à tierra de Marruecos, que le seguiràn para la conquista, y lo mismo haràn si fuere necesario ir à Jerusalem, como lo hizo el primero Maestre de Santiago, despues que la Orden se confirmó, que fue à la Tierra Santa con algunos de sus Caballeros con intento de fundar alli Convento para expugnacion de los Infieles, donde Vabamundo Principe de Antioquia, hijo de el Principe D. Raimundo diò à el Maestre la Villa de Castelvete con sus terminos, sacadas quatro Casas que tenian los Templarios, y los Castillos de Jerez, y Jereznes con otros he-*

redamientos en su Principado, y le prometió, que si volvia à aquella Tierra con sus Freiles dentro de un año, le daría para su Orden todas las Villas, y Castillos que ganassen de los Moros. Ut videre est in Chronic. hujus Ordinis in vita dicti Magistri; ex quibus dici non potest finem Religionis Ordinum Militarium cessasse, ac omnino esse consumptum.

31 Ad illud de mutatione status, & vivendi modo, respondeo: quod Religio, quæ semel utiliter fundata est, & à Pontifice confirmata, & approbata, dum ab ipso Pontifice aliud decernatur, durat; licet postea perveniat ad statum, à quo initium nullatenus summeret. l. pluribus §. & si placet ff. de verbor. obligat. l. patre sario ff. de his, qui sunt sui, vel alieni jur. l. fin. C. de acquirend. poss. cap. factum legitime de reg. jur. lib. 6. Tiraquel, in 16. vobes §. hoc sermone lim. 1. n. 38. & seqq. ff. de verbor. signifi. Ubi late probat, quod ea, quæ jam facta, & absoluta, ac consummata fuere, non debeant ex supervenienti quopiam casu revocari, Burg. de Pace cons. 26. n. 36. dicens, quod quando jus est alteri jam quæsitum ex aliqua dispositione, & si cesset dispositionis causa, non tamen subvertitur dispositio, Castill. Controver. lib. 3. cap. 15. n. 5. Thom. Sanch. consil. moral. tom. 2. lib. 4. cap. 1. dub. 28.

32 Ex quibus jam cessant, quæ adduximus ex Man. Rod. & Mirand. dum insinuant, quod si in aliqua Religione Religiosi in Communi desinant vivere, regulariter amittant privilegia exemptionum; quod minime probant exempla per eos aducta; nam si Scholares, aut Collegiales alicujus artis perdunt privilegia, ut ibi per eos procedit; quia illis in casibus desinunt esse tales; secus in regularibus, qui ex eo, quod regulariter non vivant, non desinunt esse Regulares, nec Regularia privilegia amittunt, dum à Pontifice tolerantur: omnis enim res per quascumque causas nascitur per eas-

dem dissolvitur ex vulg. Regul. jur. & ad quem pertinet institutio, spectat destitutio, & quamvis privilegium mereatur amittere, qui abutitur illo, non de facto amittitur, nisi quando in jure, vel in ipso privilegio, vel à potestate habente, id exprimitur, ut probatum est, n. precedent. & considerat Trullench. in expositione Bullæ Cruciat. lib. 1. §. 1. dub. 9. n. 6. Suar. de Relig. tom. 4. tract. 8. lib. 3. cap. 12. n. 14. ibi: Nihilominus: quia evidenter constare vix potest de tanta mutatione, quæ ad hoc sufficiat, ideo non est privanda Religio tali privilegio, præsertim in exteriori foro, donec in eo declaretur, aut privetur.

33 Sed hæc omnia ex abundantia dicta sunt, cum in his Ordinibus Militaribus, qui ex Clericis, & Laicis Religiosis constituti sunt, ac tam isti, quam illi unum constituunt Religionis corpus, non potest dici omnes in communi religiose, & regulariter vivere: siquidem in quocumque Religioso, quoad Clericos sit exactissima vita, ut consideranti patebit; & quoad Religiosos Milites plures sunt morigerati, plures in bellis, negotiis gravibus Christianitatis; alii boni, & perfecti sunt Religiosi, qui mori pro Christi nomine non formidant, ac pro illo mori semper, & ubique, cum à suo Magistro vocentur, sunt parati: unde summi Pontifices etiam post mutationem dicti primevi status non labefactatos, & abolitos esse hos Ordines considerant, immo potius pleno ore Ordines, & Religiones, personas quæ eorum Fratrum, & Religiosos vocant, & gratiis, & honoribus tuentur; quod si aliqui Milites statuta non servant, non ideo statim desinunt esse Religiosi, nec Religionis privilegia perdunt, ut dictum est.

34 Non obstat hos Religiosos Milites acquirere bona, & majoratus titulo juris hereditarii, habereque ingentes proventus, posseque aliis succedere, & alios succedere ipsis: quia hoc

totum fit ex permissione Ordinis, & de licentia Magistri in favorem familie secundum talis familie statum, nec vero horum bonorum habent dominium, sed usum, & administrationem, ut fufius alio loco tradidimus: sic enim voluerunt Ordinis Fundatores, quod isti Milites non habeant proprium, cum providere possent suis familiis: quod si testamentum condere possunt, id provenit ex dispensatione Pontificis, ut suo loco diximus.

35 Ad illud de publicis officiis respondeo: quod per *l. 12. tit. 16. lib. 2. Ordin.* fuit prohibitum, dictis Religiosis Militibus antedicta officia exercere; ratio prohibitionis fuit: quia tempore quo fuit condita prædicta lex Magistratus horum Ordinum, non erant Coronæ Regiæ in corporati, & Religiosi Milites solum suum Magistrum judicem suorum criminum agnoscebant: postquam vero Magistratus Coronæ Regiæ uniti fuerunt, & Reges tanquam Magistri jurisdictionem, & potestatem in dictos Religiosos Milites acquisierunt, fuit condita *lex 14. tit. 5. lib. 3. recop.* permitens dictis Militibus antedicta officia exercere, ibi: *Pero los Comendadores de Santiago, y Alcantara, y Calatrava, bien permitimos que puedan tener los dichos oficios, asfi de Justicia, como de Regimientos, y Veintiquatrias, y Juradurias.*

36 Quod autem causa condendi dictam legem fuerit unio, & incorporatio Magistratuum in Corona Regia, advertit D. Pizarr. in suo discurs. apologet. n. 71. unde si isti Religiosi Milites obtinent, & exercent antedicta officia de licentia Regis, non solum quatenus est Rex, sed etiam quatenus est Magister, & Administrator perpetuus dictorum Ordinum, obtinent illa, & exercent: quæ quidem licentia sufficit, ut ait Didac. Per. in dicta lege Ordin. & quamvis Aceb. in citata *l. recop.* existimet, licentiam etiam Pontificis necessariam esse; tamen in præsentia saltem tacita, & ex tollerantia præsump-

ta non deficit: ultra quod jura prohibentia Regularibus, & aliis Ecclesiasticis prædicta officia exercere non sunt tam necessaria, nec accommodata Religiosis Militaribus propter eorum statum sic à Pontificibus approbatum, & toleratum.

37 Ad oppositionem de amissione privilegii Canonis *siquis suadente* respondeo: de tali amissione non constare: quod esto verum esset per non usum amiti de quo suo proprio loco diximus: id non posset obstare, nam usus exemptionis, & privilegii fori Ecclesiastici in his Ordinibus semper fuit observatus, & observatur, unde non potest dici per non usum fuisse amissum privilegium.

38 Denique post mutationem primevi status, & alterationem vitæ communis, & Communitatis bonorum dictorum Religiosorum Militum, & prout nunc in statu præsentis sunt: plurimi Pontifices sua privilegia, & exemptiones roborarunt, & observari præceperunt, ut visum est *sup. n. 6. & 16.* Insuper omnes AA. quos retulimus *sup. n. 8. 9. & 10.* tenentes dictos Religiosos Milites fori Ecclesiastici privilegio gaudere, multum post dictam mutationem, & alterationem illius primevi status scripserunt, & ejus specialiter meminerunt: adhuc tamen asserunt dictos Religiosos Milites exemptos esse à potestate seculari, ut ibi *n. 8. 9. & 10.*

39 Fateor tamen nonnulla alia argumenta in contrarium dimanasse ex modo seculariter vivendi, quem in præsentia observant Religiosi Milites adeò contrarium suo primevo statui Religioso, & antiquæ observantiæ regulari, ut vix exemptionem fori amittere videantur, ut tota hac quæstione probavimus, & libavit signanter D. Alphons. de Carden. ultimus Magister Ordinis S. Jacobi *sup. n. 25.* Deinde ex plurimis, & gravissimis obstaculis, quæ ex tali exemptione in illo vivendi modo experiuntur, quæ omnia magis probant deberi occurrere his malis remedium adhibendo, quam Militarium

rum Ordinum statum Religiosum defecisse, ut probamus *sup. ex n. 28.* quippe dum his tantis malis non medetur, nec facile defendi potest ipsorum Religiosorum Militum exemptio, nec è contrario est difficilis detentio: unde enumerare lites, & quotidiana controversiæ exoriantur, nec faciliter deficiunt, donec à potestatem habente debitor imponatur finis, quem Capitula generalia istorum Ordinum anno 1652 Matriti coacta maxime optarunt, & Regi nostro Philip. IV. supplicem libellum cum causis suarum exemptionum obtulerunt, qui controversiam decidendam ad suum supremum Senatum Castellæ misit, qui consultationem à se prius approbatam, ut scilicet nihil innovaretur, sed cuncta in pristino statu remanerent, Regi nostro obtulit, ac per eum vissam prædictam controversiam distulit decidere, & Capitulo præfato respondit, hanc rem esse maturius prospiciendam: adhuc tametiam ab ipso Senatu Regio, quâ à quodâ gravissimo cõfesu ad id per D. Regē designatū finis debitus, & in favorem Ordinū expectatur tam ex superius dictis, quâ ne aliàs supremus Ordinum Senatus ex personis Religiosis eorundem Ordinum juxta Bullam Adrian. VI. pro incorporatione Magistratuum in Corona Regia creandus, & constituendus, & Capitula generalia demoliantur, & omnino amittantur, vel ex solis Religiosis Clericis eorundem Ordinum constituantur: qui plura alia addiscere velit cõsulat *lib. de Relig. Comit. de Aguil.*

An Religiosi Milites gaudeant privilegio fori si se immisceant enormibus delictis.

SUMMARIUM.

Religiosi Milites, etiamsi atrociora crimina perpetrarint, quorum causa amittere privilegium fori dici jure posset, illi gaudent, ut praxi à pluribus testificata observatur in Hispania, & Pontificum Bullis comprobatur. *n. 1. & 2.*

QUESTIO III.

Negative videtur posse referri ponderi *ex tex. in cap. perpendimus de sent. excommunicat. & cap. 1. de Apost. cap. ex parte de privileg. ac ita universaliter de Ecclesiasticis, & Religiosis docent DD. quos citat, & sequitur Farin. de Inquisit. q. 8. num. 54 & Jul. Clar. in pract. crim. lib. 5. q. 26. n. 23. Molin. de just. tom. 4. tract. 3. disp. 49. n. 21. Reginal. tom. 2. lib. 19. cap. ultim. sect. 1. n. 79. Bobadill. in polit. tom. 1. lib. 2. cap. 18. n. 95. Hevia in cur. Philip. p. 3. §. 3. n. 30. Scacia de jud. tom. 1. cap. 11. n. 79. & alii poenes Dianam. 1. p. tract. 2. resol. 130.*

2. Sed his minime obstantibus, dicendum est prædictos Religiosos Milites, ob crimina enormia ab ipsis commissæ, non amittere privilegia fori, nisi prius ter moniti appareant incorrigibiles, ita de personis Ecclesiasticis, & regularibus docet Navarr. de privil. cons. 25. qui loquitur de quodam Religioso professo, non autè sacris Ordinibus initiato, qui plurima, & enormissima delicta perpetraverat, & ita docent communiter Theologi, ut, Joann. de la Cruz, Comit. Filiuc. Megal. Franc. à Ponte, apud Dian. ubi sup. & ex juris consult. præter Abbatem Joan. Andr. & alios, quos adducit Farin. ubi sup. tenet Zeball. tract. de cognit. per viam violentiæ p. 2. q. 75. Anguian. Lambertin. Alexand. Salced. Belet. Barbof. Ambrosin. & alii poenes Dian. ubi sup. & in terminis de dictis Religiosis Militibus Bobadill. in dict. polit. lib. 2. cap. 19. n. 12. dicens: *Lo que se practica, y yo he visto en muchos negocios, que han passado por mis manos, ha sido siendo Corregidor, y Pesquisidor, como Abogado en los Consejos, es, que comunmente los Señores de el Consejo han remitido los Caballeros de estas Ordenes Militares, y sus causas à sus Jueces conservadores, declarando no hacer fuerza en excomulgar à los Jueces seculares, y en no otorgarles la apelacion, basta*

hæsta que se inbiban por graves que sean los delitos. Ita Bobadill. qui citat Navarr. & Aceb. & tenet. Thom. de Carlev. de judic. disp. 2. q. 6. sect. 3. n. 428. dicens, juxta has igitur antiquas, & recentiores Pontificum constitutiones, & indulta semper in Hispania usus obtinuit, ut Equites horum Ordinum in causis criminalibus, quantumvis gravibus, & atrocibus fortiti fuerint proprium forum exemptum à secularibus judiciis, & ad suos proprios judices remissi fuerint. Quod hisce nostris temporibus jam est receptum, & variis, quotidianisque experimentis notis omnibus, & decissionibus supremi Regii Senatus in congregatione competentiarum comprobatum, ut obstinationi, & inflexibili pertinaciæ tribui possit de hac veritate dubitare, aut eam in controversiam deducere, ita Carlev. quæ quidem praxis conformis est constitutioni Leonis Pap. X. Magistris Ordinis S. Jacobi concessit in illis verbis, *nec non tibi, tuisque in Magistratu hujusmodi successoribus dicta Militia Fratres, seu Milites, qui in homicidii etiam, ut præfertur calificati reatum pro tempore inciderint, plenam, & liberam facultatem concedimus, &c.* Videantur in Regula dicti Ordinis cap. 47. & 48. videatur Dian. p. 4. tract. 1. resol. 86. ubi, quod Milites S. Joannis gaudent privilegio fori in omnibus delictis quantumvis gravibus, & atrocibus.

An Religiosus Militaris ob crimen Sodomie fori privilegium amitat.

SUMMARIUM.

Etsi communi opinione Clerici ob crimen nefandum fori privilegium amittant, ipsum ob id non amittere Milites harum Militiarum tenendum est: quin officiat casus de facto, in quo contrarium obtinuit, capitali poena damnato quodam Milite per secularem potestatem, cujus series, & finis refertur. n. 1. & 2.

QUÆSTIO IV.

Certum est secundum unam communem opinionem Clericos ipso jure amittere privilegium Clericale, nec opus esse aliqua degradatione pro nefando crimine sodomie, & pro Militibus horum Ordinum Bobadill. in polit. 1. tom. lib. 2. cap. 19. n. 12 ait: *Verdad es, que en estos dias, vn Alcalde de Chancilleria hizo justicia de muerte, y de fuego contra un Caballero de el habito de Calatrava por el pecado nefando.* Videatur Dian. 1. p. tract. 2. resol. 52.

2 Tamen contrariâ sententiâ, videlicet hos Religiosos Milites non amittere privilegium fori, nec posse puniri in crimine nefando, nisi à suo Magistro, vel de ejus delegata potestate, cum sint exempti tam ab Ordinario loci, quam à potestate seculari, ac ideò de illis philosophandum sit, ac de aliis regularibus, docet Thom. Hurt. resol. mor. tom. 1. tract. 1. resol. 45. n. 430. Thom. Carlev. de jud. disp. 2. q. 6. n. 434. dicens ibi: *Celebris fuit tempore Regis D. N. Philip. II. fælicis recordat. casus ille cujus meminit Bobadill. lib. 2. polit. cap. 19. n. 12. de quo planè, tametsi tacitis nominibus loqui videtur Regens, Valenz. conf. 95. & Farin. conf. 210. lib. 2.* nam cum delegatus esset quidam, tunc Alcalde Granatensis Chancellariæ (sic vocamus Hispani judices criminales Regionum Prætoriorum) in quadam criminali causa contra quendam Equitem Ordinis Calatravæ Civitatis Hispalensis factò processu damnavit eum poena capitali, & jussit eam executioni mandare, ut est mandata: non obstantibus fori privilegiis, & judicis conservatoris monitionibus; ideò fortassis, quoniam crimen cujus ille reus fuerat erat ex exceptis in prædicta concordia, in quo juxta ipsam fori privilegio non gauderet: verum cum Patri successisset Rex Philip. III. prædicti Equites heredes, apud Romanum Pontificem quæ sita sunt, de prædicto iudice, quod contra jus, fasque violaret fori privilegium, procedens contra

prædictum Equitem, extorta que ab eo confessione, capite damnaſſet à ſeculari jurisdictione immunem, & exemptum; atque anno. 1614. & 1615. quibus lis talis eſt ſuſcitata, citatus fuit judex prædictus, qui jam erat auditor in eadem Granatenſi Chancellaria, ut in Romana Curia ſe deſenſurus perſonaliter compareret, ſiſteretque ſe ſecumque in vocato Regio auxilio violentiæ cauſam introduxiſſet apud ſupremum Regium conſilium, declaratum eſt Eccleſiaſticum vim non facere, & adverſus eum, eo quod non cõparuiſſet tanquam contra inobedientem, & contumacem, prolata eſt excommunicationis ſententia, affixis etiã literis, & testimoniis ejus in celebrioribus, & publicis Curia Regia locis; cumq̃ variis graviſſimisq̃ hujus litis moleſtiis eſſet vexatus, quarum teſtis ego ſum tandem obiit Burgis, lite pendente menſe Octobris anno 1615. exemplum cõteris relinquens, ne humano procerum, aut Regum favore freti, aut ceca, & ambitioſa dignitatũ cupiditate ducti, quid cõtra jus facere audeãt.

An judex Laicus poſſit punire Religioſum Militarem, Affaſſinum notorium.

SUMMARIUM.

Judex Laicus punire valet Clericum notorium Affaſſinum, poſt ſententiam criminis declaratoriam à Judice Eccleſiaſtico pro latam, ſecundum communem opinionem; ſecus de tali crimine à Militibus Religioſis perpetrato cognoscunt proprii ſui Ordinis Militaris Judices, & de facto pluries accidiſſe reſertur. n. 1. & 2.

Q U Æ S T I O V.

Affirmativam ſententiam de Clerico Affaſſino probat. *tex. in cap. 1. de hom. in 6. & tenent communiter DD. id intelligentes poſt ſententiam criminis declaratoriam, quam ferre debet Judex Eccleſiaſticus dicti Clerici, & judicẽ ſecularem incurrere aliter facientem in excommunicationem Bullę Cenę, ut habetur in cap. cum non ab hom. de jud.*

radunt Snar. de cenſur. diſp. 22. ſect. 1. n. 9. Sayr. de cenſ. lib. 3. ep. 19. n. 5. Bonac. de leg. diſp. 10. q. 2. pũt. 1. §. 4. n. 8. Ambr. Duard. Martha, Maſtrill. & alii poenæ Dian. contra alios 1. p. tract. 2. reſol. 52. Joan. Gurierr. lib. 3. pract. q. 7. n. 24. Farin. in tract. crim. q. 8. n. 85. in fine Bobadill. in polit. lib. 2. cap. 8. n. 58.

2. Et quod Milites Religioſi in crimine Affaſſinatus lapſi non amittant ſuũ privilegium fori Eccleſiaſtici tenet in terminis Bobad. in polit. lib. 2. cap. 19. n. 12. dicens: *Que la Juſticia, y Conſejo de Aragon pretendiõ no ha muchos años conozer contra un Caballero de las dichas Ordenes por un Affaſſino, y no huvio lugar y ſe remitiõ à el Conſejo de las Ordenes.* D. Ferdin. Pizarr. in ſuo diſcurſ. apologet. n. 114 ibi: *Y aunque en el pleito de D. Juan de Bracamonte la alegaron, y que el delito de que le acufaſan, era de Affaſſino, y de los que hacen perder el fuero, ſe remitiõ à el Conſejo de las Ordenes ſu cauſa, habiendolo viſto en diferentes Salas, quaſi todo el Conſejo,* Thom. Carlev. de judic. diſp. 2. q. 6. ſect. 3. n. 459. ubi cum aliam reſert, de quodam Milite homicida etiã Clerico, qui captus fuit à judice ſeculari, & contentione ſuborta de jurisdictione inter Eccleſiaſticum, & ſecularem, & Laicum, & judices conſilii Ordinum ex deciſſione ſupremi Senatus in aula competentiarum, cauſa remiſſa eſt ad judices conſilii Ordinum, ac ita ſe practicari ſepẽ vidiffẽ aſſerit Carlev. in hoc crimine Affaſſinatus, quod (ait ille) graviſſimum eſt, & æquiparatur crimini Leſſæ Majeſtatis, ut obſervat Farin. conſ. 4. n. 7. lib. 1. ob cujus gravitatem etiã Clerici amittunt privilegium fori juxta dicta n. preced. tamen Religioſos Militares ejus criminis reos gaudere fori privilegio, & ad ſuos judices Conſilii Ordinum eſſe remittendos, ſepẽ deciſſum eſt à ſupremo Regio conſilio in aula competentiarũ, & quippẽ jure recto: nã prædicti Milites Religioſi pro quocumq̃ homicidio, quantumvis qualificato nullũ aliũ judicẽ agnoſcũt, niſi ſuũ Magiſtrũ, ut bene probat

Regula S. Jacobi in cap. 47. & 48. & firmitus in Bulla Leon. Pap. X. supra.

Utrum Religiosus Militaris occidens Clericum, alium vè Ecclesiasticum amittat fori privilegium.

SUMMARIUM.

Licet Militaris Religiosus Clericum occidens, fori privilegium amittere dici posset, eo quod contra similiter privilegiatum illo nequit gaudere; contrarium tenendum est ob nullius criminis exceptionem in horum Ordinum privilegiis. n. 1. & 2.

Probatur hoc ex Regula S. Jacobi, Bulla Leon. X. atque praxi; ex qua etiam fit satis contraria sententiæ fundamentis, & solum habere locum ostenditur in Milite Laico, non vero Religioso Milite, qui debet suo privilegio hoc in casu gaudere contra privilegiatum: Regula namque contraria diversas limitationes habet, quæ referuntur. n. 3. 4. & 5.

QUÆSTIO VI.

I Mitere, & posse conveniri coram iudice seculari docet Bobadill. in politica lib. 2. cap. 19 n. 23. Villadieg. in politic. cap. 5. num. 112. Man. Rod. qq. regul. tom. 2. q. 63 art. 15. Mirand. in man. Prelat. p. 2. q. 42. art. 7. Hieron. Rod. resolut. 28. n. 3 ducuntur: quia privilegiatus suo privilegio gaudere non potest contra pariter privilegiatum l. 3. §. sed utrum ff. de minor. docet Didac. Perez in l. 1. tit. 1. lib. 4. ordin. ac ideò miles perdit privilegium, & cingulum Militiæ, & remanet inter seculares occidens Clericum, & potest conveniri coram iudice seculari, ex his, quæ tradunt Innocent. & Abbas. in cap. 1. de penitent. & remis.

2 Sed tamen contraria sententia, scilicet Religiosum Militarem occidentem aliquem Clericum gaudere privilegio fori, & à suis iudicibus consilii

Tom. II.

Ordinum iudicandum, & minime à iudice seculari, verior, & tenenda est. Ratio nostræ assertionis est: quia privilegia, quæ hisce Militibus privatum forum, & distinctum à seculari indulgent, nullum crimen excipiunt, sed in omnibus universim exemptionem concedunt: quam obrem, sine aliqua diminutione, aut exceptione accipienda sunt. Et ut diximus sup. n. 2. quæst. 3. Religiosi Milites, ob nullum crimen, quantumvis grave, atrox, & enorme, forum suum Ecclesiasticum perdunt.

3 Unde Religiosus Militaris, sive sui Ordinis Fratrem Clericum, sive Laicum, aut alterius Ordinis Religiosum Militem, aut quancumque aliam personam Ecclesiasticam occidat, non à iudice seculari, sed à suo Magistro puniendus est, ut habetur in Regula S. Jacobi cap. 47. ibi: *Si acontectere, lo que Dios no quiera, que algun Freile matare à otro su Freile, ò à otro Freile de qualquiera Orden, &c. Sea preso, y puesto en grillos, ò hierros, y esté en penitencia de un año, hasta que el Maestre le de penitencia de tan grande homicidio, con consejo de el Apostolico.* Et in Bulla Leon. X. supra allata, ibi: *Quod si aliquis ejusdem Militiæ Frater, aut miles in cujusvis etiam dictæ Militiæ Fratris, aut Militis, vel propriæ uxoris, vel aliam quamlibet personam homicidium commiserit, & infra: Fratres, seu Milites, qui in homicidii, etiam ut præfertur, qualificati reatum inciderint, &c. Et infra: Puniendi, & castigandi plenam, & liberam, auctoritate, & tenore prædictis licentiam, & facultatem concedimus in perpetuum.* Ac ita in terminis tenet Thom. Carlev. ubi sup. n. 459. Ubi testatur se ita decisum vidisse in casu homicidii cujusdam magni viri perpetrati à quodam Milite horum Ordinum, & cum occisus esset Clericus, & homicida captus à iudice seculari, suborta contentione de jurisdictione inter Ecclesiasticum, secularem Laicum, & iudices consilii Ordinū ex decisione supremi Senatus in aula competentiarum causa.

remissa est ad iudices consilii Ordinū.

4 Nec obstant in contrarium oppositū per ea, quæ diximus *n. preced.* tum quia, ut ait Carlev. nullam vim habent: nam *cap. 2. de pœnitent. & remis.* loquitur in foro pœnitentiali; ut ibi tenet Innocent. & post eum Panor. Deinde textus ille loquitur de Milite Laico, non de Milite Religioso; unde ex eo non inferitur Clericum, seu Religiosum, alium Clericum occidentem, suo privilegio fori privari: longe enim aliter res se habet, & testatur consueta praxis, juxta quam Clericus de Clerici homicidio ab Ecclesiastico iudice iudicatur, ut tradit Bernardus Diaz *in sua praxi cap. 96. n. 2.* Unde etiam convincitur non bene dixisse Bobadill. *in politic. lib. 2. cap. 17. n. 86:* scilicet Militem occidentem Clericum posse à iudice Ecclesiastico ipsius Clerici habitu militari privari, &c. Hoc enim de Milite Laico potest intelligi, non vero de Milite Religioso, qui ut ait Carlev. & suprà probatum est, remittendus est ad consilium Ordinum.

5 Nec etiam obstat privilegiatum regulariter non gaudere suo privilegio contra pariter privilegiatum: quia hoc limitatur in casu, quo unus est privilegiatus in genere, alter vero in specie (ut in casu nostro) ita Bartol. *in l. fin. ff. ex quibus causis majores, & in authent. quas actiones, C. de Sacro Sanct. Eccles.* & ibi Jasson. *n. 16.* Acebed. qui alios allegat *in l. 2. tit. 10. lib. 8. recop. n. 242.* Ubi etiam limitat illam Regulam, quando, qui agit, est privilegiatus in habitu, & potentia: quia tunc privilegiatus in actu contra alium in habitu utitur suo privilegio. Vel potest dici, quod quando privilegiatus agit de damno vitando (ut in casu nostro) contra alium privilegiatum agentem de lucro captando, tunc utitur privilegio suo, Acebed. *ubi sup. n. 244.* & sequent. ubi plura ponit exempla, nempe in muliere fidei iubente, quæ potest uti privilegio Velejani contra aliam mulierem, in cuius favorem fuit

facta fidejussio *tex. in l. si sine C. ad Velei.* & ibi Bald. & omnes. Secundo in filiofamilias, qui potest uti Macedoniano contra alium filiumfamilias *tex. in l. filius ff. ad Maced.* Tertio in Nobili, qui pro debito nequit incarcerari, si debitor sit alterius nobilis, aut mulieris non poterit incarcerari, vide ibi Acebed. & *n. 249.* ubi quod nobilis alium nobilem injurians non tenetur Palinodiam recantare: quia hi omnes sunt in specie privilegiati, & in actu, alii vero in genere, & in habitu: id quod accidit in casu nostro.

A quo iudice sit puniendus Religiosus Militaris pro crimine Hæresis.

SUMMARIUM.

Religiosi Militares ob crimen hæresis per Sanctæ Inquisitionis officium puniendi.

QUÆSTIO VII.

Militis Religiosi Hereticantis iudicium ad Sanctæ Inquisitionis Tribunal pertinere docet Bobadill. *in politic. cap. 19. n. 14.* ac ita verum est, ut de cœteris Regularibus docet Man. Rod. *tom. 2. q. 81. art. 1.* Hieron. Rod. *resolut. 73.* & in Civitate Hispalensi quidam Religiosus Miles Ordinis Alcantaræ, qui ter uxoratus anno 1660. repertus fuit, cum aliis reis deductus in publicum, publica pœnitentia per Tribunal Sanctæ Inquisitionis dictæ Civitatis punitus fuit.

An Religiosus Militaris ob crimen Lessæ Majestatis possit à potestate seculari puniri.

SUMMARIUM.

Ob crimen autem Lessæ Majestatis per Iudices suos Ecclesiasticos convicti, & damnati tradendi sunt brachio seculari puniendi.

QUÆSTIO VIII.

Communiter Theologi, & iurisperiti dicunt, personas Ecclesiasticas, non eo quod crimen Læſæ Majestatis committant, suum forum amittere, nec puniri posse per iudices seculares, ita docet Vigian. *tract. de immunit. Eccles. disp. 2. conclus. 2.* Belletus in *disp. quis Cleric. p. 1. §. 1. n. 4.* ubi pro hac sententia citat alios, Valenz. in *defens. censur. Pauli V. p. 4. n. 70.* Vela de *delict. cap. 20.* & alii poenes Dian. p. 1. *tract. 2. resol. 20.* ubi citat Genuens. in *prax. cap. 72.* dicentem, quod anno 1660. in casu quodam atrocissimæ rebellionis cujusdam Religiosi, qui aliquas terras Regni Neapolitani in manus Turcarum tradere volebat, Clem. VIII. declaravit dictum Religiosum non amisisse suum forum, & cum sifcus allegaret pro tali delicto quendam Clericum Neapolitanum olim fuisse decapitatum, dictum fuit male judicatum; & Florentiæ Archiepiscopum quendam fuisse suspensum testatur Clarus. *lib. 5. sentent. §. 5. Læſæ Majestatis n. 7.* & Metinæ fuisse quoque suspensum Episcopum Zamorens. docet Salced. in *addit. ad præct. Diaz littera B. in fine cap. 119.* & anno 1648. quidam Religiosus Miles Ordinis S. Jacobi vocatus D. Carolus de Padilla ob conspirationem factam contra Regem nostrum Philipum IV. causa cognita per potestatem secularem, Matrii fuit publice decapitatus. Sed hæc omnia non de jure, sed de facto facere aliquando Principes seculares testatur Joann. Vela *ubi sup.* affirmans de jure non posse judicem, aut Principem secularem propter crimen Læſæ Majestatis Clericum capere; aut punire, antequam sibi à iudice Ecclesiastico remittatur: unde Religiosos taliter delinquentes post degradationem tradendos esse brachio seculari, ad exequendum in illis ultimum supplitium, tradunt Man. Rod. *qq. regul. tom. 2.*

q. 32. art. 2. Hieronym. Rod. *resol. 48. v. 25.*

An Princeps secularis possit punire Religiosos Militares delinquentes ratione officii illis ab ipso commissi: v. g. Rec-torum, Prætorum, Ducum, Procuratorum, Comitiarum, & simi-lium.

SUMMARIUM.

Religiosos Militares delinquentes in officio Prætorum, vel alio eis à Principe seculari commissi, ab hoc posse puniri tenent quidam testificantes de praxi; quæ limitatur ad pœnam pecuniariam, suspensionis vè, aut privationis ab officio, quin locum habeat in pœna corporali, etsi contrarium quandoque contigisse refertur. n. 1. & 2.

Contrarium dicunt alii asserentes, adhuc respectu bonorum non posse exemptos puniri à potestate seculari, sique de facto observatum cum Milite Calatravensi; ob idque latam legem prohibentem officia publica per Religiosos Milites exerceri. n. 3.

Eo quod à Rege, ut tali, non ut Magistro, præponuntur officiis publicis Religiosi Milites, hi ratione illorum, si deliquerint, in bonis puniri poterunt: secus in personis; & ratio: quia locum non haberent aliàs, sed deberent Milites à suo Magistro puniri: idem dicendum de Religiosis non Militaribus, sed Militantibus in bello, qui forum amittunt. n. 4. 5. & 6.

QUÆSTIO IX.

Affirmative respondent Bonadill, in *politic. lib. 2. cap. 18. n. 232.* ibi: *caso 117. Es contra los Caballeros de las Ordenes Militares de Santiago, Calatrava, y Alcántara, y San Juan, en las causas civiles, y en las q̃ delinquieren en oficios seglares de Regidores, Corregidores, Capitanes, & Pro-*

Procuradores de Cortes, & otros que ellos exercieren, & tenet Villadieg. in polit. cap. 5. n. 112. Man. Rod. quest. Regul. tom. 2. q. 68. art. 13. Hier. Rod. resol. 28. n. 1. Barbof. de jure Eccles. lib. 1. cap. 39 §. 2. n. 47. Thom. Carlev. de jud. disp. 2 n. 453. ubi ait, quod ita observat consuetudine praxis quotidiana, cujus se esse testem, immò, & authorem fatetur: nam ita practicaui (inquit ille) dum à Rege nostro Philipo III. delegatus essem per supremum Indiarum consilium anno 1618. judex syndicatus nobilissimi viri Marchionis de Cadereita Equitis Ordinis D. Jacobi, Ducis Generalis clasís ad custodiam cursus judicis deputati, & omnium Ducum, & Officialium illius legionis, inter quos non pauci erant Equites Ordinum D. Jacobi, Calatrave, & Alcántara; nihilominus de delictis in officio commissis adversus ipsos facta est à me Inquisitio, & quosdam carceravi, & damnavi, immò vero quod magis est, vidi in supremo Indiarum Consilio puniri in Syndicatu Equitem S. Joannis Hierosolimit. qui fuerat Gubernator Villa de Potosi, apud Indos. Ita Carlev. vidi scriptum, & ego Hispali anno 1631. publice decapitari D. Joannem de Venavides Equitem Ordinis D. Jacobi ob delicta, quæ tanquam Dux Generalis clasís ad custodiam cursus judex deputatus commiserat: idque totum causa prius per potestatem secularem cognita.

2 Sed prædicta sententia temperanda est, ita ut Judex secularis punire possit in findicatu hos Equites pœna pecuniaria, aut suspensionis, vel privationis ab officio, non tamen capitali, aut corporali, ut tenet Carlev. ubi sup. & agnovisse videtur Bovadill. ubi sup. n. 232. dum ait; *segun, y por las razones, y de la forma que à trás queda dicho de los Clerigos, scilicet n. 99.* ac ita etiam intelligendi sunt Man. Rod. Hieron. Rod. & Villadieg. qui Bobadillam referunt, & loquentes de Clericis cum multis aliis nostram sententiam tenent. Dian. 1. p. tract. 2. resol. 19. ubi plures allegat, & Cevall. in

tract. de cognit. per viam violent. p. 2. q. 65. n. 14. ubi sic asserit: Quando algun Ecclesiastico delinque en el oficio, que tomó, como si es Medico, Boticario, & Abogado, & Tutor, & Curador de algun menor, & tiene oficio de su Magestad, Presidente de Hacienda, & Consejero, y delinque en él, & vende el Clerigo con medidas falsas su mercaderia, y en otros casos semejantes, porque entonces ratione officii potest puniri in bonis, & Judex secularis est competens. Ita Cevall. qui citat multos alios.

3 Imò de jure non posse in findicatu conveniri, nec pœna aliqua etiam pecuniaria puniri personas exemptas, seu Clericos, seu Religiosos de delictis in officio publico commissis à Judicibus secularibus, tenent Magal. in 3. p. lib. 3. cap. 11. n. 26. & 32. Bonac. de leg. disp. 10. q. 2. punt. 1. §. 1. n. 22. & de censur. in Bulla Cœne content. disp. 1. q. 16. punt. 5. n. 17. Ambros. de immunit. Eccles. cap. 20. n. 54. Barbof. ubi sup. n. 124. & in collect. tom. 1. lib. 3. tit. 50. cap. 2. n. 4. & alii pœnes Dian. ubi sup. dict. resol. 19. Ubi quod ne dum in persona, sed nec in bonis possit Clericus in casu prædicto puniri per Judicem secularem, & refert Carol. de Graff. de eff. Cleric. eff. 1. n. 82. asserentem ita fuisse observatum in causa cujusdam Equitis Hierosolim. qui officium Capitaneatus exercuit in Civitate Calatagironis, & alia vice in patrimonio; id quod etiam observatum fuit in persona cujusdam Militis Calatravæ, qui cum Corrector esset de Ciudad Real, & in findicatu accusatus de quodam homicidio ratione sui officii commissio, declinavit forum, & à potestate seculari fuit liberatus, ut tradit Nobilissimus, & Doctissimus Vir Michael Marañon relatus à Navarr. in propugnacul. apolog. de reddit. Eccles. n. 16. ubi factum narrat, & indiscriminatim asserit Militem illum fuisse liberatum à Judice seculari, & sui Ordinis Magistro traditum, quam ob causam facta fuit. l. 12. tit. 16. lib. 2. ordinam. prohibens ante

te dicta officia publica per dictos Milites Religiosos teneri.

4 Existimo ego opinionē Theologorū, & aliquorum jurisperitorum de qua *sup.* quoad non punitionem in bonis non esse admittendam in Militibus Religiosis horum Ordinum; ratio est; quia jam diu receptum est eorum bona patrimonialia nulla immunitate & exēptione gaudere, ac ideo in illis rectē indicari, & puniri possunt; secus in personis, nisi de facto procedatur ut in *casu sup.* allato D. Joanni de Venavides: illud autem quod ait Carlev. *ubi sup.* se practicasse, & practitari vidisse de carceratione Religiosorum Militum, aut temperandum est, & limitandum quando de fuga Militis Religiosi timetur, aut nulliter de jure admittendum, ut per Cevall. *pract.* qq. q. 897. n. 613. Joann. Guttierr. de *gaveil.* lib. 7. q. 94. n. 7.

5 Si Religiosus Miles delinquat respectu Militaris officii, quod habuit à Principe nequit ob id ab ipso Principe puniri, sed à Magistro sui Ordinis puniendus est ita tenet Bovadill. in *polit.* lib. 2. cap. 18. n. 232. Carol. de Graff. de *effect. Cleric.* effect. 1. n. 82. dicens ita fuisse observatum in causa cujusdam Equitis Hierosol. qui officium Capitaniatus exercuit, ut n. *preced.* dictum est Farin. *conf.* 197. ex n. 1. usq. ad 10. Thom. Hurtad. *resolut. mor.* tom. 1. tract. 1. cap. 4. *resol.* 45. n. 432. dicens ibi: ex quo infertur, quod predicti Milites Religiosi ex suo instituto ordinati sunt, ut sint in exercitu, & arma tractent contra infideles, & defendant Ecclesiam, quod Dux exercitus non potest eos punire, ex quocumque delicto rei sint: sunt enim veri Religiosi in quos non habet jurisdictionem potestas laica, ut satis erudite ostendit Farin. *ubi sup.* n. 111 quod secus est si Religiosi non Militares ob necessitatem Reipublice in bello militaverint: isti enim amittunt privilegium, & possunt puniri à Duce exercitus, in his que Militie adversantur cap. perpendimus de *sentent. excomm.* quia isti militando in

habitu seculari, rem exercent suo statui illicitam, & sic in penam suis privilegiis privantur. Ita Hurtado.

6 Sed est notandum quod predicti Religiosi Milites, qui nunc arma tractant non de manu Regis tanquam Magistri officium recipiunt, sed de manu Regis, quatenus est Rex, nec arma tractant juxta suum institutum contra Mauros, & Ecclesie infideles, unde videtur coram Rege, ejusque syndicatoribus debere rationem suorum officiorum reddere, & posse in bonis damnari, ut *sup.* dictum est pro quo facit quod ait Hurtad. n. *preced.* de Religioso non Militari.

An Religiosus Militaris per bigamiam amittat suum privilegium fori Ecclesiastici.

SUMMARIUM.

Tamet si exemplo Clerici bigami, dicendum videretur Religiosum Militarem bigamum amittere privilegium fori; contrarium tamen est tenendum ob eorum privilegia. n. 1.

Notatur, Militem Religiosum ob aliquod crimen fori privilegium amittentem, non statim ad Judicem secularem pertinere, sed tunc quando per Magistrum degradatus, Judici seculari tradatur. n. 2.

QUÆSTIO X.

1 **A** Firmativè respondendum videtur sicut de Clericis bigamis, quos omni privilegio Clericali, & fori exemptione exutos esse probat text. in cap. 1. de bigam. in 6. & tenet Azor. *instit. mor.* 2. p. lib. 8. cap. 4. q. 12. Bonacin. de *cenfur.* in Bull. *Cane content.* disp. 1. sect. 1. punct. 6. n. 4. Rot. in *ferrarenf. pension.* 21. Martij 1627. coram Cardinal. Viril. Ubi etiam fuit dictum, quod licet bigamus denudatus remaneat omni privilegio clericali, tamen per characterem impressum, & indelebilem habitu semper

per remanet Clericus; stat enim simul quod quis remaneat Clericus non tamen gaudeat privilegiis Clericorum Abb. in cap. 1. n. 6. de vita, & honest. Cleric. Barbof. de jure Eccles. lib. 1. cap. 39. §. 2. n. 70. sed contrarium tenendum est, nimirum Fratres Milites bigamos, fori privilegio gaudere, nam Pontifex Alexand. III. in Bulla Confirmat. Ordin. S. Jacobi dispensavit cum dictis Fratribus Militibus, ut uxores habere possent, quoties de jure, eas ducere possunt, ad exemplum aliorum fidelium, & tamen in eadem Bulla concessit illis privilegium fori. Deinde Martin. Pap. V. & alii Pontifices idem concesserunt quod etiam per Paulum III. & alios Pontifices Militibus Calatravæ, & Alcantaræ concessum est.

2 Hic obiter animadvertendum duxi, quod si ob aliquod crimen Religiosus Militaris fori privilegium perdat, non statim ad Judicem secularem delicti cognitio spectat, sed ad suum Magistrum, prout de Clerico, qui ob crimen aliquod degradandus venit, & brachio seculari tradendus, docent per multi, quos refert, & sequitur Bobadilla in polit. lib. 2. cap. 18. n. 38. & in terminis de Militibus Religiosis Ordinum Militarium tenet D. Ferdinand. Pizarr. in d. discurs. apolog. n. 109. dicens: Y supuesto que son personas Ecclesiasticas, quando cometiesen algun delito por el qual no deben gozar de el privilegio de el fuero, es fuerza, que para poderlos castigar el juez seglar haya de preceder degradacion verbal, o actual por sus Jueces, y entrega, como lo resuelven infinitos DD. en mas estrechos terminos, de delitos mas graves, y la razon es muy llana, porque en el interim, que por Jueces Ecclesiasticos competentes se declara son personas Ecclesiasticas, y gozan de el privilegio de el fuero, y de el Canon, y los autos hechos ante juez incompetente no valen, y en la incorporacion de los Maestrazgos hecha por el Papa Adriano VI. confirmada por Leon X. se previene que

no se ofenda la jurisdiccion que tiene el Pontifice contra los Caballeros de la Orden de Santiago con la seglar, y assi no pueden, ni deben conocer de los delitos, que cometen, sino es los Jueces Ecclesiasticos, y como su Magestad, como Administrador perpetuo usa de esta jurisdiccion como Prelado, es fuerza, que guarde los terminos de el derecho, como por muchos AA. los resuelve Gregorio Cavedo decis. 61. per tot. 1. p. ita Consiliarius ille Regius Ferdinand. Pizarr. & hujus degradationis pro Militibus dictorum ordinum meminit ante eum Hieron. Roman. in sua Republ. vol. 2. cap. 1. ubi formam talis degradationis prescribit, & eam nos tradidimus in tract. de potest. coercit. Magistri q. 9.

An uxores, & filii Religiosorum Militum gaudeant privilegio fori Ecclesiastici.

SUMMARIUM.

Sicut uxores Clericorum, ita Militum Religiosorum uxores non gaudere fori privilegio tenent aliqui, contra quosdam seculi affirmantes, eò quòd uxores maritorum omnibus honoribus fruuntur, ita ut juxta quosdam, etiam mortuis viris, horum privilegiis gaudeant, usquequò alteri nubant. n. 1. 2. & 3.

Idem de filiis Religiosorum Militum, ut horum privilegiis fruantur dicendum jure videtur; sed in praxi nec quoad uxores, nec quoad filias Militum hoc obtinet. n. 4.

QUESTIO XI.

DE uxoribus Clericorum Minorum Ordinum, seu majorum, qui ex dispensatione sunt uxorati, aut sine aliqua dispensatione inter Grecos, & sic de uxoribus dictorum Militum, eas non gaudere privilegio fori, resolvunt quidam dicentes hoc privilegium esse personale ratione Ordinum, sicut & Reli.

ligiosis ratione status Religiosi, hi sunt Joann. Andr. in cap. 1. de Cleric. conjugat in 6. Butrius in cap. 2. n. 6. Comp. & ibi Alexand. de Neruo. n. 1. Sanch. de Matrim. lib. 7. disp. 47. n. 3. & seqq. Bonac. de leg. disp. 1. q. 3. punct. 8. §. 2. n. 9. Barbof. ubi sup. num. 62.

2. Sed contrariam sententiam videlicet, uxores dictorum Clericorum, seu Militum fori privilegio gaudere plures probant. Ratio est; quia generaliter uxor forum ex persona viri sortitur, l. cum quidam puella ff. de jurisd. dict. omn. judic. & vulgare est mulieres maritorum radiis coruscar, eorumque dignitate, & privilegiis gaudere l. femina ff. de senator. l. fin. ff. ad municip. l. mulieres C. de dignit. lib. 12. l. fin. C. de incolis lib. 10. Ubi mulieres maritorum honore erigimus, genere nobilitamus, forum ex eorum persona statuimus, & domicilium mutamus cap. fin. de offic. Archid. & hanc sententiam tenet gloss. in cap. in eos 32. dist. gloss. in cap. Clericos 11. q. 1. Dominic. in cap. 1. §. fin. colun. penult. vers. quid de uxore de Cleric. conjug. lib. 6. Abbas col. 2. & ibi in cap. 2. de for. compet. Ang. V. excommunicatio 7. cass. §. n. 8. Silv. V. Excomm. §. n. 21. Montalv. in l. 32. V. la tercera tit. 2. p. 3. & ibi Greg. Lop. V. casamiento. Ubi hanc sententiam communem appellat, & ait ab ea non esse recedendum Didac. Per. in l. 1. colun. 97. vers. ex quibus inferitur lib. 1. ordinam. tit. 3. & resolvit Tiber. Decian. 1. tom. crimin. lib. 8. cap. 4. n. 3. & 6. Bobadill. in sua polit. lib. 2, cap. 17, n. 145. Aviles in cap. prator in proem. glos. 1. n. 18. Garc. Falion. regul. 499. n. 11. Carol. de Graff. de effect. Cleric. effect. à n. 156. Ludovic. Correa in repetit. cap. inter alia de immunit. Eccles. p. 2. n. 33. Squilant. de privileg. Clericor. cap. 7. dub. n. 34.

3. Sed in terminis disputat hanc questionem, & resolvit Dian. tom. 6. tract. 8. resol. 6. ubi concludit dicens;

recte igitur. Ex dictis concludendum est uxores Equitum D. Jacobi, Alcantara, & Calatrava gaudere privilegio fori, & esse exemptas à jurisdictione judicis secularis. & ideo ex sup. dictis, & aliis rationibus nostram sententiam in terminis, ut dici solet, terminantibus, tenet nunquam satis laudatus D. Fracisc. Amaya, in suis eruditis commentariis sup. cod. lib. 10. tit. 39. n. 16. & seq. qui etiam recte observat n. 24. privilegium sup. dictum non deperdi mortuo marito, sed etiam in memoriam pristini matrimonii perdurare, si tales viduæ honestè vixerint: unde aliqui, ut Per. lib. 1. tit. 3. l. 2. fol. 57. vers. uxor, etiam Clerici, Bellecús in disquit. Cleric. tit. de favore Clericor. reali §. 1. n. 24. & sequent. cum aliis, ubi ergo alibi docent, uxores Clericorum etiam mortuis viris gaudere privilegio fori, donec alteri nubant: quia cum vidualis vita durat, censetur in priori matrimonio esse ex l. filii §. 1. ff. ad municip.

4. De filiis Clericorum ait Barbof. d. n. 62. quod privilegium concessum patri uti Sacerdoti, censetur etiam concessum filio procreato ex ejus uxore ante Clericatum, & allegat Decian. & Graff. & quod ira censuit S. Congregatio Cardin. verum, nec consuetapraxis, nec observatus usus habet, quod uxores, & filii Religiosorum Militum fori privilegio gaudeant.

An Judex secularis possit procedere contra Religiosum Militarem frangentem pragmaticas Regias.

SUMMARIUM.

Religiosus Miles pragmaticas Regias Sanctiones frangens à Judice seculari puniendus in sententia Bobadill. de praxi testificantis; quam aliqui limitant, ut tunc locum habeat, quando poena imposita per legem, ipso jure incurritur quoad rem ipsam, qua incidit in commissum, secus

cūs *Verò in cassu contrario, de quo prius Judex cognoscet. n. 1. 2. & 3.*

Utraque tamen hac sententia jure, meritoque rejicitur ab aliis, presertim à Diana statuente, non posse exemptos pragmatica Sanctioni contravenientes puniri adhuc pœna pecuniaria à Judice seculari, eò quòd, & illi pœnis à lege seculari impositis subjici nequeant, & Judices seculares non valeant jurisdictionem in exemptos exercere adhuc quoad hac. num. 4. & 5.

Pragmatica Sanctio arma deferre prohibens non comprehendit Religiosos Militares ob suum institutum. Hoc tamen minimè obstante, possunt Judices seculares tempore magna necessitatis illorum triticum sequestrare, ita ut relicto ipsis sufficienti pro sua, & familiæ sustentatione, reliquum venundetur, taxato pretio absque mora soluto. n. 6. & 7.

QUÆSTIO XII.

1 **A**ffirmativam sententiam tenet Bobadill. in polit. lib. 2. cap. 19. n. 27. dicens, *tampoco deben los Corregidores inhibirse del conocimiento de penas de pragmaticas, en que los dichos Caballeros de Ordenes huvieren incurrido, como seria haver vendido trigo à mas de la tassa, ò traher vestido contra pragmatica, por lo que en otro capitulo digimos, y assi lo determinò estos dias el Consejo contra dos Caballeros, uno del habito de San Juan, y otro de Calatrava, que havian traido almidon en las lechugillas, y aunque declinaron la jurisdiccion Real, no les valió, ita Bobadill. quem sequitur Villadieg. in polit. cap. 5. n. 117.*

2 Tamen distinguendum esse videtur, si lex, vel pragmatica imponit pœnam amissionis alicujus rei ipso facto in cassu contraventionis, veluti si prohibeantur portari vestes, aut arma, aut extrahi, vel introduci merces in Regnum, ne fiat fraus juribus fiscalibus: hoc cassu, si deprehendatur Religiosus Militaris, videtur posse

à Judice seculari puniri quoad rem ipsam, quæ incidit in commissum, auferente illam, & declarante incidisse in commissum, auferente arma, vestita, vel vestem prohibitam Religioso, quemadmodum posset iisdem cassibus puniri Clericus, & espoliari armis, aut veste prohibita: quod sentire videtur ipse Bobadill. ubi sup. dum remittit se ad dicta per ipsum lib. 2. cap. 18. n. 72. & n. 121. & 122. ubi de Clericis loquitur, ac ita eum intelligit, & sequitur Thomas Carlev. de judic. disp. 2. q. 6. lib. 1. n. 457. dicens, ita decisum fuisse in Supremo Indiarum Consilio in cassu criminalis denuntiationis fragmentorum argenti allati ex Indiarum Provinciis contra Regias prohibitiones, quæ apprehensa fuerunt à Visitatoribus classis Indianæ, & sequestrata in domo commercii Indiarum Hispalensi contra Ferdinandum de Sossa Equitem Ordinis D. Jacobi, Præfectum classis novæ Hispaniæ.

3 Aut lex, seu pragmatica Regia imponit aliam pœnam, quæ non incurritur ipso jure; quo cassu, Religiosus Militaris non posset à Judice seculari puniri, sed ad suos Judices remitti debet, quemadmodum remittendus esset Clericus, ac ita intelligendus est Man. Rod. tom. 2. q. 62. art. 2. ac ita intelligit eum, & Bobadill. ubi sup. Hieron. Rod. resol. 28. n. 4. Joann. Guttierr. pract. qq. lib. 4. q. 38. n. 23. Carlev. ubi sup. monens exemplum aductum à Bobadill. d. cap. 19. n. 27. non ob stare huic resolutioni: nam illis temporibus magis controversa erat exemptio Religiosorum Militarium, quam istis: adde tu determinationem illam de facto, non de jure processisse.

4 Sed tam primam, quam secundam sententiam cum sua distinctione ferre non possum; & in Bobadill. infurgunt. Megalla 3. p. lib. 3. cap. 11. n. 36. Dian. tom. 1. tract. 1. resol. 15. & resol. 72. ubi referens Bobadill. in hæc

hæc verba; si el Clerigo vendiesse el trigo, ò el pan cocido, ò el vino, fruta, ò otros mantenimientos à mas de la tassa, y por ello segun la ley, ò ordenanza, lo tuviere perdido, podrá la Justicia seglar tomarselo por haver caido en commissio, y aplicarlo conforme à la ley. Prosequitur Dian. Sed hæc opinio est prorsus eliminanda: nam verum est, quod Clerici tenentur servare legem taxantem prætia rerum, & ita docet Salon. tom. 2. in 2. 2. q. 77. art. 13. controv. 10. Molin. tom. 1. tract. 1. de just. disp. 31. n. 13. Sot. de just. lib. 1. q. 6. art. 7. Navarr. in Man. cap. 23. n. 887. & alii: sed ad id non tenentur ex vi legis, quatenus civilis est: nam non habet jus in Clericos, sed quia ex vi juris naturalis tenentur vendere res suas justo prætio; sed justum prætium est illud, quod taxatur à lege: ergo &c. Ex his sequitur contra Babadill. Clericos non teneri ad poenam, ad quam Laici tenentur, sed si dicta victualia venderent ultra justum prætium, sic Dian. qui etiam allegat Azor. 1. p. lib. 5. cap. 13. q. 14. de hac re differentem, & Pessant. tract. de immunit. disp. 5. in fin. addit Dian. nec ego intelligere possum distinctionem Bobadilla inter res, que pluris venduntur, & ex ordinatione legis cadunt in commissum, & alias pœnas à lege impositas: nam illa prior est etiam pœna à lege constituta, ad quam Clericus non tenetur, nec Judex Laicus ex carentia jurisdictionis potest illam exigere: ergo dicendum, quod in tali casu Clerici sunt exempti, & liberi ab incursione dictarum pœnarum legis, quam Princeps promulgavit, verum possunt puniri ab Episcopo, mitiori tamen pœna, ut sup. in alia resolut. notavimus. Ita Dian. & quidem jure recto.

5. Idem. Dian. p. 3. tract. 1. resol. 41. invehitur contra Villadieg. in politic. cap. 5. §. 20. n. 66. dicentem. Puede quitar à los Clerigos las armas defensivas, aunque sean las permitidas à los Legos, sin que pueda el Juez Ecclesiastico apremiar à el Seglar, que las buel-

Tom. II.

va, y restituya, y concurriendo con el traher armas alguna culpa, puede ser preso para remitirle à su Juez, y con denarle en las penas pecuniarias, que disponen las leyes. Et in n. 86. sic ait: Y lo mesmo si le hallare cazando, ò pescando en lugar, ò tiempo vedado quitandoles los perros, y armandios, y las armas, y condenarlos en las penas de la ley, y los perdigones que hallare en sus casas, quitarselos, averiguando primero que los tienen para cazar, porque puede ser, que los tengan para recreacion del canto. Et tandem in n. 90. ita ait: Y si usasse de peso, ò medidas falsas en el trigo, ò mercaderias, que vendiesse, puede ser castigado por el Juez seglar en las penas pecuniarias: sed hæc omnia (inquit Dian.) sunt contra immunitatem Ecclesiasticam, ut tenent DD. quos citavi in tract. 2. 1. p. resol. 7. 72. & 76. quibus nunc addo Tanerum in p. 2. Div. Thom. disp. 5. q. 6. dub. 2. n. 26. Malder. etiam in 2. p. Div. Thom. q. 96. art. 5. §. de Ecclesi. Becan in summ. Theolog. tom. 1. tract. 3. cap. 6. q. 11. n. 2. & ratio est clara, quia infligere pœnam impositam à lege, etiam si sit pecuniaria, est actus jurisdictionis; sed Laicus nullo modo potest exercere jurisdictionem in Clericos: Ergo &c.

6. Illud advertendum est pragmaticas Regias de delatione armorum tractantes, & arma deferre prohibentes non esse intelligendas in hisce Fratribus Militibus, quibus armorum delatio jure permissa est, gloss. 1. in cap. duo sunt. ad fin. 12. q. 1. Plaz. lib. 1. de delict. cap. 8. n. 11. Menoch. de arbit. lib. 2. cent. 4. cass. 394. num. 7. Dueñ. reg. 55. limit. 4. Tiber. Decian. in tract. crim. 2. tom. lib. 8. cap. 3. n. 42. & probatur in l. 4. tit. 21. p. 2. ubi Gregor. Lop. V. siempre. Bobadill. in sua politica tom. 1. cap. 13. n. 78. Ubi hoc intelligendum esse ait non solum de Religiosis Militibus S. Joannis, de quibus loquuntur præfati AA. sed etiam de Religiosis Militibus aliorum Ordinum Militarium; ibi: Tam-

N

bien

bien digo, que los Caballeros de las otras Ordenes Militares de Santiago, Calatrava, y Alcántara podrán traer espada, y daga, segun queda dicho de los de San Juan, pues son armados Caballeros, y su instituto es la Milicia, aunque la especialidad de traer armas solo se escribe de los dichos Caballeros de San Juan. Unde tam illi, quam isti si arma non prohibita post campanę horam deferant noctu, nequeunt illis spoliari; immo etiam, quod sint prohibita ex sententia Dian. & aliorum *sup. numeris precedentibus*.

7 Posse Judices seculares propria autoritate sequestrare triticum Commendatorum Ordinum Militarium tempore maximę necessitatis decernitur in l. 1. tit. 25. lib. 5. *recop.* itaque Judici seculari permissum est sequestrare triticum Ecclesiasticorum Regularium, ac dictorum Religiosorum Militum tempore magnę necessitatis, ut venundetur pretio taxato per legem, prius relicta sibi parte pro sufficienti victu suorum, plus potius, quam minus. Dummodo in eo exequendo observetur ad unguem forma predictę legis, & ipsis pretium taxatum vere, & realiter offeratur ante quam ab eis triticum extrahatur: id namque jus naturale in necessitatis articulo permittit, ac dictat; aliter facientes, & excedentes modum præscriptum à lege, incidunt in excommunicationem Bullæ in Cœna Domini, ita Man. Rod. *qq. reg. tom. 2. q. 62. art. 3. Hier. Rod. resol. 63. n. 3.* ubi adducit Mexiam. *de taxa panis n. 64. Gutierr. in pract. q. 13. n. 3.*

An Religiosi Militares ubique terrarum inter Catholicos fori privilegio, & exemptione fruantur.

SUMMARIUM.
An Religiosi Militares ubique terrarum inter Catholicos degentes gaudent in distincto privilegio fori, cum hoc habeant à

Summo Pontifice ita praxi confirmatum aliis in Regnis præter Castellam, num. 1. & 2.

QUÆST. XIII.

Affirmativè respondeo: si-
vè in suis privilegiis sit Regium exequatur, si vè non: etenim eorum exemptio, sicut, & aliorum regularium à voluntate Principis non dependet, sed à solo Pontificum Romanorum privilegio, & indulto, cumque sit à Papa, ad omnes Catholicas Provincias extendi debet, in quibus statuta à Summo Pontifice in causa Religionis vigent, & servantur *cap. cuncta per mundum q. q. 3. cap. solite de major. & obedient. & praxis contraria corruptela est, & contraria Bullæ in Cœna, ita docet Thom. Hurt. resol. mor. tom. 1. tract. 1. cap. 4. resol. 45. n. 430.*

2 Et hoc privilegium fori Religiosorum Militum Ordinum Castellę persæpe servatum esse in Regnis exteris Aragoniæ, Valentix, Catallonię, Navarræ, Siciliæ, & Ducatibus Mediolani, & Mantuę asserit Thom. Carlev. *de jud. lib. 1. tit. 1. disp. 2. sect. 3. n. 437. & 438.* ubi quod posset nominatim referre plurima exemplaria Regnorum predictorum, à quibus multi Equites Militares horum Ordinum S. Jacobi, Calatravæ, & Alcántaræ remissi sunt ad Regium Ordinum Consilium, & si contrarium observari testatur Neapoli, ubi firmat Equites dictorum Ordinum non gaudere fori immunitate, fortassis (ait ille) quia in illo Regno privilegium præfatorum Militum non habet Regium exequatur, vel quia absente Judice proprio, ut in hoc Regno abest, Rex est Judex exemptorum juxta *text. in cap. filiis vel nepotibus 16. q. 2. & ibi gloss. V. Regis*, ut tradunt Bellug. *in specul. Princip. Rubric. 11. §. Videntur ex n. 10. Cenedo collect. 37. ad decretum, n. 3. Sesse. de inhib. cap. 8. §. 2.*

§. 2. n. 16. & 3. n. 136. Cevall. de cogn. per viam violent. 2. p. q. 23. ex n. 14. Olivan. de jur. fisci cap. 14. n. 3. tandem ex Mantua flaminii Paleolog. Ordinis D. Jacobi delinquentis remissio petita est à Philippo II. Rege nostro litteris ad Ducem Mantuæ. Datis die 20. Maii anni 1564. quæ exemplaria constiterunt, ex authentico testimonio actuatorum Consilii Ordinum. In Castella vero plura occurrunt exempla, quorum, ut nos testes fuimus, & alia adducimus ab antiquioribus.

An Novitii Ordinum Militarium gaudeant privilegio fori, & exemptione à potestate seculari.

SUMMARIUM.

Ex eo quod Novitii Ordinum Militarium ab aliis cæterarum Religionum differunt quoad vitam, aliis in claustris, aliis in seculo degentibus, illos fori privilegio non gaudere quidam asserunt, nisi tunc quando in claustris sunt ad professionem emitendam, præsertim post Concil. Trid. Decretum. Sed contrarium verius, & tenendum. n. 1. & 2.

Contraria sententia fundamentum ex discrimine dicto sumptum diluitur aperte ex ipsamet differentia inter professos Militares, & professos aliorum Ordinum; immò, & ex eo quod viventes extra claustra, vel ob constitutiones Ordinum, vel ob Prælati licentiam, intra claustra vivere censentur: Unde aliunde gaudere debent privilegio, etiam Novitii, ut pote, qui adstringuntur adhuc tales ad regularem observantiam. n. 3. & 4.

Novitii Militares certo demonstrant, se velle profiteri (dum contrarium non verificetur) eo quod voluntatis mutatio non presumitur; unde illi exempti debent esse, licet per aliquot annos professionem emitere differant; & redditur ratio. n. 5. & 6.

Fit satis objectioni ex Decreto Concil. Trident. quod expenditur, & ad oblatos, servitoresque Militiarum pertinere

offenditur tantum, non ad Novitios Milites, qui etsi Clerici sint, delinquentes non puniuntur ab Ordinario Ecclesiastico, sed à proprio Iudice Magistro; ut præci, servatum, sicut, & de cæteris Novitiis Militaribus non Clericis traditur. n. 7. & 8.

QUÆSTIO XIV.

Negativam sententiam tenent Bobadill. in politic. lib. 2. cap. 18. n. 86. & cap. 19. ex n. 16 Cened. præf. Canon. q. 4. n. 40. in fin. Villadieg. in politic. cp. 5. §. 20. n. 112. & 114. Man. Rodr. qq. reg. tom. 2. q. 62. art. 14. Masrill. decis. 290. n. 166. cum seqq. Seraphin. decis. 549. n. 3. Bolañ. in Curia Philip. 3. p. §. 1. n. 13. ducuntur ex eo quod Milites Novitii in seculo commorantur, Monachi autem in observantia regulari intra claustra regularia, aut extra cum licentia Prælati conversantur, & licet usque ad professionem vota non emitant, cum habitu tamen Monachali Novitii progredientes expressam demonstrationem profitendi ostendunt: quod etiam admittunt AA. supra citati in dictis Militibus Novitiis, si delinquant, quando sunt in claustris, ut professionem emitant, cum tunc clare suam profitendi voluntatem ante omnium oculos proponant; nec de hoc amplius dubitari potest (inquiunt illi) ex decreto Concil. Trident. sess. 24. cap. 11. de reform. ubi cum propter extraordinarias controversias ex competentia jurisdictionis ortas aliqua mala non parvi momenti insurgerent, Patres dicti Concilii diffiniunt, quibus in causis ante professionem præfati Milites possunt sua immunitate gaudere, dicentes non debere ea gaudere, exceptis tamen iis, qui prædictis locis, aut Militiis actu serviunt, & intra eorum septa, ac domus resident subque eorum obedientia vivunt, sive iis, qui legitimè, & secundum Regulam earum Militiarum professionem fecerint

runt de qua ordinario constare debeat, non obstantibus privilegiis, quibuscumque, etiam Religionis S. Joan. Hierosol. & aliarum Militiarum.

2 Sed affirmativa sententia videlicet dictos Milites Novitios gaudere privilegio fori, exemptosque esse à potestate seculari probat *tex. in cap. Religios. de sentent. excommunic. in 6.* ubi statuitur, quod percutiens Novitium innodatur excommunicationis sententia: nam & si Novitius non perfecte, & omnino Religiosus sit; at est intra Religionem, ejusque pars, quamvis non perfecta, ac ideo conveniri non potest apud judicem secularem, ut cum Plaz. Navarr. Medin. & aliis tenet Thom. Sanch. *lib. 6. decalog. cap. 10. n. 10.*

3 Et hæc sententia pro Novitiis Militaribus horum Ordinum aperta satis remanebit ex responsione ad contraria fundamenta: procedunt enim ex ignorantia foundationis, & constitutionum dictorum Ordinum: nam dicere quod ejusmodi Milites Novitii differunt à Novitiis aliarum Religionum, cum isti in claustris sub obedientia degant, illi vero extra claustra in seculo, & in propriis domibus vitam agant, ita verum est; sed non ideo sequitur eos non gaudere fori privilegio: nam eadem differentia constituitur in Religiosis Militibus dictorum Ordinum jam professis respectu Religiosorum aliarum Religionum etiam professis, & tamen dicti Milites professi gaudent eo fori privilegio, *ut late in hoc tract. probatum est.* Unde non eo, quod intra claustra degant, sed eo quod Religiosi, & personæ Ecclesiasticæ sint, gaudent dicto privilegio, & exemptione à jurisdictione seculari. Id quod etiam de Militibus Novitiis dicendum est: quia sicut Novitii aliarum Religionum viventes intra claustra per annum novitiatus, ut Religione probentur, & ipsi austeritates Religionis experiantur, ad observantiam regularem secundum suarum Religio-

num ordinationes adstringuntur simili etiam modo dicti Milites Novitii viventes extra claustra per annum, & tempus novitiatus, ut probentur, & ipsi Religionem experiantur, ad observantiam regularem secundum constitutiones suorum Ordinum tenentur, ut videre est in lib. stabiliment. Ordinis S. Jacobi, ibi: *Y que todo el tiempo que no fuere professo, sea obligado a visitarse, y à seguir las congregaciones, y à cumplir con las otras obligaciones de Caballeros professos, so las penas à los dichos Caballeros professos, & idem habetur in cap. 19. ejusdem tit.* non ergo prædicta differentia legitime constituitur, cum tam isti, quam illi secundum suas regulas, & constitutiones suarum Religionum regulariter vivant, ac ideo tam illi, quam isti suarum Religionum, & fori privilegiis gaudere debent: est enim naturæ consonum commoda cujusque rei consequi, quem sequuntur incommoda. *secundum naturam de Regul. jur.*

4 Præterea Religiosi Novitii, qui juxta regulam, & statuta suæ Religionis de licentia sui Prælati extra claustra regulariter vivunt, intra claustra vivere intelliguntur, ut tradit Panor. *in cap. cum illorum de sentent. excomm. Navarr. tit. de Regul. conf. 41.* at Religiosi Milites, tam professi, quam Novitii dictorum Ordinum de licentia sui Magistri secundum suas regulas, & constitutiones extra claustra vivunt & sic intra illa vivere intelliguntur quoad fruitionem privilegiorum, nec *in citato cap. Religioso*, ulla reperitur distinctio inter Novitios clausuram observantes, vel nullam clausuram juxta suas constitutiones continentes, sed universim agitur de Novitiis omnium Religionum à Sede Apostolica approbatarum, quales sunt isti Ordines Militares, ut considerat Carlev. *ubi infra.*

5 Dicere etiam quod in suscipiente habitum Ordinis Militaris non datur certa demonstratio perse-

verandi, & in eo profitendi, est plusquam falsum: quia, ut in plurimum omnes profitentur, nec refert quod per aliquos annos aliqui eorum differant professionem: quia etiam ingredientes statim post pubertatem, hoc est post 14. annos differunt profiteri usque ad 16. annum impletum juxta dispositionem Concilii Tridentini, & tamen annis illis intermediis à tempore ingressus usque ad professionem potitur Canonis, & fori privilegio: immo idem est, si post 7. ante pubertatem ingrediatur aliquis Religionem: adhuc enim illis annis ante professionem gaudet dicto privilegio, ut post Palud. & Ang. tenet Thom. Sanch. in præcept. decalog. lib. 5. cap. 4. n. 24. tom. 2. Bonac. disp. 2. de excomm. q. 4. punct. 3. n. 7. Dian. tom. 7. tract. 8. Miscell. cap. 7. ergo idem est dicendum in casu nostro.

6 Quod si afferas; illud procedere in Milite Novitio ante 16. ætatis suæ annum, cum ex juris necessitate adhuc nequeat profiteri, secus vero in Milite Novitio, qui annum 16. suæ ætatis exigit, cum ex libera voluntate sua desinat profiteri. Respondeo hoc non obstare: quia, ut sup. diximus, & late probat Thom. Sanch. ubi sup. hoc fit ex juris permissione: juvat multum quod tradit Dec. & sequitur Menoch. de præsumpt. lib. 6. cap. 84. n. 16. nempe semper præsumi ingressum in eadem voluntate perseverare velle; at qui certum est, mutationem voluntatis non præsumi, Alciat. de præsumpt. præsumpt. 16. regul. 2. Erasmi Cochier. de jurisdict. in exemptos 1. p. q. 19. n. 6. & 8. ubi quod Novitii quoad non apparent signa, & conjecturæ, quod deserto proposito ad seculum reddere velint, dicuntur personæ annexæ, & efficaciter obligatæ Religionem; quo circa eos exemptos esse asserit Cochier, quæ ergo signa, & conjecturæ apparent in Milite Novitio deferendi propositum, & ad seculum redeundi, relicto habitu, ut eum non esse exemptum, dicamus? quippe nulla immò amplius

debet in horum Ordinum Novitiis perseverantia considerari, & præsumi, quam in Novitiis aliarum Religionum: nunquam enim vidimus Militem aliquem Novitium habitum suum Militarem abjecisse, & à Religione egressum, ut in alijs Religionibus per sæpe contingit.

7 Ad Decretum Concilii pro parte contraria adductum respondeo; ibi non tractari de Militibus, sed tantum de oblatis, & servitoribus Militiarum, ut patet ibi: *Nec non alios quoscumq; Monasterii oblatos, vel quomodocumque ad dictos, aut sub nomine Militiis, & infra: Si prædictis locis, aut Militiis actu serviunt, & intra eorum septa, & domus resident, subque eorum obedientia vivunt, siue iis, qui legitime, & secundum regulam earundem Militiarum professionem fecerint*: hæc sunt Concilii verba. Ex quibus apparet, Concilium non loqui de Novitiis Religionum, siue Militarium, siue non Militarium, sed tantum de oblatis, & servitoribus dictorum Ordinum, & Religionum, quos in Ordine S. Jacobi Sergentos appellamus, & olim permulti in dicto Ordine habebantur, donec in quodam Capitulo generali statutum fuit, ut in solum admitterentur, qui ad serviendum Conventibus dicti Ordinis sufficere possent, & quod de his oblatis, & Sergentis, non de Novitiis sit decretum intelligendum docet Man. Rod. qq. reg. tom. 2. q. 67. art. 3. Hieron. Rod. resol. 62. n. 9. Barbof. de jure Eccles. lib. 1. cap. 39. n. 44. ubi allegat quandam declarationem Cardinalium, quæ bene id explicat Acebed. lib. 6. recap. tit. 6. l. 1. Villad. in polit. fol. 132. n. 115. Bobadill. in polit. cap. 118. n. 234, idem Barbof. in Collect. DD. in varia loca Concil. Trident. sess. 24. cap. 11. n. 8. Insuper: Concilium ibi nihil determinat, quod faveat jurisdictioni seculari, sed quod non præjudicet jurisdictioni ordinariæ Ecclesiasticæ Episcoporum, quibus subicit omnes exemptos tanquam Apostolicæ sedis delegatis,

præterquam in casibus, quos excipit, *in dict. vers. exceptis tamen iis*, ut ante perlegenti, & expendenti Tridentini locum aperte constabit: itaque si quid ille Concilii locus probaret, solum esset Novitios Militares, qui exempti sunt non solum à foro seculari, sed etiam ab ordinario Ecclesiastico: verum subdi. seculari, nullum est verbum, quod vel leviter significet, sed tamen, nec id receptum est, ut bene, & docte consideravit Carlev. *ubi infra*. Ad constit. Sixti V. respondeo: non habere locum in his Ordinibus Militaribus, ut tenent Azor, *p. 2. lib. 12. cap. 3. q. 8.* Villalob. *1. summ. tract. 35. diff. 10. n. 14.*

8 Ex quibus, & ex dicendis in sequent. *quest.* manifeste convincitur, Milites Novitios horum Ordinum gaudere privilegio fori, & exemptos esse à potestate seculari: ac ita in terminis tenent Didac. de la Mota *de confirmat. Ordin. S. Jacobi lib. 2. cap. 8. n. 3.* & fuisse in Regio Senatu Lusitaniæ judicatum refert se vidisse Barbof. *de potest. Episcop. allegat. 12. n. 45.* & *de jure Eccles. lib. 1. cap. 39. §. 2. n. 48.* ubi citat Curiam Philip. Navarr. *forens. q. 42 à n. 5. 1. p.* & tenet Ricc. *in prax. p. 4. resol. 181.* Dian. *1. p. tract. de paupert. Relig. resol. 23.* & *tom. 5. tract. 1. resol. 18.* Ambros. Machin. Archiep. Calagurr. *in resol. pro Novitiis Ordin. Milit. D. Ferdinand. Pizarr. in suo discurs. apolog. n. 95. & 96.* qui cum plures annos in regali Ordinum consilio Senator esset, & postea in supremo consilio justitiæ testatur, quod ita communiter practicatur, ibi: *Y con infinitos exemplos lo comprueban los Doctores, que se han referido por esta opinion, que es la textual, y verdadera, y la que siempre ha admitido el Consejo Real, &c.* Scipius Rovit. *conf. 96.* subdens, sic fuisse decisum per S. Congreg. Neapol. Valenz. *conf. 95.* Thom. Carlev. *ubi sup. n. 443* dicens, ætate nostra hanc rem non cadere in dubitationem, & refert, ita

fuisse practicatum in Marchione de Alcañizes, Marchione de Távora, Duce de Maqueda, ac tandem in quodam Novitio Militari de Assassinato accusato, & aliis exemplis. Unum illud D. Hieronym. Cortes, quod refert Bobadill. facile dilluitur, & idem Carlev. *n. 444.* subdit, sed quotidianis experimentis compertum habemus, Novitios Militares etiam Clericos remitti, cum delinquant, ad judices proprios consilii Ordinum, non ad Ordinarios Ecclesiasticos, etiam ad se remitti petentes, ut decisum audivimus in Novitio Militari Clerico inquisito de homicidio; ideò fortassis, quoniam, ut *n. precedent.* dicebamus, censeantur intra septa Monasterii vivere, qui permissu superioris in seculo manent, ac proinde privilegium fori non amittant Cevall. Pelliz. & alii *in seq. quest.* referendi, qui in fortioribus terminis hanc sententiam tenent.

An, qui post commissum delictum habitum alicujus Ordinis Militaris assumpsit; gaudeat privilegio fori.

SUMMARIUM.

Qui deliquit, & postea habitum Militarem suscepit, gaudet (quid quid contra aliqui opponentur) privilegio fori; & redditur ratio. *n. 1. & 2.*
Hoc tamen indiscriminatim tenendum, saltem quoad personam rei, sive is deliquerit post gratiam habitus factam, sive antea, & ita in fraudem jurisdictionis secularis habitum receperit; & traditur ratio. *n. 3.*

Rejicitur sententia Bobadill. asserentis non gaudere privilegio fori Novitium Militarem, qui Clericum occiderit, & sit satis illius fundamento deducto ex facto cum quodam Milite habitus Christi. *num. 4.*

Item rejicitur praxis ab ipso auctore tradita permitens Judicibus secularibus etiam capturam Religiosorum Militarium de-

delinquentium in illorum territoriiis, tum quia de usu contrario testatur idem Bobadilla, tum quia Judices seculares, dum apparet delinquentem Militem esse, ad suum Judicem remittere illum debent, & contra facientes, excommunicantur per Bullam Cœna Domini. n. 5. 6. 7. & 8.

Non tenetur Miles ad declinandam jurisdictionem secularis Judicis ostendere privilegium suæ exemptionis, satis enim de ipsa constat, dum apparet delinquentem Militem esse, quin requiratur professio, vel ad hanc emitendam residentia in Conventu, quomodo limitat suam præxim relatus Bobadill. n. 9. & 10.

In dubio ad quem pertineat cognoscere de causa Militis, consilium Ordinum, seu potius Rex diffinire debet. n. 11.

QUÆSTIO XV.

Negativam sententiam tenent plures dicentes, eum qui tempore capturæ ob delictum, habitum Militarem nondum suscepit, etiam si tunc cœptæ essent informationes ad habitum Militarem præviæ, privilegio fori non gaudere; sic in specie Vincent. de Franc. *decis. 449.* eumque referens Martha *de jurisdict. 2. p. cap. 32. n. 12. & 13.* Giurb. *conf. 59. n. 73.* Maur. Burg. *de modo procedendi ex abrruto centur. 1. q. 65. n. 64.* Petr. Cevall. *resol. crim. cent. 1. cas. 65. & cent. 3. cas. 294. n. 391.* & à fortiori hanc sententiam tenent AA. quos suprà in quæst. antec. retuli.

2 Sed contraria sententia tenenda videtur; præcipue, si post gratiam habitus factam, vulgo *hecha la merced de el habito*, delictum committatur. Ratio est: quia talis reus degit in via ad Religiosum habitum recipiendum, & sic privilegio gaudere debet, utpote destinatus ad habitum Religiosum, & existens in via ad illum recipiendum, & velut in statu præparationis necessario præmitendæ juxta Ordinis constitutiones; sicque sit velut accessorium respectu Religionis, sine quo Religio

more consueto nequit conservari; prius enim est, ut gratia habitus fiat, quam habitus conferatur, & privilegium principales regulariter trahitur, & extenditur ad accessorium. *Cap. quanto de privileg. & cap. licet eodem tit. in 6.*

3 Sive autem reus delictum commisserit ante gratiam habitus factam, five post illam, simul, & post præparatoria, & informationes ad habitum factas, si habitum nunquam assumpsit, nec est Religionis pars, nec in probatione regulari, ac idcirco, nec privilegio fori gaudere debet; secus si post delictum, ante, vel post gratiam habitus commissum habitum recepit etiam in fraudem jurisdictionis secularis, saltem quoad personam: moveor: tum quia etiam reus fugiens ad Ecclesiam post delictum animo fraudandi Curiam secularem, adhuc gaudet immunitate, esto remaneat Laicus: ergo multo magis id debet concedi ei, qui propriam personam Deo dedicat per susceptionem Ordinum, aut receptionem habitus Religiosi ad effectum famulandi Deo in perpetuum per Militiam Religiosam: tum per *l. qui cum uno §. reus ff. de re Milit. ubi* habetur reum capitalis criminis accusatum, si efficiatur miles, non remitti, sed à judice Militiæ judicandum esse: quod utique videtur potiori ratione admittendum de eo, qui efficitur Miles Militiæ Religiosæ: tum quia non posse judicem Laicum procedere contra reum factum Clericum, seu Monachum post commissum delictum, saltem per poenam corporalem, tenent permulti, quos refert, & sequitur Thom. Carlev. *sup. n. 447.* & in terminis Cevall. *cent. 1. cas. 147.* Ricc. *in suis collect. decis. 226. & 530.* Carlev. *ubi sup. n. 448.* Gracian. *discept. forens. tom. 3. cap. 457. n. 32.* D. Ferdinand. Pizarr. *ex n. 118. & 121* ubi etiam si post sententiam judicis Laici habitus sit assumptus.

4 Ex quibus, & ex his, quæ diximus suprà, apperte convincitur non

bene fensisse Bobadill. *in polit. lib. 2. cap. 19. n. 24.* quem referunt, & sequuntur Man. Rod. *qq. reg. tom. 2. q. 62 art. 15.* Villadieg. *ubi sup.* dicentes non gaudere privilegio fori Novitium Militarem, qui Clericum aliquem occiderit, etiamsi post delictum fecerit professionem; quod prorsus rejiciendum est: nam cum Novitius gaudeat privilegio fori, ut visum est, suum privilegium non amittit, eo quod Clericum occidat, ut dictum est *suprà*. Et ad exemplar, quod de Milite habitus Christi refert Bobadill. dic nullius esse momenti: nam, ut ipsemet inquit, privilegia Militum habitus Christi non in Hispania, sed tantum in Lusitania recepta sunt, de quo nos alio loco agimus.

5 Ex eo etiam quod Milites Religiosi, tam Novitii, quam professi horum Ordinum Militarium gaudeant privilegio fori, non minus, quam aliarum Religionum Religiosi professi, aut Novitii, consequitur, non esse juri consonam praxim, quam assignat Bobadill. *in polit. lib. 2. cap. 19. n. 11.* dicens: *Con los Caballeros, y Comendadores de las Ordenes Militares de Santiago, Calatrava, y Alcantara, se debe tener esta orden: Que el Corregidor en cuyo territorio delinquieren, procederá en la causa hasta que se inhiba por mandado de su Magestad, ó de los Señores de su Consejo, ó Chancilleria, quiero decir, quando se le diese claridad, en qué casos debe obedecer á los mandatos, y cartas que sobre esto se decirnieren, aunque Saliceto tuvo, que el Corregidor debe, constandole ser privilegiado el tal Caballero, remitirle á sus Jueces de su oficio, aunque nadie lo pida, aunque no se practica assi, porque realmente, algunos de estos Caballeros con ocasion de sus privilegios, y essempciones, que suelen dar ofensiva, se atreven como hemos visto á mover quæstiones, y á hacer demasias con las Justicias, y otras personas; por lo qual fecha justificadamente la informacion de las culpas, los prenda, y encarcele, y si la gravedad de el caso lo re-*

quiere con guardas segun adelante diremos, y no lo acobarden los requirimientos, y censuras, que se le intimaren, para que se inhiba indebidamente, á lo qual responda, y apele de ello, y traiga sus Provisiones Ordinarias para ser absuelto, hasta que como dicho es tenga orden de lo que deba hacer, imbiando si le pareciere á los Superiores traslado del Proseffo, y Consulta sobre ello. Ita Bobadill. quem sequitur Villadieg. *in polit. cap. 5. num. 113.* Man. Rod. *tom. 2. q. 63. art. 13.* & cum hæc in lingua vulgari sint scripta, ac ideò à Correctoribus Civitatum, & Villarum judicibus Ordinariis vulgo *Alcaldes*, etiam idiotis communiter legantur, eo solo, quod ipsi legerint, adeo pertinaci animo percipiunt, ut nihil proficiat, si omnes Ecclesiæ, & utriusque juris DD. illos contrarium doceant.

6 Sed vellem ab his rogare, quod ductu, quave lege, aut ratione hanc praxim adstruant; quippè, nulla etiam minima, aut levi, immo omni jure, & ratione est destituta; probo ex ipsis, ait Bobadill. *ubi sup. n. 12.* *Lo que se practica, y yo he visto en muchos negocios, que han passado por mis manos, assi siendo Corregidor, como Pesquisidor, y Abogado en los Consejos es, que comunmente los Señores de el Consejo han remitido los Caballeros de estas Ordenes Militares, y sus causas á sus Jueces conservadores, declarando no haber fuerza en excomulgar á los Jueces Seglares, y en no otorgarle la apelacion hasta que se inhiban por graves que sean los delitos. Idem tenent Villadieg. & Rod. ubi sup.* si ergo per eos ejusmodi Milites Religiosi delinquentes semper ob quodcumque delictum quantumvis grave remittuntur, & remittendi sunt ad suos judices, eò quod exempti sint à potestate seculari, inde est, ut ante dictam praxim vellint observari.

7 Recedant ergo Neoterici judices à tali praxi, scientes hos Fratres Milites, tam professos, quam Novitios, nullum alium habere pro suis criminibus

bus judicem, nisi suum Magistrum, ad quem remittendi sunt, ut tenet Salicet. per Bobadill. relatus exemplo Clericorum, & aliorum Religiosorum, statim, ac appareat delinquentem esse Militem alicujus ex dictis Militaribus Ordinibus, ut probat expressè *tex. in cap. si iudex Laicus de sentent. excomm. in 6.* quod utique apparebit ex gestatione habitus Militaris Ordinis, & exhibitione tituli dicti habitus, ut ipsemet Bobadill. testatur *lib. 2. cap. 18. n. 327.* ibi: *Y decirse ha, que consta trayendo habito Clerical, o de Religion, y presentando sus titulos.*

8 Itaque iudices, qui praxim Bobadill. secuti fuerint, sciant se incurfos in excommunicationē Bullæ Cœnæ, prout agnovit D. Ferdinand. Pizarr. ubi *sup. n. 99.* & resolvit. Man. Rod. in addit. ad explicationem Bullæ Cruciatæ §. 9. n. 84. dicens: *Dudasse mas, se incurren en la excomunion de la Bula de la Cena los Jueces seculares, que traen a sus Tribunales los Commendadores de las Ordenes Militares.* Et infra: *Y siendo esto assi los Jueces seculares, que los traen a sus Tribunales incurren en la excomunion de la Cena de el Señor, por lo qual vemos que en estos Reinos de España, no son juzgados, sino de el Rei, no como Rei sino como Maestre de las dichas Ordenes, o por el Consejo de las Ordenes, que representa a el mismo Maestre, o por el Prior, los quales todos no los juzgan con authoridad secular, sino Ecclesiastica, idem tenet Bonac. de censur. disp. 1. quæst. 16. sect. 1. punct. 3. n. 16.*

9 Nec Religiosus Militaris tenetur exhibere privilegium suæ exemptionis coram iudice seculari: nam Milites horum Ordinum in longo sunt possessionis tempore fruendi tali privilegio: idem: quia jam omnibus notum est prædictum privilegium exemptionis habere. Juvat multum Salicet. in l. 1. in fin. C. de exhibend. reis, quem refert, & sequitur Aviles. in cap. 27. Prætor. gloss. requirant n. 1. dicens, quod ubicumque iudici appareat aliquem

esse Militem debet remissionem facere, etiam parte non petente; quod dicit esse notandum: quia Miles non potest prorrogare jurisdictionem in criminibus, & debet remitti sine cognitione criminis, & cum actis causæ. Ita ex Saliceto, Aviles & D. Ferdinand. Pizarr. in suo discurs. apologet. n. 128. dicens: *Y no nos pueden oponer, que este privilegio se habia de alegar en el Consejo Real donde pende la causa principal, porque siendo tan notorio, que es Caballero de habito, como se ve, o por sus señales, y le consta a el Consejo, no es menester presentarlo.* Docet etiam Bobadill. *sup. n. 87.* relatus ibi: *Y decirse ha, que constará trayendo habito Clerical, o de Religion, y presentando sus titulos,* vide infra tract. 6.

10 Videtur tamen Bobadill. ubi *sup. d. cap. 19. n. 16.* taxare suam praxim, ut procedat, donec Militem delinquentem esse legitime, & vere professum constet, vel quod in Conventu residet ad profitendum, & Bobadill. sequuntur Viliadieg. & Man. Rod. n. præcedent. allegati, quod posset procedere, retenta sua opinione, quæ habet dictos Milites Novitios fori privilegio non gaudere; quam opinionem satis reprobata relinquimus supra, & contrariam validis fundamentis, rationibus, & authoritatibus probavimus, quo circa prædicta sua praxis evertenda est.

11 Quod si vertatur dubium de jurisdictione in cognitione causæ alicujus Militis horum Ordinum, tunc ad consilium Ordinum spectat quæstionis diffinitio, ut docet Felin. in cap. Pastoralis n. 4. ubi Dec. de rescript. Cobarruv. præf. qq. cap. 33. n. 1. Cevall. de cognit. per viam violent. in proem. cap. 8. num. 35. Ferdinand. Pizarr. ubi *sup. n. 129.* dicens: *Y en competencia de jurisdiccion Seglar en Consejo Real de Castilla, se habia de determinar; pero como la que en esta parte exerce el de las Ordenes, es de su jurisdiccion Ecclesiastica, la quales mayor que qualquiera otra seglar,*

glar, acudesse à su Magestad, para que como Dueño de la una, y Administrador perpetuo de la otra, ordene lo mas conveniente à su Real servicio, pues el remedio de las fuerzas que es soberano, no puede haber lugar en este caso.

An Religiosi Militares gaudeant immunitate Ecclesie.

SUMMARIUM.

In casibus, in quibus Militares gaudent fori privilegio, gaudent etiam immunitate Ecclesie: etsi aliqui contrarium in Hispania ex consuetudine oppinentur quoad personas Ecclesiasticas.

QUESTIO XVI.

Hieron. Rod. in suo satis erudito compendio ait; an autem Commendatarii Militares gaudeant immunitate Ecclesie, & in quibus casibus, vide tom. 2. q. 62. art. 13. usque ad 18. & nos diximus sup. de Commendatariis n. 1. 2. & 3. ita Roderic. Dico igitur, quod in iis omnibus casibus, quibus dictos Religiosos Militares gaudere foro Ecclesiastico, & esse exemptos à potestate seculari in hoc opere probamus, gaudere etiam immunitate Ecclesie juxta communem opinionem, quam cum plurimis defendit Barbosa de jure Eccles. lib. 2. cap. 3. ex n. 137. etiam habito respectu ad supremum consilium Ordinum, ubi quod Clerici, & Ecclesiasticæ personæ gaudent dicta immunitate, & si contrarium, & verius juxta Hispaniæ consuetudinem teneant plures, quos ipse Barbosa refert ibi n. 135. & 136.

TRACTATUS V.

DE EXEMPTIONE A POTESTATE, & jurisdictione Ecclesiastica Episcoporum, & aliorum Judicum Ordinariorum.

SUMMARIUM.

Exemptionis, quæ ducit originem à jure emancipationum, & manumissionum, traditur definitio; ejusque verba declarantur, explicatis iis, quæ pertinent ad legem Diocesanam, & jurisdictionis, & traditur, quid nomine Diocesani, & quid voce Ordinarii veniat, num. 1. 2. 3. & 4.

Dividitur exemptio in realem, & personalem, & quid hæc contineant, explicatur: solumque à Papa concessa posse exemptionem à jurisdictione Ordinarii assertitur, à qua jure communi Regulares non sunt liberi, sed tantum à lege Diocesana, n. 5. 6. 7. & 8.

Jure communi; primitusque Episcopis facultas erat recipiendi Novitios, instituendi, & deponendi Abbates, scelera inquirendi, ac puniendi: hodie vero fere omnes Religiones exemptionem habent à jurisdictione Ordinariorum ob horum intentas oppressiones, n. 9. 10. & 11.

Dicta patefiant in Fratribus Militaribus Ordinis Jacobæi, qui, etsi ut proprii Romana Ecclesie Filii recepti à summo Pontifice, non fuerunt reputati exempti à jurisdictione Episcoporum, nisi ad hoc, ut ab his non possent excommunicari ex Bull. Alexand. III. & cap. 1. de verb. signif. in 6. quorum sententia elucidatur, n. 12. 13. & 14.

Procedente autem tempore per Martin. V. concessa fuit Ordini Jacobæo plenissima exemptio à quorūcumque Ordinariorum jurisdictione, & confirmata per S. Pium V. similique plenaria exemptione gaudere Alcantara, & Calatrave Ordines notum est, n. 15. 16. & 17.

QUÆSTIO I.

1 **E**Xemptiones originem duxisse à jure emancipationum, & manumissionum à privatione domini directi, vel jurisdictionis tradit Rebus. *resp.* 142. & alii quos refert, & sequitur Erasmi. Cochier. *de jurisdiction. in exempt. tom. 1. q. 1. n. 12.* nam quemadmodum pater iniquus in filium, cogitur, ut eum emancipet, ac Dominus nimium in Servum faviens manumitat, l. *si lenones C. de Episcop. audient.* & quemadmodum Dominus privatur jurisdictione, vel feudo, qui Subditos, vel Vassallos gravat, ut late per Boetium *decis.* 304. n. 5. & alios apud Erasmi. Cochier. *ubi sup. n. 12.* ita ex opressionem ordinariorum orta, & concessa est liberatio, & generalis exemptio à jurisdictione Ordinaria Rebus. & Cochier. *ubi sup.* qui etiam exemplificant in Ordinario litem habente contra subditos quibus propter præsumptum odium exemptio, & liberatio confestim conceditur saltem quoad illam litem Abb. *in cap. licet n. 4. de reg. Mandoss. de inhibet. q. 104. n. 5.* Tamb. qui in hac parte videndus est, *de jure Abbat. tom. 1. disp. 15. q. 3. ex n. 6.*

2 Exemptio autem, nec brevius, nec potius diffiniri potest (ait Cochier *ubi sup. n. 3.*) quam liberatio à jurisdictione ordinaria Domin. *in cap. Si Papa de privileg. n. 6. Ant. de Pret. de jurisdict. Episcop. cap. 1. n. 1. Mandoss. Flam. & alii apud Cochier. ubi sup. ibi: Quod dicitur liberatio, ut comprehendat privilegium tam proprium, quam commune, quod est insertum in corpore juris, & regularetur instar juris communis.*

3 Ait Erasmi. à Cochier ideo adjicere in diffinitione à jurisdictione, ut generaliter comprehendat utramque illius speciem videlicet Dioecesanam legem, & legem jurisdictionis: duplex enim est Episcopi lex. Una

Dioecessana ad quam spectat convocare ad Sinodum, ad sepulturas mortuorum, Cathedriticum, idest, quod subditur in signum subjectionis, & tertia, vel quarta mortuorum, decimationem Hospitiorum, & similia, quæ consistunt in recipiendo. Alia est lex jurisdictionis, ad quam pertinet datio curæ: & Sacramentorum collatio, delictorum coertitio: *gloss. in cap. dilectus filius, de offic. ordinar. de leg. Silv. V. Episcopus q. 7. Thom. Cerd. in prax. Episcop. p. 2. V. Jura Episcopalia. Thom. Sanch. tom. 2. consil. moral. lib. 4. cap. 9. dub. 1. n. 1. Barbosa. de potest. Episcop. p. 1. cap. 1. n. 15.*

4 Denique additur in diffinitione ordinarii, ad differentiationem Dioecessani: nam nomen Ordinarii sua significatione excedit nomen Dioecessani, quia Dioecessani appellatione solus Episcopus continetur Zabarella *in clement. quia regulares n. 22. de supplend. neglig. Prælat. Abbas cap. Joannes de testament. & derivatur à Dioecesi quæ est quatenus Episcopus jus habet administrandi sacra, ut per Alciat. & Rebus. apud Cochier. *d. q. 1. n. 6. & 7.* ubi hoc intelligit in materia stricta, & odiosa, cum alioquin in materia favorabili Dioecessani significatio extendatur etiam ad quemlibet alium habentem jura Episcopalia, seu habentem jurisdictionem quasi Episcopalem, seu ordinariam: nomen autem Ordinarii non tantum comprehendit Episcopos, seu Dioecessanos, sed quemcumque alium Superiorem, seu inferiorem, qui ordinariam jurisdictionem habet Canone, præscriptione, vel privilegio Cochier. *ubi sup.* ubi alios allegat.*

5 Exemptiones in duas partes dividunt DD. unam realem, alteram personalem, Abbas *in cap. tuam in n. 8. de privileg. DD. in cap. volentes de privileg. in 6.* Realis est, quæ ratione rerum, seu locorum personis conceditur, & competit, *text. cum gloss. in d. cap. volentes, & ibi DD. cap. cum capella, eodem tit. in decret. ubi etiam DD.* di-

dicentes, quod quando exemptio conceditur alicui loco, ut si Hospitali, seu Monasterio concedatur, quod non posset interdici, solus locus manet exemptus, & personæ, quæ in ipso commorentur, aliquo modo manent exemptæ non omnino, & per se, sed ratione loci, id est, quatenus loci libertas exigit, v.g. quia locus nequit interdici, personæ manent liberæ ad celebrandum in eo Divina officia *cap. per exemptionem de privileg. in 6.* Personalis est, quando personæ ipsæ per se, & non ratione loci eximuntur à jurisdictione, ut si concedatur Canonicis alicujus Ecclesiæ, quod non possint excommunicari, nec interdici, quia tunc personæ manent exemptæ, & non locus, & privilegium locale, seu reale non extenditur ultra locum, quia est reale; secus in personali, *cap. privilegium personale, ubi Domin. & DD. de regul. jur. in 6. tex. in d. cap. volentes, & d. cap. cum capella Silv. V. exemptio q. 2. & 3.* Erasmi à Cochier, *ubi sup. q. 2.* Thom. Sanch. *ubi sup. n. 3.* Hier. Rod. *in comp. qq. regul. res. 63. n. 1.*

6 Et illud sciendum est solum Papam posse universaliter eximere à jurisdictione ordinaria *cap. frater. vers. & cum oportuisset 16. q. 1. & cap. 1. 13. q. 1. & ibi gloss. Mandoss. in signatura gratia, V. exemptiones ab Episcop. vers. eximere* Hier. Rod. *ubi sup.* Thom. Sanch. *d. dub. 1. n. 5.* Barbof. *de potest. Episcop. 2. p. alleg. 50. n. 13.* qui etiam plures alios referunt, Erasmi, Cochier. *ubi sup. q. 1. n. 15.* ubi addit, quod & si Pontificis sit proprium eximere: tamē quod à se, vel Romana Curia eximere non potest, neque adversus eum præscriptione potest acquiri exemptio: quid autem in hoc possit Episcopus vide apud eum, & Sanch. *ubi sup. n. 6. & 7.*

7 Venit ergo dicendum exemptum dici eum, qui potitur exemptione, id est, libertate, qua eximitur à jurisdictione, & potestate ordinarii, ita ut maneat, vel soli Papæ subjectus, vel etiam suo Prælato, Silv. *V. exemptio*

in initio Thom. Sanch. ubi sup. n. 3.

8 A qua quidem ordinariorum jurisdictione jure communi non sunt exempti regulares, quamvis exempti sint à lege Diocesana *cap. 1. de statu Monach. cap. dilectus de offic. ordinarii, Cochier. ubi sup. n. 16.* Unde omnia Monasteria Monachorū, & Monialiu, & denique omne hominum genus in Diocessi cujuslibet Episcopi existentia sunt de jure communi sub Episcopi cura, & jurisdictione, nimirum Laici quoad spiritualia: Clerici vero, sive Seculares, sive Regulares, quoad omnia. Primum probat *text. in cap. 1.*

11. q. 1. cap. placuit. eadem caus. & quest. Secundum probatur *in cap. obitum distinct. 61. cap. omnes Basilica 16. q. 7. cap. Abbatibus, & cap. sequenti 18. q. 2. cap. cum Episcopus de offic. Ordin. in 6. cap. cum olim de præscript. l. 2. tit. 12. p. 1.* ubi latè Greg. Lop. Thom. Sanch. *ubi sup. n. 8.* Hier. Rod. & Barbof. *ubi sup.*

9 Itaque Episcopi in eorum Diocessibus se habebant uti Generales, & recipiebant Novitios, & admittebant ad professionem in Monasteriis, ut constat ex *d. cap. viduitatis 27. q. 1.* præficiebant Abbates Monasteriis, ac illos ex causa deponebant, ut tradit *in cap. si quis Abbas 18. q. 1. nec obstat, cap. nullam 18. q. 2.* ubi dicitur totā potestatem Monasterii ad Abbatē pertinere: nā illud intelligendū est de his, quæ spectant ad regulæ observantiam, & Religionis administrationem tantum, ut ex eo apparet; neque dum inquit totam potestatem Monasterii ad Abbatem pertinere, excludit Episcopum, sed Monachos, ut notat *gloss. ibi in V. tota, Rota dec. 15. n. 11. p. 1.* Nec etiam obstat. *cap. sicut 2. de simonia,* ubi probatur aliquando Monachos à suis Abbatibus fuisse judicatos: id enim, nō ex jure communi, sed speciali cōcessione, seu privilegio Sedis Appost. factū fuit, Tamb. *de jure Abb. tom. 1. disp. 15. q. 2. n. 2.*

10 Unde stando in jure communi, Episcopus liberam habet facultatem,

tem, scelera inquirendi, judicandi, ac puniendi quoscunque Regulares, *cap. Episcopus in Sinodo 33. q. 6. cap. cum contingat de foro competent. cap. irrefragabili de offic. Ordin. Thom. Sanch. ubi sup. n. 10. Tamb. ubi sup. q. 7. n. 3. ubi alios allegat.*

11 Coeterum jam omnes Religiones, demptis quibusdam Monasteriis Monialium subjectarum Ordinario, quam plura exemptionis privilegia habent, ut per Man. Rod. *qq. Reg. tom. 2. q. 63. art. 2. & 3. Portell. V. exemptio Henriq. & Villalob. quos refert, & sequitur Hier. Rod. ubi sup. n. 14. Erasmi Cochier. d. q. 17. per tot. ubi n. 30. ait, quod causa exemptionis Ordinum, Monasteriorum vè fuit opressio Ordinariorum, prout notatur in cap. nimis iniqua, cap. nimis prava, de excessibus Prælat. ubi recensetur 27. gravamina, quæ Prælati Ordinarii Monasteriis inferebant: item clement. unica eodem tit. ibi recensentur 30. similia, quamobrem Pontifex exemptiones concessit, ut quietius liberati à jugo, & servitute Ordinarii vivant, & contemplationi, servitioque Dei vacent.*

12 Et in specie Ordo noster S. Jacobi habet privilegium exemptionis concessum ab Alexand. III. in Bulla confirmat. dicti Ordinis, quod explicat, & declarat *text. in cap. 1. de verbor. signif. in 6. nam olim quidam ex Militibus nostris aliqua delicta perpetrarunt, ob quæ fuerunt conventi coram Ordinario loci, in quo præfata delicta perpetrarunt: ipsi autem excipiendo proposuerunt, quod non tenebantur litigare coram Diocessano quia erant exempti à sua jurisdictione, ad quod probandum, deduxerunt dictum Alex. III. privilegium in illis verbis: in speciales, & proprios Ecclesie Romanæ filios vos recipimus, quæ utique verba exemptionem significant: nam sicut Dominus Servum eximit à servitute nominando filium. lunica §. similitque modo C. de Latina servitut. tollend. ita quoque Pontifex: jus enim exemp-*

tionis, ut dictum est *sup. regulatur ad instar emancipationum, manumissio- num, & similium jurium: contra autem Diocessanus dicebat, quod per illa privilegii verba non erant exempti à jurisdictione Ordinarii, & per consequens tenebantur coram eo litigare: & ad contraria respondebant, quid Dominus sibi soli præjudicat, at vero Pontifex Ordinariæ jurisdictioni, quæ est favorabilis, quare hanc sententiam probat. text. in cap. cum persona de privileg. in 6. & cap. ne aliqui eodem tit. de quo etiam est textus expressus, in cap. Si Papa ubi gloss. Philip. Franc. & DD. Erasmi Cochier, ubi sup. q. 9. n. 2. Thom. Sanch. ubi sup. n. 4. Barbof. ubi sup.*

13 Consultus ergo Pontifex super hoc respondit, *in d. cap. 1. de verbor. signif. in 6. quod per illa verba non videtur fuisse eis concessa exemptio ab Ordinarii jurisdictione, ita ut coram eo non debeant conveniri, licet, qui ita sunt recepti in proprios, & speciales filios Romanæ Ecclesiæ non poterunt excommunicari, suspendi, vel interdici à quoquam Judice. Verba text. sunt ista, dictos Fratres exemptos non intelligi, & illos ex illo in proprios ejusdem Ecclesiæ filios fuisse receptos, quod ab alio, quam à Romano Pontifice, vel Legato ab ejus latere destinato, interdici, vel excommunicari à quoquam non valeant declaramus.*

14 Tria ergo ex textu illo, & gloss. deducuntur. Primum est, quod Ordo iste, & ejus Milites Religiosi, jure communi atento, non sunt exempti à jurisdictione Ordinariorum Ecclesiasticorum, sicut, nec cæteri aliarum Religionum Religiosi, ut diximus *sup. n. 9. Secundum est, quod per Bullam Alexand. III. pro confirmatione nostri Ordinis à præfata jurisdictione non eximuntur, nisi in hoc, quod ab Ordinariis non valeant excommunicari, suspendi, vel interdici, & si poterunt declarari excommunicati, si à jure excommunicati fuerunt, de quo*

Sanch. tom. 2. *conf. mor. lib. 4. cap. 9. dub. 1. n. 29*, unde respectu hujus temporis in Regul. S. Jacobi *cap. 4.* dicitur ibi, *ypor nuestro Obispo digan un Pater noster*. Tertium: quod ex illo textu deducitur, est, dictos Fratres Milites exemptos esse à jurisdictione seculari: nam alias ob sua delicta non coram Ordinario Ecclesiastico, sed coram seculari cōvenirentur, sed de hoc fufius alibi diximus.

15 Ceterum dicto Ordini Jacobitano, & suis professoribus plenam exemptionem ab Ordinariis Ecclesiasticis concesserunt, quam plures Romani Pontifices, precipue Papa Martin. V. dicens: *Martinus Episcopus, Servus Servorum Dei, dilectis filiis Magistro, & Fratribus Ordinis Militie S. Jacobi de Spatba salutem, & Apostolicam benedictionem. Gloriosa Religionis vestre Militia, qua adversus Christiani nominis emulos certando, vos, & vestra exponitis intrepide, curis indefessis, sinceraque devotionis affectus, quem ad nos, & Romanā Ecclesiā gerere cōprobamini meretur, non indigne, at ea vobis favorabiliter concedamus, per quę singulis opressionibus abjectis corde tranquillo in hujusmodi certamine ferventius, & quietius possitis altissimo Militare. Nos igitur ex premissis, & certis causis animi nostrū moventibus felicis recordationis Luthi Pap. III. predecessoris nostri vestigiis inherentes, vestris etiam in hac parte supplicationibus inclinati, vos, vestrique Ordinis Professores, Conventus, Monasteria, & loca, cum omnibus personis, membris, rebus, bonis, juribus, & pertinentiis suis, quę vos, & quilibet vestrum in presentiarum possidetis, & possidet; necnon quę dante Domino in futurum poteritis, ac poterit adipisci, ab omni jurisdictione, dominio, potestate, visitatione, correctione, & superioritate Ordinariarum Judicum, & Superiorum aliorum, tam Secularium, quam Regularium quorumcūque, usque ad Apostolicę Sedis beneplacitum auctoritate Apostolicę tenore presentium pror-*

fus eximimus, ac etiā plenarie liberamus. Vosq, & illa sub B. Petri, & Sedis predictę protectione suscipimus, atq, nostra ac exemptos esse volumus, & exempta, Nobisque, & eidem Sedi immediate subesse. Ita quod hujusmodi durante beneplacito, Ordinarii Judices, & Superiores predicti, etiam ratione delicti, seu contractus, aut rei, de qua agetur, vel ubicumque committatur delictum, ineatur contractus, aut res ipsa consistat, nullam in vos, vel aliquem vestrum, aut Conventus, Monasteria, Loca, personas, membra, res, bona supra dicta possint jurisdictionē, potestatem, dominii correctionē, visitationē, seu superioritatem quomodolibet exercere, sed dumtaxat, coram nobis, & à Sede predicta delegatis teneamini, & teneantur de justitia respondere. Bone memorie Innoc. Pap. IV. etiam predecessoris nostri, & qualibet alia constitutione Apostolica in contrariū edita non obstantibus: decernentes ex nunc omnes, & singulos processus & excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententias, quos, & quas contra Vos, Conventus, Monasteria, Loca, personas, & membra hujusmodi haberi contigerit, seu etiam promulgari, irritos, & irritas pariter, & innanes. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre exemptionis, liberationis, suspensionis, voluntatis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contra ire: si quis autem hoc attentare presumpserit indignationem Omnipotentis Dei, & B. Petri & Pauli, Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Geneve fenestrin. Diecess. 3. Kalendas Augusti Pontificatus nostri. Anno 11.

16 Postea etiam S. Pius Papa V. in Bulla conservatoria pro dicto Ordine, quę dicit; *sane charissimus filius noster Philipus Hispan. Rex. Catholicus, qui etiam dicti Ordinis perpetuus Administrator per Sedem Apostolicam existit, deputatus; & infra: tam in personalibus, quam realibus, & mixtis causis, tam active, quam passive interponendarum, non nisi ad sedem prefatam immediate, & non alibi referri, & in ibi: dumtaxat audiri, & terminari possent.*

17 Ordines itidem Calatravæ, & Alcantaræ exempti sunt à potestate Ordinariorum Ecclesiasticorum, tum per sua peculiaria privilegia, quæ Ordini Calatravæ inter alia Summ. PP. concesserunt Innoc. VIII. & Jull. II. quæ Bullæ in indice lib. Diffinit. dicti Ordinis. V. *Exemptio* referuntur: Ordini autem Alcantaræ Lutius Pap. III. concessit, ut sit immediate sub protectione Sedis Apostolicæ: tum etiam per communicationem privilegiorum cum Ordine Cisterciens. & Ordine S. Jacobi per Bullam Pauli III. unde in hac re nihil amplius licet immorari, cum satis ex prædictis appareat, & per se, usu, praxi, & consuetudine exemptio dictorum Ordinum à jurisdictione ordinaria Ecclesiastica notoria sit.

An Religiosi Militares pro suis criminibus possint ab Ordinariis Ecclesiasticis tanquam à Sede Apostolica Delegatis vigore Concilii Tridentini puniri.

SUMMARIUM.

Religiosos Milites ob crimina puniri valere ab Ordinariis Ecclesiasticis, tanquam Sedis Apostolicæ Delegatis, adstruitur ex Decreto Concil. Trident. num. 1.

Contrarium tenendum ut verius, eò quòd non censeantur Milites prædicti comprehensi dicto Tridentini Decreto, quòd de claustralibus extra claustra delinquentibus, non de Militibus intelligendum; alioqui horum privilegia super vacua. num. 2.

QUÆSTIO II.

Milites Religiosos horum Ordinum posse pro suis criminibus puniri ab Episcopis, seu aliis Ecclesiasticis Ordinariis tanquam à Sede Apost. delegatis colligitur ex dispositione Concilii Tridentini *sect. 6. cap. 3. de reformat. ubi sta-*

Tom. II.

tuitur Ordinarios tanquam à Sede Apostolica Delegatos posse punire, & corrigere quemcumque Clericum secularem, & regulares extra Claustra degentes, & delinquentes, non obstantibus quibuscumque sui Ordinis privilegiis, in quo decreto comprehendendi Milites Hierosolimitanos resolvit cum aliis Barbof. *de potest. Episcop. 3. p. allegat. 105. n. 15. & de appellat. 233. n. 11. & de jure Eccles. lib. 3. cap. 7. n. 34. & in collect. DD. in varia loca Concil. Trident. d. cap. 3. sess. 6. Tambur. de jure Abbat. tom. 1. disp. 15. quæst. 7. num. 7.*

2 Sed contraria sententia omnino tenenda est, scilicet Episcopos, & quoscumque alios Ordinarios Ecclesiasticos etiam regulares, sive earundem Militiarum, sive aliarum Religionum juxta præfatam Bullam Martin. V. & aliam S. Pii V. post Concilii Tridentini concessam non posse cognoscere de criminibus dictorum Militum, tanquam Delegatos Sedis Apostolicæ, nec ipsos in illo Tridentino Decreto comprehendi: tum quia in pœnalibus, & odiosis non veniunt in appellatione regularium, ut persæpè in hoc probatum est, & diximus in *q. exempt. in causis civilib. n. 11.* cum Azor. Suar. Novar. Barbof. Ricc. Dian. & aliis, quare dictorum Ordinum Milites non comprehendi in decreto 15. Concil. Sess. 25. dum agit de professione non emittenda ante 16. ann. probavimus latè suo proprio loco: tum etiam quia dictum decretum loquitur, & intelligitur de regularibus claustralibus, qui extra claustra, & Monasteria degunt, ob peculiarem aliquam causam, non de Militibus Ordinum horum, qui secundum suam Regulam, institutum, & constitutiones extra Monasteria in suis propriis domibus degunt, & quibus, ut extra claustra degentibus sua privilegia concessa fuerunt, & exemptiones indultæ, ut illis fruantur ubicumque sint, vel degant, ineant contractus, aut delictum com-

O2

mi

mitant, ut videre est *in sup.* relatis privilegiis, quæ ad nihilum deservirent, si Episcopi virtute dicti Decreti possent de eorum causis cognoscere; ac ita expressè quasi habetur in eodem Concilio Tridentino *sess. 24. cap. 11.* ubi etiam oblatis horum Ordinum (vulgo Sergentes in Ordine Jacobitano) si professi sunt, nequeunt ab Episcopis tanquam Delegatis puniri, ut agnovit Rota apud Seraph. *deciss. 149 de quo alibi diximus, & tenet Azor. inst. moral. 1. p. lib. 13. cap. 4. q. 3.* Barbof. *de jure Eccles. ubi sup. n. 34.* Erasmi à Cochier. *de Conservator. Eccles. p. 2. tom. 2. q. 102. n. 10.* Vide quæ dixi in tract. *de exemp. Religios. Milit. in causis criminalibus à potestate seculari.*

An Religiosi Militares in causis civilibus possint coram Ordinariis Ecclesiasticis conveniri.

SUMMARIUM.

Et si inspecto Tridentini Decreto, coram Ordinariis horum Milites in causis civilibus conveniendi videantur, contrarium tamen adhuc pro implemento fidei datæ de matrimonio contrahendo dicendum est. n. 1. & 2.

In causis, quibus disceptatur de matrimonio, sponsalium vè valore, ob hoc quod habeant hi Religiosi Milites superiorem, cui competit de illis causis cognitio, etiam non subsunt Ordinariis. n. 3.

QUESTIO III.

Videtur ejusmodi Milites Religiosos in causis civilibus mercedum, & in causis miserabilium personarum coram Ordinario loci, in quo commorantur, etiam si in dicto loco judicem habeant ab Apostolica Sede sibi deputatum, posse conveniri; & cum judicem deputatum non habeant, videtur etiam eos posse coram Ordinario ipsius loci, in quo

commorantur, pro quibuscumque causis Civilibus conveniri juxta determinationem Concil. Trident. *sess. 7. cap. 14. de reform.* ubi ita decernitur: *In exemptorum causis constitutio Innocent. VI. quæ incipit volentes in generali Concilio Lugd. edita servetur, quam eadè sacro sancta Synodus innovandam censuit, & innovat, adendo insuper, quod in civilibus causis mercedum, & miserabilium personarum Clerici seculares, aut Regulares extra Monasterium degentes quomodolibet exempti, etiam si certum judicem à Sede Apostolica deputatum in partibus habeant: in aliis vero, si ipsum judicem non habuerint coram locorum Ordinariis, tanquàm in hoc ab ipsa sede delegatis conveniri, & jure medio ad solvendum debitum cogi, & compelli possint, privilegiis, exemptionibus conservatorum deputationibus, & eorum inhibitionibus adversus præmissa nequaquam valituris.* Ita Concilium: sed tu dic, ut diximus in præcedent. q. & in his omnibus causis civilibus tene, ut tenuimus in *quest. de exempt. à potestate seculari in causis civil.* ex quibus etiam colliges, coram quo judice conveniendus sit Religiosus Militaris pro implemento fidei datæ de matrimonio contrahendo.

2 Dico enim: quod licet uterque judex Ecclesiasticus, & Secularis sit competens ad cogendum recusantem sine causa legitima adimplere fidem, quam alicui mulieri præstitit ducendi illam in uxorem, ut post alios tenet Thom. Sanch. *de matrim. lib. 1. disp. 29. n. 9.* tamen Religiosus Militaris in casu præsentis semper conveniendus est coram suo Magistro, ab illoque cogendus. Ratio est: quia talis fides, seu promissio respicit personam ipsius Religiosi Militaris, qui nec ratione delicti, nec ratione contractus suam personam, aut bona communia Ordinis respicientis præter Summum Pontificem ullum alium judicem, sive Ecclesiasticum, sive Secularem habet, coram quo talis coactio fieri possit, nisi suum Magistrum juxta citatas Bullas Martin.

V. & Pii V. *sup. q. 1. ex n. 12. ad 17.*

3 Si autem de sponſalium, aut matrimonii valore agatur; ſcio matrimonium in his Ordinibus eſſe Eccleſiaſticum regulare contractum ſecundum regulam dictorum Religioſorum Militum à Summis Pontificibus approbatam: ſcio etiam magnum Magiſtrum habere omnimodam poteſtatem, & juridiſtionem Eccleſiaſticam privativè ad Episcopos, & per ſuum Conſilium Ordinum cognoscere poſſe de cauſis matrimonialibus in territoriis ſui Ordinis; denique ſcio dictos Religioſos Milites etiam uxoratos exemptos eſſe à poteſtate Episcoporum, non exemptione communi, ſed prorsus, & omnimoda exemptione, ut ſæpè eſt dictum: nec in ineundo matrimonium exercent actum, qui non ſit juxta ſuam regulam, & conſtitutiones: ergo, & quamvis exempti ſubdantur Episcopis in cauſis matrimonialibus, intelligitur, niſi ſuperiorem habeant, qui de illis cognoscere valeat, prout valet Senatus Ordinum Barb. *de poteſt. Episcop. alleg. 105. n. 72.*

An Religioſi Milites officia publica exercentes poſſint ratione prædictorum officiorum coram Ordinariis Eccleſiaſticis conveniri, ab eiſque excommunicari.

SUMMARIUM.

Religioſi Milites officia publica exercentes, ſi delinquant perturbando Eccleſiaſticam juridiſtionem, ab Episcopis valent declarari excommunicati, aliſque pœnis ſubjici. n. 1.

Similiter tenent quidam AA. ratione adminiſtrationis reddituum Parrochialis Eccleſia ſecularis, poſſe Religioſum Militarem ab Episcopo citatum, & non comparentem excommunicari, etſi alii DD. tales Religioſos non teneri rationes has reddere coram Episcopo aſſerunt. ibid. & num. 2.

QUÆSTIO IV.

Licet Milites Religioſi, quatenus ſunt tales, non poſſint ab ordinariis conveniri, & excommunicari; ſi tamen induant officia publica, & ſint Correctores Civitatum, & in aliquo exemptionem, & juridiſtionem Episcoporum contra tenorem ſuorum Canonum perturbent, conjiciendo in carcerem Clericos, & Præbyteros, poſſunt ipſi Ordinarii contra eoſtūc, ut cōtra perſonas publicas, procedere. Primò: declarando eos eſſe excommunicatos à Canone. Secundò: eos interdicens, & ceſſationem à divinis propter eorum inſulta apponendo, & eos etiam excommunicando, caſu quo ratione delicti ab ipſis commiſſi: nulla à jure feratur excommunicatio privilegia enim illis conceſſa, ne poſſint interdici, aut excommunicari, intelligenda ſunt de ipſis, ut ſunt Milites, & ſingulares perſonæ ipſarum Militiarum profeſſæ; non autem, ut ſunt Rectores, ſeu Regii Conſiliarii, aut aliter Magiſtratus: ſi enim his pro Rectoribus, & Magiſtratibus conſtitutis gladius Eccleſiaſticus deficeret, nec Ordinarii ab eorum vexationibus liberari poſſent, quod minime eſt aſſerendum, & probatur *in cap. cum Capella de privileg. cap. volentes eodem tit. in 6. ubi ſtatuitur, quod & ſi Monachi privilegium habeant, ne à quocumque poſſint excommunicari, ſuspendi, vel interdici pro ulla cauſa, vel in alio loco Ordinarii: hoc tamen limitatur, niſi illi Monachi miterentur ad Prioratus ſubjectos ordinariis: quia tunc licet utrobique ſint Monachi Ordinarii quoad prædicta, etiam illos judicant, quandiu ibi manent, ita in terminis Man. Rod. tom. 2. q. 35. art. 11. conſuſ. 3. Hieron. Rod. in compend. qq. regul. reſol. 62. n. 5. Cochier. de juridiſt. in exempt. tom. 1. p. 2. q. 45. num. 6. Barboſ. in Collect. DD. in varia loca Concil. Trident. ſeſſ. 22. cap. 9. n. 25. ubi quod*

quod Episcopus potest excommunicare Fratrem Cappellanum Religionis Hierosolimitanæ, qui administravit redditus Parochialis secularis citatum ab Episcopo in visitatione ad reddendam rationem, & non comparentem, & refert, ita decisum *in Vulturaniens.*
7. Septembris 1630.

2. Quamquam habentes privilegium ne possint conveniri coram Episcopo ratione delicti, seu contractus, vel rei suæ (quales sunt Religiosi Militares ex concessionibus Martini V. & S. Pii V.) non teneri coram Episcopo rationem reddere tenent cum Ricard. & Silvest. Man. Rod. tom. 3. q. 70. art. 5. Hieron. Roderic. resol. 135. n. 20. Cesp. & alii pœnes Peliz. tom. 2. tract. 8.

An bona Religiosi Militaris propter hæresim ab eo commissam possint confiscari?

SUMMARIUM.

Cum Religiosi Milites dominium bonorum non habeant, eo quod non sibi, sed Ordini adquirant, ob crimen hæresis non posse confiscari, sicut nec publicari, utpote Ecclesiastica, dicendum videtur. num. 1. & 2.

Sed contrarium verius apparet ex eo, quod virtute assensus Ordinis, & superiorum habent Milites usum bonorum cum facultate alienandi, & expendendi ipsa. num. 3.

QUÆSTIO V.

I. **A** Libi diximus Religiosos Milites propter crimen hæresis conveniendos esse coram DD. Inquisitoribus. Nunc ad quæsitum respondeo: bona Religiosi Militis propter hæresim ab eo commissam videri non posse confiscari, siue illa sint patrimonialia, siue ex redditibus aliqujus commendæ acquisita. Ratio est: quia in opinione plurium, bona Re-

ligiosorum Militum non sunt propria illorum, sed sunt propria sui Ordinis, ac proinde bona Ecclesiastica, quæ propter Ecclesiasticorum hæresim nequeunt confiscari, & iudex sic confiscans incurrit pœnam excommunicationis ipso jure, ex text. expresso *in clement. 2. de hæret.* de qua latè per Thom. Sanch. *in decalog. lib. 2. cap. 20 ex num. 1.* Farin. *de hæres. q. 190. §. 31. n. 162.*

2. Unde nec confiscari possint sine incurfione dictæ excommunicationis bona acquisita à professo aliquo Præfecto alicui Ecclesiæ, etsi intuitu sue Ecclesiæ ea comparasset: quia cum sibi ob professionem acquirere nequeat, Ecclesiæ acquirit: ac idem est, si alia Religiosorum bona, qui Ordinis Minorum non sunt, & proinde Monasterio acquirunt, publicarentur ob Religiosi delictum, ut liber, vestes, &c. Quia cum ea bona sint Monasterii, publicarentur utique bona Ecclesiæ; sic docent Sanch. *ubi sup. n. 13. & 14.* & Farin. *n. 161.* ergo idem de bonis Religiosorum Militum, qui non sibi, sed suo Ordini acquirunt, dicendum est.

3. Pro parte contraria, & si quod bona dictorum Militum possint ob crimen hæresis confiscari, facit, quod in sententiam plurium, dicti Religiosi Milites habent dominium suorum bonorum, tam patrimonialium, quam ex redditibus Commendarum acquisitorum; tum quia licet proprietas, & dominium bonorum dictorum Militum Religiosorum sit pœnes suum Ordinem (quod magis probamus) tamen ex assensu ipsius Ordinis, & licentia sui Magistri usum suorum bonorum habent, cum facultate eorundem bonorum dominium, & proprietatem alienandi, distribuendi, & expendendi instar personarum secularium; quam alienationem facere cœsetur statim, ac incidunt in hæresis crimen; ac ita posse confiscari, prout etiam confiscari possunt fructus omnes, quos Clericus hæreticus ex Ecclesiastico

beneficio percipit, ac etiam omnia bona acquisita ex dictis fructibus, quamvis in hoc fortior militet ratio, cum in istis fructibus, & bonis Clericus habeat liberum, & absolutum dominium, quod ad sui libitum distribuere, & alienare potest, Farin. ubi sup. n. 169.

An Novitii Ordinum Militarium sint exempti à jurisdictione ordinariarum Ecclesiasticarum.

SUMMARIUM.

Novitii Ordinum Militarium coram proprio Ordinum superiore conveniendi; ut praxis ostendit, non obstante Concilio Trident. Decreto, cui satisfactum remissive, n. 1. & 2.

QUÆSTIO VI.

1 **N**egative respondendum esse videtur vigore Concilii Tridentini cap. 11. sess. 24. de reformation. ubi statui videtur Milites horum Ordinum nondum professos subjici Episcopis, tanquam à Sede Apost. delegatis, & ita in terminis decidit Rota apud Seraph. decis. 549.

2 Sed contrarium tenendum est, videlicet Milites Novitios horum Ordinum eadem exemptione gaudere, qua Milites professi dictorum Ordinum gaudent, ut late probatum est in tract. de exempt. à potest. secul. in causis criminal. q. 14. ubi legitimum, & congruum responsum illi Concilii decreto assignavimus: itaque Miles Religiosus, sive professus, sive Novitius, sive Clericus, sive Laicus, si prout est Miles, & singularis persona sui Ordinis delinquat, non coram Diocesano Ordinario etiam tanquam delegato Sedis Apostolicæ, sed coram iudicibus sui Ordinis conveniendus est, per ea, quæ in citat. quæst. tradidimus, ac ita praxis observat, de qua testatur Thom. Carlev. de jud. lib. 1. tit. 1. sect. 3. num. 444. dicens: Sed quotidianis experimen-

tis compertum habemus Novitios Militares etiam Clericos remitti, cum delinquant ad iudices proprios consilii Ordinum, non ad Ordinarios Ecclesiasticos, etiam ad se remitti petentes, ut paucis ante diebus decisum vidimus in Novitio Militari Clerico inquisito de homicidio. Idem Carlev. n. 459. ibi: Atque ita nuper vidimus decisum in causa homicidii cujusdam magni viri perpetrati à quodam Equite Ordinum Militarium, & cum occissus esset Clericus, & homicida captus à iudice seculari, & suborta esset contentio de jurisdictione inter Ecclesiasticum secularem Laicum, & iudices consilii Ordinum, causa ad consilium Ordinum remissa fuit.

An Religiosi Militares ob non solutionem Decimarum possint ab Episcopis excommunicari.

SUMMARIUM.

Religiosi Milites ob non solutas Decimas nequeunt ab Episcopo excommunicari, ut declaratum fuit de facto cum quodam Milite Jacobei Ordinis; immò nec à Prioribus ob hoc valent excommunicari; sed hæc causæ à tribus Consiliariis Regiis virtute Apostolicæ concessionis cognoscuntur. n. 1. & 2.

QUÆSTIO VII.

1 **C**um Fratres isti Milites sint à potestate Episcoporum, ut vidimus, exempti, & immediate Apostolicæ Sedi subditi, nequeunt ab Ordinariis excommunicari ob non solutionem Decimarum, prout nec excommunicari possunt ab illis ob alia debita contracta; ac ita decisum fuit per quemdam Judicem à Sede Apost. Delegatum, ut testatur Didacus de la Mota, in expositione Regula S. Jacobi cap. 34. n. 4. ibi: *Y quiero referir un caso sucedido cerca de esto de los Diezmos. Christoval de Loffa, Caballero de esta Orden de Santiago, diò el diez*

diezmo de sus Conderos à el Prior de Leon de esta Orden, y por los Vicarios de Don Diego Hurtado de Mendoza, Arzobispo de Sevilla, fue amonestado, y puestas Censuras para que diese el diezmo à el Arzobispo, de cuya Diócesis es la Ciudad de Ecija, donde era vecino; este Caballero alegò sus privilegios de la Orden, y como no fuese oído apelò para su Santidad; el Papa Inocencio VIII. cometió la causa à el Abad de el Monasterio de los Santos Martyres de Cordova, y la sentencia que diò, fue, que los dichos Vicario, ò Vicarios no pudieron proceder con Censura alguna contra el dicho Comendador Christoval de Loffa, por ser immediatè Subdito à N.M. S. P. y su Delegado.

2 Et in lib. stabiliment. Ordinis S. Jacobi de anno 1600. tit. 18. cap. 2. statutum est, Priores, & alios Judices Ordinarios dicti Ordinis non posse, ob suprà dicta, dictos Milites excommunicare, sed Bobadill. lib. 2. cap. 18. n. 149. ait: Quando à los Caballeros de las Ordenes de Calatrava, y otros privilegiados por Bulas Apostolicas, de no pagar diezmos de sus haciendas, y grangerias, se les pidiesen por los Eclesiasticos, y sus Arrendatarios, que los pagassen, puede el Rey nuestro Señor, y sus Jueces de Comisión por el nombrados, conocer por Bula Apostolica, por via de concordia, sobre la dicha exempcion, y paga de diezmos, como oi se hace, y ay junta en Palacio de tres Consejeros para estos negocios.

An Religiosus Militaris citatus ab Ordinario Ecclesiastico teneatur comparere.

SUMMARIUM.

Religiosi Militares ab Ordinario Ecclesiastico (nam de seculari alibi dictum) citati, comparere non tenentur ob notorium eorum privilegium, virtute cujus nec excommunicatio ob contumaciam in non comparendo tenet; secus tamen si in citatione exprimat causa fundans jurisdictionem Ordinarii. n. 1. & 2.

QUÆSTIO VIII.

Hanc quæstionem respectu Ordinarii secularis Militem aliquem istorum Ordinum citantis disservi in tract. de exempt. in causis civilibus, ubi aliquos AA. adduxi affirmativam partem tenentes ob rationes, quas ne bis repetam, hic committo: Ibi enim videri possunt cum suis solutionibus. Ad hujus autem propositæ quæstionis resolutionem oportet scire, AA. illos loqui de Militibus exteriorum Ordinum, & de Judice Ordinario seculari: hic autem agimus de Ordinario Ecclesiastico Militem Religiosum Ordinis Militaris Hispani citante.

2 Dico igitur: quod si in citatione Ordinarii exprimitur causa, quæ fundet jurisdictionem Ordinarii, citatus Miles comparere tenetur, juxta tradita per Covarrub. in regul. posses. 2. q. 9. 10. n. 9. aliter autem comparere non tenetur, cum talis citatio sit ipso jure irrita; est enim à Judice non competente, & contra notoria horum Ordinum privilegia sup. relata, DD. in cap. cum personæ de privileg. in 6. Panorm. in cap. cum Ordinum de rescript. Silvest. V. exemptio, n. 8. & tenet Man. Rod. in terminis tom. 1. qq. reg. q. 36. art. 4. ibi: ex quo poterit inferri, quod fratres, qui fuerint alicujus Ordinis Militaris habentes privilegia notoria, quod non possint conveniri coram alio Judice Ordinario, sed coram proprio ejusdem Ordinis, non sunt obligati respondere citationibus Episcoporum, aut suorum Provisorum, quia privilegiatus notoriè non est obligatus ad citationem comparere, prout tradunt communiter DD. & tradunt Barth. & Summistæ, & sic non possunt procedere Judices contra citatum, si non comparuerit, habentem privilegium notorium exemptionis, sicut habent fratres Mendicantes. Unde cum privilegium dictorum Ordinum Militarium sit notorium, nullus Frater professus in dictis Or-

Ordinibus tenetur respondere citationibus Episcoporum, & propter hoc non condemnabuntur, ut contumaces, & si propter hoc excommunicetur, excommunicatio erit nulla, tanquā lata à non suo Iudice, ita Rod. & D. Ferdinand. Pizarr. in suo discurs. apoleg. n. 128. Dicens: T no nos pueden oponer que este privilegio se havia de alegar en el Consejo Real, porque siendo tan notorio, que es Caballero de Habito, como se ve por sus señales, y le consta à el Consejo, no es menester presentarlo.

An Legati Sedis Apostolica possint cognoscere de causis Religiosorum Militum.

SUMMARIUM.

Legati Sedis Apostolica alii sunt de latere, alii missi, alii nati; & qui hi sint, docetur. n. 1. & 2.

Cum omnes hi Legati jurisdictione per Sedem Apostolicam gaudeant, illam exercere in Milites posse dicendum videbatur; sed tantum hoc fieri posse per Legatos à latere, verius, & tenendum. num. 3. & 4.

Nec obstat, quod Martin. V. sibi, & Legatis à Sede Apostolica reservavit facultatem cognoscendi de causis Militum Jacobaeorum: fit enim satis ex eo, quod appellatione Legati intelligitur de latere, & ex aliis Pontificum Bullis Ordini Jacobeo concessis. n. 5.

Quando Nuntio Apostolico, et si Cardinalis non sit, datur commissio cum qualitate Legati de Latere, omnia, qua hic, potest ille facere; unde tunc & poterit cognoscere de causis appellationum ad Papam interpositarum, contra quod tenent alii, nec unquam à Consilio Ordinum taliter appellari visum. n. 6. & 8,

Solum Cardinales Legatos de latere esse, & his concessa quacumque ad Legatos cum qualitate tali, si Cardinales non sint, non extendi, & si ob hoc adhuc superflua non sit talis qualitatatis expressio, tenent aliqui AA. n. 7.

QUÆSTIO IX.

Supponimus tres esse species Legatorum Sedis Apostolicæ: quidam dicuntur à latere, & hi Legati sunt soli Cardinales, qui de latere Papæ, cui semper assistent, mittuntur, ac propterea Legati de latere dicuntur, & ita solos Cardinales, cum mittuntur à Papa, dici Legatos de latere tradunt gloss. V. Legationes in cap. 1. de offic. Legat. & V. commissam in excommunicantes eodem titul. Speculator. Boec. Villadieg. & plures alii, quos refert, & sequitur Barbof. de jure Eccles. lib. 1. cap. 5. n. 2. & 3. Thom. Sanch. lib. 4. conf. mor. tom. 2. cap. 9. dub. 1. n. 15.

2 Alii sunt Legati missi, & non de latere: ille enim, quem non Cardinalem mittit Summus Pontifex, cum potestate Legationis, aut pro certo negotio ad alios Principes, Nuntius appellatur: exemplum sit in Nuntiis Hispaniarum, Franciæ, Poloniæ, Venetiarum, Neapolis, Sahauriæ, & Florentiæ ita sup. dicti AA. & signanter Barbof. ub. sup. n. 6. et 7. Alii sunt Legati nati: quia nascuntur cum privilegio Legationis, ex eo quod datur sibi aliqua Dignitas cui tale legationis officium est conexum, qualis est Cantuariensis Archiepiscopus de quo in cap. 1. de offic. Legati, item Eboracens. in Anglia, de quo in cap. 1. de appellat. & in cap. 1. ut lite pendente, Vitericens. in Aquitania Superiori, de quo in cap. 1. de majorit. & obedient. cap. exposuit de dilation. & Rhemens. in Francia, de quo in cap. per venerabilem, §. verum qui filii sint legit. hanc triplicem Legatorum speciem tradunt sup. dicti AA. & satis agnoscunt, & late explicant, gloss. communiter recepta in V. Legati in cap. 1. de officio Legati lib. 6. Gambarta de offic. & benefic. lib. 7. q. 13. à princip. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 2. cap. 27. q. 1. Reginald. in prax. for. penitent. lib. 30. tract. 3. n. 237. cum seq.

seq. Pacian. de probat. lib. 2. cap. 33. Molin. de just. tom. 6. disp. 9. n. 2. Erasmi. à Cochier. de jurisdict. ordinari. in exemptos p. 2. q. 2. n. 1. Nicol. Garc. de benef. p. 2. cap. 3. n. 3. Moscon. de majest. Milit. Eccles. lib. 1. cap. 6. Parlad. difer. 129. ex n. 3. Barbof. d. cap. per totum.

3 His suppositis videtur dicendum esse, hos omnes Sedis Appostolicæ Legatos habere jurisdictionem, eamque posse exercere in præfatos Milites, prout expressè haberi videtur in Bulla Martin. V. pro exemptione dictorum Militum *sup. n. 15. relata ibi: Sed dumtaxat, coram nobis, & à sede prædicta delegatis teneamini, & teneantur de justitia respondere.* Favent dicentes absolutè, quòd exempti, non eximuntur à jurisdictione Legati Papæ sic Romanus singularii 507. incipiente, *an exemptus*, quem sequitur, limitans, in Legatis natis cum Baldo, & Socchino, quos refert ibi Mandoss. *in signatura gratiæ tit. exemptiones ab Episcop. vers. amplio; & vers. limitto.*

4 Coëterum dicendum est, quòd Legatus de latere habet jurisdictionem in exemptos, & sic in dictos Fratres Milites, non verò reliqui Legati nati, & missi, probatur in *cap. Abbatem de elect. in 6. & tenet gloss. V. reservata vers. ego credo in cap. quod translationem de offic. Legati, Man. Rod. qq. reg. tom. 1. q. 63. art. 4. Pariss. conf. 28. n. 31. cum seq. p. 4. & Villadieg. de legato 1. p. q. 8. n. 20. Thom. Sanch. tom. 2. consil. mor. lib. 6. cap. 9. dub. 1. n. 19. ubi allegat Silvest. Angel. Tabien. Rosel. Panorm. Mandoss. & alias Erasmi. Cochier. de jurisdict. in exemptos p. 2. q. 2. per tot. maximè n. 7. q. 50. n. 6. ubi quòd Legatus à latere absolvere potest exemptos immediatè Papæ Subditos, non autem Legatus natus, aut missus, Henring. lib. 7. de indulgent. cap. 25. ubi signanter dicit, privilegium exemptionis eximere Religiosos à potestate, & jurisdictione Nuntii Appostolici, quia expressè*

eximit à jurisdictione Ordinarii cujuscumque, & Nuntius est Ordinarius.

5 Neque his obstant, quæ ex privilegio Martin. V. *sup. n. 3. relata sunt* jura enim juribus concordanda sunt, ac ita ibi delegato à latere intelligendum. Item quia Alexand. Pap. III. eximit dictos Milites à potestate Ordinariorum, ita quòd ab alio, quam à Romano Pontifice, seu ejus Legato de latere nequeant excommunicari, vel interdici, ibi: præterea, *ne humanis vexationibus, & calumniis à defensione Christianorum retrahi valeatis Appostolica autoritate decernimus, ne personas vestras præter Legatum Appostolicæ Sedis à latere Romani Pontificis destinatum interdicare quisquam, aut excommunicare presumat.* Tum etiam, quia appellatione Legati, Legatus à latere intelligitur, ut tenet Villadieg. & alii apud eum in tract. de legat. à latere q. 3. Azor. 2. p. lib. 5. cap. 28. q. 3. Mart. tom. 2. lib. 4. p. 7. tract. 2. doc. 2. n. 2. tum etiam quia S. Pius Papa V. in Bulla Confirmat. pro Ordin. S. Jacobi statuit, *dictos Milites non posse conveniri coram aliis, quam coram suis Conservatoribus, neque ad id per Nuntios, aut Legatos de latere posse compelli.*

6 Tamen advertendum est, quòd aliquando datur Nuntio Appostolico, non Cardinali facultas Legatorum de latere in sua commissione, & tunc potest omnia, quæ Legatus de latere, ita Mandoss. *reg. 8. Cancellar. q. 5. n. 2. 3. & 4. ubi ad hoc refert Deccium conf. 128. Pariss. conf. 17. vol. 4. Gigas de pension. q. 6. n. 29. Thom. Sanch. ubi sup. n. 15. sine Navarr. in cap. cum contingat remed. 5. n. 2. de rescript. dicens, quòd paria sunt, quem esse Legatum Cardinalem, & Legatum à latere, ac Legatum cum potestate Legati à latere, unde ejusmodi Legatus potest cognoscere de causis appellationum ad Papam interpositarum; ita Navarr. cujus sententiam amplectitur Vicameff. *conf. 42. n. 3. de offic. Legat. p. 1. Franc. Marc. decis. 135. p. 1.**

& in terminis Molin. *de just. tract. 5. disp. 9. n. 10.*

7 Sed non desunt, qui dicant solum Cardinales Legatos esse à latere, hi sunt Gom. *ad Reg. Chancell. de infirmit. resign. q. 3. post princip.* Specul. *de legat. §. sequitur n. 1. & 2. gloss. cap. 1. ubi Franc. n. 3. de offic. leg. in 6. Abbas cap. 1. n. 8. gloss. in cap. excommunicatis super verb. commissam, vers. sed quos dicemus de latere Papæ missos eodem tit. in decret. ubi Innocent. & DD. Boet. de potest. legati à latere, n. 12. unde concessio facta Cardinalibus legatis à latere non extenditur ad legatos à latere non Cardinales, DD. cap. 1. qui Clerici, vel voventes Roch. *tract. de consuetud. n. 323.* Erasmi. à Cochier. *de jurisdict. in exemptos p. 2. n. 5. & 6.* Barbof. *de jure Eccles. lib. 1. cap. 5. n. 4. & 5.* nec (inquiunt) id circo vana erit, atque superflua clausula cum potestate legati à latere: quippè quod ea stilo Curiae Romanæ consueverit adjici mandatis legatorum, qui fimbriam vestimenti Papæ tetigerunt, sive, qui ab eo mandatum vivæ vocis oraculo receperunt; idque ita inolevit reverentia sanctæ Sedis, cui meritis honor exhibere non potest.*

8 Hinc est, quod licet ab Ordinum cōsilio Magistrum representante sit ad ipsam Sedem Apostolicam appellandum in causis suorum Regularium, appellationes enim interponendæ sunt ad superiorem *cap. dilect. 66. de appellat. l. Imperatores ff. eodem.* Et exemptorum nullus sit superior, nisi Papa, Abbas, & DD. *in cap. ad abdendam de privileg. in 6.* tamen possit etiam ad legatum de latere appellari: quia is jurisdictionem habet in exemptos, ut dictum est: tum etiam quia ejusmodi legatus venit appellatione sanctæ Sedis, Philipp. Franc. *in d. cap. Abbatem n. 4.* & in specie Cochier. *ubi sup. n. 5.* id quod dicendum etiam videtur de appellationibus ad Nuntium Apostolicum cum potestate legati à latere interpositis, juxta sententiam *sup. n. 3.* relatam,

contra quam tenent alii, quos retulimus *n. precedent.* nec unquam vidimus à Consilio Ordinum, & D. Nunt. appellari, immo, ut alibi dixi, etiam in causis Vassallorum Ordinum, per quamdam Bullam Julii III. Ordini S. Jacobi concessam à Prioribus, & aliis iudicibus dicti Ordinis non potest etiam ad Sedem Apostolicam appellari, omisso Magistro, ejusque Ordinum consilio.

An famuli, & servitores in his Ordinibus gaudeant privilegiis dictis Ordinibus concessis.

SUMMARIUM.

Famuli, ac servitores Monasteriorum horum Ordinum, aut particularium Religiosorum ex superioris auctoritate, in quibus, quæ qualitates requirantur, exprimitur, possunt confiteri Regularibus à Prælato proprio approbatis, etsi non ab Ordinario Ecclesiastico ad audiendas secularium confessiones. n. 1. 2. & 3.

Predicti familiares in domibus Ecclesiis Militarium possunt satisfacere præcepto annuæ communionis in Paschate: eis egrotantibus ibidem possunt ministrari Sacramenta Eucharistia, ac Extrema Unctionis, & mortuis sepultura dari: idemque de famulo conjugato, qui nocte dormit extra Conventum; dum in eo infirmetur; adhuc hodiè quin possent videri revocata privilegia regularium quoad hæc. n. 4. 5. & 6.

Nec possunt famuli horum Ordinum ab Episcopis excommunicari virtute Indulti Apostolici ad hoc concessi Ordinibus; & ex Concil. Trident. dum tamen juxta hujus præscriptum actu intra septa Monasterii degant sub obedientia (servili) superiorum. n. 7.

QUÆSTIO X.

SUPponimus nomine familiarum, servitorum, & familiarium, hic intelligi illos omnes, qu

qui expensis alicujus Monasterii dictorum Ordinum commensales continue existunt, ac serviunt ex autoritate Prælatorum, aut officialium Monasterii, sive toti Monasterio, sive Religioso alicui particulari, dum tamen ex autoritate Prælati, ut dictum est; secus autem de iis, qui inserviunt particularibus Religiosis ad id assumpti privata autoritate ipsorummet Religiosorum particularium, ita tenet Man. Rod. tom. 2. q. 67. art. 1. Hieron. Rod. resol. 64. n. 1. Pelliz. tom. 2. tract. 8. cap. 1. n. 75. Tambur. de jur. Abb. tom. 2. disp. 7. q. 3. n. 3. & seqq. & hoc nota pro famulis Religiosorum particularium, sive Clericorum, sive Militum.

2 Quamquam non esse necessarium, quod famuli inserviant Conventui, aut Monasterio, sive alicui Religioso modo prædicto, ex stipendio, ac mercede, quod non repugnat, quod quis alteri famuletur omnino gratis, & nihilominus sit Domino suo commensalis, tenet Lezan. tom. 2. cap. 9. n. 1. Suar. tom. 4. de Relig. tract. 10. lib. 9. cap. 4. n. 14. Barbof. de potest. Episcop. allegat. 5. n. 2. Pelliz. tom. 1. tract. 1. cap. 6. n. 40.

3 Alio loco diximus famulos Monasteriorum posse confiteri Regularibus Monasteriorum, quibus inserviunt, etiam quod Regulares non sint ab Ordinario Ecclesiastico approbati ad confessiones secularium audiendas; dum tamen à suo Prælato pro regularibus sint approbati, ac ita tenent Ferdinand. in examine Theolog. moral. p. 3. cap. 9. §. 8. n. 1. Homobon & Armend. apud Barbof. in Concil. Trident. sess. 23. cap. 15. n. 11. Mirand. tom. 2. q. 49. art. 1. conclus. unica Portell. in dub. regul. verb. famuli n. 1. Tamb. de jur. Abbat. tom. 2. disp. 15. q. 16. n. 4. P. Cruz, Cespèd. & Barbof. pœnes Pelliz. tom. 2. tract. 8. cap. 2. n. 55. contra Man. Rod. tom. 2. q. 63. art. 1. Suar. de Relig. tom. 4. lib. 2. cap. 19. n. 7. Hieron. Rod. resol. 31. n. 35. & resol. 64. n. 1. & resol. 127. n. 14.

4 Nunc ad quaesitum respondeo: famulos, & servitores degentes in Monasteriis, vel aliis locis à Cura Parochorum exemptis, licite posse in Paschate communionem annuam summere in Monasteriis, sive locis prædictis, in quibus degunt: tum quia videntur exempti à Parochia: tum quia, ut ibi possunt sepelli inconsultis Parochis, ita etiam videtur ibi posse Sacramenta summere, ut aperte colligitur ex his, quæ tradit Sanch. de matrim. lib. 3. disp. 23. n. 12. sic docet Bonacin. tom. 1. de Sacrament. Eucharist. disp. 4. q. 7. n. 10 & quod dicti Religiosorum famuli ad effectum implendi præceptum annuæ confessionis, & communionis in Paschate possint in Monasteriis, quibus serviunt, recipere omnia Sacramenta vigore privilegiorum Regularibus concessorum, tradit Portell. de dub. regul. verb. Sacramentorum administratio n. 9. idem concedens de famulo conjugato dormiente noctu extra Monasterium, ac ægotante in ipso Monasterio Tambur. de jur. Abb. tom. 2. disp. 7. q. 3. Peyr. tom. 1. privileg. const. 4. Leon. X. §. 3. Pelliz. tom. 2. tract. 8. cap. 3. num. 290. Dian. p. 2. tract. 2. de dub. Regul. resol. 13. vers. notandum est. Ubi an sint hodie ista revocata per Bull. Urban. VIII. se refert ad Leon. de offic. Confess. tom. 2. recollect. 10. n. 50. sed non obstat dictam Bullam, quia ibi solum derogatur privilegiis, quæ regularibus concessa sunt quoad administranda Sacramenta secularibus; non tamen famulis Religiosorum, ac aliis commensalibus, advertit loquens de administratione Sacrament. poenitent. Pelliz. ubi sup. tract. 8. cap. 2. n. 56. ubi citat Peyr. in const. 1. Jul. II. n. 12. Barbof. de jure Eccles. lib. 1. cap. 43. n. 204. Cespèd. tract. de exemp. cap. 6. disp. 125 num. 4.

5 Posse Regulares suis famulis ægotantibus in suis Monasteriis Sacramentum Eucharistiam, & Extremam Unionem ministrare, & etiam illis, quos intra claustra Monasterii contigerit in-

infirmari, licet de numero familiarium, aut famulorum non sit, tradunt Man. Rod. tom. 2. q. 67. art. 1. Mirand. tom. 1. q. 46. art. 1. Portell. verb. famuli n. 1. Hieron. Rod. resolut. 64. n. 1. Suar. de Relig. tom. 4. tract. 10. lib. 9. cap. 4. n. 12 & 16. Pelliz. tom. 2. tract. 8. cap. 3. n. 325. & 326. Tambur. de jur. Abbat. tom. 2. disp. 5. q. 3. ubi cum Portell. de dub. regul. verb. Sacrament. administratio n. 9. inquit ibi, n. 11. quod servis, & domesticis intra Conventum degentibus in morte, & in die Paschatis possunt superiores Regulares per se, vel subditos suos Regulares Extremam Uctionem, Eucharistiam, & Confessionem administrare: id quod etiam dicendum est de famulo conjugato, qui nocte dormit extra Conventum, huic enim poterunt eadem Sacramenta ministrari: est enim commensalis continuus, atque huic, si intra Conventum sit in mortis articulo, cum semper fere vixerit intra Conventum, & de stipendio illius, poterit dari à Fratibus Extrema Uctio; secus si sit extra Conventum, ita ex Portell. Tambur. referens se (sicut Dian.) ad Leon. de offic. Confess. tom. 2. recollect. 110. n. 50. super eo, an hodie per Bull. Urban. VIII. sint revocata privilegia, quibus Portell. suam sententiam probat; sed, ut jam diximus, Pelliz. ubi sup. existimat non esse quoad famulos revocata, & in d. tract. 8. cap. 3. n. 326. inquit posse à regularibus ministrari Sacramentum Extremæ Uctionis Hospitibus in Monasterio infirmantibus.

6 Et posse famulos, seu familiares sepelliri in Monasteriis, quibus inseruiunt, etiam Parocho recusante, tradunt Man. Rod. ubi sup. art. 2. Portell. n. 3. Hieron. Rod. n. 2. Pelliz. tract. 8. cap. 5. n. 145. id quod de Hospitibus, si ibi moriantur, tenent Rod. art. 1. Peyr. tom. 1. privileg. const. 1. Julii II. n. 94. & an Religiosi Militares fruuntur privilegiis aliis Regularibus concessis? alibi tractatum est.

7 Famulos prædictos, seu servi-

tores actu in servientes, & intra Monasterii septa residentes non posse ab Episcopis interdici, aut excommunicari patet ex concess. Leon. X. & Alexand. IV. relata à Casarruv. in com. verb. familiares n. 11. Pelliz. tom. 2. cap. 6. tract. 8. n. 7. & pro Ordine S. Jacobi ex concess. Alexand. III. in Bulla confirmat. dicti Ordinis, ibi: *Præterea ne humanis vexationibus, & calumniis, à defensione Christianorum retrahi valeatis, Apostolica auctoritate decernimus, ne personas vestras, præter legatum Apostolicæ sedis à Latere Romani Pontificis destinatum interdicare quisquam, aut excommunicare presumat: quod etiam de familiaribus, & servitoribus vestris statuimus, qui stipendia vestra percipiunt, &c.* Et confirmatur hoc Concil. Trident. sess. 24. de reform. cap. 11. vers. *exceptis tamen iis*: & pro Ordine Alcantaræ est alia Bull. Leon. X. quæ in diffinitione ejusdè Ordinis p. 108. refertur, & ne dum famulis, sed etiam vassalis Ordinis usum privilegiorum Ordinis Cisterciensis concedit: id quod dicendum est de Ordine Calatravæ; ubi Concilium nomine familiarium intelligit eos, qui actualiter serviunt Religiosis, & intra eorum septa, ac Domos resident, subque eorum obedientia vivunt: ex quibus verbis duas requirit Concilium conditiones, ut ad hunc effectum censeantur familiares. Prima, ut intra claustra degant. Secunda, ut actu serviant. Ad illud de obedientia, intellige de obedientia ratione muneris serviendi, non quod promisserint obedientiam Religiosam, ut optime advertit Suar. de Relig. tom. 4. tract. 3. lib. 9. cap. 4. n. 11. Tamb. ubi sup. disp. 6. q. 16. n. 7. Pelliz. tom. 1. tract. 1. cap. 6. num. 40. & tom. 2. tract. 8. cap. 3. n. 324.

TRACTATUS VI.

An Religiosi Milites gaudeant privilegio fori in causis civilibus, ita ut super illis conveniri non possint coram iudicibus secularibus

SUMMARIUM.

In causis civilibus provenientes ex administratione bonorum communium, veluti Commendarum, tenendum est contra quosdam AA. Milites horum Ordinum conveniendos esse coram suo Magistro, Ordinum vè consilio. n.1. & 2.

Idem dicendum videtur in causis eisdem provenientes ex administratione bonorum patrimonialium, ob hoc, quod hec etiam sunt, & pendent à voluntate Magistrum, & ob alia: tametsi contrarium tenent aliqui AA. ita intelligendi, non absolute de omnibus causis civilibus. n.3. & 4.

Et si horum Ordinum Milites in causis criminalibus gaudeant fori privilegio, in causis tamen civilibus docet Carleval, (& praxi taliter receptum) esse in arbitrio actoris apud proprium superiorem Militum hos convenire, vel apud iudicem secularem, nisi actor pariter sit Miles; & sit satis privilegiis appositis. ibid. n.4. & 5.

Quando proceditur per iudices seculares in dictis causis, Milites conveniendi non per capturam sui, sed suorum bonorum, nec incarcerari possunt, precipue in aliquibus causis: quia illi nobiles. n.6.

Hec ita recepta forsam, ob controversiam status horum Militum, nec admitteendi, qui dicunt ob hoc Militares fori privilegio renuntiassè videri; nec enim possunt hoc facere: in quibusdam autem causis civilibus nequeunt hi: & in omnibus Equites Hierosolimitani coram secularibus iudicibus conveniri; secus canfratres huius Ordinis Crucem Tau portantes tantum. n.7.8. & 9.

QUESTIO I.

Bona Religiosorum Militum sunt in duplici differentia, aut enim sunt bona communia Ordinum, aut sunt bona patrimonialia pro usu singulorum Militum: in causis civilibus provenientes ex administratione bonorum communium Ordinum, ut Commendarum, & similium Religiosos Milites gaudere privilegio fori certum est; ideòque pro illis conveniendi sunt coram suo Magistro, seu Ordinum consilio, tum per generalem Religiosorum exemptionem, de qua est *tex. in cap. 2. & cap. si diligenti de foro comp. cap. at si Clerici de iudic. Man. Rod. tom. 2. q. 53. art. 2. Hieron. Rod. resol. 63. n. 2.* tum etiam; per plura dictorum Ordinum privilegia, quæ adduxi in tract. de privileg. for. in caus. crimin. & in tract. de exempt. à solutione gavel. 9. agnovit l. 9. tit. 18. lb. 9. recop. & tenet in specie Thom. Carlev. de iudic. lib. 1. tit. 1. sect. 3. n. 408. dicens, & in civilibus pertinentibus ad bona Religionis in communi, ut Commendarum ipsius, in quibus non possunt conveniri coram Ordinariis secularibus, seu Ecclesiasticis, sed solum coram Magistris Ordinum: & n. 418. ibi: *Item in civilibus cum agitur de bonis Commendarum, aut iuribus earum, & de istis rebus esse conveniendos coram supremo Ordinum Adminastrore perpetuo, & iudicibus ab eo deputatis in Regio Ordinum consilio, & coram iudicibus conservatoribus. Idem tenet n. 450.*

2. Ex quibus substineri non potest sententia Martæ de iurisdic. 2. p. cap. 28. Duard. tom. 2. Canon. q. 5. n. 13. Bonacin. tom. 3. disp. 3. q. 16. sect. 1. punct. 3. n. 16. dicentium posse fieri executionem in fructibus Commendarum per iudicem secularem ob debita ab ipsis Commendatariis contracta.

3. In causis autem civilibus ex administratione bonorum patrimonialium Religiosorum Militum, sive ali-

ter provenientibus idem videtur dicendum, scilicet dictos Religiosos Milites gaudere plena, & libera exemptione, ac privilegio fori, & conveniri pro illis non posse coram iudicibus secularibus, sed tantum coram suo Magistro, & sui consilii Ordinum iudicibus, five etiam in causa ex administratione bonorum, Commendarum, & aliorum communium Ordinum. Ratio est: quia non minus illa, quæ patrimonialia dicuntur, quam ista, quæ dicuntur communia, sunt bona Ordinum, ac tam illa, quam ista dependent à voluntate Magistri, & gaudent immunitate, & exemptione à vexationibus Laicalibus juxta sententiam plurimorum, quos allegavi in tract. de exempt. absolut. gavel. n. 5. tum etiam: quia dicti Milites sunt Religiosi, aut saltem (ut quidam volunt) personæ Ecclesiasticæ: ergo nec civiliter, nec criminaliter possunt coram iudicibus secularibus conveniri per jura sup. num. 1. adducta. Item, quia exemptio concessa per Pontifices Martin. V. & S. Pium V. & alios, etiam bona patrimonialia Religiosorum Militum comprehendit. Insuper negari non potest, quod convenire Religiosum Militem, licet respiciat causam civilem; tamen stare in iudicio respicit personam, & sic persona Religiosi Militis subiceretur iudicio seculari contra sua aperta privilegia, maxime illa Martin. V. & S. Pii etiam V. quæ in citat. tract. adduxi.

4 Sed tamen contrariam sententiam, videlicet, Religiosos Milites in causis civilibus non gaudere ulla exemptione, aut privilegio fori, & pro illis conveniendos esse coram iudicibus secularibus, tenent Bobadill. in sua polit. lib. 2. cap. 18. n. 232. Villadieg. in polit. cap. 5. n. 112. Bolañ. in curia Philip. 3. p. §. 1. n. 13. Man. Rod. tom. 2. qq. regul. q. 63. art. 13. Hieron. Rod. in compendio qq. reg. resolut. 28. n. 1. Barbof. de jure Eccles. lib. 1. cap. 39. §. 2. n. 47. Molin. de just. & jur. tom. 1. disp. 141. n. 6. ubi

Tom. II.

quod ita servatur in Lusitanie Regno, Alvar. Valasc. conf. 66. n. 31. Maftrill. tom. 3. decis. 280. n. 165. qui omnes intelligendi sunt de causis civilibus ratione bonorum patrimonialium Religiosorum Militum provenientiibus: Secus vero de causis civilibus emergentibus à bonis communibus Ordinum, ut jam diximus, & tenet Thom. Carlev. n. 1. imo, & in causis civilibus provenientes ex bonis patrimonialibus ipse Carlev. ubi sup. n. 450. in hæc verba prorumpit; *amplia secundo prædictam tertiam conclusionem, & secundam sententiam, et non solum Religiosi Militares Castellæ gaudeant privilegio fori in criminalibus, sed etiam forciantur forum legitimum, & competens apud iudices Consilii Ordinum in Civilibus, si actores eos vellent coram istis iudicibus convenire, itaque forus est necessarius ex parte rei crucifiri, qui non potest illum declinare civiliter conventus, sed ex parte actoris est voluntarius: nam potest eum etiam apud seculares iudices convenire in causis civilibus: quoties enim multiplex est forus, electio fori ad actorem pertinet: hactenus, & non aliter fuerunt recepta in his causis privilegia dictorum Ordinum, fortassis, ab controversiam status Equitum Militum.*

5 Hæc ampliatio ussu recepta est, sine ulla dubitatione, ut omnes Ministri Ordinum testantur: hujus rei, & nos testes sumus, & plane consentit Bobadill. in politic. cap. 5. n. 117. atque hactenus, & non ultra recepta sunt Summorum Pontificum privilegia, quæ videntur tribuere Religiosis Militibus exemptionem tam in civilibus, quam in criminalibus, ut Bulla Martin. V. & Bulla Sixti IV. & Bulla S. Pii V. Præsertim cum Bullæ recentiores Pontificum Clement. VIII. Pauli V. (quas observare iussit Rex noster Philip. III.) jurisdictionem tribuât Consiliariis Ordinum in solis causis criminalibus, & mixtis Equitum Cruciferorum: temperanda est igitur ita res ista, ut forum necessarium forciantur

P2

tur

tur Religiosi Militares in criminalibus apud Ordinum Consiliarios, voluntarium vero in civilibus, ita Carlev. addens, & benè, quod, si actor, & reus sint Equites Ordinum Militarium juxta statuta dictorum Ordinum, stabilita est poena pecuniaria: si in civilibus convenient reum coram Judicibus secularibus, debet convenire apud Judices Ordinum, ut continetur in stabiliment. dictorum Ordinum. Ad opposita *sup. n. 3.* poteris respondere privilegia, & exemptiones dictorum Militum ad causas civiles ex administratione suarum rerum patrimonialium provenientes non extendi: insuper in hoc prævaluit opinio asserens, hos Milites, nec Religiosos, nec Ecclesiasticos, sed mere seculares personas esse.

6 Hoc sciendum est, quod in illis casibus, quibus juxta prædictam praxim Religiosi Milites conveniri possunt coram Judicibus secularibus, non debent conveniri per captionem suarum personarum per judicem secularem, ejusque Ministros, per quos non capi, nec incarcerari possunt, alibi dictum est, sed per captionem bonorum, ut est text. in *cap. fin. de vit. & honestate clericor.* & tenent Joannes Guttierr. & Cevall. *sup. citati*, qui de modo procedendi contra Clericos negotiatores id ipsum firman: tum etiam quia si causæ ex debitis civilibus procedant, dicti Religiosi Milites, eo quod nobiles sunt, nec capi, nec carcerari possunt juxta *l. 4. tit. 2. lib. 6. recop.*

7 Non posse singulares Religiosos Militares privilegio fori renuntiare, utpote in totius sui Ordinis favorem indulto, probat. text. in *cap. diligenti cap. significasti de foro comp.* & tenet Valenc. *conf. 95. n. 51.* Pereyra *decis. 58. ex n. 28.* Thom. Carlev. *ubi sup. n. 452.* Mota in *Reg. S. Jacobi lib. 2. cap. 15.*

8 Unde falli videntur dicentes Ordines Militares privilegio fori renuntiassent, consentientes, ut judices se-

culares de civilibus causis Religiosorum Militum cognoscerent, idque expediens fuisse, cum dicti Religiosi Milites sint per varia, & diversa loca dispersi, quam ob causam Senatus Regius Ordinum nullatenus potest de tot tam in numeris litibus audire, & cognoscere. Si tamen, ideo quod expediens foret, fieri posset (quod negamus cum Authoribus *n. precedent. relatis*) decentius, ac convenientius esset, hos Milites Regulares tanquam personas Ecclesiasticas coram Ecclesiasticis Judicibus in causis civilibus conveniri; sed neque id fieri potest, ut nuper diximus: hoc certum ac verum est, privilegia horum Militarium hactenus, & non aliter fuisse recepta ob controversiam status istorum Militum Regularium, ut *sup. n. 4. & 5.* sunt tamen quædam causæ civiles, quæ coram judicibus secularibus, aut Chancelariis, seu Audientis, neutiquam sunt tractandæ, quæ continentur in quadam schedula Regia in diffiniti Calatravæ, & Alcantaræ inserta, quæ sic se habet &c.

9 Equites Hierosolimitanos non posse conveniri coram judicibus secularibus tam in civilibus, quam in criminalibus causis, sed in suo proprio foro, nempe *Assamblea*, ac ita observari in praxi asserunt Bobadill. Man. Rod. Mast rill. & alii penes Carlev. *ubi sup. n. 451. & n. 455.* ubi cum aliis tradit nullis in causis gaudere privilegio fori Confratres dicti Ordinis portantes mediam Crucem albam, nempe, quæ *Tau* vocatur.

An Religiosi Milites citati à Judicibus secularibus teneantur coram eis comparere, & suæ exemptionis privilegium allegare, & quid de Militibus exterorum Regnorum.

SUMMARIUM.

Milites exterorum Regnorum citati ali-

alibi à Judicibus secularibus tenentur sue exemptionis privilegia ostendere, quæ si localia sint, illis non prosunt in aliis Regnis, & ob id talium bonis sequestratis, potest in illis sententia executioni mandari, elapso anno fatali, quin audiantur Reus. n. 1. & 2.

Nec obstat inutilitas citationis respectu exemptorum, qui non tenentur jure sua privilegia ostendere: hoc namque intelligunt AA. de notoria exemptione vivitium intra claustra. n. 3. & 4.

Sed contrarium, ut verius est, tenendum, eò quod privilegiati inveniantur Milites, quia Religiosi: qui omnes comprehenduntur in favorabili dispositione nullitatis citationis à Judicibus secularibus, utpotè venientes quoad hæc sub nomine Religiosorum. n. 5. 6. & 7.

Confirmatur ex notorietate exemptionis tam de jure, quam de facto, quam non est necesse allegare: quando autem quis non exemptus notoriè à Judice seculari citatur, quomodo se gerere debeat, methodus præscribitur. n. 8. & 9.

QUÆSTIO II.

DE Fratribus Militibus exterorum Regnorum ait Roderic. quod ad cognitionem suarum causarum tam civilium, quam criminalium examinanda sunt sua privilegia, quæ si localia esse appareant solis Provinciis, in quibus Religionem dictorum Militum sunt institutæ, clarum est extra illas illis frui non posse, neque in his Hispaniarum Regnis habent dicti Milites exemptionem à tributis, nec decimis, nec gaudent aliquo suorum Ordinum privilegio: quare quantum ad hoc absque dubio tenendum est dicta privilegia esse localia, ita tenet Man. Rod. tom. 2. qq. regul. q. 63. art. 17. Hieron. Rod. in suo compend. resol. 28. n. 5. & ante eos tenuit Bobadill. in sua politic. p. 1. lib. 2. cap. 19. n. 18. ubi sic ait. Los Caballeros de otras Ordenes Militares de fuera de estos Reynos, como son de

Tom. II.

la Orden de San Miguel en Francia, y Christo en Portugal, y de Montesa en Valencia, y de San Lazaro, tienen Casaneo, Navarro, y Belluga, que tambien son Religiosos, y exemptos de la jurisdiccion seglar; y hacen mencion de otras Ordenes Militares extrangeras, que quando los casos ocurran podrán examinarse sus indultos, y privilegios: y si son locales para solas las Provincias donde se instituyeron, está claro que fuera de ellas no gozarán de ellos, así en las causas criminales, como en las civiles, y podrán ser convenidos ante los Jueces Ordinarios, donde contratan, o delinquieren conforme à la decision del Papa Inocencio IV. validada por el Concilio Tridentino.

2 Unde inferunt præfati AA. bona Militis Ordinis extranei, ob delictum ab eo in Hispaniarum Regnis commissum, sequestrata propter condemnationem pecuniariam factam contra dictum Militem, posse transacto anno fatali executioni mandari juxta l. fin. tit. 10. lib. 4. recop. ubi: Que pasado el año fatal, no se haviendo dentro de el presentado el tal acusado, se execute luego la sentencia en las penas de dineros, o bienes, anssi en las que aplican à la Camara, como las que se aplican à la parte, y no pueda quanto à ellas ser oido, aunque pasado el año se presente en la carcel, & hoc specialiter (dicunt præfati AA.) si Judex Conservator dicti Militis litteras, & censuras expediret, & ab alio extraneo Regno: & etiam, quia incriminalibus Revellis non debet audiri, si sit contumax, nisi præsentetur, cap. ex parte de appellat. cap. olim de exception. Abbas in cap. dilectus de rescript. & quia declinatoria fori, intra terminum novem dierum debet opponi, post conclusa dicta præconia, & illis transactis non admititur leg. 1. tit. 5. lib. 4. novæ recop. Præterea, quia declinatoria opponenda est, per ipsum delinquentem præsentialiter comparentem ante ipsum judicem citantem, & de causa cognoscentem, l. si quis ex aliena ff. de jurisdic. doct.

3 Nec proderit dicto Militi allegare *legem 2. tit. 7. p. 3.* decernentem non teneri Religiosos per Judicem secularem citatos comparere coram eo, nec privilegia suæ exemptionis allegare: prædicta enim Lex loquitur de Religiosis similibus Clericis, & Monachis, *ò de otros Religiosos*: verbum enim alias repetit similia, quod confirmant alterius legis verba, ibi: *O otros Religiosos, que están sò poder de otro su Mayoral, sin cuyo mandado no pueden ir à otra parte.* Colligitur ergo de Religiosis intra Claustra Monasterii degentibus verba facere, & sic ad Milites dictorum Ordinum minimè posse applicari: non enim vivunt extra Claustra Monasteriorum, neque impediuntur, quò vellint ire, etiam si licentiam suorum Superiorum non habeant: & facit quo ad hoc sub iudice esse, utrum præfati Milites sint verè, & absolutè Religiosi.

4 Neque obstat (ante dicti AA. dicunt) quod citatio non valeat, quando citatus est exemptus, neque quod exemptus citatus à non suo Iudice nō tenetur comparere ad privilegium allegandum; procedit enim quando delinquens est Clericus, Monachus, aut Religiosus notoriè exemptus, ut sunt Fratres Mendicantes: secus quando dubitatur de exemptione, ut in dictarum Militiarum Militibus in sæculo degentibus contingit: quia tunc communis est resolutio teneri citatum comparere ante iudicem citantem ad privilegium allegandum, quò non comparente, processus contra eū gestus valet; sic docent illi.

5 Sed quidquid sit de praxi, de qua præfati AA. testantur, ego contrariam sententiam teneo per ea, quæ dixi in tract. de privileg. exempt. Præterea ante dicti Milites exterorum Regnorum non ideo sunt exempti, & Religiosi, quia privilegiati; sed sunt privilegiati, & exempti, quia Religiosi. Si ergo Religiosi sunt, ut ipse Bobadill. Rod. & alter Rod. faten-

tur, cur est, ut differentiam constituent inter hos Fratres Milites Religiosos, & alios cujuscumque Religionis Religiosos? quos nemo dubitat gaudere sua exemptione in quocumque Christianitatis Regno.

6 Unde etiam minus bene dicunt præfati AA. quod Milites Militarium Ordinum citati per iudicem secularem tenentur coram eo comparere ad allegandum suæ exemptionis, ut probavimus in tract. de privileg. exempt. in causis crimin. Insuper communis resolutio est Religiosos citatos ad id non teneri, ut decernit *l. 2. tit. 7. p. 4.* quam pro se allegant, ibi: *Monges, ò Monjas, ò Heremitas, ò otros Religiosos*: at hoc verbum Religiosus est generale, omnes omnino Religiosos comprehendens, qui sub regula aliqua approbata perpetuo vivunt, ut videre est in toto tit. de regul. & de religiof. domibus, & notat Barbof. de jure Eccles. lib. 1. cap. 43. n. 17. Favet, quod dispositio dictæ leg. partitæ, ut Religiosi citati per iudicem laicum non teneantur comparere ad allegandum suæ exemptionis privilegia, est favorabilis: quare negari non potest, quod dictos Fratres Milites comprehendat: nam & si in odiosis non veniant appellatione Religiosorum, at veniunt in favorabilibus, ut nos cum Azorio, & aliis, alibi diximus, & tenet Barbof. ubi sup. n. 9. Suar. de relig. tom. 4. tract. 9. lib. 1. cap. 4. n. 26. & 31. Navar. tom. 1. qq. forens. cap. 42. Ricc. in prax. tom. 4. resol. 249. n. 3. Dian. tom. 5. tract. 1. resol. 18.

7 Nec valet dicere, quod dictio illa, *ò otros Religiosos*, sit repetitiva similium præcedentibus: nam lex ipsa se explicat dicens, *de los que no pueden ir à otra parte sin licencia de su mayon*, in quo dicta lex comprehendit omnes Religiosos, qui sub obedientia suorum Prælatorum degunt, quales sint dicti Fratres Milites, qui de licentia sui Magistri degunt in suis

propriis domibus, & cum eademmet
licencia saltem tacita per Villas, & Ci-
vitates manēt, & se conferunt ad illas,
ut persæpe in Regula S. Jacobi habe-
tur, & satis eruditè probat Mota de
confirmat Ordin. S. Jacobi lib. 2. cap.
2. §. 25. ad 27.

8. Præterea exemptionem noto-
riam opus non est in judicio allega-
re: nam quando notoriè constat ali-
quem esse privilegiatum, tunc non te-
netur ipsum privilegium allegare *gloss.*
in cap. ex litteris de rescript. Rebuf. &
alii, quos refert Cochier. de jurisdict. in
exempt. p. 2. q. 6, n. 13. & dictorum
Militum exemptio est juris, & facti
notoria: juris patet ex multis, quæ
sup. diximus, & ex pluribus sententiis
& schedulis regalibus, quibus præcep-
tum est, ut dictis Militibus sua exemp-
tio observetur: facti etiam, quia com-
munis est, & publica vox omnium, hos
Fratres Milites Religiosos privilegia-
tos esse saltè in causis criminalibus, &
mixtis, & civilibus ratione Commen-
darum provenientibus; nec in hoc
differunt Novitii à professis, ut sup. q.
15. & q. 16.

9. Quo circa, si super his fra-
ter Miles per secularem judicem ci-
tatus fuerit ad comparandum coram
eo, uno ex duobus modis respondeat.
Primus, & facilior est respondere, se
audire, quod sibi intimatur. Secun-
dus quod declinat jurisdictionem,
statimque recurrat ad suum judicem
conservatorem, ut ordinarium inhi-
beat, & in litteris inhibitoriis insea-
tur tota Bulla Conservatoria, & clau-
sula Bullæ exemptionis cū proemio, &
fine ipsius Bullæ: & quod si adhuc Or-
dinarius renuat se inhibere, cōpellatur
ad id per Judicem Conservatorem per
Censuras, donec Ordinarius, vel in-
hibeat se obediendo, vel recurrat ad
Chancariam, seu Regalē Senatum,
causa vim auferendi, quam sibi infer-
ri putat; & tunc in hunc modum in-
formandi sunt Auditores Regii, qui
judices futuri sunt, ut justitiam Re-

ligionis tueantur, ita observat Thom.
Sanch. tom. 2. *consil. lib. 6. cap. 9. dub.*
5. per tot. ubi hoc intelligit, quando
non est notoria exemptio; sed cum
probaverimus dictos Milites esse no-
torie exemptos, nullum istorum mo-
dum tenentur eligere in criminalibus,
& mixtis, & in civilibus, quæ perti-
nent ad bona communia Ordinis.

An Judex Laicus possit procedere contra
animalia, & pecora Religiosorum
Militum, quæ in alienis pas-
cuis reperta fuerint.

SUMMARIUM.

Opinantur aliqui, posse Judices Lai-
cos pro damno à pecoribus Religiosorum
Militum facto alienis in pascuis, proce-
dere, etsi tutius sit contra Pastorem pro-
cedere. n. 1.

Centum tamen, posse Milites in lo-
cis sibi permisis Conservatorem (aliàs ad
Ordinarium Ecclesiasticum recurrere)
creare, non tantum pro exemptionis de-
fensione, verum, & pro injusta anima-
lium suorum detentione, ut illis injuriæ
gravis, quæ fit, à Conservatoribus vin-
dicetur. n. 2. & 3.

QUÆSTIO III.

IN hac q. videndi sunt Joan.
Gutierr. *pract. lib. 1. q. 4.*
n. 1. & 2. Greg. Lop. l. 24. V. el ga-
nado tit. 5. p. 7. Cevall. de cognit. per
viam violent. p. 2. q. 23. & n. 18. &
comm. contra comm. tom. 4. q. 897. ex
n. 620. ubi, quod si oves, & arietes
Monachorum damna facientes inve-
niantur, possunt à secularibus Ministris
capi, & causæ damnorum non coram
Conservatoribus Monasteriorum, sed
coram judicibus secularibus sunt trac-
tandæ, licet tutius sit, ut procedatur
contra Pastorem, & cum eo proces-
sus sustantietur, & postea sententia
executioni mandetur contra pecora,
quæ sunt jurisdictionis secularis, ita
Cevall. & Bobadill. in polit. cap. 18. n.

Verum est tamen, quod possunt Religiosi conservatorem creare, non solum quando ipsi conveniuntur pro exemptione, sed etiam pro ipsa detentione animalium, si sit injuste lata; putà: quia nullum damnum intulerunt, vel si intulerunt, parati sunt satisfacere dantes sufficientem cautionem: quia ipsis tunc infertur gravis, & notoria injuria tam in sua exemptione, quam in bonis injustè detentis, quorum defensio, & protectio spectat ad suum judicem conservatorem; & idem dicendum est, quando denuntiatur est coram judice Laico de Religiosis, eo quod animalia sua describi non fecerunt sub poenis privationis eorundem juxta l. 13. tit. 18. lib. 6. novæ recop. cum etiam in hoc casu non sit judex competens contra Religiosos, sed suus Prælati, pro quo possunt conservatorem nominare, qui eos in sua exemptione conserveat, & coram ipso de causa agatur, ita tenent Man. Rod. qq. regul. tom. 1. q. 65. art. 14. Joann. Gutierr. lib. 1. pract. qq. q. 4. Mirand. tom. 2. man. q. 47. art. 11. Hieron. Rod. in comp. qq. regul. resol. 33. n. 15. ex quorum sententia apperte colligitur posse Religiosos, & consequenter Fratres Milites creare suos conservatores, qui eos defendant ab injuriis illatis à judicibus secularibus, seu Ecclesiasticis, ob vexationem poenarum, seu rerum deperditarum, de quibus supra: nam nulla potest constitui differentia inter illos casus, & istum, quam juxta legem Regiam recop. adducunt præfati AA.

Et in his casibus, Religiosus, sive Clericus, sive Miles in locis Ordinis degens, ubi juxta statuta dicti Ordinis conservatorem eligere nequit poterit ad Ecclesiasticum Judicem pro injuria recurrere.

Utrum Fratres Milites gaudeant Canonico privilegio.

SUMMARIUM.

Religiosi Milites gaudent privilegio Canonis, tam ob Generalitatem Canonis, si quis suadente diabolo, quàm ob specialem Jacobæis concessionem factam; & non solum professi, sed & Novitii. num. 1. & 2.

Privilegium fori non intelligitur amissum ab his Militibus, etsi daretur amissum privilegium Canonis, ut asserunt quidam AA. testantes de Lusitania more, circa quod cautè procedendum ajunt. n. 3. & 4.

QUÆSTIO IV.

IN Concil. Lateranensi. ab Innoc. II. lata est excommunicatio major Summo Pontifici reservata contra eos omnes, qui violentas manus in Clericos, vel Monachos injecerint, quod refertur in Canone si quis suadente diabolo 17. q. 4. quæ censura adeo universalis, ut omnes in universum personas censuræ capaces comprehendat, quod satis indicat particula quasi: quem Canonem latè exponunt Navar. in manual. cap. 27. à n. 76. usque ad 92. inclusive, Suarez. tom. 5. disp. 22. sect. 1. per totam, &c. Alii, quos refert D. August. Barbof. de offic. & potest. Episcop. p. 2. allegat. 41. n. 1. Dubitatur modo, an Prælati Regulares possint subditos hac censura innodatos absolvere.

Hoc Canonis privilegio gaudere Milites Religiosos, ita ut qui in eorum aliquem manus violentas injecerint, excommunicatus remaneat, signanter pro Militibus Ordinis S. Jacobi voluit Alexand. III. in Bulla confirmat. dicti Ordinis, ibi: Sancimus, ut si quis in aliquem vestrum Fratrum, videlicet, vel sororum violentas manus injecerit, excommunicationis sententia sit as-

tricta

trictus : & idem statuerunt alii Pontifices, videlicet Urban. IV. Alexand. etiã Papa IV. Gregor. Papa IX. ut videre est apud Mot. *lib. 2. de confirmat. dicti Ordinis cap. 1. §. 8. probat. 6.* & etiam Militibus Calatravæ, Alcantaræ, & aliorum Ordinum Militarium, sub continent hanc sententiam Navarr. *conf. 11. de Regul. Mari Ant. variar. resol. tom. 1. resol. 112. cas. 63. Bonacin. tom. 1. de excomm. disp. 2. q. 4. punct. 3. proposit. 2. n. 9. Filliu. tom. 1. tract. 15. cap. 1. q. 4. n. 14. Barthol. Gutierrez. de cas. reservat. cap. 3. n. 15. Schilant. de privileg. Clericor. cap. 6. n. 38. Aloys Ricc. in prax. rerum for. Ecclesiast. punct. 4. resol. 176. Bart. de jure Eccles. lib. 1. cap. 39. §. 2. n. 24. apud quos, & alios videri potest : & hoc etiam in Militibus Novitiis locum habere tenet Mot. *ubi sup. lib. 2. cap. 2. §. 8. n. 3.* & hoc privilegio gaudere non solum Milites professos, sed etiam Milites Novitios probat *tex. in cap. Religioso de sentent. excomm. in 6.* & tenent in specie Mot. *ubi sup. n. 3. & 4. Ambros. Machin. in defensorio immunitatis Ordin. Milit. art. 4. n. 37. & art. 5. n. 90. Dian. resol. moral. p. 3. tract. 2. resol. 30. vers. 4. non possunt ubi alios allegat & tom. 5. tract. 13. resol. 44.**

3 Sed tamen Marth. *de jurisdict. p. 2. cap. 32. Duard. lib. 2. canon. 15. q. 5. n. 13. & Bonac. n. precedent. allegatus* dicunt verum esse dictos Milites Religiosos hoc Canonis privilegio gaudere, nisi forte alicubi contraria consuetudine fuerit abrogatum : nam in aliquibus Regnis usu receptum est (inquiunt illi) ut Equites nonnullarum Religionum non fruantur privilegio Canonis : & Molin. *de just. & jar. tract. 3. disp. 50. n. 5.* ait, quod facta per eum in Lusitania Inquisitione, num in eo Regno adversus id illorum privilegium Canonis præscriptum jam esset (quia, qui ejusmodi Commendatarios percuterent, nullatenus excommunicati tenebantur) comperit à multis annis nullum de ea re factum

fuisse scrupulum, quod si intra quadraginta antecedentes annos comperit fuisse alicui servatum fuisse hoc privilegium, resolvit Molina prædictos Milites adhuc eo gaudere ; idem existimat Lopez de Texada *in contrav. 11. dub. 1. n. 16.*

4 Hoc tamen advertendum est ; quod licet amissum esset (quod non fatemur) hoc privilegium Canonis, si quis suadente, non ideo censetur amissum privilegium fori, ut in specie adnotavit Thom. Hurtad. *resolut. moral. tom. 1. tract. 1. cap. 4. resol. 45. fine.*

A quo sit absolvendus Religiosus Miles si percutiat alium Militem Religiosum, vel alterius Religionis Religiosum, aut Clericum secularem.

SUMMARIUM.

Ex jure communi privilegio Hierosolimitanis concessio, videtur dicendum, Milites se adinvicem violenter percutientes posse absolvi à censura per suos Priores, nisi gravis fuerit injuria ; sed contrarium tenendum : idemque si secularem Clericum percusserint, & redditur ratio. n. 1. & 2.

Absolvendi igitur sunt ab Ordinariis Ecclesiasticis, quibus etiam tam Milites, quam Moniales subijci possunt quoad ea, quæ per Magistrum, utpotè Laicum, expediri nequeunt, eo quod tacita pro his casibus illius, Ordinisve, aut Papæ licentia adsit, & similiter Prælati poterunt subijci Ordinariis. ibid. n. 2. 3. & 4.

In casibus per Priores expeditilibus, talis submissio de licentia Magistri ipsi facienda ; aliter autem Episcopo loci, in quo degit Miles, vel cuicumque Episcopo, si limitata non fuerit licentia, secundum quosdam AA. n. 5. & 6.

Miles, siue Clericus, siue Laicus Clericum ejusdem, vel alterius Ordinis percutiens, ab hujus Priore absolvendus, & in Ordine Calatravæ per Priorem ipsius à

cenfura, five ante, five poft fufceptionem habitus incurfa, & quid hodie. n. 7. & 8.

Uxores Fratrum Militum, quibus violenter manus injiciantur, nifi hoc in odium viri fiat, non gaudent privilegio Canonis, nec eorum filii, ficut nec uxores, & filii Clericorum conjugatorum, gaudet tamen dicto privilegio Novitius etiam ante pubertatem ingreffus Religionem, vel juxta constitutiones, vel ex Pontificia difpenfatione. n. 9. & 10.

QUESTIO V.

1 **S**I Frater Miles percuferit Fratrem ejufdem Ordinis Militem violentas in eum manus imponens, remanet excommunicatus, *cap. Monachi cap. Canonica de fentent. excommun.* ubi habetur, quod fi Monachi adinvicem fe violenter percuferint, funt excommunicati: at poffunt abfolvi à fuo Prælato, fi injuria fit levis, aut mediocris, non item fi fit gravis: quia tunc ad Pontificem recurrendum eft, ut conftat *ex d. cap. Monachi, & cap. Canonica*, & docet Suar. *tom. 5. difp. 22 feñ. 1. n. 72. & 73.* & procedit, five percuferit in clauftro, five extra illud, ut etiam docet Reginald. *tom. 1. lib. 1. cap. 19. feñ. 2.* Unde videtur, quod fi Milites noftri Ordinis ad invicem fe violenter percuferint, ita ut funt excommunicati, debent abfolvi à quoquam ex Prioribus dicti Ordinis *ex tex. in dict. cap. cum illorum de fentent. excomm.* ubi habetur, quod fi Milites Hierofolimitani excommunicationem incurrant, debent abfolvi à fuo Priore, & notat ibi Abbas hoc procedere etiam fi extra clauftro Milites fe percuferint.

2 Sed tamen contrarium tenendum eft: nam Priores Ordinis S. Jacobi, nec ad id privilegium habent, nec funt Prælati præfatorum Militum, nec in eos habent aliquam coercitivam poteftatem, fed tantum funt illorum Parochi, ut alibi diximus: proprius autem, & verus Prælatus Mili-

tum eft magnus Magifter, qui cum Religiofus Laicus fit, eos abfolvere nequit, quare non verfamur in caufa dicti *cap. Canonica*, ubi Prior, de quo ibi, erat proprius Prælatus Militum Hierofolimitani. itaque cum Milites Ordinis S. Jacobi, prædicta excommunicatione innodati, nequeant à Prioribus fui Ordinis abfolvi, nec à Magiftro fuo, qui Religiofus Laicus eft, abfolvendi funt ab Ordinariis Epifcopis in quorum Dioceffibus degunt, prout ex mente Panorm. Silv. & Angel. docet in fimili Reginald. *ubi fup. n. 244. Senen. conf. 14. Avil. de cenfur. p. 2. cap. 7. dub. 6. conclus. 2. Molin. tom. 4. de inftit. tract. 3. difp. 61. n. 5. Thom. Sanch. tom. 4. fummæ cap. 39. n. 30. Bafil. lib. 2. cap. 5. n. 14. Dian. refol. mor. tom. 8. tract. 3. refol. 48. ubi alios allegat.* Itaque in fententia iftorum Authorum Magifter poterit in præfenti à Dioceffano Epifcopo abfolvi, & de Magiftri licentia quilibet Frater Miles; & idem dicendum eft, fi Frater Miles fecularem Clericum percutiat: nam abfolvendus eft ab Ordinario talis Clerici percufo *cap. Religiofo de fentent. excommun. in 6.* Sed pro majori fecuritate Gregor. Pap. IX. quandam Bullam pro Ordine S. Jacobi expedivit, in Bull. fol. 111. ita dicens: *Gregorius Epifcopus fervus fervorū Dei, dilectis filiis Magiftro, & Fratribus Militiæ S. Jacobi, falutem, & Apoftolicam benedictionem: & infra: & alii pro violenta iniectione manuum in fe ipfos, vel eorum Clericos excommunicationis fententiam incurrerunt, quidam etiam eorum intraverunt Ordinem excommunicationis vinculo innodati. Quare nobis humiliter fupplicatis, & infra: Veftris igitur precibus inclinati præfentium vobis autoritate concedimus, ut ab Archiepifcopis, & Epifcopis, &c. Et infra: dicti excommunicati, & illi ex veftris Fratribus, qui in fe ipfos, vel eorum Clericos manus injecerint violentas, abfolutionis beneficium juxta formam Ecclefie valeant obtinere, injuncto, eis quod de jure fuerit injungendū, ita tamen,*

men, ut manuum injectores passis injuriam satisfaciant competenter, & illi, quorum fuerit gravis, & enormis excessus, veniant ad Sedem Apostolicam absolvendi, nulli ergo, &c. Dat. Lateranens. 4. Kalendas Februarii Pontificatus nostri anno 12.

Immo Religiosi Milites, & Moniales Militares in rebus necessariis, quæ per Magistrum expediri non possunt, & quod sit Prælatus Laicus, possunt Ordinarii jurisdictioni se submittere, saltem de licentia ad minus tacita Magistri; pro hac sententia est D. Antonin. 3. p. tit. 24. cap. ultim. §. 1. vers. & nota ibi: in casu, quo Regularis excommunicatus non haberet Prælatum, qui esset Sacerdos, ad Diocessanum recurrendum est secundum Hostiens. quod Guillelm. intelligit tam de exemptis, quam de non exemptis, Silvest. verb. apostata q. 8. n. 11. ibi: Super exemptum nullam habet Episcopus auctoritatem, forte nisi in foro conscientie absolutio defectu Prælati concedenda sit, docent etiam Reginald. Avil. Sanch. Dian. & cœteri supra relati, vide sup. tract. 2. q. 27. per tot. & quod possint se subicere Ordinario ad defectum, ut possint ab illo absolvi, dispensari, &c. constat: tum quia exemptio Regularium potissimum est inducta in favorem Religionis, ut scilicet Religiosi quietius Deo famulentur, & ne passim ab Ordinariis perturbentur; unde in iis, quæ concernunt quietem, & favorem Religionis, non debent esse peioris conditionis, quam sint non exempti: tum quia non consonat rationi, ut privilegium exemptionis in hoc casu contra finem illius opperetur impediendo talem subjectionem, sic tenent præfati AA.

4. Dixi saltem de licentia ad minus tacita Magistri: quam quidem licentiam tenere videntur dicti Religiosi Milites, & Moniales in talibus casibus ex tacito consensu Papæ, ac Religionis, eo quod Magister sit impeditus, quominus illos actus exercere

possit, Molin. tract. 3. disp. 6. n. 1. Pelliz. in man. Regul. tom. 2. tract. 8. cap. 6. n. 82. & 83. ubi ex Avil. & aliis subdit Prælatum Regularem, si egeat absolvi, seu dispensari, posse se subicere Episcopo ad talem effectum in iis casibus, in quibus possent ejus subditi de licentia illius: sic quidem potest superior uti iis facultatibus, quas potest concedere subditis.

5. Ait Bordon. resol. 16. q. 4. ex Floron. & aliis, Regulares in his casibus debere se subicere Episcopo loci, in quo degunt, si superior, qui dat licentiam in eo casu, nequeat absolvere, aut dispensare; at Religiosum in hoc casu posse se subicere cuicumque Episcopo, nisi in concessione licentiæ exprimat, quod se subdat tali Episcopo, tenet Cespedit. de exempt. disp. 288. n. 15. Pelliz. ubi sup. n. 84. ducuntur: quia cum Religiosi semper sint exempti, ratione exemptionis in eos majorem potestatem non habet Diocessanus, quam alii Episcopi; sicque possunt Religiosi in isto casu recurrere ad quem Episcopum maluerint: & hoc etiam in sententia dicentium, in casu proposito non requiri licentiam Prælati Regularis.

6. Existimo submissionem istam ex licentia Magistri præcipue faciendam esse Prioribus Ordinis in casibus, qui per illos expediri possunt: quia cum sic intra Religionem pateat remedium, non est extra illam quærendum, nisi alias urgeat necessitas, & Prior longe absit.

7. Existimo autem, quod si Frater Miles, sive Clericus, sive Laicus percutiat ejusdem Ordinis Clericum conventualem, poterit absolvi à Priore dicti Clerici percussus; id quod etiam dicendum est, si percuciat Religiosum alterius Ordinis: nam tunc absolvendus est à Prælato Religiosi percussus, cap. cum illorum de sentent. excomm. nec obstat præfata Gregor. Bulla ibi, vel eorum Clericos: quia, ut dixi, pro majori

securitate expedita, & obtenta est.

88 Verum est tamen, quod Alexand. P. IV. concessit Priori Ordinis Calatrave, ut possit absolvere Fratres Milites ipsius Ordinis ab excommunicatione, seu irregularitate, sive ante, sive post habitus susceptionem incurfa: & quod præfatus Prior possit absolvere ab Episcopo Diocesano, nisi talis excommunicatio sit, ob quam prius sit Apostolica Sedes consulenda; ita habetur in lib. diffinit. dicti Ordinis *lit. An. 3.* juxta quam Bullam Milites dicti Ordinis tenentur pro absolutione excommunicationis dictum Priorem addire, nisi Prior longe absit, & facile ad eum addiri non possit, ut ex Basil. tenet Dian. supra relatus: sed hoc advertendum est, quod hodie per Bullam S. Cruciate potest quis semel in vita, & iterum in morte absolvi à casibus Pape reservatis, de quo Egidius Trullench. in *expositione dictæ Bullæ. lib. 1. §. 7. cap. 2. dub. 3.* & toties, quoties, si isti casus sint occulti, ut constat ex Trident. Concil. *sess. 24. cap. 6.* Sanch. *lib. 4. summen. 27.*

9 De uxoribus Fratrum Militum non dubito, quin non gaudent isto privilegio Canonis, ac proinde manus violentas in ipsas imponentem excommunicationem non incurere; prout neque qui in uxorem Clerici conjugati, vel Clerici Greci manus violentas iniecit, quæ est constans omnium sententia, ut inquit Felin. in *cap. 2. de foro compet.* Immo, & Alexand. de Nevo, ille *n. 3.* iste *n. 11.* Tiraquel. in *legibus connubia l. gloss. 2. n. 61.* Aviles. in *cap. Prætor. in proem. gloss. 1. n. 28.* Didac. Perez in *l. 1. ordinam. tit. 5. lib. 1. fol. 58.* Thom. Sanch. *lib. 7. de matrim. disp. 47. n. 1.* & seqq. Suar. de *legibus lib. 8. cap. 12. n. 3.* Bonacin. de *leg. disp. 1. q. 3. punct. 7. §. 2. n. 9.* Ratio est: quia hoc privilegium personale est ipsi Clerico ratione Clericatus, vel Religiosi, ratione status Religiosi concessum, idem tenet Graf. de *effect. Clericor. effect. p. n. 115.* qui hoc limitat, nisi manus

injectio facta sit uxori in odium viri: quia tunc injiciens incurreret excommunicationem, ac si ipsum virum percussisset; & cum hac opinione transit Barbof. de *jure Eccles. lib. 1. cap. 39. §. in 4.* & ex his constat, dicto privilegio non gaudere filios Fratrum Militum, ut nec gaudent filii Clericorum conjugatorum, ut tradit Barbof. & alii quos allegat *ubi sup.*

10 Novitius, qui secundum constitutiones horum Ordinum, vel aliter ex Pontificis dispensatione ante 4. suæ ætatis annum habitum concupit, gaudet etiam exemptione, & privilegio fori, Thom. Sanch. in *decalog. lib. 5. cap. 4. n. 24.* Bonac. *disp. 2. de excomm. q. 4. punct. 3. n. 7.* Peregrin. *p. 4. cap. 5. lit. R. §. 6.* Ambros. Machin. qui loquitur in terminis de *resolut. pro Ordinib. Militariibus art. 6. n. 58.* ubi sic ait (*aunque el admitido à la Religion ante annum pubertatis, no sea propiamente Novicio, goza de el privilegio de el Canon, concedido à los Novicios, y se reputa por Eclesiastico, y como parte perfecta, y adherente à la Religion, por la misma razon ha de gozar de el privilegio de el fuero*) ita ille: Dian. *tom. 6. tract. 8. Miscellan. resol. 7.*

An Religiosi Milites jure communi veniant appellatione Regularium, seu Religiosorum.

SUMMARIUM.

Quidquid contra opinentur aliqui AA. tenendum est, Militares castitatem tantum conjugalem videntes venire in favorabilibus sub appellatione Regularium, & sic declaratum. *n. 1. & 2.*

Hierosolimitanos absolutam videntes castitatem venire nomine Regularium in favorabilibus, & odiosis, tenent aliqui, contra alios asserentes illos venire tantum in favorabilibus; eademque opinionum discordia versatur quoad Clericos Militares, eo quod vere Religiosi sint. *n. 3. 4. 5. & 6.*

Statuitur Militares Fratres omnes, eo quod Religiosi sunt, venire in favorabilibus appellatione Regularium; in odiosis verò tantum in iis, quæ suo statui conveniunt, aut non repugnant; differentia hæc à jure probatur, & removentur contraria. n. 7.

Eandem distinctionem admittunt AA. in Religiosis Laicis, sicut, & in quibuscumque Regularibus ad hoc, ut veniant sub appellatione Clericorum: quæ odiosa, quæ favorabilia, remissivè: actus autem alicujus prohibitiæ lex odiosa censetur. n. 8. 9. & 10.

QUÆSTIO VI.

Religiosos Milites, qui solum castitatem conjugalem promittunt, non videri nomine, & Appellatione Regularium, seu Religiosorum venire, etiam in iis, quæ ad favorem spectant, nisi cum expressim illis id privilegium concedatur, traddunt aliqui cum Abbat. in rub. de Regul. Silvest. V. Ecclesia 1. vers. hospitalarii. Angel. V. Religio 1. q. 1. Hier. Rod. resol. 28. n. 13. sine, ubi quod nulla juris dispositio de Regularibus loquens ad hos Milites pertinebit, cum non sint Religiosi propriè, ut docent innumeri.

2. Verum contrariam sententiam, & sic dictos Religiosos Milites conjugalem tantum castitatem promittentes venire appellatione Regularium, & Religiosorum, simpliciter loquendo quoad favores, & gratias, non item quoad poenalia, & odiosa, tenent Azor. inst. moral. p. 1. lib. 13. cap. 4. q. 4. Basil. de Leon. de impediment. matrim. cap. 27. q. 1. cap. 8. p. 114. idem Azor. lib. 12. cap. 3. q. 8. Thom. Sanch. in decalog. lib. 4. cap. 19. n. 23. Suar. de Relig. tom. 4. tract. 9. cap. 4. n. 26. Pelliz. in Man. Reg. tom. 1. cap. 3. n. 29. Villalob. in summ. tom. 2. lib. 5. p. 4. tract. 2. disp. 6. n. 2. ducuntur: quia etiam si lato modo, Religiosi sunt, ac ista in suis Bullis à Pontificibus appel-

lantur, ac etiam, quia censentur habere in Ecclesia statum proprium, & specialem Ecclesiasticum, & non secularem, nec Clericalem: ergo Religiosum: ac dictos Milites non venire in odiosis, semel, & iterum declaravit S. Congregat. Cardin. super cap. 15. sess. 25. de Reg. in Concil. Trident.

3. Religiosos Militares S. Joann. Hieros. ac alios qui ex voto matrimonium contrahere non possunt, ex proprietate sermonis venire appellatione Regularium, seu Religiosorum in quacumque materia, etiam odiosa, & poenali, si aliàs de mente disponentis contrariū non appareat, tenent Hieron. Rod. resol. 28. n. 13. Barbof. de jure Eccles. lib. 3. cap. 7. n. 29. qui allegant Navarr. Man. Rod. Azor. & alios; idem Barbof. in collect. Bull. V. Milites S. Joannis Hieros. propè finem, ibi: *Comprehenduntur decretis Concil. Trident. etiam ubi de his non fit expressa mentio, nisi specialiter privilegiis post Concilium muniantur.* S. Congregat. Concil. teste Sell. unde sub decreto ejusdem Concilii sess. 25. de Reg. cap. 19. comprehenduntur. S. Congregat. teste Armendar. & sub decreto ejusdem Concilii sess. 25. cap. 15. ex peculiari ipsorum statuto. S. Congregat. Concil. testibus Flam. Pariss. & Armendar. & sic eos subesse prohibitioni de nō adeundis Monialibus, tenent Barbof. de potest. Episcop. allegat. 102. n. 72. Bonacin. de claus. q. 3. punct. 4. n. 7. Pelliz. tom. 1. tract. 6. cap. 6. n. 14.

4. At dictos Religiosos Milites venire appellatione Regularium, & Religiosorum in iis, quæ ad favorem spectant, non in iis, quæ odia, & poenas respiciunt, post Abbat. Silv. & Angel. ubi sup. tenet Azor. dicto lib. 13. cap. 4. q. 4. Basil. de Leon. ubi sup. & cum Aragon. & aliis Mirand. in man. Pral. 1. p. q. 10. art. 4.

5. Religiosos Clericos Militares esse verè Religiosos, ac ideo venire appellatione Regularium, seu Religiosorum, non solum in favorabili-

bus, sed etiam in pœnalibus, & odiosis, videntur tenere AA. *sup. n. relati* dicentes, Religiosos Milites, qui etiam votum castitatis absolutè promittunt, venire ex proprietate Sermonis in appellatione Religiosorum non solum in favorabilibus, sed etiam in odiosis; & tenent in terminis Man. Rod. *tom. 3. qq. regul. q. 1. art. 7.* Thom. Sanch. *in decalog. lib. 4. cap. 19. n. 23.* Thom. Hurtad. *resol. moral. tom. 2. tract. 9. cap. 7. 8. & 9.* idem Man. Rod. *tom. 3. q. 68. art. 4. & in addit. summ. tom. 4. cap. 144. n. 1.* Villalob. *in summ. tract. 2. tom. 2. disc. 20. n. 19.* Hier. Rod. *resol. 134. n. 4.* Bonac. *tom. 3. de excomm. extra Bullam disp. 2. q. 4. punct. 72. n. 9.* Pelliz. *tom. 2. cap. 2. n. 113. tract. 7.* dicentes, dictos Religiosos esse comprehensos in constitutione Clement. VIII. prohibente Religiosis, ne assiciant Taurorum agitationi.

6 Sed contrariam sententiam, & sic dictos Religiosos Clericos Militares non venire appellatione Regularium, seu Religiosorum in odiosis, & pœnalibus, tenet Azor. *ubi sup. lib. 13. cap. 4. q. 4.* & aperitur cum aliis, quos tacito nomine refert: *lib. 12. cap. 3. q. 8. vers. Si roges: an prædictæ constitutiones locum etiam habeant in recipiendis ad Ordines Militares hominibus? respondent quidam in illis locum non habere, si ve Clericis, si ve Militibus ad Ordinem admitendis: quoniam, & si universim de Religiosis adquemlibet Ordinem, & Religionem recipiendis loquantur: at Militares Ordines, ut dicam inferius, in odiis, & pœnis sub Religiosis Ordinibus non continentur: ita Azor. quem sequitur Villalob. *in summ. tom. 2. tract. 35. diff. 10. n. 14.* ibi: *T dice Azor, que las dichas constituciones, no se entienden en los Ordenes Militares, porque esas, en lo que es odioso, y penal, no son comprendidas debaxo de Ordenes de Religiosos, Basil. Ponce de Leon, de imped. matrim. causa 27. q. 1. cap. 8. vers. deinde existimo p. 113. per totam.* ubi de Monial.*

Milit. quod non veniant nomine Religiosorum in odiosis, ac ita verum est, ut semel, & iterum declaravit S. Congregat. Cardin. *sup. cap. 15. sess. 25. de Regul. Concil. Trident. ibi: Etenim non veniunt in odiosis, & ibi: Quia in odiosis non veniunt.* Et quod declarationes istæ comprehendant Religiosos Militares probavimus supra, & quod Canonici Regulares, quales sunt Religiosi Clerici Ordinis S. Jacobi, appellatione Monachorum, & Fratrum non veniant in pœnalibus, & odiosis, docent Abbas *in cap. Dei timorem de stat. Monach. n. 2.* Navarr. *comment. 1. de regul. n. 8. & comment. 3. n. 40.* Azor. *dict. lib. 12. cap. 22. q. 6.* Suar. *tom. 4. de Relig. tract. 9. lib. 1. cap. 7. n. 10.* Lenzan. *tom. 2. cap. 4. n. 4.* Pelliz. *tom. 1. ubi sup. n. 20.* & fatentur Man. Rod. & Mirand. apud Hieron. Rod. *resol. 21. n. 1.* quando non est eadem ratio de Monacho, & de Canonico Regulari.

7 Hæc sunt, quæ in præsentî q. ex Authoribus colligere potui: existimo ego omnes Religiosos Militares, tã Clericos, quam Milites, & tam illos, qui ex sua professione matrimonio uti non impediuntur, quam qui absolutam castitatem profitentur, venire, & comprehendi appellatione Regulariû, seu Religiosorum, præsertim in favorabilibus, & gratiis; etenim omnes veri Religiosi sunt, ut fatentur omnes de illis, qui cum cœteris votis castitatem absolutam profitentur, & de illis, qui castitatem conjugalem promittunt, tenent innumeri, quos retuli *sup. tract. 4. q. 2. n. 3.* & sic in suis Bullis à Pontificibus appellantur, & constat: quia censentur habere in Ecclesia propriû, & specialem statum Ecclesiasticum, & non secularem, nec Clericalem: ergo Religiosum: dixi præsertim in favorabilibus, quia in odiosis, & pœnalibus dispositionibus, tunc veniunt nomine Regularium, & Religiosorum, quando in illis expressim nominantur, vel quando dispositio, seu constitutio respicit substantiam, vel decen-

tiam status Religiosi, & similiter est necessaria, & accommodata statui Religioso prefatorum Religiosorum Militarium, sicut statui Religiosorum aliarum Religionum; quod raro evenire potest quoad Religiosos Clericos, præsertim extra Claustra degentes, aut Milites, qui absolutam castitatem cum aliis votis promittunt; rarius verò, aut nunquam quoad Religiosos Milites, qui juxta suam professionem matrimonio uti non impediuntur; ratio ex differentia, & diversitate circa statum dictorum Religiosorum Militarium desumitur tam in ipsosmet, quam comparatione ad statum Religiosorum cæterarum Religionum, quod cum per se pateat, & sæpe in hoc opere notaverimus, non est cur in hoc diutius immoremur. Præterea, Religiones, ac Religiosi Militares videntur præservari à jure, ut in odiosis non comprehendantur: ut notavit Gonz. in Reg. 8. cancell. glos. 8. n. 54. ex clement. quia contingit §. præmissa de Relig. domib. Unde videmus, quod jura de regularibus loquentia, quando volunt comprehendere Religiones, & Religiosos Militares, illos expressè nominant, ut videre est in Concil. Trident. sess. 23. cap. 18. & sess. 24. cap. 11. & sess. 25. de Reg. cap. 22. & in motu proprio S. Pii V. pro clausura Monialium, & alibi passim; & agnoverunt Gonz. ubi sup. n. 58. & post Navarr. Man. Rod. tom. 2. q. 2. art. 7. & quamvis non desint Pontificiæ Constitutiones de Regularibus loquentes, in quibus nominatim dicti Religiosi Militares, & Militares Ordin. excipiuntur; ex quo videtur, quod ubi Papa non expressit illos excipiendo, voluerit in sua dispositione illos comprehendere: respondeo, quod ibi excipiuntur non per viam comprehensionis, sed per modum declarationis, ut intelligatur non esse comprehensos, nominatim excipiuntur: quod si alicubi non sic excipiuntur, non officit assertioni nostræ, cum talis exceptio ex abusa-

danti procedat, & majoris claritatis gratia: ac ita intelligendi sunt AA. n. præced. allegati.

8 Regulares venire in jure appellatione Clericorum asserit Barbof. de jure Eccles. lib. 1. cap. 43. n. 26. & de Clericis Regularibus tenet Lezana tom. 2. cap. 4. n. 4. Pelliz. tom. 1. cap. 3. n. 29. & Nald. V. Clericus n. 1. & Vgol. docet appellatione Clericorum in materia odiosa non venire Monachos, seu Religiosos (nam in his adest qualitas supra alios non existens in simplicibus Clericis) adeoque censuram latam simpliciter in Clericos non afficere Regulares, nec è contra: additque in materia odiosa, nomine Ecclesiarum non venire Monasteria Pelliz. tom. 2. tract. 8. cap. 6. n. 3. ubi quod Regulares in edictis Legatorum de latere non comprehenduntur in odiosis nomine Ecclesiasticorum, idem Pelliz. tom. 1. tract. 5. cap. 7. n. 55. Angel. Tabien. Silv. & alii apud Sanchez in opere moral. lib. 6. cap. 15. n. 74. Bonacin. de claus. q. 3. punct. 2. n. 3. Pelliz. tom. 2. tract. 7. cap. 1. n. 37. & n. 56. ubi quod nomine Ecclesiasticorum veniunt Regulares.

9 Religiosos Laicos in jure non venire appellatione Clericorum in odiosis, venire tamen in favorabilibus, idque ex regula, odia restringi, favores convenit ampliari, tenet Suar. tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 3. cap. 2. n. 24. Pelliz. tom. 1. cap. 3. n. 21.

10 Quæ autem juris dispositio favorabilis, seu odiosa dicatur, si scire cupis, Consule Hieron. Gonz. in Reg. 8. Cancell. in proem. §. 6. per totum: hoc tamen non omitam; jura omnia præceptiva, seu prohibitive alicujus actus præsertim cum ejus annulatione, seu impositione pœnæ de Regularibus loquentia, quamvis respectu Religionis, & Religiosi status ad cujus utilitatem, substantiam, seu decentiam, & congruentiam respiciunt, dicantur, & sint favorabilia; tamen respectu Religiosorum, quibus præcepta in illis,

seu prohibitiones imponuntur, odiosa sunt, & dicuntur; ideoque restringenda in Religiosis tantum, qui in odiosis non veniunt, & poenis; eo quod ad eorum Religiosi status substantiam, seu decentiam, aut congruentiam non sunt necessaria, nec accommodata propter magnam diversitatem, tam in fine instituti, quam in votis, & constitutionibus, comparatione ad cæteras Religiones, ut notavimus supra de Militar. Religion. inter quas etiam intra eandem Religionem non modica personarum diversitas, & differentia versatur, ut etiam superius notavi: quod autem jura prohibitiva alicujus actus odiosa dicantur, tradit Bald. in l. si quis in conscribendo n. 5. C. de pact. Corneus cons. 136. lib. 4. num. 13.

TRACTATUS VII.

DE EXEMPTIONE A SOLUTIONE Gabellarum.

An Religiosi Milites Laici gaudeant exemptione à solutione gabellarum.

SUMMARIUM.

Militares in suis bonis patrimonialibus (de quibus nunc) gaudere immunitate à gabellis, probatur: ratione, juri- bus, & AA. ac privilegiis, quin obstat lex Regia contrarium disponens, à qua per Capitulum Ord. S. Jacobi supplicatum. n. 1. 2. 3. 4. & 5.

Inde inferitur non peccare hos Milites Fratres fraudantes justa vectigalia, juxta Dianæ sententiam infortioribus terminis, viduarum scilicet horum Equitum alteri non nuptiarum; idemque dissolvendum de Novitiis, qui privilegio fori gaudent etiam, & sic pluries decisum refertur. n. 6. 7. & 8.

Opponuntur dictis fundamenta alterius sententia extollentis consuetudinem solvendi gabellas à Militibus ob sua bona

patrimonialia, eò quod non ad hæc, sed ad bona communia Ordinum privilegia exemptionis pertineant; & confirmatur exemplo Clerici negotiatoris. num. 9. 10. 11. & 12.

Satisfit objectis ex eò, quod etiam bona patrimonialia Militum sunt bona Ordinum, quæ exemptione à gabellis gaudent ex privilegiis, legeque Regia; quæ quatenus differentiam constituit inter venditionem fructuum Commendarum, & herbarum venditionem, difficilis sanè; in aliisque quoad hoc luce donatur. n. 13. 14. 15. 16. & 17.

Conductores tamen fructuum Commendarum, etsi Clerici sint (quia reputantur tunc negotiatores) gabellam debent, cum exemptio sit personalis; & quidquid sit de opinione Gutierrez. asseritur ex venditione fructuum solutorum Commendatario ratione mutuatorum fructuum suæ Commendæ, gabellam non debere. n. 18. & 19.

QUÆSTIO I.

I NUNC de exemptione bonorum patrimonialium Fratrum Militum agere propono, acturus statim de exemptione bonorum Commendarum, & aliorum, quæ deserviunt pro usu communi Ordinum.

2 Dico igitur, quod cum Fratres Milites Ordinum Militarium sint Religiosi, & Ecclesiasticæ personæ, ut suo loco latè probavimus, consequenter dicendum est, eos circa sua bona patrimonialia à gabellis, & aliis impositionibus liberos, & exemptos esse: jura id probantia clara sunt, & aperta, cap. fin. de vita, & honest. Clericor. & ibi Abbas gloss. in cap. Ecclesia S. Mariae de Constit. & jura multa, quæ allegat Mench. ubi infra, & probatur; nam si bona patrimonialia Clericorum, etiā laicalia, sunt immunita ab oneribus laicalibus ob dignitatem personarum, quæ dignitas personæ influit immunitatem in ipsa bona, illa enim adherent personæ Clerici; nec perso-

na potest plene, ac perfectè exempta dici, nisi etiam ipsius bona exempta sint, ut tradunt Abbas Decc. Felin. & alii Canonistæ communiter in *cp. Ecclesia S. Mariæ* & in *cap. quæ in Ecclesiarum de constit.* Ergo in casu nostro idem dicendum est, cum Fratres Milites non minus, quam Clerici personæ sint Ecclesiasticæ.

3 Præterea bona patrimonialia dictorum Militum sunt bona suorum Ordinum, quæ dependent à voluntate Magistri, ut cum Navarr. & aliis probabimus in *tract. de voto pauper.* tum etiam, quia exemptio concessa per Martin. Pap. V. de qua alibi, etiam bona patrimonialia Militum comprehendit in illis verbis, *quæ vos, & qualibet vestrum in presentiarum possidetis, & possidet, necnon quæ dante Domino in futurum poteritis, ac poterit adipisci*: & infra, *ubicumque inneatur contractus, vel res ipsa consistat.*

4 Et in specie de exemptione à gabellis Sixt. Pap. V. pro ordine S. Jacobi, ibi: *hodie litteras per quas felic. recordat. Urban. IV. & Innoc. etiam IV. &c. personas prædictas ad solutionem gabellarum, quæ per Laicos exiguntur pro rebus quibusdam, non teneri*: & quamvis per *l. 9. tit. 18. lib. 9. recop.* statutum sit, ut Fratres Milites de suis bonis patrimonialibus gabellam solvant; tamè ab hac lege suplicatum fuit per Capitulum Generale pro Ordin. S. Jacobi, ut in lib. Stabiliment. dicti Ordinis ibi: *y contra todo derecho, y Bullas de los Sumos Pontifices se han pretendido, y pretenden llevar Alcavalas à las personas de la Orden de Santiago por ocasion de una ley, que nuevamente se ha hecho, y pues aquella no obsta en derogacion de los dichos privilegios, suplica el Capitulo à vuestra Magestad sea servido mandar, que de aqui adelante no se lleven, y lo mismo en lo que toca à la sisa, que tampoco se lleva à las personas de la dicha Orden: atento, que se buelven à las demás personas Ecclesiasticas.*

5 Et quod dicti Milites Reli-

Tom. II.

giosi pro suis bonis patrimonialibus exempti sint à solutione gabellarum post longum examen sentit Mench. *lib. 3. qq. illustr. cap. 105. ex n. 45. & lib. 3. de suceff. creatione §. 30. n. 306.* Duénas *regul. 10. ampliat. 5. ad quos, jure communi attento, remittit se* Parlad. *rerum quotidian. lib. 1. cap. 3. §. 1. n. 23.* constanter tamen Flores de Men. *lib. 2. q. 21. num. 205.* tenet dictos Religiosos Equites non esse collectandos, & esse immunes à gabellis, ibi: *Pro inde non poterunt collectari, quod est sine dubio ex eorū privilegiis, & ex usu, & consuetudine totius Hispaniæ, & quia ad has Religiones, nulli alii, nisi nobiles admittuntur, & quia habitus eorū eos nobilitat, & Milites sunt, ut infra latius dicitur.* Idem dicendum puto in Militibus S. Stephani, & aliis ex Militaribus Ordinibus, ut constat ex proprio motu Pii IV. Summi Pontificis, qui est in dicta collectione fol. 429. & 161. ubi refert alios Ordines Militares, & sic communiter practicatur, exceptis gabellis in *d. l. 9. Dian. resol. mor p. 1. resol. 49. & tom. 4. tract. 1. resol. 36.* ubi allegat Navarr. in *tract. de elect. 2. q. 66. n. 29. Ricc. in praxi tom. 4. resol. 181. n. 2. Valenz. tom. 1. conf. 95. n. 53. Didac. de la Mota de confirmat. Ordinis S. Jacobi lib. 2. cap. 2. §. 8. n. 28. Scip. Ru. vit. conf. 56. Barbof. patrem, & filium, hunc tract. de potestate Episcop. p. 2. allegat. 12. n. 45. illum, in remission. ad ordinat. Lusitan. lib. 2. tit. 12. §. 1. n. 2. ubi quod ita decisum fuit in sacra Rota Romana, & in Congreg. Cardinal. testatur Ricc. ubi sup. tenet etiam Squilant. de privileg. Clericor. cap. 8. n. 26. Michael Carranz. apud Mot. ubi sup. dicens: *Confirmasse tambien por la practica de este Reino de Valencia, donde vemos, que son exemptos de sisas, è imposiciones, que no pagan los Ecclesiasticos, y Regulares, y los Seglares las pagan; y estos Caballeros de Santiago, Calatrava, y Montessa, como he dicho no las pagan, &c.* Idem Mota in dicta expositione *Regula S. Jacobi cap. 14. num. 4.**

Q3

ibi

ibi : *Y así se les deben guardar por entero, y no menos en cosa alguna, y esto así quanto à su persona, como à los bienes que posee de Encomiendas, y Patrimoniales, y de qualquiera manera, pues todo es de la Orden, y en nombre de la Orden los administra, y posee, y por tales bienes de Orden, y de Religion, que es, deben gozar de los privilegios, que el, y la Orden tienen.* Et in Regno Portugaliæ expressit ordinatio Regia lib. 2. tit. 11. §. ultim. ut Milites Christi potiantur hoc immunitatis privilegio, si habuerint Preceptoriam Militarem, vulgo *Commendam*, aut aliquam tenentiam, seu panē civilem cum habitu illius Ordinis, vulgo *tença*, docet Velasc. *conf. 140. n. 5.* Melchior. Feb. *decis. 38. n. 6 cum sequent. tom. 1.* idem Velasc. *ubi sup. n. 4.* ubi ait iuste conqueri posse Milites S. Jacobi, & Avis, quod solum Christi Commendatariis Rex Portugaliæ illud concesserit privilegium; sed ex identitate rationis ad alios esse trahendum bene advertit Molin. *de just. tom. 3. disp. 663. n. 6.* Barbof. *de jur. Eccl'es. lib. 1. cap. 39. §. 5. num. 27.* Concludunt igitur præfati AA. Milites Religiosos Ordinum Militarium non teneri ad solutionem gabellarum, & aliarum collectarum, prout est illa *Sissa* nuncupata, quæ solet imponi in carnibus, & vino, ad communem Reipublicæ necessitatem, vel ad quamcumque aliam impositionem.

6 Unde, & si communior, & probabilior sententia, quam refert doctus Dian. *resol. mor. p. 1. tract. 10. resol. 19.* teneat, quod fraudantes vectigalia iusta peccant, & tenentur ad restitutionem; at in casu præfenti videtur dicendum, nec ad mortale, nec ad restitutionem teneri Fratrem Militem, qui dictam gabellam, seu collectam fraudaret, nec solveret; tum per ea, quæ dicta remanent in n. præcedent. tum quia probabile est secundum plurium auctoritatem, quos refert Dian. *ubi sup.* non teneri ad restitutionem,

qui prædictam gabellam fraudant: ac ita in fortioribus tenet Dian. *tom. 6. tract. 8. resol. 6.* ubi quod uxores dictorum Equitum sunt exemptæ à solutione gabellarum, etiam post mortem viri, dum alteri non nubunt, & honestè vivunt. Unde (ait ille) ex his sequitur, non esse dene gendam absolutionem viduæ olim uxori Equitis D. Jacobi, aut Calatravæ, seu Alcantaræ, si gabellas defraudet.

7 Quod hætenus dictum est de Militibus Religiosis, etiam de Militibus Novitiis tenet Dian. *tom. 1. tract. 1. resol. 49.* ubi in fine ait, unde ex his, me consulente in causa D. Aloysii Mastrantoni, & D. Joannis de Gionei, illustris Senatus Panormitanus cōcessit exemptionem gabellarum suprà dictis Equitibus, qui erant adhuc Novitii; & *tom. 4. tract. 1. resol. 36.* ubi etiam quod hanc sententiam tenet Navar. *in tract. novissim. de elect. 2. q. 66. n. 29.* & Ricc. *in praxi tom. 4. resol. 181. n. 2.* idem docet Valenc. *tom. 1. conf. 95. n. 53.* Didac. de la Mota *de confirmat. Ordin. S. Jacobi lib. 2. cap. 2. §. 8. n. 28.* doctus Scip. Rovit. *conf. 96.* Barbof. pater, & filius, hic, *tract. de potest. Episcop. p. 2. allegat. 12. n. 45.* ille, *in remis. ad Ordin. Lusitan. lib. 2. tit. 12. §. 1. num. 2.* Ubi affirmat ita judicatum esse in Regio Senatu Portugaliæ, & sic etiam fuisse decisum in sacra Rota Romana, & in Congregat. Eminentissim. Cardinal. testatur Ricc. *ubi sup.*

8 Dicendum est igitur Equites D. Jacobi, Alcantaræ, & Calatravæ gaudere privilegio fori, non solum emissæ professione, sed etiam tempore Novitiatus: & pro hac parte possunt allegari omnes tenentes, Novitios Religiosos exemptos esse à solutione gabellarum: hi sunt Molin. *de just. & jur. tom. 3. tract. 2. disp. 671. n. 3.* Malder. *in 2. tract. 1. cap. 6. dub. 8.* Turrian. *in 2. tom. 1. disp. 44. dub. 4. n. 12.* Barthol. à S. Faust. *in specul. confess. disp. 33. q. 14. n. 2.* Thom. Sanch. *in præcept. decalog.*

calog. tom. 2 lib. 6. ep. 10. n. 15. & 16. Vil-
lalob. in sum. 2. p. tract. 8. diff. 14. n. 9.
Hieron. Rod. in compend. qq. Reg. resol.
136. n. 9. Ludovicus Correa in repet.
cap. inter alia p. 2. n. 31. Graff. de effect.
Clericor. effect. n. 131. ubi allegat Ab-
bat. Barthol. Rip. & alios, Flores de Me-
na variar. qq. lib. 2. q. 28. §. 4. n. 198.
Berthac. tract. de gabell. p. 7. præcipue
n. 56. Barbof. in collect. ad decretal. tom.
1. lib. 3. tit. 49. n. 11. & de jure Ecclef.
lib. 1. cap. 39. §. 2. n. 23.

9 Contra hætenus dicta de exemptione bonorum patrimonialium Religiosorum Militum à solutione gabellarum, & in favorem, & justificationem d. l. 9. tit. 18. lib. 9. recopil. & consuetudinis, quæ habet dictos Religiosos Milites solvere gabellam de suis bonis patrimonialibus, non levia possent adduci fundamenta, quæ recenset Mench. *controv. illust. lib. 3. cap. 105. n. 45*, quibus addi potest sententia plurium dicentium dictos Religiosos Milites non suo Ordini, sed sibi acquirere, habereque dominium suorum bonorum patrimonialium, & reddituum Commendarum, ideoque bona singulorum Militum non esse bona propria, & communia Ordinum, sed propria singulorum Militum, qui, non obstat, quod sint personæ Ecclesiasticæ, ut in *sequent. n.* patebit.

10 Præterea dicti Religiosi Milites idè sunt personæ Ecclesiasticæ: quia Religiosi sunt, & ut tales respectu sui status Religiosi solum ea bona existimantur exempta, quæ sunt communia suorum Ordinum, & pro usu communi Religiosorum Militum deseruiunt, qualia fuerunt omnia Fratrum Militum bona in primæva suorum Ordinum fundatione, non item bona patrimonialia singulorum Militum, quæ non pro usu communi Ordinum deseruiunt, sed pro usu cujuscunque Militis Religiosi.

11 Et quod bona communia Ordinum (non patrimonialia singulorum Militum) sunt, quæ eorundem Or-

dinum privilegia ab vexationibus Laicibus exemerunt, videre est pro Ordine S. Jacobi in Bulla Martin. V. sæpè relata, ubi Pontifex cum narrasset bona communia Ordinis, ibi: *Convētus, Monasteria, loca, cū omnibus personis, bonis, juribus & pertinentiis suis*; progreditur, dicens de istem bonis, ibi: *Quæ vos, & quilibet, &c.* Relativum autem, quæ refertur ad bona communia Ordinis, de quibus antea tractaverat, prout etiam inferius relativum quæ ibi: *Quæ dante domino in futurum poteritis, ac poterit adipisci*; hoc est pro bonis communibus Ordinis, de quibus Pontifex agit: quod clarius, & manifestius apparet ex alia Sixt. IV. Bulla pro eodem Ordine, quæ referens anteriora privilegia, ait *Sixtus Episcopus, &c.* Hodie literis per quas, felicitis recordationis Urban. IV. & Innocent. etiam IV. personas prædictas ad solutionem gabellarum, quæ per Laicos exiguntur, pro rebus quibusdam non teneri: & Martin. V. Romani Pontificis prædecessores nostri, nota, quæ secuntur, Militiam præfatam, & ejus personas, ac bona plenæ exemptionis libertate gaudere successive voluerunt. Manifestat itaque Pontifex Sixtus exemptionem concessam à suis antecessoribus fuisse de bonis communibus Ordinis, ibi: & ejus (scilicet Ordinis) personas, ac bona: & pro Ordine Calatravæ decedit Rota, apud Seraph. *decis. 587.* bona patrimonialia Militum Ordinis non esse comprehensa in privilegiis exemptionis ejusdem Ordinis.

12 Ex quibus Regnicollæ dispositionem dictæ l. 9. & consuetudinem solvendi gabellas à dictis Religiosis Militibus ex suis bonis patrimonialibus per multum laudant, & D. Ferdinand. Pizarr. in suo *discurs. apologet. n. 93.* ita dicit *T Laffarte en el lugar que refieren, viene à resolver, que la Pragmatica de la Magestad Catholica de el Rey nuestro Señor, se tomó buen medio, que de los frutos de las Encomiendas, no se pague alcabala, aunque de los demás bie-*

nes patrimoniales sⁱ, y con esto no les quita el ser personas Ecclesiasticas, pues aun el Clerigo Negociador la paga, y dexandoles libertad à estos Caballeros para negociar sin pena, es justo, q^{ue} la paguen aunq^{ue} sean personas Ecclesiasticas, y Juan Gutierrez resuelve lo mismo. Sed hæc consideratio Doctissimi, & Nobilissimi Senatoris D. Ferdinand. Pizarr. posset deservire pro Militibus negotiatoribus, non verò pro illis, qui negotiationem non exercent, nec sola potentia, & libertas negotiandi facit illos negotiatores, ut ex eo solo gabellas solvere teneantur.

13 Sed retenta prima sententia; ad oppositam Responderi potest: bona patrimonialia singulorum Militum esse bona Ordinum, & si ex permisso, & assensu dictorum Ordinum, & licentia Magistri pro usu singulorum Militum deserviant; ac ideo bona ista in dictis Bullis, & privilegiis comprehensa videntur; sed in hoc vide infra in tract. de paupert. c. n. 7.

14 Ex ante dictis privilegiis, & multis aliis, quæ possem allegare, apparet, bona communia Ordinum, prout sunt bona Commendarum, & similia, exempta esse, plenaque libertate, & exemptione gaudere quod manifestum est. Commendæ enim Militares, aut sunt beneficia Ecclesiastica, ut tenent plures, quos allegavi in q. de instit. Commend. n. 5. 6. & 9. aut saltem sunt bona Ecclesiastica, quod nullus, quem ego viderim, negavit: immo ita constanter tenent plures, quos allegavi in d. q. n. 7. & 8. dicentes, dictas Commendas non esse Ecclesiastica beneficia, esse tamen bona Ecclesiastica Ordinum: igitur immunita à secularibus exactionibus, ut clamant jurâ, & tenent jurium Expositores, & agnovit l. 9. tit. 18. lib. 9. recop. quæ sic se habet, ordenamos, y mandamos, que los Commendadores de la Orden de Santiago, Calatrava, y Alcantara, y San Juan, paguen la alcavala de todas las cosas, que vendieren, ò tro-

caren, con que de los frutos, y rentas de sus Encomiendas, que ellos vendieren, ò trocaren no sean obligados à pagar, ni paguen alcavala alguna, pero de las hierbas de las dichas sus Encomiendas sⁱ: Y à donde buviere costumbre de pagar la dicha alcavala, mandamos, que la paguen los dichos Commendadores, segun, y como la pagan, y la acostumbra pagar las otras personas seglares, lo qual mandamos que se guarde, y cumpla assi en los negocios, que adelante ocurrieren, como en los pendientes, que no estuvieren fenecidos, y acabados.

15 Decidit ergo prædicta lex Regia Milites Commendatarios horum Ordinum non teneri ad solutionem gabellarum ex venditione fructuum suarum Commendarum; quos vendunt, exceptis venditionibus herbarum dictarum Commendarum, ex quibus ait lex, gabellam deberi; dum tamen in utroque casu consuetudo vigens observetur, cui standum esse lex illa præcipit, ut tenent Joann. Gutierrez. de gabell. lib. 7. q. 37. n. 25. & q. 95. n. 13. Aceved. in d. l. 9. Bobadill. in polit. lib. 2. cap. 18. n. 264. ubi alios allegat: ait tamen Joann. Gutierrez. ubi sup. n. 14. hoc indistincte verum esse, recteque procedere in Commendatariis, qui Clerici non sunt: id quod etiam tenet Man. Rod. qq. reg. tom. 3. q. 65. art. 12. Hieron. Rod. resol. 137. n. 12. Barbosa. de jure Eccles. lib. 1. cap. 39. §. 5. n. 26. Sanch. conf. moral. tom. 1. lib. 2. cap. 4. dub. 58.

16 Sed cum præfati Commendatores immunes sint à gabelle solutione ex venditione fructuum suarum Commendarum, cur etiam non erunt immunes ex venditione herbarum earumdem Commendarum? ego non agnosco, nec immunitatem dictarum Commendarum; quæ, ut diximus, bona Ecclesiastica sunt: posseq^{ue} per consuetudinem immemorabilem revocari docent quam plures, quos allegat, & sequitur Dian. p. 1. tract. 2. resol. 4. contra alios Barbosa. de jure Eccles. lib.

1. cap. 39. §. 5. n. 59, nec Regem posse legem ferre contra Ecclesiasticam libertatem probat *text. in cap. solite, de major. & obedient. cap. Novit de judic. cap. per venerabilem, qui filii sint legitimi*, tradit Cevall. alios allegans in *tract. per viam violent. in proemio cap. 2. n. 5.* & pro solutione gabellarum ex redditibus dictarum Commendarum videnda sunt dicta *sup. ex num. 1. usq. ad n. 9.*

17 Sed illud ad dictam legem Regiã advertendũ est, quod præfati Religiosi Milites Commendatarii non solum sunt exempti à gabellis ex venditione fructuum suarum Commendarum, quos ipsi percipiunt propriis sumptibus, & cultura; sed etiam ex venditione reddituum sibi solutorum à Conductoribus; ratio est: quia fructus, & redditus æquiparantur, ut tenet Barthol. in l. fundi Abutiani, num. 1. & 2. ff. de usu fruct. legato, & probat expressè dicta lex Regia, ibi: *Conque de los frutos, y rentas de sus Encomiendas.*

18 Quod si quæras: an Conductores fructuum dictarum Commendarum majori parte ex decimis consistèntium teneantur solvere gabellam ex venditione eorumdem fructuum? respondeo, videri quod sic: & ita in terminis sentit Gutierr. de gabell. lib. 7. q. 95. num. 15. & de Conductoribus Decimarum Ecclesiasticarum tenent DD. infra referendi ducti ex eo, quod privilegium non solvendi gabellam, quod habent Ecclesiæ, Ecclesiasticæque personæ, personale est, & amittitur mutatione personæ l. Paulus per Procuratorem, ubi Barthol. num. 3. de acquirend. heredit. l. licitatio 5. & ibi Barthol. & tenet Aceved. in l. 10. tit. 1. num. 59. lib. 4. recop. & num. 60. ubi ampliat, etiam si Conductor sit Clericus: adhuc enim gabellam solvet, si dictos fructus, aut decimas vendat: quia reputatus est Negotiator juxta l. 7. tit. 18. lib. 9. ejusdem recop. quod summe notandum est pro Fratribus

Militaribus horum Ordinum, si fortè Conductores sint dictarum Commendarum; sed de hoc infra.

19 Disputat etiam Gutierrez ubi supra num. 9. utrum habens immunitatem, & privilegium non solvendi gabellam frumenti collecti in certo quodam territorio, vel ex tali collectione decimarum quorundam annorum illud frumentum alii mutuavit; & postea quod sibi redditur ratione mutui à se dati vendiderit, teneatur solvere gabellam ex tali venditione? & post longam disputationem resolvit se in partem afirmantem. Vide ibi per eum: quidquid tamen sit de veritate sui dicti, illud absque dubio tenendum est: quod si Commendator, qui ex fructibus suæ Commendæ aliquos mutuavit, posteaque insolutū totidem sibi redditi fuerunt, sive sint ejusdem generis fructus, sive alterius, adhuc ex venditione eorum gabellam non debet: nam si ex redditibus Commendæ, qui sibi solvuntur, ipsis venditis, gabellam solvere non tenetur, etiam si redditus sint aliunde collecti, quam ex terris Commendæ, ut probat dicta lex Regia 9. & diximus supra, non est cur idem non dicamus in casu proposito. Militat enim omnimoda similitudo: & ratio convincitur ex eo, quod subrogatum sapit naturam ejus, in cujus loco subrogatur, nec ullum præiudicium irrogatur fisco, seu gabellario, ut voluit Gutierr. ubi supra, cum ex frumento mutuato, & ex soluto ante mutationem, una tantum debeat gabella, si venderetur quoque à Domino suo: igitur, si post mutationem, & solutionem eadem gabella solvatur, nulla fit injuria, nullūque irrogatur præiudicium gabellario; vide eundem Gutierr. lib. 3.

pract. q. 27. ex n. 2. & recognosce dicta *sup.*

a n. 1. ad 9.

An Religiosi Militares negotiationem exercentes amittant privilegium immunitatis à gabellis.

SUMMARIUM.

Negotiatores (quorum datur descriptio) Religiosi Militares pro rebus, de quibus negotiationem exercent, gabellam solvere, quidquid alii AA. dicant, non tenentur, eo quod non debeat delictum illorum, etsi puniendum, afferre præjudicium Ecclesie, seu Monasterio immunitate gaudentibus. n. 1. 2. 3. & 4.

Due refrantur sententie circa hoc, an, ut negotiator solvere gabellam teneatur, necessarium sit ter illum monere, ut à negotiatione desistat. n. 5.

Negotiator propriè est, qui emit rem vendendam in ipsamet forma, qua emit; secus si aliquid in illa operatus fuerit, per quod res melior effecta sit, & notanda quoad hoc n. 6.

Opinantur quidam negotiationem non exerceri à Clerico emente merces aliquas, eas largiendo Fratribus, ut ipsi negotientur. Et quid de Clerico, aut Monasterio non per se, sed per alium negotiante, vel emente oves, aut baccas prægnantes, & postea factus vendeute. n. 7.

QUÆSTIO II.

Videtur dicendum, quod etiam seclusa dicta lege Regia (quæ est 9. tit. 18. lib. 9. recopil.) Fratres Milites, sicut, & aliæ personæ Ecclesiasticæ tenentur solvere gabellam pro rebus, de quibus negotiationem exercent, probat tex. in cap. quam quam de censibus lib. 6. & docent Duënas Regul. 100. versic. fallit Girond. de gabell. p. 7. n. 8. Mex. in tract. taxæ panis conclus. 5. n. 22. Matienz. in l. 11. gloss. 1. n. 3. tit. 4. lib. 5. recap. Joann. Garc. de nobilit. cap. 9. n. 53. Cened. ad decret. collect. 37. n. 2. Cayed. decis. 189. p. 1. Gutierr. de gabell. q. 93. Marta de jurisdic. p. 4. cas. 3. Molin. de just. tract. 2.

disp. 341. Paul. Comitol. resp. mora. lib. 1. q. 53. Bonacin. de censura in Bulla Cene disp. 1. q. 19. punct. 3. §. 3. n. 5. & ex Regularibus; de Regularibus, qui negotiantur per mercaturam vendentes, & ementes, aut permutantes per negotiationem, tenent hanc sententiam Man. Rod. qq. regul. tom. 3. q. 74. art. 8 Portell. verb. tributum n. 5. Hieronym. Rod. in sua compend. resol. 137. n. 8. & sequitur Barbof. de jure Eccles. lib. 1. cap. 39. §. 5. n. 63. Ferdinand. Pizarr. ubi sup.

2 Nihilominus tamen contrarium substineri posse videtur, ducor: quia Clericus negotiator de bonis Ecclesiæ non amittit privilegium exemptionis à gabellis, cum talis negotiatio sit delictum solius personæ; ideòque non debeat nocere ipsi Ecclesiæ, cum privando immunitate in suis facultatibus, & bonis: unde tali in casu debet superior prohibere, ne Clericus negotietur de bonis Ecclesiæ, eumque punire si non desistat: non tamen propterea debet Ecclesia pati aliquod præjudicium, ut teneatur solvere gabellam, sic docent Abbas in cap. fin. n. 10. de vit. & honest. Clericor. & ibi Immol. & Anch. Bertach. in tract. de gabell. 7. p. princip. q. 6. n. 10. Petr. Duënas Regul. 110. limit. 11. Baldell. lib. 5. disp. 34. num. 11 Comitol. tit. 1. q. 53. n. 4. Acuña in decret. Gratian. 1. p. distinct. 88. cap. 2. n. 7. Barbof. in collect. tom. 1. lib. 3. tit. 1 cap. 16. n. 4. Dian. p. 2. tract. 1. resol. 44. fin. Pelliz. tom. 1. tract. 6. cap. 10. n. 22.

3 Ex qua doctrina sic argumentatur Pelliz. ubi sup. dicens: Clericus secularis negotians de bonis Ecclesiæ non amittit privilegium immunitatis, eo quod delictum illius personale non debeat nocere bonis Ecclesiæ; secus si negotietur de bonis propriis: ergo Religiosus etiam negotians de bonis Monasterii, sive communibus, sive ad usum ipsius Religiosi concessis non amittet præfatum privilegium, cum sic semper negotietur de bonis Ecclesiæ, ut potè nihil habens proprii, juxta illud, quidquid ac-

quirit *Monachus*, acquirit *Monasterio*, ad
eque non est æquum, ut ex ejus delicto *Mo-*
nasterium spoliatur privilegio immunita-
tis in suis bonis. Ita Pelliz. & si contra-
rium decidat l. 7. tit. 18. lib. 9. *recopil.*
& tenent communiter Regnicollæ
Scriptores, videlicet Matien. in l. 11
gloss. 1. n. 3. tit. 10. *recop.* Lassart. de de-
cim. vendit. cap. 19. n. 83. Joann. Gutier.
de gabellis lib. 7. q. 93. n. 76. & 77. Man.
Rod. Portell. Hieronym. Rod. ubi sup.
n. 20.

4 Obiter advertendum est, dici
negotiatores eos, qui emunt aliquid, &
contractu oneroso acquirunt, ut illius
venditione lucrum referant; non
vero si emant aliquid ad sue familiæ
sustentationem, & deinde data lucri
occasione, idem cum lucro vendant:
non enim dicuntur juxta communem
loquendi usum negotiari, cum non
emerint hoc ad vendendum, seu per-
mutandum cum lucro, sic tradidit Na-
varr. in manual. cap. 25. n. 11. Quarant.
in summ. Bullarii verb. vectigal. Suarez
tom. 5. de censur. disp. 22. sect. 4. n. 21.
Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Eccles.
resol. 317. n. 10. Bonacin. & Hieron.
Rod. ubi sup. Barbof. d. §. 5. n. 64.

5 Si Roges: an ad hoc, ut Cleri-
cus, seu Religiosus teneatur ad gabel-
læ solutionem tanquam negotiator, ne-
cessaria sit trina monitio, ut desistat
à negotiatione? rēspōdeo, duas esse sen-
tentias inter se pugnantes, quas refert
Bonacin. in Bulla Cæna q. 8. n. 9. Alter
disp. 19. cap. 6. collect. 10. q. 3. But.
Panorm. Ferret. & alii apud Graf.
de effect. Clericor. effect. 3. n. 184. & hanc
sententiam appellat probabilissimam
Bonacin. ubi sup. sed contrariam dicit
esse probabiliorem, quam tenet Rodr.
in summ. cap. 73. n. 11. Lop. instruct.
p. 2. cap. 41. Reginald. lib. 9. n. 379.
in fine, & eandem sententiam
tenet Cevall. comm. contra com. q.
810. n. 20. dicens, ab ea non esse rece-
dendum in judicando, & consulendo,
& tenent plures alii, quos refert, &
sequitur Barbof. ubi sup. n. 65. sed in

praxi contrarium: & sic primam sen-
tentiam tenendam esse docent Gutier.
de gabellis lib. 7. q. 93. n. 10. Dian. resol.
moral. fol. 35. resol. 46.

9 Quamvis autem dicatur mer-
caturam exercere Clericum, seu Reli-
giosum, qui emit rem vendendam in sua
integra forma manentem lucri fruendi
gratia; ut si emat triticum vendendum
in eadem forma, sive melioratione ali-
qua facta ab ipso Clerico, seu Religio-
so, sed solum servatione diutina: at
negotari non dicitur Clericus, seu
Religiosus, qui rem emit, ut in illa
aliquid operetur, & sua industria mu-
tatam vendit, ut equum, vel mullam no-
vam, ut jam educatam vendat: nam
tunc non exercetur mercatura propriè
cū res non vendantur in integra forma
antiqua, sic tenet Man. Rod. ubi sup.
& Portell. Molin. 2. tom. de just. & jur.
disp. 342. in fine col. 545. Joann. Gutier.
de gabellis lib. 7. cap. 93. n. 51. ubi alle-
gat Parlad. lib. 1. rer. quotid. cap. 3. §. 1.
n. 9. dicentem quod Clericus, qui unum,
aut alterum equum, vel pullum emerit,
ut curatum postea vendat, non tene-
bitur gabellam solvere; sentiunt ergo
hi AA. negotiationem exercere, & sic
debere gabellam Clericum, qui nedum
unum, aut alterum, sed plures equi-
nos pullos vè emit, ut majores, & pin-
guiores factos revendat: at idem est,
quoties Clericus emerit arietes, aut suos
ad eos pigues revendēdos, causa nego-
tiationis, & lucri, licet enim operam
suam ei rei imponat, ac industriam, ut
eos piguiore, & sic pretiosiores efficiat;
nullum tamen artificium in hoc exer-
cet, nec mutata forma eos vendit, sed
in eadem integra forma, qua emit, li-
cet majores, aut piguiore, in quo me-
ra negotiatio consistit, sicut in aliis ne-
gotiis ob studium nempe, & avaritiam
lucranda, quod in Clericis est illicitum,
sic Gutier. ubi sup. n. 52.

7 Dicunt aliqui non esse nego-
tiatorem Clericum, qui in loco, in quo
est, emit merces aliquas, & illas dat
Fratribus suis, ut cum illis negotientur:
quia

quia tunc ille non vendit illas in propria forma: mercaturam tamen facere Clericum, qui uvas mercatur, ut per famulos vinum conficiat, & postea vendat, & sic tunc Clericus deberet tributum, seu gabellam suę negotiationis annexum, ita tenet Man. Rod. qq. Reg. tom. 3. q. 74. art. 8. Portell. verb. tributum n. 6. qui etiam dicunt, non debere gabellam Monasterium emens oves, & vacas pręgnantes, & postea vendit filios, cum non vendat, quod emit, sed quod natum est, & fructum rei emptę; secus tamen si emat fundum plenum arboribus cum fructibus jam maturis, & pendentibus, si vendat hos fructus: sed hoc mihi durum videtur, cum nullam inveniam negotiationem. Si quęras an si Clericus, aut Monasterium non per se, sed per aliam negotiationem exerceat, excusentur à gabella, vide Barbof. de jur. Eccles. lib. 1. cap. 39. §. 5. n. 67. Gutierr. de gabell. lib. 7. q. 93. à n. 30. & in hac negotiationis materia pro Regularibus videndus est Pelliz. ubi sup. p. 1. tract. 6. cap. 10. per totum.

An Religiosi Milites Commendarii gaudeant exemptione à solutione charitativi subsidii.

SUMMARIUM.

Exemptos à solvendo charitativo subsidio esse Milites Hierosolimitanos, Jacobęos, ac Calatravenses virtute privilegiorum Apostolicorum quoad hoc ostenditur. n. 1. 2. & 3.

Militares, exceptis Hierosolimitanis, tenentur solvere subsidium nuncupatum escusado, exactum ex redditibus decimilibus tantum: ut in contradictorio iudicio lata sententia, quę refertur, patet. num. 4.

QUÆSTIO III.

DE exemptione à charitativo subsidio sunt quędam Bullę pro Ordine S. Joannis, vi-

delicet Leon. V. & alię relatę in Bulla Sixti V. quę incipit, & si Pastoralis officio Data Roma anno 1587. ibi: Inter alia privilegia, & indulta dilectis filiis Magistro, & Conventui Hospitalis S. Joannis Hierosolimitani à Sede Apostolica concessa, eundem, & pro tempore existentem Magistrum, Bajulibos, Castellanos Empost, Priores, Præceptores, Milites, aliasquę personas Hospitalis hujusmodi, nec non eorum subditos, vassallos, colonos, & servitores, ac alios in eorum obsequiis, & dicti Hospitalis Beneficiis quomodolibet noncupatos existentes, etiam Presbyteros Curam animarum exercentes, quando illam exercent, & in eorum obsequiis forent, eorumquę animalia, prædia, & Molendina, & bona quacumquę, quę obtinebunt, ac impofterum obtinerent, & possiderent à solutione, & exactione decimarum, censuum, jurium, etiam Stindalium, & Canonicarum portionum, seu charitativi subsidii, aut jucundi adventus, seu quartę, aut alijs quomodolibet, aut aliorum quorumcumquę onerum sub certis modis, & forma exemerunt, & liberaverunt pro in diversis ipsorum prædecessorum de super confectis literis continetur plenius. Ita Sixti V. quam concessionem confirmavit ex certa scientia, & de mera sua liberalitate, & Apostolicę potestatis plenitudine Sixtus V. quam ego sub sigillo authentico vidi, ait Man. Roderic. tom. 2. quęst. 66. art. 4.

2 Pro Ordine nostro S. Jacobi est quędam Bulla Gregor. X. extat in Bullar. Ordin. scriptur. 8. dat. Lugdun. 8. Id. August. ann. 1274. ubi inter alia, ait Pontifex, dilectis filiis Legatis Apostolicę Sedis, & universis collecto-ribus decimę proventuū salutem, &c. Petitio dilectorum filiorum Magistri, & Fratrum Ordinis Militię S. Jacobi nobis exhibita continebat, quod licet nos in generali Concilio Lugdunensi, vollētes terrę Sanctę, quę ab inimicis christiani nominis detinetur, miserabiliter occupatę procurare remedia, per quę possent de illorum manibus libe-

, rari, decimam omnium Ecclesiastico-
rum proventuum ipsius terre duxe-
rimus deputandam, attendentes ta-
men discrimina, quæ dicti Magistri,
& Fratres pro defensione Christianæ
fidei contra Sarracenos Africæ con-
tinue substinent, ac volentes eos
propter hoc gratia speciali prosequi,
& favore, ipsi Magistro, & Fratribus,
quod de proventibus suis hujusmo-
di decimam solvere minime tenean-
tur, &c. Et quodam Capitulo gene-
rali supplicatum fuit Domino Regi,
ibi: *Item por el Capitulo se ha suplicado
à V.M. en particular Consulta, que la
dicha Orden no pague subsidio, ni otra
contribucion: suplica à V.M. lo mande pro-
veer*, videatur Mota de confirmat. dicti
Ordin. lib. 2. cap. 1. §. 50. probat. 8.
num. 3.

3 Idem Pontifex Gregor. X.
eximit à contributione subsidii Ordinem
Calatravæ, & eandem exemptionem
concesserunt alii Romani Pontifi-
ces, quos tacito nomine refert lib.
diffinit. d. Ordinis tit. 16. cap. 1 fol. 117
ibi: Por quanto nuestra Orden por
muchos privilegios de diversos Su-
mos Pontifices es libre de pagar de-
cima, y subsidio, y quarta, y otra
qualquier cosa, aunque sea concedi-
da por la Sede Apostolica sobre las
personas de la Iglesia, y ordenes pa-
ra contra Infieles Africanos, y Tur-
cos; y entre otros tiene especialmen-
te uno de el Papa Pio II. concedido
à nuestra Orden por titulo, y causa
onerosa, y por via de contracto,
pacto, y conveniencia, que la dicha
Sede Apostolica hizo con la Orden;
porque le diò gran suma, y cantidad
de dinero: Ordenamos, que quando
alguna cosa de semejante calidad
fuere expedida de la Santa Sede
Apostolica contra la dicha nuestra
suplica de parte ella à su Santidad,
dandole à entender el privilegio que
tiene la Orden.

4 Cœterum dicti Ordines Mili-
tares, uno excepto Hierosolimitano,
Tom. II.

tenentur ad solvendum subsidium,
quod dicitur *escusado*, prout habetur
in quadam concessione S. Pii V. quam
ad literam refert Fr. Man. Rod. qq.
reg. tom. 3. q. 74. art. 15. ubi statuitur,
quod Ecclesiastici, & Regulares omnes,
exceptis Hierosolimitanis, teneantur
contribuere pro dicto subsidio; quam
utique concessionem factam fuisse Re-
gi Hispaniarum Philippo II. constat ex
ipsa, ex qua etiam apparet hanc exac-
tionem ex redditibus decimalibus tan-
tum deberi, non vero ex aliis reddi-
tibus Ecclesiasticis, ut per quandam
sententiam diffinitivam obtentum
fuit à Militibus S. Jacobi, Calatravæ,
& Alcantaræ, cujus sententiæ meminit
Hieron. Rod. in compend. qq. reg. resol.
137. n. 15. & eandem refert ad literam
Manuel. Rod. tom. 3. q. 74. art. 15. quæ
sic se habet.

Sentencia de Revista.

, En la Villa de Madrid en veinte
, y ocho dias de el mes de Enero de
, mil y quinientos y noventa y cinco
, años, el Sr. Ldo. D. Francisco de
, Avila, Arcediano de la Santa Iglesia
, de Toledo, de el Consejo de S. M.
, de la Santa, y general Inquisicion,
, Comissario general Apostolico de la
, Santa Cruzada, subsidio, y escusado:
, Habiendo visto el pleito, que es en-
, tre los Procuradores Generales de
, las Ordenes Militares de Santiago,
, Calatrava, y Alcantara, de la una
, parte, y de la otra el estado Ecclesi-
, tico de estos Reinos Corona de Cas-
, tilla, y sus Procuradores en sus nom-
, bres, digo: Que sin embargo de la
, suplicacion interpuesta por las di-
, chas Partes, debia con firmar, y con-
, firmo el Auto en esta causa, dado, y
, pronunciado en veinte y ocho dias de
, el mes de Julio de el año passado de
, 1594. por el qual mando dar Provisi-
, sion, para que el dicho estado Eccle-
, siastico en los repartimientos, que
, de el escusado, que de aqui adelante
R, se

se hiciere à las dichas tres Ordenes , y à cada una de ellas, sea solamente habida consideracion à el valor de sus bienes decimales, y primiciales, tassandolos con la misma forma, y segun estan valorados, tassados, y se valorasen, y tassasen las demás rentas decimales, y primiciales de las demás Iglesias de estos Reinos; y que el dicho escusado no se repartiese, ni cobrasse de las demás rentas, bienes, y haciendas, que las dichas tres Ordenes, y cada una de ellas, fuera de las dichas decimales, tienen, y poseen, y quanto à lo que las dichas Ordenes piden, que dicho estado Ecclesiastico les vuelva todo lo que hasta ahora se ha cobrado de ellas, y llevado de el escusado, demás de el valor de las dichas rentas decimales, y primiciales, pero las otras rentas se lo deniego, y de lo cerca de esto pedido absuelvo à el dicho estado Ecclesiastico, y le doi por libre, y quito de las dichas Ordenes para que el dicho estado Ecclesiastico de aqui adelante en la Congregacion Geneneral, si alli se huviesse de tratar de el repartimiento de el Subsidio, y Escusado con las personas, que para lo hacer señalare, admita las que por las tres Ordenes fuessen nombradas, porque juntamente con las demás se hallassen presentes à el hacer de los dichos repartimientos, y vean lo que se le reparte, y aleguen lo que à cerca de ello à su derecho conviniesse, segun q̃ en el dicho Auto se contiene, y assi lo pronuncio, y mando. Sin costas. El Ldo. D. Francisco de Ayala.

An Religiosus Miles possit à Concilio loci, in quo degit, vel bona habet, pignori, seu in matricula plebejorum describi, vulgo fer empadronado.

SUMMARIUM.

Ea quod Militares nobiles sint, si

fuertint descripti in matricula plebejorum loci, ubi degunt, liberantur ab onere probandi se nobiles, & rejiciunt in adversarium onus contrarium probandi, semel, ac ostendant titulum habitus, quem gestant, & ratio juris datur. n. 1. & 2.

Removetur objectio nata ex eo, quod possessio nobilitatis provenit ex re inter alios judicata, seu ab Ordinum Consilio, ut Administratore, quæ aliis, hoc est Regi, ut Principi, nocere non deberet. n. 3.

QUESTIO IV.

I EX eo, quod per statuta horum Ordinum nobilitas ad habitum recipiendum desideratur, & non ut cumque, sed ex utroque parente, videtur dicendum, quod quilibet Religiosus Miles, eo solo, quod sui Ordinis habitum deferat, præsumitur manifestè, & præsumptione juris esse nobilis, ita ut si de facto pigoretur, sive in matricula plebejorum describatur per communitatem, seu Concilium loci, in quo degit, vel bona habet, vulgo *fuere empadronado*, ex sola tituli sui habitus, quem portat in pectore, ostensione ab onere probandi relevatur: hoc enim est commodum possessionis, ut transferat in alium onus probandi, ut in §. *commodum institut. de interdict.* & in §. *æque si agat. de action.* quod etiam procedit in corporalibus, in quibus quasi possessio relevat ab onere probandi l. *secuti §. sed si queratur ff. si servitut. vindic.* & in d. l. i. §. i. ubi gloss. & DD. ff. *de itinere, actuque privato*. Pro quo etiã facit, quod Religiosus Miles in hac specie habet intentionem suam fundatam ex re judicata in possessione nobilitatis per sui habitus expeditionem contra communitatem, seu Concilium: at quando jure communi est fundata intentio negantis, probatio incumbit aliud affirmanti juxta doctrinam Barthol. in d. §. *sed si queratur* n. 3.

2 Probatur etiam ex singulari doctrina Jasson. in l. *galanus §. quidam*

recte 2. sect. n. 4. ff. de liber. & posthum. ubi, quod si aliquid debuit fieri sub certa forma, conditione, aut qualitate, si inveniatur factum, debet intelligi factum comodo, quo fieri debuit: unde quasi in terminis hanc sententiam tenet Garc. de nobilit. gloss. 1. §. 1. num. 51. & 52. dicens: En nuestro caso, pues Caballeria de la Espuela dorada no se puede dar sino à hidalgo; si se ballare dada, à se de entender dada à hidalgo, y el que otra cosa dixere pruevelo, pues tiene pressumpcion de derecho contra si; esto se practicò en un negocio de un Sepulveda, vecino de San Martin de Valde-Iglesias, el qual obtuvo hidalgua en propiedad con solo la carta de la Caballeria de Espuela dorada, sin possession de veinte años, y sin Solar, y se confirmò la sentencia per Senatores, y fue causa de nobleza de sangre, y se litigò como tal ante Alcaldes de Hijosdalgo, y el Privilegio sirviò de probanza.

3 Et quamvis ratio possessionis, seu quasi possessionis, quæ ex delatione habitus à Religioso Milite reperitur, procedat respectu sui Ordinis, in quo pro Milite fuit admissus à D. Rege, non tanquam à Rege, sed tanquam ab Administratore horum Ordinum, & sic habitus expeditus à Consilio Ordinum, tanquam à Consilio eorumdem Ordinum Administratoris, non vero procedat respectu aliorum Ordinum, seu locorum, cum res inter alios actæ aliis non noceant? Respondeo, quod Rex ipse non tanquam Administrator dictorum Ordinum, sed tanquam Rex, vult, & observat, quod habitum Militarem horum Ordinum deferens præcise nobilis, & fidalgo ab omnibus in suis Regnis habeatur, & existimetur, nec tributa, aut alia vectigalia solvat, eo solo, quod dictum habitum à consilio Ordinum expeditum deferat, ut videre est in stabiliment. Ordinis S. Jacobi cap. 2. tit. 1. ibi: *Y si en algun caso suplicáremos à su Santidad, que dispense con alguno de los dichos bastardos, ò descendientes de ellos, que Nos, y*

nuestros sucesores seamos obligados como Reyes naturales à hacer las tales personas hidalgos primero que se les de el habito, por el grande inconveniente que seria, que fuesse dado por pebrero quien tuviesse el dicho habito: Vult ergo D. Rex, eo solo quod Religiosus Miles habitum à suo Ordinum consilio expeditum habeat, habeatur pro nobile, & fidalgo, & ad tributa, & collecta plebejis imposita non teneatur, ac ita decisum esse audio per singulare Decretum Regium; præterea dicti Religiosi Milites sunt personæ Religiosæ, & Ecclesiasticæ, eorumque bona sunt suorum Ordinum bona, modo à nobis plenius alibi explicato.

TRACTATUS VIII.

DE EXEMPTIONE A SOLUTIO- ne decimarum.

*Utrum Fratres Milites teneantur decimas
solvere Diocesanis.*

SUMMARIUM.

Decima (quarum diffinitio, ac divisio, sicut, & primitiarum ponitur) à Militibus Fratribus solvi non debet ex privilegiis Pontificiis, & in Ordine S. Jacobi illas Fratribus Clericis persolvunt. n. 1. & 2.

Hinc, atque ex privilegiis, quæ referuntur, Milites Fratres Jacobæi videntur non obligati ad solvendas decimas suorum animalium Ordinariis, in quorum Diocesisibus degunt, sed Priori competentis sui Ordinis, & sic quandoque decisum, juriq; conforme esse ostenditur. n. 3. 4. 5. & 6.

Redditur difficilis hæc Doctrina ex stabilimento Ordinis Jacobæi treditatem decimarum attribuyente Episcopis, alteramque mediam partem Ordinis Prioribus; cuius, & aliis statuti ratio redditur. n. 7. & 15.

Declaratur Milites Jacobæos exemp-

tos, ut Religiosos jure communi, à solutione decimarum, & harum respectu privilegia summorum Pontificum referenda ad primum confirmationis Ordinis: ubi sicut, & in Regula decima prædicta solvi juventur Clericis Ordinis ex pacto inter ipsos inito, cum in unum Religionis corpus se conjungere. n. 8. 9. & 10.

Hinc detegitur gloss. & DD. dubium; ac patet privilegia prædicta, utpotè strictè interpretationis, non esse extendenda ad decimas animalium, quæ sint patrimonialia singulorum Militum, præsertim in sententia bis attribuyente dominium illorum. n. 11. 12. & 13.

Et si privilegia absolute non solvendi decimas haberent Fratres Milites, ob horum multitudinem jam jure amissa dici deberent nam. 14. Et solvuntur sententia prædicta superius objecta. n. 15. & 16.

Prædialium decimarum, eæ, quæ de novalibus sunt, à Religiosis omnibus jure communi non debentur, cætera secus; & ad idem jus redacta fuerunt ampliora privilegia Cisterciensibus, Templariis, & Hospitalariis alias concessa. n. 17. & 18.

Hinc Ordinis Jacobæi Fratres, exceptis novalibus, de prædiis, quæ post Concil. Generale adquisierunt, decimasolvere tenentur eis, qui ipsas ante percipiebant, cum nullam quoad hoc obtinuerint à Summis Pontificibus exemptionem, ut pleraque impetrarunt Religiones. n. 19 & 20.

Decimas personales (quæ quid sint ostenditur) non tenenturolvere Fratres Militares Diœcesanis, sed Jacobæi Ordinis Prioribus, & Clericis, eo quod sunt proprii Laicorum Militum Parochi, ubi, & de aliis Militaribus, quid tangitur circa Sacramentorum receptionem. n. 21. 22. & 23.

Objicitur, Fratres Milites, qui Corduba, remotisque aliis locis, aut Indiis degunt, non debere censeri Parochianos Priorum, & Clericorum, sed illorum à quibus Sacramenta recipiunt, ut proinde, & ipsis decimas persolvant, & respondetur, ac Priores, qui Parochi sint, declaratur. n. 24. & 25.

QUÆSTIO I.

1 Decima est omnium bonorum mobilium licite questitorum pars decima Deo, seu Ministris Dei dicata divina constitutione debita: alia dicitur prædialis, eorum scilicet, quæ ex prædiis, & fructibus terræ proveniunt: alia personalis eorum, scilicet, quæ ex opere personali proveniunt, & alia mixta, quæ partim ex prædiis partim ex opere personale proveniunt. Primitia autem est, prima pars frugum, sive fructuum Domino offerenda. Debentur decimæ jure divino in recognitionem universalis domini divini, & Sacerdotibus Deo servientibus solvuntur juxta Sacros Canones, cp. parochianos cp. tuæ cum cp. non sit in homine de decimis, & ex Concil. Trident. tom. 2. q. 44. art. 1. & 2. de quo Rebus de decim. q. 1. & 2. Cobarruv. lib. 3. variar. cap. 37. D. Thom. 2. 2. q. 87. art. 1. & quodlibet. 2. art. 8. Silvest. verb. decima num. 9. q. 3. Sot. lib. 9. de just. q. 4. Navarr. in manual. cap. 21. & n. 18.

2 Hos Ordines Militares privilegio jure scripto exemptos esse à solutione decimarum, patet ex text. in cap. ex parte 1. cap. suggestum, & aliis de decimis notant Abbas Anan. & Anchar. in d. cap. ex parte Monet. de decim. cap. 5. n. 17. Barbosa. de potestat. Parochi cap. 28. §. 3. n. 46. & de jure Eccles. lib. 3. cap. 26. n. 46. & de Militibus S. Jacobi est text. in terminis cum gloss. per solvant in cap. 1. de verbor signif. in 6. & eandem exemptionem concessit Alexand. III. Ordinibus Calatravæ, & Alcantariæ in Bullis pro approbationibus dictorum Ordinum, & idem Pontifex in Bulla confirmat. Ordin. S. Jacobi Fratribus Laicis (hoc est Militibus) præcepit, ut Clericis Religiosis dicti Ordinis decimas persolverent, quas aliàs propter exemptionemolvere non tenebantur id, quod alii Pontifices, & Clemens VII. confirmarunt, & habetur

tur in Regula S. Jacobi cap. 34. ibi: *A estos Freiles Clerigos, den los Freiles Legos diezmos de sus labores, y trabajos, y de los otros bienes que Dios les diere, de onde provean sus personas de las cosas necessarias, y comprehen Ornamentos para las Iglesias, y si alguna cosa sobrare, sea distribuida à pobres, segun la providencia de el Maestro.*

3 Hinc Fratres Milites Ordinis S. Jacobi contendunt decimas suorum animalium non Ordinariis, in quorum Diocessibus degunt, nec aliis quam Conventibus sui Ordinis esse solvendas, quod ipsis indulgisse dicunt superius allegata privilegia, ut refert Clemens Pap. VII. in illis verbis, *ut decimis personalibus suis, & quos propriis manibus, vel sumptibus excollerent, Conventibus dictæ Militiæ, à quibus quarta, vel tertia nullatenus exigatur, cum integritate persolveret, salva in novis, & laboribus moderatione Concilii Generalis, concesserunt.* ducuntur etiam, ex lib. stabilim. sui Ordinis tit. 18. per totum maximè cap. 5. & 6. Item porque los dichos nuestros Comendadores, Freiles, y Caballeros son essemptos por Privilegios Apostolicos, que no hayan de pagar, ni paguen diezmos à los Prelados, è Iglesia, en cuya Diocesi viven, salvo à los dichos Piores, y Conventos; y algunos de los dichos nuestros Comendadores, Freiles, y Caballeros, tienen sus Casas en algunas Ciudades, Villas, y Lugares de el Reino, fuera de la dicha nuestra Orden, y traen sus ganados de cria en las dehesas, y termino de las tales Ciudades, y Villas, y Lugares donde viven: declaramos, y mandamos, que los tales Comendadores, Caballeros, y Freiles de nuestra Orden paguen enteramente los diezmos de sus ganados, que tuvieren, y tragieren fuera de la dicha nuestra Orden à los dichos nuestros Piores, y Conventos, segun los Privilegios Apostolicos, que assi lo disponen. Et ejusmodi statuta confirmata esse per Sedem Ap-

postolicam refert Clemens Pap. VII. in dicta sua Bulla, ibi: *Ipsique Magistri, Piores, & Fratres desuper, & alias pro ipsius Militiæ salubri statu, & felici directione plura statuta, & ordinationes, & stabilimenta eandem Militiam, atque illius personas, res, & bona concernentia ediderunt, ac illa auctoritate Apostolica approbati, & confirmari obtinuerunt, prout in patentibus, et Apostolicis literis de super confectis plenius dicitur contineri.*

4 Nec minus facit, quod pro parte Caroli Imperatoris, & dicti Ordinis Administratoris fuit eidem Pontifici relatum, præfatas concessiones existere in viridi observantia: quare eas iterum approbati, & confirmari petiit, prout approbata, & confirmata fuerunt, ibi: *quare pro parte præfati Caroli Imperatoris, & Administratoris afferentis concessiones prædictas in viridi observantia existere, nobis fuit humiliter supplicatum, ut concessionibus atque statutis, ordinationibus, ac stabilimentis prædictis pro illorum subsistentia firmari robore Apostolicæ confirmationis adjicere, & alias in præmissis oportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.* Nos igitur. Et infra: *hujusmodi supplicationibus inclinati, concessiones quatenus sint in usu, & viridi observantia, ut præfertur, necnon statuta, ordinationes, & stabilimenta hujusmodi, ut præfertur, confirmata, quatenus alios, quam dicta Militiæ Piores, Fratres, & personas non concernant, & licita, & honesta, ac Sacris Canonibus contraria non existant auctoritate Apostolica, tenore præsentium approbamus, & confirmamus.*

5 Ac ita jam fuisse obtentum in quadam lite, & causa refert licent. Mota in expositione Regula S. Jacobi cap. 34. n. 4. ibi: *Quiero referir un caso sucedido cerca de esto de los diezmos. Christoval de Loffa, Caballero de esta Orden de Santiago diò el diezmo de sus Corderos à el Prior de Leon de esta Orden, y por los Vicarios de D. Diego Hurtado de*

Mendoza, Arzobispo de Sevilla fue amonestado, y puestas Censuras, para que diese el diezmo à el Arzobispo, de cuya Diócesis la Ciudad de Ezija, de donde era vecino este Caballero, alegò los privilegios de la Orden, y como no fuese oído, apelò para su Santidad el Papa Inocencio VIII. Al Abad de el Monasterio de los Santos Martyres de Cordova, y la sentencia que diò, fue, que los dichos, Vicario, ò Vicarios, no pudieron proceder con Censura alguna contra el dicho Comendador Christoval de Loffa, por ser immediatè sujeto à N. M. S. P. y su Delegado, y que el dicho diezmo de los Corderos, y otros ganados de el dicho Comendador pertenecian, asì como por privilegios ante si presentados, è que segun derecho Canonico por ser Caballero Religioso el dicho Christoval de Loffa de la dicha Orden, y Caballeria de Santiago, el dicho diezmo de sus animales no le puede ser demandado por persona alguna de el dicho Arzobispo, y que debia rebocar, è anular, è anular el dicho processo, cartas, mandamientos, è Censuras por los dichos, Vicario, ò Vicarios fechos, fulminados, y procedidos, è que debia imponer, è imponia perpetuo silencio à dicho Arzobispo, que pretendia derecho contra los dichos Comendadores, y contra sus diezmos de los dichos animales, que aora son, y serán in futuro, para que por si, ni por otra persona, no demanden, ni citen, ni molesten à los dichos Comendadores de la dicha Orden de el dicho Arzobispo sobre los dichos diezmos de los dichos sus animales, que à sus propias costas criaren. Et infra, que condenaba à la parte de dicho Arzobispo en las costas, Derechas en la prosecucion de la causa, è negocio fechas. Dada, y pronunciada à veinte y ocho de Junio de mil quatrocientos y noventa años. Deinde prosequitur ipse Mota, in num. sequent. dicens: Esta sentencia deben tener en su memoria los Freyles Caballeros de esta Orden, è inviolablemente guardarla, dando à el Prior de su Provincia los diezmos, como en ella se dice, de los ganados, y animales, como son Be-

cerros, Corderos, Pollos, Colmenas, Patros, Lecchones, &c.

6 Et hæc opinio substineri posse videtur in oppinione Navarr. Didaci de la Mota, & aliorum dicentium, quod quidquid Frater Miles acquirit, non sibi sed Ordini suo acquirit; si igitur animalia omnia, quæ Fratres Milites acquirunt, obtinent, & possident, non sua propria, sed sui Ordinis sunt, intrare videtur dispositio dictorum privilegiorum, scilicet, quod non aliis, quam Prioribus, & Clericis dicti Ordinis, decimæ ex nutrimentis dictorum animalium, seu de ipsis animalibus solvantur.

7 Unde non videtur jure recto procedere cap. 5. in lib. stabiliment. tit. 8. ubi de Militibus in terris Ordinis degentibus, ita dicitur: Item, quanto toca à el diezmar de los ganados que tienen los Caballeros, y Freyles, declaramos, y mandamos, que si los dichos ganados se criaren en dehesas ajenas, que no sean de sus Encomiendas, que paguen la mitad de el diezmo alli donde se criaren, à quien pertenece el diezmo de las tales dehesas, y la otra mitad à los dichos nuestros Priorres, y Conventos; pero si los dichos ganados se criaren en las propias dehesas de los dichos Comendadores, y Caballeros Freyles, ò en los terminos comunes valdies de sus Encomiendas, ò de otra parte, donde no se pague medio diezmo à ninguna persona, que enteramente diezmen à los dichos nuestros Priorres, y Conventos: Hoc inquam non jure recto procedere videtur: quia sicut numeris præcedentibus visum est, non aliis, quam dictis Prioribus, & Conventibus decimæ animalium debentur à Fratribus Militibus; cur ita de medietate decimarum in hoc Capitulo statutum est? Quare etiam non eadem utitur distinctione in cap. sequenti, ubi de Militibus extra terras, & oppida Ordinis degentibus absolute præcipitur, ut decimæ Prioribus, & Conventibus solvantur, sed de hoc intrà.

8 His tamen omnibus non obstant.

tantibus, ex sequentibus conclusionibus veritas hujus tractationis elucescet. Dico ita privilegium Clement. VII. & aliorum suorum prædecessorum ad primum Alexand. III. privilegium referri, ut videre est, *sup. n. 1. ibi: Nobis desuper exhibita petitio continebat, quod felicitis recordationis Alexand. III. Lutus III. & infra: ut decimis personarum, & nutrimentis animalium suorum &c. Conventibus dictæ Militie, cum integritate persolverent, concesserunt.* Unde primo illo Alexand. III. privilegio intellecto, ut cætera intellecta remaneant, necesse est; cum nihil de novo addant, vel detrahant priori Alexand. III. privilegio.

9 Dico igitur Fratres Milites, ac quoscunque alios Religiosos privilegio in jure scripto exemptos esse à solutione decimarum de nutrimentis suorum animalium, hoc est de animalibus, quæ ipsi nutriunt, ut probat text. *in cp. ex parte 1. de decimis, & diximus sup. n. 2.* sed sciendum est, exemptionem præfatam à solutione decimarum animalium, de qua *in d. cap. ex parte*, ac quamcumque aliam ex privilegiis nostrorum Militum, ac aliorum Religiosorum provenientem non habere locum, nisi de animalibus tantum, quæ deserviunt pro usu Monasteriorum, & Religionum in communi, non item de animalibus, quæ deserviunt pro usu singularium, & particularium Religiosorum, & Militum, ac Familiarum suarum, de quibus decimæ Ordinariis Diocessanis debentur, cum in illis nulla regularibus suffragetur exemptio; ita tenet Abbas *in d. cap. ex parte n. 3.* & ibi Joann. de Anaya, *in 2. Anchar. etiam n. 2. Rebuff. tract. 5. de decim. q. 14. circa fin. Moneta de decim. cap. 5. n. 17. Barbof. de offic. Paroch. cap. 28. §. 3. n. 46. & de jure Eccles. lib. 3. cap. 26. §. 3. n. etiam 46.*

10 Cum igitur Fratres Milites privilegio in jure scripto potirentur exemptione à solutione decimarum suorum animalium, sensu hæcenus ex-

plicato, successu temporis decreverunt communem vitam cum Canonicis del Hoyo agere, & profiteri: quod factum est, adhibitis inter eos, quibusdam Capitulationibus, quas ampla serie alibi percontati sumus: una fuit, quod Fratres Milites decimas suorum bonorum, quas alias privilegio in jure scripto nulli solvere tenebantur, præfatis Canonicis persolverent, hanc capitulationem inter alios refert stabiliment. *de anno 1555. p. 3. ibi: Otro si, que los Freyles Caballeros diesse el diezmo de todos los bienes que Dios les diese à los dichos Prior, y Freyles Canonigos de que pudiesse proveer las Iglesias de todos los ornamentos, que les menester fuesse, y pudiesse proveer asimismo de vestir, y de comer, y de todas las otras cosas que menester huviesse, y que esto cumplido, si alguna cosa remaneciesse, fuesse dada à pobres con consejo del Maestre.* Eadem capitulatio fuit adhibita in Regula Fratrum Militum *cap. 34. ibi: à estos Freyles Clericos den los Freyles Legos los diezmos de sus labores, y trabajos, y de los otros bienes que Dios les diere, & fuit approbata, & confirmata ab Alexand. Papa III. in Bulla confirmat. nostri Ordinis, ibi: Clericis vero de laboribus, & aliis bonis à Deo præstitis decimæ reddantur à Fratribus, &c.* Deinde eandem Confirmationem, & approbationem fecerunt alii Summi Pontifices, quorum meminit Clemens Pap. VII. *ubi sup. n. 2.* stat ergo primum Alexand. III. privilegium nihil aliud facere, quam ante dictam pactiōem, & capitulationem approbare, & confirmare, quatenus ibi statutum est, decimas, quas alias propter exemptionem non solvebant, Clericis sui Ordinis solveret; quo circa, cum nihil novum, quoad exemptionem inducat, standum est privilegio in jure scripto *in d. cap. ex parte.* Dixi pactiōem istam, & capitulationem factam fuisse de illis decimis, quas propter exemptionem nulli alicui solvebatur: nam de iis talem pactiōem potuisse fieri, cum nulli ex illa præjudi-

tium paretur, substat Rebuff. Mone-
ta, & alii *num. sequent.* allegati; secus
verò de decimis, quas Ordinariis, &
Diocessanis solvebant juxta distinc-
tionem *num. precedent.* allatam; hoc
enim non potuisse fieri cum præjudi-
tio Diocessanorum manifestum est.

11 Unde detegitur *gloss. dubium*
in cap. 1. de verbor. signif. in 6. V. per-
solvat. Ubi de Militibus nostri Ordi-
nis, qui decimas suorum bonorum
Fratribus Clericis sui Ordinis solvunt,
dicit, sed in quo sunt isti privilegiati,
quoad hoc nō ne isti Fratres de jure
sunt privilegiati, quod nō teneātur ad
decimas laborum, & novalium *sup.*
de decim. ex parte 1., & infra sciendum
est, quod isti Fratres Laici sunt ex Or-
dine, quia Ordinem Clericalem non
habent, quidam ex eis sunt Milites
sup. de sentent. excomm. alii sunt Cleri-
ci, isti igitur Fratres de laboribus, &
novalibus, quæ collunt, decimas sol-
vunt sibiipsis, id est Clericis Fratri-
bus Ordinis sui, & *gloss. Marginalis,*
ibi dicebat, ergo Hostiens. & post eū
Joann. Monet. & Archid. quod isti
gravātur in uno: quia solvunt ad quod
non tenentur per prædictam decreta-
lem *ex parte*, sed statim releventur
in alio, quia solvunt Clericis Ordinis
sui, & Joann. Andr. *in d. cap. 1. n. 7.*
& 8. allegat Boat. qui dicebat, quod
propter oppinionem, quæ habet Pa-
pam decimam remittere nō posse, cum
sint de jure divino, de qua notatur *in*
cap. à nobis de decimis, ac conscientias
istorum salvandas, sic erat provissum,
vel quod solvant de his, de quibus
solvere, privilegio cessante, deberent:
& has difficultates, ut effugiat Joann.
Andr. dicit ibi, *non loqui de istis Mili-*
tibus, sed de aliis Religiosis, sed tu, ut du-
bium absolvas, dic, ex pacto, ex or-
dinatione, seu capitulatione inter Fra-
tres Milites, & Fratres Clericos sic
observari, ut dictum est *n. precedent.*
quod fieri posse firmat *gloss. in d. cap. ex*
part. V. laborū Rebuff. & Monet. quos
refert, & sequitur Barbof. *ubi sup. §.*
3. n. 17. fine.

12 Constat ex prædictis, Fratres
Milites nullam aliam exemptionem
habere à solutione decimarum suorum
animalium, nisi eam, quæ habetur pri-
vilegio jure scripto *in d. cap. ex parte*
1. de decim. ut probatum est *sup. n. 7.*
8. & 10. & 11. & confirmatur: quia
Clemens Papa VII. in Bulla *sup. n. 2.*
allata præcipit, quod Fratres Milites
in solutione decimarum servant jus
commune, ait enim: *Salva moderatio-*
ne Concilii generalis, hoc est cap. nuper
de decimis, ut exponit in terminis *gloss.*
in cap. 1. de verbor. signif. V. generalis,
licet ex pacto inter Fratres Milites, &
Fratres Clericos postea facto, & per
Alexandrum Pap. III. ac alios Ponti-
fices confirmato, ejusmodi decimas,
quas propter exemptionem Ordinariis
Diocessanis non solvebant, Priori-
bus, & Clericis sui Ordinisolvere se
nodarunt, ut dictum est *sup. n. 10.*
quare cum decimarum solutio, quæ
fieri debet Prioribus, & Conventibus,
facienda sit de illis decimis, quas prop-
ter exemptionem dicti Fratres Ordi-
nariis, & Diocessanis non solvebant,
ut ex Superioribus apparet, & tenent
AA. *n. preced.* allegati, consequenter
convincitur hanc solutionem decima-
rum, quæ Prioribus, & Conventibus
facienda est, intelligendam esse de de-
cimis animalium, quæ sunt communia
Ordinis, si qua sunt, & pro ipsius Or-
dinis usu deserviunt; non item de de-
cimis animalium, quæ sunt propria, &
patrimonialia cujusque Militis, de
quibus decimæ Ordinariis, & Diocess-
anis sunt solvendæ, cum ab illis nulla
inveniat exemptionem, nec à principio
fuit, ut cum autoritate multorum di-
ximus *sup. n. 8.* Et confirmatur: quia
quando Fratribus Militibus à decima-
rum solutione exemptio concessa fuit
privilegio jure scripto *in d. cap. ex parte*
te, ac etiam quando cum Fratribus
Clericis pacti sunt de decimis illis sol-
vendis, nihil proprium habebant, sed
in communi vivebant, & bona omnia
pro communi usu totius Ordinis de-
fer-

serviebant, & probatum, & cum pluribus tentum est in hoc opere persæpe: quo circa pro iis bonis communibus exemptio ab Ordinariis, & Prioribus ac Conventibus solutio concessa fuit non pro bonis patrimonialibus, & propria cujusque Militis pro eo tēpore non habebant, & esto quod haberent, nulla in illis suffragabatur exemptio, ut tenent proxime relati AA. ac ita in terminis pro Militibus Calatravæ decedit Rota apud Seraph. *decis. 605.* ubi fuit resolutū bona patrimonialia Militum de Alcantara, & aliunde quam ex Militia provenientia non esse exempta vigore privilegiorum allegatorum à præstatione decimarum: cum enim hic agatur de præjudicio tertii, privilegia sunt strictè intelligenda *cap. ex suarum de auctoritate, & usu palii, Socin. conf. 266. n. 56.* & in privilegiis verba non plus operantur, quam ipsa sonant, *cap. parò de privileg. Alexand. conf. 86. n. 2.* Præterea cum privilegium hoc sit communicativum, nihil tribuere potest, plusquam continetur in communicato, quod indubitatum est non compleri bona patrimonialia, quæ nō habent Cistercienses Monachi, sed Religionēs tantum *l. 1. delegat. 1. & ibi DD. Pariss. conf. 22. n. 5. lib. 4.* Non obstat, quod privilegium redderetur inutile respectu Militum, qui carent Commendis, quia plura continentur in privilegiis, quibus gaudent omnes indistincte, veluti sūt indulgētiæ, exēptio, & similia: quantum vero ad bona, hæc communicatio ita est intelligenda, ut singula singulis congruè referantur, quatenus capacitas, & habilitas patiantur, ut in eisdem, & privilegium resolutum fuit: & ita censuerunt omnes Domini, nullo prorsus reclamante: hæc Seraph. & tamen pro his Militibus Innocent. III. in Bulla Approbationis sui Ordinis dixerat: *Y mas que de vuestras haciendas, las que con proprias vuestras manos, ó á vuestras costas labraredes, y de la crianza de vues.*

tros ganados, ninguno osse llevar diezmos.

13 Et pro hac sententia possent allegari quam plures AA. tenentes Fratres Milites horum Ordinum habere dominium omnium bonorum suorum ante, & post professionem acquisitotum, imo esto, quod bona Militum non sua, sed suorum Ordinum esse fateamur, tamen non sunt bona communia Ordinum, & quæ deseruiunt pro illorum usu communi: quo circa nullo privilegio fruuntur, ut diximus *sup. n. 9.* sed discursus iste dilluitur ex dictis *in seq. q.*

14 Præterea Ordines isti adeo sunt pro Militibus Fratribus propagati, ut si aliās privilegia haberent non solvendi decimas, jam essent enormiter præjudiciales Ecclesiis parochialibus illarū Dioecessū, in quibus degunt, ac propterea ipsa privilegia amissa censentur, *cap. sugestum de decimis, ubi gloss. Rebuff. & alii apud Barbof. de officio Parroch. ubi sup. n. 45. & 48. Marquessan. de commiss. 1. p. cap. 15. n. 52. ibi: Imo concesso privilegio de non solvendi decimas ex prædiis acquirendis, in posterum non extenditur ad magnam possessionem in una Parochiali acquisitā ex quo Parochiali Ecclesia enorme inferatur præjudicium Rot. diversor. 2. p. decis. 83. n. 10. ibi: privilegium concessum fororibus Minoritis de non solvendo decimas de possessionibus acquisitis, & in posterum acquirendis non extenditur ad magnas possessiones in una Parochia acquisitas: & infra: privilegio, vel beneficio Principis, quando post factum incipit esse nocivum, non est standum, sed licet privilegium non solvendi decimas non extendatur ad partem, quæ incipit esse enormiter nociva, pars autem, quæ in statu concessionis privilegii solvebatur, & in posterum etiam aucta fuit, dum tamen non esset enormiter nociva, semper solvi debetur, nec in hoc privilegium cessavit sed intrat compositio de qua Pontifex in d. cap. sugestum de decimis, ibi: ex parte vestra, &c. quod Abbas, & Fratres*

Monasterii decursum decimas à vobis auferre conantur, discretioni vestre mandamus, quatenus cum prædicto Abbate, & Fratribus super ipsis decimis componatis: nam quando Romana Ecclesia Ordini vestro privilegia de decimis dedit ita erant rarè Abbatia vestri Ordinis, quod, &c.

15 Hinc venit intelligendus text. in cap. 5. tit. 18. in lib. stabiliment. cujus dispositionem non rectè procedere patet ex ante dictis: nam cum Fratres Milites in locis, & oppidis Ordinis degentes bona, & animalia, quæ habent, sint Patrimonialia, & propria cujusque Militis, non habent in illis ullam exemptionem, ut dictum est sup. n. 9. nec de illis decimas Prioribus, & Clericis tenentur solvere, sed tantum de bonis, quæ sunt communia Ordinis, aut Commendarum, ut visum est in n. præcedent. Unde dispositioni prædicti Capituli occurrèdum est, & statui debet, ut tales Milites decimas suorum gregum integre persolvant Mensæ Magistrali, seu Commendatoribus juxta consuetudinem loci, ubi degunt præfati Milites. In solutione enim decimarum bonorum patrimonialium dictorum Militum inter eos, & Vassallos Ordinis nulla differentia constituenda est cū in illis nullam habeant exemptionem, nec de illis decime Prioribus, & Conventibus debeantur, sed de Commendis tantum, & aliis Ordinis bonis, ut dictum est: quare idem dicendum est de dispositione cap. 6. tit. 18. in d. stabiliment. quatenus statuitur ibi, quod Milites extra loca, & oppida Ordinis degentes in Episcopatibus, seu Archiepiscopatibus Hispaniæ integre persolvunt decimas suorum gregum Prioribus, & Conventibus sui Ordinis, cum tamen integre solvèdæ sint Ordinariis, in quorum Diocessibus præfati Milites degunt, ut patet ex jam dictis.

16 Nec hucusque dictis à n. 8. obstant, quæ pro parte contraria adduximus sup. n. 3. cum duplici sequent.

non primum, quia præfata privilegia intelligenda sunt ut sup. n. 9. & seq. nec obstant statuta eo n. 3. allata pro quibus n. præcedent. responsum est, & quamvis sint à Pontificibus confirmata, ita tamen confirmata sunt, quatenus Sacris Canonibus non sunt contraria, ut apparet ex Bulla Clement. VII. in verbis sup. n. 4. relatis: quare cum sint contraria præfatis pactionibus, & concessionibus Summorum Pontificum, immo, & privilegio jure scripto in d. cap. ex parte de decimis nullius roboris esse confirmationem dicendum est: ad ultimum de sententia, quam afert Mota, dic non procedere jure recto.

17 Nunc ad decimas prædiales veniamus, oportet: & quamvis Religiosi omnes privilegio in jure scripto exempti sint à solutione decimarum de novalibus tantum, quæ propriis manibus, & sumptibus excollunt, ut probat text. in d. cap. ex parte de decimis, & docent ibi Hostiens. Anch. & alii, quos refert Barbof. de potest. Paroch. cap. 28. §. 3. n. 17. tamen ampliori privilegio in jure scripto exempti sunt Cistercienses, Templarii, & Hospitalarii à solutione decimarum, non solum de novalibus, sed etiam de quibuscumque prædiis, quæ propriis manibus, aut sumptibus excollunt, ut probat expressè text. in d. cap. ex parte 1. & in cap. licet eodem tit. de decimis, quod, quia quidam intelligebant solum de novalibus, Pontifex in cap. ad audientiam eodem tit. exponit intelligi dictum indultum non tantum de novalibus, sed etiam de prædiis, quæ propriis manibus, aut sumptibus à prædictis Religiosis excolluntur, Barbof. ubi sup. n. 18.

18 Sed ampliora ista privilegia pro Cisterciensibus, Templariis, & Hospitalariis concessa ex d. cap. ex parte 1. revocata fuerunt, & ad privilegia aliorum Religiosorum quoad novalia redacta per text. in cap. nuper eodem titulo, quo atento, omnes Regu-

lares de terris alienis, & impofterum acquirendis, etiam fi eas propriis manibus, & fumptibus excollant, debent folvere eafdem decimas, quas antea Domini terrarū solvebant, velle in ipfis componere: verba tex. funt clara: ibi: *decernimus, ut de alienis terris, & à modo acquirendis, etiam fi eas propriis manibus, aut fumptibus excollant, decimas perfolvant Ecclefiis, quibus ratione prædiorum antea solvebantur, nifi cum ipsis Ecclefiis aliter duxerint componendum.*

19 Unde omnes fere Religiofi per specialia privilegia à Summis Pontificibus exemptionem obtinuerunt à folutione decimarum prædiorum fuorum, quæ propriis manibus, & fumptibus excollunt: & de multis poft Ludovic. Mirand. in suo manual. tom. 2. q. 49. art. 12. refert Barbof. n. 21. ufque ad 35. tamen Ordo noster S. Jacobi nullo fe privilegio munivit poft. d. cap. nuper, de non folvendis decimis prædiorum fuorum, quæ propriis manibus, ac fumptibus Fratres Milites excollunt, cum derogatione dicti cap. nuper, quam quidem expreffam derogationem necessariam effe tradunt Marquesan. de commif. 2. p. pag. 596. n. 1. & 2. Campan. in diverf. juris Canon. Rubric. 12. cap. 13. n. 154. Barbof. ubi fup. n. 37 & 38. ubi decifum refert exemptionem præfatam non fuffragari, nifi in fpecie derogetur dictum cap. nuper; fed privilegia dictorum Militum nullam derogationem habent d. cap. nuper; immò in illis præcipitur observari ipfius met cap. difpofitio: ait enim Clemens Pap. VII. ubi fup. n. 2. ibi, *falva in novallibus, & laboribus moderatione Concilii Generalis*: eademque verba referuntur in cap. 1. de verbor. signif. lib. 6. ubi glos. verb. Concilii Generalis exponit, id effe, falva moderatione cap. nuper.

20 Quare dicendum effe, hos Fratres Milites nullum aliud privilegium habere de decimis prædialibus non folvendis, nifi illud, quod habetur in jure fcriptum in d. cap. ex parte 1. cap. licet cap. ad audientiam de decimis. Unde

de prædiis acq̃uifitis ante Generale Concilium, hoc effe ante prædictum cap. nuper de decimis non Diocefanis, fed Prioribus, & Conventibus à Militibus funt folvendæ, ut privilegia, & ftatuta noſtri Ordinis præcipiunt. De prædiis autem acq̃uifitis poſt difpofitionem dicti cap. nuper de decimis Diocefanis folvendæ funt, quibus solvebantur, priusquam prædicta emptæ ad illos perveniſſent: ac idem effe de terris alienis, etiamſi eas propriis manibus, & fumptibus excollant, ut in terminis loquens de Militibus noſtris notat glos. in cap. 1. de verb. signif. verb. Generalis, ibi: *Scilicet, quod de poſſeſſionibus quaſitis poſt Concilium ſolvant decimas.* Unde dicebat Inoc. quod hoc vult iſta moderatio nempe: quod in iſto Ordine S. Jacobi, de quaſitis poſt Concilium integras decimas ſolvant, intellige Parochiis, quibus debentur: itaque de novalibus tantum, de quibus nihil innovatur in d. cap. nuper & de prædiis ante d. cap. acq̃uifitis, funt decimæ Prioribus, & Conventibus à Militibus folvendæ: quod intelligendum effe de prædiis, quæ deſerviunt pro uſu Ordinis prout funt prædia Comendarum, ut notant Abbas, Joann. Andr. & Anchar. in d. cap. ex parte Rebuf. & Rota ubi per Barbof. de poſteſt. Paroch. cap. 28. §. 3. n. 17. De prædiis autem, quæ funt propria, & patrimonialia cujuſque Militis pro uſu, & ſubſtentatione ſuæ familiæ, decimæ perfolvendæ funt Dioceſanis, in quorum Dioceſibus prædia illa ſita funt; vel illis Eccleſiis Parochialibus, quibus de jure decimæ debentur, ut bene probatum effe ſup. n. 9. & ſeqq. maxime n. 12. pro quo etiam effe tex. in cap. 4. tit. 18. in lib. ſtabiliment. ubi ſtatutum effe, quod Fratres Milites de prædiis, quæ ſuis propriis manibus, ſeu propriis expenſis excollunt, decimas perfolvant non Prioribus, & Conventibus, ſed illis, quibus ante quam prædia illa alicujus Militis fuerint, solvebantur; quod ſi prædia, quæ ipſi excollunt, ſunt ali-

cujus Commendæ, & sic prædia, & bona Ordinis, integre debentur decimæ dictis Prioribus, si præfata prædia ab Ordine acquisita sunt ante dict. cap. nuper, ut sup. dictum est.

21 De decimis personalibus ita statuendum est: quod dicti Fratres Milites non tenentur ad solutionem decimarum personalium Parochis, seu Diocessanis in quorum Diocelsibus, seu Parochiis degunt; eas tamen solvere tenentur Prioribus, & Conventibus sui Ordinis, ut in Bulla Clement. VII. ibi: *Ut de decimis personalibus, &c.* Ratio est: quia dicti Piores sunt proprii, & veri illorum Parochi, à quibus Sacramenta, & alia spiritualia tam in vita, quam in morte recipere tenentur juxta Bullam Confirmationis dicti Ordinis, ibi: *Et sit ibi Clericorum Conventus, qui illorum, & aliorum Clericorum, qui de Ordine vestro fuerint, curam possit habere, ac fratrum, cum necesse fuerit, provideat animabus, & habetur in Regul. S. Jacobi cap. 33.* ibi: *Los Freyles Clerigos, & infra: y administren las cosas espirituales, y Sacramentos à los Freyles Legos, assi en la vida, como en la muerte: patet ergo dictos Piores esse verè Parochos præfatorum Militum; ita tenet Mota in d. cap. Regula, ubi in hæc verba prorumpit: La razon, y fundamento de este capitulo, que los Freyles Caballeros den los diezmos à los Freyles Clerigos, es lo que dice el cap. precedente 33. de que los Freyles Clerigos administren los Sacramentos, y las cosas espirituales à los Freyles Legos, assi en la vida, como en la muerte: patet ergo dictos Piores esse verè Parochos præfatorum Militum, ac ita tenet Ramirez in expositione dictæ Bullæ cap. 17. Mota in dict. cap. Regula, dicens: La razon, y fundamento de este capitulo, que los Freyles Caballeros den los diezmos à los freiles Clerigos, es lo que dice el Capitulo precedente 33 de que los Freiles Clerigos administren los Sacramentos, y las cosas espirituales à los Freiles Legos; esto es à los*

Caballeros: porq̃ dōde quierā q̃ estan son Parroquianos, y Feligreses de los Piores: el Prior de Utiès confieffa à los Caballeros de el Reyno de Toledo, Aragon, Gascuña, &c. Y para haver de confessar el Caballero por devocion, y de qualquiera manera que sea con Sacerdote, que no sea de Orden, pide licencia à el Prior de su Provincia, los quales Piores le dan la licencia por escrito con facultad de que el Sacerdote lo pueda absolver. Et Hieron. Llamas, in method. curat. cap. 11. §. 28. loquens de Militibus S. Jacobi, Calatrave, & Alcantaræ, ita dicit: Dicimus insuper, quod & tetigimus sup. quod omnes prædicti Religiosi Milites, sive Equites dictarum Militiarum post Summam Pontificem, jure communi loquendo, non habent alium Ordinarium Judicem in foro exteriori animæ, nisi suum Superiorem Regularem Ecclesiasticum; nec in interiori pœnitentiæ foro alium habent Curatum, nisi sup. dictum Abbatem, vel Priorem, ut hodie habent, & Regulares, qui ad hoc ab illis, vel illo commissione habent: unde si cessarent Bullæ Cruciatæ quoad illos, credam quod jure communi, confessorum eligere non possent ad libitum, & sine licentia sui Superioris Regularis: nam alium Curatum ipsi non habent, nisi Regularem, cum Regulares sint, sed possunt in suorum Superiorum absentia, ut fere semper sunt, eligere quemcumque Regularem sui Ordinis Canonicum Cruce signatum: & à fortiori illi de Calatrava, & Alcantara, & Montessia, & Ordinis Christi, & de Avis, & S. Stephani de Florentia, sive de Pissa debent, & possunt eligere quemcumque Sacerdotem à suo Abbate Monachum Cisterciensem, sive S. Bernardi ad audiendos Regulares expositum, & approbatum, etiam si ab Episcopo Loci, sive Diocesis, ubi consistunt, approbatus non esset; hinc Miles Religiosus in domo sua, sive aliter extra Conventum sui Ordinis egrotans debet Sacramenta etiam Eucharistie, & Extremæ-Untionis recipere emanu Prioris sui Ordinis, si ibi inventatur. Pelliz. in manual Regul. tom. 2. tract. 8. cap. 5. n. 138.

22 Cum ergo verum sit ejusmodi Milites nullos alios Curatos habere, quam prædictos Priores, & Clericos, dicendum est, quod illis decimæ personales à dictis Militibus sunt solvendæ (loquimur de Militibus S. Jacobi) siquidem personales decimæ non alii Parocho debentur, quam illi, apud quem suscipiuntur Ecclesiastica Sacramenta, ut probat *text. in cap. ad Apostolicæ 20. de decimis, & in cap. fin. de Parochiis*, Barbof. qui plures refert de *Paroch. cap. 28. §. 2. n. 26.* & ratio est: quia sicut proprius Parochus sua persona, & illius ministerii prædicta Sacramenta administrat; ita quoque oportet, ut ille, in cujus favorem sit prædicta administratio, eidem Parocho solvat decimas de illis, quæ ex propria persona, & illius ministerio acquisierit; nec hic desinit esse Parochus, & si Parochianus causa comitandi Regem, vel fugiendi pestem, vel recreandi animum, vel agendi aliqua negotia, vel denique causa belli extra illam Parochiam resideat, absque animo tamen transferendi domiciliū in perpetuum, ut probat *text. in cap. 3. de sepulch. lib. 6.* licet per accidens in eadem Ecclesia per totum tempus absentiæ non recipiat Sacramenta Navarr. *conf. 2. n. 5. de decimis.*

23 Unde convincitur Fratres Milites S. Jacobi ubicumque degant, debere solvere decimas personales suis Prioribus, & Conventibus, secundum sua privilegia, & constitutiones: aliarum autem Militiarum Milites, qui juxta sua privilegia nullas decimas suis Abbatibus, seu Prioribus, & Conventibus debent, exemptos esse ab hac decimarum personalium solutione. Sunt autem decimæ personales, quæ ex artificio, & negotiatione debentur, ut probat *text. in cap. pervenit de decimis, l. 3. & 11. tit. 20. p. 1* Didacus Perez, *lib. 1. ordinam. tit. 5. pag. 116.* sed vide infra.

24 Dices: hujusmodi Fratres Milites non solum decimas prædiales, &

suorum animalium debere solvere illis Parochis, & Episcopis, in quorum Parochiis, & Diocæsisibus degunt, sed etiam decimas personales, quæ ibi debentur, ubi Sacramenta suscipiunt. Quis enim benè cordatus dicet Fratres Milites Cordubenses, & alios de Ecija, Xerez, Jaen, Truxillo, Caceres, Burgos, & quam plurimum aliarum Civitatum, & totius Indiarum Orbis ullos habere Parochos, nisi eos, sub quorum Parochiis degunt, quibus decimas suas personales (si ibi sunt in assu) persolvunt? Nam ubi est emolumentum, ibi, & onus adesse debet. Imo quis ferat dicere Fratres Clericos earundem Militiarum per totas Provincias dispersos ad hoc ministeriū constitutos esse? videat quisque? Nam ego video, quod Fratres Milites, & familiæ suæ ab illo Parocho Sacramenta suscipiunt, sub cujus Parochia vivunt, & illius sunt veri Parochiani: nam si infirmantur, ab illo recipiunt Sacramenta tam penitentiae, quam Eucharistiæ, & Extremæ-Uctionis, & non solum illi, sed etiam familiæ suæ, quibus sic in domibus suis infirmis Religiosus Clericus sui Ordinis, etiam quod sit præsens, dicta Sacramenta Eucharistiæ, & Extremæ-Uctionis nequit administrare, nec ad domus suas, ubi infirmantur, deferre, nisi de licentia proprii Parochi: & hoc est conforme declarationi Cardinal. quæ refert Bordon. *tom. 2. resolut. 51. n. 170.* ubi quod Religiosus extra suum Monasterium egrotans, non è manu sui Prælati, sed e manu Parochi debet Sacramenta Eucharistiæ, & Extremæ-Uctionis recipere, refert Pelliz. *in manual. tom. 2. tract. 8. cap. 5. n. 138.* unde Dian. *tom. 8. tract. 7. res. 96. fine,* ait: *video dictos Milites, quoad receptionē Sacramentorum pendere ab Ordinariis suis. Præterea privilegia, & constitutiones dicti Ordinis loquuntur considerato primævo Ordinis statu, quando Fratres Milites in communitate vivebant, & bona sua habebant in communi, & quidquid etiam*

per industriam, & negotiationem acquirebant, Ordini suo acquirebant, & de his bonis industria, & negotiatione per Fratres Milites Ordini acquisitis; ut de cæteris Militum bonis communibus Regula, & privilegia præcipiunt, quod decimas Religiosis Clericis persolvant, qui in eo statu per Villas, & Oppida manebant ad Sacramenta Militibus ministranda juxta cap. 33. Regule: nunc vero ad alia ministeria constituuntur in Ecclesiis Ordinis: nec ego video, quod hodie decimæ istæ personales solvantur à Fratribus Militibus. Vide sup. n. 12. Sed adhuc hodie prima sententia, ut certissima tenenda est, prout tenet, & observat praxis: & ad oppositam respondeo, quod Religiosi Milites, aut virtute Bullæ Cruciatæ, aut licentiæ tacitæ, vel expressæ sui Prioris recipiunt Sacramenta, sive à Parocho, sub cujus Parochia degunt, sive alio Sacerdote, deficiente Religioso sui Ordinis; nec ex eo, quod egroti recipiunt Viaticum, & Extremam unctionem à Parocho, sub cujus Parochia degunt, sequitur, quod sit suus Parochus, nec quod Prior designat esse suus verus Parochus, ut aperte colligitur ex declaratione S. Congregat. Cardinal. sup. relata.

25 Si dicas: dictos Priores, & Clericos Religiosos non teneri administrare Sacramenta dictis Fratribus Militibus, sed tantum Parochos sub quorum Parochiis degunt, quibus decimas personales (si ibi sunt in usu) persolvunt: nam ubi est emolumentum, ibi, & onus ad esse debet. Tum etiam: quia Bulla confirmationis, & Regula pro administratione Sacramentorum, & animarum prædictorum Militum Cura, decimas dictis Prioribus, & Clericis concesserunt. Respondeo Priores, & Conventus S. Jacobi de Uclès, & S. Marci Legion. ex fructibus Commendarum, & aliarum rerum Ordinis Communium decimas percipere.

Utrum Conventus Religiosorum Clericorum, & Monialium sint exempti à solutione decimarum, & quid de Religiosis Clericis extra claustra degentibus.

SUMMARIUM.

Conventus Clericorum, ac Monialium Militarium, quia non gaudent peculiari indulto, tantum sunt exempti à solvendis decimis ex nutrimentis animalium, novalibusque: Clerici autem horum Ordinum extra claustra viventes decimasolvere tenentur Diocesis locorum, ubi degant, non Prioribus Ordinis, ut Fratres Laici: ob non solutas autem decimas nequeunt excommunicari. num. 1. 2. 3. & 4.

Nilominus dicendum, Religiosos Clericos Parochos exemptos esse à solutione decimarum, eo quod bona illorum deputari bona Conventus debent, sicque, & horum exemptione gaudere. num. 5. 6. & 7.

QUESTIO. II.

1 **C**onventus Religiosorum Clericorum, & Monialium horum Ordinum privilegio jure scripto in cap. ex parte 1. de decimis exempti sunt à solutione decimarum, ex nutrimentis animalium suorum, ac laboribus; & novalibus suis, quæ propriis manibus, & sumptibus Religiosi excollunt, & cum nullum aliud privilegium habeant, cum derogatione Capituli nuper dicendum est, ut in præcedent. q. de decimis animalium diximus n. 12. & de decimis prædialibus n. 19. & 20. Siquidem prædicti Conventus nullam aliam exemptionem habeant de decimis non solvendis, quam Milites dictorum Ordinum, & si (ut in præcedent. q. diximus) in Ordine S. Jacobi Fratres Milites ex conventionem inter eos, & Fratres Clericos facta, de-

cimas, quas privilegio jure scripto solvere non tenebantur, dictis Fratribus Clericis solvant ex pactione, ut diximus, & conventionione inter eos facta.

2 Id ipsum videtur dicendum de Religiosis Clericis extra claustra degentibus, scilicet eos exemptos esse à solutione decimarum suorum animalium, & ex laboribus, & novalibus suis, quæ propriis manibus, & sumptibus excollunt. Si enim bona per eos undecumque acquisita bona suorum Conventuum sunt, dicendum est idem, quod de bonis, & animalibus Conventuum diximus: sed contrarium dicendum videtur. Privilegium enim Religiosorum in jure scripto, quod illos à solutione decimarum liberos, & exemptos facit, intelligitur, si Religiosi communiter vivant, & de bonis, quæ communiter suis Conventibus deferviunt; non de bonis patrimonialibus, & profusa singularium Religiosorum, ut provavimus in precedent. q. n. 9. & 12. Et confirmatur, ex text. in cap. 2. de Eccles. edificand. ubi statuitur, quod leprosi in communi viventes de hortis suis, qui sunt in circuitu domus, & de nutrimentis animalium suorum decimas solvere cogantur: & tamen decidit Rota in una chochiens. decima 23. Junii 1614. coram bona memor. Patriarch. Manch. quod ad hoc, quod sit locus exemptioni, de qua in d. cap. 2. leprosi debere communiter vivere, & simul congregatos stare refert Barbof. de offic. & potest. Paroch. cap. 28. §. 3. num. 48.

3 Unde de Fratribus Clericis horum Ordinum extra claustra degentibus dicendum videtur, quod de Fratribus Militibus diximus, quoad decimas animalium n. 15. & quoad Prædiales n. 19. & 20. & quoad personales n. sequentibus. Quibus in locis probavimus decimas bonorum patrimonialium dictorum Ordinum Militum Dioecesanis, in quorum Dioecibus Milites ipsi degunt, solvendas esse: & est notandum, quod Religiosi Clerici,

quatenus sunt tales, Prioribus, & Conventibus decimas solvere non tenentur: siquidem in Bulla confirmationis, & Regula Ordinis S. Jacobi id onus solum Fratribus Laicis, hoc est Militibus fuit impositum ratione Curæ animarum dictorum Militum, quæ in Religiosis Clericis extra claustra degentibus, non reperitur.

4 Illud obliviscendum non est, quod cum Fratres Milites, & Clerici sint exempti, & Apostolicæ Sedi immediate subiecti, nequeunt ab Ordinariis excommunicari ob non solutionem decimarum, prout excommunicari ab illis non possunt ob alia debita contracta, alias excommunicatio non valebit, ut jam declaratum vidimus à quodam iudice delegato, seu potius conservatore, ut refert Mota in explicat. Regula S. Jacobi cap. 34. n. 4. ibi: *La sentencia que dio, fue, que los dichos Vicario, o Vicarios no pudieron proceder con censura alguna contra el dicho Comendador Christoval de Loffa, por ser immediate sugeto à N.M.S.P. y su delegado.* Et in Ordine S. Jacobi in lib. stabiliment. tit. 18. cap. 2. statutum est, *que si algunos de los Comendadores no pagaren los diezmos todo, o en parte à nuestros Prioros, ellos no puedan descomulgar, ni poner entredicho en los Pueblos por los dichos diezmos.* Quod, & alia ratione legitima procedit, scilicet quia iudex potestatem ferendi censuram habens, ea uti non potest in sua causa, cap. inter querellas 23. q. 4. nulli enim permittitur iudex esse in sua causa: quod tamen temperatur in cap. dilecto filio de sentent. excommun. in 6. ubi Prelatus censuram fert per modum defensionis contra violentum invasorem: quia jura omnia vim vi repellere, & se defendere permittunt, vide Diana. tom. 5. tract. 9. resol. 52.

5 Sed prima sententia tenenda est, scilicet Religiosum Parochum non minus exemptum esse à solutione decimarum ex animalibus, quæ possidet, quam suum Conventum ex animalibus;

bus, quæ ipse Conventus possidet. Ratio est: quia Religiosi Parochi bona sunt bona sui Conventus; & quidquid undecumque acquirit, suo Conventui acquirit, ut probavimus *sup.* 1. *parte*. Si igitur bona Religiosi Parochi sunt bona sui Conventus, consequitur, animalia, quæ possidet Religiosus Parochus ex licentia sui Prioris, non minus exempta esse à solutione decimarum, quam animalia, quæ ipse Conventus possidet; siquidem tam illa, quam ista omnia sunt animalia Conventus.

6 Non obstat dicere, quod dicta animalia non deserviunt pro usu Conventus: quia contrarium est verius: Religiosi enim Parochi deserviunt beneficiis sui Ordinis pleno jure dicto Ordini subiectis, ac ideo in Conventu vivere intelliguntur, ut probavimus *sup.* 1. *p.* cum ergo Religiosus Parochus sit potissima pars communitatis, quod in ipsius usum conceditur, etiam communitati concessum censetur, ut docet Navarr. *lib. 3. consil. in 1. eddit. tit. de Regul. conf. 75. n. 33.* & in 2. *eddit. tit. de stat. Monach. conf. 3 n. 33.* Emman. Rod. *verb. Religio. n. 49.* Thom. Sanch. *in decalog. lib. 7. cap. 19. n. 36. fine.*

7 Et facit, quod bona pro usu Religiosi singularis concessa non perdunt exemptionem, ut tenet Pelliz. *in man. reg. tom. 1. tract. 6. cap. 1. n. 22.* Resolvit ergo Religiosos Parochos non teneri ad solutionem decimarum tuorum animalium, nec etiam suis Prioribus, & Conventibus, ut dixi *sup.* n. 3. *vers.* & est notandum.

TRACTATUS IX.

DE CASTITATE, QUAM RELIGIOSI Milites juxta professionem servare tenentur.

SUMMARIUM.

Votum castitatis conjugalis, quod sufficit ad statum Religiosum, dum fini, &

instituto Religionis fit satis, & emititur in his Ordinibus, alii simplex, alii solemne esse asserunt. n. 1. & 2.

Vota horum Militum Fratrum (quidquid sit de eorum solemnitate) difficilius dispensari valent, quam simplicia extra statum Religiosum facta; & quid circa dispensationem non integra continentie. num. 3.

QUÆSTIO I.

CASTITATEM conjugalem sufficere ad statum Religiosum, quando fini instituti Religionis per eam satisfit (ut accidit in his Ordinibus Militaribus, quorum institutum ordinatur ad serviendum Deo in actibus externis, & re Militari, ad quem finem non est necessaria castitas, quæ excludat conjugium) nam licet quis uxorem habeat, potest cum tota perfectione necessaria debitis temporibus Militiæ vacare, tenent communiter DD. quorum aliquos citavimus *in tract. de privileg. fori.*

2 Hoc castitatis conjugalis votum non esse solemne Religionis votum, sed simplex tantum (sub quo non dubitatur posse Religiosum statum consistere) defendit Basil. Ponce *in tract. de impediment. matrim. causa 27. q. 2. §. similiter castitatis votum.* Sed contrarium videlicet castitatis votum conjugalis per Religiosos Militares in professione emissum, non simplex, sed solemne esse, tenent communiter DD. quos allegavi *in tract. de privileg. for. & docet Dian. 3. p. tract. 2. resol. 30.* Pelliz. *tom. 1. tract. 1. ex cap. 3. ex n. 24.* Illud verum est, quod licet hoc votum non habeat solemnitatem quoad aliquos effectus infra referendos, negari tamen non potest participare plurimum de voti solemnitate quoad perpetuitatem absolutam propter conjunctionem, quam habet cum vera traditione Religiosa, ut docet Suar. *tom. 4. de Relig. lib. 1. tract. 9. cap. 4. n. 29.* Pelliz. *ubi sup. n. 32.* Un-

3. Unde etiam vota horum Religiosorum Militum habent, ait Suar. ut difficilis multo dispensari possint, quam vota mere simplicia: quia traditio ipsa ex suo genere, ac natura difficiliorem habet dispensationem, quam votum mere simplex; hæc autem vota, vel omnino, vel certe difficilimè possunt separari à tali traditione, & statu, argument. cap. cum ad Monasterium in fine de Regul. & idèd multo difficilius dispensari possunt, quam vota purè simplicia, quæ extra statum Religiosum fiunt; immo etiam addo ex parte causæ difficilius posse dispensari, quam votum perfectè solemne: quia in hoc potest occurrere necessitas, & causa justè dispensationis supposita potestate; in illo vero, etiamsi potestas ex parte Pontificis non desit, vix potest causa sufficiens cogitari: quia cum hoc votum non impediat matrimonium, tam licitum, quam validum, nulla communis, vel publica necessitas potest dare causam tali dispensationi: nam illi sufficenter per matrimonium succurritur: alia vero causæ privatae, & occultæ, quæ excogitari possunt ex fragilitate hominis, vel quid simile, nihil referre possunt, cum lex ipsa naturalis obliget ad superandam illam difficultatem & alia remedia inquirenda. Unde potius, quando necessitas occurrerit dispensandi in proprio solemni voto, integræ continentie, optimum Consilium erit, non omnino illum Religiosum, in non Religiosum statum transferre; sed in alicujus Militaris Religionis statum cum castitate conjugali commutare, si aliquid speciale non occurrat, quod talem personam ad hunc statum inhabilem, aut minus idoneum reddat. Ita Suar. ubi sup. n. 29.

An valeat professio cum voto absoluto castitatis in his Ordinibus facta, & an Magister cum Capitulo generali possit mutare votum castitatis conjugalis in absolutum?

SUMMARIUM.

Adducitur ex Basil. Ponc. casus Militis.

litis Jacobi tempore professionis emitentis votum absoluta castitatis, & postmodum nubentis, decessus pro valore matrimonii, eo quod votum illud, vel fuerit nullum, vel simplex, sicque impediens tantum matrimonium. n. 1.

Declaratur Basilium loquutum non fuisse de Milite, qui per errorem vovit castitatem absolutam, nec asserere votum simplex absolute nullum. n. 2. & 3.

Resolvitur, votum absolute castitatis emissum in professione à Milite existimante illud necessarium in suo Ordine, & aliter non emissuro, non valere, ut absolutum, nedum, ut solemne, verum, nec ut simplex; valere tamen quoad castitatem conjugalem, si hanc excludendi animum non habuit. n. 4. & 5.

Sciens autem non esse necessarium in Ordine suo votum absolute continentie, & nihilominus hanc vovens animo aliter non profitendi, voto non tenetur, nisi animum habuerit in professione emittendi votum simplex, tunc enim, ut tale valebit. n. 6.

QUÆSTIO II.

Respondet Basil. Ponc. ubi sup. n. 2. de impediment. matrim. caus. 27. quæst. 2. dicens, se respondisse ad certum casum ab illo quesitum, videlicet, quidam Ordinis S. Jacobi Miles, cum professionem emisit, castitatem absolutam vovit: nubit postea, filios suscipit, decedit. Quæstio mota est à consanguineis ejus rei consociis contra filios, an essent legitimi, & exheredandi, eo quod illegitimi viderentur propter votum castitatis absolutum emissum à patre? Respondit (ait Basilius) validum matrimonium fuisse: quia, vel votum illud nullius roboris fuit, sed tantum admitti potuit à Prelato, ut votum conjugalis castitatis, cum non sub alia forma approbata sit ea Religio à Pontifice quoad Laicos: vel tantum fuit votum simplex castitatis, atque idèd impediens tantum, non dirimens matrimo-

nium; sic Basil. ubi etiam quod, si modo Magister Ordinis, de consensu Capituli, mutaret votum castitatis conjugalis suorum Equitum in absolutum, nullius foret momenti, si id non fieret approbante, aut confirmante Pontifice: non enim ad eam commutationem Magister potestatem habet; sic Basil. & ego per ea, quæ tradit Sanch. lib. 6. decalog. cap. 2. & n. 17. & quia Jull. Pap. II. in quadam Bulla expedita anno 1507. pro autoritate Magistri in Capitulo generali inquit, quod in d. cap. possit Regulam declarare non mutata substantia dictæ Regulæ.

2. Observandum est Basilium in præsentem non asserere simpliciter votum castitatis absolute fuisse nullum; sed ut sufficienter respondeat ad casum sibi propositum de validitate, seu invaliditate matrimonii, inquit, votum illud absolutum, vel fuisse in validum, vel fuisse simplex tantum, atque ideo impediens, non dirimens matrimonium.

3. Observandum est etiam, Basilium non fuisse signanter locutum de Fratre Milite, qui errore ductus, votum absolute castitatis emisit, existimans votum illud esse essenziale, & necessarium in eo Ordine; etenim vir tantus dubitare non voluit de invaliditate omnimoda talis voti per errorem emissi in re adeo substantiali, dicens, vel esse nullum, vel tantum simplex; nec rationes Basilii sunt necessariae, & applicabiles ad casum istum: dicendum est igitur, Basilium locutum fuisse de Religioso Milite, qui quocumque modo, vel casu votum in sua professione emisit absolute castitatis, & ait, tale votum non impedire, quin valeat matrimonium post professionem à Milite illo contractum: quia quovis casu, vel modo illud à Fratre Milite in sua professione emitatur, vel nullius roboris est (ait Basil.) vel simplex tantum, atque ideo impediens, non dirimens matrimonium: quando autem sit nullum ex

omni parte, quando simplex tantum, Basilium non examinat.

4. Dico igitur, quod si Frater Miles existimans in suo Ordine esse essenziale, & necessarium votum absolute castitatis, illud in sua professione emitat, alias non emissurus, si contrarium sciret, votum illud non valet, ut absolutum; cum in eo Ordine solum admittatur votum castitatis conjugalis quoad Fratres Laicos ex institutione, & approbatione Pontificis: tum etiam quia obligatio voti confurgit ex voluntate spontanea, quæ in hoc casu omnino est involuntaria, cum nihil magis voluntati contrarium sit, quam error, & ignorantia l. si per errorem ff. de jurisdict. omni. judic. & hoc præcipue in præsentem, ubi versatur error circa substantialia rei promissæ.

5. Valebit tamen votum quoad castitatem conjugalem, quæ eo in ordine desideratur, si animum exclusivum talis voti in professione positive non habuit: alias enim votum illud ita debet interpretari, ut potius valeat, quam ut pereat, etiam si improprietur verba l. si olei ff. de locato l. 1. C. de usufruct. cap. constitutis de Relig. domib. Rolland. à Valle conf. 65. n. 17. vol. 1. nec præsumendum est, voventem voluisse votum, & professionem frustraneè emitere l. hac stipulatio §. Divus ff. ut Legatorum nomine caveatur cap. 2. de præbendis: immo actus, qui non valet modo, quo agitur, valet meliori modo, quo valere potest juxta Regulam, de qua apud DD. in l. 1. §. sed si mihi ff. de verbor. obligat. Menoch. lib. 6. præsumpt. 5. n. 1. Surd. censil. 19. n. 28. tom. 1. Valenzuel. conf. 33. n. 99. Denique, utile per inutile non vitiatur l. 1. §. item queritur de aqua quotidiana. & hoc in præsentem absque dubio, ubi votum castitatis conjugalis à voto absoluto separatur: sed an valeat votum illud absolutum, non ut votum Religiosum solemne, sed ut votum simplex? Respondeo non valere: quia ut nuper dixi, emissum fuit per

per errorem, nec præsumendum est, in eo actu professionis voluisse voventem emitte simplex votum: nam actum faciens, seu professionem, censetur voluisse, se conformare legibus tractantibus de professione in ea Religione.

6 Si autem Frater Miles sciens suam Religionem solum voto castitatis conjugalibus, quoad Fratres Milites Laicos fuisse institutam, & à Pontifice approbatam, & tamen adhuc voluit, se voto absoluto obligare animo explicito non vovendi, nec profitendi aliter quam cum voto omnimodæ castitatis, votum illud ex omni parte non valet, quia Religio, ut supponimus cum voto tantum conjugalibus castitatis fuit instituta, quoad Fratres Milites Laicos, & à Pontifice approbata. Nec est in potestate Prælati aliud votum castitatis suscipere, quam conjugalibus, quod si in emissionem voti animum exclusivum conjugalibus castitatis non habuit, videtur virtualiter emisisse illud sufficiens in ea Religione, ut in superioribus remanet jam probatum: sed an votum illud, quod non valuit, ut votum Religiosum solemne, valeat ut votum simplex. Respondeo valere, si animum positivum in professione habuit illud ut simplex: emitendi; alias secus, quia in eo professionis actu non est præsumendum voventem voluisse emitte simplex votum, sed potius legibus professionis in ea Religione se conformare. *l. si duo ubi Bald. & alii ff. de acquirend. heredit. Barthol. in l. juris jurandi §. si liber ff. de oper. libert.*

An Religiosi Milites matrimonium contrahere volentes indigeant licencia sui Magistri, & an peccent mortaliter si illa non petita matrimonium contrahant.

SUMMARIUM.

Religiosi Milites de licencia sui Magistri ab hoc non extorquenda, possunt

primas, secundas, & ultiores nuptias contrahere, ut ex privilegiis, Regula, & statutis, tenet præxis; & quid circa Novitios. n. 1. 2. 3. & 4.

Ex eo, quod sit laudabile matrimonium cum assensu, & consilio propinquorum, contrahere, & quod Miles in professione Regula sui Ordinis se submitit præcipienti matrimonium de licencia tantum Magistri, aliterque pœnam imponente, remouetur obiectio de nullitate legis quoquo modo, præcipue cum pœna impediendi matrimonii libertatem. num. 5. 6. 7. & 8.

Militis matrimonium contractum absque licencia Magistri est validum, & licitum in foro interiori, tametsi Miles pœnas à statutis impositas, vel à Magistro imponendas sustinere debeat, tamenque dicendum, quando Magister negaverit Militi licentiam contrahendi, que omnia de Militibus Calatrave etiam, & Alcantare intelligenda. num. 9. 10. & 11.

QUÆSTIO III.

Religiosi Milites non aliter uxores ducere debent, quam de licencia sui Magistri, maxime, si ad secundas nuptias mortuis prioribus uxoribus transire voluerint juxta dispositionem Bullæ Confirmationis Ordinis S. Jacobi, ibi, si autem viri premortui fuerint, & relicte uxores, quæ Ordinem susceperunt, nubere voluerint, denuntietur hoc Magistro, sive Commendatori, ut cum illius licencia, cui mulier ipsa vult, nubat. Quod etiâ de viris intelligitur observandum una enim utrique lege tenentur, & in Regula cap. 13. idem habetur. Unde in stabiliment. Ordinis S. Jacobi de anno 1600. tit. 5. cap. 6. ita decernitur, y declaramos, que qualquier Caballero Comendador, o Freyle de nuestra Orden, que se quisiere casar, sea obligado à pedir licencia de Nos, declarando quien es la muger con quien se quiere casar, porque segun su calidad Nos provea-
mos

mos lo que fueremos servido, teniéndolo cuenta en la honra, y authoridad, y el que de otra manera se casare, passe por penitencia de un año, ó otra mayor si á nos pareciere darfela. Videtur etiam in lib. diffin. Ordinis Calatravæ cap. 2. tit. 18. notat Suarez de Relig. tom. 4. lib. 1. cap. 4. n. 20. fine. Ramir. in Bull. Alexand. III. ubi infra, Mota in cap. 13. Regulæ.

2 Potest autem dubitari, an verba illa Comendator, ó Freyle, solum de professis, an etiam de Novitiis intelligantur? ratio enim stabiliti omnes comprehendere videtur, ibi: *Porque segun su calidad, &c.* Præterea in habitus receptione Novitius admonetur secuturus obligationes Militum professorum, & cum hac protestatione per Novitium accepta, habitu investitur, ut in stabiliti. fol. 62. tamen Innocent. Pap. III. in quadam Bulla relata à Didaco de la Mota in tract. de Confirmat. Ordinis S. Jacobi §. 9. ita dicit: Innocent. Episcopus, & infra: cum igitur in Ordine Militie S. Jacobi, jam contractum ante factam professionem matrimonium toleretur, & post etiam ex Magistri licentia contrahi permittatur, &c.

3 Addo ex licentia Magistri, non solum primas, sed etiam secundas, & ultiores nuptias posse Religiosos Milites contrahere, ut colligitur ex verbis Bullæ Alexand. III. sup. relatis, & in Regula S. Jacobi cap. 13. ibi: *aquellas mugeres cuyos maridos fueren muertos, queden en los Monasterios, y si alguna quisere casar, digalo á el Maestro, &c.* ubi Didac. de la Mota n. 16. inquit: *Esto se ha de entender, y entiendo en las Nupcias primeras, y segundas, y las demás: ac ita virtus privilegiorum Regulæ, & statutorum Ordinis S. Jacobi ussu, & observantia interpretata est, quod de licentia Magistri possint Religiosi Milites primas, secundas, & ultiores nuptias contrahere. Et confirmatur: quia dispensatus in voto castitatis, aut Reli-*

gionis ad contrahendum Matrimonium, vi talis dispensationis potest non semel, sed iterum, ac iterum contrahere, si dispensatio absoluta est, ut in casu nostro: secus si limitata ad semel contrahendum, ita Sanch. lib. 8. de matrim. disput. 31. & cum eo Dian. p. 5. tract. 14. resol. 30. quos refert, ac sequitur Pelliz. in manual. Reg. tom. 2. tract. 8. cap. 3. n. 235. contra Henric. & Ochogav. relatos à Diana ubi sup.

4 Et ejusmodi licentiam non esse extorquendam per Fratres Milites à Magistro decrevit Innocent. Pap. III. in Bulla, quæ affertur à Mota in Bullario lib. 1. cap. 4. §. 9. ibi: *Innocentius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilecto Filio Magistro Militie S. Jacobi, salutem, &c.* & infra: *Cum igitur in Ordine Militie S. Jacobi, jam contractum ante factam professionem matrimonium toleretur, & post etiam ex Magistri licentia contrahi permittatur, quidam de Fratribus ipsis sicut te, significante didicimus ex his occasione fumentes à te deducendis uxonibus nituntur indulgentiam extorquere, quæ si passim daretur, in detrimentum domus, non modicum redundaret. Nos igitur indemnitati domus tibi comisse paterna sollicitudine præcavere volentes, authoritate presentium inhibemus, ne aliquis Fratrum ejusdem Ordinis, à te vel Successoribus tuis, contra Regulam vestram licentiam extorqueat contrahendi, ita ut eadem Regula firmiter observetur. Nulli ergo, &c.*

5 Sed prædicta statuta gravem difficultatem continere ait Doctor Ramirez in tract. de confirmat. Ordinis S. Jacobi cap. 13. nam in l. titia 134. ff. de verb. obligat. decernitur, quod dispositio, quæ impedit libertatem Matrimonii, maxime si fuerit apostita poena, censetur contra bonos mores, & est ipso jure nulla: quod etiam habetur in cap. gemma de sponsal. & faciunt alia jura quæ allegat prædictus Author, qui quatenus statutum illud contineat poenam poenitentiae unius anni,

anni, ibi: *de un año, ó otra mayor*, & ibi: *que pierda el oficio de Trece*, affirmat contra se habere quasi totum jus Civile, maxime *l. cum tale §. rescriptus l. heres meus §. fin. ff. de condit. & demonstr.*

6 Ad primum autem de licentia Magistri requisita ad contrahendum matrimonium dicit, nullo modo, hoc opponi libertati matrimonii, si ad vertatur in contrahendo matrimonio valde esse laudabile, si contrahatur coram Populo, & in conspectu Dei, & Ecclesiæ *cap. cum inhibitis de clandestin. dispensat.* & quod fiat cum maturo consilio parentum, & propinquorum *l. 1. ff. de ritu nupt. l. Paulus 11. ff. de statu hom. l. nec filium 12. l. si in conjunctione C. de nupt. cap. 1. de sponsatione impuberum*: & ratio potissima est, quod parentes semper capiunt optimū cōsiliū pro liberis *l. ne in ea 22. §. ult. ff. ad l. jull. de adulter. nec matrimonia desinunt esse libera*, eo quod contrahantur cum benedictione coram Populo cum consilio, & approbatione propinquorum, ut docet Palat. Rub. *in cap. per vestras notab. 3. §. 2. pag. 425.* Petrus Ledesm. *de matrim. q. 47. art. 6.* Rod. Suar. *in l. 2. tit. de los casamientos lib. 3. fori*, qui concludunt matrimonia esse libera, & non contradicere quod contrahantur cum benedictione coram Populo cum consilio, & approbatione propinquorum: & hoc solum disponunt Bulla, & Regula suprà relatæ, quæ nullo modo contradicit libertati matrimonii, sed potius adjuvat.

7 Verum ego in casu nostro considero, obligationem, quæ est in Militibus horum Ordinum prætendi à suo Magistro licentiam ad matrimonium contrahendum, non esse contra libertatem matrimonii; moveor: quia Fundatores Ordinis S. Jacobi in sui Ordinis fundatione quædam capitula pro se, & futuris Militibus condiderunt, quæ confirmata, & approbata fuerunt per Pontificem Alexand.

III. in Bulla Confirmat. Ordinis, & continetur in Regula quorum capitulum fuit unum, quod Religiosi Milites, qui matrimonium contrahere vellent, id facerent ex licentia Magistri, ut *sup. n. 6.* modo infra exponendo: at negari non potest, quemquam posse facere votum non ineundi matrimonii, nisi de alicujus tercii licentia, absque eo, quod id adverteretur liberati matrimonii, ut docet Thom. Sanch. *de matrim. tom. 3. lib. 9. disp. 35 n. 16.* id quod votum virtualiter emitit Religiosus Miles, qui in sua professione promittit vivere secundum præfatam S. Jacobi Regulam, in qua capitulum illud continetur, ac ideo sponte voluit suæ libertati contrahendi matrimonium absque dicta licentia renuntiare.

8 Unde etiam provenit responsio secundi dubii de poena impossita in dictis statutis: cum enim impossita sit ad implementum illius quod in Bulla, & Regula continetur, nullo modo contradicit libertati matrimonii; sed potius adjuvat observationem dictæ Regulæ, saltem quoad secundas nuptias, ut infra exponemus.

9 Quod si adhuc Religiosus Miles non petita licentia Matrimonium contrahat, videtur, non ideo peccare mortaliter seclusis scandalo, ac contentu, ac ita tenent Magister Isla *in Regula S. Jacobi in proem. ubi de voto castitatis*, Didacus Mota *in d. Regula cap. 20.* Suar. *ubi sup. n. 20. sine*, & *n. 21.* vide infra tract. 10. q. 3.

10 Quoad validitatem matrimonii absque Magistri licentia contracti validum esse censemus: quia neque per Bullam Alexand. III. nec per Regulam superius relatas, nec per Ordinis statuta invalidum esse demonstratur: imo cum Magister in statutis poenam imponat non possenti licentiā ad matrimonium ineundū, ea poena contentus censetur, ut non

non valeat dici matrimonium esse absque ejus licentia contractum, esto, quod aliunde invalidum fuisset, quod negamus: & confirmatur, quia prædictæ Bulla, & Regula licentiam Magistri poscentes non respiciunt substantialia matrimonii, sed accidentalia, honorem scilicet, & splendorem Ordinis, ut indicatur in Bulla Innocent. III. sup. relata, ibi: *Et si passim daretur in detrimentum domus, non modicum redundaret*, & expressius in ante dicto statuto, ibi: *Declarando quien es la muger, con quien se quiere casar, porque segun su calidad Nos proveamos lo que fueremos servido, teniendo cuenta en la honra, y authoridad de la Orden*, & hoc præfertim in primis nuptiis, in quibus, nec per Bullam, nec per Regulam licentia Magistri exigitur, ibi: *Qui contineri nequiverit conjugii forciatur, & servet inviolatam fidem uxori, & uxor viro ne tori conjugalis continentia violetur*. Sic in prædicta Bulla, quæ agens de secundis nuptiis, prosequitur dicens: *Si autem viri præmortui fuerint, & relictæ uxores, quæ Ordinem susceperunt, nubere voluerint, denuntietur hoc Magistro, sive Commendatori, ut cum illius conscientia, cui mulier ipsa vult, nubat: tantum in Domino*; quod etiam de viris intelligitur observandum, una enim utrique lege tenentur, & de his secundis nuptiis loquitur etiam Regula, ubi sup. & quamvis ullus, & observantia tam in primis, quam in secundis nuptiis exigant Magistri licentiam, hoc vi statutorum Ordinis procedit, quæ nec invalidant matrimonia, quæ sine licentia Magistri contrahuntur; nec illa invalidare potuerunt, ac ita intelligenda sunt, quæ cum Suar. Mota, & Ramirez adduximus sup. num. 5. & 6. Vers. addo: quod de Militibus Jacobæis hucusque in præsentis q. diximus, intelligimus etiam de Equitibus Calatravæ, & Alcantaræ, qui-

bus Paulus P. III. indulgit, quod possint uxores ducere ad instar Jacobæorum Militum, & secundum eorum Regulam; ac ita in suis diffinit. libris habetur Calatravæ tit. 29. cap. 2. Alcantaræ tit. 29. cap. 4.

11 Sed an possit denegare Magister alicui Religioso Militi licentiam contrahendi matrimonium, cum qua contrahere capit? Respondeo, non posse quoad inducendam nullitatem matrimonii sine licentia contracti; secus quoad incurrendas poenas in libris stabiliment. & diffinit. impossitas, & alias arbitrio Magistri imponendas, & hoc maxime in primis nuptiis, ob nuper superius dicta. Confirmatur: quia statutum disponens, quod inter homines diversarum terrarum non contrahatur matrimonium sub certa poena, non valet quoad annullandum matrimonium, valet tamen ad hoc; quod contra facientes incurrant poenas, sic docet Barth. in l. edicimus C. de murilegulis lib. 11. Bald. in l. 1. §. jus naturale ff. de just. & jure.

An valeat professio Religiosi Militis sine licentia sua uxoris facta.

SUMMARIUM.

Miles conjugatus debet emitte professioem de licentia sua uxoris in scriptis habita; aliter nulla professio, ut de facto contigisse refertur.

QUÆSTIO IV.

Conjugatus, qui Ordinem aliquem ex his ingreditur, debet habere licentiam suæ uxoris, de qua licentia tempore dationis habitus interrogatur, & de Religioso, qui illi habitum imponit, petitur, ut habetur in libris stabiliment. diffinit. horum Ordinum: licentia autem prædicta in scriptis trahenda est, & de illa in actibus, & testi-

timoniis fides danda est: nam si de ea in actibus, & testimoniis non appareat, poterit Religiosus Miles etiam post professionem dicere de ipsius professionis nullitate ex illo defectu: ut jam de facto accidit in persona cujusdam Religiosi Militis vocati D. Conzalo Garcia de Haro. ut constat ex quadam scriptura authentica, quæ posita est in lib. origin. S. Jacobi Ordinis lib. 2. cap. 24. ubi inter alia dicitur: *Maestre, Señor, me disteis el habito de la dicha Orden de Santiago, el qual yo tomé, è recibí de vuestra mano, è fice profession, è vos prometí obediencia segun los estatutos, è regla de dicha Orden, è despues, Señor, con mal seso arrepentime, y procuré, è fiz con mi muger trato, que se querellasse à el Papa diciendo, que yo habia tomado el habito de la Orden de Santiago sin su licencia, y que ella no consentia, porq me tirasse el habito, y me pudiesse tornar seglar como antes, sobre lo qual el Penitenciario mayor de el Papa, por mandado especial de el Papa, escribió à el Obispo de Jaén sus letras Apostolicas, con que si assi era como mi muger decia, que me tirasse el habito, y ficiesse vida con mi muger como de antes, y no fuesse obligado à la dicha Orden, ni à vos, que erades mi mayor Señor, è mi Maestre: è agora Señor porque yo procuré esto falsamente en muy grande daño, y perjuicio de mi alma, è de mi cuerpo, è veo que ando en sentencia de excomunion, è so Apostata, por ende ruego agora à la vuestra merced, y misericordia, que me querades perdonar por amor de Dios, è tornarme à mi habito.* Sed omne id excluditur quomodocunque consensus uxoris sit in receptione habitus sui conjugis: & quia casus iste raro, aut nunquam accidere potest, eum non examinamus: si tamen occurrat, videatur Gonzal. in Regul. 8. Chancell. gloss. 47. per totam, tenentur Milites multis temporibus separari ab uxoribus, ut Militie intersint, & uxores hoc patientes ferre; de quo debent à principio admoneri ante matrimonium, si viri jam Religiosi sint, vel

postea, quando consentiunt, ut Religiosi fiant, Suar. tom. 4. de Religione lib. 1, cap. 4. n. 18.

An per professionem in aliquem horum Ordinum matrimonium ratum non consumatum dissolvatur.

SUMMARIUM.

Matrimonium ratum tantum non dissolvitur per professionem Militum Fratrum Laicorum; secus per professionem Clericorum, ac Monialium horum Ordinum. n. 1. & 2.

QUÆSTIO V.

I R Espondeo per Monialium, & Clericorum dictorum Ordinum sub clausura viventium professionem dissolvi matrimonium ratum non consumatum, cum solemnis sit eorum professio; sic docet Thom. Sanch. monens in hoc convenire omnes lib. 2. de matrim. disp. 18. n. 7. & eadè ratione idem tenet ibi n. 8. de professis in Ordine S. Joannis Hierosolimitani: & eandem sententiam tenet Navarr. Corduv. Ledesm. Man. Rod. & alii per Thom. Sanch. ubi sup. idem Manuel. Rod. qq. Reg. tom. 1. q. 1. art. 7. & tom. 3. q. 1. art. 6. Mirand. q. 27. art. 6. Hieron. Rod. resol. 28. n. 10. Gracian. discept. forens. tom. 3. cap. 457 n. 25. & tom. 5. cap. 880. n. 4. Portell. de dub. regul. verb. matrim. n. 5. & in respons. moral. p. 3. cas. 9. n. 4. Basil. ubi sup.

2 At vero per professionem Religiosorum Militum, qui Matrimonium contrahere possunt, matrimonium ratum non dissolvi tenet Stephan. Gracian. ubi sup. tom. 3. cap. 457. num. 25. Thom. Sanch. de matrim. Man. Rod. & alii, quos allegat, & sequitur Hieron. Rod. d. resol. 28. n. 10. Barbosa. de jure Eccles. lib. 3. cap. 7. n. 32. Portell. ubi sup. n. 5. Dian. p. 3. tract. 2. resol. 30 vers. 5. notandum est. Basil. ubi sup. d. q. 2. §. de quibus.

An vovens intrare Religionem satisfaciat, si ingrediatur aliquem horum Ordinum.

SUMMARIUM.

Satisfacere voto ingrediendi Religionem, eum, qui Ordinem Militarem Clericorum, aut Monialium, non verò Laicorum, intraverit, sicut, & qui ingrediatur Ordinem S. Joannis, tenent alii qui contra aliter oppinantes. n. 1. 2. & 3.

Non satisfacere tali voto, qui ingreditur Religionem Equitum S. Jacobi, & similium, tenent alii contra Basil. qui contrarium asserit, eo quod in illis verificetur essentialiter status Religionis. n. 4. & 5.

QUÆSTIO VI.

1 **R**espondeo satisfacere ingrediendo Religionem Clericorum dictorum Ordinum in communi viventium, sic resolvunt Corduv. in summ. q. 148. Sanch. in decalog. lib. 4. cap. 16. n. 12. Man. Rod. in summ. 2. tom. cap. 95. n. 8. Hieron. Rod. resol. 140. n. 3. ducuntur: quia veram vitam Regularem in Cœnobiis instar aliorum Religiosorum ducunt.

2 Si autem iste vovens ingrediatur Religionem Equitum D. Joannis, voto non satisfacit: quia communiter Religionem promittens intendit statum viventium in communi, & alienum à tumultu, & faustu, ac curis secularibus, sic tenent Corduv. Thom. Sanch. & Hieron. Rod. n. precedent. allegati Portell. in dub. Reg. in addit. verb. Religiosus n. 4. Faust. in thesaur. Relig. lib. 1. q. 187. n. 3. Vech. in prax. Novitiorum disp. 10. dub. 2. n. 4. & hæc sententia est satis probabilis.

3 Sed contrariam sententiam, nempe satisfacere voventem, si dictam Religionem ingrediatur, tenent Aragon. in 2. 2. q. 88. art. 11. Man. Rod. 2. p. summ. cap. 97. n. 8. Azor. tom. 1,

lib. 13. cap. 6. q. 4. Ferdinand. in examine Theolog. Moral. p. 3. cap. 9. sect. 11. §. 18. n. 10. Hieron. Cened. de p.upert. Relig. dub. 10. n. 6. Barbof. de appellati-
va verbor. utriusque juris signif. appellat. 233. n. 8. & de jure Eccles. lib. 3. cap. 7. n. 30. & hanc sententiam non minus probabilem esse quam contrariam dicit Dian. resol. moral. p. 2. tract. 16. resol. 38. & probabilem etiam vocant Faust. & Vech. ubi sup.

4 Quod si promissor intraverit in Religionem Equitum S. Jacobi, & similium, non adimplet: quia nomen Religionis stat pro potiori significato, & magis usitato, vide licet pro Religionibus, quæ verè, & absolute Religionis sunt, quare hanc sententiam tenet Sot. de just. lib. 7. q. 5. art. 3. Arag. 2. 2. q. 88. art. 11. Man. Rod. in summ. 2. p. cap. 97. n. 8. Azor. instit. moral. lib. 13. cap. 3. q. 2. tom. 1. Faust. ubi sup. q. 186. Barbof. d. cap. 7. n. 30. Thom. Sanch. tom. 2. lib. 4. decalog. n. 11. Portell. de dub. Regul. verb. matrimonium n. 5. fin. & in respons. moral. p. 3. cas. 9. n. 4. Hieron. Rod. d. resol. 140. n. 13. Gracian. ubi sup. tom. 5. cap. 80. n. 4.

5 Sed contrariam sententiam tenet Basil. de impediment. cas. 27. q. 2. §. 4. p. 40. dicens: Dico primum, illos esse Religiosos tam viros, quam fœminas adeò, ut qui votum de suscipienda Religione emisserint, satis illud adimpleat, si eum Ordinem, sive vir, sive fœmina suscipiat, nisi forte aliud in mente habuerit quando vovit, cum ad substantialiter statum Religiosum constituendum nulla requiratur in votis solemnitas. Hæc Basil. quem refert, & sequitur Dian. & hanc opinionem menti teneri commendat, tanquam novam, & à viro sapientissimo emanatam in opere
moral. p. 2. tract. 16.
resol. 38. sive.

In quo votum castitatis consistat, & an sit contra votum castitatis conjugalis non solum accesus turpis cum aliena, sed etiam intemperatus usus cum uxore propria.

SUMMARIUM.

Religiosus Miles ad alienam turpiter accedens committit peccatum sacrilegii, ita necessario in confessione exprimendum, pariterque à complice, eo quod sit contra castitatem conjugalem promissam. n. 1.

Votum castitatis conjugalis includit in se, & à vovente excludit omnem usum intemperatum propriae uxoris quem que Miles exercuerit, habet præter peccatum lethale circumstantiam sacrilegii; que an sit propriè sacrilegium cadens sub voto castitatis, remissivè. n. 2. & 3.

QUÆSTIO VII.

Respondeo Religiosum Militem ex vi suæ professionis teneri castè vivere, & ad alienam non accedere, & cogi posse, & debere à suo Magistro ad id servandum, & qui contra istam conjugalem castitatem Deo dicatam faciunt, sacrilegi sunt, committuntque peccatum sacrilegii oppositum Religioni. Unde cum Religiosus Miles professus sua peccata Sacerdoti confitetur, tenetur dicere se esse Religiosum professum, & mulier cum Religioso professu accubuisse, ambo enim egerunt contra sanctitatem, & castitatem voto solemnè Religionis Deo dicatam, & sacratam. Ita tenet Magister Isla in *Regul. S. Jacobi fol. 15.* & ibi Ayala, & Mota, *cap. 20. n. 9.* & de *fundatione dicti Ordinis lib. 2 §. 23. n. 6.* & alii communiter, quos refert, & sequitur Dian. *p. 3. tract. 2. res. fol. 30.* Lezan. *de dub. reg. cap. 5. n. 11.* Machad. in *summ. tract. 2. lib. 5. cap. 4. tract. 2. doc. 5. n. 2.*

2 Religiosus Miles licet in professione simpliciter castitatem conjugalem

lem promittat, tamen prudenter intelligitur de castitate conjugali proportionata tali statui, ac persone, quæ castitas non solum includit abstinentiam ab omni vago concubitu, & ab omni turpi delectatione ad illum pertinente, sed etiam debitam moderationem in usu propriæ uxoris convenienter ad finem talis status. Votum etiam castitatis conjugalis licet non prohibeat usum castum propriæ uxoris, impedit nihilominus omnem usum intemperatum illius, & sic omnis usus uxoris propriæ, vel contra debitum Ordinem, aut modum, aut propter solam voluptatem est contra votum castitatis, licet sit magis, vel minus grave peccatum pro ratione materiæ, juxta quam ratiocinandum est, an sit mortale, vel veniale: in quo Didac. de la Mota ubi sup. *n. 9.* ait. *Y si el Freile Caballero fuere casado, caerà en las mismas culpas cometiendo lo dicho, y mas otra de ser casado, porque por razon de el dicho voto toda cosa carnal, è illicita le està prohibida, y solo le es licito tenerla con su muger, y esto que sea conforme à la lei de el Matrimonio, porque si se excediesse el no guardar el Orden natural, como si se impidiesse el fruto de la generacion, pecaria mortalmente como otro qualquier casado, y mas la circunstancia de el sacrilegio ya dicha.*

3 Sed circumstantia ista licet pertineat ad perfectionem, & ad Regulam, & convenientem modum Religionis, non cadit sub proprium votum castitatis, ita ut talis circumstantia sit propriè sacrilegium, aut majus peccatum, quam sit illud, ad quod obligat talis regula; vi deatur Suar. *tom. 4. de Relig. lib. 1. cap. 4. n. 20.* & 21. *tract. 9.* Quid autem in hoc, & in aliis præceptis Regulæ valuerit consuetudo, & prioris status mutatio, vide sup. in hac *p. 2. tract. 1. q. 1. per tot.* & *tract. 3. q. 3.*

An virtute Bullæ Cruciatæ possit per Confessarium commutari votum horum Ordinum.

SUMMARIUM.

Confessarium virtute Bullæ Cruciatæ posse commutare vota Militum horum Ordinum, tenent aliqui contra alios: certum tamen, votum castitatis conjugalis, etsi per se non reservatum Papæ, ab hoc dispensari tantum posse, quoties annexum est statui Religioso. n. 1. & 2.

QUÆSTIO VIII.

Affirmativè respondet Sotus lib. 7. de just. q. 5. art. 3. Arag. 2. 2. q. 88. art. 11. ducuntur: quia hi Ordines Militares non sunt propriè, & simpliciter Religiones. Sed contrariam sententiam tenet Lop. in tract. conscient. p. 2. cap. 9. ad finem Dian. tract. 11. de Bulla Cruciat. resol. 78. ubi, quod semper hanc sententiam tenuit, sed quia probabilis est opinio, quæ tenet hos Milites non esse vere, & essentialiter Religiosos, existimat posse confessarium virtute Bullæ Cruciatæ commutare votum Religionis S. Jacobi, & similium: quia ut confessarius, virtute dictæ Bullæ, vel alicujus jubilei possit commutare aliquod votum satis est, quod sit sub opinione, an sit reservatum, quod (ait ille) accidit in hoc casu. Et idem loquens de Episcopo docet Thom. Sanch. de matrim. tom. 3. lib. 8. disp. 9. n. 16. & in decalog. tom. 2. lib. 4. cap. 40. n. 73.

2. Verum est tamen, quod quamvis votum castitatis conjugalis non sit secundum se reservatum Papæ, utpote castitatis partialis, sicut probat Sanch. lib. 8. de matrim. disp. 9. n. 7. id tamen limitatur ab eodem Sanch. lib. 4. moral. cap. 40. n. 50. nisi id votum auctoritate Pontificis sit annexum statui Religioso, quomodo re vera est in casu nostro: tunc enim cum tale vo-

tum sit necessario requisitum ad illum statum Religiosum, & sit quasi solemne, non potest dispensari ab ullo inferiore Pape sic docet Pelliz. tom. 1. tract. 4. cap. 3. n. 113.

An filii Religiosorum Militum professorum extra matrimonium habiti, sint sacrilegi, an verò naturales.

SUMMARIUM.

Filios horum Militum professorum extra matrimonium habitos, ut sacrilegos egere dispensatione particulari ob hoc ad obtinendum id, quod sacrilegis non permittitur, tenent AA. aliqui, & favent aliqua Ordinis Jacobi stabilimenta. num. 1.

Filii horum Militum professorum habiti ex ea, cum qua matrimonium tunc contrahere poterant (de quibus loquitur) naturales censendi, & non sacrilegi quoad effectus civiles, & ita decisum: idemque de habitis ex vili persona, cum qua matrimonium absque dispensatione contrahi non poterat. n. 2.

3. Prædicti Filii, quævis eorum Patres sacrilegium commiserint, naturales etiam quoad effectus spirituales jure Canonico censeri debent, cum, & tales reputentur geniti filii per votum simple castitatis; & sit satis stabilimentis contrariis superius allatis. n. 3. 4. & 5.

QUÆSTIO IX.

Filios Militum horum Ordinum professorum extra matrimonium habitos, etiam si tempore conceptionis, seu nativitatis eorum parentes matrimonium contrahere absque ulla dispensatione possent, sacrilegos esse, tanquam à patre Religioso genitos, tenet Man. Rod. qq. neg. tom. 1. q. 13. art. 2. Villalob. 2. p. summ. tract. 35. disc. 10. n. 7. Hieron. Rod. in comp. qq. regul. resol. 76. n. 3. *Mota de confirmat. Ordin. S. Jacobi lib. 2.*

cap. 2. §. 23. ex n. 2. & apud ipsum §. 29 n. 32. Molin. quem etiam refert, & sequitur Dian. p. 3. tract. 2. resol. 30. vers. 2. filios, ibi: Los hijos de los Caballeros de Santiago, que engendraron fuera de matrimonio, son sacrilegos, y para que se dispense con ellos para algunas Dignidades, o para professar alguna Religión, para lo qual son inhabiles por los Sacros Canones, es menester particular dispensacion, nombrando esta circunstancia. Et dictus Mota adducit aliqua stabilimenta Ordinis S. Jacobi de anno 1503. ubi fuit distinctio de filiis illegitimis habitis ante susceptionem Religionis, & post Religionis susceptionem, quod hi ad nullam hæreditatem admittantur, & quod excluduntur à receptione habitus dicti Ordinis tales filii, nisi ex Apostolica dispensatione.

2 Verum est tamen, quod licet in presenti Frater Miles professus sacrilegi peccatum committat, & filii ab eo extra matrimonium geniti sacrilegi censeantur; non tamen intelligendi sunt de quibus in jure sacrilegi dicuntur, maximè, quoad effectus civiles, & temporales; eo quod parentes eorum tempore conceptionis, seu natiuitatis absque ullo impedimento matrimonium contrahere poterant juxta leg. 11. Tauri, que est hodie l. 9. tit. 8. leg. 5. recop. ac ideo naturales esse dicendum est, ut tenet Joann. Gutier. lib. 2. q. 111. dicens, sic obtinuisse in Consilio Regali in gravissima causa, Acebed. in l. 7. tit. 8. lib. 5. recop. n. 52. & in l. 9. n. 6. ubi quod hoc procedit in filiis illegitimis dictorum Militum etiam habitis in vilibus personis, cum quibus absque Pape dispensatione matrimonium contrahere poterant; & in Supremo Regio Senatu asserit sic eum vidisse iudicatum, & admissos filios naturales in Majoriam patris Militis de Alcantara: idem Acebed. in conf. 24 n. 32. & 33. D. Ferdinand. Pizarr. in suo discursu. Apologet. fol. 222. n. 93. Man. Rod. tom. 1. summe in 2. edit.

Tom. II.

cap. 132. n. 1. Thom. Sanch. conf. mor. tom. 2. lib. 4. cap. 3. dub. 3. n. 5. Barbof. de jure Eccles. lib. 3. cap. 7. n. 38. ubi quod tales filii per subsequens matrimonium legitimantur; id quod tenuit Man. Rod. n. precedent. allegatus, & minus bene intellectus à Mirand. in man. reg. tom. 2. q. 2. art. 9. Hieron. Rod. in antecedent. n. citatus, Cevall. pract. qq. comm. q. 796. n. 29. & 30. ubi quod tales filii succedent matri.

3 Dixi prædictorum Militum filios, ut prædiximus, habitos non sacrilegos, de quibus in jure, sed pure naturales esse censendos, saltem quoad effectus civiles, & temporales: quod etiam videtur dicendum quoad effectus spirituales: jure enim canonico receptum est universim eos dici filios naturales, qui tempore conceptionis, seu natiuitatis parentes eorum absque ullo impedimento poterant matrimonium contrahere: ita ex Panorm. Cobarruv. & aliis observat Molin. de just. tom. 1. tit. 2. disp. 165. n. 6. Cum ergo jure canonico filii horum Militum, ut prædiximus, habitus, naturales habeantur, eo quod parentes eorum tempore conceptionis, seu natiuitatis dictorum filiorum matrimonium poterant contrahere, sequitur ipsius met juris Canonicis effectuum capaces censendos esse. Præterea probabiliter teneri potest dictos Fratres Milites non esse vere Religiosos, ut tenent plures, quos allegat Dian. tom. 3. tract. 2. resol. 64. & cum aliis asserit in 2. tom. tract. 13. resol. 1. & amplecti potest probabilis opinio, etiam relicta probabiliori, & magis tuta.

4 Nec obstat votum conjugalis castitatis: quia etiam filii geniti post simplex castitatis votum naturales sunt, ut tenent Lara de aliment. l. si quis à liberis n. 93. ff. de liber. agnosc. Molin. 1. tom. de just. tract. 2. disp. 167. n. 8. sine, Thom. Sanch. de matrim. tom. 1. lib. 1. disp. 2. n. 8. & si parentes contra votum castitatis emissum peccarint.

T 2

Ad

5. Ad statuta, quæ adduxit Didacus de la Mota ex lib. stabiliment. Ordinis S. Jacobi, dic, illa in sequentibus Capitulis generalibus dicti Ordinis à curatius fuisse examinata, & veritate comperta, non amplius fuerunt in scriptis redacta; fortassis: quia in l. 9. Tauri (ex quibus recedendum est) tit. 8. lib. 5. nova recop. omissa fuit particula illa, ò Freiles, de qua in l. 9. Tauri, ex quibus recedendum est à medio, quod ex duobus extremis in proposito dubio deducit Mirand. in man. Prælat. tom. 2. q. 2. art. 9. dicens tales filios non esse simpliciter naturales, sed necessitate sunt sacrilegi, ut alii exorti ex concubitu adulterino, sive in cestuoso, ac totaliter sacrilego: nam ut probavimus, dicendum est censendos esse simpliciter naturales, quoad effectus tam jure civili, quam canonico ad filios naturales spectantes, itaque sacrilegium istud à parentibus commissum solum peccatum sacrilegii producit.

TRACTATUS X.

DE PAUPERTATE RELIGIOSA Militum horum Ordinum.

SUMMARIUM.

Claritatis gratia apponuntur formulae profitendi à Militibus S. Jacobi, Calatrava, Alcantara, ac Montesia; professioneque varias esse juxta varia Ordinum instituta, & sub promissa obedientia Regulari castitatem, & paupertatem comprehendere dicitur. n. 1. & 2.

In Ordine Jacobæo Fratres Clerici sub Regula S. Augustini, & Fratres Laici sub S. Jacobi Regula vivere, sicque difformitatem dari videbitur; certum tamen utrasque expresse sub una, virtualiterque sub altera profiteri, ut ex professionibus patet, Bullisque, Regula, ac statutis. n. 3. 4. & 5.

Ex capitulationibus inter Canonicos

Regulares Milites Jacobæos factis, unum Religionis corpus coaluit sub Regula S. Augustini modificata in plerisque, tam quoad Clericos, quam quoad Laicos per Regulam S. Jacobi (& dantur exempla) & hunc sub ista forma Ordinem Papa, qui dat esse Religionibus, approbavit. n. 6. 7. 8. & 9.

Idem simili respectu predicandum est de Ordinibus Calatrava, & Alcantara Regule S. Benedicti additis; Clerici tamen Jacobæi ex unione cum Militibus, Canonorum essentiam, ut & nomen non amiserunt. n. 10. & 11.

QUÆSTIO I.

UT apertius in tractatione proposita procedamus, libuit præmittere formam profitendi à Religiosis Militibus observatam juxta uniuscujusque Ordinis Regulam.

Forma professionis pro Militibus S. Jacobi.

Yo N. me ofrezco, y doi à Dios, y à Santa Maria, y à el Bienaventurado Apostol Señor Santiago, y pro, meto obediencia à el Rei nuestro Señor como Administrador perpetuo de la Orden de Santiago por autoridad Apostolica, ò à el Maestre, ò Maestres, Administrador, ò Administradores, que por tiempo fueren de la dicha Orden canonicamente entrantes, y hago voto, y prometo de vivir en castidad conjugal, y sin propio, segun la regla, privilegios, y establecimientos de la dicha Orden, hasta la muerte. Digalo el Prelado: Nos vos recebimos por nuestro Hermano.

Forma profitendi Militum Calatrava.

Yo N. hago profesion à Dios, y à vos (si fuere Maestre) y si otro, en su lugar, diga al Señor Maestre, y à vos, que est ais en su nombre, y

, prometo obediencia, y castidad (si sunt Equites, addunt *conjugal*) y vir sin propio segun la Regla de San Benito, estatutos, y privilegios de la Orden, y Caballeria de Calatrava de la Orden de el Cistèl.

Forma profitendi Militum Alcantara.

, Yo N. Caballero de la Orden de Alcantara, hago profersion à Dios, y al Señor Maestre, y à vos que estais en su nombre, y os prometo obediencia, y castidad conjugal, y convertimiento de mis costumbres, de bien en mejor por todos los dias, de mi vida hasta la muerte, segun la Regla de San Benito, y manera de vivir concedida à esta Orden de Alcantara.

Forma profitendi Militum Montesia.

, Yo N. hago profersion à Dios, y à vuestra Señoria, y prometo obediencia, y convertimiento de mis costumbres de bien en mejor hasta la muerte, segun la regla, estatutos, y privilegios de la Sta. Religio de Montesa, y Milicia de Calatrava de el Orden de el Cistèl.

2 Ad has profitendi formulas sciendum est, non esse eandem professionis formam in omnibus Religionibus, sed variam juxta varia Ordinum instituta: quandoque enim proficiens promittit se servaturum Regulam, quandoque obedientiam secundum Regulam, quandoque dicit se professionem facere, exprimendo tria vota substantialia Religionis, quandoque promittit stabilitatem, & conversionem morum, perpetuam continentiam, carentiam proprii, & obedientiam secundum Regulam S. Augustini, quandoque promittit stabilitatem, & conversionem morum secundum Regulam S. Benedicti, quandoque promittitur solum obedientia secundum Regulas, & constitutiones proprii Ordinis, nul-

Thom. II.

la mentione facta castitatis, aut paupertatis: circa quas proficendi formas sciendum est, quod sub promissione expressa obedientiae regularis comprehenditur etiam paupertas, & castitas, utpote, quæ continentur in Regula: ita docent Man. Rod. 2. tom. summ. cap. 8. n. 13. Azor. lib. 12. institut. moral. cap. 4. q. 2. Man. Rod. summ. verb. Religio n. 18. Sanch. in decalog. lib. 5. cap. 3. n. 3. Suar. de Relig. tom. 3. lib. 6. cap. 2. num. 13. Pelliz. tom. 1. tract. 3. cap. 1. n. 8.

3 Hic quasi necessarium visum est mihi annectere; nempe, quod in Ordine Jacobeo Fratres Clerici, & Fratres Milites Laici sub diversis Regulis videntur profiteri; illi sub Regula S. Augustini; isti sub S. Jacobi Regula, quod, & duas, ac diversas Regulas intra eundem Ordinem habere, videtur inducere difformitatem, & absurditatem, cum in uno eodemque officio non debeat dispar esse professio. Cap. in nova actione 16. q. 7. nec rationi congruit, ut homines, qui disparis sunt professionis, vel habitus, in eodem Ordine socientur, element. 1. de elect.

4 Respondeo: verum esse, quod Fratres Clerici Jacobæi profitentur, sicut, & Fratres Milites utramque Regulam cum proportionem ad suum statum, Fratres Clerici sub Regula S. Augustini vivere profitentur expressè, ibi: *Yo hago voto, y prometo de vivir en castidad, y sin propio segun la Regla de San Agustin.* Nam cum ante unionem cum Fratribus Laicis fuissent Canonici Regulares S. Augustini in unione, essentielle nomen Canoniorum S. Augustini, & Regulam retinuerunt; modo tamen statim exponendo, & in Conventibus Ordinis, in unaquaque hebdomada die veneris legitur, & in proemio dicitur Regula Apostolica S. Augustini Patris nostri instaurata, sub qua militant Clerici nostri habitu Clericali, & rubra S. Jacobi de Spatha insigniti: profitentur etiam ipsi

Canonici Clerici Militares, tacite, vel virtualiter, nisi potius dicam expresse, Regulam Ordinis Jacobitani cum proportionem ad suum statum, & cum modificationibus infra referendis: nam cum dicant in professione, *so Regla de San Agustín*, addunt, ibi, *y constituciones de los Freiles Clerigos*: quæ quidem constitutiones magna ex parte in Regula S. Jacobi, & in Bulla approbationis Alexand. III. Ordinem, & Regulam confirmantis continentur, ut ex ipsismet Bulla, & Regula apparet; quæ tam cum Clericis Fratribus, quam cum Fratribus Laicis loquuntur, & in statutis Ordinis, præfatis Clericis injungitur, ut pœnes se Regulam S. Jacobi habeant, quam legant, & discant, ut sciant, quod illos oporteat facere, & observare, & in visitatione interrogantur, ibi: *Lo octavo se le pregunte, si lee, y ha leido tres veces a el año la Regla de la Orden, & si por dexarla de leer está ignorante de las cosas de ella, sin saber lo que es obligado ha hacer, y como ha de vivir segun Dios, y orden, y si tiene Regla, y reformation de la dicha Orden.* Unde in Refectorio singulis mēsis legi præcipitur. Confirmatur amplius: quia Ordinem, & Regulam S. Jacobi sub Regula S. Augustini Pontifex Alexand. III. confirmavit, ut dicemus inferius.

5. Fratres Milites Laici secundum Regulam Ordinis S. Jacobi vivere profitentur expresse, ibi: *Segun la Regla, Privilegios, y Establecimientos de la dicha Orden*; virtualiter tamen, & sub Regula S. Augustini, quam in unione cum Fratribus Clericis Canonicis susceperunt, vivere profitentur, ut judicatur in Bulla Approbationis, ibi: *Nobiles quidam viri in habitu, & conversatione Religionis, &c. suum Ordinem temperantes, ut etiam sint, qui conjugibus suis utantur*, quibus verbis ait Mota, *ubi sup. lib. 2. cap. 14. n. 7.* docuit Pontifex hos Milites S. Jacobi facere professionem sub Re-

gula S. Augustini, & n. 9. id probat, ex quam plurimis Pontificum Bullis dicentibus Ordinem S. Jacobi esse sub Regula S. Augustini, & potuit plures alias afferre: vix enim ulla poterit inveniri Ordini isti concessa, quæ hoc non fateatur, & dicat, ac ita tenent Navarr. *de reddit Eccles. q. 1. monit. 56. n. 4.* Tambur. *de jure Abbat. tom. 3. disp. 4. n. 94.* Radef. in Chron. sui Ordinis, & alii passim.

6. Ad declarationem, & intelligentiam prædictorum, sciendum est, hunc Ordinem S. Jacobi ex Fratribus Clericis, & Laicis sub Regula S. Augustini constitutum per capitulationes, & ordinationes in unione inter eos factas talem formam, & novum vivendi modum, unicuique statui Clericorum, & Laicorum respective accommodatum suscepisse, ut sine secundaria speciali Regula primariæ temperativa, & modificativa, modo inferius exponendo, & approbatione Pontificis firmitatem habere non potuerit; quare necessaria fuit quædam nova vivendi norma, & Regula secundaria temperativa, & modificativa primariæ Regule S. Augustini: ac ita factum fuit auctoritate Summi Pontificis Alexand. III. approbantis Regulam, & Ordinem S. Jacobi cum suis moderationibus sub Ordine, & Regula S. Augustini.

7. Itaque Regula S. Augustini per Regulam S. Jacobi temperata, & modificata fuit quoad Fratres Milites Laicos, restringendo votum castitatis absolutæ ad castitatem conjugalem, & in aliis non paucis constitutionibus, & institutionibus: ita ut circa hos Fratres Milites ferè dici potest eos Regulam S. Augustini materialiter tantum proficere, formaliter tamen vivere secundum Regulam S. Jacobi, Mota *ubi sup. n. 7.* ibi: *Factum est ergo unum corpus Religionis in una vita communi*

ni sub eadem S. Augustini Regula taliter quod respectu Fratrum Militum (ipsis exigentibus) autoritate Appostolica modificata est quibusdam constitutionibus, restringendo votum castitatis ad castitatem conjugalem, ut in Regula S. Jacobi expresse: quam Regulam S. Jacobi isti Fratres profitentur; modificata quoad hoc Regula S. Augustini, & ita profitentur Regulam S. Augustini modificatam; non enim destruxerunt eam, modificando castitatem ad conjugalem, sed temperarunt, & modificarunt.

8 Verum quoad Fratres Clericos temperata, & modificata fuit Regula S. Augustini per S. Jacobi Regulam, non quoad tria vota substantialia, sed quoad vivendi normam: non in omnibus, sed in pluribus actionibus, & operationibus, quæ in dicta S. Jacobi Regula, & Bulla approbationis reperiuntur. Unde Mota in expositione dictæ Regule cap. 33. inquit ibi: *Ansi, que propria, y verdaderamente son Canonigos Reglares, pero juntamente con esto tambien es verdad, que en el concierto, y union que hicieron el Maestre, y Caballeros, modificaron la Regla de los Canonigos Reglares, y el Papa que dà ser, y substancia à las Religiones la aprobò, y la modificacion fue obligarse à tener cargo de almas de los Caballeros, y de los Pueblos de la Orden, como tambien mostrar letras à los hijos de los Caballeros; modificaron tambien la Regla, y habito de los Canonigos Reglares con la recepcion de la Cruz en forma de espada en los pechos, &c. & infra: Porque aunque son Canonigos Reglares, empero estàn modificados, y comprehendidos dentro de Religion Militar insignitos, &c.*

9 Concluditur ergo, in Ordine S. Jacobi duas reperiri Regulas: primariam unam, & hanc S. Augustini: secundariam alteram, scilicet Ordinis S. Jacobi: ista modificativa, & temperativa primariæ, sub qua

cum suis moderationibus Regulam, & Ordinem S. Jacobi Pontifex Alexand. III. confirmavit, & approbavit, ut in Superioribus tentum est, ac multis Pontificum, & Authorum autoritate probatum: utramque Regulam profitentur tam Fratres Clerici, quam Fratres Milites Laici, modo hætenus explicato; nec in hoc difformitas poterit dari, nec induci ulla absurditas, præsertim, quia totum id factum fuit Sedis Appostolicæ autoritate, ut benè advertit Mota ubi sup. ibi: *Y el Papa que dà ser, y substancia à las Religiones la aprobò. Basil. de Leon in tract. de impediment. matrimon. caus. 27. q. 2. ubi agens de differentia votorum inter hos Fratres Clericos, & Laicos in fine concludit dicens; non est autem mirum una eademque professione quædam vota emitti solemnia, quædam minus solemnia, aut etiam simplicia: cum enim solemnitas ex Pontificis autoritate pendeat, magnam in eo varietatem pro suo libito potest constituere. Sic Basil. Unde licet potuit Pontifex Militiam S. Jacobi facere Ordinem, & Religionem distinctam, & separatam, tamen noluit, sed illam approbavit, & confirmavit sub Regula, & Ordine S. Augustini, ut advertit Mota sic intelligendus ubi sup. lib. 1. cap. 7. n. 3. dicens: Confirmò el Papa Alexandro III. despues de estas capitulaciones haciendo un cuerpo de Religion so la Regla de S. Augustin, porque aunque el Papa pudo hacer que esta Caballeria de Santiago fuese Orden, y Religion distinta de los Canonigos Reglares, no lo hizo, sino que la incorporò en la Regla de San Augustin, y assi quedò un cuerpo de Religion de Freyles Clerigos, y Freyles Caballeros sò la invocacion de San Augustin, y Santiago.*

10 Hætenus dicta possunt etiam Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ suo modo applicari: profitentur

tur enim in illis Fratres Clerici, & Fratres Milites Laici Regulam S. Benedicti, & insuper habent suas peculiare Regulas, seu institutiones à Summis Pontificibus approbatas, quæ Regulam S. Benedicti modificant.

Dixi sup. Fratres Clericos Jacobæos in unione cum Fratribus Laicis non amississe essenziale nomen Canoniorum Regularium: etenim Ordo Jacobæus, sub Regula, & Ordine Canoniorum Sancti Augustini fuit approbatus, & confirmatus; & quamvis in Pontificum Bullis, modo Clerici, modo Canonici dicuntur, id jure factum existimo, quo Canonici Regulares etiam Clerici solent appellari, ut multis juribus, & autoritatibus probat Tambur. *de jure Abbat. tom. 1. disp. 25. q. 1. ex n. 12.* Et confirmatur ex dictis Bullis, quæ eos ad invicem, Clericos, & Canonicos appellant, in quo arguunt rei identitatem. Alexand. *conf. 125. colum. 1. vol. 7.* Baldus *conf. 70. vol. 4.* Urban. Pap. IV. in Bulla expedita anno Domini 1290. qua confirmat quamdam sententiam ab Episcopo Sabinensi Sedis Apostolicæ Legato prolatam super ingentem litem inter Priorem, & Canonicos de Uclès ex una parte, & Magistrum, & Fratres Milites ex altera, Fratres Clericos Jacobæos, sæpè imò pluries, & semper Canonicos appellat, ut videre est *sup. p. 1. tract. 4. q. 2.* & Sixt. Pap. IV. in Bulla, quæ incipit *Venerabilis Frater* anno Domini 1471. expedita ibi: *Magistri, Priorum, Canoniorum, & Adrian. VI. Clemens VII. Paulus, & alii Pontifices, & ex Authoribus Mota, Rodeff. Penot. Tambur. qui duo posteriores inter Congregationes Canoniorum Regularium numerant Congregationem S. Jacobi de Spatha Canoniorum Regularium, videatur Tambur.*

de jure Abbat. tom. 2. disp. 24. q. 4. num. 4.

In quo consistat, & resolvatur paupertas Religiosa Militum Militarium Ordinum: & an per suam professionem abdicent à se dominium suorum bonorum, ita ut in posterum illud non habeant.

SUMMARIUM.

Fratres Milites horum Ordinum paupertatem implere ex abdicatione dominii rerum suarum in professione, quidam AA. tenent, contra alios asserentes, impleri votum ex eo, quod quotannis inventarium bonorum suorum presentant superiori, ut de hujus licentia possideant, & favet stabilitum in Ordine Jacobæo. n. 1. 2. & 3.

Traduntur rationes juris, & facti, quibus nituntur AA. simul componentes dominium bonorum Militum cum paupertate, quam profitentur. n. 4. 5. & 6.

Primo Jacobæi Ordinis statu inspecto, præcipue Milites in professione abdicant à se dominium bonorum suorum, & in communi vivebant, ut pluribus ostenditur. n. 7. 8. 9. & 10.

Paulatim rebus sic tunc exigentibus, aliquibus Militum bona quædam Ordinum commendari ceperunt, sicque, & hi, & alii Milites ad exemplum illorum in propriis domibus vivere; & ita stabilitum, ut possent bona habere, ut tamen de illis fidele inventarium ter initio, postea semel in anno sub certa pœna præstarent superiori. n. 11. & 12.

Deinde, & de suis bonis disponere Militibus certis forma, & modo permissum per statuta, quæ ut robur obtinerent, autoritate Apostolica indiguere; sed hæc dispositiones non fieri per modum testamenti patet ex eo etiam, quod hanc facultatem Ordinis Jacobæi Fratribus, qui certas qualitates haberent, de-

mum concessit Innocent. VIII. num. 13. 14. 15. & 16.

Milites Calatrava, & Alcantara primitus nullum proprium habuerunt, nec testandi facultatem, usque quò cum facultate contrahendi matrimonium illis concessa fuit: sed postea motu proprio S. Pii V. trium Ordinum Militibus denegata fuit facultas testandi, quæ post modum iterum concessa per Gregor. XIII. revocato motu proprio Pii V. n. 17. & 18.

Hinc manifestus fit error asserentium, Milites in sua professione nusquam abdicasse dominium bonorum suorum; abdicarunt enim, non solum quando in communi vitam egerunt, sed & postea; adhucque etiam post concessam facultatem testandi hoc potest dici, & componi cum paupertatis voto, eò quòd illa facultas sit revocabilis. n. 19. 20. 21. 22.

Conciliantur dissidentes quoad hoc oppiniones, facta differentia inter primum Ordinum statum, quo attento, nullum dominium bonorum suorum non omnimò, sed subordinatum Ordinibus habent Fratres Milites, etsi profiteantur animo habendi illud independentem ab Ordinibus; & hæc nil officere ad facultatem testandi ostenditur. n. 23. 24. & 25.

QUÆSTIO II.

Videtur dicendum, Religiosos Milites, etiam prout hodie vivunt, & profitentur, abdicare à se dominium suarum rerum in professione; nec illud in posterum habere etiam patrimonialium, aut quæ sua industria acquisierunt, sed spectare ad Militares Ordines, quorum sunt Religiosi professi. Ratio est: quia præfati Milites sunt Religiosi, ac pro inde pauperes nullius rei dominium habentes: ita tenet Navarr. in propug. apologet. de reddit. q. 3. mon. 12. & in tract. de reddit. q. 1. mon. 56. n. 3. & mon. 57. & in comment. 2. de Regul. n. 58. Hieron. Llam. in Method. Curat. 3. p. cap. 10. §. 17. Mag. Isla in expli-

catione Regul. S. Jacobi fol. 11. Mota in tract. ds confirmat. dicti Ordin. lib. 2. cap. 2. §. 16. n. 21. & §. 28. n. 5. & 11. & in struct. ut Commendatarii tendant ad perfect. cap. 4. §. 4. n. 49. Azor. instit. moral. lib. 13. cap. 4. q. 8. & cap. 5. q. 2. Diana p. 2. tract. 15. resol. 59. Ubi quod præfati Milites retinent in professione sua bona amobilia, tamen ad nutum Magni Magistri; atque idem etiam de Militibus D. Joannis tenet Sanch. in Decalog. lib. 7. cap. 8. n. 39. tom. 2. & alii apud Diana ubi sup. Machad. tom. 2. lib. 5. p. 4. tract. 2. doc. 3.

2 Alii autem dicunt paupertatem dictorum Religiosorum Militum consistere, non quidem in eo, quod careant dominio, aut usu proprietario quorumcumque bonorum ante, & post professionem acquisitorum, sive ex redditibus Commendarum, sive aliunde; etenim eorum sunt veri Domini, sed in eo consistere, quod quotannis triginta diebus ante Domini Natale, aut totidem post, præsentent proprio superiori immentarium fidele omnium bonorum, quæ possident, ita ut dici possint ea possidere ex illius licentia: sic docent Basil. Ponc. de impedim. matrim. caus. 27. q. 2. Molin. tom. 1. de iust. disp. 141. colum. 3. vers. est vero rigida. Man. Rod. qq. reg. tom. 3. q. 29. art. 3. & q. 69. art. 7. Thom. Sanch. in præcept. Decalog. tom. 2. lib. 7. cap. 8. n. 28. ubi allegat Islam. in proem. sui comp. fol. 12. Alvar. Valasc. consult. 108. n. 7. & 8. Hieron. in comp. qq. regul. resol. 28. n. 11. Barbosa. de jure Eccles. lib. 3. cap. 7. n. 12. Bonac. variar. tract. q. 4. de obligat. Benef. punct. 2. n. 24. Molin. lib. 2. de primog. cap. 9. n. 9. Seraph. decis. 587. ubi refert sic fuisse decisum in Rota, & allegat Sotum, & Cobarrub. Sarmient. 1. p. deffensor. mon. 56. n. 3.

3 His favet stabilimentum Ordinis S. Jacobi tit. 5. cap. 4. ibi: *Declarámos, que los Caballeros de nuestra Orden cumplen con el voto de la pobreza pidiendo licencia para tener bienes, y dando inventario general treinta dias antes, ò despues de la Pasqua de Navidad, y expressemente encargamos el cuidado de dar estos inventarios à su tiempo como cosa tan necesaria, que mediante ella se cumple con el voto de la pobreza.*

4 Disconveniunt tamen præfati AA. in reddenda suæ oppinionis ratione: nam Basil. ubi sup. ait: *Dictos Fratres Milites à principio sui Ordinis retinuisse dominium suorum bonorum: ducitur; quia filiis dictorum Militum sua patrimonia, & legitima portiones intactæ debent remanere, ut constet ex Regula Militum nostri Ordinis cap. 13. in fine, ubi Militum filiis, si Religionem patris sectari nollunt, quæ eorû sunt, concedi liberè præcipitur; additurque, Porque establecido es, que ningun Freyle desberede à su biço. Quam Regulam dictatam à Cardinali Alverto multi postea Pontifices suis litteris inferentes approbarunt, præcipuè Jull. II. quare ea facultas, quæ postea per Innocent. concessa est, tantum indulgit, ut quod aliàs valide facere poterant, cum non essent incapaces domini, fiebat tamen illicite ratione voti, facere jam sine peccato possent, ita Basil. Unde infert hoc votum non esse solemne, sed simplex, sicut & alia horum Militum vota.*

5 Cæteri autem AA. potius ex facto, quam ex jure permoti ducuntur: quia quidem dicti Fratres Milites veri Religiosi non sunt, cum in propriis domibus cum suis uxoribus degant, & de suis bonis liberam habeant facultatem disponendi, tam in vita, quam in morte, quæ contra votum paupertatis omnino esse videntur: quo circa in his Militibus non intrat decis. textus in *authent. ingressi C. de Sacrosanct. Ec-*

cles. & sic succeditur eis tam ex testamento, quam abintestato; nec refert, quod hæc disponendi facultas ex concessione Magistri proveniat: nam etiam hoc concessio, verum est dicere quod bona patrimonialia non acquiruntur Militiæ, sed remanent apud ipsos, ita allegatis Sor. & Covarrub. tenent Seraph. & Sarmient. ubi sup.

6 Quidam verò eam redunt rationem: quia dicti Fratres Milites sicut neque omnimodam, & perfectam castitatem profitentur, ita neque perfectam paupertatem, sed illam solum, quæ hodie est consueta ab eis servari; & quævis forma professionis aliud plus præ se ferat, quam à multis annis servatur: at non plus hodie superiores dictorum Militum exigunt, quàm quod servari est cõsuetum; ususque, & consuetudo explicuisse videtur, ut non aliter illa paupertas obliget, quam consuetudine à tot annis servari consueverit; præsertim cū multi eorum, immo, & ferè omnes nequaquam profiterentur, si ad aliam vitæ rationem, quam hodie servari consuetam tenerentur, ita Molina Man. Rod. Alvar. Valasc. Thom. Sanch. Hieron. Rod. Barbof. Bonac. & alter Molina ubi sup.

7 Sed tamen ita dicendum existimo, in primæva horum Ordinum institutione negari non potest Fratres Milites, qui Ordinem Militarem ingressi, & professi fuerunt, abdicasse à se dominium, & proprietatem suorum bonorum, quæ omnibus communia fiebant, ea tamen lege, & qualitate, de qua infra, ita probat Alexand. Pap. III. in Bulla Confirmat. Ordin. S. Jacobi in illis verbis: *Inter ea sane, quæ in professione vestri Ordinis statutum est observari; primum est, ut sub unius Magistri licentia in omni humilitate, & concordia sine proprio vivere debeatis: & proferens modum vivendi sine proprio, prosequitur Pontifex dicens:*

Illorum fidelium exemplum habentes, qui ad fidem Christianam Apostolorum predicatione conversi vendebant omnia, & ponebant pretium ad pedes illorum, dividebaturque singulis, prout cuique opus fuerat, nec aliquis eorum, que possederat, quidquam suum esse dicebat, ita Alexand. Pap. III. qui verbis aliis efficacioribus uti profecto non potuit, ad demonstrandum hos Fratres Milites in sua professione abdicare à se omnium bonorum suorum dominium. Quod item demonstrat Regula dicti Ordinis cap. 20. ibi: Ningun proprio tengan, ni retengan cosa alguna, salvo lo que por el Maestre, ò el Comendador le fuere concedido, & in cap. 21. Ubi præscribitur forma, qua familiis Militum providebatur secundum providentiam Magistri, & prout Magistro vissum fuerat, sive mediante alio Commendatore: ibi; el Comendador sea instituido por el Maestre, el qual provea de las cosas necesarias à los otros Freyles, asì de los que estàn en los Conventos, como de los que estàn en sus casas con sus mugeres, y familias, segun la facultad de la casa donde fuere Comendador. Vel providebatur dando licentiã juxta cap. 14. dictæ Regule, ibi: Otròsi algun Freyle por mandado de su Maestre morare en su tierra, ò en algun lugar, que el diò à la Orden, ò la Orden à el, viva alli segun la Regla, y establecimientos de la Orden, y sea obediẽte à el Maestre en todas las cosas, y por todo, fatetur Jull. II. in quadam Bulla poenes Motam in suo Bullario lib. I. cap. 4. §. 34. ibi: Ac quasi Domino, cui se, & sua bona obtulerunt.

8 Nec omitendum est, quod habetur in quadam exortatione per Magistrum D. Alphons. de Cardenas, quæ est in prolog. stabiliment. de anno 1555. fol. 6. ubi inter alia ait Magister, *al principio entraban en ella para servir à Dios, y dexar las pompas, y vanidades de el mundo, agora entran para adquirir, y acrecentar aquellas, y para servir al mundo.* Nota quod sequitur: *Daban los bienes propios, y hacianlos comunes,*

y agora guardan los sayos, y usan de los comunes como de propios. Et in lib. diffin. Ordinis Calatravæ de anno 1568. fol. 17. ibi: *A el principio de esta Orden vivian todas las personas de ella en comũ, despues, &c.*

9 Hanc veritatem agnoverunt D. Ramirez in tract. de Confirmat. Ordin. S. Jacobi cap. 6. Lop. de Texada in controvers. 11. dub. 1. n. 16. Mag. Isla in exposit. dictæ Regule cap. 13. ibi: *Y la razon es, que quando la Orden se fundò, y comenzò, muy de otra manera estaba la hacienda, y propiedad de ella, porque era toda comun, è no havia casa propria, ni Encomienda propria, sino, que asì la hacienda, que los Caballeros tenian, como lo que se aumentaba, y ganaba de nuevo, era para el comun de el Maestre, ò Freyles, ò Freylas, y para mugeres, y hijos, y todo estaba à providencia de el Maestre: & in cap. 21. idem Author: Y para declaracion de el, es de saber, que aqui se habla segun el estado primero de la primitiva Orden, quando segun dixè en el cap. 13. estaba toda la Orden en comun, asì personas, como haciendas, y el que recibia el Habito, ponìa en comun su hacienda, y à el que moria heredaba la Orden, y la casa, y asì havia casa, ò casas comunes para esto.*

10 Nec bonorum communitas observatu difficilis erat: nam olim cum Militares Ordines instituti fuerunt, ferè omnes Milites uti Religiosi in Conventu, seu Conventibus communiter vivebant; & inde ad bella procedebant, ut patet ex dictis n. præcedent. & tenet Mota in d. Regula cap. 13. n. 11. & 12. Azor. inst. moral. tom. 1. lib. 13. cap. 4. q. 1.

11 Sed cum jam parum à Mauris gravaretur Hispania, paulatim usu introductum est, ut Religiosis Militibus certa Religionis bona committerentur, quæ sua cura, & diligentia administrarent, & sibi providerent: & id circò extrà Conventum vivere cœperunt. Deinde consuetudine etiam obtentum est, ut alii quoque Religio-

si Milites, qui Commendatarii non erant, extra Conventum commorarentur, expresso, vel tacito Magistri consensu juxta cap. Regulæ n. *precedent.* allegatæ, & his concessum fuit, ut viverent ex bonis, quæ a parentibus, vel Fratribus, vel cognatis, propinquis, vel opera sua, aut denique aliunde haberent: unde communitas tam personarum, quam bonorum laxari coepit, ut alio loco fufsius diximus.

12 Et anno 1440. in quodam Capitulo Generali Ordinis S. Jacobi statutum fuit, quod Religiosi Milites proprium habere possent de licentia Magistri, quam ter in anno petere tenerentur cum præstatione inventarii omnium bonorum suorum sub poena, ibi: *Y que los bienes que encubriessen en el imventario los huviessem por perdidos, y que el Maestre los pudiesse dar à quien quisiere.* Postea verò tempore Regum Catholicorû statutum fuit in alio Capitulo Generali, ut dicta licentia tantum semel annis singulis peteretur. *Y que los bienes, que por encubrirse, fuessem perdidos, no se pudiessem dar sino à personas de la Orden, ò gastarse en obras pias.* Verba sunt stabilimenti.

13 Præfati autem Milites, qui bona communia Ordinum de licentia sui Magistri administrabant pro suæ vitæ sustentatione, voluerunt etiam, ut non solum in vita, sed etiam in morte liceret sibi de præfatis bonis disponere, saltem quoad aliquam partem, quod ita statutum fuisse in quodam Capitulo Generali refert stabilimentum Ordinis S. Jacobi de anno 1555. tit. 9. cap. 3. & 4. ibi: *Algunos de nuestros antecesores estatuyeron, que quando el Freyle finasse, & infra; que todos los otros bienes, conviene à saber, pan, y vino, y ganados, y colmenas, que sean estas cosas partidas por medio, y quede la mitad à la Orden, y de las otras cosas assi caballos, como bestias, y paños suyos, y de su muger, y oro, y plata, y Mo-*

ros, y Moras si las comprò, y ganó, y de todas las otras preseas de casa, que fagan sus mandas los dichos Caballeros, y Freyles à quien quisiessen en manera que sea en servicio de Dios.

14 Cæterum Magister, & Milites non ex toto secura conscientia has dispositiones faciebant; quare pro majori securitate impetrarunt dispensationem à Clemente Pap. VII. ut dictas dispositiones facere liceret, prout refertur in dicto stabilimento ubi sup. ibi: *Nos queriendo moderar esto, queremos, ordenamos, y declaramos, que se guarde en este caso el privilegio de el Papa Clemente à nuestra Orden otorgado, que se ganó en tiempo de el Maestre Don Lorenzo Suarez, nuestro predecesor, pero que si el Freyle, ò Caballero, que finare, fuere casado, y no tuviere hijos legitimos, que sacando todo lo sobredicho entrega la mula, y taza de el Maestre, &c. Que todo lo otro que fincare mueble, sea partido entre partes, y queden las dos partes, y la otra parte mandela el Comendador, ò Freyle à quien quisiere, & infra. Pero los bienes inmuebles, que dexaren los Freyles de nuestra Orden, que murieren sin hijos legitimos, queden libres, y exemptos para la dicha Orden, y de ellos, ni algunos de ellos, no pueda mandar, ni testar, ni disponer à persona alguna, que sea, en ninguna manera, porque todo lo que el Religioso adquiere, à su Orden lo adquiere, pero que puedan mandar, y dar por su anima la mitad de los bienes muebles, segun el tenor de el privilegio en somo contenido.*

15 Unde notandum est, præfatas dispositiones non fieri per modum testamenti, ut constat ex dictis n. *precedent.* quod caute notandum est, & rigoroso præcepto statutum in Ordine Calatravæ, ut in stabiliment. dicti Ordinis, ubi infra, ibi: *E porque està nuestra disposicion concedida, y dada à instancia, y consentimiento de el Señor Maestre, alguna persona de la dicha Orden, è inclita Caballeria no pueda ser*

notada de macula de propiedad en disponer, de los dichos bienes muebles adquiridos, como dicho es, en virtud de santa obediencia; y en quanto temen incurrir la ofensa Divina; mandamos, que de los dichos bienes por ellos adquiridos en la manera ya dicha, no offen facer algunas Letras, è instrumentos publicos por modo de Testamentos, sino solamente hagan unas simples cedulaes por manera de Memorial, escriptas de sus manos, è signadas para la disposicion de los dichos bienes como dicho es, y los que de otra manera lo hicieren, haciendo el contrario, sepan haber incurrido en sentencia de excomunion. Et istas dispositiones, seu causa mortis donationes fieri posse de licentia superioris diximus alibi, & tenet cum aliis Thom. Sanch. de stat. Relig. lib. 7. cap. 8. n. 11. contra alios, quos allegat n. 10.

16. Postea tamen Innocent. Pap. VIII. instante D. Magistro Alphonso de Cardenas, eidem magno Magistro, & Fratribus Militibus dicti Ordinis S. Jacobi sacris non insignitis, nec in Conventibus degentibus concessit, quod ipsi Milites de omnibus, & singulis suis bonis movilibus tam patrimonialibus, & ratione personarum suarum, ac Magistratus, & preceptoriarum, & bonorum dictæ Militiæ, quam aliàs quomodocumque per eos licite acquisitis, & acquirendis testari valerent; prout patet ex d. privilegio, quod refertur in lib. stabiliment. cap. 4. ibi; En los establecimientos era dispuesto, como, y en què manera los Freiles de la Orden podian, y habian de disponer de sus bienes à el tiempo que muriessen, y porque à el tiempo de el Maestro D. Alphonso de Cardenas, el Papa Inocencio VIII. de felice recordacion por su Bula concediò, que el Maestro, Comendador, y Freiles que no fueren de Orden sacro, ni residieren en los Conventos, que puedan testar de todos sus bienes muebles, y raices de cada una cosa, y parte de ello, assi de los por ellos licitamente adquiridos, como de los que adquieren por razon de Caba-

lleria, ò Encomienda, ò bienes de la dicha Orden, como por sus personas, ò en otra qualquiera manera, y de ellos disponer à su voluntad. Et infra: Establecemos, y mandamos, que los dichos Comendadores, y Freiles sacando la entrega, y cosas de la Casa, y fechos los reparos, à que fueren obligados, puedan testar, y disponer de sus bienes segun en la dicha Bula se contiene.

17. Et ut pariter sciatur Fratres Milites Calatravæ, & Alcantaræ sua primæva institutione nullum proprium, nec dominium ullum in sua professione retinuisse, nec ullam habuisse testandi facultatem, donec per concessionem Pauli III. matrimonium contrahere valuerunt, & instar Militum S. Jacobi testari potuerunt: legendus est lib. diffin. dicti Ordinis in prolog. fol. 17. cap. 7. tit. 21. cap. 2. ubi de dispensatione Pauli III. dictis Militibus concessa anno 1540. ibi: Pero todas las personas que hubieren recibido, y recibieren el habito de la dicha Orden despues de la dicha gracia, por virtud de ella estatuímos, que puedan libremente testar, dar, y disponer de qualesquier sus bienes muebles, y raices de qualesquier calidad, y condicion, que sean presentes, y venideros à ellos pertenecientes, por derecho de herencia, ò en otra manera por ellos licitamente adquiridos, ò se adquirieren por respecto de las tales Militias, y Encomiendas, ò en otra qualquiera manera: Y si murieren sin haber hecho testamento, ò otra disposicion alguna, que sus hijos engendrados de legitimo matrimonio, è no los teniendo, sus herederos les puedan suceder en todos sus bienes muebles, y raices, y en qualesquiera de ellos sin embargo, ni impedimento alguno. Sed id, quod de successione hæredum, de fidei tibus filiis legitimis, dicitur, in dicto stabilimento, nec in Bulla Pauli III. nec in Regula S. Jacobi invenitur.

18. Hanc testandi facultatem revocavit S. Pius Pap. V. suo motu proprio, tam pro Militibus S. Jacobi, quam aliorum Militum Militarium

Ordinum Calatravæ, & Alcantaræ, qui ex dispositione Pauli III. jam poterant testari, & instar Militum S. Jacobi matrimonium contrahere: quem motum proprium revocavit Greg. XIII. confirmans Innocent. privilegium, & juxta illud statuta de potestate testandi facta, atque antiquam consuetudinem disponendi, *ut sup.* diximus. Et quamvis Molin. Man. Rod. Barb. Sanch. & alii *sup. n. 2. hoc tract. q. 1.* allegati teneant hunc motum proprium S. Pii V. nunquam fuisse receptum per Fratres Milites S. Jacobi, Calatravæ, & Alcantaræ, notandum est, quod pro parte D. nostri Philipp. II. tunc Militiæ S. Jacobi, Calatravæ, & Alcantaræ Administratoris perpetui fuit supplicatum apud Sanctam Sedem Apostolicam de hoc proprio motu S. Pii V. quem revocavit Gregor. XIII. ut dictum est, ut ex ipsis literis Gregor. XIII. apparet; in quibus expressa mentio fit de his Militibus Calatravæ, & Alcantaræ, & S. Jacobi: quare dicti Fratres valide, & sine scrupulo testantur: nam alias testari nequibant, ut ex dictis constat in quatuor numeris precedentiibus, & tenet Mota *in suo proprio tract. de confirmat. Ordin. S. Jacobi lib. 2. cap. 2. §. 18. n. 10.*

19 Ex quibus manet detectus error dicentium hos Religiosos Milites in sua professione nunquam à se abdicasse dominium, & proprietatem suorum bonorum; illisque licuisse facere testamentum; ac de facto sic fuisse consuetudine obtentum, etiam seclusis Pontificiis privilegiis: quod quam sit erroneum, & falsum satis ex ante dictis à n. 17. apparet. Et tenuit post Navarr. Didac. Mot. Alvar. Valasc. *tom. 2. conf. 108. n. 7. & 8.* & tenent alii, quos allegavi *sup. n. 1.* & hoc, inspectis primævo statu, Regula, & statutis Ordinum istorum, & consuetudine, quæ, durante communitate personarum, & bonorum in dictis Ordinibus, viguit; & etiam multo tempore

post divisionem bonorum, & personarum viguisse, absque dubio tenendum est. Dum enim communitas personarum, & bonorum dictorum Ordinum stetit, communicatio bonorum, eorumque dominii translatio in Ordinem fiebat sine præjudicio procreatæ, & procreandæ prolis: ita ut statim quod filii ex legitimo matrimonio haberentur, ad eos legitima pars bonorum, quæ per Patris ingressum Ordinem fuerunt ipsi Ordini communicata, pertineret: quod si parentes nulla habuerunt bona, & filius in Ordine remanere nolebat, providebatur illi de bonis communibus Ordinis usque ad partem, quæ sibi juxta providentiam Magistri contingebat. Idque etiam fiebat cum uxoribus dictorum Militum viduis: siquidem, ut dictum est, communicatio bonorum in Ordinem fiebat sine præjudicio matrimonii, & familiæ, quod providebatur non à singularibus Religiosis Militibus, sed ab ipso Ordine secundum providentiam Magistri, à quo tam filii, quam uxores Militum viduæ suas legitimas portiones recipiebant non à Fratribus Militibus. Unde in Regula S. Jacobi *cap. 13.* dictum est; *Porque estatuido es, que ningun Freile desherede à su hijo.*

20 Et quamvis in dicta Regula *cap. 30.* videatur dictos Religiosos Milites bona aliqua habuisse, & possedisse, dum ibi decernitur, quod unoquoque anno quilibet Frater Miles solvat stipendium 30. Missarum pro Fratribus defunctis, quorum mors ignoratur; id tamen fiebat ab unoquoque Milite ex portione sibi ab Ordine designata, & sic de bonis Ordinis: unde post divisionem bonorum dicta bona transierunt Commendatariis cum illo onere Missarum, ad quod ipsi soli tenentur, non autem ceteri Fratres Milites, qui nec Commendatarii sunt, nec partem aliquam de bonis communibus Ordinis habent, ut latius suo loco diximus, & in hoc tene, ut ibi.

21 Dixi *sup. n. hujus q. inspecto* primo statu dictorum Ordinum, dum communitas personarum, & bonorum permansit, semper Religiosos Milites in sua professione dominium, & proprietatem suorum bonorum à se abdicare; id quod etiam post divisionem præfatam multo tempore observatum fuit, ut patet ex dictis *sup. à n. 7. ad 16.* donec anno 1486. à Pontifice Innocent. VIII. dicti Religiosi Milites impetrarunt, quod tam in vita, quam in morte de omnibus bonis per eos undecumque acquisitis disponere possent per viam testamenti. Unde paupertas Religiosa in his Ordinibus coepit adeò relaxari, ut in bonis acquirendis, & acquisitis expendendis, & distribuendis Religiosi Milites parum differant à secularibus. Unde usu, & consuetudine introductum fuit, ut ipsamet professio ex intentione votum non fiat cum obligatione non testandi: ac ita tenet Molin. & alii *sup. n. 2.* allegati.

22 Sed verum est, quod non obstante facultate testandi potest adhuc paupertatis votum durare: quia, eo durante, potest esse licitum condere testamentum, quando fit ex facultate revocabili, qualis est prædicta: & ob eandem causam non cogimur dicere dictos Religiosos Milites habere dominium bonorum, quibus utantur, aut aliis modis disponunt: quia cum id faciant ex facultate revocabili, hoc satis est, ut non faciant tanquam Domini; sed tanquam Administratores: exemplum est in Religiosis Beneficiariis Ordinis S. Jacobi, qui etiam, ex concessione Pontificis Clement. VII. testantur, diximus late *in 1. p. tract. 5 q. 18.*

23 Dico igitur ad quæsit. Quod spectato primo statu communitatis personarum, & bonorum dictorum Ordinum, & virtute votorum Religiosorum Militum juxta suas Regulas, & constitutiones, negari non potest eos abdicasse à se in sua profes-

sione dominium, & proprietatem suorum bonorum, quæ pro usu communi totius Ordinis deserviebant, nec de his ullo modo disponere valebant, ut late probatum est *sup. à n. 7. ad 13.* nec etiam inter liberos poterant de dictis bonis testari: siquidem providentia familiæ cujusque Militis tam pro uxoribus, quam pro filiis non à singulis Militibus, sed à toto Ordine, & sic à magno Magistro pendebat, ut *sup. n. 19.* dictum est: & spectato prædicto statu, vera est sententia Navarr. & aliorum relatorum *sup. n. 7.*

24 At vero considerato statu dictorum Religiosorum Militum post extinctam communitatem tam personarum, quam bonorum Ordinum, & spectata relaxatione, multis ab hinc annis inducta, in dictis Ordinibus, dicimus: dictos Religiosos Milites in præsentis statu non omnino abdicare à se in sua professione dominium suorum bonorum, nec illo in præsentia omnino carere; non tamen illum habent liberum, & expeditum, sed ligatum, & subordinatum suo Ordini, & sic suo magno Magistro, quantum consuetudine receptum est; nempe, ut ad usum illius domini licentiam singulis annis à suo Magistro petant; rationem nostræ assertionis invenies infra *q. 8. vers. ratio est*, & sic concordari possunt sententiæ *n. 1. & 2. allatæ.* Nec ex hoc tollitur ab his Ordinibus vera ratio Religiosi status excludentis bonorum dominium: quia intelligi debet de libero, & expedito, non de dominio, quod est adhibitum alterius nempe à superiore, ut in præsentis casu: ac ita tenent Pelliz. *in man. Reg. tom. 1. tract. 4. cap. 2. n. 177.* Suar. *de Relig. tom. 3. lib. 8. cap. 16. n. 21. & 22. & tom. 4. lib. 1. cap. 4. n. 22. & 23.* id quod sentire videtur Diana ubi *sup. n. 7.* dicens: *Quod dicti Milites retinent in professione sua bona, amabilia tamen ad nutum Magistri.*

25 Nec erit ullius momenti, si Religiosus Miles tempore professio-

nis id dominium intenderet retinere independenter à suo Magistro, & non aliter se obligare: et enim suscipiens Sacrum Ordinem, quantumvis intendat non se ad castitatem obligare, tenebitur ad illam, utpote, velit nolit, statui illi substantialem, & anexam: igitur, &c. Si opponas de facultate testandi Religiosis Militibus per Pontificem concessa absque ulla Magistri dependentia, in quo videtur liberum, & expeditum dominium fuisse illis concessum? Respondeo: ad faciendum testamentum non esse necessarium habere dominium, nec per Bullam Gregor. XIII. conceditur dispensatio habendi, vel retinendi in professione bonorum dominium, sed tantum revocatur motus proprius S. Pii V. & ut valeant, præcipitur, facultates testandi, quas prius Militares Religiosi habebant, in suo robore manere. Vide *sup.* 1. p. tract. 5. q. 17.

An Religiosi Milites teneantur sub mortali presentare quotannis inventarium suorum bonorum, & licentiam illam possidendi, & expendendi à suo Magistro petere.

SUMMARIUM.

Religiosos Milites voto paupertatis satisfacere obtinendo licentiam possidendi quotannis sua bona, & horum inventarium fidele presentando superiori, patet ex stabilimento Jacobæo; aliterque facientes, vel moram notabilem quoad hoc habentes peccare mortaliter, tenent aliqui AA. n. 1. & 2.

Inventarium bonorum (quod in genere, non in specie datur) non presentantes, nec licentiâ possidendi petentes, dum non adsit contemptus, lethaliter non peccare deceditur, eo quod concessa eis creditur viventibus in suis domibus illa licentia, & quod statuta sunt penalia n. 3.

QUESTIO. III.

Religiosos Milites satisfacere suo paupertatis voto, si bona sua ex licentia Magistri obtineant, ait stabilimentum Ordinis S. Jacobi tit. 5. cap. 2. ibi: *La pobreza cumplen teniendo con licencia de el Maestro lo que possyeren.* Unde singulis annis 30. diebus, ante Domini natale, vel totidem post illud, tenentur presentare superiori inventarium suorum bonorum, non in specie, ut fuit mos antiquus, sed in genere, & petere licentiam, ut cum illa dicta bona possideant, & expendant; ac ita suo paupertatis voto satisfacere, ait stabilimentum ubi *sup.* cap. 4. dicens: *Declaramos, que los Caballeros de nuestra Orden cumplen con el voto de la pobreza pidiendo licencia para tener bienes, y dando inventario general, &c.* Forma autem petendi licentiam sic se habet. N. Caballero de la Orden de Santiago, suplica à V. M. le mande dar licencia para poder distribuir, y administrar este presente año todos los bienes que tiene, assi de patrimonio, como intuitu de su persona, y de la Orden, raíces, muebles, y semovientes, fecha, &c. Sed ad intelligentiam hujus Capituli vide infra q. 5.

2 Peccare mortaliter contra votum paupertatis dictos Religiosos Milites, si prædictum inventarium bonorum tempore præfixo non præsentarent, aut in eo conficiendo infideliter se haberent, aliquid occultantes, tenet Isla in proemio Regule S. Jacobi, & in confession. circa votum paupert. Alcoc. de Ludo cap. 39. in quo servandam esse consuetudinem, tenet Thom. Sanch. in decalog. lib. 7. cap. 8. n. 33. ubi ex Azor. inquit. In aliquibus horum Ordinibus, usu habere, ut inventarium statim presentetur, in aliis vero, ut servetur presentandum visitatoribus, quando ad visitandum venerint, & in n. 34. ait Sanch. peccatum mortale tunc Fratrem Militem committere, quan-

quando notabilis esset mora in eo inventario conficiendo post tempus præfixum, ut si esset mora alternis mensibus, & similiter quando occultatio esset rei notabilis, in hoc eventu, quando facultates occultæ sunt magnæ respectu bonorum Commendatarii. Item tenet Lezan. de dub. reg. tom. 2. cap. 5. n. 13. Machad. in summ. lib. 5. p. 4. tract. 2. doc. 3. n. 4. & alii.

3 Sed ego existimo, onus petendi dictam licentiam, & inventarium bonorum præsentandi non obligare ad mortale, si contemptus in non petente desit. Ductor: quia licentia, quam Religiosi Milites petere jubentur cum inventarii bonorum præsentatione, non est substantialis ad implementum voti paupertatis: nam facultas, & licentia illa imbibita censetur in generali facultate, & licentia dictis Militibus concessa vivendi in suis domibus cum suis familiis; sed onus illud impositum fuit in recognitionem voti paupertatis, & obedientiæ ex anno. 1440. nam ante illum nulla petebatur licentia, ut sup. n. 12. & habetur in stabiliment. de anno 1555. tit. 9. cap. 1. dicens: En el Capitulo general, que el Infante Don Enrique celebrò el año de 1440. acatando ser cosa conveniente, y necessaria à los que algunas cosas honestamente prometen, &c. Ordenò, estableciò, y mandò, que los Caballeros, y Freiles de la dicha Orden pidiessen licencia para tener proprio, y distribuirlo, dando inventario de los bienes que tuvieren, y quien lo contrario hiciessen, que pasasse por penitencia de medio año, &c. Ac ita intelligendum est stabilimentum cap. 4. ubi sup. id quod etiam habetur in diffin. Calatravæ cap. 2. tit. 33. & Alcantaræ tit. 13. cap. 9. tum etiam: quia probabilis opinio est, de qua Dian. p. 1. tract. 10. resol. 17. statuta poenalia ad culpam mortalem non obligare, sed suis poenis contenta esse, ac in citato cap. 4. transgressoribus imponitur poena, ibi: *Y los que esto assi no guardaren, paguen tres Du-*

cados por cada inventario que le faltare. Tum denique: quia onus istud nunquam in his Ordinibus fuit receptum tanquam obligans ad mortale, nec ullum Fratrem Militem vidimus ex tali omisione peccati scrupulum fecisse, sed tantum formidasse poenam in d. stabiliment. præscriptam: illud autem, quod dicunt præfati AA. de fideli inventario, jam sublatum est, cum non in specie, sed generaliter inventarium bonorum dare teneantur.

An Religiosi Milites teneantur non solum petere, sed etiam obtinere licentiam possidendi, & expendendi bona sua.

SUMMARIUM.

Milites petentes, etsi non obtinentes licentiam possidendi, satisfaciunt, tamen si teneantur in visitationibus, de receptis inventariis fidem facere.

QUÆSTIO IV.

1 **V**idetur dicendum, Religiosos Milites satisfacere oneri petendi licentiam possidendi, & expendendi bona sua, & inventarium præsentandi, si licentiam prædictam petant, & si eam non obtineant, dum tamen expressè, & iuste non denegetur, ac ita citatis Alcocer. & Isla sentire videtur Sanch. in decalog. lib. 7. cap. 8. n. 33. dicens: *Religiosos Milites satisfacerè suo paupertatis voto, si quotannis 30. diebus ante Domini natale, aut totidem post illud præsentent superiori inventarium fidele omnium bonorum, quæ possident, nihil occultando, ut ex illius licencia possideant illa: quia cum ea professio, secundum eorundem Religionum statuta, & consuetudinem in illis receptam admittatur, non potest in plus obligare illos, quam statuta, & consuetudo illos astringunt, hic author ita intelligit hanc paupertatem: Verum est tamen,*

quod ad evitandam poenam in visitationibus debent ab aliquo Magistri Cappellano schedulam recepti inventarii obtinere, juxta stabiliment. ubi sup.

An Magnus Magister possit Religiosi Militibus sibi subditis denegare licentiam, quam ipsi quotannis petunt possidendi, & expendendi bona propria, vel eorum usum, & administrationem, ex toto, vel ex parte auferre, coarctare, seu moderare: & an dicti Religiosi teneantur sub mortali esse parati ad relinquenda, & distribuenda propria bona ad nutum sui Magistri?

SUMMARIUM.

Milites Religiosi peccant lethaliter, si non sint parati ad relinquendam bonorum administrationem, vel ipsa bona, quoties per Magistrum hoc precipiatur justa de causa; aliàs Magister absque peccato nequit illud facere, & Miles reclamare valet. n. 1. & 2.

Ussu bonorum ablato per Magistrum à Milite, debet ille ad legitimos successores pertinere, portionesque legitime illius uxori, & filiis relinquenda n. 3.

QUÆSTIO V.

Respondeo: ex legitima causa posse Magistrum à Religiosis Militibus sibi subditis usum, & administrationem bonorum suorum ex toto auferre, aut ex parte coarctare, aut moderare, ac ipsos Religiosos teneri sub mortali esse paratos ad relinquenda, aut administranda sua bona ad beneplacitum sui Magistri: id enim supponit dependentia superioris in administratione, & dispensatione bonorum, adeoque, quod nec Magister etiam cum Capitulo Generali posset concedere Religiosis Militibus sibi subditis usum suo-

rum bonorum independentem, & irrevocabilem, id enim esset eos facere proprietarios, ut tenent Navarr. lib. 3. conf. tit. de Regul. conf. 47. n. 2. & Lop. 1. p. instruct. cap. 154. Navarr. lib. 3. de restit. cap. 1. p. 3. dub. 1. n. 160. & alii plures, quos allegat Sanch. in decalog. lib. 7. cap. 17. n. 28. ac ita in terminis tenet Didac. de la Mota in exposcit. Regul. S. Jacobi cap. 15. n. 10. ibi: *Y quando quis fiere puede la Orden tomar, y juntar en una bolsa las haciendas de todos los Caballeros, & in cap. 20. n. 13. ibi: Y dice el Arzobispo Ayala, que son obligados los Caballeros, y Religiosos de esta Orden por el voto que hacen de la pobreza, tener un animo, y proposito, que administrarán mas como Ussufructuarios, que como verdaderos Señores, & in cap. 15. n. 10. Cum Ayala ait: Debe un Caballero de Santiago, si su Prelado el Maestre le mandare dexar, ó administrar cõ justa causa los bienes de otra manera lo ha de hacer, idem tenent Magister Isla in confess. circa votum Thom. Sanch. in decalog. lib. 7. cap. 8. n. 35. Pelliz. tom. 1. tract. 4. cap. 2. n. 180. qui docent, peccare mortaliter Religiosos contra votum paupertatis, si ita non sint parati, vide infra.*

2 Dixi ex legitima causa: quia licet ussus, & administratio bonorum Religiosorum Militum sit ad nutum Magistri amobilis, cum tamen dicti Religiosi vigore suæ Regulæ cap. 14. & immemorabili consuetudine, ac ex Generali Magistri licentia habeant ussum, & dispositionem bonorum suorum ad suam, & familiarum suarum sustentationem, ita ut illa contenti, nihil aliud ab ordine petant: dicendum est non posse Magistrum sine peccato ussum, & administrationem dictorum bonorum à Militibus avocare, nec ullam in illis restrictionem facere nisi ex justa, & legitima causa; aliàs enim Religiosus Miles sic spoliatus posset coram Summo Pontifice reclamare, allegans injustam revocationem factam, ut in simili docet Navarr. lib.

3. *conf. tit. de Regul. in 2. eddit. conf. 20. n. 13. & 14. Thom. Sanch. lib. 7. de calog. cap. 17. n. 33. & 34. Ubi quod talis Religiosus aliunde ex ipso Ordine consulendus est pro se, & sua familia juxta suum statum, & qualitatem, ac ita in terminis tenet Didac. de la Mota in Regula S. Jacobi cap. 20. n. 13. ibi: Y con esto estar aparejados con eficaz, y buena voluntad, para que todas las veces que su Maestre, o Administrador: nota quod sequitur; con justa razon, o causa razonable se los mandare dexar, y gastar de otra manera, que los gastaria: idem tenet Archiep. Ayala, in d. Regula cap. 3. fol. 3. ibi: Debe un Caballero de Santiago estar aparejado, si su Prelado el Maestre lo mandare dexar, o administrar: nota, con justa causa los bienes, &c. Suarez tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 1. cap. 4. ibi; habent tamen usum illarum rerum, ita firmum, ut non possit jure etiam ab ipsa Religione auferri, nisi in casibus certis, ac diffinitis in eo.*

3 Advertendum tamen est, quod si Magister ex causa auferret bona propria ab aliquo Religioso (quod nunquam vidimus, nec audivimus, nec erit facile praticare) tunc portiones legitime uxori, & filiis talis Militis sunt relinquendæ juxta Regulam S. Jacobi cap. 13. ni etiam dicas juxta dicta sup. quod licet Magister possit ex legitima causa auferre à Religioso Milite usum, & administrationem suorum bonorum, at non poterit bona sua suo Ordini applicare, quorum dominium non pœnes Ordinem, sed pœnes Religiosum Militem, & si non liberum, & expeditum sit, ut sine licentia Magistri exeat in usum: unde si usus talis domini, & bonorum administratio per Magistrum auferatur à Religioso Milite, usus, & administratio ad suos legitimos successores spectare videntur.

An Summus Pontifex possit auferre à Militibus Religiosis facultatem testandi.

SUMMARIUM.

Quod Papa nequeat auferre à Militibus facultatem testandi, tenent aliqui AA. sed contrariam deciditur: immò, & quod Papa non possit concedere facultatem irrevocabilem testandi, nisi absolveret Milites à voto paupertatis. n. 1. 2. & 3.

Removetur argumentum ortum ex professione Militis juxta sui Ordinis statuta, & aliud à paritate ex non revocabili concessione ducendi uxores à Militibus, cujus dissimilitudinis ratio ostenditur. n. 4. & 5.

QUÆSTIO VI.

I **N**egativam partem tenere videtur Molina de just. tom. 2. disp. 141. n. 8. dicens, quod nec forte Summus Pontifex potest ab his Militibus potestatem testandi auferre, præcipue de bonis patrimonialibus, ac sua industria acquisitis, quorum dominium habent, quod in professione non intendunt à se abdicare, prout usus, & consuetudo habet; ita Molina cui assentiri videtur Hieron. Rod. in compend. qq. reg. resol. 28. n. 11. ubi falso imponit Didaco à Mota id ipsum tenuisse in tract. de confirmat. Ordinis S. Jacobi lib. 2. §. 18. cum tamen vehementer contrarium teneat, ibi, n. 9. ut videbimus infra. Pro eadem sententia videntur posse allegari AA. citati sup. dicentes dictos Religiosos Milites esse veros Dominos suorum bonorum, ac ideo seclusso privilegio Pontificio posse de illis testari, & hoc magis de testamento inter liberos, quod in sententia plurium possunt condere dicti Milites juxta Regulam S. Jacobi cap. 13.

2 At vero contrarium tenendum est: quia dictis Religiosis Militibus, nec per Regulam, nec per statuta unquam testari licuit, etiam inter liberos *ut sup. dictum est*, nec id per consuetudinem fuit ulli tempore introductum, donec per privilegia Pontificum fuit illis concessum, quorum privilegiorum vigore testandi consuetudo fuit inducta, & modo etiam testantur, ut late probatum est *sup.* Tum etiam: quia si prima sententia teneret, cogeremur dicere dictos Religiosos bonorum suorum dominium absolutum independentem, & irrevocabile habere, quod non solum spectato primævo statu Ordinis falsissimum est, ut manet probatum à n. 2. *ad fin. q. 2.* sed etiam spectato præsentis Ordinum statu *ut sup. citat. loc.*

3 Immo, nec posset Pontifex dictis Religiosis Militibus sic manentibus concedere facultatem testandi à se irrevocabilem, & independentem, nisi eos à voto paupertatis absolvens, quippè esset eos efficere proprietarios, ut tenent plures, quos refert, & sequitur Thom. Sanch. *lib. 7. decalog. cap. 17. n. 29.* & quod potestas, & facultas testandi in his Religiosis Militibus sit à Pontifice revocabilis, tenet Suar. *tom. 3. de Relig. lib. 8. cap. 16. n. 22. & 23.* Didac. de la Mota *lib. 2. de confirmat. Ordinis S. Jacobi cap. 2. §. 18. n. 8. & 9.* dicens: *Illud vero, quod in argumento additur, quod forte, nec Summus Pontifex possit auferre potestatem his Fratribus testandi de bonis patrimonialibus, plusquam falsum est, & patet: quia has testandi facultates per Pap. S. Pium V. vidimus revocatas, & per Gregor. XIII. reintegratas.*

4 Si opponas, hos Religiosos Milites in sua professione votum paupertatis emitte restrictum ad stabiliment. Ordinis, & privilegia illis concessa, & eos non posse amplius obligari, quam privilegiis, & statutis astringuntur, quæ quidem statuta, & privilegia potestatem, & facultatem testandi

concedunt ipsis. Respondeo: ita verum esse dum statuta, & privilegia tolerantur, nec revocantur à potestate ad id habente: id enim significant in professione verba illa, *según los privilegios, y establecimientos de la Orden.* Hoc est secundum privilegia, quæ vigent, & pro tempore viguerint in Ordine.

5 Si opponas etiam de privilegio concessio Religiosis Militibus, ut possint ducere uxores, quod quidem privilegium saltem pro jam ingressis Ordinem Religiosis Militibus non poterit revocari. Respondeo non esse simile: quia etiam cum sola castitate conjugali durat votum castitatis ad Religionem sufficiens: at sublata à superiore Religionis etiam Pontificis dependentia, & revocabilitate dominii, & administrationis bonorum Religiosi Militis, corrumpit paupertatis votum.

An Magister possit revocare facultatem testandi Religiosis Militibus concessam?

SUMMARIUM.

Et scertum sit, Pontificem taliter posse facultatem testandi concedere, ut nullus ipso inferior possit illam revocare: si hoc non fecerit, poterit Prelatus Religionis talem facultatem revocare, aut limitare, cum, & hoc respectu privilegiorum obtineant: ob quod Suar. cautè legendus. n. 1. & 2.

QUESTIO VII.

1 **S**upponimus posse Pontificem concedere Religiosis facultatem testandi, ita ut nullus superior Religionis inferior Pontifice valeat facultatem illam revocare: quia hoc non est efficere Religiosos proprietarios, cum dictam facultatem habeant ex legitimo superiore ipsorum; qui est Pontifex, & possit illam

ab eis revocare, & solum quoad eam facultatem eximuntur ab inferiorum Prælatorum obedientia, sic docet in simili Navarr. lib. 3. conf. tit. de Regul. conf. 47. n. 8. & in 2. eddit. tit. de stat. Monach. conf. 15. n. 3. Thom. Sanch. lib. 7. decalog. cap. 17. n. 30. 2. Dificultas est: an eo ipso quod Pontifex facultatem testandi Militibus Religiosis absque ulla Magistri dependentia concessit, censetur à Magistro sublata potestas facultatem illam revocandi. Et videtur negativè respondendum: quia quando Pontifex non ex certa scientia, sed simpliciter aliquid Religiosis concedit, ut in casu præsentis, non intendit auferre à Prælato Religionis facultatem illud revocandi: videatur Navarr. comm. 2. n. 6. cap. 7. de Regul. Azor. tom. 1. instit. moral. lib. 12. cap. 22. q. 10. Thom. Sanch. in decalog. lib. 7. cap. 29. ex num. 127. maxime n. 136. Scio dixisse Suar. tom. 3. de Relig. lib. 8. cap. 16. num. 11. posse consuetudine introduci, ut materia voti paupertatis intelligatur esse diminuta, ita ut jam non sit votum paupertatis simpliciter, sed secundum quid, seu cum ea conditione, ut liceat testari, etiam sine facultate, vel ex facultate irrevocabili per Prælatos Religionis: talis enim consuetudo non esset intrinsicè mala: quia non esset de re voto contraria, sed potius limitaret ipsum votum, quod non est per se malum, cum sit voluntarium, vel juxta humanam institutionem, atque ita sentiunt multi de Militibus Religiosis, quoad observantiam paupertatis. Ita Suar. Sed in præsentis q. maturius cogita: sciens superiores Ordinum in Capitulis generalibus posse limitare, vel omnino tollere à Fratribus usum privilegiorum Apostolicorum etiam in Religionibus non habentibus ad hoc specialem auctoritatem Apostolicam, vide Suar. de leg. lib. 8. cap. 33. à n. 4. Miranda tom. 2. q. 48. art. 4. Portell. verb. privilegium n. 78. Hieron. Rod. in comp. qq.

regul. resol. 116. n. 26. ubi quod apud superiores cum suis Capitulis relidet interpretativa voluntas totius Ordinis ad renuntiandum usum suorum privilegiorum. Addo Religiosos Milites non gaudere privilegiis Militum in testando, Pichard. lib. 2. instit. tit. 11. num. 13. pag. 144.

Cui acquirant Religiosi Milites, sibi nè, an proprio Ordini, & an possint succedere in majoratus, & alia bona?

SUMMARIUM.

Relata Pellizari sententia, deciditur, Milites Religionum, primo statu attento, non sibi, sed Ordini acquirere: hodie secus ex laxiori inducto vivendi modo, quo inspecto, & quoad idem indultis Pontificiis, tantum substantialia tria vota ex Regula præceptis remansisse videntur. n. 1. & 2.

Inspecto ergo præsentis Ordinum statu Milites, sicut, & Clerici Beneficarii Ordinum horum, bonorum quorumque administratores sunt; possuntque in majoratum, fideicommissum vè, aut jus patronatus, etiam exclusivè Religiosorum, succedere de licentia saltem tacita superioris. n. 3. & 4.

QUÆSTIO VIII.

Respondit Pellizacquirere sibi, si sint ex iis, qui sunt capaces domini tam acquirendi, quam transferendi: Ordini verò, si sint incapaces domini, sic Pelliz. tract. 4. cap. 2. n. 181. sed tamen distinctione utendum est. In primo horum Ordinum statu, negari non potest Religiosos Milites suo Ordini, non sibi acquirere, ut latè probatum est sup. à n. 2. usque ad 17. quæst. 2. at vero post illius primi status mutationem, & relaxationem, de qua supra, videtur dicendum, Religiosos Milites non suo Ordini, sed sibi acquirere non independenter, & irrevocabiliter, sed eodem modo, quo diximus sup. n. 16. & 17.

Ratio est : quia post mutationem illius primævi status videtur Ordines istos taciter enūtiasse juri positivo, aut illud moderasse consuetudinem ; ita ut quidquid dicti Religiosi acquirant, sibi acquirant, eo modo quo diximus ; vel quia jam opes multum in illis creverunt, vel quia non videbatur satis accomodatum statui præsentis, & vivendi modo, si aliud observaretur.

2 Unde prædicti Religiosi Milites jam in re non profitentur Regulam in illo primævo statu, sed etiam si eandem, laxiorem tamen, quæ in eum statum devenit, non solum consuetudine, sed etiam Pontificum dispensationibus, ut tam quoad modum paupertatis, & obedientiæ, castitatis conjugalis, quam quoad observantias, & præcepta in Regulis contenta fere substantialia trium votorum tantum remansisse videatur : ac verum est, quod quando Fratres Milites profitentur, expressè intelligunt se victuros secundum Regulam, prout intellecta est, & observatur tempore professionis, & ut sup. diximus.

3 Itaque jam hodie præfati Religiosi Milites ex licentia sui Magistri sunt legitimi Administratores quorumcumque bonorum, quæ sua sunt, undecumque acquisita, sive industria personæ, sive ex donatione, sive ex hæreditate, ut adnotavit Magister Isla in Regula S. Jacobi fol. 11. fine. Unde est, quod dicti Milites succedere possunt in quascumque hæreditates : id quod etiam videmus in Clericis Beneficiariis Ordinis S. Jacobi, qui, & possunt (ait Mota de confirmat. Ordinis S. Jacobi lib. 2. cap. 2. §. 17. n. 3.) mitti ad Rectorias, & Prioratus, ibique addere hæreditatem paternam, & administrare hæc, & alia bona, & distribuere, & similiter Fratres Milites.

4 Unde etiam possunt succedere in qualemcumque majoratum, feudum fidei commissum, jus patronatus, etiam si in fundatione, seu institutione habeatur, quod non admittantur

Religiosi : siquidem Religiosi Milites non censentur Religiosorum nomine in hac exclusionem comprehendere, utpote, qui familiam conservare, & successionem habere possunt : ita docent Molin. lib. 1. de primogen. cap. 13. n. 38. & alter Molin. de just. tom. 1. disp. 623. n. 5. Manuel. Rod. qq. regul. tom. 2. q. 68. art. 12. Thom. Sanch. lib. 7. decalog. cap. 15. n. 5. & 47. quæ omnia intelligenda sunt de licentia tacita, vel expressa Magistri, aut expressè non denegata, ut notat Didac. de la Mota ubi sup. n. 11. dicens, in eo vero quod asserit hos Fratres Milites acquirere bona, & majoratus titulo juris hereditarii, habereque ingentes proventus non maledicit, sed tenetur addere quod hoc totum sit de licentia Prælati, & in favorem familiæ secundum talis familiæ statum : & hæcenus dicta etiam de Religioso Milite professore, filio familias intelligenda sunt, ut sup. tract. 2. q. 21. maxime vers. in eo autem.

An Religiosi Milites libere possint disporre de propriis bonis, etiam in usus prophanos, ac illicitos, per inde, ac possunt seculares nullo voto paupertatis

adstricti : idque etiam loquendo de fructibus Commendarum?

SUMMARIUM.

Referuntur AA. asserentes, atque alii negantes posse à Militibus Religiosis bonorum bona in prophanos usus expendi, & utriusque sententiæ dantur fundamenta : & negativa sententia quoad bona Commendarum amplectitur, & quoad alia bona inspecto pristino statu Ordinum : secus hodiè. n. 1. 2. & 3.

Infertur, posse Milites majoratum instituire, sed solum de bonis patrimonialibus, non de redditibus Commendarum juxta veriore sententiam. n. 4.

Ludentes cum Militibus, & horum meretrices bona his de causis adqulsita res.

restituere non tenentur. Quid de peccato in hac materia remissivè; concubin is tamen Commendatarios de redditibus suarum Commendarum, & alios Milites de bonis suis validè donare non posse, tenere aliqui AA. n. 5. & 6.

QUÆSTIO IX.

I Negativam sententiam tenent Navarr. *de redd. q. 1 mon. 64. & mon. 61.* Didac. *de la Motta in tract. ut Commendatarii tendant ad perfect. cap. 4. §. 4. n. 50.* & in Regul. S. Jacobi *cap. 15. & 20.* & expresse Azor. *tom. 1. lib. 13. cap. 4. q. 10.* Lezan. *de dub. regul. tom. 2. cap. 5. n. 23* & hanc sententiam, ait Suar. *ubi infra* esse securiorem, & in rigore juris fortassè veram, & loquentes de redditibus Commendarum Ayala, quem refert, & sequitur Manuel Rod. *qq. regul. tom. 2. q. 57. art. 5.* Hieron. Rod. *resol. 28. n. 9.* dicunt enim hos Religiosos Milites teneri bona sua expendere in usus suos honestos, & quod superfuerit in opera pia. Ducuntur: tum quia sunt Religiosi, & paupertatis voto astricti: tum etiam quod redditus Commendarum ab illis percepti sint redditus Ecclesiastici, utpote, qui ex decimis extrahuntur, & bona patrimonialia efficiuntur Ecclesiastica, eo quod per illorum professionem transeunt in Religionis dominium.

2 Sed affirmativam sententiam tenent alii etiam loquentes de redditibus Commendarum: hi sunt Molina *tom. 1. de just. tract. 2. disp. 141.* Rod. *qq. regul. tom. 3. q. 29. art. 6. & q. 66. art. 7.* Alcocer. *de lud. cap. 39.* Isla *in Regula S. Jacobi in proem.* Sanch. *in decalog. lib. 7. cap. 8. n. 29.* Suar. *de Relig. tom. 3. lib. 8. cap. 16. n. 24.* Pelliz. *in man. regul. tom. 1. tract. 4. cap. 2. n. 177.* dicunt enim dictos Religiosos Milites liberè posse disponere de propriis bonis; etiam de fructibus Commendarum in usus prophanos, ac illicitos; per inde ac possunt seculares nul-

lo voto paupertatis astricti, quamvis de redditibus Commendarum aliqui negant. Ducuntur: quia antiquissima consuetudo ita paupertatem dictorum Religiosorum Militum interpretata est, suo Magistro sciente, & non contradicente, & redditus Commendarum titulo seculari his dantur, nempe titulo Militari: idem tenet Alcoc. *de lud. cap. 39.* & alii poenes Sanch. *ubi sup.* & addit Pelliz. quod hoc non facit, quin dicti Milites sint vere Religiosi *ut sup. quest. 2.*

3 Ego autem quoad bona Commendarum nunquam à prima sententia recederem, saltem quoad usus illicitos, per ea, quæ traddunt AA. prædictæ sententiæ: & quæ nos tradimus *in tract. de Commend.* Quoad bona vero patrimonialia Religiosorum Militum, spectato primævo Ordinum statu, etiam à prima sententia non recederem: at vero post mutationem, & relaxationem illius primævi status existimo tutissimè, & legitimè posse secundam sententiam sequi per ea, quæ dixi *sup. d. q. 2.* & quia consuetudine ita Regulam, privilegia, & statuta Ordinum interpretante, sic introductum est Magistro suo sciente, & non contradicente.

4 Ex hucusque dictis deducitur, posse dictos Fratres Milites de utriusque bonis majoratum instituere, non secus, atque alios seculares: ac ita tenent Molina *tom. 3. de just. disp. 604.* Sanch. *ubi sup. lib. 7. cap. 8. n. 31.* Barbof. *de jur. Eccles. lib. 3. cap. 7. n. 14.* Lezan. *in dub. regul. tom. 2. cap. 5. n. 19* ubi banc sententiam reputat probabilem Machad. *tom. 2. lib. 5. p. 4. tract. 2. doc. 4. n. 2.* Man. Rod. *in summ. tom. 2. cap. 32. n. 3. & qq. Reg. tom. 2. q. 57. art. 5.* qui de bonis patrimonialibus id admittit, non vero de redditibus, aut fructibus Commendarum, de quibus etiam dubitat Molina *lib. 2. de primog. cap. 9. n. 69.* & ego sine ulla dubitatione sententiam Rod. admitto per ea, quæ dicimus *in tract. de Commend.* & quia

quia instituere majoratum est res prophana, ut alibi notavimus, & ideo quidquid sit quoad validitatem, saltem licite sententia Rod. vera videtur.

5 Deducitur etiam ludentes cum his Fratribus Militibus non teneri parata in ludo restituere, sicut nec etiam dictorum Militum Meretrices: ita affirmat Alcozer. *de lud. cap. 39.* Thom. Sanch. *ubi sup. lib. 7. cap. 4. n. 29.* Barbosa. *de jur. Eccles. dict. cap. 7. n. 15.* Salas *tract. de lud. dub. 21. n. 6.* ubi alios allegat. Dian. *tom. 2. tract. 15. resol. 54.* dicens: *Ex his apparet Meretrices dictorum Equitum, & ludentes cum ipsis, & ipsos quoque Equites, si restitutionem facere noluerint, posse à confessariis secundum sup. dictam opinionem probabilem Sacramentalem absolutionem sine ullo onere restitutionis obtinere, & infra: nam si contraria sententia in praxi omnino amplectenda esset, ut olim cum Azorio omnes consulebant, mille laqueis restitutionis pœne innumeri tenerentur, & nemo restitueret: & hanc opinionem tanquam probabilem tenent etiam multi viri Docti de hac re à me consulti, tam ex nostra Religione, quam ex societate Jesu, & inter illos præcipue P. Franciscus Bardi vir Scholasticus, & Moralis Theologia peritissimus.* Ita Diana. Quod autem sit de peccato: consule Dianam *ubi sup.* qui allegat Canard. *in direct. confess. p. 2. præcept. 4. cap. 31. q. 8.* idem tenet Cardinal Lugo. *disp. 3. de just. n. 131.* Pelliz. *tom. 1. tract. 4. cap. 2. n. 178. fine.*

6 Sed quoad forum exterius non posse valide Commendatarios donare redditus Commendarum suis Concubinis, etiamsi donatio juramento confirmetur, nec etiam Fratres Milites non Commendatarios posse de suis patrimonialibus aliqua bona suis Concubinis donare, dixerunt Palat. Rub. *de donat. inter vir. Et uxorem in Rub. §. 39. n. 1. & seqq.* Anton. Gom. *in l. 53. Tauri n. 68.* Cobarrub. *in cap. quomois pactum 2. p. §. 1. n. 4.* Gu-

tierr. *de jurament. confirmat. 1. p. cap. 1. à n. 13.* Man. Rod. *qq. reg. tom. 1. q. 27. art. 12. fine.* Hieron. Rod. *in compend. qq. reg. resolut. 8. n. 13.* Hermosill. *ad Gregor. Lop. gloss. 6. l. 1. tit. 4. p. 5. n. 8. & seqq.* Ubi quinque modis limitat hanc sententiam: vide ibi.

TRACTATUS XI.

Utrum Fratres Milites regimini Civitatum, & jurisdictionibus, officiis, aliisque regiminibus secularibus se possint immiscere.

SUMMARIUM.

Prohibitum ex tit. Decretal. Ne Clerici vel Monachi, & in specie Militibus Religiosis ex lege Regia obtinere, seu se immiscere secularibus officiis videtur; & de Hierosolymitanis idem dicendum, nisi de licentia superioris, & Pape. n. 1.

Sed contrarium tenendum, eò quòd respectu Militum S. Jacobi, Calatravè, Alcantaraque derogata lex illa Regia, & Canones de Religiosis loquentes non comprehendunt in odiosis dictos Milites, sicut patet in negotiatione. n. 2. 3.

QUESTIO I.

Personis Ecclesiasticis tam Clericis, quam Religiosis prohibitum est, publicis, & temporalibus officiis, & negociis se immiscere, ut per totum titulum, *ne Clerici, vel Monachi. l. 48. tit. 6. p. 1.* ubi Gregor. Lop. *gloss. 1. l. 10. tit. 3. lib. 1. recop.* & in terminis de dictis Fratribus Militibus *l. 12. tit. 16. lib. 2. Ordin.* his verbis: *Mandamos otrogi, que de aqui adelante ningun Caballero, que fuere Comendador, ò traxere Habito de la Orden de Santiago, ò de Calatrava, ò de Alcantara, ò de San Juan, no baya, ni pueda ser proveido, ni haver officio de*

Corregimiento, ni Alcaldia, ni Alguacilazgo, ni otro oficio de justicia; è otrosi, que los dichos Caballeros, y Commendadores de Santiago, ò de Calatrava, ò de Alcantara, ò de San Juan, que de aqui adelante no le sean dados oficios de Regimiento, ni Veinte quatria, ni Juraduria de Ciudad, ni Villa, ni Lugar de nuestros Reynos, ni por virtud de nuestras cartas lo puedan haver. Et de Militibus Hierosolim. tenet Aloyf. Ricc. in suis Collect. deciss. cap. 503. & 216. Gracian. discept. forens. tom. 3. cap. 457. n. 28. Aceved. in l. 14. tit. 5. lib. 3. recop. n. 3. Ubi quod non sufficit licentia Regis, nisi, & Superioris dictorum Militum Maltenf. licentia, & etiam Sanctissimi Pontificis intervenierit: quæ quidem, maxima non interveniente causa, minime daretur, nec concedi deberet.

2 Sed quia in Militibus S. Jacobi, Calatravæ, & Alcantaræ contrarium usus observat, sciendum est, quod licet præfati Milites Religiosi, & Ecclesiastici sint, non tamen statui illorum omnino implicat usus, & exercitium prædictorum officiorum, prout communiter implicat statui aliorum Religiosorum, quorum finis est spiritualibus exercitiis, vel divinæ contemplationi impensius vacare: ac ideo in illis necessarium est, excludere omnem sollicitudinem, & exercitium rerum temporalium: ac de istis Religiosis intelligenda est prohibitio, ne Monachi secularibus negociis se immisceant, de qua in d. tit. ne Clerici, vel Monach. per tot. non verò de Ordinibus Militaribus, quoad Milites, qui ad externa opera vitæ activæ, & præsertim ad militandum ordinantur, ac ideo non est cur in illis requiratur tam stricta prohibitio temporalia exercendi; sed sufficit illa, quæ secundum conditionem, & modum talis status excludat curam, sollicitudinem, & exercitium rerum temporalium tali fini repugnantem: horum autem Or-

dinum status licet exercitium ali-quod rerum temporalium habeatur, non impedit debitum modum tendendi ad suum finem, nempe ad militandum quoties se se offerat occasio. Deinde, ut sæpè diximus, & probavimus, dicti Milites in odiosis non veniunt in appellatione Religiosorum; nec in dicta lege ordinamenti aliud probatur, nisi ita per eam fuisset statutum: imò exclusa prohibitione indicat alias dictos Milites prædictorum officiorum esse capaces, & ut tales illa olim obtinuisse, ibi: *Mandamos, que de aqui adelante, &c.* Ubi Didacus Per. ait, intellige, nisi Princeps vellent expressè derogare istam legem; non enim tenetur impingere sibi legem, à qua recedere non liceat, ac ita verum est: nam dicta l. ordinam. per aliam novæ recop. lib. 8. tit. 5. l. 14. derogata fuit quoad dictos Milites S. Jacobi, Calatravæ, & Alcantaræ, ibi: *Pero permitimos, que puedan tener los dichos oficios assi de Justicia, como de Regimientos, y Veinteiquatrias, y Juradurias à los Commendadores de Santiago, Alcantara, y Calatrava.* Unde Fratres Milites, qui prædicta officia, & negotia secularia tractant, non ex permisso Regis tantum, sed etiam de licentia sui Magistri, quæ tam ut Rex, quam, ut Magister dictam concessionem, & permissionem dedit. Sed utinam l. illa ordinamenti etiam hodie observaretur! ita enim per multa dubia status horum Militum, & exemptionum tollerentur.

3 Et quamvis per Sacros Canones Clericis, & Religiosis sit prohibita negotiatio, tamen cum prohibitio ista sit pœnalis, ut notant Gasp. Hurtad. de contract. disp. 2. diff. 17. Dian. tom. 7. tract. 10. resol. 21. & Fratres Milites in pœnalibus, & odiosis nomine Religiosorum non veniant, non est illis prohibitum negotiare: imò in constitutionibus nostri Ordinis id supponitur illis permittum:

liquidem in lib. stabiliment. tit. de los Diezmos cap. 9. ita statuitur, que los Diezmos de las grangerias de los Comendadores, Caballeros, y Freyles, que residen en las Indias, sean para los Colegios que la Orden tiene en Salamanca.

Utrum Fratres Milites agere, & conveniri in judicio possint, & fide jubere, ac testes in judicio esse, & alia id genus facere.

SUMMARIUM.

Religiosi Clerici Conventuales ad differentiam eorum, qui beneficia obtinent, nequeunt sine licentia superiorum fide jubere, neque possunt comparere in judicio, vel jurare; idemque tenendum de Religiosis Laicis horum Ordinum, juxta statuta eorum. n. 1.

Prædicti Religiosi jurantes absque licentia superiorum non peccant lethali-ter (contra aliquos AA.) nisi ex contemptu faciant; & valet juramentum sic in judicio prolatum, sicut & fidejussio facta absque licentia Magistri; & eorum hoc etiam de perjurio tali conveniendus Miles. n. 2. & 3.

Inviti Milites tutelam, cujus administrationis sunt capaces (tametsi olim quoad aliquos de hoc dubitatum) gerere non sunt compellendi; compulsioque, si qua posset admitti, per Magistrum fieri deberet. n. 4. & 5.

Militi tam Novitio, quam Professo pupillis, aut minoribus discernenda tutela, aut cura, à suo Magistro, nisi coram Judice seculari litiget; sed usus plurimum in his expectandus: de aliis Militum facultatibus, & indultis, remissivè. n. 6. & 7.

QUÆSTIO II.

I *Q*uestum istud fortassis quibusdam risum faciet presentem usum, & vendi modum horum Militum respicientibus, sed non nobis, qui statuta,

& ordinationes istorum Ordinum per legimus: de Religiosis Clericis Conventualibus in his Ordinibus professis alibi dicimus, eos non posse sine licentia suorum superiorum in judicio comparere, & litigare, tanquam actores, sive tanquam reos, & sive in civilibus, sive in criminalibus. Sed de Clericis Religiosis Beneficiariis id posse sine ulla superioris licentia, quòd in titulo administrationis beneficii imbibita censetur, ibi sustinebamus. Quod eadem ratione de Fratribus Militibus, qui ex generali licentia Magistrum in suis domibus propriis degunt cum onere se, & suas familias alendi, dicendum esset, nisi in constitutionibus, & statutis dictorum Ordinum sancitum in veniremus, hos Milites litigare non posse sine licentia Magistrum, nec agere, vel contrahere saltem bona Ordinum obligantes, nec etiam aliter fidejubere, nec testes in judicio esse sine dicta sui Magistrum licentia. In lib. enim stabiliment. Ordinis S. Jacobi tit. instrucción de Caballeros fol. 72. dicitur: *An de pedir licencia à el Maestre para jurar solemnemente en Juicio, y para pleitear, & fol. 111. à la vuelta, ibi: Lo vigesimo quarto, si ha jurado sin licencia nuestra, & in lib. eodem. tit. 21. cap. 27. ibi: Porque las fianzas, que hacen nuestros Freiles, pueden hacer daño à nuestra Orden, establecemos, que ningun Caballero, ni Freile de ella pueda fiar, ni ser fiador de conçejo, ni persona alguna de qualquier estado, ò condicion que sea, sin nuestra licencia, sopena, &c. Et in diffi. Ordinis Calatravæ tit. 17. cap. 1. ubi de bonis Commendarum, & aliis communibus Ordinis contractus, & obligationes fieri prohibentur; & de aliis bonis statuitur, ibi: Pero bien permitimos, que exceptuando expressemente las sobre dichas Encomiendas, y Beneficios, y mantenimientos, y porcion Conventual, y frutos, y rentas de ellos en lo por venir, como dicho es, y las dichas armas, y caballos, que puedan hacer, y*

otorgar las dichas obligaciones, y contratos, y conoçimientos, por lo que assi tomaren emprestado, ò fiado, y obligar por ello sus bienes propios. Et in cap. 2. statuitur, ne fidejutores fiant, ibi: En poca, ni en mucha cantidad, sino tuviere licencia de S. M. ò de los Maestres, que por tiempo para ello fueren, so pena, que la fianza sea en si ninguna, y de veinte florines, los quales aplicamos para obras pias: ni tampoco puedan ser testigos à requisicion de persona seglar, ò Ecclesiastica, ni jurar fuera de las causas de su Orden, si primero no tuvierén licencia de S. M. ò de los Maestres, que por tiempo fueren, so pena de diez florines para obras pias. Unde dicendum est, iudices seculares, seu Ecclesiasticos non posse compellere dictos Fratres Milites, ut coram se testimonium juramento ferant, & abradendam esse consuetudinem, si qua est in contrarium: de qua Ordo noster S. Jacobi in quodam Capitulo generali D. Regi supplicavit dicens: *Tambien suplica el Capitulo à vuestra Magestad se sirva de mandar à los Alcaldes de su Casa, y Corte, y Justicias seglares, no se entrometan à mandar, que las personas de la Orden juren ante ellos, pues siendo como son incompetentes, como es notorio, de derecho no lo pueden, ni deben hacer, por ser contra la inmunidad, que quanto à esto tienen los Caballeros de la dicha Orden, por la Regla, y establecimientos de ella, y por otros indultos Apostolicos.*

2 Et hos Fratres Milites peccare, si sine præfata licentia sui Magistri juramentum præstiterint in iudicio tenet Fr. Cordova in *instruēt. cas. conscient. cap. 3. n. 9.* ubi citat Ayalam, & Motam. Sed non esse mortale tenendum est, nisi ex contemptu fiat, ut tenet Magister Isla in *confession. n. 12.* Hoc quoque notandum est, quod si Frater Miles sponte, vel coactus testificari, falsum testimonium dixerit coram alio iudice, quam suo Magistro, à Magistro solum, non ab alio coram quo falsum juravit, conveniendus, &

puniendus est secundum veriorém sententiam, quam tenet Bobadill. *lib. 2. cap. 18. n. 91.* loquens de Clerico: verum est tamen validum esse juramentum per Fratrem Militem coram Ecclesiastico, seu seculari iudice prolatum, nisi opponatur à parte.

3 Ad illud de fidejutoribus potest dici, quod licet præfati Milites fidejubere nequeant sine licentia Magistri, si tamen sine ea fidejubeant, valere fidejussionem, ut probavimus de Fratibus Beneficiariis horum Ordinum suo proprio loco; in Ordine Calatravæ contrarium videtur.

4 Si Roges: an præfati Milites possint esse tutores? dico, quod olim cum de hoc esset controversia, multi viri Docti tenuerunt Magistros, & Milites Calatraves, & Alcantarenses id munus obtinere non posse: sed de Magistro, & Militibus S. Jacobi non dubitarunt, ut refertur in histor. D. Petri Tenorii *fol. 70. & 71.* cum jam hodie Milites Calatravæ, & Alcantaræ ad instar Militum S. Jacobi uxores ducere possint, nec inter eos ulla differentiar ratio constitui possit, idem dicendum est, maxime, cum officiorum publicorum Prætorum, Rectorum, Correctorum, & similium, capaces sint, hoc tamen cum licentia, saltem sui Magistri.

5 Sed est advertendum, quod dicti Milites volentes admituntur ad tutelam, non tamen inviti compelli possunt, prout de Clericis, quoad legitimam tutelam, ad quam possunt admitti, probat *d. l. 14.* & ibi Gregor. *Lop. v. por raxon del parentesco, Baeza de decim. tutor. cap. 2. n. 38.* & tenent alii, quos refert, & sequitur Gutierr. *de gabel. 1. p. cap. 1. num. 26.* & tractans de Religiosis, & Ecclesiasticis, *Silvest. v. tutela q. 3.* ubi ait, posse hos compelli suscipere tutelam miserabilium personarum, in quo jam alibi contrarium sustinebimus in *4. p.* Quod si adhuc fateremur posse dictos Milites compelli ad suscipiendam aliquam

tutelam, compulsio ista à solo Magistro ex requisitione iudicis secularis fieri debet, prout videmus in Clericis, qui nequeunt compelli acceptare tutelam, vel curam, ad quam de jure tenentur, nisi utroque iudice Ecclesiastico, & seculari concurrente, ut cum aliis docet Bobadill. in sua politic. lib. 2. cap. 18. num. 226. & per consequens (ait ille) debet iste Clericus tutor reddere rationem tutelæ, seu curæ coram iudice seculari in loco administrationis; Gutierr. ubi sup. n. 27.

6 Sed quid, si fratri Militi tutela, seu cura discernenda sit? Dicendum est, quod fratri Militi Novitio, qui tutore testamentario, seu legitimo caret, debet dari tutor, si minor est 14. annorum, aut curator, si jam puber factus, minor sit 23. annis, à iudice suo Ecclesiastico, id est, à Magistro Magistro. Ducor: quia Novitius pro Ecclesiastica persona reputatur, sed personæ Ecclesiasticæ dandus est tutor ab Ecclesiastico iudice, ut cum multis resolvit Gutierr. ubi sup. n. 33. & hoc magis procedit in Milite professso, cui ob defectum ætatis dandus est Curator, cum bona, & persona sint sub potestate Magistri; quod si Miles professus coram iudice seculari litiget, tunc ipse iudex secularis potest dare illi curatorem ad litem, ut de Clerico tractans docet Caldas in l. si curatorem habens in principio n. 19. sed in his omnibus, usui, & consuetudini multum deferendum est.

7 Hos Milites posse esse Paternos in Baptismo, & lactinia, ac ova, in quadragesima comedere, & agitationi taurorum assistere, diximus alibi, ubi quid de Clericis Religiosis

horum ordinum in hoc tenendum egimus,

Quod

TRACTATUS XII.

DE OBLIGATIONE RECITANDI preces, & alia suffragia faciendi.

An Religiosi Milites preces sue Regule recitare sub mortali teneantur, & quid si commendatarii, aut pensionarii sint.

SUMMARIUM.

Cum de Regula Ordinis S. Jacobi obligatoria non constet, & alias statuta hujus, sicut & aliorum ad mortale obligare dicant, inspicienda necessario sunt verba præcipientia, ut sic præceptorum discernatur gravitas. n. 1.

Posito pro certo, Milites horum Ordinum, sicut aliarum Religionum conversos ad horas canonicas non teneri, eos ad preces à Regula sua præscriptas adhuc sub mortali non obligari, tenent aliqui. num. 2. 3. & 4.

Contraria sententia inducens obligationem sub lethali, jure probatur, cum statutum non exprimens qualitatem culpæ, recipiat interpretationem à consuetudine, & hæc sit pro tali obligatione. n. 5. & 6.

Removentur contraria datis, & explanatis verbis Bullæ Innocentii VIII. ac etiam Martini V. pro Ordinis S. Jacobi Militibus quoad hæc. n. 7. & 8.

Si admittatur prima probabilis sententia, ad contraria fundamenta respondetur, ex eo quod si Regula non obligat, usus errore inductus nocere nequit eis, qui detegunt illum. n. 9.

Partim rejicitur, partim exponitur limitatio primæ sententiæ in casu contemptus, explicato contemptu legis ad mentem D. Thomæ. n. 10.

QUESTIO I.

Supponimus in Regula Ordinis S. Jacobi non reperriri Capitulum exponens, vellet, necne

Re-

Regulæ legislator sub culpa, siue mortali, siue veniali obligare: quia tamen in statutorum, & diffin. libris istorum Ordinum declaratur, statuta, ac diffinitiones non obligare ad mortale, intelligendum est, ut ad inducendam talem obligationem non sufficiant simplicia verba, quantumvis præceptiva: secus si addatur signum, quo judicetur, conditores prædictorum statutorum, & diffinitionum voluisse obligare sub mortali, non obstante illa declaratione, veluti, si addatur clausula, in virtute obedientiæ, seu alia similis, vel addatur poena excommunicationis latæ sententiæ, quæ supponit culpam mortalem; sic docet Suar. tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 1. cap. 2. n. 10. Pelliz. tom. 1. tract. 5. cap. 2. n. 12. Unde, ut vigor statutorum, & diffinitionum, quoad obligationem culpæ mortalis detegatur, intronspiciendum est si contineant aliquam ex prædictis clausulis, vel si aliàs ex Regula, vel jure aliquo contineant peccatum.

2. Fratres Milites, qui non ad Chorum, sed ad Militiam in his Ordinibus recipiuntur, nulla lege ad horas Canonicas recitandum sunt adstricti, licet unoquoque die præcationem dominicam, & Angelicam diffinito numero à Regula, & constitutionibus præscripto recitent, ut tenent AA. infra refendi.

3. Sed solet in dubium verti: an isti Fratres Milites sub mortali teneantur ad has peculiare preces, quæ à Regula præscribuntur? Azor. tom. 1. instit. moral. lib. 13. cap. 4. q. 5. ait, hos Fratres Milites non teneri ad officium Divinum, sed quotidie à Regula sua præscriptas præces recitare. Et in lib. 10. cap. 6. q. 4. inquit satis esse, si eas preces quotidie fundant, aut recitent, quas eorum Regula præscribit, ac præcipit. Idem tenet Navarr. in man. cap. 25. n. 96. sine, & in tract. de orat. cap. 7. n. 22. Barbof. de jur. Eccles. lib. 3. cap. 7. n. 36. Suarez lib. 4. de Relig. cap.

Tom. II.

17. n. 1. & 2. ubi; quod isti Fratres Milites, & aliarum Religionum conversi non tenentur ad horas Canonicas persolvendas, sed ad alias preces suis Regulis præscriptas, ad quas illos non ex jure, nec ex consuetudine tenentur: nam loco horarum nihil recitare coguntur, sed juxta modum, & exigentiam Regulæ teneri ait. Unde si Regula aliàs non obligat ad culpam, nec in hoc obligabit, nisi exprecialiter id exprimat: idem tenet Raphael de la Torre tom. 1. de orat. controver. 6. disp. 2.

4. Sed Mota in comment. Regul. S. Jacobi cap. 6. ait, hos Fratres Milites non peccare mortaliter ex omissione illarum precum, nisi eas toties omitant, ut contemptores videantur, qui contemptus minime dari potest in existentibus in bello, seu aliqua infirmitate gravatis; ducitur: quia ita dispensatum fuit per Martin. V. & Innocent. VIII. in constit. infra referendis, & ait Mota, ita sensisse Archiepisc. Ayalam in d. cap. Regulæ, & eandem sententiam tenet Man. Rod. in summ. p. 1. cap. 140. n. 9. & P. Anton. Fernand. de Societ. Jess. in suo instruct. confess. 2. p. cap. 3. n. 22. & latè Thom. Sanch. tom. 2. consil. moral. lib. 7. cap. 2. dub. 5. absolutè, & sine aliqua restrictione ait, ibi: primo tamen dico non teneri sub mortali recitare: quia consuetudo generalis, quæ est fundamentum obligationis Religiosorum ad recitandum, tantum obligat professos choro deputatos, hi vero tantum deputantur ad militiam, & eorum Regula non ponit verba ad mortale obligantia: tantum enim cap. 6. dicitur, quando no pudiere oir horas de el dia, digan los Maitines, &c. & confirmatur: quia cap. 9. eodem tenore sic dicitur: oygan cada dia Misfa, & tamen Isla, ibi, dicit, non obligare ad mortale, & sic tenent Navarr. in cap. quando 7. de orat. num. 23. Palac. 4. disp. 9. fol. 147. & aliqui juniores dicti, ita Sanch. &

X3

quod

quod Moniales conversæ non teneantur sub mortali recitare preces à sua Regula præscriptas tenet Pelliz. tom. 2. tract. 10. cap. 6. n. 15.

5 Sed contraria sententia, scilicet Fratres Milites, teneri ad pensum illarum precum sub mortali peccato, jure defendi potest, & probatur: quia quibuscumque verbis lex, aut Regula utatur, in qua non declaratur Legislatoris voluntas, vellet nec ne admortale obligare, seu tantum ad veniale, aut neutrum: si communis sensus eam intellexit, & acceptavit, ut obligantem sub veniali, obligabit sub veniali, & si sub mortali, ut mortale: nam consuetudo est optima legum Interpret cap. cum dilectus de consuetudine l. si de interpretatione ff. de leg. Navarr. in summ. cap. 23. n. 58. Emman. Garc. in summ. V. lex n. 3. Salon. 2. 2. q. 77. art. 1. contrav. 8. Thom. Sanch. plures alios referens de stat. Relig. lib. 6. cap. 4. n. 27. Reginald. in summ. lib. 15. n. 47. & 56. Sayr. in clavi Reg. lib. 3. cap. 7. n. 23. & alii apud Bonac. de leg. disp. 1. q. 1. punct. 7. §. 4. n. 24.

6 Ad pensum dictarum præcum in his Ordinibus receptum fuit à suo principio quasi obligans ad mortale, ut patet ex Bulla Innocent. Pap. VIII. quam ad literam refert dictus Mota: fuit enim nunciatum Pontifici, quod ob non recitationem illarum præcum mortale peccatum commitebatur, sicut ob omissionem aliarum observationum Regulæ, ibi: & ob illorum non observationem peccatum mortale incurrerant, & intra, in quodam Capitulo Generali inter eos celebrato decreverunt, & ordinaverunt unanimi omnium consensu, ad evitandum animarum suarum periculum propter peccatum mortale, quod pro qualibet transgressione, ut præfertur, incurrunt. Nec Ayala, & Mota ubi sup. negant id ita fuisse receptum, imo expressè de hac consuetudine testantur: di-

cunt tamen sublatam esse per dispensationem dicti Pontificis, quod minus benè dictum esse ex infra dicendis apparebit, ac ideo teneri sub mortali ad dictas preces Fratres Milites tenet Isla in comment. Regul. S. Jacobi cap. 6. & favet Navarr. lib. 3. consil. tit. de celebrat. Missar. cons. 18. ubi ait: Fratrem Militem pensionarium, qui ex constit. Pii V. recitare tenetur officium B.M. satisfacere præcepto, si preces à sua Regula præscriptas quotidie recitet. Quod minime diceret Navarr. si omisis illis precibus non committeretur mortale peccatum, cum ex omissione officii S. Pii V. non solum lethaliter pensionarius delinquat, sed etiam ad fructuum restitutionem teneatur: & idem supponit Nicolaus Garc. in addit. 1. part. de benefic. cap. 5. num. 69. aliàs enim non bona induceretur similitudo de uno ad aliud officium.

7 Nec his obstant multa, quibus se involuit Mota ubi sup. qui quò magis suam sententiam probare nititur, eò minus probat. Dicere enim quod Innoc. VIII. dispensavit in obligatione ad mortale propter omissionem harum precum, in Bulla dicti Pontificis non invenio; imo expressè vult Pontifex, quod in hoc casu maneat Regula in suo vigore, nisi quando Milites sunt in bello, aut infirmi, aut alia legitima occupatione detenti. Verba Pontificis sunt ista. Nos igitur &c. Hujusmodi supplicationibus inclinati, quod de cætero perpetuis futuris temporibus, si contigerit Magistrum, Præceptores, Fratres dictæ Militiæ, qui nunc sunt, & pro tempore fuerint, ad eorum uxores, prout alii Christi Fideles faciunt, accedere, ac Dominicas, & aliàs orationes, ad quas juxta dictam Regulam obligantur quacumque hora diei dicere, ac Missas, & aliàs horas Canonicas audiendo stare, vel sedere, seu aliquam interpositionem facere, aut eam aten-

te audire (nota quæ sequuntur) aut illas propter occupationem belli, vel infirmitatis, vel alias legitimas occupationes non dicere, vel aliquas earum propter oblivionem omittere, aut lectiones, &c. & infra: nihilominus propterea peccatum mortale non incurrant, sed eas tanquam leves culpas eorum Confessoribus confitendo, & pœnitentias per eos ipsis iungendas adimplere pœne satisfecisse videantur. Ita Pontifex. Nec etiam Mart. Pap. V. (ut vult Mota) dispensavit, ut n. sequent. apparebit; ultra quod, si ita esset, frustra secunda Innoc. VIII. dispensatio impetraretur, frustraque unus, & alter Pontifex cassus belli, infirmitatis, vel alterius legitimæ occupationis exciperent.

8 Ex dicta igitur Innoc. Concessione apparet, non esse dispensatum in obligatione sub mortali, quod ex omissione dictarum precum commitebatur, exceptis casibus ibi expressis, quod bene notatum est à Capitulo Generali dicti Ordinis, ut apparet ex gloss. in cap. 6. & 7. dictæ Regule. ibi: *El Papa Martino V. dispensò, que estando en la Guerra no sean obligados à rezar, & infra: el Papa Inocencio VIII. dispensa, que por anteponer, ò posponer las horas, no decirlas estando en la guerra, ò por enfermedad, ò por causa legitima, no incurran en pecado mortal, mas como de leves culpas hagan conciencia.* En quomodo Capitulum Generale intelligit solum in præmissis casibus fuisse per Pontificem dispensatum.

9 Si autem primam sententiam (quam probabilem esse non negamus) sequi vellis: ad contrariam poteris respondere: quod si verum est (ut ait Sanch. ubi sup. & ego existimo) Regulam non ponere verba ad mortale peccatum obligantia: non obstat, quod à principio, ut obligantia, ad mortale à Militibus errore, & falsa præsumptione ductis reciperentur, credentibus, & presumptibus se ex illis verbis sub mortali illas preces recitare teneri;

nam in foro conscientie non habetur ratio falsæ præsumptionis, sed veritatis, ut tenet Silvest. V. lex n. 9. Bonac. alios referens de leg. disp. 1. q. 1. punct. 7. §. 3. Deinde error ille officere potuit illum recipientibus, non item quibus postea errore detecto illum agnoverunt.

10 Nec etiam obstat temperatio illa, de qua ex Ayala Mota ubi sup. ibi: *Entiendese no dexandolo tantas veces, que pareciesse menosprecio.* Supponit prædictus Author ex pluribus omissionibus in recitatione dictarum precum causari contemptum; sed minus bene, quia ut ait D. Thom. 2. 2. q. 186. art. 9. ad 3. mala, & prava consuetudo operandi contra legem non dicitur contemptus legis; qui quidem contemptus legis in solo actu interiori perficitur, & consequenter ob solam operis externi multipliciter contemptus huiusmodi induci non potest, etiam si animo proponatur nunquam adimplere ea, quæ ad nullam, vel solum ad venialem culpam ex Regula præcipiuntur: dum tamen ipsa Regula præcipiens, & præceptum non contemnatur, imo revereatur; sed quia non obligat ad mortale, ejus observantia non curatur: legatur Cayetan. 2. 2. q. 186. art. 6. §. ad evidentiam. Suar. tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 1. cap. 4. n. 4. Pelliz. in man. Reg. tom. 1. tract. 5. cap. 1. n. 10 & cap. 2. n. 41. ubi quod non est in malo statu Religionis habens consuetudinem violandi Regulam non obligantem sub mortali, etiam si statuat omittere illam, & hoc præcipue in casu nostro: nam ex consuetudine non recitandi dictas preces nulla sequitur Religionis ruina, multum periculum violandi vota, nullum contemptum aliorum Militum Religiosorum, cum ipsi non in congregatione conventualiter vivant. Unde restrictio, & temperatio illa de contemptu, qui ex pluribus omissionibus recitandi causatur juxta Ayala à Mota relatam ratione remanet destituta, & oppi-

nio Sanch. fulcita, cui non dissentit dictus Mota.

An Religiosus Miles Commendatarius, si preces à sua Regula præsriptas recitare omittat, non solum peccet mortaliter, sed ad restitutionem fructuum, suæ Commendæ teneatur?

SUMMARIUM.

Quia Miles Obligatur ad preces ex vi professionis, etiamsi lethaliter peccaret illas omittendo (quod non admittitur) non teneretur ad fructus Commendæ restituendos.

QUÆSTIO II.

R Espondeo videri peccare mortaliter, eo quod Cōmendatarius sit, & ad restitutionem fructuū teneri, si recitare omittat dictas preces. Primum probatur *sup. n. 5. vers. & favet Navarr.* Secundum de *restit. fructuum* tenet Nicol. Garc. de *benef. in addit. ad 1. p. cap. 5. n. 69.* Existimo ego Religiosum Militem Commendatarium, sicut quemcumque alium Religiosum Militem non Commendatarium ex ommissione recitandi suas preces non incurrere peccatum mortale, secundum sententiam, de qua *sup. n. 3. & 8.* & esto quod peccaret mortaliter juxta sententiam de qua *sup. n. 4. 5. & 6.* tamen ad restitutionem fructuum suæ Commendæ non teneretur. Ducor: quia ad dictas preces non obligatur ex vi, & ratione Commendæ, sed ex vi suæ professionis, & Regulæ, & consequenter non recipit fructus cōmendæ pro tali officio horarū prædictarū, sed pro alio ministerio nempe pro Militia, ita tenet Suar. de *Relig. tom. 1. tract. 3. lib. 4. cap. 27. n. 7. vers. ad secundum* respondeo. Raphael de la Torre, eodem tract. 2. tom. q. 10. art. 4. disp. 3. vers. ad ultimum Bonacin. de *simonia* disp. 1. q. 4. n. 15. vers. respondeo hujusmodi Religiosos, Barbof. de

jure Eccles. lib. 3. cap. 7. n. 9. fin. Didacus de Mota in dicto cap. 6. Reg. S. Jacobi.

An Religiosus Miles Pensionarius teneatur recitare Officium Beatæ Mariæ juxta motum S. Pii V.

SUMMARIUM.

Resolvitur, constituto discrimine inter pensionem Militibus datam, ut Clericis, & datam, ut Regularibus.

QUÆSTIO III.

R Espondeo, quod si Pensio datur Religioso Militi, non titulo Clericali, sed ut Militi Regulari, non tenetur recitare dictum officium ita tenet, Azor *inst. mor. tom. 1. lib. 10. cap. 4. q. 3.* Suar. *lib. 4. tract. 4. de hor. canon. num. 6.* Raphael de la Torre, eodem tract. tom. 1. *controv. 6. disp. 6. n. 3.* quos refert Nicol. Garc. ubi *sup.* dicens, hoc propriè, & rigoroſe accipiendum esse, & præcipuè: quia intentio S. Pii V. in dicta constitutione videtur esse, quod pensionarii alioquin non adstricti ad aliquod recitandum, teneantur recitare Officium Beatæ Mariæ Virginis: at Milites Ordinum Militarium tenentur aliàs recitare aliquas preces, quod si eas non recitent, tenentur ad restitutionem fructuum pensionis juxta constitutionem S. Pii V. sicut habentes Præceptorias, seu Commendas sui Ordinis. Ita Nicol. Garc. sed minus bene, quia nec dicti Religiosi Milites Commendarii tenentur ad restitutionem fructuum suarum Commendarum ex non recitatione illarum precum, ut q. præcedent. dictum est, nec ad restitutionem fructuum pensionum, quæ illis, non ut Clericis, sed ut personis tantum Regularibus conferuntur, ut tradunt Azor. Suar. & Raph. de la Torre ubi *sup.* Bonacin. alios allegans tom. 1. de *hor. canon. disp. 1. q. 2. punct. 4. n. 8. fin.* Barbof. de *jure Eccles. lib. 3. cap. 11. n. 13.* nec

nec Navarr. Manuel Vega, & Ledesm. quos allegat Garc. faciunt pro eo: loquuntur enim de Milite pensionario titulo Clericali, ut & ipse Garc. in 3. p. cap. 1. n. 117.

An Religiosus Miles Pensionarius titulo Clericali satisfaciatur, si preces sue Regulæ loco Officii Beata Mariæ recitet.

SUMMARIUM.

Ex eo, quod preces in Regula Militibus præscriptæ pro qualibet die loco horarum Canonicarum succedant, videtur per illas satisfieri officium B. Mariæ, ad quod obligantur pensionarii. n. 1. & 2.

Sed contraria sententia verior tam ex eo, quod preces dictæ non succedant loco horarum, sed loco non audiendi horas, quam ex aliis rationibus deductis ex ipsis precibus, & obligatione pensionariorum. num. 3.

Recitando Officium parvum B. Mariæ, satisfacit precibus à Regula præscriptis Miles pensionarius; is ad illud officium tenetur adhuc dispensatus ad matrimonium contrahendum; atque etiam tempore interdicti Ecclesiastici. num. 4. 5. & 6.

QUÆSTIO IV.

Respondeo videri satisfacere. Probatur: quia lex extenditur, & restringitur secundum mentem Legislatoris l. cum pater 77. §. dulcissimis ff. de legat. 2. cap. meminimus, ubi Abbas de appellat. & mens Pontificis præcipientis, quod Clericus Pensionarius recitet Officium B. Mariæ ea fuisse videtur, ne fructus fructibus beneficiorum Ecclesiasticorum omnino essent immunes ab onere dictarum horarum, ad quas Beneficiarii tenentur; quæ non habent locum in Milite pensionario, qui tenetur ad multas preces, & ad maiorem quantitatem, quam sunt preces

Officii B. Virginis; nec obstat, quod alia ratione teneantur ad prædicta Pater Noster, & Ave-Maria, quam ratione pensionis: quia etiam Religiosus ejusdem Ordinis Presbyter, qui haberet pensionem, alia ratione, quam pensionis teneretur ad horas canonicas, qui tamen non obligaretur ratione pensionis ad Officium B. Mariæ Virginis plusquam alius Presbyter.

2 Præterea subrogatum sapit naturam ejus, in cujus loco subrogatur, & illa 120. Pater noster, & Ave-Maria succedunt loco horarum Canonicarum, ad quas tenentur Clerici ejusdem Ordinis, & consequenter videntur quodam modo horæ Canonicæ, & qui tenentur ad illa, teneri ad quasdam horas Canonicas; at qui illa ratione tenentur ad horas Canonicas, non tenentur ratione pensionis virtutem prædictæ constitutionis S. Pii V. ad prædictum Officium parvum; ergo nec Religiosi Milites tenebantur, sic docet Navarr. lib. 3. consil. tit. de celebrat. Missar. cons. 18. & sequitur Man. Rod. in summ. 1. tom. cap. 140. n. 5. Vega 2. p. cap. 65. cas. 1. Ledesm. 2. p. tract. 9. cap. 4. conclus. 6. diffie. 2. quos refert, & sequitur Nicol. Garc. de benef. 3. p. cap. 1. n. 118. ubi etiam pro hac sententia allegat Azor. instit. Moral. lib. 10. cap. 4. q. 3.

3 Sed contrariam sententiam probant eadem met jura, quæ pro sua oppinione allegat Navarr. Fateor quod subrogatum sapit naturam ejus, cui subrogatur; sed obligatio dicendi tot illa Pater noster, & Ave-Maria succedit loco non audiendi horas Canonicas in Choro, ut ait Regula cap. 6. ibi: *Quando non pùdieren oír las horas de el dia digan, &c.* At Miles pensionarius non satisfaceret audiendo sine recitatione horas Canonicas; ergo nec illa Pater noster, & Ave-Maria recitando: nam subrogatus, ut ait Navarr. sapit naturam ejus, cui subrogatur, & sic destruitur primum fundamentum Navarr. Dicere autem quod

quod Miles pensionarius satisfacit dictæ constitutioni S. Pii V. preces à sua Regula præscriptas fundendo; sicut etiam satisfacit Presbyter pensionarius horas Canonicas recitando; est, vel esse simile, quod nullam similitudinem habet. Præterea non est verum dicere, quod Milites professi tenentur ad recitandum 120. Pater noster cum totidem Ave Maria, ut vult Navarr. cum tantum 80. Pater noster, & 7. Ave Maria teneantur, qui numerus per multum minor est, quam Officium parvum B. Mariæ Virginis, & ideò non compensandus. Facit quoq, quod Frater Miles, cui beneficium aliquod confertur, non satisfacit, si loco officii Canonici, ad quod ratione beneficii obligatur, recitet preces illas à sua Regula præscriptas, etiam quod tot essent numero, ut officio Canonico præponderaret: ergo idem in casu proposito. Denique: Ecclesia non consuevit hæc stipendia, seu pensiones designare pro privatis orationibus, sed pro onere ad aliquod officium Divinum pro se publicum, prout quasi ad casum docet Suar. lib. 4. de signon. cap. 27. n. 7. tom. 1. de Relig. nec Azorius est allegandus pro sententia Navarr. quia nec de ea cogitavit.

4 Quod tamen credo verum esse, illud est, videlicet Militem pensionarium satisfacere precibus à sua Regula præscriptis, recitando Officium parvum B. Mariæ, ad quod ratione pensionis obligatur, prout etiam quilibet alius Frater Miles non pensionarius satisfaceret, ut tradit Mota in Comment. dictæ Regule cap. 6.

5 Hoc etiam sciendum est, quod Miles pensionarius, qui de consensu Summi Pontificis retinet pensiones post matrimonium contractum, adhuc tenetur ad pensum dicti Officii parvi Beatæ Mariæ. Ratio est: quia dispensatio est odiosa, & consequenter stricte explicanda, & hoc, nili forte Papa dispensasset.

6 Non tenentur Fratres Milites

servare interdictum in recitando dictas suas preces: quia id tantum servandum est in officio Canonico secundum omnes: at preces illæ non sunt officium Canonicum, & ita hanc sententiam contra Islam substat Sanch. tom. 2. consil. lib. 7. cap. 2. dub. 5. n. 3.

An Fratres Milites teneantur ad aliqua sacrificia, & suffragia pro Fratribus, sive Clericis, sive Laicis defunctis facienda?

SUMMARIUM.

Refertur ex Regula Ordinis S. Jacobi obligatio aliquorum suffragiorum pro defunctis faciendorum, postea in 20. Missas pro unoquoque anno commutata; & horum omissio letalis culpa censetur à pluribus; sed contrarium verius. n. 1. 2. 3. & 4.

Regula præcipiens suffragia, quibus non exprimens culpæ qualitatem in omissione, non obligat regulariter sub mortali: referendaque est ad primævum Ordinis statum; sicut & commutatio facta postea, intelligenda, ut consulens scrupulis piæ observantia Militum, & comprobatur. n. 5. & 6.

Hæc sententia respectu 20. Missarum adhuc est securior quoad Clericos Ordinis Jacobæi, et si jure observetur cap. Regule de hoc loquens in Conventibus, ibi tamen sicut & in Conventibus Monialium teneri Superiores pro unoquoque deficiente 40. diebus pauperi eleemosynam præstare, reprobat. n. 7. & 8.

QUÆSTIO V.

DE sacrificiis pro defunctis Ordinis S. Jacobi faciendis ait Regula cap. 29. Quando algun Freyle muriere, è los otros Freyles lo supieren, cada Sacerdote diga por su anima tres Missas, y el que no fuere Sacerdote de Missa, y fuere Clerigo rece un Psal-

terio, esto se entiende si estuvieren presentes. Los Freyles Legos si estuvieren presentes por las tres Missas, que dicen los Sacerdotes, digan cinquenta veces el Pater noster. El Sacerdote que fuere ausente diga una Missa, y el Clerigo que no es de Missa si fuere ausente recé 50. salmos, &c.

2 Postea anno 1531. Clemens Pap. VII. orationes, Pater Noster, & Ave Maria in celebratione 20. Missarum singulis annis à quolibet Fratre sive Clerico, sive Laico facienda, aut persolvenda commutavit, ut in Bullario apud Mot. §. 38. idem Mota, Isla, & Ayala in d. cap. Regulæ 20. & in margine ejusdem Capituli, ibi: *esta dispensado por Clemente VII. que con decir veinte Missas cada año por los difuntos se cumple con este Capitulo.*

3 Sed videndum est: an preces illæ, & consequenter Missarum celebratio, aut earum elemosynæ solutio obligent sub mortali? In quo Magister Isla in d. cap. 29. partem affirmativam tenet, dicens, *tengo este precepto por obligatorio à pecado no menos, que el de las horas Canonicas.* Et tamen in cap. 6 ejusdem Regulæ, dixerat, preces ibi præscriptas obligare sub mortali. Et in confess. n. 14. ibi: *Si ha dexado de decir por los difuntos de la Orden los Pater Noster, no haciendo tampoco decir las 20. Missas por ellos, es pecado mortal, y siempre obliga à lo hacer.* Idem tenere videtur Mota in confess. cap. 4. §. 6. n. 62. quem sequitur, & refert P. Anton. Fernandez de Cordova in suo instruct. conscient. cass. 2. p. cap. 3. n. 23. ibi: *Sino rezò los Pater Noster por el hermano de la Orden, ò Familiar, pero cumple con decir veinte Missas, porque ay Bulla de Clemente VII. Y el Clerigo, Freyle, ò la Monja, vide Motam cap. 4. §. 6. n. 62. cita à Ayala, que entiende ser mortal.* Ita P. Ant. Fernandez ex Societate Jesu.

4 Sed ego existimo, dispositionem dicti Capituli Regulæ non obligare sub mortali: nam nullum verbum

ad id obligans ibi invenio; ait enim, quando algun Freyle muriere, & infra, diga por su anima, &c. & iterum, si fuere Clerigo rece un Psalterio, & profequitur, Y si fueren ausentes digan, &c. & infra, el Sacerdote diga &c. & nota ibi, diga: nam cap. 6. ejusdem Regulæ ubi de obligatione recitandi horas, seu preces, eodemmet utitur verbo, ibi: *y quando no pudieren oir las horas del dia, digan un Pater Noster, &c.* & infra, y por los Maytines del dia, y Santa Maria, digan, &c. & iterum, y por cada una de las otras horas, digan, &c. & tamen Mota, Thom. Sanch. & alii, quos in q. de horis Canonicis n. 3. retulimus, dicunt, nullum ibidem esse verbum obligans ad mortale: id quod nos etiam censuimus inspectis illius cap. verbis se clussa in contrarium recepta consuetudine.

5 Deinde dispositio d. cap. 29. fuit ita olim necessaria pro tempore communitatis, quando conventualiter, & in communi Fratres Milites vivebant, & alimenta pro se, & suis familiis de manu Commendatorum accipiebant: erant enim tunc omnia communia, & sic suffragia per communitatem, & de communitate fiebant, ut aliud agens notat ibi Isla; sed cum jam communitas illa recesserit, & quilibet Frater Miles in sua propria domo degat cum omnibus bonis suis, tam ante, quam post professionem acquisitis, ac ita sue anime prospicere possit, non minus, quam quilibet secularis; sequitur quod onus illud commune à quolibet ad implendum de portione sua ab Ordine designata, cessante communitate, cessaverit: & quod suffragia statutis, seu Regula alicujus Ordinis præscripta, aut Missæ pro defunctis Ordinis dicendæ non obligent ad mortale regulariter in Religionibus, nisi aliter exprimatur, tenet Suar. de Relig. tom. 4. tract. 10. lib. 8. cap. 2. n. 5. Pelliz. in Man. Reg. tom. 1. tract. 5. cap. 9. n. 12.

6 Si opponas commutationem Cle-

Clement. VII. non obstat : quia nihil ponit in obligatione , sed scrupulis piæ observationis Fratrum Militum etiam post bonorum divisionē occurrit ; & facit , quod in *cap. sequent. d. Regula* statuitur , quod pro omnibus Fratribus defunctis , quorum mors ignoratur , 30. dicantur Missæ , & tamen per Capitulum Generale , ut in *stabiliment. fol. 71. & fol. 112.* hoc onus ad Commendatarios tantum , qui bona Ordinis obtinent , pertinere dicitur ; igitur idem in præsentī dicendum est , & in hoc vide *infra qq. seqq.*

7 Et hoc absque dubio tenendum est pro Fratribus Clericis , quo ad obligationem dicendi 20. Missas *illo cap. præscriptas* , pro quo juvat multum , quod , nec in lib. reformat. dictorum Clericorum , nec in lib. stabilimentum , nec in formula visitationum pro Fratribus Clericis , de obligatione dicendi dictas Missas agitur : unde dicendum est , Generalia Capitula nunquam intellexisse Fratres Clericos ad implementum illius Capituli teneri , sed tantum ad illud , quod in hac parte in libro reform. *cap. 54. & 55.* prescribitur . Scio tamen prædictum *cap. 29.* etiam hodie observari in Conventibus nostri Ordinis pro Religiosis Conventualibus defunctis : & quippè jure recto , cum aliunde non habeant unde sibi suffragia , & sacrificia fiant , ac Conventus ipsi bona Ordinis in communi possideant .

8 Illud mihi non probatur , quod Isla , & Mota eo *cap. 29.* dicunt , scilicet Prælatos , & Prælatas Conventuum nostri Ordinis (Fratres , vel Fratris in Conventu moriente) teneri ad expendendam eleemosynam uni pauperi 40. diebus : hoc , inquam , mihi non probatur . Dictum enim *cap.* cum solis Commendatoribus loquitur , quare extendi ad Priores non debet , quia extensio de persona in personam fieri non debet , etiam ex identitate personæ ,

Ad quos spectet solutio 30. Missarum , de quibus in cap. 30. Regula S. Jacobi.

SUMMARIUM.

Ad Missas 30. quas quolibet anno pro Fratribus defunctis , quorum mors nesciebatur , unusquisque Miles solvere tenebatur , pristino in statu Ordinis Clerici etiam adstringebantur ; hodie omne hoc immutatum. n. 1. & 2.

QUÆSTIO VI.

IN primevo dicti Ordinis statu , quilibet Frater Miles tenebatur quotannis persolvere 30. Missas pro Fratribus defunctis , quorum mors ignorabatur ; ita habetur in *cap. 30. d. Regulæ* ibi : *E por todos los defuntos comunmente , por que por ventura la muerte de algunos no se puede saber por todos , cada uno pague cada año 30. Missas.*

2. Disident præfati *cap.* Expositores in decernendo , an in illo comprehendantur Fratres Clerici dicti Ordinis cum ibi dicatur : *Pague* : quod ad Religiosos Sacerdotes non adaptatur , sed tantum ad Fratres Laicos , ac ita sentiunt ibi Magister Isla , & Ferdinand. de Lossa ; sed contrarium , scilicet non minus Fratres Clericos , quam Milites comprehendendi , tenet Archiep. Ayal. *fol. 16.* & inspecta verborum forma idem tenet Mota , & probatur per conjunctionem illam , quæ de sui natura est repetitiva præcedenti ac perditione *cada uno* , latine , *unusquisque* , quæ omnes prænominos repetit . Preterea non est cur dicamus Capitulum antecedens comprehendere Religiosos Clericos : istud verò non item ; cum eadem Militet ratio : sed hoc totum post alteratum primævum Ordinis statum ad solos Commendatarios spectare fuit declaratum , & ordinatum per Capitulum Generale dicti Ordinis , ut *infra.*

An onus solvendi prædictas 30. Missas spectet ad Commendatarios, an verò ad Religiosos Parochos ratione perceptionis obventionum; & an dictæ obventiones, vulgò el pie de Altar, jure pertineant ad Commendatarios, an verò ad Parochos.

SUMMARIUM.

Onus 30. Missarum quolibet anno pro defunctis præscriptum ad Commendatarios, & pro his ad Religiosos Beneficiarios, qui obventiones dictas pie de Altar pro illis recipiunt, spectare stabilitum nam. 1.

Sed contrarium est tenendum, eo quod obventiones prædictæ jure debite Parochis; nec Capitulum generale contrarium stabiliendo obligare valet, utpote fundatum in falsa præsumptione, supponens vè ad Commendatarios jure illas spectare, & favet Mota, cujus sententia verba dantur. n. 2. 3. & 4.

Ex immutato primavo Ordinis statu, quod respexit Regula præceptum superius, posset hoc temperari jure per Capitulum generale Jacobæi Ordinis, de quo dicta pro Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ proportionate capienda. n. 5. & 6.

QUÆSTIO VII.

AD solos Commendatarios spectare solutionem dictarum 30. Missarum patet ex lib. stabilit. dicti Ordinis fol. 70. & 112. quibus in locis decernitur, quod pro Commendatariis Religiosi beneficiarii teneantur ad dictarum 30. Missarum solutionem, eo quod pro Commendatoribus obventiones, seu pedem altaris de eorum manu, seu permissione recipiant in Ecclesiis Commendatoribus Commendatis, ac ita tenent Ayala, Isla, & Mota in d. cap. 30. ubi quod nulli alii tenentur persolvere dictas 30. Missas.

Tom. II.

2 Sed ego non video, quare Religiosis Beneficiariis hoc triginta Missarum onus propter pedem altaris, seu obventiones, imponatur, cum non Commendatariis, sed dictis Beneficiariis oblationes, & obventiones jure debeantur, ut in specie resolvit Alvar. Valasc. consult. 14. Man. Rod. qq. Reg. tom. 1. q. 36. art. fin. Hieron. Rod. in compend. qq. Reg. resol. 15. n. 18. Barbof. de potest. Parochi cap. 24. n. 8.

3 Unde cum dictæ obventiones vulgò pie de Altar non Commendatariis, sed Religiosis Parochis jure debeantur, non est cur pro illis Parochi onerentur onere illo 30. Missarum ad quod soli Commendatarii tenentur, à quibus, cum nihil commodi, vel honoris Parochi recipiant in perceptione dictarum obventionum, nulla ratione possunt pro illis gravari: siquidem qui non onerantur, gravari non debent ex vulgari l. ab eo C. de fidei commiss. & ita in Ordine Calatravæ absque ullo onere fuerunt prædictæ obventiones Religiosis Parochis applicatæ.

4 Non obstat statutum Capituli Generalis supra relatum: quia fundatum fuit in falsa præsumptione: supposuit enim Capitulum obventiones jure spectare ad Commendatarios contra justitiam, & veritatem pro dictis Religiosis Parochis notam, quibus de jure dictæ obventiones debentur, ut visum est. Lex autem, vel statutum in falsa præsumptione fundatum non obligat: quia destructo fundamento tanquam falso, quod in eo fundatur corruat, necesse est, ex l. fin. ff. de constit. pecun. l. cum principalis ff. de reg. jur. ac ita tenere videtur Didac. de la Mota, in d. cap. 30. n. 8. dicens ibi: Conforme à todo lo qual parece se ha de decir, que algunos Comendadores son obligados à hacer decir estas 30. Missas. Testo digo por la Provincia de el Reyno de Aragon, donde entiendo están las Iglesias de la Orden diferentemente.

X

funa

fundadas, que en la Prouincia de Casti-
lla. Pongo exemplo en la Iglesia, y En-
comienda de Musseros, en la qual el Rector,
esto es, el Cura, lleva las primicias, y pie
de Altar, y no tiene otra fundacion, ni
rentas, y parece no llevarlo de mano de el
Comendador, sino de la Orden, y yo en
diez años que fui alli Rector, no dixe es-
tas treinta Missas. Confirmase esto por
estos establecimientos antiguos referidos,
que no determinan expressamente ser los
pies de Altares de los Comendadores en
toda la Orden, y los de el Infante se re-
fieren a la possession, que tienen, y en es-
ta Iglesia de Musseros no ay memoria ja-
màs aya el Rector dexado de llevar el pie
de Altar, y assi no llevandolo de mano de
el Comendador, està el Cura libre de sus
cargas, y esto es dicho para que los Co-
mendadores de aquella Prouincia miren
en la fundacion de las Iglesias de sus En-
comiendas, y no se dexen de decir las Mis-
sas en confianza unos por otros. Ita Mota.
Et ego teneo nulla Ecclesiarum differē-
tia constituta per rationes ab ipso Mo-
ta allatas, & per ea, quæ cum Valasco,
& aliis diximus: tum etiam, quia in
foro conscientie non habetur ratio
presumptionis falsæ, sed veritatis. Sil-
vest. V. lex n. 9. Navarr. in Max. cap.
17. n. 283. & cap. 23. n. 62. Azor. l.
p. lib. 5. cap. 6. q. 3. Sayr. & alij quos
refert, & sequitur Bonacin. de leg.
disp. 1. q. 1. punct. 7. §. 3.

Imo cum dispositio dicti
cap. 30. Regulæ respiciat primævum
Ordinis statum, in quo Fratres Milites
communiter in suis Conventibus vive-
bant, nihilque suum proprium habe-
bant, nec possidebant, unde suis ani-
malibus prospicere possent (erant
enim omnia omnium bona, omnibus
communis) jamque primævus ille est a-
tus mutatus, & alteratus sit, ita ut
quilibet Frater Miles omnia bona sua
sibi ex licentia Magistri retineat, teneat,
que, & possideat, ac expédar, & ita suæ
anime consulere, & prospicere possit.
Deinde inspectis prædictis Capituli
verbis, quæ, ut considerat Mota, viden-

tur ad mortale non obligare. Et deni-
que cū Commendatarii non recipiant
fructus suarum Commendarum pro ta-
lionere, sed pro alio ministerio, nem-
pe militia, videtur dictum statutum pos-
se per Capitulum Generale tempera-
ri, decernens nullum Religiosum Mili-
tem etiam Commendatarium ex non
solutione dictarum 30. Missarum ad
mortale non obligari.

6. Quæ in hac, & præcedent.
q. de Fratribus Jacobæis dicta sunt
intelligimus etiam proportionate de
Calatravensibus, & Alcantarensis
Fratribus.

An deceat Religiosos Milites ad Sacra-
mentum Pœnitentie, quam Eu-
charistie accedere accintos
ense, & pugione.

SUMMARIUM.

Decet Religiosos Militares accedere
ad Sacramentum Pœnitentie, ac Eucha-
ristie, ense, & pugione accintos, eo quod
in his, sicut & in Cruce, quæ principa-
lis habitus eorum non est juxta aliquos,
à reliquis Religiosis distinguantur. n. 1.

Decentie prædictæ ratio summitur ex
congruentia significationis armorum pro
fidei defensione, præcipue quoad Sacra-
mentum Eucharistie; ideoque nullum
peccatum adesse, seclusso scandalo in tali-
ter ad Eucharistiam accedente, refertur;
& quod non sit Crux principalis habitus
Ordinum reprobatur, remissive ibid. &
n. 12. 13.

QUÆSTIO VIII.

Respondeo decere, ac ita
tenet Joann. Sanch. in
suis select. disp. 45. dicens, Religiosos
Milites decet ad Sacramentum pœ-
nitentie accedere accintos ense, &
pugione: illi enim à cœteris Religio-
sis aliorum Ordinum non Militarium

in habitu distinguntur, sicut Religio Franciscana distinctum habitum induit à Dominicana; at quemadmodum indecens esset Religiosos D. Dominici, Francisci, aut Agustini, &c. habitum suæ Religionis deponere, ut ad Sacramentum poenitentiae fieret accessus, ita & Religiosis Militaribus parum conveniens erit arma deponere in simili occasione, cum sint illis accinti, tanquam habitu proprio Ordinis Militaris, quo à cœteris non Militaribus distinguantur. Et licet verum est, quod armis accintos incedere Religiosos Militares sit in signum protestationis defendendæ fidei, quæ ratio cessare videtur, quando ad Sacramentum poenitentiae accedunt, cum tum non ad defendendam fidem, sed ad confitendum sua peccata adeant, non tamen adhuc decet illos deponere habitum suæ Religionis, specialiter in receptione Sacramentorum, ubi fides Christi maxime denotatur; ad cuius defensionem significandum Christianissime assistentes, simul atque Evangelium incipit enuntiari, assurgunt, & aliquando viguit mos arma etiam assumendi: quod notavit rectè Salmer. in *prolog.* & quamvis calcaribus etiam utantur Religiosi Militares dum habitum Religionis induunt, non tamen ea apponuntur in signum principale ad distinguendum habitum inter ipsos, & cœteras Religiones, sed ut quid consequens ad maiorem commoditatem Militiæ æquestris; non verò pedestris: pedestres autem Sacramenta suscipiunt; neque item Crux pectori affixa reputatur habitus principalis Religionum Militarium in Secularibus, sed solum est signum, quo significatur, quod arma, quæ à Religiosis Militaribus portantur, gestentur ab eis, non generaliratione, qua à cœteris hominibus, sed speciali voto ab eis emissio in Religione. Quod vero quædam Crux sit rubra, alia viridis, alia unius formæ, alterius altera, est ad dig-

noscendas Religiones Militares inter se.

2 Hinc deducitur Religiosos Militares maxime decenter accedere ad Eucharistiam suscipiendam ense armatos, & quidem multo decentius respectu hujus Sacramenti, quam aliorum: est enim Eucharistia misterium fidei, ut refertur in *cap. cum Math. de celebrat. Missar.* & in forma consecrationis vini in illis verbis, *hic est Calix sanguinis mei novi, & æterni testamenti misterium fidei*, ad illos igitur, quibus ex professione incumbit idem defendere armis, eadem portare attinebit pro munere, seu Sacramento, quo misterium fidei representatur, ita Sanch. in *suis select. disp.* 45. n. 3. & n. 6. probat etiam Lop. non obstante consuetudine in contrarium, si hoc facerent, peccatum nullum committerent; imo nec irreverentiam, si taliter accedant, præhabita cognitione non referre quidquam Ense accintos, seu absque illo accedere. Quod admittit Dian. tom. 3. de *dub. reg. resol.* 30. seclusso scandalo, quod in tali casu difficilius non consistere existimat.

3 Sed vir ille Doctus Sanch. malam relationem horum Ordinum habuit, quatenus ait, Crucē, quam pectori Fratres Milites fixam deferant, nō esse in his Ordinibus habitum principalem, videantur, quæ de hac re dicemus in *q. de obligat. portandi habitum* infra *q. 10. & seq.*

An Priores Militares Conventuales sint veri, & proprii Parochi Religiosorum Militum? An illi sub quorum Parochia degunt? Et an possint confiteri cum confessario non approbato ab Ordinario?

SUMMARIUM.

Affirmativè decissa, utpotè alibi disputata prima quæsti parte, pro secunda

dicatur, jure posse Religiosos Milites confiteri Clericis sui Ordinis approbatis à suo Priore. n. 1. & 2.

Miles Religiosus non inveniens approbatum à Priore Clericum sui Ordinis, cum alio ejusdem Ordinis non approbato, vel alio similiter Regulari, aut Seculari Sacerdote confiteri valet, si habet à Priore suo licentiam eligendi Confessorem: de contraria consuetudine quidam testantur. num. 3.

Vi privilegii Bullæ Cruciatæ quilibet Miles potest eligere Confessarium; sed si illa cessaret, non aliter posset, quam de licentia sui Prioris, & tunc etiam simplici cuilibet Sacerdoti posset confiteri: & ad constituendum quando teneantur Milites. n. 4. & 5.

QUÆSTIO IX.

I *Sup. in hac p. tract. 8. q. 1.* probavimus Priores Conventuales esse verè, & propriè Parochos Religiosorum Militum: & quamvis pro contraria parte, scilicet veros, & proprios Parochos dictorum Religiosorum Militum esse Parochos illos, sub quorum Parochis degunt, aliqua aduximus: tamen primam sententiam substinuimus, id quod & nunc probamus; & sic primam propositionem quæsi conclusimus, & resolvimus.

2 *Ad secundam quæf. propositionem deveniendo, dico primo: Religiosos Milites posse confiteri cum Religiosis sui Ordinis à suo Priore approbatis, sine ulla restrictione ad audiendas Religiosorum Confessiones: probatur in Bullis confirmat. Ordin. & in eorum constitutionibus, & Regula S. Jacobi, & habetur in lib. stabiliment. tit. 7. cap. 2. ibi: Item mandamos, que los Caballeros, y Freiles se confiesen cada año cinco días antes, & después de la Pasqua de Resurreccion à los Priores, & à otros Sacerdotes de la Orden idoneos, que su licencia tuvieran, & à los Confessores diputados por Capitulo. Ac*

ita tenet Hieron. Llam. in summ. 3. p. cass. 11. §. 23. Magist. Isla in exposic. Regul. S. Jacobi cap. 27. ac ita observat praxis, nec contraria ab ullo est audita.

3 *Secundo dico: quod si Religiosus Miles volens confiteri, nullum Sacerdotem sui Ordinis approbatum à suo Priore ad audiendas Religiosorum confessiones inveniatur, poterit non approbato Sacerdote ejusdem Ordinis confiteri, si talis Religiosus Miles à Priore suæ Provintiæ licentiam habeat eligendi Confessorem discretum, & idoneum: immò, & videtur virtute dictæ licentiæ posse eligere in Confessorem quemcumque Sacerdotem, sive Regularem, sive Secularem, etiam à suo Prælato non expositum ad audiendas confessiones, ut probatur in lib. stabiliment. Ordinis S. Jacobi tit. 7. cap. 2. ibi: Y si Freiles no fueren hallados, que se confiesen con otros Religiosos, & Clerigos, llevando para ello licencia de el Prior de Uclès. Et infra: Y los que dentro de ellos no hallaren Freiles, se pueden confessar con qualesquier Clerigos Seculares, & Religiosos idoneos à quien el Prior de Uclès señalasse, y otorgasse licencia. Et infra: Y los de Gascuña, y fuera de España, se confiesen à Sacerdotes discretos Reglares, & Seculares. Ac ita hanc sententiam tenet Hieronym. Llam. ubi sup. Joann. Sanch. in suis select. disp. 4. n. 207. dicens, esse in praxi securum, & sine scrupulo tenendum dictos Religiosos Milites posse de licentia sui superioris, tacita, vel expressa, se confiteri etiam Seculari Sacerdoti non approbato per Episcopum, aut Ordinarium. Diana resol. mor. p. 1. tract. 2. resol. 49. & de dub. reg. tract. 2. p. 3. resol. 30. & in addit. 2. resol. 4. & p. 8. tract. 1. resol. 87. ubi citat Amic & ait, quod consuetudo est in contrarium: id quod etiam tenet citato Bordon. Pellic. in man. reg. tom. 2. tract. 8. cap. 2. n. 26. & si in rigore nostram sententiam veram esse teneat, & loquentes de Religionis Militibus S. Joann. Navar.*

var. Aloys. Ricc. & alii apud Barbof. in Collect. DD. in var. loc. Concil. Trident. sess. 23. cap. 15. n. 10. q. 36.

4 Unde si cessarent Bullæ Cruciatæ, aut similia privilegia, Religiosi Milites non possent eligere Confessores, nisi de licentia Prioris suæ Provinciæ, ut tenent Magister Isla, & Hieron. Llam. ubi sup. & licet hodie virtutē Bullæ Cruciatæ possit Religiosus Miles etiam sine licentia Prioris eligere quemcumque Sacerdotem, sive Secularem, sive Regularem, dum tamen sit ab Episcopo ad audiendas confessiones approbatus, vel saltem à suo Prælato Regulari juxta probabilem sententiam: at verò cum licentia sui Prioris poterit Religiosus Miles eligere quemcumque simplicem Sacerdotem, sive Secularem, sive Regularem, ut ejus confessiones audiat, ut dictum est n. precedent. Quod etiam de Novitiis dicendum est: quia, ut alio loco diximus, fruuntur plene privilegiis, & prærogativis Professorum.

5 In vestitu habitus, ac etiam professionis debet præcedere confessio peccatorum, & antequam ingrediantur in Capitulo generali, & intra annum temporibus in stabiliment. designatis.

DE OBLIGATIONE PORTANDI habitum Ordinis.

An habitus Religiosorum Militum sit Regularis, & qualis sit eorum habitus formalis, & essentialis.

SUMMARIUM.

Formalis, & essentialis horum Ordinum, præcipue S. Jacobi habitus, qui Regularis est, consistit in Cruce pectori Militis impressa. n. 1. & 2.

QUÆSTIO X.

1 **H**abitum Religiosorum Militum in his Ordinibus Regularem esse patet ex plurimis Bul-

lis his Ordinibus concessis, quarum fragmenta ad id adducit Didac. de la Mota in tract. de confirmat. Ordinis S. Jacobi lib. 1. cap. 4. §. 1. num. 12.

2 Formalis, & essentialis habitus dictorum Religiosorum Militum consistit in Cruce in modum ensis, quam pectori suo imponunt, ut per se notum est, & habetur in Regula S. Jacobi §. 1. n. 12. ibi: Crucem in modum ensis pectori suo imposuerunt cum invocatione B. Jacobi: ac ita tenet Magist. Isla in d. Regul. cap. 24. & Mota lib. 2. fol. 85. n. 76. dicens: El Habito de esta Orden de Santiago se dà comunmente de paño, & estameña de color blanco, y es largo hasta los pies, con cosa larga, y en medio tiene la Cruz de Santiago en forma de espada roxa, y en esta Cruz principal, y sustancialmente consiste el habito regular de esta Orden de Santiago, y es lo que dice la Regla en este lugar. Idem Mota, in tract. de confirmat. dicti Ordinis lib. 2. cap. 2. §. 21. Radess. in Chron. Ordinis Milit. S. Jacobi cap. 4. & Calatrava cap. etiam 4. & Alcantara cap. 2. Hieron. Llam. in method. Curat. 3. p. cap. 10. §. 24. & est veritas: quidquid in contrarium leviter teneat Sanch. in suis select. disp. 45. dicens, Crucem in his Militibus non esse proprium, & principalem habitum: quod saltem in Ordine S. Jacobi falsum est.

An Religiosi Milites sub pœnis à jure statutis suæ Religionis habitum portare teneantur?

SUMMARIUM.

Miles habitum sui Ordinis temere relinquens (quod quando fiat explicatur) occultè vè portans malo fine, aut in scandalum peccat lethaliter, & incurrit excommunicationem; peccat autem ex demissione habitus, etsi non temeraria, nec ad malum finem directa. n. 1. 2. & 3.

Contrarium tamen quoad excommu-

nisationem incurrendam verius est jure, tam ex eo, quod cessat in Militibus ratio, ob quam lata fuit excommunicatio, quam quia Milites in odiosis nomine Religiosorum non veniunt. n. 4.

Qui non temere, sed voluntariè absque malo fine non portat habitum, nec peccat lethaliter, sicut nec Commendatarius, qui alias penas statutas sustinebit; pariterque professus Beneficia Ecclesiastica, aut pensiones obtinens, non deferensque habitum, & Tonsuram Clericalem. ibid. & n. 5.

QUÆSTIO XI.

Dictos Religiosos Milites professos temerariè relinquentes suum habitum, Crucem scilicet in modum ensis, peccare mortaliter, & incurrere excommunicationem per constitutionem Bonifacii Pap. VIII. quæ habetur in tit. ne Clerici, vel Monachi in 6. & incipit, ut periculosa, tenet Mag. Isla ubi sup. cap. 24. Mota d. §. 21. n. 3. & 5. ubi asserit, se vidisse quamdam scripturam authenticam anno 1370. qua Stephanus Præbiter Cardinalis Domini Pap. Gregor. XI. Poenitentiariæ curam gerens, dat commissionem cuidam Confessario ad absolvendum quosdam Fratres S. Jacobi à censuris, & inter ea ponitur ista clausula; ac etiam in honesta loca intrando, habitum suum non tamen animo apostatandi temere dimittendo, &c. Dian. p. 3. tract. 2. de dub. Regul. resol. 30. vers. 3. notat Hieron. Llam. ubi sup. cap. 10. §. 15. ibi: Dicimus ergo, omnes Milites, sive Equites Professos teneri sub peccato mortali suæ Militiæ, sive Religionis habitum in superiori veste portare, ut cognoscantur: imò credimus illos, si habitum non gestant temere, sive per contemptum, vel ad aliquem malum finem, vel in scandalum incurrere sententiã excommunicationis latam, cap. ut periculosa, ne Clerici, vel Monachi in 6. nec sufficeret portare occulte suum habitum, sed publicè, cum sit Religionis habitus, ita Llam. Pelliz. in Manual. Reg. tom. 1. tract. 5. cap. 7. n. 11. ubi

allegat Man. Rod. tom. 2. q. 76. art. 2. qui solum refert horum Ordinum statuta: de peccato autem, & in curatione excommunicationis nihil dicit.

Ille autem dicitur habitum temerariè relinquere, ut ait Magister Isla, ubi sup. Llam. los DD. temerariamente dexarlo, quando le dexa, y echa de si, ò por no lo querer traber, ò por estar arrepentido de lo haver tomado, ò por menospreciarlo, ò por andar sin el suelto, y libre, ò porque no quiere ser baxido, è tenido por de tal Orden, y en fin de su auctoridad lo dexa por notable tiempo, como Pedro de Palude dice en el 4. de las sentencias, que el que dexa su habito, no solo para nunca le traber, sino para hacer algun pecado mortal, y por lo mejor hacer porque no le conozcan le dexa, incurre en la dicha excomunion, miren pues los Caballeros, &c.

Sed hoc quoad incurrendam excommunicationem d. cap. ut periculosa. Quoad incurrendum autem peccatum mortale sufficit habitus dimissio per aliquod tempus etiam non temere, sed voluntariè. Isla ubi sup. ibi: La primera proposicion sea, que quando quiera, que un Religioso, de qualquiera Religion que sea, dexa, ò encubre la insignia publica, ò habito publico de su Religion, y esto lo hace en publico por tiempo notable, conviene à saber por horas, ò horas, ò medio, ò un dia, ò dias peccando mortalmente, dexarlo, ò encubrirlo escientemente, ò de voluntad, siquiera lo haga por passatiempo, ò por descuido, ò por antojo, aunque no pretenda mal fin, ni pecado ninguno. Esta proposición tiene, &c. adde Llam. ubi sup. in principio, sed in hoc tenendum est, ut nos in alia simili q. pro Religiosis Clericis diximus, & sup.

4 Coeterum dicendum videtur, Milites professos dimittentés habitum suæ Religionis, quantumvis temere, non incurrere dictam excommunicationem. Tum quia in illis cessat ratio, ob quam dicta excommunicatio imponitur, nempe, ut periculosa Religio-

nis evagandi materia adstringantur; at Milites professi cum nullo Monasterio, vel Claustro sint adstricti, sed in domibus suis degant, liberèque vagari possint absque ullo gravamine, ob retentionem habitus nequeunt occasionem vagandi habere. Tum etiam: quia dimisso habitu, si alius non assumatur, effugitur excommunicatio illa secundum probabilissimam sententiam, quam cum aliis sequitur Thom. Sanch. in *præcepta decalog. lib. 6. cap. 8. n. 51*. Tum denique: quia dispositio d. cap. ut periculosa poenalis, & odiosa est, & quippè, sepè diximus dictos Milites in odiosis, & poenalibus non comprehendi, ut tenent Azor. in *stit. moral. lib. 13. cap. 4. tom. 1. q. 4*. Basil. Ponc. de Leon de *impedim. matrim. caus. 27. q. 1. fol. 114*. Unde dicti Milites non comprehenduntur in decreto 15. Concil. Trident. sess. 25 decernente, nullam esse professionem ante expletum annum probationis, & 16. ætatis suæ, nisi illud ab Ordinibus receptum fuisset, etiam quod decretum illud dicat, in quacumque Religione, &c. Ac ita declaravit sacra Cardin. Congregatio & tenent plures AA. quos suo proprio loco allegavimus: & quod dispositio dicti cap. sit odiosa, & delatio habitus non sit substantialis Religiosi status probavi sup. 1. p. q. 32. Unde non obstat, quod in d. cap. ut periculosa dicatur ibi: *quacumque Religione professus, & hoc esse probabile* dicat Lezan. lib. 2. de dub. reg. tom. 2. cap. 5. n. 37. Machad. lib. 5. tom. 2. p. 4. tract. 1. doc. 6. num. 2. dicens: La segunda es, si los Caballeros Militares estèn obligados à traer siem- pre el Habito puesto, para cuya inteligencia se ha de advertir, que todos los DD. convienen en que por razon de sus estados, pecan quando no le traen puesto en la forma, y modo, que por ellos estubiere dispuesto: Si tambien se hallen comprehendidos en la disposicion de el derecho comun en que se contiene

, excomunion mayor contra los Religiosos, que temerariamente depou- nen su Habito, de que ya hemos tratado en su lugar, es controverso. Mui probable opinion es, que como verdaderos Religiosos, se hallan comprehendidos en esta excomunion, y Barbosa hace mencion de una constitucion de Sixto V. en que pone precepto à los Caballeros Militares à que traigan consigo el Habito de su Orden, pero con todo esso es probable, que no los comprehende la excomunion referida, porque en las cosas odiosas, y rigores de el derecho, non veniunt nomine Religiosorum. Credimus etiam contra Islam, & Llam. ubi sup. tunc solum peccare mortaliter Fratrem Militem ob habitus dimissionem, quando temerè illum dimittit, ut voluerunt Mota, & Dian. sup. n. 2. allegati: quando autem dicitur temeraria dimissio vide sup. n. 3. & in tract. de potest. Prioris in Fratres Clericos.

5 Milites professi Beneficia Ecclesiastica, vel pensiones obtinentes tenentur defferre habitum, & tonsuram clericalem, & contravenientibus, graves poenas injungit Sixt. V. apud Emman. Rod. qq. reg. tom. 2. q. 76. art. 2. Hieron. Rod. resol. 71. n. 2. & hoc in casu dixit bene Machado ubi sup. si tamen Commendatarii non deferant sui Ordinis habitum, non ideo amittunt Commendam in poenam, sed poenas alias in suis statutis, & definitionibus designatas incurrunt: nam aliunde priyationis Commende poena non reperitur.

An Religiosus Miles Canonicus in Ecclesia Cathedrali super habitum Canonicalem possit portare habitum sue Religionis.

SUMMARIUM.

Resolvitur negativè ob declarationem Sacra Congregationis Cardinalium.

QUÆSTIO XII.

Respondeo non posse, ac ita fuisse declaratum à Sacra Cardin. Congregatione in Toletana 2. Octobris 1601. refert Barbof. de canon. & dignitat. cap. 18. n. 39. ibi: Unde etiam censuit ipsa S. Congregatio in Toletan. 2. Octobris 1601. Canonitum, si sit Miles Regularis, non posse super habitum Canonicaem defferre Crucem Ordinis Militaris.

An habitus in medio pectoris sit portandus.

SUMMARIUM.

Crux habitus medio in pectore portanda: Et quis ex non delatione habitus verè possit dici Apostata, remissimè. n. 1. & 2.

Miles professus nequit liberè reddere ad seculum etiam de licentia Magistri, & contrarie sententia fundamentum destruitur, detecto errore in verbis Bullæ confirmat. Ordinis Jacobi, & his explanatis; ac etiam verbis cujusdam stabilimenti de eliminanda tacita professione intelligendi. n. 3. 4. & 5.

Uso inductum, scientibus Magistris, Milites, quod velint, proficiscendi tacita ex licentia facultatem habere. n. 6.

QUÆSTIO XIII.

Crucem id est habitum in medio pectoris portandum esse probat Mota ubi sup. fol. 87. n. 28. & cap. 24. n. 6. ubi: Que el Caballero, ò Clerigo, que dexasse el habito, para bolverse à el siglo, seria Apostata de la Religion, y descomulgado, sed tu dic ut sup. q. præced.

2. An vero sit, & vere vocari possit Apostata habitum temere relinquens, aut cum eo extra obedientiam, & cum animo non redeundi ad Ordinem, ipsum defferat? Vide eundem

Didac. de la Mota ubi sup. & de confirmat. Ordin. S. Jacobi lib. 2. cap. 1. §. 6. & Suarez de Relig. tom. 4. lib. 3. cap. 2. per tot. sed quoad poenas Apostatis jure impositas tene, ut supra.

3. Nunc Rogas: an Frater Miles professus de licentia Magistri possit habitum, & Ordinem relinquere, & reddere liberè ad seculum? Affirmativam sententiam tenet Basil. de Leon. de impedim. Matrim. caus. 27. q. 2. §. 4. vers. votum denique obedientie. Ducitur ex fundamentis, quæ magis contrariam, quam suam sententiam probant. Fundamentum primum desumit ex Bulla Alexand. Pap. III. de confirmat. Ordinis S. Jacobi, quæ sic se habet (ait Basil.) statuiamus quoque, ut nullus Fratrum, siue sororum post susceptionem Ordinis vestri, & promissam obedientiam reddere ad seculum audeat sine licentia Magistri: quæ verba, si ut refert Basil. haberentur in Bulla pro sua sententia, forte concluderët. Sed verba Bullæ sunt ista: Statuiamus quoque, ut nullus Fratrum, siue sororum post susceptionem Ordinis vestri, & promissam obedientiam, vel reddere ad seculum, vel ad alium Ordinem sine Magistri licentia audeat se transferre: ista sunt verba Bullæ, quæ duos continet articulos. Primum de prohibitione redeundi ad seculum post factam professionem: in quo art. nihil ponitur, nec agitur de licentia Magistri, ut bene legit, & intelligit Didacus de la Mota in tract. de Ordin. S. Jacobi lib. 2. cap. 1. §. 7. per totum. Secundum de prohibitionem ad alium Ordinem sine licentia Magistri transeundi, ut per Motam ubi sup. §. 5.

4. Nec clausula illa sine licentia Magistri, quæ refertur in secundo articulo, illumque tantum respicit, potest referri ad primum, ut docet Barthol. in l. si quis §. in initium n. 3. ff. de edend. & alios referens Valenz. tom. 1. cons. 67. n. 25. Quod autem clausula illa respiciat non primum, sed tantum secundum articulum, tenet

Mota ubi sup. & patet ex eo, quod pos-
sita est in 2. articulo non in principio,
nec in fine articuli, sed intra articu-
lum, ibi: *Vel ad alium Ordinem, sine
licentia Magistri audeat se transferre*,
quo casu primum articulum non res-
picere probat Lud. Cassan. *conf. 53.
n. 38.* Præterea si clausula illa primum
casum respuerit, daretur correctio ju-
ris prohibentis Religiosos jam profes-
sos ad seculum reddere, ut per Pelliz.
*in man. Regul. tom. 1. tract. 3. cap. 5. n. 6
& 7.* quod nullatenus est præsumen-
dum, ut ait Menoch. *de præsumpt.
præsumpt. 185. ex n. 9.*

5 Secundum fundamentum de-
ductum ex lib. stabiliment. tit. 5. cap. 15
ni ego fallor, facit expressè contra sen-
tentiam Basil. quatenus decernitur
ibi, non posse Militem jam professum
ab Ordine ejici, sed tantum Militem
Novitium: nec ex illo statuto debuit
inferre posse ejici, & liberum dimitti
Militem tacite professum: immò po-
tius debuit inferri in his Religiosis Mi-
litibus non posse dari tacitam professio-
nem, cum decernatur ibi posse ejici ab
Ordine militem non professum expre-
sse: quo statuto non posse dari tacitam
professionem, eo quod adest dissensus
ex parte admitentis, tenet Navarr.
*lib. 3. conf. tit. de Reg. in 1. edit. conf.
30. n. 3.* Thom. Sanch. *in decalog. lib. 5.
cap. 3. num. 40.* Et quod dissensus adit
Magistro, probatur etiam eodem tit. 5.
stabiliment. cap. 9. in forma investiendi
habitum, ubi: *Que el Novicio antes de
hacer profesion ha de ir seis meses à resi-
dir en las Galeras, y luego à el Convento,
&c.* & si aliud minus benè sentire
videatur Mota in exposit. *Regul. S. Jacobi
lib. 2. cap. 20. n. 18. vide 1. p. tract. 3.
q. 34.*

6 Addo: Regibus, ut adminis-
tratoribus, scientibus, & non contra-
dicentibus, consuetudine tentum esse,
Religiosos Milites tam Novitios, quam
professos tacitam licentiam habere
proficiscendi ad remotas Provincias
prædictorum Regum, ut ad Indias, vel

Flandriam, &c. Et quò vellint, ut
coeteri Christiani Laici pergere valent,
parati tamen, ubicumque sint, vel de-
gant, Regi, ut Administratori, & sub
Pontifice Prælo supremo Ordinis,
obedire.

TRACTATUS XIII.

DE COMMENDIS, ET COM-
mendatariis, de que eorum
origine.

SUMMARIUM.

*In his Ordinibus, præcipuè in S. Ja-
cobi olim fuere domus pro aliquibus Fra-
tribus alendis, & gubernandis, aliæque
pro infirmis curandis, quarum Præpositi
Commendatores dicti ad instar Provincia-
lium aliarum Religionum, respectu Ge-
neralium se gerebant. n. 1. & 2.*

*Domus quædam ex dictis major, ma-
jorque Commendator, ejus dicebatur in
Ordine Jacobæo, quo postea excrecente,
alter major Commendator creatus; &
eadem de causa in hoc, & aliis Ordinibus
à primæva communiter vivendi forma re-
cedentibus, bona ipsorum divisa, pro
Magistro, & emeritis Militibus (hodie
non ita forte) reliquisque pane, & aqua
contentis. n. 3. 4. & 5.*

*Commendatores vocantur in quibus-
dam Bullis Præceptores, quasi Adminis-
tratores, & Commenda Præceptoræ, hu-
jusque vocis etymologia, & significatio
traditur. n. 6.*

QUÆSTIO I.

I **P**ost primævam horum Or-
dinum institutionem,
primis illis temporibus inter ea, quæ
in ipsis Ordinibus habebantur, erant
quædam domus, quibus aliqui Fra-
tres Milites præficiiebantur, qui qui-
dem Fratres appellabantur Commen-
datores, eò quod illis commendaban-
tur certi ipsorum Ordinum Milites, &
pro

pro ipsis alendis, & gubernandis tenebantur: erant enim Commendatarii illi Superiores, seu Prælati illarum domuum post Magistrum, cujus vices gerebant more Prælatorum localium, seu Ministrorum Provincialium aliarum Religionum respectu suorum Generalium: probatur hæc veritas in Bulla Alexand. III. pro confirmat. Ordinis S. Jacobi in illis verbis. *Denuntiatur hæc Magistro, seu Commendatori, ut cum illius licentia, &c.* Et ibi: *qui Commendator in quolibet loco fuerit, cum sollicitudine, ac benevolentia subministret, &c.* Et in Regula dicti Ordinis cap. 7. ibi: *Rescados en el suelo ante la Cruz, y ante el Comendador hagan la venia, y vayan donde el Comendador les mandare.* Et cap. 13. ibi: *Si alguno quisiere casar, digalo a el Maestre, o a el Comendador.* Et cap. 15. *Si algun Freile hiciera daño en la Casa, sea enmendado segun la providencia de el Maestre, o de el Comendador, &c.* cap. 29. *El Comendador so cuyo poderio falleciere el Freile:* Itaque prædicti Commendatarii erant Prælati locales cum eadem potestate respectu Magistri, quam Provinciales aliarum Religionum habent respectu Ministrorum Generalium: quod etiam probant alia Capitula Regulæ 16. 20. 21. & 22. & notat Magister Isla in cap. 13. d. Regula.

2 Item, & aliæ habebantur domus pro infirmis, languidisque curandis, quibus, qui præficiabantur, simili modo Commendatores vocabantur, ut in cap. 28. Regula, & tam isti, quam illi habebant potestatem providendi necessaria alijs Ordinis Fratribus, non solum Conventualibus, seu in domibus illis degentibus, sed degentibus etiam extra Conventum in propriis domibus cum uxoribus suis, & familiis secundum facultatem domus cuiuslibet Commendatori commissæ, & Fratrum numerum illi subditorum. Et in cap. 21. Regulæ: *El Comendador sea instituido por el Maestre, el qual provea de las cosas necesarias a los otros Freiles,*

así de los que están en el Convento, como de los que están en sus casas con sus mugeres, y familias, segun la facultad de la casa donde fuere Comendador. Ubi Magister Isla, multa notanda dicit. Et in lib. diffinit. Ordinis Calatravæ tit. de las Encomiendas cap. 10. ibi: *En algunas Bulas estos Beneficios se llaman Casas, o Preceptorias, porque antiguamente en cada Encomienda habia una Casa, en que vivian tantos Caballeros de esta Orden, quantos condescendia, se podian sustentar de los frutos, y rentas de ella, estando alli con sus Caballos, y Armas para quando el Maestre les mandasse ir a la guerra: y el superior de ellos se decia Comendador, o Preceptor, y ellos Encomendados.*

3 Ex his autem domibus una erat præstantior cæteris, in qua assidebat Commendator, qui in Ordine major appellabatur, sicut etiam domus, in qua residebat, major appellabatur, ut in d. Bulla, ibi: *Illi vero tredecim Fratres, si Magister, qui pro tempore fuerit, perniciosus, aut inutilis apparuerit, cum consilio Prioris, Clericorum, & sanioris partis Capituli majoris domus, &c.* Sed cum Ordo S. Jacobi plurimum cresceret, alter Commendator, qui etiam major vocatur, creatus fuit.

4 Sed cum tractu temporis evenisset, quod per multum crescerent dicti Ordines, & ita nequissent propagati antiquam illam, & primævam communitatis formam observare, & parum à Mauris jam gravaretur Hispania, facta fuit omnium bonorum Ordinum divisio pro mensa Magistri, & quibusdam, jam emeritis Militibus; in ventusque fuit usus, ut Fratres Milites in suis domibus degerent ex bonis suis, & ex portione quadam, quam in pane, & aqua ab Ordine recipiunt: taliterque fuit facta divisio, ut quedam bona tribuerentur Magistro, quedam mensa Magistralis dicuntur, quedam vero certis domibus, & locis Ordinum applicata fuerunt pro Fratribus Militibus, ut domus, & bona admini-

trarent, & conservarent, & locum habitatores defenderent aliaque onera supportarent, redditusque, & fructus sibi perciperent; & sicut primis illis temporibus Commendatores vocabantur ii, quibus aliqua domus, & Fratres Milites commissi fuerunt, ut bona administrarent, ex quorum fructibus, Fratribus sibi subditis necessaria præberent, ita ad præsens Commendatores appellantur ii, quibus præfatæ domus, & Ordinis loca commissa sunt, ut dictorum habitatores defendant, & Ordinibus bona conservent, administrant, & regant, & fructus, & redditus sibi percipiant, quo etiam, & Præceptores dicti sunt: quæ omnia habentur in lib. diffin. Ordinis Calatravæ fol. 17. his verbis: *Tambien ay otra razon de llamarse Encomiendas las de estas Ordenes, que estaban à cargo, y encomienda de cada una Casa de estas Encomiendas para sustentarlos, y tener cuenta con ellos. Et infra: En este tiempo llaman Encomendados à los Vassallos de la Orden por haber cessado la Encomienda de los Caballeros. Et infra: A el principio de esta Orden vivian todas las personas de ella, y tenían los bienes en comun, despues por discordias, y rencillas, y detrimento de los bienes, y otros impedimentos, daños, è inconvenientes, que la Comunidad trae consigo, hicieron particion de los bienes de la Orden entre el Maestre, y los Caballeros de ella por mitad, y lo que à el Maestre cupo, dicen Mesa Maestral, y lo que à los Caballeros Encomiendas, porque distribuyeron la dicha mitad de bienes, que cupo à los Caballeros en ciertas Casas, y Lugares, assignando à cada una de ellas la parte que les pareció de los dichos bienes con las personas de Orden, y otras cargas de Orden, que habian de tener à su cargo. Existimo has divisiones autoritate Pontificis factas fuisse, sed concessiones non vidi, Azor. instit. moral. tom. I lib. 1. 3. cap. 4. hoc usui tribuit.*

5. Olim hæc Commendarum bona non quilibet administranda

commitebantur, sed senioribus antiquioribus, & iis, qui vel erant jam emeriti Milites, vel ad Militiam inepti obæta tem, vel incommodam valetudine. Sed an item hodie? vide infra q. 9.

6. Sed quia inquam plurimis Pontificum Bullis his Ordinibus concessis Commendatores Præceptores communiter vocantur, & Commende vocantur Præceptoræ, ad agnoscendam hujus nuncupationis rationem admonendum duxi, quod licet in jure canonico nihil de Præceptoribus constitutum sit, nisi quod in cap. cum deputati de judiciis eorum sit mentio, & ibi multa de Præceptoribus Innocent. Hostiens. Joann. Andr. Anton. & Panorm. tamen sciendum est in quibusdam Religiosorum Ordinibus, præsertim ad Militandum, vel excipiendum Hospitio Peregrinos, vel curandum ægrotos, vel sustentandum egenos, institutis, Administratores domorum, vel prædiorum, vel annuorum reddituum, vel quorumlibet bonorum ad ipsum Religiosorum Ordinem pertinentium dici, ac vocati Præceptores, quales apud Italos vocantur in Ordine Militum S. Joannis Hierosolym. S. Antonii in Diocesi Vienenfi, Sancti Spiritus in Saxia, in alma Urbe hujusmodi Præceptores tribus votis obstricti, & regulam ipsius Ordinis professi, ab ipso totius Ordinis Magistro, vel ab aliis ipsius nomine, & autoritate in administrationibus domorum, prædiorum, & aliorum bonorum ad ipsum Ordinem pertinentium constituuntur, & certos habent annuos redditus, unde commode sustentantur, ex quibus aliquorum certam pensionem in usus certos, & præscriptos juxta ipsius Ordinis Regulam impendunt, & reliqua sibi sumunt, ac retinent tanquam sui operis, & laboris mercedem: ita Azor. instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 26. q. 8. Barbof. de jure Eccles. lib. 3. cap. 7. n. 1. sic etiam instar horum Præceptorum, domorum, ad-

ministratorum in Ordinibus S. Jacobi, Calatravæ, & Alcantaræ Summi Pontifices in suis Bullis Commendatores communiter Præceptores appellant, & Commendas vocant Præceptorias, Præceptores autem dicti sunt quasi administratores, ut tenet Innocent. in cap. deputati de judic.

An Religiosi Commendatarii tuta conscientia possint expendere redditus suarum Commendarum?

SUMMARIUM.

Refertur sententia negans, Commendatarios posse expendere redditus suarum Commendarum, eò quòd non militent, qua de causa ipsis attributi, & juris paritatibus probatur. n. 1.

Sed contraria sententia tenenda, cum Militibus, quia talibus, non præcisè ad hoc ut militent, Commende dentur, & paritatibus Beneficiariorum ex jure ab alia sententia deductis, fit satis. n. 2. & 3.

QUÆSTIO II.

Quidam, quos supressis nominibus refert Azor. ubi sup. d. p. 2. lib. 3. cap. 26. q. 8. id negant, eò quòd ejusmodi redditus sunt eorum Ordinum Militibus dati, ut contra Sarracenos, & alios Christianæ fidei, & Religionis hostes prælia committerent: nunc vero (inquiunt) nihil tale præstant, imo ociosi sacros redditus insumunt, ac devorant, bonis ad Sanctos usus destinatis affluunt, cum tamen nec vultum hostium umquam aspiciant, nec arma capiant, edunt, & bibunt laute, & vestiuntur splendide, & in aulis, & curiis Principum fere commorantur; sed quod datur ob causam non subsistit, ac valet, ea minime subsecuta. Denique sicut Clerici Beneficarii cum Beneficium accipiant ob officium, ac Ministerium, si preces, & horas non

recitent, fructus non adquirunt, & comparant. Præterea sicut, quia beneficium Ecclesiasticum jure communi postulat, ut Clericus, & in Ecclesia, cui præest, commoretur, & resideat, ideò si beneficiarius ab ea absit, minime fructus facit suos, sic etiam cum annui redditus ad Militiam, si nulla Milites cum hostibus prælia committant, nullo jure eos Ecclesie fructus acquirunt. Postremo, quia sicut quotidianæ distributiones debentur, his qui in choro præsentibus adsunt, ideòque qui inde abest, ea sibi minime acquirit; sic nec Milites Commendatarii annuos fructus faciunt suos, quiquidem cum hostibus manus non contulerunt.

2. Cœterum præterquamquod duriuscula est ejusmodi sententia, non est satis firma eo inita argumento sane levi, quòd prædicti redditus sint Militibus attributi præcisè ob Militiam, tanquam causam, ea, inquam, lege, & conditione, ut militarent. Nos vero libere confitemur data esse hæc bona Religiosis Militibus, causa quidem Militiæ, non ea tamen lege, & conditione, ut militent: aliud enim est, datum esse Militi: quia Miles est: aliud verò dari Militi eo pacto, & lege, ut prælietur, ac pugnet: primum fatemur, secundum negamus.

3. Argumenta verò initio proposita contra nos, nihil evincunt: nam Beneficarii Clerici, si officium, & pensum divinum non solvant, aut si absint ab Ecclesia, cui præsentibus, vel choro non intersint, jure, vel saltem authoritate judicis Ordinarii Ecclesiastici fructibus beneficiorum privantur, ac Ecclesia Milites Commendatarios non privat fructibus sibi assignatis, si nulla prælia faciant: nec item illis spoliantur absolute justis legibus, cum ideò, ut dixi, non sint dati, ut militarent. Hactenus Azor. ubi sup. quem sequuntur Lezan. tom. 2. dub. Reg. cap. 5. n. 27. Machad. tom. 2. lib. 5. p. 4. tract. 2. doc. 6. & alij apud ipsos.

An Commendatarius Ordinum Militarium sint beneficia Ecclesiastica.

SUMMARIUM.

Commendas beneficia Ecclesiastica esse tenent aliqui, tam quia sic à Pontificibus appellantur, quàm earum redditus ex decimis percipiuntur: alii autem A.A. hisce fundamentis respondentes, contrarium tenent, eo quod Commenda redditus non percipiuntur ob ministerium sa-
crum. n. 1. 2. & 3.

Utraque sententia conciliatur, constituta differentia beneficiorum regularium, quorum alia propriè beneficalia, alia officia, & administrationes appellantur. n. 4. & 5.

Ex eo quod rigore Beneficia non sint prædictæ Commendæ, inferitur, hæc (exceptis Commendis maioribus) cum jam non sint Prelaturæ, eas posse obtineri ab illegitimo professo ex dispensatione in his Ordinibus. n. 6.

Inferitur etiam Commendatores etiam prima Tonsura initiatos, si alias beneficium non habeant, non gaudere privilegiis concessis vere beneficiariis de non solvendis gabellis, nec eorum Concubinae pœnis communibus subiciuntur. n. 7. & 8.

Deducitur item prædictas Commendas non debere dari in titulum, sed tantum commendari pro tempore ad nutum Magistri, ut praxis statutis Ordinum nixa observat. n. 9.

QUÆSTIO III.

HAS Commendas esse beneficia Ecclesiastica tenent plures: sunt enim redditus annui, qui ex decimis Ecclesiasticis colliguntur, solumque Militibus professis in dictis Ordinibus conferuntur; nec ejusmodi redditus conferendi, nisi Magister Ordinis, vel is, qui totius Ordinis administratione fungitur, jus habet. Præterea, præfati redditus sunt liberi à tributis, & aliis oneribus, quæ solent Principes bonis, & rebus Ci-

vium imponere, nec ex ipsis decimas solvunt Commendatarii Ecclesiis, præterquam suis Ordinibus. Et confirmatur: quia in his annuis redditibus conferendis, permutandis, & commutandis potest aliquando simonia committi. Denique præfata Commenda beneficiorum nomine vocatur à Pontificibus Summis, nempe ab Adriano VI. in Bulla incorporat. Magistrat. Coronæ Regiæ Castellæ, & Legion. ibi: Et Commendas ipsas, & Præceptorias, ac alia beneficia, &c. Et Gregor. XIII. in alia Bulla de potestate testandi, ibi: Prioratus, Præceptorias, cæteraque beneficia, &c. Et in stabiliment. Ordin. Calatravæ cap. 7. in prologo fol. 17. ibi: En todas las Ordenes Militares los Beneficios Ecclesiasticos, y bienes que los Caballeros de ellas, que no son Clerigos de Orden Sacro, tienen, se llaman Encomiendas, por que no siendo Clerigos, y tratando las armas, aunque sea contra Infieles, aunque sean personas Ecclesiasticas, y Religiosas, no pueden tener Beneficio Ecclesiastico en titulo. Et quod Commendæ istæ sint beneficia Ecclesiastica, tenet Navarr. de redd. Eccles. q. 1. n. 54. tit. 6. & q. 3. mon. 77. & in propugn. Apologet. n. 18. Didac. de Mota in exposit. Regul. S. Jacobi cap. 6. n. 12. & in tract. de confirmat. d. Ordinis lib. 2. cap. 1. §. 10. prob. 8. n. fin. & cap. 2. §. 9. n. 3. & 11. Garc. de benef. 1. p. lib. 1. cap. 4. n. 6. Alexand. Sperel. decif. 2. n. 101. Et hanc sententiam probabilem vocat Barbof. de jure Eccles. lib. 3. cap. 7. ubi alios allegat, maxime pro Commendis Equitum Hierosolimitanorum pro quibus ita decidit per sepe Rota, ut videre est apud Graciam ubi sup. n. 1. Molf. in summ. tom. 1. cap. 2. tract. 6. n. 29. Sanchez. tom. 1. conf. lib. 2. cap. 2. dub. 24. n. 8. & alii pœnes ipsos.

2 Sed contrariam sententiam, videlicet Commendas Militares non esse beneficia Ecclesiastica, tenent Mand. in regul. 3. Chancell. q. 11. n. 3. Aven-
dañ. de exequend. mandat. 2. p. cap. 26.

n. 11. Sarmient. *in defens.* 1. p. mon. 55. Caved. *de patronat. Reg. Coron. Lusit. cap. 15. art. 15.* Joann. Quint. *in repet. cap. per vestras de probat. n. 8. & a n. 163. ad n. 165.* Man. Rod. *qq. reg. tom. 1. q. 1. art. 6. vers. unde Commendatarii* Azor. *instit. moral. tom. 1. lib. 13. cap. 3 q. 4.* Michael Martinez *de el Patronato de Calatayud 4. p. §. 1. n. 10.* Basil. *de impedim. matrim. cap. 19. §. 4.* Arag. Victor. Veg. Ledesm. Suar. Raphael de la Torre *ubi infra*, & aliis allegatis Barbof. *de jure Eccles. lib. 3. cap. 7. n. 9.* Valasc. *tom. 2. consult. 148. n. 5.* Dian. late id disputans, & alios modernos allegans *tom. 6. tract. 8. resol. 17. fol. 280.* moventur omnes: quia beneficium Ecclesiasticum est jus percipiendi fructus ex bonis Ecclesiæ ob ministerium, & munus Divinum, ob aliquam administrationem sacram, quod cessat in præsentiarum: siquidem redditus Commendarum ob Militiam Militibus conceduntur, in qua se strenuè, & religiosè exercent, & commendantur Militibus ii redditus annui, ut bona ex quibus percipiuntur, administrent, conservent, & tueantur, tanquam bona Ordinis, ne pereant ex toto, vel ex parte. Item beneficium Ecclesiasticum est cum præcepto, & lege Divinum officium persolvendi, & Clericorum habitum, & vestem deferendi, requirit ad minus primam Clerici Tonsuram, nec confertur homini conjugato: unde non posse beneficium cum Commenda Militari permutari sine labe simoniæ dixit Bonac. *de simon. disp. 1. q. 4. §. 12. n. 9.*

3. Ad contraria respondent præfati AA. non ob stare, quod ejusmodi redditus sint ex decimis detracti, & ex bonis Ecclesiæ percepti: portio enim, quæ ex bonis Ecclesiæ datur alicui, ob munus docendi grammaticam Clericos, aut pulsandi cimbala, aut aperiendi, claudendique templi januas, nequaquam est beneficium Ecclesiasticum, cum minime conferatur ob munus, & functionem sacram;

nec refert, quod ea privilegia habere videantur, quæ sunt Beneficiis Ecclesiasticis concessa: quia cum sint redditus, & fructus, qui ex bonis Ecclesiæ percipiuntur, gaudent quoque privilegiis, quæ bonis Ecclesiasticis conveniunt: sunt enim ipsorum Militarium Ordinum bona, & proinde sunt Ecclesiastica, hoc est Sacris Religionibus dedicata ad onera Militarium Religiosorum sustinenda: & addit Azor. *ubi sup. eos redditus magna ex parte beneficiorum privilegiis potiri, cum sint fructus ex bonis Ecclesiæ collecti, sed in jure communi appellatione beneficiorum Ecclesiasticorum non contineri; nam & si sint Ecclesiastica bona, non tamen beneficia Ecclesiastica, nec ut talia dantur ob ministerium Ecclesiasticum; nec refert, quod dari non possint, nisi ab Ordinis Magistro, nec aliis præterquam Religiosis in ipso Ordine professis, quoniam cum sint bona Religionis, aliter conferri nequeunt, nisi Religiosis, & ab eo qui toti Ordini præest.*

4. Hæc inter tot, tantæque auctoritatis viros pugna componi, & ad concordiam reduci potest, constituta duplici beneficiorum regularium differentia. Beneficia enim in Religionibus sunt duplicis generis. Primi generis sunt, quæ non nisi Monachis Clericis dari possunt: quia habent onus celebrandi, vel quid aliud clericale agendi. Secundi generis sunt, quæ dari solent Regularibus etiam non Clericis, dum tamen sint professi, quæ pro sustentatione præfatis Monachis dari solent, ut inde vivant, bonaque beneficiorum conservent, eaque administrent; & hujus generis beneficiorum sunt in Religionibus officia quædam, & administrationes, ut probatur in Clement. 1. *de supplend. negligent. Pralat. & docet Immol. in Clement. de stat. Monach. n. 41.* Lambert. *de jure patron. 1. p. lib. 2. art. 13. 7. q. principal. n. 16. & seqq.* Thom. Sanch. *in Decalog. lib. 5. cap. 5. n. 16.* Navarr. *lib. 1. consil. tit. de filiis Præb. cons.*

3. & 6. ubi has administrationes Regulares appellat beneficia Ecclesiastica.

5. Hac itaque beneficiorum Regularium differentia constituta, utraque sententia sustineri potest: prima Navarri, & sequacium de beneficiis secundi generis intelligenda est: sunt enim prædictæ Commendæ quedam officia, & administrationes regulares, ut notat Azor. *inst. moral. tom. 1. lib. 13. cap. 3. q. 4. fin.* Joann. Quint. *in repetit. ad cap. de multa de Præbend. n. 8. & à n. 163. ad n. 165.* Martin. de Villar. *de patronat. Calat. p. 4. disp. 1. n. 10.* Caved. *de Patronat. Reg. cap. 15. n. 15.* & sic secundi generis beneficiorum Regularium, de quibus etiam intelligendæ sunt Bullæ, & constitutiones *sup.* relatæ: at vero secunda sententia, quæ habet, memoratas Commendas non esse Ecclesiastica beneficia, intelligenda est de beneficiis primi generis: non enim habet aliquod onus celebrandi, vel quid aliud Clericale agendi: quapropter in jure communi appellatione beneficiorum Ecclesiasticorum, de quibus communiter, & regulariter dictum jus tractat, non veniunt.

6. Ex quibus dicendum est, quod si naturalis filius juxta constitutiones Ordinis S. Jacobi, seu aliàs illegitimus ex legitima dispensatione in dictis constitutionibus ingrediatur aliquæ horum Ordinum; quamvis nequeat habere beneficia curata, aut aliquas Prælationes in Religione sine Pontificis dispensatione (esto quod Militibus illa concederentur) ut satis apparet *ex ep. 1. & finali de fil. præbit.* at officium, & administrationem, & sic beneficium regulare, & Commendam poterit obtinere: talium enim beneficiorum regularium illegitimi professi capaces sunt, ut tenent plures, quos refert & sequitur Thom. Sanch. *d. lib. 5. cap. 5. n. 16. & 17.* Mirand. *in Man. Prælat. tom. 2. q. 2. p. 8.* quod limitarem in Commendis majoribus horum Ordinum: quæ dignitates Ecclesiasticæ,

& personatus in illis sunt, prout etiam hoc limitandum est primis illis temporibus inspectis, in quibus prædictæ Commendæ Prælaturæ fuerunt; tunc enim negari non potest fuisse Dignitates, ut de Abbatisa ait Sanch. *ubi sup. d. n. 17.*

7. Infertur etiam, quod licet Clericus minoribus Ordinibus insignitus si beneficiarius sit, ad gabellæ solutionem non teneatur *ex lege 2. tit. 4. lib. 1. Recop.* at Milites Commendatarii eam solvunt juxta formam præscriptam in *l. 9. tit. 18. lib. 9. Recop.* nisi aliàs Clerici sint, & beneficium Ecclesiasticum obtineant juxta *d. l. 2. vel in sacris sint.*

8. Unde etiam ait Avendañ. *in ep. 6. Prætor. n. 11. p. 2.* quod si aliquis sit Commendator S. Jacobi de Spata & habeat Commendam intitulatam auctoritate Magistri, & sit Clericus primæ Tonsuræ, non ideo dicitur beneficium habere, ut possit appellari Clericus, in minoribus beneficiatus, ad hoc quod ejus Concubina, tanquam sit Clerici beneficiati, non puniatur poenis impositis in pragmática Regum Catholicorum Matrini condita anno 1503. quæ est *l. 3. tit. 19. lib. 8. Recop.*

9. Ex dictis etiam procedit, quod dictæ Commendæ non debent dari in titulum, & Canonicam institutionem, in titulum, inquam, beneficii: istæ enim administrationes Monachales, quæ aliquibus Monachis pro sustentatione dari solent, ut inde vivant, quæ largo sumpto vocabulo beneficii, beneficia dicuntur, ut diximus *sup.* stricte sumpto vocabulo non dicuntur beneficia Ecclesiastica, nec conferuntur in titulum, sed potius commendantur, ut docet Immol. *in clement. 1. de stat. Monach. n. 41.* & non obscure Lambert. *ubi sup. n. 17. & 18. & in principio Azor. instit. mor. tom. 1. lib. 13. cap. 4.* ubi quod ii Commendatarii titulum non habent, & ita verum est saltem, quod non sit ad nutum Magistri amobilis, ut habetur in collationibus,

& institutionibus harum Commendarum olim per Magistros factis, & hodie per DD. Reges Administratores iussis fieri ab aliquo Ordinis Clerico, ibi: *Para que la haya, y tenga, ò sea Comendador de ella, aora, è de aqui adelante, quanto mi voluntad fuere afsi per vos proveido, colado, è instituido, & in lib. diffin. Ordinis Calatravæ cap. 7. fol. 17. ibi: En todas las Ordenes Militares los Beneficios Ecclesiasticos, y bienes, que los Caballeros de ellas, que no son Clerigos de Orden Sacro, tienen, se llaman Encomiendas, porque no siendo Clerigos, y tratando las armas contra Infieles, y aunque sean personas Ecclesiasticas, y Religiosas no pueden tener beneficio Ecclesiastico en titulo, sino en Encomienda conforme à derecho.* Id tamen intelligendum est de prædictis beneficiis lato modo Ecclesiasticis dictis: aliorum enim beneficiorum strictè Ecclesiasticorum, nisi Clerici sint prædicti Milites, capaces non sunt, ut infra fusius probabimus.

An Commendæ, earum vè redditus licitè vendi possint per Magistrum, aut Commendatarios?

SUMMARIUM.

Illicita est venditio formalis Commendarum, seu harum reddituum, quin, & Commendatarii quasi usufructuarii sint, & Magistri dispensatores tantum, & sub Papa, non Domini. n. 1.

Licita tamen erit venditio virtualis, datis scilicet Commendis cum onere aliquo, vel pro majori totius Militiæ commodo, sed de auctoritate saltem generali Pontificis. n. 2.

QUÆSTIO IV.

Harum Commendarum institutione considerata illicitum esse, & injustum, illas, seu illarum annuos redditus formaliter, & directè vendere, probatur: in primis:

quia non possunt eas vendere Magistri Ordinum, vel Reges, quibus commissa est distributio harum Commendarum, ut alibi probavimus: tum: quia non sunt Domini, sed dispensatores, & non supremi, sed sub Pontifice, qui illis dedit illam facultatem non ad vendendum, sed ad justè distribuendum: tum etiam: quia si vendantur, dabuntur indignis, & frustrabitur finis hujus institutionis, & profitentes hanc Militiam privabuntur præmiis sibi publica auctoritate constitutis, ac proinde ex justitia distributiva debitis (quod valde considerandum est pro hodierno providendi stilo) ac multo minus possunt hæc vendere particulares Commendatarii: quia non sunt absolutè Domini ipsarum, sed quasi usufructuarii, solumque quoad vitam illas recipiunt: ita Suar. de Relig. 1. tom. tract. 3. lib. 4. cap. 27. n. 6. & seqq. Bonac. de simon. disp. 1. q. 4. n. 15. Portell. in respons. mor. p. 3. cap. 17. Villalob. & Lezan. quos refert, & sequitur Dian. tom. 6. tract. 8. resol. 17. & tom. 3. tract. 2. de dub. Regul. resol. 64. ubi quod omnes tenent in hac venditione peccatum mortale committi. Reginald. tom. 2. lib. 19. n. 7. Barbof. de jure Eccles. lib. 3. cap. 7. n. 19. Addit Suar. ubi sup. n. 1. quod licet dictæ Commendæ non possent directè, ac formaliter vendi; at possunt dari cum onere, & obligatione ad aliquod temporale, ut ad eundem in Africam, vel Indiam: quæ virtualis venditio est: tamen non est illicita: quia non est contra finem institutionis, nec contra justam distributionem; atque ideo non ex cedit potestatem dispensatoris, seu conferentis. Item dari potest Commenda uni cum onere solvendi pensionem alteri: quod per se non est illicitum, si in assignatione pensionis habeatur ratio justæ distributionis, seu finis talium Præbendarum, Barbof. ubi sup. n. 20. Item interveniente justa causa pos-

posset vendi Commenda aplicando bona ad majus bonum commune ejusdem Militiæ, sed adhuc autoritas Papæ necessaria erit, sive specialiter obtineatur, sive generali facultate Magistro Ordinis concessa comprehensa intelligatur, quod pendet ex illius verbis, quæ consideranda sunt ab his, ad quos hæc dispensatio pertinet.

An Commenda Militares sint materia simoniæ?

SUMMARIUM.

Referuntur opiniones asserentium in collatione, permutatione vè Commendarum, si qua vèditionis species interveniat, dari simoniam jure divino prohibitam, aliorum dicentium prohibitam jure Ecclesiastico, aliorumque agentium nullam intervenire simoniam, atentis sine, institutione, & titulo Commendarum. num. 1. & 2.

Ex eo quod Commenda beneficia regularia sint, earumque bona Ecclesiastica, ipsas absque labe simoniæ vendi non posse deducitur, sicut alia Ecclesiæ temporalia officia: Sicque Magister precium pro Commenda recipiens, simoniam committit, & refertur comprobans stabilitam in Ordine Jacobæo: de alio dubio in his, remissivè. n. 3. 4. & 5.

QUÆSTIO V.

Insident AA. in decernendo: an ejusmodi Commendæ sint materia simoniæ, ita ut in illis dandis, conferendis, permutandis, possit committi simonia. Quidam, quos tacito nomine refert Thom. Sanch. ubi *infra*, dicunt esse simoniam de jure Divino vendere Commendas Ordinum Militarium, maxime si sint Ordinis D. Joannis. Alii autem dicunt esse simoniam, sed non de jure Divino, sed Ecclesiastico: hi sunt Victor. relat. *de simon. n. 45.* Thom. Sanch.

Tom. II.

tom. 1. consil. lib. 2. cap. 3. dub. 24. n. 8. ubi commendat videre Alcocer, Azor. ubi sup. cap. 6. q. 3. Mota. de confirmat. Ordin. S. Jacobi lib. 2. cap. 1. §. 10. probat. 8. n. 3. & lib. 1. cap. 4. §. 49. & consentit Garc. de benef. 1. p. cap. 4. n. 7. Alexand. Sperell. decis. 2. n. 101.

2 Alii vero tenent, nullam posse dari simoniam, eo quod dictæ Commendæ sint tantum Militaria subsidia, vel stipendia pro muneribus temporalibus, hoc est, pro premio ante actorum laborum, vel postea agendorum, vel Commendatariorum, vel suorum majorum sine onere aliquo spirituali annexo, sed ut sic valeat Commendatarius sustentari, ut constat ex forma conferendi has Commendas ibi: *Don Phelipe &c. acatando los muchos, y buenos servicios que N. Caballero professo de la dicha Orden à fecho à mi y à ella, & apertius in quadam Bulla Pii IV. de dispensatione cujusdam Militis ut habitum recipiat, & commendam, ibi: Pius Episcopus, & infra: Considerans, ne tu ob tui genitoris præfati interitum rebus ad commodam juxta nobilitatis tuæ gradum sustentationem necessariis omnino destitutus remaneas, proinde volens Præceptoriam de Llerena nuncupatam, & infra: Nos igitur (ut tu) qui ex utroque parente nobilis existis juxta tuam nobilitatem commodè sustentari valeas, & ut eo promptiori animo in ejusdem Philippi Regis, & Universalis Ecclesiæ, cum expедierit, obsequiis te geras, &c. & probant ea quæ de institutione harum Commendarum diximus *sup. à n. 1. ad 4.* atque ideo hanc Sententiam tenent Aragon. *in 2. 2. quæst. 100. art. 4.* Man. Rod. *in summ. 2. tom. cap. 59. n. 12.* Veg. *in summ. 2. p. cap. 101. cass. 52.* Ledesm. *in summ. 2. p. art. 2. circa 20. conclus.* Raphael de la Torre *de relig. tom. 4. q. 10. disp. 3.* & post longam disputationem Suar. *de Relig. tom. 1. tract. 3. lib. 4. cap. 27. à n. 6.* dicens has Commendas per se spectatas non esse materiam simoniæ: quia non*

sunt aliquid spirituale, nec spirituali annexum: & addit n. 9. non esse simoniam etiam contra jus Ecclesiasticum vendere has Commendas, cum nullum sit præceptum positivum prohibens venditionem Commendarum, vel simpliciter, vel intuitu Religionis, & rerum spiritualium, Bonacin. Reginal. Portell. Villal. Lezan. Barbof. & Dian. n. 1. q. 4. allegati.

3 Sed cum ego videam has Commendas Ecclesiasticas esse, Ecclesiasticæ earum bona ab Ecclesiasticis administrata, & à Prelato Ecclesiastico concessa, ut ex pluribus Pontificum Bullis late probat Mota ubi sup. lib. 2. cap. 1. §. 10. probat. 8. n. 8. videam etiam officium Commendatariorum esse in Ordine honoré habens: deniq̃ videā has Commendas esse officia, & administrationes regulares, ac ideo beneficia regularia, de quibus sup. n. 2. & 3. q. 3. Non audeam affirmare, posse dictorum Commendatariorum officium, ac Commendas ipsas absque labe simoniæ Ecclesiasticæ vendi, prout in venditione officiorum temporalium Ecclesiæ nempe Dispensatoris, Procuratoris, & cujusque Ecclesiasticarum rerum Administratoris, prout sunt Præpositus, Economist, Vice Dominus, Sacrista, Thesaurarius, & alii, quos enumerat Suar. ubi sup. ep. 29. à n. 5. dicens in his officiis vendendis, & permutandis committi posse simoniam jure Ecclesiastico: quia hæc officia, & administrationes rerum Ecclesiasticarum vendi prohibentur in cap. si quis Episcopus 1. q. 1. cap. salvator 1. q. 3. quod non solum verum habet, quando eæ administrationes solis Ecclesiasticis, & sic personis Ecclesiasticis dantur, ut voluerunt Turrecremat. Silv. in summ. V. simonia q. 13. Ugolin. tabul. 1. cap. 48. §. 7. n. 3. sed etiam quando Laicis dantur, ut asserit Suar. ubi sup. dicens sic sentire Theologos,

4 Unde si magnus Magister pecuniam, aut pretium aliquod acci-

piat ex eo, quod alicui annuos redditus Commende conferat, committit simoniam, ut probatur ex dictis n. precedent. & notatur in stabiliment. Ordinis S. Jacobi de anno 1503. & 1555. & 1565. & 1577. tit. 15. cap. 1. fol. 104. ibi: *Simonia es un horrible pecado à nuestro Señor Dios, lo qual los derechos mucho evitan, y mandan punir à los en tal pecado fallados, mayormente à los Religiosos que dexando los carnales deseos, à Dios se dedicaron; por ende mandamos, y establecemos, que el Maestre no reciba dineros por la encomienda, ni precio: è si algun Caballero, ò Freile lo cometière à dar, ò le diere, pierda lo que diere, y la Encomienda.*

5 Azor. ubi sup. loco citato q. 3. n. 9. quærit: an simonia committatur, si detur pecunia pro precibus, quibus per intermedios precatores curat quis Commendam obtinere, aut re vera eam impetrat? & remittit se ad alium locum, quod, & nos facimus ubi de hoc fusiùs agimus; interim videatur Dian. tom. 3. tract. 2. resol. 64.

An Commendatarii possint redditus suarum Commendarum permutare.

SUMMARIUM.

Respondetur affirmative cum Azor.

QUÆSTIO VI.

NON posse autoritate propria sine Magistri licentia, & si pecuniam accipiant, peccatum simoniæ committere, ait Azor. ubi sup. tom. 1. lib. 13. cap. 4.

An Magister possit in Commendis imponere pensiones?

SUMMARIUM.

Ordines in ipsorum commodum, sicut & Magistrum per se posse pro sustentatione etiam Fratris Militis Commendæ pen-

pensiones imponere deciditur: & quid juris Magister quoad hoc habeat in fructibus Commendarum vacantium refertur ex Bull. n. 1. & 2.

QUÆSTIO VII.

Posse Ordinem jure recto imponere pensiones in Commendis ad onera ipsius Ordinis sustentanda: quia hoc est idem, quod reservare certam pensionem fructuum, qui ex Commendis percipiuntur quotannis; tenet Azor. *ubi sup.* in q. præc. citatus Seraphin. decis. 1399. dicens hoc posse facere Magistrum cum generali Capitulo, sed cum in his Ordinibus solus Magister collator Ordinarius sit prædictarum Comendarum, videtur posse pensiones reservare pro sustentatione alterius Fratris Militis, vel cujusque obsequii Ordinis, Rota decis. 302. p. 2. in recent. Gracian. discept. forens. tom. 4. cap. 617 n. 28. & seqq. Barbof. de jur. Eccles. lib. 3. cap. 11. n. 61. & 62.

2 Per quandam Bullam P. Jul. III. potest Magister bis quintam partem fructuum Commendarum vacantium detrahere, & per aliam ejusdem Pontificis Bullam potest detrahere fructus quatuor mensium Commendarum vacantium ad subsidium Triremium Ordinis S. Jacobi, ut habetur in catholog. Bull. in lib. stabilim. dicti Ordinis.

An possit Magister prædictas Commendas dividere, & unire.

SUMMARIUM.

Respondetur affirmativè, & fit remissio alibi.

QUÆSTIO VIII.

Posse Ordinem Commendas dividere, minuere, augere, multiplicare, conjungere, prout communi

totius Religionis bono judicaverit expedire: hoc enim concessum est hujusmodi Ordinibus autoritate Roman. Pontif. docet Azor. *ubi sup.* & nos fusius alio loco tradidimus: & in hujus assertionis confirmationem dic, quod si Commenda aliqua per Pontificem unita alteri reperitur, id, quia tunc Ordo non erat congregatus, vel ex abundanti factum, concedimus.

Quibus personis dictæ Commendæ dari possint?

SUMMARIUM.

Dari nequeunt à Magistro Commendæ, nisi Militibus Religiosis, jam que professis nisi Papa dispenset; Clericis autem Ordinum Regulariter non dantur jure. attenta institutione Commendarum: aliquando tamen hoc factum, nec invenitur prohibitio. n. 1. & 3.

Miles, cui danda est Commendæ, debet in Ordine Calatravæ 17. annos impletos habere; in Ordine Jacobæo non statuta ætas; nec quod de 14. anno quoad Commendatores refertur, locum habeat post Concil. Trident. ad professionem 16. annos exigens. n. 2.

QUÆSTIO IX.

Communis resolutio est has Commendas dandas esse Religiosis Militibus jam professis, ut habetur in stabiliment. dictorum Ordinum. In lib. enim diffinit. Ordin. Calatravæ de anno 1568. tit. 11. cap. 2 ita dicitur: *Y mandamos que ninguno pueda tener Encomienda, ni exercer otro oficio en nuestra Orden, sino fuere primero fecha profession, & gloss. dicit: Que ninguno tenga Encomienda, ni oficio de la Orden, sino los professos en ella, y por Bula de Eugenio IV. del año 1438. generalmente está prohibido en la Orden del Cistel que ningun oficio, ni beneficio, ni administracion de la dicha Orden se pueda dar sino à professo en ella: Si Roges,*

an Commendæ conferri possint Religiosis Clericis istorum Ordinum? Respondeo Commendas Militares erectas fuisse pro Fratribus Militibus causa Militiæ contra Infideles, ut ex earum fructibus sustentarentur, & Ordinum onera supportarent, ideòque ab institutione, & approbatione Ordinum ad hoc usque tempus Fratribus Laicis fuerunt datæ, non vero Fratribus Clericis, qui non ad Militiam præcipuè, sed ad alia Ordinum munera, pro quibus subeundis, sua propria stipendia habent, in his Ordinibus recipiuntur: quod si alicui ullo tempore fuit Commenda collata, ut viro illo incomparabili Arias Montan. hoc, vel ob ejus insignem, & singularem peritiam toti Christianitati maximè utilem, per quam leges transgredi, leges ipsæ patiuntur, vel quia Magister hac ex causa pro vice illa dispensavit, vel quia nullibi Clerici reperiuntur exclusi, factum credimus.

2 De ætate in Commendatariis requisita in Ordine Calatravæ in d. lib. diffinit. tit. 5. cap. 2. statutum est, ibi: *Estatuimos, y ordenamos, que de aquí adelante ningunos sedn recebidos à el habito Reglar de la dicha inolita Caballeria, hasta que tenga diez años, ni le sea dada alguna Encomienda hasta que cumpla los 17. años.* In Ordine S. Jacobi nihil de professione, & ætate in Commendatariis statutum invenio: sed in Cathalog. Bullar. fine, ita dicitur: *Julio III. concedió assimismo otra Bula, por la qual dà licencia para que todos los maravedis que rentaren las Encomiendas de los Comendadores, que no llegaren à catorce años, si llegando à ellos por su culpa dexaren de hacer profesion, sean los dichos maravedis para las dichas Galeras.* Sed hoc, quod de anno 14. ad professionem dicitur, intelligendum est de annis 16. post Concil. Trident. quod in hac parte ab Ordine receptum esse alibi probavimus.

3 Stat ergo non posse Magistrum aliis, quam Religiosis Militaribus pro-

fessis Commendas respectivè conferre absque Pontificis dispensatione: tum per ea, quæ hætenus dicta sunt: tum quia cum sint Ordinum bona, nequeunt distribui, nisi inter personas Religiosas Ordinum: alias privarentur præmiis, sibi autoritate Pontificum, constitutis: tum quia Magister non est Dominus, sed dispensator Commendarum.

Ad quem spectet provvisio prædictarum Commendarum.

SUMMARIUM.

Magistro, ut tali facultas competit faciendi provvisiones Commendarum; etsi aliter statutum in Ordine Calatravæ.

QUÆSTIO. X.

AD solum Magistrum spectare constat, non ratione patronatus (ut quidam male existimavit) sed ut Magister, seu perpetuus administrator, ac verus Prælatus, ut benè notavit Man. Rod. qq. reg. tom. 2. q. 122. art. 3. vers. ad Commendas, & probatur ex Regula S. Jacobi cap. 21. ibi: *El Comendador sea instituido por el Maestre.* Ubi Magist. Isla inquit: *Esto que dice este Capitulo, la forma de elegir diciendo, que el tal Comendador fuesse, el que el Maestre nombrasse, &c. & in Bulla Adrian. VI. pro incorporatione Magistratum in Corona Regia, ibi: Et Commendas, & alia beneficia providere, ac ita semper observavit, & observat consueta praxis.* Sed in d. lib. diffin. Ordinis Calatravæ tit. 11. cap. 2. gloss. ibi diffinitionis 4. 10. 11. 12. *Y los Capítulos de Tordeillas, Granada, Sevilla, Burgos, y Madrid dicen, que se probean las Encomiendas con parecer del Comendador Mayor, y quatro ancianos, y las once, doce, que con parecer de seis ancianos, y las dos del Comissario, mandan, que se den enteramente, y casi*

todas, que se den à los mas benemeritos, y mandando so pena de inobediencia, que importa pecado mortal, como se nota en el cap. 15. tit. 12. en los actos Capitulares. Ita ibi: sed observa, ut in Bulla Adrian. VI. sup.

Intra quod tempus debeant Commendæ vacantes provideri?

SUMMARIUM.

Et si in Ordine Calatravæ designati 20. dies, intra 6. menses tamen à vacatione Commendæ provideri possunt.

QUÆSTIO XI.

IN dict. lib. diffinit. Ordin. Calatravæ tit. 11. cap. 8. designantur 20. dies, intra quos Commenda vacans debe à Magistro conferri ibi: *Estatuimos, que de aqui adelante se den las encomiendas, & infrà, y esto se haga por el Maestre dentro de veinte dias, que se ande contar desde el dia de la vacacion.* Sed ad conferendum beneficium vacans semestre tempus conceditur à jure, ut in tract. de benef. probavimus. Ubi etiam, quod dictum semestre locum habet in provisione beneficiorum Regularium, & Commendarum Militarium, ut tenet Navarr. lib. 3. consil. tit. de reg. cons. 70. num. 5. dicens Præceptorias, & Commendas Militares etiam Manuales, & ad nutum superiorum amovibiles conferri debere intra 6. menses ab earum vacatione juxta tex. in cap. 2. de concess. prebend. quod si intra illos non conferantur, earum collatio debolvitur ad superiorem, qui eas conferre debet: sed tu in hac devolutione, tene, ut diximus in d. tract.

de benef.

An spectativæ ad Commendas concedi possint?

SUMMARIUM.

Cum Commendæ non sint rigorosè beneficia, spectativæ ad ipsas licetè conceduntur; etsi illas ambientes ex statutis Ordinum inhabiles ad ipsas fiunt.

QUÆSTIO XII.

QUamvis prima fronte videatur non posse spectativas concedi ad has Commendas, cum conferantur à Rege, tanquam à Magistro Militarium Ordinum, qui cum ad instar Prælati inferioris existimetur, non potest has spectativas concedere, verante Regula in cap. 2. de concess. prebend. Coeterum verius est, id juste facere posse Magistrum: quia ut sup. resolvimus, dictæ Commendæ non sunt beneficia Ecclesiastica propriè, de quibus in jure communi; ideoque has spectativas posse dari ad dictas Commendas tenet Barbof. in collect. ad Decret. cap. ultim. n. 4. Hieron. Rod. in comp. qq. reg. resol. 28. n. 14. Sed in lib. stabiliment. Ordin. S. Jacobi tit. 15. cap. 2. ita statutum est: *Otro si mandamos, que qualquier Freile de la Orden, que Beneficios, ò Encomiendas, ò Dignidades, Vicarias demandaren, siendo vivos aquellos, que las poseen, no las puedan haver, ni poseer, por aquella vez, que las tales Encomiendas, Dignidades, Vicarias, ò Beneficios demandaren.* Et in lib. diffinit. Ordinis Calatravæ de anno 1568. tit. 3. ad cap. 3. ibi: *Codicia desordenada, y ambicion mui reprobada es pedir el beneficio del vivo. Por tanto Ordenamos, y mandamos, que el que de aqui adelante pidiere la Encomienda, ò Beneficio del vivo, no constando por verdad, que es muerto, sea ipso jure inhabil para haverla dicha Encomienda, ò Priorazgo, ò Beneficio; pero bien permitimos, que se pueda pedir la Encomien-*

da, & Beneficio del que pareciere por verdad, que es muerto.

An Commenda horum Ordinum sint ad nutum Magistri amobiles.

SUMMARIUM.

Commenda, etsi in titulum collata, amobiles sunt, sicut ipse titulus ad nutum Magistri.

QUÆSTIO XIII.

DIctas Commendas esse amobiles ad nutum Magistri probavimus sup. n. 9. q. 3. & tenent Moher. deciss. 10. alias 169. de caus. poss. & propriet. Puteus lib. 1. deciss. 3. quæst. 2. Gonzal. in Regul. 8. cancel. num. 67. Garc. de benef. 1. p. cap. 4. num. 2. Seraph. deciss. 1390. Mantic. deciss. 28. Mota in Regul. S. Jacobi cap. 6. n. 23. Nec obstat, quod prædictæ Commendæ in titulum, & Canonicam institutionem conferantur: quia adeo sunt amobiles: titulus enim amobilis est, ut ex ipsomet constat, & tenet Azor. d. lib. 13. cap. 4. q. 1. & tom. 2. lib. 7. cap. 24. vers. objicies. Lara de anivers. & Cappellan. 2. p. cap. 6. num. 2. 8. & 10. Garc. in addit. 1. p. cap. 2. num. 79.

Ad quem spectent fructus Commendæ vacantis?

SUMMARIUM.

Fructus vacantis Commendæ successori reservandi sunt; tamen in Ordine Calatravæ Magistro reservantur, in Ordine S. Jacobi ad alium finem destinantur: de divisione fructuum inter hæreses commissive.

QUÆSTIO XIV.

FRuctus obvenientes tempore vacationis Commendarum debent futuris successoribus

reservari, ut tradidimus in tract. de benef. Sed in Ordine Calatravæ statutum est in citato cap. 2. ibi: *Y esto se haga por el Maestre dentro de 20. dias, que se han de contar desde el dia de la vacacion, & infra; pero de las rentas de la Encomienda vaca, despues de aquellos dias, no podrá recibir algo.* Et gloss. ibi: *Los veinte dias, que tiene el Maestre de las vacantes, &c.* Et in Ordine S. Jacobi in lib. stabiliment. tit. 15. cap. 23. ita decernitur: *Otrofi mandamos, y establecemos, que cada, y quando, que vacare Encomienda de nuestra Orden, la mitad de lo que rentare en los dos primeros años, contando desde el dia de la vacacion, sea gastado, y distribuido en reparo de la tal Casa, y Encomienda.* Vide etiam sup. q. 5.

De forma, quæ debet observari in divisione fructuum Commendarum inter hæreses Commendatarii defuncti, & successorem in Comenda, egimus in tract. de benef. vide ibi dicta.

An si Commendatarius promoveatur ad Episcopatum, vacet Commenda.

SUMMARIUM.

In Ordine S. Joannis vacare Commenda ob promotionem Commendatarii ad Episcopatum, est declaratum; secus, & tenendum in Ordine Jacobeo, Calatravæ, & Alcantaræ.

QUÆSTIO XV.

VAcare Commendam per promotionem Commendatarii ad Episcopatum declaravit Greg. XIII. 3. Kalendas Maii ann. 1585. sic refert Barbof. de jur. Ecclæs. lib. 3. cap. 7. n. 6. & loquitur de Commendatariis S. Joannis Hierosolim. Sed contrarium saltem in Commendis S. Jacobi, Calatravæ, & Alcantaræ verius videtur juxta sententiam, quæ habet non esse Ec-

Ecclesiastica Beneficia, de quo *sup. q. 3* & juxta distinctionem, quam ibi ex *n. 12.* fecimus, & vacare beneficia simplicia per promotionem ad Episcopatū & etiam titulum teneant aliqui poenes Gratian. 2. tom. discept. 291. n. 69. & 70. ubi cum aliis contrarium tenet Garc. de Benef. 2. tom. p. 11. disp. 6. n. 24.

An Ecclesie in his Ordinibus fuerint Commendatoribus Commendata?

SUMMARIUM.

Ecclesie nullatenus Commendatoribus fuere Commendatae, sed erectæ Præceptorie, & ex decimis ratione Ecclesiarum competentibus assignata portio Clericis, poenes quos est auctoritate Magistri Cura Ecclesiarum.

QUÆSTIO XVI.

Affirmant Navarr. & Mota ubi *sup. n. 9.* sed contrarium tenendum est: non enim ab ipso Ordine fuerunt Commendatoribus commendatae Ecclesie, nec ex Pontificiis Bullis de creatione harum Commendarum apparet fuisse Ecclesias Commendatoribus commendatas; sed solum erectas Præceptorias ex bonis Ordinis, partim ex decimis, quæ ratione Ecclesiarum illi competeabant assignata ab ipso Ordine necessaria ad vitam portione pro Clericis dicti Ordinis, qui præfatis Ecclesiis auctoritate magni Magistri præficiuntur; quibus, & à quo totius Ecclesiarum Curæ exercitium committitur, verum beneficiorum titulum habentibus, manifestat praxis, & stabiliment. liber quatenus diversos titulos Beneficiorum Parochialium, & Commendarum ponit: ubi etiam statuitur, provisionem dictorum beneficiorum, non ad Commendatarios, sed ad solum Magistrum spectare: ac ita tenent Avend. de exeq. mandat. 2.

p. cap. 26. n. 11. Sarmient. in defensor. 1. p. mon. 55. Azor. tom. 1. lib. 13. cap. 4. q. 6. & cap. 3. q. 4. Alvar. Valasc. consult. 14. fin. Man. Rodr. qq. Reg. tom. 1. q. 36. art. fin.

An Commendatarii teneantur ad reparationem Ecclesiarum?

SUMMARIUM.

Decisum reparationem Ecclesiarum ad populos spectare cum adiutorio Commendatorum, etsi hoc illud onus sufferre debere tenent aliqui AA.

QUÆSTIO XVII.

Videtur dictos Commendatarios non teneri ad reparationem, & fabricam dictarum Ecclesiarum: & cum olim inter eos, & vassallos Ordinis super hoc fuisset exorta controversia, statutum fuit, hoc spectare ad vassallos, & populos, in quibus Ecclesie sunt sitæ cum aliquo Commendatorum juvamine: quod post longum peritorum examen resolutum fuisse testatur ibi: videatur Barbof. de potest. Episcop. allegat. 64. ex n. 4. Quamvis id onus spectare ad Commendatarios, eo quod Commendarum redditus, & decimæ Ecclesiarum cum hoc onere transierint ad illos, traddat Hieron. Llam. in summ. 3. p. cap. 111. §. 17. Ayal. cap. 6. fol. 8. Didac. de la Mota in Regul. S. Jacobi cap. 15. n. 2.

Ad quod usque tempus possint Commendæ locari.

SUMMARIUM.

Commendæ in Ordine S. Jacobi ad triennium, in Calatrava ad quinque-
nium locari; fructus autem in utroque Ordine ad novem per Commendatores locari debent. n. 1. & 2.

QUESTIO XVIII.

DE alienatione Commendarum, & aliorum bonorum Ordinum alibi egimus; nunc sciendum est, non posse Commendatarios locare suas Commendas ad longum tempus, veluti ad vitam suam, vel ultra novenium, vel in novenium cum pacto de retro locando per aliud novenium, ita tenet Man. Rod. 99. reg. tom. 1. q. 27. art. 12. Hieron. Rod. in compend. 99. regul. resol. 7. n. 13. ubi quod in alienatione dictarum Commendarum si sit perpetua, vel ad longum tempus, debet observari solemnitas requisita in alienatione rerum Ecclesiarum. Sed juxta stabiliment. Ordinis S. Jacobi tit. 15. cap. 16 Commendæ non possunt à Commendatariis ultra triennium locari; & in Ordine Calatravæ ultra quinquenium, ut videre est in d. lib. diffinit. tit. 13. Aet. Capitul. cap. 4. sed triennium illud & quinquenium intelligendum est, ut nos alibi diximus.

At verò fructus Commendarum elocari, & vendi in plures annos (modo ipsi fundi non locentur) valent quia hic non sunt res Ordinum, sed privatorum. Lesius lib. 2. de just. cap. 24. dub. 10. n. 79. Villal. 2. p. summ. tract. 25. diffin. 3. n. 6. & plures alios refert, & sequitur Barbosa de jure Eccles. lib. 3. cap. 37. num. 17. & in Ordine S. Jacobi per Bullam Jul. III. possunt Commendatarii fructus suarum Commendarum per novenium locare, ut habetur in lib. stabiliment. dict. Ordinis in Cathalog. Bullæ fin. ibi: Concedid. assimismo

otra Bula por la qual dà licencia à los Comendadores que puedan hacer ar-

rendamiento de los frutos de

sus Encomiendas por

puere años.

Utrum Fratres Milites sint Capaces beneficiorum simplicium, & pensionum Secularium.

SUMMARIUM.

Milites Religiosos, quia tales, sunt incapaces beneficiorum secularium esse opinantur aliqui contra alios, qui illos capaces esse dicunt, sicque constare ex declaratione Sacrae Congregationis Concilii, quæ refertur. n. 1. & 2.

Quidquid in contrarium alii teneant, dicendum, non aliter capaces esse Fratres Milites beneficiorum secularium, quam si prima Tonsura saltem initiati sint, cum & ad obtinenda beneficia regularia per Monachos hoc requiratur. n. 3. & 4.

Per professionem Fratris Militis non vacant Beneficia secularia, quorum capax est; idemque dicendum videtur casu, quo Miles matrimonium contrahat, dum Tonsura initiatus sit, eo quod remaneat persona Ecclesiastica, sic compatibilis cum matrimonio, ut in accidit Clericis Græciæ Ecclesiæ n. 5. & 6. Contrarium tamen est tenendum, aliàs non esset necessaria Papa dispensatio pro obtinendis beneficiis, aut pensionibus post contractum matrimonium, ut plurimorum Ordinum respectu, ac etiam particularium indultum refertur. Et contraria sententia fundamentis sit satis. n. 7. & 8.

Comprobatur ex sententia Sanchez asserentis, posse Pontificem concedere conjugato pensionem, non præcisè ob famulatum Ecclesiæ, sed ex aliâ causa; taliterque accipientem non peccare, sicuti neque cum, qui retinet Beneficium, cui sacer Ordo annexus non est, animo illud dimitendi, mutando statum, dum interim ei sufficienter inserviat. num. 9. & 10.

Predicti Fratres Milites (quos beneficiorum etiam regularium capaces esse tenendum est) dispensati post matrimonium ad retinendas pensiones, his

gau-

gaudebant, etiam si secundas, vel ultiores nuptias contraxerint. num. 11. & 12.

QUÆSTIO XIX.

EST magna inter utriusque juris interpretes controversia: utrum Milites professi Ordinum Militarium, qui conjugalem tantum castitatem promittunt in sua professione, sint beneficiorum simplicium, & Curatorum, seu pensionum secularium capaces. Quidam negant, quia præfati Milites sunt verè, & essentialiter Religiosi; ac ideo beneficiorum secularium, & pensionum incapaces ex text. in cap. in nova actione 16. q. 7. cap. Monachus 16. q. 1. cap. super eo de Reg. cap. quod Dei timorem de stat. Monach. quibus in iuribus probatur Religiosos incapaces esse beneficiorum simplicium secularium, & pensionum. Unde dictos Milites non esse capaces eorum tenent Mandos. de signatura gratia tit. dispensatio Monach. pro obtin. benef. in fin. Man. Rod. qq. reg. tom. 1. q. 39. art. 5. Gonzal. in Regul. 8. chancel. gloss. 8. n. 64. Garc. de benef. 1. p. cap. 9. n. fin. & p. 7. cap. 10. n. 9. ac supponit Navarr. cons. 23. n. 3. tit. de Regul.

2 Contrariam tamen sententiam, videlicet dictos Milites capaces esse beneficiorum simplicium secularium, & pensionum, sustinent alii, cum non omnino mutent statum, & suos redditus retineant: quare hanc partem secundum juris rigorem probat Azor. lib. 13. instit. moral. cap. 3. q. 2. in fine, & tenet Gambarà de offic. & potest. leg. de latere lib. 6. n. 269. Sanch. in summa. lib. 7. cap. 29. n. 10. & ex voto Cardinal. Pamphil. senioris, sic decisum fuisse, tenet Nicol. Garc. p. 1. cap. 4. num. 18. & quamvis dubitet ibidem num. 22. & p. 7. cap. 10 num. 9. & 32. tamen postremo in additione ad d. cap. 4. num. 24. asserit se vidisse quandam declarationem Cardinal. sub die 10. Novemb. 1609. cu-

Tom. II.

jus etiam meminit hanc sententiam secutus Barbof. de potest. Episcop. p. 3. allegat. 57 num. 174. & in collect. Bullar. v. Milites, & de jur. Escl. lib. 3. cap. 7. n. 22. & in collect. DD. ad Concil. Trid. sess. 23. cap. 10. n. 4. Marth. de jurisd. p. 2. cap. 32. num. 16. declaratio Sacræ Congregationis Cardinal. 7. habet, Congregat. Concilii censuit Milites Regulares Militiæ S. Jacobi de Spatha, aliosque hujusmodi non emittentes omnia tria vota substantialia, videlicet paupertatis, castitatis, & obedientiæ, non esse incapaces beneficiorum secularium, sive simplicium, sive curatorum, nec etiam pensionum.

3 Dices: adeo verum esse hos Milites capaces esse beneficiorum simplicium secularium, & pensionum, ut non sit illis opus aliquis Ordo, aut Clericalis Tonsura ad ea obtinenda. Ratio est: quia personæ sunt Ecclesiasticæ; at Beneficium Ecclesiasticum est jus perpetuum in se, vel quoad accipientem, percipiendi redditus Ecclesiasticos, conferibile tantum à persona Ecclesiastica personæ Ecclesiasticæ, sic ex Anchar. Felin. Selv. diffinit Navarr. in tract. de reddit. q. 1. mon. 55. num. 4. vers. 4. & sequitur Nicol. Garc. de benef. p. 1. cap. 2. n. 4. Ergo, &c.

4 Contrarium tamen tenendum est, videlicet dictos Fratres Milites capaces non esse dictorum beneficiorum simplicium, & pensionum, si saltem prima Tonsura initiati sint, ex text. in cap. 2. cap. ex literis de transact. cap. cum adeo de rescript. Clement. quia contingit §. uti autem de Relig. domib. Concil. Trident. sess. 23. cap. 6. de reform. quæ jura probant oportere esse Clericos saltem primæ Tonsuræ (per quam Clericalis Ordo confertur) eos, qui ad beneficia etiam simplicia promovendi sunt: ac ita docet Garc. plures allegans de benef. p. 7. cap. 1. num. 1. & seqq. & in terminis de Militibus Hierosolim. S. Joannis, & Templariorum tenet, eos

Ad

ROD

non esse capaces beneficiorum simplicium, nisi sint Clerici. Lambert. de jure patron. 1. p. 2. lib. art. 4. fine 7. q. princip. & art. seqq. per totum, & art. 13. num. 18. ubi aliis allegatis, ait: *Quod Monachus professus, nondum tamen Clericus, de beneficio etiam regulari non potest provideri, nisi prius fiat Clericus*, & allegat cap. si Monachus ad Clericatum 15. q. 1. Et idem tenet Dom. Pamphil. quem refert Garcia de benef. 1. p. cap. 4. num. 18. dicentem: *Ejusmodi Milites capaces esse beneficiorum secularium, intelligendo, si Ordinem Clericalem habent, & habitum etiam Clericalem defferant*: & ita probatur in quadam constitut. Sixti V. cujus meminit Nicol. Garc. ubi sup. 1. p. cap. 5. num. 11. & 7. p. cap. 1. num. 15. Vivald. in fine Candelab. aurei, ubi explicat dictam constitutionem: & tenet in terminis Sarmient. 1. p. defensor. mon. 55. n. 5.

5 Illud sciendum est, beneficia, seu pensiones, quarum, jam diximus, capaces esse Fratres Milites, non vacare per eorum professionem: quia, & si vere Religiosi sint, non emitunt vota solemnia, per quæ incapaces reddantur prefatorum beneficiorum, & pensionum: ita tenet Sanch. in sum. lib. 7. cap. 29. num. 4. & 9. Marth. de jurisd. p. 2. cap. 32. num. 16. Barbof. de jur. Eccles. lib. 3. cap. 11. num. 39. in fin. & limitant in profitentibus Religionem Hierosolimitanam.

6 Rogas: an per matrimonium dictorum Fratrum Militum vacent beneficia, seu pensiones antea habita, quod est querere, an post matrimonium capaces sint beneficiorum secularium, & pensionum? Et videtur quod sic: dum tamen prima clericali Tonsura initiati sint: nam & Clerici Græci, quamvis sint uxorati, sunt beneficiorum capaces, cum inter eos non sit incompatibilis Clericatus cum matrimonio: ergo idem de Militibus Ordinum Militarium est dicendum;

quorum qualitas Ecclesiastica non est inter eos incompatibilis cum matrimonio: nam, & post illud contractum sunt Ecclesiasticæ personæ cum eisdem qualitatibus, ac si uxorati non essent. Tum quia ratio, ob quam Clericus conjugatus est incapax beneficiorum, ea est, quod ut mere Laicus reputatur, ac proinde est incapax eorum omnium, quæ clericalem Tonsuram desiderant, nisi in eo quod privilegiis Canonis, & fori gaudet, si unicam, & virginem duxerit, & tonsuram, & vestem Clericalem defferat. Cap. unic. de Clerico conjugat. in 6. Concil. Trident. sess. 24. cap. 6. de reform. ubi, & alia qualitas desideratur, nempe, ut alicui Ecclesiæ deputatus ab Episcopo interserviat; at ratio hujusmodi incapacitatis cessat in casu nostro: nam, & post matrimonium prefati Milites non mere Laici, sed mere Ecclesiastici reputantur: ergo quod sint conjugati, non prohibet, ut sint Beneficiorum, & pensionum capaces. Unde, & ita conjugati capaces sunt Commendarum suorum Ordinum, quæ modo prædicto beneficia dicuntur. Dicendum est ergo, quod si post matrimonium capaces sunt beneficiorum, & pensionum, ea non vacare per matrimonium dictorum Militum; cum difficilius sit, de novo acquirere, quam acquisita retinere, docet Valenz. tom. 2. conf. 115. n. 12. art. 13. *imo non vacat*

7 Sed contrariū tenendum est, nempe, dictos Fratres Milites post matrimonium incapaces esse beneficiorum, & pensionum *ex toto tit. de Clerico conjugat. cap. unic. eodem titulo in 6. & plures referens Thom. Sanch. de matrim. lib. 7. disp. 46. n. 12.* Unde videmus, quamplura emanasse Pontificum privilegia ad id, ut post matrimonium potuerint aliqui Fratres dictas pensiones obtinere: nam Sixtus V. concessit cuidam Fratri Militi nostri Ordinis, videlicet D. Balthasari de Zuñiga Fratri germano Comitissæ de Monterrei,

ut posset habere pensionem Ecclesiasticam super redditus quarumcumque mensarum Episcopaliū, etiam si contrahat, & consumeret matrimonium, prout in Bulla fufius continetur: & Milites Lauretani ex peculiari privilegio possunt retinere pensionem Ecclesiasticam usque ad summam 200. ducatorum auri de Camera, non obstante matrimonio contrahendo, & bigamia ex const. Sixti V. 15. in Ordine Bullar. nov. quam refert Flamin. Parit. de resig. benef. lib. 1. q. 4. n. 51. Gregor. XV. decis. 16. num. 2. R. D. Coccin. decis. 299. num. 3. Rota in Hierac. pension. 21. Junii 1631. coram R. P. D. Verospio, cujus dispositio vendicat sibi locum non solum super benef. liberę collationis, sed etiam juris patronatus, etiam Principum, & Regum. Rota in terul. pens. 15. sept. 160. coram Cardin. Sacrato: similiter Milites Sanctorum Mauriti, & Lazari, etiam si contrahant matrimonium cum unica, & Virgine, remanent capaces retinendi pensiones usque ad summam ducatorum 400. auri de Camera, ex peculiari privilegio ad favorem dicte Religionis indulto per felic. mem. Clement. VIII. in sua const. 102. §. 13. incipit decet 9. Septem. 1603. cujus privilegii meminit Rota in Rom. pecun. 26. Maii 1627. coram cardin. Verili: ita quoque Milites S. Stephani retinent pensiones, usque ad summam 400. ducatorum de Camera, non obstante matrimonio contracto, & bigamia ex const. filic. record. Pauli V. 46. incipit dum generosa 14. Kalendas Jul. 1608. licet prius pro summa 200. ducatorum tantum retinuerint, ut colligitur ex Seraphin. decis. 758. num. 1. sic etiam equites Pii retinent pensiones pro summa ducatorum 250. auri de Camera. Seraphin. d. decis. 758.

8 Patet ergo ex dictis, non posse Fratres Milites Ordinum Militarium post matrimonium obtinere beneficia, seu pensiones, nisi ex pe-

Tom. II.

culiari privilegio; ac proinde antea obtenta vacare per contractum matrimonium. Nec his obstant, quæ adduximus in contrarium. Non primum: quia hujusmodi Milites non sunt capaces beneficiorum, & pensionum, eo quod sint personæ Ecclesiasticæ: nam si id fateremur, etiam argumentum esse verum; cum non magis incompatibilis sit hæc qualitas Ecclesiastica etiam post matrimonium inter hos Milites, quam qualitas clericatus inter Clericos Græcos: at cum ii Fratres Milites non respectu qualitatis Ecclesiasticæ, quæ etiam post matrimonium fruuntur, sed respectu Ordinis clericalis, cujus privilegia, & qualitates per matrimonium clauduntur, capaces fiant; fit consequens, eos reddi incapaces matrimonio contracto ex tot. tit. de Cleric. conjugat. Nec obstat secunda ratio: quàm non ideò sit incapax beneficii Clericus conjugatus, quia reputatur laicus: sed ideò reputatur laicus, quia jura non solvunt eum gaudere privilegio Clericali, ut d. cap. unic. de Cleric. conjugat. in 6. Ad ultimum dic, Commendas Militares non dari Militibus titulo Clericali, sed Militari titulo.

9 Et Sanch. de matrim. lib. 7. disput. 44. per tot. ubi inter alia dicit, posse Pontificem concedere pensionem conjugato, non solum ob ministeria, quæ conjugatus Ecclesiæ præstitit, sed ratione paupertatis, aut alia justa causa concurrente: quia non est Pontificis potestas in conferendis pensionibus alligata, ut ex sola causa famulatus Ecclesiæ illas concedat: quò circa culpa vacare ait conjugatos pensiones à Pontifice accipientes absque tali famulatu, ad quod plures allegat.

10 Et in disp. 45. n. 19. sequitur probabiliorem sententiam asserentium non peccare mortaliter recipientem, aut retinentem beneficium simplex, cui sacer ordo anne-

xus non est, animo illud ad tempus retinendi, & ejus fructibus fruendi, posteaque, eo deserto, ad secularem vitam, aut conjugalem transeundi, dummodo eo animo accipiat, & retineat, ut velit ei sufficienter inservire, donec illud, mutato statu, relinquat: & idem asserit in n. 20. dispensatione titulo Clericali collata, credit tamen hunc peccare venialiter.

11 Addo, pensionem à Religioso Milite etiam post Matrimonium ex indulto Pontificis retentam, non vacare per transitum ad secundas, vel ultiores nuptias etiam cum vidua: nam Bulla confirmat. Regula, & statuta Ordinis S. Jacobi, sub quibus etiam Ordinum Calatravæ, Alcantaræ, & Montesiæ Milites votum castitatis conjugalis profitentur, non solum primas, sed etiam secundas, & ultiores nuptias cum Ma-

gistri licentia contrahere permittunt, ne dum cum virgine, sed etiam cum vidua: & nihilominus ex observantia pensiones alias legitime reservatæ non vacant, ut late probat Regens Valenz. tom. 2. conf. 115. ex n. 16. usque ad 28.

12 Nec ex eo, quod præfati Religiosi Milites sint beneficiorum secularium, & pensionum capaces, inferas non esse capaces beneficiorum regularium: quia tales Religiosi omnes in hac parte reputantur Regulares; ideòque sunt capaces beneficiorum regularium. Ex alia vero parte in communi modo vivendi statum habent regularem, & reputantur seculares; ideòque censeri debent capaces beneficiorum secularium.

Thom. Sanch. Azor. Gambar. & Lezan. pœnes Pelliz.

tom. 2. tract. 8, cap.

6. num. 234.

PARS TERTIA

DE

JURISDICTIONE ECCLESIASTICA

Militarium Ordinum in eorum Populis, & Ecclesiis.

TRACTATUS PRIMUS.

Utram jurisdictio Ecclesiastica Ordinaria, & quasi Episcopalis sit apud Militares Ordines, eorumque Priores, & Vicarios in suis Prioratibus, & Vicariis, & quo jure.

SUMMARIVM.

Jurisdictio Ecclesiastica tota residet penes Summum Pontificem, à quo in reliquas potestates Ecclesiasticas derivatur: item Romanis Pontificis est totum Ecclesia corpus in Patriarchatus, Metropoles, Dioceses, &c. partim in que eis quantumvisque jurisdictio habeat, prout sibi expediens visum fuerit, prescribere, aliosque judices Ecclesiasticos mediate, vel immediate constituere, eisque jurisdictio conferre. n. 1.

Semel divisis Diocesibus, omnes Ecclesie censentur esse in aliqua Diocesi, nisi contrarium probetur, in ea que esse creduntur, cujus limitibus propriis accedunt. n. 2.

Duplici modo possunt acquirere ju-

risdictionem, & territorium separatim: primum privilegio à Papa concessio: secundum, prescriptione immemoriali, vel quadragenaria cum titulo. Aliqui dicunt, nec immemoriali acquiri posse jurisdictionem in exercitio, & quin sit in habitu apud Episcopum. n. 3.

Contraria sententia, quod possit prescribi in totum jurisdictio, excluso prorsus Episcopo, firmatur, & praestatur intelligentia DD. sibi invicem pugnantium. n. 4.

Ordines Militares in limine suarum foundationum immunes fuisse à lege Diocesana, non vero quoad legem jurisdictio- nis. n. 5.

Sed procedente tempore juxta Bullas, quae hic allegantur, sunt omnimode exempti. n. 6.

Expenduntur verba quaedam Bullae Martini V. pro opinione omnimode exemptionis. n. 7.

Afferunt, hos Ordines plena libertate gaudere, & remissive alibi. n. 8.

Ratio tribuitur, quare jurisdictio omnimoda recaderet in Ordinibus. n. 9.

Prestat alia non minus convincens.
n. 10.

Adducitur Bulla Julii II. pro Ordine D. Jacobi, quæ firmat jurisdictionem omnimodam. n. 11.

Bulla Pauli III. pro Ordinibus, & jurisdictione illorum expressior, quæ ad litteram refertur. n. 12.

Clemens Papa VII. concessit aliam Bullam ad instantiam Caroli V. Imperatoris Ordini Calatrava declarans omnimodam exemptionem, de qua in Bullar. ejusdem Ordin. fol. 183. ad diffinit. ejusdem. n. 13.

Citantur expressissima verba D. Machad. pro omnimoda jurisdictione horum Ordinum. n. 14.

Referuntur quam plures AA. qui assertivè defendunt omnimodam jurisdictionem in Ordinibus residere in Oppidis, & personis sui territorii. n. 15.

Demonstratur discrimen, quod adest inter jurisdictionem quasi Episcopalem, plenariam, & aliam, quæ est cum aliqua immunitate, quam habent superiores Regulares. n. 16.

Jurisdictionis, quam olim habebant Archidiaconi, & Archiepiscopi, non dicitur, nisi Ordinaria Episcopalis, vel quasi minime. n. 17.

QUESTIO I.

Manifestum est jurisdictionem totam Ecclesiasticam residere in summo Pontifice, & ab eo in reliquas potestates Ecclesiasticas derivari, ut in Patriarchas Archiepiscopos, Episcopos, & Parochos, Prælatos omnes Religionum, ac in quoscumque alios judices, & superiores Ecclesiasticos. Unde ad eundem Pontificem spectat dividere totum Ecclesiæ corpus in Patriarchatus, Metropoles, Dioeceses, Parochias; & semel divisum, iterum Dioeceses unire, vel jam divisas partiri in plures, ut expedire judicaverit, præscribereque Episcopis, quantum jurisdictio uniuscujusque se extendere

re debeat: & denique quoscumque alios judices Ecclesiasticos in Ecclesia mediate, vel immediate constituere, eis quæ omnibus jurisdictionem conferre docet Molin. de just. & jure tom. 5. tract. 5. disp. 4. per totam. Barbof. de potest. Episcop. tit. 1. cap. 1. n. 20. ubi alios citat.

2 Et cum semel pro Episcopis Dioeceses sint divisæ, omnes Ecclesiæ censentur esse in aliqua Dioecesi, nisi probetur habere territorium separatum cap. omnes Basilica 16. q. 7. cap. cum persona de privileg. in 6. ac ita pluries fuisse in Rota decisum refert Tamb. de jur. Abbat. tom. 1. disp. 15. q. 9. n. 5. & 6. Ubi quod Ecclesiæ censentur esse in illa Dioecesi, cujus finibus magis adiacent, text. in §. insula instit. de rerum divis. l. adeo §. insula ff. de acquirend. rer. Domin. Abbas in cap. super eo n. 5. de Paroch. Bald. in cap. cum olim n. 1. de præscript.

3 Unde Prælati Episcopis inferiores uno ex duobus modis possunt jurisdictionem, & territorium separatum acquirere. Uno, ex speciali privilegio Papæ ad quem solum spectat jurisdictionem concedere, ut per Molin. ubi sup. & territorium distinguere, & separare, ut in cap. cum contingat ubi Hostiens. num. 1. Butr. num. 11. Abbas n. 18. Bellamer. num. 15. de foro compet. & sæpius decidit Rota, ut apud Tamb. tom. 3. decis. 55. Alio modo, si ex præscriptione immemorabili, vel quadragenaria cum titulo territorium separatum una cum jurisdictione quasi Episcopali acquisierint, ut notant Hostiens. Butr. Bellamer. & Abbas locis proxime citatis Calder. cons. 2. de præscript. qui affirmant inferiores præscribere jurisdictionem, quasi Episcopalem cum territorio contra Episcopum posse, non tamen quo ad hoc, ut Episcopus ibi non habeat jurisdictionem, saltem habitu: quia sic essent duo capita in eadem Dioecesi, quod esset monstruam, sed tantum posse præscribere cum hoc,

ut Episcopus habeat universalem jurisdictionem saltem habitu, & Prælati inferiores habeant sub eo, licet exercitio excludatur Episcopus. Et prædictos DD. secuta fuit Rota in Calagurritan. jurisdict. coram Ortem. i. ergo n. 21. ubi quod hoc fieri non possit per præscriptionem etiam immemorabilem.

14 At vero contrarium, scilicet, quod Prælatus inferior possit præscribere certam partem Dioecesis cum territorio, excludendo prorsus Episcopum in illo loco ab exercitio Episcopali, tenet Archidiaconi. in ep. cum Episcopus num. 2. v. per alium de offic. Ordin. in 6. & ibi Joannes Andr. num. 1. Gemin. n. 7. Franc. num. 3. Abb. in cap. auditis n. 4. de restit. in integr. & in cap. auditis num. 7. de præscript. ubi Hostiens. in d. cap. cum contingat non bene sensit, & firmavit Rota apud Tamb. in fin. sui oper. decis. 40. Ubi quod Hostiens. & sequatium opinio, licet posset procedere in simplici consuetudine, secus dicendum est in immemorabili, quæ habet vim privilegii, & melioris tituli demundo, cap. super quibusdam §. prætereà ubi gloss. v. non stat. memoria de verbor. signif. Ultra quod in hoc casu jus commune non resistit: non enim expresse prohibet inferioribus Prælati habere territorium, sed tantum præsumit solum Episcopum habere Dioecesim. Aliud igitur autem, quod jus præscribatur contra prohibitionem expellam juris, aliud quod adversus quandam juris præsumptionem explicite id non vetantis. Gobarrub. variar. resol. lib. 1. cap. 17. num. 7. fin. Rursus opinio Hostiens. & sequatium procedit, & ita ipsi loquuntur, quando inferior vult præscribere certum territorium in eadem Dioecesi, ita ut ea sit unum corpus habens duo capita, quod est monstruosum, & propterea consuetudine introduci non potest. Secus vero ubi inferior, ita præscribit territorium separatum

à Dioecesi, ut faciat propriam, & diversam Dioecesim, cujus solum caput sit ipse inferior, & sic unum tantum caput habeat: quo casu cessat absurdum Hostiens. & sequatium: & ita etiam loquitur Rota in d. Constantiens. quæ admittit talem præscriptionem posse procedere, videatur Tamb. ubi sup. & apud eum decis. 48. & 69. n. 8.

His sic constitutis, & postea reproducendis, ad quæsitum propositum deveniendo: quod si primævam horum Ordinum institutionem, illorumque primitivum statum inspiciamus, manifestum est, personas, Conventus, Monasteria, loca, & Ecclesias horum Ordinum exemptione, & immunitate frui quoad legem Dioecesanam; non vero quoad legem jurisdictionis, ut probabimus alibi (ubi etiam quid sit lex Dioecesana, quid vero lex jurisdictionis dicemus) & ex text. cum gloss. qui in terminis de Ordine S. Jacobi loquitur in cap. 1. de verbor. signif. in 6. sicut etiam de aliis Religionibus probat cap. 1. 10. q. 1. & cap. inter cetera 10. q. 3. & cap. quam sit 12. q. 2. & cap. placuit 17. q. 1. gloss. in capite dilectus de offic. judic. Ordin. & ibi Abbas Felin. Gobarrub. & alii, Cochier. de jurisdict. in exempt. 1. p. q. 16. n. 1. Azor. instit. moral. p. 2. lib. 3. cap. 32. p. 2. Tamb. de jure Abbat. tom. 1. disp. 15. q. 7. n. 3.

Sed jam jam secus tenendum est per speciales Summorum Pontificum concessionem, per quas Ordines præfati ab utraque lege, scilicet Dioecesana, & jurisdictionis, immunes, & exempti existunt, non solum circa personas, Monasteria, & Conventus, sed etiam quoad Ecclesias, Populos, & loca eorumdem Ordinum, quos Pontifices exemerunt ab omni potestate, dominio, jurisdictione, visitatione & correctione Ordinariorum Diocesanorum, ut Ordini Calatravæ concessit Jul. Pap. II. in Bullar. fol. 580. post Innoc.

VIII. ut legitur in lib. diffin. d. Ordin. in tabula verb. *essencion*, & Lucius Pap. III. post plenissimam exemptionem Ordini Alcantaræ concessam, Ordinem prædictum nullius Diocesis fecit, ut notant Rades. in *chron. d. Ordinis* pag. 2. Man. Rod. qq. regul. tom. 1. q. 36. art. 4. Et pro Ordine nostro S. Jacobi est quedam Bulla Marini V. amplissimam concedens exemptionem, non solum quoad personas, Conventus, & Monasteria, sed etiam quoad loca dicti Ordinis, cum omnibus personis, membris, rebus, bonis, juribus, & pertinentiis suis: ait enim, ibi: *Vos, vestrique Ordinis professores, Conventus, Monasteria, & loca, cum omnibus personis, membris, rebus, bonis, juribus, & pertinentiis suis, quæ vos, & quilibet vestram in presentiarum possidetis, & possidet, nec non, quæ dante Domino in futurum poteritis, aut poterit adipisci: ab omni jurisdictione, dominio, potestate, visitatione, correctione, & superioritate Ordinariorum judicum, & superiorum aliorum tam secularium, quam regularium quorumcumque usque ad Apostolicæ sedis beneplacitum, auctoritate Apostolica, tenore presentium prorsus eximimus, & etiam plenarie liberamus, vos que, & illa sub B. Petri, & sedis prædictæ protectione suscipimus, exemptoresse volumus, & exempta vobisque, & eidem sedi immediate subesse, &c.* 21. q. lib. 1. mot. 2. add. et ubi

7 Ex quibus verbis, ibi: *Ab omni jurisdictione, dominio, visitatione, correctione, & superioritate Ordinariorum judicum, & superiorum aliorum tam secularium, quam regularium quorumcumque usque ad Apostolicæ sedis beneplacitum, auctoritate Apostolica, tenore presentium prorsus eximimus, & plenarie liberamus.* Ex quibus, inquam, verbis aperte remanet prerogativa omni jure, & imperio Ordinariis competenti Lap. allegat. 31. q. 1. Vitali de sup. neglig. Prælatum. 16. Selva de benef. p. 2. q. 1. 2. num. 45. Rota deciss. 308. n. 4. p. 1. recent. & sunt apta prædicta verba comprehendere quod-

cumque jus Ordinariis judicibus competens. Gem. cons. 72. in princip. Vital. Clem. 1. de censur. & comprehendunt, non solum contentiosam jurisdictionem, sed etiam voluntariam: nam dictio illa *ab omni jurisdictione* est universalis, & nihil excludit. l. 1. ubi omnes ff. de leg. Decius cons. 577. n. 1. Surd. latissime cumulans cons. 73. n. 62. & seqq. & bene id probant in terminis Rota in deciss. quæ apud Tamb. in fin. sui operis est 78. n. 15. 16. & 17. & apertius concluditur ex verbis alterius Bull. Jul. II. n. seq. referendæ ibi: *Omnimodam, &c.* Insuper verba illa, *prorsus eximimus, & plenarie liberamus*, liberant Jacobitanum Ordinem, & ejus loca, & populos à jure reverentiali Episcopis debito. Man. Rod. qq. regul. tom. 2. q. 63. art. 9. Tamb. de jur. Abbat. tom. 1. disput. 15. q. 7. n. 45. Ubi quod intelligendum est de jure reverentiali, quod debetur ratione jurisdictionis, non autem de eo, quod debetur ratione dignitatis: istud enim nunquam tollitur per quamcumque exemptionem, ut declarat Rota in Censur. August. præmin. 29. Novembris 1627. coram R. D. Coccino Decano. Sanch. tom. 2. consil. lib. 6. cap. 9. dub. 11. n. 36. ubi ex Paul. de Castr. & Mandos. alios referente tenet exemptos per Sedem Apostolicam à jurisdictione Episcopi, non teneri ad jus reverentiale ipsi, & ideo in introitu Episcopi non tenentur illi ire obviam, & honorem, quem alii faciunt, facere. Stat ergo hos Ordines Militares plenâ libertate, & exemptione gaudere, non solum quoad legem Diocesanam, sed etiam quoad legem jurisdictionis, & non solum quoad personas, Conventus, & Monasteria: sed etiam quoad populos, & loca cum omnibus suis personis, absque eo, quod Episcopi jura aliqua Episcopalia percipiant: nec in Parochos, nec in Parochianos aliquam jurisdictionem exerceant: nam ipsi Ordines percipiunt

piunt decimas, primicias, & obventiones: conferunt beneficia, visitant Ecclesias, & reliqua visitanda per suos visitatores: ponunt Priores, & Vicarios in Prioratibus, & Vicariis, in quibus omnimodam jurisdictionem exercent, & pro jurisdictione temporali deputant judices, & constituunt Gubernatores; quæ omnia manifeste demonstrant plenam, & liberam exemptionem: & tam Ecclesias, quam populos, & loca horum Ordinum cum omnibus suis personis pleno jure subiciunt dictis Ordinibus, scilicet in spiritualibus, & temporalibus, ut late probabimus infra in tract. de benef. q. 3.

9 Hac supposita exemptione à potestate jurisdictionis Episcoporum, & aliorum Ordinariorum ex prædictis privilegiis, tam quoad personas Regulares istorum Ordinum, quam quoad eorum Ecclesias, Clericos, Oppida, & loca, & dictorum Oppidorum personas, statim quod facta fuit præfata exemptio, tota jurisdictio, quæ in prædictis personis, & locis ante exemptionem erat pœnes Episcopos, remansit immediate sub Summo Pontifice: at quia non potuit convenienter immediate regi per Summum Pontificem, aut per ejus Commissarios, vel Delegatos, ideò in his Ordinibus necessarii fuerunt Prælati, quibus prædictæ jurisdictionis exercitium incumberet. Cum ergo vigore ejusmodi exemptionis, ea jurisdictio Episcopis non competat, nec per Summum Pontificem convenienter potuit exerceri, ut dixi, necessarium fuit, ut Prælati superioribus eorumdem Ordinum, sicut Ministris Generalibus eorum, incumberet: & quia ipsi non poterant immediate per se singulis Conventibus, Prioratibus, Vicariis, & territoriis prospicere, & in illis ad exercitium jurisdictionis assistere, necessarii etiam fuerunt Prælati medii, & inferiores, qui participarent jurisdic-

tionem illam Episcopalem. Sic exemptionem Religiosorum generaliter loquendo docent Suar. tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 2. cap. 2. num. 7. Pilliz. in Man. Prælat. tom. 2. tract. 9. cap. 3. n. 1. Tamb. de jure Abbat. tom. 2. disp. 1. q. 2. n. 2. vers. supposito enim. Non negamus ante hanc exemptionem potuisse aliquibus mediis jurisdictionem Ecclesiasticam fori interni, & externi ad hos Ordines pervenire, ut de jurisdictione, quam ordo S. Jacobi habet in Provincia Legionensi, alio diximus.

10 Cum igitur Populi, loca, & Ecclesiæ horum Ordinum cum omnibus suis personis ipsis Ordinibus pleno jure subiciantur, sequitur manifeste, Priores, & Vicarios, unumquemque in suo Prioratu, & Vicaria, habere sub Magno Magistro, tanquam eorumdem Ordinum capite, jurisdictionem quasi Episcopalem: siquidem eam habet quilibet Prælatus exemptus in Ecclesiis sibi pleno jure subiectis, ut firmat Panorm. in cap. 1. num. 3. de reb. Eccles. non alien. Ubi quod Prælatus, qui habet Ecclesias sibi pleno jure subiectas (puta, quia est exemptus) tunc omnia quæ sunt jurisdictionis Episcopalis potest, ut Episcopus, exercere, gloss. in Clem. 1. eodem tit. & Innocent. in cap. 2. de transact. idem Panorm. in cap. significasti de for. compet. Tamb. de jure Abbat. tom. 2. disp. 1. q. 5. num. 6. & tom. 3. in decis. 41. num. 3. ibi: Nec etiam respectu facultatis: quia Abbas in locis pleno jure sibi subiectis habet jurisdictionem Episcopalem, vel quasi, cap. in singulis de statu Monach. cap. Abbates ante fin. de privileg. in 6.

11 Et pro Ordine S. Jacobi est quædam Bulla Julii Pap. II. per quam (ut magis abundet, & indicetur omnimodam jurisdictionem fuisse in Ordine) ipse Pontifex Magistris, & administratoribus dicti Ordinis concessit omnimodam potestatem, & jurisdictionem in Prioratus, Ecclesias, &

& loca ejusdem Ordinis. Ait enim in omnia, & singula Prioratus, Præceptorias, domus, Ecclesias, loca, necnon Priores, Præceptores, Milites, Fratres, Presbyteros, & alias enim feminei sexus personas dictæ Militiæ, ipsamque universam Militiam omnimodam, & supremam in temporalibus per se ipsum, & in spiritualibus, per aliquam per eum pro tempore ad id eligendam, & ad eas nutum amovendam ejusdem Militiæ personam idoneam, superioritatem, correctionem, dominium, jurisdictionem, & auctoritatem gerere, & exercere possint, & debeant, auctoritate Apostolica, & ex certa scientia nostra, tenore præsentium statuimus, & ordinamus.

12 Mirabilis est ad id alia Pauli III. Bulla his Ordinibus concessa: contigit enim quod præfatus Pontifex ad instantiam Archiepiscopi Toletani eidem Archiepiscopo concessit, ut posset visitare Ecclesias Ordinum Militarium, ac Vicarias, prout est illa de Villanueva de los Infantes in Diocesi prædicti Archiepiscopi (ut ipse asserbat) positas. Cui concessioni occurrens Carolus V. Imperator, ac dictorum Ordinum administrator eidem Pontifici supplicavit, dicens: quod Ecclesiæ dictorum Ordinum semper regebantur, ac recte fuerunt, ac visitatæ per Prælatos dictorum Ordinum absque alicujus Archiepiscopi, seu Episcopi interventione: quare prædictus Pontifex ita concessit dicens: Nos igitur ad omnem ambiguitatem, tollendam hujusmodi supplicationibus inclinati, Ecclesias, ac beneficia, loca, & Præceptorias, ac personas eisdem deservientes hujusmodi visitare, nec in tribus Ordinibus hujusmodi, aliqua tenus se intromittere posse auctoritate Apostolica, tenore præsentium decernimus, & declaramus districtum sub sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis inhibentes Joannem Cardinalem, ac illius Officiales, ac Visitatores præfatos, ne Ecclesias, beneficia, loca, Præceptorias, ac personas illis deservientes, hujusmodi

visitare, nec in illis se intromittere quo modo audeant, sive præsumant decernentes, si per quoscunque quavis auctoritate fungentes judices, & personas sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter interpretandi, & judicandi facultate, & auctoritate judicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane, &c. Ita Pontifex, qui licet sua sententia lata videatur contra Archiepiscopum, Toletanum, & Episcopum Salmantinum, tamen legem facit contra omnes alios Archiepiscopos, & Episcopos, in quibus militat eadem ratio l. fin. C. de leg. cap. in causis de sentent. & re judicat. l. 14. & 22. tit. 18. p. 3. ibi: Aunque la del Rey ha fuerza, y debe valer, como lei en aquel pleito, sobre que es dado, è en los otros, que fueren semejantes. Et est notandum, quod ante dicta privilegia, & alia Ordini nostro Jacobitano concessa etiam post Conc. Trid. fuerunt à S. Pio V. confirmata, ut est in fine hujus operis Bulla scilicet conservatoria: & 3. tom. in fin. & quamvis Toletana dignitas contendat ab illa Bulla Pauli III. fuisse supplicatum, & ita in Supremo Consil. Reg. retentam: tamen Ordines suam possident jurisdictionem; & stat Decretum Regium anno 1556. expeditum, in quo Archipræsuli Toletano exhortatur, ne se intromitat in jurisdictione Ordinû Militarium. Sed de hoc latius infra, cum circa concordiam Pastoralem loquamur.

13 Et in Ordine Calatravæ post recensitam exemptionem ab Innocent. VIII. & Jul. II. eidem Ordini concessam ad tollendas ambiguitates inter Episcopos exortas tempore Imperatoris Caroli V. dicti Ordinis Administratoris ad ejusque instantiam Clem. Pap. VII. concessit dicto Ordini jurisdictionem Ecclesiasticam in suis Prioratibus, & Partitis.

14 Et quod Ordines isti in suos Prioratus, & Vicarias omnimodam jurisdictionem habeant, & exerceant, confirmat consuetudo etiam im-

immemorabilis, quæ potens est etiam cum territorio concedere potestatem, & jurisdictionem privative, excludendo prorsus Episcopum in jurisdictionis exercitio, ut probavimus *sup. n. 4.* quæ quidem consuetudo in his Ordinibus habet, quod Priores, & Vicarii, unusquisque in suo Prioratu, & Vicaria omnimodam jurisdictionem exercent, de qua consuetudine testatur Machado *tom. 2. summ. lib. 4. p. 2. tract. 2. doc. 2. n. 2.* dicens: Los quales demás de lo que el derecho les concede, es sin duda, que pueden mucho por sus privilegios especiales, concedidos por la Sede Apostolica, para la autoridad de el fuero Ecclesiastico, y por los que los Reyes Catholicos, como Maestres, que son de las dichas tres Ordenes Militares, Santiago, Alcantara, y Calatrava, les han concedido para el fuero exterior, y secular, y en el uno, y otro fuero han adquirido, tanto derecho con la costumbre de tantos años legitimamente introducida, con tolerancia, y esciencia de los Pontifices Romanos, que conforme à principios de buena Jurisprudencia, y comun sentimiento de tantos, y tan graves AA. tienen bastantissimamente fundada la potestad, y jurisdiccion que exercen; y tan admitida, y assentada por la costumbre, y practica de tantos años, que parece ya agravio reducirlo à duda, y controversia: sed non desinas recognoscere, quæ dicemus *infra q. seq. ex. n. 7.*

15. Nec desunt doctissimi, & magnæ authoritatis viri tenentes dictos Ordines Militares S. Jacobi, Calatravæ, & Alcantaræ habere in suis Prioratus, & Vicarias jurisdictionem Ecclesiasticam ordinariam, & quasi Episcopalem. Paz. *in prax. tom. 2. prælud. 1. n. 7. & 10.* Man. Rod. post doctissimum Sahagun. *qq. reg. tom. 1. q. 36. art. 4.* ibi: *Et quod Ordo Alcantaræ, & ejus Magister, qui est D. Rex His-*

paniarum, habeat jurisdictionem ordinariam, ita spiritualem, sicut temporalem. Et quod possit cognoscere, ut judex ordinarius, cujuscumque causæ, litis, & delicti, quantumcumque gravissimi, declarat Paz in hæc verba: *Similiter etiam in Ordinibus Militiarum D. Jacobi, Alcantaræ, & Calatravæ coram propriis judicibus Ordinum, & non coram Episcopis causa Clericorum, & meræ Ecclesiasticæ, & reliquæ ad forum Ecclesiasticum pertinentes transeuntur.* Et *infra: Et quod Ordines Militares habeant jurisdictionem Ordinariam in Oppidis eorundem Ordinum.* Vissum est mihi ponere in præsentiarum, quid senserit, circa hoc doctissimus Doctor Sahagun prælegens in sua Cathedra Primaria sacrorum Canonum in hac Universitate Salmanticens. cap. i. de foro comp. quod explicando, ait: *Respondeo: Nostrium Decretum non esse restringendum ad solos Episcopos, hoc enim defendi non potest, siquidem ex decidendi ratione probavimus Ecclesiasticam cognitionem à Pontificibus fluxisse in Prælatos inferiores, & Prælatorum significatione etiam comprehenduntur omnes superiores, & inferiores ordinariam jurisdictionem habentes, ut probant jura in argumento allegato. Quare vera nostri textus interpretatio, etiam dum meminit proprii Episcopi, intelligitur de proprio judice ordinario, siue Superior sit, ut Archiepiscopus, siue inferior, ut Prælatus, siue eandem jurisdictionem habeant, ut Ordinarii Militiarum D. Jacobi, Alcantaræ, & Calatravæ, & vide quos Prælatos in hoc specie appellavit cap. 2. de judic. vocat Ordinarios Concil. Trident. in d. cap. 20. ad omnes enim jurisdictionem pertinere diximus in præcedenti argumento, & probat Sarmient. lib. 3. select. cap. fin. quod etiam confirmat Concil. d. cap. 20. quod tamen reformat quoad causas matrimoniales, & criminales solis Episcopis reservandas eodem cap. vers. ad hæc: quæ sane reformatio intelligenda est quoad Prælatos inferiores Episcopis subjectos,*

non quoad alios eandem jurisdictionem habentes, licet Episcopali non gaudeant dignitate, ut sunt iudices Militares. Et infra: At cum Oppida, & Ecclesie dictarum Militiarum sint pleno jure, tam in spiritualibus, quam in temporalibus, subjecta dictis Ordinibus, & Religiosis, & Prioribus eorundem sint exempti simpliciter, non ratione loci, sed generaliter, & non subjecti alicui Episcopo, non possunt citari, nec castigari, nec excommunicari, &c. haec tenet Man. Rod. Hieron. Rod. in comp. suo satis erudito qq. regul. resol. 15. num. 16. Pissa Davila ubi sup. n. 2. Molin. de just. & jur. tom. 5. disp. 10. n. 12. Doct. Ramirez in Bull. confirmat. Ordin. S. Jacobi cap. 21. num. 2. Thom. Sanch. ubi sup. & disp. 29. n. 19. Ubi etiam de Vicariis dictorum Ordinum in suis Vicariis, & allegat Manuel Rod. in summ. cap. 219. n. 5. Joann. de la Cruz de Sacrament. Ordin. dub. 4. conclus. 4. ubi citat Ledesm. & alios, Villalob. in summ. 1. p. tract. 7. diffio. 56. n. 1. Martin. à S. Joseph. in summ. lib. 1. tract. 23. n. 10. Dian. in oper. mor. tract. 2. de dub. reg. resol. 95. Late Machad. ubi sup. Joannes Gu-tierr. de Matrim. cap. 68. num. 10. & 11. ibi. Idemque dicendum est ejusdem rationibus de Vicariis generalibus habentibus jurisdictionem quasi Episcopalem: quia sunt Ordinarii, & nomine Ordinarii comprehenduntur, ut cum Navarr. ubi sup. tenet Sanch. d. disp. 29. num. 19. Ubi idem probat cum Man. Rod. in Vicariis Generalibus Ordinum Militarium in suis Vicariis, ac id plenius in seq. q. demonstrabitur, vide ibi: quia opponuntur multa quoad Vicarios, & aliquos Priores, quibus satisfactum reperies, & post hæc scripta vidimus D. Sevast. Zambran. Meritissimum Supremi Consilii Ordinum Senatorem in quadam allegat. juris pro Ordine Calatrava. Id ipsum tenet, & plurimis authoribus exornantem ex num. 94. ubi decretis Concil. Trident. quæ his opponi videntur, mire satisfacit.

16 Hoc autem cupimus adverti pro diversitate usus, qui secundum plus aut minus in exercitio jurisdictionis Ecclesiasticæ in Prioribus, & Vicariis istorum Ordinum reperitur: jurisdictionem scilicet Episcopalem, vel quasi vocari, non solum quando plenarie, sive cum territorio, sive sine illo Prælati inferiores exercent, ut demonstratum est sup. num. 14. & 15. sed etiam illa jurisdictio dicitur Episcopalis, vel quasi, quæ à quibusdā Prælatibus Episcopo inferioribus exercetur cum aliqua immutatione, quæ scilicet non se extendit ad omnes actus, quos Episcopus vigore suæ jurisdictionis exercere potest; ac per consequens non possunt in suos subditos omnia, quæ possunt Episcopi in suis: quia forte actus quidam, sive similes, sive majores reservantur Episcopo: adhuc enim jurisdictio ita limitata, & restricta dicitur Episcopalis, vel quasi, ut probatur in Tridentino sinodo sess. 25. cap. 11. ibi: Abbates, aut alii Regularium superiores jurisdictionem Episcopalem, & temporalem in Parochos, & Parochianos exercent, salvo tamen eorum Episcoporum jure, qui majorem in dicta loca, vel personas jurisdictionem exercent: ita Concil. supponens posse Episcopum majorem jurisdictionem exercere, ubi inferior illam habet Episcopalem, vel quasi. Tandem ratione probatur declarando vocem illam quasi Episcopalem de qua in cap. Abbates de privileg. in 6. nam per illam particulam potest significari diminutio jurisdictionis Episcopalis: quia nimirum in Prælato inferiori non se extendit ad omnes actus jurisdictionis Episcopalis, ut jam diximus: & confirmatur exemplo Prælatorum Conventualium: quia licet jurisdictionem quasi Episcopalem habeant, ut cum Suar. Thom. Sanch. Tambur. & Peyr. probavimus sup. p. 1. tract. 4. q. 1. tamen illam magis limitatam, & restrictam, & ideo, sine dubio non possunt omnes actus

jurisdictionis Episcopi, v.g. dare litteras dimissorias ad Ordines suscipiendos, &c. in Provinciali regulariter habet locum dicta diminutio: quia non possunt omnia circa suos subditos, quæ possunt Episcopi circa suos: quia aliqui d semper est Generali reservatum. De Generalibus etiam, licet plenissimam habeant jurisdictionem sub Summo Pontifice, nihilominus etiam in eis invenitur aliqua diminutio: nam interdictum locale ponere non possunt. Item, ea, quæ regulariter possunt Episcopi, ut delegati Pontificis, non cadunt sub jurisdictione Prælati regularis, etiam si illa delegatio in illa contineatur: quia solum sit Episcopis: ex quibus ita tenent præcitati AA.

17. Quod si jurisdictio alicujus Prælati inferioris adeo esset diminuta, & limitata, ut fuit olim jurisdictio Archid. & Archipræsbyt. licet sit ordinaria, tamen non dicitur Episcopalis, vel quasi, ut observant AA. suprà allegati.

Utrum Ordines isti Militares, simul cum jurisdictione Episcopali, vel quasi, habeant territorium separatum, & Diocesim, ac quisque Prior, & Vicarius in suo Prioratu, & Vicaria Diocesanus sit, & nullius.

SUMMARIUM.

Prælati Episcopis inferiores, aut habent territorium separatum, aut non: qui habent, dicuntur nullius Diocesis, & sub appellatione Diocesanorum comprehenduntur, alii vero esse in Diocesi alterius dicuntur, quamvis exempti sint. num. 1.

Prælati, qui habent territorium separatum, facere possunt omnia, quæ possunt Episcopi in suis Diocesis, illis exceptis, quæ ad Ordinis Episcopalis dignitatem spectant. n. 2.

Tom. II.

Alii Prælati, qui tale territorium non habent, sed jurisdictionem quasi Episcopalem exercent, possunt eam exercere in subditos, nisi prohibeantur. ibid.

Prælati territorium non habentes, non comprehenduntur nomine Episcopi; secus vero alii. n. 3.

Hi Ordines habent jurisdictionem quasi Episcopalem cum territorio separato, quæ jurisdictio exercetur nomine illorum, & magni Magistri per Priores, & Vicarios in suis Prioratibus, & Vicariis. n. 4.

Prioratus, & Vicaria horum Ordinum, etiam si sint intra limites Diocesis, territorio separato utuntur. Exemplum in nostra Vicaria de Barrueco Pardo. n. 5.

Priores, & Vicarii horum Ordinum in Prioratibus, & Vicariis dicuntur Diocesani. n. 6.

Referuntur Bullæ Martin V. pro nostro Ordine, & Julii II. pro Ordine Calatrave, & asseritur cum magna turba AA. & decis. Rot. privilegia illa expresse expedita importare territorium separatum. n. 7.

Respondetur cuidam decisioni Rotæ, in una constanciensi. 18. Maji 1611. quia ibi solum simplex privilegium ostensum fuit, & recitantur plura horum Ordinum, ut videatur differentia. num. 8.

Dicuntur Priores, & Vicarii horum Ordinum in suis territoriis Diocesani sub magno Magistro, & territorium illorum nullius, & plures in id citantur decisiones, & Bullæ. n. 9.

Respondetur objectioni, quæ offertur, quod nempe loca exempta, licet non sint de Diocesi, sunt tamen in Diocesi: quia talia privilegia intelligenda sunt de illis, quæ non constituunt territorium separatum. n. 10.

Contrarium sentiendum circa privilegia Ordinum Militarium asseritur. n. 11.

Respondetur objectioni, quæ solet desumi ab eò, quod in aliquibus privilegiis, &

statutis Ordinum, loquendo de locis ipsorum, & adhuc de Conventibus loquentibus, dicitur esse in Dioecesi. num. 12.

Prosequitur responsum prædictæ objectioni. n. 13.

Constituitur discrimen inter Prælatos nullius Dioecesis, & asseritur Prælatos Ordinum habere jus congregandi synodum. n. 14.

Arguitur etiam, implicare esse nullius, & simul Dioecesanos esse; sed respondetur. n. 15.

Non latet Authorem, Episcopos tanquam delegatos procedere posse in aliquibus, etiam contra exemptos, sed non jure ordinario; ita que cum conferunt aliqua beneficia Ordinum, est nomine Magistri, & collatio ab illis facta dicitur autorizabilis. n. 16.

Actus, quos gerunt Episcopi virtute consuetudinis, vel præscriptionis in aliquibus locis Ordinum, non in eo Dioecesani dicuntur, nec actus exercere jure proprio, sed vi præscriptionis. num. 17.

Asseritur Priores, & Vicarios Ordinum posse omnia agere, quæ competunt Episcopis, exceptis iis, quæ ad consecrationem spectant. n. 18.

QUÆSTIO II.

Supponimus, Prælatos omnes exemptos, sive seculares, sive Regulares Episcopis inferiores, quasi Episcopalem jurisdictionem habentes inter se differre. Alii enim habent territorium separatum, & hi dicuntur esse nullius Dioecesis; adeo, ut nec in Dioecesi, nec de Dioecesi alterius esse dicantur, sed propriam per se habere Dioecesim, respectu cuius, & ipsi etiam Dioecesani appellantur, & veniunt appellatione Dioecesanorum. Alii sunt, qui territorium separatum non habent: sunt enim in alterius Dioecesi, ut exempti, licet in personas jurisdictionem habeant. Cardin. element. 1. §. vo-

lunt. q. 4. n. 2. ubi Immol. num. 38. Panorm. num. 16. Sanch. de matrim. lib. 3. disput. 29. num. 16. vers. ad primam confirmationem, lib. 8. disp. 2. n. 12. Tamb. de jur. Abb. tom. 1. disp. 15. q. 9. ex n. 1. ubi alios allegat, & tom. 2. disp. 1. q. 5. n. 5. & 6. sed quando territorium, & Dioecesim habere censentur, statim dicemus.

2 Prælatos illos, qui proprium territorium, & Dioecesim habent, in qua jurisdictionem Episcopalem exercent, certum est posse omnia facere, quæ possunt Episcopi in sua Dioecesi, nisi aliquo speciali prohibeantur, exceptis tamen his, quæ ad Ordinis Episcopalis potestatem spectant, gloss. in cap. ordinarii, ubi, & Gemin. num. 8. de offic. ordin. lib. 6. Sayr. in Clavi Reg. ep. 11. n. 83. lib. 6. Moneta de commutat. ultim. volunt. ep. 5. n. 455. & plures alii, quos refert, & sequitur Tamb. ubi sup. tom. 2. disp. 1. q. 5. n. 7. ceteri, vero Prælati jurisdictionem Episcopalem, vel quasi, sine territorio habentes, nisi prohibeantur aliquo speciali, possunt in suos subditos, quid Episcopi possunt in suos.

3 Unde apparet, sub nomine Episcopi intelligi omnes Episcopalem jurisdictionem habentes, sive cum Dioecesi, vel sine illa, nisi ex aliqua circumstantia tantummodo intelligantur eam in aliqua Dioecesi possidentes: quia tunc nomine Episcopi non veniunt Prælati Dioecesani, & territorium non habentes, quacumque plenaria exemptione gaudeant, ut videre est in Concil. Trident. sess. 24. de reformat. cap. 6. ex ejus tenore apparet, nomine Episcoporum non comprehendique habentes jurisdictionem Episcopalem, seu quasi; sed illos dumtaxat eam in aliqua Dioecesi exercentes: sed hi, ut jam diximus, & notant AA. n. præced. relati, Dioecesim non habent: ita Tamb. ubi sup. d. q. 5. n. 8. quando autem dicantur jurisdictionem cum territorio, vel sine eo habere, dicemus infra.

4 His suppositis, in præcedent. q. probavimus, hos Ordines potestatem, & jurisdictionem Episcopalem, vel quasi habere, quam exercent per suos Priores in suis Prioratibus, & per Vicarios in suis Vicariis: nunc addimus, dictos Ordines simul cum jurisdictione quasi Episcopali habere proprium territorium separatum, & Dioecesim, ita ut Priores, & Vicarii, quisque in suo Prioratu, & Vicaria, Dioecesani dicantur, & esse nullius. Ratio est: quia cum Populi, loca, & Ecclesiæ horum Ordinum ipsis Ordinibus pleno jure subiciantur, ut jam diximus *sup. n. 6. & 7.* & fusius *infra tract. de benef. q. 3.* certum est, dictos Ordines, atque eorundem Prælatos, Priores, & Vicarios sub magno Magistro habere jurisdictionem Episcopalem, & loca sibi subdita dici extra jurisdictionem Episcoporum, & territorium facere separatum, ad tradita per Gemin. *in cap. cum Episcopus n. 4. de potest. judic. Ordin. lib. 6. in cap. 1. de constit. eodem lib.* Rot. apud Tambur. *tom. 3. de jure Abbat. decis. 41 n. 4. & decis. 42. n. 3. & 4. & decis. 65. num. 8.*

5 Facit etiam, quod quisque Prioratus, & unaquæque Vicaria habet territorium, & terminum designatum, & distinctum una cum jurisdictione quasi Episcopali, ex quo vere, & realiter est nullius, ut *infra n. 15.* etiam si territorium sit circumdatum limitibus alicujus Episcopatus: Dioecesis enim nihil aliud est, quam divisio, & gubernium, Cardin. *in clement. dudum q. 1. de sepult.* Unde cum territorium cujusque Prioris, & Vicarii sit exemptum, divisum, & separatum à territorio Episcoporum, dicitur districtus, & gubernium, & Dioecesis: quare etiam Priores, & Vicarii debent appellari Dioecesani; siquidem habent Dioeceses, & loca subjecta, visitantque Ecclesias, & Sinodum faciunt; nec potest dici, quod aliquis existat in aliena Dioecesi, prout Episcopus

unius Episcopatus non potest dici existere intra Dioecesim alterius, quamvis suus Episcopatus esset intra Provinciam illius: loca enim, quæ sunt in Dioecesi habentia dominium separatum, non dicuntur esse de illa Dioecesi; licet enim ex natura, & originaliter essent de Dioecesi, tamen per privilegium subtracta sunt. Cardin. *in clement. 2. §. simili. q. 4. n. 4. de privileg. late Rolan. cons. 33. n. 28. lib. 3. Gracian. discept. forens. cap. 212 n. 7. & 8.* Ut contingit in Vicaria nostra de *Barrueco Pardo*, quæ licet circumdata est à Dioecesi Salmatina, jurisdictione quasi Episcopalis ab immemorabili tempore exercetur cum onere confirmandi, & ordinandi subditos nostros ob præstimonium, quod dicitur de *saldeana*, quo fruitur ob id Episcopus Salmantinus.

6 Item, Prælati jurisdictionem quasi Episcopalem habentes (qualem dicti Priores, & Vicarii habent) in Oppidis sui Ordinis, seclusis Episcopis, dicuntur Dioecesani, Abbas *in clement. 1. n. 5. de foro comp. & clement. Dioecesanis n. 1. de vita, & honest. Cleric.* ubi distinguit inter Prælatos habentes quasi Episcopalem jurisdictionem in locis, exclusis Episcopis in iis, quæ sunt jurisdictionis ordinariæ, & eos, qui quamvis habent jurisdictionem, non tamen exclusis Episcopis, qui concurrunt cum eis in jurisdictionis exercitio, qui Dioecesani non dicuntur: secus illi, qui exclusis Episcopis jurisdictionem exercent: tales enim sunt Dioecesani, & nullius; *gloss. in d. clement. 1. §. volumus in verb. Dioecesanis, & ibi Cardin. n. 2. à n. 4. q. 7. Immol. n. 28. Vital. n. 4. de foro compet. Anchar. in cap. postulasti n. 45, vers. licet rationes eodem tit. Franc. in cap. 2. §. statuto n. 10. ad fin. vers. sed si per privilegium de const. in 6. Mandos. in regul. 16. Cbancel. q. 42. n. 3. Sanch. de matrim. lib. 3. disp. 29. n. 16. usque ad 17. confirmationem, & lib. 8. disp. 2 n. 12. Gracian. discept. forens. cap. 212*

n. 9. & 11. Matienz. *decis.* 361. n. 2. Tamb. *de jure Abbat.* tom. 1. *disp.* 15. q. 9. n. 17. late, & more suo bene Cobarruv. *in cap. cum Joannes de testament.* Flores de Mena q. *ultim.* n. 33.

7 Nec privilegia defunt, per que Summi Pontifices in his Ordinibus territoria propria, & separata constituerunt: siquidem Martin. V. pro Ordine S. Jacobi, & Jul. II. pro Ordine Calatravæ, non solum Ecclesias, sed etiam Populos, & loca, cum omnibus suis personis, membris, & pertinentiis exemerunt ab omni jurisdictione Episcoporum, ut visum est *sup.* q. 1. n. 6. ex quo territoria separata à jurisdictione Episcoporum constituere visi fuerunt S. P. ut fuit decisum in Rot. apud Tamb. tom. 3. *de jure Abbat.* *decis.* 69. n. 7. ibi: Unde sequitur, quod cum omnis jurisdictio, que Episcopo in dictis locis competeat, fuerit ab eo taliter abdicata, & in Priorem, ac Monasterium translata, dicta loca, & casalia fuerunt effecta proprium territorium ipsius Monasterii, & non sunt amplius, neque de Diocesi, neque in Diocesi. Squilant. *gloss.* in clement. 1. §. volumus in verb. Diocesani, & ibi Cardin. n. 2. in 4. q. Abbas n. 15. Immol. n. 28. Vital. n. 4. *de foro compet.* Anchar. *in cap. postulasti* n. 45. *ad fin. vers.* licet rationes eodem tit. Franc. *in cap. 2.* §. statuto n. 10. *ad fin. vers.* sed si per privilegium de constit. in 6. Rota *decis.* 207. in fin. p. 2. *divers.* & fuit resolutum in nullius jurisdictionis 19. Martii 1686. coram Bibalo, & in Urbinate. *jurisdict.* 19. Maii 1594. coram Giptio, & in Burgens. *jurisdict.* 16. Decemb. 1594. & 28. Aprilis 1595. coram Orano, & in nullius, seu Lucens. *jurisdict.* 12. Februarii 1596. coram Mantua, item Tambur. p. 1. *disp.* 15. q. 9. n. 17.

8 Non obstat alia *decis.* R. Atrebat. In causa constant. *jurisdict.* 18. Maij 1611. quia dicta decisio fuit facta cum præsupposito, quod

Parochiales, de quibus ibi agebatur, essent in Diocesi Constantiensi, & privilegia, quibus Abbas S. Gaillinitabatur, solum continebant simplicem exemptionem, & eam restrictam ad Monasteria, & eorum membra, non autem ad loca, & castra, sive populum: & denique ibi non fuerat abdicatum omne jus Episcopale, & translatum in Abbatem: ita Tambur. *ubi sup.* n. 8. Que omnia in contrarium se habent in casu nostro: nam exemptio continet non solum Monasteria, & eorum membra, sed etiam loca, & populum cum omnibus suis personis, juribus, & pertinentiis; & omne jus Episcopale fuit abdicatum ab Ordinariis, & in Ordines prædictos translatum, ut patet ex Bullis in 1. q. n. 6. & 7. allatis, ibi: & loca cum omnibus suis personis, ab omni jurisdictione, dominio, & potestate Ordinariorum prorsus eximimus, ac etiam plenarie liberamus. Ex quibus verbis negari non potest, loca, & personas remansisse in statu nullius. Et in altera Bulla Jul. II. in d. 1. q. n. 9. ibi: in loca, & Ecclesias, omnimodam, & supremam potestatem, & jurisdictionem exercere possint, & debeant, &c. Quibus verbis, & si per præfatam Bullam Martini V. non esset omnimoda jurisdictio ab Episcopis allata, & in Ordinem translata, quod negamus, Pontifex visus est abundantius adimere potestatem, & jurisdictionem ab Episcopis in illis locis, & Ecclesiis, & eam transtulisse ad Magistrum, & Administratores dicti Ordinis, ut probat *gloss.* v. omnimodam in clem. unic. *de foro compet.* Aldret. *de Relig. disciplin. tuen. lib. 1. cap. 3. n. 11.* ibi: At vero quando omnimoda jurisdictio datur, merum, & mixtum Imperium concludit *gloss.* ab omnibus recepta in dicta clem. unica, quod, & sine controversia est, & cōsequitur, Ordinariorum sublata jurisdictione, & generaliter omnimoda jurisdictionem fuisse attributam, ita Aldret. Et in alia Bulla Paul. III. *ubi sup.* d. 1. q. n. 10. ibi: nec in tribus ordinibus

huiusmodi aliquatenus se intromittere posse auctoritate Apostolica tenore presentium decernimus, & declaramus. Et infra, nec in illis se intromittere quo quomodo audeant, sive presumant. Et quod dicti Priores sint Dioecesani, proprium, & separatum territorium habentes, dixit Doct. Ramirez in expos. sit. Bulla confirmat. Ordinis S. Jacobi cap. 21. num. 1. & 3. ibi: Nec de Prioribus huius Ordinis, qui Dioecesani sunt. Et infra, tales Priores territorium sibi constitutum, hoc est, locum publicum, &c. Man. Rod. ubi infra n. seqq.

9 Unde ex eo, quod Priores, & Vicarii horum Ordinum sub Magno Magistro sint Dioecesani, unusquisque propriam territorium habet separatum, unumquemque dici esse nullius, ut sup. n. 16. & quasi in terminis decidit Rota, quæ apud Tambur. in fine operis est 48. n. 6. ibi: Inter articulos autem duo potissimum visi fuerunt relevantes. Unus, quod Ecclesia Negerens. fuit Cathedralis, & postquam facta est Monasterialis, retinuit territorium distinctum una cum jurisdictione quasi Episcopali, qua probatione stante sequeretur, quod esset iure, & realiter nullius etiam si territorium illius sit circumdatum limitibus Episcopatus Calagurritani. clement. 1. §. volumus in v. Dioecesani ibi Panorm. n. 15. Cardin. num. 2. quarto quæro. Vitalin. num. 4. de foro compet. Franc. in cap. 2. statuto n. 10. in fine de constit. in 6. Rolan. à Valle conf. 33. per totum n. 3. & fuit dictum in Volateran. jurisdict. 4. Januarii 1581. coram bonæ memoriæ Brav. quæ est divers. 207. p. 2. & in alia decis. quæ est 55. pœnes Tamb. ubi sup. n. 1. ideoque ubi Abbates, vel alii inferiores Prælati habent territorium separatum, illud dicitur esse nullius Dioecesis, id est ut nec in Dioecesi, nec de Dioecesi alterius censeri possit, sed est propria Dioecesis, & per se, respectu cuius ipsi quoque Dioecesani vocantur. Et in alia decis. quæ est 69. pœnes ipsum Tamb. num. 12. ibi: Et

Tom. II.

in omnem eventum postquam monasterium retinet territorium distinctum per unam leucam, in quo stant dicta loca una cum jurisdictione quasi Episcopali in homines, tam de Clero, quam de populo, sequitur manifeste dictum monasterium, & dicta loca, & casalia esse vere, & realiter nullius, etiam si dictum territorium sit circumdatum limitibus schilacensis. Et in terminis de his Ordinibus Militaribus tenuit Fr. Man. Rod. qq. reg. tom. 1. q. 36. art. 3. ibi: Et quod Ecclesie Ordinum Militarum non sint alicujus Dioecesis constat ex concess. Summæ Pontif. Lutii III. qui declaravit Ordinem Alcantaræ, & omnia ad eum pertinentia esse nullius Dioecesis: & id ipsum diffinivit Papa Greg. X. qua concessione funguntur alii Ordines Militares, privilegiorum communicationem habentes, ita Man. Rod. Hieron. Rod. resol. 15. n. 15. Villalob. in summ. p. 2. tract. 35. diff. 5. num. 13.

10 Nec obstat quod loca exempta, licet non sint de Dioecesi, sunt tamen in Dioecesi: quia si in Dioecesi non essent, frustra impetraretur privilegium exemptionis: tale autem privilegium solum eximit à subjectione non autem à situatione, & nominatione. Hoc inquam non obstat: quia intelligendum est de privilegiis eximentibus loca, quæ per se non constituunt territorium separatum, prout sunt privilegia eximentia monasteria, & membra: quæ quidem privilegia non eximunt loca, seu castra, aut populos, vel oppida; ideoque non concludunt territorium separatum, sed exempti dicuntur habere jurisdictionem in personis tantum, non in locis, cap. per exemptionem, ubi Gemin. num. 5. Franc. num. 3. Anchar. etiam num. 3. de privileg. in 6. & fuit sæpe consideratum in Rota, ut in decis. quæ pœnes Tamb. de jur. Abbat. tom. 3. est 55. n. 7.

11 Secus vero, quando privilegia eximunt loca, & Oppida cum omnimoda jurisdictione contentio-

Bb 3

fa

sa, & voluntaria : quæ concludunt territorium separatum, tanquam proprium, quod dicitur esse nullius Diœcesis, ut de privilegiis istorum Militarium Ordinum satis probatum est *sup. q. 1. n. 7. usque ad 15.* ubi etiam quod dictorum Ordinum privilegia abdicarunt ab Episcopis omnem jurisdictionem, & dominium in eorum locis, & populis; quo circa effecta fuerunt proprium territorium, & non sunt amplius de Diœcesi, nec in Diœcesi: nam licet essent naturaliter, & originaliter in aliqua Diœcesi, tamen per superiora privilegia fuerunt prorsus substracta cum omnimoda jurisdictione, jure, & dominio, exclusis in omnibus Episcopis; ac ideò constituunt territorium, & dominium separatum, ita ut dici non possit, quod sint de aliqua Diœcesi: nam loca habentia dominium, & territorium separatum, tanquam proprium, etiam in aliqua Diœcesi, non dicitur esse de illa Diœcesi, ut *sup. n. 10. & seqq. hujus q.*

12 Nec etiam obstat, quod in aliquibus privilegiis istorum Militarium Ordinum nuntiative dicatur esse in aliqua Diœcesi; hoc enim stare potuit juxta primævam dictorum Ordinum institutionem: secus vero post indulta, & concessiones Pontificum, ac exemptiones omnium locorum, & Oppidorum Ordinum cum suis personis, ut vissum est; ac ideo tales enuntiative referendæ sunt ad illud primævum, non ad istud secundarium tempus; prout singulariter consideravit Rota in decis. quæ apud Tamb. *ibi sup. est 69. n. 9.* *ibi*: illa igitur enuntiatio in prima donatione Comitissæ Rogerii, & alia in confirmationibus Urbani, & Honorii, ac in dicta sententia delegati, quatenus dicta casalia denuntiantur in Diœcesi Squillacensi, referri potest ad tempus ante quam essent nullius Diœcesis, vel dicta verba sunt demonstrative, non taxative, nec limitative, Bart. in l. cum pater §. mense n. 8. ff. delegat. 2

& ita *ibi*. Idem etiam, & eadem ratione dicendum est de quibusdam statutis, quæ in libris stabilim. & diffinit. dictorum Ordinum reperiuntur inuentes aliquas eorundem Ordinum Ecclesias esse in Episcoporum Diœcesibus: nam tales enunciationes referendæ sunt ad primævum institutionis Ordinum tempus, ut de privilegiorum enuntiationibus dictum est. Vel dicendum est dicta statuta post memoratas Pontificum concessiones, & exéptiones, erroneas fuisse, ex libris ante illas impressis transcripta: ultra quod sunt simplices enuntiative absque aliqua causæ cognitione, & super his, quæ à potestate proferentium non dependent, & consequenter non præjudicant Ordinibus; eo magis: quia Capitula generalia non habent facultatem disponendi, vel statuendi quod Ecclesiæ sint, vel non sint in aliqua Diœcesi, & ideò multo minus enuntiandi; adeo, ut si enuntietur, nihil valeat enuntiatio, Bald. in l. 1. C. de Episcop. & Cleric. Gracian. *discept. forens. tom. 5. cap. 918. num. 23. & 24.*

13 Deinde dici potest, prædictorum privilegiorum, & statutorum enuntiationes intelligendas esse, ut tradunt AA. infra referendi, scilicet Diœcesim, & territorium separatum Prelatorum inferiorum, qui Diœsani, & nullius esse dicuntur, semper contineri in aliqua Episcopi Diœcesi, sic tradunt Suar. *tom. 4. in 3. p. disp. 30. sect. 2. n. 6.* Avila *de censur. 2. p. cap. 7. disp. 1 n. 11. vers. ex dictis*, Thom. Sanch. in *summ. lib. 2. cap. 11. n. 5. vers. sed melius Suarez, & de matrim. lib. 8. disp. 2 n. 12. ibi*: in cujus Diœcesi est horum Prelatorum Diœcesis. Flores de Mena in suis *pract. qq. q. fin. n. fin. ibi*: Atque Abbatia Abbatis Episcopalem jurisdictionem habentis proprie est intra limites alicujus Diœcesis, & proprie est nullius. Id ipsum supponitur in plurimis Rotæ, & Sacræ Congregat. Cardin. decisionibus, ut pœnes Farin.

tom. 2. recent. decis. 501. n. 5. & pœnes Barbof. in collect. in varia loca Concil. Trident. cap. 9. sess. 24. num. 9. ibi: quod si locus nullius. Et in quadam Rotæ declaratione, quæ apud Tamb. ubi sup. est. 47. ubi sacra Congregat. Cardin. declarasse dicitur Ecclesias Parochiales etiam existentes in Diœces. Calagurr. esse nullius, &c. Et in Concil. Trident. sess. 23. cap. 10. ibi: Intra fines alicujus Diœcesis, etiam si nullius Diœcesis, &c.

14 Verum est tamen, quod inter hos Prælatos, qui nullius Diœcesis esse dicuntur, non modica differentia versatur in amplitudine potestatis: nam non omnes jus Sinodum congregandi habent, & alias qualitates, quæ reperiuntur in Prælati Militariibus territorium separatum cum plena jurisdictione in omnes homines tam de clero, quam de populo habentibus, cum potestate Sinodum congregandi omni jure, jurisdictione, & correctione ab Episcopis poenitus abdicatis, ut jam probavimus.

15 Si istes: inter se pugnare, & implicare contradictionem hos inferiores Prælatos dici nullius esse Diœcesis, & simul Diœsanos vocari? Respondeo, dici nullius Diœcesis respectu Diœcesum Episcoporum: vocari autem Diœcesanos non proprie, nec eorum territorium propriè est Diœcesis, cum Diœceses à principio solis Episcopis fuerint assignatæ, illisque propriè convenient, aliis vero improprie per accidens, & per aliud, sic Flores de Mena q. ultim. n. fin.

16 Non me præterit quibusdam in locis tam Prioratum, quam Vicariarum dictorum Ordinum aliquos jurisdictionis actus per Episcopos exerceri, hos tamen non jure ordinario, & proprio, sed jure delegati: Episcopi enim multis in casibus hodie vigore Concil. Trident. possunt exercere suam jurisdictionem in exemptos, & qui sunt nullius: sed illis in casibus non procedunt uti Ordinarii,

sed uti delegati, ut fuit consideratum per Rotam in decis. 69. apud Tamb. tom. 3. num. 24. & 25. & tom. 1. disp. 15. q. 9. n. 29. sed nec isto modo, scilicet jure delegato possunt Episcopi in locis Ordinum procedere, ut infra tract. 2. q. 1. n. 19. vel vice, & nomine Magni Magistri, ejusque delegatione exercere notum est, prout de collatione aliquorum beneficiorum, quæ dicitur autorizabilis curæ, suo loco diximus: quod si aliter per aliquem Episcopum aliqua ex parte jurisdictionis ordinaria exercetur, hoc quippè, vi potius potestatis, & magnitudinis Episcoporum, quam jure factum esse, manifestum est: nam idem jus est omnibus Prioratibus, & Vicariis per recensita privilegia acquisitum. Unde si differunt in observantia prædictorum privilegiorum, & in jurisdictionis exercitio, id provenit, aut sine assensu, & scientia Magistri, aut ex defectu defensionis, tam ex parte Priorum, & Vicariorum, quam ipsorum Ordinum, qui cum tot, tamque divisi sint Prioratus, & Vicariæ, ut fere nullus sit in Hispania Archiepiscopatus, & Episcopatus, in quo Ordines isti loca, & Ecclesias cum territorio separato non habeant, vires suas dividunt contra fortissimos, & opulentissimos contradictores, unumquemque in suo Archiepiscopatu, seu Episcopatu. Accedit quod cum vassalli horum Ordinum ea, quæ sunt Ordinis Episcopalis non possunt à dictis Prioribus, & Vicariis recipere; eaque recipiant ab Episcopis, qui regulariter renuunt dimissorias dictorum Prælatorum admittere; vassalli prædictorum Ordinum, ut vexationem redimant, facillime ab Episcopis aliciuntur. Unde aliquæ emanarunt concordie inter Episcopos, & hos Ordines, tam de primæ, quam de secundæ instantiæ cognitione, ipsis Ordinibus satis perniciosæ, & suis privilegiis contrariæ, quæ ab omni jurisdictione Episcoporum loca, & po-

pulos Ordinum exemerunt *ut sup. q. 1. n. 6. & 7.* itaque, quæ hæcenus diximus in 1. & *seqq. q. &* in hoc opere toto, juxta recensita privilegia dicta esse intelligimus. Quisque Prior in suo Prioratu, & Vicarius in sua Vicaria consulat, & observet prædictorum privilegiorum usum, & observatam consuetudinem, & concordias legitime factas (si quæ sunt) donec per Summum Pontificem de remedio provideatur: nam cum prædicta privilegia exacte in plurimis Prioratibus, & Vicariis in usa reperiantur, in cæteris conservari debent. *Tamb. de jur. Abbat. tom. 1. disp. 16. n. 15.*

17 Sed advertendum est, jurisdictionis actus, qui per Episcopos vigore alicujus concordie, vel aliter consuetudine, vel jure præscriptionis exercentur, non exerceri tantquam à Dioecesanis, sed præscriptionis, aut alicujus concordie vigore: nam cum dicti Priores, & Vicarii per ante dicta privilegia Diocesani sint, ut late probatum est, actus alii per Episcopos jure præscriptionis, aut vigore alicujus concordie exerciti non obstant, quo minus prædicti Priores, & Vicarii Diocesani, & nullius esse remaneant, & dicantur, ad tradita per *Abbat. in cap. cum contingat n. 2. de foro compet. Gracian. tom. 5. discept. for. cp. 918. n. 55.* ubi quod ex concessione jurisdictionis in certos casus facta alicui Prælato, Diocesanus adhuc remanet talis. Unde omnes jurisdictionis actus, qui jure præscriptionis, seu alicujus vigore concordie Prioribus, aut Vicariis non admittuntur expresse, ac casus in concordia omisi per prædictos Priores, & Vicarios sunt exercendi: siquidem in jure communi hoc est in suis privilegiis, & in *Concil. Trident. sess. 25. cap. 11.* suam intentionem fundatam habent. Unde consideratio illa, quod, locum esse in aliqua Dioecesi, probatur ex aliquibus actibus jurisdictionalibus ab Episcopo

ibi exercitis, ut per plures, quos refert, & sequitur *Tamb. de jur. Abbat. tom. 1. disp. 15. q. 9. num. 19.* facit in favorem judicum Ordinariorum istorum Ordinum, sed utcumque id consideretur, intelligendum est, quando Episcopus uti Ordinarius, non uti delegatus in illis casibus vigore *Concil. Trident.* aut aliàs procedit ex pluribus decisionibus Rotæ, probat *Tamb. ubi sup. ex num. 8. vide sup. n. 7. b. q.* Et nota, quod si Episcopus aliter, scilicet uti ordinarius aliquos actus jurisdictionis primæ instantiæ in aliquo Prioratu, seu Vicaria exerceret, tunc talis Prioratus, seu Vicaria non potest dici esse in statu nullius, cum ibi non diceretur exclusus in omnibus Episcopus, quod necesse est, *ut sup. n. 2. & seqq.* & si inter hos Prælatos, qui nullius sunt, non modica differentia versatur, *ut sup. n. 5. in fine.*

18 Quippè cum Priores, & Vicarii horum Ordinum, unusquisque in suo Prioratu, & Vicaria sunt judices Ordinarii, quasi Episcopalem jurisdictionem habentes cum territorio proprio, & separato, ac ideo Diocesani appellantur, ut late probatum est, consequitur unumquemque in suo Prioratu, & Vicaria posse omnia, quæ sunt jurisdictionis Episcopalis, prout sunt, visitare, dispensare, conferre beneficia, litteras dimissorias ad Ordines dare, alia id genus facere, ut probavimus *num. 2.* de quibus singulis infra agendum est.

An tota jurisdictio Ecclesiastica tam inter ni quam externi fori in his Ordinibus resideat in universo corpore eorundem respectivè, ab eoque derivetur in Magistros, & in cæteros inferiores Prælatos, & quid post Ordinum incorporationem in Corona Regia.

SUMMARIUM.

Jurisdictio Ecclesiastica horum Ordinum radicaliter residet in Summo Pontifi-

fice, & inde derivatur in inferiores.

num. 1.

Ante istorum Ordinum omnimodam exemptionem, tota jurisdictio residebat apud Episcopos sub Summo Pontifice

num. 2.

Concessa exemptione omnimoda his Ordinibus, tota jurisdictio residet respectivè in quocumque Ordine, seu Capitulo generali, & inde communicatur generali Magistro, Prioribus, ac Vicariis, sicut communicatur Generaliali arum Religionum, seu Provinciali. n. 3.

Excitatur dubium, scilicet, quod in toto corpore Religionis non potest residere jurisdictio, & afferuntur rationes, quæ id suadent. n. 4.

In Generali Magistro horum Ordinum ante incorporationem videtur residisse totam jurisditionem sub Summo Pontifice immediate, quod etiam probatur rationibus. n. 5.

Confirmatio Magistri Ordinis de Alcantara confirmata fuit à Magistro Calatravensi, & iste ab Abbate monasterii Murimundi, sed hoc ex auditu. num. 6.

Jurisditionem Ecclesiasticam residisse in Magistris, partim in habitu, partim in actu, defenditur. n. 7.

In Rege nostro post incorporationem residere in habitu jurisditionem Ecclesiasticam, & in senatu Ordinum in actu, & exercicio, tanquam composito de personis Religiosis, & Ecclesiasticis designatis ab ipso Rege, à quo non accipiunt jurisditionem, sed à Papa, mediante prædicta designatione, dicunt aliqui, & videtur praticari; sed quòd Authori non placeat, demonstrat obiter, & remissivè. n. 8.

Addunt etiam Assertores præfata opinionis, in Regiam Coronam translatam fuisse totam jurisditionem, quæ in Capitulis generalibus residebat; sed Author decidit remissivè ad alias quaestiones ad rem pertinentes. n. 9.

QUÆSTIO III.

1 **A**D faciliorem præpositæ quaest. expositionem, visum est mihi procedere per conclusiones. Sit ergo prima conclusio: tota jurisdictio Ecclesiastica istorum Ordinum radicaliter est, & immediate residet in Summo Pontifice, ab eo quæ derivatur mediate, vel immediate in Prælatis omnibus istorum Ordinum, sicut & in cœterorum Ordinum Prælatis, & Episcopis, sic docet Molin. de just. & jur. tom. 5. disp. 4. per tot. Man. Rod. tom. 1. q. 23. art. 1. Hieron. Rod. resol. 68. num. 2. Barbosa alios referens de potest. Episcop. p. 1. tit. 1. cap. 1. n. 20. & 26.

2 Secunda conclusio: ante istorum Ordinum exemptionem, ut in q. 1. hujus tract. dixi, jurisdictio Ecclesiastica, tam circa personas Regulares, quam circa Ecclesias, oppida, & loca, ac eorum personas, residebat poenes Episcopos sub Summo Pontifice, qui eis illam immediate communicabat, ut ibi probavi, & communiter tenent scribes. Videatur Suarez de Relig. tom. 4. lib. 2. cap. 1. num. 16.

3 Tertia conclusio, in qua labor est non exiguus: post prædictam exemptionem à jurisditione Episcoporum tam circa personas Regulares, & Seculares, Ecclesias, oppida, & loca, jurisdictio Ecclesiastica videtur remansisse in toto corpore Ordinis cujuslibet, respectivè representato in Generali Capitulo, & in eo residere sub Summo Pontifice, illam ei immediate communicabit post prædictam exemptionem, ut universim de capitulis generalibus Religionum tradit Suarez ubi sup. lib. 2. cap. 8. num. 9. Ubi quod Capitulum generale habet supremam jurisditionem in totam Religionem immediate à Summo Pontifice. Et lib. 10. cap. 4. n. 3. et 12. Lenzan. tom. 2. cap. 12. n. 7. Pelliz. in Man.

Reg.

Reg. tom. 2. tract. 9. cap. 8. n. 60. ubi quod ex eo, quod jurisdictio Capituli generalis sit suprema, competit ei non solum tota illa potestas, quæ competit Generali Ordinis, sed etiam aliqua alia. *Et num. 61.* ubi quod potestas, & jurisdictio generalis ab ipso generali Capitulo communicari Generali Ordinis, legitimè, & canonicè electo: & idem de potestate, & jurisditione Provincialis, & aliorum Prælatorum inferiorum Ordinis ab ipso Ordine in illos transfundi, inquit ibi Pelliz.

4 Cæterum in contrarium, scilicet prædictam jurisditionem Ecclesiasticam non residere in toto corpore Ordinis representato in Capitulo generali, facit, quod supposita exemptione ab Episcoporum jurisditione, tota jurisdictio, quæ ante exemptionem erat poenes Episcopos, remansit immediatè in Summo Pontifice: sic de exemptione Religionum universim loquentes tenent Suar. *ubi supra tract. 8. lib. 2. cap. 1. n. 6. & cap. 2. n. 7.* Tambur. *de jur. Abbat. tom. 2. disp. 1. q. 2. n. 2. vers. supposito enim.* Pelliz. *ubi supra tract. 9. cap. 3. num. 1.* Si ergo nec ex Regula, seu Constitutionibus, vel indultis Ordinis, nec aliunde apparet, quod potestas jurisditionis toti Ordini in Capitulo generali representato fuit à Pontifice post exemptionem communicata, non est cur dicamus residere in corpore Ordinis, in Capitulo generali representato, nec Generalem Ordinis ab ipso Ordine, seu generali Capitulo suscipere potestatem, & jurisditionem, quam non habet: nam nemo dat, quod non habet, & nemo plus juris in alium transferre potest, quam ipse habet. *A. nemo ff. de reg. jur.* Et confirmatur: quia si Capitulum generale præter ea, quæ specialiter per Pontifices in Regula, seu Constitutionibus, vel indultis peculiaribus Ordinis in eo fieri discernuntur, hujusmodi jurisditionem

Ecclesiasticam haberet Generalis Ordinis, nec Supremus Prælatus intra Religionem, nec immediatè Pontifici subiectus jure posset appellari; cum tamen à jure, & authoribus communiter sic appellentur, & dicantur, etiam Capitulo generali congregato, ut per Abbatem *in cap. dilectus filius de rescript. n. 5.* Gregor. Lop. *in l. 20. tit. 7. part. 1. vers. sino el Apostolico.* Deinde, Generalis Ordinis regulariter à Papa confirmari debet, & confirmatur, eo quod nullum alium Prælatum Superiorem præter Pontificem, cui immediatè subijcitur, recognoscat, ut tenet Tamb. *de jure Abbat. tom. 1. disp. 6. q. 2. n. 2. & 3.* atque ideo non à Capitulo generali, sed à Papa censetur Generalis suscipere suam jurisditionem, & potestatem, ut statim probabo.

5 Dicendum esse videtur, prædictam jurisditionem in his Ordinibus post eorum exemptionem à jurisditione Episcoporum, & ante eorum Magistratum incorporationem in Corona Regia resedisse poenes Generalem cujuscunque Ordinis respectivè sub Summo Pontifice, in quo immediatè residebat, & residet, & à quo Magister Generalis Ordinis illam immediatè recipiebat per suæ electionis confirmationem ab ipso Pontifice factam, cui Magister Generalis immediatè subijciatur, vel ex aliquo indulto peculiari, ut statim quod electio fieret, censeretur confirmata, ut in plurimum Religionem habent. Ratio nostri asserti est: quia non qui eligit, sed qui confirmat electum, dat ei jurisditionem, ut probat *text. in l. defensores de defens. Civit. Angel. in authentic. defensor. §. de cætero coll. 3.* Joann. Gutierrez. *conf. 3. n. 20.* Azor. *instit. moral. tom. 2. lib. 6. cap. 19. vers. 3. queritur.* Covarrub. *præf. quest. cap. 4. n. 6. vers. 2. conclusio: ibi. Secunda conclusio, quamvis Judices Ordinarii à Populo electi, & à Domino confirmati, ab eodem Domino confirmante jurisditionem habeant, &*

accipiant; & infra; quæ constat Judices electos jurisdictionem accipere, & habere ab ipso confirmante. Burg. de Paz. *conf.* 48. n. 24. Cancer. *variar. resol.* tom. 3. cap. 9. n. 35. & 36. ibi: *Hinc post Angel. dixit Felin. in cap. cum accessisset n. 5. de const. quod si univ. sitas eligat officialem, & per alium confirmetur, si postea agatur de eo deponendo ob crimen, non posset amoveri ab Electore, sed à Confirmatore, eo quod à Confirmante censeatur habere jurisdictionem.* Molin. *de just. & jure* tom. 8. disp. 12. n. 2. ibi: *Eos vero ita à populis electos confirmat Dominus, habentque proinde à Domino jurisdictionem.* Et si alter Molin. *de primogen. cap. 15. n. 10.* id intelligat quando jurisdictio residet in confirmante, non in communitate eligente, nobis non obstat: quia ut supponimus, non residet in Universitate eligente jurisdictio, nec ego video ad quid confirmatio deserviret; si per electionem conferretur jurisdictio, & ejus exercitium: quando enim in eligente residet jurisdictio, eligendo censetur confirmare, & confirmando eligere, ut communiter tenent scribentes. Et quamvis admittamus jurisdictionem prædictam residere in toto corpore Ordinis, Magistrum Generalem eligente; cum tamen confirmatio Generalis Ordinis poscatur, qui eandem jurisdictionem, immò superiorem, & supremam super quacumque aliam Ecclesiasticam jurisdictionem habet, & à quo tanquam ex fonte jurisdictio ista derivatur, censendum est, ab ipso Pontifice confirmante, non à Capitulo eligente Generalem Ordinis, suscipere jurisdictionem. Suar. *de Relig. tom. 4. tract. 8. lib. 2. cap. 2. n. 19. vers. at vero contrario.*

6 Et quamquam in Ordine Alcantaræ confirmationem electionis Magistri ad Magistrum Ordinis Calatravæ, confirmationem verò electionis Magistri Ordinis Calatravæ ad Abbatem Monasterii Murimuadi

spectare audiverim, tamen sublata dependentia unius Ordinis ad alterum, censendum est idem; præsertim post istorum Ordinum incorporationem in Corona Regia, per quam electiones Magistrorum sublata fuerunt à Pontifice. *mutat. in reg. 20. 13. 17. 18.* Verum est tamen, jus exercendi ejusmodi jurisdictionem resedisse poenes Magistros sub Summo Pontifice, isto modo: scilicet ex parte in habitu, & ex parte altera in actu, secundum suam capacitatem, quatenus fuerunt Religiosi Laici, ut dicam inferius.

8 Coeterum post incorporationem Magistratuum Ordinum in Corona Regia cum omnibus suis jurisdictionibus, docent aliqui, & proximè esse videmus, jurisdictionem Ecclesiasticam residere in habitu poenes Regem, cujus Coronæ annexa est: in actu vero, & exercitio, modo infra referendo, residet in Senatu Ordinum, ex personis Religiosis eorundem Ordinum constituto, quibus à Rege designatis Rex non dat jurisdictionem; sed ipse Pontifex Adrian. VI. in Bulla prædictæ incorporationis, cum omni authoritate, & facultate faciendi, exercendi, exequendi quid quid dictorum Ordinum Magistri facere, exercere, & exequi poterant, & consueverant. Itaque in conferendo exercitium jurisdictionis, Rex non mediat, tanquam dans, sed tanquam designans, & nominans personas, quibus à Pontifice conferatur, & per quas ipsius Regis vice, & nomine jurisdictio exerceatur, & exerceri faciat, juxta prædictam Bullam; sed cum præfatus Senatus Ordinum constitutus sit ex Religiosis Laicis eorundem Ordinum, ac ideo, uno capite sit incapax exercendi per se spirituales jurisdictionem concernentem ad Ecclesiæ claves, & altero capite, nequeat se solo prospicere immediate sufficienter recto regimini, & gubernio Ordinum, sicut suo tempore Magistri ne-

quiverant, infectæ sunt in dictis Ordinibus à primæva eorum exemptione, vel statim, quod prædictâ jurisdictione Ecclesiasticâ in suis Ecclesiis, Oppidis, & locis acquisierunt. Alię potestates, tum ad exercitium actuum ad Ecclesię claves pertinentium, qui per dictos Magistros, & nunc per dictum senatum exercere nequiverunt, & nequeunt ex defectu Ordinis clericalis, non in adiutorium ipsorum in actibus jurisdictionalibus, qui etiam per ipsos modo logo suo exponendo, poterant exerceri, quæ quidem potestates sunt Priores in suis Prioratibus, & Vicarii in suis Vicariis; hæc dicunt, & sic videmus praticari. Sed an hoc recte fiat, & debeat praticari? nobis nunquam placuit, nec placet, ut latius agemus *infra* 4. part. tract. 1. q. 4. per tot. & interim quomodo componi vallet, Senatores, prout nunc sunt, designari à Rege, ut personas Religiosas, cum leges Regi eas collectare faciant pro rebus suis, illas conclament esse capaces exercendi Præturas, sententiam sanguinis proferre, & quod filii eorum, ut legitimi, succedant in majoratibus? Certè hoc non bene componitur, esse personas Religiosas, & Ecclesiasticas, & quod talem jurisdictionem possint exercere.

Itaque docent etiam, post Magistratum istorum Ordinum incorporationem in Corona Regia cum omnibus suis jurisdictionibus per dictam Bullam Adriani VI. & ante eam in Ordine Jacobæo per Bullam Julii II. sæpè in hoc opere repetitam, jurisdictio spiritualis, & Ecclesiastica est, & residet pœnes Regem, & suum Ordinum Senatum modo prolato in n. precedenti, absque ulla mediatione Capituli generalis, sed immediate à Summo Pontifice Coronæ Regiæ annexa, & in ea incorporata, & sic sublata Capitulo generali: est, quod in illo post exemptionem maneret, & ad Coronam Regiam translata. Et addunt videre quancumque

jurisdictionem Capituli generalis esse jurisdictionem Ordinis; sed tota jurisdictio Ordinis fuit Coronæ Regiæ annexa, & in ea incorporata; ergo jurisdictio spiritualis, & Ecclesiastica Capituli generalis, si qua fuit in aliquo istorum Ordinum supra Generalem Ordinis, vel alias per dictam incorporationem, à Capitulo fuit sublata, & translata ad Coronam Regiam representantem (sicut olim Capitulum generale) universum Ordinem, exercenda vero, ut jam dixerunt, & in Bullis præfatis continetur, & in aliis Bulis, diffinitionibus, & statutis, in quibus decernitur, quæ in Capitulo generali D. Rex valet, & debet exercere. Sed melius dices, in Corona Regia solum potestatem, & jurisdictionem Magistrorum fuisse incorporatam, non vero Capituli generalis potestatem, & jurisdictionem representantis totum Ordinem, qui non fuit Regiæ Coronæ unitus, & in ea incorporatus, sed Magistratus tantum cum suis jurisdictionibus. Unde in præfatis ad potestatem, & jurisdictionem Magistrorum, etiam respectu Capituli generalis, recurrendum est. Et sic ad ea, quæ dixi in 2. part. tract. 1. q. 1. per tot. maxime n. 13. & 14. & question. 6. ex num. 3. & 48.

Quinam sint Ecclesiastica jurisdictionis actus, qui per Magistrum exerceri valent, & contra.

SUMMARIUM.

Actus civiles, & criminales, Ecclesiasticos quoscumque posse exerceri à Senatu Ordinum constituto de personis capacibus à Serenissimis Regibus electis, non est dubitandum. n. 1.

Inquiritur, qui sint actus dependentes à clavibus: qui non sint. n. 2.

Dividuntur actus jurisdictionis spiritualis per hoc, quod alii pertineant ad

forum pœnitentiæ, alteri verò ad forum contemptiosum. Et asseritur, illos tantum Sacerdotibus concedi. n. 3.

Ad jurisdictionem fori contemptiosi spectant varii, qui hic enumerantur, ex quibus quidam pendent à potestate clavium, & hi sunt in habitu Magistri, ut eos possit exercere per personas capaces ipsorum, non per se ipsum, nec per alium Laicum. n. 4. & 5.

Hinc deducitur, Priores, & Vicarios electos, seu confirmatos à Rege, & ab ejus Senatu, si à se abdicavit jurisdictionem totam, & transfert in eos, exercent rectè omnes, & quascumque causas. n. 6.

Omnes, qui ex nominatione Serenissimi Regis nostri, vel confirmationis vi, aut jure devoluto, cum capaces sint, possunt exercere quascumque species causarum. n. 7.

Commissarii, seu delegati Regis, vel ejus Consilii, cum sint capaces, possunt censuras discernere auctoritate Pontificia. n. 8.

Officiales Abbatissæ, quæ in habitu habet omnimodam jurisdictionem, possunt uti facultate clavium, eadem auctoritate Pontificia. n. 9.

Solvitur argumentum deductum ex Senatus Ordinum Senatoribus. num. 10.

Replicatur. n. 11.

Respondetur huic instantiæ ex Bulla Adriani. VI. n. 12.

Respondetur alii instantiæ. n. 13.

Secundò respondetur. n. 14.

Aliud argumentum deductum ex Rectoribus Collegiorum Salmanticensium horum Ordinum dilluitur. n. 15.

Aliud etiam argumentum solvitur, quod deducitur ex usu, & exercitio Visitatorum generalium. n. 16.

Utrum, si Magister esset prima Tonsura initiatus, possit exercere jurisdictionem Ecclesiasticam? & videtur quod sic. n. 17.

Senatum Ordinum ex Laicis compositus potest præcipere Prioribus, & Vicariis, ut jurisdictionem Ecclesiasticam exercent. n. 18.

QUÆSTIO. IV.

OMnes actus civiles, & criminales jurisdictionis Ecclesiasticæ, tam ad comparationem rerum, quam ad corporum castigationem spectantes, posse per Magistrum, & sic per Senatum Ordinum exerceri, & tractari, cum non pendeant à potestate clavium, designatis personis in eo capacibus exercendi tales causas, non est dubitandum.

2. Quare discutiamus oportet, quisint jurisdictionis actus ab Ecclesiæ clavibus dependentes, qui in habitu tantum pœnes dictum Senatum resident, ac per eum non valent exerceri; qui etiam sint actus jurisdictionis, qui in actu resident in eo Senatu, ac per eum possunt exerceri, ut dicunt alii.

3. Dico igitur, ut magis adequemur, & assertum nostrum amplius patefiat, duplicem esse jurisdictionem spirituales: una, quæ competit ad forum pœnitentiæ: altera ad curam fori contemptiosi. Prior illa solis Sacerdotibus conceditur, prout cum Turrecremat. Soto, & Suarez docet Reginald. in summ. de pœnit. lib. 1. cap. 2. & 4. & est de jure manifestum, prout etiam quod hujus actus exercitium, nec per Magistros potuit, nec nunc potest per prædictum Senatum fieri.

4. Ad posteriorem vero jurisdictionem, quam fori contemptiosi esse diximus, spectant varii actus; ut sunt visitare subditos, inquirere eorum mores, & punire, legatos mittere, contumaces, rebelesque coercere, & illorum compescere audaciam, præcepta spiritualia imponere, & pœna Ecclesiastica coercere delinquentes, ut excommunicare, & à talibus pœnis, & excommunicatione absolvere, casus reservare, & reservatos relaxare, concedere indulgentiam.

tiam, dare reverendas, exponere Confessores, conferre beneficia, dispensare in voto, & juramento, & id genus alia: sic Reginald. *ubi sup.*, tom. 1. lib. 1. cap. 3. Ex his actibus spiritualibus, qui ad contemptiosum forum spectant, quidam sunt, qui à potestate clavium pendent, atque ideò, nec à Magistris potuerunt, nec à prædicto Senatu, valent exerceri, prout excommunicare, absolvere, casus reservare, & reservados relaxare, dare indulgentias, exponere Confessores; institutionem beneficiorum, quæ dicitur autorizabilis Curæ, facere, concedere Dimissorias ad Ordines, & id genus alii actus: cœteri actus per prædictum Senatum valent exerceri.

Jurisdictionis actus à potestate clavium pendentes, quamvis per se nequeat exercere Magister, seu prædictus Senatus Ordinum, potest tamen in illis exercere per sufficientes Ministros, videlicet per Priores in suis Prioratibus, & Vicarios in suis Vicariis, prout videmus in Abbatissa, jurisdictionem quasi Episcopalem habente, quæ licet nequeat habere jurisdictionem spiritualement à potestate clavium pendente in actu, eam tamen potest habere in habitu in Ecclesiis sibi pleno jure subjectis, & ad ejus exercitium potest nominare Vicarios, seu Provifores, aut alios officiales, ut decidit Rota Rom. *decis.* 21. in antiquor. Thom. Sanch. lib. 7. *decalog.* cap. 29. n. 190. Abbas, Felin. & DD. in cap. cum dilecta de major. & obedient. Paris. *conf.* 13. lib. 4. Lambert. de jure patron. p. lib. 2. q. 5. primo. art. 4. n. 4. Perez de Lara de vita homin. cap. 30. n. 124. ubi quod Abbatissa potest habere jurisdictionem spiritualement, & temporalem, & exercere jura Episcopalia, & conferre beneficia, & Clericos instituere, & destituere, & nominare Vicarios, & Provifores ad excommunicandum, & exercendum jurisdictionem Episcopa-

lem Flores de Mena *variar. quest.* lib. 1. *quest.* 10. num. 6. dicens: Sic videmus in Prælato electo, & non consecrato: quia in actu non potest exercere ea, quæ sunt Ordinis Episcopalis, sed in habitu habet jurisdictionem, & jus exercendi in subditos, & potest exercere per alium Episcopum, & in Abbate jurisdictionem Episcopalem; ut in cap. *fin. de Offic. Archid.* Sic etiam videmus in Rectore non ordinato, qui licet in actu non possit exercere ea, quæ sunt Ordinis, & quæ pertinent ad ligandum, & solvendum inter suos Parochianos, tamen habet jus in habitu, & potest exercere curam per alium idoneum, ut per omnes in cap. *licet Canon. de elect.* in 6. tandem Collegium, Capitulum, Monasterium, nemo negabit, quod in habitu possit habere jus exercendi jurisdictionem spiritualement, & curam, ut quotidie videmus, licet in actu sunt incapaces: unde possunt eam per alium exercere. Existimo ego, quod ille habitus est solum jus exercendi dictam jurisdictionem, & curam per capacem, ad suam voluntatem, quod nec Monasterio Montalium, nec Collegio repugnat, sic Mena, Ceball. *commun. contra commun.* q. 757. n. 90. & 96. ubi quod habens jurisdictionem in habitu, potest dare licentiam Monacho pro administratione Sacramentorum. Vide omnia, quæ dixi in 2. p. tract. 3. q. 3. per tot.

6 Ex hætenus in hac questione adductis deducitur primo, Priores, & Vicarios in suis Prioratibus, & Vicariis, ac Vicarium generalem Provinciæ Legionensis, & id genus alios Prælatos dictorum Ordinum, qui titulo, & ratione officii à Magistro, seu à Rege Administratore Ordinum, per suum Ordinum Senatum jurisdictionem habent, eam tam à clavibus Ecclesiæ pendente, quam non pendente habere: nec in re adeo aperta, & usu recepta licet immorari.

7 Secundo deducitur, quod si aliqua ex causa, vel jure devoluto

Magister, seu Rex per suum Ordinum Senatum in aliquo Conventu constituat Priorem, Administratorem, Suppriorem, vel in aliquo Prioratu, Vicaria, seu Provincia Legion. constituat Priorem, seu Vicarium, vel in dicta Provincia Vicarium generalem, Visitatorem, vel id genus alios, ut Provifores, quos, ut dixi, ex justa aliqua causa, seu jure devoluto, titulo, & ratione officii, scilicet Prioratus, Vicariatus, &c. constituat; habere jurisdictionem Ecclesiasticam, tam illam, quæ à clavibus pendet, quam, quæ non pendet à clavibus Ecclesiæ, autoritate Sedis Apostolicæ; ac ideo posse censuris, & aliis poenis Ecclesiasticis in sibi subditos uti, si aliàs talis jurisdictionis sunt capaces, ut probatur ex dictis supra n. 1. *hujus quæst.* Et confirmatur: quia Magister sicut eligendo, seu confirmando, dat jurisdictionem, ut dicam in *quæst. seqq.* sic etiam quando jure devoluto providet, vel eligit. Abbas in *cap. dilectus filius n. 3. de concess. Præbend. gloss. in cap. 1. verb. provisionem de elect. in 6. Tambur. de jur. Abbat. tom. 1. disp. 6. q. 2. n. 5. & in quodam Vicario de Beas, Ordinis S. Jacobi à D. Rege per suum Senatum Ordinum ibi constituto, interim Vicaria in proprietate provideretur, D. Nuntius declaravit, validè exercuisse jurisdictionem tam fori interni, quam externi, ex sola Regis nominatione per dictum suum Consilium: & in Vicario Generali Provinciæ Legionensis idem decissum est.*

8 Tertiò deducitur, Commissarios, seu delegatos ad causam aliquam Ecclesiasticam discutiendam judicialiter, & determinandam, seu remittendam à Magistro, seu Rege nostro, per suum Ordinum Senatum missos, non titulo, nec ratione officii, sed solum nudæ commissiois, seu delegationis, si aliàs capaces sint spiritualis jurisdictionis interni, & externi fori, posse in causis procedere

cum censuris, & aliis Ecclesiasticis poenis autoritate Apostolica, si tamen in commissioibus ita specialiter, & expresse apponatur, & declaretur, quod nunquam memini vidisse, nec audivisse, & sic per non usum, & consuetudinem induci inhabilitatem, sicut per legem humanam scio per Sarmient. 1. p. *defens. mon. 56. n. 4. in fin.* Basil. *de impedim. matrim. cap. 1. §. 2.* Sed in hoc in præsentia non firmo, non desinas recognoscere quæ dixi in 2. p. *tract. 3. q. 3. per totam.*

9 Scio aliam viam ab ea, quam elegi à num. 1. sumpsisse Suarez de *Relig. tom. 4. videantur omnino, quæ dixi in 2. p. tract. 3. q. 3. per totam, & ipse Suar. ibi, tract. 8. lib. 2. cap. 9. ex n. 10. ad 15.* ubi quod quando Abbatissæ conceditur, ut per officiales suos possit excommunicare, tunc ipsi officiales non accipiunt potestatem excommunicandi ab Abbatissæ, sed à Summo Pontifice ad mandatum, seu designationem Abbatissæ: sed de hoc in seq. quæsito.

10 Si opponas: Laicos, ut fuerunt Magistri, & nunc ut in plurimum sunt Equites, qui constituunt Ordinum Senatum, non esse jurisdictionis spiritualis capaces, ut cum Abbat. Mandos. Pariss. Selv. & aliis tradit Flores de Mena q. 10. §. 1. n. 7. ac ideo non posse fungi officio Vicarii generalis Episcopi, si saltem prima clericali Tonsura non sint initiati, teneant communiter scribentes, quos lato calamo congesit Garc. de *Benef. p. 5. cap. 8. n. 2. & 3. & ibi in addit. n. 3.* Respondeo, AA. præfatos loqui de merè Laicis, & Secularibus, non de personis Ecclesiasticis, prout fuerunt Magistri, & nunc sunt prædicti Senatores Senatus; sic ad argumentum istud respondet Mena *ubi sup. n. 7.* Nec ex hoc inferas, Religiosum Laicum, cum sit persona Ecclesiastica, etiam absque ullo Ordine clericali posse esse Vicarium generalem Episcopi: nam respondeo, Vicarium generalem jure

communi, & consuetudine immemorabili creari ad usum, & exercitium jurisdictionis spiritualis etiam pendens à potestate clavium, quam per Religiosum Laicum, Episcopalem, seu quasi jurisdictionem habentem, non posse exerceri, nec præstari, quamvis illam habeat in habitu, jam probavimus.

11 Contendis adhuc dicens: Senatores Ordinum sunt personæ seculares in sententia tuente Milites horum Ordinum esse absolute Laicos seculares, ac per eos jurisdiction Ecclesiastica prædictorum Ordinum in illo Senatu exercetur: ergo in ea sententia jurisdiction Ecclesiastica Ordinum per personas Laicas seculares exercetur, & hoc nulla alia ex causa, nisi quia ex concessione Pontificis, quicquid Laicis committere potest: idque sententiam prædictam tuentes, dicere, ac fateri tenentur.

12 Respondeo: in prædicta sententia concedo majorem; minorem autem sic distinguo: Senatores Ordinum exercent jurisdictionem Ecclesiasticam in sententia tuente, eos esse personas Ecclesiasticas, & Religiosas, concedo minorem; in sententia autem contrarium tuente, nego minorem: maneat ergo, eos etiam, qui sentiant Senatores non esse personas Ecclesiasticas, sed absolute laicas, non ideo teneri dicere jurisdictionem Ecclesiasticam Ordinum exerceri per laicos ex Pontificis concessione, quæ nullibi reperitur; sed dicere, ac fateri coguntur, quod non in sententia sua, sed in sententia contraria Senatores prædicti exercent jurisdictionem Ecclesiasticam Ordinum. Insuper dicere, ac fateri tenentur, Regem nostrum eos Senatores ad exercitium Ecclesiasticæ jurisdictionis designantem juxta Bullam Papæ Adriani VI. & Summum Pontificem, qui eam jurisdictionem per personas Religiosas Ordinum, & has professas, ut probavimus alibi, exer-

ceri mandavit, & scienter tolerat in prædictis Equitibus Senatoribus exercitium præfatæ jurisdictionis, utrumque, inquam, Pontificem, & Regem sequi, & amplecti sententiam tuentem, eos esse personas Religiosas juxta prædictam Bullam personas Religiosas eorundem Ordinum ad id poscentem, quæ differentiam constituit inter exercitiū jurisdictionis spiritualis, & exercitium jurisdictionis temporalis, & hanc per ipsum Regem, illam verò per personas Religiosas eorundem Ordinum exerceri mandavit. Unde ergo concessisse Pontificem personis laicis exercitium prædictæ jurisdictionis valebit excogitari? Ex quo Navarr. ex reddit. Eccles. q. 3. mon. 27. inquit ibi: Unde Præsides, & Consilarii Consilii prædictorum Ordinum non possunt esse laici, sed oportet, quod sint Religiosi illorum Ordinum. Sic Navarr.

13 Opponis etiam: quod nemo dat, quod non habet, & nemo plus juris in alium transferre potest, quam ipse habet, ut in Regul. jur. in 6. Nemo, &c. sed Magister, seu Senatus Ordinum non habet jus exercendi talem jurisdictionem quoad claves: ergo nec illud in alium transferre potest. Respondeo: Magistrum habere jus exercendi prædictam jurisdictionem, non per se, sed per aliam personam capacem, ut tenent AA. sup. num. 5. relati: potest enim quis plures jurisdictionis actus, quos per se exercere non valet, exercere per alium, ut in Regul. potest quis de regul. jur. in 6. v. potest. Tenet Gloss. referens plures actus.

14 Præterea: non negamus, jurisdictionem, quæ datur, seu committitur, debere competere danti, seu committenti in essentia, & actu, ut actus distinguatur à potentia remota, qualem habet quilibet: & popularis, qui potest creari iudex, antequam iudicis dignitatem consequatur actu; sed existimandum est, sat esse,

ut detur, seu per alium exerceatur jurisdictionis, quæ est in actu, quæ vera est, & actualis jurisdictionis, suspensa tamen ab actuali usu, & administratione ob aliquem extrinsecum defectum, seu requisitum, per quem caret effectu; ut in casu nostro ob defectum Ordinis clericalis; quo sublato, ipsa jurisdictionis, quantum est ex se, & natura sua, potest in actum jurisdictionis prorumpere. Sic Burg. *in repetit. lg. 1. n. 89. ff. de judic. Carlev. de judic. lib. 1. tit. 1. disp. 2. n. 1148.* Et sic intelligimus quidquid de jurisdictione in habitu in hoc opere dicimus. Vide in 1. p. tract. 10. q. 3. n. 15. *fine.*

15 Si adhuc opponas: Rectores Collegiorum, quæ hi Ordines Salmanticæ habent, creatur à Magistro, & tamen non ab eo habent jurisdictionem spirituales in Collegas, sed à Prioribus Conventuum, qui respectivè pro suis Religiosis illam Rectoribus præstant juxta definitiones, & statuta Ordinum, quo indicatur, Magistrum, seu Ordinum Senatum talem jurisdictionem non habere? Respondeo, omittis aliis, quæ hic consulto omitto, quod Magister vel se solo, vel in suo generali Capitulo noluit auferre à Prioribus Conventuum primam instantiam, quam in Religiosis sibi subditis, ubicumque sint, vel degant, habent: ut expressè habetur in lib. reformat. Convent. Ordinis S. Jacobi cap. 174.

16 Si denique opponas, quod Visitatores generales istorum Ordinum eliguntur à Capitulo generali, & à Magistro confirmantur, prout etiam à Magistro eliguntur Visitatores, qui unoquoque triennio ad visitandum Conventus Ordinis mittuntur, & tamen nec excommunicare, nec alios actus jurisdictionis spiritualis pendentis à potestate Clavium valent ex vi suæ institutionis exercere, ut observat praxis? Respondeo fatendo praxim, sed non procedere ex defectu ju-

isdictionis, & potestatis in Magistro, seu Ordinum Senatu, ut in hac tota quæst. probamus, sed observantia pristini usus, à quo etiam post Ordinum exemptionem, & plures Pontificum Bullas in id his Ordinibus, & Regi nostro, ut Administratori concessas, nec Magistri, nec Capitula generalia recedere voluerunt, nisi in eo, quod in virtute sanctæ obedientiæ præcipere solent, ut probavimus in 2. p. tract. 1. q. 12. & tract. 3. q. 3. n. 12.

17 Rogas modo: an si Magister esset prima saltem clericali Tonsura initiatus, & saltem major pars Equitum dicti Senatus posset excommunicare, & alios actus coercitivæ jurisdictionis Ecclesiasticæ exercere? Respondeo, videri posse, si Magister, seu dicti Senatus major pars, non esset conjugatus: nam clerici conjugati nequeunt admitti ad negotia Ecclesiastica, ut in cap. sand. 1. de Cleric. conjugat. Panorm. & alii pœnes Bonac. de excomm. disp. 1. q. 1. punct. 2. n. 6. sed cum Ordines isti vel ex suo instituto, vel ex indultis Pontificum, votum castitatis habeant dispensatum, dispensatum etiam censetur prædictum obstaculum. Unde cum Magistri olim, & nunc Senatores dicti Senatus, jurisdictionem habeant spirituales, & Ecclesiasticam post exemptionem Ordinum, & Pontificias Bullas sæpè in hoc opere repetitas, etiam quod sint conjugati, videtur dicendum, quod si initiati prima saltem clericali Tonsura essent, possent excommunicare; immo post prædictas Bullas, in quibus Magistro, seu Regi, ut Administratori conceditur omnimoda jurisdictionis spiritualis per suum Senatum Ordinum exercenda: sed nihil horum firmo, nec unquam vidi practicari, etsi legerim, Magistrum Calatravæ anno 1405. quosdam suos Fratres excommunicasse, sed de hac re Fusius in 4. p. tract. 1. q. 4.

18 Ex hactenus dictis in hac quæst. rectè deducitur, quod de cau-

sis ad Ecclesiæ claves pertinentibus, quas per se Senatum Ordinum non posse exercere diximus, prædictus Senatus potest præcipere Prioribus, & Vicariis, ut creent, vel approbent Confessores, dent Reverendas ad Ordines, excommunicent, seu absolvant, seu è contrà; si autem Priores, & Vicarii id facere renuant, potest prædictus Senatus eos compellere, si viderit expedire, usque ad privationem officii, ut successor in illo præceptis pareat Magistri. Sed an id possit per alium singularem Sacerdotem Ordinis? videtur posse: cum, ut jam diximus, eandem, & superiorem jurisdictionem habeat cum ipsis Prioribus, & Vicariis, ac etiam per Sacerdotem aliquem relaxare sententiam excommunicationis, latâ ab aliquo Vicario, seu Priore, etiam sine conscientia excommunicationis. Videatur Suarez de censur. disput. 7. sect. 2. n. 18. & tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 20. n. 2. Tambur. de jure Abbat. tom. 2. disput. 14. quest. 7. ex num. 2. Acebedo in l. 1. num. 140. cum triplici sequent. & n. 146. tit. 15. lib. 8. recopilat. Paz in prax. 2. part. prælud. 1. n. 10. Sed hoc respectu subditorum secularium, respectu autem Religiosorum eorundem Ordinum, an id possit per Magistrum fieri juxta statuta Ordinis? Vide in 1. part. tract. 4. quest. 29. & 30.

An Priores, & Vicarii Militares in suis territoriis, Prioratibus, & Vicariis, sint Judices Ordinarii, & à quo jurisdictionem suscipiant.

SUMMARIUM.

Jurisdictio, quam exercent Priores, & Vicarii, videtur in eos transferri ab Ordine. n. 1.

Sed dicendum est immediate à summo Pontifice, licet mediatè à Rege, per suum Ordinum Senatum. n. 2.

Magister, & ejus Ordinis Senatus mediat, sed non confert jurisdictionem Prioribus, & Vicariis. n. 3.

Et quod eligantur à Rege, seu ejus Ordinis Senatu, sine alia confirmatione jurisdictionem Ecclesiasticam accipiunt. n. 4.

Propositio antecedens amplius firmatur ratione, & autoritate. n. 5.

Similiter etiam Priores Jacobæi, Supplices, & Vicarius generalis, qui eliguntur à Conventibus, & confirmantur à Rege nostro, per suum Senatum Ordinum, recipiunt à suo Superiore jurisdictionem. n. 6.

Priores Ordinum & Vicarius generalis Legionensis recipiunt collationem, & institutionem à Supprioribus nomine Magistri, & Vicarius generalis ex forma tituli, qui hic transcribitur. n. 7.

Quod prædicti exercent nomine, & Vice-Regis, probatur ex decis. Rot. & doctrina Didaci de la Mota. n. 8.

Non tamen desinunt esse Judices Ordinarii, quia ex munere suo exercent, licet Vice-Magistri exercent. n. 9.

QUÆSTIO V.

Respondeo, videri Priores, & Vicarios Militares suscipere jurisdictionem à toto Ordine respectivè in Capitulo generali representato, à quo ea in illos transfunditur, ut de Prælatis tam superioribus, quam inferioribus Religionum tradit Pelliz. in Man. Regul. tom. 2. tract. 9. cap. 8. num. 61. id, quod etiam de Generale Ordinis tenent AA. quos retuli supra, quest. 3. n. 1.

Verum dicendum est, prædictos Priores, & Vicarios habere jurisdictionem, non immediate à Summo Pontifice, sed mediate à Rege Ordinum Administratore, qui eam subordinatam sibi, tanquam Prælatus medius à Pontifice, confert Prioribus, & Vicariis per suum Ordinum Senatum Regium, juxta Bullam incorporationis Adriani Pap. VI. quatenus dictam jurisdictionem Pontifici subordinatam immediate Coronæ Regiæ univit, in eaque incorporavit exercen-

cendam, ut in d. quæst. 3. per tot. dixi: ubi satis probatur assertum istud, & probat Molin. de just. & jur. tom. 5. tract. 5. disp. 4. n. 2. ubi quod iudices Ecclesiastici creati ab Episcopo, non immediate à Pontifice, sed mediate ab Episcopo habere jurisdictionem. Suarez tom. 1. de Relig. lib. 2. cap. 2. n. 19. vers. in quo etiam & ep. 8. n. 4. ibi: Provinciales autem Religionum non immediate à Pontifice, sed vel à Generale, vel à sua Religione habent jurisdictionem subordinatam, ut dependentem à Generale.

3 Itaque in conferendo dictam jurisdictionem, Rex non mediat tanquam solum nominans, & designans personas, quibus Pontifex immediate conferat jurisdictionem; sed mediate, & ut Prælatus medius confert prædictis Prioribus, & Vicariis per suum senatum Ordinum jurisdictionem, quam in Corona sua Regia Pontifex immediate incorporavit, & in qua residet subordinata, & dependens à Pontifice.

4 Ex quibus dicendum est, Priores, & Vicarios Calatravæ, & Alcantaræ, & Vicarios Ordinis S. Jacobi, in suis territoriis, Prioratibus, & Vicariis, statim quod à Rege per suum Senatum Ordinum eliguntur, habere jurisdictionem, non immediate à Pontifice, sed ab ipso Rege, ut Prælato medio, qui per suum Ordinum Consilium eam illis confert, absque indigentia ulla confirmationis suarum electionum, seu nominationum: quia licet Prælatus supremus Religionis, & quicumque exemptus Prælatus iudex electus Ecclesiasticus, qui immediate est Papæ subiectus, ab ipso Papa debeat habere confirmationem; at Prælati inferiores, ut sunt dicti Priores, & Vicarii, cum habeant Prælatum medium, ut est D. Rex per prædictum suum Senatum, cui dicti Priores, & Vicarii subfunt, ab eo debent habere confirmationem, ut de Prælatis Religionum

mediis docet Tambur. de jure Abbat. tom. 1. disp. 6. q. 2. n. 2. & 3. Et patet in Prioribus Ordinis S. Jacobi, & in Vicario generali Provinciæ Legion. Eiusdem Ordinis, & in Supprioribus, & aliis, qui per electionem Religiosorum Conventuum eliguntur, & à Rege per suum Senatum Ordinum confirmantur, dixi i. p. tract. 2. q. 1.

5 Sed cum circa dictos Priores, & Vicarios Calatravæ, & Alcantaræ, & Vicarios Jacobæos ad Regem per prædictum suum consilium spectet confirmatio, eos eligendo, censetur confirmare, & confirmando eligere, quando cum inferiores iudices, seu Prælati per electionem Conventuum, seu alterius Communitatis, non creantur, sed ab Episcopo, vel in Religionibus à Generale nulla indigent confirmatione: quia ut dixi, quando in eligente est utraque potestas eligendi, & confirmandi, ut in casu, de quo agimus, tunc eo ipso, quod eligit, confirmat, sic docet Glossa in capite ut circa, V. Electiones, & in cap. 1. V. Provisionem de elect. in 6. Compotell. in cap. cum inter Canonicos de elect. ubi etiam Innocent. & Hostiens. Archid. in d. cap. 1. de elect. in 6. ubi etiam Jo ann. Monach. Panorm. in cap. ne pro defectu, & in cap. causam que de elect. & alii poenes Segismund. à Bonon de elect. & potest Prælatus Reg. d. ub. 119. n. 6. Tambur. ubi sup. n. 4.

6 Priores autem Jacobæi, & Vicarius generalis Provinciæ Legionensis, & Supprieores Conventuum, qui per electionem Religiosorum eorundem Conventuum creantur, & à Rege Ordinis Administratore perpetuo per suum Ordinum Consilium confirmantur, ab eo per dictam confirmationem habent jurisdictionem, eo modo, quo supra n. 5. dixi: nam per electionem designantur personæ habiles, quibus per confirmationem jurisdictio conferatur, docet gloss. in cap. transmissa de elect. v. de talibus, ubi quod

quod omnia, quæ sunt jurisdictionis, consequitur electus in confirmatione: & quod jurisdictio non à communitate eligente, sed à confirmante electionem conferatur, tradunt plures DD. admodum graves, quos ad id retuli in *quest. 3. cit.* & apparet in Generalibus Ordinum ab ipsis Religionibus electis, & à Papa confirmariis, à quo per confirmationem immediate jurisdictionem suam habent; quoties enim utraque potestas eligendi, & confirmandi residet in eligente, confertur jurisdictio ab habente potestatem confirmandi: nec est cur Priores, & Vicarii, qui à Rege per prædictum suum Consilium eliguntur, non à Pontifice immediate, sed ab ipso Rege, ut Prælato medio, habeant jurisdictionem ut *sup.* dixi, sicut Priores, Supprieores, & Vicarius generalis, qui à Rege per suum Senatum Ordinum confirmantur; cum verum sit, quod omnis jurisdictio Ecclesiastica tam istorum, quam illorum sub Summo Pontifice sit pœnes Regem, & suæ Coronæ Regiæ annexa, unita, & incorporata.

7 Rursus, Rex per dictum suum Senatum confirmat Priorum, & Vicarii generalis electiones; & etiam per Supprieores Conventuum, confert que illis collationem, & institutionem Dignitatis Prioralis, & officii; & in confirmatione facit, quod Rex ipse, ut Administrator: prædicto Vicario generali, quando illum confirmat, dat jurisdictionem, & potestatem, ut ex titulo confirmationis apparet, ibi: *Le doi poder para que le sirva, y exerza, y haga todos los actos de jurisdiccion, y demás cosas, exerciendo la jurisdiccion Ecclesiastica, como la pudiera exercer el mismo Prior; y por esta mi carta mando à los Religiosos de la dicha Orden, Curas, Clerigos, y demás personas, à quienes toca, que al presente están, y despues estuvieren en todos los Lugares de la dicha Provincia, reciban, bayan, y tengan à el dicho N. por tal*

Vicario General, y obedezcan sus mandatos, y censuras.

8 Jam ergo in re tam aperta non licet immorari: fatendum est itaque, omnes supradictos Priores, Vicarios, & Supprieores habere prædictam jurisdictionem à Domino Rege, modo superius designato per suum Regalem Ordinum Senatum, ac per eos ministrat, & exercet jurisdictionem cuique illorum designatam, quam vice, & nomine Regis ipsi exercent, ut fuit allegatum in Rota, & probatum; ac per hoc in causa ibi deducta obtentum per quendam Priorem S. Marci Legionensis Ordinis S. Jacobi, ut videre est in quadam Rotæ decis. quæ est apud Garcia de *benefic. part. 1. cap. 5. n. 18.* ubi, post alia de potestate, & jurisdictione Prioris, inquit, *Et hoc citra contentionem: quia Prior non habet jurisdictionem jure proprio, sed vice Magistri, ut probant testes ad 17. interrogatorium.* Didac. de la Mota de *fundatione Ordinis S. Jacobi lib. 2. cap. 2. §. 26. n. 23.* ibi: *Et Administratorem habet D. Regem, qui per se ipsum, perque eos, qui sunt de ejus consilio, videlicet Præsidentem unum, Consiliarios quatuor, & per Priores, & per Cappellanos, & per Visitatores, aliosque Ministros intendit, & providet gubernationem harum Militiarum.*

9 Hucusque dicta intelligenda sunt, ut jus exercendi jurisdictionem, quod omnes prædicti Priores, & Vicarii habent, si per electionem Regis per suum Ordinum Senatum, sive per confirmationem non illis deferri ex sola commissione sine ullo officio, sed illa exercenda defertur sub titulo, & ratione officii, nempe Prioratus, Vicariatus: & jure municipali Ordinum respectivè, vel consuetudine instituti, & formati, ac à D. Rege per dictum Ordinum Consilium provissi, modò per electionem à se factam, modò per confirmationem, ut dictum est; quo fit eos judices Or-

dinarios esse, & dici, cum tales dicantur, qui jure sui officii dignitates, seu Magistratus jurisdictioni præsumunt, seu juri dicundo, ut ex Molin. de aliis observat Barbof. *de potest. Episcop. alleg. 54. num. 29.* Neque ex eo, quod prædicti Priores, & Vicarii vices Magistrum gerant, excluduntur à jurisdictione ordinaria: nam non solum ordinaria potestas dicitur, quæ suprema est, sed etiam aliæ, quæ derivantur ab illa, modo tamen ex proprio munere ad id erecto, & creato, ac constituto, jurisdictionem habeant, & exerceant, & non quasi nudas alterius vices absque munere proprio gerentes: sic docet Molin. *tom. 5. de just. & jur. tract. 5. disp. 8. n. 3.* Suarez *de Relig. tom. 4. tract. 8. lib. 2. cap. 2. num. 8.* Gracian. *discept. forens. tom. 1. cap. 3. num. 29.* Ubi quod stare possunt ista: quem habere jurisdictionem ordinariam, & tamen vices alterius gerere *lg. 2. & ibi Bart. de officio ejus, qui vices alterius gerit.* Tambur. *de jure Abbat. tom. 2. disp. 1. q. 4. n. 3.* Ubi quod Abbates, qui Generali subdantur, & jurisdictionem illi subordinatam habent, non idèò desinunt esse judices Ordinarii. Pelliz. *tom. 2. tract. 9. cap. 3. num. 7.* Suarez *ubi supra.* Et in terminis de Prioribus, & Vicariis Militaribus Mar. Rod. *quest. reg. tom. 1. quest. 36. art. 3. & 4.* Paz *in prax. 2. tom. præjud. 1. num. 6.* Flores Diaz de Mena *lib. 2. q. 24.* Bolaños *in Curia Philip. 1. tom. 9. 4. num. 18.* & alii communiter, quia tamen jurisdictione prædictorum Priorum, Vicariorum, &c. inferior est, & subordinata potestati, & jurisdictioni Magistrum, qui non solum eandem, sed superiorem, & eminentiorem jurisdictionem habet, à sententiis Priorum, & Vicariorum ad Magistrum appellatur, ut diximus alibi.

An Magister, seu Supremus Ordinum Senatus, possit in prima instantia concurrere cum Prioribus, & Vicariis in cognitione causarum Ecclesiasticarum inter subditos Seculares, & causas ab eis avocare.

SUMMARIUM.

Videbatur dicendum, nec Magistrum, nec ejus Senatuum Ordinum ejus nomine, posse concurrere in prima instantia tum Prioribus, & Vicariis, quatenus sunt suo munere judices Ordinarii ex sess. 24. de reformat. cap. 20. Concil. Trident. n. 1.

Contrariam sententiam amplectitur Author ex rationibus, quas adducit. num. 2.

Respondetur loco citato Concilii Trident. n. 3.

QUÆSTIO VI.

Respondeo videri non posse, & probatur in Concil. Trident. *sess. 24. cap. 20.* ubi decernitur, quod omnes causæ Ecclesiasticæ coram locorum Ordinariis in prima instantia cognoscantur, & infra triennium terminentur. Quare non poterit Magister cum prædictis Prioribus, seu Vicariis concurrere, ut prædictas causas in prima instantia resolvant, nec in illas se intromittere; quem admodum Archiepiscopus nullo modo se ingerit in prima instantia in causis subditorum Episcoporum, nisi per appellationem deferatur ad illum, ac ita in fortioribus terminis, nempe respectu subditorum Regularium, tenet Portell. & Cambell. *in tract. de potest. Magistrum, & Prioris p. 1. q. 3. & 4. n. 1. relati.* Unde Pontifex Jul. II. Ordini S. Jacobi concessit, ut à sententiis Priorum, seu Vicariorum ad Sedem Apostolicam non possit appellari, nisi prius, & immediate ad Consilium Ordinis.

dinum sit appellatum, & causa primæ appellationis fuerit decissa: in quo detegitur Magistrum non habere cognitionem in prima instantia, cum illam in secunda habeat. Deinde quia eò quod Magister illos creat in Vicarios, videtur à se abdicare jurisdictionem Ordinariam, & in illos velle transferre.

2 Verum contrarium tenendum est: Magistrum scilicet, non solum in secunda, sed etiam in prima instantia posse cognoscere de prædictis causis. Ratio est: quia potestas, & jurisdictio Priorum, & Vicariorum est subordinata potestati, & jurisdictioni Magistri, qui eandem, & superiore potestatem, & jurisdictionem habet, ita ut tota potestas Priorum, & Vicariorum sit eminenter in Magistro, seu Ordinum Senatu, ut in hoc opere probatum sæpè est, & probat expressè Bulla Julii II. ibi allata, & *sup. q. 1. n. 11.* ibi: *Omnimodam, & supremam jurisdictionem*: quibus verbis nedum prima, sed etiam secunda instantia concessa censetur, etiam si suprema non fuisset expressè concessa, sed omnimoda tantum; præsertim cum in casu præsentis diversa sint tribunalia. Farin. qui plures refert *deciss. crimin. 2. p. deciss. 27. ex n. 9. ad 13.* Covarrub. *in pract. q. 4. n. 6.* Menoch. *conf. 2. n. 73.* Et confirmatur: quia Priores, & Vicarii respectu Magistri sunt sicut Parochi sub Episcopis, sicut olim Archidiaconi sub eisdem, & sicut immediatus Conventus Prælatus, sub Provinciali, & uterque sub Generali, qui quidem Priores, & Vicarii licet ordinaria, ratione officii, & dignitatis sibi tributa, fruuntur jurisdictione, *ut in præced. q. n. 9.* probavimus; quia tamen non eandem, quam Magister, sed inferiorem quidem obtinent, ut vidimus, ideò ab illis rectè ad Magistrum, idest ad Senatum Ordinum appellatio defertur, ut de Archidiacono habetur *in cap. Romana §. Ab Archidiacono de appellat.*

ibi: *Aliisque inferioribus.* Barbof. *de potest. Episcop. alleg. 54. n. 20.* Covarr. *pract. cap. 4. n. 6. vers. posterior conclusionis pars, & n. 7.*

3 Nec Concil. Trident. *in dict. cap. 20. sess. 24.* obstat. Tum, quia dictus Magister est Judex Ordinarius in his Ordinibus, ut cum Man. Rod. Hieron. Rod. Paz, Pissa Davil. *sup. q. 1. n. 15.* probavimus, & patet ex dictis *n. præced.* Tum etiam, quia dictum Concilium loquitur de Episcopis, & exemptis jurisdictionem Episcopalem habentibus, sed non subjectis alii Prælati Superiori eandem habenti jurisdictionem, qualem prædictus Magister habet, ut visum est, Man. Rod. *quest. regul. tom. 1. q. 36. art. 4. ad medium, & q. 23. art. 3. & q. 17. art. 7.* Rota *deciss. 100.* apud Farin. *p. 4. sua praxis crimin.* Plamin. Pariss. *de resign. benefic. lib. 3. q. 11. n. 19.* Barbof. *in collect. in varia loca* Concil. Trident. *sess. 24. cap. 20. n. 6.* Dian. *tom. 6. tract. 8. resol. 35.* ubi quod Concil. nihil innovat quoad Prælatos Regulares. Accedit, quòd Priores, & Vicarii jurisdictionem non immediatè à Papa, sed mediatè à Rege per suum Ordinum Senatum, ut à Prælati medio inter eum, & Pontificem habent, ac ideò cummulativè concessam censendum est, ut latè per Menoch. *de præsumpt. præsumpt. 18. ex n. 10.* Gonzal. qui alios refert *in reg. 8. Chancell. in proem. §. 2. ex n. 2.* tamen licet id possit prædictus Senatus, non ad libitum, sed magna ex causa facere debet, ut in simili advertit Dian. *tom. 6. tract. 8. resol. 35.* Si roges: an Senatus Ordinum valeat avocare causas coram dictis Vicariis, & Prioribus in prima instantia pendentes? vide *sup. 1. p. tract. 4. q. 5.* ubi de Religiosis Clericis; quoad seculares verò jam mihi quædam causa coram Provifore de Llerena pendens, per Senatum Ordinum commissa fuit, sed hoc ad partis petitionem. Si opponas, Dominos Vassallorum non posse avocare causas suo-

suorum inferiorum, vulgò *Alcaldes*, etiam ad electionem Populorum per ipsos Dominos confirmatos (quod accidit in Prioribus Jacobæis) ut tradit Covarr. cap. 9. præf. n. 4. Respondeo, Dominos Vassallorum in prima instantia habere eandem jurisdictionem cum dictis iudicibus: non autem eandem, & superiorem, ut cum dictis Prioribus habet Magister, nec in dictis Dominis est radicata jurisdictione, ut eam per confirmationem conferat inferioribus, prout est in Magistro, à quo per confirmationem derivatur ad Priores; & ad Vicarios per nominationem, prout etiam ad Priores Alcantaræ, & Priorem Calatravæ, ut jam probavimus. Quando verò, & ex quibus causis habeat locum avocatio. Vide Covarr. dict. ep. 9. Rebus. in tract. de advocat. tom. 1. ex num. 11. Castill. de tertiis cap. 41. ex num. 121. Avendaño de exeq. mandat. 1. part. cap. 19. n. 2. Bobadilla lib. 2. cap. 16. num. 100. & 101. Sed vera opinio, quæ in hac quæst. tenenda est desummitur ex dictis in 1. p. tract. 4. quæst. 4. & 5. & ut ibi amplectenda.

An si causa negligentia, seu aliàs creatio, seu electio Vicarii generalis Provincia Legionensis facienda sit per consilium Regale Ordinum, debeat necessario fieri de Religioso professore in Conventu S. Marci Legionensis.

SUMMARIUM.

Respondetur affirmative: quia quando devolvitur aliquod jus ad immediatam Superiorem, devolvitur cum suis qualitatibus; sed Vicarius generalis Provincia Legionensis, cujus jurisdictione est sub Cura Prioris D. Marci, videtur expedire, quod sit professor ejusdem Conventus, & ita inconcuse semper, & pro semper eligatur filius ipsius regalis domus. n. 1.

Provisores Emeritensis, & Ller-

ensis, licet aliquatenus creati fuerant alterius domus professi, etiam spectat, ut sint professi ejusdem domus, & solum in defectum idonei, posset capi ex alia domo, licet, nec circa hoc, nec circa superiorem assertionem detur lex, qua contra sit. num. 2.

QUÆSTIO VII.

Respondeo: videri debere Senatui Ordinum eligere Religiosum professum dicti Conventus. Ratio est: quia devolutio dictæ electionis ad Magistrum intelligitur, cum onere, & qualitatibus, in prima electione ad dictum Conventum spectante, requisitis, ut plures allegans tenet Acebed. in l. 5. tit. 6. lib. 1. recopil. Joann. Gutier. conf. 1. n. 31. Lara de annivers. & Cappell. lib. 2. cap. 10. n. 27. Garcia de beneficio. tom. 2. p. 10. cap. 3. n. 42. Præterea, beneficium unius Conventus Religioso alterius Conventus etiam ejusdem Ordinis conferri nequit: ergo nec jurisdictione.

2 De Provisoribus Emeritensi scilicet, & Llerenensi dictæ Provinciæ Legionensis nostri Ordinis loquendo, idem sentiendum puto ex rationibus adductis pro Vicario generali. Tum etiam: quia in his Officiis agitur de magno interesse Conventus, in lucrandis juribus audientiarum illarum. Tum, quia prædicti Provisores, & simul Vicarius generalis sunt officiales Prioris, cujus conscientiam exonerant in exercitio suæ jurisdictionis, & ejusdem decorem respicere debent, & non æquè confidendum est de aliis, ac de filiis ejusdem Conventus, qui ut patrem tenent Prælatum, & ut matrem Monasterium; quæ rationes valdè urgent, ut in aliis sacris Religionibus potius recipiant, & eligant in Prælatum, professum ejusdem Monasterii idoneum, & dignum, quam quærant alium alterius Monasterii professum, fortasse digniorem communiter habitum in judicio.

cio alienigenorum: nam dignatio proprii benè experta præponderat majori dignationi alterius non expertæ. Unde, nisi idonei non reperiantur filii Conventus D. Marci: infisto, quod non possint nominari ad talia officia alii Religiosi alterius domus.

An possit appellari ad Supremum Consilium Ordinum à sententiis Priorum, & Vicariorum eorundem. Ordinum.

SUMMARIUM.

Videtur non posse appellari à Prioribus, & Vicariis ad regale Consilium Ordinum: quia videntur constituere unum, & idem Tribunal cum eodem Senatu, radicata jam in illo jurisdictione. num. 1.

Contrarium est tenendum ex Bull. Jul. II. quæ expressè prohibet appellari, nisi ad Consilium Ordinum, & ex aliis rationibus, ut videre est. n. 2.

QUÆSTIO VIII.

Negativam sententiam tenendam, esse videtur ex dictis *sup. q. 7.* ubi quod jurisdictio Ecclesiastica dictorum Priorum, & Vicariorum est radicata in prædicto Consilio, à quo ad Priores, & Vicarios derivatur: quo circa eandem jurisdictionem exercere, & unum, ac idem Tribunal cum dicto Supremo Consilio constituere censentur, ac subinde de illorū sententiis ad prædictum Consilium non posse appellari, prout neque ad Episcopum datur appellatio de suo Vicario generali, qui æqualem, & eandem jurisdictionem cum Episcopo exercet, & utriusque sit idem Tribunal *cap. 2. de consuet. lib. 6. cap. Romana, de appellat. eod. lib. & tradunt plures, quos refert, & sequitur Barbof. de offic. & potest. Episcop. alleg. 54. n. 46.*

2. Coeterum contrarium tenen-

dum est: quia prædictum Consilium non solum eandem jurisdictionem cum Prioribus, & Vicariis habet, sed etiam supremam, & superiorem juxta Bullas Julii Pap. II. & Adriani VI. *sup. q. 6.* relatas: qui quidem Pontifices, præsertim Jul. II. pro Ordine S. Jacobi concessit D. Regi omnimodam jurisdictionem, in quo visus est nedum primam, sed etiam secundam instantiam concessisse, ita ut à Prioribus, & Vicariis Ordinis, qui diversa Tribunalia sub Rege, ejusque Senatu Ordinum constituunt, ad eundem Senatū possit appellari, ut ex Jasson. & Paul. Cobarruv. *in pract. quæst. cap. 4. n. 6.* ibi: licet Jasson. *conf. 161. lib. 2.* & Paul. Paris. *conf. 8. n. 81. lib. 1.* teneant in hoc casu, quoties omnimoda fuerit jurisdictio concessa, jus hoc traslatum censerit, ut à Vicariis ejus, cui concessa est, ad eundem primò appelletur, Farin. *decis. crimin. lib. 2. decis. 27. n. 10. & 13.* & hoc magis: quia prædictus Pontifex non solum omnimodam, sed etiam superiorem jurisdictionem concessit D. Regi, in quo visus est expressè dictas appellationes cōcessisse, & juxta dicta *q. 4. & q. 5.* ubi quod tota potestas, & jurisdictio Priorum, & Vicariorum est subordinata potestati, & jurisdictioni Magistrī, qui eandem, & longè superiorem jurisdictionem habet, ita ut tota potestas, & jurisdictio Priorum, & Vicariorum sit eminenter in dicto consilio: quo fit, dictos Priores, & Vicarios haberi respectu ad Consilium, sicut olim Archidiaconi sub Episcopis, non eandem, quam prædictum Consilium, sed inferiorem jurisdictionem obtinentes, & hanc in diversis tribunalibus ex suo proprio munere ab unoquoque Ordine creato, & constituto; ac subinde sicut de Archidiacono ad Episcopum appellatio defertur, *cap. Romana §. ab Archidiaconis de appellat. lib. 6.* sic de dictis Prioribus, & Vicariis ad supremum Ordinum Consilium appellationes possunt deferri, prout

prout etiam deferuntur de Prælatibus localibus ad Provincialem, qui cum illis eandem, & superiorem jurisdictionem habet, & eadem ratione de Provinciali ad Generalem. Ex quibus remanet satisfactum dictis supra num. precedent. Quod & alia ratione quoad Priores substineri potest, scilicet, quia non liberè à Magistro creantur, sed tantum ab eo postquam fuerint à Conventibus electi; quo fit, quod non sit idem tribunal Prioris, et Magistri. Covarrub. pract. cap. 4. num. 6. vers. secunda conclusio.

An appellationes de Prioribus, & Vicariis necessario sint deferendæ ad supremum Consilium Ordinum, ita ut ad Metropolitanos, vel Nuntium Apostolicum deferri non possint.

SUMMARIUM:

Appellationes præcisè esse interponendas ad Senatum Ordinum à Prioribus, & Vicariis, & nullo modo ad aliud tribunal, asseritur ex Bulla Full. III. n. 1.

Prosequitur, & illustratur prædicta assertio. n. 2.

A sententiis prolati à Senatu Ordinum in gradu appellationis non potest appellari ad Nuntium Apostolicum. num. 3.

In aliquibus Vicariis Ordinum, & in Prioratu Alcantarensi, ex variis concordatis, ad Episcopos, in quorum Diocesis sunt siti, appellari comperimus. num. 4.

QUÆSTIO IX.

Respondeo ad Supremum Ordinum Consilium necessario deferendas esse. Tum ratione superioritatis, de qua sup. q. 3. & preced. Tum per quamdam Bullam Julii Papæ III. quæ extat in Bullar. script. 1. ann. 1553. fol. 513. per quam Summus Pontifex Ordini S. Jacobi indul-

Tom. II.

fit, quod à Judicibus dicti Ordinis non appelletur ad Sedem Apostolicam, nisi prius, & immediatè ad Consilium Ordinum sit appellatum, & causa primæ appellationis ibi cognita sit, ibi: *Præterea: quod de cetero à quibusvis sententiis, per eosdem Priores, seu eorum Vicarios pro tempore latis, nisi prius, & immediatè ad Consilium Ordinum juxta concessionem Apostolicam, eidem Majestati suæ, sive dicto Ordini de super factam, appellari, & causa primæ appellationis hujusmodi ibidem cognita fuerit, ad Sedem Apostolicam appellari non possit, &c.*

2 Patet igitur ex præfata Bulla, causam primæ appellationis à sententiis Priorum, & Vicariorum, non posse alibi, quam in dicto Consilio terminari, nec aliter ad Sedem Apostolicam posse deferri, quàm si prius in dicto Consilio, non alibi terminetur: ac ita notavit Petrus Roman. in quadam juris allegatione, ubi n. 7. ita dicit: *Taun no era necesario todo lo dicho para que el Consejo tuviera el conocimiento en esta causa, sino que por la jurisdicción privativa, que tiene, de necesidad han de ir à èl las apelaciones de los Jueces de las Ordenes, en virtud de la facultad de su Santidad, concedida por Julio Papa III. à la Magestad Catholica; & infra: En las quales palabras se concede à la Orden, que de la sentencia de sus Jueces no se pueda apelar, omisso medio, à la Sede Apostolica, & ibi: Porque si primero han de ir à el dicho Consejo las primeras apelaciones; luego no pueden ir à otro Tribunal, antes de llegar à la Sede Apostolica. Y así lo quiere su Santidad, prohibiendo lo contrario en aquellas palabras: Appellari non possit.*

3 Ex quibus etiam convincitur, de sententiis Supremi Ordinum Consilii, non posse ad Nuntium Apostolicum appellari, nec unquam hactenus vidimus appellatum, & habetur in allegat. n. precedent. relata n. 2. ibi: *Lo primero el dicho Real Consejo es Juez Ordinario de apelaciones en todas las causas.*

Dd

Ecle.

Eclesiasticas de la dicha Provincia de Leon privativamente, è imperpetuum, como es notorio, de donde inmediatamente de las sentencias de los Jueces inferiores de las Ordenes Militares, se apela à el dicho Consejo, el qual puede en el dicho grado con authoridad Apostolica igual à la que tiene el Señor Nuncio en lo demás del Reino, y como Legado de la Sede Apostolica, de cuya causa no se puede apelar de la sentencia de dicho Real Consejo, à el dicho Señor Nuncio: quia par in parem non habet imperium.

4 In aliquibus Vicariis Ordinis S. Jacobi, & in Prioratu de Alcántara, appellationes etiam coram Episcopis, in quorum Dioecesium Vicariis, seu Prioratus esse videntur, per concordias, seu ex consuetudine possunt interponi.

DE POTESTATÈ PRIORUM, & Vicariorum in exercitio jurisdictionis.

*An Priores Militarium Ordinum possint exercere Pontificalia;
& quo jure.*

SUMMARIUM.

Priores Ordinum Pontificalia exercere possunt, & insignia portare, quæ privilegio, vel immemoriali consuetudine adquisierunt. Priores Uclensis, & Legionensis nostri Ordinis exercent juxta sua privilegia, & insignia portant. Prior de Magacela Alcantarensis, etiam portat; Prior verò major ejusdem Conventus, licet usus fuit, tamen ex postfacto non portabat, vicia ejus dignitate in lite mota cum Episcopo Cauriensi, sed hodie portat ex providentia consilii, ut mihi attestatum est: & Prior de Calatrava similiter non portat, licet in subditos Clericos, qui dicuntur del Campo de Calatrava, jurisdictionem exerceat Consilii Ordinum nomine. n. 1.

Possunt etiam Priores Pontificalia portantes in suis Ecclesiis pleno jure subiectis, & non pleno jure, si quæ sunt, benedicere. Possent solemniter populum

per calles publicas benedicere, seu consecrare vasa sacra, de jure non constat; attamen privilegio, vel consuetudine legitime præscripta, vel immemoriali id adquiri posse non negant AA. magna nota. num. 2.

QUÆSTIO X.

1 **P**riores horum Ordinum, scilicet Sancti Jacobi de Uclès, & S. Marci Legionensis, alias de Merida, Ordinis S. Jacobi, & Prior Conventus Calatravæ, ac Prior Alcántaræ, & alter de Magacela, utuntur insigniis pontificalibus, quæ cum de jure illis non competant, sed tantum ex privilegio, idè nisi speciali privilegio essent suffulti, non possent supradictis insigniis decorari: posset etiam illis competere ex consuetudine, vel præscriptione 40. annorum cum titulo, vel si non habet titulum, per spatium tanti temporis, de cujus initio non sit memoria hominum in contrarium. Ita post Innocent. & Panorm. cap. 1. n. 9. & seqq. ut lite pend. nihil innoç. Tamb. de jure Abbat. tom. 1. disp. 21. q. 1. n. 4. at verò Administrator Conventus de Calatrava, etsi denuò potestatem, & jurisdictionem habeat ad corrigendum, & puniendos Clericos, qui in Campo de Calatrava Senatui Ordinum subjiuntur: tamen non gaudet extra jurisdictionalia, privilegiis, & prærogativis Prioris, & sic nec vestibus Pontificalibus uti valet, nec in Pontificalibus celebrare, at in Capitulis generalibus votum habet.

2 Et posse Priores Pontificalia exercere in Ecclesiis, & beneficiis suorum Prioratum, & in Ecclesiis non pleno jure sibi subiectis (si quæ sint) post alios docet Tambur. de jur. Abbat. disp. 21. n. 3. & 4. q. 3. & seqq. ubi plures addit quæstiones: videri possunt. Et in terminis Radess. in Chron. Ordin. Milit. 2. p. cap. 7. ibi: *El Prior de este Sacro Convento de Calatrava*

trava, es Curá general de todas las personas de esta Orden: por concession Apostolica uso de Mitra, y Baculo Pastoral, y de otras insignias Pontificales, assi en el dicho Convento, como en todas las otras Iglesias de esta Orden, y puede dar bendicion solemne de Visperas, Missa, y Maytines, como la dan los Obispos, y puede dar menores Ordenes à los Conventuales, y bendecir Ornamentos, y vasos, para el uso, y servicio de las dichos Iglesias, y reconciliarlas, si fueren polutas, ò violadas. Idem tenet Machado tom. 2. summ. lib. 4. part. 6. tract. 3. doc. 3. T que los Prioros Militares puedan traer insignias Episcopales, y traxe de Obispo: gozan de la facultad de bendecir solememente al Pueblo despues de la Missa solemne, Visperas, y Maytines; si bien el mismo derecho les limita esta facultad, quando en la Iglesia se hallare algun Obispo, ò qualquiera otro mayor Prelado Ecclesiastico. Et num. 2. ibi: Si de la misma manera que los Obispos puedan tambien los Prioros Militares dar la bendicion al Pueblo por las calles, y caminos, no consta del derecho, y assi lo dudan los DD. Y aunq por la parte negativa trae Barbosa una declaracion de los Cardenales, con todo esso donde huviere costumbre de ello, no ay duda sino que los Prioros podrán vendecir à sus Subditos, pues conforme à derecho la misma potestad puede introducir la costumbre, que las leyes. num. 3. ibi: Demàs de estas insignias, y trage Episcopal pueden los Prioros por concession de el derecho exercer algunas acciones Pontificales, y en esta conformidad tienē facultad para bendecir los Ornamentos de todas las Iglesias sujetas à la Jurisdiccion; y aunque parece que obsta una declaraciō de los Cardenales; pero segun comun doctrina de los DD. aunque no sin controversia, si huviere costumbre, podrán los Prioros bendecir los Ornamentos de qualesquier Iglesias; acerca de los Calices, Aras, Campanas, è Iglesias que se consagran con sacra uncion, no consta de el derecho se les sea permitido el consagrarlas, pero una declaracion de los Cardenales expref-

samente lo niega à los Prioros, y Abades exemptos, sino es que por privilegio especial lo hayan adquirido. Haftenus Machad. qui temperandus est juxta dicta suprà num. 1. quatenus ipse num. 1. ait: Pontificalia insignia Abbatibus, & Prioribus jure communi competere, cum tamen jure privilegiato competere, dict. n. 1. probaverimus: & in terminis Radef. ubi sup. & p. 1, cap. 4. ibi: Agora ay Prior de Uclès, y San Marcos de Leon, y ambos usan de Mitra, y Baculo, y de otras insignias Obispaes por concession Apostolica. Indulgentias concedere nequeunt Prioros, nisi ex speciali privilegio, seu consuetudine id habeant. Barbof. de potest. Episcop. allegat. 88. n. 17. & de jure Ecclesiastic. cap. 17. n. 111. lib. 1. & nos late ventillabimus quæst. 19. nec absque speciali privilegio queunt consecrare Calices, Patenas, paxides, & alia similia vassa Ecclesiastica, nec non altaria, & lapides ipsis deservientes, campanas, & omnia alia, in quibus requiritur unctio chrismatis. Vide Barbof. de jure Ecclesiast. cap. 18. n. 64. Tambur. de jure Abbat. tom. 1. disp. 23. per tot. Ornamenta Ecclesiæ benedicere in suis Monasteriis possunt Prior S. Jacobi Hispalens. & Supprioros Militares privilegia Mendicantium participantes.

An Prioros Militarum Ordinum possint Ordines minores suis subditis, tam Secularibus, quam Regularibus conferre.

SUMMARIUM.

Abbates, & Prioros quoad substantiam idem sunt, si habeant usum Mitre, & Baculi cum aliis insigniis, qui quidem reputantur Prælati majores. n. 2.

Ex Concil. Trid. sess. 23. cap. 10. de reformat. videtur dicendum, non posse Abbates, nec Prioros conferre Ordines minores nisi suis subditis Regularibus. n. 2.

Contraria tamen sententia defendit
Dd 2 di

ditur cum P. Thom. Sanchez, & aliis relationis. n. 3.

Adducitur doctrina P. Dian. qui tradit Sac. Congreg. Concil. jam determinasse hanc materiam die 23. Novembr. ann. 1641. non posse prædictos Abbates Benedictos ordinare nisi suos subditos regulares. Et idem confirmat alia decisio Sac. Rotæ 27. April. ann. 1592. coram Seraphino. n. 4.

Prædicta decisio juxta eund. Dian. approbata fuit à Summo Pontifice, qui tunc regebat navem Ecclesiæ. n. 5.

Sed quod nec Concilium, nec Sacra Congregatio loquantur de Abbatibus, qui habent omnimodam jurisdictionem, sed de Abbatibus, qui sunt in Diocesibus absque territorio, censet Author cum multis. n. 6.

Intelligitur denuò decisio Sacre Congregat. & asseritur illam minimè comprehendisse Priores Militares territorium separatim habentes, & portantes Pontificalia. Et testatur de consuetudine. num. 7.

QUESTIO XI.

NON attendas ad denominationem Abbatis, seu Prioris: quia in presenti non attenditur ista denominatio verbalis, cum in substantia idem sit Prior, & Abbas, quoad Dignitatem, & alias quoque qualitates, quæ in unoquoque concurrant, cum generali administratione, usus Mitræ, & Baculi, cum aliis insigniis Pontificalibus, quæ faciunt, ut attendatur persona, non habita consideratione nominis Prioris, quandoque sunt absolutè Superiores, prout Abbates, qui eliguntur à Conventu, & Capitulo, vel à Capitulo generali, & isti dicuntur majores, & habent omnia jura Abbatum, ut per Innocent. & alios in cap. singulis de stat. Monach. Cardin. Thusc. in verb. Priores conclus. 708. n. 1. tom. 6. Gonz. in Regul. 8. Chancell. gloss. 8. num. 113. Gracian. discept. forens. tom. 5. cap. 871.

n. 6. & ita in terminis Fr. Man. Rod. quæst. reg. tom. 1. q. 36. art. 6.

2. Videtur ergo dicendum, dictos Priores, aliis quam suis subditis Regularibus non posse præfatos minores Ordines conferre: nam Concil. Trident. in d. cap. 10. sess. 23. decernit, quod nullis Abbatibus, quantumvis exemptis, nec aliis quibuscumque exemptis liceat, nisi Regularibus sibi subditis primam Tonsuram, & Ordines minores conferre, non obstante quocumque privilegio, seu consuetudine immemorabili, sed hoc spectet ad Episcopos intra quorum Diocesis fines existunt: ac ideo hanc sententiam tenent Bart. à Ledesma de Sacram. Ordinis dub. 11. fol. 1164. Henric. lib. 14. de Reg. cap. 18. n. 2. & in comment. litt. P. Cardinal. Seraph. decis. 985. n. 2. usque ad 9. Man. Rod. quæst. reg. tom. 3. q. 23. art. 2. Gracian. discept. forens. cap. 791. ex num. 1. usque ad 6. Fr. Ludov. de Mirand. in Manual. Prælat. 1. q. 38. art. 9. conclus. 2. Portell. in dub. regul. v. Abbas 2. Suar. tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 29. n. 19. Tambur. de jur. Abbat. tom. 2. disp. 2. q. 7. num. 1. Scipio de Rubæis in Aphorism. Episcop. verb. Abbas num. 13. Roderic. Acuña. in comment. ad cap. 1. num. 6. distinct. 95. Hieron. Rod. in comp. qq. regul. resol. 1. n. 24. Barbos. de potestat. Episcop. p. 2. allegat. 3. n. 11. & in collect. ad cap. cum contingat. de etat. & qualit. Ordin. n. 3. & 4. & de jure Eccles. lib. 1. cap. 18. n. 66. & 67. & in collect. ad Concil. Trid. sess. 23. cap. 10. n. 5. & 6. & in collect. Bullarii verb. Abbas fol. 3. Ubi sic à S. Cardin. Congregat. refert decisum sub die 27. Junii 1631. Erasmi à Cochier. de jurisdict. in exempt. tom. 1. p. 4. q. 44. Dicunt hi omnes, dictos Priores, & Abbates non posse conferre Ordines minores aliis regularibus sibi non subditis, qui Dimissorias speciales suorum superiorum, & specialem licentiam Episcopi loci habuerint, neque

que etiam aliis secularibus suorum superiorum Dimissorias afferentibus, & supponit Radef. *de Priore Calatrava ubi sup. in preced. quæst. ibi: X puede dar Menores Ordenes à los Conventuales.* Et non posse conferre Abbates, minores Ordines secularibus hominibus, suæ, vel Episcopi jurisdictioni subjectis, nec etiam Regularibus sibi non subditis, tenent Man. Rod. *quæst. reg. tom. 3. q. 23. art. 2. Mirand. tom. 1. Manual. Prælat. q. 38. art. 9 conclus. 2. Barbof. de potest. Episcop. p. 2. alleg. 3. Hieron. Rod. in comp. quæst. regul. resol. 1. n. 23.*

3 Contrariam sententiam mordicus defendit Sanch. *ubi infra*; ductus ex eo, quod jure communi attentato, dicti Priores, & Abbates possunt ejusmodi Ordines, non solum Regularibus sibi subditis, sed etiam Secularibus, in quos jurisdictionem quasi Episcopalem habent, conferre, ut asserunt permulti, quos allegat num. 14. Nec ejusmodi facultatem revocat dictum Concil. Trident. *ubi sup.* sed solum revocat facultatem, quæ ex consuetudine, aut privilegio competeat: ac ideo eandem sententiam tenet Quarant. *in summ. Bullarii v. Ordo propè fin. vers. Abbatibus*, ubi refert sic fuisse à S. Cardinal. Congregat. decisum. Bonacin. *de Sacram. disp. 8. q. unic. punct. 4. n. 3. Ugolin. de offic. Episcop. cap. 26. §. 19. Paul. Laym. in quæst. Canon. de Prælat. Eccles. Joann. Baptista Tiber. in tract. Ordin. cap. 7. q. 48. in fin. Tambur. de jure Abbat. tom. 2. disp. 2. q. 7. ex n. 3. Grilezon conf. 142. num. 52. & post longam disputationem Thom. Sanch. tom. 2. conf. 7. cap. 1. dub. 19. n. 20. ubi concludit dicens: Et ita hoc tempore vidi titulum de prima Tonsura Abbatis Benedicti, qui ordinavit secularem plenè sibi subditum, cum Notarii testimonio, quod sic solet facere. Resolvunt ergo præfati AA. quod Abbates Regulares habentes jus Baculum deferendi, & Mitram, possunt Tonsu-*

Tom. II.

ras, & Ordines minores secularibus Episcopi jurisdictioni subjectis conferre, si modò ipsius Episcopi consensus accedat, & à dicto Episcopo quisque litteras Dimissorias impetaverit: & possunt etiam dicti Abbates eisdem Ordines conferre aliis Regularibus, qui Dimissorias speciales superiorum suorum, & specialem consensum Episcopi loci habuerint; ac præterea aliis secularibus, qui aliorum Episcoporum jurisdictioni subjecti sint, dummodò superiorum Dimissorias attulerint, & specialem licentiam Episcopi loci, in quo Ordines ejusmodi cupiunt suscipere.

4 Tamen Dian. *resol. moral. tom. 5. tract. 13. resol. 93.* hac quæstione pro utraque parte discussa, inquit: *Quod ego sententiam non proferam, sed ejus finalem, & claram resolutionem ad oraculum Sacra Congregationis remito, ita ut imposterum amplius locus non sit DD. opinionibus adherere.* Sed idem Author. *p. 7. tract. 11. resol. 42.* inquit: *Imposterum de hac quæstione non esse locum disputationi; cum jam ipsi quæstioni finis sit impositus: nam factò verbo cum SS. D. N. Urbano VIII. Sacra Congregat. Concil. Trident. partem negativam determinavit his verbis: Die 23. Novemb. 1641. Sacra Congregatio Eminentissimorum Cardinalium Concil. Trident. Interpretum, utraque parte informante, ore, & scriptis, ac rationibus hinc inde deductis maturè examinatis, inherendo deciss. Rotæ Romanæ sub die 27. Aprilis 1592. coram bonæ memoriæ Cardinal. Seraph. de ordine felic. recordat. Clement. VIII. factæ, necnon declarationibus ejusdem Sacræ Congregationis dictæ decissioni conformibus subsequitis, censuit improbata opinione contraria, Abbates Regulares Benedictos ejusdem Congregationis Casinensis, seu alterius Congregationis, vel Ordinis, aut instituti, habentes etiam jura Episcopalia, seu quasi Episcopalia, usumque Mitre,*

Baculi, & benedicendi, ac facultatem, primam Tonsuram, ac minores Ordines conferendi, non posse dictam primam Tonsuram, nec alios Ordines minores, nisi suis subditis Regularibus conferre, nō autem Regularibus alterius Cōgregationis, Ordinis, vel instituti, etiamsi habeant litteras Dimissorias suorum superiorum Regularium, & consensum Ordinariorum, intra quorum Diocessum fines ipsi Regulares ordinandi existant, & multo minus personis secularibus etiam habentibus litteras Dimissorias à suis Ordinariis.

5 Quam declarationem (inquit Diana) S. S. D. N. Die 17. Januarii 1642. ad se delatam approbavit, & inviolabiliter observari iussit. Unde ex his corruunt ea, quæ novissime docuit Doctissimus P. Leon de Censur. resol. 6. n. 18. & seqq. qui, ut reor, hanc declarationem videre non potuit; Diana ita.

6 Existimo ego Concil. Trident. in d. cap. 10. sess. 25. intelligendum esse de Abbatibus Cisterciens. & Benedictinis, & similibus, qui jurisdictionem quasi Episcopalem in Parochos, & Parochianos non habent; non de Prioribus horum Ordinum, & Abbatibus similem jurisdictionem habentibus, qui omnimodam potestatem, & jurisdictionem quasi Episcopalem, exclusis in omnibus Episcopis, habent; & nullius esse, immò, & per se Dioecesani dicuntur: ut patet ex verbis ejusdem Concilii, & tenet interminis D. Joann. Ramirez in tract. de confirmat. Ordinis S. Jacobi cap. 21. n. 2. ubi quod Concilium ibi intelligitur de Abbatibus, & Superioribus Ecclesiasticis existentibus intra terminum, & limites alicujus Episcopatus, non de Abbatibus multis, nec de Prioribus horum Ordinum, qui intra fines alicujus Episcopatus non sunt, sed per se sunt Dioecesani: idem tenet de dictis Prioribus Ledesm. in summ. tom. 1. de Sacram. Ordin. cap. 8. post 2. conclus. Man. Rod. quest. reg. tom. 1. q. 36. art. 6. Joann. de la Cruz de Sacrament. Ordin.

fol. 212. conclus. 4. fin. Villalob. in summ. tom. 1. tract. 11. diffc. 9. n. 4. Hier. Rod. in compend. q. regul. resol. 1. n. 26. & ref. 106. n. 3. Dian. in oper. mon. tract. 2. de dub. reg. resol. 95. Machad. summa lib. 4. p. 6. tract. 3. dec. 3. n. 4. & loquentes de Abbatibus privative ad Episcopos, jurisdictionem habentibus hoc jus visitandi, & synodum congregandi, non intrare dispositionem d. Concil. Trident. defendunt Gracian. discept. forens. tom. 2. cap. 129. Campanil. in divers. jur. canon. rub. 9. cap. 8. n. 4. Barbos. de offic. & potest. Episcop. allegat. 7. num. 8. p. 2.

7 Ad declarationem S. Congregat. Cardinal. sup. num. 4. relatum respondeo: loqui consequenter ad dict. cap. 10. Concil. Trident. Et ut ex ipsamet declaratione apparet, loquitur de Abbatibus, qui quamvis mitrati sint, & quasi Episcopalem jurisdictionem habeant, tamen illam habent in alterius Dioecesi existentes juxta à nobis tradita sup. n. 2. Non tamen loquitur de Abbatibus, & Prioribus Militaribus, qui non solum mitrati, & quasi Episcopalem jurisdictionem habent, sed etiam sunt nullius; immo, & per se Dioecesani, intra nullius Episcopatus fines consistentes, de quibus non loqui dictam declarationem, attente illam legentibus patebit. Unde probabiliter dicendum existimo etiam post dictam S. congregationis declarationem dictos Priores posse suis subditis tam secularibus, quam Regularibus, & etiam aliis, qui suorum Superiorum legitimas deferunt Dimissorias, Ordines minores conferre, & ita practicari vidi semel, & iterum in Conventu S. Marci Legionensis, cum ibi degebam Novitius anno 1691. & sequenti, & in Provincia Legion. Estrematuræ prædictæ Provinciæ anno 1709. cum Vicariam generalem ibi regebam; nam Priores Illustrissimi, qui tunc temporis aderant, Ordines minores proculdubio con-

conferebant non subditis, dummodò Dimissorias legitimas præstassent, & Novitiis simul non subditis ordinarent: quod quidem verosimile non est practicandum à similibus Prælatiis Sapientissimis, quin validiora fundamenta præ oculis haberent. Unde detegitur error Hieron. Rod. *in compend. quæst. reg. resol. 106. n. 3.* dicentis, hoc privilegio conferendi Ordines minores, non gaudere Priores Ordinum Militarium: quia etsi habeant jurisdictionem quasi Episcopalem, id tamen nunquam fuit in usu apud illos. Error profecto, & inexcusabilis: sed an, & in suis Conventibus id ipsum facere possint, dicemus infra, & diximus in *precedent. quæst.* ubi quod possunt exercere Pontificalia in suis Conventibus, & territoriis.

An Priores Militarium Ordinum possint suis Novitiis Ordines minores conferre.

SUMMARIUM.

Quamvis jure antiquo poterant Abbates suos Novitios ordinare, post Concil. Trident. d. sess. 23. cap. 10. non possunt propriè, & absolute Regulares, nec Subditi illorum nisi ad probationem. num. 1.

Indubio, à quo Episcopo valeat ordinari Novitius, duplex est sententia: prima inquit ad Episcopum pertinere ubi habebat domicilium, quando ingressus est in Monasterio. Altera verò, ad Episcopum spectare, in cujus Diocesi est Novitius. Hodie tamen ob noviora decreta Pontificia ad Episcopum Originis debet spectare, qui est proprius Episcopus. num. 2.

Cum Novitii sint Originarii territorii Priorum, nullum dubium est, quod eos possint initiare minoribus Ordinibus, sed Author putat, quod si sint aliunde originarii, ad id faciendum, necessarie sunt litteræ testimoniales, & licentia, seu consensus Episcopi Originis. n. 3.

QUÆSTIO XII.

1 **Q**uamvis de jure antiquo probabilius sit, potuisse Abbates sui monasterii Novitios ordinare, tamen hæc potestas videtur eis revocata per Concilium Trident. dum sess. 23. de reformat. cap. 10. decrevit, ut possint tantum Regulares sibi subditos Ordinare; Novitii autem, etsi quibusdam Religionis privilegiis gaudeant, ut tradunt Molina tom. 1. de just. tract. 2. disp. 139. Henric. lib. 7. de Indulgent. cap. 22. n. 7. Azor instit. moral. 1. p. lib. 7. cap. 30. & lib. 12. cap. 2. q. 10. tamen quia Religiosi non sunt, nec ipsis Abbatibus simpliciter subditi, sed tantum in ordine ad probationem, & Concilium prædictum requirit absolutam subjectionem; ideo non possunt ab Abbatibus ordinari, sed ab Episcopo, ita Henriquez lib. 10. cap. 23. §. comment. lit. GG. Rod. quæst. regul. tom. 3. q. 23. art. 2. in fin. Ugolin. de Offic. Episcop. 26. §. 19. num. 2. Mirand. in Manual. Prælat. tom. 1. q. 28. art. 9. conclus. 2. & alii apud Dian. August. Barbosa de offic. & potest. Episcop. p. 2. allegat. 3. n. 8. & allegat. 4. n. 63. P. Joann. Baptist. Tiber. cap. 7. instruct. pro Ordinandis q. 48. vers. quoad Novitios. Bart. de Vechis. in prax. pro Novitiis ad Relig. admitend. disp. 11. dub. 8. num. ultim. Cardin. Tusch. præct. conclus. 1. liter. A. cons. 9. n. 7. Sayr. de censur. lib. 4. cap. 13. Nald. verb. Novitios n. 8. nec contrarium affirmat Suar. de Relig. tom. 4. tract. 8. lib. 2. cap. 29. q. 4. n. 12. & seqq. quia ipse tantum loquitur de jure antiquo illius cap. quoniam 69. distinct. & cap. cum contingat de etat. & qualit. cap. Abbates de privileg. in 6. Secundum quæ jura probabilius est potuisse olim Abbates Novitios ordinare.

2 Sed dubium est, à quo Episcopo valeat Novitius initiari? Una sententia tenet, id pertinere ad Episcopum

copum, in cujus Dioecesi domicilium habeat, quando ingressus est Religionem, ita Henriquez *in summ. lib. 10. cap. 23. §. 3. in Comment. lit. G. Suar. tom. 2. de Relig. lib. 6. cap. 12. n. 9. & tom. 3. lib. 5. cap. 16. n. 17.* & hanc sententiam valde probabilem esse tradit Sanch. & Vechis *infra* allegandi; contrariam tamen, nempe hoc spectare ad Episcopum in cujus Dioecesi est Novitius in probatione, tuentur Cuch *lib. 3. inst. mor. tom. 1. n. 94. de reg. Campanil. in divers. juris Canon rub. 9. cap. 3. n. 3. Aloys. Ricc. decis. 118. n. 6. p. 4. Barbof. de offic. & potestat. Episcop. p. 2. allegat. 4. n. 62. & 63. & de jur. Eccles. lib. 1. cap. 33. n. 65. Sanch. in summ. lib. 6. cap. 10. num. 21. ubi etiam allegat Franc. & Anch.*

3 Sed dicendum est, prædictos Priores posse Ordines minores conferre suis Novitiis, si ii originarii, vel domiciliarii suorum Prioratuum sint, *juxta Bullam, quæ incipit Speculatores Domus Israel*: si enim ante habitus receptionem, tanquam suis subditis secularibus, poterant illis Ordines minores conferre, ut diximus *in prædent. q.* potius ergo id poterunt post habitus receptionem, cum nullum alium præter Priorem Conventus Ordinarium agnoscant. Rursus: quia etiam Novitiis, qui originarii dictorum Prioratuum non sunt, possunt dicti Priores Ordines minores conferre. Ratio est: quia probabilior opinio, de qua *num. precedent.* habet, posse Episcopum Dioecesis, in qua Novitius est in approbatione, conferre illi dictos Ordines: si igitur id potest Episcopus Dioecesanus, fatendum est, id etiam posse dictos Priores, qui in suis Conventibus, & Prioratibus Dioecesani sunt, ut suo loco probavimus; quare dictarum Diocesum Priorum Novitii domicilium fortiuntur, dum in dictis Conventibus sunt in approbatione secundum dictam probabiliorem opinionem. Denique cum Priores suis

Religiosis professis literas Dimissorias concedant, ut à quo maluerint Episcopo valeant ordinari, possunt etiam Novitiis Dimissorias illas concedere. Sanch. & alii apud Tambur. *de jure Abbat. tom. 2. disp. 2. quest. 27. num. 2. Barbof. de jure Eccles. lib. 1. cap. 17. n. 71. & in collect. in varia loca Concil. Trident. sess. 23. cap. 10. n. 14. Dian. tract. 2. de dub. reg. resol. 7.* quippe si Priores Militares jurisdictione Episcopali gaudentes, & Pontificalia exercentes, nollint ipsi Novitios ordinare, possunt illis literas Dimissorias concedere, ut à quolibet Episcopo prima Tonsura, ac quatuor minoribus Ordinibus initientur.

Utrum Priores Militarium Ordinum possint suis Subditis Regularibus litteras dimissorias concedere.

SUMMARIUM.

Ad Abbates, & ad alios Prælatos majores Regulares spectat literas dimissorias conferre suis Subditis, non autem Ordinariis ubi siti sunt Conventus. n. 1.

Exponitur cap. 8. sess. 23. de reformatione. In quo disponitur, ut Regulares mitti debeant ad Ordinarium ubi sunt siti Conventus ipsorum, & morantur, vel si Ordines non faciat, de ejus assensu mitti debeant ad alios Episcopos expressa causa, tenent plures. n. 2.

In praxi non fuisse receptum prædictum cap. 8. Concil. dicunt plures, nec fuisse revocata privilegia Regularibus concessa per illud in hac parte. Sed in Militaribus proculdubio est: quia ubi sunt Conventus, constituunt territorium separatum. n. 3.

QUESTIO XIII.

1 Quidquid dicant Filiuc. *tom. 1. moral. quest. tract. 9. cap. 4. q. 4. Reginald. in prax. for. penitent. lib. 30. tract. 3. n.*

24. verior, & in praxi tenenda sententia, ad Abbates, & Prælatos Regulares similem potestatem habentes, non autem ad Episcopos Dioecesanos spectare literas Dimissorias suis subditis Regularibus ordinandis concedere. probatur hoc ex Concil. Trident. *sess. 23. cap. 1.* ubi prohibetur Abbatibus, quantumvis exemptis litteras Dimissorias aliquibus Clericis secularibus, ut ab aliis Ordinarentur, concedere: ergo intelligendum est, quod cum suis subditis Regularibus possunt id facere: hujus sententiæ est Navarr. *lib. 2. consilior. de tempore Ordinand. conf. 22. & 23.* Henriq. *lib. 7. de Indulg. cap. 26. in princip.* Nec obstat Concil. Trident. *dict. cap. 8.* immò potius nostræ sententiæ suffragari videtur; in eo enim dicitur, quod si quis ab alio promoveri petat, nullatenus id ei etiam cujusvis generalis, aut spiritualis rescripti, vel privilegii prætextu, etiam statutis temporibus permitatur, nisi ejus probitas, ac mores Ordinarii sui testimonio commendentur: ubi nomine Ordinarii intelliguntur respectu Regularium Abbates, & Prælati Religionum, ad quos spectat suorum subditorum vitam, & morum probitatem plenè cognoscere, & de illis testimonium reddere; non verò ad Episcopum Dioecesanum, qui de illorum vita, & moribus testificari non potest, ita d. Augustin. Barbof. *loco citato num. 31.* Episcopi enim vel forsam nunquam Regulares agnoverunt, unde nullo pacto possent testimonium reddere, quæ ipsis plenè cognita esse non potuit, sicuti propriis Prælati, qui per educationem, conversationem suorum Monachorum mores plenius observarunt. Videatur Marc. Anton. Genn. *in praxi Archiepiscop. Neapolit. fol. 415. & sequentib.* & Augustin. Barbof. *dict. num. 31.* Immò ad confirmationem prædictorum habetur *Cap. nullus Episcop. de tempore Ordinand. in 6. & ibi extra ex cap. nulla*

distinct. 58. & cap. quam sit §. nullus 18. q. 2. in quibus canonibus præcipitur, quod nullus Monachus sine testimonio, & concessione Abbatis sui, ad aliquem gradum in Ecclesia promoveri debet. Videantur Navarr. *Consil. lib. 2. de tempore Ordinand. conf. 22. & 23.* Ledesma *tom. 1. summ. de Sacram. Ordin. dict. cap. 8. conf. 10.* Mandos. *in regul. 24. Chancell. q. 2. num. 6.* Henriq. *lib. 6. cap. 26. n. 1.* Mirand. *tom. 1. Manual. Prælat. q. 39. art. 3.* Laurent. de Peyrin. *tom. 1. privileg. sui Ordinis conf. 4. Julii II. n. 22.* cum aliis ab eo ibidem cumulatis, & citatis Doctoribus, qui omnes manifestè fatentur, quod dare litteras Dimissorias Regularibus, ad suos Abbates, & Prælatos spectat? Hieron. Rod. *in compend. quæst. regul. resol. 1. n. 6.* Tambur. *de jure Abbat. tom. 2. q. 25. ubi num. 7.* ait, subditum ordinatum sine Dimissoriis sui Abbatis non remanere suspensum, nisi quandiu suo superiori videbitur expedire juxta determinationem Concil. Trident. *sess. 23. de reformat. cap. 8. & n. 8.* advertit hanc suspensionem non incurri, nisi propter suspensionem Ordinum factorum sine licentia; unde qui minores Ordines susciperet sine dictis Dimissorialibus, non remaneret suspensus.

2 Et quamvis Regulares promoveri debere ab Episcopo Loci ubi degunt, vel ab alio, ejus præcedente assensu, & suorum superiorum literis Dimissorialibus, tradant Navarr. Mirand. Campanil. Homobon. Portell. Hieron. Rod. Barbof. poenes ipsum Barbof. *in collect. Concil. Trident. sess. 23. cap. 8. n. 33.* Unde Dimissoriæ literæ, quas concedere possunt Superiores Regulares suis subditis Regularibus ordinandis dirigendæ videntur ad Episcopum Dioecesanum nempe illius Monasterii, in quo dicti Religiosi morantur, etsi Dioecesanus abfuerit, vel non esset habiturus ordinationes, ad quemcumque alium Episcopum, &

cum

cum à superioribus Regularibus, Episcopo Dioecesano absente, vel ordinationes non habente, literæ Dimissoriae dabuntur; in eis utique ejusmodi causa absentiae Dioecesani Episcopi, vel ordinationum ab eo non habendarum, exprimenda est; quod, qui non fecerint, officii, dignitatis, seu administrationis, ac vocis activæ, & passivæ privationem, ac alias poenis incurrant, ut declaravit S. Congregatio Episcop. & Regul. testibus Campanil. *in divers. juris Canon. rub. 12. cap. 13. n. 37.* Molf. *in summ. Theolog. mor. tract. 2. cap. 2. n. 23.* Piafec. *in prax. nov. Episcop. 1. p. cap. 1. n. 14.* Ugolin. *de potest. Episcop. cap. 26. §. 20* & *in addit. ad compend. verb. Ordines Sacri §. in fine.* Miranda *in man. Pralat. q. 28. art. 2. tom. 1.* Barbosa. *de potest. Episcopi part. 2. allegat. 7. num. 18.* & *in collect. Concil. sess. 23. cap. 10. n. 13.*

3 Tamen an hoc sit in Hispania receptum, dubitat Mirand. ubi *suprà. fine*, ibi: *An hoc communiter observetur, positumque sit in praxi, non determino, aliorum esto judicium.* Et Portell. *in dub. regul. verbo Ordines Sacri, num. 2.* ait: *hoc tamen in Hispania non videmus receptum in praxi; favet Dian. suprà. relatus, & Hieronym. Rod. in suo compend. quest. regul. resolut. 106. num. 18.* ubi ait: *Religiosi possunt à quocumq; Catholico Episcopo ordinari ex cōcessione Clement. IV. & Alex. IV. apud Bullar. Nec hoc est revocatum per Tridentin. Concil. session. 23. cap. 8.* Cujus Decretum, non ordinandi nisi à proprio Episcopo, non extenditur ad Regulares, ex declaratione S. Pii V. & allegat Campanil. Portell. Sanchez, & Villalobos. Quod, & alià ratione absque dubio in Prioribus horum Ordinum observandum est; nam cum ipsi Dioecesani sint, literæ dimissoriae à dictis Prioribus concessæ, tanquam ab Episcopis, suis Subditis regularibus concessæ censendæ sunt; quod in sequentibus quæstionibus magis explanabitur. Sed an Militares Or-

dines privilegiis aliis Religionibus concessis fruuntur, alibi dixi: & hoc advertendum est, privilegium posse consuetudine adquiri. Pellizar. *tom. 2. tract. 8. cap. 1. n. 34.*

Utrum Priores, & Vicarii Militarium Ordinum possint in suis Prioratibus, & Vicariis, Clericis Secularibus sibi Subditis Litteras Dimissorias concedere.

SUMMARIUM.

Suppositio fit in Prioratibus, & Vicariis horum Ordinum jurisdictionis omnimodæ, & exemptionis Episcoporum, ut conclusio deducatur, ut deducitur in suis Prioratibus, & Vicariis posse conferre Reverendas ad Ordines suis Subditis secularibus Priores, & Vicarios. n. 1.

Hodiè tamen post Concil. Trident. d. sess. 23. cap. 10. quo derogata fuerunt quaecumque privilegia, & consuetudines, & declaravit spectare ad Episcopos, ubi monasteria sita sunt, videtur dicendum contrarium. n. 2.

Afferuntur AA. qui tenent idem ac decisum fuit à præcitato cap. 10. sess. 23. Concil. n. 3.

Sed contraria sententia firmatur quæ plurimis AA. qui eam defendunt, & attestatur de praxi. n. 4.

Adducitur decis. Sacr. Congregat. pro Conventu S. Stephani de Buscho Carthusianorum, quæ in terminis est. n. 5.

Opponitur adversus dictam decisionem à Barbosa. alia Sacr. Congreg. n. 6.

Respondetur remissivè ad sententiâ ipsius Barbosa. n. 7.

Probatum tandem d. cap. 10. sess. 23. de reform. non comprehendere Priores, & Vicarios horum Ordinum, nec voluisse comprehendere ex quam plurimis AA. qui assertivè docent non esse comprehensos. num. 8.

QUÆSTIO XIV.

Supponimus, Priores, & Vicarios horum Ordinum in suis Prioratibus, & Vicariis habere, & exercere ordinariam, & quasi Episcopalem jurisdictionem, exclusis omnibus, quæ jurisdictionis voluntariæ, & contentiosæ sunt Episcopis reservatæ, ut latè probavimus *suprà quæst. 1. & quæst. 2.* ubi de quibusdam Vicariis, & Prioribus formatis, cum aliqua moderatione loquuti sumus vigore aliquarum concordiarum inter hos Ordines, & Dominos Episcopos factarum. Quo supposito, dicendum est: attento jure communi antiquo, posse dictos Priores, & Vicarios dare litteras Dimissorias, seu Reverendas suis Subditis secularibus, in quos jurisdictionem quasi Episcopalem habent. Ratio est: quia præfati Priores, & Vicarii possunt ea omnia, quæ sunt jurisdictionis Episcopi, & quæ spectant ad potestatem jurisdictionis, ad quam manifestum est spectare potestatem dandi litteras Dimissorias ad Ordines. Ita de Abbatibus, & aliis Prælati similem jurisdictionem quasi Episcopalem habentibus, tenet Innoc. *tit. de Cleric. peregrin. in rub. num. 3.* ibi: *Abbatess exempti possunt dare reverendas, quando ita sunt exempti, ut Episcopus non habeat jurisdictionem quo ad suos Clericos.* Mandoss. *reg. 24. Chancell. n. 8.* Joann. Andr. *cap. 3. de tempor. Ordin. in 6. & ibi Philip. Franc. num. 5.* Navarr. *lib. 4. cons. tit. 1. de spons. cons. 5. in antiq. & in novis lib. 5. tit. de privileg. cons. 23.* & post longam examen Thom. Sanch. *tom. 2. cons. lib. 7. cap. 1. dub. 21. n. 3.*

2 Hodie vero per Concil. Trid. *sess. 23. cap. 10.* hoc fuit expresse prohibitum cum derogatione omnium privilegiorum præscriptorum, aut consuetudinum etiam immemorabilium, ut patet ex verbis *d. cap. ibi: Nec ipsi Abbates, & alii exempti litte-*

ras Dimissorias aliquibus Clericis secularibus, ut ab illis ordinentur, concedent, sed horum omnium ordinatio, servatis omnibus, quæ in hujus Sacrosanctæ synodi Decretis continentur, ad Episcopos, intra quorum Diœcesis fines existunt, pertineant, non obstantibus quibuscumque privilegiis, præscriptionibus, aut consuetudinibus etiam immemorabilibus.

3 Ex quibus affirmat Henric. *in summ. lib. 10. cap. 22. §. 3.* nullum Prælatum præter Episcopum, etiam quod jurisdictionem quasi Episcopalem contentiosam, & voluntariam habeat, posse Clericis secularibus dictas litteras impartiri. Salced. *cap. 26. vers. sine licentia in præf. crim. ad Bernard. Diaz. Navarrus lib. 1. consil. tit. de tempor. Ordin. cons. 22.* Vivald. *in apendice ad Candelabrum Sacram. cap. 8. n. 13.* Man. Rod. *2. tom. summ. cap. 10. n. 6. conclus. 6.* Azor. *institut. mor. p. 2. lib. 3. cap. 49. q. 3.* Mirand. *in Manual. Prælat. tom. 1. q. 39. art. 3.* Sell. *in relect. canon. cap. 19. n. 32.* ubi ampliatur, etiam si probetur Abbatiam esse in statu nullius Diœcesis, & testatur ita fuisse decissum *in theatina 10. Sept. 1621.* Barbof. *in collect. in varia loca Concil. Trident. d. cap. 10. num. 12.* & ex his multi Episcopi nullo modo admitunt litteras Dimissorias dictorum Prælatorum.

4 Limitatur tamen prædicta sententia (ac ita eam intelligunt fere omnes AA. *n. præcedent.* allegati si bene perpendantur) nisi ejusmodi Prælatus esset Ordinarius privative ad Episcopum, ac haberet jus visitandi, sinodū Congregandi, & contra quem non intrare dispositionem Concilii. Trident. *in cap. 10.* defendit Gracian. *discept. forens. tom. 2. cap. 127. aliàs 212. per totum.* Arag. *2. 2. q. 88. art. 12. fol. 1042. vers. 4. conclus.* Campanil. *in divers. juris canon. rub. 9. cap. 8. num. 4.* Barbof. *de offic. & poteste Episcop. p. 2. alleg. 7. n. 8. & de jar. Eccles. lib. 1. cap. 112. fin. & cap. 33. num. 68. & cap. 17. num. 95.* Tamb.

de jur. Abbat. tom. 2. disp. 2. q. 26. n. 2. ubi quod decisum fuit in una *Salmantina jurisdictionis die 9. Maij 1594. coram Cardinal. Seraphin. qua in fine sui operis est decis.* 117. Thom. Sanch. ubi sup. maxime n. 6. ubi quod hodie post Concil. plures Abbates, & Abbas de *Alcalá la Real*, & alii dictas Dimissorias conferunt, non obstante d. decreto, & multi Episcopi illas admitunt. Flores de Mena *variar. qq. lib. 3. q. 24.* ubi etiam testatur, plures fuisse admissas Dimissorias similium Prælatorum: id quod & ego testari possum de Prioribus de Uclès, & Provinciæ Legionens. Ordinis nostri, & de Priore de *Magacela*, & de *Rollan* Ordinis Alcantarensis.

Nec de hac sententia licet amplius dubitare: nam cum Patres Carthusiani supplicarent S. Congregationi Eminientissimorum Cardinalium negotiis Episcoporum, & Regul. Præpositorum, pro revocatione cujusdam Ordinis ab eadem S. Congregatione emanati, & directi Priori Monasterii S. Stephani de Buscho, ne auderet Dimissorias concedere ad Ordines subditis secularibus ejusdem Monasterii, attento, quod decisionibus, & sententiis Rotalibus fuerat jam resolutum, dictum Monasterium habere proprium territorium, & in suos subditos exercere omnimodam jurisdictionem. Eadem igitur Sanct. Congregatio, Eminentissimo Gypcio referente, censuit revocandam, & tollendam esse, prout præsentis decreti virtute revocat, & tollit suspensionem, per quam prædicto Priori Carthusiensis Monasterii S. Stephani de Buscho ab eadem S. Congregatione prohibitum fuit *sub die 21. Februarii 1631.* concedere litteras Dimissoriales ad Ordines subditis propriis Secularibus, Romæ *die 18. Junii 1632.* Hanc declarationem refert idem Barbof. loco citato ubi n. 61. refert aliam declarationem ejusdem Sac. Congregationis transmissam

Episcopo Nicaestrensi. 24. *Januarii 1595.* & aliam ad Episcopum Caven. directam *sub die 5. Maij 1585.* quæ declarationes non obstant supra dictæ declarationi in favorem S. Stephani prædicti de Buscho.

6 Si dicas quod extat alia declaratio ejusdem S. congregationis ab eodem Augustino Barf. loco citato allata *sub die 22. Februarii 1635.* sub his verbis: sacra congregatio Concilii censuit licere Episcopis vicinioribus Ordines conferre subditis Secularibus Abbatum, & aliorum inferiorum etiam nullius Diocesis, sine literis Dimissorialibus eorundem Abbatum, & aliorum inferiorum, nisi primum intelligatur de congruentia, quæ expostulat, ut vicinior Episcopus Ordines non conferat illis, cujus vita, & mores sibi ignoti sunt, secundum vero de necessitate.

7 Quæ declaratio, non videtur contraria supra dictæ declarationi pro Priore S. Stephani de Buscho propter rationes à Barbof. supra deductas, & in dictis decisionibus Rotæ Romanæ allatas.

8 Ex quibus licet inferre ad Vicarios, & Priores formatos horum Ordinum, qui cum in suis territoriis, & Vicariis habeant, & exerceant omnimodam jurisdictionem quasi Episcopalem privativè ad Episcopos (de his enim loquimur) posse (nisi vigore alicujus concordie, & expresse prohibeatur) dare litteras Dimissorias, seu Reverendas Clericis sibi subditis. Dimissoriæ enim sunt de lege jurisdictionis respectu subditorum: nam licet ordinare sit Ordinis, & spectet ad legem Diocesanam, præbere tamen materiam, & subditos licentiarè, & examinare, & approbare est jurisdictionis, quam cum Episcopi in Clericos dictis Vicariis subditos non habeant, non poterunt, nec possunt illos licentiarè, examinare, aut approbare. Flores de Mena *variar. q. 24. n. 4.* Gracian. *discep. forens. cap.*

212. n. 49. ad § 6. quod si in aliquibus territoriis, seu Vicariis aliter observatur, & vicinior Episcopus, seu is, intra cujus fines Vicaria sita videtur, aliquas Episcopalis officii indigentias habeant: immo, & solent subditis Vicariorum Dimissorias concedere: id non jure proprio factum existimo, sed redimendæ vexationis causa illarum à Dominis Episcopis nolentibus Reverendas dictorum Vicariorum, seu Priorum formatorum admittere, quas si admisissent, nec Vicarii Reverendas præbentes, nec Episcopi ordinantes, nec Clerici ordinati ullam suspensionem, aut poenam aliam juris incurrerent, ut dicitur de Vicario S. Joannis Hierosolim. intra fines Archiepiscopatus Hispalensis, immo intra muros Civitatis Hispalensis existente, vel illas habent Episcopi ex permissu, & consensu Ordinum, ita ut vice, & autoritate Magistri illis fungantur; & quod Concilium Trident. sess. 23. in d. cap. 10. incipiente Abbatibus non loquitur de Prioribus horum Ordinum, nec eos comprehendit ex rationibus, & autoritatibus in hoc quaesito adductis, tenent in terminis Ledesma in summa tom. 1. de Sacrament. Ordinis cap. 8. post 2. conclus. Man. Rod. qq. reg. tom. 1. q. 36. art. 6. Joannes de la Cruz de Sacrament. Ordin. fol. 212 conclus. 4. sine Villalob. in summa tom. 1 tract. 11. diff. 9. n. 4. Hieron. Rod. in comp. qq. reg. resol. 1. n. 26. & resol. 106. n. 3. & 16. Doct. Ramirez in tract. de confirmat. Ordinis S. Jacobi cap. 21. n. 2. Dian. p. 2. tract. 2. de dub. Reg. resol. 95. Machad. lib. 4. summa tom. 2. p. 6. tract. 3. doc. 3. n. 4. ibi: Lo qual tiene en estos tiempos tan admitido la practica, y comun estelo, que es no dum in scirpo querere, querer reducirlo à disputa, y controversia, ni es razon en las cosas tan asentadas, y practicadas en la Iglesia con tolerancia, y ciencia del Pontifice, que la gobierna.

Tom. II.

Utrum ad Priores spectet suorum Religiosorum ordinandorum examen, vel ad Episcopum ordinantem; & quid de examine Clericorum Secularium dictis

Prioribus, & Vicariis subditorum.

SUMMARIUM.

Si Priores agrotentur, & sic minores Ordines non possint conferre suis subditis, possunt eos examinatos remittere cum suis litteris, quin obstat sess. 23. cap. 12. Concil. quia decisio Conciliaris loquitur de Prælati, qui Reverendas conferunt, & alias non habent facultatem conferendi Ordines illos contentos in prædictis litteris, ut contingit in Priore Hispalensi nostri Ordinis; non autem de illis, qui habent potestatem illos conferendi: at verò circa Ordines majores poterunt Episcopi Ordinantes examinare, si velint ex Concil. n. 1.

Possunt Episcopi notoriè dignis remittere examen, & possunt conformare suam conscientiam cum conscientia Prælatorum attestantium de idoneitate; sed si velint, possunt quoscumque Regulares examinare ex Concil. at verò Clerici Militares non sunt comprehensi in Concilio quoad hanc partem, quia militat alia ratio, quam in aliis Regularibus. n. 2.

Verum est certum ad Episcopum ordinantem spectare examen Ordinandorum quorumcumque, quidquid sit de rationibus allatis differentie. n. 3.

Clerici nostri Ordinis debent mitti examinati, & approbati ex cap. 188. reformat. ad recipiendos Ordines Sacros à Priore, & aliis officialibus; ad minores verò Ordines sufficit approbatio Prioris. n. 4.

Multi AA. ferunt minores scientia instructos Religiosos esse requiri ad Ordines, quàm Clericos Seculares, sed in nostris eadem, si non amplius debent esse instructi, qui creantur ad curam animarum. n. 5. & 6.

Ec

QUÆST.

QUÆSTIO. XV.

PRior, qui ex causa infirmitatis, vel alterius legitimæ occupationis suos Regulares ordinare non potest, ad eum spectabit illos examinare, ac examinatos Episcopis in minoribus ordinandos mittere: quia regulariter ad eum spectat examinare, ad quem spectat ordinare: nec obstat Concil. Trident. *sess. 23. de reformat. cap. 12.* statuens, quod Regulares non ordinentur sine diligenti Episcopi examine: est enim intelligendum de Regularibus, quorum Prælati (ut est Prior S. Jacobi Hispanens. Ordinis S. Jacobi) non habent potestatem Ordines conferendi, ita docet Navarr. *lib. 5. consil. tit. de privilegi. cons. 13. in antiquis aliàs 14. in novis n. 1.* Barbos. *de potest. Episcop. p. 2. allegat. 3. n. 7.* Joann. Baptista Tiber. *cap. 8. instruct. pro ordinand. q. 58. vers. petes 1. an. Regulares Tamb. de jure Abbat. tom. 2. disp. 2. q. 20. n. 1. & 2. & 3.* ubi quoad Sacros Ordines possunt Episcopi examinare, si vellent, Regulares, ab eis ordinari petentes, etiam si habeant litteras commendatitias suorum Prælatorum juxta Concilium Tridentinum *sess. 23. cap. 12. ibi: Regulares quoque, nec minori aetate, nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur.*

2 Tamen hujusmodi examen remittere possunt Episcopi notoriè dignis, ac iis de, quibus constat, aut prudenter præsumitur, esse sufficienter doctos, ut bene advertit post alios Barbos. *de potest. Episcop. p. 3. allegat. 72. n. 119.* Tamb. *ubi sup. dicens*, quod hoc de necessitate Episcopis non præcipitur, maxime cum notoriè idoneis, & *n. 5.* ait posse Episcopos absque ullo scrupulo conformare propriam conscientiam cum conscientia Prælatorum, ac testantium de idoneitate suorum subditorum in literis Dimissorialibus pro Ordinibus ab

ipsis Episcopis suscipiendis. Id quod etiam tenent Mirand. *in man. Prælat. tom. 1. q. 39. art. 4.* Villalob. *1. p. summ. diffc. 14. n. 5.* Hieron. Rod. *in compend. qq. regul. resol. 106. n. 10.* Dian. *p. 2. tract. 16. resol. 29. & p. 3. tract. 2. resol. 7. & p. 4. tract. 2. resol. 74.* Thom. Hurtad. *tom. 2. tract. 12. resol. 33. n. 1847.* In Religiosis autem Clericis horum Ordinum aliter considerandum, & tenendum est: nam cum Priores, quasi Episcopi, & Diocesani sint, ac in Tridentino Concilio, & omni jure, nomine Episcopi comprehendantur in his omnibus, quæ jurisdictionis Episcopalis sunt, Regulares sibi subditi, ab ipsis examinati, & approbati, ab Episcopo examinati, & approbati censentur juxta determinationem Concilii Tridentini *d. cap. 12. sess. 23. ibi: Nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur*; unde sicut in his verbis Concilii non comprehenduntur Regulares alicui Episcopo subditi, ita nec Regulares Clerici horum Ordinum, qui Episcopis, vel quasi Episcopis, hoc est Prioribus, qui Diocesani sunt, subduntur: quo fit, quod Religiosi Clerici examinati, & approbati à suis Prioribus, à suis Episcopis examinati, & approbati, censentur juxta dicta Concilii verba. Nec ratio Concilii præcipientis, quod Regulares examinentur ab Episcopis, hoc est, quia suarum Diocesum ovibus Pastores ordinantur, & ut ipsorum Episcoporum coadjutores sint, militat in Religiosis Clericis horum Ordinum, qui ita ordinantur, ut oves ipsorum met ordinum pascant, quæ in nihilo ad Curam Episcoporum spectant: quare idem dicendum videtur de Religiosis Clericis Conventus S. Jacobi Hispanens.

3 Verum est tamen quod licet in Concil. Tridentino *sess. 14. de reformat. cap. 3. & sess. 23. cap. etiam 3.* præcipiatur Episcopis, ut per semetipsos Ordines conferant, quod si egritudine fuerint impediti, Subditos suos non

non aliter, quam jam examinatos, & approbatos ad alium Episcopum ordinandos mittant: tamen sic examinatus, & à suo Episcopo approbatus, ad huc examinari potest ab Episcopo ordinante: imo tutius faciet Episcopus ordinans attente considerato concilii Tridentini jure *sess. 7. de reformat. cap. 11.* si eundem denuo examini subiciat, & ita ab utroque Episcopo deberi examinari ordinandum, tenet Piafec. *in praxi p. 1. cap. 1. n. 12.* Campanil. *in divers. juris Canon. rub. 9. cap. 8. n. 33.* Bonacin. *de Sacrament. Ordin. q. 8. punct. 4. n. 34.* Barbof. *de potest. Episcop. 2. p. allegat 7. n. 22.* & *in collect. Concil. Trident. sess. 7. cap. 11. n. 5.* sed hoc in Episcopo ordinante esse arbitrium tenet Bonac. *ubi sup.* Mol. *sess. in summ. Theolog. moral. tract. 2. cap. 2. n. 22.* & hoc ipsum dicendum est de Subditis tam Secularibus, quam Regularibus dictorum Priorum. Est enim in illis, sicut in Subditis Episcoporum arbitrium examen ab Episcopo ordinante.

4 Religiosus Clericus ordinandus prius approbari debet per Priorem, & alios Officiales Conventus juxta *cap. 188. in lib. reformat. Ordinis S. Jacobi*, ubi de Sacris ordinandis tantum agitur; quare ad minores Ordines solius Prioris sufficit approbatio; nec ille, qui notorie doctus est, aut sufficiens ad Ordinem, ad quæ promoveri desiderat, est necessario examinandus, ut post alios tenet Sanch. *tom. consil. 4. lib. 7. cap. 1. dub. 16. n. 8.* sed Concilium Tridentinum *sess. 23. cap. 3. de reformat.* decernit, Subditos Episcoporum, non aliter quam jam probatos & examinatos ad alium Episcopum ordinandos mitant: ex quo textu ait Bonacin. *tom. 3. disp. 3. q. 1. punct. 11. n. 25.* quod in concedendis Dimissoriis requiritur legitimum examen, & approbatio, sed tene ut *sup. n. 2.*

5 In Religiosis ordinandis non requiritur tanta scientia, quanta in

Clericis secularibus desideratur: sufficit enim quod Religiosus ordinandus, etiam quocumque Ordine Sacro benè legat, & canter, quamvis sit minus litteratus Silv. *V. Clericus 2. num. 1.* Man. Rod. *1. tom. qq. regul. q. 24. art. 7.* Henriq. *lib. 10. de Sacrament. Ordin. tom. 2. cap. 16. fine.* Portell. *in dub. reg. V. Ordines Sacri n. 6.* Villalob. *1. tom. summ. tract. 11. diff. 11. n. 5.* Hieron. Rod. *in comp. qq. reg. resol. 106. n. 24.* & *resol. 52. n. 22.* Dian. *tract. 2. de dub. reg. resol. 86.* Barbof. *de jure Eccles. lib. 1. cap. 33. n. 170.* Sanch. *tom. 1. cons. lib. 7. cap. 1. dub. 45. n. 16.* Tamb. *de jure Abbat. tom. 2. disp. 2. q. 21.* Pelliz. *tom. 2. tract. 8. cap. 2. n. 165.*

6 Verum est tamen, quod licet in Religiosis ordinandis non desideretur tanta scientia, quanta in Clericis secularibus exigitur, ut tradunt præcitati AA. ipsi tamen ea ducuntur ratione: quia Religiosi communiter ad curam animarum non ordinantur. Sentiant igitur, quod Religiosi Clerici horum Ordinum, qui regulariter ad Curam animarum ordinantur, non minorem scientiam, & litteraturam, quam seculares Clerici habere debent: sed adhuc id temperandum est cum in dictis Religiosis Clericis semper maneat spes de comparanda sibi scientia, & cognitione necessaria, ad suum mynisterium peragendum, eo quod in suis Coenobiis, & Collegiis litterarum studia vigent, suntque alii viri litterati, à quibus possunt edoceri.

Utrum Priores Militarium Ordinum possint dispensare cum Clericis tam Regularibus, quam Secularibus sibi Subditis super interstitiis quoad Ordines minores, & majores, & quæ causa in hujusmodi dispensatione requiratur.

SUMMARIUM.

In hac quæst. plures sunt AA. qui hic referuntur, stantes ad Episcopos pertine-

re, dispensare in interstitiis, & minime ad Superiores Regulares. n. 1.

Contrariam sententiam cuius defen-
dunt alii plures doctissimi viri. n. 2.

Abbates, qui minores Ordines con-
ferre possunt, possunt etiam dispensare
in interstitiis, quando eos mittunt subdi-
tos Regulares ad ipsos ordinandos. n. 3.

Miranda, & Barbosa non audent
hoc dubium resolvere, sed alii tenent,
tam Episcopo, quam Abbati competere.
nam. 4.

Priores vero Ordinum, qui habent
facultatem conferendi Ordines minores,
possunt dispensare in interstitiis Ordini-
nandorum, vel quando eos mittunt ad
ordinandos. n. 5.

Possunt etiam non solum dispensare
in interstitiis ad minores Ordines, sed
ad maiores, & non solum cum suis sub-
ditis Regularibus, sed etiam Seculari-
bus. n. 6.

Favet etiam quod Capitulum sede
vacante in casibus, in quibus potest expe-
dire litteras Dimissorias, potest etiam
dispensare in interstitiis; & idem con-
sequenter dicendum est de Suppriori, sede
vacante, in suis casibus. n. 7.

Exponitur cap. 124. reformat. in
quo assignatur tempus, intra quod pos-
sunt Religiosi ad Ordines Sacros promo-
veri in tribus Ordinibus S. Jacobi, Cala-
trava, & Alcantara. n. 8.

QUÆSTIO XVI.

Regulariter dispensatio
cum Regularibus ordi-
nandis in interstitiis spectat ad Epis-
copum ordinantem, non ad Religioso-
rum superiores resolvunt, decisum-
que referunt Hieron. à Sorbo verb.
Ordines sacri vers. quoad eundem
Man. Rod. qq. reg. tom. 3. q. 24. art. 3.
& in explicat. Bullæ Cruciatæ ad fin.
Jo ann. Bapt. confert. in collect. privileg.
fol. 136. Menoch. de arbitr. cas. 564.
Petrus Ledesma. in summ. l. p. de Sacra-
ment. ubi de Sacrament. Ordina. cap. 8.
Prosper. de bugust. in addit. ad Quarant.

verb. Ordo prope finem Henric. in sum.
lib. 10. cap. 24. §. 4. in comment. lit. L.
Aloys Ricc. in prax. fori Eccles. decis.
561. in 1. edit. aliàs resol. 483. n. 5.
in 2. edit. Homobon. exam. Eccles.
tract. 2. cap. 2. q. 15. sine Ugolin. de
officio Episcop. cap. 20. §. 1. n. 2. & cap.
26. §. 27. n. 3. Bonac. de Sacrament.
disp. 8. q. unica punct. 5. n. 34. & de
suspens. in part. discep. 3. q. 1. punct. 4.
§. 2. Mirand. d. q. 38. art. 7. conclus. 1.
Portell. in dub. regul. verb. Ordines sacri
n. 5. Villalob. in summ. p. 1. tract. 11.
diffic. 12. n. 4. cum seqq. Hieron. Rodr.
in comp. qq. Reg. resol. 106. n. 20. Molf.
in summ. Theolog. mor. tract. 2. cap. 1.
n. 56. Barbof. de potest. Episcop. p. 2.
alleg. 18. n. 10. & de jure Eccles. lib. 1.
cap. 43. n. 244. & in collect. Concil.
Trident. sess. 23. cap. 14. n. 9. Flores de
Mena q. 24. n. 5. Gracian. discep. fo-
renf. tom. 2. cap. 212. n. 43. & refert
Molf. ubi decisum esse ait debere
Episcopos se conformare cum supli-
catione superiorum Regularium: quia
ad ipsos superiores spectat providere,
& judicare circa utilitatem, & neces-
sitatem Ecclesiarum suarum.

2 Sed non desinunt viri doctif-
simi, qui mordicus contrariam sen-
tentiam defendunt: hi sunt Suarez
tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 12.
n. 21. usque ad 23. ubi declarationem
Cardinalium, de qua n. precedent. ex-
plicat, & concludit dicens quamvis
ipsi modestiæ causa recte faciant, non
tam utendo verb. dispensandi quam
rogandi Episcopos in litteris Dimisso-
riis, quas conferunt, ut admittant
suos subditos ad Ordines, non servatis
interstitiis: quia sufficiens necessitas,
seu utilitas intercedat. Sed Thom.
Sanch. tom. 2. consil. lib. 7. cap. 1. dub.
54. n. 8. absque ullo moderamine
fortissimis fundamentis defendit hanc
sententiam, & de ejus observantia in
praxi testatur: communiter enim (ait
ille) in Dimissoriis ad Ordines, quas
concedunt suis subditis Regularibus,
dispensant in interstitiis, & ex quadam

Bulla Gregor. XIII. concessa Societati Jesu, qua communicat aliæ Religiones, tenent eandem sententiam Villalob. *in summ. tom. 1. tract. 2. diffc. 22. n. 8.* Joann. de la Cruz, & alii apud Dian. *resol. mor. p. 2. tract. 11. de dub. reg. resol. 32. & tom. 9. tract. 8. resol. 28.* Hieron. Rod. *in comp. qq. reg. resol. 106. n. 20.*

3 Abbates etiam, qui subditis suis Regularibus minores Ordines conferre possunt, posse in interstitiis dispensare, quando ab ipsis initiantur, resolvunt Man. Rod. *tom. 2. qq. reg. q. 24. art. 3.* Mirand. *in Man. Prælat. tom. 1. q. 38. art. 7. conclus. 3.* Villalob. *ubi sup. diffc. 12. n. 4.* Hieron. Rodr. *in compend. qq. regul. resol. 1. n. 21.* Barbof. *de offic. & potest. Episcop. p. 2. allegat. 3. n. 7. & allegat. 18. in fine* Sanch. *tom. 2. cons. lib. 7. cap. 1. dub. 54 n. 7.* Tambur. qui alios allegat *de jure Abbat. tom. 2. disp. 2. q. 22.*

4 Sed querit Miranda ubi supra, quid juris sit? quando Abbates suos subditos cum Dimissoriis remittunt, ut ab Episcopis ordinentur, cui competat interstitiorum quo ad dictos Ordines minores dispensatio? utrum ipsi Abbati? an vero Episcopo ordinanti? & quæstionem indecissam relinquit, nec decidit Barbof. *d. alleg. 18. n. fin.* eam tamen resolvunt alii dicentes, ad Abbates pertinere dictam dispensationem, sicut ad Episcopum, qui Dimissorias suo subdito concedit, ut ab alio ordinetur. Hi sunt Villalob. *ubi sup. n. 4.* Hieron. Rod. *d. resol. 1. n. 22.* Tamb. qui alios allegat *ubi sup. q. 23.* ubi quod non erit necessarium, ut Abbates in litteris Dimissorialibus mentionem faciant de tali dispensatione interstitiorum. Ducuntur: quia ad quem spectat ordinatio, ad illum spectat dispensatio super interstitiis.

5 Nunc ad quæsitum de Prioribus horum Ordinum deveniendo. Dico primo: dictos Priores cum sibi subditis, sive Regularibus, sive Secularibus posse dispensare super inter-

stitiis minorum Ordinum, quos ipsi conferunt, vel cum suis Dimissoriis subditos ad alium Episcopum ordinandos remittunt juxta dicta *sup. n. 8. q. 14.* Et quamvis Hieron. Rod. *ubi sup. n. 23.* dicat cum Barbof. id non posse Abbatem facere cum Secularibus sibi subditis, & in quos etiam ordinariam habet jurisdictionem, loquitur de Abbatibus, qui suis subditis secularibus minores Ordines conferre non possunt, quos conferre posse dictos Priores diximus in *q. 11.* & magis comprobabitur ex dicendis *num. sequenti.*

6 Secundo dico: dictos Priores mitentes suos subditos sive Regulares, sive Seculares (id quod de Vicariis quo ad sibi subditos Seculares intelligimus) cum litteris Dimissorialibus majorum Ordinum, ut à quocunque Episcopo ordinentur, posse super interstitiis dispensare: tum per ea quæ diximus supra, juxta quam probabilissimam sententiam dicendum est idem de Prioribus Conventualibus horum Ordinum, qui insigniis Pontificalibus non utuntur: tum etiam, quia ut fufius in *q. 13. & 14.* probavimus, ad dictos Priores, tanquam ad Episcopos spectat suis subditis tam Regularibus, quam Secularibus Dimissorias, etiam ad majores Ordines suscipiendos, concedere: & eadem ratione dicendum est ad eos spectare interstitiorum dispensationem. Tum denique, quia ut per sæpè diximus, dicti Priores respectu suorum subditorum, tam Regularium, quam Secularium sunt quasi Episcopi propriam Diocesim cum omnimoda jurisdictione privativa ad Episcopos habentes, & nomine Episcopi in decretis Concil. Tridentini, & omni jure quoad jurisdictionalia veniunt. Unde sicut ad Episcopos mitentes suos subditos, cum litteris Dimissorialibus, ut ab alio Episcopo ordinentur, spectat interstitiorum dispensatio, ut post alios tenet Thom. Sanch. *tom. 2. consil.*

lib. 7. cap. 1. dub. 44. n. 1. Barbof. de offic. & potest. Episcop. allegat. 18. n. 9. & in collect. in varia loca Concil. Trident. sess. 23. cap. 13. n. 7. sic ad dictos Priores, qui, ut diximus, nomine Episcopi veniunt in decretis Concil. Trident. sess. 23. de reformat. cap. 12. ibi: *Minores Ordines per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo expedire magis videretur, conferantur.* Et ibi: *nisi necessitas, aut utilitas iudicio Episcopi aliud exposcat,* & cap. 13. ibi: *ad ulteriorem gradum,* &c. Itaque nomine Episcopi in his decretis ampliandum esse, & intelligendum de Prælatiis habentibus jurisdictionem quasi Episcopalem sufficientem ad dandas Dimissorias literas, substant Suarez tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. n. 23. Thom. Sanch. tom. 2. conf. lib. 7. cap. 1. dub. 44. n. 7. ibi 2. conclus. Abbates habentes jurisdictionem quasi Episcopalem possunt dispensare cum suis subditis in interstitiis, probatur ex dictis sup. dub. 21. ubi de his, & aliis Prælatiis habentibus jurisdictionem quasi Episcopalem late probavimus, posse omnia, quæ possunt Episcopi potestate jurisdictionis, ad quem spectat hæc potestas, immo, & posse dare Reverendas: licet hoc videatur prohibitum in Trident. eadem sess. 23. cap. 10. quanto magis poterunt hanc dispositionem indulgere, quod nullibi videtur prohibitum; & sic practicatur, & ego vidi Reverendas Abbatis de Sabagun, in quibus cum quodam Seculari, sibi subdito dispensabat in interstitiis. Ita ille: & ego ipse quam plures Reverendas vidi ab Ilmo. nostro Priore S. Marci Legionensi. suis subditis etiam Secularibus pro sacris ordinibus concessas, cum interstitiorum dispensatione, ac communiter ab Episcopis admissas.

7. Et favet: quia etiam Capitulum Sede vacante facultatem habet dispensandi interstitia: ita Quarant. in summ. bullar. V. Capitulum vers. quæro decimo Aloyf. Riccius in prax. for. Ec-

cles. decis. 713. & 561. prima addit. alius 606. & 483. n. 6. in 2. edit. Bonacin. de Sacram. disp. 8. q. 1. punct. 4. §. 2. n. 5. Sanch. ubi sup. n. 6. & de Vicario Capituli Sede vacante decisum referunt Armendar. in addit. ad compil. legum Navarra lib. 1. tit. 18. l. 7. de Episcop. n. 57. Marta de jurisdict. p. 2. cap. 9. n. 13. Barbof. de potest. episcop. 2. p. allegat. 18. n. 6. & in collect. DD. in varia loca Concil. Trident. sess. 23. cap. 13. n. 8. Unde non est cur ejusmodi facultas dictis Prioribus denegetur: imò & Supprieores Sede vacante id ipsum possunt, quando Reverendas suis Subditis concedunt juxta ea, quæ de Supprieore suo proprio loco diximus.

8. In lib. Reformat. Ordinis S. Jacobi quoad Conventus cap. 124. statum est, nullum Religiosum dicti Ordinis ad Subdiaconatum posse promoveri, nisi duo anni post habitus receptionem sint transacti, & ad Diaconatum anni tres, ad Præbyteratum verò quatuor, & Priori id transgredienti dimidii anni poenitentia imponitur. In Ordine Calatravæ duo anni post susceptionem habitus ad Subdiaconatum, ante Diaconatum quatuor, & ante Presbyteratum sex deposcuntur. In Ordine Alcantaræ restrictionem temporis ad id non invenio. Quod tamē temperandum existimo, quando Conventus penuriam Ministrorum altaris pateretur: non enim credendum est dictum Capitulum prohibere, quod prospicit utilitati Conventus, ejusque ministerio necessarium, argument. l. Pater Filium ff. de legat. 3. l. 1. ff. de fundo dotali. Tum quia statuta poenalia, ut sunt hujusmodi, non obligant transgressores nisi ad poenam; nec unquam ob id vidimus in visitationibus Priores onerari, & si pluries ea statuta transgressa fuerint. Deinde quia quælibet dispositio semper intelligitur, excepta justa causa superveniens, quæ suaderi oportuit facit 11. q. 3. cap. Excellentissimus & per Innocent. in ep. cum nuper de renunt. &

in cap. inquisitioni de sentent. excomm. Gloss. in l. quod Servus ff. de condit. ob causam Franc. cap. ubi periculum de elect. in 6. v. 18.

Utrum litteræ Dimissoriae spirant per mortem, vel cessationem ab officio concedentis illas.

SUMMARIUM.

Litteræ Dimissoriae possunt expediri in aliena Diocesi, quia est actus voluntariae jurisdictionis. n. 1.

Non spirant, eo quod concedantur morte concedentis, quia est gratia, & gratia non spirant. n. 2.

QUÆSTIO XVII.

I Litteræ Dimissoriae concedi possunt in aliena Diocesi: concessio enim Dimissoriarum est actus voluntariae jurisdictionis, qui extra propriam Diocesim potest exerceri, sic docet Gracian. *discept. Forens. tom. 1. cap. 127. n. 6. & 7. Barbof. de potest. Episcopi p. 2. allegat. 5. n. 16. & in collect. DD. in varia loca Concil. Trident. sess. 6. cap. 5. n. 20.*

2 Semel autem litteræ Dimissoriae concessæ semper valent, nec morte, vel cessatione officii concedentis spirant, nisi per successores revocentur: ita Cardinal. Zabarel. communiter receptus in *Clement. final. post n. 9. q. 5. de elect. Navarr. in cap. placuit n. 34. & 163. de poenitent. distinct. 6. & conf. 5. tit. de rescript. in nova eddit. Rebus. in prax. de benef. tit. de form. Dimiss. n. 43. Henriq. in summ. lib. 10. cap. 22. §. fin. Homo Bon. in comment. resolut. tract. 2. cap. 1. q. 7. & alii, quos citant, & sequuntur D. August. Barbof. *de offic. & potest. Episcop. p. 2. allegat. 7. n. 23. & P. Joann. Baptist. Tiber. cap. 7. instruct. pro Ordin. q. 53.* horum ratio est: quia gratia, vel favor non cessat ob mortem concedentis, *per text. in cap. si cui nulla de pra-**

bend. in 6. & cap. si super gratiam de officio judic. deleg. eodem lib. 6. Tambur. de jure Abbat. tom. 2. disp. 2. q. 29. sed Barbof. ubi supra, cum cap. inquit revocari posse, iusta subsistente causa.

Utrum Priores possint minores Ordines suis Subditis Regularibus conferre in Dominicis, & aliis Festivis diebus, vel illos mittere, ut ad majores

Ordines extra tempora promoveantur.

SUMMARIUM.

Minores Ordines in sex anni temporibus possunt conferri, veluti quatuor temporibus anni, & ante Dominicam Passionis: & in Sabbatho Sancto, possunt etiam conferri in diebus festiis. num. 1.

Alii dicunt, quod dies festivi ad Ordines minores conferendos debent esse de precepto, alii verò quod sufficit, quod sit festum duplex. Sed Tamburin. consulit Episcopis, & Abbatibus prima sententiae adherere. n. 2.

Non posse Regulares virtute privilegiorum concessorum ante Concil. Trident. ordinari extra tempora Ordinibus Sacris, docent multi. Sed plures negant, talia privilegia fuisse revocata à Concilio, & tenent posse ordinari. An gaudeant Clerici Militares his privilegiis, remissivè. n. 3.

Una eademque die potest Prior conferre minores Ordines, & licet hoc sentiant, ubi fuerit consuetudo conferendi primam Tonsuram, simul cum Ordinibus, alii sentiunt, quod licet conferatur prima Tonsura, simul cum minoribus Ordinibus sine tali consuetudine, non idè manet suspensus, qui eos recepit. Et adducitur privilegia derogata esse Regularibus se initiandi pluribus Ordinibus in eadem die. n. 4.

Prima Tonsura quocumque die potest conferri: quia nullo jure statuta dies est ad ejus susceptionem; minores Ordines possunt etiam conferri à non jeuno, &

absque Missa, dummodò in mane fiat.
num. 5.

QUÆSTIO XVIII.

1 **O**rdines minores in sex anni temporibus, conferri posse, nimirum in quatuor temporibus, & in Sabbato ante Dominicam de Passione, & in Sabbato Sancto docet text. in cap. 3. de tempor. Ordin. quibus temporibus, tam minores, quam majores Ordines conferri possunt: minores autem etiam Dominicis, & aliis festivis diebus ab Episcopis conferri possunt, ut in cap. 5. & cap. 1. de tempor. Ordinand. Id quod etiam de Abbatibus affirmat Joann. Andr. allegans Hostiens. in cap. cum contingat. n. 8. de etat. & qualit. & Pannorm. d. cap. 3. n. 8.

2 Hi autem dies festivi debent esse de præcepto, ut ait Vival. in candelab. à part. 1. tit. de Sacrament. Ordin. n. 35. Man. Rod. Henriq. Homobona. Moneta, Barbof. apud ipsum Barbof. in collect. DD. in varia loca Concil. Trident. sess. 23. cap. 7. num. 9. & 10. Tambur. de jure Abbat. tom. 2. disp. 2. q. 13. n. 6. ubi quod alii tenent sufficere, quod dies illi sint duplices, & festi, in ordine ad officia Divina, & utramque sententiam probabiliter vocat, consulit tamen Episcopos, & Abbates in praxi primæ adhærere, ut pote securiori.

3 Non posse Regulares, virtute suorum privilegiorum à Summis Pontificibus ante Concil. Trident. concessorum, ordinari Ordinibus sacris extra tempora resolvunt Ludov. de Mirand. in Man. Pralat. tom. 1. q. 38. art. 4. Aloys Ricc. resol. 93. n. 6. p. 4. Barbof. de jure Eccles. lib. 1. cap. 33. n. 182. ubi falso imponit Hieron. Rod. Contrarium tamen, quod dicta privilegia non sunt per Trident. revocata, firmant Man. Rod. tom. 3. qq. Reg. q. 23. art. 5. Joann. de la Cruz de Stat. Relig. lib. 2. cap. 8. dub. 1. Portell. in dub. reg. verb.

Ordines sacri n. 4. Villalob. in summ. tom. 1. tract. 11. diff. 13. n. 6. Layman. in Theolog. Moral. lib. 1. tract. 10. cap. 8. n. 2. Hieron. Rod. in suo compend. qq. reg. resol. 106. n. 7. Dian. resol. mor. tract. 11. de dub. reg. resol. 31. qui resolvunt posse Regulares virtute dictorum privilegiorum ab Episcopis extra tempora à jure statuta ordinari; & hoc absque dubio per multa privilegia post Trident. Concil. Regularibus concessa, de quibus præfati AA. præter quos etiam hanc sententiam tenent Moneta de commut. ultim. volunt. cap. 10. n. 184. Homobon. de exam. Eccles. tract. 2. cap. 1. q. 13. Barbof. de potest. Episcop. 2. p. allegat. 17. n. 6. & in collect. DD. in varia loca Concil. sess. 23. cap. 7. n. 4. 6. & 7. Tamb. de jur. Abbat. tom. 2. disp. 2. q. 13. n. 8. Dian. latè id tractans tom. 9. tract. 8. Miscell. resol. 28. Sed an Religiosi Clerici Militares gaudeant his privilegiis saltem per communicationem? dixi p. 1. tract. 6. q. 7.

4 Minores Ordines potest Prior allicui, una, & eadem die, omnes conferre secundum gloss. cap. 3. verb. ad minores de tempor. ordinand. & in cap. 2. verb. minores de eo, qui furt. ordin. suscep. immo, si sit consuetudo, poterit primam Tonsuram simul cum minoribus Ordinibus conferre, ut notant Sylv. verb. Ordo 2. q. 7. Armill. eod. verb. n. 6. Reginal. in prax. lib. 30. tract. 1. n. 28. & alii, quos citat Bonac. de Sacrament. disp. 8. q. unic. punct. 5. n. 36. & post eum D. Barbof. de offic. & potest. Episcop. p. 2. allegat. 11. n. 15. quod si talis consuetudo non extaret, suscipiens uno, eodemque die omnes minores Ordines, vel cum eis primam Tonsuram, nullam incurreret irregularitatem: in nullo enim jure reperitur cum esse irregularem, ita Bonac. de censur. disp. 7. q. 3. punct. 5. n. 3. D. Barbof. d. allegat. 11. n. 19. & alii per eos adducti. Posse tamen eodem die minores Ordines, simul cum Subdiaconatu conferri, ubi talis vigeat consuetudo, affirmat Navarr. d. cap. 27. quia Concilium

talem consuetudinem non tollit, ut notat Hieron. Sorb. in annotat. ad compend. privileg. verb. Ordo. Sed notandum est pro Ordinibus sacris abrogata esse privilegia; ex quibus Monachi uno, & eodem die poterant pluribus sacris Ordinibus initiari juxta privilegium ab Eugenio VI. congregationi S. Benedicti in Hispania concessum, per quod indulserat.

5 Primam Tonsuram posse qualibet die conferri: quia canones de illa certum diem non exprimunt, & quia sic generali consuetudine observatur, tradunt Panormit. cap. 9. num. penult. de tempor. Ordinand. Angel. v. Ordo 4. §. 1. Silv. eodem verb. 2. q. 2. num. 2. Henriq. in summa lib. 10. cap. 12. §. 1. Barbof. de offic. & potest. Episc. p. 2. allegat. 11. n. 19. Tambur de jure Abbat. tom. 2. disp. 2. q. 13. num. 21. & possunt minores Ordines absque Missa etiam à non jejuniis conferri, dummodo conferantur in manè. Angel. dict. verb. ordo 4. n. 5. Armill. eodem verb. n. 9. D. August. Barbof. d. p. alleg. 14. n. 16. verum quocumque tempore Ordines conferantur, caracter imprimitur, quia tempus non est de substantia Ordinis cap. penult. de tempor. Ordinand. tamen quia transgressor est Canonis suscipiens Ordines extra tempus debitum, punitur: interdicatur enim ei exercitium Ordinis sui suscepti, cap. quidam extra eod. tit. & Ordinantes privantur potestate ordinandi cap. sanè eodem tit. d. cap. penult. in princip. Hostiensis ibidem n. 2. D. August. Barbof. d. allegat. 14. n. 15.

An Priores in suis Prioratibus, & Vicarii in suis Vicariis, in quibus omnimodam jurisdictionem exercent, possint

Indulgentias concedere, &

Missas minuere, &

quid de Magistro.

SUMMARIUM.

Hæc quæstio magni momenti est, ideo-

que ex asse tractatur; sunt due sententiae; negativa una, & affirmativa altera: fundatur in primis negativa, quæ nititur in cap. Accedentibus 12. de excess. Prelat. cui consonat cap. 15. de penitent. & remiss. & AA. plurimi inter quos D. Thom. n. 1.

Pro hac sententia additur etiam non fuisse Prioribus nostris, nec Alcantarensi concessam facultatē, nisi benedicendū solemniter populum, & indulgentias pro illa benedictione indulgere, ut sentit P. Mendo, ut notatur, & citatur in hoc num. 2.

Affirmativa sententia, quæ facit pro Prioribus Militaribus insignia Episcopalia portantibus, & territorium habentibus separatim, illustratur primo: quia concedere indulgentias non est Ordinis, sed jurisdictionis. n. 3.

Quod non sit Ordinis concedere indulgentias, sed jurisdictionis, patet: quia eas possunt concedere Episcopi confirmati, & non consecrati; deinde, quia hi Priores in sententia P. Mendo possunt amplius, quam Episcopi confirmati: ergo si hi possunt, quare non illi? n. 4.

Tertio fundatur, quod hæc jurisdictio concedendi Indulgentias, non est de jure divino, incommuniore sententia, Episcopis concessa, sed jure Canonico Ordinario: Ergo si Prioribus omnia licent, quæ Episcopis competunt ultra consecrationē, ut Pater Mendo probat, & eis debet licere concedere Indulgentias: quia non dependent à consecratione, sed à potestate. num. 5.

Quarto fundatur amplius, quod concessio Indulgentiarum est actus abscondendi, & judicialis, quæ quidem jurisdictione potiuntur in suis territoriis. num. 6.

Quinto ulterius probatur, quia prædicti Priores sunt, & appellantur Antistites, pro hisque preces effunduntur in Canone, ac Episcopis in suis Episcopatibus. ergo, &c. n. 7.

Adducitur alia firma ratio: nam effundere preces in Sacrificio Missæ id est statutum est ad satagendum bonum regi-

gimen Prælatorum, concedere Indulgentias est in beneficium animarum Subditorum: ergo si illud deberet fieri pro similibus Prælatiis, deficeret reciproca comparatio, quæ debet dari inter Prælatos, & subditos; deinde essent hi infeliciores omnibus Diocesaniis: quia perpetuo carerent hoc beneficio, ut latius docetur in hoc n.8.

Allegatur in favorem 6. & ultim. tex. in cap. 4. de poenit. & remiss. qui tantum loquitur de Ordinariis. n.9.

Allegatur ulterius consuetudo ex diversis actibus, qui hic referuntur, & constitut. 15. ex illis, quæ servantur in Provincia Legionensi, & arguitur à Prælatiis inferioribus ad hos Prælatos majores. n.10.

Deducitur conclusio, quod hi Priores habent potestatem concedendi 40. dies indulgentiarum pro iusta causa, & cum debita moderatione, & annum pro dedicatione Ecclesiæ. Et respondetur dicto cap. accedentibus 12. tuendo contra Barbof. sententiam Fr. Emmanuel. Rodrig. n.11.

Prosequitur vera intelligentia dict. cap. usurpando verba, quibus utitur, n.12.

Denique intelliguntur finalia verba prædicti cap. n.13.

Respondetur secundo argumento in contrarium allato nam.2. in hoc n.14.

Respondetur etiam tertio argumento deducto ex doctrina P. Mendo: nam totum fundamentum sue sententiæ præcipuum nititur in Bulla citata Clement. VII. sed ex verbis ejusdem A. respondetur. n.15.

Specificè respondetur præcitata Bulla Clementina, & præstatur ei vera intelligentia. n.16.

A paritate, & à ratione convincitur intelligentia taxativa, & limitata apposita à P. Mendo, & sic arguitur. in nullo jure invenitur concedi Episcopis facultatem concedendi indulgentias, nisi pro dedicatione, & anniversario Ecclesiæ; & tamen communis est sententia, ut possint 40. dies concedere pro quacumque

causa pia, & honesta: ergo similiter. n.17.

Alii etiam instantiæ, quæ fit de gubernatore sede vacante Ecclesiæ Cathedralis, cui non permittitur similes indulgentias concedere: quia respondetur constituendo differentiam inter unum, & alterum casum. n.18.

Nec doctrina Angelici D.D. Thom. in aliquo offit, quatenus inquit hanc facultatem solum Episcopis competere: quia hæc verba debent intelligi ad excludendos Vicarios generales, & capitulum, non autem ad excludendos alios æqualis jurisdictionis. n.19.

Potest deinde instari dicendo: si his Prioribus licebat à jure concedere indulgentias, ad quid Ordo Alcantarensis obtinuit privilegium Clementinum, de quo supra? Et respondetur huic instantiæ. n.20.

Deducitur ex dictis prædictos Priores posse indulgentias concedere, adhibitis circumstantiis prævisis, & nullo modo alii, qui jurisdictionem ordinariam exerceant, num.21.

QUÆSTIO XIX.

GRavis momenti est hæc quæstio; itaque examinanda succedit cordato judicio, ac exacta diligentia, ut ad resolutionem procedamus, qualis in hoc casu requiritur. Duplex sententia in eo vertitur: negativa una, affirmativa altera. Pro parte verò negativa est text. expressus in cap. accedentibus 12. de excess. Prælat. ubi habetur apud Honorium III., quædam quærela Episcopo- rum de diversis mundi partibus circa graves excessus quorundam Abbatum, qui suis finibus non contenti, manus ad ea, quæ sunt Episcopalis dignitatis, extendunt, de causis matrimonialibus cognoscendo, injungendo publicas poenitentias, concedendo etiam Indulgentiarum litteras, & similia præsumendo. Unde contingit interdum, quod vilescit, Epif.

, Episcopalis autoritas apud multos. Volentes igitur (ait Pontifex) in his, & Episcoporum dignitati, & Abbatum providere salutis, præsentis decreto firmiter prohibemus, ne quis Abbatum ad talia se præsumat extendere, si proprium voluerit periculum evitare, nisi forsam quispiam, eorum speciali concessione, vel alia legitima causa super hujusmodi valeat se tueri. Cui consonat *tex. in cp. nostro 15. de pœnit. & remiss.* quam sententiam tuentur Angelic. Præceptor D. Thom. in 4. dist. 20. artic. 4. quæst. 1. Archidiac. in cap. Romana de pœnit. & remiss. lib. 6. Joann. Andr. in cap. accedentibus n. 2. Butr. ibidem n. 4. Ancharran. ibidem n. 4. P. Bonacin. de Sacram. tom. 1. disput. 6. quæst. 1. punct. 5. n. 26. Lacroix tom. 2. disput. 6. part. 2. n. 1323. Paz Jordan. de re sacra lib. 5. tit. 16. n. 26. Bellarmin. de indulgent. lib. 1. cap. 11. vers. 3. questio D. Navarr. in tract. de indulgent. notab. 31. Erasmi à Cochier. de jurisd. ordinar. in exempt. part. 4. q. 58. n. 1. P. Dian. tom. 4. tract. 5. resolut. 41. n. 3. Francisc. Leo in thesaur. for. Eccles. p. 1. cap. 7. n. 19. P. Azor instit. moral. part. 2. lib. 2. cap. 55. q. 3. Sanctar. in tract. de jubil. cap. 3. dub. 2. litter. D. Tambur. de jur. Abbat. tom. 2. disp. 9. q. 1. & Barbof. 3. p. de potest. Episcop. allegat. 88. n. 17. & 19. qui plures alios referunt: idque procedere etiam, contraria consuetudine existente, quæ non valet, docet Fagnan. in d. cap. accedentibus n. 18. P. Suar. cum aliis apud Laiman. lib. 5. tract. 7. cap. 4. n. 4. apud quos ratio videri valet uniuscujusque sententiæ.

2 Pro eadem verò sententia negativa videtur stare sequens consideratio: quia licet in Ordine nostro Jacobæo concessum est Prioribus majoribus Uclensi, & Legionensi in Bullis Eugenii, & Nicolai IV. in Bullar. Ordin. fol. 384. anno 1434. Kalend. Maij, & fol. 388. anno 1453. Kalend. Junii, quod possint gestare insignia

Episcopalia intra, & extra sua territoria, & quod possint solemniter benedicere Populum, & concedere indulgentias, quando illum benedicunt, admodum Episcoporum. Quod quidem etiam concessum est Ordini Alcantarenfi in Bull. Clem. VII. 6. Kalend. Maii, quæ stat in Bullar. ejusdem Ordin. & citat P. Mendo de Ordin. disquisit. 7. q. 6. n. 73. qui non vidit Bullas relatas Eugenii, & Nicolai, & solum nixus Bulla Clem. ait n. 77. solum posse concedere indulgentias, cum Populum benedicant: & num. seq. negat posse alia causa concedere indulgentias: quia ad nihil aliud concessa eis fuerunt privilegia,

3 Affirmativa utique sententia valdè rationibus illustratur erga Priores Militares, qui habent territorium separatum, & insignia Episcopalia possunt portare, ut ex sequentibus apparebit. Primò, quia concedere indulgentias non est Ordinis, sed jurisdictionis, ut tenet Barbof. de potest. Episcop. allegat. 88. n. 8. pluribus citatis cum cap. 4. de pœnit. & remiss. at sic est, quod tales Priores sunt æquales in jurisdictione Episcopis, docet Mend. d. tract. de Ordin. disquisit. 7. q. 5. num. 62. ibi: Prior Monasterii de Ucles, ac Prior S. Marci Legionensis Ordinis D. Jacobi territoriis, & jurisdictione quasi Episcopali gaudent pro foro externo: iudicesque sunt ordinarii cum eo jurisdictionis usu, quo Episcopi in suis Diocessibus potiuntur. Et in quæst. 13. num. 150. inquit: Circa potestatem Priorum Militarium, qui in suis territoriis jurisdictione quasi Episcopali funguntur, possunt alia dubia excitari, quæ sequentibus assertis, elucidantur, & facillè diluuntur ex principio prædicto, quod prædicti Priores æquiparantur Episcopis in his, quæ ratione potestatis Ordinis, & consecrationis non sint personaliter ipsorum Episcoporum propria. Unde posito, quod aliquid Episcopis competat, sequitur, & Prioribus com-

, competere : Ergo concessa facultate Episcopis concedendi 40. dies indulgentiæ, aut in dedicatione Ecclesiæ per annum, debet intelligi concessa Prioribus.

4. Secundò, quia non solum possunt uti tali facultate Episcopi consecrati, sed etiam confirmati, ut tenet Barbof. ubi sup. n. 7. ubi ex gloss. communiter recepta in cap. transmissa de elect. & ex doctrina D. Thom. in 4. dist. 20. quest. 1. art. 4. quest. 2. & alis pluribus ait : Ob id Episcopus etiam non ordinarius, aut non consecratus eas potest conferre (id est 40. dies indulgentiæ) dummodò sit electus, & confirmatus, quia actus jurisdictionis est d. cap. 4. de pœnit. & remiss. Idem tenet in collect. ad cap. 14. eodem n. 8. citando P. Suar. Reginald. & Bonacin. at qui Prioribus concessum est, quod Episcopis dumtaxat confirmatis concessum non est, ut videre est apud P. Mend. d. disquisit. 7. q. 13. per tot. ubi inquit : Quod tales Priores possunt imponere censuras usque ad cessationem à divinis, synodos congregare, diffensare in impedimentis oculis matrimonii, in casibus in quibus est permissum Episcopis cōsecratis, possunt approbare miracula, commutare ultimas voluntates pias, habere familiam armatam, deponere Clericos ob crimina, cognoscere de causis matrimonialibus, Prædicatores, & Confessores approbare ; & denique, facere omne id, quod ad Episcopum pertinet ultra consecrationem : Ergo probato quod hæc facultas non est Ordinis, sed jurisdictionis, permitenda est Prioribus, ut permessa est Episcopis.

5. Tertio : quia supposita disputatione, quæ vertitur inter AA. si hæc facultas indulgentiarum est jure divino concessa Episcopis, aut delegata à Summo Pontifice, tanquam dispensatore universali thesauri Ecclesiæ, quam controversiam tangit Fr. Emman. Rod. tom. 2. quest. regul. quest.

87. art. 4. ubi refert à jure divino provenire ex doctrina Medinæ contra Cordov. Sed contraria sententia est magis communiter recepta ex rationibus, quas tradit Barbof. d. alleg. 88. n. 8. & in collect. ad jus canonice lib. 5. tit. 38. cap. 14. n. 7. ibi : Hæc autem facultas sic restricta concedendi indulgentias, conceditur Episcopis à Sede Apostolica circa suos subditos, & ita ex commissione Papæ, ac jure communi canonico, & ordinario, non vero divino ; licet enim dignitas Episcopalis quoad potestatem Ordinis sit de jure divino, & ex Christi institutione, & quoad pastorale munus, quod jurisdictionem requirit, sit ex Christi mandato in communi loquendo : in particulari tamen quoad talem, & talem potestatem est ex Ecclesiæ ordinatione. Quam obrem, eo quod Episcopis competat hæc facultas jure canonico, & Ordinario, consequens est, quod etiam competat Prioribus : quia illis permissum est totum, quod etiam Episcopis permissum est ratione jurisdictionis, tradit P. Mendo d. disquisit. 7. quest. 12. n. 147. ubi inquit : Quippè prædictis Prioribus Militaribus ex jure communi licent omnia, quæ Episcopis ; eademque, quæ illi, jurisdictione, & potestate funguntur, nisi in his, quæ Ordinem Episcopalem exigunt.

6. Quartò, quia concessio Indulgentiarum est actus absolvendi, & judicialis, ita D. Thom. in 4. dist. 20. quest. 3. artic. 3. Gambar. de offic. de leg. de latere, rubric. 8. tit. quod possit Legatus circa indulgentias n. 1. P. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 3. cap. 54. quest. 2. Ugolin. de potest. Episcop. cap. 41. in princ. Aloysi. Ricc. in prax. aurea resolut. 306. n. 4. & resolut. 222. n. 1. Boecius. Epo. de jur. indulgent. n. 145. Ubi dubitat, quomodo possit componi, quod sit de jurisdictione externa, & quod pertineat ad forum internum conscientiæ ; & rationem præstat n. 186. quia quoad potestatem dandi Indulgentias requi-

ritare externa jurisdictio : cum nemo possit hunc Ecclesiæ Thesaurum dispensare, seu erogare, nisi qui eidem Ecclesiæ per externam jurisditionem præest, verum quoad fructum percipiendum Indulgentiarum, is in percipientibus non est alius, quam ut in locum satisfactionis poenitentialis succedat, & n. 187. prosequitur : sed sic est, quod Priores præstant Ecclesiis per externam jurisditionem, tenet Barbof. *de jure Ecclesiast. lib. 1. cap. 17. per text. in cap. quia propter de elect.* & cum Lupo Miranda, Azor. & Suar. tenet Mend. *d. disquisit. 7. quest. 4. n. 49. Et num. anteceden.* dixit loquendo de illis Prioribus, quod fruuntur jurisditione in utroque foro: tum respectu Fratrum Clericorum sibi Subditorum: tum respectu Ecclesiarum, & territorii existentis sub eorum potestate; quod nuncupatur nullius Diocesis: quia immediatè non subest alii Episcopo, aut Archiepiscopo, nisi Priori, adeoque non Diocesis propriè dicta, & ut inquit Machado *tom. 2. de perfecto Confessor. lib. 4. part. 6. tract. 3. document. 2. citatus à Mend. quest. 12. n. 137.* ubi æquiparat prædictos Priores Abbatibus exemptis, qui habent jurisditionem Episcopalem, & ait : *Abbates ejusmodi sunt propriè Prælati suarum Ecclesiarum, & Subditorum, indeque Ecclesiæ, eis deficientibus, dicuntur suis sponsis viduatæ, & pro utroque foro eadem, qua Episcopi, potestate funguntur, præter ea, quæ Ordinis Episcopalis sunt privativè propria : ergo, &c.*

7 Quintò : Quia Priores horum Ordinum appellantur Antistites in suis territoriis, admodum quo Abbates omnimodè exempti dicuntur etiam Antistites; itaque in Sacro Canone Missæ, & in communi collecta debent præces interponi pro illis, cum hac voce *Antistites*, ut defendunt Quintana Duenas *tom. 2. singular. 6.* & P. Mend. *ubi suprà quest. 11. à n. 133. §. 2. per tot. & Caram. in com. Tom. II.*

ment. Regul. S. Benedicti, & S. Basilii Magni, Benedictus Aufenus in disquisit. monast. lib. 3. tract. 5. disquisit. 2. n. 3. ergò si convenit illis hæc vox, quæ propriè convenit Episcopis, Archiepiscopis, & Patriarchis, & Ecclesia vult, ut fiant preces pro Prælati hujus caractèris, & ratio efficax est, quam præstat P. Mendo *loco citato n. 134.* cujus verba melius se expedient, quam ego proferam: ibi : *Cum autè in eis territoriis non sunt alii Prælati, quam Abbates, seu Priores, præfati, sanè intentio Ecclesiæ videtur esse, ut pro illis in Missa preces fundantur, aliàs si ea deprecatio omittitur (siquidem ut diximus, non est ratio cur Episcopus extraneus, qui non regit illos Populos, nominetur), frangantur, tum ipsi Prælati, tum Subditi beneficiis à Deo, per preces in Sacrificio Missæ appositæ obtinendis, fierent quæ pejoris conditionis, quam ceteri alii Subditi Episcoporum. Cum tamen nihil causæ sit poenæ illos cur exortes reddantur harum Ecclesiæ precum. Quis enim inficietur Deum à precibus in Missis quotidianis, & frequentibus fufis moveri, ac allici, ut Prælatos dirigat, & specialiter assistat ad regendum, salubriter gregem ipsis commissum, & hinc Subditos ipsos magnam capere utilitatem? Quid ergo commiserunt Subditi nullius Diocesis, ut his bonis priventur, & Ecclesia eos, sub illis precibus non includat? Et enim in ipsos redundat Prælatorum zelus, consilium, & opportuna gubernatio? Ergò ob eandem rationem debet dici, quod possunt concedere Indulgentias, quas concedere Episcopis permissum est.*

8 Hæc sequela adeo clara est, quod non indiget alia probatione, quam parificare unum, & alterum casum. Preces in Missa fiunt pro Prælati, ad satagendum suum bonum regimen, & gubernium. Indulgentiæ conceduntur in beneficium animarum

Subditorum, & ad excitandam devotionem ad majorem cultum alicujus imaginis, exercitium charitatis, vel alicujus heroicæ virtutis, sic ob alias similes causas. Uno, & altero fraudarentur Subditi horum territoriorum, si non concederetur unum, & aliud beneficium: ergo si in sententia P. Mend. non possunt non fieri preces pro Prælatis nullius Diœcesis in Missa, incredibile quoque est, reciprocè indulgeri, ut eorum Subditi careant beneficio Indulgentiarum à suis Prælatis concessarum in perpetuum. Patet consequens: nam si non concederetur his Prælatis facultas illas concedendi, semper essent destituti Populi, & Subditi hoc beneficio: quia nulli Episcopo extraneo etiam viciniore est concessa talis facultas respectu territorii nullius Diœcesis: ergo carerent illo in perpetuum, & tunc possent exclamare, ut inquit Mendo: *Quid ergo commiserunt Subditi nullius Diœcesis, ut his bonis priventur, & Ecclesia sub illis precibus non includat?* Ergo concessa Episcopis facultate indulgendi, concessa etiam debet intelligi Prioribus, ut vitetur inconveniens præfixum.

9. Sexto, & ultimò: quia similes Priores non habent juris prohibitionem expressam, qua eis denegetur talis facultas: immò habent in sui favorem *tex. in cap. 4. de pœnit. & remis.* ubi non nominantur expressè Episcopi, sed solum Judices ordinarii. Hæc sunt verba ipsius. Quod autem consuluisti, utrum remissiones, quæ fiunt, in dedicationibus Ecclesiarum, aut conferentibus ad ædificationem, pontium aliis prossint, quam his, qui remittentibus subsunt, hoc volumus tuam fraternitatem tenere, quod cum à non suo Judice ligari, nullus valeat, vel absolvi, remissiones prædictas prodesse illis tantum, modo arbitramur, quibus, ut pro sint, proprii Judices specialiter indulferunt.

10. Habent etiam in sui favorem

consuetudinem legitimè præscriptam: nam, ut mihi attestatur quidam vir probus, & doctus, in Uclensi Prioratu, & in ejus Coenobio inveniuntur concessæ aliquæ indulgentiæ ab eisdem Prioribus, & in constitutionibus Sinodalibus, quæ observantur in Provincia Legionensî Estrematuræ, quæ ordinatæ fuerunt anno 1544. & Typis fuerunt mandatæ in hac Civitate Salmantina anno 1545. de mandato D. D. Garciae de Herrera, tunc Prioris D. Marci Legionensis, & publicatæ fuerunt in Villa de la Puebla del Prior, ejusdem Provinciæ in constitutione 15. ita se habent: *Y porque los Fieles Christianos se muevan con mas devocion à ir à la dicha solemnidad de la Salva, y Doctrina Christiana, concedemos à todos, y qualesquiera personas, que presentes se hallaren hasta todo scr fenecido 40. dias de perdon, &c.* Et in anno 1710. D. D. Franciscus Fernandez Cordoves, cum esset tunc Prior illius regalis domus, concessit easdem indulgentias in Oppido de Fuente de Cantos, illis, qui assisterent Hospitali illius loci, & canerent Rosarium Virginis Mariæ. Et nunc testor me vidisse edictum generale, seu Chartam Pastoralem, quam jussit promulgari D. D. Ildephonsus Sebastianus à Barrera nunc gloriosus Prior, qui præcitas indulgentias concedit omnibus, qui actus charitatis exercuerint, vel alios Ecclesiæ utiliores, & ad disciplinam Ecclesiasticam pertinentes; & tam potens est in hac re consuetudo, quod dat potestatem etiam Prælatis inferioribus, tenent P. Henricus in *summ. lib. 7. de indulgent. cap. 31. §. 4.* Torreblanca in *præct. jurisperitor. lib. 14. cap. 13. n. 42.* Bonacin. de *Sacram. disp. 6. quæst. 1. punct. 3. n. 23.* cum aliis, quos citat Barbof. d. *allegat. 88. n. 18.* cum tribus sequentibus: ergo si hoc accidit in Prælatis inferioribus, quid dicendum erit de his Prioribus, qui juxta Mend. d. *disquisit. 7. q. 13. num. 150.* non sunt inferiores Episcopis? suppo-

sita consuetudine etiam posse concedere indulgentias fatendum est.

11 Ex quibus fundamentis deduco conclusionem : quod prædicti Priores possunt concedere 40. dies indulgentiarum pro unaquaque causa, quæ permixta est Episcopis, & annum in dedicatione Ecclesiæ, utendo hac facultate cum debita moderatione, quam consulit *cap. 14. de pœnit. & remiss.* & Concil. Trident. *sess. 25. de Indulgent.* quin illis obstat *cap. 12. de excess.* *Prelat.* citatum pro contraria sententia; nam præterquamquod illud intelligit Fr. Einman. Rodrig. *tom. 2. quæst. regular. quæst. 87. artic. 1. de Abbatibus*, qui exeant intra limites Diocesis, ibi: Nec obstat Decretalis, in contrarium adducta: ibi enim, reprehenduntur Abbates dantes Indulgentias, non quidem exempti, Regulares, sed Abbates subditi Episcopis cognoscentes de causis matrimonialibus, & beneficiariis, et, si erant Abbates exempti (*quod ego non admitto*) erant quidem Præfetti locales non habentes jurisdictionem Episcopalem. Et quamvis Barbosa in *collectan. ad dict. cap. accedentibus* 12. reprobatur hanc intelligentiam: quia nimis restringit Rodriguez verba prædicti *cap. Ipso non obstanti*, puto eam accommodatissimam menti, & litteræ *d. cap.* nam quærele, quæ expositæ fuerunt Summo Pontifici adversus Abbates, non solum fuit erga concessionem Indulgentiarum, sed quod cognoscebant de causis matrimonialibus, & beneficiis: cognitionem utique harum causarum semper habuerunt Abbates exempti cum omnimoda exemptione, & consequenter Priores, de quibus loquimur, tenet P. Mendo *d. disquisit. 7. quæst. 13. n. 160. & seq. & disquisit. 11. quæst. 7. n. 121.* ergo non potest intelligi hoc caput de hoc casu. Deinde dicitur in illo: *Qui suis finibus non contenti, manus ad ea, quæ sunt Episcopalis dignitatis extendunt.* Qui habent territo-

ria separata, licet Indulgentias concedant, & cognoscant de causis matrimonialibus, non potest dici, quod finibus suis non sunt contenti: quia utuntur jure sibi concessio; nec quod usurpent auctoritatem Episcopis: quia quæ exercent in proprio territorio, agunt: ergo non potest intelligi prædictum *Caput* de Abbatibus exemptis cum omnimoda jurisdictione, & consequenter de his Prioribus.

12 Denique magis firmo allatam intelligentiam in aliis clausulis prædicti *cap.* quæ dicunt: *Unde contingit interdum, quod vilescit Episcopalis auctoritas apud multos.* Quæ quidem clausulæ denotant evidenter, quod Abbates, de quibus loquuntur, sunt de exemptis cum exemptione respectiva, sed non de exemptis cum exemptione absoluta; quibus equiparantur communiter hi Priores ab AA. Et hoc ultra probatur: nam in eo, quod hi exempti habent æqualem jurisdictionem Episcopis, non ideo vilescit eorum auctoritas: quia jurisdictionem, quam habent, exercent in suis territoriis; itaque illis indulta fuerunt diversa privilegia à Sede Apostolica, & jus Canonicum illis concedit jam in æqualitate, & univocatione vestium Pontificaliū, cum facultate utendi illis extra suum territorium juxta Bullas jam citatas Eugenii, & Nicolai IV. Ac denique jam illis permittendo eam universam jurisdictionem, quam habent Episcopi in suis Diocesisibus, ut supra diximus, & est videndus P. Mendo *d. disquisit. 7. per tot.* Si hoc cederet in vilipendium Episcoporum, constans, est quod non concederetur: ergo *cap. citatum* non loquitur de absolute exemptis, sed tantum de exemptis respectivè. Nam quomodo vero simile est, ut quos Sedes Apostolica honorat cum æquis infulis, & jurisdictione, illos judicaret tanquam oprobrium & dedecus Dignitatis Episcopalis?

13 Nec obstant postrema verba

ba prædicti cap. *Nisi forsam quisquam eorum speciali concessione, vel alia legitima causa super hujusmodi valeat se tueri*: nam ex illis potius infertur loqui de Abbatibus inferioribus, qui intra limites Dioecesis degebant, licet aliàs erant exempti ratione loci, & personæ: nam, qui sunt nullius, non indigent speciali concessione, nec alia legitima causa, quam suæ exemptionis omnimodæ, ut semel concessis illis gratis Episcopis, concessæ etiam illis judicentur à jure. Quod clarius fiet exemplo causarum matrimonialium, & beneficialium, quo utitur in citato cap. Siquidem his causis Episcopis concessis, ut Ordinariis privativè sui territorii, intelligunt communiter AA. quod privativè etiam pertinent ad eos, qui habent territorium separatum cap. *causæ omnes* 20. sess. 24 de reformat. ubi Barbof. n. 6. qui plures citat, Fagnan. in cap. 12. à n. 27. de excess. Prælat. At vero Abbates inferiores, qui vocantur exempti, non possunt exercere hanc jurisdictionem, nec aliam, nisi privilegio, aut consuetudine legitime præscripta, illis non conceditur, ut ait prædictus Barbof. ubi sup. n. 7. Fagnan. loco citat. à n. 2. Unde videtur solum manere primum argumentum sententiæ oppositæ.

14 Secundò argumento ejusdem contrariæ sententiæ respondetur. AA. qui dicunt Prælatos Regulares inferiores Episcopis, etsi habeant jurisdictionem Episcopalem, non posse concedere indulgentias; loqui de his, qui non habent plus territorii, nec cœteros subditos, quam Monasteria, & Religiosos suæ Religionis, in quibus (licet Fr. Emman. Rodriguez defendit, quod indulgentias concedere possent d. tom. 2. quæst. Regular. quæst. 87. artic. 1. cum aliqua probabilitate) constans est in sententia magis communi, & recepta, non posse concedere similes indulgentias, nisi ratio-

ne privilegii, vel consuetudinis. Sed hoc non obstat; siquidem hi Prælati inferiores, ut diximus, pœnitent distinguntur à Prioribus Militaribus, qui omnimodè sunt exempti, & habent sua territoria nullius Dioecesis, & univocantur cum Episcopis in jurisdictione, & insigniis. Fagnan. d. loco. n. 28. & 32. & illi, etsi dicunt independentiam ab Episcopis quoad gubernationem subditorum, sunt tamen intra limites Dioecesis, tenentur obtinere licentias prædicandi, & confitendi, interesse processionibus generalibus, & custodire in omnibus interdictum locale, & sic de illis debent intelligi doctrinæ, quibus nititur hoc argumentum. Videndus Fagnan. ubi sup. n. 28. ubi late tradit prædictam differentiam, & assignat rationem: Cum Abbates de quibus agitur (hoc est de illis, qui dignitatem quasi Episcopalem habent) habeant dignitatē excellentem, & ex sententia Lapi determinat Abbatiam non venire sub nomine dignitatum, cum sit speciali nota digna, & dicatur in primo dignitatis gradu sicut Episcopalis, & cæteras appellari inferiores dignitates ex tex. in cap. si quis deinceps. 16. quæst. 7. Et in n. 38. inquit, quod hi Abbates, nec sunt de Dioecesi, nec in Dioecesi, & in omni materia jurisdictionali veniunt sub appellatione Dioecesani. Et in n. 29. ait: quod, & in materia nova, & præjudiciali comprehenduntur appellatione Dioecesani.

15 Tertio argumento, quod deducitur ex doctrina P. Mendo respondeo; non posse non mirari, quod vir alias doctissimus, qui cum diligentia tanta explicuit privilegia horum Ordinum, neget his Prioribus permitti indulgentias concedere, nisi solemniter benedicendo populum: quia eis duntaxat illud concessum est Bulla Clement. VII. citata. Nam ut hoc contingeret, necesse erat reputare hos Priores tanquam dignitates inferiores Episcopis sine territorio, &

jurisdictione nullius. Atqui sententia ejusdem Authoris illorum jurisdictione non est inferior jurisdictione Episcoporum, ut dixit locis citatis, & melius in d. *disquisit. 7. quæst. 11. n. 149. in fine*, ibi: *Obligationes autem Priorum Militarium sunt eadem ferè, ac Episcoporum, ac sane ingentes, utpotè quibus incumbit cura omnium subditorum, & de illis sunt rationem reddituri; & præterea urgent eos speciales obligationes suorum Ordinum, maxime si sint Priores Monasteriorum.* Ergo si in sententia P. mendo, Priores sunt æquales in jurisdictione Episcopis, repugnat, quod in hoc puncto sint inferiores. Præterea concedere indulgentias 40. dierum ex actus jurisdictionis: ergo si quod concessum est Episcopis, Prioribus concessum est, excepto eo, quod privativè competit illis ratione Ordinis, ut idem sensit Mendo: ergo minus consequenter se habet prædictus Author.

16 Nec in contrarium facit Bulla citata Clement. VII. quam allegat pro sua sententia prædictus Mendo: nam, ut ex illius contextura videri est, in precibus solum continetur utendi Pontificalibus in jurisdictionibus Ordinis Alcantarensis, & de Magazela, tanquam territoriis exemptis: & cum benedicere populum, est quid connexum exercitio Pontificali, idè ibi tractatur de indulgentiis; sed minimè ex hoc debet taxari, & limitari talis facultas ad huc solum casum: nam ibi Clemens Papa voluit exponere, quod fideles lucrabantur per illam benedictionem, non verò concedere illud idem tanquam specialem gratiam: nam in narrativa illud petatum non fuit, nec opus fuit explicare, eo quod intelligebatur concessa illa gratia per illam solemnem benedictionem: ergo eam expositionem suæ sanctitatis fuisse claritatis gratia, credendum est; non vero, ut speciale indultum; & hoc verosimile fit: quia multo antea fuerant concessæ Bullæ Eugenii, & Nico-

lai IV. nostro Ordini, & in illis non invenitur petitam fuisse aliam facultatem, quam utendi Pontificalibus intra, & extra Ordinem; & licet in illis conceditur non solum hæc gratia, verum etiam benedicendi solemner populum, indulgentiæ prædictæ non exprimuntur; & idè quis dubitabit, quod quando populum benedicunt, non concedunt 40. dies indulgentiæ recipientibus vere poenitentibus, & confessis? Nemo utique hæsitabit: quia præstata licentia benedicendi, eo ipso conceduntur indulgentiæ: ita Dian. tom. 4. tract. 5. resol. 29. num. 4. ergo taxare, & limitare privilegium concedendi indulgentias, ad solum actum benedictionis, non convenit his Prioribus.

17 Ulteriùs non invenitur in jure Canonico concessa facultas Episcopis concedendi indulgentias, nisi in dedicatione Ecclesiæ, aut ejus anniversario, ut videre est in cap. cum ex eo 14. de poenitent. & remiss. cap. final. eod. tit. in 6. & ipso non obstante communiter Authores supponunt, quod unaquaque causa honesta, rationabili, & pia potest concedere 40. dies indulgentiarum, & nullo modo taxant, nec limitant hanc facultatem casibus relatis in dict. capitibus; immò ampliant ad alios in favorem fidelium, tenet Mend. ubi supra n. 78. & est communis praxis, quam observant Episcopi: ergo eodem modo debet, & potest opinari de Prioribus, de quibus loquimur, supposito privilegio Clem. VII. ergò voluntarium est taxari facultatem ad casum ibi expressum à P. Mendo, & ad nihil amplius; cum, si hoc contingeret, carerent infelice Populi suarum jurisdictionum in perpetuum his gratiis spiritualibus, contra id, quod voluit Concilium Trident. sess. 21. de reformat. cap. 9. ibi: *Indulgentias verò, aut alias spirituales gratias, quibus non idè Christi Fideles decet privari deinceps per Ordinarios locorum, &c.* Præterquamquod gratiæ

Appostolicæ quando sunt sine præjudicio tertii, & conformantur cum jure communi, non debent intelligi in forma restricta, sed ampliatiua, *cap. olim de verbor. sign. & ibi gloss. & Doctor. docet P. Suar. in tract. de leg. lib. 8. cap. 27. per tot.* ubi latè disputat de hac materia; & tam constans est hæc doctrina, quod, etsi loquatur in casu speciali, potest extendi ad alium similem ex identitate rationis: nam licet privilegium habeatur pro lege, admittit hanc extensionem. Ita Suar. *d. tract. de leg. lib. 6. cap. 4. n. 10. in fin.* quin dici possit hæc extensio extensiva, sed comprehensiva: nam magis est concedere benedictionem solemnem Populo, & cum benedictione Indulgentias, quàm concedere easdem, in aliis casibus particularibus: ergò sub illa concessione intelligi debet comprehensa alia. Suar. *d. lib. 8. cap. 28. n. 14. circa fin. & dict. lib. 6. cap. 4. n. 10.* nam in eo, quod est magis, comprehenditur, quod est minus, cum sit ejusdem speciei, ut est communis sententia. Et denique quando Sanctitas Clement. in citata Bulla apperit mentem suam in decorando hos Priores cum insigniis Episcopalibus, & oppida suæ jurisdictionis cum hac gratia, per illa verba: *Nos Prioratus ipsos, ac modernos, & pro tempore existentes illorum Priores condignis honoribus attollere volentes, &c.* taxare hoc privilegium ad illum casum benedictionis solemnis videtur intelligi adversus mentem suam.

18 Potest fortassè instari adversus præjectam doctrinam in hunc modum: in Capitulo Sede vacante, residet tota jurisdictio Episcopi, & Vicarius generalis exercet omnimodam jurisdictionem, quæ competit Episcopo, & huic à jure non est reservata, *cap. cum olim 14. ubi gloss. de majorit. & obed. cap. ad abolendam ubi gloss. verb. Sede vacante de heretic. cap. penult. & ult. de supplem. neglig. Prælator. lib. 6. ubi gloss. cap. 1. de instit. eod.*

lib. cap. cum nullus in fine princip. de tempor. Ordin. eod. lib. cap. unic. de majorit. & obed. in 6. Clement. 1. §. 1. de heretic. Barbof. plurimos referens *al. legat. 36. n. 9.* ergò licet Abbates exempti, & hi Priores habeant plenam jurisdictionem, & territorium separatum; non possunt concedere alias Indulgentias, quàm quæ illis concessæ fuerunt dicta Bulla Clementina. Sed huic replicationi respondetur, quod versatur magna differentia: nam in Vicarium generalem Episcopi solum transit jurisdictionale, & quod Episcopo non est reservatum à jure. In Capitulum Sede vacante, totum, quod est Ordinariæ jurisdictionis, non autem quod est extraordinariæ jurisdictionis, saltem quæ sunt reservata Dignitati Episcopi, ita Navarrus, Selva, Soto, Cordova, & Ledesma, quos citat Torreblanca *dict. cap. 13. num. 12.* Concedere Indulgentias solum permissum est Episcopis: ergò mirandum non est, quod nec per titulum Vicarii generalis, nec in Capitulum Sede vacante transeat hæc facultas. At Abbatibus exemptis cum omnimoda, & territorio jus concedit, quod ex se habent Episcopi, non solum, ut Ordinarii, sed ut delegati Sedis Appostolicæ, & equè confidit de illis, ac de Episcopis, quod non contingit in Capitulo Sede vacante, ut videmus in dispensationibus matrimonialibus, quæ committuntur Episcopis vicinioribus, & sic de aliis negotiis.

19 Præterea: fundamenta, quæ tradit Angelicus D. D. Thom. in 1. *distict. 20. artic. 5. quest. 1.* ut hæc facultas solum competat Episcopis, excludunt eorum Vicarios generales, & Capitulum; sed minimè Abbates exemptos, & Priores horum Ordinum, quatenus sunt quasi Episcopi, & infusilis utuntur; ut jam vidimus: inquit ergò Angelicus Doctor: *Quia solus ille, qui præficitur Ecclesiæ, potest Indulgentiam elargiri, sed cum Ecclesiæ sit congregatio fidelium; congregatio autem ho-*
mi-

*minum sit duplex, scilicet economica, ut illi, qui sunt de una familia, & politica, sicut illi, qui sunt de uno populo, Ecclesia similatur Congregationi politica, quia ipse Populus Ecclesia dicitur. Sed Conventus diversi, vel Parochi in una Diocesi simulantur Congregationi in diversis familiis, vel in diversis officiis, & ideo solus Episcopus propriè Prælatus Ecclesie dicitur, & ideo ipse solus quasi sponsus annulum Ecclesie recipit, & ideo ipse solus habet plenam potestatem in dispensatione Sacramentorum, & jurisdictionem in foro causarum quasi persona publica: alii autem secundum quod ab eis committitur. Sed Sacerdotibus, qui Plebibus præficiuntur, non sunt simpliciter Prælati. Unde Sacerdotes Parochiales, vel Abbates, aut alii hujusmodi Prælati non possunt hujusmodi indulgentias dare. Hec S. Doctor. Cujus validissimæ rationes reperiuntur ad litteram in Abbatibus absolutè exemptis, & in Prioribus: nam sunt propriè Prælati Ecclesiarum suorum territoriorum, & pro annulo, & Pontificalibus, quibus utuntur, quasi sponi intelliguntur, & iis defunctis, dicuntur suæ Ecclesie viduatæ suis sponsis secundum P. Mendo dist. disquisit. 7. quæst. 12. n. 137. & habent potestatem conferendi Ordines minores, & jurisdictionem cognoscendi de quocumque genere causarum, Mendo ubi sup. Sed replicabis, forsitàm dicendo, quod citata autoritas excludit extensionem propositam: quia in illa Angelicus Præceptor docet, quod solus Episcopus habet talem facultatem. Nam dupliciter potest responderi. Primus, quod sanctitas ibi disputavit differentiam, quæ aderat inter Episcopos, & Prælatos inferiores, itaque verbum *solus* non debet accipi tanquam exclusivum cujuscumque Prælati, qui habeat equalem jurisdictionem Episcopis, sed respectivè ad inferiores. Secundum: quia Concilium Tridentinum loquens cap. 20. sess. 24. de reformat. de Episcopis, omnes AA.*

intelligunt, illud loqui etiam de Abbatibus cum territorio separato, docentes, quod non obstante prohibitione, de qua ibi, possunt cognoscere de iisdem causis, ita Barbof. in d. cap. 20. ergo non obstat replicatio.

20 Magis instabis in hunc modum: si Prioribus, de quibus loquimur, competeret à jure potestas, quæ Episcopis, superfluum esset privilegium Clementinum. Ordo Alcantarensis id petiit media autoritate Cæsarea Caroli V. Imperatoris: ergo id habuit, ut necessarium, & consequenter se habuit Ordo sine jure, ut possit exercere, quod per id indultum permissum est. Hæc instantia, quæ prima facie vim facit, diluitur duplici modo. In primis quod non semper privilegia relaxant jus commune, aut dispensant, sed multoties conformantur cum illo, & conceduntur ad illud declarandum, tenet P. Suar. de leg. lib. 8. cap. 1. n. 6. Fr. Emman. Rod. tom. 1. quæst. regul. quæst. 7. art. 1. cap. quia de procurator. cap. et si Christus de jur. jurand. Et ad hunc modum refert Navarr. multa privilegia concessa Religionibus, ut videre est in Echirid. Orat. cap. 3. n. 53. & cap. 19. n. 84 & in summ. cap. 25. n. 89. & in hoc genere declarationis juris invenerunt AA. citati speciale beneficium Summorum Pontificum, & in hujus confirmationem allegant cap. quis nesciat. dist. 11. & cap. innovamus de tregua, & pace. Hoc supposito, inquiramus nunc: si privilegium Clementinum hujusmodi est? Et quod ejusdem qualitatis sit, probatur ex ejus literalis contextura. Nam quod per illud conceditur, est, ut Priores Alcantaræ, & de Magazella uterentur Pontificalibus, & possent populum solemniter benedicere. Sed sic est, quod hoc idem erat concessum jure communi Abbatibus omnimodò exemptis, quibus æquiparantur in communi AA. sententia hi Priores cap. Abbates 3. de privileg. in 6. cap. 14. de pœnit. & remis. ergo hoc privilegium

gium Clementinum est declaratio, non autem relaxatio juris, quod habebant prædicti Priores. Deinde visis precibus, non reperitur petitam fuisse facultatem concedendi indulgentias, sed solum utendi Pontificalibus: ergo ex nullo capite hæc gratia potest judicari dispensatio, seu relaxatio.

21 Ex quibus omnibus assero, prædictos Priores Pontificalia gestantes, habentes territorium separatum, posse concedere indulgentias cum moderatione præventa à Concilio Lateranensi; non posse vero alios Priores, Vicarios, & Provifores, licet jurisdictionem ordinariam exercent in territorio nullius Diœcesis: quia de illis non cogitavit Clemens VII, nec possunt venire sub conceptu Prælatorum, de quibus loquimur.

Utrum Episcopis in Ecclesiis, & Conventibus Militarum Ordinum, qui, quæ in suis Diœcesibus esse videntur, possint Pontificalia exercere sine licentia Prælatorum dictarum Ecclesiarum, & Conventuum.

SUMMARIUM.

Licet ordinarius possit exercere libere suam jurisdictionem ordinariam in quocumque loco suæ Diœcesis, & ibi jus reddere, seu sedere pro Tribunali, non potest tamen in loco pœnitentis exempto, minime etiam si sit intra Diœcesim. num. 1.

Exercere Pontificalia est actus jurisdictionis Episcopalis, unde exempto loco non potest Episcopus ea exercere sine licentia Prioris, vel Vicarii, admodum quo non potest in aliena Diœcesi ea exercere: quia locus exemptus omnimodò habetur tanquam extra Diœcesim. n. 2.

Referuntur sententiæ, quæ dantur circa exercitium Pontificalium in locis exemptis, & pro Ecclesiis Militaribus adducitur opinio irrefragabilis, quæ ait, non posse exerceri sine licentia, aut

concordia. Et idem dicendum est de Prioribus, ut sua exercent Pontificalia sine licentia Diœcesanorum, nisi ubi Capitulum Generale celebretur: quia tunc nulla indiget licentia, si tantum celebret Missam. n. 3.

Si cum permissu Episcopus celebret in Ecclesia exempta, potest portare baldachium. n. 4.

QUÆSTIO XX.

Licet regulariter Ordinario in tota sua Diœcesi Ecclesiasticam jurisdictionem, tam voluntariam, quam contentiosam exercere competat, cap. cum Episcopus de offic. ordinar. in 6. Covarub. in cap. alma mater 1. p. §. 12. n. 3. Rod. qq. reg. tom. 2. quæst. 63. art. 1. ita ut in quovis loco suæ Diœcesis valeat pro Tribunali sedere, ibi quæ jura reddere dict. cap. cum Episcopus Berthac. tract. de Episcop. lib. 4. p. 5. num. 70. & 71. Tamb. de jure Abbat. tom. 1. disp. 15. q. 14. & alii. Limitatur tamen in loco exempto, ubi id sibi minime licet, ut in d. cap. cum Episcopus gloss. in clement. quamvis de foro compet. Vanc. de nullit. art. ex defectu jurisdict. ordinar. n. 108. Navarr. Consil. 3. in antiquis aliis 4. in novis, tit. de offic. ordinar. Gonzal. ad regul. 8. Chancel. gloss. 43. num. 180. Campanil. in divers. juris canon. rub. 11. cap. 33. n. 151. Ratio est: nam judex nequit extra suam Diœcesim, ubi tanquam privatus haberetur, Tribunal erigere cap. notandum 2. q. 3. cap. Episcopum 9. q. 3. Vanc. & Tamb. ubi sup. sed locus exemptus, & locus extra Diœcesim judicantur à pari, DD. in cap. 1. ubi Anchar. n. 10. Gemin. n. 17. & Franc. n. 10. de constit. cum aliis per Rotam conf. 33. à n. 23. lib. 3. Gonzal. ubi supra n. 182. Erasmi. Cochier. de jurisdict. ordinar. in exempt. p. 2. q. 1. Barbof. de offic. & potest. Episcop. p. 3. allegat. 80. n. 9. ergo nec etiam poterit in locis exemptis Tribunal, ut sup. ad jura reddenda erigere. Qua-

Quarant. *in summ. Bullar. v. privileg. regul. & Barbof. d. allegat. 80. num. 17. Tambur. ubi sup.*

2 Ex quibus ad quæsitum respondeo. Quod Pontificalia exercere est idem, ac exercere actus pertinentes ad Ordinem Episcopalem de jure divino, ut est ordinare, Chrisma conficere, confirmare, &c. ut cum aliis tradit Thom. Hurt. *tom. 1. resol. moral. tract. 2. cap. 6. resol. 22. n. 233.* Respondeo, inquã, ad quæsitum; quod Episcopi nullo modo in Conventibus, & Ecclesiis horum Ordinum, quæ exemptæ sunt, ut fusiùs expluribus Pontificiis Bullis alibi probavimus, Pontificalia exercere possunt, nisi habita prius licentia Priorum, aut Vicariorum dictarum Ecclesiarum, nisi per aliquam concordiam aliud observetur. Ratio est: quia Episcopi extra suã Diocesim absque Episcopi Diocesani licentia Pontificalia exercere non possunt, aliàs ab eorum exercitio suspenderentur juxta Concil. Trident. *sess. 6. de reformat. cap. ultim. & sess. 14. de reform. cap. 2. at locus exemptus, & locus extra Diocesim judicantur à pari, ut dictum est n. precedent.* ergo Episcopi non poterunt in Ecclesiis horum Ordinum exemptis absque Prælatorum earum licentia Põtificalia exercere. Abbas *cap. significasti de foro compet. cap. luminoso 18. q. 2. DD. in cap. 1. de verbor. signif. lib. 6. Roland. à Valle conf. 32. à n. 23. lib. 2. Flores de Mena variar. qq. lib. 3. q. 24. n. 27. Tamb. de jure Abbat. tom. 1. disp. 15. q. 15. n. 1. & 10.* Ubi, quod Ordinationes celebrare, est actus jurisdictionis, & administrationem Sacramenti Confirmationis habere mixturam jurisdictionis, ac illos exercere nequit ibi Episcopus absque licentia Prælatorum. Sed vide *infra, q. seq. vers. nec me praterit.*

3 Verum est tamen, quod Episcopi in aliena Diocesi possunt Missam in Episcopalibus, seu cum Baculo, & Mitra absque licentia Or-

dinari celebrare, ut cum aliis post longum examen deffendit Thom. Hurtado *resol. mor. tom. 1. tract. 2. cap. 6. contra Dian. p. 3. tract. 6. Miscell. resol. 36. p. 4. resol. 144. ubi allegat. Campanill. Barbof. de potest. Episcop. allegat. 6. n. 15. Sanch. tom. 2. consil. lib. 7. cap. 1. dub. 50. n. 2. & quod non possit Episcopus uti Mitra Fulv. Pacian. lib. 2. cap. 29. n. 56. & 54. Barbof. ubi sup. allegat. 80. n. 14. Cochier. de jurisdic. 2. p. q. 1. n. 8. & alii, quos allegat Hurtad. ubi sup. n. 236. & 250. ubi, quod in hoc consuetudo servanda est. Et Dian. ubi sup. inquit, quod consuetudo inita, interpretata est mentem Concilii, ut Episcopi non celebrent Pontificaliter in alienis Diocesibus, sine licentia Ordinarii. Villalob. *in summ. p. 2. tract. 35. diff. 5. n. 13. ibi: Tambien pueden los Obispos dentro de nuestros Conventos dar la bendicion solemne à el Pueblo, como dice el Ceremonial de Clemente VIII. traer Baculo, y exercitar el Pontifical, y si es Arzobispo, traer Cruz delante, conforme à un texto, y lo dicen Suarez, y Paulo Fusco, y se colige del Concilio Trident.* Et num. 14. *T pueda tambien el Obispo predicar en todas las partes, aunque sea el lugar essento, como tiene Paulo Fusco, y Henriquez.* Et n. 15. excipit Conventus, & Ecclesias Ordinum Militarium, dicens: *mas se ha de advertir que en esto que queda dicho, que pueden los Obispos en los lugares exemptos, que estàn en sus Diocesis, entiendo de los Conventos, Lugares, è Iglesias que no tienen particular Ordinario, que tenga jurisdiccion, quasi Episcopal, como la tienen los Abbades, y los Superiores de los distritos, que se llaman nullius Diocesis, como en las Ordenes Militares, porque en estos lugares no puede el Obispo exercitar el Pontifical sin licencia de aquel Ordinario, de lo qual puede ver à Flores que trata muchas cosas tocantes à esto.* Quod tenendum est, nisi per aliquam concordiam aliud observetur. In sententia autem Thom. Hur-*

Hurtad, dicentis, posse Episcopum in aliena Dioecesi Missam in Pontificalibus celebrare sine licentia Ordinarii asserendum est. Id ipsum posse Priores Militares; existimo tamen consuetudine contrarium observari, nisi Matritidum coactum est Capitulum Generale, quoad Missę tantum in Pontificalibus celebrationem absque aliquo jurisdictionis actu.

4 Hoc advertendum est, quod si in casu permissio Episcopus in aliqua Ecclesia horum Ordinum Pontificalia exerceat, Baldachium potest erigere, ut declaravit Sacra Congregatio Cardinal. negotiis Episcoporum, & Regul. preposita, ut refert post alios Tambur. *de jure Abbat. tom. 1. disp. 15. n. 17.*

An Priores, & Vicarii Militares possint advocare aliquem Episcopum, ut in suis Prioratibus, & Vicariis Pontificalia exerceat.

SUMMARIUM.

Possunt Abbates exempti omnimodè, & alii Prælati jurisdictionem quasi Episcopalem exercentes, & ordinariam, concedere licentiam, ut Episcopi titulares exerceant Pontificalia. n. 1.

Priores, & Vicarii horum Ordinum possunt concedere prædictam licentiam, asseritur, ut in suis Ecclesiis Pontificalia exerceantur, & si ipsi Episcopi sint, possunt ea exercere sine ulla licentia. num. 2.

Licet Regulares non possint vocare ad suos Conventus sine licentia Ordinarii, ubi sunt siti, Episcopum, ut Religiosos illius Conventus ordinet, possunt tamen Priores Militares in suis Ecclesiis id permittere, & Episcopum ad id vocare, & alium Priorem Ordines minores conferre; at verò alter Prælatus Regularis si illum invitaret ad conferendum prædictos Ordines, minimè posset eos conferre sine licentia Episcopi illius loci n. 3.

Refertur decisio, quam tradit Armen-dar. citatus à Barbos. quia videtur contrarium suaderi. n. 4.

De prædicta decisione non constat, præterquamquod calquiritur de inferioribus Episcopo exemptis, quod non obstat Prioribus, qui sunt penitus exempti. num. 5.

Nec Episcopus vicinior si velit confirmare, poterit, nisi cum licentia Prioris, seu Vicarii, aut virtute concordie illud jus ostendat. n. 6.

Vicarius Generalis Episcopi non potest concedere talem licentiam, sed Vicarius Generalis Provincię Legionensis nostri Ordinis potest, quia omnes vices Prioris fert, & jurisdictio, quam affert, non potest limitari, nec taxari à Priore. num. 7.

Religiosus horum Ordinum Episcopus creatus potest solum cum licentia Magistri exercere in locis Ordinum Pontificalia, etiam si non præveniat licentiam Priorum. n. 8.

Referruntur Bullę verba, quę expedita sunt pro creatione Episcopi titularis nostri Ordinis. Videtur dicendum non esse necessariam licentiam Priorum, ut Pontificalia exerceat in Prioratu, & Provincia, maxime cum à consultatione Capituli Generalis ad Magistrum, & precibus, seu libello supplici suo nomine presentato Sancti Sedi Apostol. quę quidem instrumenta vidit, & perlegit. Author. n. 9.

Nullum videtur generari præjudicium Prioribus ex rationibus hic adductis. num. 10.

Potest dici ex ipsa Bulla in illo verbo liberè voluisse Pontificem excludere per illud jus, quod fortè Episcopi viciniore possent pretendere, impedire, non autem jus præstandi licentiam Prioribus; undè cautè procedent Episcopi, si talem licentiam exposcant Magno Magistro. num. 11.

An possint iterum examinare jam approbatos à Prioribus? Videtur dicendum quod sic, ex Concil. Trident. num. 12.

Contraria sententia tenenda est, & probatur ex eodem Concil. n. 13-

Probatur deinde autoritate, & ratione hæc contraria sententia. n. 14.

QUÆSTIO XXI.

Posse Abbates, & alios Prælatos, jurisdictionem quasi Episcopalem, seu ordinariam habentes, dare licentiam alieno Episcopo Pontificalia in suis territoriis exercendi, probatur: quia hoc est ordinariæ jurisdictionis, ut per Concil. Tridentinum *sess. 6. de reformat. cap. 5.* ubi solum licentiam Ordinarii requirit ad hoc, ut quis possit Pontificalia exercere in districtu alterius, & in *cap. 2. de reform. sess. 14.* quod loquitur de Episcopis titularibus, solum etiam licentiam Ordinarii requirit, aut proprii Prælati, ibi: *nisi de loci Ordinarii expressa licentia*, & ibi: *absque sui proprii Prælati licentia*: ac ita tenet Flores de Mena, in *suis præst. qq. q. 24. n. 27.* Barbof. de *jure Eccles. cap. 17. n. 109.* Tambur. *ubi infra.*

2. At Priores, & Vicarii Militares in suis Prioratibus, & Vicariis habent ordinariam, & quasi Episcopalem jurisdictionem privative ad Episcopos, ut latè probatum est *sup. q. 1. ex n. 6. ad 13.* & *q. 2. per totam* ubi probavimus unumquemque Priorem in suo Prioratu, & Vicarium in sua Vicaria habere dominium, & territorium separatum, & designatum cum omnimoda jurisdictione exclusis Episcopis, ac ideo esse Diocesannum, & nullius: poterunt ergo dicti Priores, & Vicarii dictam licentiam alieno Episcopo concedere virtute d. Concil. Trident. Flores de Mena, & Barbof. *n. præcedent. allegati*, Tambur. de *jure Abbat. tom. 1. disp. 21. q. 4.* & *tom. 2. disp. 2. q. 19. n. 3.* ubi quod Abbates exempti habentes jura Pontificalia possunt dare licentiam alieno Episcopo, ut in suo districtu exerceat Pontificalia, non solum pro his, qui sunt de dicto districtu; sed etiam pro

aliis, qui sunt de alterius Episcopatu, dummodo tamē ad Ordines suscipiendos habeant Dimissorias proprii Episcopi, & citat Ricc. 2. *p. sue praxis resol. 300.* & Laurent. de Peyrin. de *Reg. Prælat. tom. 2. q. 3. cap. 7. n. 26.* ac ita pluries vidimus exerceri Pontificalia in Prioratibus, & Vicariis Ordinum per Episcopos alienos vocatos ad illa exercenda per Superiores dictorum Prioratum, & Viciarum. Unde etiam si Prior aliquis, seu Vicarius esset Episcopus, posset in suo Prioratu, seu Vicaria exercere Pontificalia, & Ordines conferre; nam id posse Abbatem, si sit Episcopus, & Abbatia sit nullius, refert decisum Sella penes Barbof. in *varia loca Concil. sess. 23. cap. 10. num. 10.*

3. Unde licet Religiosi post Concil. Trident. non possint in suis Monasteriis Ordines suscipere, absque licentia Ordinarii, in quorum Diocesibus Monasteria prædicta edificata sunt, ut habetur expressè in d. Concilio *ubi sup.* & tenet Man. Rod. *tom. 3. qq. reg. q. 14. art. 2.* Mirand. in *Man. Prælat. tom. 1. q. 38. art. 3.* & decisum fuisse à S. Congregat. Cardinal. asserat Aloyf. Ricc. in *praxi for. Ecclesiast. decis. 576.* Barbof. de *potest. Episcop. p. 2. allegat. 6. n. 12.* Tamb. de *jure Abbatum tom. 2. disp. 2. q. 19. n. 1.* tamen Priores Militares jura Pontificalia habentes possunt ea exercere, & Episcopos vocare ad illa exercenda in Ecclesiis suorum districtuum, & in suis Conventibus, qui suorum districtuum, & territoriorum pars potissima sunt, & in quibus præfati Priores sunt quasi Episcopi, & Judices Ordinarii exercentes in suos Subditos etiam Seculares omnimodam jurisdictionem privativam ad Episcopos, & sic verificatur in illis Trident. Concilii verba *sup. relata.* Unde Prior unus ab alieno invitatus, ut in suo Conventu, & suis Subditis Ordines minores conferat, id potest facere. Sed an invitatus ab alterius Monasterii Prælato possit ibi

ibi Ordines conferre Subditis illius Prælati absque Diœcessani licentia? Videtur quod non, ex sup. dictis; & si Pelliz. tom. 2. tract. 9. cap. 3. num. 57. cum Gemin. Majol. Bonacin. & aliis contrarium asserat.

4 Non me latet dixisse Armen-
dar. fuisse in 5. Cardinal. congrega-
tione decisum, non posse Episcopum
Pontificalia exercere in loco exemp-
to, & jurisdictionis non Episcopi, sed
inferioris, vocatus tamen ab ipso
inferiore sine licentia Episcopi, intra
cujus Diœcesis fines esset locus ille;
etiam si illic inferior prætenderat ra-
tione exemptionis vocare Episcopum,
quem maluerit ad ministrandum Sa-
cramentum confirmationis, dummodo
locus ipsius exempti sit infra fines
Diœcesis alicujus, ita ut non sit nul-
lius: quia tunc posset: ita Armend.
poenes Barbof. ubi sup. n. 13. & in
collect. DD. in varia loca Concilii Tri-
dent. sess. 6. de reformat. cap. 5. n. 11.
& collect. Bullar. v. Pontificalia n. 2.

5 Sed de dicta decis. non conf-
rat, & esto quod vera sit, quod non
caret difficultate, si inferior ille sit Or-
dinarius privative juxta verba Conci-
lii Trident. ubi sup. & resolutionem
DD. sup. num. nostræ traditioni non
obstat: imo faver aperte in illis ver-
bis *jurisdictionis non Episcopi*: at
Priores, & Vicarii Militares jurisdic-
tionem Episcopalem, vel quasi in suis
districtibus, Prioratibus, & Vicariis
exercent, ut jam sæpè probatum est,
cum moderamine tantum, de quo sup.
q. 2. & in illis verbis *ita ut non sit
nullius*, quia tunc posset, sed loca
Ordinum Militarium, ut jam dictum
est, sunt nullius: ergo, &c. Quod au-
tem sint nullius vide sup. q. 2. per
solum.

6 Nec me præterit, quod cum
loci dictorum Ordinum sint nullius
Diœcesis: non potest Episcopus vici-
nior ibi conferre Sacramentum con-
firmationis absque expressa licentia
Superiorum, dictorum locorum, in

quorum facultate est vocare quem
maluerint Antistitem: si autem in ali-
quo partitu, seu Vicaria aliquis Epif-
copus, ut aliquod majus habere tenta-
verit vigore Concilii Trident. d. sess.
25. cap. 11. id sibi aliunde competere,
debet probare, ut alio loco diximus,
quod si vigore alicujus concordia: :
seu consuetudinis aliud observatur, illi
standum est.

7 Vicarium generalem non
posse concedere licentiam alteri Epif-
copo exercendi Pontificalia in sua
Diœcesi: testatur resolutum Sbrof.
in addit. ad summa. tract. de Vicario
Episcop. lib. 2. q. 7. Barbof ubi sup. n.
28. Sed hoc in Vicario generali Pro-
vincia Legionens. Ordinis S. Jacobi
locum non habet, cum sit gubernator
dictæ Provinciæ constitutus per statu-
ta Ordinis cum omni moda jurisdic-
tione Prioris, qui illam ab illo, nec
amovere, nec astringere, aut coarc-
tare potest, ut alibi dictum est.

8 Episcopus creatus Religio-
sus Militaris, ut in suo Ordine Pon-
tificalia exerceat, an illa exerceri
possit in quocumque partitu, seu
districtu sine illius districtius Superio-
ris licentia? consulatur, & observetur
usus: quod si Magistri licentiam ge-
neralem habeat, nulla alia indigebit,
cum habet eandem, & superiorem
jurisdictionem cum omnibus Præla-
tis Ordinum.

9 Mihi autem vixit consulta-
tione per Capitulum generale Ordinis
ad D. Regem factam, & vixit libello
supplici suæ sanctitati præsentato, ac
denique vixit Bulla creationis, &
constitutionis Episcopi, maxime in illis
verbis *quodque postquam munus conse-
crationis susceperis in Oppido Civitate
nuncupato de Merida nullius Diœcesis
Provincia Compostellane, & aliis locis,
nullius Diœcesis eidem Militiæ subjectis
(non tamen extra illa) Ordines conferre
Sacramentum confirmationis ministrare,
& Pontificalia exercere libere, & licite
valeas, constitutionibus, & ordinatio-*
ni-

nibus, &c. Dicendum videtur dictum Episcopum posse in illis Oppidis absque prævia licentia, & consensu Priorum Pontificalia exercere, Ordines conferre, & Sacramentum confirmationis ministrare, ut colligitur ex præfata Bulla, ibi, *libere, & licite*: quæ verba amplam, & liberam, & absque alicujus personæ dependentia, & assensu facultatem significant, ut late per Gonzal. in Reg. 8. *Chancell. gloss. 45. n. 11.*

10 Nec ex eo potest aliquod præjudicium jurisdictioni Priorum generari. Tum: quia Priores ipsi in Capitulo generali congregati, immo, & Capitulum ipsum cum Magistro, in quo residet jurisdictio Ecclesiastica, eo modo quo jam diximus, consensum, & licentiam præbuerunt in dicta consultatione; ac suplicii libello; & virtute prædicti consensus sua sanctitas liberam, ut diximus, facultatem concessit: præterquam quod Pontifici ipsi fuit narratus status dictorum Oppidorum, & tamen scienter voluit concedere antedictam gratiam, & liberam facultatem; cum tamen, quando ad petitionem Episcopi Dioecese sui sanctitas concedit illi Episcopum suffraganeum, sit cum clausula, ut de licentia talis Episcopi Dioecese sui suffraganeus Episcopus possit exercere Pontificalia: quæ quidem clausula in præfata non reperitur, imò alia contraria, ibi: *libere, ac licite.*

11 Sed quoniam in dictione illa *libere*, potuit Pontifex habere respectum ad Episcopos viciniore, eos vè intra quarum Dioecesum fines aliqua Oppida, & loca Ordinis esse videntur, non autem ad Prælatos prædicti Ordinis, qui licet in creatione, & constitutione talis Episcopi suum præstiterint consensum, intelligi potest quoad usum Pontificalium, quæ per eos, cum sint Ordinis Episcopalis, exerceri non possunt, non vero quoad usum, & exercitium

jurisdictionis illis competentis, & sic concedi licentiâ exercendi Pontificalia in suis districtibus quod est actus jurisdictionis. Id securius faciet Episcopus, si à Magistro Ordinis representante, & in quo imminenter residet jurisdictio Ecclesiastica prædicti Ordinis, generalem licentiam exercendi Pontificalia in dictis locis poscat, & consequatur, prout hactenus factum est. Sed an omnes districtus Ordinis, tam Prioratus, quam Vicarie sint nullius? alibi dixi.

12 Si Roges: an subditos Priorum ab ipsis dimissos cum suis literis Dimissoriis examinatos, & approbatos prædictus Episcopus possit iterum examinare, & non idoneos repertos reprobare? Respondeo: videri posse eos iterum examinare, ut probatur in Concilio Tridentino cap. 11. sess. 7. *de reformat.* ubi etiam de Episcopo suffraganeo pro Dioecese Pontificalia exercente, & tenent Campanil. Piafec. Bonacin. Barbof. & alii, quos aduxi *sup. q. 15.* Idem dicendum est de prædicto Episcopo Ordinis S. Jacobi suffraganeo.

13 Sed tamen contrarium tenendum, ac dicendum est, scilicet examinatos, & approbatos à Prioribus Ordinis, & cum suis litteris Dimissoriis remissos, ut à tali Episcopo ordinentur, non debere ab ipso Episcopo iterum examinari: siquidem Episcopus titularis, seu suffraganeus alterius Episcopi Dioecese sui, de cujus licentia in Dioecesi sua ipse titularis, seu suffraganeus exerceat Pontificalia, nequit examinare subditos talis Dioecese sui, à quo examinati, & approbati mittuntur, ut ab ipso titulari, seu suffraganeo ordinentur, ut observat usus, & praxis, & deciditur in Concilio Tridentino cap. 3. & 10. sess. 23. *de reformat.* & cap. 5. sess. 16. Quod eadem ratione dicendum est de prædicto Episcopo titulari, seu suffraganeo Ordinis S. Jacobi.

14 Et confirmatur: quia exa-

mina Clericorum secularium ordinandorum non ab Episcopo ordinante, sed à suo proprio Episcopo Dioecetano facienda esse statuit Concilium Tridentinum in locis superius relatis. Et probatur: quia licet ordinare sit Ordinis, & spectet ad legem Dioecetanam: præbere autem materiam, & subditos licentiarum, & examinare, & approbare, est jurisdictionis, quam cum dictus Episcopus non habeat in Clericis subditis Priorum Ordinis, nequit illos licentiarum, examinare, & approbare, ut post Abbatem, docet Flores de Mena *variar. q. 24. lib. 3. n. 8.* Gracian. *discept. forens. cap. 112. ex n. 49.* ac ita tenet Salced. ad Bernard. Diaz. in *pract. crimin. cap. 25. lit. A.* ibi: *Quod quidem examen in Clericis secularibus faciendum est ab Episcopo, qui Dimissorias literas concedit, si ordinandus sit præsens, si vero absens, ab Episcopo, qui sacros Ordines confert, ut colligitur ex Concil. Trident. sess. 23. cap. 3. & 7. de reformat. cap. si Episcopus de præbend. lib. 6. tenet etiam post Innocent. Immol. & alios Thom. Sanch. conf. tom. 2. lib. 7. cap. 1. dub. 46. n. 4. ibi: Secundo nota, quod hoc examen in Clericis secularibus faciendum est ab Episcopo, qui dat literas Dimissorias, ut patet ex Tridentino sess. 23. cap. 3. de reformat.* Unde Episcopus ordinans non debet hos examinare; & si clare sciret esse indignos, peccaret hos ordinando: sic Innoc. Immol. &c. Et quamvis Campanil. Piaffec. Bonacin. Barbof. & alii sup. n. relati dicant posse Episcopum Ordinantem, si velit, iterum examinare Ordinandos à suo proprio Episcopo examinatos, & approbatos. Ducuntur tamen Concilio Trident. cap. 5. sess. 6. minime id probante: non enim ait, quod Episcopus ordinans examinet ordinandos, sed quod nullus ordinetur, nisi prævio examine; quod, ut supponimus, ordinandi à suo proprio Episcopo prævium habent, ultra quod in præsentem versamur in Episcopo titulari, seu suffraganeo Ordinis,

in quo militat fortior nostræ assertionis ratio, ut in *n. precedent.* Id quod etiam intelligimus de alienis Clericis, qui cum legitimis Dimissoriis suorum Ordinariorum accedunt ordinandi: hi, inquam, etiam in sententia asserentium Episcopum Ordinantem posse iterum examinare examinatos, & approbatos à suo proprio Episcopo, ad hoc nequeunt ab Episcopo titulari, seu suffraganeo de licentia Dioecetani Ordines celebrantis examinari, sed ab ipso Dioecetano de cujus licentia, & in cujus Dioecesi Ordines celebrantur Tambur. *de jure Abbat. tom. 2. disp. 2. q. 19. n. 2.*

An si Episcopus in aliquo Prioratu, seu Vicaria Militarium Ordinum de aliquibus casibus cognoscere possit, pro illis exercendis possit etiam in ea parte constituere Officiale, & quid de Priore Legionensi in Vicariis de la Calera, & Merida.

SUMMARIUM.

Duplex est sententia, an Episcopus possit constituere Vicarium, seu Officiale in locis sue Dioecesis, in quibus ex privilegio, vel consuetudine Archidiaconus habet jam Vicarium constitutum? Aliqui respondent negativè. Sed pro affirmativa sententia stant Principes Jurisprudentie Canonice. n. 1.

Vicarii de Tudia, & Reyna, & si mul Emerita cum habeant cumulativam jurisdictionem cum Priore Legionensi, Tribunalia separata habent. n. 2.

QUÆSTIO XXII.

PRO parte negativa, quod Episcopus nequit constituere Vicarium, seu Officiale in ea parte sue Dioecesis, in qua Archidiaconus habet ex consuetudine, seu privilegio, aut alia ordinatione juris-

ditionem, cum jam in parte illa de judice sit provissum, tradunt DD. in cap. cum Episcopus de offic. Ordin. in 6. tamen contrarium resolvunt in d. cap. cum Episcopus Gemin. Philipp. Franc. Joannes Monach. Anchar. Joannes Andr. & Butri. Gracian. discept. forens. tom. 4. cap. 655. n. 46. Tamb. de jure Abbat. tom. 1. disp. 15. q. 7. vers. 18. Episcopus, n. 54.

2 Unde cum dicti Vicarii de la Calera, & Merida non privativam, ut primum prætenderunt per quandam sententiam in sui favorem pronunciatam die. 8. Februar. anno 1428. quam tradidit Bullar. Ordin. nostri à fol. 495. licet postea revocata videtur per executoriam expeditam Methinæ del Campo die 19. Julii anno 1532. ut constat ex eodem Bullar. fol. 493. sed cumulativam jurisdictionem cum Priore Legionensi, & suis Officialibus exercent, dicendum videtur posse præfatum Priorem in illis Vicariis constituere Officialem, ut Emeritæ sit: verum est tamen quod jure speciali Ordinis dictæ Vicariæ constitutæ sunt Tribunalia separata pro exercitio dictæ jurisdictionis, à quibus recedere, & alia de novo erigere, nequivit Prior, qui non jure proprio, sed vice Magistri jurisdictionem in dictis Prioratu, & Vicariis exercet ut alio loco tradidimus. Præterea Vicarius de la Calera, non solum cumulativam sed etiam per modum præventionis, & prioritatis habet jurisdictionem in locis suæ Vicariæ; ac ideo Prior ibi nequit officialem constituere, ad tradita per DD. in cap. cum Episcop. de offic. Ordin. in 6. Gracian. discept. Forens. cap. 655. n. 46. Quo circa minus bene, & contra Ordinis statuta, quæ unum tantum Provisorum, & hunc sub manu Vicarii generalis constituere jubent, alter per Priorem constituitur; sed jam in Capitulo generali de anno 1652. statutum fuit, quod officium Provisoris Partiti de Llerena perpetuo esset annexum uni ex beneficiis S.

Mariæ illius Civitatis. Sed quid sentiendum de hac Vicaria, standum est, ei, quod dicemus, tract. seq. q. 2. ubi latè.

An Magister saltem in Capitulo generali possit dividere Prioratus, & Vicarias transferendo jurisdictionem de uno in alium Prioratum, seu Vicariam, Priorem, seu Vicarium.

SUMMARII.

Bona unius Conventus in alium non potest transferre Magister etiam cum Capitulo sine licentia Summi Pontificis, & ita nec transferre jurisdictionem de una in aliam. n. 1.

Contraria sententia tuenda est, & probatur hoc. n. 2.

Respondetur fundamentis sententiae negativæ. n. 3.

QUÆSTIO XXIII.

1 **N**egative respondendum videtur: quia Magister etiam in Capitulo generali nequit transferre sine licentia Pontificis bona unius Conventus in alium, ut diximus in tract. de potest. Prioris, & p. 1. tract. 9. q. 26. ergo nequit auferre jurisdictionem ab aliquo Prioratu, seu Vicaria, & in alium, seu aliam transferre, nisi etiam præcedat Pontificis assensus.

2 Coeterum contrarium videtur verius, scilicet posse Magistrum in Capitulo generali, & cum majore illius parte dividere Provincias, & Vicarias dicti Ordinis, seu de una in alteram, partem aliquam transferendo, vel in plures dividendo, aut ad pauciores reduciendo: nam sicut semel id fecit, id etiam, quoties viderit expedire, facere potest, & cuicumque Priori, seu Vicario Ordinis partem sui territorii addimere, & cuilibet alte-

ri tribuere, cum, ut dictum remanet *sup. q. 3.* Priores, & Vicarii non sint Domini jurisdictionis suarum Provinciarum, & Vicariarum, sed Magnus Magister, quatenus est totius Ordinis caput, & supremus Prælati sub Summo Pontifice: nec jus Priorum, & Vicariorum est considerabile ad effectum impediendi, quo minus Magister cum suo generali Capitulo disponat arbitrio suo: siquidem in re sua quilibet est moderator, & arbitrer. *in re mandata C. mandati*, & hoc quasi in terminis Rota apud Seraph. *deciss. 1339. per totam maxime n. 10.* ibi: *Non obstat, quod per Castellani non potuit fieri præjudicium singulis Militibus, qui prius poterant habere cavimentum in toto Prioratu Castellaniæ: quia totum hoc negotium gestum fuit auctoritate Magni Magistri, & Priorum, & Dignitatum, pœnes quos est potestas administrandi omnes Commendas Religionis, prout aliis casibus per ipsum factum fuit, nempe in dismembratione à Prioratu Castellæ non nulla loca, in quibus nōdum Prioratum constituerunt; & inferius: Non obstat præjudicium Militum singulorum, quod ex hac divisione deducitur, si tollatur eis jus cavimenti in locis, in quibus prius illud habebant: quia cum ipsi non sint Domini Commendarum, sed simpliciter Administratores, istud jus non est considerabile ad effectum impediendi, quominus Magnus Magister, & consilium disponant arbitrio suo circa administrationem bonorum Religionis. Et infra: Sed ut dictum est jus istorum non est tale, ut possint impedire Magnam Magistrum, & consilium, quominus arbitrio suo de his omnibus disponant, prout necessitas, & utilitas requirere videtur, & ita conclusum.*

3 Non obstat, quod pro parte contraria aduximus: quia jurisdictio, de qua agimus, non est radicata in Conventibus, Prioratibus, Vicariis, Prioribus, & Vicariis, sed in Magno Magistro tanquam totius Ordinis capite, ut *sup. q. 3. & 4.* probatum est.

Tum etiam: quia jura prohibētia translationem bonorum unius Monasterii in aliud, non est certum esse in Hispania usu recepta: nec privilegia horum Ordinum prohibentia bonorum alienationem prohibent ejusmodi translationem: loquuntur enim de alienatione extra Ordinem.

TRACTATUS II.

Utrum Prioribus, & Vicariis Militarum Ordinum competat jus visitandi suos Prioratus, & Vicarias.

SUMMARIUM.

Videtur dicendum, non ad ipsos Ordines oppidorum eorum, quæ sunt sita intra Dioceses Episcoporum, Ecclesias ipsorum locorum pertinere visitationem, sed ad Episcopos ex Concil. Trident. in locis hic citatis. n. 1.

Probatur hæc sententia ex alio loco Concil. Trident. sess. 24. cap. 9. & ex declarat. Sac. Congregat. & Rotæ. num. 2.

Uterius probatur ex sess. 25. cap. 11. ejusdem Concil. & aliis Bullis S. Pii V. & Greg. XIII. & ex AA. quam plurimis, qui hoc citantur n. 3.

Denique probatur ex constitut. Gregorii XV. quæ incipit in scrutabilia, data Non. Februar. ann. 1622. n. 4.

Contraria tamen sententia defenditur pro his Ordinibus, ac pro Prioribus, & Vicariis ipsorum. n. 5.

Probatur amplius prædicta sententia exemplo Abbatum exemptorum pleno jure. n. 6.

Deinde probatur ex Concil. Trid. sess. 7. cap. 8. bene intellecto. n. 7.

Uterius probatur ex sess. 25. cap. 11. ejusdem Concilii. n. 8.

In confirmationem adducitur Bulla Pauli III. concessa in favorem trium Ordinum Militarium contra Archiepiscopum Toletanum. n. 9.

Licet dicatur hanc Bullam solum posse nocere Archiepiscopo Toletano, nihil facit in contrarium: quia debet haberi pro lege, cum fuisset expedita auditis partibus ex leg. final. C. de leg. n. 10.

Deinde confirmatur assertum n. 5. ex immemoriali possessione, quæ stat ex parte Ordinum. n. 11.

Et licet in sententia quorundam AA. doceatur Episcopum manutenendum in possessione visitandi, nisi immemorabilis possessio, aut privilegium exhibeatur in contrarium: quia habent pro se assistentiam juris; hæc doctrina non obstat Ordinibus, qui in Concilio nituntur, & varia privilegia exhibent. n. 12.

Fandatur: quod licet apud Episcopos dentur varii actus possessionis visitandi, non sufficiunt, quia illis jus resistit. n. 13.

Rursus predicti actus sine scientia Magistri nihil operantur, etsi detur scientia ex parte Curatorum. n. 14.

Et quod possessio in actibus visitandi necessaria sit 100. annorum, probatur ex privilegio Eugenii IV. concessio Monasterio S. Pauli extra muros Romæ, confirmato per Pium IV. quod citant Fr. Emman. & Hieron. Rodrig. n. 15.

Nec quod Episcopi negent predictam exemptionem, eo quod jura eorum, ut Majorum Dignitatum semper lessa remanent, ut videre est in d. cap. 11. sess. 25. Concil. quia qualitas majoritatis, & alia quam Concilium petit, debent prius ab illis probari. n. 16. & 17.

Respondetur locis Concil. Trident. sess. 7. cap. 8. & sess. 21. cap. 8. & sess. 24. cap. 9. ut hic videndus. n. 18.

Respondetur Bullis S. Pii V. & Gregor. XIII. contra Hierosolymitanos, & Gregor. XV. superius oppositis. n. 19.

Decisiones Rotæ, quæ adducuntur in eo quod Prelati inferiores possunt visitare exemptos Conventus, si habeant jura Episcopalia tanquam Sedis Apostolicæ Delegati n. 20.

QUÆSTIO I.

JUS visitandi Ecclesias, Parochos, & Parochianos in Ordinibus, non ad ipsos Ordines spectare, sed ad Episcopos Diocesanos, in quorum Diocesibus præfatæ Ecclesiæ sitæ videntur, suadet primo ex textu in cap. decretum 10. q. 1. ubi statuit jus visitandi Ecclesias ad Episcopos pertinere, quod canonizatum est Concilio Tridentino cap. 7. & 8. sess. 7. & cap. 8. sess. 21. ubi decernitur, quod Episcopi visitent Ecclesias quascunque quomodolibet exemptas notant, Man. Rodrig. tom. 1. qq. regul. q. 36. art. 6. Zerol. in praxi Episcop. p. 1. verb. Visitatio, & p. 2. verb. exemptus Fusc. de visit. lib. 2. cap. 8. Villad. in specul. visit. fol. 32. num. 7. Erasmi à Chochier. de jurisdict. in exempt. p. 2. q. 45. n. 11. & p. 4. q. 23. n. 2. Azor. Aloyf. Ricc. Armend. Aldan. & Hieron. Rod. apud Barbof. de potest. Episcop. allegat. 72. & in collect. DD. in varia loca Concil. Trident. cap. 7. sess. 7. & de jure Eccles. lib. 1. cap. 14. n. 19.

2 Probatur secundo in eodem Concil. Trident. sess. 24. cap. 9. ubi decernitur: quod Episcopus vicinior visitet Ecclesias, quæ nullius Diocesis esse dicuntur, & nullo modo posse ejusmodi Ecclesias effugere visitationem proximioris Episcopi censuit Rota decis. 396. p. 1. recent. quod si locus nullius Diocesis est in aliqua Diocesi, visitationem spectare ad Ordinarium in cujus Diocesi est locus nullius, refert decisum Rota decis. 501. n. 5. p. 2. recent.

3 Tertio probatur in alio Concilii Tridentini decreto cap. 11. sess. 25. in illis verbis: In Monasteriis, sive domibus virorum, in quibus imminet animarum cura personarum secularium propter eos, qui sunt de eorum Monasteriorum, seu locorum familia, persone tam Seculares, quam Regulares hujusmodi

curam exercentes subsint immediate in his, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, jurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi, in cujus Diocesi sunt. Ita Concilium. Ex quibus verbis satis colligitur, visitationem prædictarum Ecclesiarum spectare ad Episcopum in cujus Diocesi præfata Ecclesiæ sitæ videntur: unde Ecclesias Militum S. Joannis Hierosolimitani, quibus cura animarum personarum secularium incumbit in concernentibus earum curam, Ordinario esse subjectas, & ab eo visitari posse; etiam quod in eis Religio, seu Milites habere Episcopalem jurisdictionem, & temporalem decrevit S. Pius V. in Bulla, quæ incipit *expositis data Roma 22. Septemb. 1571.* quam postea confirmavit Greg. XIII. in quadam Bulla, quam in suo Bullario adducit Fr. Manuel. Rodr. p. 397. & tradunt Erasmi à Cochier. ubi sup. p. 2. q. 45. n. 11. Hiaslec. in prax. Episcop. p. 2. cap. 3. n. 46. Ugolin. de potest. Episcop. cap. 20. §. 4. num. 2. Aloys. Ricc. in praxi aurea resol. 176. Barbof. de potest. Episcop. allegat. 74. n. 26. & de jure Eccles. lib. 1. cap. 14. n. 22. & in collect. in varia loca Concil. Trident. cap. 11. n. 11. sess. 25. Aldan. in compend. Canon. resolut. lib. 2. tit. 8. n. 38. ubi decisum refert, Rectores, seu Parochos in Ecclesiis S. Joannis Hierosolim. curam animarum secularium exercentes subesse in omnibus visitationi, correctioni, & jurisdictioni Episcopi in iis, quæ concernunt curam, & Sacramentorum administrationem. Idem Aldana ubi sup. n. 40. & Sella in select. Canon. cap. 11. n. 8. vide infra.

Denique probatur in alia Bulla, quam addit Gregor. XV. quæ incipit *inseparabilia sub data bonis. Februarii 1622.* in hæc verba: *Hæc generali, ac perpetuo valitura constitutione decernimus, statuimus, & declaramus, ut deinceps tam Seculares, quam Regulares quomodolibet exempti, sive anima-*

rum curam secularium personarum Monasteriis, seu domibus regularibus, sive secularibus incumbentem exerceant, sive alias Ecclesiastica Sacramenta, aut unum ex illis ministrent prævia Episcopi licentia, & approbatione, sive quo quomodo in dicta cura exercitio, aut in eorundem Sacramentorum, vel alicujus ex illis administratione de facto absque ulla auctoritate se ingerant in his, quæ ejusmodi curam, seu administrationem concernunt omnimodam, jurisdictioni, visitationi, & correctioni Diocesani Episcopi, tanquam Sedis Apostolica delegati plene in omnibus subiciantur. Hæc in d. constitutione.

5 Sed his non obstantibus contrarium tenendum est: videlicet ad Ordines prædictos, ac eorum nomine ad suos Visitatores generales, id est in Capitulo generali designatos, & speciales, prout sunt Priores in suis Prioratibus, & Vicarii in suis Vicariis, spectare jus visitandi suas Ecclesias, etiam in concernentibus animarum curam: ad quod sponimus, prædictos Ordines Episcopalem, & temporalem jurisdictionem habere in suis Oppidis, & Ecclesiis, ut late probatum est sup. tract. 1. q. 1. & 2. Quo supposito asserendum est, visitationem dictarum Ecclesiarum ad ipsos Ordines, & sic ad eorum Priores, & Vicarios spectare: nam jus visitandi ad eos pertinet, qui jurisdictionem ordinariam in aliquos Ordines obtinent, quales sunt post Roman. Pontificem, Patriarchæ, & Archiepiscopi, atque Episcopi in suis Provinciis, & Diocesis cap. 1. de censib. lib. 6. Azor. qui alios refert instit. mor. p. 2. lib. 3. cap. 40. sess. 6. vers. quæres Barbof. de potest. Episcop. 3. p. alleg. 73. n. 21. fine, & de jure Eccles. lib. 1. cap. 14. num. 3. cum duplici sequent. Ubi etiam quod Archidiaconi, & Diaconi, seu Capitula Ecclesiarum in sibi subditis Ecclesiis jus visitandi habent cap. super eo cap. cum Appostolus de censib. cap. cum quarente cap. inter cætera de offic. Ordin.

6 Unde que fit, ut Abbates, Priores, & Vicarii, ac alii Prælati jurisdictionem ordinariam quasi Episcopalem habentes possint suos subditos visitare. Farinac. *deciss.* 994. p. 1. *recens.* Erasmi à Cochier. *de jurisdic.* in exemptos tom. 1. p. 4. q. 63. num. 5. ubi quod habere Ecclesias pleno jure subjectas importat visitationem, correctionem, institutionem, & destitutionem, idem Cochier. p. 5. q. 52. Gracian. *discept. forens. tom. 2. cap. 112. n. 36. usque ad 42.* Flores de Mena, lib. 3. q. 23. num. 27. Barbof. *de jure Eccles.* lib. 1. cap. 17. n. 108.

7 Juvat multum Concilium Tridentinum pro contraria parte allegatum in cap. 8. sess. 7. ibi: *Locorum Ordinarii Ecclesias quasque quomodolibet exemptas auctoritate Apostolica singulis annis visitare tenentur.* Per quæ verba innuit Concilium, quod quicumque judex ordinarius est obligatus visitare Ecclesias sibi subjectas singulis annis, sive Episcopus, sive alius judex ordinarius major, aut minor. Et in Ecclesiis S. Jacobi, judex Ordinarius est Magnus Magister, ac ejus nomine Visitatores generales, Priores, & Vicarii; & quod prædictum Concilium comprehendat Prælatos inferiores habentes quasi Episcopalem jurisdictionem, qualem habent Prælati Ordinum Militarium, adnotarunt Gracian. & Flores de Mena *n. precedent.* allegati Man. Rod. *qq. regul. tom. 1. q. 36. art. 3.* Hieron. Rod. *resol. 15. n. 15.* & tenuit Rota in *Riciensi seu nullius jurisdictionis* 16. Novemb. 1593. *decis. 798.* apud Farin. in cap. 1. *collect. novissim. p. 4. divers.* Aloyff. Ricc. in *praxi resol. 538. n. 3. in 2. edit.* Barbof. in *collect. D. D. in varia loca Concilii Trident. cap. 8. n. 27. sess. 7.*

8 Probatur etiam ejusmodi sententia in eodem Concilio Tridentino cap. 11. sess. 25. in illis verbis: *Excepto Monasterio Cluniacensi cum suis limitibus, & exceptis his Monasteriis, seu locis, ubi Abbates generales,*

aut capita Ordinum sedem principalem ordinariam habent, atque aliis Monasteriis, seu domibus, in quibus Abbates, & alii regulares superiores jurisdictionem Episcopalem, & temporalem in Parochos, & Parochianos exercent. Ita Concilium: quod quippe quasi expresse loquitur de jurisdictione Episcopali, & temporali, quam Magnus Magister in suis Populis, & Ecclesiis habet, & in Parochos, & Parochianos exercet, ut late probatum est *sup. tract. 1. q. 1. & 2.* Unde posse Abbates, & Priores, ac alios Prælatos inferiores habentes Episcopalem, & temporalem jurisdictionem in Parochos, & Parochianos, eos & Ecclesias suas, exclusis Episcopis, visitare virtute dicti Concilii in hoc decreto, tenuerunt Flores de Mena lib. 3. q. 24. n. 23. Gracian. *discept. forens. tom. 2. cap. 212. n. 42. & tom. 5. cap. 870.* Barbof. in *collect. in varia loca Concilii Trident. sess. 7. cap. 8. num. 28.* ubi quod sic decidit Rota in *Salmant. jurisdictionis* 9. Maij 1594. coram Seraphin. & in *sess. 25. d. cap. 11. n. 29.* ubi refert multas Rotæ decisiones: & in *collect. Bullar. v. visitare fol. 685. prope fin.* ubi quod ita decidit S. Congregatio Cardinal. in *theatin. 7. Novemb. 1620.* & *de jure Eccles. lib. 1. cap. 17. n. 108.* Erasmi à Cochier. *de jurisdic. in exempt. tom. 1. p. 4. q. 23. n. 2.* Et in terminis de Prælati Ordinum Militarium S. Jacobi, Calatravæ, & Alcantaræ, nempe ad eos spectare visitationem suarum Ecclesiarum, ex vi dicti decreti Concilii Tridentini sustinet Man. Rod. *qq. regul. tom. 1. q. 36. art. 3. & 4. & 5.* ubi quod super hoc fuit data quædam sententia definitiva à Catholico Rege Philippo, auctoritate cujusdam Brevis Gregor. XIII. in favorem Ordinis Alcantaræ contra Episcopum Salmantinum 24. die mens. Julij anno Domini 1591. cui sententiæ post aliquas instantias tandem ipse Episcopus obedivit. Hieron. Rod. *resol. 15. n. 15. usque ad 19.*

Et

9 Et in confirmationem hujus sententiae, est quaedam Bulla Pauli III. dictis Ordin. D. Jacob. Calatrav. & Alcant. concessa: nam contigit, quod praefatus Pontifex ad instantiam Archiepiscopi Toletani, dicto Archiepiscopo concessit, ut posset visitare Ecclesias Ordinum Militarium, ac Vicarias, prout illam de Villanueva de los Infantes in Diocesi praedicti Archiepiscopi positas; cui concessionem occurrens Carolus V. dictorum Ordinum Administrator, eidem Pontifici supplicavit dicens: quod Ecclesiae praefatorum Ordinum semper regebantur, ac visitabantur per Praelatos dictorum Ordinum absque alicujus Archiepiscopi, seu Episcopi interventione: quare praedictus Pontifex concessit suam Bullam, ita decernens: Nos igitur, ad omnem ambiguitatis dubium tollendum, hujusmodi supplicationibus inclinati, Ecclesias, & beneficia, ac loca, & Praeceptorias dictarum Militiarum, ac personas eisdem Ecclesiis, beneficiis, locis, & Praeceptoris deservientes sub praedicta concessione nullatenus comprehendendi, ac Joannem Cardinalem, & ejus officiales, ac Visitatores praefatos, Ecclesias, beneficia, loca, & Praeceptorias, ac personas eisdem deservientes hujusmodi visitare, nec in tribus Ordinibus hujusmodi aliquatenus se intromittere posse, auctoritate Apostolica tenore praesentium decernimus, & declaramus, districtius sub sententiis, censuris, & poenis Ecclesiasticis inhibentes Joanni Cardinali, ac illius officialibus, ac Visitoribus praefatis, ne Ecclesias, Beneficia, loca, & Praeceptorias, ac personas illis deservientes hujusmodi visitare, nec in illis se intromittere quo quomodo audeant, sive praesumant; ac decernentes sic per quoscumque, quavis auctoritate fungentes, Judices, & personas sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter interpretandi, & judicandi facultate, & auctoritate judicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & innane, &c. Ita Pontifex cujus singularis decisio notanda est: praesupponit enim jure Com-

muni, & antiquissima consuetudine pertinere ad dictos Ordines Militares regimen, gubernium, & visitationem, suarum Ecclesiarum, Parochorum, & Parochianorum, & hoc jus volens Pontifex conservare, tanquam nihil denuo concedens, ait ibi: *Ad dictum Cardinalem, ac ejus Officiales, & Visitatores praefatos, Ecclesias, beneficia, loca, & praepetorias, ac personas eisdem deservientes ejusmodi visitare, nec in tribus Ordinibus hujusmodi aliquatenus se intromittere posse auctoritate Apostolica tenore praesentium decernimus, & declaramus: nec huic decisioni obstat Concilium Tridentinum, immo illam confirmavit in d. cap. 11. sess. 25. ut sup. n. praecedent.* visum est, ac noviter post Concil. Trident. S. Pius Pap. V. approbavit, & ex certa scientia confirmavit omnia privilegia nostri Ordinis, ab ejus origine concessa per RR. PP. Nec Concilium Tridentinum abrogavit privilegia Ordinum Militarium, Man. Rod. ubi sup. art. 3. vers. insuper nostrum assertum, ultra quod in memorata Bulla nullum privilegium de novo conceditur, sed sententia juris praefatorum Ordinum declaratoria profertur, sicut est illa, de qua n. praecedent. Et quamvis dignitas Toletana contenderet ad ipsius supplicationem ejusmodi Bullam retentam fuisse in Supremo Consilio Regio, tamen stat Decretum Regium praecipiens Archiepiscopo Toletano, ne se intromitat in jurisdictione Ordinum Militarium, ac in hac reperiuntur possessione: nam Toletana Dignitas Decretum illud acceptavit. *huic. 807. Amb.*

10 Licet praefata sententia fuerint contra Archiepiscopum Toletanum, & Episcopum Salmantinum prolata, tamen legem faciunt contra omnes Episcopos, in quibus militat eadem ratio: text. in l. fin. C. de legib. ibi: *Si Imperialis Majestas causam cognitio- naliter examinaverit, & utrisque parti- bus quominus constitutis sententiam dixerit, omnes omnino Judices, qui sub nostro Imperio sunt, sciant hoc esse legem non*

solam illi pro qua producta est sententia, sed omnibus similibus Parlador. lib. 2. rer. quotid. cap. fin. §. p. §. 16. n. 7. ad fin. de vit. homin. cap. 1. n. 57. & 58.

11 Firmatur hæc nostra sententia ex immemoriali consuetudine, quæ est in præfatis Ordinibus D. Jacobi, Calatravæ, & Alcantaræ, visitandi suas Ecclesias, Parochos, & Parochianos, de qua immemoriali consuetudine testatur unus pro mille, videlicet Imperator Carolus V. ut videre est in Bulla Pauli III. *suprà tract. 1. q. 1. n. 10.* relata. Quæquidem Imperatoris attestatio licet in narrativa, & in re propria facit plenam fidem, & probationem plenissimam, ita, ut nec probatio in contrarium admittat *text. in Clem. 1. de probat.* qui textus licet loquatur in Pontifice procedit etiam, & extenditur ad Imperatorem, & Regem, qui non recognoscit superiorem, prout Reges Hispaniæ, ut tradit Belluga, Radim. Masc. & alii, quos refert, & sequitur Cevall. *præf. qq. comm. contra comm. de cognit. per viam violent. q. 1. n. 176. cum duplici sequent.* Quod si tempore præfati Imperatoris memorati Ordinis consuetudine immemorabili visitandi suas Ecclesias, Parochos, & Parochianos fungebantur, quid hodie post tot temporum Curricula! Unde licet prædicti Ordines aliunde jus visitandi non haberent (quod tamen ex *suprà dictis* negamus) sufficeret talis consuetudo, etiamsi immemorialis non esset, sed tantum annorum 40. cap. de quarta de prescript. Farinac. *decis. 394. part. 1. recent.* Erasmi. à Cochier. *de jurisdict. in exempt. tom. 1. p. 5. q. 52.* Barbos. *de potest. Episcop. 3. p. allegat 129. n. 12.* Flores de Mena *qq. lib. 3. q. 24. n. 23.* Gracian. *discept. forens. tom. 2. cap. 212 à n. 30.* Et ibi: *n. 40.* & cum hæc consuetudo sit confirmata tot Pontificum sententiis, ut jam diximus, nunquam per Concilium Tridentinum sublata

esse intelligitur, quamvis deroget consuetudinibus. *Grac. ubi sup. n. 36.* Sed hoc ex abundanti dictum: nam non summus in nuda consuetudine jus visitandi tribuente, sed etiam in jure communi, tam antiquo, quam novo Concilii Tridentini jus visitandi conferente Prælati dictorum Ordinum, ac aliis equalem jurisdictionem habentibus, ut late probatum est *sup. n. 5. hujus qq.*

12 Unde licet Episcopus prætendens visitare Ecclesias exemptas manutenendus est propter juris communis assistentiam, donec Prælati illarum Ecclesiarum doceat de privilegio, & possessione: nam tum is adversus Episcopos esset manutenendus, ut per Farin. *decis. 196. p. 2. divers. & decis. 394. p. 1. recent.* Cochier. *ubi sup. d. p. 5. q. 25.* ubi quod non sufficeret, si solum in præscriptione immemoriali, aut in solo privilegio Prælati exemptus niteretur: tamen in casu nostro contrarium tenendum est videlicet Priores, & Vicarios, seu alios Prælatos Ordinum Militarium semper per *suprà dicta* manutenendos esse in suo jure visitandi, eadem ratione, qua in primo casu Episcopus est manutenendus, nempe propter juris assistentiam in Concilio Tridentino *sess. 25. cap. 11.* Quare ob hujusmodi solam assistentiam Concilii semper dicti Priores, & Vicarii manutenendi sunt, etiam non docto de aliqua possessione, ac multo magis quando de ea docetur, ut ex multis decisionibus Rotæ tradit Gracian. *discept. forens. cap. 870. num. 8.* vide *sup. tract. 1. q. 2. n. 8.*

13 Nec per actus visitationum acquiritur Episcopo possessio manutenibilis propter juris expressam resistantiam, cum etiam in hoc casu sufficeret quod versaretur præsumptio juris admodum vehemens, ut talis Episcopus possessor non sit manutenendus. Covarrub. *præf. cap. 17. n. 6.* Menoch. *de retinend. possess. remed. ultim.*

ultim. n. 24. usque ad 27. ubi rationem reddit: quia tunc non est quasi possessio, sed potius, inquam, occupatio, quæ nihil occupatori prodest. Jasson. in l. si potius postquam n. 46. ff. de nov. oper. nuntiatione, & passim quando resistit jus commune, non datur manutentio, Seraph. decis. 1463. num. 2. Cassan. decis. 8. n. 2. de caus. posses. & propriet. Rot. divers. decis. 21. n. 3. & 6 p. 2. & decis. 873. p. 4. nam licet possessio injusta sit manutenenda, tamen hoc fallit, quando est notorie injusta. Gracian. ubi sup. n. 17. usque ad 19. vide sup. tract. 1. q. 1.

14 Nec per dictas visitationes potest Episcopus acquirere aliquam possessionem sine scientia magni Magistri, cui tamquam Capiti præjudicatur l. 2. C. de servitut. & aqua Calder. conf. 12. fin. de jure patronat. Felin. cap. de quanta n. 41. de præscript. Ferret. conf. 58. n. 6. Rota divers. decis. 4. n. 9. Gonzal. in Regul. 8. Chancell. gloss. 45. §. 2. n. 32. nec scientia, & patientia aliquorum Religiosorum deservientium Ecclesiis loci visitati sufficit, cum non potuerint præjudicare toti Ordini expressè: unde multo minus tacite Decian. conf. 71. n. 74. nec ex alicujus permissione infertur præjudiciū aliis non consentientibus, prout nec successoribus, qui etiam potuerunt contravenire facto invalido antecessorum. Socin. conf. 79. n. 47. lib. 4. Menoch. conf. 1. n. 102. Et in terminis de curatis Ordinum Militarium, quod non possint nocere juri dictorum Ordinum in casu proposito tenuit Man. Rod. qq. reg. tom. 1. q. 36. art. 5. Hieron. Rod. resol. 15. n. 17.

15 Et contra jus non visitandi dictas Ecclesias non currit minor præscriptio, quam 100. annorum ex quodam privilegio Eugenii IV. concessio Monasterio S. Pauli extramuros Romæ confirmato per Pium IV. quo gaudent aliæ Religiones: sic in terminis Man. Rod. & Hieron. Rod. num. præcedenti allegati.

16 Nec prædictis obstat, quod Episcopus in casu proposito prætendat talem exemptionem non suffragari dictis Ordinibus, cum semper præserventur quo ad istas visitationes jura illorum Episcoporum, qui majorem exercent jurisdictionem in personas, & loca, & Ecclesias præfatorum Ordinum, ut in eodem Concilio sess. 25. d. cap. 11. ibi: *Salvo tamen eorum Episcoporum jure, qui majorem in prædicta loca, vel personas jurisdictionem exercent.* Hoc, inquam, non obstat: quia non sufficit ista prætentio, nisi specialiter, & formaliter exceptio, & qualitas per Concilium, quæ sita probetur, cum alias dispositioni illius non sit locus l. 1. §. quod autem ubi Bart. ff. ne quis in flum. publ. Bald. in l. in causis C. de accus. Socin. Tirac. & Surd. apud Gracian. discept. for. tom. 5. cap. 870. n. 9. 10. & 11. ubi quod non satis est Episcopo probare jurisdictionem, nisi etiam probet, quod illa sit major, cum istæ duæ qualitates requirantur per Concilium. Unde etiā copulative sunt probandæ, & non admititur altera. Aymon consil. 2. n. 13. & 125. ubi etiam ampliat procedere in qualitatibus à jure præsumptis, Berroy. conf. 29. n. 29. Menoch. conf. 75. n. 14. Surd. conf. 130. n. 1. lib. 1. nota conf. 581. n. 5.

17 Nec ex eo, quod Episcopus aliquas visitationes fecisset, probatur major jurisdictio de qua in d. cap. 11. sess. 25. Concilii Trident. nam visitationes sunt effectus jurisdictionis majoris, qua majori jurisdictione probata, postea competit jus visitandi. Unde prius probanda est aliunde talis jurisdictio major. In concursu enim visitationum non admittitur in talibus locis, & personis ab ea exemptis jurisdictio Episcopi, qui non est in bona fide visitando, contra expressam determinationem d. Concilii: ita ut statim, quod visitat, & in visitatione facit mentionem de locis dictorum Ordinum, clare ostendit se facto

visitare contra formam dicti Concilii, de qua non potest allegare ignorantiam, ita Gracian. *ubi sup.* n. 13. & 14. nec hanc majorem jurisdictionem potest allegare ex collationibus, & institutionibus, quæ illi de Religiosis dictis Ecclesiis præsentatis committantur à magno Magistro: quia tales collationes, & institutiones illi commendantur, ut eas vice, & nomine Magistri faciat, ut late probatum est *sup.*

18 Nunc ad contraria respondeamus: oportet ad primum *de cap. 8. sess. 7. Concil. Trident.* dicimus: ibi, loqui de Ordinariis, quorum appellatione veniunt Prælati Ordinum Militarium, & alii eandem jurisdictionem habentes, ut tenent Gracian. Flores de Mena, Man. Rod. Hieron. Rod. Barb. Aloys. Ricc. & alii *sup.* n. 7. allegati. Itaque decretum illud intelligendum est de locis exemptis immediate Summo Pontifici subjectis; secus quando subjecta sunt alicui alteri Prælato: quia tunc, nec jure ordinario, nec delegato visitabit Episcopus, sed ipse Prælatus. Flores de Mena, & Gracian. *ubi sup.* Cochier. p. 2. q. 45. n. 11. & p. 4. q. 23. num. 2. Barbof. *de potest. Episcop.* allegat. 74. n. 2. ac ita intelligendum est aliud decretum d. Concilii *sess. 21. cap. 8.* ut ibi per Barbof. n. 5. Ad secundum *de cap. 9. sess. 24.* ejusdem Concilii respondent aliqui: illud decretum limitari in Prælato habente Episcopalem jurisdictionem, & habente temporalem Laicam in locis sibi subjectis, quod in Militaribus Ordinibus verificatur, Flores de Mena q. 24. num. 24 Gracian. *discept. forens.* tom. 2. cap. 212. n. 38. & 42. Barbof. *de jure Eccles.* lib. 1. cap. 17. n. 108. & *collect.* Bull. *verb. visitare* q. 685 prope finem, ubi quod sic fuit declaratum per S. congregationem anno 1620. Erasm. à Cochier. *de jurisdict.* in exempt. tom. 1. p. 4. q. 23. n. 2. & 3. Præterea illud decretum intelligitur de Ecclesiis se-

cularibus, non de Regularibus. Man. Rod. q. *regul. tom. 1. q. 36. art. 3.* Hieron. Rod. *resol.* 15. Ad tertium *de cap. 11. sess. 25. dic ut sup.* n. 8.

19 Ad Bullas S. Pii V. & Gregorii XIII. *sup.* n. 3. allatas dicimus, eas de Religione S. Joannis Hierosolimitani tantum loqui; ubi nec receptæ sunt, nisi in illis Ecclesiis, in quibus Episcopi pacifica visitandi possessione fruuntur, ut constat ex facto, & à fidedignis illius Religionis audivi. Præterea Ecclesiæ illæ in concernentibus animarum curam sunt Episcopis subjectæ, ut adnotarunt Piassec. in *praxi Episcop.* p. 2. cap. 3. n. 46. Aloys. Ricc. in *praxi aurea resolut.* 176. Erasm. à Cochier. *ubi sup.* p. 2. q. 45. num. 11. Barb. *de potest. Episc.* alleg. 74. n. 26. & in *collect.* in *varia loca Concil. sess. 7. cap. 8. n. 23.* Unde videtur in illis Ecclesiis verificari verba Concilii Tridentini *cap. 11. sess. 25.* ibi: *Salvo tamen eorum Episcoporum jure, qui majorem in prædicta loca, & personas jurisdictionem exercent.* Et quod Ecclesiæ Religionis Hierosolimitanæ non sunt exemptæ à visitatione Episcopi, iis exceptis, in quibus jus visitandi ante Concilium Religioni, & Militibus competeat. Vide *deciss.* 68. apud Tambur. *tom. 3.* Et tamen id omne deficit in Ecclesiis trium Ordinum S. Jacobi, Calatravæ, & Alcantaræ, ut late probatum est. Ad ultimum, quod ex Bulla Greg. XV. adduximus, respondeo: non solum ob stare quia loquitur de visitatione personarum exemptarum, sive secularium, sive Regularium deservientium Ecclesiis exemptis, ipsis Episcopis subjectis in concernentibus animarum curam, in quibus voluit Pontifex, quod sicut ipsæ Ecclesiæ non efugiant visitationem Episcoporum in concernentibus animarum curam, sic nec eam possent efugere, personæ, sive Seculares, sive Regulares dictam curam exercentes: secus vero, quod Ecclesiæ exemptæ sunt subjectæ alicui Prælato inferiori habent-

benti in illis jurisdictionem Episcopalem: quia in hoc casu sicut Episcopus nequit visitare dictas Ecclesias, etiam tanquam Sedis Apostolicæ delegatus, ut cum Grac. Flor. de Men. & aliis diximus *sup. n. præc.* sic nec poterit visitare Regulares, aut alias personas illis Ecclesiis deservientes. Præterea: Ordo Militaris de Avis in Portugalia habet privilegium Leon X. confirmatum per Gregor. XIII. ut Fratres Priores, & Curati residentes in Ecclesiis dicti Ordinis non puniantur, nec castigentur per Episcopos, aut Archiepiscopos Dioecesum, ubi resident; nec ratione delicti, nec ratione beneficiorum, nec ratione exercitii ipsorum, etiam si ab ipsis conferantur. Man. Rod. *qq. reg. tom. 1. q. 36. art. 3.* Hieron. Rod. *resol. 15. n. 15.* Nec hoc privilegium revocatum est per dictam Bullam Gregor. XV. cum ibi nulla mentio fiat de personis Militiarum, qui, ut alibi diximus, nisi exprimantur, non comprehenduntur in dispositionibus non concernentibus Religionem. Unde cum Vicarius quidam de Ciudad Real excommunicasset Doctorem Ruiz Priorem de Manzanares Ordinis Calatravæ, eo quod Clericis non ministravit necessarium ad Missæ celebrationem, appellatione interposita per viam voluntariæ, Senatus anno 1542. declaravit, dictum Vicarium inferre vim; illud sciendum est, jurisdictionem, ex qua in *cap. 11. sess. 25.* Concilii Tridentini in personas exercentes curam animarum, & administrationem Sacramentorum in Monasteriis, seu domibus Virorum, seu Mulierum, quibus imminet animarum cura personarum secularium competere etiam Prioribus, & Vicariis Ordinum Militarium in suis Prioratibus, & Vicariis, ac etiam aliis Prælatibus inferioribus habentibus jurisdictionem quasi Episcopalem, Rota in *Piasens. jurisdict. 16. Octob. 1580. & 5. Maii 1589.* coram Gipt. & in eadem 20. Octobris 1593. coram Penia, & 15.

Junii 1590. coram Plato, & tradit Barbof. in *collect. in varia loca DD. Concil. Trident. sess. 25. cap. 11. n. 30.*

20. Posse Prælatos inferiores habentes jura Episcopalia visitare auctoritate Appostolica Ecclesias quascunque quomodolibet exemptas in suo territorio existentes virtute Concilii Tridentini *sess. 7. cap. 8. & sess. 21. cap. 8.* tenuit Rota in *Piasens.* seu nullius jurisdictionis 16. Novemb. 1593. coram Giptio impressa *deciss. 798.* apud Farinac, in *collect. novissim. aliàs p. 4. divers.* Aloyf. Ricc. in *prax. resol. 538. n. 3. in 2. edit.* Barbof. in *collect. D. D. in varia loca Concil. Trident. dict. cap. 8. sess. 7. n. 27.* Sed intellige, quando Ecclesiæ illæ exemptæ non habent proprium Prælatum jurisdictionem Episcopalem habentem, ut *sup. n. 19.* at non posse Episcopos, vel quasi Episcopos visitare Monasteria Regularium dicam in *seq. q.*

Quot sunt genera visitatorum.

SUMMARIUM.

Visitatores Ordinum sunt in duplici differentia; Visitatores uni dicuntur generales, qui eliguntur à Capitulo generali, & confirmantur à Magno Magistro, & esse debent unus Frater Miles, & alter Clericus. n. 1.

Hi enim Visitatores habent potestatem corrigendi, & reformandi; sed non habere potestatem ferendi Censuras, alibi dictum est, & quare. n. 2.

Non habent ipsi Visitatores potestatem ordinariam, sed delegatam; unde non possunt alios substituere, nisi Provinciales totius Provinciae. n. 3.

Alii sunt Visitatores speciales, qui sunt Priores in suis Prioratibus, & Vicarii in suis Vicariis. n. 4.

Alii Vicarii Esfremature in parte Provincia Legionensis, sunt unus Emerita, & alter de Tudia qui sub manus Prioris Legionensis habentur, ut Archidiaconi habentur respectu Episcoporum. num. 5.

Ab

Ab illis appellatur ad Priorem, seu ejus Vicarium generalem, aut Provisorem. n. 6.

Ipsi possent visitare, si aliàs consuetudo in eorum favorem esset. n. 7.

Illis denegata est potestas cognoscendi de causis majoribus, quarum mentio fit in sess. 24. cap. 20. Concil. Trident. num. 8.

Refertur pro origine harum Vicariorum permutatio facta inter Ordinem nostrum, & Archiepiscopum Compostellanum. n. 9.

Predicta permutatio fuit confirmata ab Alexand. IV. ann. 1253. & refertur lis inter Vicarium Tudensem, & D. Priorem S. Marci Legionensis, & sententia in favorem illius pronuntiata. n. 10.

Enarrantur varia lites, quæ ex post facto subsecutæ fuerunt, usque dum venerunt in concordiam; & licet adversus eam aliquæ nullitates oppositæ videntur, in praxi est præfata concordia. n. 11.

De Vicaria Geréz de los Caballeros sermo fit, & late enarratur series litium, quas circa ejus jurisdictionem moverunt Episcopi Pacenses, sed possessio est apud Vicarium Ordinis. num. 12. & 13.

De aliis Vicariis obiter, quia aut concordatæ sunt, aut sub lite, solum eæ, quæ vocantur de Barrueco Pardo, & de Beas, sunt pro nunc clausæ, hoc est jurisdictionem omnimodam exercent earum Vicarii, ut ab immemorabili exercetur, & ego exerceo, & ille exercet. n. 14.

Describitur quid sit Vicaria de Jeste in Diœcesi Carthaginensi; & qualis mota est super ea. n. 15.

Vicaria de Segura de la Sierra in eadem Diœcesi ejus jurisdictio, & contentio. n. 16.

Alia de Totana in eadem Diœcesi notatur; & quid decissum est pro Episcopo Carthaginensi circa ejus jurisdictionem. n. 17.

Descriptio fit Vicariæ de Caravaca, & quid continet territorii. n. 18.

Circa Vicariam de Villa Rodrigo refertur series litium, quæ exorta

Tom. II.

fueraut supra ejus jurisdictione cum Archiepiscopo Toletano. n. 19.

Late tractatur erga Vicariam del Campo de Montiel, quæ nunc dicitur de Villanueva de los Infantes in eadem Diœcesi. n. 20.

In Ordine Calatravensi agitur de Vicaria de Martos, & ejus jurisdictione sita in Diœcesi Giennensi. n. 21.

Prioratus Magacellensis, & Roman Ordinis de Alcantara tanguntur, ut notæ jurisdictiones, & territorium separatum. n. 22.

Quid sint Vicarii foranei n. 23.

Quando originem sumpsit Vicaria generalis Provincia Legionensis. n. 24.

QUÆSTIO II.

I Visitatores in his Ordinibus sunt in duplici differentia: alii enim sunt Visitatores, qui in Capitulo generali eliguntur, & deputantur juxta Bullas, & Constitutiones dictorum Ordinum, ut videre est in Bulla Alexand. III. pro confirmatione Ordinis S. Jacobi, & in Regula dicti Ordinis cap. 38. Confirmationem autem suæ electionis à Magno Magistro recipiunt, ut videre est in lib. stabiliment. præfati Ordinis tit. 10. cap. 10. fol. 91. §. otorgandose, ibi: *T traten de las personas que convengan para Visitadores, &c. T baciendose resuelto en los que han de ser, llegaràn ante Nos para que siendo tales como convenga à nuestro servicio, Mandemos confirmar un Caballero, y un Freyle que visiten, &c.* & probatur ex dictis sup. p. 2. tract. 1. q. 6. n. 5. & 6. & q. 7. num. 5. ubi quod Magistri approbationem requirunt omnia decreta Capituli generalis.

2 Potestas horum Visitorum est corrigendi, & reformandi quoad mores, & alia, juxta facultates sibi per Magistrum commissas in suo Capitulo, ut constat ex libris stabiliment. & diffinit. dictorum Ordinum; sed eos non habere potestatem Ecclesiasticam

coercitivam ferendi censuras, & quare, alibi diximus.

3 Visitatores Generales non habere potestatem, & jurisdictionem ordinariam, sed delegatam, cum eis jurisdictione, non ex vi eorum muneris, sed à Magistro eos instituenti proveniat, testantur Victor. Manl. *de modo proced. in causis regul. cap. 2. n. 3.* Franc. Gischer. *in tract. de judic. regul. cap. 2. n. 12.* Tambur. *de jure Abbat. tom. 3. in praxi crim. q. 1. n. 12.* Man. Rod. *qq. regul. tom. 2. art. 3.* Unde eos non posse substituere alios inquit liber Diffin. Ordinis Calatrave *tit. 12. cap. 14.* ubi rationem assignat ibi: *Porque un substituto, no puede substituir à otro: quod generaliter verum est, id enim denotat verbum substituere.* Sed an specialem causam delegare possint? tu cogita: mihi enim industria suarum personarum electa videtur, ac ideo si infirmant, aut aliquo detineantur impedimento, alii à Magno Magistro eliguntur ut habetur in dictis libris stabiliment. & diffin. ibi: *Y si en este tiempo medio muriere alguno de ellos, ò huviere algun impedimento, porque no lo pueda exercer, el Señor Maestre mandara à los de el su Consejo de las Ordenes, que contras, ò quatro de los mas ancianos de la Orden, q se juntan con ellos, q elijan otros en su lugar para que visiten por la misma instruccion: ita in diffinit. Ordinis Calatrave ubi sup. scio dixisse. Rod. ubi sup. Hieron. Rod. resol. 38. num. 2. ex Oldrado, & Navarr. quod si instituantur pro visitanda tota una Provincia cum plenitudine potestatis, optimo jure possunt subdelegare.*

4 Alii sunt visitatores, qui speciales visitatores Ordinis nuncupantur, quales sunt Priores in suis Prioratibus, & Vicarii in suis Vicariis. Unde in *cap. 7. tit. 12. in lib. stabiliment. fol. 119.* habetur ibi: *Y pues pasado el Convento à la Ciudad de Leon le caeràn estos Lugares tan cerca, los ha de visitar el Prior por sí, ò por otros con particular cuidado, proveyendo en su be-*

nesicio, como Prelado Ordinario, y Visitador especial de la Orden. De potestate autem horum Visitatorum, tam generalium, quam specialium videntur *est d. lib. stabiliment. tit. 11. per totum.*

5 Sunt & alii Vicarii Estrematuræ ea in parte, quæ nunc Provincia Legionensis appellatur, tenus Emeritæ alter de Tudia in Oppido de la Calera, qui quidem Vicarii sub Priore Monasterii S. Marci Legionensis jurisdictionem habere, & exercere videntur ad instar Archidiaconorum olim sub Episcopis, de quibus in jure canonico integer est titulus, scilicet *de offic. Archidiacon.* ac ideo Vicarii nati, seu legitimi dicuntur, Marant. & Azor. quos refert, & sequitur Barbof. *de potest. Episcop. allegat. 54. n. 20.*

6 Ab his Vicariis, seu Archidiaconis, quia non eandem, quam Episcopi, sed longe inferiorem jurisdictionem habebant, ut colligitur in *cap. Romana §. ab Archidiaconis de appellat. ibi: ab his que inferioribus recte appellabatur, ut in d. §. ab Archidiaconis Barbof. ubi sup.* Id quod à dictis Vicariis Emeritenfi, & Tudensi observatum, & nunc in Tudensi observari reperimus, à quo, ad prædictum Priorem, ejus ve Vicarium Generalem, seu Proviforem appellatur.

7 Insuper: hos Vicarios, seu Archidiaconos posse visitare, si hoc ex consuetudine immemorabili habuerint, tradunt Fusc. *de visitat. cap. 2. n. 14.* Sarmient. *lib. 3. select. cap. ultim.* Sbroz. *de offic. vicar. lib. 2. q. 12. n. 10.* Barbof. qui alios refert in *collect. DD. in varia loca Concil. Trident. sess. 24. cap. 20. n. 3.*

8 His, inquam, Vicariis natis, seu legitimis similes esse videri memoratos Vicarios de Merida, & de Tudia, respectu Prioris dictæ Provinciæ, ac ideo comprehensos videri in Decreto Concilii Tridentini *§. ad hæc cap. 20. sess. 24. de reformat. ubi causæ*

matrimoniales, & criminales sublate fuerunt ab Archidiaconis, & aliis inferioribus, & solis Episcopis, & sic dicto Priori commissæ, & reservatæ.

9 Tamen hujuscæ rei veritas aliter se habet, quæ ut bene perpendatur, originem, & exordium prædictarum Vicariarum referamus oportet: postquam Sedes Metropolitana de Merida ob Sarracenorum ingressum in Hispania translata fuit ad Civitatem S. Jacobi Compostellæ, & iterum dicta civitas Emeritana per Regem Ferdinandum recuperata, Archiepiscopus Compostellanus cum sua Ecclesia, & Magister Ordinis S. Jacobi, simul cum Ordine suo permutationem quandam fecerunt, habita prius prædicti Regis licentia: ita quod Archiepiscopus, *diò à el Maestre, y à la Orden la otra mitad de Merida, con todos sus terminos, pertenencias, derechos, y jurisdicciones, para q lo huviesse, como de la otra mitad, que le havia dado el Arzobispo D. Bernardo, su antecessor, y al Arzobispo, y su Iglesia el Monasterio del Hoyo, que tenia en Galicia con todas sus pertenencias, y ciertas casas en Santiago, que eran del Maestre:* Verba sunt ista historiæ Emeritensis n. 4. anno 1234.

10 Prædictam permutationem anno 1234. factam confirmavit Alexand. Pap. IV. anno 1254. Unde Jacobitanus Ordo capit recognoscere jurisdictionem Ecclesiasticam in Provincia Compostellana, quæ nunc Provincia Legionensis dicitur; & prædictæ jurisdictionis usu, & exercitio Magister in Capitulo generali sui Ordinis tres erexit Vicarias, Emeritæ unam: alteram de Tudia in Oppido de la Calera: tertia, & ultima de Reina, quæ annexa fuit Vicariæ Tudensi: quibus Vicariis Religiosi ejusdem Ordinis per Magistrum præficebantur, ad exercitium omnimodæ jurisdictionis Ecclesiasticæ, privativè in prima instantia: Vicarius Emeritensis in omni

districtu, qui Provisori dictæ Civitatis nunc designatus existit; Vicarius vero Tudensis, & Reginensis pro districtu, qui nunc etiam Provisori de Llerena constitutus reperitur; & pro secunda instantia Magister cum suo generali Capitulo Superiorem Judicem designavit Priorem S. Marci Legionensis, qui in gradu appellationis à sententiis prædictorum Vicariorum cognosceret. Ad quod Prior ipse Provisorem unum, seu officialem constituebat in Oppido de la Puebla del Prior, sive in Villa Llerena: sic traditio est, & magna ex parte colligitur ex processu gravis, & ingentis litis coram D.D. Henrico Aragoniæ Infante, & Ordinis Jacobei Magistro inter Priorem Conventus S. Marci Legionensis, & Vicarium de Tudia, & Reina, agitata super jurisdictionem Ecclesiasticam dictarum Vicariarum in prima instantia, in qua Prior tempore prædicti Magistri se ingerere conabatur, sed jurisdictio omnimoda, & privativa ad Priorem pro Vicario Tudensi, & Reginæ fuit à Visitatoribus generalibus, quibus causa commissæ fuit, declarata, & in Capitulo generali sententia Visitatorum fuit confirmata, ac per plures Magistros Ordinis, per suas executoriales literas observari mandata; quæquidem sententia fuit confirmata à Capitulo generali, constat ex Bullar. nostri Ordinis è fol. 495. scriptura 3. ann. 1532. ubi videri valet à quoquam, qui hanc rem velit addiscere ex professo.

11 Sed non sufficit eam scripturam, seu sententiam videre: quia post ejus prolationem, & confirmationem varii fuerunt intenti recursus jam ad Magistrum D. Alvarum de Luna, qui iterum confirmavit illam sententiam in Villa de Ocaña suo diplomate expedito die 23. Decembr. ann. 1450. & ulterius pro exequenda dicta sententia Rex D. D. Henric. Ordinis nostri tunc Administrator causam prædictam examinandam commisit Joanni Ilde-

phonso de Cuenca, Ecclesiæ Corduvensis Decano, qui quidem prædictam sententiam confirmavit Vallisoleti die 26. Maii anno 1460. Postea verò cum tempore Philippi II. Regis Administratoris perpetui horum Ordinum, Prior nostri Conventus quæstus fuisset de mandanda executione præfate sententiæ, ad Consilium Ordinum appellavit: quod pro sua sententia prolata die 2. Septembr. ann. 1583. confirmavit quoque anteriores decisivas; & cum pro parte Prioris fuisset appellatum ad Sedem Apostolicam, obtinuit litteras ad Episcopum Pacensem, seu ejus Proviforem, & Vicarium generalem, qui utique approbavit sententiæ Consilii Ordinum, duabus adhibitis moderationibus. Prima, quod Prior, & Vicarius accumulative cognoscant de causis civilibus, criminalibus, decimalibus, & matrimonialibus. Secunda, quod collationes Beneficiorum privative spectarent ad Priorem. Hæc sententia fuit pronuntiata die 6. Febr. ann. 1586. His positis, venerunt partes ad concordiam solemniter celebratam, quæ hodiè observatur, & ab illo tempore, ac fuit acta, non obstantibus nullitatibus, quæ adversus illam excogitarunt ex postfacto quidam Vicarii: ut mihi attestatus est quidam vir honoratus, & doctus. De Vicaria S. Eulaliæ Emeritensis, sermonem non facio, quia à plurimis annis manet suppressa ejus jurisdictio, & solum in nomine cognoscitur.

12 Præterea: loquendo de Vicaria de Xerez de los Caballeros, animadvertendum succedit; Templarios tanquam Fundatores, & Dotatores Ecclesiarum illius territorii habuisse jurisditionem Ecclesiasticam, cap. cum plantare de privil. & ibi gloss. & docet D. Bentur. Tristan. in suo scuto Montefiano, & à Vicario appellabatur ad Episcopum Pacensem tanquam Metropolitanum, qui etiam visitabat in illo territorio, & lucrabatur novenum Primiciarum, & Decima-

rum, ut per quoddam rescriptum asseruit, causa cognita, & probata, D. Rex Ildephonso XI. datum Hispali in die 5. Decembr. era 1375. de qua assertionem dubitari non valet, & instar sacrilegii est, eam in controversiam vertere, leg. 3. Cod. de crim. sacrileg. Clement. 1. de probat. & ibi: gloss. Juristæ, & Canonistæ Interpretes in leg. fin. C. de leg. ibi: vel quis tantæ superbiæ fastigio tumidus est, ut regalem sensum contemnat? Nam esset velle stabilire contra legem Superioris, quod impracticabile est? Clement. ne Romani de elect. vers. tali, & retulimus part. 1. tract. 1. q. 4. n. 2. nihilominus tamen etsi cõstabat de hoc facto per prædictam assertionem, & de facultate Pontificia concessa Coronæ Castellæ libere disponendi de bonis præfatorum Templariorum, ut patefit ex Bullar. nostr. Ordinis fol. 339. Et quod hæc Villa de Xerez cum prædicta Vicaria, & territorio donata fuisset à D. Henrico filio ejusdem Regis D. Ildephonso XI. Magistro D. Ferdinando Osforrez, simul etiam patet ex prædicto Bullario, & donatione facta ab ipso, Hispali die 25. Decembris, era 1408. & postmodum era seq. 1409. die 25. tunc ipse Magister destinavit illam Villam: quia tunc ita appellabatur ad cameram suam, & alia disposuit circa curam animarum: ipsis, inquam, non obstantibus, & repetitis confirmationibus jam assertionis prædictæ, jam relatæ donationis, quam plurimæ fuerunt contentiones excitatæ ab Episcopis Pacensibus, usquedum sparsæ in variis Tribunalibus congestæ fuerunt, & simul remissæ ad congregationem Regalem, quæ vulgò appellatur Junta Apostolica, quæ à Paulo III. fuit creata, & à Pio IV. confirmata ann. 1560. ut constat ex Bullar. nostri Ordinis fol. 510. & 517. num. 6 pro componendis, & concordandis variis litibus, quæ tunc temporis erant, & pro tẽpore forent, & adstantibus in illo egregio cõgressu Auditorũ licentiat.

fiato Roderico Vazquez, D. Ludovico de Molin. Consil. Reg. Castellæ, & Licentiato Didaco Castejon Ordinum consilii. Auditis partibus, pronuntiarunt suam sententiam *in die 28. Novembr. ann. 1583.* qua declararunt ad Vicarium spectare privativè cognitionem omnium causarum *cp. 20. sess. 24. de reformat.* nisi Episcopus præsens esset in Urbe *de Xerez*, vel ejus Vicarius generalis, qui tunc accumulative, & præventivè possunt cognoscere unus, & alter, nempe Episcopus, vel ejus Provisor, & Vicarius Ordinis, quin Episcopus, nec ejus Provisor possent advocare ad se aliquam ex causis, de quibus cognosceret Vicarius Ordinis, præcipiendo autoritate Apostolica haberent prædictam sententiam pro postrema, & transacta in rem judicatam virtute facultatis concessæ Regibus nostris Catholicis per citatas Bullas, in quibus exprimitur, quod decisio illius congregationis haberetur pro executoria, non obstante quacumque appellatione.

13 Non ob id tamen cessarunt lites innumeræ cursu temporis, usquedum ordinata fuit quædam concordia industriose, ut ajunt, qua decretum est, ad Vicarium Ordinis spectare privativè cognitionem omnium causarum civilium, criminalium, decimalium, & beneficialium in prima instantia, & facultatem præstandi licentiam Sacerdotibus ad Missam celebrandam. Sed ad Episcopum spectare appellationem prædictarum causarum; & cum esset Episcopus, vel ejus Vicarius in præfata Civitate, posset cognoscere cumulative cum Vicario Ordinis; causas vero matrimoniales Episcopo competere privativè, & cognoscere de suis redditibus Episcopalibus, instituere, & conferre beneficia, licentiarum confessores, literas Dimissorias expedire, & Reverendas ad Ordines, & edicta promulgare ad illos conferendos, dispensare monitiones, licentias concedere

ad benedicendas Cappellas, expedire Bullas Pontificias ad Oratoria particularia, & monitoriales pro rebus deperditis concedere, quæ concordia fuit confirmata à Paulo V. in Bull. quæ incipit *ex Pastoralis officii*, dat. Rom. ann. 1607. Kalend. Octob. ann. 3. *sui Pontificatus*, contra quam concordiam plures excitatæ fuerunt nullitates ab ipsa Civitate *de Xerez die 21. Maji ann. 1608.* Et mihi videtur præter alias, quæ à partibus allegatæ fuerint, & allegabuntur, insanabilis nullitas, quæ ad oculum patet, scilicet, quod super sententia in rem judicatam transacta reciderit concordia, aut transactio, quia dari nequit nisi super re dubia, aut in certa *l. 1. ff. de transact.* Tiber. Decian. consil. 56. n. 5. & 18. lib. 1. Et re judicata interveniente, præterquam quod claudit januam litibus in iis articulis per eam decisissis, facit de albo nigrum, & de nigro album: Ergo videbatur ex his rationibus, nec debere apperiri iudicium, nec rem dubiam remanere, quæ transigi deberet; verum: quia partes adhuc contendunt, & hoc negotium post tot annos sub lite est, nullitates reliquas percurrent: qua propter subsisto.

14 De aliis pluribus Ordinum Vicariis sermonem fusiùs facerem, si mihi liceret eas sigillatim percurere; sed ad hoc opus esset longum intendere tractatum, cum in quibusdam lites pendeant, in aliis concordia variæ sint celebratæ inter Ordines, Archiepiscopos, & Episcopos: quædam solemniter: quædam minimè. Unde necnon exoriuntur lites. De nostra Vicaria *de Barrueco Pardo*, & *de Beas* sitis in Episcopatu Salmant. & Gienens. asserere possum ab immemoriali Vicarios habere omnimodam jurisdictionem Ordinariam, à sententiis verò eorum appellari in nostra, jam ad D. Priorem S. Marci Legionensis, jam ad Senatum Ordinum. In illa *de Beas tantum* ad prædictum Senatum,

quin Episcopi curent turbare relatum jurisdictionem nullius Dioecesis eam tenentes. Sed ne deferam alias plures Vicarias, quædam tangam circa illas.

15 In Dioecesi Cartaginensi alia datur Vicaria, quæ vocatur de *Teste*, super cujus jurisdictione magna exorta est lis inter nostrum Ordinem, & prædictum Episcopum. Et à Supremo Tribunali creato ad has discordias componendas, quod vocatur *Junta Apostolica*, acta fuerunt transportata ad illud, & Domini deciderunt ad Episcopum solum pertinere visitationem fontis Baptismalis, olei, & chrismatis, ac custodia Sanctissimæ Eucharistiæ, Ecclesiarum, & Heremitarum; ad Ordinem verò spectare cognitionem privativam omnium causarum tam civilium, quam criminalium in prima instantia, simulque ad illum pertinere accipere rationes quascumque tam Ecclesiarum, quam Confraternitatum, & aliarum causarum piarum quarumcumque. Quæ sententia prolata fuit die 27. Aprilis ann. 1579. quæquidem notificata fuit die 20. Septemb. eodem anno, Episcopo D. Gomez Zapata, cui assensit, & promissit adimplere suum contextum, ut in rem judicatam transfactum.

16 Super Vicaria de *Segura de la Sierra*, quæ sita est in prædicta Dioecesi Cartaginensi, mota quoque fuit contentio inter Episcopum, & Ordinem in die 6. Septembr. ann. 1578. in prædicta Congregatione Apostolica: & Domini declararunt idem per idem, quod diximus de Vicaria de *Teste*, in num. proximè antecedenti: & super hoc expedita fuit executoria in prædicta die 27. April. & ann. 1579. cui obediit præfatus Episcopus D. Gomez.

17 Cæterum Vicaria de *Totana*, quæ existit intra limites Dioecesis Cartaginensis, antea, ut constat ex stabiliment. tit. 16. cap. 14. fol. 164. translata fuit ab *Aledo*, Oppido antiquo illius territorii, jussu Capituli

generalis celebrati anno 1653. visis videndis: & unita fuit Beneficio Curato Ville præfatæ de *Totana*: multa cingit Oppida in Valle de *Ricote*, & *Ciezar*, quæquidem populata fuerunt ab Ordine nostro, capta à Sarracenis, ut constat ex Bull. Jullii III. die 18. Decembr. anno 1553. collocata in Bullar. nostri Ordinis fol. 512. n. 8. & ex memoriali Procuratorum generalium Ordinum, pro Vicariis jacentibus intra limites hujusmodi Episcopatus, contra Eminentissimum Cardinalem *Belloga*, actualem Episcopum, fol. 120. & sequent. Ubi etiam asseritur ob distantiam Sedis Magni Magistri, & ob immediata loca Sedi Episcopali illius Dignitatis sigillatim Episcopi facile adquisierunt varios actus jurisdictionis, eatenus, ut quando Magistratus uniti fuerunt Regiæ Coronæ, sibi arripuerant quam plures actus; quo ipso non obstante, primus Vicarius appellatus D. Joannes Martinez de Albarado, voluit exercere omnimodam jurisdictionem, quam illi conferebat citata Bulla S. Papæ Jullii III. & relatum statutum nostri Ordinis; verum oppositione facta ab Episcopo Cartaginensi, causa remissa fuit ad Nuntium Apostolicum, qui de ea cognovit, ubi intentus fuit articulus manutentionis, & in eo protulit actum sequentem ibi: *Dixo, que sin perjuicio del derecho de las partes en el juicio petitorio, y posesorio plenario, y en el interim, y hasta tanto, que otra cosa se provea, y mande, debia mantener, manutenia, y manutuvo, amparaba, y amparò à la dicha Dignidad Episcopal de Cartagena en la posesion, seu quasi, en que ha estado, y estaba al tiempo, y quando se movió este pleyto del exercicio de la jurisdiccion Ordinaria Ecclesiastica de la Villa de Totana, Aledo, y lugares de el Valle de Ricote, y Valle de Ciezar, sobre que ha sido, y es este pleyto, assi en las causas civiles, matrimoniales, y beneficiales privativamente. Y en quanto al derecho de visitar las Iglesias, y lugares pios de las dichas Villas,*

vilugares accumulativè, con la Orden de Santiago, y sus Visitadores, y Ministros, en la qual dicha possession del exercicio de jurisdiccion Ordinaria, Ecclesiastica privativè, y visita accumulativè, las dichas partes no sean inquietadas, molestadas, ni perturbadas por persona alguna, y para ello se den, y despachen los mandamientos necessarios con penas, y censuras. Hic actus provifus fuit die 29. Octobris anno 1659. & transportatis per viam violentiæ ab Ordine nostro ad Consilium Regium Castellæ, vim non fecisse Illustrissimum Nuntium Domini decreverunt: Quem statum, prout mihi notum est, habet prædicta Vicaria de præfenti.

18 Amplissimos terminos cingit Vicaria de Caravaca, nempe quatuor Villas cum suis Territoriis, Moratalla, Zebejin, & Bullas comprehendit, ubi Vicarius Ordinis exercet jurisdictionem Ordinariam in omnibus causis Ecclesiasticis, exceptis dispensationibus Apostolicis, matrimonialibus, quæ committi solent Provisori, Officiali, & Vicario generali Cartaginensi, qui, ut Judex Apostolicus procedit ad probandâ narrativam oratorum, & probata, dispensat in gradibus prohibitis, ut matrimonium contrahere valeant: nec non possunt Episcopus Carthagin. & ejus Vicarius generalis in prædicto territorio pro Ordinibus conferendis ea expedire, quæ sufficiant pro rite Ordinandis, inquirendo eorum vitam, mores, & sanguinis puritatem, & nihil ultra. In duobus casibus modo exceptis, lis magna mota fuit circa hanc Vicariam in tempore anti Papæ D. Petri de Luna, aliàs Benedicti XIII. anno 1411. aut 12. quæ quidem perduravit usque ad annum 1590. quæ utique in concordiam redacta fuit ab Apostolica contione pro sedandis litibus creata inter Ordines Militares, & Episcopos. Et licet Ordo noster validissime ostendit clavis probationibus illum esse in possessione jurisdic-

tionis ejusmodi, decreverunt Domini Senatores contionis præfatæ Episcopum Carthaginensem posse ex ejus parte constitnere Vicarium in prædicta Villa de Caravaca, & nullo modo in alio loco illius territorii, qui quidem cognosceret præventivè cum Vicario nostri Ordinis de causis Ecclesiasticis: & ita servatum est usque ad annum 1715. in quo amotus fuit Vicarius Episcopalis dignitatis post longam contentionem inter Episcopum, & Ordinem nostrum, & solus remansit hucusque Vicarius Ordinis exercens jurisdictionem privativè cum adhibitis exceptionibus, de quibus supra. De quo fidem mihi dedit vir à primè doctus D.D. Michael à Perea ad præfens meritissimus Vicarius.

19 Erga Vicariam de Villa Rodrigo existentem intra limites Diocesis Toletanæ scitata etiam fuit contentio super articulum manutentionis possessionis inter prædictam dignitatem, & Procuratorem generalem Ordinis, & tunc temporis Vicarium coram Illmo. D. Nuntio Apostolico in Regnis Hispaniæ: qui quidem protulit actum manutentionis possessionis in hunc modum: manutenuit Vicarium in cognitione omnium causarum privativè in prima instantia, exceptis collationibus Beneficiorum, & Cappellaniarum, & visitandi suum territorium privativè, excepta visitatione custodiæ Sanctissimi Sacramenti, Sanctorum Oleorum, & Chrismatibus: quia hanc visitationem facere tantum cum apparatu tangendi cimballa, Visitatores Archiepiscopi facere posse declaravit, & manuteneri debere Dignitatem; & quoad Ordines conferendos exercere actus Pontificales in territorio Vicariæ, & confirmare ad illam Dignitatem spectare privativè, & collationes facere prædictæ Vicariæ. Et denique quoad acta, & sententias à Vicario prolatas posse appellari jam ad Archiepiscopum, jam ad Regale consilium Ordinarii

accumulativè , & præventivè : hæc declaratio acta fuit *die 26. Septemb. anno 1628.* Stat in Bullar. Ordin. *anno citato scriptura 1. fol. 576.*

20 Ut de Vicaria , quæ dicitur *del Campo de Montiel* (quod territorium pertinet ad nostrum Ordinem , quicœpit illud ab hostibus Sarracenis , ut ajunt Rades de Andrad *in sua histor. cap. 10.* & Franc. Caro de Torres *in sua lib. 1. cap. 3.*) agamus , tenendum est suam sedem habere in Villanova Infantium secundum ordinationem stabiliment. *tit. 16. cap. 13.* ab antiquis temporibus variæ fuerunt excitatæ lites inter Ordinem , & dignitatem Archiepiscopalem Toletanam , ut constat ex Bullar. nostri Ordin. *fol. 60. 122. & seqq.* & in concordiam venerunt *anno 1491.* in Bullar. *fol. 129. & seqq.* quæ quidem referebatur in aliqua parte ad alteram initam cum Magistro Pelagio Perez Correa in Bullar. *fol. 126.* & continebat illa, Archiepiscopum posse percipere tertiam partem decimarum , Ordinemque posse de Vicario providere Fratre Clerico : si autem esset Clericus secularis , ad voluntatem Archiepiscopi ; simulque omnes Clericos illius territorii teneri ad Sinodum Dioecesanam venire , & constitutiones ibi statutas servare pertinentes ad curam animarum , seu administrationem Sacramentorum : Sed non posse Archiepiscopum , nec ejus Ministros petere ullas rationes eis reddi Ecclesiarum illorum locorum. Et amplius stabilitum est , quod in præsentatione beneficiorum servaretur concordia celebrata cum Magistro præfato Pelagio Perez Correa , & quod in vacationibus ipsoformmet beneficiorum Prior cum autoritate Archiepiscopi , aut legati à latere posset providere de Economo. Hæc plus , minusve continet concordia. Nihilominus tamen Joann. Cardinal. Archiepiscopus Toletan. occurrit Sanctis. Paul. III. æquivoacam narrationem faciens , & obti-

nuit Bullam datam 6. *Kalend. Julii ann. 1541.* ad visitandum , corrigendum , & ad alia munera exercenda. Verum idem Sanctissimus P. *ann. seqq.* certior factus jurium Ordinis , ad petitionem Carol. V. Imperatoris , aliam expedivit Bullam , qua expressè revocavit antea datam , inferens illam de verbo ad verbum , quæ manet collocata in 1. p. tract. 4. q. 14. à n. 5. & 6. & in Bullar. reperitur *fol. 509.* in qua strictè præcipit omnino debere abstineri Archiepiscopum ab exercenda jurisdictione in territorio Ordinis. Attamen extinctæ lites minimè fuerunt , & Nuntius Appostolicus protulit actum , qui vocatur de *interim* , quo manutenuit Archiepiscopum Toleranum in possessione , vel quasi conferendi Ordines , & ad eos expedire edicta , & coetera requisita ; corrigere , & punire non ordinatos cum suis Reverendis ; item cognoscere privativè de quibuscumque Capellaniis , seu Patronatibus ; expedire titulos , seu conferre præsentatos à nostro Magistro ad inserviendum Beneficiis curatis , & de aliis causis posse cognoscere accumulativè , & præventivè , & in secunda instantia ad Tribunalia superiora immediata , appellationibus interpositis. Hic actus fuit prolatus *die 7. Decembr. anno 1652.* Et in eo reservatum fuit jus Ordini , ut in judicio plenario possessorio , & petitorio posset petere , quod ei expedierit. Hac reservatione facta , non apparet insecutam fuisse litem , & miror redditus mensæ Magistralis ad id non dedicari , cum tot privilegiis omnimodæ jurisdictionis Ordo fruatur , totque commoda ex declaratione horum jurium mensæ Magistrali insequantur. Nec scio quomodo iuta conscientia hæc jura si leant , & conquiescant ; cum uberri mi sint redditus prædictæ mensæ Magistralis , & ad id præcipuè designati , quemadmodum mensæ Episcopales.

21 In Ordine verò Calatavenſi datur alia Vicaria, quæ dicitur *de Martos*, ſuper cujus iuriſdictione diverſæ lites motæ fuerunt inter prædictum Ordinem, & Episcopum Gienſem, uſque dum per Breve Apoſtolicum Gregorii XIII. conceſſum noſtris Sereniſſimis Regibus, datum Tuſculi die 20. Octobris anno 1584. ad componendas lites inter Episcopos, & Ordines, transportatis actis ad Tribunal ad id creatum, articulus manutentionis declaratus fuit ab Auditoribus ejuſdem Tribunalis cum Conſilio Regis die 25. Auguſti ann. 1587. & ipſo non obſtanti, per viam quærele comparuit Procurator generalis ejuſdem Ordinis in iudicio plenario petitorio, & proprietatis in illo ipſo tribunali, referens prædictum Episcopum ſe intromittere, & ejus Miniſtros in exercenda iuriſdictione, quæ ad Ordinem pertinebat, & ordinata in debita forma cauſa, pronuntiata fuit ſententia die 17. Martii anno 1591. conſultatione prius facta cum Domino Rege. Qua quidem ſententia declaratum fuit Ordinem debere gubernari per ſuas diſinitiones, poſſe celebrare Capitula generalia, Gubernatores, & Viſitatores nominare, qui viſitent, & gubernent Eccleſias, Hoſpitalia, Confraternitates, & fabricas, & ſumere rationes illarum, quæ ſunt in prædicto parrito, exceptis locis *de Arjona, Arjonilla, & la Higuera de Andujar*, poſſeque Ordinem providere Priores, Rectores, & Sacriſtas, & Cappellanas, quin Episcopus poſſit ſe intromittere, niſi in illis tribus locis ſimulque etiam decretum fuit ad Ordinem pertinere ponere, & nominare Vicarium in eo diſtricti, qui exerceat iuriſdictionem Eccleſiaſticam, quin Episcopus poſſit eam exercere, fulminando Cenſuras, niſi contra Clericos ſeculares, & Laicos in caſibus, qui ei permittuntur dicta ſententia: qua quidem conceſſum eſt Episcopo cog-

noſcere privativè de omnibus cauſis, tam civilibus, quam criminalibus Clericorum ſecularium, & de omnibus cauſis matrimonialibus, & de cauſis immunitatis contra Gubernatorem Ordinis: niſi ſit profeſſus ejuſdem Ordinis, quia tunc debet cognoscere Vicarius ipſius privativè, & in cauſis decimalibus poſſe cognoscere Episcopum privativè, poſſeque expedire monitoriales generales pro rebus perditis, & debere omnes obedire Cenſuris ab Episcopo impoſitis in cauſis, quæ ad eum pertinent, etiam præventivè, ſi prævenit, & contra Laicos procedere Concubinarios, Sacrilegos, Uſurarios, Maleficos, & Inceſtuoſos, & alios ſimiles, ſed comulativè, ſeu præventivè. Et denique poſſe mittere Commiſſarios Executores, ac poſſe confirmare, & percipere decimas de dictis tribus locis, & in illis conſtituere Vicarium, qui exerceat omnimodam iuriſdictionem, providere Prioratus, & Cappellanas ſitas in Eccleſiis eorū locorum, eas viſitare liberè, niſi Priores ſint habitus ejuſdem Ordinis, licentias dare ad benedicendum Cappellas, & Eccleſias, & Clericis ſecularibus ad prædicandum, & adminiſtranda Sacramenta, et ad canendum primam Miſſam prævio examine, prout voluerit. Cujus ſententiæ fuit executoria expedita in Regali ſitu *de el Pardo* die 2. Novembr. ann. 1591. coram Francisco González de Heredia ſecretario, poſt modum verò noſtris temporibus exorta fuit alia nova liſ. Sed concordia, quæ in ea deſumpta eſt, ad manus noſtras non pervenit, quare mentionem ejus non facimus.

22 In Ordine verò Alcantarenſi dantur aliæ duæ iuriſdictiones valde notæ, nempe Prioratus Magazelenſis, & Prioratus *de Rollan*. Ambo exercent iuriſdictionem omnimodam, quia ſunt nullius Diœceſis, & ut tales de cantantur in Bullis Pontificiis; Prior illius portat habitum quaſi

si Episcopalem, & confert Ordines minores ex Bullis, & diffinitionibus, hic, plusquam Prior de Rollan, dicitur etiam Vicarius S. Mariæ Magdalenæ hujus civitatis Salmantinæ, quæ Vicaria est nullius, ut declaratum manet per executoriam, quam tradit Garcia. de benefico.

23 Alii autem sunt Vicarii foranei, qui ita appellantur, quia extra civitatem, in qua Episcopi sedes est, jurisdictionem exercent, utpote quos Episcopus in certa Diœcesis parte, vel in Oppidis constituit gloss. in clement. & si principalis verbo Foraneus de rescript. & in cap. 1. eod. verb. de offic. ordin. lib. 6. Ob idque foranei nuncupantur, quia foras, id est extra locum in quo Episcopi sedes est, Episcopi vice funguntur, vel quia forum teneant, vel quia de foris veniant, ut ait gloss. verb. foraneus ubi sup. Barbosa. alios referens de potest. Episcop. allegat. 54. num. 18. Valenz. qui plures alios refert, & latè id examinat conf. 192. per totum.

24 Est, & alius Visitator pro Ordine S. Jacobi in Provincia Legionensi, qui Vicarius generalis dictæ Provinciæ nuncupatur anno 1600. in Capitulo generali præfati Ordinis creatus ob causam absentiae Prioris dictæ Provinciæ, qui sedem suam habet in Conventu S. Marci ejusdem Ordinis in Legionensi Civitate: de quo quidem Vicario quædam dubia, quæ exoriri solent, resolvam in quest. seqq.

Vicarius generalis Provincia Legionensis, an necessario debeat esse graduatus in jure Canonico, vel jure Civili, vel in Theologia, vel saltim in artibus;

Et quid de Privisoribus,

& aliis Vicariis

Ordinum.

SUMMARIUM.

Ut quis eligatur in Vicarium ge-

neralem, videtur non esse necessarium, ut sit graduatus in aliquo jure, Theologia, aut Philosophia, sed quod sint aliis idonei, & litterati. n. 1.

Ad exercitium jurisdictionis Ecclesiastica sæpè vidit Author creari in his Ordinibus saltem Bachalauceos in uno, vel altero jure, minimè verò Theologos, aut in Artibus graduatos, uno, vel altero excepto, ut contingit in Vicaria de Barrueco, ubi antecessor electus fuit, cum esset Bachalauceus Theologus, & penes 30. annos exercuit jurisdictionem, licet aliis valdè idoneus. n. 2.

Videbatur dicendum posse eligi in Vicarium generalem graduatum in quacumque ex facultatibus in quibus debet esse Prior eligendus. n. 3. & 4.

Probatur tamen debere eligi in Vicarium generalem, Graduatam in uno, vel altero jure, ob ministerium justitiæ, quod simul exercere debet per se. num. 5.

In Vicarium generalem, & Privisores debent eligi digniores, licet Privisores non gaudeant eisdem immunitatibus, & prerogativis, ac Vicarius generalis. n. 6.

QUÆSTIO III.

Respondeo: videri non esse necessarium, quod graduati sint in jure aliquo, nec in Theologia, nec in artibus, si alias sint idonei, & litterati; tum quia hæc qualitas in statutis Ordinum non exigitur: tum quia Vicarius Episcopi sufficit, quod sit idoneus, & literatus, licet non sit graduatus, Navarr. conf. 1. de offic. Vicar. lib. 1. Zerola in praxi Episcop. 1. p. cap. 3. Ugolin. de offic. Episcop. cap. 4. §. 6. n. 3. & §. 8. n. 3. Garc. de benefico. 5. p. cap. 7. n. 7. & in addit. n. 19. ubi cum Navarr. & Ugolino tenet, quod constitutio talis Vicarii tenet ipso jure, & gesta ab eo, seu coram eo tanquam à Vicario valent: addunt tamen prædicti AA. quod licet electio Vicarii Theologi teneat, gra-

graviter tamen peccare Episcopum, qui Vicarium Theologum constituit, seu alias ad officium ineptum, tene-rique ad restitutionem damnorum, quæ inde sequuntur, & etiam propinarum, vulgo *Affessorias*, restitutionem, quas dictus Vicarius, ex eo quod sit Theologus, facit partibus solvi affessori: nam Episcopus tenetur administrare justitiam, seu ponere, qui eam administret: nec minus peccat, qui Vicariatus officium exercet, seu acceptat, ad quod ineptus reperitur, late Segura Davalos *indirect. judic. Ecclesiast. l. 1. p. cap. 3.* & in confirmationem facit: quod Suppiores Conventuum S. Jacobi *de Uelès*, & S. Marci Legionens. Ordinis S. Jacobi, qui in sede vacante succedunt Prioribus dictorum Conventuum in jurisdictione suorum Prioratuum, & Provinciæ Legionensis; ac modo per se, modo per suos Provifores exercent jurisdictionem in prædictis territoriis pluries non graduati, sed simplices Religiosi eliguntur, & tamen exercent dictam jurisdictionem modo prædicto, & valere sententiam judicis nullum gradum literaturæ habentis, tenet Bald. *in addit. ad speculat. tit. de execut. sentent. ad fin.* Gregor. Lop. *in l. 2. tit. 21. gloss. penult. p. 3.* Bart. Capua *in sign. q. 5. per l. cum sententiam C. de sentent. quamvis contrarium sentiant alii, quos refert Bobadill. in polit. lib. 1. tom. 1. cap. 12. n. 7. & 8.* præsertim ex consuetudine, quæ habet, quod tales judices cum assessorum Consilio proferant sententiam. Acebedo *in addit. ad curiam Pissan. lib. 4. cap. 6. ex n. 108.* Solorzano *de jur. Indiar. lib. 3. cap. 13. n. 38. & seqq.* Valenz. *conf. 120 n. 38.*

2 Verum in his Militaribus Ordinibus ad exercitium actuum justitiæ in suis territoriis, Prioratibus, seu Vicariis, nunquam vidimus Religiosum aliquem ab Ordinum Senatu constitui, qui in jure Canonico, seu Civili non sit saltem Bachalaureatus gra-

dum adeptus, ut sic prædictus Senatus satisfaciatur muneri suo, & liberetur à peccato, & propinarum, vulgo *Affessorias*, restitutione, juxta dicta supra. In meo avo fuit electus Vicarius *de Barruoco* D. Ferdinandus à Rejero Villarroel Bachalaureus in sacra Theologia, cujus successor existeret, & circiter 30. ann. functus fuit prædicta Vicaria cum assessoribus judicando causas.

3 Tamen videtur in Vicarium generalem in prædicta Provincia Legionensi posse eligi Religiosum in Theologia graduatum, vel in artibus Magistrum. Ratio est: quia Vicarius iste non instar aliorum Vicariorum Episcoporum constituitur, ad hoc, ut præsentem Priorem in ejus Tribunali potestatem, & jurisdictionem exerceat, prout Episcoporum Vicarii; sed creatus fuit ad hoc, ut in absentia Prioris, qui longè à prædicta Provincia abest, omnem Provinciam gubernet, & regat cum omnimoda potestate, & jurisdictione Prioris, ut apparet *ex cap. 7. tit. 12. in lib. stabiliment.* Qui quidem Vicarius in loco Prioris absentis constitutus, jure recto substitutus dicti Prioris nuncupatur; alii vero Episcoporum Vicarii non ita, prout docet Barthol. *in l. filius ff. de legation. Stephan. Berthou. conf. 73 n. 5. lib. 1.* Valenz. cum Andrea de Bar. *conf. 190. n. 42.*

4 Cum ergo Religiosus Theologus, seu in Artibus Magister possit in Priorem dictæ Provinciæ eligi juxta dict. *stabilim. tit. 12. cap. 1.* consequitur dictum Vicarium generalem eodè modo posse esse Theologum, seu in Artibus Magistrum: nam subrogatus sufficit, quod sit ejus conditionis, & gradus, cujus est ille, in cujus loco subrogatur; & sufficit, quod sit talis, qui à principio potuerit esse: ita tenet Bald. *in l. Parabolam C. de Episcop. & Cleric.* Barthol. *in l. 1. n. 4. C. de preposit. agent. in rebus lib. 12.* dicens, quod idem gradus, qui in principali

requiritur ad aliquod officium, requiritur etiam in substituto: & exemplificat in Iudice, qui se absentat. Eleganter Collumel. lib. 11. de re rust. cap. 15. ibi: *Etenim qui me absente, in meum locum constituitur, & Vicarius meę diligentie succedit, is, ea, quę ego, scire debet: ac ita ferè in terminis fuisse declaratum per Cardinalium Congregationem refert Garc. de Benefic. 5. p. cap. 7. n. 20.* Patet ergo prædictum Vicarium, qui ad gubernandam, & regendam totam Provinciam loco Prioris absentis constituitur, proprię Provincię prædictę Gubernatorem dici: quod autem Theologi possint esse Gubernatores Episcopatum, & Archiepiscopatum nemo dubitat: & in dicta Provincia Licenciatus Criales, & Licenciatus Ceredus Theologi fuerunt, ac Gubernatores, Priore absente. Et post dictum stabilimentum ex Vicariis fuit Theologus Licenciatus Baca Mogrovejo, & Licenciatus Joannes Blanco, & meo tempore D. Petrus Diaz Canseco.

5 Nihilominus tamen, ut Electores liberentur à peccato, & damnorum restitutione, contrarium veriùs esse existimo, scilicet Vicarium generalem in Provincia Legionensī debere in Jure canonico, seu civili gradum saltim Bachalaureatus obtinere; ut sic Electores, & Confirmatores à peccato, & propinarum restitutione liberentur juxta dicta *suprà* n. 1. & 2. Nec in contrarium dicta obstant, quia Vicarius non ad omnia munera, quę ad Priorem spectant, subrogatur, vel substituitur, nec ad omnem Prioris potestatem, sed ad eam tantum, & hanc, omnimodam, quę spectat ad jurisdictionis, & justitię actus, ut videre est in dict. stabiliment. ibi: *Con la omnimoda potestad de el Prior de aquella Provincia para hacer todos los actos, y ejercer toda la jurisdiccion de el dicho Prior, &c.* Ad quod Vicarius ipse, sive Prior elegit Ministros; notarium scilicet, fiscalem, & alios: tum etiam,

quia plures sunt qualitates, quę in Priore, qui non solum ad exercitium jurisdictionis, sed etiam ad gubernium sui Conventus, & regimen suorum Religiosorum constituitur, quàm in dicto Vicario generali, qui, ut dictum est, præsertim ad exercitium jurisdictionis, & actuum justitię eligitur.

6 Si Roges: an Vicariatus, seu Provisoratus officium sit digniori conferendum; affirmat Salon. 2. 2. q. 63. art. 2. fol. 107. negat Sanch. tom. 1. consil. lib. 2. cap. 1. dab. 39. n. 4. & 5. Sed hanc differentiam inter Vicarium generalem Provincię Legionensī, & Provissores constitutendam esse volui, scilicet Provissores non gaudere immunitatibus, & prærogativis Prioris; secus verò Vicarius generalis respectu jurisdictionis quasi Episcopalis, ut probant Barthol. Valenzuela, & alii *suprà* allegati.

Quenam sit Vicarii generalis Provincię Legionensī potestas, & an eo existente in dicta Provincia, possit ejusdem Provincię Prior extra eam existens aliquos actus jurisdictionis exercere per se, vel per alium, & aliquo modo in dicta jurisdictione se intromittere.

SUMMARIUM.

Citatur stabilim. tit. 12. cap. 7. ubi agitur de creatione Vicariatus generalis Provincię Legionensī, & agitur etiam de reversione Conventus ab Emerita ad Legionem, primævam ejus situationem anno 1600. in Capitulo generali. n. 1.

Videtur dicendum jurisdictionem prædicti Vicarii generalis esse accumulativam cum Priore ex rationibus datis hoc. n. 2.

Sed quod privativè ei competat, defenditur hoc. n. 3.

Prosequuntur fundamenta hujus opinionis. n. 4.

Uterius confirmatur prefata episcopo ex verbis ejusdem stabilim. n. 5.

Deducitur illatio ex antedictis. num. 6.

Excommunicato, seu suspenso Priore, aut aliter impedito, jurisdictio Vicarii generalis non spirat, nec suspenditur: spirat tamen finito triennio, vel morte Prioris. n. 7.

Vicarius generalis potest causas Provisorum avocare. n. 8.

Vicarius cum Provisoribus unum, & idem Tribunal constituit, unde ab illis appellari nequit ad illum, nec ad Priorem, licet praesens sit in Provincia: quia etsi videantur Vicarii foranei, cum eorum jurisdictio non extendatur ad totam Provinciam, sed ad partem, & ideo videbatur posse appellari; praxi secus receptum est. n. 9.

Vicarius generalis nequit potest amovere Provissores, quia hoc reservatum est Priori. n. 10.

Ad Vicarium generalem licet videatur spectare litteras Dimissorias concedere ad Ordines, mediante omnimoda illius jurisditione, nihilominus tamen ad Priorem spectat illas concedere. n. 11.

Dispensationes verò matrimoniales licet ad Vicarium generalem expedire spectet, ut asserunt AA. tamen de stylo curia cum ad Priores veniant remissa, & in illis non dicatur, vel suum Vicarium generalem, communiter eas expedit D. Prior per se. n. 12.

Episcopis, aut inferioribus Prelatis interdicta est visitatio Ecclesiarum Monasteriorum Regularium; at verò in nostro Ordine per specialia pacta suarum foundationum aliud observatur. num. 13.

QUÆSTIO IV.

REX noster Philippus II. tanquam Ordinis Administrator in Capitulo generali ann. 1600. Matrili coacto, decrevit, quod Conventus Religiosorum S. Jacobi, qui eo tempore in Civitate Emeriten-

si sistingebat, ad suam primariam situationem circa Civitatem Legionensem rediret: & ne in Provincia Legionensi deficeret, qui in ea ob Prioris absentiam ministraret justitiam, decrevit etiam, quod in dicta Provincia unus Vicarius generalis remaneret cum omnimoda potestate Prioris circa exercitium omnimodae jurisditionis, ut habetur in lib. stabiliment. dicti Ordinis tit. 12. cap. 7. ibi: *Y assimismo establecemos, y mandamos, que en Extremadura, en la parte que se llama la Provincia de Leon, quède un Vicario general con la omnimoda potestad del Prior de aquella Provincia, para hacer todos los actos, y exercer toda la jurisdiccion del Prior.*

2 His suppositis, videtur, quod jurisdictio Vicarii generalis in dicta Provincia, non fuit illi concessa privative ad Priorem, ita ut eo, quod absens sit, & praedictus Vicarius existat in ea Provincia nequeat aliquos actus jurisditionis, vel per se, vel per aliam à se delegatum exercere, ut patet in Episcopo respectu sui Vicarii generalis. Et probatur: quia à jure antiquo non est recedendum, nisi quoad expressa in novo *l. precipimus C. de appell.* sed ante creationem dicti Vicarii, potestas data à praedicto Priore suo Vicario generali, seu Provisor, non erat privative ad illum, sed cumulative: ergo post illius Vicarii creationem in Capitulo generali idem dicendum est; cum nihil in contrarium reperiatur expressum, nec Capitulum generale circa hoc aliquid innovavit; quare dispositio- ni juris antiqui standum est. Et confirmatur: quia quando conceditur jurisdictio alicui judici particulari, numquam ea adempta censetur judici ordinario habenti eandem jurisditionem, sed nova jurisdictio censetur cumulata secundo judici, sic Tusch. *vers. jurisdict. conclus. 556.* & faciunt plura similia, quae adduxi in *1. part. tract. 9. q. 3. num. 10.*

3 Sed contrarium, scilicet, non pos-

posse dictum Priorem in aliquo se intromittere circa exercitium jurisdictionis in dicta Provincia, dum ipse ab ea absit, & in ea existit Vicarius generalis, probatur clare ex verbis stabilimenti *sup. n. 1.* relatis. Ex quibus detegitur, Vicarium istum generalem esse substitutum, & gubernatorem dictę Provincię loco Prioris ab ea absentis constitutum, ut late probavimus in *preced. quest.* at substituere aliquem in alterius locum, nihil aliud est, quam vices illius, in cujus loco substituitur, in totum committere; nihil illi, cujus in loco substituitur, reservando, ut tenet Orozco. in *rubr. ff. de offic. ejus, cui mandat. est jurisd. n. 7.* Acebedo. in *l. 4. tit. 9. n. 1. lib. 3. recopilat. & n. 2.* ubi quod, delegatione facta, remanet nihilominus jurisdictio circa alia negotia non delegata pœnes ipsum delegantem Ordinarium, & de eis cognoscit, & potest cognoscere: substitutione verò facta, solum substitutus cognoscit, & lites dirimit: quia in totum substituitur: ita Acebedo.

4 Probatur etiam ex illis stabilimenti verbis, ibi: *Con la omnimoda potestad del Prior*: quę verba merum, & mixtum significant imperium; & consequitur Priori absenti sublatum esse exercitium jurisdictionis, & Vicario generali fuisse omnimodam jurisdictionem quoad exercitium privativè ad Priorem absentem attributam, colligitur aperte ex doctrina Aldrete de *Relig. disciplin. tuend. lib. 1. cap. 3. n. 11.* ubi ita ait: at vero quando omnimoda jurisdictio datur, merum, & mixtum imperium includit. *Gloss. ab omnibus recepta in clement. unic. verb. omnimodam, de foro compet.* quod est sine controversia, & consequitur ordinariam sublatam jurisdictionem, & Generali omnimodam jurisdictionem fuisse attributam: sic Aldrete.

5 Et confirmatur ex repetitione, & geminatione verborum dicti stabiliment. ibi: *Con la omnimoda pe-*

testad, & ibi: Todos los actos, & ibi: Toda la jurisdiccion; tanta ergo illius universalis dictionis omnimoda *todos: tota* repetita grande misterium continet, ut optime tradit *gloss. in clement. 1. v. Diœcesis, de jure patron. & ibi Immolatum. 1.* Misterium igitur est, mentem conditorum dicti statuti fuisse transferre in Vicarium privativè ad Priorem absentem omne jurisdictionis exercitium. Quod etiam demonstrant alia statuti verba, ibi: *El Provisor, que hasta aqui ha havido en la dicha Provincia de Leon debaxo de la mano del Prior, queremos, que se continûe debaxo de la mano del Vicario general.* Et ibi: *El dicho Vicario general, y su Provisor.* Ex quibus convincitur omne jurisdictionis exercitium fuisse à Priore sublatum, & in Vicarium translatum, iis exceptis, quę sunt propria Dignitatis Prioralis, & quę ipsi Priori in stabilimento reservantur, sive cum Capitulo sui Conventus, ut est electio dicti Vicarii, sive sibi soli, ut Provisoris, & aliorum officialium electio, seu confirmatio: similiter, quod in receptione exercitii jurisdictionis in edictis à Vicario, & Provisor emanatis, ipse Vicarius, & Provisor vocentur Vicarius, & Provisor Prioris, &c.

6 Convincitur ergo ex ante dictis, prædictum Priorem à dicta Provincia absentem, & in ea existente Vicario generali, non posse in aliquo se intromittere circa exercitium jurisdictionis, nec casus aliquos sibi reservare, aut alteri delegare, nec jurisdictionem Vicarii in aliquo restringere, vel coarctare, sed debere illi totam administrationem, & exercitium jurisdictionis liberè relinquere, ut ex hætenus dictis, & ex verbis statuti apparet, junctis iis, quę adduxi, *sup. 1. p. tract. 10. q. 3. n. 15. ex vers. sed talis subordinatio.* Quod si aliud observatur in praxi, contra determinationem dicti statuti observatur.

7 Ex quibus etiam convincitur,

tur, quod Priore suspenſo, ſeu excommunicato, ſeu aliter impedito; non ideo juridiſſio Vicarii ſpirat: tamen abſoluto Prioris triennio, ſeu ejus morte, vel ab officio amotione, poteſtas, & juridiſſio Vicarii, non quia ſit Prioris Vicarius, prout de Vicario Epifcopi defuncti tradit cum multis Barb. *de poteſt. Epifcop. allegat. 54. n. 151.* Sed quia prædictus Vicarius generalis conſtituitur in loco Prioris abſentis, ut vices ejus, non præſente Priore, ut Vicarius Epifcopi, ſed Priore abſente, & ob talem abſentiam gerat, & præſatum ſtabilimentum ſolum reſpexit tempus exiſtentiae Prioris, & ejus abſentiae, ob quam regimini, & gubernio Provinciae proſpicere voluit, Vicarium conſtituendo ad illud tempus, quo adimpleto, aliqua ex dictis cauſis officium Vicarii ceſſat: nam, ut ſupponimus, jam non datur Prior cujus vices gerat, & in cujus loco ſubſtitutus, vel ſubrogatus dicatur ob Prioris abſentiam: & ita receptum eſt in praxi, & uſu obſervatum.

8 Vicarius generalis poteſt avocare cauſas coram Proviſoribus pendentes, ſed non ſemper, niſi eo temperamento, quod alibi dixi. Ratio eſt: quia juridiſſionem, quam ipſi Proviſores exercent, ſub manu, & præſidio dicti Vicarii generalis, cujus eſt totius juridiſſionis exercitium, exercent, ut in dicto ſtabilimento habetur: unde ſicut Prior in Provincia exiſtens poteſt cauſas à ſuis Proviſoribus avocare, ſic, Priore abſente, Vicarius, qui in tota juridiſſione Prioris ſucceſſit, poteſt illas avocare.

9 Et cum prædictus Vicarius unum, & idem Tribunal cum ſuis Proviſoribus conſtituat, nequit de Proviſoribus ad Vicarium appellari, ſicut nec ad Priorem, quando eſt in dicta Provincia, nec à Vicario Epifcopi, ad ipſum Epifcopum, ut multis allegatis tradit Barboſ. *dict.*

Tom. II.

allegat. 54. n. 46. Quamquam poſſet aliquis non immerito exiſtimare, poſſe ad Vicarium generalem, ſeu ad Priorem in Provincia exiſtentem à ſententiis Proviſorum appellari: quia licet ſint judices Ordinarii ex comiſſione ad univerſitatem cauſarum, cum tamen neuter ſit Generalis pro tota Provincia, ſed in diverſis Oppidis, & diſtrictibus ejusdem Provinciae ſint deputati, intelligendi, ac habendi ſunt de illis, qui nominantur foranei, quia deputati, ut dixi, in certa parte Provinciae *cap. 1. in princ. v. foranei, gloſſ. ibi de offic. ordin. in 6. Thom. Sanch. de Matrim. lib. 3. diſp. 29. q. 1. num. 11; Sbroz. lib. 1. de Vicar. Epifcop. q. 23. n. 4. & q. 29. n. 1. & 2. Valenz. conſ. 192.* Ubi quod Vicarius Talabere, & Matriti, & alii Archiepiſcopatus Toletani ſint Vicarii foranei, & ab eis poſſe ad Vicarium generalem dicti Archiepiſcopatus appellari, latè probat, & etiam quod ſint Ordinarii, ut ipſe Valenz. *conſ. 194. n. 25. & 26.* tamen in caſu noſtro contrarium obſervat praxis.

10 Si ex dictis *ſuper. num. inferas*, Vicarium generalem poſſe amovere Proviſorem: nam ſi ab eo poteſt cauſas avocare, illas avocando poterit venire ad ſui officii ſuſpenſionem; & ſic illum in juridiſſione privare, ut notat Paul. in *l. judicium ſolvitur ff. de judic.* Reſpondeo: videri poſſe, ſed cum conſtitutio ſaltem confirmatio Proviſoris ad Priorem, ut jam dixi, ſpectet ad ipſum Priorem, dicendum eſt ſpectare deſtitutionem: nam omnis res penes quaſcumque cauſas naſcitur, per eaſdem diſolvitur, *cap. omnis res de regul. jur. Valaſc. conſult. 130. n. 17.*

11 Vicarius generalis, de quo agimus, poteſt litteras Dimiſſorias, hoc eſt Reverendas ad Ordines recipiendos, ſuis Subditis conferre: quia ut alibi diximus, id eſt actus juridiſſionis, quæ ut dictum eſt, omnimoda fuit in prædictum Vicarium translata.

Deinde, quia Prior in remotis agit: quādo autē Episcopus agit in remotis, suus Vicarius generalis potest dictas Reverendas concedere, *ut est text. in cap. cum nullus de tempor. ordin. lib. 6. tenet Sbroz. de offic. vicar. lib. 6. cap. 41. Gutierrez Canon. quæst. lib. 2. cap. 17. n. 20. Barbof. & apud ipsum alii in collect. in varia loca Concil. Trident. sess. 23. cap. 10. n. 19. & quamvis tunc Priorem ab ea Provincia absentem posse etiam prædictas dimissorias concedere, cum id sit actus voluntariæ jurisdictionis, probavi tract. 1. q. 17. contrarium est dicendum ex dictis supra num. anteced. ac ideo minus potest prædictus Prior hanc potestatem alteri committere: quia nemo dat, quod non habet; & nemo potest plus juris transferre in alium, quàm ipse habet, *ex reg. nemo potest de reg. jur. in 6.* quod si aliud, ut audi vimus, observatur, contra dispositionem statuti sup. narrati observatur.*

12 Et dictum Vicarium generalem capacem esse litterarum Commissorialium Pontificis pro dispensatione Matrimonii, seu pro executione gratiarum, aut quorumcumque mandatorum Pontificiorum, probatur: quia etiam id possunt Vicarii Prælatorum, quasi Episcopalem jurisdictionem habentium, ut tenet Sanchez de matrim. lib. 8. disp. 27. n. 34. Flores de Mena lib. 1. q. 4. n. 14. & quamvis contrarium teneant Barbof. de potest. Episcopi allegat. 54. n. 141. & de jure Eccles. lib. 1. cap. 15. num. 29. Sbroz. lib. 2. q. 23. n. 8. Nicol. Garc. in addit. ad 9. p. cap. 2. n. 147. tamen in præsentia non loquimur de his Vicariis, seu de Vicario Governatore, qui propter Prioris absentiam, cum omnimoda potestate, & jurisdictione Prioris, & loco ejus, à jure speciali Ordinis est constitutus; verum est tamen quod de stylo Romanæ Curiae præfatæ litteræ semper diriguntur Priori, juxta stylum ante creationem dicti Vicarii observatum.

13 Non posse Episcopos, nec etiam alios inferiores, quasi Episcopalem jurisdictionem habentes, visitare Monasteria Regularium, in quibus viget Regularis observantia, tenet Barbof. de potest. Episcop. allegat. 74. n. 16. & non posse Ordinarios in Ecclesiis Regularium visitare, etiam Sanctissimum Sacramentum, tenet Sella in select. Canon. cap. 22. num. 8. ubi quod sic fuit decisum per S. Congregationem Cardinal. sed in lib. stabilim. Ordinis S. Jacobi tit. 17. cap. 15. statutum est, ibi: *Porque con algunos Conventos fundados en tierra de la Orden, se han ofrecido diferentes pleytos sobre el visitarlos, y otras cosas, que conviene evitar, mandamos, que en los Conventos, que se hallan ya fundados, se guarden de una parte, y otra las condiciones de su fundacion, y los que de aqui adelante se fundaren, sea con las que à la Orden pareciere.*

An excommunicationes, & alia Censura lata in mandatis visitationum, dicantur Latæ à jure, seu per statutum, & sic perpetua; an potius ab hominē, & sic ad tempus.

SUMMARIUM.

Censura prolata in mandatis visitationum non sunt statutarie, & perpetue. n. 1.

Conciliatur diversitas opinionum in num. anteced. excitata intelligendo AA. qui dicunt esse perpetuas tales censuras de illis, quæ imponuntur ab illis, qui habent jus statuta condendi. At verò de Prioribus triennialibus, utpotè sunt nostri, nequitiam debent reputari perpetue. n. 2.

QUÆSTIO V.

Respondet Bonacina, censi feri latas quodammodo per modum statuti, si latæ sint in-

intentione, ut perpetuo durent, seu donec revocentur, si vero latae sunt ad tempus per modum præcepti, dicuntur late ab homine, ut sunt censuræ, quibus Superiores præcipiunt aliquid sibi revelari: ita Navarr. *in summ. cap. 27. n. 2.* quem citat, & sequitur Avila 2. p. cap. 1. dub. unic. vers. 3. Alter. lib. 1. cap. 5. column. 3. & alii, sic Bonac. de excomm. disp. 2. punct. 2. quæst. 1. Tamen Navarr. quem præcitati AA. sequuntur, si bene perpendatur, tradit aperte, mandata, seu præcepta Visitatorum non esse statuta, & sic nec perpetua, sed esse mandata generalia, aut specialia hominum, & sic ad tempus officii illas proferentium. Navarr. verba sunt ista: *Ex quo colligi potest, quid dicendum sit de excommunicationibus, & aliis censuris latis in mandatis visitationum, quæ non sunt statuta, sed mandata generalia, aut specialia hominum?* Ita Navarr. qui antea dixerat, quod excommunicatio lata ab homine moritur, mortuo, aut ablato ab officio eo, qui eam tulit.

2 Dicendum est igitur, excommunicationes, & alias censuras latis in mandatis visitationum, quas faciunt Episcopi, seu coeteri Superiores, usque ad Papam, cum per se solos statuta facere possint, eo quod perpetui sint, si intendunt, ut perpetuo durent, seu donec revocentur, perpetuas censerent: alias secus: & hoc in casu verum est, quod sentiunt AA. sup. citati. Si autem censurae prolatae sint à Visitatoribus, qui per se solos statuta, & constitutiones facere nequeunt, ut sunt Priores Militares, & Vicarius generalis Provinciæ Legionens. Ordinis S. Jacobi, qui non perpetui, sed triennales sunt, censentur prolatae ab homine, & sic ad tempus officii supra dictorum; quamvis intendunt eas perpetuas proferri, nisi à Magistro confirmentur, vel à successoribus pro tempore sui officii tanquam sua observari jubeantur, ut probat Navarr. *ubi sup.* Portell. *in dub.*

regul. V. excommunicatio n. 15. & 16. & colligitur aperte ex Thom. Sanch. de matrimon. lib. 3. disp. 28. n. 47. & tom. 1. conf. lib. 3. cap. 5. dub. 32. n. 283. quibus in locis plures allegat asserentes excommunicationem latam ab homine spirare, auctore mortuo vel amoto ab officio, *vide sup.*

Utrum Vicarius generalis, seu alter Ordinis visitator possit in sua visitatione, vel extra illam, si Ordinarius est, Parochos iterum examinare.

SUMMARIUM.

Vicarius, seu Visitator Episcoporum potest examinare in sententia aliquorum quotannis, vel quolibet biennio Parochos. Et decis. Sac. Congregat. ait, quod Episcopus potest data suspitione ignorantia examinare Parochos. n. 1.

Doctrina Patris Hurta do traditur ad decidendam hanc materiam. n. 2.

QUÆSTIO VI.

1 **H**anc quæstionem ponit Joannes Sanch. *in select.* 50. & affirmative respondet: ait enim num. 11. & 12. posse Episcopum quotannis, vel quolibet biennio vocare Parochos universos ad examen, ut ei per experientiam innotescat: an illorum scientia sit stenuata, & boni mores mutati. Quod si in aliquem invenerit, poterit ei coadjutorem, & Vicarium assignare juxta determinationem Concilii Tridentini sess. 21. de reformat. cap. 6. & sententiam Sanch. sequuntur Trullench. *in exposit. Bullæ Cruciatæ lib. 1. §. 7. cap. 1. dub. 1. n. 3.* Barbof. de potest. Paroch. cap. 2. n. 10. Dian. p. 4. tract. 4. resol. 59. dicens: ita fuisse determinatum à Sacra Congregat. Cardinal. in una Placentina sub die 6. August. 1628. in qua decisum fuit, liberum esse Episcopis, tam in visitatione, quam extra, ite-

rum examinare super doctrina, & literatura Parochos approbatos ab antecessore tempore provisionis Parochialium, nec non superveniente rationabili causa, & suspitione ignorantiae posse examinare ad effectum *cap. 6. sess. 21. hæc ibi: quam declarationem refert Barbof. in collect. Bullar. v. Parochus n. 3. & Sell. in select. cap. 59. n. 21.*

2 Sed Doctus Thom. Hurtad, *resolut. moral. tom. 2. tract. 12. cap. 1.* acute, ut assolet, examinat hanc quaestionem; & referens sententiam Sanch. & sequatium *num. 2164.* ait: Dico igitur non posse Dominos Episcopos vocare omnes Parochos suæ Diocesis ad examē de scientia, & literatura, sed solum illos, de quibus præcessit infamia probata in visitatione, aut notorietas, de eorum insufficiencia, ita tenent Joannes de S. Juan *in summ. p. 7. de poenitent. art. 2. diff. 3.* Homobon. *in examen. p. 3. tract. 15. cap. 9. q. 31. resol. 1.* judicat satis Reginald. *lib. 1. cap. 16. n. 201. vers. accedit.* ubi optimam tradit rationem Ludov. de la Cruz *in exposit. Bulla disp. 1. cap. 2. dub. 12. n. 6. vers. verum tamen.* Ita Hurtad, qui pro sequitur id probans: & ad contraria respondens *num. 2175.* inquit; ad secundum respondetur, Episcopos in visitatione, & extra, posse inquirere inquisitione generali, an Parochi recte administrant Sacramenta, & an habeant sufficientem idoneitatem? quod si inveniatur aliquē idoneū non esse, poterit juridice ipsum vocare ad examen, ut cognoscat, an verus sit rumor, qui divagatur. Hoc, & nihil aliud intendit Concilium, & hoc solum declarat S. Congregatio; non vero quod non precedente infamia possint Episcopi libere vocare omnes quot quot sunt Parochi ad examen universale. Exemplaria illa adducta, quod aliqui Episcopi id peregerunt in Hispania, fecerunt de facto, non de jure, & an recte, ipsi viderint. Ita Hurtad, consulens,

quod in Ecclesiis aliquæ in Hebdomada instituuntur conferentiæ casuum conscientiae ad quas Parochi, & Confessores congregentur: sed in his Ordinibus Militaribus, nec vidi, nec audiui Parochum aliquem de scientia, & literatura per Ordinarium examinari, forsam, quia examinatus, & approbatus est à Superiore, scilicet à Magistro sine cujus peculiari licentia videtur non posse iterum dictos Parochos examinari. Scio tamen fuisse decisum: approbatum ad Beneficium ab Episcopo competenti posse ab inferiori suspendi ob imperitiam, si ille in Visitatione reperiatur ignarus, ut tradit Sell. *in select. Canon. cap. 11. n. 16.* Barbof. *in collect. in varia loca Concil. Trident. sess. 7. cap. 7. n. 4.* sed hoc in Episcopo, cui solum competit examinatio. Nos autem loquimur de Magistro, ad quem non solum examen, sed etiam collatio, & institutio beneficii spectat, & sic ad eum debet spectare suspensio, vel saltem suspensionis à Visitatore factæ confirmatio, sicut etiam Coadjutoris datio.

Utrum Priores in suis Prioratibus, & Vicarii in suis Vicariis cognitionem causarum matrimonialium, & criminalium habeant.

SUMMARIUM.

Et si cap. 20. sess. 24. de reformat. Concil. Trident. loquatur de Episcopis quoad cognitionem causarum ibi enumeratarum, non idcirco excluduntur Abbates, & alii jurisdictionem quasi Episcopalem exercentes. n. 1.

Ex doctrina posita deducitur Priores, & Vicarios Ordinum, qui omnimodam jurisdictionem exercent cum territorio separato, posse dispensare denuntiationes matrimoniales. n. 2.

Hinc devenit Author ad probandam rationem, quare dispensationes committantur à Curia Romana solis Prioribus

tam Uclensi, quam Legionensi. num. 3.

Similiter etiam dicunt AA. contin- gere in Abbatibus, qui jurisdictionem or- dinariam cum territorio separato exer- cent. n. 4.

Quod Vicariis eorum Abbatum pos- sint dirigi, in controversiam vertitur hac materia inter Thom. Sanch. & Ni- col. Garc. una affirmat., altera negat; verum in Vicaria de Barrueco Pardo de immemorabili consuetudine Vicarii illius Vicariæ expediunt prædictas dis- pensationes. n. 5.

De casibus occultis etiam reservatis, possunt Priores dispensare, excepto ho- micidio voluntario. n. 6.

Ad Priores etiam pertinet Monito- riales expedire. n. 7.

Denique possunt facere, quæ Episco- pis competunt ultra consecrationem. num. 8.

Idem, quod dicitur de Prioribus, di- cendum est de Vicariis, qui omnimodam jurisdictionem exercent. n. 9.

QUÆSTIO VII.

Concilium Trident. sess. 24. cap. 20. agens de de causis matrimonialibus, & crimina- libus, videtur statuere illarum cogni- tionem ad Episcopum pertinere: sed tamen mens Concilii fuit restituere Episcopis jurisdictionem criminalium, exclusivè ad Decanum, Archidiaconum, & alios inferiores subordina- tos ipsi Episcopo, in quibus militat ratio prætensæ usurpationis: non au- tem illam auferre ab Abbatibus, & aliis Prælati exemptis à jurisdictione Episcoporum, & Sedi Apostolicæ subiectis. Quod extat decisum in una *Burgens. jurisdictionis S. Joannis in ve- nere 6. Martii 1598. coram Eminentis- simo Cardinali Pamphilio, quæ deci- sio apud Tamb. in fine operis est 44. ideo S. Congregatio Concilii Tridentini, ut habetur in una Burg. jurisdictionis 6. Novemb. 1596. declaravit, indiferen- ter Abbates Regulares habentes, vel*

non habentes territorium dicto Con- cilio Tridentino non comprehendi, quæ decisio est apud Tambur. in fine operis 43. Idem Author tom. 2. disp. 8. q. 6. ubi n. 3. inquit: Dixi habentes, vel non habentes territorium, ut ostendatur, quod de substantia juris- dictionis non est habere territorium; cum sine illo possit Abbas, vel alius Prælati habere jurisdictionem in per- sonas, ex Barthol. in l. 1. n. 15. & Paul. de Castr. Alexand. & Jasson. de juris- dict. omn. judic. itaque Abbas, seu alius Prælati exemptus Episcopalia jura habentes non sunt inferiores Episco- po, nec ratione Dignitatis, nec ra- tione potestatis.

Hinc primo deducitur, dico- tos Priores posse denuntiationes ma- trimoniales remittere virtute Conci- lii Tridentini sess. 24. de reformat. cap. 1. ut de Abbatibus similem juris- dictionem habentibus resolvunt Navarr. cons. 15. de spons. in antiquis aliis cons. 2. de clandestin. de spons. in novis. Hen- riquez in summ. lib. 11. cap. 5. §. 5. Man. Rod. tom. 2. summ. cap. 217. n. 4. Sayr. in floribus decis. sub titulo de spons. decis. 9. Sanch. de matrim. lib. 3. disp. 7. n. 4. Flores de Mená va- riar. resol. lib. 3. cap. 24. n. 26. Ste- phan. Gracian. discept. forens. cap. 83. n. 15. Molin. de rit. nupt. lib. 2. diff. 11. n. 60. Tamb. de jure Abbat. tom. 2. disput. 8. q. 4. Barbof. de potest. Epis- cop. p. 2. allegat. 32. n. 32. & de jure Eccles. lib. 1. cap. 17. n. 97. & in col- lect. in varia loca Concil. Trident. sess. 24. cap. 1. n. 58. cum duplici seqq. & in ter- minis Machad. in summ. tom. 2. lib. 4. p. 6. tract. 3. doc. 4. §. 1.

Secundo deducitur, quod dictis Prioribus jure committantur dispensationes, quæ in Concilio Tri- dentino cap. 5. sess. 22. de reformat. committendæ sunt Ordinariis illorum, qui eas impetrarunt: ita refert deci- sum pro Priore de Uclès Nicolaus Gar- cla de benef. p. 9. cap. 2. n. 142. Bar- bof. in collect. in varia loca Concil. Tri-

dent. *sess. 22. cap. 5. n. 3.* ibi: Congregatio Concilii censuit dispensationes matrimoniales, & alias quascunque, quæ Subditis inferiorum Episcopis, à Sede Apostolica conceduntur, si eas extra Romanam Curiam committi contigerit, & illi inferiores nullius Dioecesis existant, & jurisdictionem quasi Episcopalem habeant, eisdem inferioribus, non autem vicinioribus Episcopis esse commitendas, Hieron. Card. Manth. Insuper eadem Sancta Synodus dedit sequentem declarationem ad instantiam Cardinal. Tolletan. Congregatio Concilii censuit prius coram D. Datario esse deducendum Priorem habere qualitates requisitas, ut ipsi dispensationes matrimoniales committi possint, vel esse in quasi possessione, ut prædictæ dispensationes eidem committantur. Et in una Prioratus de *Magazela* inquit congregatio. Congregatio Concilii alias censuit, si Prioratus, ut proponitur, nullius sit Dioecesis, & quasi Episcopalem jurisdictionem habeat, literas dispensationum matrimonialium, & alias ejusdem generis Priori Commitendas 5. *Maji 1593.* sic Garc. *sup.* Et pro Priore de *Merida* Clem. Pap. VIII. concessit sua diplomata ad hoc, ut ejusmodi dispensationes non nisi dicto Priori committantur cum derogatione earum, quæ alias Episcopis, & Visitatoribus commissæ fuerint die 3. *Aprilis 1596.* tenet Machad. *ubi sup.* & alia pro Priore Uclense eadem die in Bullar. fol. 557. d. ann. scriptur.

4. Consequenter ad dictas declarationes, ait Garcia *ubi sup. n. 147.* etiam Abbatibus, & aliis Prælati habentibus jurisdictionem quasi Episcopalem, ac proprium districtum committendas esse dispensationes, seu commutationes ultimarum voluntatum, quas eorum subditi à Sede Apostolica impetrarunt, licet non sint nullius Dioecesis: nam sunt Ordinarii, & sic verificantur in eis verba Conci-

lii: ita etiam tenet Flores de Mena *variar. lib. 3. q. 24. n. 22.* Monet de *commut. ultim. volunt. cap. 7. n. 84.* Barbof. in *collect. in varia loca Concil. Trident. sess. 22. cap. 5. n. 2.* & hoc notandum est pro Vicariis de *Villanueva, de Caravaca, de Veas,* & aliis nostri Ordinis, etiam si fateremur illos non esse nullius, quod negamus: ait tamen Garcia *ubi sup. in addit.* contrarium fuisse decisum in Rota: & Moneta *ubi sup.* ait stylum Curiae habere, ut hujusmodi commissiones, nunquam hisce Prælati, aut eorum Vicariis, sed Ordinariis locorum, aut iis deficientibus, Episcopis, seu Ordinariis vicinioribus committantur.

5. Et quamvis Sanch. de *matrim. lib. 8. disp. 27. n. 34.* quem refert, & sequitur Garcia de *benef. p. 9. cap. 2. n. 147.* dicat, hujusmodi commissiones posse fieri Vicariis Prælatorum nullius Dioecesis, & sic Vicariis dictorum Priorum; at contrarium tenet Garcia *ubi sup. in addit.* sibi ipsi contrarius; ac ita in Vicariis dictorum Priorum observat praxis: sed cum dictæ commissiones fiant Vicariis Episcoporum, & Vicario Capituli Sedis vacantis, non video cur non idem observetur in Vicariis dictorum Priorum, ut expresse habetur in Bulla Clement. VIII. pro Priore de *Merida* supra relata: & in Suppriori Sede vacante juxta dicta *sup. in tract. de offic. & potest. Suppriori à n. 17. ad 21.* sed stylus Curiae observat contrarium. Vide Barbof. de *jure Eccles. cap. 32. n. 57.* In Vicaria de *Barranco Pardo* ab immemorabili tempore Vicarii cursum dictis dispensationibus impertiuntur, ut mihi constat.

6. Tertio deducitur, spectare ad dictos Priores facultatem absolvendi, & dispensandi circa omnes casus occultos, nec deductos ad forum contentiosum, excepta irregularitate ex homicidio voluntario, juxta decretum Tridentini *sess. 24. cap. 6. de reformat.* hæc enim facultas com-

petit Prelatis habentibus quasi Episcopalem jurisdictionem, & Dioecesim nulli Episcopo subjectam, ita tenet Henric. in summ. p. 1. lib. 6. cap. 16. §. 1. Man. Rod. qq. reg. tom. 1. q. 24. art. 13. & 16. & q. 61. art. 9. Flores de Mena variar. qq. lib. 3. q. 24. n. 18. Sayr. in clavi Reg. lib. 6. cap. 11. n. 83. & sine Avila de cens. p. 7. disp. 10. Thom. Sanch. in summ. lib. 2. cap. 11. n. 5. & de matrimon. lib. 8. disp. 2. n. 12. Duar. in Bull. Cenæ Domini lib. 3. §. 2. q. 8. n. 55. Moneta de commut. ultim. volunt. cap. 5. n. 455. Fr. Segismund. à Bonon. de elect. dub. §. 1. n. 8. & alii, quos refert, & sequitur Diana resol. moral. tom. 7. tract. 2. resol. 4. & in terminis de Prioribus Militaribus Machad. in summ. tom. 2. lib. 4. p. 6. tract. 3. doc. 4.

7 Quarto deducitur posse dictos Priores decernere excommunicationes, quæ monitionibus præmissis ad finem revelationis; ut ajunt, aut pro de perditis, seu substractis rebus ferri solent juxta Trident. Concil. sess. 25. de reformat. cap. 3. ita Suarez tom. 5. disp. 20. sect. 1. n. 2. Lacar. de monit. sect. 48. Thusc. concl. 437. tom. 3. lit. E. Ugolin. de offic. Episcop. cap. 45. circa finem Garcia de Benef. in addit. ad cap. 8. n. 95. p. 5. Hieron. Rod. qq. reg. resol. 12. num. 4. Manuel Rod. qq. reg. tom. 2. q. 59. art. 4. Mirand. in man. Prelat. tom. 2. q. 35. art. 1. dicunt enim Abbates, & Prælatos exemptos habentes quasi Episcopalem jurisdictionem dictas excommunicationes concedere posse. Et in terminis de dictis Prioribus tenet Machado ubi sup. & ita praxis observat quidquid in contrarium asserat Barbof. ubi sup. sess. 25. cap. 3. n. 3. dicens: hoc solum ad Episcopos pertinere.

8 Denique: dictos Priores in suis Prioratibus posse dispensare in cæteris omnibus casibus, in quibus potest Episcopus, probant Gambar. de offic. & potest. legati de latere lib. 10. n. 432. Flores de Mena variar. qq. lib. 3. q. 24. n. 18. Barbof. de jure Ec-

cles. lib. 1. cap. 17. n. 100. & in terminis Machad. ubi sup. ubi etiam quod possunt dare licentiam Prædicatoribus ad prædicandū in suis districtibus, & eos examinare, & approbare, ut etiam cum Mena tenet Barbof. ubi sup. n. 101.

9 Et quidquid hætenus diximus de Prioribus in suis Prioratibus, & districtibus, est etiam intelligendum de Vicariis in suis partitis, & Vicariis: quibus quidem Vicariis cognitio causarum criminalium, & matrimonialium competit juxta Concilium Trident. ubi sup. n. 1. & docet Man. Rod. in summ. tom. 1. in 2. edit. cap. 219. num. 15. Thom. Sanch. de Matrim. lib. 3. disp. 29. n. 19. vers. idem que, ibi: idem que de Vicariis Ordinum Militarium in suis Vicariis dicendum est eadem ratione: sic tenet Man. Rod. 1. tom. summ. 2. edit. cap. 219. n. 15. ita Sanch. cui tu adde, quod territorium horum Vicariorum, qui quasi Episcopalem jurisdictionem habent, perinde habetur; ac sic esset extra Dioecesim Episcopi in omnibus, & per omnia, ut probat Franc. in cap. 2. §. statuto n. 10. de constit. in 6. Seraph. decis. 1578. n. 4. & nos late id probavimus in tract. de jurisd. q. 1. Eccles. à n. 14. quod tempera si vigore alicujus concordie, seu cōsuetudinis aliud observeatur, Joannes Gutierrez. de Matrim. cap. 68. n. 10. & 11.

Utrum Priores, & Vicarii Militarum Ordinum possint intra suos terminos Confessarios ad secularium confessiones audiendas approbare.

SUMMARIUM.

Traditur sess. 23. cap. 15. Concil. Trid. in quo dicitur, ad Episcopos pertinere approbare confessores ad audiendas confessiones secularium. n. 1.

Ex citat. cap. Concil. deducunt communiter AA. non solum Episcopos, verum

nam etiam alios, qui habent populos subiectos, & exercent jurisdictionem pleno jure posse licentiarum confessores. num. 2.

Possunt etiam concedere licentias confessorum Regularibus, qui sunt in suo territorio, aut per eum transeant. num. 3.

In Ordine Calatravensi sunt aliquæ Vicariæ, in quibus per concordias diminuta fuit Vicariorum jurisdictio; quæ propter standum est prædictis concordis, si legitimè celebratæ fuerunt. n. 4.

QUÆSTIO VIII.

Dubium istud à Concilio Tridentino exoritur sess. 23. cap. 15. ubi statuitur, Confessarios ad secularium confessiones audiendas ab Episcopis approbatos esse debere, ex quo hujusmodi approbatio ad solos Episcopos pertinere, ac propriam tantum munus ipsorum esse videtur.

2. Tamen dicendum est, Prælatos omnes sive Abbates, sive Priores, sive Vicarios, aut alio quocumque nomine nuncupatos, qui habent populum sibi subiectum, in quem etiam Episcopalem jurisdictionem exercent; ita ut quoad actus ordinariæ jurisdictionis ab Episcopis exempti sint, habere potestatem exponendi, & approbandi Confessores intra suos terminos. Ratio est: quia hic actus approbandi Confessores non est actus Ordinis Episcopalis, sed jurisdictionis non delegatæ illis specialiter à Summo Pontifice, sed ordinariæ: quia Concilium hanc potestatem eis simpliciter tribuit ratione sui muneris; sed isti Abbates habent jurisdictionem Episcopalem, ita ut eorum subditi in hoc foro nullam aliam superiorem, excepto Summo Pontifice, recognoscant: ergo poterunt etiam hunc actum jurisdictionis exercere. Confirmatur: quia Episcoporum generales Vicarii possunt confessarios

approbare, eo quia ab Episcopis vice ipsorum constituuntur; sed isti Abbates, Priores, & Vicarii pariter à Summo Pontifice, quasi loco Episcoporum, & cum jurisdictione Episcopali constituti sunt: ergo poterunt eundem actum jurisdictionis exercere. Præterea: ratione jurisdictionis Episcopalis, quam habent, possunt ejusmodi Abbates dispensare in votis Episcopis reservatis, ut notat Navarr. in man. cap. 12. n. 75. ergo ratione ejusdem jurisdictionis Episcopalis poterant etiam confessarios in Ecclesiis, sibi subditis approbare, & exponere; ita docet Suar. tom. 4. in 3. p. disp. 28. sect. 5. n. 3. ubi statuitur in usu positum, ac se vidisse plures hujusmodi Abbates in suo districtu confessarios approbantes, & exponentes, quibus nunquam in hoc contradictum fuit: quod judicat illos hunc actum legitime exercuisse, & exercere posse. Eundem Suar. sequuntur Reginald. in praxi fori penitent. lib. 1. num. 182. Campanil. in divers. juris Canon. rub. 12. cap. 13. n. 26. D. August. Barbof. de offic. & potest. Episcop. p. 2. alleg. 25. n. 5. Tambur. de jure Abbat. tom. 2. disp. 6. q. 11. & in terminis de Prioribus Militariū Ordinum, scilicet eos posse sibi subditos seculares approbare, tenent Dr. Ramirez in tract. de confirmat. Ordin. S. Jacobi cap. 21. n. 2. P. Cruz in sum. de Sacrament. Ordin. dub. 4. conclus. 4. Ledesm. 1. p. summa de Sacrament. Ordinis cap. 8. Villalob. 2. p. tract. 12. diff. 9. n. 4. Hieron. Rod. in compend. qq. regul. resol. 1. n. 26. Idem que de Vicariis in suis Vicariis tenet Thom. Sanch. de matrim. lib. 8. disp. 2. n. 12. & 19. dicens: idē dicendū est de Vicariis habentibus jurisdictionem Episcopalem, & qui nomine Ordinarii comprehenduntur. Idemque de Vicariis Ordinum Militarium in suis Vicariis dicendum est eadem ratione: sic Manuel Rod. tom. 1. summa 2. addit. cap. 219. quod mihi est cap. 219. n. 4. & eum sequens tenet Gutierrez. de Matrim.

mon. cap. 68. n. 10. & 11. ibi. Idem-
que dicendum est in Vicariis genera-
libus habentibus jurisdictionem qua-
si Episcopalem: quia sunt Ordinarii,
& nomine Ordinarii comprehendun-
tur, ut cum Navarr. *ubi sup.* tenet
Sanch. *d. disp. 29. n. 19.* ubi idem
probat cum Man. Rod. in Vicariis ge-
neralibus Ordinum Militarium in suis
Vicariis. Et quamvis Tamb. *ubi supra*
se referat ad quasdam decisiones in
fine sui operis allatas, si bene perpen-
dantur, loquuntur de Prælatiis, qui
Episcopalia jura non habent, exclu-
sis Episcopis in omnibus, quæ sunt ju-
risdictionis ordinariæ in suum terri-
torium, quod tunc proprium dicitur.

3 Similiter possunt dicti Prio-
res, & Vicarii approbare, & quoad
suos Subditos, jurisdictionem conce-
dere Regularibus exemptis degentibus
in Monasteriis, quæ sita sunt in Pro-
vinciis, seu Vicariis dictorum Priorum,
& Vicariorum, prout se habet praxis, &
est cõforme ad dictum decretum Con-
cilio Tridentini, ibi: imo, & quem-
cumque Sacerdotem alienum possunt
pro suarum ovium confessionibus au-
diendis approbare, etiam si illis ad
aliquod mynisterium, vel Ecclesiæ
servitium non subdatur, nec ibi do-
milium, seu habitationem etiam pro
minore tempore constituat, sed solum
quoad examen, & confitendi munus
subjiciatur: ita contra Suar. tenet Egi-
dius Trallench. *in exposit. Bull. Cru-
ciat. lib. 1. §. 7. dub. 2. n. 3.* Unde ego
interrogatus dicebamante, sed jam non
firmo, Religiosum v. g. Conven-
tus S. Jacobi Hispalens. qui non per-
manenter, sed per modum transitus
aderat in Provincia Legionensi, potuif-
se approbari per Ordinarium dictæ
Provinciæ pro audiendis suarum ovium
confessionibus, & sic approbatum ef-
se eligibilem in hoc Archiepiscopatu
Hispalensi ab habentibus Bullam Cru-
ciatæ. De aliis approbatis per dictum
Ordinarium tenent Ledesm. *cap. 13.*
de pœnitent. dub. 5. 6. & 11. Joannes

de la Cruz *in summ. de Sacrament. pœ-
nitent. dub. 8. conclus. 2.* & loquuntur
in terminis de approbatis à Priore S.
Jacobi de Uclès, ubi etiam contrarium
tenent de approbatis à dicto Priore
pro Religiosorum tantum confessio-
nibus audiendis: nam hos, inquit,
non esse elegibiles pro secularibus, sed
tantum pro quibuscumque Religiosis.

4 Scio ego in quibusdam Vica-
riis, seu Prioratibus partitis nuncu-
patis, præsertim in Ordine Calatrave,
adeo diminutum esse usum, & exerci-
tium jurisdictionis Ecclesiasticæ vigo-
re nonnullarum concordiarum inter
Dominos Episcopos, & dictum Or-
dinem factarum, ut sit in controver-
siam deductum, an dicti Piores, &
Vicarii in suis partitis possint Confes-
siones approbare? sed cum hoc ex in-
telligentia præfatarum concordiarum
depèdeat, quas ad præsens non habeo,
nihil certum possum affirmare, sed in
casu occurrenti videantur, quæ dixi
sup. p. 3. tract. 2. q. 2. n. 21.

*An Religiosus Parochus Militaris, eo ipso
quod Parochus fiat, possit absque Ordinariæ
approbatione confessiones secu-
larium audire.*

SUMMARIUM.

*In sententia tuente beneficium regu-
lare esse ad nutum amobile, videtur di-
cendum non habere beneficium Parochia-
le, & sic, quin approbetur specialiter ab
Ordinario, non poterit, eo quod tali be-
neficio potiatur, audire confessiones se-
cularium. n. 1.*

*Contraria sententia defenditur au-
thoritate, & ratione, præsertim in Mi-
litaribus. n. 2.*

*Vicarii Tudensis, & de Xerèz, cum
Vicarii sint tantum, & Parochiale benefi-
cium propriè non habeant, non possunt
confessiones secularium audire, nisi spe-
cialiter approbentur. n. 3.*

*Alii verò Piores, & Vicarii, quæ
territorium habent separatim, non ex-
cluduntur per Concilium ad audiendas*

confessiones, nec excluduntur Vicarii nominati in num. antecedenti, si facultatem assequantur concedendi licentias aliis. n. 4.

Alius Prior, qui non habeat territorium, ut est S. Jacobi Hispalensis, non est metiendus regula anteriorum, quia licet pro se non desunt AA. securior est contraria sententia. n. 5.

Praelatus, qui habet annexam Parochiam Monasterio, potest per se, vel ejus Vicarium audire confessiones secularium in sententia Cespedes. n. 6.

QUAESTIO IX.

IN sententia tuente beneficia Ordinum Militarium esse ad nutum Superioris amabilia, de qua infra tract. 3. q. 11. videtur non posse: quia, ut ex Roder. Sanch. & aliis observat Lezan. tom. 2. cap. 18. n. 6, beneficium regulare non est simpliciter beneficium, ut pote amabile, consequenter Religiosus illud habens non censetur habere beneficium Parochiale, quod requirit Concilium Tridentinum sess. 23. de reformat. cap. 15. ut quis sine speciali Ordinarii approbatione existimari possit ad secularium confessiones audiendas approbatus.

2 Sed contrarium tenet Cesped. tract. de exemp. cap. 8. d. 171. num. 4. idque sive Religiosus sit Parochus perpetuus, sive amobilis: citatque pro se Peyrin. in formul. lit. C. cap. 13 n. 4 ad 6. & probat ex Concilio Trident. ubi sup. ubi dicitur: nullum etiam Regularem posse confessiones secularium audire, nisi aut Parochiale beneficium habeat, aut ab Episcopo per examen idoneus judicetur: cum ergo Regularis factus Parochus habeat beneficium Parochiale, & consequenter in eo verificetur Concilium, poterit confessiones secularium audire absque alia approbatione: nec amobilitas tollit essentialem rationem beneficii, ut tradunt plures D. D. &

videre est infra d. tract. 3. quest. 9. sicque, eo ipso, quod Religiosus est promotus ad Parochiam, potest eo ipso audire confessiones secularium. Pelliz. in man. regul. tom. 2. tract. 8. cap. 4. n. 131. idque in Religiosis Parochis Militaribus in Ecclesiis suorum Ordinum, praesertim Ordinis Jacobitani, adeo est certum, ut Religiosus Militaris etiam sola nominatione Senatus Ordinum ad beneficium, seu Vicariam Ordinis, etiam interim dum proprietate providetur, administrans Sacramenta omnia, id valide facit; ut in casu contingenti declaravit D. N. Hispan. Rex, & observat usus, & praxis.

3 Hoc etiam ad dictum Concilium Tridentinum citato cap. 15. advertendum duxi. Superiores Ecclesiasticos ordinariam jurisdictionem in foro tantum contemptiosi, & judiciario habentes, prout sunt in Ordine S. Jacobi Vicarius Tudensis, & Vicarius de Jerez, videri non posse confessiones secularium audire, si alias non sint ad id legitime approbati: hi enim, & si curam animarum, & sic beneficium curatum licet largè, & improprie habere dicantur, ut citans alios tenet Nicol. Garcia de benef. p. 1. cap. 6. n. 6. Barbof. qui plures refert de potest. Paroch. cap. 1. n. 17. tamen non dicuntur habere beneficium Parochiale, quod petit Concilium in cit. cap. 15. nec Canones de beneficio Parochiali verba facientes eo ipso, in omni beneficio curam habente, locum habent, ut cum Innocent. in cap. cum satis de offc. Archidiacon. Gomez. in regul. Chancel. de idiomat. q. 11. vers. & ideo, tenet Azor instit. moral. tom. 2. lib. 3. cap. 12. q. 5. Barbof. ubi sup. n. 45. & 46.

4 Sed nomine Parochialis beneficii in praesenti materia venire superiora beneficia, qualia sunt, & obtinent aliqui Abbates, Archipresbyteri, Archidiaconi, & in his Ordinibus Militaribus Priores, & Vicarii, iurisdic

ditionem quasi Episcopalem in seculares cum territorio habentes, & similiter curam animarum, & jurisdictionem in hoc foro habentes: quia in his Ordinibus eadem, & fortasse major est ratio. Tenent Suarez *tom. 4. de pœnitent. disp. 22. sect. 4. n. 21.* Fernandez in *examin. Theolog. moral p. 3. cap. 9. §. 8. n. 1.* Reginal. Fagund. Filliuc. & Diana penes Barbof. *ubi sup. cap. 19. n. 2.* nec ex prædictis excludimus ante dictos Vicarios Tudenfem, & de Xerez jurisdictionem Ecclesiasticam ordinariam in suis territoriis, & partitis habentes.

5 Coeteri autem Priores, qui nullam in Seculares jurisdictionem Ecclesiasticam cum territorio habent, prout est Prior S. Jacobi Hispalens. Ordinis S. Jacobi, non veniunt in præfenti materia nomine habentium beneficium Parochiale, pro ut de omnibus Religionum prælatis observant Cardinal. Lugo de *pœnitent. disp. 21. sect. 1. n. 1.* Suar. *ubi sup. disp. 28. sect. 4. n. 21.* Dian. *p. 2. tract. 3. Miscell. resol. 46.* Trullench. in *exposition. Bullæ Cruciate lib. 1. dub. 1. n. 6.* Rod. in *eadem Bulla §. 9. n. 4.* Ratio est: quia & si Prælati Religionum curam habeant animarum annexam; tamen non est propriè Beneficium curatum, aut Parochiale; tametsi contrariam sententiam satis probabilem judicet Valer. Salas, & Henriq. quos citat, & sequitur Thom. Hurtad. *resol. moral. tom. 2. tract. 12. cap. 1. dub. 2. n. 1869.* & *seqq.* ubi quod licet contraria sententia sit securior, tamen quantum ad eligibilitatem per Bullam existat, istam esse in praxi securam.

6 Ex quibus fit securior sententia Cespèd. in *tract. de exempt. cap. 8. disp. 172.* afferentis Prælatum Monasterii habentem annexam Parochiâ posse audire Secularium Confessiones, sine Ordinarii approbatione, sicut & Vicarium ab eo deputatum ad servitium dictæ Parochiæ: idque probat Cespèdes ex eo, quod juxta præcita:

tum decretum Tridentini, ut quis censeatur approbatus ad confessiones Secularium audiendas, sufficit, eum habere beneficium Parochiale: id que verificatur de Prælato Regulari; dissentit Pelliz. *ubi sup. tract. 8. cap. 4. n. 131.* sed minus bene si beneficium est pleno jure unitum Monasterio: tunc enim Prælatus est verus Parochus, ut tenet Cevall. qui citat alios *comm. contra comm. q. 757. §. n. 81.*

Novitii, an alii, quam suo Magistro Novitiorum possint confiteri.

SUMMARIUM.

Sententiam, quæ asserit Novitios non posse confiteri cum alio confessore, etiamsi sit secularium, sed cum Magistro suo, vel Prælato, aut ejus nomine ad id designato, defendunt plures citatæ hoc. n. 1.

Contraria tamen sententia probabilis est, & multi eam defendunt. n. 2.

QUÆSTIO X.

NOVITIOS non posse confiteri ultra suum Magistrum alteri, etiam quod sit Confessor Secularium tenent Megala in *constit. Minorum p. 1. lib. 1. n. 2.* Vech. in *praxi Novitiorum dis. 10. dub. 3. n. 3.* Tambur. de *jur. Abbat. tom. 2. disp. 6. q. 6. n. 11.* Peregrin. *p. 2. cap. 5. lit. V.* ubi sic asserit: Adverti debet, quod Novitiorum confessiones audiendi cura soli Magistro Novitiorum committi debet, semel tamen, vel bis in anno id etiam, licebit Superiori; vel cui ipse commiserit, ut patet ex decreto Clem. VIII. & ex alio decreto apparet manifeste, quod nullus alius præter nominatos, in d. decreto habet facultatem audiendi confessiones Novitiorum; & si alii defacto audiant, & absolvant, confessio erit nulla, ex defectu potestatis Confessarii. Ita ille.

2 Sed contrariam sententiam esse

probabilem, & sic posse Novitios valide profiteri cuicumque Sacerdoti, sive seculari, sive regulari, qui sit approbatus à proprio Ordinario, vel etiam à Prælato ipsorum Novitiorum: idque, non obstante d. decreto quod latum est per modum non præcepti irritantis confessionem, sed Regulæ, ac Concilii, suffinet Diana p. 3. tom. 2. resol. 4. & poenes illum Monlf. Ortiz. Rod. Portell. Fr. Villalob. Mir. Ricc. cum aliis, Suar. de Relig. tom. 4. tract. 3. lib. 2. cap. 17. n. 13. Pelliz. in man. Regul. tom. 1. tract. 2. cap. 4. n. 34. & seqq. addens cum Suar. posse Prælatum præcipere suis Religiosis, ne audiant confessiones Novitiorum: qua subsistente prohibitione, si adhuc Religiosi sint ab Episcopo approbati ad audiendas secularium confessiones, poterunt etiam confessiones Novitiorum audire, ibi n. 36. at possunt Novitii uti Bulla Cruciatæ, etiam si alioquin ejus usus sit interdictus Religiosis Ordinis jam professis, ita Suar. ubi sup. cap. 16. n. 10. Pelliz. ubi sup. n. 51. Dian. qui alios refert in tract. de Bull. Cruciat. resol. 15.

An Religiosi possint absolvi à suis peccatis eligendo Confessorem virtute Bullæ Cruciatæ sine licentia suorum Prælatorum.

SUMMARIUM.

Quod Religiosi sine licentia suorum Prælatorum non possint virtute Bullæ Cruciatæ eligere Confessorem, tenent multi apud Dian. sed pro contraria sententia, hoc est posse, stant etiam alii. num. 1.

Possunt etiam virtute prædictæ Bullæ eligere quemcumque Confessorem alterius Religionis, dummodò sit approbatus à suo Prælato; quamvis in contrariam militent alteri. n. 2.

QUÆSTIO XI.

I Negant Hieron. Llam. Vech. Corolan. Portell. Acoft. Mirand. Reginald. Suar. & alii poenes Dian. in tract. de Bull. Cruciat. resol. 4. sed pro contraria sententia allegat Man. Rod. Villalob. & alios, qui etiam à reservatis dicunt posse Religiosos eligere Confessorem à suo Ordinario approbatum virtute dictæ Bullæ.

2 Possunt Religiosi virtute Bullæ Cruciatæ eligere quemcumque Sacerdotem Regularem cujuscumque Religionis à suo tantum Prælato Regulari approbatum pro audiendis confessionibus suorum Religiosorum: ita tenet Rod. in explicat. Bull. Cruc. §. 9. dub. 6. n. 9. Valer. in diffin. utriusque fori verb. absolutio diffie. 7. n. 33. & seqq. Ferdinand. in examin. resol. mor. p. 3. cap. 9. §. 8. n. 7. & alii, quos allegat, & sequitur Dian. p. 3. tract. 2. de dub. reg. resol. 21. & in addit. 2. resol. 4. vers. immo ego, ubi citat Sanch. Rod. Ledesm. Bonacin. & alios contra Nald. Molf. Suar. Henriq. Homobon. & alios contrarium sentientes.

An Religiosi de licentia sui Prælati possint confiteri sacramentaliter cuicumque Sacerdoti, sive Seculari, sive Regulari non approbato ad audiendas confessiones.

SUMMARIUM.

Nullus Religiosus potest sine licentia sui Prælati confiteri sacramentaliter, nisi cum exposito à suo Prælato cap. 27. reformat. nostri Ordin. & supposita Bull. Leon. X. qua indulgetur Canonicis Conventuum Uclens. & in Legionens. ut possint eligere Confessorem idoneum quemcumque, sive Regularem, sive Secularem, non possunt uti prædicto indulto, nisi habita licentia Prælati. n. 1.

Pof.

Possunt Regulares confiteri sacramentaliter cum quocumque Sacerdote tam Regulari, quam Seculari non approbato à suo Ordinario. n. 2.

Possunt etiam itinerando, cum licentia sui Prælati confiteri cum quocumque Sacerdote Regulari, seu Seculari non approbato ab Episcopo, & semper virtute Bullæ Leonis X. indultæ Canonici de Uclès, & S. Marci Legionens. ut consulti affirmant quinque viri docti Salmantini. n. 3.

QUÆSTIO XII.

NULLUS Religiosus sine licentia sui Prælati potest Sacramentaliter confiteri alicui Religioso etiam sui Ordinis, nisi sit expositus à suo Prælato ad audiendas confessiones suorum Religiosorum. Ita decisum est in lib. reformat. Conventuum Ordinis S. Jacobi cap. 27. ibi: *Ningun Religioso se confesse con el que no fuere señalado por Confessor, aunque sea Religioso de la Orden: & quod nullus potest audire confessiones Religiosorum, nisi sit à Superiore eorundem Religiosorum approbatum cum jurisdictionis concessione, tenent Suar. Mirand. Man. Rod. Hieron. Rod. Molf. & alii apud Barbof. in collect. DD. in varia loca Concil. Trident. sess. 23. cap. 15. num. 9. ac ita recepta est Bulla Leon. X. in Bullar. nostri Ordinis anno 1514. scriptur. 4. fol. 467. quæ Religiosis Conventuum de Uclès, & S. Marci Legionens. Confessorem idoneum eligere concedit: licet enim idoneus dicatur quilibet Sacerdos non excommunicatus, vel suspensus, ut tenent aliqui, apud Ledesm. 1. p. tract. de Sacrament. pœnitent. cap. 12. vers. de la resolucion Ludov. à concept. in examin. verit. mor. tract. ultim. q. unic. n. 12. tamen in presenti intelligitur per præviam licentiam, & designationem Prælati: ac hæcenus, & non amplius receptum est dictum privile-*

Tom. II.

gium, ut patet ex præcitato cap. lib. reformat. & praxi.

2 Cum licentia autem Prælati possunt Regulares confiteri Sacramentaliter cuilibet Sacerdoti, five Regulari, five Seculari etiam non approbato, ad audiendas confessiones à suo Prælato ordinario. Sà verb. Confessor. num. 6. Ochogau. de Sacram. tom. 2. q. 38. n. 4. Rag. in lucern. Paroch. q. 120. Vega in summ. tract. 1. cap. 62. cas. 2. Ledesm. Graf. Henriq. Suar. Reginald. & alii apud Dian. p. 3. tract. 2. de dub. reg. resol. 30. & resol. 2. ubi quod hanc licentiam possunt præbere Prælati suis subditis non solum itinerantibus, sed etiam in Monasterio existentibus; credendum est utique Religioso dicenti se habere dictam licentiam.

3 Unde consequitur, & sæpè accidit, ait Diana statim allegandus, quod si alicui Regulari concedatur licentia tacite, vel expresse, ut in itinere confiteatur cum Sacerdotibus extra Ordinem, tunc eligere potest Sacerdotem secularem non approbatum ab Episcopo curs. mor. Salmant. tom. 4. tract. 18. cap. 4. n. 22. & cum hoc dubium excitaretur meo tempore Collegii, consulti fuerunt præclarissimi DD. & Magistri, nempe Fr. Mich. Perez Ordin. S. Basil. Philosophiæ Moralis moderator, qui plenus meritis, & omni eruditione decessit primarius jubilatus Academiæ nostræ Decanus; Fr. Franc. Palanc. Minimorum Sacre Religion. Collegii Lector, celeberrimus Scriptor, qui decessit Episcopus de Xaca: noster D. D. Ludovic. Cano, Philosophiæ Cathedræ antecessor. D. Joann. Cano primarius Sacre Theologiæ, qui postquam dimisit Episcopatus de la Paz, Mechoacan, & Canarias, obiit in Palest. Literaria, cujus dignationem decantant sua scripta. D. D. Andr. Garc. de Samanieg. primarius Canonum Cathedratic. ejus facultatis Decanus, excellens sapientia, & cordato judicio decessit etiam jubila-

Kk 2

tua

tus in Schola, qui omnes annuerunt
vissa Bulla, & subscripserunt an-
no 1694. posse secunda conscientia
ob praefatum privilegium Leon.
eligi quemcumque simplicem Sacer-
dotem tam Secularem, quam Regula-
rem; dum tamen sit alias idoneus, &
ita docet Cerol. in prax. de poenitent.
cap. 15. q. 2. §. dico quarto Henriq. lib. 6
cap. 31. n. 1. Suar. tom. 4. disp. 28. sect.
4. n. 5. Dian. ubi sup. & in addit. resol. 4.
& hanc Praelati licentiam debere esse
saltem praesumptam rationabiliter, ut
quando quis oblivione naturali defi-
nit illam petere, tradunt Mirand. in
Man. Praelat. tom. 1. q. 45. art. 6. Hieron.
Rod. resol. 31. num. 22. ubi alios
allegat Joann. de la Cruz de stat. Re-
lig. lib. 1. cap. 6. dub. 11. ubi quod in
licentia data Religioso itinerandi in-
cluditur virtualiter ejusmodi licentia.
Ludov. de S. Juan in summ. q. 9. art. 1.
dub. 2. diffc. 5. conclus. 2. ubi refert
Hieron. Llam. dicens: El Padre Llamas
dice, que el Religioso que va camino con
licencia de su Superior la lleva virtual
para elegir qualquier Sacerdote de todo
el mundo Secular, o Regular, aunque no
sea aprobado, como no sea excomulgado,
suspendido, o por otra via impedido,
Quod limitat Ludov. ubi sup. nisi pos-
sit haberi Confessarius sui Ordinis.
Dian. ubi sup. & habetur in lib. reform-
mat. d. cap. 27. ibi: Si acaesciere algun
Religioso ir camino, y se le olvidar e
pedir la tal licencia, no pudiendo ha-
ver confessor de la Orden, podrase con-
fessar con quien pudiere haver siempre,
excogiendo antes personas Religiosas,
que Clerigos Seglares: & ibi: Mas los
Religiosos, que van camino, o estan
en la Granja, o tambien por los que
por alguna causa justa, o providencia
residen en algunas partes, pue-
den confessar anos con
otros, sino huviere alli
confessor alguno
de los seña-
lados.

)§(

*Utrum Priores, & Vicarii Militarum
Ordinum jus habeant Synodum
Congregandi.*

SUMMARIUM.

*Tria sunt genera Synodorum, Syno-
dus quippe Generalis, Provincialis altera,
altera vero Dioecessana; & quae sit una-
quaeque. n. 1.*

*Abbates omnimode exempti, &
Priores, qui jurisdictionem ordinariam
exercent, posse congregare Synodum as-
seritur, & non teneri ad interessendum
Synodo Dioecessanae. n. 2.*

QUESTIO XIII.

TRia sunt Synodorum ge-
nera: alia est Synodus
generalis, ad quam de jure convenire
debent omnes Episcopi, ac de con-
suetudine, vel privilegio Abbates, &
Generales Ordinum. Alia est Provin-
cialis, & ad eam congregantur om-
nes alicujus certae Provinciae Episco-
pi cap. porro distinct. 3. Tertia est Sy-
nodus Dioecessana, quam ad obvian-
dum Ecclesiarum incommodis in dies
nascentibus, & ad mores Clericorum re-
formandos, ad controversias com-
ponendas ordinarunt Sacri Cano-
nes, ac Sancta Tridentina Synodus,
a quolibet Episcopo in sua Dioecesi
semel in anno congregari cap. quoniam
18. dist. Concilium Tridentin. sess. 24.
de reformat. cap. 2.

2. Praedictam Dioecessanam
Synodum congregandi jus habent
omnes illi Abbates, & Priores, alii
que Praelati, qui sunt locorum
Ordinarii eodem jure. Quo id
possunt Episcopi: nam cum congrega-
tio Synodi spectet ad potestatem ju-
risdictionis, non autem ad potestatem
Ordinis, non est cur Abbates, &
Priores, alii ve Praelati, qui sint loco-
rum Ordinarii, & habent jurisdic-
tionem quasi Episcopalem, ac regulari-
ter

ter possunt omnia, quæ sunt jurisdictionis juxta gloss. in Clement. 1. V. proprii de reb. Eccles. non alien. non possint illam congregare. Bald. in tract. de præscript. 1. p. 5. q. 11. Betens. in tract. de Synod. 2. p. à n. 40. Flores de Menovar. qq. lib. 3. q. 28. n. 29. Thom. Hurtad. resol. moral. tom. 2. tract. 12. cap. 1. n. 84. ubi citat Ledesm. & Villalob. & Lelium Cecum de repub. Eccles. cap. 28. de Paroch. n. 6. Aldan. lib. 3. compend. tit. 9. n. 17. dicentem esse ita decisum. Tamb. de jure Abbat. tom. 1. disp. 24. q. 7. ubi plures refert Abbates, qui Sinodum congregarunt, & congregant, & multos Priores, & Prælatos Regulares Canonicorum Regularium Lateranensium refert Gabriel Pennot. in historia tripartita, & in terminis de Prioribus Ordinum Militarium Ledesm. tract. 7. cap. 1. conclus. 7. circa 23. difficult. Garcia de benef. 9. p. cap. 2. n. 138. & 139. Machad. tom. 2. lib. 4. p. 6. tract. 3. doc. 4. & in his Ordinibus Capitula generalia celebrantur, in quibus constitutiones ad obviandum Ecclesiarum incommodis, & mores Clericorum reformandos ordinantur, & forma visitationum tam pro Clericis Religiosis Parochis dicti Ordinis, quam pro Clericis Secularibus præscribitur: & arbitrio Magistri relinquatur examinatorum nominatio pro personis ad beneficia dicti Ordinis providendis: & ego vidi constitutiones synodales per Priorem Provinciæ Legionensis prædicti Ordinis factas, & à Magno Magistro confirmatas, & in Prioratu de Uclès observantur constitutiones synodi congregatæ. Obiter advertendum duxi synodo Episcopi non teneri interesse exemptos ratione Parochialium Ecclesiarum, si actu exercent utramque jurisdictionem, scilicet temporalem, & spirituales in Parochos, & Parochianos juxta Concil. Trident. sess. 25. cap. 11. ubi Barbosa. num. 18.

TRACTATUS III.

DE BENEFICIIS MILITARIUM Ordinum, deque eorum provisione.

Quæ sit origo Beneficiorum Militarium Ordinum.

SUMMARIUM.

Prologus hujus tractatus enarratur.

num. 1.

Refertur causa quare beneficia Ordinum Militarium instituta fuerunt.

num. 2.

Enarratur etiam, quam plurimas Ecclesias, seu beneficia jam à Pontificibus indulta, ut terra à Sarracenis vi armorum ablata, jam à Regibus, & Principibus donatæ, in quibus Ordines construxerunt Ecclesias, & constituerunt beneficia. n. 3.

Quæ Ecclesiæ fuerint constructæ in locis à Sarracenis adquisitis, vix definiiri potest, quia nulla lege, seu constitutione ipsorum Ordinum constat. Unde Regulam servandam putandum est, quod Ecclesiæ solent gubernari à Fratribus Clericis, & in quibus Ordines decimas, & primitias obtinent, sint de illis terris, & locis à Sarracenis lucratis. n. 4.

Patronatus Ecclesiarum, & beneficiorum Ordinum est Ecclesiasticus. n. 5.

Offertur dubium, an postquam fuerunt uniti magistratus Regiæ Coronæ, desierit esse prædictus Patronatus Ecclesiasticus, cum D. Reges sint Laici? & videtur reddi Laicalis. n. 6.

Contraria tamen sententia defenditur ex Bulla unionis Adriani VI. & respondetur contrariis fundamentis. n. 7.

Afferantur alia rationes, & exempla, quibus roboratur hæc postrema sententia. n. 8.

QUÆSTIO I.

PRæsuppositis, quæ jam diximus de jurisdictione Ecclesiastica in Populis, & Ecclesiis

horum Ordinum; & nunc incipientibus nobis exponere jura, quæ in conferendis beneficiis dictis Ordinibus competunt; ita commodissime videntur posse tradi, si in primis ne quid antiquitatis poenitus ignoretur, & quod sublatum est, vel quod innovatum sit, fiat cognitum. Quo circa, ab origine horum Ordinum jura sibi in conferendis beneficiis competentia repetamus oportet: siquidem eum qui principia nescit, rem ipsam non recte percipere necessarium est l. 1. §. 2. ff. de origin. juris.

2 Quippè manifestus est purissimus fidei sinceræ nitor, nec non Catholicæ Ecclesiæ tutamen, & ingens Christianorum utilitas, quibus Ordines isti circumcinguntur, qui adversus fidei Catholicæ acerrimos hostes notissimum præstiterunt auxilium, & præsidium, quandoquidem professorum in illis unica sit intentio, & singularis cura pro defensione Christiani nominis decertare, nec solum res, sed personas ipsas pro tuitione Fratrum incunctanter exponere, prout sæpius exposuisse proclamant plura Pontificum diplomata, & narrant Historiæ, & tota fatetur Hispania, quæ patrante domino tantorum Ordinum ope fuit à Sarracenis in libertatem redacta.

3 Prædicta itaque causa fuerunt, quod præfati Ordines Summo Deo semper chari extiterunt, multumque amabiles totius Hispaniæ Regibus, & Primariis viris, qui magnis opibus eos ditarunt, necnon Summis Pontificibus, qui sæpius invigilant, & de tuitione prædictorum Ordinum tractant, sua diplomata concedentes, quibus Ecclesias aliquas præfatis Ordinibus annexarunt, & in perpetuum adjunxere. Item ipsorum Pontificum auctoritate quam plures Ecclesias Ordines ipsi construxerunt in locis desertis, & in Sarracenorum terris juxta Bullas Confirmationis dictorum Ordinum. Unde pro Ordine S. Jacobi

Magister Isla in explicatione Regule d. Ordinis fol. 74. inquit: *ay quasi 200. Freyles fuera de los Conventos, los quales por provision de el Maestre, & de sus Prelados, residen en las Vicarias, y Beneficios de la Orden por Rectores de las Iglesias, y Pueblos, &c.*

4 Quæ autem sint Ecclesiæ, quæ his Ordinibus annexarunt, & adjunxere Pontifices, quæ ve sint, quas ipsi Ordines denuo in locis desertis, aut in terris Sarracenorum fundarunt, & construxerunt, nec jura, nec constitutiones Ordinum exponunt; nec jam his nostris temporibus certa lege diffiniri possunt: tamen legitime colligi potest, quod Ecclesiæ illæ, quæ per Clericos dictorum Ordinum (saltem in Ordine S. Jacobi) gubernantur, & in quibus decimas, & primitias, alias que Episcopales exactiones prædictus Jacobitanus Ordo colligit, sunt, quas in desertis locis construxit; siquidem in ejusmodi Ecclesiis, non in aliis concessit Alexand. III. in Bull. confirmat. exactiones præfatas, & privilegium, ut per Clericos dicti Ordinis gubernarentur, ibi: si vero in locis desertis, seu in terris Sarracenorum, de novo Ecclesias aliquas construxeritis, Ecclesiæ illæ plena gaudeat libertate; nec aliqua per Episcopos decimarum, aut alterius rei exactione graventur; liceatque vobis easdem Ecclesias cum suis plebibus gubernare. Ita Alexand. Pap. III. ex quibus verbis convincitur illas Ecclesias posse dici in locis desertis ædificatas, in quibus dicto Ordini decimæ, & primitiæ præstantur, & quibus Clerici ejusdem Ordinis præficiuntur, adhuc tamen res anceps est: nam tractu temporis, & Romanorum Pontificum privilegiis factum est, ut omnibus Ecclesiis dicti Ordinis, ejusdemmet Ordinis Religiosi Clerici præficiantur; quod, & in Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ per peculia-ria Pontificum privilegia factum est, & fere in omnibus Ecclesiis decimæ, & aliæ exactiones dicto Ordini præstantur.

5 Unde tanquam ex fonte emanasse videtur jus patronatus istorum Ordinum, & illud Ecclesiasticum, tanquam à personis, rebus, & bonis Ecclesiasticis autoritate Pontificum fundatum, & esse Ecclesiasticum tenuerunt in terminis Mota in *expositione Regul. S. Jacobi cap. 33. num. 3.* Nicol. Garc. de *benef. p. 5. cap. 1. num. 556.* & p. 9. cap. 2. n. 263. Vivian. in *prax. jur. patron. p. 1. lib. 1. cap. 3. n. 10.* Barbof. de *jure Eccles. lib. 3. cap. 12 n. 8.* Dr. Franc. de la Fuente in *suo memoriali de Pralat. natural. §. 13.*

6 Sed an jus istud censendum sit Ecclesiasticum etiam post Magistratum unionem in Corona Regia, ita ut Hispaniarum Reges Patroni Ecclesiastici censeantur, non caret difficultate: quia supposita unionem Magistratum per modum onerosi contractus in Regia Corona facta, ut colligitur ex ipsa unionis Bulla, quemadmodum quando à principio jus Patronatus est Laicale, & transit deinde in Ecclesiasticas personas, efficitur Ecclesiasticum, & illius naturam assumit, ex Abbate in *cap. de Monach. n. 14. de probat. & in cap. 1. de jure patronat. in 6.* ubi Joann. Monach. n. 4. Rebas. de *nomin. q. 8. n. 22.* Crot. *conf. 291. n. 15. lib. 3.* Seraph. *decis. 1420.* & alii quos citat, & sequitur Barbof. in *collekt. ad cap. porro 7. de privileg.* ita etiam è converso videtur, ut jus patronatus exuat primordiale suam naturam, & dum transit in Regem, & sic in Laicum, identidem efficiatur Laicale, ut in puncto arguit Borgnin. *decis. 22. n. 6. p. 1.* attenditur enim persona, quæ præsentat, & quæ possidet jus patronatus, & præsentandi, & prout illa est, ita etiam determinatur natura ipsius juris Patronatus, Mohed. *decis. 9. in fine de jure patronat.* Puteus *decis. 90. lib. 3.* Achil. *q. 1. eodem etiam titulo*, & confirmatur: quia mutatione personæ inducitur mutatio causæ l. cum queritur cum seqq. ff. de *except. rei judicat.* Bellam. *decis. 314*

n. 2. & mutatione personæ mutatur nomen rei, & ipsius status l. Paulus respondit, ubi Bart. Roman. & alii ff. de *adquirend. heredit.* Menoch. *lib. 2. de arbitr. cas. 119. n. 6.* & cas. 562. n. 45. ubi quod mutato statu personæ, & rei status convenit mutari: ergo, &c.

7 Pro parte contraria, & sic jus istud Patronatus Ecclesiasticum remansisse etiam post unionem Magistratum in Corona Regia, facit, quod Summus Pontifex Adrian. in ea unionem, & incorporationem licet, perpetua sit, & ideò extinctiva titulorum Magistratum, videatur tollens omnia vincula, ut per Casid. *decis. 2. de union. n. 2.* tamen noluit titulos Magistratum extinctos remansisse, & ita voluit concedere Regibus Hispaniæ potestatem, & facultatem conferendi Commendas, & beneficia, ac gerendi, & faciendi, quæ Magistri potuerunt facere, ac si unio Magistratum minime facta fuisset: ac ideò cum retentione omnium suarum qualitatum absque ulla primordialis naturæ extinctione, seu mutatione, & regiminis separationem, tam in suis privilegiis, & legibus, quam in personis Officialibus, & Ministris: omnia enim in suo pristino statu remanserunt, perinde ac si unio facta non fuisset, ut apparet ex incorporationis Bulla, & ex praxi, & observantia virtute ejusdem Bullæ subsecuta; quibus congruum responsum datur iis, quæ aduximus in contrarium: sic enim in sua Magistratum unionem voluit sua sanctitas Pontifex Adrianus, cujus autoritas erat suprema, & ab omni regula excepta, ut dicunt Bald. *conf. 324. volum. 1.* Albert. Brun. *conf. 1. n. 33.* Gambar. *conf. 83. n. 68.* & quod jus istud patronatus etiam post incorporationem Magistratum in Corona Regia sit Ecclesiasticum, videntur tenere AA. qui etiam post dictam unionem scripserunt, ut tamen asserant, esse Ecclesiasticum, nempe Vivian. Mo-

ta, Barbof. Franc. de la Fuente, Garc. *sup.* relati, qui duo posteriores ita specialiter asserunt: & sic fuisse per S. Cardinal. Congregat. declaratum apparet ex declaratione, quam refert Garc. *ubi sup.* p. 9. cap. 263. licet Patronatus istius singularia quædam ad Laicorum Patronatum spectantia, quæ sigillatim in hoc opere suis locis recensentur, reperientur.

8 Unde cum præfata unio, & incorporatio facta fuisset absque extinctione, aut ulla mutatione titularum Magistratum, & comodo quo diximus *in præcedent. num.* consequitur, quod licet Hispaniarum Reges sint Patroni respectu Patronatus istorum Ordinum, tamen non ut sunt Reges, nec ratione Regiæ dignitatis, sed ut sunt Magistri, seu proprii Administratores Magistratum, & ratione dignitatis Magistralis, ut habetur, & Reges ipsi fatentur *in stabilit. Ordin. S. Jacob. tit. de la presentacion de los Beneficios cap. 1.* ibi: *Por razon de nuestra dignidad Maestral, &c.* Quo circa Patronatus istorum Ordinum nequit appellari proprie Regius Patronatus, sicut, nec Magistratus à quibus jus istud Patronatus producit, quamvis Coronæ Regiæ modo prædicto sint uniti. Dicuntur Regii Magistratus ratione *num. præcedent.* libata: discursum exemplis comprobemus: Commitatus Barchinoniæ unitus est Coronæ Regiæ, & tamen non vocatur Commitatus Regius: nec Patronatus, qui competunt Regibus ratione dicti Commitatus, appellantur Regii Patronatus; sic de aliis Commitatibus, & Ducatibus Coronæ Regiæ annexis, cum retentione omnium suarum qualitatum absque ulla primordialis nature extinctione, ut supponimus, nisi per se prærogativis Regiis fruantur. Ex quibus convincitur Patronatus istorum Ordinum nullam mixturam, aut connexionem cum Patronatu Regio habere, nec illius prærogativis gaudere, etiam si Regium

Patronatum vocari vellis, habito respectu non ad res administratas; & sic, nec ad Magistratum administrationem, sed ad personam cui incumbit illorum administratio. Et quamvis his opponi videantur, quæ adduximus *sup. n.* tamen satis congruum responsum dedimus *n. præcedent.* Illud autem, quo attenditur persona, quæ præsentat, & quæ possidet jus presentandi, & prout illa est, ita etiam determinatur natura ipsius juris Patronatus; intelligimus, quando is, qui præsentat, & possidet jus præsentandi, præsentat, & possidet nomine proprio: secus si administratorio nomine, ut in præsentanti: quo etiam fit, quod sicut translatio prædicti Patronatus in Regem, & sic in personam Laicam per ante dictam unionem, & incorporationem non fecit illum Laicalem, sic nec Regium. Sed an Patronatus isti respectu singulorum Ordinum sint ejusdem potestatis, & facultatis in Hispan. Regibus, præsertim quoad dependentiam, seu independentiam Ordinis, seu Capituli generalis, cum verum sit, Regibus nullam aliam potestatem fuisse concessam, quam, quæ unicuique Magistro concessa noscebatur, vide *in tract. de Cap. general. maxime q. 6.* sed de hoc Patronatu iterum reddibit fermo *in q. 3.* ubi videas omnino.

Ad quem spectet provissio beneficiorum in his Ordinibus.

SUMMARIUM.

Hec questio tractatur remissivè.

QUÆSTIO II.

Respondeo spectare ad Magistrum, ut in sequenti quæstio apparebit, paucis exceptis, quæ spectant ad provisionem Priorum Conventuum S. Jacobi de Uclès, & S. Marci Legionensis vide *infra q. 6.*

&

& non posse impetrari à Sede Appoftolica, nec ab ejus legatis decrevit Adrianus VI. in Bulla incorporationis magistratuum.

An Magister habeat potestatem conferendi dicta beneficia, ita ut verus collator dici possit; an vero jus tantum præsentandi habeat tanquam Patronus.

SUMMARIUM.

Ex Bullis confirmat. Ordin. infertur, Magistrum solum habere jus præsentandi, collationem verò ad Episcopos pertinere. num. 1.

Ex statutis, & forma titulorum prædicta propositio fundatur amplius. n. 2.

Deinde comprobatur ex cap. 11. sess. 25. de reformat. Concil. Trident. n. 3.

Ex diversis capitulis Juris Canonici convincitur non posse à Rege, ut Laico conferri beneficia. n. 4.

Contraria tamen sententia defenditur ex fundamentis congestis in hoc num. 5.

Alia urgentiori ratione firmatur hæc opinio. n. 6.

Corroboratur eadem assertio ex cap. 1. de verbor. signifi. in 6. bene intellecto. num. 7.

Ex alia vero non minoris momenti ratione perceptionis primitiarum, & decimarum probatur. n. 8.

Ex Bulla citata sæpius Adriani bene intellecta comprobatur. n. 9.

Ex forma etiam, quæ servatur in expediendis provisionibus, & ex his, quæ in illis continentur, deducitur fortior probatio. n. 10.

Alia etiam probatio affertur ex sess. 25. cap. 11. reformat. Concil. Trident. num. 11.

Præstatur vera intelligentia præfati cap. Concil. ex sententia plurium AA. n. 12.

Ex verbo Libere Bull. Adrian. deducitur alia urgens probatio n. 13.

Respondetur consuetudini allegatæ supra, pro aliquibus Episcopis examinandi, & conferendi, & magis adstruitur assertio hujus sententia n. 14. & 15.

Probatur Episcopos nullum jus possessionis posse acquirere ex collationibus ab illis factis, virtute provisionis D. Magistri. n. 16. & 17.

QUÆSTIO III.

AD Magistrum non collationem, & institutionem beneficiorum, sed tantum præsentationem, tanquam ad Patronum, pertinere probant Bullæ confirmat. horum Ordinum, in quibus præcipitur, quod nominati ad serviendum dictorum Ordinum beneficiis præsententur Episcopis, ut ab eis curam recipiant animarum: in Bulla enim Ordinis Calatravæ Innoc. Pap. III. inquit: *Defendemos tambien, que ninguno dentro los limites, y terminos de vuestras Parrochias, que de los Moros haveis ganado, o adelante ganaredes, osse edificar Capillas, o Oratorios, o Iglesias sin vuestro consentimiento, e si vosotros por necesidad del Pueblo os pareciere edificarlas, podais en ellas despues de edificadas elegir Clerigos, y presentarlos a los Obispos, a los quales siendo idoneos el Obispo cometa la cura de las almas, para que a el respondan en lo espiritual, y a vosotros en lo temporal.* Idem Pontifex explicans Bullam Alexandri III. pro confirmatione Ordinis S. Jacobi in cap. de verbor. signif. lib. 6. inquit: censentes Ecclesias in talibus desertis locis à Fratribus ipsis cõstructas, seu etiam cõstruendas, in eo plena libertate, gaudere, ut secundum indulgentiam Lucii nihil ab ipso legis Diœcesanæ nomine valeat per Episcopos exigì, qui secundum privilegia Alexandri non possunt interdicto, seu excommunicatione suspendi, quas in locis ejusmodi dicti Fratres habeant potestatem construendi, easque cum suis

suis plebibus per suos Clericos idoneos gubernent, qui ratione plebium examinandi Episcopis præsententur, ut ab eis curam recipiant animarum cum plebes Episcopis sint subjectæ.

2 Probatur etiam in quamplurimis statutis dictorum Ordinum, ubi agitur de præsentatione beneficiorū, & Magister se Patronum appellat; & confirmatur ex consuetudine, quæ habet, ut vigore prædictorum magnus Magister mitat ad Episcopos, in quorum Diocesis sitæ videntur aliquæ Ecclesiæ, Religiosos, quos ad dictas Ecclesias gubernandas eligit, ut ab ipsis Episcopis collationem Beneficiorum, Curamque animarum recipiant, & observatur in praxi, ut videre est in titulis, ibi: *Y porque a mi toca la presentacion, presento*: quæ quidem consuetudo conservari pro jure Episcoporum debere videtur secundum Concilium Tridentinum sess. 25. de reformat. cap. 11. fine, ibi: *Salvo tamen eorum Episcoporum jure, qui majorem in prædicta loca, vel personas jurisdictionem exercent.*

3 Præterea: in dicto Concilio Tridentino citato cap. 11. decernitur, ibi: in Monasteriis, seu domibus virorum, seu mulierum, quibus immineat animarum cura personarum secularium, præter eas, quæ sunt de ipsorum Monasteriorum, seu locorum familia, personæ tam Regulares, quam Seculares hujusmodi curam exercentes subsint immediate in iis, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, jurisdictioni, visitationi, & correctioni, Episcopi in cujus Diocesi sunt ista, nec ibi aliqui etiam ad nutum amovibiles deputentur, nisi de ejusdem consensu, ac prævio examine, per eum, aut ejus Vicarium, faciendo.

4 Accedit, quod magnus Magister sit Religiosus Laicus, à Laico vero beneficia conferri non possunt cap. Masana cap. Sacrosancta de elect. cap. si quis de incept. cap. nullus Laicorum

cap. per Laicos cap. Laicos cap. Laici 16 q. 7. Abbas in cap. dilectus 3. de præbend. n. 6. Garc. de benef. tom. 1. cap. 2. n. 32. ubi alios allegat.

5 Sed his omnibus non obstantibus, contrarium tenendum est; scilicet, ad magnum Magistrum non præsentationem tanquam ad Patronum, sed collationem, & institutionem dictorum beneficiorum, etiam, quæ dicitur autorizabilis curæ, tanquam ad legitimum, & ordinarium collatorem pertinere. Ratio est: quia jam omnino Ecclesiæ dictorum Ordinum sunt illis pleno jure subjectæ, & omnino à jurisdictione Episcoporum exemptæ: tunc enim dicuntur Ecclesiæ subjectæ Religiosis pleno jure, quando Episcopus nullum jus Episcopale in illis exercet, sed tota jurisdictio pertinet ad Prælatum cap. quoniam de privileg. & notat Abbas in cap. Lateranens. eodem tit. Flores de Mena lib. 1. varitr. q. 10. ex n. 20. Ceball. comm. contra comm. q. 757. n. 82. Tamb. qui alios allegat. de jure Abbat. tom. 2. disp. 1. q. 5. n. 2. Franc. in cap. 1. de verbor. signif. dicens: non esse Ecclesiam subjectam Religiosis pleno jure, quando non habent instituere quoad curam populi, licet habeant instituere quoad titulum Beneficii. Addit tamen, quod tunc habent instituere etiam quoad curam populi, quando Religiosi plenum jus obtinent in suis Ecclesiis: scilicet, quando non solum Parochi, & Ecclesiæ, sed etiam populi sunt exempti ab Episcoporum jurisdictione, ut tenet Abbas in cap. unic. n. fin. de Cappell. Monach. & in cap. in Lateranensi n. 4. de præbend. & dignit. Lambertin. de jure patronat. art. 10. q. 4. princ. 2. p. 2. lib. 1. n. 2. & 3. p. lib. 2. art. 17. 1. q. princip. & fuit dictum, & allegatum in una Calagurritana jurisdictionis anno 1606. quæ decisio est 47. apud Tambur. de jure Abbat. tom. 3. d. decis. ubi n. 19. ait: quod licet Ecclesia sit pleno jure exempta, tamen si populus non est pariter exemptus, tunc

tunc Religiosi habent institutionem collatoriam, & sic quoad titulū primā, sed autorizabilis institutio quoad curam populi pertinet ad Episcopum *cap. unico de Capp. Monach. in 6. cap. cum plantare de privileg. & ibi Abbas n. 6.* secus vero si populus sit etiam exemptus: elegans ad id *l. 25. tit. 7. p. 1.*

6 Sed omnia prædicta conveniunt Ecclesiis dictorum Ordinum, in illisque verificantur: ergo sunt pleno jure dictis Ordinibus subjectæ, ideoque institutiones Ecclesiarum ad ipsos Ordines pertinebunt: siquidem in dictis Ecclesiis plenum jus habent tam in spiritualibus, quam in temporalibus, cum non solum Ecclesiæ, sed etiam populi dictorum Ordinum sint omnino à potestate, & jurisdictione Episcoporum exempti; ita ut in illis Episcopi nullum jus Episcopale habeant, vel exerceant, sed tota jurisdic-tio pertinet ad prædictos Ordines, qui percipiunt decimas, primitias, & obventiones, conferunt beneficia, visitant Ecclesias, & reliqua visitanda; illisque ratio administrationis curæ redditur, ponunt Priores, & Vicarios in Prioratibus, & Vicariis, in quibus omnimodam jurisdictionem quasi Episcopalem exercent, juxta dicta *in tract. de jurisdic-t. Eccles.* & pro jurisdictione temporali Laica deputant judices, & constituunt Gubernatores: quæ omnia concludunt Ecclesias dictorum Ordinum esse pleno jure ipsis Ordinibus subjectas, ideoque ad eos spectare collationem, & institutionem beneficiorum dictarum Ecclesiarum, etiam, quæ dicitur autorizabilis curæ: quod nemo, qui non velit Episcoporum adulator videri, negabit, cum etiam populi, Parochi, & Parochiani simul cum Ecclesiis sint jam omnino à potestate, & jurisdictione Episcoporum exempti, ut dictum est.

7 Et quod dictæ Ecclesiæ sint pleno jure dictis Ordinibus subjectæ,

ad eosque collatio, & institutio beneficiorum dictarum Ecclesiarum spectent, pro Ordine S. Jacobi, probat in terminis *tex. in cap. 1. de verbor. significat. lib. 6.* in illis verbis, qui ratione plebium examinandi Episcopis præsententur, ut ab eis curam recipiant animarum, cum plebes Episcopis sint subjectæ: cum ergo plebes dicti Ordinis jam non Episcopis sint subjectæ, ut late probatum est *in tract. de jurisdictione Ecclesiast.* necessario consequitur textum illum voluisse, quod Clerici dicti Ordinis post dictarum plebium exemptionem Episcopis non præsententur, nec ab illis examinentur, ut curam animarum recipiant: quam jam post plebium exemptionem dicti Episcopi non habent; sed hoc totum ab Ordine, ejusque Prælati fieri, prout in specie ibi annotavit Joann. Andr. ibi *n. 3. vers. secus*, dicens: secus, autem esset si Ecclesiæ essent exemptæ ex toto: quia tunc instituerentur Clerici per Fratres *ib. q. 2. cap. 1.* sed, & tunc, si populus non est exemptus, Rector Ecclesiæ institutus per Fratres recipiet curam ab Episcopo, & reddet sibi rationem populi, & ibit ad Concilium Episcopale, & recipiet ibi statuta Synodi, &c. At jam diu Ecclesiæ prædictæ ex toto sunt exemptæ, prout etiam populi, ut visum est supra, & persæpè in hoc opere est probatum, nec Clerici curati redunt rationem suæ curæ Episcopis, nec eunt ad Concilium Episcopale: nam totum id spectat ad Ordinem: ergo in opinione Joann. Andr. qui in terminis de Ordine S. Jacobi loquitur; dictæ, Ecclesiæ pleno jure sunt illi Ordini subjectæ, ad eumque spectabunt collationes, & institutiones beneficiorum, etiam, quæ dicuntur autorizabilis curæ: prout etiam probat *tex. in cap. cum plantare §. in Ecclesiis de privileg. ex quibus satisfit oppositis sup. n. 1. usque ad 5.*

8 Confirmatur etiam ex eo, quod
li-

licet fateremur jus præsentandi ratione juris Patronatus ad dictos Ordines pertinere; at cum ipsi percipiant decimas, primicias, & obventiones, assignantque congruam Præsentatis portionem, aliaque id genus faciant: præsentationes per eosdem Ordines in dictis Ecclesiis de Religiosis Clericis, seu alias de Clericis secularibus factæ resolvuntur in nominationes, seu provisiones, vimque institutionum habent, sicut præsentationes, seu provisiones Episcoporum in suis Ecclesiis, ut bene probat Farin. *decis. 102. p. 1. recent. n. 3.* his verbis: Juncta, perceptione decimarum, & fructuum, totius dicti territorii, & in specie decimarum spectantium ad Ecclesias, existentes in dicto districtu denotatur, manifeste dominium esse pœnes eum, qui decimas percipit, ita ut Ecclesia, dicatur de mensa illius, & curam re, fidere pœnes Abbatem, & Monasterium. *Et n. 6. ibi:* nec præsentationes, possunt censerī factæ vigore juris Patronatus ex fundatione juris competentis propter perceptionem decimarum, sustentationem onerum, & assignationem congruæ Vicario præsentato, quæ subjectionem denotant. Ita Farin. quæ omnia accidunt in Ecclesiis horum Ordinum, ut *sup.* visum est: ergo, &c.

9 Idem Farin. *in decis. 204. ibi:* cum Monasterium perpetuo perceperit decimas totius territorii cum congrua assignatione Vicarii, & cum onere tam ratione visitationis, quam reparationis Ecclesiarum, quam denique alia omnia sustinuerit, sequitur hujusmodi Ecclesias ad ipsum Monasterium spectare, & esse de illius mensa: tum ratione domini, tum ratione perceptionis decimarum, quæ de jure debentur Ecclesiæ Parochiali; ex quo cura principalis pœnes Abbatem residere dignoscitur Vitalin. *in clem. 1. n. 6. de offic. Vicar.* sequitur, & facit ibi, *n. 5.* quia concurrentibus tot signis subjectionis Ecclesiarum, Mo-

nafterium dicitur non habere solum jus Patronatus, sed ad Ecclesias illud uti dominium pertinere: nec præsentationes fiunt ratione juris Patronatus annexionis. Cardinal. *in clement. 1. §. 1. in princip. de jure patronat.* & fuit resolutum in una Urgelenſi Parochiali 13. Novemb. 1603. coram Illmo. Pamphilio, & in causa corā bonæ memoriæ. Ita resolvuntur: ergo præsentationes ad Ecclesias dictorum Ordinum, ut nominationes, & provisiones habentur, quæ magis conveniunt dominio, & proprietati Ecclesiarum pœnes Ordines residentibus, quàm juri Patronatus. Quod confirmat Adrianus Pap. VI. in Bulla pro incorporatione Magistratum in Corona Regia, ubi tractans de provisione facienda beneficiorum dictorum Ordinum, non inquit: quod Magister præsentet ad illa, sed quod dicta beneficia conferat, ibi: *Et Commendas ipsas, & præceptorias, ac alia beneficia Militiarum hujusmodi personis idoneis conferre libera possit:* hæc Adrian. Et quamquam Bullæ Pontificiæ concedentes Principibus secularibus facultatem beneficia conferendi restringendæ sint ad facultatem tantum præsentandi, ut voluit Marta *de jurisd. p. 2. cap. 40. n. 24.* Ceball. *comm. contra comm. tom. 4. q. 597. n. 991.* contra plures, quos refert ibi *ex n. 996.* tamen in præsentī sententia Martæ, & Ceball. locum non habet, cum Bull. Adrian. VI. conferendi beneficia Militaria facultatem concedat Regibus Hispaniæ, non ut per se conferant, sed, ut per personas Ecclesiasticas dictorum Ordinum conferant: ac ita praxis observat.

10 Item: cum dicti Ordines plenam in omnibus exemptionem habeant tam Ecclesiarum, quam populorum, in quibus jurisdictionem quasi Episcopalem obtinent, & exercent, consequenter dicendum est, ad ipsos Ordines pertinere providere, & instituere Præbyteros in dictis Ecclesiis, & sic præsentationes, cum pro-

provisionibus, & institutionibus confusæ sunt, ita ut quasi Episcopi, memorati Ordines Ecclesiæ, & beneficia sua libere conferre possint, ut contingit in Episcopo, cui jus Patronatus conceditur in aliqua Ecclesia in Diœcesi sua existente, vel in Patrono, qui factus est Episcopus illius Episcopatus, in quo jus Patronatus alicujus Ecclesiæ pertinebat ad illum: quia tunc præsentatio, quam tanquam Patronus facturus Episcopus est, confunditur cum institutione (id quod in præsentati factum est) ita tenet Abbas in *cap. significasti 3. de jure Patronatus*, Hostiens. & Joannes Andreas, quos refert, & sequitur Azor. *instit. moral. lib. 2. cap. 22. q. 12.* ex quibus solum remanet quod *sup. n. 7* de statutis dictorum Ordinum, ac de forma in titulo provisionis fuit oppositum. Præsentationes enim illæ resolvuntur, ut dictum est, in nominationes, seu provisiones vim institutionum habentes, & ut tales, Magister in titulo provisionis inquit, & præcipit, *que le acudan con todos los frutos, y rentas como à los demás antecessores.* Et addit, *que si dentro de tanto tiempo no tomare possession de la Vicaria, ò Beneficio, que desde luego lo dà por vaco:* ergo non præsentationes, sed potius provisiones dicendæ sunt: & potest dici statuta illa à suis conditoribus ex negligentia fuisse transcripta ex antiquis constitutionum, & stabilimento- rum libris ante exemptionem Ecclesiarum, & locorum dictorum Ordinum; præterquam quod Magister in statutis se Patronum appellet, & ad eum, ut Patronum, spectare beneficiorum provisiones dicat, nihil probat, quoad essentiam Patronatus.

11 Probatur etiam in Concilio Tridentino *sess. 25. de Reg. cap. 11.* ibi post illam generalem Regulam, quam possuit, ibi: *Nec ibi aliqui etiam ad nutum amobiles deputentur, nisi de ejusdem consensu, ac prævio examine per eum, aut ejus Vicarium faciendo: limi-*

Tom. II.

tat dicens: *excepto Monasterio Cluniacensi cum suis limitibus, & exceptis etiam iis Monasteriis, seu locis in quibus Abbates generales, aut capita Ordinum sedem ordinariam principalem habent, atque aliis Monasteriis, seu domibus, in quibus Abbates, aut alii Regularium superiores jurisdictionem Episcopalem, & temporalem in Parochos, & Parochianos exercent:* Ita Concilium: quibus verbis manifeste demonstrat præsentationes Ecclesiarum horum Ordinum non esse faciendas Episcopis, nec præsentatos examinandos esse ab Episcopis, cum dicti Ordines requisita à Concilio Tridentino habeant, videlicet quasi Episcopalem jurisdictionem, & temporalem laicam in Parochos, & Parochianos suarum Ecclesiarum, & omnium suorum locorum, ut late probatum est *sup. & in tract. de jurisdic. Eccles.*

12 Et quod decretum dicti Concilii quoad potestatem Episcopi, in visitando, ac examinando præsentatos in Ecclesiis exemptis Regularium non habeat locum in Ecclesiis Regularium, quæ illis sunt pleno jure subiectæ, tenent Man. Rodr. *qq. Reg. tom. 1. q. 36. art. 4. fin.* Hieron. Rod. *resol. 15. n. 16.* Less. *de just. & jur. lib. 2. cap. 21. n. 89.* Cened. *in qq. canon. q. 26. n. 25.* Fasc. *de visit. lib. 2. cap. 16. n. 9.* Sanch. *in Decalog. lib. 7. cap. 29. n. 66.* & ita sæpè decisum esse per Rotam asserit Barbos. *in Collect. DD. in Concil. Trident. d. cap. 11. n. 29.* & fuisse decisum à S. Cardinal. congregatione asserit Flores de Mena *variar. qq. lib. 1. cap. 10. n. 26. sine Azor. lib. 6. instit. mor. p. 2. cap. 23. q. fin.* qui loquitur in fortioribus terminis de Episcopo, seu quasi Episcopo solum jus Patronatus habente in aliqua Ecclesia in Diœcesi alterius Episcopi existente. Nec his obstant quædam declarationes Cardinalium *sup. Concilium Tridentinum cap. 13. sess. 7.* quas referunt Garc. *de benef. p. 9. cap. 3. n. 19.* Barbos. *de potest.*

LI

Epis.

Episcop. allegat. 72. n. 125. non enim loquuntur de superioribus Prælati habentibus jurisdictionem Episcopalem in Parochos, & Parochianos, qualem habent dicti Ordines, ut dictum est, & de quibus loquitur Concilium citato cap. 11. & AA. supra allegati.

13 Denique: Adrianus Papa VI. in Bulla pro in corporatione Magistratuum horum Ordinum in Corona Regia inter alias concessionem D. Regi tanquam administratori factas, inquit ibi: *Commendas ipsas, & Præceptorias, ac alia beneficia Militiarum hujusmodi personis idoneis conferre libere possit*: hæc Pontifex: ubi notanda est dictio illa *libere*: libera enim collatio dicitur, quæ potest fieri à solo superiore absque alterius consensu, consilio, seu interventione, denotat enim potestatem sua sponte actum faciendi, nulla alterius voluntate requisita cap. 1. de rescript. & ibi gloss. v. *libere de jure patron.* & in clement. dudum §. *si vero*, v. *libere de sepult.* & quod dictio *libere* excludat prorsus omnem requisitionem, seu communicationem alterius, probat text. ubi Abbas num. 3. & communiter omnes in cap. de multa, ibi, *libere conferat de præbend.* Aymon conf. 122. n. 5. ubi quod denotat præcissam, & totalem libertatem. Gonz. in reg. 8. Chancell. gloss. 53. n. 2. & 3. & gloss. 45. à n. 11. & quod D. Rex per recensita Adriani VI. verba habeat in Commendas, & Præceptorias Ordinum Militarium jus providendi tanquam administrator, tenet Man. Rod. tom. 2. qq. regul. q. 22. art. 3. Hieron. Rod. resol. 185. n. 3. & quod prædictum indultum Adriani Pap. VI. conferendi beneficia comprehendat beneficia curata tenet cum plurimis, quos allegat Garcia de benef. p. 1. cap. 6. ex n. 41.

14 Ex quibus remanet satisfactum objectioni Concilii Tridentini de qua sup. n. 8. Nec ex d. decreto

suffragari potest Episcopis consuetudo illa de qua sup. n. 7. quia licet examina, & collationes, quas faciunt Episcopi (si forsam examen aliquod in debite faciunt) possent esse effectus jurisdictionis majoris: quæ majori jurisdictione probata, postea competet Episcopis jus faciendi præfatas collationes, & examina, juxta dictum Concilium: at aliunde non apparet, quod Episcopi dictam jurisdictionem majorem habeant, nec eam acquisivisse credendum est ex præsentationibus quas illis Magister facere solet: nam cum dictus Magister sit judex Ordinarius quasi Episcopalem jurisdictionem simul, & temporalem in Parochos, & Parochianos habens, & Ecclesiæ Ordinum sibi sint pleno jure subjectæ, ut jam diximus, dictæ præsentationes non fiunt in conservatione alicujus juris Episcoporum, cum nullum in hoc jus competat illis; sed voluntarie fiunt ex devotione, volens Magnus Magister, ut institutio autorizabilis cure fiat per aliquem Episcopum, quem ad hoc ipse elegit, absque eo quod necessario sit facienda per Episcopum in cujus Diocesi videtur Ecclesia esse sita, ut in terminis adnotavit licent. Pisadavila celeberrimus Matriti advocatus in quadam allegatione pro Vicario de Beas Ordinis S. Jacobi ubi n. 21. etiam de consuetudine testatur: pro quo etiam facit, quod si prædictorum beneficiorum institutio jure ad Episcopos pertineret, eodem jure pertineret & destitutio cap. 1. & 2. de Capell. Monach. cap. cum & plantare §. in Ecclesiis de privileg. Sed dictorum beneficiorum destitutio non ad Episcopos, sed ad Magnum Magistrum spectat, ut quotidianis experimentis receptum vidimus, & probavimus sup. ergo & ad dictum Magistrum pertinet eorumdem beneficiorum institutio: cujus assertionis evidens est signum, quod non ad Episcopos, sed ad Ma-

Magnum Magistrum spectat dictorum beneficiorum permutationes, & resignationes, ac Vicariorum deputaciones in vacationibus committere: quæ omnia, junctis iis, quæ hæcenus dicta sunt, indicant manifeste dictas præsentationes, & commendationes, non ex necessitate, sed voluntarie, & ex devotione fieri à Magistro.

15 Et potest confirmari exemplo in Prioribus Ordinis S. Jacobi, qui licet, ut spirituales jurisdictiones habeant in suis Prioratibus; tamen ad exercendum quæ sunt Ordinis Episcopalis in suis subditis, vocant Episcoporum auxilium, & tunc Episcopi nullam jurisdictionem exercent, sed tantum ea, quæ sunt Ordinis Episcopalis conferunt; sic etiam Religiosi per Magistrum ad beneficia sui Ordinis promoti, solent ab ipso Magistro Episcopis pro institutione authorizabilis curæ miti, & tunc Episcopi nullam propriam jurisdictionem exercent, sed nomine, & Vice Magistri, ac ejus delegatione, ut apparet ex titulo, & provisione, cujus vigore, & virtute dicti Episcopi collationes prædictas faciunt: ait enim D. Rex tanquam Administrator horum Ordinum loquens cum Episcopis ibi: *Os ruego, y encargo*: quæ quidem verba à Regibus, & Superioribus prolata inducunt præceptum, ut ex plurimis probat Bovadilla in sua politica tom. 1. lib. 2. cap. 10. n. 63. ac ita receptum est ab Episcopis, quibus dictæ provisiones commendantur ibi: *Nos &c. cumpliendo como hijo de obediencia lo que por la dicha Cedula se nos manda, la obedecemos, y aceptamos con la ceremonia que tales mandatos, &c.*

16 Unde ex prædictis commendationibus Episcopis per Magistrum factis, Episcopi ipsi nullum jus acquirere sibi potuerunt, nec possunt: nam qui alieno nomine aliquid facit, & possidet, nullum jus acquirit, nec præscribit, ut in cap. diligenti de præscript. ubi Abbas n. 1. is enim posside-

re intelligitur, cujus nomine possidetur l. quod meo ff. de acquirend. poss. §. possidere instit. de interdictis, videatur Barbof. de potest. Episcop. allegat. 127. n. 6. & convincitur ex eo, quod animarum cura in his Ordinibus non apud Episcopos, sed apud ipsos Ordines residet in habitu, & in Magno Magistro, qui dictam curam, per suos Religiosos Clericos exercet, ut late probabimus infra q. 10.

17 Nec dicta commendatio per Magistrum Episcopis facta pro institutione authorizabilis curæ fit ex defectu jurisdictionis in Magno Magistro, sed ex defectu Ordinis: nam cum Prælatus Laicus sit, seclusis privilegiis, nequit exercere, quæ concernunt potestatem clavium, qualis est institutio authorizabilis curæ: nam hæc potestas in actu non cadit in Laicum, etiam alias jurisdictionem Episcopalem habentem, ut tradit Panorm. in cap. dilecta de major. & obediunt. Silvest. V. Abbatissa n. 3. Man. Rod. qq. reg. tom. 1. q. 17. art. 12. Verum est tamen, quod Religiosi Laici, qui personæ sunt Ecclesiasticæ, sunt capaces juris beneficia conferendi, ut notant Abbas, & Felin. in cap. causam de præscript. Flores de Mena, d. q. 10. n. 7. Unde non obstant, quæ de Religioso Laico aduximus sup. n. 9. sunt enim intelligenda de Laico habitu, & professione, ut tenent Abbas, & Flores de Mena proxime allegati: sed an dictæ collationes sint necessario

Episcopis commitendæ, tractabimus in q. sequent. ubi uberius nostra principalis conclusio comprobabitur.

An in his Ordinibus collationes, & institutiones Beneficiorum Ecclesiarum, quæ sitæ esse videntur in Diocesis Episcoporum sint necessario commitendæ

Episcopis: an vero fieri possint per Magistrum ejusque consilium.

SUMMARIUM.

Quod collationes beneficiorum Ordinum committerentur Prioribus, seu Religiosis eorundem Ordinum, expeditius esset; ut collationes Commendarum, & Prioratuum commituntur. n. 1.

Immò solùm nominationem, & provisionem factam à Magistro, vel ejus Regali Consilio sufficere, probatur hoc num. 2.

Ex Bullis etiam comprobatur assertum numeri antecedentis hoc n. 3.

Iterum confirmatur ex sententia prolata pro Vicario de Veas nostri Ordinis contra Episcopum Carthaginensem. n. 4.

Non est necessaria autorizabilis cura, quæ fiat ab Episcopis, sed sufficit, quod Magister provideat autoritate Pontificis. n. 5.

Provisiones, quæ commituntur Prioribus ad conferendum beneficia, important, quod collationes fiant, vel intelligantur factæ nomine Magistri. n. 6.

QUÆSTIO IV.

I **E**X dictis in precedent. q. & infra dicendis ego confulerem, quod prædictæ collationes, & institutiones beneficiorum nulli Episcopo per Magnum Magistrum commitantur, sed cuilibet Priori, seu alii Prælato, seu Religioso Clerico ejusdem Ordinis, prout videmus committi collationes, & institutiones Commendarum. Et confirmatur ex forma commissionis Prioribus, & suis Officialibus pro collationibus beneficiorum, & Superioribus Conventuum pro collationibus Prioratuum per Ma-

gistrum datæ, ibi: *Tos encargo, y doi poder, y facultad, y cometo mis veces para que en mi nombre, y por mi autoridad, &c.* Non ergo dubitari potest has vices, & facultatem posse Magistrum committere etiam simplici Religioso Clerico, nec in hoc fiet ulla injuria Episcopis, in quorum Diocesi Ecclesiæ videntur esse sitæ: siquidem, in illis etiam, quoad institutiones, & collationem nullû jus habeant acquisitum, ut patet ex dictis in precedent. q. Addo: quod institutio, sicut collatio fieri potest extra Diocesim, seu territorium, cum sit voluntariæ jurisdictionis, ut post Beroi. tenet Sbroz. q. 113. Garc. de benef. p. 5. ep. 8. n. 140. 141 & 142.

2 Immò solam nominationem, & provisionem per Magistrum, per que regale Ordinum Consilium, sufficientem esse existimo. Moveor: quia licet Magister jurisdictionem à clavibus dependentem non habeat in actu exercendi; tamen habet illam in habitu, eo modo, quo probamus sup. tract. 1. q. 4. n. 4. & 5. ac 1. p. tract. 6. q. 2. n. 8. fine & sic potest eam exercere per sufficientes Ministros, videlicet, per Priores in suis Prioratibus, quorum electiones confirmat, & per Vicarios in suis Vicariis, quos ipsum Consilium nominat, & ponit, prout etiam Abbatisa, quæ jurisdictionem quasi Episcopalem habens potest nominare Vicarios, seu Provisores, aut alios officiales per quos dicta jurisdictionis exerceatur, ut decidit Rota Romana decis. 21. de præbend. in antiquioribus Thom. Sanch. ubi sup. Abbas Felin. & DD. in d. cap. cum dilecta Paris. conclus. 13. lib. 4. Lambertin. de jure Patron. 1. p. lib. 2. q. 5. princ. art. 5. n. 4. Perez de Lara de vita homin. cap. 30. n. 124. ubi, quod Abbatisa potest habere jurisdictionem temporalem, & spiritualem, & exercere jura Episcopalia, & conferre beneficia, & Clericos instituere, & destituere, & nominare Vicarios, & Provisores ad

ad excommunicandum, & exercendum jurisdictionem spirituales, Flores de Mena *ubi sup.* & probavimus late in tract. de jurisdic. Eccles. q. 4. vide ibi per totam.

3 Probatur etiam per multa Pontificum privilegia. Julius enim Papa II. Magistro Ordinis S. Jacobi per Bullam in prædict. tract. relatam concessit omnimodam potestatem, & jurisdictionem in Ecclesiis dicti Ordinis, ut ibi videri potest. Et idem Pontifex pro potiori cautela Ordini Calatrave, ejusque Magistro concessit dictas beneficiorum provisiones, non per presentationes Episcopis faciendas, sed per solam nominationem, & provisionem Magistri legitime factas censeret. Idemque concessit dicto Ordini Clemens Pap. VII. quoad provisiones Clericorum secularium ad beneficia tenenda dicti Ordinis, ut refertur in tabula privilegiorum, quod in dicto Ordine observatur, teste Radess. in *Chronic. dicti Ordinis. cap. 8. §. fin.* quibus indultis, & potiri possunt alii Ordines Militares, si verè dixerunt Man. Rod. *qq. Reg. tom. 2. q. 2. art. 2.* Lezana in *dub. reg. tom. 2. cap. 5. n. 45.* Machad. in *summ. tom. 2. lib. 5. p. 4. tract. 3. doc. 1.* dicentes Ordinem S. Jacobi per Bullam Leon. X. communicare in privilegiis cum cæteris Ordinibus Militaribus, & etiam Cisterciensibus. Sed de hoc alibi.

4 Et quod sola nominatio, & provisio Magistri absque alicujus Episcopi, seu alterius Prælati approbatione sufficiens sit ad administranda Parochianis Sacramenta, alique spiritualia exercenda, pro Ordine S. Jacobi fuit in contradictorio judicio cum Episcopo Carthaginensi in favorem Lic. Hieronymi de Torres Religiosi dicti Ordinis, & Vicario de Veas decisum per D. Nunt. Hispan. ann. 1627. verba sententiæ sunt ista Fallamos: Et infra: *Debemos absolver, absolvermos, y damos por libre, y quito à dicho*

Tom. II.

Ldo. Geronymo Alphonso de Torres. Et infra: *Y declaramos haber sido titulo bastante la provission, que le dió el Consejo de S. M. del Real de las Ordenes, para que sirviessse el oficio de Vicario, y Cura de la dicha Vicaria de Veas, y su partido entretanto que S. M. como Administrador perpetuo de la Orden, y Maestrazgo de Santiago por authoridad Apostolica se provea en propiedad, y no haber tenido obligacion el dicho Licenciado Geronymo Alphonso à ir à tomar collacion, y canonica institucion, ni otra aprobacion, ni licencia del Señor Obispo de Carthagená, ni de su Provisor para exercer, y administrar el dicho oficio de Cura, y Vicario por via de interin.* Et infra: *Afirmismo declaramos por validos, y legitimos los Sacramentos de la penitencia, y matrimonio, y actos de jurisdiccion contenciosa, y voluntaria, fechos, y administrados por el dicho Vicario, ó sus Thenientes, ó por otros Sacerdotes, con su licencia.* Et quamvis ab executione hujus sententiæ fuit per viam violentiæ ad regale Consilium supremum appellatum per D. Episcopum; tamen declaratum fuit, nullam vim in executione sententiæ fieri.

5 Itaque collatio, & institutio autorizabilis curæ in præsentem censenda est facta à Pontifice, ad nominationem, designationem, seu provisionem Magistri, ejusve Ordinis Consilii; esto quod illam alicui Ordinis Prælati, seu Sacerdoti non committat, ut de Abbatisa, tradit Suar. de *Relig. tom. 4. lib. 2. tract. 8. n. 14.* Unde concluditur Magistrum nulla in digere prædictis institutionibus commendatione, si, ut dictum est, illas Prælati sui Ordinis non cõmitat. Quod etiam probatur quia etiam cum Laicus ex privilegio Pontificis confert beneficium, non requiritur institutio, aut confirmatio Episcopi, aut alterius Clerici, ut cum aliis tenet Garcia de *benef. 1. p. cap. 1. num. 34.* & in *addit. contra Ceval. q. 897. à n. 1001.*

6 Solet etiam Magnus Mag-

Ll 3

gifi

gister committere, & offerre Prioribus Ordinis S. Jacobi Religiosos, seu Clericos, quos nominat ad beneficia, quæ sita sunt in Prioratibus, & Provinciis dictorum Priorum, ut ab ipsis instituantur; quæ institutiones vice, & nomine Magistri fiunt, & ex ejus delegatione, & commissione, ut patet ex titulo provisionis, ibi: *Xos encargo, y mando, doy poder, y facultad, y cometo mis veces para que en mi nombre, y por mi autoridad, &c.* quæ verba influunt in Prioribus potestatem delegatam, ita ut à delegante dicantur collationes fieri, etiam quod talia verba opponantur in litteris facultatis directis Prioribus aliàs habentibus potestatem Ordinarium, ut docet Philipp. Franc. in cap. cum aliquibus de rescript. nam omnia nostra facimus, quibus auctoritatem impartimur, l. 1. C. de jure veter. enucl. late comprobat Valenz. conf. 136. n. 24. ad 27. tom. 2. ac ita temperanda sunt verba stabiliment. Ordinis S. Jacobi tit. 17. cap. 4. ibi: *Que la haya de servir à nuestra presentacion, y por colacion de el Reverendo nuestro Prior de S. Marcos de Leon, à quien la dicha colacion pertenece de derecho, y costumbre:* hoc inquam temperandum est, ut intelligatur ita ad Priorem pertinere mediante delegatione, & commissione Magistri, aut verba stabilimenti referenda sunt ad tempus, quo Ecclesia, de qua ibi, non erat Parochialis.

Ad quem spectet deputatio Vicarii in Ecclesiis Ordinum durante vacatione donec Ecclesia provideatur.

SUMMARIUM.

In vacationibus Ecclesiarum Ordinum deputatio Vicarii in interim ad Magistrum spectat uno, vel altero dempto, & specificè in Vicaria de Barrueco Parado, quia pertinet ad Priorem S. Marci.

QUÆSTIO V.

Respondeo ex dictis in precedent. q. dimanare tanquam ex fonte deputationem Vicarii succedente Parochialis vacatione, donec ei provideatur, spectare ad Magistrum ejusque consilium Ordinum: siquidem talis deputatio spectat ad quemvis Ordinarium conferendi potestatem habentem cum jurisdictione quasi Episcopali, ut tradunt Rebus. in praxi benef. tract. de commen. à n. 46. Flores de Mena variar. q. 24. n. 9. Garc. de de benef. tom. 1. p. 4. n. 12. Tambur. de jur. Abbat. t. 1. disput. 4. q. 3. n. 8. & 9. Barb. de potest. Episcop. p. 3. alleg. 60. n. 3. & 4. de jure Eccles. lib. 3. cap. 6. n. 56. & in collect. D. D. in Concil. Trident. sess. 24. cap. 18. n. 33. & in collect. bullar. v. Vicarius vers. Vicarii deputatio: nec talis Vicarius per Magistrum deputatus indiget alicujus Episcopi, seu alterius Prælati approbatione, aut licetia ad administranda sacramenta, ut patet ex dictis sup. n. 26. nec indiget examine, dummodò aliàs sit idoneus, ut post Masob. tradit Barbosa. de potest. Paroch. cap. 2. n. 31. fin. uno, vel altero dempto, & præcipuè in nostra Vicaria de Barrueco Parado; quia pertinet ad Priorem S. Marci, nominatio Vicarii interini.

An ad solum Magistrum spectet provisio Beneficiorum Militarium Ordinum, etiam congregato Capitulo generali.

SUMMARIUM.

Beneficia, quæ regularia sunt, & dependent à Monasterio, provisiones, & collationes illorum fieri nequeunt à solo Abbate, sed debent fieri ab ipso cum Monasterio. n. 1.

Limitatur anterior Regula, nisi consuetudine approbata aliis competat, ut dicitur in tit. 16. cap. 1. stabiliment. num. 2.

Ad Magistrum solum pertinere provis-

visions decreverunt insignes viri Consiliarii Regii Senatus Castellæ anno 1652. num 3.

Sunt aliqua beneficia, quæ ad Priores pertinet providere cum Capitulo, quadam per se solos. n. 4.

In Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ juxta diffinitiones antiquas, provisiio beneficiorum in territorio mensæ Magistralis existentium pertinebat ad Magistrum; Commendarum verò ad Commendatarios. n. 5.

QUÆSTIO VI.

I DE jure communi præsentationes, & provisiones, seu collationes beneficiorum regularium, & Parochialium Ecclesiarum Monasteriis unitarum, vel ab eis dependentium faciendæ sunt ab Abbate insimul cum Conventu, aut ejus consensu, ut habetur *in cap. ea noscitur de his quæ fiunt à Prælatiis, & gloss. in cap. ultim. in v. pertineat de regul. in 6.* Archidiacon. Joann. Monach. Domin. & Franc. ibi: quos refert, & sequitur Azor. *inst. moral. p. 1. lib. 12. cap. 22. q. 9.* asserens contrarium tenere Panorm. *in d. cap. ea noscitur.* Verum prædicti D. D. omnes loquuntur de creatione Monachorum, ut etiam advertit Sanch. *in decalog. lib. 2. cap. 29. n. 106.* de qua etiam loquitur *d. cap. fin. de regul. in 6.* non autem de institutione beneficiorum; ac de utraque re, idem est faciendum judicium: nam sicut de jure ad Monachorum creationem requiritur consensus majoris partis Conventus, ita & ad beneficiorum collationem, atque ita tenent expresse Mandos. *in reg. 3. Chancell. q. 9. n. 4.* Sanch. & Azor. *locis citatis* Franc. Marc. decis. Delphin. *q. 1235. n. 2.* ubi si constiterit, quod consensus Monachorum, seu majoris partis Conventus non accesserit, institutiones, seu collationes irritæ censendæ sunt. Idem Thom. Sanch. *ubi sup. lib. 7. cap. 14. n. 7. &*

8. ubi, quod quando jus patronatus spectat ad Monasterium, nequit Prælatus se solo sine Capitulo præsentare.

2 Limitatur tamen prædicta sententia, ut non procedat quando ex consuetudine approbata, & antiqua, vel ex aliquo speciali privilegio Prælati probaverint Capituli consensum non requiri, ut habetur *in cap. d. ea noscitur de his, quæ fiunt à Prælatiis, sine consensu capit. firmat gloss. in cap. 1. verb. presentantur de Capp. Monach. in 6. & Panorm. in d. cap. ea noscitur col. 1. vers. nota quod presentationibus.* Sanch. *in decalog. ubi sup. v. 108.* Tambur. *de jure Abbat. tom. 3. disp. 9. q. 5.* ubi quod standum est statutis, & consuetudinibus cujuslibet Religionis: & in his Militaribus tam per consuetudinem, quam per statuta, ut in plurimum ad solum Magistrum spectat provisiio dictorum beneficiorum: in lib. enim stabiliment. Ordin. S. Jacobi tit. 16. cap. 1. ita dicitur: *Las presentaciones de los Beneficios curados, y Capellanias de nuestra Orden, pertenecen à Nos por razon de nuestra dignidad Maestral, y como à verdadero, unico, y universal de ella, como parece por privilegios, costumbres, y establecimientos: por esso firmemente defendemos en virtud de santa obediencia, que ningunos Priores, Comendadores mayores, Vicarios, ni otros Comendadores, ni otra persona Freile, ni Lego se intrometan à presentar, ni presenten à Beneficio, ni Capellania alguna que vague en los dichos sus Priorazgos, Encomiendas, y Vicarias, salvo los dichos Priores en aquellos Beneficios donde tienen jurisdiccion, y tienen derecho por costumbre antigua de presentar, y proveer.* Dic tu ferè ab Ordinis institutione, & confirmatione ex transactione, seu concordia inter Magistrum, & Milites ex una parte, & Priorem, & Canonicos ex altera, quam Episcopus Sabin. de qua *in Bullar. fol. 88.* in cujus manibus lites inter eos tunc exortæ compromisserunt autoritate Ap-

Appostolica approbavit, eamque confirmavit Urban. Pap. IV. anno 1264. in Bullar. fol. 201. ut sup. ibi: *Si Clericus Secularis presentandus fuerit Episcopo in Ecclesiis pertinentibus ad domum Uclensis, presentetur per Priorem.* Idem, & fusius habetur in antiquis stabilimentis Magistrorum D. Infant. Henric. & D. Alphons. de Cardenas, & aliorum.

3 Itaque per prædictum Magistrum faciendæ sunt dictorum beneficiorum provisiones etiam congregato Capitulo generali, ut fusius suo proprio loco probavimus ex n. 4. & seqq. p. 2. tract. 1. q. 5. & postea decisum audivimus. Anno enim 1652. coactò Capitulo generali, inter dictum Capitulum, & Consilium Ordinum fuit exorta quædam non levis competentia super provisione beneficiorum, & officiorum, aliarumque rerum Ordinis, & post longum peritissimorum examen ad id per D. Regem congregatorum videlicet D. Arze, & Reinoso Episcopi Placent. & Generalis Inquisitoris D. Francisci de Solis, D. Ramos, D. Bonilla Supremi regalis Castellæ Consilii Consiliariorum resolutum fuit, totum id ad D. Regem tanquam administratorem Ordinum privative pertinere; at sua Majestas tanquam Administrator voluit, per consultationem tam Capituli generalis, quam Consilii Ordinum providere dicta beneficia; ac ita factum fuit.

4 Priores autem in beneficiis, quæ ad eorum provisionem spectant juxta ante dictum stabilimentum debent provisiones facere cum majoris sui Capituli parte secundum ea quæ sup. dicta sunt: sed quia per consuetudinem ad Priores sine sui Capituli requisitione dictæ provisiones spectant, consuetudo servanda est juxta dicta sup.

5 In Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ in lib. definition. Ordinis Calatravæ de anno 1568. tit. 3. cap. 4. ita habetur: *Por quanto los Beneficios*

Curados, que ay en los Pueblos de nuestra Orden han de ser servidos por persona de nuestro Habito, conforme à la Bula del Papa Julio II. que para esto tiene la Orden, y la presentacion de las personas para Curas de los dichos Beneficios en los Lugares de la Mesa Maestral es el Señor Maestro, y en los de las Encomiendas es de los Encomendadores, ordenamos, y mandamos, que de aqui adelante, luego que vacare algun Beneficio Curado de el Comendador, en cuya Encomienda vacare, sea obligado dentro de tres meses à presentar à su Magestad, ò à los Maestres que por tiempo fueren, persona de el Habito habil, y suficiente para que sea provisto de el dicho beneficio.

An Beneficia Militarium Ordinum sint regularia.

SUMMARIUM.

Beneficia Ordinum sunt regularia, & ut talia reputantur.

QUESTIO VII.

Respondeo: regularia esse, & in Ordine S. Jacobi probatur in Bulla Confirmationis dicti Ordinis, in illis verbis: *Si vero in locis desertis, seu in terris Sarracenorum Ecclesias aliquas construxeritis, plena gaudeant libertate: liceatque vobis easdem Ecclesias, cum suis plebibus per Clericos vestros idoneos gubernare: at quando in beneficiorum fundatione statum est, quod per Regulares administrentur, regularia dicuntur, ut cum allegato Lapo tenet Dominicus in cap. cum de beneficio n. 9. & ibi Franch. de præbend. lib. 6. Rebuf. in prax. benef. 1. p. cap. ultim. n. 92. Azor. tom. 2. instit. moral. lib. 3. cap. 26. q. 1. Sanch. in decalog. lib. 7. cap. 29. n. 14. Tunc etiam: quia dicta beneficia per tempus memoriam hominum excedens à dictis Clericis Religiosis gubernantur etiam in illis Ecclesiis, quæ nec in locis desertis, nec in terris Sarracenorum fuerunt constructæ, cum tamen tempus quadragenarium sufficiat, ut beneficium seculare fiat regula-*

re. Gonz. in reg. 8. Chancell. gloss. 7. n. 8. Sanch. ubi sup. n. 16. Hieron. Rod. resol. 15. n. 28. Barbos. de jure Eccles. lib. 2. cap. 4. n. 68. ubi post Sanch. & Hieron. Rod. aliqua requisita enumerat, ut beneficium propriam naturam mutans fiat ex seculari Regulari, vel ex Regulari, seculare: & in Ordine Calatravæ per Bullam Julii II. præcipitur beneficia dicti Ordinis per ejusdem Ordinis Clericos gubernari: nam antea per Clericos seculares regebantur: in ordine autem Alcantaræ ab initio à Clericis ejusdem Ordinis conferebantur, ac ita statum est per hos Ordines: & quod sint Regularia dictorum Ordinum beneficia, tenent Gonzal. in reg. 8. Chancell. gloss. 8. n. 92. Didacus Perez in l. 10. tit. 11. lib. 4. ordinament. Man. Rod. qq. regul. tom. 1. q. 34. art. 3. Nicol. Garc. de benef. p. 7. cap. 10. n. 9. & in addit. n. 37. Azor. tom. 1. lib. 13. cap. 6. q. 2. vers. an non item? nec beneficia ista desinunt esse regularia, etiam si Clericis secularibus in defectum Religiosorum conferantur. Vide infra.

An dicta beneficia necessario sint conferenda Religiosis Clericis dictorum Ordinum, & an Provisions aliter factæ valeant.

SUMMARIUM.

Statuitur regula, quod beneficia Regularia Regularibus, secularia Secularibus conferantur. n. 1.

Nec beneficia unius Religionis possunt alterius Religionis Religiosis conferri. n. 2.

Nec beneficia unius Conventus possunt conferri Religiosis alterius Conventus, utpote Uclensis Legionensibus, vel Legionis Uclensibus. n. 3.

Contrarium tamen asseritur, nempe Priores posse providere beneficia quibuscunque Religiosis Ordinis, quia non sunt de mensa Monasterii, sed ad Ordines in universum spectantia. n. 4.

In defectu Religiosorum Ordinis possunt etiam conferri præfata beneficia Clericis Secularibus, & non Religiosis provisio nulla est. n. 5. & 6.

Episcopus Titularis bene potest retinere Ecclesiam Parochialem Ordinis. num. 7.

QUÆSTIO VIII.

I R Espondeo: quod beneficia dictorum Ordinum, cum regularia sint, eorumdem Ordinum Religiosis conferri debent: nam beneficia Regularia Regularibus, secularia secularibus danda, jura proclamant, cap. cum beneficio de præbend. in 6. Clement. 1. §. sane de stat. Monach. Concil. Trident. sess. 14. de reformat. cap. 10. Navarr. cons. 3. & 9. de præbend. Man. Rod. qq. regul. tom. 1. q. 34. art. 3. Garcia de benef. cap. 10. p. 7. Sanch. in decalog. lib. 7. cap. 29. Hieron. Rod. resol. 15. n. 1. & 4. & alii penes Barbos. de potest. Episcop. allegat. 57. n. 170. & de jure Eccles. lib. 2. cap. 4. n. 34. ac ita statutum est in his Ordinibus, ut videre est in eorum lib. stabilim. & diffin. locis supra relatis.

2 Et beneficia horum Ordinum, quæ eorumdem Ordinum Religiosis dari solent, alterius Religionis Regularibus nullatenus conferri possunt, tradunt Hogeda de incompatib. benef. cap. fin. n. 105. Didac. Perez ubi sup. Nicol. Garc. de benef. 7. p. cap. 10. n. 9. & quod Religiosus unius Religionis non sit capax beneficii regularis, docent Rebus. in prax. benef. tit. de dispens. cum regul. n. 21. Man. Rod. qq. regul. tom. 1. q. 34. art. 8. Navarr. comment. 4. de reg. n. 23. Sanch. ubi sup. lib. 7. cap. 29. n. 29. Hieron. Rod. & Barbos. ubi sup. dicens cum Sanch. nec Pontificem solitum esse concedere Regularibus gratiam assequendi beneficia alterius Ordinis, nisi transferendo illos ad Monasterium, ad cuius collationem beneficiorum assignantur.

quantur: nec integrū esse Religiosis diversorum Ordinum permutare beneficia regularia de licentia suorum Prælatorum: quia uterque est beneficii alterius incapax. Ita Sanch. & Barbof. *ubi sup.*

3 Nec beneficia, quæ ad collationem Prioris Conventus Uclensis spectant, videntur conferri posse Religiosis alterius Conventus ejusdem Ordinis, nec è contra: nam beneficia Regularia solita per ejusdem Monasterii Monachos gubernari nullatenus conferri possunt sub pœna privationis juris conferendi pro ea vice aliis Monachis ejusdem Ordinis, sed diversi Monasterii, ut probat expresse *tex. in cap. cum singula §. prohibemus de prebend. in 6.* ibi omnes scribentes Navarr. comment. 4. n. 23. tit. de reg. Man. Rod. qq. reg. tom. 1. q. 34. art. 8. Hieron. Red. d. resol. 15. n. 50. Gonzal. *ubi sup.* n. 96. usque ad 110. Sanch. d. lib. 7. cap. 29. ubi quod super hoc nullus alius à Pontifice poterit dispensare, nec ejus legatus.

4 Nihilominus tamen in præsentī contrarium tenendum est: nam *tex. in d. §. prohibemus* loquitur de benef. ad unum Monasterium, non ad Ordinem in genere spectantibus: at vero beneficia, quæ Priores dicti Ordinis conferunt, non ea conferunt quasi beneficia suorum Conventuum, sed totius Ordinis, qui decimas, & primitias in illis percipit, & præfatis Prioribus solum præsentationem, seu potius provisionē, tribuit, ita ut memorata beneficia dicti Priores conferre possint quibuscumque totius Ordinis Religiosis idoneis, sicut, & magnus Magister beneficia, quæ ad ejus provisionem spectant: ac ita fieri per sepe vidimus, & ex hætenus dictis suprā convincitur beneficium, seu Prioratum non posse conferri Religioso Militi alias Præsbytero facto, nisi *ut sup. dictum est.* Deinde in Ordine S. Jacobi per Regulā cap. 33. & per Bullam confirmationis, ac per statuta usque

modo condita beneficia Ordinis Religiosis Clericis sunt conferenda, ac per eos Ecclesiæ gubernandæ, ac ita semper fuit, & est observatum absque ullo actu in contrarium. Videatur Ayala *in expos. sit. Reg. cap. 6. fol. 7.* Motta *dicto cap. 33. n. 4.*

5 In subsidium tamen, & defectum Regularium, ac si urgeat necessitas, puta: quia idonei Religiosi non reperiuntur, vel beneficia ad Religiosorum sustentationem non sufficiant, dicta beneficia secularibus Clericis conferri possunt, ut probat *tex. in §. inter quatuor de Religios. domib.* docet Gonzal. *gloss. 8. n. 43.* Nicol. Garcia *ubi sup.* p. 7. cap. 10. n. 16. Azor. *inst. mor. p. 2. lib. 3. cap. 26. q. 5.* Valer. Reginal. *in praxi fori pœnit. lib. 30. tract. 3. n. 158.* Thom. Sanch. & alii apud Barbof. *de potest. Episcop. allegat. 57. n. 172.* & *de jure Eccles. lib. 2. cap. 4. n. 30.* ac ut jam diximus, in his Ordinibus, ita statutum est, ut regularia beneficia in titulum Regularibus professis provideri consuecta, cum per obitum, aut resignationem, vel alias illa in titulum obtinentis vacare contigerit, Religiosis tantum Ordinis, vel iis, qui habitum omnino suscipere, & professionem emitte teneantur, & non aliis, nec vestem lino, lanaque contextam induat, conferantur; tradit Gonzal. *gloss. 8. à n. 7.* hoc inquam non obstat: quia intelligendum est, nisi urgeat necessitas: quia puta idonei Religiosi non reperiuntur, vel ob defectum Religiosorum propter parvam beneficii sustentationem, ut tenent AA. *sup. relati.*

6 Tamen si extra hunc necessitatis casum ob Religiosorum defectum beneficia Religiosis conferri solita Clericis secularibus conferantur in oppositione Religiosorum collationes ita factæ vires non sustinent, ut probatur *in d. Concil. Trident. citato cap. 10. & declaravit S. congregatio Cardinalium 6. Junii 1600. vers. quod si beneficium, ibi: Congregatio Concilii*

consuit. Et infra: Quod si beneficium est regulare, taleque nunc permaneat, collationem Oratori, qui secularis est, factam viribus carere refert Nicol. Garc. in addit. d. cap. 10. n. 15.

7 Religiosum Episcopum titulari capax esse Beneficii etiam Parochialis, probatur in *cap. Pastoralis 7. q. 1. l. 29. in fin. tit. 5. p. 1.* ubi quod Episcopus, cujus Diœcesis est ab hostibus capta impune potest promoveri ad alium Episcopatum, priorem que retinet, & ita habet duos Episcopatus, alterum in actu, & alium in habitu Valenz. *tom. 1. conf. 26. n. 31.* Riciul. *cap. 8. n. 1. & 2.* Pelliz. *tom. 2. tract. 8. cap. 6. n. 130. fine* Unde in Ordine S. Jacobi D. Didacus de Pereda Frater ejusdem Ordinis, & Episcopus titularis fuit Parochus Ecclesiæ Parochialis S. Mariæ de Merida, & D. Franciscus de la Rocha similiter Episcopus fuit Vicarius de Tudia, ex quibus beneficia ante Episcopatum ab illis obtenta non vacare convincitur, sed quoad dignitates, officia, & superioritates suæ Religionis. Die, ut diximus supra.

An Beneficia Militarium Ordinum sint collativa, & in titulum conferri possint, & valeant, ac debeant.

SUMMARIUM.

Beneficia Ordinum posse conferri in titulum perpetuum, probat Azor. num. 1.

Nec obstat, quod manualia dicantur prædicta beneficia, quia ipso non obstante, bene possunt conferri. n. 2.

Non ideo, quod beneficia provideantur à Consilio Ordinum, desinunt esse collativa, nec quæ Priores cum suo Capitulo provident. n. 3.

QUÆSTIO IX.

1 **P**Ræfata beneficia in titulū conferri posse Religiosis Clericis dictorum Ordinum *juxta tex. in cap. 1. de regul. jur. lib. 6.* Firmat Azor. *instit. moral. tom. 1. cap. 22. q. 12.* contra alios ab eo tacito nomine relatos, qui asserunt, canonicum Regularem non posse in titulum obtinere beneficium sui Ordinis, aut Monasterii: quia, qui habet in titulum beneficium Ecclesiasticum habet quasi dominium in eo: at Canonicus Regularis cum solemnī voto fuerit paupertatem professus nequit quasi dominium habere. Sed huic objectioni respondet Azor. dicens quod etsi Canonicus Regularis possit Beneficii, fructus impendere in usus bonos, & jure permisos, quos maverint: tamen impendit eos nutu, & consensu superioris, ac pro inde contra paupertatis votum non facit, id quod in Religiosis Beneficiariis Ordinis S. Jacobi contingit: quotannis enim se expropriant, & possidendi licentiam petunt à suo Priore, ac etiam expendendi fructus suorum beneficiorum, & alios undecumque adquirentes in usus licitos, & honestos.

2 Non obstat quod dicta beneficia sint manualia: nam esto, quod manualia sint, adhuc in titulum conferri possunt; titulum inquam amobilem secundum qualitatem beneficii. Ratio est: quia & beneficia regularia perpetua dicuntur habito respectu ad Prælatum, qui forsam non amovebit, ut tenet Azor. *ubi sup. & lib. 13. cap. 4. q. 1. prope finem, & tom. 2. lib. 7. cap. 24. vers. objicies:* istius modi beneficia Regularia sunt, Perez de Lara *de Annivers. & Cappell. 2. p. cap. 6. num. 2. & 8. & 10.* Garcia *de benef. in addit. ad 1. p. cap. 2. n. 79.* qui omnes dicunt etiam manuale beneficium esse vere, & simpliciter beneficium, cum non conferatur ad tempus certum, & dis-

diffinitum, & sufficit quod sit per petuum aptitudine. Azor. *lib. 6. cap. 26. q. 12.* Barbof. *de jure Eccles. lib. 3. cap. 4. n. 70. & 71.* Tambur. *de jure Abbat. tom. 3. disp. 9. q. 3. n. 25.* contra Calder. *conf. 26. n. 6. de prabend.* Ludov. Gom. *tit. de grat. expect. n. 94.* Staphil. *de lit. gra. tract. de forma spect. in 9. forma n. 29.* Man. Rod. *tom. 1. q. 34. art. 2.* Anastas. Germ. *de indult. Cardinal. §. regularia n. 40.* & hanc sententiam probabilem vocant Barbof. & Tamb. *ubi sup.*

3 Et verum est dicta beneficia esse collativa: siquidem instar beneficiorum secularium autoritate superioris conferuntur, nec refert quod per vota Dominorum Regalis Consilii Ordinum provideantur. Unde non collativa, sed electiva censenda esse videntur: quia Domini prædicti Consilii, nec Capitulum, nec Collegium faciunt, quamvis ad instar Capituli congregentur, sed solum faciunt congregationem per quam D. Rex horum Ordinum administrator exercet spiritualia. Tum etiam: quia provisionibus per dictum Consilium factis nulla accedit superioris confirmatio, cum à Domino Rege tanquam administratore factæ censeantur; quæ quidem confirmatio necessario requiritur, ut beneficia electiva dicantur, ut tenent multi, quos refert, & sequitur Barbof. *de jur. Eccles. lib. 1. cap. 19. n. 39.* unde fit: quod si Priores dictorum Ordinum aliqua beneficia cum suis capitulis conferant, adhuc non dicuntur electiva, cum superioris confirmatio non accedat, sed tunc illæ electiones dicuntur provisiones, gloss. & Cardin. *in d. Clement. quia contingit,* & alii apud Gracian. *citato cap. 23.* nisi dicamus, quod institutio per Priorem facta pro confirmatione habeatur. In Ordine Calatravæ facta per Magistrum ejusvè consilium beneficii provisione, institutionem in se talis provisio, & nominatio habet juxta Bullam Julii II. *sup. relatam ad*

tradita per Suar. de relig. tom. 4. lib. 2. tract. 8. n. 14.

An Cura animarum in dictis beneficiis resideat penes Magistrum, aut Commendatarios, an vero penes Religiosos Beneficiarios.

SUMMARIUM.

Cura animarum licet sit in actu, & exercitio apud Beneficiarios, in habitu atque residet apud Magistrum. n. 1.

Tribuitur ratio quare apud Ordinem & Magnum Magistrum resideat cura animarum; ideo est, quia lucentur decimas ipsorum beneficiorum. n. 2.

Apud Commendatarios Ordinum non residet cura animarum, licet decimas lucentur. Et ratio, hoc n. 3.

QUESTIO X.

■ **R**espondeo curam animarum in beneficiis Ordinis S. Jacobi residere in habitu in toto Ordine, ejusque Magno Magistro, sicut, & in aliorum Militarium Ordinum beneficiis post exemptionem de qua *sup. q. 7. n. 10. & 11.* In exercitio autem penes Religiosos Beneficiarios, ita ut Magnus Magister dictam curam exerceat per suos Religiosos, quos in dictis beneficiis ponit: quia, & si Magister sit incapax curæ animarum quoad actum illam exercendi per se ipsum, cum sit Religiosus Laicus; quoad habitum tamen, & potestatem nominandi Vicarios, per quos cura animarum exerceatur, capax profecto est: quod, & in Abbatissa admittit Flores de Mena late id probans *in suis variis qq. q. 10. n. 4. ad 7.* Man. Rod. *in addit. summ. tom. 3. cap. 32. n. 1.* Sanch. *in summ. lib. 7. cp. 29. n. 190.* Hieron. Rod. *in compend. qq. reg. res. 15. n. 40.* Franc. Mari *deciss. 958. n. 6.* Cevallos *comm. contra comm. q. 757. num. 90. tom. 3. & num. 81.* ubi quod quando beneficium est unitum pleno jure Religionibus (ut est casus noster) superior

illius Religionis, & verus Parochus, & citat alios.

2 Sed quod cura animarum resideat penes totum Ordinem, & Magnum Magistrum, totius Ordinis caput, probat Seraphin. *decif. 1304. n. 1.* ibi: *Unde sequitur curam animarum ad eum spectare, qui percipit ea omnia emolumenta, quæ curam gerenti de jure competunt, ut penes eum sit onus, penes quem est commodum: hinc dixit Calder. in clement. unica de officio Vicarii, quod quando primitiæ, & decimæ, & oblationes, quæ dantur ratione curæ, competunt alicui principali, assignata certa portione Vicario juxta cap. suscepta de præbend. in 6. tunc cura dicitur penes dictum principalem, & sic concludit curam esse penes Abbatem. Farin. in Novissim. decif. 204. n. 1. tom. 2. ibi: Quia adderat Prælati Abbas, qui decimas percipiebat, & consequenter cura animarum ad eum spectabat. Et in terminis, quod cura universalis animarum resideat in Magno Magistro Ordinis S. Jacobi, & illam exerceat per Clericos ad nutum amobilem habetur decissum in Rota anno 1613. quæ decif. est apud Farin. 484. tom. 1. post. & hoc magis in Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ, ubi beneficia expresse providentur ad nutum amobilia: quo fit, ut cura animarum penes providentem remaneat, Farin. tom. 1. post. decif. 760. num. 3. Barbof. de potest. Parochi cap. 1. n. 65. ubi alios allegat, vide infra. Quod etiam de beneficiis Ordinis S. Jacobi scilicet esse amobilia dicemus in seq. q. imo, & si perpetua essent, communis enim opinio est, quod ubi in Religione est annexa cura animarum, & deservitur per Vicarios perpetuos, quod superior illius Religionis habet curam animarum, & non Vicarius, qui solum habet exercitium: sic decidit Rota, quæ decif. est 2. alias 228. tit. de officio Vicarii. Ceball. com. op. q. 757. n. 71. Farin. tom. 2. recent. q. 559. n. 3. Tom. II.*

vers. nam huic motto, ac ideo scilicet Religiosos habere animarum curam solum quoad exercitium intelligendus est Azor. tom. 1. lib. 13. cap. 6. q. 6. vers. anno item, in fine, ibi: Rectores habent curam animarum in his oppidis, quæ sunt Ordini subjecta, &c.

3 Non inferas ex dictis decissionibus curam animarum in Ecclesiis dictorum Ordinum residere in Commendatarios, qui decimas, & primitias percipiunt: quia licet ex decimis, & primitiis Ecclesiarum Commendæ erectæ sint, & Commendatoribus applicatæ: at Ecclesiæ illis non fuerunt commendatæ, ut cum Alvaro Valasc. & Man. Rod. & aliis alibi diximus: ac ita verum est dictam curam animarum residere in Magno Magistro, tanquam in horum Ordinum capite, ut adnotavit Pissadavil. in quodam Consilio edito pro Ordine S. Jacobi, & fuit allegatum, ac per hoc in causa obtentum in Rota apud Farin. tom. 1. posthum. decif. 484. quamvis postea contrarium fuisset allegatum pro parte Commendatarii dicentis apud eum residere curam animarum in Oppido de Villa Franca, cum ipse Rectores in Ecclesia dicti Oppidi deputeret, ut videre est apud ipsum Farin. tom. 1. recent. decif. 766. sed dictus Commendatarius falsa allegabat dicens ad ipsum spectare deputare Rectores in dicta Ecclesia, cum id ad Magnum Magistrum solum spectet, ut sup. q. 5. n. unic. vide infra q. 18. n. 1. & 2.

An beneficia Militarium Ordinum sint perpetua, an vero ad nutum Magistri amobilia.

SUMMARIUM.

Beneficia Ordinum, præsertim D. Jacobi esse manualia, sed perpetua probatur. n. 1.

Secundo probatur: quia beneficia, quæ sunt ad nutum amobilia, in ipsis titulis exprimitur; at vero in Beneficiis

Ordinis S. Jacobi in titulum perpetuum conferuntur. n. 2.

Probatur tertio ex stabiliment. nostri Ordinis tit. 16. cap. 15. & ex aliis rationibus. n. 3.

Et magis viget prædicta sententia in Beneficiis, quæ sunt in Diocesis, & conferuntur ab Episcopis, cum remissione Magistris. n. 4.

Contraria sententia fundatur, nempe esse omnia beneficia Ordinum ad nutum Superioris amabilia. n. 5.

Respondetur contrariis fundamentis. n. 6.

Ipso non obstante, prima sententia magna probabilitate non caret. n. 7.

Licet beneficia ad nutum amabilia sint, neutiquam beneficiarii amoveri possunt absque honesta, & rationabili causa. n. 8.

Beneficia, quæ ex defectu Religiosorum Ordinum conferuntur secularibus Clericis, in perpetuum conferuntur. num. 9.

Beneficia Regularia Ordinum, etsi Clericis secularibus conferantur, non desinunt esse Regularia. n. 10.

Beneficia Ordinum non comprehenduntur in Regula Cancellaria. n. 11.

QUESTIO XI.

Respondeo videri, dicta beneficia amabilia, sed perpetua esse saltem in Ordine S. Jacobi. Primo: quia animarum cura, in exercitio residet penes Religiosos, qui dicta beneficia obtinent, quod quidem est signum manifestum præfata beneficia non manualia, sed perpetua esse: nam penes Vicarios amobiles cura animarum residere nequit ad tradita per Seraphin. decis. 1304. Farin. 1. p. posthum. decis. 760. n. 3. Nicol. Garc. de benef. p. 3. cap. 2. n. 179. in declarat. 11. ubi quod S. Cōgregatio declaravit evidens signum esse curam manere penes principalem, quando Vicarius constituitur temporalis, & amobilis in exercicio curæ

animarum. Armendar. in addit. ad recop. legum Navarr. lib. 2. tit. 23. l. 2. §. 2. Barbosa. de offic. & potest. Episcop. cap. 1. n. 65. Accedit quod dicta beneficia uti vacantia per obitum conferuntur.

2 Secundo probatur: quia beneficia, quæ ad nutum Superioris amabilia sunt, solent provideri cum clausula ad nutum, & beneplacitum Superioris, ut docet Joan. Andr. in cap. cum singulari. 2. de præbend. in 6. & post eum ibi Gemin. coll. 2. prope fin. vers. sed non recipitur. Butrius n. 4. Anch. sub n. 4. Philip. Franc. n. 5. vers. sed quod Italos, Farin. decis. 778. 1. p. divers. & p. 1. posthum. decis. 760. n. 1. ubi allegat Aretin. cons. 63. n. 5. & ita fieri videmus in beneficiorum provisionibus Ordinis Calatravæ, ut in diffinit. ejusdem Ordinis tit. 3. cap. 4. ibi: *Y las provisiones que de aqui adelante se hicieren de los dichos Curazgos, pues son à la voluntad de su Alteza, y de la Orden removibles, sean con clausula de quanto mi Merced, y voluntad fuere: id quod etiam videmus in provisionibus Commendarum Ordinis S. Jacobi, ibi Para que la ayais de aqui adelante quanto la mi merced fuere: cum ergo beneficia Ordinis S. Jacobi sine prædicta clausula conferantur, evidens signum est, quod non manualia, sed perpetua sint, & ut talia in titulum perpetui beneficii conferuntur, ut apparet ex titulis dictorum beneficiorum, ibi: *lo ayais, y tengais en beneficio Ecclesiastico por todos los dias de vuestra vida*, & hæc instituendi forma fit vice, & nomine Magistris, quod est idem, ac si ipse faceret: & accedit quod in his beneficiis fit à Parochis professio fidei, quæ nullatenus fieret si amabilia essent ut per Pelliz. tom. 1. tract. 5. cap. 10. n. 7. ubi, nisi obstat consuetudo. Et confirmatur: quia dicta beneficia, in titulum, & Canonicam institutionem conferuntur.*

3 Tertio probatur in lib. stabiliment. d. Ordinis tit. 16. cap. 15. ubi

ubi statuitur, quod quedam beneficia in titulum dari consueta, & per canonicam institutionem amplius non conferantur in titulum propter magnum prejudicium quod Conventui S. Marci Legionens. cujus sunt mensalia ex tali titulo, & collatione contingere solebat, sed decernitur ibi quod Prior & Capitulum Conventus eligant Religiosos idoneos, qui prædictis beneficiis inserviant: qui quidem Religiosi sic electi, & nominati, nequeant ab illis beneficiis sine legitima causa removeri, ibi: *T no los puedan quitar sin haver causa legitima para ello*: si ergo beneficia mensalia dicti Conventus, quæ sine titulo, & canonica institutione conferuntur, perpetua sunt, cum nequeant sine legitima causa auferri, quanto magis perpetua erunt cætera Ordinis beneficia, quæ in titulum dantur, & per canonicam institutionem ad vitam Religiosorum conferuntur, ut *sup. dictum est*. Et beneficia dicti Ordinis esse perpetua tenuit gloss. *V. subiecta in cap. 1. de verb. signif. in 6. ibi*: & tales Rectores, sic instituti, sunt perpetui Vicarii, nequeantes absque rationabili causa revocari, & tenuit Licent. Mota in tract. de fundat. Ordinis lib. 2. cap. 1. §. 10. n. 9. ibi: *Qui Clerici respectu Populorum sunt veluti Vicarii perpetui*, & Navarr. in propugn. de reddit Eccles. monit. 30. ibi: & ideo solum ponuntur in eis Vicarii perpetui, & quamvis addat, *vel temporales*, hoc intelligendum est, quando sic in titulo beneficii exprimitur, ut in Ordine Calatravæ visum est. Tenet etiam Barbof. de jure Eccles. lib. 1. cap. 15. num. 8.

4 Et prædicta sententia magis procedere videtur in beneficiis, quæ sra esse videntur in Dioecesium Episcoporum, quorum autoritate in illis Religiosi dicti Ordinis à Magistro nominati constituuntur: quo circa sine assensu dictorum Episcoporum nequeant à Magistro amoveri juxta tradita per Cardinal. Anch. Federic. Fe-

Tom. II.

lin. Azor. & alios penes Sanch. *ubi sup. lib. 7. decalog. cap. 29. n. 120.* sed vide *infra n. 6. vers. ad gloss. & vide sup. q. n. 9. & seqq.*

5 Sed pro parte contraria, videlicet dicta beneficia non perpetua, sed amobilia esse probatur; & quod sint pleno jure dicto Ordini subiecta, prout sunt beneficia aliorum Ordinum Calatravæ, & Alcantaræ, ut per se patet, & late probatū est *sup. q. 3. n. 10. 11. & 12. & aliis*; & Fusius in tract. de potest. Eccles. & ut talia videtur dicendum, amobilia esse ad nutum Magistrī, ut de beneficiis pleno jure Ordini, & Religioni subiectis tradunt Azor. tom. 1. inst. moral. lib. 12. cap. 22. q. 12. Sanch. *ubi sup. n. 120.* Hieron. Rod. *ubi sup. n. 43. vers. 3. fallit.* Immol. clement. frequens de excess. Prælat. n. 16. Et ibi Abbas num. 17. Farin. p. 1. posthum. decis. 76. num. 2. Tambur. de jure Abbat. tom. 3. disp. 9. q. 14. n. 12. Suar. de Relig. tom. 4. lib. 3. cap. 19. num. 23. Pelliz. in man. Reg. tom. 2. tract. 8. cap. 4. n. 109. Et ratio est: quia talia beneficia pendent tantum ex voluntate Prælati Religionis; & aliunde obedientia Religiosa postulat illum modum subordinationis, ut bene notat Suar. *ubi sup.* Barbof. de jure Eccles. lib. 3. cap. 4. n. 70. & 71. ubi quod facultas ista amovendi Religiosum magis procedit ratione obedientiæ, & ex vi professionis, quam ex natura dictorum beneficiorum. Dixi dicta beneficia non esse perpetua, & si habito respectu ad Prælatum, qui forsam non amovebit, perpetua dicantur, ut *sup.*

6 Inter has ergo duas sententias si posteriorem tenere malueris, ad opposita in favorem primæ sententię poteris Respondere, ea non obstare. Non primum: quia non repugnat Vicarium esse amovilem, & in eo residere curam animarum quoad actum, & exercitium, & si quoad habitum in toto Ordine, & sic in Magistro totius Ordinis capite resideat, ut in Abba-

Mm 2

tit

tiffa, quæ per Vicarios amobiles potest exercere curam animarum, ut tenet Flores de Mena *variar. lib. 1. q. 10 n. 7. & seqq.* Cevall. *comm. contra com. q. 757. n. 90.* Barbof. *de offic. Paroch. cap. 1. n. 74.* & hoc magis in Religiosis ratione obedientiæ, & ex vi professionis, ut *n. precedent.* Nec refert quod beneficia uti vacantia conferantur: quia etiam in manualibus potest dari vacatio per obitum, nisi antea manualis fuerit remotus *ut per gloss. in clement. de supple. neglig. Prælat. ubi Cardin. Immol. Vital. & alii Farin. tom. 1. post decis. 76. à n. 4.* Non obstat secundum: quia illa clausula, *de quanto mi voluntad, y merced fuere*, signum est, beneficium esse manuale; sed non desinit esse tale, eo quod non apponatur: immò, & si addatur clausula illa, de qua suprà, *y lo bayais, y tengais en beneficio Ecclesiastico por todos los dias de vuestra vida*, non obstat: immo irrita, & nullius momenti est: quia sicut Dominus servo obligari non potest *l. inter possitas ff. de transact.* ita nec Prælati suo Religioso. Tum etiam: quia clausula illa repugnat juri communi disponenti nihil concedendum esse Religioso, quod ad superioris nutum revocari non possit *cap. cum ad Monasterium de Stat. Monach. ac ideo hæc sententiam tenent Federic. Panormit. Azor. & alii penes Sanch. in decalog. lib. 7. cap. 29. n. 125.* Tambur. *de jure Abbatis. tom. 3. disp. 9. q. 14. n. 4.* Pelliz. *tom. 2. tract. 8. cap. 4. n. 109.* Ad illud *de lib. stabilim.* dic, ibi loqui de beneficiis electivis, quæ per Priorem, & Capitulum providentur. Ad glossam, & AA. *ubi sup.* relatos dic, eo tempore, quo glossa, loquitur curam animarum in beneficiis dicti Ordinis ad Episcopos pertinere, à quibus Religiosi eam recipiebant; sed cum jam dicta beneficia sint pleno jure Ordini subjecta, contrarium, *ut sup. n. precedent.* tenendum est, & sic etiam manet solutum ultimum oppositum *sup.*

7 Sed adhuc prima sententia magna probabilitate non caret: quia secunda intelligenda est, nisi contrarium aliunde constet, vel ex institutione beneficii, vel ex recepta consuetudine, vel ex privilegio, in quibus casibus beneficium ipsum erit perpetuum, ut tenent Navarr. *comm. 2. de Regul. n. 6.* Suar. *de Relig. tom. 4. lib. 3. cap. 19. n. 20.* quia non repugnat habere hanc conditionem, etiam si beneficium regulare sit, & in Ecclesia pleno jure subjecta: ergo potest illa conditio, vel consuetudine acquiri, vel à principio poni, vel à Pontifice concedi; nec enim illa conditio iniqua est, ut tenent præcitati AA. at in præsentis satis de illa conditione constare videtur ex dictis *sup. num. 1. 2. & 3.*

8 Hoc verum est, dicta beneficia non posse à Magistro auferri absque aliqua honesta, & justa causa, etiam quod amabilia sint, ut tenent plures, quos allegat, & sequitur Barbof. *de jure Eccles. lib. 3. cap. 4. n. 71.* loquentes de beneficio regulari ad nutum superioris amobibili, ubi, & quod à remotione datur recursus, & fuit dictum *in seguntina thesauraria 29. Aprilis 1596.* secundum Barbof. *ubi sup.* Man. Rod. *qq. regul. tom. 1. q. 34. art. 2.* Hieron. Rod. *resol. 15. n. 3. & 42.* ubi quod potest Religiosus quando expulsus est sine causa, aut ex evidenti malitia auxilium superioris implorare, & quod Parochi amovibiles non possunt removeri, nisi ex rationabili causa tenet Aldan. *in comp. canon. resol. lib. 3. tit. 2. n. 13.* ubi refert sic fuisse decisum sub die 11. Julii 1626. Barbof. *in collect. DD. Concil. Trident. sess. 7. cap. 7. n. 22.* & quamvis alii plures, quos refert, & sequitur Sanch. *in decalog. lib. 7. cap. 29. n. 111.* teneant nullam desiderari causam; tamen non negant, quod ad hoc, ut revocatio licite, & prudenter fiat, requiri aliquam rationabilem causam, eamque majorem, & gra-

gravioſem ſi ex tali revocatione probabiliter timeatur ſcandalum, aut infamia Religioſi beneficiarii, ut bene advertunt Suar. & Pelliz. *ubi ſup.* quod in his Ordinibus vitari non poſſet: cum haſtenus nullus Religioſus beneficiarius abſque cauſa à ſuo beneficio ſit privatus; quo ſit, ut licet Magiſtro liberum eſſet, ſine ulla cauſa id, juris rigore inſpecto, facere; tamen quia dicta beneficia moribus vetuſtiſſimis, & uſu ejusdem Ordinis perpetuo conceduntur, hoc eſt ad totum tempus vitæ Religioſorum beneficiariorum, *ut ſup. dictum eſt*, nec cuiquam adimatur niſi ob ſuam improbitatem, aut malignitatem, jam veluti, in aſſiduam juridiſtinctionem abiſſe cenſentur, ut ait *text. in ſimile in princip. inſtit. de fidei commiſ. hered. & in princip. inſtit. de Codicil.* ſic, & hæc beneficia hodie ſalvo honore beneficiariorum, qui illa obtinent tolli minime poſſunt: quia populus ſemper hujus erit oppinionis, ut is, cui ademptum eſſet beneficium, innominia notatus videretur, ſicque ei injuria fieret, ad quam inferendam, nullus unquam Principum, aut Prælatorum habet, aut uſque habuit juridiſtinctionem, nec talem facti infamiam poſſet etiam Papa Religioſo adimere; qui ſemel ſuo beneficio privatus eſſet, vide Mench. *in tract. de ſucceſſ. prorrogat. lib. 3. §. 30. n. 85.*

9. Illud advertendū eſt, quod ſi ex defectu Religioſorum Clerico ſeculari beneficium regulare conferatur, tunc cenſetur pleno jure, & in perpetuum ei conſeſſum; atque ideò non poteſt illi ſine legitima cauſa auſſerri, ut poſt Vincent. Et Paulum tenet Immoſa *in clement. quia regulares de ſupplend. neglig. Prælatorum n. 44.* Rebuſ. *de paciſ. ſuceſſorib. n. 27. q. fin.* Thom. Sanch. *d. lib. 7. cap. 29. n. 140.* qui & ſi loquatur de proviſſione à Pontifice facta, cum à ſolo Pontifice poſſit beneficium regulare Clerico ſeculari conferri; at idem dicendum eſt de

Præſato inferiori, qui in caſu ſibi permiſſo, ut ſupponimus, Clerico ſeculari conſert regulare beneficium. Videantur Joann. Andr. Gemin. & Franc. penes Ceſped. *de exempt. diſp. 163. n. 7.*

10. Hic obiter admoneo beneficia iſta per Clericos ſeculares obtenta in defectum Religioſorum non deſinere eſſe regularia, etiam ſi à ſecularibus ſpatio quadragenario poſſideantur, cum talis poſſeſſio ſiat ſpeciali conceſſione in ſubſidium Religioſorum, in quorum defectu illis conferuntur jure commendationis, & adminiſtrationis: nec Magiſter dicta beneficia ob ante dictam cauſam conferens conſert illa mutandi ſtatus beneficiorum animo, & intentione, videatur Sanch. *in decalog. lib. 7. cap. 29. n. 24. & 25.* Hieron. Rod. *in compend. qq. reg. reſol. 22.* Tamb. *de jure Abbat. tom. 3. diſp. 9. q. 3. n. 7. & 8.*

11. Diſputat Gonzal. *in regul. 8. à n. 53.* an beneficia regularia Ordinum Militarium comprehendantur *in ea regul. 8.* & concludit quod pronunc adhæret generalitati conſtitutionis Regulæ, & ſic quod comprehendantur in ea perpetua beneficia prædictarum Religionum propter ampliſſima verba regulæ quorumcumque Ordinum, præſertim ſtantibus verbis, qualitercumque qualificata, & ubicumque exiſtentia; ſed non negat, quod reſolutio dictæ Regulæ in ſua generalitate non extendatur ad Præpoſituras, & Prioratus dictorum Ordinum, quæ per Regulam 8. non reſervantur, ſed exceptuantur; nec in regulari reſervatione venit, quod in ſpeciali non comprehenditur *argumento l. obligat. generalis ff. de pign. l. 5. tit. 15. p. 5.* Item ne generalis lex comprehendat caſum ſpeciale, & privilegium, & ne in continenti detur correctio regulæ Farin. *decif. 569. n. 1. & per totam recent.* Barboſi *de poteſt. Episcop. allegat. 51. n. 175.* in quo contrarium tenet Nicol. Garc,

de benef. 3. p. cap. 1. n. 513. motus ex reg.
3. Chanc. in qua videtur colligi mens
Papę volentis reservare beneficia Or-
dinum Militariū, & non comprehendī
in dicta Regula beneficia Reguaria.
Tenent Sanch. in decalog. lib. 7. cap. 29.
n. 106. Tamb. de jure Abbat. tom. 3.
disp. 9. q. 13. n. 2. & 3. & alii plures,
penes ipsos. Addo, quod si aliqua be-
neficia commendę, seu dignitates in
Curia Romana vacarent, qui illa à
Pontifice impetrarent, relinquere ea
tanquam intrusi tenentur, ac nulla de-
bet censerī collatio ex Bulla incor-
porat. Magistrat. ab Adrian. Pap. VI.
expedita.

An Magister in conferendo beneficia
Religiosis Clericis Militarium Ordinum
debeat observare in illis, quali-
tates aliquas, & quę
istę sint.

SUMMARIUM.

Ut beneficia ritę, & rectę confe-
rantur, inspiciendę sunt aliquę quali-
tates in providendo: prima ut sit pro-
fessus. n. 1.

Refertur sessio 14. cap. 10. Con-
cilii Trident. n. 2.

25. annorum inchoatorum atas re-
quiritur à Jure in providendo. n. 3.

Alterā qualitas, quod sit saltem Tonsu-
ratus, & quod intra annum possit Sa-
cerdos fieri. n. 4.

In nostro Ordine requiritur, quod
sit professus, quod in Censu resedis-
set quatuor annis. Et quod 30. annos
habeat completos providendus. n. 5.

Provisiones factę juxta jus commu-
ne, licet non serventur qualitates requisi-
tę ab Ordine, valebunt. n. 6.

Qualitates predictę tunc desideran-
tur, quando adsunt Religiosi providen-
di illis ornati: nam si non detur copta
illorum, dummodò habeant requisitas à
Jure, possunt provideri. n. 7.

QUÆSTIO XII.

Jure communi attento Re-
gularis ad Parochialem
Ecclesiam promovendus triplici qua-
litate præditus esse debet. Prima est,
ut sit professus: nam beneficium re-
gulare solum professis conferri po-
test ex clement. regularis de supplend. ne-
glig. Prælat. & clement. ne in agro s. sane
Prioratus de stat. Monach. & tenet Phi-
lipp. Franc. in cap. beneficium de regul.
lib. 6. Azor. lib. 12. instit. moral. cap. 3.
q. 1. Thom. Sanch. in summ. lib. 7. cap.
4. n. 24.

2 Sed juxta Concilium Trident.
sess. 14. de reform. cap. 10. beneficium
regulare non dum professio dari po-
test: imo, & his qui habitum non dum
fusserūt, modo eum fuscipere, &
professionem emittere teneantur; sic
enim habetur ibi: Regularia beneficia
in titulum regularibus professis pro-
videri consueta cum per obitum aut
resignationem, vel alias illa in titulum
obtinentes vacare contingerit, Reli-
giosis tantum illius Ordinis, vel iis,
qui habitum omnino fuscipere, &
professionem emittere teneantur, &
non aliis, ne lino, lanaque vestem
contextam induant, conferantur: ita
Concilium. Unde Sancta Congregatio
Cardinalium declaravit posse incon-
sulto Papa conferri Clericis Secula-
ribus ejusmodi regularia beneficia per
Ordinarios collatores, ita tamen quod
habitum fuscipere, & professionem
emittere teneantur. Navarr. cons. 9.
de præbend. Zerola in praxi Episcop. p.
2. v. beneficium n. 5. Azor. instit. mo-
ral. p. 2. lib. 3. cap. 26. q. 4. 5. & 6.
Sanch. in summ. lib. 7. cap. 29. n. 29.
Gonzal. & alii apud Hieron. Rod.
in compend. qq. reg. q. 15. n. 4. Barbof.
de jure Eccles. lib. 2. cap. 4. n. 35. cum
duplici sequent. & n. 38. ubi quod ad
beneficia administrationem habentia
nullus eligi debet, nisi prius pro-
fessionem expresse emisserit, & re-
fert

fert decissionem Cardinalium declarantem ibi: Abbantias tamen, & beneficia administrationem habentia, non nisi professis juxta Canones per Ordinarios conferri possint. *Piasec. in praxi Episcop. p. 2. cap. 5. n. 13. Campan. in divers. juris canon. rub. 12. cap. 7. n. 16. Nicol. Garc. de benefic. p. 7. cap. 10. n. 10. Gonzal. & Hieron. Rod. ubi sup.*

3 Secunda qualitas, quæ desideratur, est viginti quinque annorum ætas, saltim inchoatorum: nam aliàs provisio est nullius momenti, *cap. cum in cunctis §. inferiora de elect. cap. licet ea non eodem tit. in 6. Concil. Trident. sess. 24. cap. 12. Nicol. Garc. ubi sup. 7. p. cap. 4. n. 41. & sequent. Campan. ubi sup. rubr. 7. cap. 6. n. 22. Massob. in praxi habendi concursus regul. 10. dub. 11. n. 72. Navarr. in singul. juris canon. conclus. 14. Squilant. de privileg. Cleric. cap. 4. n. 72. Barbof. de canon. & dignitat. cap. 13. n. 18. & in collect. ad d. cap. cum in cunctis §. inferiora num. 30. tenet, & docet Aldan. in compend. canon. resolut. lib. 1. tit. 10. n. 15. ubi refert decisum in Cottonen. sub die 4. Decembris 1627. ætatem incipere à die Nativitatis, non autem à die Baptismi.*

4 Tertia qualitas est saltim prima Tonsura, & in ea ætate, ut intra annum possit ad Sacerdotium promoveri, quod si intra id tempus promotus non fuerit, Ecclesia sibi commissa, nulla etiam præmissa monitione, & eo ipso, jure privatus existat, plures ad id refert Barbof. *de offic. & potest. Parochi cap. 5. n. 1. cum aliis, ibi etiam videndus est ad alias utiles quæstiones, quæ in hoc desiderari possint.*

5 Quamvis tamen jure communi atento præfatæ qualitates desiderantur, ac sufficiant cum litteratura, & moribus petitis, jure tamen speciali nostri Ordinis Religiosus, qui ad beneficium ejusdem Ordinis promovendus est, debet esse expresse

professus, ac Sacerdos, & ætatis sue 30. annos implevisse, annosque quatuor in Conventu ressedisse, ut in lib. reformat. dicti Ordinis *cap. 115. ibi: Ordenamos estrechamente se guarde en quanto ser pudiere, que no sea proveido para salir à los beneficios è Iglesias de la Orden, sino fuere Sacerdote expresse professo en nuestra Orden, y que à lo menos por quatro años continuos haya residido, y morado en algun Convento reformado, &c.* Et in lib. stabiliment. *tit. 16. cap. 18. ibi: Ordenamos, y mandamos, que no se provea à beneficio curado, sino es Sacerdote, que passe de treinta años de edad, y que por lo menos haya estado quatro años en su Convento, y Colegio si fuere Religioso, y dado de si buen testimonio.* Nec qualitates istæ obviât qualitatibus jure communi requisitis: immo illas adjuvant, & augment.

6 Sed si omisis qualitatibus per statuta Ordinis petitis aliquis Religiosus fuerit promotus ad beneficium, talis promotio valida erit, dummodo qualitates jure petitæ non desint: non enim statuta inhabilitant Religiosos qualitatibus illis carentes, & aliunde qualitates à jure petitas habeant, nec annullant provisiones aliter factas. Unde sicut valet receptio ad habitum, & professio contra statuta dicti Ordinis, si alias Concilium Tridentinū servetur, ut suo loco diximus, ita, & provisio beneficii modo prædicto facta valebit.

7 Illud non omitam: qualitates in dictis statutis requisitas in hoc sensu intelligendas esse videtur, quod tunc nequeat admitti Religiosus ex defectu alicujus qualitatis ex prædictis, quando adest alter, qui illis prædictis petit ad beneficium vacans admitti: aliàs enim ex defectu Religiosorum prædictas qualitates habentium admittendus est Religiosus: quia jure communi qualitates requisitas habet: non enim credendum est voluisse conditores dictorum statutorum admittere ad beneficium regulare Cleri-

ricum Secularem, qui jure communi talis beneficii incapax est, & excludere Religiosum, qui eodem jure esset capax: immo nec id possent, si vellent facere; cum dicat Alexander III. in Bulla confirmationis nostri Ordinis, quod prædicta beneficia per Clericos idoneos ejusdem Ordinis gubernentur; quæ quidem idoneitas à jure communi regulanda est. Tum etiam: quia si id possent, similiter possent statuere, ut nullus ad ejusmodi beneficia admitteretur, qui ætatis suæ quinquaginta, aut sexaginta annos non haberet; & totidem in Religione degeret: unde contingeret, ut beneficia regularia, non per Regulares, sed per Seculares Clericos gubernarentur contra aperta jura proclamantia, & dicentia beneficia regularia Regularibus, secularia, Secularibus dentur: bonus ad id *tex. in cap. inter quatuor de Religis. domib. cujus hæc sunt verba, quando Monasteria per Regulares remanere poterint ordinata, non sunt ad seculares Clericos transferenda, sed si Regulares defuerint propter eorum defectum in eis seculares Clerici poterunt ordinari:* ita *tex.* Ubi Abbas hunc Ordinem servari designat, ut si alii ejusdem cœnobii fuerint, hi adhibeantur, sin minus ad vocentur alii Monachi alterius Cœnobii ejusdem tamen Ordinis; quod si nec hoc fieri queant, supponantur alii alterius Ordinis Religiosi, ut colligitur *ex cap. relatum, nec Clerici, vel Monachi*, quod si etiam hi desiderentur, tunc Seculares Clerici in eorum locum sufficientur, refert, & sequitur Azor. *lib. 3. instit. mor. tom. 2. cap. 26. q. 5.* nec id sub obscure innuit dictum *cap. 115. in lib. reformat. in illis verbis, se garde en quanto ser pudiere*, hoc est dum alii Religiosi cum dictis

qualitatibus in

veniantur.

An Religiosus Conventualis indigeat sui Prioris licentia, ut se opponat ad Beneficium.

SUMMARIUM.

Non est necessaria licentia Prioris ad se opponendum Beneficiis, dummodo Magister illam concedat.

QUÆSTIO XIII.

Respondeo non indigere, cum Magister sit superior tam Priorum, quam Religiosorum: & ita de Religioso, qui à Summo Pontifice beneficium conatur impetrare, tenet Milis. *in repertorio verb. Religiosus n. 4. vers. Religiosus non potest consentire electioni*, & probat bene *cap. 26. in lib. reformat. ubi statuitur, quod nullus Religiosus sine licentia sui Prioris exeat è Conventu, & statim subdit salvo si el Maestre lo mandare*: si ergo Magister sine interventu, & interpellatione Prioris potest licentiaré Religioso, ut exeat è Conventu, consequenter, & Religiosus sine interventu Prioris poterit dictam licentiam, & eadem ratione beneficium impetrare à Magistro sine prædicti Prioris licentia; & consequenter sine licentia Prioris potest constituere Procuratorem ad impetrandum à Magistro beneficium: nam potest quis per alium, quod potest facere per se ipsum *l. potest quis per alium de regulis jur. in 6.* quod tamen, secus foret, si prima nostri Ordinis tempora respexerimus, ut apparet ex quadam Bulla Urban. IV. quam nos alibi retulimus, ibi: *Si Magister, vel Commendator Uolensis Canonici Ordinis de eadē domo mitere voluerit ad aliquod Castri, Priori significet, & Prior mitat Canonici, si viderit expedire, sed hoc in consuetudinem abiit, ut ibidem diximus.*

An in provisione dictorum Beneficiorum examen per concursum, aut aliter, requiratur, & an per Magistrum examen faciendum sit, possitque facere concursum.

SUMMARIUM.

Examen requiri, & provideri per concursum Beneficia Ordinum, videtur requiri per Concilium Trident. n. 1.

Probatur predictum assertum ex declarationibus Sacr. Congregat. n. 2.

Contraria sententia defenditur. num. 3.

Respondetur fundamentis contrariae sententiae. n. 4.

Deducitur, quod hac Beneficia eo, quod regularia sint, non possunt provideri per concursum, nec Concilium de illis loquitur, nec ideo ex hoc debet supponi non posse fieri concursum per Magistrum, sed quia sunt regularia. num. 5.

Fundatur amplius Magistrum habere potestatem faciendi concursum, & remissivè. n. 6.

Licet ad hac beneficia providenda non requiratur examen per concursum: tamen examen simplex requiritur ex Concil. n. 7.

Citatur in confirmationem stabilimit. 16. cap. 18. & confirmatur debere precedere aliquod examen, nisi in Graduatis. n. 8.

Respondetur, & intelliguntur cap. 13. sess. 7. & cap. 9. sess. 25. Concil. num. 9.

Respondetur etiam instantie, quæ solet fieri in eo, quod examen nequit excusari juxta Concilium, maxime ad confessiones secularium. n. 10.

In Religiosis Militaribus intelligitur satis probata vita, eo quod per quatuor annos resedissent in Conventu. n. 11.

In his Religiosis nihil amplius requiritur inspicere circa idoneitatem suam, quam quæ in suis Bullis, & constitutionibus petitur. n. 12.

Nec in eo, quod disponunt sua statuta, & Bullæ, in aliquo adversantur juri canonico. n. 13. 14. & 15.

Non incongruum, immò valde necessarium A. tenet inspicere gradus, quia plures obtinentur indignè, & falsis probationibus. n. 16.

Decretum, quod Graduati subeant examen, non est contra statutum nostrum. n. 17.

Quod ad examen compareant, valde onerosum videtur. n. 18.

Illitterati sunt incapaces beneficiorum: & illitterati qui sint, relinquitur arbitrio examinerum. n. 19.

Qui non habeant qualitates, quæ requiruntur ad beneficia obtinenda, peccant, & tenentur ad restitutionem. n. 20.

Si aliàs sit idoneus Beneficiarius, licet gradum adquisierit falsis probationibus, bene potest frui beneficio. n. 21.

QUÆSTIO XIV.

Respondeo videri examen per concursum desiderari in provisione dictorum beneficiorum ex Concilio Tridentino sess. 24. cap. 18. & constitutione S. Pii V. quibus, & multis Cardinalium declarationibus, & plurium autoritate probat Nicol. Garc. de benef. p. 9. ex cap. 2. ex n. 99. Tum etiam ex eo, quod in his Ordinibus jus patronatus dictorum beneficiorum, quod D. Rex, tanquam Administrator habet, est jus Patronatus Ecclesiastici, ut tenent Vivian. in praxi juris patronat. 1. p. lib. 1. cap. 3. n. 10. Barbof. de jur. Eccles. lib. 3. cap. 12. n. 8. Didac. de la Mota in Regula S. Jacobi cap. 33. n. 3. Nicol. Garc. ubi sup. p. 5. cap. 1. n. 556. p. 9. cap. 2. n. 263. at in Parochialibus juris patronatus Ecclesiastici examen per concursum requiritur ex d. cap. 18. Concil. Trident. vers. porro Episcopus, & qui jus patronatus, & vers. verò jus Patronatus Ecclesiastici, tenet Garc. d. p. 9. cap. 2. n. 261. & seqq. ubi pluribus declarationi-

nibus S. Congreg. Cardinal. id probat: ergo, &c. sed vide infra n. 4. *vers. non obstat secundum.*

2 Et ita in terminis fuit per S. Congregationem Cardinalium declaratum, ut refert Garcia *sup. n. 263.* his verbis: Cum inter alia dubia, quæ petierunt Serenissimus Rex Portugaliæ tanquam Administrator perpetuus Militiarum Jesu Christi, S. Jacobi, & Avis in suo Regno consistentium, & Ordinarii ejusdem Regni à congregatione Concilii Tridentini, & determinari proponeretur sequens dubium. Quinta dubitatio est *ex cp. 18. sess. 24.* ubi agitur de modo providendi, seu disponendi de Parochialibus Ecclesiis juris Patronatus Ecclesiastici, quem admodum Serenissimus Rex præ-tendit, ex his, quæ fuerunt dicta in informatione, non debere observari in Ecclesiis pertinentibus ad illius præ-sentationem ratione Magistratum Militiarum, Ordinariis contrarium asserentibus, congregatio censuit, immò debere observari in istis: nam istud jus Patronatus est Ecclesiasticum, ut diximus *sup. 5. p. cap. 1. n. 556.* ita Nicol. Garc.

3 Sed his non obstantibus, contrarium tenendum est; videlicet in provisione beneficiorum horum Ordinum consistentium in Regno Hispaniæ examen per concursum non considerari. Ratio est: quia dicta beneficia sunt Regularia, ut late probatum est *sup. n. 4. q. 4.* at in beneficiis Regularibus, quæ Regularibus dari consueverunt, concursus non est faciendus, neque in his loquitur Concilium Tridentinum in dicto cap. 18. ut tradunt Piafec. in *praxi Episcop. 2. p. cap. 5. n. 18. vers. hoc decreto Gonzal. in Reg. 8. Chancell. gloss. 6. n. 162.* Nicol. Garc. de *benef. 9. p. cap. 2. n. 197.* ubi quod ita censuit S. congreg. his verbis: *hoc decretum de concursu non habet locum in beneficiis Regularibus, quæ Regularibus dari consueverunt,* Ugolin. de *offic. & potest. Episc. cap. 50. §. 8. vers. 4.* Aloys. Ricc. in

praxi fori Eccles. decis. 421. n. 1. Massob. *pralud. 3. dub. 3. num. 34.* Filliuc. *tract. 31. cap. 4. n. 135.* Barbos. de *potest. Episcop. allegat. 60. n. 33.* & in d. cap. Concil. *num. 21.* Pelliz. in *man. Regul. tom. 2. tract. 8. cap. 4. num. 113. vers. in super.* Nec dictum decretum 18. habet locum in Parochialibus Monasteriis, seu Ordinibus subjectis, vel de eorum mensa, ut decidit Rota *decis. 102. p. 1. recent.* ubi quod non extenditur ad Vicarias perpetuas Monasteriorum: quia deputatione Vicarii perpetui Ecclesia non desinit esse de mensa. Cochier. de *jurisdic. in exempt. tom. 1. p. 5. q. 18. n. 3.* Barbos. dicta *allegat. 60. n. 31.* & de *offic. Parroch. cap. 2. n. 20.* Præterea in dictis beneficiis licet cura actualis sit penes Religiosos illis deservientes, tamen cura habitualis est penes totum Ordinem, ejusque caput Magistrum: quo fit, quod concursui in ipsis non sit locus, ut decidit Rota *decis. 579. n. 1.* & *decis. 710. n. 1.* & 5. p. 2. *recentior.* Barbos. de *potest. Episcop. allegat. 58. n. 32.*

4 Nec obstant pro contraria parte adducta. Non primum de Concilio Trident. *sess. 24. cap. 18:* quia, ut dictum est n. *precedent.* non habet locum in beneficiis Regularibus, sed tantum in Parochialibus Secularibus, ut tenent AA. n. *precedent.* allegati. Non obstat secundum de jure Patronatus: quia, ut diximus, & fusius probavimus *sup. à n. 1. usque ad 12. q. 3.* jam diu Magister confert dicta beneficia non tanquam Patronus, sed tanquam verus collator, *vide ibi.* Nec obstat ultimum: non enim constat de declaratione illa authentice, quod si authentica est ex ipsamet declaratione constat beneficia Militiarum in illo Regno non censi Regularia, cum tamen Regularia censeantur beneficia horum Ordinum in Regno Hispaniæ existentia, ut patet ex dictis *sup. n. 11. q. 3.* Præterea Ecclesiæ Militiarum Ordinum in Regno Portugaliæ non sunt sub-

subjectę pleno jure dictis Ordinibus, ut ex eadem declaratione apparet, cum tamen Ecclesię horum Ordinum in Hispaniæ Regno existentes sint pleno jure dictis Ordinibus subjectę cum omnimoda jurisdictione in spiritualibus, & temporalibus, exclusis in omnibus Episcopis, ut persępę in hoc opere probatum est.

5 Itaque dicta beneficia non sunt à Magistro ejusve Consilio Ordinum per concursum providenda, non quod in Magistro, desit potestas faciendi concursum, sed quia dicta beneficia sunt Regularia, quę in dicto decreto 18. Concilii *sess.* 25. non comprehenduntur, ut visum est *sup. n. 3.* Quod autem in Magistro, & ejus Consilio Ordinum, non desit potestas faciendi concursum, probatur ex eo, quod illam habeant Pręlati Episcopo inferiores: qui sunt nullius Diocesis habent proprium territorium, & omnimodam, & quasi Episcopalem jurisdictionem, & jus congregandi Synodum, ut ait Flamin. *Pariss. de resign. benef. lib. 8. q. 9. n. 98.* dicens ita fuisse declaratum per S. congregationem Concilii *d. cap. 18.* quę sic, se habet: Ex hoc verbo *ordinarius*, colligitur, hoc decretum locum habere in inferioribus Pręlatis: unde, inferior Episcopo, qui omnimodam, jurisdictionem habet Episcopalem, nec alicui subditur, sed est immediate subjectus Sedi Apostolicę nullius Diocesis proprium territorium, habens, si habet jus congregandi Synodum, & legitime constat illam congregasse, & elegisse examinatores poterit concursum, instituere, examinare, & approbare, ac æconomos, & Vicarios deputare, denique, omnia illa, quę per hoc decretum, permittuntur prestare ita refert Massob. *in praxi habendi concursum dub. 8. n. 18.* Nicol. Garcia *d. cap. 2. p. 9. n. 130.* qui refert idem tenuisse Rot. ex sententia S. congregationis 15. *Januarii 1593.* & in alia 17. *Februarii 1592.* & sic jux-

ta hanc doctrinā stat decretum Regiū expeditū *Matriti die 9. Junii ann. 1716.*

6 Quod autem Magister, & Priores in his Ordinibus nullius sint Diocesis, habeantque territorium, & omnimodam, & quasi Episcopalem jurisdictionem, & jus congregandi Synodum fufius probavimus *in tract. de jurisdictione Eccles. sup. tract. 1. q. 2. ex num. 14. & q. 10.* immo idem jus habendi concursum est apud Pręlatos exemptos, qui & si non sint nullius Diocesis, tamen habent proprium, & distinctum territorium, & Episcopalem jurisdictionem privative, & jus congregandi Synodum: ad quod facit declaratio S. congreg. in una Farfen. Legionen. Marsicana, & Cremon. in qua habetur, puod Commendatarius Abbatie habentis jura Episcopalia potest coram se, vel suo Vicario, de curatis vacantibus concursum facere, si modo habeat jus congregandi Synodum, & eligendi examinatores, ut refert idem Garc. *n. 137. usque ad n. 140.*

9 Verum est tamen, quod licet in provisione beneficiorū Regulariū examē per concursum non exigatur, aliās tamen examen simplex habendum est *ex Concilio Tridentino sess. 25. de regul. cap. 11.* ibi, nec ibi aliqui etiam ad nutum amovibiles deputentur nisi de ejusdem consensu ac previo examine per eum, aut ejus Vicarium faciendo, & *cap. 9. de reformat. & sess. 7. cap. 13.* & hoc examen etiam in provisione beneficiorum, quę sita esse videntur in Diocesis Episcoporum spectat ad Magistrum, ejusque Consilium Ordinum, ut late probatum est *sup. quest. 3. num. 4. & seqq.* nec necesse est, quod tale examen fiat per Examinatores Synodales, tenet Pelliz. *in man. regul. tom. 2. tract. 8. cap. 4. n. 113.* contra Barbof. *allegat. 74. n. 18.* Sed an decreta ista Tridentini locum habeant in provisione beneficiorum dictorum Ordinum? *dicemus infra.*

8 Unde in lib. stabiliment. Or-

di-

dinis S. Jacobi *tit. 16. cap. 18.* statutum est, ut Priores Conventuum quotannis relationem faciant Domino Magistro de vita, moribus, ætate, & litteratura suorum Religiosorum ad effectum, ut quando contingat vacare beneficium, idoneo conferatur. Imo stante dicta Priorum relatione Religiosus de beneficio promovendus ad huc debet examinari per Examinatores à Domino Magistro, ejusque Consilio deputatos, nisi talis Religiosus sit graduatus: quia ex eo quod jam sit examinatus, & approbatus ab Universitate, excusatur ab examine, ne fiat injuria ipsi Universitati, tradit Rebus. *in praxi tit. de rescript. in forma pauperum pro graduatis n. 3. & 4. Gonzal. in regul. 8. cancell. gloss. 4. n. 87. & habetur expressè in lib. stabiliment. Ordinis S. Jacobi tit. 16. cap. 18. ibi: T no siendo graduado sea primero examinado por persona de ciencia para ello diputada.* Sed nec gradus iste sufficeret, si in his beneficiis Decretum Concilii Trident. *sess. 24. cap. 18.* locum haberet, cum ibi examen per concursum pro forma habeatur: sed jam diximus Decretum illud non loqui de beneficiis regularibus, sicut etiam *cap. 11. sess. 25. de regularib.* non habere locum in Ordinibus Militaribus probamus *q. 3. sup. n. 6. & seq.* cum Man. Rod. Hieron. Rod. Less. Cened, Fusc. Sanch. Azor. Barbos. & aliis.

9 Prout nec locum habet *cap. 13.* ejusdem Concilii Trident. *sess. 7. nec cap. 9. sess. 25.* quia extat declaratio S. congregationis, quam refert Tamb. *ubi infra*, ut examen in eo decreto requisitum solum necessarium sit in iis beneficiis, in quibus requiratur confirmatio Superioris, non autem ubi eadem beneficia ad solam collationem inferioris pertineant; cum sermo sit in eo decreto de præsentatis, electis, & nominatis non instituendis, aut admittendis ante examen: quod supponit institutionem, & admissionem ab alio faciendam, quam ab eo, qui

præsentavit, aut nominavit, ut dixit Rota *decis. 17. de præbend. in nov.* & in his terminis consideratum fuit in una Mediolanens. beneficii 26. Junii 1596 coram Lita, in qua refertur declaratio dicte congregationis, & in alia Novariens. preposituræ 28. Junii 1632. *n. 18.* per quam refert Tamb. *de jure Abbat. tom. 3. decis. 25. p. 333.* At in beneficiis Militarum Ordinum non solum præsentationem, electionem, seu nominationem pertinere ad magnum Magistrum, sed etiam collationem, & institutionem probavimus *late sup. q. 3. eorum. 10. ad n. 12.*

10 Quod si contendat aliquis, Religiosum Clericum Militarem constitutum in Parochum debere confessiones secularium audire, ideoque debere examinari, & approbari, nec sufficere Gradum Bachalaureatus, Licenciatus, seu Doctoratus, quominus quis debeat examinari, & approbari, quamvis sit Regularis, ad audiendas confessiones secularium juxta Tridentinum Concilium *sess. 23. cap. 15.* Respondeo: Decretum illud decisisse contrarium: nam cum examen exigat, & approbationem in simplicibus Sacerdotibus, ut valeant confessiones secularium audire, excipit Parochos: non quia jam sint examinati, sed quia eo ipso, quod Parochi sint, suo proprio munere queunt confessiones secularium audire, ac cœtera Sacramenta ministrare. Subinde decretum illud non exigit examen necessarium, præcisse, sed dumtaxat quando Ordinarius viderit expedire, prout si aliàs de idoneitate non constet illi, aut quolibet modo appareat: secus si modo aliquo idoneitas dignoscatur: quo casu non esse necessarium, ut Sacerdos examini exponatur, asserunt Aloys. Ricc. *in praxi aurea resol. 21.* Reginald. *in summ. lib. 1. n. 197.* Fagund. *lib. 7. cap. 2. n. 70.* Barbos. *in varia loca DD. dicto cap. 5. sess. 23. Concil. n. 23.*

11 Et quamvis præter litterarum scientiam in assumendis Parochis probatio etiam vitæ, & morum poscatur, sufficienter in Religiosis Clericis Militaribus probatur, creatis sub cura, & custodia Magistri Novitiorum per quatuor annorum spatium in Conventu. Deinde sub regimine Prioris, & Superioris regulariter per multos annos.

12 Unde cum prædicta decreta Concilii Tridentini non intelligantur in istorum Ordinum beneficiis, nec sit juris aliquod propugnaculum; dicendum est, quod in provisione dictorum beneficiorum exigitur, & sufficit in Religiosis Clericis Militaribus ad ea promovendis idoneitas, quæ potestur in suis Bullis. In Bulla enim Confirmationis S. Jacobi ait Alexand. Pap. III. ibi: *Liceatque vobis easdem Ecclesias cum suis plebibus per Clericos vestros idoneos gubernare.* Et in Bulla unionis Magistratuum in Corona Regia, ibi: *Et Commendas ipsas, & præceptorias, ac alia beneficia Militarum Ordinum hujusmodi personis idoneis conferre libere possit &c.* Quæ quidem idoneitas, etiam de scientia, & litteratura, vel per examen, aut aliunde per notorietatem, vel per relationem Doctoris, vel Superioris, & sic per relationem Priorum, quam de scientia, vita, & moribus suorum Religiosorum singulis annis tenentur facere Senatui Ordinum, vel per Gradum Universitatis potest dignosci, aut probari, ad quod Mascard. *de probat. volum. 2. conclus. 877.* præsertim, quia in præcitatis Bullis idoneitas tantum exigitur, quæ satis per Gradum Universitatis probatur, ut docet Man. Rod. in explicat. Bulla Cruciat. §. 9. dub. 3. dicens ibi: *Y cierto es, que los tales Graduados por Universidades aprobadas, y los Lectores son comunmente juzgados, y tenidos por idoneos, y parece muy conforme à razon, que las tales personas sin otro examen, ni aprobacion sean tenidas por aprobadas, porque el*

Tom. II.

misimo Concilio Tridentino tiene por idoneo, y aprobado bastantemente para ser elegido por Obispo (que es el que ha de aprobar los Curas, y Confesores) à el que fuere Graduado por Universidad aprobada, ò à el que fuere aprobado por idoneo para enseñar à otros. Confirmasse lo dicho, porque los Graduados por las Universidades aprobadas tienen aprobacion de el Ordinario de los Ordinarios, y Obispo de los Obispos, con cuya authoridad despues de legitimamente examinados los graduan, y los dan por idoneos Ministros. Ita Rod. pro quo faciunt, quæ ex Rebus, & Gonzal. aduxi sup. n. 4.

13 Jam ergo ex dictis probatum manet, statuta militaria Sacris Canonibus non adversari, eo quod in examine Universitatis conferentis Gradum confidunt in provisione beneficiorum, quæ jus optandi conferunt antiquioribus; præsertim in consuetudine immemoriali, quam in casu præsentis non aufert Tridentin. teste Barbof. in d. decret. 18. n. 36. Concil. Trident. sess. 24. Unde in casu proposito non potest dici esse intolerabile tale statutum, ut voluit Sanch. *consil. lib. 2. cap. 1. dub. 9. n. 10.* eo magis, quia in dictis beneficiis non oneratur Magister digniorem, sed satis est dignum, & idoneum eligere, ut probabimus ex n. 7. q. 15.

14 Ex prædictis etiam justificatur praxis, quæ habet, quod semel examinatus, & approbatus ad beneficium, si ascendat ad aliud, non subeat novum examen: quæ quidem praxis observari non posset, si in provisione beneficiorum istorum Ordinum observaretur Concilium Tridentinum in dicto cap. 18. ubi pro forma examen requiritur.

15 Siquidem examen desiderant statuta, sive virtuale in graduatis, sive in non graduatis præsentiale, quæ qualitas examinis in non graduatis à statutis petita censetur de forma substantiali secundum Avendañ. *respons. 14. in fine*, & in dubio

Nn

ta

talis præsumitur secundum Cephalum *conf. 421. num. 41. volum. 3.* qua quidem forma substantiali omiſſa omnia in contrarium acta nulla ſunt *ex l. non dubium, & ibi DD. C. de leg. idem Cephal. ubi ſup. n. 46. & ſeqq.* Acebed. *conf. 9. n. 28.* nec ſacris Canonibus adverſantur ſtatuta Militaria, quæ jus optandi conferunt.

16 Optarem tamen, quod quicumque Religioſus de beneficio promovendus eſſet, ſive graduatus, ſive non graduatus examen ſubire cogeretur à deputatis per magnum Magiſtrum examinadoribus, niſi alias de legitimitate gradus, & litteraturæ idoneitate Magiſtro conſtaret: per multi enim effugiunt examen, falſo gradû ſubeunt, vel ſupponunt; alii, quamvis graduati ſint, valde ignari reperiuntur; & denique ſi examen ſubirent idonei non eſſent: non enim in Eccleſiis ad ulla pecora Melibæi præponuntur utcumque, ſiquidem Eccleſiæ multum indigent viris litteratis, ut inquit Joann. Monach. relat. à Felin. *in cap. ſi quando n. 6. de reſcrip.* & miſerendum eſt populi, ubi idiota officium Parochi exercet, ſed eſt multum ad examen conſiderandus valor beneficiorum adeo exiguus.

17 Circa verba ſtabilimenti Ordinis S. Jacobi *ſup. n. 8.* relata ibi: *Tno ſſendo graduado ſea primero examinado.* Vidi dubitare: an potuit Senatus Regius Ordinû decretum edere in quo cõtinebatur, quod Religioſi Clerici dicti Ordinis, etiam quod ſint graduati ad ſui Ordinis beneficia promoveri volentes, examen ſubire teneantur: ergo potuiſſe reſpondi: non quod prædictum ſtatutum ſit contra jus commune, & Concilium: quo caſu poſſet, & deberet Magiſter illud non ſervare, ut per Avilleſ. *in cap. 17. Prator. ex n. 3.* ſed eo quod ſtatutum illud non ſit prohibitivum, ſed permiſſivum, & concedens graduatis, ut abſque examine ullo poſſint beneficia ſui Ordinis obtinere: &

magno Magiſtro, ut poſſit, ſi velliſt in examine gradus conſidere; ſecus vero quoad non graduatos, in quibus præſatum ſtatutum præceptivum, & præciſum eſt: quo circa memoratum decretum non adverſatur illi ſtatuto, immo adjuvat illud, & eſt menti, & voluntati ſtatuentium conforme, & adjectio ejus, quod ſtatutum intendit, ut multis ſtatutis allatis diximus cum Suar. *ſup. 2. p. tract. 1. q. 9. per tot.* Et confirmatur eodem met ſtatuto, in quo decernitur nullum Religioſum, qui Sacerdos non ſit, & plus annis 30. ſuæ ætatis habeat, ac ſimul quatuor annis habitus in Conventu poſſe beneficium Ordinis obtinere: quod quidem ſtatutum non adverſatur juri communi, & ſacris Canonibus permittentibus, ac concedentibus Sacerdotibus in 25. ſuæ ætatis anno beneficia curata obtinere, etiam ante Præbyteratum, dum tamen in ea ſint ætate, quod intra annum Præbyteri fieri poſſint: alias Capitulum generale, quod inferius eſt ſacris illis Canonibus, contra illos ſtatueri non poſſet: ac eadem ratione dicendum eſt prædictum decretum examen per concurſum exigens, non adverſari deciſionibus S. Congreg. Cardinal. declarantibus dictum examen non intelligi de beneficiis Regularibus, qualia ſunt beneficia Ordinum Militarium: præterquam, ut probavimus ſuprà, Concilium Tridentinum exigens examen in beneficiis, non loquitur de Militaribus.

18 Illud autem ex præſato decreto, vellem eveli, ſcilicet quod Religioſi Clerici oneroſum ad ſub-eundum examen cogantur ire ad Matritum: hoc enim nimis oneroſum, ac rigidum eſt, & fere omnibus non factibile: tum propter exigentiam eorum, & paupertatem in ſua profeſſione promiſſam; tum propter longitudinem itineris, & nimias in eo, ac neceſſarias expenſas juxta ſui ha-

bitus decentiam, tum propter exiguos beneficiorum fructus, quas ob causas beneficia Ordinis non per ejusdem Ordinis Clericos, sed per Clericos seculares regerentur contra tot Pontificum Bullas, & Ordinum statuta.

19 Illitteratos esse de jure communi incapaces beneficii est omnino certum *cap. illitteratos 38. distinct. cap. fin. de etate, & qualitat.* Ille autem proprie illitteratus dicitur, qui ignorat ea, quæ scire tenetur, sine quorum scientia debitum actum sui officii exercere nequit. Quanta autem scientia eorum requiratur: arbitrio judicis, & examinerum relinquitur, qui recto judicio illitteratum ad Parochialem judicabunt eum, qui nescit ea, quæ sufficiunt ad populum edocendum, ea, quæ credere, & observare debet, ei que Sacramenta ministranda, ita Gonzal. *ad Regul. 8. Cancell. gloss. 4. à n. 71. Barbof. de potest. Paroch. cap. 2. n. 10.*

20 Sed quia multi sunt Religiosi, qui ob fictas, & mentitas qualitates consecuti sunt beneficia contra alios, qui prædictas qualitates habebant, & tamen si alias veritas detegeretur, illis non conferrentur; videant ipsi, si jure ea obtineant. Scio ego peccare, & ad restitutionem teneri eum, qui, ut admittatur in Hospitalem, domum, vel Collegium, se fingit habere qualitates, quæ requiruntur in admisione ad Collegium, vel Hospitalem: nam adest dolus circa causam finalem, & motivam, Navarr. *cap. 18. num. 8. Azor. instit. moral. tom. 3. lib. 4. cap. 2. q. 8. vers. ex quibus Bonacin. in opere moral. tom. 2. disp. 3. q. 1. punct. 2. §. 2. n. 10.* sed quod de eo, qui cum idoneus sit ad beneficium, eo quod qualitates ad illud petitas habet, finxit alias plures, ob quas consequitur illud, vide Azor. *ubi sup. cap. 22. vers. quidam Bonac. ubi sup. n. 13.* ex quibus colligitur valide consequi bene-

Tom. II.

ficiū eum, qui idoneus eum sit secundum Ordinum institutiones, finxit se habere gradum, seu plures annos ætatis, & habitus, seu alias similes qualitates. Ratio est: quia cum alius sit idoneus, qualitates istæ sunt causa impulsiva, non finalis.

21 Illud advertendum est, quod si quis gradum requisitum accipiat contra constitutiones, & consuetudinem Universitatis, falso probando cursus necessarios, vel descriptionem in Matricula, etiam si statuta declarant gradus sic acquisitos in validos esse, nihilominus collatio beneficii requirentis gradum valida est, si alias est idoneus, & sciens ille, cui facta est collatio. Ratio, quæ movet, hæc est: quia jus commune, & novum Tridentini requirit hujusmodi gradus in quantum sunt publicum testimonium de scientia, & litteratura personæ: ergo si hæc est sufficiens, parum refert, quod hoc testimonium non sit factum legitime: ita tenet Thom. Hurtad. *resol. mor. tom. 2. tract. 12. cap. 1. §. 3. n. 482.* sed vide, quæ diximus in *tract. de elect. Prioris p. 1. tract. 2. q. 3.*

An Magister, & Priores teneantur dignioribus conferre beneficia, seu si idoneis conferant, sue satisfaciant obligationi, etiam dignioribus omis.

SUMMARIUM.

Beneficia debent conferri dignioribus sub peccato mortali, tenet communis sententia. n. 1. & 2.

Et etiam, qui libere provident beneficia, tenentur digniores eligere, etiam si sit Papa, vel Rex. n. 3.

Probatur assertum ex stabilimentis nostri Ordinis, & ex diffinitionibus aliorum. n. 4. & 5.

Ex lib. reformat. cap. 115. & ex aliis statutis idem comprobatur. n. 6.

Pro contraria sententia, nempe mag-

magnum Magistrum non teneri magis idoneos eligere, videtur suaderi ex Bull. confirmat. nostri Ordin. & ex aliis rationibus. n. 7. & 8.

Affertur Concil. Trident. sess. 7. cap. 7. n. 9. & 10.

In Beneficiis, quæ sunt Patronatus Laicorum, non est necesse illa providere per concursum, sed sufficit illum præsentatum examinare Synodaliter. n. 11.

In beneficio ad mensam Monasterii destinato, Rector illius missus ad confirmationem Episcopi, non indiget concursu, sed sufficit, ut Synodaliter examinatus reperiat idoneus. n. 12.

Hi Ordines Militares tanquam institutores, & fundatores Ecclesiarum non tenentur per concursum Rectores, seu Beneficiarios præsentare. n. 13. & 14.

Alia ratio affertur: quia Magister providet libere beneficia, quo in casu opus non est beneficia providere per concursum. n. 15.

Respondetur argumentis contrariis. n. 16.

Respondetur cuidam amico docto, qui tenuit oppositum. n. 17.

Et quamvis in Consilio Ordinum compareant Oppositores, non ideo est: quia necessarium sit, sed ad agnoscendam sufficientiam spontaneè. n. 18.

Collatores, si relicto digniore, eligant dignum, non teneri ad restitutionem, est plurium sententia. n. 19.

Dignus acceptans Beneficium, relicto digniore, non tenetur ad restitutionem. num. 20.

Minus dignus potest se opponere rectè, cum ad iudicium examinerum se conferat. n. 21.

QUÆSTIO XV.

QUOD beneficia dignioribus sint conferenda probat text. in cap. licet 8. q. 3. cap. 2. & ibi gloss. verb. melioris de offic. custod. cap. 3. de iure Patronatus, & Concil. Tridentinum sess. 24. de reformat. cap. 18. ubi expresse dicit, ibi: Ad Parochiales ex dignis, & ap-

probatis eligendum, & præsentandum esse digniorem, & magis idoneum: & idem colligitur ex cap. 1. ejusdem sess. ubi dicitur: Omnes, & singulos, qui, ad promotionem præficiendorum, quomodocumque jus habent, mortaliter peccare, nisi quos digniores, & Ecclesiæ magis utiles ipsi judicaverint, non quidem precibus, vel humano affectu, aut ambientium superstitionibus, sed eorum exigentibus, meritis præfici diligenter curaverint. Et quamvis de elect. Episcoporum loquatur d. caput. tamen intelligendum etiam est de Parochis, ut notat Villalob. in sum. p. 2. tract. 8. diff. 3. n. 11.

2 Unde Rota coram Eminentiſſimo Cardinal. Pamphil. impressa per Farin. decis. 40. p. 1. recent. hac de re agens, ita loquitur: Sed ante electionis celebrationem omnia jura clamant, quod in meliores, & sane, sanctiores eligantur, & ideo peccant, qui scienter omisso digniore eligunt dignum: & est communis omnium D. D. sententia electores sub poena peccati mortalis teneri digniorem, seu meliorem eligere: electionem tamen digni subſtineri in foro fori, ita fere innumeri, quos refert, & sequitur Nicol. Garc. de beneficiis 7. p. cap. 16. n. 2. Barboſ. de offic. & potest. Sanch. tom. 1. consil. lib. 2. cap. 1. dub. 2. num. 16. Tambur. de jure Abbat. tom. 1. disp. 5. q. 13. n. 4. & in specie de Prælatiſ regularibus curam animarum habentibus tenent eandem sententiam plures, quos retuli in tract. de elect. Prælat. & Dian. tom. 2. resol. mor. tract. 15. resol. 61.

3 Et hanc sententiam procedere etiam quoad illos, qui jus habent conferendi beneficia per provisionem liberam, ut sunt Reges, & Summus Pontifex, tenet Less. de just. & jure lib. 2. cap. 34. dub. 14. n. 64. ubi sic ait: Qui libere conferunt beneficia, graviter peccant, si digniores prætermittant, si de sit Papa, si de Princeps secularis, non enim sunt Domini beneficio-

rum, sed economi: & idem fere tenent Joan. Valer. V. electio diffic. 2. n. 3. Ferdinand. in examin. Theolog. Moral. p. 4. cap. 7. §. 2. n. 10. Mauric. de Alced. de præcellent. Episcop. dign. p. 1. cap. 3. n. 13. ubi n. 14. subdit, quod tenentur perquirere à suis confessariis, & ab aliis Religiosis piis, & eruditis Viris, qui sit dignior, sed vide infra n. 16. vide infra n. 6.

4 Unde stabilimenta dicti nostri Ordinis in provisione beneficiorum digniores præferri jubent: nam cap. 2. tit. 16. ibi: Pero que en los Curados por ser de mayor cargo, quede à nuestra providencia presentar à ellos personas suficientes, segun vieremos ser mas cumplido à el servicio de Dios, y à la buena administracion de los tales beneficios curados. Nota ibi: Mas cumplido à el servicio de Dios, quod est dicere, eligere, seu presentare magis idoneum: hoc enim magis placebit Deo, quam dignum eligere, prætermisso digniore. Et in cap. 18. eodem tit. ubi statuitur, quod per Priores Conventuum nuntiatur Magistro quotannis de vita, moribus, & scientia cuiusque Religiosi. Et prosequitur dicens: Porque quando acaeciere vacar algun beneficio, Nos, ò despues de Nos nuestros Sucessores mandemos con brevedad proveer de la persona de la Orden, asì de los Conventuales, como de los que estuvieren en nuestro servicio, ò de la Orden fuera de ellos. Nota, quod sequitur, segun sus merecimientos para servicio de Dios, y de nuestra Orden. Et apertius: in tit. instruccion de Visitadores in eodem lib. stabiliment. fol. 118. B. §. otrofi, ibi: Y donde hallaren que no llega el beneficio con todo lo anexo à 50q. ms. traten con los Vecinos de los tales Lugares que ayuden con algunos propios, y rentas à los dichos beneficios para que tengan bastante sustentacion, pues han de ser para sus hijos, y naturales por examen à el que mas habil, y suficiente fuere. Et in lib. diffin. Ordinis Calatrave cap. 3. fol. 82. ibi: Ten los Priorazgos à la habilidad y suficiencia, que

tiene el que pide, pues los beneficios Ecclesiasticos se han de proveer à los mas habiles, y suficientes, y en quanto à esto encargamos la conciencia de su Magestad.

5 Et idem statuitur in lib. stabiliment. quod beneficia, que Clericis secularibus conferenda sunt, ut in cap. 3. eodem tit. ibi: Y los demás beneficios proveeremos como nos pareciere, teniendo cuenta con proveerlos por examen en personas naturales, donde fueren los tales beneficios à el mas habil, y suficiente, & in cap. 20. ibi: Mandamos, que los beneficios que se proveyeren à Clerigos de San Pedro se provean à los mas habiles, y honestos.

6 Et de beneficiis, quæ ad provisionem Priorum spectant hoc ipsum statuitur in lib. reformat. cap. 115. ibi: Y los Priores deben de esto hacer Relacion à el Maestre de la manera que lo dispone el establecimiento, pero en las Iglesias que son à proveer à los Priores, q̄ sin hacer relacion à el Maestre proveen, guarden esta forma de los mas ancianos, y doctos. Et in lib. stabiliment. cap. 12. §. quando los Priores tit. 12. ibi: Quando los Priores huvieren de proveer beneficios, ò Colegiaturas, sea al de mas merito, y de mejor habilidad, teniendo siempre atencion à la antigüedad de cada uno, ceteris paribus.

7 Sed non desunt pro contraria parte fortissima fundamenta, quæ nos dicere compellant Magnum Magistrum non teneri providere ad beneficia horum Ordinum Religiosos idoneos, sed fatis esse, si idoneis Religiosis prædicta beneficia conferantur. Bulla enim Confirmationis, & approbationis Ordinis S. Jacobi per idoneos, non, sed per idoneos præcipit gubernari beneficia ibi: Liceat, que vobis per Clericos vestros idoneos, easdem Ecclesias suis plebibus gubernare. Et in Bulla Adriani VI. pro incorporatione Magistratuum, ibi: En Commendas ipsas, ac alia beneficia Militiarum personis idoneis conferre libere possint.

8 His accedunt, quam plura horum Ordinum statuta in lib. stabiliment. Ordinis S. Jacobi maxime *in tit. 16.* ubi non idoneioribus, sed idoneis tantum, & sufficientibus præcipitur dicta beneficia conferri, *ut in cap. 2. ibi: Y quando aconteciere vacar los tales Beneficios, y Capellanias, presentamos à ellos personas naturales de la dicha nuestra Orden, habiles, y suficientes para los regir, y gobernar.* Et in *cap. 16. ibi: Y defendemos, que de aqui adelante no sean proveidos en los tales beneficios, y oficios, salvo Clerigos Freiles de la dicha Orden suficientes por edad, meritos, y costumbres, y conciencia.* Et in *cap. 17. ibi: Sean administrados por Clerigos habiles de ella.* Et in *tit. 17. cap. 3. ibi: Mandamos, que de aqui adelante, sea curado el Beneficio de la Iglesia de Santa Maria en la Villa de Leguza, y proveido de el por nuestra presentacion Clerigo suficiente del habito de nuestra Orden, que le sirva segun se requiere.*

9 Jubat multum Concilium Trident. *sess. 7. cap. 7.* ubi statuitur, quod beneficia unita alicui Ordini, Monasterio, seu Collegio per Vicarios idoneos gubernentur ibi: *solicite providere procurent, ut per idoneos Vicarios, &c.* Et tamen quando Concilium voluit, ut beneficia curata dignioribus conferrentur, id expressit, *ut in cap. 1. & cap. 18. sess. 24. de reform.* ubi hoc extendit ad Patronum Ecclesiasticum, cui præcipit præsentare digniorem, quod si jus Patronatus Laicorum fuerit (ait Concilium) debeat, qui à Patrono præsentatus fuerit *ut sup.* examinari, & non, nisi idoneus re-pertus fuerit, admitti. *Et in sess. 25. cap. 9. ibi: Ad hæc liceat Episcopo presentatos à Patronis, si idonei non fuerint, repellere:* facit ergo Concilium differentiam inter Patronos Ecclesiasticos, & Laicos, vultque, ut Ecclesiastici teneantur præsentare digniores, Laici vero, si præsentaverint dignos, admittantur: & quoniam Concilium ibi non obligat Patronum Laicum ad

præsentandum digniorem, sed dignum, & idoneum, dicunt multi eum non peccare mortaliter, si prætermisso digniore dignum tantum, & idoneum præsentet: ergo idem est dicendum in casu nostro juxta præcitatum *cap. 7. Concil. Trident. sess. 7.* si quidem beneficia Ordinum Militarium ipsis Ordinibus unita, ut late alibi probamus, & per Religiosos Clericos idoneos præcipitur Magistro in Bullis dictorum Ordinum, ut dicta beneficia gubernet, ut dictum est: & quod Patronus Laicus per ea Concilii verba non teneatur sub mortali eligere, seu præsentare digniorem, tenet Lambert. *1. p. lib. 2. q. 10. art. 3. n. 17.* Petrus Navarr. *de restit. lib. 2. cap. 2. num. 150.* Bañez *2. 2. q. 63. dub. 4.* Petrus de Ledesma *in summ. p. 2. tract. 7. cap. 2. conclus. 7. diff. 9.* Nicol. Garc. *de benef. p. 7. cap. 16. n. 19.* Aloyf. Ricc. *in decis. Curie Archiep. Neapol. 3. p. decis. 306. n. 4.* Joann. de Escob. *de differant. in utroque for. ver. electio diff. 2.* Barb. *de offic. & potest. Paroch. cap. 2. n. 102.* ubi refer alios, qui hoc solum admittunt in Patrono primo Fundatore, nempe Molina, Acebed. Turrian. Gutierr. Bazq. Less. Azor. & Malder.

10 Hinc illud procedit, quod non minus nostræ sententiæ faevt, videlicet quod ubi Concilium, ut dignior ad beneficium eligeretur, seu præsentaretur, volunt etiam quod hoc per concursum fieret: ubi autem dignum, & idoneum eligi, seu præsentari statuit, concursum intervenire noluit, tanquam non necessarium. Exemplum est in Vicariis perpetuis de quibus in Concilio Trident. *sess. 7. cap. 7.* qui cum idonei esse debeant, & sufficiat, non arctantur ad concursum, ut declaravit S. Congregatio sub die 28. Aprilis 1594. teste Garcia *de benef. in addit. ad p. 9. cap. 2. n. 294.* Barbof. *in collect. Bullar. verb. Vicarius perpetuus fol. 657. fine.*

11 Nec in vacatione Parochialium, quæ sunt Patronatus Laicorum,

rum, in quibus stat esse idoneos præsentare, diximus supra, examen per concursum requirit, sed sufficit, quod deputatus à Patronis examinetur ab examinadoribus in Dioecesana synodo deputatis, & idoneus judicetur: ita statuit Concil. Trident. *dict. cap. 18. vers. quod si jus Patronatus Laicorum tradunt* Lel. Cech. *de repub. Eccles. cap. 28. de Paroch. n. 6.* Flamin. *Pariss. de resign. benef. lib. 8. q. 9. n. 111.* Cerola. Franc. Léon. Piafec. Less. Ugolin. Gonzal. Nicol. Garc. Aloyf. Ricc. Mares. Beltran. Masob. Salgad. Alced. Barbof. pœnes ipsum Barbof. *de offic. & potest. Paroch. cap. 2. n. 120.*

12 Nec Parochialis subjecta Monasterio, vel de ejus mensa, quando Monasterium nominat Rectorem, & Episcopus confirmat, nec etiam beneficia Regularibus, ut sunt horum Ordinum beneficia concursu conferuntur, ut diximus *sup. q. n. 5.* ubi plures id tenentes allegavimus: ergo in his omnibus casibus in quibus à Concilio non petitur examen per concursum, voluisse creditur, sat esse præsentare, seu nominare idoneos, prætermisiss dignioribus absque in cursione culpæ mortalis, ut tenent AA. *sup. d. q. 14. n. 21.* allegati, loquentes de Patrono Laico, quem ad idoneum tantum præsentandum adstringit Concilium *loco ibi citatum.*

13 Facit etiam, quod Ordines isti ex suis propriis bonis fundarunt eorundem Ordinum Ecclesias, easque dotarunt, & sic sunt veri beneficiorum dictarum Ecclesiarum institutores: unde nihil mirum, quod non arcantur ad præsentandum digniorem, ut tradit Lambert. *de jure patron. lib. 2. p. 1. q. 10. art. 3. n. 17. 18. 19. & 20.* Thom. Sanch. *tom. 1. consil. lib. 2. cap. 1. dub. 4. n. 2. & 3.* ubi contrariam sententiam vocat probabiliorē, in quo innuit primam esse probabilem. Molin. *de primog. lib. 2. cap. 5. n. 69.* Aceved. *conf. 24. dub. 4. n. 4.* Turrian. *2. 2. tom. 2. disp. 22. dub. 5.*

n. 6. Gutierr. *canon. lib. 2. cap. 11. n. 26.* Bazq. *in opuscul. de benef. cap. 2. §. 2. dub. 5. n. 74.* Less. *de just. lib. 2. cap. 34. dub. 14. n. 65. fine.* Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 6. cap. 21. q. 15.* Malder. *cap. 2. dub. 2.* Dian. *resol. moral. tom. 3. tract. 5. miscel. resol. 110. vers. decimo:* cum ergo ii Ordines Ecclesias suas fundaverint, construxerint, ac dotaverint suis propriis bonis, consequitur dictos Ordines non teneri ad eas præsentare digniores, sed sat esse, si dignos, & idoneos præsentent juxta Bullas *sup.* relatas, maxime illam confirmationis Ordinis S. Jacobi ibi: *Liceatque vobis per Clericos vestros idoneos easdem Ecclesias cum suis plebibus gubernare, &c.* Et quod dicti Ordines dictas suas Ecclesias fundaverint construxerint, ac dotaverint, fusiùs probabimus alibi, & tenet Azor. *instit. mor. 1. p. lib. 13. ep. 3.* his verbis: Anotandum est, Militaribus Ordinibus pia munificencia, & largitione Principum, & liberali aliorum hominum donatione, tributa esse, ac data bona plurima ex quibus Romani aliqui Pontifices portiones quasdam detraxerunt, & Ecclesiastica beneficia constituerunt, Magistri itidem Ordinum, ut alii quoque primarii Milites Commendatarii, ex fructibus suorum reddituum Ecclesias aliquas fundarunt, & dotarunt, aliquas præterea communi omnium consensu Magistri, & Milites fundarunt, & dotarunt ex communibus Ordinis bonis: ita Azor.

14 Et facit pro nostra principali sententia, quod redditus Ecclesiarum horum Ordinum non sunt bona communia, & meritorum præmia pro Parochis, & Rectoribus dictarum Ecclesiarum, sed sunt bona communia Ordinum, ad onera Militiæ pro Militibus supportanda; cum onere tamen gubernandi Ecclesias per Clericos eorundem Ordinum idoneos, pro quorum sustentatione Ordines ipsi portiones aliquas ex dictis redditibus detraxerunt, & ordinarunt, non tam

quam bona communia Religiosorum, simpliciter, sed cum quadam conditione, & qualitate, scilicet, quod idoneis conferantur: quo circa, nec distributiva, nec commutativa iustitia violatur ex eo, quod memorati Ordines per Clericos suos idoneos, idoneioribus prætermisiss, præfatas Ecclesias gubernent. Et quod in beneficiis Ordinum Militarium examen habendum sit, non ut digniores ad ea eligantur, sed nè indigni promoveantur probat in terminis glossa loquens de Religiosis Clericis Jacobeis ad beneficia sui Ordinis promovendis, *V. examinandi cap. 1. de verbor. signif. in 6. ubi*, ne ad regimen animarum indigni promoveantur: sensit ergo glossa examen faciendum esse, non ut digniores eligantur, sed ne eligantur indigni, ad quod expeditum fuit Regium decretum die 9. Junii anno 1716 ut jam vidimus, & in praxi est.

15 Denique facit, quod Magnus Magister jus habet conferendi dicta beneficia per provisionem liberam, ut apparet ex Bulla Adriani VI. pro incorporatione Magistrat. horum Ordinum in Corona Regia, ibi: Et Commendas ipsas, & præceptorias, & alia beneficia idoneis personis conferre liberè possint: qui tamen jus liberè conferendi habet, non tenetur eligere, seu nominare digniorem, sed sufficit, quod dignum, & idoneum eligat, ita tenet Valer. Regin. *in praxi fori pœnit. tom. 2. lib. 30. tract. 3. cap. 14. n. 179. Barbof. de Paroch. cap. 2. n. 99. Dian. p. 2. tract. 15. resol. 40. Sanch. in decalog. tom. 2. lib. 7. cap. 11. dub. 8. n. 4. Joann. Machad. in summ. tom. 2. lib. 6. p. 1. tract. 1. dub. 18. n. 4. sed idem Dian. tom. 8. tract. 7. resolut. 83. secutus Eminētissimum Cardinal. Lug. de just. tom. 2. disp. 35. sec. 2. n. 10. & sequent.* cum hanc quæstionem iterum proponeret, concludit dicens, sed ut verum fatear non videtur discedendum à sententia Cardinalis Lugo: quia fere semper digniores in promptu haberi, & cog-

nosci possunt; sed doctus, & verè doctus Thom. Hurtad. *resol. moral. tom. 2. Doctrinam Reginald. ubi sup.* veram esse censet, si aliqua moralis, & humana diligentia non superficialis, sed qualis decet Pontificem, & Reges, fiat: si enim nulla talis diligentia præcessit, dubio procul graviter peccatur, & quod noster Rex securus manebit in conscientia ex testimoniis Ministrorum, quibus id commissit, nisi probabilem habeat suspensionem, quod male administrarent: & addit, quod si elector, aut Minister Regius habeat amicum, vel familiarem, quem certissimè scit, esse dignum, & satisfactorum officio suo, potest illum eligere, vel proponere, omisso digniore, quando non videtur certissimè, & evidentè esse digniorem, sed id tantum scit probabiliter, & ex conjecturis.

16 Hactenus dicta q. 14. à n. 18. sunt quæ nos dicere compellunt Magnum Magistrum suæ conscientiae, & obligationi satisfacere, si in provisione horum beneficiorum, prætermisiss idoneioribus, idoneos eligat, & nominet ad dicta beneficia, & fundamentis pro contraria parte adductis remanet satisfactum ex dictis *cit. q. 147. n. 18.* Ad illud autem de statutis, & ordinationibus de quibus d. q. 14. n. 15. & seq. dic, nulla ibi dari verba dispositiva, nec inducentia in Magistro obligationem digniores eligendi: imò, nec si id statutum esset, obstarèt, quominus Magister posset idoneos providere, idoneioribus prætermisiss, saltem in Ordine S. Jacobi, in quo, ut suo loco diximus, Capitulum Generale non est superius Magistro: unde si Magister cum Capitulo generali aliquid faciendum statuat, quod est suæ potestatis ordinariæ, poterit ab statuto recedere: non enim potuit Magister imponere sibi legem, à qua non sit ei integrum recedere, ut tenet Panorm. *in cap. cum ad monasterium n. 11. de statu Monach. Silvest. V. Abbas q. 4. n. 7. vers. & tertio, Man. Rod. qq. regul. tom. 3. q. 23. art. 9. Thom. Sanch. in decalog. lib. 7. cap.*

cap. 127. Tambur. *de jure Abbāt. tom. 3. disput. 9. n. 7.* quod secus est in Prioribus, qui inferiores Magistro, & capitulo sunt, ac ita servare debent statuta de quibus *sup. n. 6.*

17 Dicebat quidam Doctus, & amicus noster, Magnum Magistrum esse Patronum Ecclesiasticum, & ut talem teneri præsentare digniorem *ex Concil. Trident. sess. 24. cap. 18.* sed consequenter fateri debebat examen per concursum faciendum esse; sed nec hoc dicebat, nec dicere potuit ex iis quæ diximus *sup. n. 4. q. 14.* ubi quod decretum illud non intelligitur de horum Ordinum beneficiis. Præterea Magister non præsentat, sed confert, ut Prælatus Regularis beneficia Regularia, ut dictum est *sup. q. 3. a n. 10. usque ad 12.*

18 Et quamvis in provisione horum beneficiorum regulariter proponantur edicta, & describantur Oppositores cum suarum qualitatum relatione, hoc ita fit, ut Magnus Magister ejusque Regale Ordinum Consilium agnoscat Oppositorum idoneitatem ad beneficium requisitam, sine qua illud conferre nequit. Rursus, ut libens, & volens conferat idoneioribus eorum laboribus sponte remunerando.

19 De iis autem collatoribus, qui ad beneficia digniores eligere tenentur, si dignū eligant, digniore prætermisso, non teneri illi ad restitutionem est plurium sententia, quos refert Garc. *de benef. 7. p. cap. 16. n. 26.* contra alios, quos refert *num. 3.* Dian. *p. 3. tract. 5. miscell. resol. 110. vers. notandum ibi:* notandum est hic obiter, quod licet sit probavilior opinio asserens in concursu beneficiorum, & Cathedrarum electores eligendo dignum prætermisso digniori teneri ad restitutionem: attamen opinio contraria est probabilis, & tuta in praxi; vide Villalob. *in summ. tom. 2. tract. 8. diffc. 8. n. 15.* Sot. *de just. & jure lib. 4. q. 6. art. 6. ad 6.* Navarr. *cap.*

17. n. 74. & alios, ita Diana, qui prosequitur dicens *in n. seq.*

20 Nota secundo, quod in dicto casu minus dignum etiam si sibi, & electoribus notum sit digniorem in electione esse prætermisum, posse tamen hoc non obstantē sine peccato mortali beneficium, & Cathedram acceptare, ita Turrianus *tom. 3. in 2. 2. disp. 22. dub. 3. n. 8.* & Sotus *de justit. lib. 3. q. 6. art. 2. post. 9. conclus.* quidquid in contrarium asserat Petrus Navarr. *de restit. lib. 2. cap. 2. n. 6.* quod probavilissimum putat Tannerus *in 2. 2. disp. 4. q. 8. dub. 2. n. 15.* verum tu tene sententiam Turriani *citat. sup. n. 4.* Nota hoc procedere post electionem: nam ante electionem minus dignus quando certo agnoscit ex proprio, & aliorum judicio se esse minus dignum, omnibus consideratis, non potest petere præbendam, seu beneficium curatum. Petit enim rem injustam, quam electores non possunt facere absque peccato simul, & damno tertiæ personæ, & hanc sententiam docent etiam novissime Ledesm. *in summ. tom. 2. tract. 7. conclus. 7. diffc. 19.* & Silvius. *in 2. 2. q. 63. art. 2. conclus. 4.* quando certe, & manifeste alius est dignior: nam si alterius major idoneitas sit dubia, pateatque minus dignus. Examinatores possunt aliquid in ipso advertere, ob quod eum judicent æque dignum, non peccat bona fide se præsentans, remque totam judicio examinatorum relinquens.

21 Sed his non obstantibus Less. *lib. 2. cap. 34. dub. 41. num. 70.* docet minus dignum posse se offerre ad obtinendum beneficium non petendo absolute, ut sibi conferatur, sed relinquendo totum judicium electori, sive collatori: hæc, & dicta *duplicit. n. precedent.* ex abundanti dicta sunt juxta resolutionem nostram.

Utrum pro obtinendo beneficio possint licite aliquæ pactiones fieri.

SUMMARIUM.

Pacta, quæ fiunt, interveniente aliquo interesse pecuniario, ut quis dignior non opponatur, est simonia. n. 1.

Datur etiam simonia, si aliquid detur tertio extra laborem suum, ut captes benevolentiam examinerum, vel collatorum. n. 2. & 3.

Qui pro intercessione, pecunia accepta, beneficium obtinet tam recipiens, quam dans tenentur de simonia, & acceptio beneficii est nulla. n. 4.

Dare pecuniam intercessori collatoris meri, non est simonia: quia est quid temporale. n. 5.

Dare aliquid intercessori, cum excedat laborem suum, si eo animo detur, ut datum respectivè ad laborem suscipiat ipsius laboris causa, & excessum gratis, & liberaliter, adhuc qualis fuerit summa, erit peccatum. n. 6.

Quando beneficium obtentum fuit cum labe simonia, debeat resignare beneficiarius remissivè. Et non peccat, qui animo colligendi fructus decursos, & residendi sola una die, vel cum animo permutandi. n. 7.

QUESTIO XVI.

Simoniam committere eum, qui dat alteri pecuniam, ut non concurret in oppositione, vel ut ab oppositione desistat, quia ita pecunia paratur aditus ad beneficium, tenet Sanch. tom. 1. consil. lib. 2. cap. 3. dub. 30. n. fin. & teneri ad cedendum beneficio, & restituendos fructus perceptos, quando beneficium per concursum confertur, & digniori redditur pecunia, ut desistat ab oppositione, quia iste dignior jus habet acquisitum ad beneficium tenet Sot. de iust. lib. 9. q. 8. art. 1. ad 2.

Navarr. in manual. cap. 23. n. 102. Befa respons. cas. conscient. p. 2. cas. 5. Ferdinand. in examin. theolog. moral. p. 4. cap. 14. §. 1. & 2. Barbof. de offic. & potest. Paroch. cap. 2. n. 106. & addit Navarr. ubi sup. eam committere simoniam, qui pretio tollit impedimentum quod iuridice opponi potest. Et in consil. 3. n. 1. eodem tit. de simon. inquit: quod conventio de non opponendo alicui exceptionem propter promissionem pecuniæ est etiam simonia.

2. Committit etiam simoniam, qui dat pecuniam alicui tertio, ut moveat collatores ad conferendum illi beneficium, nisi tantum daretur pars decens, & sufficiens pro labore, quam tertius ille subit in semel, vel frequenter adeundo collatores, vel ab eis redeundo, vel in compensationem alicujus interesse considerabilis damni, vel lucri cessantis ipsius tertii: tum enim non magis committitur simonia, quam si procuratori agenti, vel advocato daretur quod pro justo labore deberet: & idem est quando quantitas aliqua datur principaliter ad incundam amicitiam, & secundo, ut postea per illam moveatur ad movendum collatorem, ut ei conferat beneficium: ita Navarr. tom. 3. tit. de simonia cap. 23. n. 106. plures refert Thom. Sanch. tom. 1. consil. lib. 2. cap. 3. dub. 26. n. 2. ubi plures refert. Filliuc. tract. 45. cap. 9. q. 9. n. 19. & cap. 12. q. 7. n. 12. Bonacin. de simonia disp. 1. q. 1. §. 1. n. 14. Reginal. in praxi fori poenitent. lib. 23. cap. 15. n. 219. ubi addit non esse simoniam, si quis procuratori, seu agenti dicat, non ero tibi ingratus, si pro me obtinueris beneficium, vel ero tibi gratus, vel me habebis amicum, vel nunquam poenitebit mihi exhibiti, vel loco, & tempore opportuno tibi gratias referam, & sic de cæteris quibus homines in communi conversatione, uti solent implorantes alterius auxilium sine animo aliter se obli-

obligandi, quam ex honestate præstira urbanitatis causa, nec refert quod post consecutionem beneficii aliquid detur, ut ibidem Reginal. *n.* 220.

3 Unde cavendum est à pactionibus cum Procuratoribus, fautoribus, seu fautoribus, ut si tale tibi faciant conferri beneficium, talem pecuniæ quantitatem, vel alterius rei temporalis, quam forte ad voluntatem mediatoris depositam habet, consequatur: quia sine labe simoniæ solum potest dare, promittere, seu offerre summam, seu quantitatem labori Procuratoris, seu Mediatoris proportionatam, ut dictum est *num. præcedenti*, & latè probat Nicol. Garc. *de benef. p. 8. cap. 1. per totum*, dicens nullius esse valoris provisionem beneficii premio, pretio, seu mercede factam. *Et num. 8.* ampliat hoc procedere etiam in eo, qui acquisivit beneficium per Simoniam, cum Consiliario, seu Amico commissam, ipso provisso, & etiam Collatore ignorantibus: ad huc enim iste tenetur resignare beneficium tanquam nulliter collatum, statim quod hoc sciat, nisi in fraudem ejus factum fuisset. *Et num. 9.* etiam ampliat quando adhuc collator alias tale beneficium esset collaturus, si etiam motus fuit consilio, vel intercessione illius, & allegat Gloss. & Felin. *in cap. nobis de simonia*, in quo tamen contrarium notat Abbas, & Navarr. *in summ. cap. 25. n. 113.* & adhuc eandem conclusionem ampliat Garcia, ut procedat etiam quamvis illa simonia cum uno ex multis electoribus, presentatoribus, aut collatoribus, quorum major pars alias eum eligisset, licet in foro conscientie contrarium ibi apud eum Navarr. & nota hanc ampliationem recte procedere in provisione beneficiorum nostri Ordinis per Dominos Regalis Ordinum Consilii factas, qui provident, conferunt, & præsentant, ut universi, & omnium, una est electio, præsentatio, aut collatio. Unde simonia

cum uno commissam tangit, & viciat electionem, præsentationem, seu collationem, quod tamen secus foret, si ut singuli præsentarent, seu conferrent juxta tradita à Nicolao Garcia, *ubi sup. n. 11. & 12.* apud quem quamplures alias quæstiones, & utiles videri poteris.

4 Itaque cum quis pretio dato pro intercessione obtinuit beneficium, incurrit omnes poenas simoniæ, & sic receptio beneficii est nulla, & alter tenetur restituere pretium, & incurrit excommunicationem uterque. Sic Navarr. *lib. 5. consil. tit. de simonia consil. 42. & in summa latina cap. 25. n. 63.* sed probabile est non incurtere has poenas, & sic valere collationem, nec alterum tenere restituere pretium, ita Sanch. *tom. 1. consil. lib. 2. cap. 3. dub. 26. n. 10.* Ubi etiam *n. 1.* inquit, quemdam Neothericum doctum tenuisse satis probabiliter conferre aliquid mediatori, seu intercessori, ut intercedat pro collatione beneficii, non esse simoniam, sed esse peccatum mortale, quia est turpissima sollicitudo ad parandû beneficium, & sic non incurtere sic facientem poenas juris, nec restituendi obligationem.

5 Esto tamen, quod simonia sit dare pecuniam mediatori, seu intercessori cum eo, cui incumbit conferre beneficium, vel ad illud eligere, seu presentare in sensu *n. 2.* explicato: secus tamen est si detur pretium cuidam tertio, ut intercedat apud collatorem cui non incumbit conferre, nec eligere, nec præsentare, ut iste tertius obsecret, ut detur illi beneficium; hoc enim esse licitum, & nullo modo esse simoniam: quia datur pro re mere temporali, nec putatur via inmediate, & proximè ad beneficium, tenuerunt Gabriel Bazq. & alii juniores, quos refert Sanch. *ubi sup. n. 7. & 8.* dicens hoc esse probabile.

6 Dicebat quidam Doctus posse in obtinendis beneficiis pacisci cum mediatore, procuratore, seu fau-

fautore non solum de estimatione laboris, sed etiam de gratuita, & liberali aliqua donatione: ponam illius Viri Docti verba; sed quoad hoc ultimum impugnatur nominatim à Rod. *in summ. tom. 4. cap. 133. n. 19.* *Porque el dicho trabajo, y la recompensa del daño, y de la ganancia que se pierde son cosas meramente temporales, las quales con dineros se pueden vender: empero será pecado de injusticia mortal, ó venial segun el exceso de el dinero que se dá: hæc Rodriguez.* Igitur secundum Rod. si detur aliquid notabile ultra estimationem laboris, non erit peccatum simoniæ, sed injustitiæ: quia emittitur ille labor ultra justum pretium, quod meretur; sed hoc peccatum injustitiæ, existimo ego, quod evitari etiã potest, si illud plus, quod labor ille non meretur, detur liberaliter, & gratis, ita ut in tali casu adsit contractus justæ emptionis, & liberæ donationis. Notentur hæc: quia fedabunt multos scrupulos. Verba sunt ista Doctissimi Dianæ *resolution. moral. p. 2. tract. 2. Miscell. resol. 39. & de dub. regul. resolut. 64.* ubi allegat Bart. de Vech. *in praxi Novitiorum disp. 1. dub. 3. n. 1.* idem Dian. *tom. 6. tract. 7. resol. 42.* ubi quærit: an qui promissit aliquam summam pecuniæ pro beneficio obtinendo, protestans se illam daturum gratitudinis causa, & non ex debito justitiæ incurrat crimen simoniæ? Et pro parte affirmativa allegat Serv. *in resolut. var. V. simonia secundo, conclus. 2.* Bonac. *tom. 1. disp. 1. de simonia q. 6. punct. 1. n. 7.* & Filiuc. *tom. 3. tract. 15. cap. 10. n. 24.* Pro contraria autem parte allegat Celestin. *in compend. Theolog. moral. tract. 7. cap. 4. n. 3.* Glülin. *in pract. resol. cas. conscient. V. beneficium n. 7.* qui citat Valentiam, quos ipse Diana citaverat *d. resolutione 39.* ubi licet hanc sententiam speculativè probabilem existimavi, inquit Diana, tamen in praxi puto non esse amplectendam.

Z Quando autem teneatur re-

linquere, aut resignare beneficium, qui illud simoniacè obtinuit. Vide Garc. *de benef. p. 8. cap. 1. per totum.* Præterea sciendum est, non peccare Religiosum, qui eo animo accipit beneficium Parochiale, quo proponat servire illi pro eo tantum tempore, quod sufficiat ad colligendos fructus, seu redditus jam decursos tempore vacationis, vel donec permutet cum alio, etiam si proponat unico solo die tenere dictum beneficium, dummodo eo die impleat quod tenetur. Ita docet Navarr. *lib. 3. consil. tit. de præbend. cons. 24. n. 2.* Thom. Sanch. *de matrim. lib. 7. disp. 45. n. 12. fin.* ubi etiam tenet, non peccare illum, qui recipit beneficium animo non retinendi in perpetuum; sed donec pinguis habeatur. Idem Navarr. & Vega, quos refert Sanch. *ubi sup.*

An Magister possit cogere suos Religiosos Clericos, ut acceptent suorum Ordinum beneficia.

SUMMARIUM.

Religiosi Clerici possunt compelli ad serviendum beneficiis sui Ordinis, nisi causa justa, & rationabili excusentur. num. 1.

Beneficium parvi valoris remissivè ad seq. q. n. 2.

QUESTIO XVII.

Religiosi Clerici horum Ordinum possunt cogi à Domino Magistro ad serviendum suorum Ordinum beneficiis, ad illaque acceptanda: quia Religiosus obedire tenetur suo Prælato in his omnibus, quæ secundum regulam, & quæ pertinent ad eam, sibi præcipit: at gubernatio beneficiorum dictorum Ordinum communiter spectat ad dictos Religiosos Clericos ex suis constitutionibus, ut alibi diximus, & probavimus: ac ita tenet Navarr. *in cap. non di-*

dicat. n. 6. & comm. 4. de regul. n. 23. & cap. statuas 19. q. 3. n. 29. Man. Rod. qq. reg. tom. 1. q. 35. art. 8. Sanch. in summ. lib. 6. cap. 2. n. 51. Hieron. Rod. in comp. qq. regul. resol. 15. n. 11. dicunt enim, quod licet Monachus non possit cogi à suo Præ- lato ad acceptandum beneficium secu- lare, vel regulare alterius Ordinis, vel Monasterii; at tenetur acceptare beneficium sui Ordinis consuetum regi per Monachos, & habetur expres- sè in lib. diffin. Ordinis Calatravæ tit. 3. fol. 83. cap. 4. ibi: *Y assimismo el Señor Maestre, si le pareciere que algun Religioso por la buena relacion, que de él se tuviere, conoziene para el servicio de algun beneficio, assi de los Rectores, como de los otros Religiosos Conventua- les. Les podrá mandar, y compeler, que vaya à el servicio del tal beneficio, y el tal Rector, ò Religioso Conventual será obligado à obedecer, sino tuviere alguna causa justa que lo excuse, la qual deter- minará el Señor Maestre, ò los de su con- sejo de las Ordenes: causa autem satis excusabilis erit, si beneficium sit tam parvi valoris, ut non sufficiat victui Religiosi: ita tenent sup. relati AA.*

2 Quod tamen beneficium ita parvi valoris dicatur, ut Religiosus nequeat ad serviendum illi compelli, dicemus in sequent. q. ubi de congrua agendum est.

An Magnus Magister teneatur assignare congruam pro sustentatione Reli- giosorum servientium sui Ordinis bene- ficiis.

SUMMARIUM.

D. Magister, & Commendatarii respectivè tenentur congruam susten- tationem præbere Parochis, quia perci- piunt decimas, n. 1.

Decima licet Bullis Pontificiis assignata fuerunt Ordinibus, eo tamen one- re fuerunt assignata, ut congrua por- Tom. II.

tio reservaretur Parochis, n. 2.

Et licet onus sustentandi Parochos videatur suaderi ex aliquibus Cap. Ca- nonicis, illud intelligendum est casu, quo Parochiani privilegio essent exempti solvendi decimas, & primitias; at verò Magister, & Commendatarii interes- santes decimarum tenentur sub mortali præstare congruam, n. 3.

Assignatio congrua ad totam Ordini- nem spectat, vel ejus nomine ad magnum Magistrum, n. 4.

Aded debet assignari Parochis præ- dicta congrua, quod etiam si parum, ut nihil supersit Commendatario, debeat il- lis præstari, n. 5.

QUÆSTIO XVIII.

1 **D**ominum Magistrum, & Commendatarios, qui Ecclesiarum horum Ordinum deci- mas colligunt, & infumunt, teneri ex ipsis decimis congruam porcionem assignare Religiosis Parochis dictorum Ordinum: ea enim Parocho debetur ab eo, qui percipit decimas in Pa- rochiali: quia decimæ sunt speciali- ter Divino, & positivo Sacrorum Canonum jure destinatæ ad usum Rectoris sustentantis curam animarum, probat text. in cap. omnes decimæ 16. q. 7. cap. fin. de Paroch. cap. cum contin- gat, cap. in tua cap. Parochianos de de- cimis, & tenet Anchar. conf. 196. n. 2. Rebuf. de decim. q. 7. n. 4. & pro- bant plura decreta Concil. Trident. in- frà q. sequent. relata.

2 Et quamvis decimæ Ecele- siarum horum Ordinum translatae fue- rint in eosdem Ordines ex Appostoli- cis concessionibus, ex quibus decimis erectæ sunt Commendæ pro Fratribus Militibus, & magna eorum pars apud Magistrum remaneat pro Magistrali mensa: tamen ejusmodi translatio, & Commendarum erectio factæ sub conditione intelliguntur, ut congrua ex decimis illis remaneat Parochis & Rectoribus cap. 2. §. ubi autem de

decim. in 6. semper enim decimæ transeunt in quoscumque cum isto onere, nec unquam Papa censetur per sua privilegia voluisse præjudicare congruæ portioni Rectorum, ut fuit dictum in causa Pampilon. juris patronat. de Gongora die 30. Januarii 1609. coram Cardinale Bononien. Rebus. de congrua portione q. 12. n. 103. Farin. 1. tom. posthum. decis. 437. n. 4.

3 Nec refert, quod congrua sit petenda à Parochianis, quibus Sacramenta administrantur cap. omnis Christianus de consecrat. distinct. 1. Abbas in cap. de Rectorib. n. 6. de Cleric. egrot. Surd. de aliment. tit. 1. q. 60. n. 2. hoc enim intelligitur ubi Parochiani nullas (fortassis ex aliquo privilegio Apostolico) solvunt decimas, vel ita exiguas, ut non sufficiant pro Rectore: secus ubi solvunt cōsuetas decimas, quæ sunt satis, superque sufficientes pro sustentatione Rectoris. Tum enim cum illæ sint specialiter destinatæ ad hunc usum, debet Rector ad illas se in primis convertere, ut in specie declaravit Rota coram R. P. D. sacro Paten. congrua 8. Junii 1612. & refert Farin. tom. 1. post decis. 437. n. 4. & ita in terminis, quod dicti Magister, & Commendatarii teneantur ad solutionem ejusmodi congruæ, etiam sub mortali, & obligatione restitutionis, tenet Hieron. Llam. in suo method. enrat. 3. p. cap. 11. §. 17. & simpliciter pro obligatione congruæ assignationis Magister Isla in explicat. Regule S. Jacobi, ubi in cap. 33. post longam declarationem concludit dicens: No se, si informados los Pontífices de la verdad, ni aun los Principes ternian por bueno, ni permitirian, ni havrian concedido, que un Caballero seglar casado, haya de Encomienda dos, tres, è aun seis, è diez mil Ducados de primicias, y diezmos, sin ver, conocer, visitar en su vida la tal Encomienda, y que esté un Clerigo perpetuamente con las conciencias de todo el Pueblo à su cargo, sirviendo su beneficio, y que no tenga un celemin de Trigo

de renta, y una azumbre de Vino, ni un real en dinero, sino solo à cortesia de la buena gente, que el dia, que no ofrecen, que no coma. Ita Isla. Idem fere tenuit Ayal. quem refert, & sequitur Didacus de la Mot. in dict. Reg. cap. 1 §.

4 Existimo ego obligationem assignandi prædictam congruam, tam in Ecclesiis Commendarum, quam mensæ Magistralis, non apud Commendatarios, sed apud totum Ordinem, ejusque supremum Prelatum Magistrum residere; apud quem nomine, & vice totius Ordinis residet cura animarum dictarum Ecclesiarum in habitu, quam per suos Clericos Religiosos, quos in eisdem Ecclesiis ponit, exercet. Ecclesiæ enim, ut alibi diximus, & probavimus, non fuerunt datæ, nec commendatæ Commendatoribus, sed tantum Commendæ erectæ pro illorum sustentatione, cum aliquibus oneribus à Magistro cum Capitulo generali designatis: unde Magister ipse, vel per se, vel cum generali Capitulo tenetur ex decimis tam Commendarum, quam mensæ Magistralis detrahere sufficientem congruam pro alimentis Parochi cujusvis Ecclesiæ: siquidem provissio ad Ecclesias, sive mensæ Magistralis, sive Commendarum ad Magistrum non ad Commendatarios spectat, ut sup. q. 6.

5 Et hanc congruæ assignationem facere debet Magister, etiam si decimæ in aliquo, vel per multum deficiant pro Commendatariis: adhuc enim preferendus est Parochus, ut tenet Gracian. tom. 2. discept. forens. cap. 366. ex n. 13. & cap. 399. n. 12. & 13. ubi quod congrua debetur Parochis, ne alias intenti, ad quærendum sibi victum curam desserant animarum, vel ob nimiam ægestatem, in illam exercendo non commitant, quæ non sunt commitenda, vel ob paupertatem sint ludibrio ipsis Parochianis, quos debent coercere, & à quibus debent revereri.

Quæ dicatur sufficiens pars fructuum ad congruam sustentationem,

SUMMARIUM.

Arbitrio superiorum, & boni Viri debet congrua assignari, attenda qualitate personarum, locorum, & temporum. n. 1.

In Ordine Div. Jacobi taxata manet congrua in stabilim. tit. 16. cap. 3. & in Ordin. Calatrav. in diffinit. ann. 1563. tit. 6. cap. 7. num. 2.

In congrua taxata in illis Ordinibus non sunt computanda obventiones, quia incertæ sunt. n. 3. & 4.

Expenditur doctrina Valasci in confirmationem predictæ assertionis, & dicitur etiam, quod taxatio congruæ regulariter fit pro quarta decimarum fructuum. n. 5.

Respondetur constitutioni S. Pii V. quæ videtur statuere, debere computari in congrua sustentatione obligationes, & obventiones, cum constitutione Gregor. XIII. & aliis rationibus. n. 6.

Rationes dantur, quare taxatio data in Ordinibus debeat non observari, & concedi Beneficiariis Religiosis in fructibus decimalibus competens portio. n. 7. & 8.

Etiam ad congruam sustentationem assignandam inspicere debet sustentatio Religiosi beneficiarii, & suorum. n. 9.

QUÆSTIO XIX.

Respondeo: arbitrio superioris, & recto iudicio boni viri id relinqui, paulo plus, vel minus stimandum, consideratis considerandis, qualitate scilicet personarum, locorum, & temporum, ita resolvunt Navarr. de orat. miscell. 62. Flamin. de resign. lib. 5. q. 6. n. 131. Cerol. Gonzal. Reginal. Garc. Masfob. Barbof. penes ipsum Barbof. in collect. DD. in varia loca Concil. Trident. sess. 24. cap. 17. & habetur

Tom. II.

in eodem Concil. Trident. sess. 7. cap. 5. & cap. 7. ibi: Ut per idoneos Vicarios, etiam perpetuos, nisi ipsis Ordinariis pro bono Ecclesiarum regimine aliter expedire videbitur, ab eis cum tertiæ partis fructuum, aut majori, vel minori arbitrio ipsorum ordinariorum, portione etiã super certa re assignanda ibidem deputandos, &c. Et sess. 6. de reform. cap. 2. & sess. 21. cap. 6. ibi: Vicarios deputare, partemque fructuum pro sufficiënti victu assignare. Et cap. 4. ibi: ubi est populus numerosus assignatur portio cõpetens ex fructibus. Et sess. 24. cap. 18. ibi: idoneum Vicarium cum congrua fructuum portionis assignatione. Et sess. 25. cap. 16. ibi: Vicario perpetuo congruam portionem, &c.

2 Sed in his omnibus per Capitula generalia congrua pro Religiosis Parochis designata est: in Ordine enim S. Jacobi summa quinquaginta millia marapetinorum pro sufficiënti congrua cujusque Religiosi Parochi designatur, ut videre est in lib. stabiliment. dicti Ordinis tit. 16. cap. 3. ibi: Con acuerdo de nuestro Capitulo general, ordenamos, y establecemos, que ninguno de nuestros Freiles pueda ser proveido a Beneficio curado de nuestra Orden, si el tal Beneficio no valiere cinquenta mil maravedis, & de ende arriba. La qual declaramos ser idonea sustentacion, y los demás Beneficios proveeremos como nos pareciere. In Ordine autem Calatravæ designatur pro sufficiënti congrua summa vinginti millia marapetinorum, ut est in lib. diffin. dicti Ordinis de anno 1568. in act. Capituli tit. 6. cap. 7. ibi: Por quanto deseamos, que los Religiosos de nuestra Orden, que estàn en los Beneficios curados, no padezcan necesidad, ordenamos, que los tales beneficios sean tassados a cumplimento de veinte mil maravedis como esta ordenado por los Capítulos passados.

3 Hoc tamen sciendum est, in illa congruæ designatione quinquaginta millia marapetinorum in Ordine

Qo 2

ne

ne S. Jacobi, & viginti millia in Ordine Calatravæ, non computari obventiones, anniversaria, & funeralia tanquam incerta, cum venter non debeat pendere ab incerto eventu: quia non patitur dilationem *leg. 2. de ventr. inspic.* ut ait Oldrad. *conf. 118. n. 3. & conf. 216. num. 1.* Rebuf. *ubi sup. n. 86.* Joann. Gutierr. *conf. 8. n. 1. & 2.* Perez de Lara. *de anniv. & Cappell. lib. 2. cap. 1. n. 56.* Gracian. *tom. 2. cap. 399. n. 16. & sequent.* ubi sic sapius decidisse Rotam firmat, & alios plures allegat; quod procedere præcipue ait in mortuariis, seu funerariis, quæ pro defunctis offeruntur: quia talia sunt magis incerta tanquam voluntaria, & fortunæ submissa *in Regul. 8. Chancell. in proem. §. 7. n. 163.*

4 Unde Franc. Leo penes Barbof. *de jure Eccles. lib. 3. cap. 6. n. 44.* dicit: in congrua non comprehendere elemosynas aliarum funeralium, & aliorum similium jurium Parochialium, quæ percipit Vicarius ratione sui laboris, & dixit Seraphin. *decif. 192. n. 3.* quod oblationes ex dispositione juris debentur beneficiariis ultra alimenta. Et ait Covarrub. *lib. 3. variar. cap. 13. n. 1.* quod funeralia incerta non dicuntur fructus Ecclesiastici, & sic nec beneficii pars, sed stipendium ratione personalis operæ, & laboris. Perez de Lara *lib. 2. cap. 1. n. 36.* ubi quod anniversaria incerta non computantur in valore beneficii Grac. *ubi sup. n. 21. & seqq.* Escob. *de ration. cin. cap. 29. n. 17.* ubi quod distributiones, quæ vulgo *Pie de Altar*, & *entrada de Iglesia* nuncupantur, quæ quidem ab inviris extorqueri non possunt, cum hujusmodi distributiones extraordinariæ sint, & præstentur ratione obituum, & sic ex arbitrio fortunæ quodammodo dependeant, nullatenus inter fructus computari debent. Bonacin. *de simonia q. 7. punct. 2. n. 12.* ubi quod nomine fructuum beneficii non intelliguntur illi, qui occasione tituli, seu beneficii percipiun-

tur, veluti ex celebratione Missæ, vel Anniversariorum, vel contionum, aut aliarum functionum, ad quas non tenebatur ratione tituli, sed occasione tituli: hæc enim sunt potius stipendium operæ, & laboris personalis, quam fructus beneficii: & idem intelligunt de distributione Casiodor. *decif. 6. de præbend. Navarr. consil. de simonia.*

5 Itaque pars illa, quæ per Capitula generalia pro sufficienti congrua designatur detrahenda est de decimis Commendarum, & mensæ Magistralis, nulla habita consideratione ad obventiones, funeralia, & anniversaria, ac cætera extraordinaria, quæ Parochis obveniunt ratione operæ, & laboris personalis, ut tenent AA. *num. precedent.* allegati; & in terminis, videlicet, quod portio illa in Ordinibus Militaribus Vicariis assignanda pro congrua debet habere respectum ad decimas Commendatariorum, & mensæ Magistralis tenet Alvar. Valasc. *consult. 14. n. 7.* ibi: Ad argumenta in oppositum facile respondetur: nempe, quod portio Vicariis assignata, & taxata non est nisi respectu decimarum, quæ Commendatariis conceduntur pro bellico contra infideles servitio: non verò respectu anniversariorum, & oblationum, quæ debentur Rectoribus Ecclesiarum, & interservientibus Divinis juxta superius allegata. Ita Valasc. quem refert, & sequitur Valenzuel. *tom. 1. consil. 54. n. 17.* allegans Rebuff. & Seraphin. *decif. 839. n. 3.* & Gerard. Maynard. *decif. tholosan. 39. lib. 1.* ubi, quod congruæ portionis loco regulariter assignatur quarta pars fructuum decimalium non habita ratione quotidianarum distributionum, ut per eum *decif. 29. eodem lib.* & utinam 4. pars decimalium in his Ordinibus Religiosis beneficiariis designaretur; sic enim mala infra referenda & *sup. q. 18. n. 3.* relata vitarentur: videatur Hieron. Illam. Isla, Ayala, & Mota *20. num. 3.* allegati. 11. mo 6 Non

6 Non obstat, quod in congrua portione debent computari quotidianæ distributiones ex speciali constitutione S. Pii V. de qua Gutierrez. *conf. 8. n. 1. & 2.* nam constitutio illa, præterquam loquitur de Vicariis Parochialium secularium perpetuis, intelligenda est de obventionibus, & emolumentis certis, quæ tamen sunt incerta ratione summe. Præterea Gregor. XIII. reduxit constitutionem præfatam ad terminos juris, & Sacri Concilii, ut etiam asseritur in declarationibus Dominorum Cardinalium interpretum Concilii, *sess. 7. cap. 7.* ut notat Valenz. *ubi sup. n. 20.* & idem tenet Gonzal. *in Regul. 8. Chancell. gloss. 5. §. 3. n. 79.* procedere quoad Vicarios Parochialium unitarum Monasteriis: & ut ait Roland. à Valle *consil. 79. n. 73. lib. 3.* penes Valenz. *ubi sup. n. 19.* forsam motus fuit Pontifex S. Pius V. ex tenuitate Parochialium Italiae, cujus Episcopatus sunt in Hispania Parochiales fere divitiores, & redditibus abundantiores: & quod constitutio illa non sit usu recepta, advertit Valenzuel. *ubi sup. n. 21. & 22.* ubi quod constitutio usu non recepta non ligat *l. de quibus. ff. de leg.*

7 Et quamvis in Ordine S. Jacobi portiones aliquæ non in fructibus ex decimis mensæ Magistralis, & Commendarum, sed in pecunia pro Parochis dicti Ordinis detrahantur, quæ vulgo nuncupantur *ayudas de costa* existimo nullibi Ecclesiarum dicti Ordinis ad summam pro congrua designatam in stabiliment. *sup. num. 2. & 3.* sufficere, & quod deterius est, aut non solvantur beneficiariis, aut saltem cum magna retardatione, & non parvæ partis retentione à solventibus dictas portiones, solutiones fiunt: quo circa cū etiā propter temporū calamitate n. facultates Parochianorum pœnè extinctæ sint, & ob eorū indigentiam oblationes, obventiones, & mortuorum suffragia fere nulla, aut

saltem exigua, & tenuia fiant, ac valor rerum tam commestibilium, quam vestibilium, tam supremus sit; Religiosi Clerici malunt in suis Conventibus, quam in beneficiis residere: unde beneficia horum Ordinum majori ex parte jam per Clericos seculares reguntur, non sine magno eorundem Ordinum, & suæ jurisdictionis præjudicio; nec sine contraventione voluntatis Alexandri Pap. III. & aliorum Pontificum, qui his Ordinibus decimas Parochialium Ecclesiarum concesserunt ab omni exactione liberas, ut sic Religiosi Milites pro Militia, & Religiosi Clerici pro administratione Sacramentorum se alere, & sustentare possent: & cum verum sit, quod bella jam cessarint, & onera Religiosorum Parochorum creverint, nescio quo jure, qua ve justa conscientia omnes decimæ Militibus Commendatoribus reddantur, nulla parte Religiosis beneficiariis relicta, tolerabilius, ac sanctius profecto esset, quod Commendatarii, quod nullo etiam minimo Ordinis ministerio gravantur, egerent, quam Rectores, seu Parochi, qui curam animarum populorum dictorum Ordinum suo periculo exercent, pro sua intolerabili indigentia beneficia deferant.

8 Rursus, cum diversa sint dictorum Ordinum loca, diversæque beneficiorum onera diversis indigentia subsidiis, expensis, & oneribus, non video, cur in illis statutis, tam generalis Regula pro assignatione congruæ portionis in omnibus beneficiis statuatur; cum in hujusmodi congruæ assignatione debeat attendi, & considerari dignitas Ecclesiæ, qualitas Religiosi provisi, sit ne Doctus, aut minus Doctus; pariterque debeant attendi onera, & facultates beneficii cum multis aliis quæ faciunt, ut major, aut minor portio debeat assignari potius huic, quam alii, ut tenet Rebus. *de congrua portione n. 63. usque ad n. 72.* & decidit Rotā coram R. P. D. Sacrat.

Pacens. congruæ 8. Junii 1612. ubi ad assignandam, & taxandam congruam consideravit magnum numerum animarum, pro quorum curæ exercitio Rector potest cogi habere plures coadjutores, maxime si aliàs esset persona qualificata, videlicet ob jurisdictionem: quia forte Vicarius, vel ob similes causas, ob quas redderetur quis magis dignus, ita ut tunc sint ei necessaria uberiora alimēta. Tiraquel. de nobilit. cap. 20. n. 141. Menoch. de arbitr. cas. 50. n. 5.

9. Ulterius in taxatione, & assignatione congruæ sustentationis intelligitur sustentatio, quæ sufficiat Religioso beneficiario, & suis, cap. studeat. in fine, & ibi gloss. 50. dist. & voluit gloss. in cap. 1. 21. q. 1. & in cap. cum adeo de rescript. Decc. cons. 173. n. 8. Martin. Uranius cons. 42. n. 2. intelligens de suis indigentibus secundum Hostiens. quem referunt, & sequuntur Joann. Andr. Anchar. & Domin. in cap. 1. de prebend. in 6. & de his, quos necessario debet habere secum ex Abbate in d. cap. cum adeo, Valent. ubi sup. n. 39. & 40. & 49. ubi cum Rebus. ait, in decernenda portione Vicariis debere Episcopum considerare, ut assignet Vicario tantum, ex quo etiam possit habere Clericum, qui sibi deserviat in divinis, ut opus est, cap. proposuit in fine de filiis Presbyt. cap. ut quisque de vita, & honest. Clericor.

An sit tempus aliquod diffinitum intra quod Magister beneficia vacantia conferre debeat, & alias detur devolutio, & ad quem.

SUMMARIUM.

Semestre conceditur à jure ad providendum beneficium seculare vacans. num. 1.

Etiam in beneficiis regularibus datur semestre. n. 2.

Transacto semestre, si provissio non fiat, devolvitur provissio ad immediatum superiorem, & sic ad Magistrum, quando Priores intra illud temporis spacium non provideant. n. 3.

Ad Magistro devolutio fieri debet ad Papam, vel Legatum de latere. num. 4.

Sed non dari devolutionem in beneficiis Ordinum Militarium probatur quam plurimis rationibus. n. 5.

Spatium sex mensium, & quadrimestre in Laicalibus patronatibus currit à tempore scientia. n. 6.

QUESTIO XX.

I. AD conferendum beneficium vacans datur tempus Semestre cap. 2. de concess. Prebend. cap. licet de supplend. neglig. Prælat. clement. 1. eodem tit. l. 8. tit. 16. p. 1. quod non solum in collatione, sed etiam in electione habere locum asserunt post alios Nicol. Garc. de benef. p. 10. cap. 2. à n. 1. Barbof. de offic. & potest. Episcop. allegat. 58. n. 1. & hoc etiam post Concilium Trident. sess. 24. cap. 18.

2. Nec solum in beneficiis secularibus tempus illud semestre locum habet, sed etiam in beneficiis Regularibus, Clement. unic. de supplend. neglig. Prælat. & ibi gloss. verb. Lateranens. & §. præmissa ubi gloss. verb. revocari, & ibi Cardinal. n. 5. Gonzal. in Regul. 8. Chancell. gloss. 1. §. 6. n. 61 Garcia ubi sup. cap. 3. num. 46. & 47. ubi quod in beneficiis Regularibus habet locum devolutio ad superiorem, & Navarr. lib. 3. tit. de Reg. cons. 70. n. 5. ubi ait: Præceptorias, & Commendas Militares etiam manuales, & ad nutum superiorum amovibiles conferri debere intra sex menses ab earum vacatione juxta text. in d. cap. 2. de concess. prebend. quod si intra illos non conferantur, earum collatio devolvitur ad Superiorem, qui eas conferre debet. Et in Ordine Cal-

latravæ: quando ad Commendatores spectat beneficiorum præsentatio, coram Magistro eam facere tenentur infra sex menses, quam si facere neglexerint, vel non dignum, & idoneum præsentaverint, præsentatio devolvitur ad Magistrum, ita habetur. *in cap. 4. tit. 3. act. capitul. fol. 82. diffinit. d. Ordinis.*

3 Consequitur ergo devolutionem faciendam esse in dicto Ordine Calatravæ de Commendatariis ad Magistrum, ad quem etiam in Ordine S. Jacobi devolutio facienda est de Prioribus dicti Ordinis, qui si intra tempus semestre non conferunt beneficia, quæ suæ sunt provisionis, provisio devolvitur ad Magistrum: nam Prælato inferiori negligente, fit devolutio ad Abbatem, qui Superior est, penes quem sunt jura Episcopalia conferendi. Cardinal. *in Clement. unic. n. 6. q. 3. de Supplend. negligent. Prælat. Erasm. à Cochier de jurisdict. Ordin. in exempt. p. 4. tom. 1. q. 30. n. 7. Barbof. de offic. & potest. Episcop. alleg. 58. n. 13. fine.* Et ratio est: quia devolutio fit de Superiore ad Superiorem gradatim: proximus autem immediatus Prælatus dictorum Priorum, non Papa, sed Magnus Magister est.

4 A Magistro tanquam immediate Papæ subjecto devolutio (si fieri deberet) facienda esset immediate ad Papam, vel Legatum de latere, *per cap. licet, cap. sicut de supplend. neglig. Prælat. Cochier. ubi sup. n. 5. Barb. d. allegat. 58. n. 13. & de jure Eccles. lib. 3. cap. 13. n. 109.* ubi quod devolutio fit ad Episcopum tanquam Sedis Apostolicæ delegatum.

5 Solet tamen Magnus Magister non providere beneficia horum Ordinum intra illud semestre tempus, sed plus ultra etiam per annum, ut præsepe vidimus, nec provisiones devolvi ad Papam, nec ad Legatum de latere; forsam quia Magnus Magister, seu Domini sui Consilii, ad quos Vice-Magistri spectat provisio dictorum

beneficiorum, verè sunt impediti, cum multis sint implicati negotiis, & sic legitimam habere excusationem, ut notat Menoch. *de arbitr. lib. 2. cent. 6. cass. 572. n. final.* vel potest dici, prædictam devolutionem de Magistro ad Papam non habere locum in beneficiis Militarium Ordinum: sunt enim præservata de jure communi *ex text. in Clement. quia contingit §. præmissa de relig. domib. ubi* sancivit Pontifex, quod dispositio dictæ Clementinæ non extenditur ad Hospitalia Militarium Ordinum, unde etiam dicta beneficia præservantur in Regulis Chancellerie *ut sup. diximus, & tenet Nicol. Garcia de benef. 5. p. cap. 1. n. 513.* vel potest dici dicta beneficia esse de mensa Ordinis, ut dictum est *sup. & favet Farin. tota decis. 204. p. 2. recent.* ac ideo in illis tanquam de mensa Ordinis non datur devolutio ad Papam, *gloss. in V. de mensa in Clement. 1. de supplend. neglig. Prælat. & ibi in n. 42. & Cardinal. n. 5. sub §. præmissa Vital. n. 4. gloss. V. ad mensam in Clem. 1. §. quidam de excess. Prælator. ubi Abbas n. 17. Immol. n. 16. Vital. n. 101. Gonzal. ubi sup. n. 63. Barbof. d. alleg. 58. n. 16.* vel dic, quod cum dicta beneficia sint ad Regis provisionem per suos Consiliarios Ordinum, non currit illud tempus semestre, prout nec tempus quadrimestre in beneficiis, quæ sunt ad Regis præsentationem, Barbof. *allegat. 72. n. 136, Escob. de puritat. proband. q. 7. n. 41.* unde quod nec in beneficiis, quæ sunt ad Regis provisionem ex privilegio Pontificis. Denique devolutio vigore dictæ Clementinæ ob negligentiam Prælatorum Regularium, eorum respectu, est odiosa, ut tenent Rebuff. *in concordat. tit. de collat. §. si quis vero vers. nec refragatur* Gonzal. *ubi sup. d. §. 6. in proem. n. 61.* sed verum est Ordines Militares non venire in odiosis, ut sæpè in hoc opere probamus, & hoc notandum est pro iis, quæ dixi *sup.*

6 Tempus sex mensium, datum ad conferendum, est à tempore scientiæ vacationis numerandum, ut late Nicol. Garc. *d. part. 10. cap. 9. d. num. 16.* in Parochialibus autem juris patronatus Patroni, & Patronæ tam Clerici, quam seculares, & Regulares habentes jus præsentandi ad Parochias Patronatas tenentur ad eas vacantes intra viginti dies à tempore verisimilis notitiæ vacationis Cappellanos præsentare juxta constitutionem S. Pii V. de qua Tamb. *de jur. Abbat. tom. 3. disp. 9. q. 24. n. 4.*

An tempus aliquod sit à jure præfixum, intra quod provissus de beneficio teneatur illud acceptare, & post acceptationem recipere collationem.

SUMMARIUM.

Nullum tempus à jure præfixum est ad acceptationem beneficii, sed potest præfigi à superiore collatore: & Magister, vel ejus Senatus solet præfigere 20. plus aut minus dies. n. 1.

Si intra terminum præfixum provissus non acceptaverit, potest re integra purgare moram. n. 2.

Instituenti non est præfixum tempus, sicut collatori præfigitur. n. 3.

Tempus, quod præfigitur ad recipiendam collationem, non currit contra legitime impeditam. n. 4.

QUÆSTIO XXI.

Hanc quæstionem examinat gloss. in cap. si tibi absenti de præbend. lib. 6. verb. terminum, & in ea residet sententia, ut existimet nullum esse tempus à jure præscriptum ad beneficii acceptationem, nisi illud statuatur à superiore collatore beneficii, prout statui potest ex d. cap. si tibi absenti, ubi late Franc. vers. ultim. nota, & ibi apud

nos regulariter observatur: Magister enim ejusque Consilium viginti, aut plus, aut minus terminum provisis præfigere solet.

2 Transacto autem termino præfixo, dum adhuc res integra, idest, beneficium non est alteri collatum, potest acceptari, & mora purgari secundum Franc. n. præcedent. allegatum, ubi etiam in 5. colon. vers. in gloss. 1. inquit quod si provissus non solum dissentit, sed etiam renuntiavit, tunc postea consentire non poterit, etiam conferente manente in eadem voluntate. Quod si provissus simpliciter dissentit, dicendo, nolo consentire, si forte collator dissensum acceptat, nequit de cœtero provissus consentire, dum non duraverit conferens in eadem voluntate, sed si collator non acceptaverit prædictum dissensum, adhuc potest beneficium acceptare.

3 Nec tempus à jure præfixum designatur habenti instituere intra quod facienda sit institutio, sicut præfixum est collatori ad conferendum, Nicol. Garc. de benef. p. 10. cap. 4. n. 1. Barbos. de offic. & potest. Episcop. allegat. 72. n. 191.

4 Et si ad recipiendum collationem, seu institutionem tempus aliquod præfiniatur, tempus illud non currit legitime impedito, ita ut coram collatore nequeat intra terminum se præsentare, & collationem consequi beneficii. Nicol. Garc. d. p. 10. cap. 2. n. 17. Gonzal. in Reg. 8. Chancell. §. 3. proem. n. 38. cum sequent.

Barbos. de offic. & potest. Episcop. allegat. 126. n. 49. apud quem ad hanc Regulam vide aliquas declarationes.

Quonam modo dividendi sunt fructus beneficiorum, seu Commendarum inter heredes beneficiarii, seu Commendatarii defuncti, & successorem in beneficio, seu Commenda.

SUMMARIUM.

Fructus ejus anni, cujuscumque generis sint, in quo beneficiarius decessit, dividendi sunt inter heredes defuncti, & successorem pro rata, computato anno à mense Januario usque ad alium anni sequentis. n.1.

Si Beneficiarius transferatur de uno beneficio ad aliud, lucratur fructus à tempore gratiæ, ut est expressum in stabilim. tit. 15. cap. 36. n.2. & 3.

Fructus, qui dividendi sunt, per se patent: nam non solum sunt, qui percipiuntur ex decimis, & ex primitiis, verum etiam portio deducta ex mensa Magistrali, & Commendis. n.4.

Non computantur in fructibus obventiones, quæ Parocho competunt ratione sui laboris, quod dicitur piè de Altar. n.5.

In divisione fructuum etiam onera dividenda sunt, & pro rata computari debent. n.6. & 7.

Si Beneficiarius ante dies designatos ad adimplenda suffragia, vel onera, stipendium pro illis adimplendis percepisset, & ante prefatos dies decesserit, heredes illius tenentur restituere successori. nam. 8.

Exponitur, quid dicantur undecim marapetini, quos lucrantur Parochi pro unaquaque Missa Defunctorum in Provincia Legionensi; & ponitur cassus, in quo Parochianus decessisset in tempore hujus Beneficiarii, qui postea decessit, nondum dictis Missis an competat Beneficiario, qui erat tempore mortis, an successori? & deciditur ad Beneficiarium, qui erat tempore mortis illius defuncti, spectare. n.9.

Renuntians beneficium, non facit

fructus suos à tempore, quo admissa sit ab eo, qui potestatem habet eam admittendi. n.10.

QUÆSTIO XXII.

INter heredes Beneficiarii defuncti, & successorem in beneficio fructus illius anni, in quo Religiosus beneficiarius decessit, in distincte, & respective prorrata dividendi sunt, ut probat Cobarruv. in lib.1. variar. cap. 15. num. 12. & 13. Avendañ. respons. 5. n. 1. Sarmient. de reddit. Eccles. 4. p. cap. 6. n. 13. dicens ita servari in nostra Hispania; Molin. de primog. lib. 3. cap. 11. n. 4. & 5. & plures alii, quos allegat Garc. de benef. p.2. cap. 1. n.97. & ita praxis in his Ordinibus observat in divisione fructuum, tam beneficiorum, quam Commendarum; ut in specie post Molin. ubi sup. tenet Joann. Gutierrez. lib. 1. canon. qq. cap. 33. n. 12. & habetur in lib. stabilim. Ordin. S. Jacobi tit. 15. ep. 35 ibi: Porque de aqui adelante cessen, establecemos, y mandamos que los frutos de la Encomienda q̄ vacare se partan entre las dichas partes prorrata; hora sea pan, yerba, ò dinero, ò otra qualquier cosa, q̄ la tal Encomienda tuviere estando arrendada, ò no, y queremos, que lo mismo se guarde, y cumpla en los Beneficios, y Capellanias de nuestra Orden, y que en lo uno, y lo otro el año se entienda correr de Enero à Enero, para q̄, prorrata, como dicho es, se partan los dichos frutos, qualesquier que sean, y mandamos, que la costa, que el antecessor huviere hecho la saquen primeramente el, ò su Muger, ò hijos, y herederos.

2 Religiosus Beneficiarius ad aliud beneficium translatus à die factæ gratiæ, seu promissionis, suos facit fructus illius beneficii, ad quod ipse translatus est, & à quo alter Religiosus transfertur; & Religiosus translatus à die factæ provisionis, & gratiæ perdit fructus illius beneficii, à quo transfertur, & debentur illi, qui

qui postea fuerit de tali beneficio proviſus: & idem est de fructibus Commendarum inter Commendatores, ut expresse deciditur in d. lib. stabilim. tit. 15. cap. 36. ibi: *Ordenamos, y mandamos, que el Comendador, que por Nos, o por nuestros Sucesores, despuer de Nos fuere mejorado de alguna Encomienda, que de los frutos de ella desde el dia que le fuere hecha la merced, en adelante, y assimismo el que huviere la Encomienda, que huviere vacado, la goze desde el dia que le fuere hecha la merced a su Antecesor pro rata; y que la misma Orden se guarde en el partir de los frutos en los beneficios de los que assi fueren mejorados, no obstante qualquier costumbre contrario*: At vero si Religiosus beneficiarius ad beneficium aliud vacans transferatur, lucratur fructus illius a die vacationis, ut apud nos servatur, & est de jure, ut in n. sequenti, & supponitur in d. stabiliment. ac idem de Commendatariis dicendum est; perdit tamen fructus primi beneficii a die facte gratiae secundi, ut dictum est.

3 Nec durum videatur tibi, quod translatus ad aliud beneficium ex die provisionis, seu gratiae ante collationem, acceptationem, & possessionem amittat prioris beneficii, quod non dum vacavit, fructus: durius enim esset, quod fructus duorum beneficiorum, nempe illius a quo, & ejus ad quod translatus est, percipiat: quippe tempus acceptationis, seu adeptae possessionis secundi beneficii retro trahitur ad tempus provisionis, & gratiae. Nec his adversatur, quod tradidit Parlad. differ. 120. n. 12. per textum in cap. de multa de prebend. dicens, primum beneficium non vacare nisi post adeptam possessionem secundi. Nec etiam adversatur, quod docet Aceved. cons. 14. per totum, videlicet, Episcopum ad alium Episcopatum translatum, dum illius possessionem non consequitur, seu litteras provisionis non praesentat Capitulo, posse providere beneficia primi Episcopatus vacantia,

& fructus percipere: quia si eos non perciperet, non haberet unde se aleret; cum nequeat percipere fructus Episcopatus ad quem transfertur donec illius possessionem consequatur: quia ad Cameram Apostolicam spectant in Sede Vacante, ut tenet Garcia de benef. 2. p. cap. 1. n. 91. at vero fructus beneficiorum obvenientes tempore vacationis debent futuris successoribus reservari, ut in cap. cum vos de offic. ordin. & in cap. presenti eodem tit. in 6. cap. quia saepe de elect. eodem tit. Corras. de benef. 1. p. cap. 2. n. 9. Navarr. de spol. §. 10. n. 9. & §. 12. & consil. 25. n. 5. tit. de simonia, quos refert, & sequitur Nicol. Garc. ubi sup. n. 89. & ibi in addit. inquit: quod post collationem beneficii factam, ex quo proviſus habet jus ad dictos fructus, qui tempore vacationis obvenerunt, jam expendi per Ordinarium in utilitatem Ecclesiae, seu beneficii nequeunt, sed necessario sunt dandi proviſo. Unde non potest dici eum non habere, unde alatur.

4 Qui autem dicantur fructus Commendarum, & Cappellaniarum in his Ordinibus per se patet, nec ulla indiget investigatione. Difficultas consistit in beneficiis Parochialibus dictorum Ordinum, in quibus, nec modicum unum ratione decimarum, aut primiciarum frugum omnium Parochi percipiunt, nec domum, nec fundum, aut quid aliud, quod proprium sit Parochialis Ecclesiae, habeant. Quod si detur ulla Parochialis Ecclesia, quae horum aliquod habeat; fructus ex illo percepti, fructus beneficii dicentur; prout etiam portio detracta ex mensa Magistrali, & Commendis: quae vulgo nuncupantur *ayudas de costa*: hi igitur fructus dividendi sunt juxta tradita n. precedentib.

5 Alii vero profectus, qui Parocho obvenire solent ratione sui laboris, & operae personalis, ut ratione anniversariorum, funeralium, & non publicarum processionum, & si-

miliū ex horum Ordinum implemento, in fructibus beneficii non computantur, ut videre est *sup. q. 19. ex num. 3.* ubi ex opinione Escob. & aliorum, nec obventiones *vulgo el pie de Altar* in fructibus beneficii computantur.

6 In horum itaque tam onerum, quam stipendiorum divisione, ita statuendum est; stipendia provenientia ex oneribus tempore beneficiarii defuncti, seu translati decursis, & adimpletis, sua, vel suorum hæredum esse, dicendum est: quod si appareat onera non fuisse adimpleta cum suis emolumentis, transibunt ad successorem, nisi jam stipendia soluta fuissent: tunc enim hæredes defuncti onera adimplere tenentur.

7 Quod si Beneficiarius prævenit in onera adimpleta, & in percipiendo stipendia, si onera illa pro suo implemento dies designatos non habent, tam onera, quam stipendia prorata anni dividenda sunt juxta dicta stabilimenta; quod si appareat beneficiarium defunctum jam omnia adimplevisse, & stipendia percepisse, quod ille (facta prorata) non attingit ex stipendiis perceptis deducendum est, & successori reservandum, ne alias ventosum, & onerosum beneficium recipiat, quod majori ex parte forsam in illis oneribus, & stipendiis consistit; nec antecessori, ejusve hæredibus, ulla satisfactio facienda est, cū solverit, & adimpluerit ante diem, vel saltem labore suo ordinario satisfacto reliquum successori reservandum est.

8 Si autem onera illa pro suo adimplemento dies designatos habeant, si ante diem Beneficiarius adimpleat, sibi imputet: quia ante diem solvit, & adimplevit: quod si jam stipendia percepit, illa ante diem solventes iterum successori in beneficio solvere debent: nam licet obligatus in diem possit illum prævenire in solvendo, cum medium tempus sit

gratia debitoris *l. cum in diem 70. ff. de solut. l. cum tempus ff. de reg. jur. l. quod quis 49. ff. de action. & obligation. cum aliis congestis ab Anton. Gom. l. 22. Tauri n. 10. vers. 6.* tamen si tempore solutionis potest esse alter Dominus debiti, ut in casu nostro, non potest prævenire diem solutionis *l. cum Pater §. a filia ubi Bart. d. l. 2. Hieron. à Laurent. decis. 117. n. 4.* ubi plures refert: & *n. 3.* tenet solutionem non posse fieri moribundo Prælato in præjudicium successoris. Perez de Lara *de Annivers. & Cap. lib. 1. cap. 9. n. 50. & 51.* ubi quod relictum gratia anniversarii, & ad ejus executionem non est in potestate debitoris ante diem solvere, quod numeris sequentibus late probat.

9 Inter jura, & stipendia, quæ ex prædictis oneribus solent Parochis in his Ordinibus obvenire, maxime in Provincia Legionensis Ordinis S. Jacobi, unum est, quod in mortuariis ex Missis relictis in testamentis, ex uniuscujusque Missæ elemosina undecim marapetini solvuntur Parocho. Solet statim dubitari: an jus prædictum undecim marapetinorum competat Parocho à tempore mortis, & funere testatoris, & sic Parocho, qui tunc erat? an vero à tempore quo Missæ illæ à Sacerdotibus dicendæ commendantur, & sic Parocho, qui jam tempore commendationis Missarum officium obtinebat? Respondeo, seclusa consuetudine, stipendium istud primo Parocho deberi. Ratio est: quia (ut audiivi à quodam doctissimo, & sene Presbytero in colla Villæ de Montanches, & constat ex quadam Synodo Emeritæ celebrata) jus istud undecim marapetinorum introductum fuit, & debetur tanquam munus oblatum, idest *como ofrenda*, ratione mortuarii, & funis testatoris Missas illas relinquentis debita: quo circa illi Parocho, qui funus fecit, deberi sciendum est.

Præterea ob indigentiam, & paupertatem heredum testatoris jam defuncti solutio elemosynæ harum Missarum solet retardari; ac ideo Missæ commendari non possunt, vel quia Sacerdotes, qui eas dicere possint, defuncti, vel aliter accidere potest absque primi Parochi culpa, sine qua jus sibi semel acquisitum amittere nequit; maxime: quia, ut dictum est, non habuit respectum ad Missarum commendationem, sed ad mortuarium, & funus tanquam munus oblatum, vulgo *ofrenda*.

10. Sed quia Religiosi horum Ordinum Beneficarii sua beneficia relinquere solent ex licentia Magistri, & ad suum Conventum reverti, sciendum est, renuntiantem beneficium non facere fructus suos ex die admissæ renuntiationis per dominum Magistrum, sive per Priorem, si ad eum spectat talis beneficii provissio (nam renuntiationis admissio ad eum spectat, ad quem institutio, & destitutio beneficii pertinet. Barbof. *de jure Eccles. lib. 3. cap. 15. n. 7.*) Quod procedit etiam si beneficiarius non dum habeat noticiam admissæ renuntiationis, quando renunciatio est pura, & simplex, quæ tunc fieri intelligitur, quando beneficium purè, & simpliciter renuntiatur, absque aliqua reservatione in favore renuntiantis, ut docet Gonzal. *in regul. 8. cancell. gloss. 14. n. 3.* Gracian. *discept. forens. cap. 127. à n. 34. & 159. à n. 24.* Garc. *de benef. 2. p. cap. 1. n. 54. ibi: in addit. n. 141. & 154.* ubi dicit, quod admissa renuntiatione à superiore omne jus, & possessionem amittit resignans, & ex tunc nihil potest facere in beneficio renuntiato: in quo contrarium tenet Ugolin. *de offic. Episcop. n. 50. §. 18. n. 1.* dicens, quod etiam admissa renuntiatione interim dum Episcopus non providet de Vicario, licet poterit renuntians ratione possessionis administrare spiritualia.

An Religiosus ad duo sui Ordinis beneficia habilis sit.

SUMMARIUM.

In nostro Ordine nullus est habilis ad obtinenda duo beneficia curata, prout est statutum à jure communi. n. 1.

Beneficiarius cum cura non potest habere cum ipso beneficio pensionem, seu portionem monachalem. n. 2.

Defenditur tamen in nostro Ordine posse obtineri simul Cappellaniam sitam in terris nostri Ordinis, & respondetur dictis in n. anteced. n. 3.

Opinio adfruitur, qua suadetur beneficia simplicia personalem residentiam requirere, incompatibilia esse in uno. num. 4.

Nec beneficium simplex est compatibile cum beneficio Parochiali, quando alterum eorum est sufficiens ad congruam sustentationem. n. 5.

Contraria sententia nempe, plura beneficia simplicia posse simul obtineri, fundatur auctoritate, & consuetudine. num. 6.

QUESTIO XXIII.

Religiosum ad duo sui ordinis beneficia habilem non esse; nisi unum ab alio dependeat, vel adinvicem sint connexa, probat Clement. unic. *de supplend. neglig. Pralat. in fine* & ibi Immola n. 13. Franch. *in d. cap. cum singula*, docent Navarr. *comment. 4. de regul. n. 13.* Rebuf. *in prax. benef. tit. de dispensat. cum Regularib. facta n. 8. 9. & 10.* Azor. *tom. 1. inst. moral. lib. 12. cap. 22. q. 13.* Man. Rod. *qq. regul. tom. 1. q. 34. n. 9.* Sanch. qui eos refert *in decalog. lib. 7. cap. 29. n. 78.* Hieron. Rod. *in comped. qq. reg. resol. 15. n. 61.* & habentur expresse *in lib. stabiliment. tit. 16. cap. 5. ibi: Conformandonos con los establecimientos antiguos, y derecho Capenico, y leyes, y razones naturales.*

Mandamos, que ningun Freyle de nueſtra Orden pueda tener dos beneficios curados, ni alcanzar dispensacion, o facultad para tenerlos, ni usar de ella aunque de motu proprio, o con otras qualesquier clausulas se haya impetrado, y concedido.

Immo, neque cum uno beneficio potest Religiosus habere Cappellam, aut pensionem, seu portionem Monachalem: quia quodlibet beneficium est incompatible Religioso cum primo, etiam sine cura *ex dicta clement. unica de supplem. neglig. pralat. in fine Rebus. in praxi benef. tit. de dispens. cum Regularibus*, Navarr. Man. Rod. Azor. Sanch. & Hieron. Rod. *sup. n. precedent.* allegati, & dicunt non solere Pontificem dispensare, ut Regulares duo sui Ordinis beneficia in titulum obtineant, sed unum in titulum, & alterum in Commendam.

Unde videtur dicendum, Religiosum beneficiarium nostri Ordinis, vel alterius non posse obtinere cum beneficio curato aliud simplex beneficium, seu Cappellaniam: sed contrarium dicendum est, si de Cappellaniis in terris, seu locis dicti Ordinis fundatis intelligamus, quarum capaces esse Religiosos præfati Ordinis dicimus infra. Et ratio est: quia dictæ Cappellaniæ pendent ab eodem superiore, à quo etiam beneficia Parochialia dicti Ordinis pendent, nempe à Magno Magistro; & sic Religiosus potest beneficium Parochiale, & aliud simplex simul habere in titulum: quia in hoc casu non subest diversis Prælati, sed tantum suo Priori, & Domino Magistro, qui eandem, & superiorem potestatem habent. Nec jura *n. precedent.* allegata obstant: nam loquuntur, quando duo illa beneficia non dependent ab uno, & eodem Superiore, sed diversis subduntur Superioribus; nisi unus ex eis ab alio dependeat, aut invicem sint connexi. Et ratio est: quia si Religiosus in titulum duo beneficia in diversis Monasteriis haberet, esset sub obedientia di-

versorum Prælatorum contra *tenet. in cap. fin. de Relig. Domib.* Quod in proposito casu cessat: & ita tenent Navarr. Azor. Man. Rod. Sanch. & Hieron. Rod. *n. precedent.* allegati; ac ita sine controversia apud nos video observari.

Moneo tamen, quod si beneficium personale residentiam requirat, non potest cum Parochiali simul obtineri; nec etiam duo simplicia obtineri possunt, si personale, & incompatible requirant residentiam: ita decernitur in Concilio Tridentino *sess. 24. cap. 17. de reformat.* ibi: Dummodo utrumque personalem residentiam non requirat. Et ibi: Hæc, quæ non modo ad Cathedrales Ecclesias, sed etiam ad alia omnia beneficia, tam Secularia, quam Regularia quæcumque, &c. Docent Cærol. *in praxi Episcop. 1. p. verb. beneficium §. 7. & 2. p. verb. incompatibilis §. 2. de benef.* Garc. qui plures refert *11. p. cap. 5. ex n. 160.* & ibi, *in addit. n. 161.* ubi quod hoc intelligendum est, quando residentia est precisa, & simpliciter requisita ratione tituli, & sub ejus provisione: secus quando non precise, & simpliciter, sed causative requiritur residentia: veluti, quia non residendo privaretur fructibus, seu non lucraretur; tunc enim beneficium non est incompatible: ita post Abbatem, Immo, & alios *in cap. fin. de Cleric. non resident.* tenent Navarr. *consil. 4. n. 1. de Cleric. non resident.* Gonzal. *in Regul. 8. Chancell. gloss. 5. à n. 20.* Gracian. *discept. forens. cap. 133. ex n. 25.* Garcia ubi *sup.*

Nec beneficium simplex obtineri potest cum Parochiali, quando alterum eorum est sufficiens ad congruam sustentationem: ita habetur *in d. Tridentino decreto*, & tenent multi, quos refert Garcia *de benef. p. 11. cap. 5. n. 268. & n. 230.* Barbof. *in collect. in varia loca Concil. Trident. sess. 24. de reformat. cap. 17. n. 5.* ubi quod habens unum beneficium sufficiens, non po-

test retinere duo, & habens duo per se separatim insufficientia, sed simul juncta sufficientia, non potest retinere tertium.

6. Contrariam tamen sententiam, videlicet licere plura beneficia simplicia obtinere, etiam si eorum unum ad congruam sustentationem sufficiat, dum tamen non requirant residentiam, nec mala mente propter avaritiam, vel ambitionem consequantur, tenet Innoc. in cap. fin. de Cleric. non resident. num. 1. in cap. cum jam dudum n. 2. & 4. de Prebend. Gracian. de rescript. in 6. Lapsus allegat. 36. n. 1. Garcia ubi sup. n. 264 & 323. ad n. 332. ubi hanc sententiam probabilem vocat, eo quod approbata est legitima consuetudine: videatur Barbosa. in collect. in varia loca Concilii Tridentini in citato Decreto n. 6.

An Religiosi Beneficarii in suis Ecclesiis residere teneantur.

SUMMARIUM.

Omnes, qui curam animarum habent, tenentur ad residendum, sive Episcopi, sive Abbates, aut Parochi.

QUÆSTIO XXIV.

OMnes habentes beneficium cum animarum cura, sive foro interiori tantum, sive in exteriori tantum, sive in interiori, & exteriori simul, (ut est Episcopus, Abbas, & quicumque alius jurisdictionem simul cum Pastoralis cura annexam habens) ad residendum in suis Ecclesiis, & Monasteriis, vel locis sui beneficii adstricti sunt cap. ad hac, & cap. licet de elect. in 6. Concil. Trident. sess. 23. de reform. cap. 1. & tenent Possevin. in tract. de offic. curat. cap. 1. num. 1. Cayetan. Mirand. Navarr. Sop. Cobarruv. Gregor. de Valenz. Less. Mañuel. Rod. relati

à Victorell. in notis ad eundem Possevin. d. cap. 1. Carranz. Giga. Castro, Corduv. Grifald. Vargas, Salced. Acebed. Melchor Gallego, Ocon. Quintana Duén. Cened. Cevallos, Angles. Vivaldus, Conrad. Cecus, & Vega, quos refert, & sequitur Nicol. Garc. 1. tom. de benef. 3. p. cap. 2. num. 16. Barbosa. de offic. Parochor. cap. 8. quem vide ibi n. 3. pro eo, qui curam jurisdictionalem tantum habet.

An, & quomodo Religiosi Parochi teneantur residere in suis Ecclesiis.

SUMMARIUM.

Non solum tenentur residere materialiter, sed formaliter, hoc est gerendo suum munus per se, non autem prorsus per alios. n. 1.

Qui ita non residet, peccat lethaliter, & tenetur ad fructuum restitutionem. n. 2. 3. & 4.

Residentia personalis requiritur in serviendo muneri Pastoralis: quia beneficium datur propter officium. n. 5.

Residentiam personalem requiri, ut oppositam absentia sentit A. cum AA. magna nota. n. 6.

Dummodo Parochus resideat, & apponat Ministros habiles, non tenetur fructus restituere. Bene intellecto Concilio. n. 7.

Respondetur fundamento contrariae sententiae sententium Concilium poenam imponere contra Beneficiarios non ministrantes restitutionis fructuum. n. 8.

Rursus exponitur decisio conciliaris, dicendo, satisfacere sua obligationi Parochum, si per alios, Populo non reclamante, & eo residente, ministratur Parochianis, quod sui muneris est. num. 9. & 10.

Exemplo canonicorum probatur idem assertum. n. 11. & 12.

Etiam comprobatur exemplo concilianandi. n. 13.

Exprimuntur præcipua munera, quæ habet Parochus. n. 14.

Ei, qui obligationes prædictas adimplere nequit, non potest conferri beneficium. n. 15.

Exponitur sess. 23. cap. 1. Concil. in confirmationem asserti. n. 16.

Respondetur AA. quos allegat Joann. Sanchez in contrarium. n. 17.

Possunt cogi per se ipsos ministrare Parochi ex Synodo Toletana, sed illud intelligi debet, quando non habent substitutos sufficientes, & in aliis casibus. n. 18.

Respondetur argumentis superioris sententiæ, & sic ad primum. n. 19.

Ad secundum remissivè. n. 20.

Respondetur ad tertium: nam satisfacit Parochus residens, & invigilans super oves suas. n. 21.

AA. quos citat Joann. Sanch. non debent intelligi, ut per se ministrent Parochi, cum omnia adimpleant per alios satagentes profectum spiritualem ovium. n. 22.

Resolvitur quaestio asserendo formalem residentiam non stare in ministrando per se Parochos pabulum spirituale, ita ut peccet mortaliter, & teneatur fructus restituere. n. 23. & 24.

Parochus si vocatus à Parochiano, nolit ire, & ipse egre ferat Parochum excusari, & remitti ad substitutum, non excusabitur à culpa jam gravi, jam mortali; si vero consentiat, ad substitutum remittat, venialiter saltem peccat, si non habet justam causam. n. 25.

In sententia Francisci de la Fuent. nostri Ordinis, potest Parochus pro tertia hebdomada abesse, & curam alteri committere, & ipse Vice Curatus poterit ad unam, vel alteram causam, alterum eligere, & si sit consuetudo, etiam ad universitatem causarum. n. 26.

QUÆSTIO XXV.

R Espondeo valde probabile esse teneri residere in propria Parochia non solum materialiter, id est per habitationem, sed for-

maliter, id est personaliter exercendo suum munus, adhibito tamen etiam aliquo alio in auxilium, ut sit minus gravatus, ita tenet Sancius in *select. disp. 47. n. 2.* pro se citans Graf. Cordubam, Hostiens. & Silvest. & sequitur Dian. *resol. mor. tom. 3. tract. 4. resol. 156.* ubi transcripsit Sancium *ubi sup.* & ex nostris Franc. de la Fuente in *suo memorial. n. 43.* ubi quod residens in loco sui beneficii, sed non exercens officium, minime satisfacere; immò punibilem esse in utroque foro exteriori, videlicet, & interiori mortaliter peccare, tenerique ad fructuum restitutionem, asserit, Andreas Perez de Ibarra in *d. suo lib. de Doctrin. Christian. ad Parochos à fol. 50. usque ad 57.* ubi multum dolet de Religiosis Parochis horum Ordinum, qui in hac tempestate parum curant suo muneri satisfacere, pondus diei, & æstus vice Curatis Vulgò à los The-nientes commitentes, sibi tantum aliqua, & minora reservantes.

2 Prædictam sententiam probat Sancius *ubi sup.* imò quia Clericus Parochus non residens non facit fructus suos, ut constat, ex *Trident. Concil. sess. 23. cap. 1.* ubi inter cætera munia, quæ jure Divino ex vi residentiae, quam Parochus debet habere in sua Parochia est, pro ovibus sacrificium offerre: ergo si per se non offerat, sed per alium, peccat, & prorrata tenetur restituere, sicut Sacerdos, qui habet beneficiū ex vi cujus tenetur recitare Officiū Divinum, si omitat v.g. Matutinū, & non alias horas, prorrata non recitatarum tenetur restituere.

3 Secundò: quia residere formaliter, de quo loquitur Concil. est formaliter servire, & omnium curam gerere Verbi Divini prædicatione sacramentorum administratione, pauperum, aliarumque Miserabilium personarum curam gerere, & inter cætera munia Pastoralia incumbere: quæ omnia, nequaquam ab aliis præstari, & impleri possunt, qui gregi suo

fuo non invigilant, nec assunt; atque ita prorrata non residentia, & non vigilantia tenentur restituere,

4 Tertiò: quia beneficium præcipue datur propter officium *cap. cum secundum Apostolum de præbend. cap. fin. de rescript. in 6.* Unde inter Parochum, & Parochianos est quidam contractus onerosus, do, ut des, id est do tibi fructus, ut mihi exhibeas munia Pastoris: qui contractus respicit diligentiam personalem Parochi in exhibendis muneribus Pastoralibus: ergo prorrata eorum, quæ per se non exhibet, non satisfacit contractui, & sic peccat contra iustitiam, & tenetur restituere. Ita Sancius.

5 Nihilominus satis probabile est Parochum non teneri residere formaliter, sed sufficere quod resideat materialiter modo dicto, & infra referendo, ac ita tenet, & latissime probat nunquam satis laudatus Thom. Hurtad. *resol. mor. tom. 1. tract. 2. cap. 3. resol. 6.* ita dicens: Ego vero sic existimo dicendum: primum, quod residere formaliter, est beneficio personaliter inservire: quia beneficium datur propter officium, hoc est, propter inservitium, quod exequi debet beneficiarius, habetur *in cap. conquærente de Clerico non resident. Barbof. ibi in præm. tit. n. 8.* & de hac (inquit) formalis residentia agit totus titulus, & intelligitur Concil. Tridentinum. Verba enim residentiam importantia non materialem dumtaxat residentiam, & mansionem in loco denotant, sed exposcunt officii Pastoris personale servitium, ita Nald. *V. residere n. ultim. Silvest. num. 1.* Tabiena, & Angel. *ibi*, & est sic declaratum à Sacra Congregatione Cardinalium, ut referunt Garcia *tom. 1. de benef. 2. p. cap. 2. n. 179. declarat. 8.* Cerol. *in prax. Episcop. 1. p. V. Parochus §. 4.* Armen-dar. *in addit. ad copilat. Legum Navarra lib. 2. tit. 23. l. 2. de residentia Paroch. n. 150.* Barbof. iterum *de potest. Episcop. allegat. 51. n. 70.* Joann.

Sanch. *ubi sup. n. 3.* plures alios referens: quod etiam sancivit S. Pius V. in Bulla, quam refert Nald. *ubi sup.* & hoc est per se manifestum, cum ideo dicatur à Concilio de iure divino residentiam requiri, ut curam gerant Pastores ovium suarum, & illas pascant. Et de hac conclusione non potest esse dubium inter recte, & catholicè sentientes.

6 Dico secundo: hoc personale servitium, in quo consistit formalis residentia, non est situm in hoc, quod Parochus corporaliter, & materialiter, ut sic loquar, celebret, confessiones audiat, & ministret alia Sacramenta suis ovibus per se ipsum, ita quod, si aliter faciant Parochi, peccent mortaliter contra iustitiam, & teneantur restituere fructus prorrata; hæc conclusio est contra Joannem Sanch. *ubi sup.* & Dianam, qui cum in aliis rebus laxarent quosdam casus conscientie: in hoc tamen nimis scrupulosè sunt locuti: nostram tamen sententiam expressè tenent Garc. *ubi sup. num. 52.* & quidem si quis rectè consideret, & perpendat plures ex Doctoribus, quos adducit in sui favorem Joann. Sanch. inveniet loqui non de administratione corporali, & ut sic loquar materiali Sacramento-rum per se ipsos à Parochis faciendam, sed loquuntur de residentia, prout opponitur absentia à loco beneficii. Legatur Covarrub. *lib. 3. variar. cap. 13. n. 9. vers. cæterum Sacerdotibus*, hujus conclusionis habeo fundamenta non infima.

7 Primum: quia Concilium Tridentinum, etsi residere accipiat pro beneficio servire, tamen dum opponit poenam non faciendi fructus suos, ita ut in conscientia teneatur ante omnem declarationem restituere, solum eam poenam imponit prorrata temporis absentia. Verba autem legum poenaliū intelligi debent in rigorosa, & propria significatione; argui absentia à loco intelligitur localis: er-

ergo si ista non est, sed Parochus suæ Ecclesiæ assit, & si materialiter non ministrat sacramenta, si aliàs providet de Ministris competentibus, non facit populo injustitiam, atque ita non tenetur fructus restituere.

8 Nec valet responsio, quam adhibent contrarium sentientes: dicunt enim, quod non facere fructus suos Parochum non ministrantem, non est pœna: quia ad illa nulla requiritur iudicis sententia, aut criminis declaratio, sed est non lucratio ex defectu conditionis requisitæ ex vi conventionis, & pacti initi inter Populum, & Parochum: is enim accipit fructus, ut ministrat, quare si non ministrat, non habet jus ad faciendum fructus suos. Sed contra est: primo: concilium expresse dicit hanc esse pœnam ibi: Præter alias pœnas adversus non residentes sub Paulo III. impositas, & innovatas, & mortalis peccati reatum, quem incurrit cum prorata temporis absentis fructus suos non facere, nec tuta conscientia; alià etiam declaratione non secuta illos sibi detinere posse. Quibus verbis manifestum est, hanc esse pœnam contra non residentes, & absentes à suis Ecclesiis.

9 Secundò: quia ex vi conventionis, & pacti initi inter Parochum, & Populum solum exigitur administratio sacramentorum suo tempore, & populo exigente: quare se Parochus presente, & corporaliter personaliter residente, ut tempore opportuno provideat, ita ut in populo non deficiat, si per alios sacramenta illis ministrat, populo non reclamante, aut ægre ferente, absque dubio fructus suos facit, nec contra justitiam peccat: nam volenti, & consentienti non fit injuria, & semper populus censetur velle, & consentire, quando non reclamatur: nam qui tacet consentire videtur, & sic evidens est, quod quando concilium dicit, quod absens, vel non residens non facit fructus suos,

imponit pœnam non residenti, & personaliter absenti; non tamen ei, qui per se ipsum sacramenta non ministrat.

10 Secundum fundamentum est: quia etiam si quis per se ipsum sacramenta non ministrat; tamen debet esse in sua Parochia personaliter præsens, & ab illa non potest abesse: ergo, residentia personalis non est sacramentorum ministratio, & sacrificii oblatio per se ipsum facienda. Consequentia est evidens: quia unum ab alio separatur: & antecedens constat ex declarationibus Cardinalium, quas adducunt Garc. *ubi sup.* n. 5. & Barb. ibi: Primum est argumentum in Episcopis, qui causa infirmitatis constituunt in Parochialibus Ecclesiis Vicarios perpetuos data etiam facultate Rectori de non residendo, & aliàs Parochus debet residere in loco, ubi sita est Ecclesia Parochialis, etiam si ei esset datus coadjutor ratione infirmitatis.

11 Secundo probatur: quia valde probabile est, quod Canonicus residens personaliter in choro, etiam si non cantet horas, & Missas, quia tantum supplet per Vicarios: imò etiam si non recitet, dummodo assistet officiis, lucratur distributiones, nec tenetur restituere ita docent, Less. *lib. 2. de just. cap. 74. dub. 33.* Petrus Narr. *lib. 2. de restit. cap. 2. num. 117.* Bernard. Sandoval. *tract. de Divin. offic. cap. 16.* Laym. *lib. 4. tract. 2. Theolog. moral. cap. 7. num. 6.* Raphael de la Torre 2. 2. q. 83. *controv. 10. de hor. canon. disp. 7. n. 7. & disp. 8. n. 2.* ubi ægregiè id tractat secutus Arag. q. cit. art. 13. *dub. ultim.* cujus sententiam dicit esse tolerandam, ut morem geramus desideriosis hujus seculi, nondum minis emungimus, sanguinem eliciamus.

12 Idem docent Cened. in qq. *canon. q. 2.* Garc. *ubi sup.* n. 512. & seqq. Unde Abbas in *cap. cum olim n. 16. de re judicat.* dicit, quod distributiones quotidianæ ratione interesse

divinorum, non præcise ratione cantus, aut alterius obsequii debentur, dum tamen habeant Cappellanos, & Ministros, per quos cantet. *Dian. de hor. can. res. 6. Azor. tom. 1. lib. 10. ep. 21. q. 6.* quamvis enim Canonici ex vi institutionis Canonici, & jure antiquo canere tenerentur in choro: quia hoc beneficium propter cantus servitium, & officium dabatur: quod non per alios, sed per se ipsos expleri debere, docet Trident. *sess. 24. cap. 4.* & alia concilia, quæ refert Gracian. *ep. 513.* tamen consuetudo contrarium potuit tolerabiliter introducere: quare evidens est, quod residentia beneficii, quod datur propter officium, non requirit, nisi præsentiam personalem, quamvis officium exequatur per alium.

13 Idem etiam constat in officio concionandi ad populum: quamvis enim Parochus jure divino teneatur concionari ad populum (quod determinavit Trident. *sess. 5. cap. 2.* fieri saltem diebus Dominicis, & festis solemnibus) tamen gravissimi DD. ut Tolletus *in sum. lib. 5. ep. 5 n. 9.* Possevin. *de officio Parochi cap. 3. n. 3.* & Bonacin. *circa 3. decalog. præcept. disp. 5. q. unic. punct. 2. n. 29.* dicunt, quod Parochus prædicans per alios satisfacit juri divino, & si per se nunquam prædicet; tamen ait, non satisfacere præcepto Concil. Tridentini, quod non per se prædicent, nisi legitimo detineantur impedimento: ergo etiam si Parochus personaliter præsens sit in sua Parochia, & munia, atque officia Parochialia per Vicarium exercent, satisfaciet præcepto Divino residentie, si Vicarius, vel coadjutor diligens est, ita ut defectus non appareat in servitio, ipseque Parochus sit paratus supplere, & idè invigilet: qua vigilantia posita ex ejus residentia, quod Parochus per alios facit à se designatos, vel ab Episcopo, per se ipsum facere censetur, ut habetur in *Regul. potest quis 68. de reg. juris in 6.* etenim

Vicarius non ponit in numero cum proprietario, sicut quidquid facit Vicarius, censetur facere Episcopus: quia non faciunt distinctam jurisdictionem, aut Tribunal. Unde existimo contra Bocacin, quod Parochus, qui per Vicarium administrat sacramenta, si tamen sit personaliter residens, satisfacit etiam præcepto humano Concilii Tridentini, si quod est diversum à divino, quod ego existimo non esse.

14 Dico tertio: residentia, quæ jure divino, & naturali præcipitur curam animarum habentibus, est personalis, qua gregi suo in vigilant, ovium que, & miserabilium personarum paternam curam gerant, oves suas cognoscant, ut istæ ipsum cognoscere valeant, & recurrere tanquam ad Medicum, & Pastorem animarum suarum: curetque Parochus, ne aliquid illis deficiat, vel in administratione Sacramentorum, vel in pastu verbi Dei, vel in aliis officiis divinis, quæ tenetur præstare in sua Ecclesia, quare Parochus ex vi residentie tenetur, se facilem, & obvium præstare suis ovibus, ut ipsum adire valeant, & munia Pastoris per se ipsum illis præbeat, consolationem, & Medicinam salutarem impartiat: tenetur etiam publicos peccatores corrigere, & coarguere, scandala abscindere, & his similia facere, ea prudentia, & discretione, qua decet, & ob id in hujusmodi beneficiis, curam animarum habentibus, requiritur diligentia, industria, & discretio personæ.

15 Quare Concilium Trident. *sess. 7. cap. 3.* dicit, quod illi, qui per se ipsum non valent curam animarum exercere, collatio beneficii curati nequit fieri, & si fuerit facta, irritanda: quia videlicet inhabilis est ad invigilandum gregi, & ovibus, & facilem se præbere ad suum obeundum officium, & beneficio inserviendum; quod si per se ipsum non stet, quominus inservire possit, sed quia oves ad ipsum non accedunt, vel ad con-

fitendum peccata sua, vel ad alia munia præstanda, contentæ cum administratione Vicarii Parochi, sufficientissime satisfaciunt personaliter residentes, & præparati ad inservendum per se ipsos: quia per eos non stat, hoc est: quia oves non exposcunt: & sic videntur cedere juri suo, & sic non peccabit contra justitiam, & fructus faciet suos.

16 Hujus conclusionis ratio satis efficax summitur ex Concil. Trid. *sess. 23. cap. 1.* ubi finem, & motivum residentie Pastoris constituit, ut gregi suo invigilet, assistat, & Mercenariorum more non deserat: sic enim nequaquam munia Pastoralia ab eo præstari, & impleri possint; & sic eum admonet S. Synodus, & hortatur, ut divinorum præceptorum memor factusque forma gregis in judicio, & veritate pascat, & regat: ergo semper quod Parochus per se ipsum personaliter sue Parochiæ assistit, invigilat, & non deservit Mercenariorum more: potest munia sua exercere, si ab ovibus exposcatur, quod si non exposcatur in veritate, & judicio pascit, & regit, si per alios rectè præstantur, ipso Parocho vidente, & non advertente notabiles defectus, atque ita etiam, si per se ipsum ministerialiter non det Sacramenta, fini legis satisfacit, & sic illi non illaqueatur, ut optime advertit juris Consultus Guillen. *comiel. conf. 14. n. 12.* quem sequitur Dian. *tom. 5. tract. 14. resol. 96.* & Doctissimus Fr. Joannes à Virgine in consultatione circa revocationem vive vocis oraculi *num. 3. in fine*, quod constitutio non illaqueat transgressores, si finis non violatur, propter quem facta est: finis autem hujus præcepti Divini de residentia nullus est alius, nisi ut Pastor invigilet super gregem suum, & ne ipsum deservat, tanquam Mercenarius, cui non est cura de ovibus, & sic ex ejus omissione, & fuga ovibus damnum notabile sequitur: quia illis

non præstantur munia pastoralia; atque finis iste non violatur, quando Parochus sic invigilat, quod facilem, & obvium se præbet ad munia præstanda, & re ipsa benè, & absque defectu præstat per alium: ergo si per ipsum non præstatur personaliter, tali præcepto non illaqueatur, sed illi satisfacit.

17 Plures ex AA. quos adducit Joannes Sanch. dicentes, quod residere, est officium suum personaliter exercere, sentiunt, quod nos diximus: solum enim dicunt Episcopum, & Parochum non satisfacere præcepto de residentia, si in recreationibus, & aliis exercitiis prophanis occupantur, ferè nihil sui muneris exercentes; & cœtera omnia suo Vicario relinquunt: si enim se faciles, & per-vios non se exhibent suis ovibus, eas fugiunt tanquam Mercenarii. Legantur Corduba in *questionar. quest. 19. Less. Cecch. de muner. Episcop. cap. 5. n. 1. & 2.*

18 Verum est, posse Episcopos cogere Parochos, etiam si habeant subditos, quod per se ipsos Sacramenta exhibeant: sic statutum est in Synodo Toletana, sub Serenissimo Infante Ferdinando Administratore anno 1622. Quod statutum ego intelligo, quando non ita bene per substitutum fit Sacramentorum administratio: quia ipse solus non potest omnibus satisfacere; quod si Parochus substitutum non habeat determinatum, ordinariè debet per se ipsum sacramenta administrare, nec id committere potest cuilibet indeterminate, nisi de ejus scientia, et prudentia sit certus, alias non invigilat gregi suo.

19 Ex dictis facilis est solutio argumentorum superioris sententiæ. Ad primum; quod Parochus per se, vel per alium tenetur offerre sacrificium pro ovibus, et si per alios offerret, satisfacit officio suo: quod secus est de officio divino, cujus recitatio est propria personæ recitantis, & obligatio

tio sacrificii pro alio à quocumque Sacerdote fieri potest.

20 Ad secundum jam diximus conclus. 3. quid sit formalis residentia, ad quam ex divino præcepto teneantur Parochi, et Pastores animarum.

21 Ad tertium respondetur: quod beneficium datur propter officium Pastoris, quod, jam diximus, quale sit, videlicet, vigilantia, & cura, et facilem, & obvium se præbere ad exhibenda munia Pastoralia, si ab ovibus exigantur: hoc enim modo Parochus personaliter præsens multum prodest, nec est ejus præsentia inutilis, sed permaxime utilis, & necessaria: est enim conditio, quam debet adimplere, & fructus faciet suos.

22 Quare AA. quos adducit Sanch. n. 6. asserentes, Parochos teneri ad procurandam utilitatem, & commodum, & profectum spiritualem sui gregis, & Sacram Eucharistiam distribuendam. Hi enim DD. loquuntur, quod Parochus hoc debeat præstare per se, vel per alium, alias esset intolerabile onus, quare ex vi muneris tenetur ministros idoneos exhibere, & procurare, ita Bazq. deponit q. 93. art. 3. dub. 6. in fine, Petrus de Sot. tract. de offic. Pastoris in fine advertendum etiam contra eundem Sanch. num. 7. quod licet consuetudo contra jus divinum, & naturale potius dicenda sit corruptela, tamen quod Parochi per se ipsos personaliter ministrent Sacramenta, non est de jure divino, aut naturali, sed solum, quod resideant eo modo, quod explicatum est conclus. 3. quod si isti resideant, potest prævalere consuetudo, quod ipsi non exequantur Sacramentorum administrationem, quod declaravi; alias nec consuetudine, nec privilegio posset induci, & concedi, ut beneficio per Vicarium, vel Cappellanum posset Parochus servire, ut post Navar. & Sayr. tenet Barbosa. de Paroch. cap. 8. n. 39. hætenus Doctus Thom. Hurtad. cui assentit Pelliz. in

man. Reg. tom. 2. tract. 8. cap. 4. n. 123.

23 Ex quibus hanc questionem sic resolvendam existimo; hoc formale, & personale servitium, quod in Parocho requiritur ut sup. n. 8. & 12. non est situm in hoc, quod Parochus corporaliter celebret, confessiones audiat, & ministret alia Sacramenta suis ovibus per se ipsum, ita quod si aliter faciat, peccat mortaliter contra justitiam, & teneatur restituere fructus prorata, ut ait Hurtad. sup. n. 13. sed situm est in eo, quod ipse Author dicit.

24 Unde ex parte Parochi servitium illud personale, si à Parochianis petatur, est necessarium, quatenus per se ipsum Commode præstari possit, ac ita intelligendi sunt AA. citato n. 12. relati. Ex parte vero Parochianorum præfatum servitium, & ministerium est voluntarium inter Parochum, & vice curatum; ita, ut Parochiani volentes, possint ad Parochum, vel non ad Parochum, sed ad vicecuratum pro administratione Sacramentorum adire: itaque Parochus sui muneris obligationi satisfacit, si in sua Parochia resideat curetque omni conatu, & invigilet suis ovibus, ne aliquid deficiat, sive in administratione Sacramentorum, sive in pastu verbi Dei, vel in aliis divinis officiis, sitque per se ad id exercendum paratus, quatenus commode potest si vocetur ab ovibus, si vero ipse Parochus raro, aut etiam nunquam vocetur, sed vice-curatus, sufficientissimè satisfacit Parochus sui muneris obligationi. Ratio est: quia in hoc oves nullum patiuntur detrimentum, & oves ipse vocando, seu eligendo vice curatum (Parocho in Parochia residente modo prædicto, ut supponimus) juri suo cedere censentur, & sic nec peccabit Parochus contra justitiam, nec ad ullam fructuum restitutionem tenebitur, ut tradit Thom. Hurtad. ubi sup. num. 13. & 14. vers. ergo si ita non est, & n. 16.

¶ 22. *vers. quod si per se, & n. 23. vers. ergo semper quod Parochus*, necad hoc discedit Sanch. *d. disp. 47. immo consentit n. 5. dicens, vel ad minus se præsentem in Ecclesia debet constituere Parochus*, ut Parochiani, si vellint, ipsum eligant ad Sacramentorum administrationem, præsertim confessiones, idē Hurtad. *sup. ubi quod hoc modo Parochus personaliter præsens, exhibeatur videlicet, ut facilem, & obvium, ac paratum se præbeat ad exercenda munia pastoralia, si ab illo per oves suas exigantur; ac vigilet, & curet, ne horum aliquid illis deficiat: hoc, inquam, modo non est ejus præsentia inutilis, sed permaximè utilis, & necessaria, ut per se patet: quod magis procedit ubi ita se consuetudo habet: nam licet consuetudo, contra jus divinum, & naturale potius dicenda sit corruptela; tamen quod Parochi per se ipsos personaliter ministrent Sacramenta, non est de jure divino, aut naturali, sed solum, quod resideant eo modo, quo explicatum est, quod si ita resideant, potest prævalere consuetudo, quod ipsi non per se, sed per suos vice-curatos administrationem Sacramentorum exequantur, eo modo, quo declaratum est. Ita tenet Hurtad. ubi *sup.* allatus.*

25 Ad illud autem quod diximus teneri Parochum se Administratorem Sacramentorum præbere, si vocetur ab ovibus nominatim; advertendum est, cum Post. & Barbof. *ubi sup.* non excusari Parochum saltem à gravi, vel veniali, si dum nominatim vocatur, & spectatur, nolit ire; quod ego intelligo, nisi Parochianus renuat, & contradicat vice-curatum vocare: tunc enim si Parochus nolit ire, nec à mortali excusabitur: si autem vocato Parocho, Parochianus, qui eum vocavit, nec renuat, nec contradicat, nec ferat ægrè iterum denuo vocare vice-Curatum, tunc enim venialiter peccabit Parochus, cum Parochiano volente fiat nulla injuria. Et

hucusque dicta præcipuè in beneficiis Ordinum Militarium locum habent, quibus verba dicti Concilii Tridentini non videntur convenire, quia, ut in plurimum nullos fructus Ecclesiastici beneficii habent, sed tantum stipendium laboris personalis Parochorum ut *sup. q. 18. à num. 1.* non est ergo cur Parochi obligentur ad rigidam residentiam, cum commoda non recipiant Parochorum, ut *infra. dicemus.*

26 Subdit etiam Doctor Franc. de la Fuente in suo Memoriali *n. 46.* quod ad breve tempus, nempe per spatium trium Hebdomadarum, potest Parochus ex justa causa abesse à beneficio, etiam non consulto Prælato, & autoritate sua curam alteri delegare: qui quidem vice curatus ad universitatem causarum potest unam, vel alteram causam subdelegare, imo, & totam curam si ita se habet consuetudo à Prælati diu tolerata.

An Religiosus beneficiarius, simul cum beneficio possit obtinere officium Prioratus in Conventu, aut officium Provisoratus, aut Vicariatus Vicarii Generalis in Ordine, quod est querere, an ista officia excusent à residentia in Parochiali.

SUMMARIUM.

Officia, quæ in hac quæst. referuntur, videntur esse compatibilia cum Beneficio Curato, ut videtur inferri ex cap. 29. reformat. n. 1.

Adducitur in probationem quædam decisio Rote in una Seguntinæ dignitatis Thesauraria, quam tradit Garc. num. 2.

Prædicta in num. antecedenti vera sunt quoad compatibilitatem, hoc est, quod non vacat unum per affectionem alterius: at verò non licere retinere docent plures. n. 3.

QUÆSTIO XXVI.

Respondeo primo : ante dicta officia non esse incompatibilia cum beneficio curato , & si in foro conscientiae providendum sit , ne Ecclesia , aut Parochiani damnum , aut scandalum patiantur , sed ut illis per sufficientes substitutos ad idem tempus consulatur , ut docet Reginald. *in praxi fori pœnit. lib. 30. tract. 13. cap. 20. n. 295.* & habetur expresse *in lib. reformat. Ordinis S. Jacobi cap. 79.* ubi de Novitiorum Magistro ita dicitur : *El qual sea persona de buena vida , y doctrina , y celoso de la Religion , y si en los Conventos persona tal no se ballare , puedan los Piores llevar Freyle Beneficiado , que lo pueda hacer , proveyendo en su lugar , como su Iglesia quede bien servida , de manera , que por poner remedio en lo uno , no quede desproveido lo otro.*

2 Et ita in terminis fuit in Rota Romana decisum pro quodam S. Marci Legionens. Priore Ordin. S. Jacobi , in una Seguntinæ thesaurariæ 29. Aprilis 1596. coram Domino Orano , quam decisionem refert Nicol. Garc. *de benef. p. 11. cap. 5. n. 181.* addens , quod ad inducendam incompatibilitatem debent esse beneficia perpetua saltem aptitudine , ut sunt beneficia manualia , seu ad nutum amabilia ; quæ etiam , cum dantur in titulum , & possint esse perpetua , inducunt incompatibilitatem , ut perpetua : at vero officia , seu dignitates , quæ conferantur , & dantur ad certum tempus : non inducunt incompatibilitatem , ut in dicta decisione.

3 Secundo respondeo : quod licet prædicta officia incompatibilitatem cum beneficio Parochiali non inducant , ita ut simul haberi possint absque eo , quod primum vacet per afsecutionem secundi ; at simul licite retineri non posse docet Emmanuel Sa. *V. residentia 1.* dicens , quod secun-

dum Congregationem Concilii , servitium Episcopi , aut Cathedralis non excusat Parochum à residentia. Gonzal. *gloss. 6. à n. 255.* Nicol. Garc. *de benef. p. 2. cap. 2. à n. 40.* Aloyf. Ricc. *in praxi rerum fori Eccles. decis. 502.* Possevin. *de officio Parochi cap. 1. n. 12.* Bonacin. *variæ. tract. disp. 5. punct. 5. n. 14.* Alced. *in præf. Episcop. p. 1. cap. 5. n. 128.* Sanctarel. *variæ. resol. q. 3. n. 49.* Sella *in select. cap. 3. num. 12.* Barbof. *de potest. Episcop. allegat. 53. n. 85.* & *in collect. in varia loca Concil. Trident. sess. 23. de reform. cap. 1. n. 54.* & *de offic. & potest. Paroch. cap. 8. n. 23.* ubi plures alii videri possunt , & sunt ad id plures Cardinalium declarationes , quas referunt Nicol. Garc. Gonz. & alii ubi sup. & in terminis Doct. Pérez de Ibarra nostri Ordinis *in suo memorial. de doctrin. Christiana ad Parochos fol. 3. in margine* , ibi : *Ni puedan ser Provisores , ni Inquisidores con retención , ni Visitadores , &c.* Nec refert , quod potest quis cum beneficio Parochiali alterum in Commendam , & sic Prioratum triennalem obtinere : quia etiam Prioratus exigit residentiam personalem , quare abesse ab uno vel ab alio non posse , cum tamen utrumque residentiam petant.

An causa faciendi informationes Religiosorum Militum sit sufficiens , ut Religiosi Parochi excusentur à residentia in suis Ecclesiis

SUMMARIUM.

Facere informationes Militum Ordinum , cum sint multi numero in Conventibus , & Collegiis , qui ea negotia expedire possint , non excusat Parochos ad residentiam , maxime cum illa negotia satagunt , ut communiter sit. n. 1.

Nec excusat Parochum , quod superior videat eum occupatum in talibus negotiis , & taceat : quia non sufficit taciturnitas , sed necesse est , quod in-

terveniat iusta causa cum ipso tacito consensu. n. 2.

Adducitur doctrina Andree Perez de Ibarra Ordinis nostri, qui probat assumptum in sua doctrina Christiana ad Parochos. n. 3.

Respondetur argumento quod forsam fieri possit; nempe beneficia nostra esse ad nutum Magistri amabilia: unde si potest Magister amovere in perpetuum, multo magis ad tempus: nam nemo negat cum causa posse amoveri in perpetuum, ita ut non maneat amplius Parochus, sed non potest illos amovere sine causa ad tempus, remanentibus Parochis. n. 4.

QUÆSTIO XXVII.

Respondeo: non esse sufficientem causam, cum in Conventibus dictorum Ordinum plures sint Religiosi, qui dictas informationes facere possint; & hoc præcipue si Religiosi Parochi ad illas faciendum se offerant, ut communiter fieri solet, videatur Doctissimus Petrus de Valencia ad S. Thom. tom. 3. disp. 10. q. 3. punct. 5. fol. 179. ubi dicit, quod debita obedientia excusaret, quando propter aliquod negotium Pontifex ad se vocaret Episcopum, vel Episcopus Parochum: non quando Parochus se offert ad negotium peragendum: nam impedimenta affectata non excusant, Clement. 2. §. illis de poenitent. Petrus Surd. conf. 371. n. 96. & 97. Petrus Moneta de distribut. quotidian. p. 2. q. 5. n. 24. Aceved. conf. 25. n. 14.

Nec te excusat Parochum, si dicas, quod te videt Superior, nempe Magister, & tacet: hoc enim sufficit, ut ambo in foveam cadatis; non tamen, ut à residentia, ad quam teneris te liberet: nam si Superior nequit concedere tibi licentiam expressam, aut sine iusta causa absis à beneficio illius tacita licentia, quo pacto te liberabit? Quippe Congreg. Cardinal. secundum Nicol. Garc. de benef. 2. p. cap. 2. n. 42. ita declaravit dicens,

item cum eodem capitulo statuatur, cum quodcumque curatus abesse contingat, causa prius cognita probari debeat. Queritur an curati, qui in servitio Episcopi, in Dioecesi, vel extra commorantur, & propterea à suis Ecclesiis absunt, poenas non residentie incurrant, cum ex eo quod Episcopus hoc scit, & tacet huiusmodi causam approbare videatur. Congregatio Concilii respondit non licere Episcopo suorum, vel etiam Cathedralis Ecclesiae negotiorum causa permittere, ut curati extra ipsorum curam maneant, etiam constituto Vicario idoneo.

3 Sed ne cuiquam molestus sim, nec videar novitatum repertor, libet hic referre, quid in hoc senserit D. Andr. Perez de Ibarra in q. ant. citat. in suo tract. de Doctrina Christ. ad Parochos fol. 3. prope finem, ibi: *Y es muy de llorar, y reprehender darse à creer, que puedan desamparar sus Iglesias, sò color de ir ha hacer informaciones, ò pruebas de habitos, y ausentarse por raxon de otros entretenimientos suyos, ò agenos indistintamente; como hemos visto de muchos, q se les pasan seis, y ocho, y mas meses sin bolver à sus casas, cosa muy digna de remedio, y enmienda; en que se debe advertir, que para que el Cura salga legitimamente de su Iglesia ha de ser llamado por el Superior juzgando, hic, & nunc causa cognita, ser tal persona necesaria para la buena expedicion de aque negocio, y entonces se verifcaràn las causas, que escusan de residir, que entre otras advirtiò el Santo Concilio Tridentino sess. 23. cap. 1. de reformat. ibi: Debita obedientia, ac evidens Ecclesiae utilitas, vel Reipublicae, y en tal caso saldrà seguro el Cura, y podrà llevar los frutos de su Beneficio: pero que diremos de los que por los medios, que ellos se saben, pretenden las informaciones sin que el Señor Presidente, ni el Consejo se acuerde de ellos, ni los conozcan: estos no son llamados por el Superior, nec hic adest debita obedientia, nec Ecclesiae, aut*

Reipublicæ utilitas, ante ellos se com-
bidan, y pretenden, y afectan el no re-
sistir, y servir sus Iglesias, y tales au-
sencias son injustas, y pecan mortalmen-
te, y no hacen los frutos suyos, mayori-
mente que de ordinario los tales son me-
nos suficientes para los ministerios, que
pretenden, que otros, y en qualesquiera
caso ha de haver licencia del Superior des-
pachada con conocimiento de causa, llama-
miento, ó decreto equisaliente: y tratan-
do yo de el remedio de estas ausencias con
el Señor Presidente, y Don Juan Idia-
quez en el año de 1613. día de Nuestro
Patron Santiago, dixen: los Curas dicen,
que V. S. los ocupa en informaciones, y
se lo manda, y yo creo, que ellos lo pre-
tenden: á que respondí bien desairada-
mente saliendo de su ordinaria composu-
ra, y dando con entrambas manos, pues
esso maldita la duda tiene, y baviere te-
nido este inconveniente remedio eficaz, si
Dios no nos baviere quitado de enmedio
á su Señoría.

4 Dices: beneficia horum Or-
dinum regularia esse, & ad nutum Ma-
gistri amabilia. Si igitur Magister po-
test ad nutum amovere Religiosum in
perpetuum, potius id poterit in tem-
pus, nempe, ut in aliquo ministerio
Ordinis, Religiosus Beneficiarius de-
tineatur occupatus, cum minora cen-
seantur illis permessa, quibus sunt
concessa maiora *cap. cum illorum de
sentent. excomm.* Respondeo: esto, quod
dicta beneficia sint ad nutum Superio-
ris amabilia posse Superiorem amo-
vere Religiosum à beneficio, ita ut
desinat esse Parochus in illo, ac conse-
quenter à residentia liber; at non po-
test amovere Religiosum beneficia-
rium à suo beneficio, ita ut manens
illius beneficii Parochus, maneat à re-
sidentia liber.

*An studiorum causa possint Religiosi
Parochi à suis Ecclesiis abesse.*

SUMMARIUM.

Quamvis antiquitus poterant Páro-

chi causa studiorum abesse per septennium
cum licentia Episcopi, post Concil. sess.
24. de reformat. cap. 1. non possunt. n. 1.
Ad quinquennium posse concedi à
Superioribus licentiam in nostris Ordini-
bus, ut Parochi absint à suis beneficiis
causa studiorum, dummodo provideatur
de Vicario idoneo. n. 2.

QUESTIO XXXIII.

1 **Q**Uamvis olim potuerit Pa-
rochus studiorum cau-
sa abesse per septennium
ex consensu, & licentia Episcopi, ut
deciditur in *cap. cum ex eo de elect. lib.
6. hodie tamen id non permittitur post
Concilium Trident. sess. 24. cap. 1. de
reformat. ita referunt decisum Aloyf.
Ricci. in prax. for. Eccles. resol. 393. in
fin. & resol. 310. n. 1. Additionator.
ad Quarant. in summ. Bullarii v.
residentia. Gonzal. in Reg. 8. Chan-
cell. gloss. 9. n. 251. Nicol. Garc. de benef.
p. 3. cap. 2. num. 80. & 81. in addit.
Sanctarel. q. 3. n. 25. Alced. de pres-
tantia Episcop. dignitate p. 2. cap. 9.
n. 37. Barbof. de offic. & potest. Epis-
copi. allegat. 33. n. 77. & de offic. Pa-
rochi. cap. 8. n. 27. & in collect. D.D. in
varia loca Concil. Trident. sess. 23. cap.
1. n. 57.*

2 Nihilominus tamen in bene-
ficiis, quæ concursu non conferuntur
(prout sunt beneficia horum Ordi-
num, & cœtera regularia) potest Su-
perior licentiam concedere Parocho,
ut studiorum causa in aliqua universi-
tate publica resideat, providendo de
Ministro idoneo. Ratio est: quia in
his non currit ratio adducta à S. Con-
greg. Cardinal. de qua n. preced. cum
non semper dentur huiusmodi bene-
ficia magis idoneis in scientia, & doc-
trina: quare, ut idonei fiant, conce-
di potest licentia, ut non resideant
studiorum causa ad quinquennium jux-
ta *ep. ultim. de magistr. sic tenet Thom.
Hurtad. resol. moral. tom. 2. tract. ult.
num. 741. & de Parochis secularibus*

Mend.

Mend. de jure Academ. lib. 2. q. 23. & lib. 3. q. 21. & faciunt dicenda infra n. 217. nec ad hoc licentia Superioris exigitur, ut in cap. fin. de Magistr. & per plures, quos refert, & sequitur Garc. de benef. p. 3. cap. 2. n. 54. sed hodie licentiam Ordinarii necessariam esse tenet Ugolin. de offic. Episcop. cp. 43. §. 2. Garc. de benef. in addit. 3. p. cap. 2. n. 76.

An Religiosus Parochus propter Officium Inquisitoris liberetur à residentia in sua Parochiali Ecclesia.

SUMMARIUM.

Officium Inquisitoris non excusat à residentia Parochos, nisi sit Parochia in eadem Civitate, ubi situm est Tribunal: quia tunc electus in Inquisitorem, potest curatum retinere, si residere valeat.

QUÆSTIO XXIX.

Respondeo non liberari: ac ita resolvunt Gonzal. ubi sup. gloss. 6. n. 265. & gloss. 43. n. 164. Aloyf. Ricc. d. resol. 393. n. 3. Cevall. comm. contra comm. q. 585. n. 12. Sanctarel. variar. resol. q. 11. n. 4. Barbof. d. alleg. 53. n. 156. & de offic. Paroch. d. cap. 8. n. 26. & in collect. DD. d. cap. 1. n. 36. contra Cened. & Spin. in suo specul. testament. gloss. 3. n. 78. quorum opinionem posse sustineri censeo, quando Inquisitor, & Sanctæ Inquisitionis Tribunal est in eodem loco, ubi est Parochialis: nam poterit utrique deservire, & fructus percipere, sicut, & Canonicus, cujus Canonicatus est in eodem loco, ubi est Parochialis: nam potest utrique deservire, & quotidianas distributiones percipere. Garc. de benef. p. 3. cap. 2. n. 179. in 7. declarat. Armendar. in addit. ad recopil. leg. Navarra lib. 2. tit. 23. leg. 2. jussu Episcopi possint se absentare n. 135. Barbof. de offic. & potest. Paroch. cap. 8. n. 12. &

Tom. II.

13. & in collect. in varia loca Concil. Trident. sess. 24. cap. 1. n. 42. ubi quod residens in Parochiali, quæ non longe abest à Collegiata, in qua Canoniatum obtinet, diebus ferialibus ad Ecclesiam Collegiatam accedere, & in ea Divinis deservire potest; dummodo omnibus diebus, & horis suis, & congruis Parochiali inserviat, & nihil prorsus relinquat ex debito servitio ipsius Parochialis: referunt decissum Garc. Armendar. & Barbof. ubi sup. & in d. deciss. 24. cap. 16. n. 7. de canonicis cap. 42. n. 38. ubi quod potest esse Vicarius, qui in eadem civitate, & Ecclesia curam gerit animarum: ac ita fuisse decissum refert: ubi etiam quod contrariæ declarationes de Parocho rurali intelligendæ sunt.

An Priores aliàs Parochi teneantur residere in suis Conventibus, an vero in suis Prioratibus.

SUMMARIUM.

Priores aliàs Parochi, qui curam animarum habent cum jurisdictione Prælatorum inferiorum tenentur residere in suis Prioratibus, seu Parochiis. n. 1.

In nostro Conventu S. Marci Legionensis regulariter eliguntur Parochi in Priores, qui resident in Conventu, & longè à suo territorio separato. n. 2.

Ad residentiam prædicti Priores tenentur jam in Conventu, jam in sua Parochia, jam in Provincia, quæ est suum territorium. n. 3.

Quod urgebat magis in his residentiis esse videbatur in territorio proprio, verum cum provissum sit à Capitulo generali per Vicarium generalem, urgentior residentia est, & magis necessaria in Conventu, quam in propria Parochia. num. 4.

Pœna impossita Episcopis non residentibus per Concil. sess. 6. cap. 1. & sess. 23. cap. 1. licet comprehendant illos, qui territorium separatum habent cum jurisdictione quasi Episcopali, non com-

hendit Priores Uclensem, & Legionensem.
num. 5.

QUÆSTIO XXX.

I Prælatos Regulares teneri residere in suis Conventibus, probavimus *sup.* id quod etiam dicendum est de Prælati inferioribus, qui nullius sunt Dioecesis, sed habent proprium territorium, ubi curam animarum cum Episcopali jurisdictione exercent: hi enim sunt Episcoporum loco, & tenentur ad residentiam in suis Ecclesiis, ut probant jura *sup.* relata.

2 Sed in Conventu S. Marci Legion. dicti Ordinis regulariter eligitur in Priorem Religiosus dici Conventus, alias Beneficiarius, & in suo beneficio residens, qui Prior dicti Conventus creatus amplissimam jurisdictionem Ecclesiasticam habet, maxime Extrematuræ, ea in parte, quæ dicitur Provincia *de Leon*, ubi talis Prior est Prælati, nullius territorium separatim octo ginta Oppidorum, & amplius habens, inter quos sunt Civitates aliquæ, & multæ multorum in collarum Villæ cum omnimoda jurisdictione quasi Episcopali: quæ quidem Provincia à Civitate Legionensi, in qua situs est S. Marci Conventus, ubi prædictus Prior residet, distat fere per nonaginta Leucas.

3 Itaque Prior prædictus tribus in locis ad residentiam teneri videtur in suo beneficio curato, in suo Conventu in quo Curam suorum Regularium exercet, & denique in prædicta Provincia, in qua est quasi Episcopus, & ideo in ea ad residentiam tenetur.

4 De residentia igitur quatenus est Prior, & Parochus diximus *in precedent.* q. per totam; quatenus vero est Prior Conventualis Religiosorum, & innumerabilium personarum secularium dictæ Provinciæ quasi Episcopus; videbatur dicendum, cum

potius in dicta Provincia, quam in præfato Conventu, ad residentiam teneri, siquidem generales Prælati Ordinariam residentiam sedem habere debent, præcipuo, & particulari loco, in quo magis eorum persona necessaria est: & negari non potest magis necessariam esse in dicta Provincia, quam in præfato Conventu ob inconvenientiam infra referenda. Tum etiam: quia sicut causa majoris boni Ordinis relicta sui beneficii residentia residet in Conventu tanquam Prior, sic ita Conventuali residentia relicta causa majoris boni Ordinis debet in Provincia residere. Residentia enim Conventualis per Supporem, seu potius per alium Priorem claustralem, & Conventualis, prout est Prior Conventus S. Jacobi Hispalensis ejusdem Ordinis, potest adimpleri. Hæ rationes magni ponderis essent, ut prædictus Prior teneretur residere in Provincia, nisi à Sede Apostolica non fuisset dispensatum, creato Vicario generali cum omnimoda Prioris jurisdictione, ut cantat stabiliment. dicti Ordinis. Sed dices: in multis, quæ pendent à dignitate, & superiori potestate Prioris, ut sunt matrimoniales dispensationes, & literæ dimissoriae ad Ordines, & alia plura, non nisi per Priorem expediuntur: quo circa incolæ dictæ Provinciæ innumeras patiuntur molestias, & intolerabiles expensas, & onera ferunt, quibus, & aliis, quæ possem aggregare, dubitari non potest residentiam Prioris magis in dicta Provincia, quam in præfato Conventu necessariam esse. Et si hoc dicas; respondetur sic voluisse summum Præsulem, & Ordinem prævidisse, & tamen Pontifex illud statuit, & Ordo decrevit: ergo quid?

5 Instabis quod quoad poenas Prælatorum non residentium videndum est Concilium Tridentinum *sess. 6. de reformat. cap. 1. & sess. 23. de reformat. cap. 1.* Tambur. *de jure Abbat.*

tom. I. disp. 14. q. 7. ubi n. 2. inquit, poenas dicti Coacilii Episcopis non residentibus impossitas habere etiam locum in Prælati inferioribus habentibus territorium cum jurisdictione Episcopali, & qui nullius sunt Diocesis: hi enim se habent Episcoporum loco. Quod n. 3. inquit, non habere locum in Prælati Regularibus, nisi habeant curam animarum secularium per ipsosmet administrandam: quia de huiusmodi cura loquitur Concilium, ut respondit S. congregatio Illustrissimorum Cardinalium teste Lessi de just. lib. 2. cap. 34. dub. 29. n. 161. at Regulares Prælatos in administratione, & cura suorum subditorum Regularium relinquit propriis statutis, & suorum superiorum ordinationibus, quas omnes profecto determinatis poenis, Abbates, & Prælatos non residentes credibile est afficere: sed quid iterum respondeo si Summus Pontifex noluit hunc Priorem comprehendere ob maiora incommoda vitanda.

An Religiosus Parochus justam habens causam non residentis ad aliquod tempus possit inconsulto Prælato relinquere substitutum modo sit idoneus, & à Prælato admissus ad Sacramentorum administrationem.

SUMMARIUM.

Possit beneficiarium, si absit per sex, aut octo dies, aut quando magis per tres Hebdomadas, ponere per se Vicarium, si ipse sit approbatus, inconsulto Prælato. num. 1.

Extra tempus assignatum in n. antecedenti debet poni Vicarius à Superiore cum debita mercedis assignatione, n. 2.

Si non absit Parochus, sed presens sit, potest sibi Coadjutorem creare, dummodo sit approbatus ab Ordinario, n. 3.

Non conveniunt AA. an bimestri concessio à Concilio, possit Parochus abesse Tom. II.

sine licentia Superioris, vel Ordinarii, & referuntur qui tenent affirmativam, n. 4.

Referuntur AA. sententia contraria, qui tenent necesse esse, ut prius consuet de causa, & quod precedat licentia Ordinarii, n. 5.

QUÆSTIO XXXI.

Respondeo posse, si absurus sit tantum per 6. aut 8. dies secundum Poss. de officio curati cap. 1. n. 19. Barbof. de offic. & potest. Parochi cap. 8. n. 52. & in collect. Concil. Trident. sess. 24. cap. 1. n. 65. Pelliz. in man. Reg. tom. 2. tract. 8. cap. 4. n. 124. aut per spatium trium Hebdomadarum secundum Sanch. de matrim. lib. 3. disp. 31. Reginal. ibarra in suo memorial. de Doctrin. Christian. fol. 59. littera L. Franc. de la Fuente ubi sup. n. 46. limitat Pelliz. ubi sup. nisi Episcopi aliter statuunt per suas constitutiones.

2 Quod si ultra illud tempus absentandus sit curatus usque ad bimestre, vel ultra, ex legitima causa ab Ordinario approbata, debet nominare, & relinquere Vicarium, seu Vice-Curatum, vulgo *Tbeniente* cum debita mercedis assignatione; qui quidem Vicarius debet approbari ab Ordinario, etiam si alias ad administrationem Sacramentorum sit approbatus juxta Concil. Trident. sess. 23. cap. 1. ibi: Ita tamen ut quandocumque, eos, causa prius per Episcopum cognita, & probata, abesse contigerit, Vicarium idoneum ab ipso Ordinario, approbandum cum debita mercedis assignatione relinquunt. Et hoc magis, si causa non respiciat utilitatem propriam Parochi, sed totius Religionis. Unde quoties Parochus non tenetur residere, quia ex legitima causa excusatur à residentia, ipse constituit Vice-Curatum ab Ordinario approbandum juxta Trident. ubi sup.

3 Illud autem, quod diximus, videlicet prædictum Vicarium appro-

bandum esse ab Ordinario, intellige de Vicario, qui in absentia curati constituitur, ut determinat Concilium *sess. 23. cap. 1.* alias autem præsens curatus potest sibi Vicarium, seu vice-Curatum ex approbatis tamen ab Ordinario pro Sacramentorum administratione, veluti adiutorem, ut aliqua impleat ministeria, generaliter, & absque ulla temporis limitatione assumere: ita tamen, ut curatus ipse laboret: non enim debet ob id à ministerio cessare, ut *sup.* dictum est: ita tenet Doctus Franc. de la Fuente *d. n. 46. fol. 25. sine* allegatis Bazquez, Possevin. & Victorel. quidquid in contrarium dicat Perez de Ibarra *ubi sup. fol. 55. sine* ubi quod non potest Parochus nominare, seu præficere vice-Curatum absque approbatione Ordinarii, sive in presentia, sive in legitima absentia, & allegat Concilium Trident. *d. sess. 23. cap. 1.* quod tamen tantum loquitur de Vicario in absentia Parochi constituendo, & resolutionem Francisci de la Fuente supponit Sanch. *de matrim. lib. 3. disp. 31. n. 19.* Barbof. *de Episcop. alleg. 32. n. 115. & de Paroch. cap. 21. n. 67.* sed quia sæpè contingit Parochum se absentare, tutius erit, si vice-Curatus etiam in presentia Parochi approbetur ab Ordinario.

4 Non conveniunt AA. in discernendo, an Parochus sine licentia Episcopi ex justa causa possit abesse ad duos menses continuos, vel divisi-
m? Afirmant Lop. Joan. Baptist. Conrad. Less. Cech. Salced. Cened. Emansa, Paul. Comitof. Cerola Francisc. Leo, Azor, Mangel Rod. Cevall. Sanch. *de matrim. lib. 3. disp. 31. n. 11.* Joann. Valer. *de different. inter utrumque forum v. Parochus different. 5. n. 1.* Bonacin. *variar. tract. disp. 5. n. 9.*

5 Contrariam tamen sententiam, nempe Parochum non posse abesse primo à bimestri sine Episcopi facultate, probabiliorem judicant Joan.

Ocon. Anton. Gom. Ugolin. Possevin. Less. Bazq. Squilant. *de obligat. Clericor. p. 1. n. 116. & 295.* Barbof. *de officio, & potest. Paroch. cap. 8. n. 55.* ubi cum Garcia tradit, Parochum, quia à sua Ecclesia per unum, vel duos menses absuit absque facultate Episcopi, teneri restituere fructus prorata absentie; asseritque Garcia sic fuisse declaratum à S. Congregatione Cardinal. unde non posse Parochum abesse per Hebdomadam, non petita vel non obtenta licentia, etiam relicto Vicario idoneo ab ipso Ordinario approbato, resolutum asserunt Garcia *eadem p. 3. cap. 2. n. 23.* Armend. & Barbof. *ubi sup. sed vide sup.*

An Religiosus Parochus pro suis ovibus teneatur Sacrificium facere, & an teneatur illis aliquas Missas applicare.

SUMMARIUM.

Tenetur Parochus per se, vel per alium Missas celebrare in diebus festivis, vel ex devotione majoris partis populi. *n. 1.*

An teneatur Parochus offerre sacrificia pro populo in omnibus illis diebus? Respondent aliqui, quod sic; alii verò, & communior sententia est, non teneri, nisi in aliquibus diebus. *n. 2.*

QUESTIO XXXII.

MUTUUM

1 Sacerdotes curam animarum habentes ex vi sui muneris, & officii teneri per se, aut per alium ad celebrandum illis omnibus diebus; in quibus populus obligatur ad audiendam Missam ex præcepto Ecclesie, aut quando major pars Villæ, aut loci ex devotione antiqua solet ad templum concurrere, ut assistat sacrificio altaris, tenet Barbof. *de offic. & potest. Episcop. alleg. 24. n. 22.* Azor. *tom. 1. lib. 10. cap. 24. q. 2. & 3.* Villal. *tom. 1. tract. 8. diff. 14. n. 5.* Joann. de la Cruz *in director. p. 2. q. 1. dub. 8.* Fagund.

gund. *de præcept. Eccles. lib. 3. cap. 15. num. 8.* Silvest. *v. Missa 1. q. 7.* Silvius *3. p. q. 83. art. 1. q. 17.* Bazquez *disp. 232. n. 12. & 13.* Coninch. *dub. 1.* Suarez *disp. 8. resol. 2.* Dian. *p. 2. tract. 14. resol. 26.* Bonac. *de Sacrament. disp. 4. q. ultim. punct. 7. n. 3.* Filliuc. *tom. 1. tract. 5. cap. 6. num. 175.* Philibert. *tract. 3. de Sacrificio Missæ cap. 30. n. 2.* Nald. *v. Parochus num. 18.* Molfes. *in summa tract. 3. cap. 14. n. 16.* Thom. Hurtad. *resol. moral. tom. 1. tract. 2. cap. 3. ubi n. 36.* ait teneri: Parochum ex vi sui officii per se ipsum, vel per aliū amplius, quam diebus festis celebrare, maxime si plebs pia, & devota id postulet, & desideret. Et *num. 37.* addit, posse Episcopum statuto suo, vel in Concilio statuere, quod Parochus aliquot Hebdomadæ diebus Missas per se ipsum faciat, nisi ad id impediatur infirmitas, aut alia iusta, & legitima causa.

2 Teneri Parochum illis diebus, quibus obligatur ad sacrum faciendum, sacrificium applicare pro ovibus suis, ita ut non possit stipendium accipere ab alio, ut ipse fructus sacrificii adeo in partiat, affirmat Marchin. *tract. 3. de Sacrificio Missæ cap. 30. n. 3.* ubi alios allegat. Sed non teneri Parochum ad applicandum sacrificium pro populo omnibus illis diebus, quibus tenetur coram illo celebrare, & per consequens posse à suis, aut ab alienis accipere stipendia, aut Eleemosynas pro ipsarum applicatione, tenent Dian. *ubi sup. resol. 26. & 4. p. resol. 232.* Hurtad. *disp. 4. de Sacrificio Missæ diff. 16.* Egid. Coninch. *3. p. q. 83. dub. 11. conf. 3.* Suarez *tom. 3. disp. 86. sect. 1.* Bazquez *disp. 234. cap. 6.* Reginald. *in praxi lib. 23. num. 238.* Filliuc. *tract. 5. cap. 6. q. 2.* Navarr. *in summ. cap. 25. num. 92.* Possevin. *de offic. Paroch. 54. num. 4.* Nald. *v. Parochus n. 18.* Ludov. de Cruce *in explicat. Bullæ disp. 3. dub. 19.* ubi citat Paludan. Majorem, Cordub. Roderiq. & alios. Thom. Hurtad. *ubi sup. cap. 4. ubi*

num. 43. respondet ad declarationem Cardinalium, quam refert Barbof. *in collect. Bullar. v. Missarum Eleemosyna* in qua habetur, quod Parochi quibus diebus tenentur Missam celebrare, non possint pro ea manualement Eleemosynam accipere. Respondet (inquam) Hurtado, hanc declarationem intelligendam esse, quando Parochus tenetur Missam applicare, vel ex contractu, vel ex consuetudine, aut aliqua alia ratione; non tamen quando solum tenetur celebrare coram populo: illud autem, quod quando adest consuetudo, tenetur Parochus Missam Populo applicare, intelligendum est, quando clare est consuetudo obligatoria, vel ex contractu, aut institutione beneficii. Si autem dubia ex hoc orta sit consuetudo, cum in dubiis melior sit conditio possidentis, saltem in materia iustitiæ, Parochus poterit non applicare sacrificium pro populo, sed pro illo, qui pitantiam dederit, ita Diana Hurtad. & alii *ubi sup.* Addit Thom. Hurtad. *num. 45. & 46.* Parochum ex vi institutionis sui officii teneri aliquot diebus anni pro populo sacrificium offerre juxta Concilium Trident. *sess. 23. cap. 1. de reform.* ibi: *Cum præcepto Divino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suas cognoscere, pro his Sacrificium offerre, &c.* Qui autem sint isti dies, pro quibus Parochus jure Divino tenetur pro populo Missas celebrare, cum sit præceptum positivum, quod non determinat tempus, sicut alia positiva Divina, & naturalia, prudentis arbitrio determinandum est, ut notat Barbof. *ubi sup.* Marchin. *num. 2.* dicit, quod jure communi sufficit si solemnioribus diebus pro populo offerat; Ergo verè inquit Hurtad. *ubi sup.* quod tribus vel quatuor sacrificiis satisfaciet huic obligationi, & hoc præcipuè in beneficiis horum Ordinum, ubi Parochi, nec modium tritici à Parochianis suscipiunt.

*An Parochi ex officio suo teneantur
Verbum Dei in Ecclesiis suis
prædicare.*

SUMMARIUM.

*Parochus tenetur prædicare per se ex
Concil. Trident. sess. 23. cap. 1. & sess.
5. cap. 2.*

QUÆSTIO XXXIII.

Sotus de just. & jure lib. 10. q. 1. art. 3. inquit, in Concilio Tridentino fuisse in publicum Concilium prolatum, utrum consilium salutare esset prædicandi munus Parochis in jungere? quod sic prima fronte nonnullis patribus apparuit; & quia non defuit, qui ut sententia pensculatius ageretur, supplex oravit à qua postea decernenda superfluum est. Tamē cōmuniter DD. tenent id prædicandi munus Parochis fuisse impossum. Et probatur: quia in sess. 23. de reform. cap. 1. decernitur, omnes curam animarum habentes oves suas verbi Divini prædicatione pascere jure divino teneri. Et in sess. 5. cap. 2. de reform. præcipitur Parochis, ut saltem omnibus dominicis, & solemnibus diebus festis per se ipsos, vel per alios idoneos, si legitime impediti fuerint, plebes sibi commissas pascant salutaribus verbis, docendo, quæ scire tenentur, anuntiando vitia, quæ declinare, & virtutes, quas sectare oportet, quod in citato cap. 2. ad diē etiam jejuniorum in quadragesima, & adventu saltem duobus, vel tribus diebus in septimana extenditur.

*An Parochi non impediti muneri suo
satisfaciant, si non per se,
sed per alios concio-
nentur.*

SUMMARIUM.

In sententia gravissimorum AA.

*Parochus non tenetur concionari per se
sed sufficit, ut per alium faciat.*

QUÆSTIO XXXIV.

Parochos, qui non per se, sed per alios etiam ipsis non impeditis ad populum concionem habent, suo muneri, & præcepto Concilii Tridentini satisfacere probatur: quia constitutio non illaqueat transgressores, si finis, propter quem facta est non violatur: finis autem hujus concionandi nullus est alius, nisi ut Parochiani pascantur salutaribus verbis, doceantur juxta ea, quæ scire omnibus necessarium est ad animarum salutem; atque finis iste non violatur, quando in Parochia, vel populo, per alium, quam per Parochum concionatur: ergo si per Parochum etiam nunquam concio habeatur, præcepto Concilii non illaqueatur, si, ut supponimus, per alium concionetur. Accedit vulgaris Regula juris dicens quod qui per alium facit, per se ipsum facere videtur. Denique, populus ex eo, quod non per Parochum, sed per alium concionem accipiat, nullum patitur detrimentum, & ipsius necessitati sufficienter occurritur alio contionem habente: ergo, &c. Hanc sententiam sustinent gravissimi DD. ut Toletus in summ. lib. 5. cap. 5. n. 9. Possevin. de offic. Paroch. cap. 3. n. 3. Thom. Hurtad. resol. mor. tom. 1. tract. 2. cap. 3. n. 65. Trullench. in decalog. tom. 1. cap. 1. dub. 4. n. 15. Dian. resol. moral. tom. 6. tract. 7. resol. 13.

*An Parochi omnibus diebus per Concilium
Tridentin. designatis teneantur per se,
vel per alios concionari, & quando mor-
taliter peccent verbi Dei prædica-
tionem per se, vel per alios
prætermittentes.*

SUMMARIUM.

*Parochi etiam si prætermittant concio-
nari per se, vel per alios, non statim,*

at definant concionari, peccant mortaliter, sed ex pluribus omissionibus. n. 1.

Si Parochus prætermittat per tres menses concionari, mortaliter peccat, & per censuras Ecclesiasticas potest cogi juxta Concilium sess. 5. cap. 2. n. 2.

Arguitur contra Bonacin. sentientem solo uno mense concionandi continuo prætermisso, peccare. Nam si Concilium docet, per spatium trium mensium debere cogi per censuras, signum est, quod uno mense per Concilium voluit non peccare. n. 3.

Rursus convincitur Bonacin. ex doctrina Machad. cum eximio Suar. & Sanchez. n. 4.

Probabile videtur, Parochum peccare mortaliter, si populus indigeat prædicatione, & ipse prætermittat, non verò in singulis diebus festivis, sed ut dictum manet. n. 5.

Sed si prædicatione nullus profectus Parochianis insequeretur (qui casus per possibile, vel impossibile fingitur) tunc cum P. Soto, etsi prætermitteretur prædicatio, non peccaret Parochus. n. 6.

QUÆSTIO XXXV.

QUAMVIS in Concilio Tridentino præceptum concionandi Dominicis, & solemnibus diebus festis, & aliis jejuniorum in quadragesima, & adventu Parochis impositum videatur, ut diximus; tamen non ita rigoroſe intelligendum est, ut nisi Parochi singulis diebus à Concilio designatis concionem ad populum habeant, statim mortaliter peccent, ut ipsa consuetudo testatur, quæ est optima legum interpretes, & in præſenti declarant præfata decreta Concilii Tridentini non esse recepta tanquam sub mortali statim: & etiam ex pluribus omissionibus obligantia; & satis indicat Concilium non fuisse mentis suæ id toto rigore haberi, ut tenent Suar. de Relig. tom. 1. lib. 2. cap. 16. n. 7. Bonac. de Sacrament. disp. 5. q. unic. punct. 3. n. 18.

vers. objicies Monach. 2. tom. summ. lib. 4. p. 1. tract. 3. doc. 2. n. 3. & tenent alii apud eos.

2 Quod an mortaliter peccet Parochus verbi Dei prædicationem prætermittens? Suarez ubi sup. ait non peccare graviter, si interdum, vel sæpius non concionetur: quia Tridentinum non utitur verbis, ita rigorosam obligationem inducentibus: sed non explicat Suarez quando non graviter peccet Parochus ex pluribus omissionibus, ibi interdum, vel Sæpius: at Bonac. loco citato n. 30. inquit, toties peccare Parochum contra præceptum divinum, quoties populus graviter indiget prædicatione verbi Dei: nam ex Dei mandato tenetur oves suas Verbi Divini prædicatione pascere, ut patet ex Trident. sess. 23. de reformat. cap. 1. & juxta decretum ejusdem Concilii sess. 5. cap. 2. & sess. 24. cap. 4. de reformat. arbitratur Bonacin. ubi sup. tunc Parochum peccare mortaliter si uno integro mense continuo, aut etiam, si duobus, vel tribus continuis totius anni non concionetur, ducitur ex gravitate materiæ: & quia in citato cap. 2. decernitur Parochos, aliosque curam animarum habentes, si ab Episcopo moniti trium mensium spatio muneri suo defuerint, cogendos esse per censuras, & alias poenas ad hoc munus persolvendum: supponit ergo Concilium saltem spatium trium mensium esse notabile, & gravem culpam indicare; cum Ecclesiasticæ Censuræ non nisi mortaliter peccantibus injungi soleant.

3 Sed in hoc Bonacina non loquitur consequenter: si enim ob omissionem concionandi per triū mensium spatium (qui continuo debent intelligi ex gloss. in fine rubr. ff. de divers. & tempor. præscript. & cap. 2. V. per annum de tempor. ordinand. in 6. ubi Franc. num. 5. Immola, & alli, quos allegant, & sequuntur Anton. Gom. tom. 3. varian. cap. 1. n. 3. Gutierr.

qq. canon. lib. 1. cap. 12. n. 24. Thom. Sanch. in decalogo lib. 5. cap. 4. n. 31.) arguit ex Concilio peccatum mortale committi; cur est, ut per eum ad trium mensium spatium, ad unum integrum mensem, quoad peccatum restringatur, & ex omissione prædicationis uno integro mense continuo vellent Parochum peccare mortaliter, cum censuras per omissionem trium mensium in prædicatione proferri in citato decreto Concilii decernatur.

4 Rursus, in illo Concilii decreto Ecclesiasticæ censure non proferuntur ob peccatum ex omissione prædicationis commissum, sed ob peccatum ex contumacia non ad implendi Episcopi præceptum proveniente, ut bene advertit Machad. ubi sup. n. 1. dicens: *Y si fuere contumaz en obedecer à su prelado tres meses ordena dicho Concilio, que le obligue à ello con penas, y censuras.* Ad illud de gravitate materie ipse Bonacina respondet: materiam esse notabilem, sed non cadere sub rigorosam obligationem teste consuetudine; at qui verum est Legislatorem etiam in materia gravi posse solum sub veniali obligare, ut tenet Suarez de leg. lib. 3. cap. 27. n. 7. Sanch. de Matrimon. lib. 1. disp. 9. n. 5. & in decalog. lib. 6. cap. 4. n. 25. ubi, & alii. Unde arbitramentum, & inditium Bonacin. in hac parte jure, & ratione remanet destitutum.

5 Unde mihi probabiliter dicendum videtur, Parochum tunc solum peccare mortaliter, quando judicaverit Populum graviter indigere prædicatione verbi Dei, & tunc prædicare prætermittat: ita tenet Bonacin. ubi sup. n. 28. v. respondeo primo ibi. „Præterea: dato quod ipsis præceptum imponatur, dicendum est, non a deo stricte obligari, ut singulis omnino diebus Dominicis, & solemnibus diebus, festis verbum Dei prædicare teneantur sub mortali, sed quatenus opportere duxerint, ut dicitur in textu. Sic Bonacin. qui n. 30. hoc intelligit quo-

ad præceptum juris divini, non vero quoad præceptum Concilii Tridentini in citato cp. 2. sess. 5. & sess. 24. cp. 4. de reformat. at in præfenti, nihil est diversum præceptum Concilii à præcepto Divino, ut bene advertit Thom. Hurtad. resol. mor. tom. 1. tract. 2. cp. 3. n. 67. ubi de residentia Parochorum: ac ita tenet Machad. ubi sup. n. 3. ibi: *Suponiendo pues con la comun, que en esta parte tienen las Curas precepto, lo es tambien, que no se entiende, con tanto rigor, que obligue à los Curas à predicar todos los dias, que el Santo Concilio dispone, sino solamente aquellos, que ellos juzgaren, que conviene para el aprovechamiento de sus Feligreses.* Ita Machad.

6 Quare si possibile esset (id quod moraliter impossibile videtur) nullum sequi Parochianorum detrimentum ex transgressione dictorum decretorum in omissione unquam concionandi, imo, & ex concionibus nullum profectum exoriri talis omissio non esse mortalis videtur, cum non sit contra Concilii mentem profectum Parochianorum respicientis: & forsam id evenire posse in Parochis non Theologis juxta tradita per Doctissimum Dominicum de Sot. de just. & jure lib. 10. q. 1. art. 3. vers. enim vero ibi: „Enim vero, ut decorum, & salutiferum est illis parœcialibus Sacerdotibus, qui verè Theologi sint, id muneris, suis plebibus impendere; sic pestilentissimum est Theologiae ignavis id committere. Et infra addit: quod in aliquibus quas Lustravi Provinciis, illi sunt plebani, qui cum neque de limine Theologiam salutaverint, tamen latine, & forte græce deturges, putant foeliciter prædicare posse, & isti sunt, qui pestilentiores disseminant errores: salubrius ergo populo est hujusmodi concionibus carere, quam infici.

Sic Sotus.

An Parochus, qui nunquam, vel raro concionem habet ad Populum, peccet etiam si in sua Parochia non desint concionatores.

SUMMARIUM.

Parochus si habeat concionatores in sua Parochia, qui concionentur, non peccat, licet raro, aut nunquam predicet. num. 1.

Probabile videtur, quod si ultra dominicas plus 30. diebus Predicatores concionentur in Parochia, excusatur Parochus à peccato. n. 2.

Si populus sit tam exiguus Parochianorum, ut concionatoribus careat, Parochus etiam si sit parum capax, eo modo, quo possit, debet verbum Dei exponere, licet si sit tam parum capax, ut potius inficiat, quam proficiat, melius erit se abstinere à predicatione, & tunc Superior provideat. n. 3.

QUÆSTIO XXXVI.

1° **R**espondeo non peccare: quia sic finis, & mens Concilii non violatur: ac ita tenent Possevin. *de offic. curat. cap. 3. n. 3.* Trullench. *in decalog. tom. 1. lib. 3. cap. 1. dub. 4. n. 15.* Dian. *tom. 6. tract. 7. resol. 13.* dicens: puto cum Egidio Trullench. *in decalog. tom. 1. lib. 3. cap. 1. dub. 4. n. 15.* in nostro casu Parochum, qui unquam, aut raro concionem habet ad populum, eo quod in sua Parochia non desint concionatores, satisfacere non solum obligationi juris divini, sed etiam juris humani. Et ratio est: quia hæc videtur mens Concilii: siquidem Populus tunc nullum salutis patitur detrimentum: ergo &c. Sic Diana.

2° Undè probabiliter teneri potest excusari à mortali Parochum, in cuius oppido, vel Parochia per concionatores Regulares parum plus, vel

minus triginta diebus festivis solemnibus, & dominicis per annum concio habetur, etiam computatis concionibus quadragesimæ. Ratio est: quia si per se Parochus triginta diebus dominicis, & festivis per annum concionem in sua Parochia haberet, absque dubio excusaretur à mortali, & muneris suo satisfaceret: ergo idem dicendum est, si conciones istæ per alios habeantur. Consequentia patet ex dictis *n. precedent.* antecedens autem probatur ex dictis in *quæst. antec. num. 1.* ubi cum Suarez diximus non peccare graviter Parochum si interdum, vel sæpius concionari omitat. Et cum Bonacin. & Machado *d. q. n. 5.* asserimus, satisfacere Parochum, præcepto Concilii, si concionem habeat ad populum, quoties viderit expedire: imo, & probatur in rigorosa opinione Bonacinæ existimantis, tunc Parochum peccare mortaliter, quando per unum integrum mensem omitat concionari; maxime cum probabile sit, ut ipse Bonacina testatur *ubi sup. d. q. n. 1.* omissiones in presenti nec conjungi, nec continuari, & hanc sententiam satis ex Trullench. judicat Dian. *sup. n. precedent.*

3° In oppidis autem, ob quorum exiguitatem, & Parochianorum paupertatem concio nulla per regulares prædicatores habetur, tenetur Parochus, quoties viderit necessitati populi expedire pro sua capacitate, ut ait Concilium, oves suas verbis salutaribus pascere, quod si hujusmodi sit Parochi capacitas, ut suis concionibus magis inficiat, quam prosit, salubrius populo est, ut ait Sot. *sup. d. q. n. 6.* relatus, ejusmodi concionibus carere, quam infici; & tunc per Episcopum provideatur, ut dicemus *in sequent. q.*

An Parochus, qui ob legitimum impedimentum non per se, sed per alium concionatur, teneatur ad impensas concionatoris à se, vel ab Episcopo constitui, & quid si non sit legitime impeditus.

SUMMARIUM.

Si Parochus per tres menses sit, vel non sit impeditus ad concionandum, potest Prelatus providere de concionatore, aplicando ei aliquam honestam portionem, seu mercedem ex fructibus beneficii. n. 1. & 2.

Expensa, & salaria concionatorum debent dividi inter Parochiam, & inter esse portantes decimarum. n. 3.

Notantur quadam scitu digna pro nostris Beneficiariis, ex dictis in quinque quaestionibus antecedentibus. Primum non teneri ad concionandum per se, nec suis impensis alium, nisi decimas percipiant. n. 4.

Cap. 2. sess. 5. Concil. Trident. non comprehendit Beneficiarios horum Ordinum, qui non percipiunt decimas. n. 5.

Priores, Vicarii, & Visitatores Ordinum non esse debent rigidiores, quam Concilii Trident. decreta in præcipiendo Parochis prædicare. n. 6.

Ad Commendatarios, & Magistrum respectivè spectat suis impensis concionatorem statuere in locis, in quibus decimas percipiunt. n. 7.

Nec concionari Parochos, ut in plurimum expedit, quia ut in plurimum non sunt nisi purè Grammatici, & aliquid morale didicerunt. n. 8.

Nec tale onus concionandi illis injunctum esse videtur inferri ex stabilim. tit. de los Visitadores. n. 9.

Monentur Priores, Vicarii, & Visitatores, ut maturè procedant circa cogendos Parochos ad concionandum. num. 10.

QUESTIO XXXVII.

Parochus per se, vel per alium concionem ad populum non habens juxta determinationem Concilii Tridentini sess. 5. de reformat. cap. 2. si admonitus ab Episcopo trium mensium spatio muneri suo defuerit, potest Episcopus ex beneficii fructibus alteri, qui id præstet, honestam aliquam mercedem constituere, donec principalis ipse resipiscens officium suum adimpleat. Sic habetur in citato decreto Concilii. Unde Parochus (sit, vel non sit impeditus) si non per se, sed per alium concionetur, videtur teneri ad solvendas expensas concionatori ex fructibus sui beneficii, ut patet in dicto decreto, & tenet Machad. in summ. tom. 2. lib. 4. p. 2. tract. 3. doc. 2. n. 1. ibi: *T quando el Cura fuere remisso en cumplir con esta obligacion por si, o por otro idoneo Predicador, si fuere, porque el este impedido, o no sea suficiente para este ministerio, y si fuere contumaz en obedecer à su Prelado tres meses, ordena el dicho Concilio, que le obligue à ello con penas, y censuras, y si necessario fuere, nombre Predicador competente que cumpla con esta obligacion, señalándole una honesta parte de los frutos de el Curato.* Ita Machad. sed hoc intellige ut infra.

2. Quod si Parochus sit impeditus propter aliquas legitimas occupationes, vel in valetudinem corporalem, aut ocasiones alias juxta determinationem cap. inter cætera de offic. judic. Ordin. vel quia concionari non valet, ut ait Tamb. ubi sup. vel quia sufficiens non est ministerio concionandi, ut inquit Machad. ubi sup. ibi: *Si fuere porque el este impedido, o no sea suficiente para el ministerio, &c.* Tunc expensæ concionatori sunt solvendæ ab eis, qui eas præstare, vel tenentur, vel solèt, ut expresse determinat Concilium Trident. sess. 24. de reformat.

cap. 4. ibi: in aliis autem Ecclesiis per Parochos, sive iis impeditis, per alios ab Episcopo impensis eorum, qui eas prestare, vel tenentur, vel solent, deputandos, &c.

3 Sed prædicta in solvendis impensis, vel elemosinis concionatoribus, ita intelligenda sunt. Si de urbe agatur, Archiepiscopatus, vel Episcopatus, eo casu, officium Pastoris est prædicare, vel prædicari curare, & verbum Dei annuntiare gregi suo, idque fieri debet expensis suis: ita iudicatum fuit contra Archiepiscopum Bituricensem 1. Junii de 1542. at si non de urbe, sed de oppido agatur, ubi sit Curia, tunc omnes ii, qui decimas in prædicta Parochia percipiunt, ad prædicatoris salarium teneri debent; Parochia vero ad dictas expensas, ita tenet Mainard. *decis.* 34. 35. & 36. Papon. *de jure Franc. lib. 1. arrest.* 9. in *gloss. lit. A.* Tambur. *de jure Abbat. tom. 2. disp.* 11. q. 1. n. 7. Dian. *resol. moral. tom. 3. tract.* 5. *resol.* 71. Bovadilla. *in sua polit. tom. 2. lib. 5. cap.* 4. n. 57. ibi: A los Predicadores, y Confesores, que van à las Aldeas, y Pueblos à predicar las Quaresmas, mas debian de razon pagar los Curas que llevan los diezmos, que los concejos.

RESOLUTIO.

Quinque præcedentium quasiuncularum pro Religiosis Parochis Militarium Ordinum, & quæ debeant considerare

Priores, & Vicarii dictorum Ordinum Ordinarium Prælati.

4 **E**X dictis *sup. hac q. ex n.* 1. manifestè convincitur onus concionandi Parochis impossibilem respicere perceptionem decimarum; undè cum Religiosi Parochi horum Ordinum decimas suorum Parochianorum non percipiant, nec in aliquo illas participant, videtur dicendum, quod nec per se concionari te-

neantur, nec per alium, saltem, ut obligentur ad expensas concionatoribus solvendas, quarum solutio ad eos, qui decimas percipiunt, spectat, ut visum est *n. præcedent.* Si opponas de portione Parochis assignata, vulgo, *ayuda de costa.* Vide *sup. q. 18.* & nota, onera ad quæ pro illa exigua portione Parochus tenetur.

5 Insuper Concilium Tridentinum citata *sess.* 5. *cap.* 2. quatenus præcipit, quod si Parochus monitus ab Episcopo trium mensium spatio muneri suo defuerit, potest Episcopus ex beneficii fructibus alteri, qui id præstet, honestam aliquam mercedem constituere &c. Videtur non habere locum in beneficiis horum Ordinum: ratio est: quia cui non conveniunt verba legis, non debet convenire ipsius legis dispositio *l. 4. §. toties ff. de damno infect. cap. indemnitate §. penult. de elect. lib. 6.* Verba autem dicti Concilii non videntur convenire horum Ordinum beneficiis. Tum, quia, ut in plurimum, nullos fructus Ecclesiastici beneficii habent, ex quibus juxta Concilium justa merces concionatori detrahatur, sed tantum habent stipendium laboris personalis Parochorum, ut *sup. d. quæst.* 18. ut quid ergo (ait Pelliz. *tom. 1. tract.* 5. *cap.* 10. n. 8.) debent obligari ad omnia onera Parochorum cum non sentiant omnia commoda Parochorum? Tum etiam, quia dicta beneficia sunt regularia, & pleno jure Ordinibus subjecta, ut *sup. hac p. tract.* 1. *quæst.* 1. num. 6. & *seqq.* & *quæst.* 7. *hujus tract.* & verba dicti Concilii non videntur convenire Religiosis habentibus Ecclesiam Parochialem pleno jure Prælato regulari subjectam, ut in simili docet Pelliz. 2. *tom. tract.* 8. *cap.* 4. n. 125. Quod si ad huc contendas, dictos Religiosos Parochos non omnino esse deobligatos ad concionandum. Respice dicta *n. n. sequentib.* & tempera, ut ibi, præcipue ex dictis *q. 35.* & ex dicendis usque in fin. *hujus resolut.*

6 Ex hæcenus dictis *quæst.* 34. benè convincitur, Priores, & Vicarios, ac cœteros Ordinarios Prælatos horum Ordinum non debere esse nimis regidos in præcipiendo Parochis suorum Prioratum, & Vicariarum, quod per se, vel per alios concionentur singulis dominicis, & festis solemnibus, ut in præcitatis decretis Concilii Tridentini haberi videtur: & Episcopi enim, Priores, & Vicarii, ac Visitatores non debent rigidiores esse, quam dicti Concilii decreta, quæ, ut ait Suarez *sup. quæst.* 35. non ita rigorose, ut sonant, intelligenda sunt; nec Parochus peccat, eo quod interdum, vel sæpius concionari omitat, sed sufficit, si concionetur toties quoties judicaverit populum graviter prædicatione verbi Dei indigere, ut inquiunt Bonacin. & Machad. *ubi sup. dict.* q. 35. *per tot.* & q. 36. cum Possivin. Trullench. & Dian. resolvimus excusari à culpa mortali graviter Parochum, qui nunquam, vel raro ad populum concionem habet, eo quod in Civitate, vel oppido concionatores aliqui ab Episcopo constituti sunt, vel Regulares concionari solent: ubi etiam quod probabiliter excusatur à mortali Parochus, qui nunquam concionem habuit, si tamen in ejus oppido, vel Parochia per concionatores Regulares parum plus, vel minus 30. diebus, dominicis, & festivis per annum concio habeatur, etiam computatis concionibus quadragesimæ.

7 Et hoc præcipuè in Ecclesiis horum Ordinum, in quibus Parochi, ut in plurimum decimas non percipiunt, nec illas participant, ac ideo non ad eos, sed ad Commendatarios, & Magistrum, vel ad eos, qui alias decimas dictarum Ecclesiarum percipiunt facere prædicari suis impensis spectat, ut cum multis AA. tenuimus *sup. d. q. 36.*

8 Accedit, quod beneficia horum Ordinum non debent conferri per concursum *ut sup. q. 14. et n. 5. & 6.*

& sæpè conferuntur illis, qui nec ullo gradu sunt insigniti, nec Theologiam, aut jus aliquod etiam de limine salutarunt, aut didicerunt, sed sunt merè Grammatici, & Moralistæ, qui si prædicare cogantur, poterit evenire malum illud, de quo Sot. *sup. q. 35. n. 6.*

9 Unde in lib. stabiliment. Ordinis S. Jacobi *tit. de Visitatores* nihil decernitur de munere prædicandi Religiosis Parochis imponendo, nec in tota formula ibi per generale Capitulum præscripta, & à Visitatoribus observari jussa, interrogatio ulla, seu nota de prædicatione Verbi Dei habetur: nec de hoc Parochus oneratur, sed tantum de administratione Sacramentorum, & moribus, & vita Parochorum. Et negari non potest, quod si Capitulum generale agnosceret onus prædicandi ad dictos Religiosos Parochos spectare, quod id specialiter adverteret, & adnotaret, ut de administratione Sacramentorum adnotasse videmus.

10 Quæ omnia simul, & consuetudinem pensare, ac atente considerare debent Priores, Vicarii, & Visitatores horum Ordinum; ac ita pensatis, prævisis, & consideratis, ac Concilii Tridentini decretis, ut prædiximus, intellectis, procedere debent: quod si adhuc viderint Parochos suo muneri (ut prædiximus intellecto) non satisfacere, non statim per publica præcepta, & Censuras Parochi sunt cogendi, sed illos coram se Priores, seu Visitatores comparere faciant, & in secreto moneant, ut munus suum adimpleant, & sic post admonitionem trium mensium spatio non resipiscant, per præcepta, & censuras similiter in secreto munus suum implere cogantur, sic enim bono communi, & profectui Parochianorum (quod est mens recta Concilii) prospicitur, & honori, & famæ Parochorum, imo potius totius Ordinis, cujus, ut in plurimum Parochi sunt alumni, ac Priorum, & Visitorum, Fratres con-

fulitur: siquidem ex præceptis, seu mandatis, aut censuris publice contra Parochos prolatis Parochiani detegunt, & gloriantur: qui communiter Parochos suos odio habent, eo, quod ab ipsis funeraria, & jura alia Parochialia per Parochos exiguntur. Rursus, præstatur illis ansa existimandi Parochos suos teneri ad concionandum (ad quod an teneantur Priores, & Vicarii videant ante dicta) ac ideo innumera detractioes, & murmura inter eos publicè per vias, & plateas in oprobrium Parochorum exoriantur.

An Religiosi Clerici Militarium Ordinum cum sint capaces beneficiorum Parochialium secularium, ut 4. p. late fundabimus tract. 2. per tot. quis possit illis licentiam præbere ad talia beneficia obtinenda.

SUMMARIUM.

Sufficere licentiam immediati Prælati asseritur.

QUÆSTIO XXXVIII.

PRO hac quæst. decidenda. Respondendo: sufficere licentiam Prælati immediati Conventus, nempe Prioris: is enim potest concedere Religioso licentiam, ut fungi possit officio Procuratoris, advocati, arbitri, executoris testamenti, & ut sit Vicarius Episcopi, aut Capituli Sede vacante, aut fiat Episcopi Cubicularius, vel alicujus magni Principis, ut videre est apud Sanch. in decalog. lib. 6. cap. 13. n. 91. & eadem ratione dicendum est, posse Priorem licentiarum Religiosum subditum sibi, ut possit obtinere Canonicatum, Cappellam, seu aliam Præbendam in Ecclesia Cathedrali, seu alibi: & idem docet Sanch. ubi sup. lib. 7. cap. 29. n. 63. De licentia concedenda ad obtinendum beneficium curatum seculare, ait enim,

eam posse concedere immediatum Prælatus Conventus, & inquit, ita tenere Lapum, Paulum, Domin. & alios, Pelliz. in man. Regul. tom. 2. tract. 8. cap. 6. n. 239. sed cum talis Religiosus ad Ecclesiam Parochialem secularem promotus eximatur ab obedientia sui Prælati, si illa præstita fuit in manibus superioris Prælati, vel in manibus immediati, nomine autem Prælati superioris (ut in Ordine nostro S. Jacobi) ibi: *Y promete obediencia a vos N. Prior en lugar de el Rei nuestro Señor como Administrador, &c.* Existimo hoc in casu licentiam superioris Prælati, hoc est Magistri, cui præstita fuit obedientia, desiderari; ac ita tenet Calderin. conf. 3. num. unic. de Regul. Domin. cap. si Religiosus num. 7. & cap. quorundam §. volentes num. 5. de elect. in 6. & ibi Franch. num. 2. not. 4.

An Religiosi Clerici Militarium Ordinum sint capaces Cappellaniarum in eorundem Ordinum Ecclesiis, sitarum, & fundatarum.

SUMMARIUM.

Refertur doctrina Nicol. Garc. præ resolutione hujus dub. n. 1. & 2.

Contraria sententia fundatur in nostris Ordinibus. n. 3.

Respondetur primo fundamento Garciae. num. 4.

Ulterius respondetur secundo fundamento prædicti Garciae. n. 5.

Denique respondetur alii argumento, quod fieri valet. n. 6.

QUÆSTIO XXXIX.

Hanc quæstionem movet Nicol. Garc. de benef. in addit. ad 7. p. cap. 10. n. 37. dicens, in eo consistere dubium: utrum dictæ Cappellaniæ sint beneficia Regularia, an secularia? & cum in facti contin-

gentia consultus fuisset prædictus Author se respondisse, ait, quod dictæ Cappellaniæ sunt seculares, & pro Clericis secularibus fundantur; quo fit, ut dari non possint dictis Religiosis, ut apparet ex eadem fundatione, & usu, & stylo horum Regnorum: semper enim fundantur, & instituuntur, licet fundentur in Monasteriis, & Ecclesiis Regularibus, pro Clericis Secularibus ex præsentatione, & vocatione ipsorum fundatorum. Unde declaratur eorum animus, quod vellint esse seculares, & pro Clericis secularibus. Lambert. 1. p. lib. 2. q. 7. art. 23. sub. n. 3. & si essent Regulares prædictæ Cappellaniæ, sunt tentæ per seculares spatio 40. annorum per quod quando essent Regulares, mutabatur eorum qualitas, & status, ut in cap. cum de beneficio de præbend. lib. 6. & ibi DD.

2 Et quod Fundator possit fundare, & instituere Cappellaniam in Monasteriis, & Ecclesiis Regularibus pro secularibus cum autoritate Superioris, & ordinarii, est planum argumento l. in traditionibus ff. de pact. & quod latè docet Rocus. v. pro eo quod q. 12. Lamb. lib. 1. q. 1. art. 1. quidquid vellit Abbas conf. 59. vers. 4. Capitulo, & in cap. final. de stat. Monach. n. 11. dicens, se putare, quod Clerici seculares non possunt intitulari in Monasteriis, & sic non poterit deputari altari in Monasterio, ut instituatur in eo Clericus secularis ex isto cap. final. vers. præcipimus. Quod tamen non obstat: quia loquitur de Præbendis Monasterii, ad quas non sunt admittendi seculares, cum sint Præbendæ Monachales, & pro solis Monachis institute: non vero loquitur de Beneficiis, & Cappellaniis extraordinariis fundatis, & institutis pro secularibus: nec id prohibet ille textus, & ita praticari videmus. Requiritur tamen consensus superioris, & Conventus, nec sufficit sola autoritas Ordinarii, ut in Monasteriis, & Ec-

clesiis Regularibus fundetur Cappellania, seu Cappellania, & ut ad ea possint præsentari Clerici seculares. Rochus verb. honorificum q. 4. n. 13. & vers. in Ecclesiis q. 3. & vers. construxit q. 7. n. 10. & Lambert. p. 1. lib. 1. q. 3. art. 16. & q. 11. art. 7. & hoc etiam vult Abbas sup. d. conf. 59. ait enim, quod, Monachis invitis, non possunt aliqui acquirere jus Patronatus in eorum Ecclesia, seu altare ad præsentandos Clericos seculares, & sequitur Gregor. Lopez. in d. l. 1. tit. 15. gloss. 5. hæc Nicol. Garc. E quibus resolvit: præfatos Religiosos Clericos non esse capaces prædictarum Cappellaniarum, & Garc. ex parte sequitur Barbof. de jure Eccles. lib. 3. cap. 5. n. 14. Hieron. Rod. in compend. qq. Regul. resol. 15. in addit. ad n. 76. ubi sequitur Garciam ubi sup. & Sanch. lib. 7. decalog. cap. 29. n. 27. ubi sic etiam limitat, nisi per seculares teneri solitæ sint.

3 Sed contraria sententia, scilicet dictos Religiosos Clericos capaces esse prædictarum Cappellaniarum, omnino tenenda est. Ratio est: quia cum ejusmodi Cappellaniæ in locis, & Ecclesiis horum Ordinum fundatæ, & institutæ sint tanquam accessorie ad prædictas Ecclesias, quæ Regulares sunt, sequuntur eandem naturam, ex Regula accessorium cum aliis de Regul. jur. in 6. & probat. tex. in l. longæ possessionis ff. de divers. & tempor. præsc. ubi mancipia fundo adjecta partis fundi sunt l. minicius de rei vendic. ubi proprietas totius navis carinæ causam sequitur. Et quod beneficia fundata in Ecclesiis Regularibus sint Regularia tenent Rebus. in praxi tit. quoduplex sit beneficium n. 6. Maschard. de prob. conclus. 172. num. 17. Thom. Sanch. Hieron. Rod. & Barbof. n. præcedent. allegati, & quamvis hoc limitent, nisi per seculares solitæ sint gubernari, & teneri tamen limitatio ista, nobis non obstat: quia prædictæ Cappellaniæ modo per Clericos seculares, modo per prædictos Religiosos Clericos te-

neri solent; quod sufficit, ut Regulares dicantur; nec ex eo, quod per seculares Clericos soleant aliquando gubernari, mutatur status beneficii regularis, exemplum est in beneficiis curatis dictorum Ordinum, quæ per seculares Clericos solent gubernari, & tamen eorum status Regularis non mutatur: in illis enim passim provisiones fiunt, quando Clerici Religiosi deficiunt: & quod non mutetur in præsentis status beneficii decidit S. Congregatio Concilii 12. Aprilis anno 1625. ut refert Tambur. de jur. Abbat. tom. 3. disp. 9. q. 13.

4 Non obstant fundamenta, quibus Nicol. Garc. suam tuetur sententiam. Non primum; cuius præsuppositum caret vero, & sic consequens non probatur: nam non est verum dicere Fundatores dictarum Cappellaniarum non vocare, nec nominare præfatos Clericos Religiosos ad illas: quippè regulariter eos nominant tempore foundationis, & institutionis Cappellaniarum, si tunc forte propinquiore consanguinei sint: & quamvis à principio Clericus secularis nominetur à Fundatore, si in futurum propinquiorem vocat, nisi expresse dictos Religiosos excludat, aperte vult, ut Religiosus possit admitti, si alius propinquior non inveniatur. Ratio est: quia Fundatores dictarum Cappellaniarum vident, & sciunt dictos Religiosos de consuetudine ad eas admitti; & tamen in fundatione eos non excludunt.

5 Nec obstat secundum fundamentum: quia licet regularia beneficia secularibus conferri nequeant, id tamen ex consuetudine fieri potest, ut declaravit Rota in una ferrar. Paroch. 6. de Novemb. 1596. coram D. Corduba, ibi dandum esse mandatum de manutenendo Abbati S. Gregor. in quasi possessione conferendi Clericis secularibus, seu Regularibus; quia apparet de pluribus deputationibus secularium, & etiam de pluribus

deputationibus Regularium: & faves Navarr. lib. 5. consil. tit. de simonia consil. 43. n. 17. vers. ad tertium, ubi ait, quod cum jure humano inductum sit, ut regularia beneficia Regularibus, secularia secularibus dentur, totum id potest immemorabili consuetudine tolli.

6 Nec obstat, quod Monasterium per professionem Monachi non acquirit jus sanguinis, vel consanguinitatis: nam cum Monasterium non sit persona vera, nequit habere illam qualitatem consanguinitatis, ut per Anton. Gom. in l. 7. Tauri. Nam respondetur, quod jus sanguinis in præsentiarum non transit in Monasterium, sed in Religiosum Militarem sui Prælati licentia habilem ad dictam Cappellaniam obtinendam, non solum jure propinquitatis, sed etiam, ut Religiosus Militaris ad beneficia regularia habilis: ita Man. Rodr. supra allegatus. Et cum dictæ Cappellaniæ regulares sint, & in Ecclesiis regularibus fundatæ, si ad illas propinquiore vocentur, debent inter æquales gradu præferri dicti Religiosi Clerici Militares propter qualitatem regularitatis in illis, & beneficiis, seu Cappellaniis: & quod dictæ Cappellaniæ sint regulares, & possint à Religiosis Clericis dictorum Ordinum obtineri, post longum examen tenet Man. Rodr. qq. regul. tom. 1. quæst. 34. art. 3. & hoc manifestius fiet ex dicendis in sequent. q. & observat consuetam praxim memoriam hominum excedens, & tenuerunt viri Sapientissimi, cum de ea consulerentur anno 1617. nempe D.

Marcus Diaz. D. Petr.

de Vega, D. Bonilla.

& alii.

An Religiosi Clerici Militarum Ordinum sint capaces beneficiorum simplicium secularium, & pensionum.

SUMMARIUM.

Allegatur stabiliment. fol. 194. ubi refertur supplicatio, quam Capitulum generale fecit Regi nostro, ut Administratori, ad petendam declarationem, seu dispensationem Appostolicam. n. 1.

Pro parte negativa adducuntur rationes, quæ videntur Religiosos Clericos facere incapaces beneficiorum simplicium secularium, & Cappellaniarum. num. 2.

Pro hac sententia adducitur decis. Sac. Congregat. 10. Novemb. ann. 1600. num. 3.

Etsi instatur, ex prædicta declaratione de Religiosis Clericis, nihil facit contra AA. qui hanc ferunt opinionem. n. 4.

Referuntur alii AA. qui magis in terminis hanc tuentur sententiam. n. 5.

Sententia affirmativa, quod sint capaces beneficiorum simplicium, Cappellaniarum, & Præbendarum in Ecclesiis secularibus probatur. n. 6.

Respondetur instantiæ, quæ solet fieri ex alia efficaci ratione. n. 7.

2. probatur prædicta assertio. n. 8.

Respondetur regule, quæ desumitur regularia scilicet regularibus, secularia secularibus conferenda. n. 9. & 10.

3. Ex glossis, & AA. comprobatur assertum. n. 11.

4. Quia paupertas, quam profitentur, non impedit illos talia beneficia posse obtinere. n. 12. 13. & 14.

Canonici Regulares del Burgo hondo possant talia beneficia obtinere. num. 15. & 16.

Fundatur in consuetudine, & exemplaria referuntur. n. 17. 18. & 19.

Novitii absque dubio sunt capaces, & latius 4. p. tract. 2. per tot. n. 20.

QUÆSTIO XXXX.

CUM olim de hac quæstione disceptaretur, nec dubium absolveretur, statutum fuit in Capitulo generali Ordinis S. Jacobi de anno 1600. ut à Summo Pontifice peteretur, quod diplomata sua concederet, seu per viam dispensationis, aut declarationis, ita ut præfatos Clericos Religiosos capaces redderet, aut capaces esse declararet beneficiorum simplicium secularium: ita habetur in lib. stabilim. dicti Ordinis fol. 194. ibi: *Suplicòse à su Magestad se sirvièssè de pedir à su Santidad dispensacion general, è por via de declaracion, para que los Freyles Clerigos de esta Orden puedan obtener Dignidades, Prebendas, y Pensiones, Beneficios seculares, con que podran ser premiados los que ya lo merecieren en esta Orden, y se animaràn mucho los otros sujetos, que ay à aventajarse en sus estudios, y salir eminentes en letras.*

2 Ego autem, ut id, quod de jure sentio, proferam, pro parte negante dico: Religiosos Clericos omnes esse incapaces beneficiorum secularium simplicium, & pensionum, ita ut sine Pontificis dispensatione illa obtinere non possint: sic resolvunt communiter DD. Selva, Millis, Gambar. Covarrub. Rebuff. Navarr. Greg. Lopez Flamin. Hogeda, Azor. Man. Rod. quos, & alios referunt, & sequuntur Thom. Sanch. in decalog. lib. 7. cap. 29. n. 75. Tambur. de jure Abbat. tom. 3. disp. 9. q. 23. n. 2. Hieron. Rod. resol. 15. n. 6. & 53. at Religiosi Clerici horum Ordinum, verè, & essentialiter sunt Religiosi: id quod nemo, quem viderim, negavit; ergo non sunt capaces dictorum beneficiorum secularium simplicium, & pensionum, canonicatum, aliarum vè Præbendarum: nam omnia jura de singularibus Regularibus loquentia comprehendunt Religiosos Clericos Ordinis Milit. Man. Rod. qq. reg. tom. 3.

1. l. ant. 7. Hanc

3 Hanc sententiam confirmat quædam declaratio S. Congreg. Cardinal. 10. Novemb. 1600. quæ sic ait: Congregatio Concilii censuit Milites Regulares Militiæ S. Jacobi de Spatha, aliosque ejusmodi non emitentes omnia tria vota substantialia, videlicet castitatis, paupertatis, & obedientiæ, non esse incapaces beneficiorum secularium, seu simplicium, sive Curatorum, nec etiam pensionum: refert Garcia de benef. in addit. ad 3. p. cap. 4. n. 34. nunc ergo à contrario sensu Religiosi Clerici eorundem Ordinum Militarium, qui tria vota substantialia emitunt, incapaces sunt beneficiorum secularium simplicium, & pensionum, ac ita tenent Gonzal. in reg. 8. chanc. gloss. 8. n. 42. & citat Lambertin. Didac. Perez in lib. 4. ordinament. tit. 11. l. 10. col. 1. fine. Hojeda de incompat. benef. cap. fin. n. 105. Gambar. de officio, & potest. legat. lib. 6. num. 244. Mandoss. in tract. de resign. grat. §. de dispens. Monach. pro obtinend. benef. Man. Rod. qq. reg. tom. 1. q. 34. art. 5. sine Nicol. Garc. de benef. p. 7. cap. 10. n. 9. dicunt enim Commendatores Ordinum Militarium non esse capaces antedictorum beneficiorum simplicium, & pensionum, cum sint Religiosi, ac Canonorum Regularium Regulam teneant.

4 Si dixeris, prædictos AA. non de Religiosis Ordinum Militarium loqui, sed de Militibus eorundem Ordinum: magis confunderis; nam cum dicant, eos esse incapaces beneficiorum simplicium, & pensionum secularium, eo quod sint Religiosi, & Canonorum Regularium teneant Regulam, aperte supponunt, præfatos Religiosos Clericos à fortiori esse incapaces dictorum beneficiorum simplicium secularium, & pensionum, cum dicti Clerici magis sint Religiosi, quam milites: & quamvis opinio dictorum Authorum, taxata sit quo ad Fratres Milites per declarationem Cardinalium n. præcedent. relatam; tamen quo

ad Religiosos Clericos, nihil ibi decernitur, ut ibi diximus, utique bene pro hac parte allegantur præfati AA.

5 Nec desunt, qui magis in terminis hanc sententiam teneant, nempe Azor. instit. moral. tom. 1. lib. 13. cap. 3. q. 4. vers. inter omnes convenit, ubi de Religiosis Clericis Ordinum Militarium inquit, ibi: *nec ejusmodi Clerici, cum Religiosi sint, beneficiorum secularium capaces sunt.* Didac. Perez in l. 10. tit. 11. lib. 4. ordinament. V. Hijos dalgo, ibi: *Nec etiam Commendatarii ipsi ad beneficia secularia presentari fas erit, cum sint Religiosi, ac Canonorum Regulam teneant.* Nicol. Garc. de benef. in addit. ad 7. p. cap. 10. n. 37. ubi agens: an dicti Religiosi Clerici possint tenere Cappellanas sitas, & fundatas in Ecclesiis Ordinum Militarium, ait: Quod dubium consistit in decernendo, an dictæ Cappellaniæ sint beneficia regularia, an secularia? Supponit ergo nulum subsistere dubium si sint secularia; immò concludit dictos Religiosos Clericos incapaces esse dictarum Cappellaniarum; eo quod sint beneficia secularia: Sed an regularia, an secularia sint diximus, sup. Idem supponit Man. Rod. qq. regul. tom. 1. q. 34. art. 3. ubi, quod Religiosi horum Ordinum sunt capaces Cappellaniarum in Ecclesiis dictorum Ordinum fundatarum, eo quod sunt beneficia regularia: supponit ergo secus esse, si secularia forent, & ita resolutum sub die 17. Martii 1619. refert Aldan. in compend. Canon. resolut. lib. 2. tit. 5. n. 12. & refert Barbof. in collect. in varia loca Concil. Trident. sess. 14. cap. 11. n. 9. ponam ejus verba, ibi: *Sacer dotem ad scriptum Ecclesia receptitia, si fiat miles, Cappellanus Hierosolimitanus, seu alterius Militia, non posse pretendere fructus Ecclesiæ receptitiæ: quia reputatur regularis, qui non est capax beneficiorum secularium;* tenet Aldan. d. tit. 5. n. 12. asserens, sic fuisse resolutum sub die 17. Martii 1619. sic Barbof.

6 Pars affirmans dictos Religiosos Clericos capaces esse beneficiorum secularium simplicium, & pensionum, ac Canonicatum, & aliarum Præbendarum in Cathedralibus, probatur primo: Quia Clerici habentes Ordinem ad quodcumque horum beneficiorum requisitum, & ætatem juxta Concil. Trident. *sess. 23. de reform. cap. 6.* sunt habiles ad prædicta beneficia, *ut in cap. Concilii citato*, & latè per Nicol. Garc. *de benef. p. 7. cap. 4.* ergo, & Clerici Religiosi horum Ordinum cum dictis qualitatibus sunt etiam habiles ad prædicta beneficia; cum ex primæva sua institutione Clerici sint, & vocentur à Summis Pontificibus in Bullis approbationis, & aliis dictorum, & passim in suis Regulis, & Constitutionibus Clerici appellantur.

7 Nec obstat, quod, & si Clerici sint, sunt etiam Religiosi: nam professio in illis per se ex vi sua non reddit eos incapaces Ecclesiastici beneficii, in quo duo sunt consideranda, & distinguenda. Primum est, spirituale jus ad tale ministerium: quod jus interdum etiam in beneficio Ecclesiastico includit jurisdictionem Ecclesiasticam, vel in administratione Verbi Dei, & Sacramentorum, vel etiam fori contentiosi. Secundum est temporale commodum, quod ratione officii habet beneficium. Quantum ad primum constat dictos Religiosos Clericos incapaces non esse illius juris: quia non repugnat cum aliquo voto substantiali Religionis. De castitate constat: de paupertate, probabitur infra: quia per tale votum, non excluduntur nisi jura, & bona temporalia, quo ad proprietatem, & proprietarium usum: ministeria autem, & officia præsertim spiritualia non excluduntur per illud votum, etiam quo ad proprietatem, & possessionem eorum: hujusmodi autem sunt beneficia Ecclesiastica. Quo ad alteram verò de temporalibus bonis: non est de ratione beneficii, ut eorum proprietas

acquiratur habenti beneficium, sed satis est, quod ad illud pertineat administratio, usus, & dispensatio talium bonorum. Neque etiam ex vi voti obedientie: quia in obtinendo beneficio servari potest obedientia, ita Suarez *de Relig. tom. 4. lib. 3. tract. 8. cap. 19. num. 1.*

8 Secundo: præfati Clerici, etiam quatenus sunt Religiosi, non sunt incapaces dictorum beneficiorum jure Canonico; quia quantum ad beneficia regularia, ipsum jus illa permittit, vel concedit, & supponit per eos administrari posse, & debere: nam commune axioma juris est, beneficia regularia Regularibus conferenda esse, secularia vero secularibus. De seculari autem beneficio probatur: quia licet jura prohibeant Monachum non assumi ad tale beneficium sine debita facultate, & legitimo titulo, seu provisione illius, qui potestatem habeat: non tamen absolute prohibent, nec reddunt Regulares personas inhabiles ad talia beneficia, ut advertit Suar. *ubi sup. n. 3.*

9 Non obstat quod generaliter Religiosi prohibeantur obtinere dicta beneficia sine dispensatione Pontificis, etiam de licentia sui Abbatis, juxta generalem regulam juris, beneficia regularia, Regularibus, secularia secularibus esse conferenda *cap. cum singula cap. cum beneficio de præbend. in 6. cap. nullus de elect. in 6. cap. in nova actione 16. q. 7.* Jura enim ista præterquam non absolute prohibent, nec reddunt Regulares personas inhabiles ad talia beneficia, ut cum Suar. diximus *n. precedent.* non loquuntur, nec possunt intelligi de his Ordinibus Militaribus, qui in appellatione Religionum in odiosis, & poenalibus non veniunt, ut delaravit S. Cong. Conc. Trident. *sup. cap. 15. sess. 5. de reg. & tenet Azor. instit. moral. tom. 1. lib. 12. cap. 3. q. 8. sine his verbis: si Roges: an prædictæ constitutiones locum etiam habeant in recipiendis ad Ord-*
di-

dines Militares hominibus? Respondent quidam in illis locum non habere, siue Clericis, siue Militibus ad Ordinem admittendis, quoniam, & si in universum de Religiosis ad quemlibet Ordinem, & Religionem recipiendis loquuntur: at Militares Ordines, ut dicam inferius, in odiis, & pœnis sub Religiosis Ordinibus non continentur, ita Azor. quem sequitur Villalob. in summ. tom. 2. tract. 35 diff. 10. n. 14. ibi: *T dice Azor, que las dichas constituciones no se entienden en las Ordenes Militares, porque essas en lo que es odioso, y penal, no son comprehendidas debaxo de Ordenes de Religioso.* idem Azor. ubi sup. lib. 2. cap. 22. q. 6. ubi de Canonicis Regularibus, quales sunt Religiosi Clerici Ordinis S. Jacobi, quod non veniunt appellatione Monachorum in iis, quæ ad pœnas, & odia pertinent, & lib. 13. cap. 4. q. 4.

10 Et hoc in præsentī absque dubio: quia ratio prohibitionis dictorum jurium, quæ fundatur in religioso statu, quatenus consistit in abrenuntiatione rerum temporalium, non militat in Religiosis Clericis horum Ordinum, ut statim dicemus. Nec disparitas professionis, quam consideravit d. cap. in nova militat in dictis Clericis Religiosis, qui ex sua propria professione, & instituto suæ Religionis recipiuntur, & creantur, non ut claustrales permaneant, sed per Villas, & loca dictorum Ordinum beneficiis inserviant. Nec in habitu est disparitas: immo in illo cum Clericis secularibus conveniunt. Unde prædicta jura, & si substantiam, seu decentiam status Religiosi respiciant, non sunt necessaria, sed commodata statui Religioso Militarium Religiosorum, ob hæcenus dicta, ac ideo eos non comprehendunt, ut probavimus sup.

11 Tertio probatur: quia in opinione multorum Regularis est capax beneficii simplicis secularis, &

Canonicatus in Ecclesia seculari, ita Hugo, quem refert, & sequitur, gloss. in cap. Deus qui, de vita, & honest. Cleric. & cap. 2. verb. majorem dist. 58. Marth. relatus à Cardinali, clement. 1. n. 24. q. 17. de elect. Bertachin. tract. de Episcop. lib. 2. q. 36. n. 67. fine: sed in hoc contraria sententia est verissima, ut diximus sup. & multis allegatis tenet Sanch. in decalog. lib. 7. cap. 29. n. 75.

12 Quarto probatur: quia paupertas dictorum Religiosorum Clericorum adeo laxa est, ut secundum suas constitutiones, & consuetudinem propriam improprie habere possint: nam paupertatis votum, quod emitunt, restringitur ad prædictas suas constitutiones, ut apparet ex forma professionis, de qua in lib. reform. cap. 8. fine, ibi: *T hago voto, y prometo de vivir en castidad, y sin proprio, segun la Regla de S. Augustin, y constituciones de los Freiles Clerigos,* quæ quidem constitutiones determinant, & statuunt, quod præfati Religiosi Clerici possunt miti ad Rectorias, & Prioratus Ordinis, ibi que possidere, & testari, ac habere bona, tam illa jure hereditario, quam alio quocumque modo acquirenda, & de illis tam in vita, quam in morte disponere, cum licentia tamen sui Prioris, & relicta quinta suorum bonorum parte suo Conventui, ex concessione Clement. VII. & Urban. IV. Et habetur in lib. stabiliment. tit. 5. cap. 4. ibi: *Declaramos, que los Caballeros de nuestra Orden cumplen con el voto de la pobreza pidiendo licencia para tener bienes.* Et infra: *T los Freiles Clerigos, en el mismo tiempo han de pedir la dicha licencia à sus Piores.* Et in cap. 5. eodem tit. ubi de Militibus, ibi: *Puedan testar, y disponer de todos sus bienes patrimoniales, ò adquiridos por sus personas, ò intuitu de la Orden.* Et infra successive: *T lo mismo pueden hacer los Freiles Clerigos que tienen beneficios.* Unde Magister Isla in Regul.

S. Jacobi, *cap. 2. §. 3. fol. 59. Mora in tract. de fundat. Ordinis S. Jacobi*, equiparant paupertatem Clericorum non Conventualium nostri Ordinis paupertati Fratrum Militum ejusdem Ordinis; immo Religiosi Clerici Jacobæi, qui in sua professione vivere sine proprio promittunt, videntur non abdicasse à se dominium, sed vide *sup. 1. p. q. 4. & tene ut ibi.*

13 Et quamvis quoad Religiosos Conventuales aliud constitutiones præferre videantur, tamen usu, & consuetudine à Superioribus toleratur: multis ab hinc annis tentum est, ut sola Prælati licentia tacita, vel expressa Religiosi horum Ordinum bona sua, & redditus, quantumvis opulentos possideant, & expendant, ut *suo proprio loco* fusius diximus cum Basil. Alcocer. Sanch. & aliis. Clemens Pap. VIII. in sua constitutione de largitione muneris, in qua omnibus Religiosis prohibet quascumque muneris largitiones, considerans paupertatem Religiosorum Clericorum Ordinum Militarium diversam esse à paupertate Religiosorum aliarum Religionum, illos exceptit, dicens: *hac nostra perpetuo valitura constitutione universis, & singulis cujuscumque Ordinis. Et infra: cujuscumque congregationis Societatis, & instituti, non tamen Militia Regularibus personis utriuslibet sexus, &c.*

14 Cum ergo ita laxa sit paupertas dictorum Religiosorum, consequitur eos esse capaces prædictorum beneficiorum secularium. Thom. Sanch. *lib. 7. decalog. cap. 29. n. 103.* ubi dicit quod Milites D. Joannis (qui non minus quam Clerici horum Ordinum tria vota substantialia Religionis emitunt) sunt capaces beneficiorum secularium, & pensionum, & citat Gambar. *de offic. & potest. legati lib. 6. n. 269.* Pelliz. *in man. Reg. tom. 2. tract. 8. cap. 6. n. 234.* ubi citat Azor. *p. 1. lib. 13. cap. 3. Lezan. tom. 2. cap. 5. n. 43.*

15 Juvat multum quorundam juris peritorum Consilium dicentium, quod Canonici Regulares Ecclesiæ B. Mariæ loci *de el Burgo Hondo* Abulensi. Diœcesis Ordinis S. Augustini, possunt habere beneficia secularia, eo quod habent inter eorum statuta à Leone X. confirmata, unum, quo decernitur, & ordinatur idem, quod instituto nostro *suprà* allato, nempe quod Prior, & Canonici possint possidere, & testari, ac habere bona propria, tam jure hæreditario, quam alioquocumque modo acquirenda, & eis proveniant, & de illis tam in vita, quam in morte disponere: ita tamen quod quinta pars bonorum post eorum obitum remaneat, & sit pro fabrica Ecclesiæ *de el Burgo*. Ex quo, & ex Tridentina Synodo *in cap. 11. sess. 14.* à contrario sensu recepto, asserit Garc. *de benef. in addit. ad p. 1. cap. 4. n. 23.* se vidisse dictum Consilium in confirmatione hujus sententiæ à multis jurisperitis Hispaniæ subscriptum, nempe à D. Lopez de Contreras D. Aguilar, D. Gabriel. Henriq. Dr. Carvajal, Dr. Orejon, Dr. Matute, D. Gabriel. Angel. Licent. Valentia de Oluera, Licent. Montoya, Licent. D. Franc. de la Cueva, Licent. D. Hieron. de Reynosa, Licent. Roderiq. Iañez de Ovalle, qui consuluerunt dictos Canonicos *de el Burgo* posse habere beneficia secularia sine dispensatione Papæ, præcipue attento prædicto statuto: & quamvis contra dictum Consilium fuit decissum, illud tamen sequendum esse post declarationem Cardinalium, de qua *suprà*, firmat Nicol. Garc. ubi proxime: ergo attenta dispositione statutorum, de quibus *sup. ex n. 1. usque ad 8.* idem sentiunt præfati AA. de Canonicis Jacobæis.

16 Et dictos Canonicos Regulares capaces esse beneficiorum simplicium secularium, probabiliter teneri posse, inquit Gabriel Pennot. *lib. 2. Historia tripart. Canonic. Regul. cap.*

cap. 72. n. 7. & seqq. quem refert, & sequitur Tambur. de jure Abbat. tom. 3. disp. 9. q. 8. n. 11. sine Pelliz. ubi sup. tract. 8. cap. 4. n. 104. vers. immo, & restor me vidisse quandam juris allegationem factam, & subscriptam à gravissimis, & Doctissimis Patribus Societ. Jesu, nempe Gabriele de Ortega, & Didaco Tello, in qua asserunt, & resolvunt, Religiosos Clericos Ordinis S. Jacobi capaces esse dictorum beneficiorum simplicium secularium, & pensionum, &c. Ibi: *Bien podran ser promovidos, à otros beneficios, aunque sean seculares, y simples: ni esto parece es contra los Sagrados Canones, ni contra los que professan, y se prometieron à Dios, como lo es en las demás Religiones no Militares, y assi de aquellas, y no de las Militares, se deben entender los textos, y razones traídas, y en especial. S. Hieronimo ad Ripam Præsbyter. & refertur cap. Monachus 16. q. 1. & cap. super eo de Regul. & hanc allegationem approbarunt alii gravissimi PP. ejusdem Societatis.*

17 Denique: cum jure humano inductum sit, ut Regularia beneficia Regularibus, & Secularia Secularibus dentur, totum id potest legitima consuetudine tolli, ut ait Navarr. lib. 5. consil. tit. de Simon. consil. 13. n. 17. & in his Ordinibus multis ab hinc annis praxis, & consuetudo observat, ut prefati Religiosi ad dicta beneficia promoveantur, & quorum nunc memini, Licent. N. Riberas in Ecclesia Cathedrali Legionensi Canonicatum obtinuit, & Licent. Didac. de Peredo, in Ecclesia Hispalensi obtinuit etiam Canonicatum, & Licent. Marquez obtinuit Decanatum in Ecclesia, &c. Indiarum, ubi etiam alias Præbendas obtinent Licent. Mena, & Licent. Joannes Cortès, & Toleti in Cappella vocata de los Reyes, obtinuit Cappellaniam Licent. Joannes Cabezas, & plures alii Beneficia, & Præbendas seculares

obtinuerunt: hi enim omnes Religiosi Clerici Ordinis S. Jacobi, & alii, quos enarrat P. Mend. de Ordin. disquis. 9. q. 11. à num. 108. & audivimus in Ecclesia Hispalensi duos alios Religiosos Clericos Ordinis Calatravæ Præbendas, seu Cappellas in dicta Ecclesia obtinuisse, & confirmatur exemplo n. sequenti, referendo ex illo in comparabili Viro Arias Montano.

28 En cinco dias del mes de Agosto de mil y quinientos y noventa y cinco años. Yo el Comendador Arias Montano, Prior de el Convento de Santiago de la Espada de Sevilla, por autoridad de el dicho oficio, y por cumplir las leyes, y establecimientos de la Orden, y en particular de el Capitulo 12. tit. 11. de los establecimientos en que se manda, que los Religiosos de la dicha Orden, que están fuera de sus Conventos, assi en beneficios Curados, como en Capellanias, Administraciones, y otros cargos, ò en otra qualquiera manera, ò para otro efecto andan fuera de los Conventos, sean visitados por sus Piores, para el regimen, y buen gobierno de la dicha Orden, mandè parecer en este dicho Convento de Santiago de Sevilla al Canonigo Diego de Vascones Figueroa, professo de el dicho Convento, y Vicario de Texeda de este Arzobispado de Sevilla para ser visitado, conforme à el interrogatorio de los establecimientos tit. 11. señalado para los Religiosos Clerigos de la Orden de Santiago, que viven fuera de sus Conventos, y haviendo jurado en forma de derecho decir verdad en lo que fuesse preguntado conforme à las preguntas de el interrogatorio, dixo lo primero.

19 Que tenia facultad para estar ausente del Convento, y en prueba de esto mostrò una licencia mia, que tenia para pretender, y tener qualquier oficio, y beneficio fuera de Orden, que no contradixesse à la dicha Orden, ni à sus establecimientos, y en virtud de esta mostrò un titulo, por el qual el Arzobispo de Sevilla, y su Gobernador le constituían, y presentaban por Vicario de Texeda, y mas otro titulo, por el qual el Cabildo de esta

Iglesia Mayor de Sevilla le daban, y dieron cierta administracion de las rentas decimales de los lugares de aquella Vicaria, que valia 200. ducados. Y mas otro titulo de una Capellania, que valia 100. todos los quales oficios dixo administrar con la dicha licencia, que le dimos, y con una confirmacion, que tenia, y mostrò por una provision del Consejo de las Ordenes, en virtud de la qual era ratificado en las dichas administraciones, y oficios, &c.

20 Ex quibus omnibus remanet satisfactum in contrarium objectis *suprà* unde etiam in Novitiis horum Ordinum securior procedit sententia dicentium Novicios esse capaces beneficiorum simplicium de qua Sanch. in decalog. lib. 7. cap. 4. n. 22. & nos 4. p. tract. 2. per tot. latius de hac re agemus, ad quem locum legentes remittimus.

An Priores possint conferre sibi beneficia vacantia ad eorum collationem spectantia.

SUMMARIUM.

Beneficia, quæ pertinent ad collationem Priorum, non possunt sibi ipsis conferri, nec per Procuratorem ad id constitutum, nisi sit cum libera. n. 1.

Nec Clericus licet valdè idoneus potest sibi ipsum presentare, licet Compatronus, & alter ipsum Clericum presentet, poterit presentationi consentire. num. 2.

In Beneficio simplici se posse Patronum presentare videtur dicendum. num. 3.

Contraria sententia tenenda est. n. 4.

QUÆSTIO XXXXI.

NON posse Priores sibi conferre vacantia beneficia, quæ ad eorum collationem spectant, sed ea aliis conferre teneri, probat *tex. in cap. fin. de instit. cap. ad auges de excessib. pralat. Dec. cons. 151.*

n. 10. Socin. *conf. 11. volum. 1. Paul. de Citad. de jure patron. p. 6. q. 18. art. 3. Roch. eodem tract. V. honorificum n. 20. Lambert. in simil. tract. lib. 2. p. 1. q. 8. art. 2. Panorm. cap. quærella de elect. Barbof. de jure Eccles. lib. 13. cap. 3. n. 129. Sanch. tom. 1. *conf. lib. 2. cap. 2. dub. 28. n. 4. & cap. 3. dub. 64. n. 18.* ubi etiam si sit beneficium simplex, immo, nec possunt constituere Procuratores cum facultate conferendi sibi beneficia virtute mandati. Quod limitat Barbof. *ubi sup.* quando Dominus constituens procuratorem legitime, transfert in eum omnimodam, & absolutam potestatem instituendi, ita ut is, qui libertatem recipit, debeat suo nomine conferre, non nomine ejus, qui in eum hanc facultatem transtulit: & allegat Andreæ, Butrium, Anch. Covarrub. Panorm. & alios: sed hoc posse fieri ex causa, firmat, ne alias fraus præsumatur, Sanch. *ubi sup. n. 5.**

2 Nec Patronus Clericus etiam idoneus, & benemeritus potest se ipsum presentare *cap. per nostras 26. de jure patron. Paul. de Citad. p. 2. q. 48. art. 3. n. 89. cum seq. Lambert. d. lib. 2. p. 1. q. 8. art. 1. n. 6. Flamin. Parisi. de resign. benef. lib. 9. q. 17. num. 112. Camp. in divers. juriscanon. rub. 11. cap. 13. n. 398. Marc. Ant. variar. resol. lib. 1. resol. 51. n. 1. Abb. d. cap. per nostras, & ibi, Joann. Andr. Silvest. v. jus patronatus q. 7. n. 8. Angel. ibi n. 18. Aram. num. 9. Tabien. q. 17. Sarmient. lib. 8. select. sup. l. cum quidam ff. de legat. 2. n. 25. Thom. Sanch. n. precedent. allegatus, ubi resolvit posse Patronum consentire electioni à medietate Patronorum pro se factæ, ita ut augeat numerum. Barbof. *alleg. 72. de potest. Episcop. n. 85. & de jure Eccles. lib. 3. cap. 13. n. 193. Rota in spoletanea Cappellania 16. Maii 1623. coram bonæ memoriæ Burato, & in Regia juris patronatus 15. Januarii 1624. coram R. D. P. Pirovano, & in eadem 5. Maii 1625. coram bonæ memoriæ**

memoriae Ubaldo. Ratio est : quia in præsentatione Patroni de se ipso facta vitium ambitionis reputari censetur.

33 Sed est dubia quæstio : an hoc etiam procedat in beneficio simplici, ita ut ad illud, nequeat se Patronus præsentare? Et cum in d. cap. per nostras solum de Ecclesiastica prælatione mentio habeatur, videtur dicendum, posse Patronum ad beneficium simplex se præsentare, ac ideo ita tenent Lambert. d. lib. 2. p. 1. q. 8. art. 2. n. 6. Peregrin. consil. 18. n. 15. lib. 5. Joseph Ludor. cons. 42. col. 16. vers. ampliatur 5. Thom. Sanch. d. tom. 1. cons. lib. 2. cap. 2. dub. 18. n. 3. & lib. 2. cap. 3. dub. 74. n. 16. Rota in d. Regien. juris patronatus 15. Januarii 1624. addit Sanch. cum Lambert. ubi sup. n. 19. quod sicut Patronus potest se ad beneficia simplicia præsentare, sic hoc potest Procurator. Et in d. dub. 18. n. 5. inquit posse Patronum delegare alteri pro hac vice, ut præsentet, & sic potest præsentare Patronum.

4 Sed contraria sententia sua probabilitate non caret, quam tenet communis in d. cap. nostras, & ibi, gloss. vers. præsentare Spino de testam. gloss. 4. n. 79. & hanc sententiã probat enixe Barbosa. de jure Eccles. d. lib. 3. cap. 13. n. 194. vers. sed contrariam sententiã, ubi ait: quod Rota, re maturius discussa adhærere noluit opinioni Lambert. & sequatium, ut videre est in Regien. juris patronatus 5. Martii 1625. coram R. P. D. Pirvano, & refert, & sequitur Ferentil. in anotat. ad decis. 306. lit. A. addit Barbosa. ubi sup. ut nec Procurator constitutus à Patrono ad præsentandum potest se ipsum præsentare. Idem Barbosa. de potest. Episcop. alleg. 72. n. 88. & allegat Gonzal. ad reg. 8. cancell. gloss. 2. n. 57. vide Sanch. n. præcedenti allegatum.

An in conferendis beneficiis in Ordine S. Jacobi sit inter Religiosos Oppositores attendenda qualitas antiquitatis sui Conventus, ita ut cæteris paribus præferendus sit Religiosus antiquioris Conventus filius.

SUMMARIUM.

Proponitur altercatio in facti contingentia nostri Ordinis: an debeat præferri cæteris paribus in concursu beneficiorum magis antiquus, aut antiquioris domus. n. 1.

Citatur in confirmationem tit. 16. cap. 1. Stabiliment. n. 2.

QUÆSTIO XXXXII.

CONabar olim in facti contingentia sedare quandam altercationem inter Religiosos Conventuum S. Jacobi de Uclès, & S. Marci Legionens. nostri Ordinis exortam: Dicebant enim Religiosi S. Jacobi de Uclès eos præferendos esse in provissione beneficiorum dicti Ordinis Religiosis Conventus S. Marci Legionensis, & utriusque Conventus Religiosos præferendos esse Religiosis Hispalens. Conventus. Ducebantur: quia sunt primi, & antiquiores in Ordine, & in concursu omnium attendenda est antiquitas cujusque Conventus: sed profecto minus bona ratio, nec professis litterarum digna; ita dicebam ego. Tum: quia antiquitas unius Conventus ad alium, vel ad alios consideranda est, quando Religiosi Conventualiter concurrunt non in actibus, quibus concurrunt, ut singuli, ut contingit in provissione beneficiorum: quia tunc antiquitas singulorum Religiosorum attendenda est cæteris paribus: immo in Ordine nostro S. Jacobi etiam in actibus, in quibus Religiosi omnium trium Conventuum congregantur, attenditur an-

antiquitas uniuscuiusque Religiosi cuiuscumque sit Conventus, ut videtur est in lib. *stabiliment. tit. 15. cap. 5.* tum etiam: quia Ecclesiæ nostri Ordinis non Religiosis Clericis, sed Fratribus Militibus fuerunt data, ac concessa, nec prædicti Religiosi Clerici sunt ad illas simpliciter nominati, & vocati; sed Militibus, & magno Magistro totius Ordinis Prælato data, & concessa fuit potestas eligendi Religiosos, per quos dictas Ecclesias gubernent, ut probatur ex Bulla confirmationis dicti Ordinis, ubi ait Pontifex Alexand. III. ibi: *Liceatque vobis per Clericos vestros idoneos easdem Ecclesias cum suis plebibus gubernare.* Et quippè quando alicui danda est potestas nominandi, seu eligendi ad beneficium consanguineum, seu ex certa familia, aut ex certo genere non tenetur proximiorum eligere, sed quæ voluerit ex illis, dum tamen sit idoneus, ac sufficiens: ita probatur in l. *si de falcidia §. Rogo de legat. 2. l. unum ex familia §. si de falcidia eodem tit. ubi Bart. & Bald. Ant. Gom. in l. 40. Tau-ri n. 41. Molin. de primog. lib. 2. cap. 5. Acebed. conf. 16. n. 19. & in l. 11. tit. 6. lib. 5. recop. n. 55. Ceball. comm. q. 265. n. 5. 6. & 7. Nicol. Garc. qui plures alios refert p. 7. de benef. cap. 15 n. 18. ubi ait, quod quando testator simpliciter aliquid relinquit familiæ generi, seu parentelæ, aut consanguineis: tunc intelligitur gradatim, seu de proximiori; secus vero quando hæredi, sive Commissario datur electio, seu conceditur facultas, quod eligat, aut nominet unum de familia, seu de genere, sive de parentela: quia tunc non arctatur eligere proximiorum, sed quem voluerit ex illis etiam remotiorum potest eligere: & idem est, si diceret fundator, quod præsentetur unus de familia, seu aliquis consanguineus. Fr. Man. Rod. in summ. tom. 1. cap. 106. n. 8. Garc. ubi sup. in quo contrarium videtur tenere cum Lambert. prout tenet ex-*

presso in addit. ibidem cum Ceball. q. 505. n. 42.

Nec rationi congruit, ut magnus Magister, qui dominium, & proprietatem habet in prædictis Ecclesiis, & earum liberam collationem, nequeat, cui voluerit Religioso, dum tamen sit idoneus, gratificare, & quod arctetur ad nominandum hunc, vel illum Religiosum, eo solo, quod sit unius, vel alterius Conventus: unde in *stabiliment. dicti Ordinis tit. 16. cap. 1.* ubi de provisione beneficiorum expresse decernit: quod Religiosi dicti Ordinis ad ipsius Ordinis beneficia nominentur, nulla facta differentia, quod sint istius, vel illius Provinciæ, seu Conventus ibi: *Quier-Sean de una Provincia, & de otra.*

Utrum Magister possit beneficia, sibi subjecta unire.

SUMMARIUM.

Posse Magistrum unire Parochias pleno jure sibi subjectas, probatur num. 1.

Ut fiat unio, debent citari illi, quorum interest, sed plebs non debet citari, quamvis audiri debet, si se opponat. num. 2.

Arguitur non posse sine consensu Capituli prædictas uniones facere, sed respondetur. n. 3.

Opponitur etiam tit. 16. cap. 8. *stabiliment.* sed respondetur. n. 4.

Et si præsens sit Magister, quando Capitulum celebretur, non requiritur pro forma unionis consensus Capituli, sed sufficit, quod ex postfacto præstetur. num. 5.

Ad faciendas uniones debent concurrere necessitas, & utilitas, alias non valebunt. n. 6.

Citatum cap. *stabilimentorum* intelligitur. n. 7.

QUÆSTIO XXXXIII.

Posse Magistrum in uno quoque horum Ordinum beneficia unire, probatur ex eo, quod non solum Episcopis, sed etiam Abbatibus quasi Episcopalem jurisdictionem habentibus in Ecclesiis pleno jure sibi subjectis (qualem habet dictus Magister) permissum est: sic docent Abbas *cap. sicut unire n. 3. de excess. Prælat. & ibi Socin. Senior. art. 3. n. 41. & 42. idem Abbas in Clem. ne in agro n. 26. de stat. Monach. & ibi Cardin. §. ad hæc & in clement. 2. de reb. Eccles. non alien. Man. Rod. qq. Reg. tom. 3. q. 80. art. 1. Flores de Mena variar. qq. lib. 3. q. 24. num. 15. Nicol. Garc. de benefic. p. 12. cap. 2. num. 73. Sanch. lib. 7. de calog. cap. 29. n. 160. & seqq. Barbof. de jure Eccles. lib. 3. cap. 16. n. 59. Tambur. de jure Abbat. tom. 3. disp. 15. q. 1. n. 3. & 4. ubi allegat aliquas S. congregat. Cardin. declarationes ita decident, maxime unam *sup. cap. 14. Concil. Trident. sess. 24. ibi: Eamque unionem facere posse Abbatem, si sibi hanc facultatem uniendo legitime præscripsit; aut ex privilegio in Ecclesia sibi pleno jure subiecta jurisdictionem quasi Episcopalem habet in omnibus, & per omnia, alioquin unionem faciendam esse per Episcopum cum consensu ipsius Abbatis, & Capituli: refert ita Ric. in praxi decis. 492. n. 3. circa quam declarationem notanda sunt verba illa, jurisdictionem quasi Episcopalem habet in omnibus, & per omnia: notanda sunt, inquam, verba ista pro diminutione in usu, & exercitio jurisdictionis in aliquibus horum Ordinum Prioratibus, & Vicariis non nullarum cõcordiarum quibus standum est.**

2. Et in hac unione citandi sunt quorum interest; non tamen est necessario vocanda plebs, licet videatur quodam modo sua interesse: quia interdum laborat contra sua propria

commoda: si tamen causam justam impediens unionem allegaverit, audiri deberet. Verba sunt Sanch. *ubi sup. n. 163. & allegat Rebuff., & Hojedam.*

3. Dices: non posse Magistrum sine consensu Capituli dictorum beneficiorum uniones facere. Non enim ampliorem potestatem in beneficiis uniendis potest habere, quam Episcopus, qui in illis uniendis indiget consensu Capituli Cathedralis Ecclesiæ, ut expressè deciditur *in clement. 2. de reb. Eccles. non alien. Sanch. ubi sup. n. 165. Nicol. Garc. d. cap. 2. ex n. 145. Barbof. ubi sup. n. 42. usque ad n. 45. Tum etiam, quia ita determinatur in cap. Pastoralis de donat. & in clement. unic. §. ad hæc de stat. Monach. Tamb. de jure Abbat. tom. 3. disp. 15. q. 3. n. 2. Respondeo: hoc intelligendum esse de Abbate, seu Prælato habente Conventum, & Capitulum, qualem Magister non habet, nisi quando generale Capitulum celebratur, quo congregato, si uniones faciendæ sint, cum illius consensu faciendas existimarem.*

4. Oppones etiam *cap. 8. tit. 16. in lib. stabiliment. Ordinis S. Jacobi, ibi: Para que vists is por el poder, que por la Orden a Nos es dado, las podamos anexar a los beneficios, que pareciere que cumple, y tuvieren mas necesidad. Si igitur ad annexanda beneficia simplicia Ecclesiis Parochialibus concessa est ab Ordine potestas, & facultas Magistro, quæ mediante illa annexare potest; colligitur eam potestatem alias non habere, nisi ab Ordine concederetur: nec reperitur concessa quoad beneficia Parochialia. Respondeo litteram stabilimenti, ibi: Que por la Orden a Nos es dado, mendosam esse, & legendum est, que por la Orden Nos es dado, scilicet à Pontifice Summo Julio II. qui omnimodam potestatem, & jurisdictionem Regibus, tanquam Administratoribus concessit, nec ullibi reperitur talem potestatem*

ab Ordine fuisse datam Magistro, nisi quatenus est Magister, & Ordinis caput.

5 Dicendum est igitur, Magistrum per se posse dictas uniones facere, etiam si quando generale Capitulum celebretur, ibi: *presentetur*: esto enim, quod Capitulum consentire debeat, consensus iste potest etiam post unionem intervenire. Azor. *instit. moral. p. 2. lib. 6. cap. 26. q. 14.* Rebuff. *in prax. benef. tit. de unione, gloss. 2. n. 20.* Stephan. Gracian. *discept. forens. cap. 278. n. 30.* Tambur. *ubi sup. q. 3. n. 2.* Thom. Sanch. *lib. 7. decalog.*

6 Sed in hac unione requiritur causa justa: scilicet, necessitas, & utilitas Ecclesiæ. Necessitas est, quando Præbenda, cui unio facienda est, caret sufficientibus redditibus, ad alendum Ministrum, similiter est justa causa necessitas, si Ecclesia sit destructa ab hostibus, vel desolata. Item, quando Ecclesiæ sunt vicinæ, & restant pauci de Populo aliis mortuis. Utilitas autem est, quando propter fructuum tenuitatem non inveniuntur Clerici idonei ad serviendum, quæ causa notanda est pro unione facienda in beneficiis horum Ordinum, quæ alere nequeunt dictorum Ordinum Religiosos, qui solum idonei sunt ad dicta beneficia, cum sint regularia, & à Regularibus deservienda. Insuper est causa justa, ut divinus cultus augeatur Thom. Sanch. *ubi sup. n. 161.* ubi id latè probat & n. 162. ubi quod exigitur causæ cognitio in huiusmodi unione facienda. Tambur. *ubi sup. q. 2. & 3.*

7 Ad citatum cap. stabilimenti ibi: *Mandamos, que los Piores de San Marcos de Leon, y Uclès, en sus Provincias, hagan informacion, que Capellanias ay en ellas, assi de las que pertenecen à proveer à Nos, como à ellos, y hechas las embien à Nos para que vistas las podamos anexar à los beneficios, &c.* Notandum est statutum istud non loqui de Capellanis juris patronatus, quæ sine

causa, & consensu Patronorum nequeunt annexari, vel uniri, ut latè per Thom. Sanch. *ubi sup. n. 168.* Notandum est etiam Cappellanas, quæ jure devoluto passim Priores in suis Provinciis vacantes provident, potius Parochialibus Ecclesiis, ubi sitæ sunt dictæ Cappellaniæ, annexari, & uniri debere juxta dictum statutum, quam illas Religiosis Clericis, vel aliis conferri.

Utrum Magister, & Priores extra territorium suæ jurisdictionis existentes possint ibi beneficia sibi subiecta conferre.

SUMMARIUM.

Magister, & Priores respectivè possunt providere, & conferre beneficium, etiam cum sunt extra territorium, quia sunt actus voluntariæ jurisdictionis.

QUÆSTIO XXXIV.

Posse Prælatum extra territorium suum existentem conferre ibi beneficia, & præsentatos constituere, cū hi actus sint voluntariæ jurisdictionis, qui possunt à Prælato extra Diocesim existenti exerceri, volunt DD. *in l. 2. ff. de offic. Procur. Boer. decis. 30.* Vanc. *de nullit. fol. 209. n. 109. fin.* Gracian. *tom. 1. discept. forens. cap. 127. à n. 1.* Garc. *de benef. tom. 1. p. 5. cap. 8. n. 128.* ubi alios allegat, dicens, quod collatio beneficiorum est voluntariæ jurisdictionis, quæ extra Diocesim potest exerceri, & num. 138. ait: an sicut collatio beneficiorum fieri extra Diocesim potest per Episcopum, possit etiam fieri institutio præsentati, seu confirmatio electi, & ex n. 140. concludit, quod sic: nisi ad institutionem, vel confirmationem procedatur judicialiter, & causæ cognitione, sive ex officio instante Fiscali, vel alias in forma judicii. Alii actus, qui sunt volun-

aria jurisdictionis videri possunt pœnes Gonzal. in Regul. 8. Chancell. glos. 2. Gracian. ubi sup. & colligi possunt ex eo, quod voluntaria jurisdiction est, quæ inter volentes exercetur: contenciosa autem, quæ habet contradicteorem, & inter contendentes exercetur. Thom. Sanch. de matrim. lib. 3. disp. 9. n. 7.

Utrum in Villis Militarium Ordinum alienatis ad Magistrum, vel ad emptores spectet beneficiorum Presentatio, seu Provisio.

SUMMARIUM.

Defenditur, neutiquam transire in emptores quarundam Villarum, & locorum Ordinis jus presentandi beneficia, nisi in Bullis Pontificiis id expressum sit.

QUÆSTIO XXXV.

IN hac q. nihil firmari potest, nisi facultatibus Pontificiis ad alienandum concessis prævisis: pro nunc adducam Didac. de la Mota hanc quæstionem tractantem in explicatione Regule S. Jacobi lib. 2. cap. 33. num. 15. ubi in favorem Ordinis concludit; jus Patronatus in emptores non transire: sed pro contraria parte inquit: *Por la parte contraria me hace fuerza, que parece compete à la Orden, y Maestre este derecho de presentar, ratione fundi, quiero decir por haber fundado la Iglesia en la tal Villa, y si esto fuere assi, mucho favorece à el que compra la Villa, para que con ella haya passado el Patronazgo; y pareceme negocio tan grave, que deseo declaration de el Pontifice.* Ita Mota. Mihi autem eadem consideratio non pro emptore, sed pro Ordine vim facit. Existimo ergo jus prædictum in emptorem non transire: quippè certum est, hos Ordines Militares in locis suis, & Villis, Eccle-

sias construxisse, fundasse, & ex suis bonis propriis dotasse. Lege, quæ diximus in principio hujus tract. num. 2. Unde jus præsentandi ad beneficia in dictis Villis, & locis, nec locis, nec Villis adhæret, nec illis est annexum, nec ad Ordinem, ejusque Magistrum spectat, tanquam dominum locorum, & Villarum, sed tanquam Fundatorem, constructorem, & dotatorem, qui ratione constructionis, foundationis, & dotationis semper retinuit jus istud personale, & de per se distinctum: nec ullo tempore illud transtulit in loca, vel Villas; & cum non adhæreat, neque sit dictis locis, & Villis annexum, consequenter dicendum est cum illarum venditione non transire in emptorem ex cap. ex litteris, & cap. cum seculum de jure Patron. ubi DD. & id hodie circa contentionem: siquidem presentationes ad Ecclesias dictorum Ordinum resolutæ sunt in nominationes, & provisiones, ut late probavimus in 1. q. 2. num. 5. quæ quidem provisiones, nec vendi, nec in Laicum cadere possunt.

Utrum officium Supprioris vacet per provisionem illius ad beneficium.

SUMMARIUM.

Refertur jussio Consilii Ordinum, qua prohibebatur posse eligi in Suppriorum beneficium, & pro parte affirmativa fundatur non posse retinere beneficium, si jam electus fuit Beneficiarius. n. 1.

Fundatur sententia contraria. n. 2.

Respondetur fundamento sententie opposita. n. 3.

QUÆSTIO XXXVI.

NON semel consultus fui, si stante rescripto, vel provisione à Consilio Ordinum ema-

nata prohibente, ne Religiosi curati possint ad Supprioris officium eligi, eligatur Religiosus Conventualis, qui post dicti officii confirmationem promovetur ad beneficium, prædictum officium vacet ex supervenienti provissione ad Parochialem Ecclesiam? & quidem pro parte affirmante facit *tex. in l. debita 82. vers. quod si vivo ff. delegat. 2.* ubi statuitur, quod dispositio, quæ tempore præsentis valet si perveniat ad eum casum, à quo incipere non potuit, omnino extinguitur *l. pro parte 11. cum aliis ff. de servit.* ergo Supprioris officium, quod ex superveniente provissione ad Parochialem, pervenit ad casum, à quo initium summere nequibat, extinguitur, & vacat.

2 Pro parte vero negante facit primo; quod ea, quæ semel legitime, & utiliter facta sunt, & constituta, durant, licet postea contingerit casus, à quo initium capere non potuerunt *l. pluribus, §. si placeat ff. de verbor. obligat. l. patre furioso ff. de his quæ sunt sui, vel alieni juris, l. in ambiguis, §. non est novum ff. de reg. juris, & ibi latè Decc. l. ultim. de acquirend. posses. cap. factum legitime de regul. jur. lib. 6.* docet Castillo *controv. lib. 3. cap. 15. n. 5. & 6.* ubi plures refert cum Tiraq. dicente, quod ea, quæ jam facta, & stabilita sunt, ac consummata, non debent ex quocumque casu superveniente revocari, *l. si gaudētus de contrah. empt. l. si ut proponis de confirm. tutore.* Burgos de Paz. *in consil. 26. n. 36.* dicens, quod quando jus alteri est jam quæsitum ex aliqua dispositione non revocatur ergo, & si cesset conventualitas, quæ fuit dispositionis, nepe electionis Supprioris causa, non subvertitur dispositio, hoc est supprioris officium, jus enim semel quæsitum, facilius conservatur, quam jus novum acquiritur, & difficilius excluditur quis à jure jam quæsitum, quam à jure quærendo *l. filios familias ff. de solut. cum multis recolectis per Tiraquel. & alios,*

quos refert Castill. *sup. n. 8. & 9.* ubi etiam quod facilius retentio, quam petitio conceditur, *l. per retentionem de ussur. l. servus de pact.* nec par est causa retinendi, & de novo acquirendi: id circo, qui non potest petere, vel acquirere, potest retinere, Decc. *cons. 298. n. 4. & cons. 300. n. 10.* Anton. Gom. *l. 45. n. 101. tauri.* Castill. *sup. n. 10. & 11.* allegans ad id *text. in l. sciendum §. ultim. ff. qui satis dare cogantur*, ubi habetur, quod quando, qualitas inhabilitatis à principio non adfuit, sed postea supervenit, non impedit, nec inhabilitat in jure jam delato: favet utilis doctrina Jasson. *in l. 1. veteris n. 31. ff. de acquirend. posses.* dicentis, quod dispositio legis, seu statuti vetans aliquid de novo acquirere, non vetat jus acquisitum retinere. *Cap. judei* ubi notat Abbas, & *in cap. consulerit de judeis*, & reddit rationem ipse Jasson: quia ubi qualitas habilitans, vel inhabilitans debet adesse certo tempore, si tum non adest, vel adest, licet postea superveniat, vel desinat, non irritat actum, nec tollit jus quæsitum. Ex quibus, & aliis, quæ ex Castillo *sup.* cumulari possunt, convincitur, non vacare Supprioris officium ex superveniente provissione ad Parochialem Ecclesiam; maxime, quia hoc in casu cessat impulsiva causa prædictæ provissionis, quæ fuit, ut non gravarentur Conventus alendo, & sustentando Religiosos Curatos, cum per Conventuales possit adimpleri præfatum officium.

3 Nec adducta pro contraria parte obstant, quibus rectè respondet Dr. Pichard. *inst. lib. 3. tit. 20. de inutilibus stipulat. §. idem juris est n. 53.* dicens; quod casus superveniens, qui in personam cadit, actum non viciat, & si initio impediret, *d. l. patre furioso, ff. de his, qui sui, vel alieni juris sunt*, si vero super re sit, & ad eum effectum, nisi actus jam esset perfectus, quia tunc non viciaretur, etiam

etiam per contrarium actum, & sic debet intelligi *text. in d. l. in dubium §. non est novum, & in d. cap. factum de regul. jur. in 6.*

TRACTATUS IV.

DE HOSPITALIBUS, ET HOSPITALIUM ADMINISTRATORIBUS.

SUMMARIUM.

Enumerantur Hospitalia, quæ manutinet Ordo noster. n. 1.

Citatur stabilim. anni 1555. tit. 6. de los Hospitales cap. 3. quo ablata fuerunt Laicis Commenda Hospitalium, & translata fuerunt in Clericos Fratres in administratione. n. 2.

Excitatur dubium an sint prædictæ administrationes materia simonia, & adducuntur duæ sententiæ. n. 3.

Hæc Hospitalia gaudent immunitate, ita ut Rei, ad illa confugientes extrahi non valeant. n. 4.

Administratores horum Hospitalium sunt liberi à confectiōe inventarii, & præstatione juramenti. n. 5.

Administratores horum Hospitalium, ut possint confessiones infirmorum secularium audire, tenentur exponi coram Ordinario. n. 6.

Satisfaciunt præcepto communionis in die Paschatis, si celebrent in Hospitalibus. n. 7.

QUÆSTIO UNICA.

IN Ordine S. Jacobi amplissima Hospitia esse, & grandia Hospitalia constat ex facto. Est enim Toleti Hospitale S. Jacobi pro contagiosis, & contaminatis infirmitatibus. Hospitale D. Jacobi Conchenfe pro febribus, & aliis, quæ non contaminant. Hospitale pro diversis infirmitatibus apud Oppidum Uclès: quæ quidem Hospitalia, & loca, ubi egroti curantur, jure Nosocomia, aut Ge-

rentocomia vocantur l. *sanctimus §. sed Deo amabilis C. de Episc. & Cleric. Hospitale de lastiendas pro statione Peregrinorum in itinere ad D. Jacobum pro Hospitio, & receptione ex quacunque parte Orbis ad ventantium. Hospitale apud S. Marcum Legionens. pro alia eorundem Peregrinorum statione, & hæc Xenodochia appellantur cap. de Xenodochis de Relig. domib. clement. quia contingit eodem tit. quibus Hospitiis, & Xenodochiis magnacum sollicitudine admittuntur Peregrini, & curantur infirmi.*

2 His Hospitiis, & Xenodochiis præficiebantur Fratres Milites, qui Commendatores Hospitalium vocabantur: nam in titulum Commendæ conferebantur illis usque ad tempora Catholicorum Regum, ut est videre in lib. stabiliment. de anno 1555. tit. 6. de los Hospitales cap. 3. ubi etiam fundatio dictorum Hospitalium detegitur: ait enim: *En el principio, y fundacion de esta Santa Orden fueron establecidos ciertos Hospitales, y despues fueron otros acrecentados, y cada uno de ellos dotados de ciertas rentas, parte de las quales se bavian de gastar en redempcion de Captivos, segun las disposiciones de las personas que dieron, y dotaron las tales rentas; y parte de ellas en reparos de las Iglesias, y Casas, y en las cosas necessarias de el culto Divino, y en uso, y en charidad de pobres y proveimiento de los llagados, y enfermos quando el Maestre, y los Caballeros estaban en la guerra de los Moros: y porque estos Hospitales se daban en titulo à los Comendadores, que de ellos tienen cargo, y ellos gastaban las dichas rentas, y las consumian en sus propios usos, y provechos, y no en aquellas cosas para donde, y como estaban dotadas, de cuya causa no se cumplia la voluntad de los que instituyeron, y dotaron los dichos Hospitales como estaban dotados; de cuya causa no estaban bien reparados, ni el culto Divino se celebraba; ni los Pobres recibian charidad, ni menos los heridos, y en-*

fermos en los tiempos de las guerras eran proveidos segun se requeria, y como quiera que algunos de nuestros passados por sus establecimientos Capitulares, mandaron dar forma, como, y en que gastassen las Rentas de los dichos Hospitales, segun por los dichos establecimientos parece. Porque aquello no se cumplia, ni satisfacia atento la fundacion, y fundacion antigua de los dichos Hospitales, y contra la forma de el derecho se mudaba el uso de aquello, para que los dichos Hospitales fueron establecidos; pues las Rentas de ellos, ni se distribuian en los usos, y cosas pias, en que particularmente se debian gastar, lo qual ha passado no sin carga de conciencia de aquellos que lo podian remediar. Y porque los dichos Hospitales fuesen reformados, y reducidos á su primer principio, y fundacion, y la voluntad de los instituidores fuese cumplida, y las Rentas de los dichos Hospitales fuesen distribuidas, y gastadas en los reparos de las casas, y el culto Divino se celebrasse, y los pobres, y los beridos, y enfermos recibiesen la caridad, y consolacion, que se requeria; en el Capitulo general, que mandamos celebrar en la Ciudad de Granada en el año passado de 1499. con acuerdo de el dicho Capitulo, rebocamos los dichos Establecimientos tocantes á los dichos Hospitales, hechos por los Maestres passados, la qual rebocacion aprobamos, y confirmamos en el presente Capitulo general, que mandamos celebrar en la Ciudad de Ezija, y lo continuamos en la Ciudad de Sevilla, donde mandamos publicar este establecimiento, con los otros que mandamos hacer; por ende con acuerdo, y consentimiento de el dicho Capitulo general desde aora havemos por consumidas dichas Encomiendas de los dichos Hospitales que son, &c. Y mandamos, que quando vacaren las dichas Encomiendas, ó qualquiera de ellas por muerte, y renunciacion, ó en otra qualquier manera de los Comendadores, que agora las poseen, que dende en adelante las dichas Encomiendas, no sean dadas á alguna persona por

titulo de Encomienda, y que sean dadas á buenas personas, que las tengan en Administracion, ó Mayordomia.

3 Unde hodie præfata Hospitalia, seu Hospitalia Religiosis Clericis prædicti Ordinis non in titulum, sed in Administrationem dantur: ac ideo Administratores Hospitalium dicuntur; non beneficium, sed officium, & administrationes habentes clement. quia contingit §. ut autem, & §. præmissa de relig. domibus late Garcia de benef. 1. p. cap. 3. per totum, & plures referens Barbof. de jure Eccles. lib. 2. cap. 11. num. 26. usque ad 36. ubi etiam quod sunt materia simoniæ lege Canonica prohibita, ecclesiastica, seu religiosa Hospitalia, quæ tantum temporale regimen cum cura infirmorum, & Peregrinorum habent, sive committantur ad tempus, sive in perpetuum ex Regul. tex. in cap. Salvator 1. q. 3. quatenus officia omnia Ecclesiastica vendi prohibet sub ratione simoniæ tenet Suar. de Relig. lib. 4. de simonia cap. 27. num. 11. cum seqq. Bonacin. de simon. Barbof. ubi sup. num. 34. sed contrariam sententiam, videlicet non esse materiam simoniæ Hospitalia, quæ nullum habent annexum spirituale, sed tantum temporale regimen, sive illa in tempus, sive in perpetuum committantur tenuerunt D. Ant. 3. p. 1. cap. 2. §. ultim. in repetitione cap. extirpanda §. quia vero n. 55. de Præbend. Selva de benef. p. 2. q. 11. n. 14. Gama decis. ultim. n. 50. & probabilem vocat hanc sententiam Bonacina ubi sup. Quare dicendum est beneficium cum Hospitale non posse permutari, ita cum Lapo tenent Silvest. V. permutatio 2. q. 13. Sanch. tom. 1. conf. lib. 2. cap. 3. dub. 37. n. 18. contra Federicum apud eundem Silvest. ubi sup. q. 11. ubi quod potest commutari Hospitale cum beneficio, quando confertur Clerico, ut bono Viro: quia tunc est titulus Ecclesiasticus, nec vendi potest sine simonia.

4 Sed hæc Ecclesiastica Hospitalia gaudere immunitate, ne delinquentes ad illa confugientes ab illis extrahi valeant, tenent Nicol. Garcia de benef. p. 5. cap. 6. n. 601. Azor. instit. moral. lib. 8. q. 2. Suar. ubi sup. lib. 3. cap. 9. n. 3. & 9. Flores de Mena, Barbof. ubi sup. n. 18. Non posse autem Rectores Hospitalium præfici Religiosas personas, nisi in Hospitalibus, quæ habent curam animarum annexam, aut sunt monasterio, seu Religioni subiecta, & quando necessitas Hospitalis, & pauperum id suadet, tenuerunt Manuel Rod. quæst. reg. tom. 2. q. 48. art. 3. Barbof. de jure Eccles. lib. 2. cap. 11. n. 39. Hieron. Rod. resolut. 74. n. 3. sed id non probant, nec jus prohibet, cum dicta Hospitalia in titulum beneficii non conferantur per ea quæ diximus sup.

5 Illud admonuerim, Administratores Hospitalium Ordinum Militarium liberos esse à confectione inventarii, & à præstatione juramenti Clement. quia contingit §. præmissa de relig. domib. sed adhuc contrarium per statuta nostri Ordinis decretum est in his Ordinibus in lib. stabiliment. tit. 19. cap. 2.

6 Non posse Religiosos, quibus Hospitalia regularia à Prælatibus regularibus committuntur, audire confessiones pauperum inibi commorantium, nisi confessarii ad id approbati ab Ordinario sint juxta formam Tridentini Concilii sess. 23. cap. 15. de reformat. traddit allegato Manuel Rod. Hieron. Rod. resolut. 74. n. 4. Avers. de sacrament. penit. q. 16. sect. 7. Quarant. in manual. V. Confessarius n. 25. & 26. contra Bordon. oper. mor. t. 2. resolut. 36. q. 21. qui ait: omnes personas Religiosorum, quo ad Sacramenta subesse Prælatibus regularibus; at Hospitalia Regularibus subiecta, & personæ in eis degentes sunt de familia Religiosorum, nec dissentit Diana tom. 8. tract. 5. resolut. 95. quod in Administratoribus Hospitalium Or-

dinum Militarium locum habet: quia cum à Magno Magistro, qui jurisdictionem habet quati Episcopalem etiam in seculares, ut alio diximus, nominentur ex tali nominatione approbati ad confessiones audiendas pauperum illorum Hospitalium, quæ sub ejus potestate sunt, censentur; prout de nominatione Religiosi ad interim alicujus beneficii Parochialis diximus alio in loco.

7 Illud sciendum est, hos Administratores Hospitalium, & Monasteriorum Monialium, quos etiam Vicarios vocamus, satisfacere præcepto de communione in die Paschatis, si in Ecclesiis suarum administrationum celebrent: primo, quia sunt Sacerdotes, & ut tales ubicumque celebrent, satisfaciunt dicto præcepto, ut cum aliis tenet Bonacin. tom. 1. de Sacram. Eucharist. disp. 4. q. 7. punct. 2. n. 7. Secundo: quia de licentia suorum Superiorum resident in dictis Administrationibus, & ex eorummet licentia tacita, vel expressa possunt in quacumque Ecclesia, siue Monasterio satisfacere dicto præcepto cap. omnis utriusque sexus de penit. & remis. sicut, & Peregrini, quibus ex tali licentia proprii Parochi absentis ministratur Sacramentum Eucharistiæ à quocumque, qui alias potest illud ministrare. Thom. Sanch. lib. 3. de matrim. disp. 23. n. 17. vers. 2. probatur. Tertiò: quia licet in clement. de privileg. interdicator sub excommunicatione Religiosis, ne ministrent Eucharistiam, sine licentia proprii Parochi absentis ministratur: at eam non incurrere Religiosum ministrantem aliis Religiosis exemptis, tenet cum multis Sanch. ubi sup. nec de hoc potest dubitari quando dicti Administratores, seu Vicarii degunt in eisdem Hospitalibus, seu Monasteriorum domibus à cura Parochorum exemptis, ubi, si infirmantur, debent recipere Sacramenta à Cappellanis dictorum Hospitalium, seu Monasteriorum, in quorum Eccle-

his debent, etiam si moriantur sepeliri, nisi alibi elegerint sepulturam: nam si hoc familiaribus Monasteriorum, & locorum exemptorum permittitur, ut ait Bonac. *ubi sup. n. 10.* & nos alibi diximus, quanto magis ipsis exemptis, qui in dictis administrationibus inserviunt? difficultas autem est, quando ipsi Administratores, seu Vicarii degunt in domibus à cura Parochorum non exemptis ubique infirmantur: nam tunc crederem debere recipere Sacramenta à Parocho illius Parochiæ, quam habitant, & in tali Parochiali Ecclesia sepeliri, nisi alibi elegerit sepulturam expensis suarum administrationum juxta tradita à Thom. Sanch. in *præcepto decalog. lib. 6. cap. 14. num. 3.* & *segg. ubi num. 4. sine* limitat, nisi ibi sit Monasterium sui Ordinis, & hoc etiam in Fratribus Militibus nostri Ordinis fieri videmus, qui cum in suis propriis domibus degant de licentia Magistri juxta institutum dicti Ordinis recipiunt Sacramenta etiam ad effectum satisfaciendi præcepto de communione in die Paschatis juxta formam præscriptam in lib. stabiliment. dicti Ordinis *tit. 7. cap. 2. & 4.* & hoc faciunt de licentia tacita, vel expressa Priorum præfati Ordinis, qui sunt proprii eorum Parochi, ut multis in locis probavimus: quare secundum dispositionem *cap. omnis utriusque sexus de poenit. & remis.* satisfaciunt præcepto de communione communicantes cum eorum licentia, secundum præfati stabilimenti formam; at si in domibus suis infirmantur, Sacramenta recipiunt à Parochis, in quorum Parochiis degunt, & si non eligunt sepulturam ibi, sepeliuntur, ut de Administratoribus *sup.* diximus, & satis colligitur ex Sanch.

ubi sup.

TRACTATUS V.

DE JURISDICTIONE SECULARI in Populis, & locis Militarium Ordinum.

SUMMARIUM.

Enumerantur Civitates, Ville, & Oppida nostri Ordinis, gubernia, quæ conferuntur cruciatis, & quæ conferuntur secularibus, & sic de aliis Ordinibus. n. 1.

In his Populis tam Ordines, quam Rex, ut Magister, habent solum jurisdictionem inferiorem, suprema verò jurisdictione residet in Rege, ut Rege, admodum quo illam habet in territoriis temporalibus Episcoporum. n. 2,

Leges Regi servari debent in prædictis locis. n. 3.

Aliæ leges Ordinum, quæ vocantur Capitulares, conformari debent cum legibus regalibus, nihilque stabiliri valet adversus illas. n. 4.

Appellationes interponuntur à Judicibus secularibus Ordinum, tum ad Regales Chancellarias, tum ad Consilium Regale Ordinum. n. 5.

Appellationes verò, quæ interponuntur à Consilio Regali Ordinum ad Regem & pro eo remittuntur causæ ad Tribunal, quod dicitur de comissiones de Personis dicti Consilii, & Regalis Castellæ formatum. n. 6.

A Judicibus perquisitoribus missis à Consilio Ordinum, ad ipsum Consilium est appellandum. n. 7.

Jurisdictionem tamen temporalem Ordinum in aliquo differri ab aliis jurisdictionibus temporalibus Marchionum, Comitum, Ducum, &c. provenit ex pluribus privilegiis illis à Regibus concessis n. 8.

Narratur causa ob quam tot privilegia Reges concesserunt Ordinibus. num. 9.

QUÆSTIO UNICA.

1 Quoniam in hac parte de jurisdictione Ecclesiastica in Populis, & Ecclesiis Ordinum egimus, ut aliqua de potestate, & jurisdictione seculari dicamus, invitamur: & prius sciendum est Ordinem S. Jacobi, ultra tres Civitates habere Villas, & Oppida 207. & in illis Gubernatores, ex ipso Ordine Religiosi Milites à Magistro eliguntur 6. cum jurisdictione pluribus in locis, qui unicuique gubernio designati existunt. Insuper septem alia gubernia cum jurisdictione multorum Populorum, quibus personæ seculares à Magistro præficiuntur. Ordo autem Calatravæ habet Villas, & Oppida 64. in quinque partitus divisas. Et Ordo Alcantatæ non minori Vassallorum numero pollet.

2 Dicimus, quod prædicti Ordines, eorumque Magnus Magister in ante dictis Populis jurisdictionem temporalem inferiorem habere solent; non secus, quam Duces, Comites, & Marchiones Hispaniæ in suis Oppidis habere solent, ac etiam Episcopi, Archiepiscopi, & alii Prælati Ecclesiastici jurisdictionem temporalem habentes: sed in illis locis Rex supremam potestatem, & jurisdictionem habet, ut latè probat Cevall. *de cognit. per viam violentiæ in proem. cap. 10. ex n. 46.* & satis colligitur *ex text. in l. 11. tit. 5. part. 3. & l. 5. tit. 1. lib. 2. recopilat.* & probatur ex pluribus privilegiis Regum dictis Ordinibus concessis, per quæ Reges aliqua tributa, & exactiones Vassallorum præfatis Ordinibus dono dederunt; in quo satis detegitur supremam potestatem, & jurisdictionem in illis locis, & Oppidis existere pœnes Regem, & dictis privilegiis fit mentio in libris stabiliment. & deffinit. dictorum Ordinum, ac ita in terminis tenet Mench. *ubi infra*, in hæc verba: itaque

licet quoad Commendatarios jurisdictionem habet, & potestatem, non tanquam Rex, sed tanquam Magister eorum (ut quidam falso oppinantur) tamen verius est, ut jurisdictionem habeat, non solum tanquam Magister, sed tanquam Rex: nam quia est Magister habet jurisdictionem inferiorem, non secus, quam Duces, Comites, & Marchiones Hispaniarum in Oppidis suis habere solent: & quasi Rex habet Supremam jurisdictionem, non secus, quam eam habet in Oppidis aliquorum Ducum, Comitum, & Marchionum. Unde etiam si Rex Hispaniæ Magister Commendarum non esset, adhuc idem foret: nam ut nullus modo sanus negabit, quin plebejus, quia à Rege Hispaniarum nobilis factus est, nobilis esse intelligatur, non solum quo ad oppida, & regiones, quæ ipsius Regis sunt, quo ad jurisdictionem tam inferiorem, quam superiorem, id quod usus inviolabiliter custoditus observat: ita quoque dubitandum non est, quin plebejus à Rege Hispaniæ nobilis factus in oppidis, & regionibus Magistri Militum Commendatariorum nobilis intelligatur; & esset non secus, quam foret in terris ipsius Regis, & aliorum Ducum, Comitum, & Marchionum. id quod longe facilius procedit hodiè, cum Rex Hispaniæ illorum quoque Militum Magister sit: nam, & similiter indubitatum est, fuitque semper, ut quam jurisdictionem, jus, & potestatem habet Rex Hispaniæ, habet in oppidis, & terris Ducum, Comitum, & Marchionum Hispaniarum; eandem quoque olim, antequam Magister, Militum esset in terris illius Magistri Militum: ut apud Magistrum esset sola inferior jurisdictio, apud Regem autem suprema; hodiè autem apud Regem utraque jurisdictio est, & potestas; & cum Rex Hispanus habeat multos Ducatus, Comitatus, & Marchionatus, ut plebejus ab eo nobilis factus, erit nobilis etiam in

in talibus Regis Ducatibus, Comitatus, & Marchionatibus, ita quoque erit nobilis in terris, quibus imperat, ut Magister Militum, neque quoad omnia tam facti, quam juris, quæ quoad illas terras, & ejus leges, & statuta esse, excogitari possint, ita Minch. de success. Creat. §. 30. n. 294. Et eum sequitur Joann. Gutier. pract. qq. lib. 4. q. 7. n. 18. Radef. in Chronic. Ordin. Milit. Alcantar. fol. 8. ibi: *El Rei Don Alonso de Leon dió á el Maestre, y successores un Privilegio con que le concedió, que todas las Villas, y Castillos que conquistassen, y ganassen de Moros en Estremadura, fuesen de la misma Orden, reservando para sí el supremo Señorio.*

3 Unde non est dubium, quin leges Regiæ servari debeant in terris, & Oppidis dictorum Ordinum, sicut, & in locis, & Oppidis Ducum, Comitum, & Marchionum, ac Prælatorum Ecclesiasticorum jurisdictionem temporalem habentium, prout optime probat l. 15. & 16. tit. 6. p. 1. & habetur expresse in l. 5. tit. 1. lib. 2. recopil. & l. 4. tit. 7. lib. 3. ejusdem recopil. ubi Acebed. & alii apud Bobad. in sua polit. tom. 2. lib. 2. cap. 17. n. 1. q. 6. & cap. 16. n. 19.

4 Aliæ autem leges à magno Magistro in suis Capitulis generalibus condite, quas leges Capitulares vocamus, eo quod à Magistro cum assensu Capituli generalis sint factæ, deficientibus legibus, & ordinationibus Regiis, locum suum habent. Nam Domini temporales, cum quibus in omnibus dicti Magistri conformari debent, adversus leges Regias nihil statuere possunt, ut ex text. in cap. inferior de major. & obedient. allegatus ad hoc per Avendañ. cap. 5. Prætor. n. 6. lib. 1. Acebed. in d. l. 5. num. 4. tit. 1. lib. 2. recopil. & cum dicti Magistri conformari debeant cum aliis Dominis temporalibus, & Prælatibus Ecclesiasticis jurisdictionem temporalem habentibus, videndus est Bobad.

in sua polit. cap. 16. per totum, & cap. 17. per totum. Quibus in locis multa, & utilia, ad hoc spectantia congerit Acebed. ubi sup. & in l. 4. tit. 7. lib. 3. recopil. ubi n. 3. ait: quod Prælati, & personæ Ecclesiasticæ in locis, ubi jurisdictionem temporalem exercent, sive in prima, sive in secunda instantia, tenentur Officiales laicos ibidem præficere, & habere, & non Ecclesiasticos: judicesque, & officiales, tales non per censuras procedunt; sed ut judices temporales solent procedere: immo, & Tabeliones ibidem laici, & publici, & Regii esse debent, non vero Notarii Apostolici leg. 8. tit. 3. lib. 1. recopil. & in Regio Consilio examinari, & approbari debent juxta l. 2. tit. 25. lib. 4. recopil. & si pro Oppidis Ordinum Tabeliones ab Ordinum Consilio examinari, & approbari videam.

5 Appellationes quoque à sententiis judicum secularium horum Ordinum interponendæ ad Regiam Chancellariam trahi impediri per ipsos judices non possunt juxta textum. in l. 5. tit. 1. lib. 2. recopil. & l. 8. tit. 3. lib. 1. ejusdem recopil. ubi Acebed. varias soluciones præbet ad textum cap. in Romana §. debet de appellat. in 6. quatenus determinat, quod in loco, ubi Episcopi jurisdictionem temporalem habent, debent ad eorum Superiorem, nempe ad Archiepiscopum appellari: quod non negat Acebed. ibidem quoties consuetudine, aut privilegio, aut alio speciali jure ita observatur. Sed ut has leges conciliet, ait posse partes appellare ad Archiepiscopos secundum textum in cap. Romana, vel ad Chancellarias secundum legem. 5. ubi voluerint: ac ita in terris, & Oppidis horum Ordinum observatur: nam partes, ubi volunt, sive ad Regale Consilium Ordinum, sive ad Regias Chancellarias appellant ad tradita per Joann. Gutierr. lib. 1. q. 42. & Bobad. lib. 2. cap. 16. num. 77.

6 Quod si interpositis appellationibus per Vassallos Ordinum ad dictum Consilium appellantes se sentiant gravati à sententiis ab ipso consilio prolati, ad Regem appellari posse videtur juxta Pragmat. *de Guadalupe*, & alias leges Regales, quas ad id refert Gutierrez & Bobadilla *ubi sup.* quam ob causam, & propter auctoritatem dicti Consilii Ordinum erectum est aliud Tribunal vocatum *de comisiones* de personis dicti Consilii, & Regalis Castellæ formatum; ad quod à sententiis dicti Consilii, sive in prima, sive in secunda instantia pro latis in temporalibus causis, & criminalibus Vassallorum appellatur: siquidem tres sententiæ à nullo Domino Vassallorum proferri possunt. Existimo ego causam erectionis dicti Tribunalis vulgò *Consejo de Comisiones* fuisse quam *infer. n.* referemus, & quod fuit formatum auctoritate Pontificis Valenz. *cons. 128. ex n. 132.* ubi quod similia anniversaria, oblationes, & mortuaria, & Missarum elemosynæ non veniunt in valore beneficii, nec augment fructuum valorem, & allegat Joann. Andr. Staphil. Oldrad. Felin. Calderin. Navarr. Rot. & alios, qui etiam tenent ea omnia non venire in congruam, & quoad valorem beneficii debeant deduci Missarum onera, & expensæ, seu salaria Præsbyteri necessarii vulgò *de el Theniente*, cum fructus beneficii non dicantur, nisi quod superst deductis expensis, & oneribus *l. fructus ff. solut. matrim. l. quo in fructus ff. de usur.* Cobarruv. & Valenzuel. *ubi sup. n. 134. ad 136.* Garc. *de benef. p. 5. cap. 3. num. 164.* quamvis in *num. 165.* contrarium verius existimet, & in addit. ibi, *n. 169* ubi quod onas Missarum non computatur inter onera, nec ex fructibus deducendum: quia respicit servitium, quod à Rectore, seu Priore præstandum est, cum pro eo detur beneficium, ac ita refert fuisse resolutum in Rota.

7 De iudicibus pèsquisitoribus, seu quæstoribus vulgò *de Commission* à Regale Ordinum Consilio missis, ait Bobadilla *in sua politica lib. 2. cap. 19. n. 237.* ad dictum Regale Consilium Ordinum appellandum.

8 Verum est tamen, quod licet suprema potestas, & jurisdictio temporalis, semper in his Ordinibus manserit pœnes Hispaniarum Reges, *ut sup.* dictum est, tamen negari non potest, quin admodum ampliorem fuisse potestatem, & jurisdictionem dictorum Ordinum, quam illam, quam habebant Duces, Comites, Marchiones, & Prælati Ecclesiastici jurisdictionem temporalem habentes. Quis enim dictorum in suis Ducatu, Comitatu, Marchionatu, seu Ditione leges condit, aut condidit, prout condidisse Magistros dictorum Ordinum in suis Capitulis generalibus reperimus? ut videre est *in lib. leg. capitul. Ordinis S. Jacobi*, quem quidem legum librum qui attente legerit, aperte inveniet dominium circa potestatem, & jurisdictionem in his Ordinibus fuisse quasi liberum, & si non omnino ad instar domini potestatem Italiæ, prout voluerunt, quos tacito nomine refert, & explodit Mench. *ubi sup.* Sed id totum sic evenisse existimo ob causam plurium privilegiorum à Regibus concessorum, tam circa potestatem, & jurisdictionem, quam quoad exactionem tributorum à Vassallis dictorum Ordinum, aliorumque jurium, & præeminentiam. Quæ quidem privilegia pro Ordine S. Jacobi referuntur in lib. *stabiliment.* dicti Ordinis.

9 Non erit absre investigare titulum tam amplæ jurisdictionis, & multitudinis Vassallorum: & quippe tempore institutionis horum Ordinum manifestum fuit periculum, quo Hispaniarum Regna involvebantur, ut istorum deveniret ad Mauros propter disensiones inter Reges Legionens. Castellæ, Aragoniæ, Navarræ, & Portugaliæ: Regna autem Hispalis,

Corduvæ, Murcia, Giennensis, ac Provincie de Stremadura, & Mancha in potestate Maurorum: Que viendo las discordias de los Reyes Christianos, se iban entrando por sus Tierras, en tiempo de esta necesidad, se fundaron estas Ordenes, y como las conquistas de las Tierras, que los Moros tenian, tocaban à los Reyes, segun el Reyno à que las Tierras pertenecian, como lo notò Rades. in Chronic. Ordin. Alcantara fol. 9. col. 2. dicens: El Rey Don Fernando el Santo diò à el Maestre Don Arias Perez, la Villa, y Castillo de Magazela, la qual aunque el mismo Maestre la havia ganado de los Moros, pertenecia à el Rey por ser de su conquista, los Reyes de Castilla, y de Leon hicieron donacion à estas Ordenes de las Tierras que conquistaren de los Moros, ò de la parte que à ellos parescia,

y de las que los Reyes ganaban, y conquistaban, les daban los Lugares, que estaban en las fronteras, para que como suyos los defendiessen de los Moros: este es el titulo con que las Ordenes Militares tienen, y poseen sus jurisdicciones, y Vassallos, y aun el titulo: por ende los Reyes tuvieron la mayor parte de sus Reynos tan acreditados, que à havido titulos para muchos Señores, que oi tienen grandes Estados; y para que no se pueda dudar de esta verdad, y titulo con que las Ordenes Militares tienen, y poseen sus jurisdicciones, y Vassallos, referirè las palabras de el Papa Adriano VI. en la Bula de la incorporacion de los Maestrazgos en la Corona Real, ubi Adrianus, & infra: ad literam transcripta 4. p. tract. 2. q. 4. & incipit Dum mentis nostre.

QUO FINIS MANET IMPOSSITUS HUIC SECUNDO TOMO, & Parti secundæ, & tertix. Ut progrediamur ad tractandum de aliis Partibus hujus Operis, quas obtulimus. Utinam hic contenta cedant in profectum omnium nostrum, & in honorem Dei, ac Beatæ Mariæ semper Virginis sine labe peccati originalis conceptæ, ac Beati Jacobi Majoris Cebedæi Filii, Hispaniarum Patroni, ac mei Parentis: atque simul Aquilæ Doctorum Div.

August. quam Regulam Canonicorum Regularium profiteor: & omnia dicta, & cogitata

S. C. R. E. correctioni subijcio.

FINIS.

INDEX

INDEX

OMNIUM RERUM NOTABILIMUM,

QUÆ IN HOC SECUNDO TOMO,

SECUNDA, ET TERTIA PARTE CONTINENTUR.

Prior numerus denotat *Part.* secundus *Tract.* tertius *Quaest.* quartus numerum marginal.

A

Appellatio.

Appellatio rectè interponitur à Magistro ad Capitula Generalia Calatrava, & Alcantara; secus Jacobæo in Ordine: & in hoc à Prioribus ad Magistrum, vel de hujus consensu ad Capitulum generale. 2. 1. 19.

Appellationes à Prioribus, & Vicariis Ordinum interponende sunt ad Senatum Ordinum, & nullatenus ad aliud Tribunal. 3. 1. 9. 1. & 2.

Appellatio ad Nuntium Apostolicum non potest interponi à sententiis prolatis à Senatu Ordinum in gradu appellationis. 3. 1. 9. 3.

Ad Episcopos, in quorum Diocesis sunt siti aliqui loci Ordinum, appellari potest ab horum Vicariis, vel Prioribus ex concordia, vel consuetudine. 3. 1. 9. 4.

Appellationes à Judicibus Secularibus Ordinum interponuntur ad Regales Chancelarias, & ad Senatum Ordinum. 3. 5. 1. 5.

Appellationes ad Regem interponuntur à Consilio Regali Ordinum, & pro Rege remittuntur causæ ad Tribunal, quod appellatur de commissiões, compositum de personis dicti Consilii, & Regalis Castellæ; ceterum à Judicibus perquisitoribus missis à Consilio Ordinum ad ipsum est appellandum. ibid. 6. & 7.

B

Beneficiorum.

Beneficiorum Ordinum Militarium, origo, locorum donatio, numerus, & jus Patronatus Ecclesiasticum. 3. 3. 1. 1. 2. 3. 4. & 5.

Jus Patronatus istorum Ordinum remansit Ecclesiasticum etiam post unionem Magistratum in Corona Regia. ibid. 6. 7. & 8.

Beneficiorum Ordinum provissio. 3. 3. 2. remissivè.

Ex Bullis, statutis, Concilio Tridentino, & Jure Canonico fundatur ad Magistrum horum Ordinum solum pertinere jus presentandi, ad Episcopos vero collationem Beneficiorum. 3. 3. 3. 1. 2. 3. & 4.

Collationem, & institutionem Beneficiorum Ordinum pertinere ad Magistrum illorum tanquam legitimum, & ordinarium collatorem, probatur ex Jure Canonico, ex Concil. Trident. & ex Bulla Adriani VI. & respondetur argumento deducto ex autoritate Concilii, & consuetudini allegatæ pro aliquibus Episcopis. 3. 3. 3. à n. 5. usq. ad 17.

Beneficiorum Ordinum collationes expeditius committerentur Prioribus, scilicet Clericis illorum, uti collationes Commendarum, quam Episcopis; nec ex hoc illis fieret aliqua injuria, etiamsi Beneficia in illorum Diocesis sita esse videantur. 3. 3. 4. 1.

Sola nominatio, & provissio facta per Magistrum, perque Regale Ordinum

INDEX.

Consilium sufficit ad hoc, ut presentatus valeat administrare Sacramenta, aliaque spiritualia exercere. ibid. n. 2. 3. 4. 5. & 6.

Deputatio Vicarii in Ecclesiis Ordinum, durante illarum vacatione, uno, vel altero dempto, pertinet ad Magistrum. 3. 3. 5.

Presentatio, provissio, seu collatio Beneficiorum regularium, quae dependent ab aliquo Conventu, ab ipso debent fieri, nisi ex consuetudine, aut privilegio consensus illius non requiratur, aut ex statutis Religionis, ut in plurimum contingit in Militaribus, in quibus pertinet ad Magistrum, etiam congregato Capitulo Generali, exceptis aliquibus, quorum provissio pertinet, vel ad solos Priores, vel ad illos simul cum capitulo. 3. 3. 6. per totam.

Ubi de Ordinibus Calatravae, & Alcantarae juxta definitiones antiquas.

Beneficia Militarium Ordinum esse Regularia suadet ex Bullis Pontificiis. 3. 3. 7. per totam.

Quamvis Beneficia regularia regularibus, & secularia secularibus sint conferenda, nec Beneficia unius Religionis Religiosis alterius valeant conferri, Priores Ordinis nostri possunt providere Beneficia Religiosis alterius Conventus, & in casu necessitatis conferri possunt Clericis Secularibus. 3. 3. 8. n. 1. 2. 3. 4. 5. & 6.

Episcopus titularis Ordinis potest retinere Beneficium illius. ibid. 7.

Beneficia Ordinum Militarium collativa sunt, & in titulum possunt conferri, nec ideo talia desinunt esse: quia providentur à Prioribus cum suo Capitulo, aut à Consilio Ordinum. 3. 3. 9. per totam.

Cura animarum in Ordinum Beneficiis residet in habitu pœnes Magistrum, in actu vero, & in exercitio pœnes Religiosos Beneficiarios, nullatenus vero pœnes Commendatarios, quamvis laurentur decimas. 3. 3. 10. per totam.

Quamvis Beneficia Ordinum aliquorum manualia sint, Ordinis tamen S. Jacobi perpetua esse probatur. 3. 3. 11. 1. 2. 3. & 4.

Beneficia praedicti Ordinis esse amabilia, & non perpetua suadet, & solvuntur fundamenta pro prima sententia adducta. ibid. 5. & 6.

Probabilitas negantium esse amabilia proponitur. ibid. 7.

Beneficia praedicta, etsi amabilia sint, sine legitima causa auferri nequeunt Religiosis, nec secularibus, cum in illorum defectum his conferuntur. ibid. 8. & 9.

Beneficia ista, etiam si conferantur Clericis secularibus, non desinunt esse Regularia, nec comprehenduntur in regula Chancelariae. ibid. 10. & 11.

Qualitates requisite in Regularibus jure communi; ut Beneficium obtinere valeant. 3. 3. 12. 1. 2. 3. & 4.

Aliae qualitates requisite ex statutis nostri Ordinis ultra praedictas referuntur. ibid. 5.

Promotio Religiosi ad Beneficium valida erit, si habeat qualitates à jure requisitas; quamvis careat ab Ordine petitis, quae quidem tunc solum requiruntur, cum adest alter, qui praefatis qualitatibus est praeditus, non si non adsit, sed tunc debet admitti sine illis. ibid. 6. & 7.

Religiosus Conventualis non indiget licentia sui Prioris, ad se opponendum Beneficiis, 3. 3. 13.

Examen, & concursus ad provissionem Beneficiorum Ordinum requiri, fundatur. 3. 3. 14. 1. & 2.

Cæterum in provissione Beneficiorum Ordinum existentium in Hispania, non requiri examen per concursus, suadet, & solvuntur fundamenta contraria. ibid. 3. & 4.

Beneficia horum Ordinum non debent provideri per concursus, quia Regularia, quamvis in Magistro sit potestas faciendi concursus. ibid. 5. & 6.

Licet examen per concursus non requiratur in provissione horum Beneficiorum, requiritur tamen examen simplex, nisi in Graduatis. ibid. 7. 8. 9. & 10.

In Religiosis Militaribus qualitas probata vite sufficienter probatur ex il-

INDEX.

loram residentia in Conventibus, sub cura, & custodia suorum Prelatorum, nec in illis alia requiritur idoneitas, quam exacta in suis Bullis, & statutis, quæ nullatenus furi Canonico adversantur. ibid. 11. 12. 13. 14. & 15.

Gradus in provisione Beneficiorum necessario inspicendi sunt. ibid. 16.

Decretum subeundi examen non contrariatur statuto Ordinis eximente Graduatam ab illo, quamvis prædictum examen valde onerosum sit omnibus. ibid. 17. & 18.

Qui non habet qualitates requisitas ad obtinenda Beneficia, peccat, & tenetur ad restitutionem, ibid. Ubi de insufficientia, & sufficientia, & grada falsis probationibus acquisito. 19. 20. & 21.

Beneficia dignioribus debere conferri, etiam ab his, qui per provisionem liberam jus habent conferendi, suadetur. 3. 3. 15. 1. 2. 3. 4. 5. & 6.

Magister non tenetur providere ad Beneficia horum Ordinum digniores, sed suæ obligationi satisfacit, eligendo idoneos. ibid. à n. 7. usq. ad 15.

Fundamenta oppositæ sententiæ solvuntur. ibid. 16. & remissivè.

Non obstat dicere, quod Magister sit Patronus Ecclesiasticus, nec quod ad conferenda Beneficia proponuntur edicta. ibid. 17. & 18.

Collatores non tenentur restituere digniori, si hoc prætermisso dignum eligant, etiam si teneantur digniorè ante eligere: nec dignus tenetur Beneficium, vel Cathedram non acceptare, etiam si sciat (ad minus post electionem) digniorem esse relictum. ibid. 19. 20. & 21.

Congrua sustentatio Parochis assignanda est, Superiorum arbitrio, & ita contingit in Ordinibus. 3. 3. 19. 1. & 2.

In congrua sustentatione, non debent computari distributiones, vel redditus stolæ; sed illa detrahi debet de mensa Magistrali, & decimis Commendarum. ibid. 3. 4. 5. & 6.

Taxatio congruæ in Ordinibus non debet observari, sed conveniens portio in fructibus decimalibus debet assignari

Religiosis Beneficiariis, pro sua sustentatione, & suorum. ibid. 7. 8. & 9.

Ad provisionem Beneficiorum, non solum Seculariam, sed etiam Regulariam Semestre à jure conceditur: quo transacto, si non fiat provisio, devolvitur hac ad superiorem immediatum; ideoque in Ordinibus à Prioribus, & Commendatariis, devolvitur ad Magistrum. 3. 3. 20. 1. 2. 3. & 4.

A Magistro devolutio fieri deberet ad Papam, aut Legatum de latere: cæterum non datur devolutio in Beneficiis Ordinum, etiam si Magister illa non conferat intra semestre; quod quidem currit à tempore scientiæ vacationis. ibid. 5. & 6.

Quamvis nullum à jure sit tempus præfixum ad Beneficii acceptationem, potest tamen præfigi à superiore collatore, & ita in Ordinibus accidit: cæterum si transacto termino, Beneficium alteri non sit collatum, poterit acceptare; tempus præfixum non currit contra legitime impeditum. 3. 3. 21. per tot. Ubi differentiam quoad tempus invenies inter instituentem, & collatorem.

Fructus Beneficii illius, anni in quo Beneficiarius decessit, dividendi sunt prorata inter heredes defuncti, & successorem illius, computato anno à Januario, ad Januarium ex stabilimento Ordinis S. Jacobi; quamvis si Beneficiarius transferatur ad aliud Beneficium, hujus fructus faciat suos à die gratiæ, seu provisionis factæ, in quo casu ad successorem illius pertinent fructus Beneficii, à quo transfertur, ac eodem die. 3. 3. 22. 1. 2. & 3.

Fructus, qui dividendi sunt inter heredes defuncti, & illius in Beneficio successorem, non solum sunt qui ex decimis proveniunt, sed etiam portio deducta ex Commendis, & Mensa Magistrali, quamvis inter fructus non computentur obventiones provenientes ex labore. ibid. 4. & 5.

Cum sicut fructus ita, & onera dividenda sint prorata, & horum stipendia, quæ ex his correspondent oneribus tempore defuncti decursis, & adimpletis,

ad.

INDEX.

ad heredes illius pertinent, secus si non sint onera adimpleta: quia tunc transeunt ad successorem, nisi forte stipendia essent soluta defuncto: quia tunc adheredes; excipe casum, in quo defunctus percepisset stipendia ante dies designatos ad adimplenda suffragia. *ibid.* 6. 7. & 8.

Undecim marapetini, qui in aliquibus locis solvantur Parocho ex elemosyna Missæ cujuslibet relicte in testamento, debentur illi tanquam munus oblatum; ideoque si contingat, quod post mortem alicujus testatoris Parochus decedat, non transit jus percipiendi marapetinos undecim ex Missis relictis in testamento illius ad successorem Beneficiarium, sed pertinet ad heredes Parochi defuncti. *ibid.* 9.

Renuncians Beneficium amittit jus percipiendi fructus à tempore, quo admittitur ab habente potestatem. *ibid.* 10.

In provisione Beneficiorum non debet preferri, cæteris paribus, Religiosus magis antiquus, aut antiquioris Domus. 3. 3. 42.

Beneficiorum presentatio, aut provisio in Villis Militariam Ordinum alienatis non spectat ad Emptores illarum, sed ad Ordines, aut Magistrum. 3. 3. 45.

C

Capitulum generale.

Capitula Generalia Ordinum Militarium an cogi debeant? dubitatum fuit in Communiis generalibus illorum Matrissi celebratis; referturque Neothericus sentiens talem obligationem hodie non manere respectu Ordinis Jacobæi? 2. 1. 1.

In Capitulis generalibus hodie congregandis nequeunt verificari contenta in Regula Jacobæi Ordinis, cujus præcepta passim non observata, nec postquam in communi vivere desierunt Milites Fratres, adest causa, quæ prius, ad illa celebranda. *ibid.* 4. 7. 9. & 10.

Capitula generalia etiam celebrata post mutationem primævi status Ordinis

non profuerunt; unde ad celebranda deinceps arguit ipse Neothericus. *ibid.* 11. & 12.

Capitula generalia congregandi nulla in Regibus adest obligatio post incorporationem Magistratus in Corona; & post Regibus gubernium Monarchicum concessum. *ibid.* 13. & 14.

Capitula generalia Jacobæi Ordinis à Regibus Administratoribus perpetuis celebrata voluntaria fuerunt; & ob nullum ex eis obtentum profectum; imò orta jurgia expedire, ut non congregentur, contendit Neothericus: sed alia via statum Ordinis reformandum. *ibid.* 15.

A Capitulis generalibus celebrandis abstinendum nullatenus esse sentit Author. *ibid.* 16.

Capitulum generale quid sit, traditur: ejusque congregandi potestas ad Magistrum spectat; sed eo renuente, & admonito, in gravi necessitate facultas illa devolvitur ad inferiores. 2. 1. 2. 1. 2. & 3.

Capitulum generale celebrandum potest differri à superiore Magistro ob justam causam, & ex epicheya. *ibid.* 3.

Generalia Capitula celebranda sunt loco, & tempore prescriptis in unoquoque Ordine, & quid in Jacobæo statutum. 2. 1. 3.

Ad Capitula generalia vocandi, qui præscribuntur convocari in cujusvis Ordinis Regula: & in Ordine Jacobæo Tredecim Fratres, & Commendatores, 2. 1. 4. 1. & 2.

Post mutationem primævi status Jacobæi Ordinis, juxta hujus statuta omnes professi tam Clerici, quam Laici ad Capitulum generale vocandi, & in eo suffragium habere debent. *ibid.* 3.

Et si de Clericis Fratribus ad Capitulum Jacobæi Ordinis vocandis nihil in Regula cautum, debent illi hodie convocari, nec illud præcipi pro primitivo tempore necessum fuit. *ibid.* 4.

Capitulum generale non esse supra Ministrum generalem verius est: insuper habitis particularibus statutis; idemque

INDEX

que in Ordine Jacobeo tenendum. 2. 1. 6. 1. 2. 3. 4. & 5. & per tot. præcipue post Bullam Julii II. ibid. 18.

In Ordinibus Calatrava, & Alcantare Capitula generalia sunt supra Magistrum, ipsi præcipiunt, ejusque conscientiam onerant; statutaque in Capitalis ex indulto Pontificio, auctoritate Apostolica censentur confirmata. 2. 1. 6. 19. 20. 21. & 22. Adhuc post incorporationem Magistratum in Corona Regia ibid. 23.

Capitula generalia Calatrava, & Alcantare possunt revocare, & annullare facta, & alienata indebitè per Magistrum; secus in Ordine Jacobeo. 2. 1. 15. 1. & 2.

Eadem Capitula generalia possunt (eisi raro) potestatem Magistri restringere; & differentia constituitur respectu Magistri existentis, & futuri; secus in Ordine Jacobeo. 2. 1. 16. 1. & 2.

Capitula generalia Calatrava, & Alcantare, dum extant, probabiliter possunt exercere, que ad Magistrum pertinebant, secus vero in Ordine Jacobeo: sed de hoc remissio. 2. 1. 17. 1. & 2.

Eadem Capitula ad differentiam Jacobei possunt ad se avocare causas pendentes coram Magistro. 2. 1. 18. 1. & 2.

Capitula generalia possunt ex causa decidere cum Capitalis localibus eos actus, qui ab illis jure exercentur per Priores. 2. 1. 24. 1. & 2.

Alia de Capitulo generali vide in verbo Magister statuta, regula.

Cappellanas sitas, & fundatas in Ecclesiis Ordinum Militarium, non posse obtineri à Religiosis illorum, docent aliqui. 3. 3. 39. 1. & 2.

Capacitas dictorum Religiosorum ad illas Cappellanas obtinendas fundatur. ibid. 3.

Fundamenta negantium hanc capacitatem solvuntur. ibid. 4. 5. & 6.

Cappellaniarum, & aliorum Beneficiorum secularium non esse capaces Religiosos Clericos Ordinum Militarium sentiunt aliqui. 3. 3. 40. 1. 2. 3. 4. & 5.

Capacitas Religiosorum Militarium

ad Beneficia Secularia obtinenda suadetur. ibid. 6. 7. & 8.

Regule juris afferentis, Regularia regularibus, Secularia secularibus esse conferenda, respondetur. ibid. 9. & 10.

Sententia affirmativa amplius suadetur. ibid. 11. 12. 13. & 14.

Amplius firmatur prædicta affirmativa sententia ex paritate Canonico Regularium del Burgo hondo, qui prædicta Beneficia obtinere valent, & eadem habent statuta. ibid. 15. & 16.

Tandem fundatur consuetudine, & exemplaribus. 17. 18. 19. & 20.

Citatus.

Citatus Miles Frater ab Ecclesiastico Ordinario, non tenetur comparere, nisi in citatione exprimat causa fundans jurisdictionem Ordinarii. 2. 5. 8. 2.

Citati Fratres Milites à Judice Seculari, non tenentur coram eo comparere ad allegandum sua privilegia, contra aliquos AA. & quomodo illi se debeant gerere, ostenditur: ubi & de Militibus exterorum Regnorum. 2. 6. 2. per tot.

Commendatores.

Commendatores in primævo Ordinis Jacobei statuerant Prelati Fratrum Militum respectivè; secus verò postea. 2. 1. 1. 5. & 10.

Cum in his Ordinibus præcipue, S. Jacobi post primam illorum institutionem quedam domus fuissent assignate pro aliquibus Fratribus alendis, gubernandis, vel curandis; qui illis præficebantur, Commendatores appellabantur; qui quidem erant Prelati locales cum potestate respectu Magistri eadem, quam habent Provinciales respectu Generalium. 2. 13. 1. 1. & 2.

Ex his Commendatoribus, qui collocabatur in majori Domo, sive præstantior major appellabatur in Ordine in nostro postea plurimum crescente alter etiam major fuit creatus: qui Commendatores hodie existunt, & appellantur majores, ex eo quod ipsis post divisionem bonorum

INDEX.

Ordinum quædam loca commissa sunt, ut eorum habitatores defendant, Ordinibus bona conservent, & redditus sibi percipiant, & appellantur Præceptores, & Commenda Præceptorie. 2. 13. 1. 3. 4. 5. & 6.

Religiosi Commendatarii redditus suarum Commendarum tuto conscientia expendere possunt. 2. 13. 2.

Commendas esse Beneficia Ecclesiastica sentiunt aliqui contra alios; quorum diversitas conciliatur constituendo discrimen inter Beneficia regularia. 2. 13. 3. 1. 2. 3. 4. & 5.

Prædictæ Commendæ cum non sint strictè Beneficia (majoribus exceptis) obtineri valent ab illegitimo in his Ordinibus ex dispensatione professo. 2. 13. 3. 6.

Commendatores, qui non habent Beneficium Ecclesiasticum, quamvis sint prima tonsura initiati, non liberantur à solutione gabellarum; nec eorum concubine à pœnis communibus. 2. 13. 3. 7. & 8.

Unde prædictæ Commendæ non debent dari in titulum Beneficii, sed tantum commendari pro tempore ad nutum Magistri. 2. 13. 3. 9.

Commendarum venditio formalis illicita est, licita verò virtualis, sed de autoritate saltem generali summi Pontificis. 2. 13. 4.

Commendas esse materiam simonia, in illarumque collatione, vel permutatione, specie venditionis interveniente, simoniam committi, alii affirmant, alii negant, ex eo verò, quod Beneficia regularia sint, eorumque bona Ecclesiastica, sine simonia vendi non posse, sicut alia Ecclesie temporalia officia, ostenditur. 2. 13. 5.

Commendarum redditus sine Magistri licentia non valent Commendatarii permutare, & peccatum committunt simonia, pecuniam accipiendo. 2. 13. 6.

Ordines in commodum ipsorum, & Magister pro sustentatione Fratris Militis, Commendæ pensiones imponere possunt, & ad subsidium trirremium potest

Magister per Bullas Pontificias auferre bis quintam partem fructuum Commendarum vacantium, & fructus quatuor mensium illarum. 2. 13. 7.

Commendas dividere, & minuere possunt Ordines, autoritate Pontificis. 2. 13. 8.

Magister nequit conferre Commendas horum Ordinum, nisi Militibus Professis; non tamen invenitur prohibitio, ut Clericis conferantur: cum hoc factum inveniat; licet attentata illarum institutione, sint erectæ pro Fratribus Militibus. 2. 13. 9.

Commendæ vacantes intra sex menses ab earum vacatione provideri possunt. 2. 13. 11.

Speculativas ad has Commendas concedere potest Magister Militibus, quamvis hi non valeant illas exigere. 2. 13. 12.

Commendæ, etsi in titulum collatæ, amobiles sunt sicut titulus ad nutum Magistri. 2. 13. 13.

Fructus Commendarum vacantium, quamvis successoribus debeant reservari juxta diversa Ordinum statuta, diversis finibus destinantur. 2. 13. 14.

Commendatarius S. Joannis Hierosolimitani ad Episcopatum promotus privatur Commenda: secus S. Jacobi, Calatravæ, & Alcantaræ. 2. 13. 15.

Ecclesie in his Ordinibus non fuerunt Commendatoribus commendatæ, sed erectæ Præceptorie, & ex decimis assignata portio Clericis pœnes quos auctoritate Magistri est illarum cura. 2. 13. 16.

Quamvis onus reparandi Ecclesias pertinere ad Commendatarios existiment aliqui, ad populos tamen pertinere cum juvamine Commendarum statutum est. 2. 13. 17.

Quamvis Commendæ in Ordine S. Jacobi ad triennium: Calatravæ vero ad quinquennium locari debeant; fructus Commendarum in illis ad novennium possunt. 2. 13. 18.

Confessarii.
Confessarii à Capitulis generalibus

INDEX.

designari possunt pro audiendis confessionibus Religiosorum, sed illi, qui alias approbati sint. 2. 1. 12. 5.

Religiosus Miles dum confitetur, debet, si sit Professus, hoc manifestare Confessori, cum ad alienam uxorem turpiter accessit; & similiter complex explicare se accubuisse cum Religioso professo. 2. 9. 7. 1.

Religiosus Miles, qui non servat debitam moderationem in usu propriae uxoris, licet professus, non peccat contra votum, nec committit propriè sacrilegium. 2. 9. 7. 2. & 3.

Religiosus Miles potest confiteri Clerico sui Ordinis à suo Priore approbato, in cujus defectum poterit cum non approbato, vel alio, sive Seculari, sive Regulari, dum tamen habeat licentiam à Priore suae Provinciae eligendi Confessorem, quod intelligitur secluso privilegio Bullae Cruciate, & extenditur ad Novitios. 2. 12. 9.

Confessores, sive Seculares, sive Regulares exceptos licentia ad audiendas confessiones Secularium, possunt Priores Ordinum in suis territoriis, & etiam Vicarii, qui jurisdictionem exercent in illis Episcopalem: si aliqua non obstat concordia. 3. 2. 8. per totam.

Confessiones Secularium audire potest Religiosus Militaris, quin approbetur ab Ordinario, eo ipso quod Parochus fiat; sicut Vicarii, qui territorium habent separatum; & Praelatus Monasterii habens annexam Parochiam. 3. 2. 9. per totam. Ubi quid dicendum de Vicariis de Xerez, & Tudia. & de Priore Hispanensi Ordinis.

Confiteri possunt Novitii cuilibet Sacerdoti, sive Seculari, sive Regulari approbato ab Ordinario proprio. 3. 2. 10.

Confessorem eligere possunt Religiosi sine licentia suorum Praelatorum virtute Bullae Cruciate, & quemcumque Regularem, si à suo Praelato sit approbatus. 3. 2. 11.

Quamvis sine licentia Praelati nequeant Religiosi confiteri, nisi cum ab

ipso exposito, cum illa tamen confiteri valent cuilibet Sacerdoti, sive Seculari, sive Regulari, etiam non approbato à suo Praelato. 3. 2. 12.

D

Delicta Fratrum Militum.

Delicta Fratrum Militum veniant coercenda per Magistrum, Judicem eorum Ordinarium, juxta proprias constitutiones, (vel his deficientibus, ius commune) quae pro Ordine Jacobaeo extantes referuntur. 2. 3. 6. 1. 2. 3. & 7. Contraria opinio rejicitur. 2. 4. 15. 5. 6. 7. 8. 9. & 10.

Ad delicta Militum coercenda Magister judicialiter, solusque procedere debet (etsi jure novo pro Jacobaeis illud fiat à Consilio Ordinum cum duobus ancianis Militibus, quod explicatur) etiam quoad gravissima, ut homicidium, & incorrigibilitas. 2. 3. 6. 4. 5. & 6.

Etsi pro delicto probando tortura non gravis Militibus aliquando infigi possit; quod remissivè, & ipsi Milites exilii poena puniri possint, raro tamen. 2. 3. 7. & 8.

Minimè tamen poena trirremium, ad differentiam aliorum Religiosorum. 2. 3. 10.

Delicta Militum Fratrum nullatenus puniri possunt poena capitali, seu mutilationis membrorum, contrariaque Bobadilla, & Carlebal sententia referuntur declarata Leon. X. Bull. 2. 3. 9. 1. 2. & 3.

Delicta atrociora Militum, nisi adsit incorrigibilitas, horum degradatione, brachioque Seculari traditione non esse punienda affirmant aliqui AA. contra alios, qui iudicis etiam arbitrio hoc relinquunt; & quomodo Milites degradandi. 2. 3. 11. 1. 2. & 3. item 2. 4. 10. 2.

Delicta Militis Novitii punienda juxta regulam, & constitutionem, & adhuc si velit à Religione egredi, debet ob delicta gravia puniri. 2. 3. 11. 4. & 5.

INDEX.

Delictum heresis patratum à Militibus per S. Inquisitionis Tribunal puni- tur. 2. 4. 7.

Sed an bona Militis ob tale crimen confiscari valeant, variè oppinatur. 2. 5. 5. 1. 2. & 3.

Delictum lesa Majestatis à Militibus perpetratum debet per suos Judices declarari, & Milites tradi tunc brachio Seculari puniendos; licet secus aliquando factum. 2. 4. 8.

Delicta perpetrata à Militibus in officiis publicis à Principe eis commissis possunt à Principe puniri pœna pecuniaria, suspensionis, aut privationis officiorum, non verò corporali; etsi alii contra sentiant. 2. 4. 9. 1. 2. 3. & 4.

Delictum Militis respectu Militaris officii, aut exercitii debet à Magistro puniri: si tamen officium à Magistro, ut tali, non ut Rege, acceperit. ibid. 5. & 6.

Delictum à Militibus patratum in fractione pragmaticarum Regalium, veluti prohibentium deferre arma, & vestes quasdam, vel utentium falsis menfuris, nequit à Judice Laico puniri, contra sententiam Bobadill. & aliorum discrimen statuentium quoad in pragmaticis contenta. 2. 4. 12. 1. 2. 3. 4. & 5.

Ob delicta Militum Fratrum perpetrata ratione officiorum publicorum, ledentiaque Ecclesiasticam jurisdictionem, possunt illi ab Ordinariis Ecclesiasticis coerceri; quamvis coram his non tenere illos rationem reddere sentiunt aliqui AA. 2. 5. 4. 1. & 2.

Decimæ.

Decima, & primitia, quid, & quotuplex illa. 2. 8. 1. 1.

Decimas privilegio, non solvunt Ordines Militares, sed in Ordine S. Jacobi Milites eas persolvunt Clericis Religiosis ex Bulla Alexandri III. 2. 8. 1. 2.

Decimas suorum animalium continentur Fratres Milites Ordinis S. Jacobi extra Oppida Ordinis degentes non esse solvendas Ordinariis locorum, sed Conventibus prædicti Ordinis. 2. 8. 1. 3. 4. 5. & 6.

Decima, quas de nutrimentis suorum animalium privilegio in jure scripto non solvunt Fratres Milites, si vè intra Oppida Ordinis degant, si vè non, & quicumque alii Religiosi, sunt de animalibus deservientibus ad usum Monasteriorum, & Religionum in Comuni; non de illis, quæ deserviunt pro usu particularium, cum tantum debeant solvere Prioribus Ordinis decimas bonorum, quæ sunt Ordinis, aut Commendarum, non vero de bonis patrimonialibus: nam hæc debentur Ordinariis locorum, mensæ Magistrali, aut Commendatoribus. 2. 8. 1. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. & 16.

Decimas prædiales (de novalibus tantum) jure communi non debent solvere quicumque Religiosi. 2. 8. 1. 17. & 18.

Decimas prædiorum suorum omnes fere Religiosi speciali privilegio solvere non debent; Ordinis S. Jacobi illo non gaudent, idè de prædiis acquisitis ante Concilium generale debent solvere decimas non Diocesanis, sed Prioribus Milites, & de prædiis inquam, quæ deserviunt pro usu Ordinis, scilicet Commendarum: nam de aliis decimæ solvenda sunt Diocesanis, vel Ecclesiis. 2. 8. 1. 19. & 20.

Decimas personales, quarum definitio traditur, Fratres Militares Ordinis Jacobi non Diocesanis, sed Prioribus Ordinis solvere tenentur. 2. 8. 1. 21. & sequentibus.

Decimas ex nutrimentis suorum animalium, laboribus, & novalibus, non tenentur solvere privilegio jure scripto Conventus Religiosorum, & Monialium horum Ordinum; nec Religiosi Pastores extra claustra degentes. 2. 8. 2. per totam.

Dimissoria litteræ.

Dimissorias litteras expedire ad hoc, ut ordinentur Milites Laici professi, nequit concedere Magister, sed de eorum vita moribus testificari, ut illas obtineant ab Episcopo originis, seu potius à D. Nuntio Apostolico. 2. 2. 28. 1. 2. & 3.

Di-

INDEX.

Dimissoria possunt concedi in aliena Dioecesi, & non spirant morte concedentis. 3. 1. 17.

Dispensare de casibus occultis etiam reservatis possunt Priores Ordinum, sicut Monitoriales dare, & alia, qua possunt Episcopi, & non dependent à consecratione: quod etiam intelligitur de Vicariis, qui omnimodam exercent jurisdictionem. 3. 217. 6. 7. 8. & 9.

Dominium.

Dominium rerum suarum à se abdicare in professione Fratres Milites, ac proinde pauperes esse, sentiunt aliqui, contra alios asserentes, illud retinere, & nihilominus votum paupertatis implere. 2. 10. 2. 1. 2. 3. 4. 5. & 6.

Dominium bonorum suorum à se abdicabant Fratres Milites Jacobi in primo Ordinis statu. 2. 10. 2. 7. 8. 9. & 10.

Declaratur quomodo stabilitum fuit, ut Fratres Milites possent bona habere, & onus inventarium praestandi explicatur. 2. 10. 2. 11. & 12.

Declaratur quomodo permissa fuit dispositio aliquorum bonorum Fratribus Militibus in obitu, quamvis non per modum testamenti; & quomodo obtenta fuit facultas testandi Militibus Fratribus, Laicis tantum. 2. 10. 2. 13. 14. 15. & 16.

Dominium nullum, nec facultatem testandi habuisse Fratres Milites Calatrave, & Alcantare sua primæva institutione declaratur, & simul ostenditur qua ratione, tam isti, quam Milites S. Jacobi valeant testari. 2. 10. 2. 17. & 18.

Detegitur error asserentium Milites in sua professione non abdicasse dominium bonorum suorum, & votum paupertatis cum facultate testandi durare ostenditur. 2. 10. 2. 19. 20. 21. & 22.

Conciliantur diversæ sententiæ in hac questione adductæ circa dominium horum Militum; & cum illorum statu

Tom. II.

Religioso facultas testandi componitur. 2. 10. 2. 23. 24. & 25.

Attento primævo horum Ordinum statu Milites Religionum, non sibi, sed suo Ordini acquirebant: cæterum post dicti status relaxationem, non Ordini, sed sibi acquirunt, quamvis non irrevocabiliter; unde hodie de licentia Magistri sunt legitimi Administratores bonorum, quæ sua sunt undecumque acquisita, & possunt succedere in quas-cumque hereditates: quod etiam de Clericis Beneficiariis Ordinis S. Jacobi intelligitur: unde possunt etiam succedere in majoratum, feudum, fidei commissum, jus patronatus, etiamsi in foundationibus prohibeatur, quod succedant Religiosi. 2. 10. 8. per totam.

Dominium, quod habent Milites Religiosi, non dat libertatem expendendi bona Commendarum in usus illicitos, perinde ac possunt Seculares, nec illam habebat attento primo Ordinum statu quo ad bona patrimonialia, quamvis post relaxationem dicti status possint quoad hæc. 2. 10. 9. 1. 2. & 3.

Unde de bonis patrimonialibus possunt majoratum instituire predicti Milites: secus de bonis Commendarum; nec de his aliqua suis concubinis donare Commendatarii, sicuti non Commendatarii de bonis patrimonialibus, quamvis non teneantur illorum meretrices, nec cum Militibus ludentes restituere bona his de causis acquisita. 2. 10. 9. 4. 5. & 6.

Duellum.

Duellum recusans non excluditur ab ingressu in Ordine Militari, et si excludatur ob stabilimentum Jacobæum reptatus non liberatur à repto, ubi de differentia inter duellum, & reptum, & hujus formæ. 2. 2. 11. 1. 2. 3. 4. 5. & 6.

Declaratur stabilimentum Jacobæum contra præcepta Evangelii non esse, tametsi hodie inutile, maxime cum absque infamie nota possit quis exclusa pugna, liberari à repto. Ibid. 7. 8. & 9.

INDEX.

E

Episcopi.

Episcopis possunt Prelati jurisdictionem quasi Episcopalem exercentes licentiam concedere, ut exercent Pontificalia in suis territoriis; quod etiam Priores, & Vicarii horum Ordinum facere possunt, & Pontificalia exercere sine ulla licentia in suis Ecclesiis, si ipsi Episcopi sint. 3. 1. 21. 1. & 2.

Unde licet post Concilium nequeant Prelati Regularium Episcopum vocare, ut Ordines conferat sine licentia Ordinarii loci, in quo sunt siti Conventus, bene tamen Priores Militares ad id Episcopum vocare in suis Ecclesiis. & alium Priorem Ordinis, ut Ordines minores conferat; quamvis hic nequeat illos conferre in altero territorio sine licentia Ordinarii; sicuti nec Episcopus quamvis vicinior poterit ordinare, aut confirmare in locis Ordinum absque licentia Ordinarii, & seclusa concordia. ibid. 3. 4. 5. & 6. Ubi quandam dubiam decisionem non obflare invenies.

Quamvis Vicarius generalis alicujus Diocesis nequeat concedere licentiam Episcopis, ut in illa exercent Pontificalia, bene tamen Vicarius generalis Provinciae Legionensis. ibid. 7.

Episcopus creatus in Ordine S. Jacobi, ut in illo exercent Pontificalia; quamvis cum licentia Magistri tantum possit illa exercere in quolibet illius districtu; sine illa tamen usus est observandus circa licentiam, & consensum exigendum Prioris illius districtus; & quamvis videatur, attenda Bulla creationis Episcopi, quod valeat Pontificalia exercere absque previa licentia Prioris, securius procedet Episcopus, si illam exigat à Magistro. ibid. 8. 9. 10. & 11.

Episcopus praedicti Ordinis non debet examinare examinatos, & approbatos à Prioribus, & cum suis litteris Dimissoriis remissos, ut ab ipso ordinentur. ibid. 12. 13. & 14.

Episcopus potest constituere Vica-

rium, seu Officiale in locis suae Diocesis, in quibus Archidiaconus privilegio, aut consuetudine jurisdictionem exercet, non tamen Prior Provinciae Legionensis in Vicaria de Tudia, jure speciali Ordinis. 3. 1. 22. per totam.

Exemptio.

Exemptione, (quae diffinitur) à potestate Seculari gaudere Clericos, & Moniales, sicut, & Equites Militiarum, eo quod Religiosi sint, pluribus probatur; obtinetque hoc etiam in sententiis asserentium Milites non esse Religiosos, nec Ecclesiasticas personas. 2. 4. 1. & 2. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. & 20.

Exemptione praedicta Milites quietè usi sunt per 800. ferme annos, usque diu occasione deminuta observantia in Ordinibus horum privilegia non accuratè à Judicibus Secularibus observata. Referitur concordia Committis de Ossorno, à qua Capitulis generalibus Jacobaeis reclamatum fuit, sicque nō est in praxi, ob privilegia Pontificia rectè concessa; sitque satis objectioni Gregor. Lop. ibid. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. & 19.

Praedictam exemptionem Militibus in Hispania etiam tribuit usus tractandi causas criminales Militum apud proprios Judices, inde refellitur, qui asserit Ordinum Senatam quoad haec procedere ex Regia jurisdictione. ibid. 21. & 22.

Exemptione praefata non debere potiri Fratres Milites nunc, utpotè viventes negotiis Secularibus immixtos, nec Ordinum instituta implentes, sicque cessante causa concessionis privilegiorum suadetur. ibid. 23. 24. 25. 26. & 27.

Contrarium tamen ab Authore tenetur tam quia causa privilegia concedendi non defuit, quàm ob perseverans: Ordinum institutum, quin officiet mutatio status quoad vivendi modum; sitque satis fundamentis in contrarium, tametsi fatendum modum vivendi in Equitibus Ordinum horum institutis adeo contrarium, ut vix exempti dici valeant, remediumque opportunum exposcat. ibid. à 28. usq. ad fin. p. 9. militum mariorum.

INDEX.

Exemptionem à potestate Seculari non amittunt Fratres Milites perpetrantes enormia crimina, etiam delictum nefando, nisi ter moniti incorregibiles appareant, ut praxis in Hispania servat: referturque exitus in facti contraria contingentia. 2. 4. 3. & 4. Et tali exemptione gaudent ubique 2. 4. & 13.

Prædictam exemptionem non amittunt Religiosi Milites in crimen assassinatus lapsi, tametsi à Judice Laico post sententiam declaratoriam talis criminis Clericos puniri posse communiter docetur. 2. 4. 5. 1. & 2.

Exemptionem, seu privilegium fori non amittit Frater Miles occidens personam Ecclesiasticam, ut de facto servatum contra Bobadilla: cujus fundamentis sit satis, explicando quomodo privilegiatus contra privilegiatum utatur suo privilegio. 2. 4. 6. 1. 2. 3. 4. & 5.

Exemptionem prædictam non amittunt Milites bigami, licet secus in Clericis. 2. 4. 10. 1.

Exemptione præfata gaudent de jure filii, & uxores Religiosorum Militum, & adhuc mortuis maritis, si vidua maneat; licet secus habeat praxis, & aliquorum sententia. 2. 4. 11. 1. 2. 3. & 4.

Exemptio à jurisdictione Ecclesiastica Episcoporum, seu Ordinariorum diffinitur; ejus origo, ac divisio designatur; ipsam à Papa tantum concedi, ut possit quilibet ipsi Papa, aut suo solum Prelato subjici firmatur; & evenire traditur in omnibus Religionibus, quæ jure communi attento Ordinariæ subjacebant potestati. 2. 5. 1. à num. 1. usq. ad 12.

Exemptionem plenissimam à quacunque Ordinariorum jurisdictione Religionibus Militaribus concessere Summi Pontifices; tametsi Ordo Jacobæus per Bullam suæ confirmationis non fuerit tale privilegium assequutus, ut declaratum per cap. 1. de V. S. in 6. ibid. 12. 13. 14. 15. 16. & 17.

Exemptione à jurisdictione Episcopali adeo gaudent Milites, ut de suis

criminibus nequeant Ordinarii adhibere tanquam Sedis Apostolicæ Delegati cognoscere, Decreto Trident. non obstante. 2. 5. 2. 1. & 2.

Exemptione à solutione gabellarum respectu honorum patrimonialium Religiosi Milites jure attento videntur habere; quidquid in contrarium allegetur: sed consuetudo Regiis legibus vix aliud observat. 2. 7. 1. 1. 2. 3. 4. 5. 9. 10. 11. 12. & 13.

Unde, & fraudulentæ gabellam non peccare lethaliter oppinatur. ibid. n. 6.

Exemptionem à solutione gabellarum habent Milites Commendatarii quoad bona Commendarum, ejusque fructus, sive conductos, sive redditus ob totidem ex Commendis mutuos; etsi secus aliqui teneant. ibid. 14. 15. 16. 17. 18. & 19. Et ibi lex Regia de hoc loquens reflectitur.

Exemptione à charitativo solvendo subsidio gaudent Milites Religiosi ex indultis Pontificum; secus autem à solvendo subsidio nuncupato excusado, nisi sint Milites S. Joann. Hierosol. 2. 7. 3. per tot.

Exemptione gaudent Milites horum Ordinum ex sola possessione nobilitatis, quæ præsumitur ex Militaris habitus gestatione, & tituli exhibitione, quæ faciunt, ut onus probandi contrarium rejiciant inadversarium. 2. 7. 4. 1. 2. & 3.

F

Famuli.

Famuli, & servitores in Domibus Militiarum (qui quales sint, explicatur) harum privilegiis gaudent, & sic possunt confiteri Regularibus etiam in Paschate, tunc Eucharistiam, sicut infirmi, & extremam Unctionem ab eis recipere, adhuc hodie, sepulturaque ibi tradi. 2. 5. 10. 1. 2. 3. 4. & 5.

Famuli Ordinum Militiarum etiam conjugati extra Conventum degentes, dum in eo infirmi sint, prædictis potiuntur privilegiis; Militiarumque quicumque

INDEX.

servitores nequeunt ob illarum privilegia ab Episcopis excommunicari, aut interdici. ibid. n. 6. & 7.

Facultatem testandi potest auferre Summus Pontifex à Militibus Religiosis, & nisi eos absolvat à voto paupertatis, non potest illis concedere facultatem testandi irrevocabilem, & cujus decisionis argumenta opposita solvuntur. 2. 10. 6. per tot.

Facultatem testandi taliter potest concedere Summus Pontifex Religiosis, ut nullus illo inferior illam valeat revocare; quamvis ex pura facultate testandi absque superioris dependentia non auferatur Pralato facultas illam revocandi, vel tollendi. 2. 10. 7.

Filii.

Filii ex legitimo matrimonio, aut per subsequens legitimati debent esse, ut admittantur in Ordine Jacobeo. 2. 2. 5. 1. & 2.

Filii legitimati per rescriptum Principis non admittuntur, nisi sint naturales ex soluto, & soluta. ibid. 3. & 4.

Filii naturales, qui sint, jure Civili, Canonico, & Hispano attento, explanatur: naturales in S. Jacobi (secus in Ordine Calatrave) admittuntur: quin obstat stabilimentum prohibens admitti notatos infamia, cui fit satis. 2. 2. 6. 1. 2. 3. 5. & 7.

Filius naturalis creditur, qui procreatur ex Novitio, & soluta, imò, & ex Milite professso soluto, & soluta; intelligitur ex sanguine, & familia quoad plura. ibid. 4. 6. & 8.

Filii bastardi (quorum plures species) non admittuntur, præcipue ex statuto Jacobeo, propter defectum legitimatis, etsi alias nobilitatis gaudeant qualitate, nisi dispensativè. 2. 2. 7. 1. 2. & 3.

Filii bastardi adhuc legitimati per Papa, & Regis rescriptum nequeunt admitti, nisi specialiter dispensentur in nobilitate ex privilegio obtenta. ibid. 4.

Quoad bastardos admittendos prohibitio extenditur ad Avos: in pro Avos au-

tem non nocet tale impedimentum, nisi quatenus ob illud ad descendentes nobilitas nequit produci. ibid. 5. & 6.

Filii, & qui longissimo tramite ducunt genus ab Hebreis, prohibentur admitti in his Ordinibus: sicut Hereticis, ob idque puniri, vel reconciliari per S. Inquisitionis officium, & descendent usque ad 4. gradum; & quis hic. 2. 2. 8. & 9. 1. 2. 3. 4. & 8.

Non excluduntur ab his Ordinibus Militaribus damnati à S. Inquisitionis officio ob aliud delictum, quam hæresis, aut suspicio: & hoc cum statuto excludente infames conciliatur. ibid. 5. 6. & 7.

Filios horum Militum professorum extra matrimonium habitos consendos esse simpliciter naturales quoad effectus, tam jure Civili, quam Canonico ad filios naturales spectantes, contra aliquos defenditur. 2. 9. 9. per tot.

H

Habitus.

Habitus in his Ordinibus Regularis est, & formalis in Ordine S. Jacobi consistit in Cruce pectori Militis imposita. 2. 12. 10.

Religiosus Miles, qui solum temere relinquit habitum sui Ordinis, peccat mortaliter, non tamen incurrit excommunicationem; non temere, sed voluntarie illum relinquens absque malo fine, non peccat letaliter: quod etiam intelligitur de Commendatario, & professso Beneficium Ecclesiasticum obtinente, & non deferente habitum, & Tonsuram Clericalem. 2. 12. 11.

Religiosus Miles, & Canonicus cuius Cathedralis nequit super Canonicalem habitum portare Crucem sui Ordinis. 2. 12. 12. 0.

Habitus sive Crux portanda est à Milite in medio pectoris, nec potest Professus illam dimittere, & ad seculum redire etiam de licentia Magistri; quod intelligitur de Milite expresse professso: quia in Ordine S. Jacobi non datur tacita profes-

INDEX.

*fessio ; quamvis possit Miles ex tacita
licentia, quod velit, pergere. 2. 12. 13. 6.*

Hospitales.

*Hospitalium Ordinis S. Jacobi nu-
merus traditur. 3. 4. 1. 1.*

*Hospitalia prædicta in Commen-
dam conferebantur olim; nunc vero non in
titulum, sed in administrationem dan-
tur. ibid. 2.*

*Prædicta Hospitalia esse materiam
simonia tenent aliqui contra alios. ibid. 3.*

*Hæc Hospitalia gaudent immuni-
tate, unde delinquentes ad ea confugientes
extrahi nequeunt. ibid. 4.*

*Administratores horum Hospita-
lium liberi sunt à confectiōe inventarii,
& præstatione juramenti : sed statuta
Ordinum contrariū tenent, & possunt con-
fessiones secularium infirmorum audire
absque licentia Ordinarii, & præcepto
Communione satisfaciunt, si in Hospita-
libus celebrent. ibid. 5. 6. & 7.*

I

Immunitas.

*Immunitate Ecclesiastica gaudent
Milites Religiosi in casibus, quibus pri-
vilegio fori : etsi contrarium attentā pra-
xi Hispania aliqui oppinentur. 2. 4. 16.*

Indulgentiæ.

*Sententia negans posse Priores Mi-
litares indulgentias concedere proponi-
tur. 3. 1. 19. 1. & 2.*

*Sententia afirrans posse Priores,
qui insignia Episcopalia portant, & ter-
ritorium habent separatim, concedere in-
dulgentias proponitur, & suadet. Pri-
mo ex eo, quod concedere indulgentias,
non est Ordinis, sed jurisdictionis. Se-
cundo : quia non competit Episcopis jure
Divino, sed Canonico. Tertio : quia præ-
dicta concessio est actus absolvendi ju-
dicialis. Quarto : quia Priores sunt An-
tistites in propriis territoriis, & pro il-
lis in Canone Missæ debent effundi Pra-
ces. Quinto : quia eis prædicta concessio*

Tom. II.

*non est jure prohibita, sed potius eis fa-
vet cap. 4. de pœnit. & remi. & tandem :
quia in sui favorem habent consuetudi-
nem legitime præscriptam. ibid. 3. 4. 5.
6. 7. 8. 9. & 10.*

*Vera intelligentia capitis 12. de
excess. Prelat. proponitur, & argumen-
tum contra sententiam affirmativam ex
illo deductum solvitur. ibid. 11. 12. 13.*

*Secundum argumentum diluitur :
& tertio, quod P. Mendo deducit ex Bul-
la Clementis VII. respondetur ex hujus
Authoris Doctrina, & veram intelli-
gentiam tribuendo præcitata Bullæ. ibid.
14. 15. 16. & 17.*

*Instantia facta de Governatore Se-
de vacante, & Vicario generali, occurrit-
tur, assignando differentiam inter hos
casus. ibid. 18.*

*Doctrina Divi Thoma adducta pro
negativa sententia favet affirmativæ.
ibid. 19.*

*Ultimo argumento desumpto ex
privilegio Clementino respondetur, con-
cludendo posse prædictos Priores indul-
gentias concedere cum moderatione præ-
venta à Concilio Lateranensi, non verò
alios. ibid. 20. & 21.*

Informationes.

*Informationes qualitatū recipien-
dorum in Ordinibus Militaribus expe-
dienda à consilio Ordinum in legē pruden-
tiæ, & æquitatis, jureque præcæulis
habito : & in favorem recipiendorum,
etiā si contrariæ aliquāliter sint proba-
tiones : & his potest non stari, sed priva-
ta scientia. 2. 2. 13. 1. 2. 3. & 4.*

Irregularitas.

*Irregularitatem non incurrunt Mi-
lites Religiosi, cum occidunt inimicos
Fidei hostes in bello juxta suæ profes-
sionis institutum ; secus si in bello pro re
temporali, & ubi ut Milites Mercenarij
pugnant. 2. 2. 29. 1. 2. & 3.*

J

Jurisdictio.

Potestas jurisdictionis Superioribus

INDEX.

Regularibus competens, à Summo Pontifice (quocumque respectu) dimanans, residere non posse videtur pœnes Magistros Ordinum Militarium, utpotè spiritualitatis incapaces. 2. 3. 5. 1.

Laici Abbates antiqui non spirituales in subditos, sed dominativam potestatem exercuisse videntur; unde nec in virtute Spiritus S. præcipere posse: quod exemplis etiam in Jacobæ Ordine patet. ibid. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. & 9. Sed fit satis. n. 17.

Ait tamen Auctor potestatem jurisdictionis, sicque præcipiendi in virtute Sanctæ obedientiæ, pœnes Magistros horum Ordinum esse, tam ratione professionis emissæ à Religioso Milite, quam privilegiorum Apostolicorum; dummodo ea spiritualia, cujus non sunt capaces, exerceant per idoneam personam. ibid. 10. 11. 12. 13. 14. 15. & 16.

Cum jurisdictio Ecclesiastica in Summo Pontifice resideat, ab eo que totum Ecclesiæ corpus in diversas Ecclesiasticas potestates derivetur, semel quod pro Episcopis Diœceses sunt divisa, omnes Ecclesiæ censentur esse in aliqua, non probando habere territorium separatum; & in illa esse creduntur, cujus finibus magis accedunt. 3. 1. 1. 1. & 2.

Prelati duplici modo acquirere possunt jurisdictionem, & territorium separatum ex speciali Pontificis privilegio, scilicet, & præscriptione immemorabili, vel quadragenaria cum titulo; & quamvis aliqui hoc negent; oppositum ostenditur, ut verum, & proponitur intelligentia Authorum sibi in vicem pugnantium. 3. 1. 1. 3. & 4.

Ordines Militares, quamvis attento illorum primævo statu, exemptione, & immunitate fruerentur quoad legem Diœcesanam, non vero quoad legem jurisdictionis: nunc vero per Bullas, quæ adducuntur, omnimoda gaudent exemptione, & plena gaudent libertate. 3. 1. 1. 5. 6. 7. & 8.

Jurisdictio omnimoda post istorum Ordinum exemptionem, in ipsis, eorumque Prelatis remansit, cujus ratio redditur;

adducanturque Bullæ Pontificiæ; quæ hæc fæmant, & A.A. qui omnimodam jurisdictionem in Ordinibus residere testantur.

3. 1. 1. 9. 10. 11. 12. 13. 14. & 15.

Explicatur differentia, quæ datur inter jurisdictionem quasi Episcopalem plenariam, & aliam cum aliqua immutatione, quàm Superiores Regulares habent; & simul declaratur, quod jurisdictio adeò diminuta, ut erat Archidiaconi, licet sit ordinaria, non tamen Episcopalis, vel quasi. 3. 1. 1. 16. & 17.

Jurisditionis Ecclesiasticæ actus civiles, & criminales exerceri valent per Magistrum Ordinum, & illorum Senatuum ex personis capacibus ab illo designatis constitutum: non vero actus, qui ab Ecclesiæ clavibus dependent. 3. 1. 4. 1. 2. & 3.

Actus ad jurisdictionem fori contentiosi pertinentes, quorum fit mentio, qui pendunt à potestate clavium, & sunt in habitu Magistri, nec per se ipsum, nec per alium Laicum, nec per Senatum valent exerceri, sed per personas capaces, uti Priores, & Vicarii, & alii Prelati Ordinum: qui à Rege per Senatum jurisdictionem, tam pendentem, quàm non ab Ecclesiæ clavibus habent: ceteri vero ad prædictam jurisdictionem spectantes per Senatum possunt exerceri. 3. 1. 4. 4. 5. & 6.

Unde si ex aliqua causa, vel jure devoluto Magister per Ordinum Senatum in aliquo Conventu, vel loco illorum, superiorem constituat titulo, hic habebit jurisdictionem, tam pendentem, quàm non pendentem à clavibus, dummodo sit capax: & idem videtur dicendum de Commissario, seu de Legato per Magistrum sine titulo misso ad aliquam causam examinandam, aut determinandam: dummodo sit capax; & de officialibus Abbatissæ habentis in habitu omnimodam jurisdictionem, quamvis de his remissivè. 3. 1. 4. 7. 8. & 9.

Solvitur argumentum intendens probare Senatores Ordinum, quia Laici, esse in capaces jurisdictionis Spiritualis,

INDEX.

Instantia desumpta ex sententia profitentium illos esse absolute Laicos Seculares responditur ex Bulla Adriani VI. 3. 10. 11. & 12.

Alii instantia desumpta ex eo, quod Magister, & Senatus non possunt exercere jurisdictionem, respondetur. 3. 1. 4. 14.

Argumentum desumptum ex Recloribus Collegiorum horum Ordinum, & ex usu, & exercitio Visitatorum generalium illorum diluitur. 3. 1. 4. 15. & 16.

Quaestio rogantis, an si Magister, & major pars dicti Senatus essent prima Tonsura initiati possent excommunicare, & alios actus exercere? respondetur. 3. 1. 4. 17. remissive.

Senatus, quamvis per se plura non possit exercere, valet tamen praecipere Prioribus, & Vicariis, ut ea exercent, & respectu Secularium per aliquem Sacerdotem: nam respectu Religiosorum remissive. 3. 1. 4. 18.

Civitates, Villa, & Oppida Ordinum, in quibus Gubernatores constituunt, numerantur. 3. 5. 1. 1.

In praedictis locis habent Ordines jurisdictionem inferiorem, Supremam Rex, ut Rex, & in illis debent leges Regiae servari, cum illisque conformari debent leges capitulares praedictorum Ordinum. ibid. 2. 3. & 4.

Jurisdictio temporalis Ordinum difert ab aliis jurisdictionibus Ducum, ex privilegiis à Regibus concessis, cujus causa traditur. ibid. 8. & 9.

Quamvis Religiosi Clerici Beneficarii possint sine ulla licentia Superioris agere, & conveniri in judicio; non tamen Conventuales, nec Fratres Milites, sicut nec bona ordinum obligare, nec fidei jubere, nec testes in judicio esse, quamvis non peccent mortaliter, si sine dicta licentia juramentum praestent in judicio, secluso contemptu; nec conveniri, & puniri possint ab alio, quam à Magistro, si falsum testimonium praebeant in judicio, & validum sit illorum juramentum prolatum coram quolibet iudice, nisi opo-

natur à parte; sicut fidei iussio facta sine praedicta licentia, excipe Ordinem Calatrava. 2. 11. 2. 1. 2. & 3.

Quamvis Fratres Milites Tutores esse possint, & volentes ad tutelam admittantur, non tamen compelli possunt, nisi à Magistro requisito à iudice seculari. 2. 11. 2. 4. & 5.

Militibus pupilis, aut minoribus debet dari Tutor, aut Curator à Magistro; quamvis Militi professore coram iudice Seculari litiganti possit ab illo dari Curator ad litem. ibid. 6.

L

Laicus.

Laicus Judex, etsi procedat contra Religiosos Milites ob dampnum ab illorum pecoribus in alienis pascuis; securius contra facit: & in hac specie Milites recte iudicis sui Conservatoris Tribunal petunt. 2. 6. 3. per tot.

Legati.

Legati Apostolici (quorum species enumerantur) si sunt Cardinales, & ita de latere, aut cum hac facultate missi possunt cognoscere de causis Religiosorum Militum, adhuc secunda instantia: secus legati nati, aut missi. 2. 5. 9. per tot.

M

Magister.

Magister, etsi Laicus, Pralatus valet esse Religiosorum Clericorum. 2. 3. 1.

Magister expedit ea, quae frequenter contingunt; & in Ordine Jacobaeo admittit Fratres Milites ad habitum, & professionem, ac etiam Moniales. 2. 1. 5. 4. & 5.

Ad Magistrum in Jacobaeo Ordine spectat Commendas, & Beneficia providere, item Judices Gubernatores, aliosque Officiales, etiam dum congregatum est Capitulum generale; etsi aliter ali-

INDEX.

quando acciderit. *ibid.* num. 5. & 6.

Magistro potestas in Ordine Jacobeo est data (a Capitulo independentè) à Summis Pontificibus: unde, & quæ ad ipsum spectant, si correctione digna, à Visitatoribus referuntur eidem, ut per se corrigat. 2.1.6.6.8.& 9.

Magister quoad stabilimenta in Jacobeo Ordine condenda, & alia revocanda, etsi de consensu Capituli procedat respectivè, solus vocatur. *ibid.* 15. 16.& 17.& 9.20.n.2.3.& 4.

Magistro renuente, nil potest stabiliri per Capitulum generale Ordinis Jacobei, supra quod ille consideratur; secus in aliis Ordinibus, etiam Militariibus. 2.1.7.1.2.3.& 4.

Magister approbat, vel improbat statuta Capituli generalis Ordinis Jacobei, & electiones tredecim ab ipsorum Capitulo factas. *ibid.* 5.

Magister in ipso Ordine, etsi per se non posset olim absque Capitulo statuta condere, hodie secus: contrarium verò in aliis Ordinibus Militaribus. 2.1.8.1. & 3. & 9.20.n.1.

Magister cum Capitulo generali potest statuta condere obligantia in virtute sanctæ obedientiæ: secus verò sub pœna excommunicationis in Ordinibus Militaribus: & sit satis diffinitioni cuidam Ordinis Calatravæ. 2.1.12.2.3.& 4.

Magister quoad vim directivam tenetur servare statuta ab ipso condita; in Capitulo autem generali facta, etiam quoad coactivam. 2.1.14.1. & 2.

Sed hoc verum in Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ, secus in Jacobæo, etsi hodie pariter in illis. *ibid.* 3.& 4.

Magistri nomine tituli, & provisiones expediuntur per Ordinum Consilium. 2.1.20.5.

Ad Magistrum spectat in Ordinibus Militaribus recipere Novitios ad habitum, & professionem Fratrum Militum (de Clericis alibi) quamvis Administrator, non verè Prelatus Ecclesiasticus sit. 2.2.1.4.5.6. & 7.

Magister nequit dispensare in qualitatibus requisitis respectu recipiendo-

rum ad habitus Militares, sed tantum Papa. 2.2.12.

Magister in Ordine Alcantaræ excommunicatur admittens ad habitum impedimento aliquo irretitum, sed hoc non extenditur ad Regem, ut Administratorem, nec ad Informantes, aliosvè, qui forsan occultantes cooperantur ad admissionem. 2.2.20.12. & 13.

Magister potest ex justa causa Militibus Religiosis sibi subditis auferre usum, & administrationem bonorum suorum ex toto, aut ex parte moderare; aut coarctare, & Milites debent sub mortali esse parati ad obediendum Magistro in hoc casu: cæterum sine legitima causa nequit sine peccato Magister hoc facere, & Miles potest reclamare: & interveniente causa, portiones uxori, & filiis Militis debent relinqui, vel potius usus, & administratio bonorum ad legitimos Militis successores pertinere videtur. 2.10.5. per tot.

Magister, & Senatus Ordinum, ejus nomine, possunt concurrere cum Prioribus, & Vicariis in prima instantia, in cognitione causarum Ecclesiasticarum inter subditos Seculares, & prædictas causas ab eis avocare. 3.1.6. per tot.

Magister, vel Senatus Ordinum, si causa negligentis, vel aliàs eligat, aut creet Vicarium generalem Provincia Legionensis, debet eligere, aut creare Religiosum professum in Conventu Sancti Marci Legionensis; & idem de Provisio-ribus prædictæ Provinciæ est dicendum. 3.1.7.

Ad Supremum Ordinum Senatuum posse appellari à sententiis Priorum, & Vicariorum Ordinum, ostenditur ex Bullis Pontificiis, & rationibus. 3.1.8.

Magister potest in Capitulo generali, & cum majori illius parte Vicarias, & Provincias Ordinis dividere, de una in alteram partem jurisdictionem transferre, illam dividere, & reducere. 3.1.23. per tot.

Magister potest in quolibet istorum Ordinum unire illorum Beneficia, & quamvis ad unionem faciendam debeant

INDEX.

citari illi quorum interest, non debet plebs citari, quamvis debeat audiri, si se opponat. 3.3.43.1. & 2.

Magister potest uniones Beneficiorum facere sine consensu Capituli, & quamvis predictus consensus requiratur, sufficit, quod ex post facto praestetur. ibid. 3.4. & 5.

Ut uniones valide sint, debent concurrere necessitas, & utilitas. ibid. 6.

Magister, nec Priores unire possunt Cappellantias juris Patronatus. ibid. 7.

Magister, & Priores, cum extra territorium existunt possunt providere, & conferre Beneficia. 3.3.44.

Matrimoniales.

Matrimoniales causa Fratrum Militum non apud Ordinarios, sed apud Magistrum, seu Ordinum Senatum disceptanda sunt. 2.5.3.2. & 3. ubi n.1. de causis civilibus remissive.

Matrimonium contrahere possunt Religiosi Milites, sive professi, sive Novitii de licentia Magistri, ab hoc tamen non extorquenda. 2.9.3.1.2.3. & 4.

Magistri licentia, quae ex vi Regulae requiritur in Milite Religioso ad contrahendum matrimonium, non opponitur libertati illius. 2.9.3.5.6.7. & 8.

Matrimonium contractum a Militibus Religiosis S. Jacobi, Calatrave, & Alcantara sine licentia Magistri validum, & licitum est, secluso scandalo, & contemptu; nec Magister negando licentiam contrahendi annullat matrimonium sine illa contractum. 2.9.3.9.10. & 11.

Concilium Tridentinum statuens sess. 24. cap. 20. cognitionem causarum matrimonialium, & criminalium, non comprehendit jurisdictionem quasi Episcopalem habentes; ideo Priores, & Vicarii Ordinum, qui exercent jurisdictionem omnimodam possunt denuntiationes matrimoniales dispensare. 3.2.7.1. & 2.

Matrimoniales dispensationes jure committuntur Prioribus Uclensi, & Legionensi, & Abbatibus, qui jurisdictionem

Ordinariam exercent cum territorio separato. 3.2.7.1.2.3.4. & 5. Ubi quid de horum Vicariis si non adis immemorabilis consuetudo, ut est in Vicaria de Barreuco Pardo.

Milites.

Milites Religiosos esse incapaces Beneficiorum Secularium sentiunt aliqui, contra alios asserentes esse declaratum a Sacra Congregatione Concilii. 2.13.19.1. & 2.

Ad hoc, ut sint capaces, debent esse initiati prima Tonsura. 2.13.19.3. & 4.

Beneficia, & pensiones, quarum sunt capaces Fratres Milites, non vacant per eorum professionem: vacare tamen per eorum matrimonium ostenditur pluribus Pontificiis privilegiis obtentis ad retentionem pensionum, quas concedere potest Summus Pontifex conjugatis, quolibet justa causa concurrente, & quas retinere valent Milites post matrimonium dispensati, etiam si ad secundas, vel ulteriores nuptias transeant, per quod non amittunt capacitatem ad Beneficia Regularia. 2.13.19.5.6.7.8.9.10.11. & 12.

N

Necessitas.

Necessitatis maxime tempore potest triticum Commendatarum Militarium sequestrari a Judice Seculari, servatis servandis. 2.4.12.7.

Negotiatio.

Negotiationem exercentes Milites Religiosi amittunt privilegium immunitatis a gabellis solvendis: & qui ad hunc effectum negotiatores dicantur. 2.7.2.1.2.3.4. & 5.

Negotiatorem non esse inquitur eum, qui rem aliquam emit, & sua industria mutata vendit; si tamen plura animalia emit, ut pinguiora vendat, negotiatorem esse, & sic in similibus. ibid. 6. & 7.

INDEX.

Novitii.

Novitii ad habitum recipiuntur à Prælatiis immediatis Monasteriorum, Generalibus Religionum, aut Provincialibus, secundum jus, aut diversam consuetudinem unius cujusque Religionis. 2. 2. 1. 1. 2. & 3.

Novitii in Ordine Jacobæo ante septem, & in Calatravæ ante decem ætatis annos nequeunt recipi; probationisque annus impletus ante pubertatem prodest ad emitendam professionem, etsi secus sit in aliis Religionibus. 2. 2. 17. 1. 2. 3. & 4.

Hodie Novitii nequeunt in Ordinibus Militaribus ante 16. ætatis annum validè professionem emitte, nec ante expletum annum probationis; quidquid antea observatum fuerit. 2. 2. 18. 1. 2. & 3.

Novitii horum Ordinum invalidè professionem emitunt ante completos dies, illis assignari solitos ad residendum in Conventibus; in praxi autem non sic. 2. 2. 19. 1. 2. & 3.

Novitii admissio ad habitum, ejusque professio non habentis qualitates requisitas per statuta, est nulla Apostolicis privilegiis, licet alie adsint rationes in contrarium. 2. 2. 20. 1. 2. 3. 4. 5. & 6.

Novitius admissus ad habitum, & professus, sciens se impeditum per statuta (tamen si communi estimatione talis non sit) debet habitum dimittere, ejusque occasione percepta restituere: sit satis fundamentis in contrarium; hucusque tamen illud non accidisse fertur. ibid. 7. 8. 9. 10. & 11.

Novitius interrogatus de propriis vitiis, debet ea fateri, & detegere; & si celaverit ea de quibus ingrediens in Ordinibus Militaribus interrogatur, potest postea ab Ordinibus expelli: tamen si jure communi professio valida foret aliàs. 2. 2. 21. per tot.

Novitius Sacerdos recipiens habitum Religiosi Equitis horum Ordinum quomodo debeat emitte professionem, remissivè: non videtur is accinendus

ense, & calcaribus. 2. 2. 27. 5.

Novitii Militarium Ordinum gaudent privilegio fori, & exemptione à potestate seculari: contrariaque sententia refellitur, & sit satis ejus fundamentis, decreto Tridentini explanato, & aliis expositis; praxisque confirmat. 2. 4. 14. per tot.

Item gaudent exemptione à jurisdictione Ordinariorum Ecclesiasticorum. 2. 5. 6. 1. & 2.

Et privilegio Canonis. 2. 6. 5. 10.

Novitius Militaris, qui ante habitum assumptionem commissit delictum, gaudet privilegio fori, saltem quoad personam, etiam si homicidium perpetravit, contra aliquos AA. 2. 4. 15. 1. 2. 3. 4. & 7.

Novitius Militaris gaudet exemptione à gabellarum solutione. 2. 7. 1. 7. & 8.

Obedientia

Ex voto obedientie adstringuntur Militares Religiosi, ita ut nec possint disponere de propriis personis eas obligando absque Magistri licentia. 2. 3. 2.

Ob votum obedientie tenentur Religiosi Militares prius obedire Magistro præcipienti aliquid juxta Regulam, quam uxori debitum conjugale petenti. 2. 3. 3.

Officiales.

Officia mechanica exercentes, ut argentarii artifices, item Campsores, & mercatores, sive magnam, sive tenuem mercaturam exercent, non admittuntur in Ordinibus Militaribus. 2. 2. 10. 1. 2. 3. & 4.

Inter officia vilia exercentes, computantur quoad ingressum in his Ordinibus Pictor, questus causa; Phrygio; Cau-po, & Stabularius; Tabellio, nisi à Secretis Regis sit; Procurator, Sartor, Faber, Coqus, Exatores Vectigalium, & alii ibid. 5. 6. 7. 8. 9. & 10.

Officia vilia non solum nocent in admittendo ad habitum, sed in ejus Patre (imò in Ordine Calatravæ, etiam in

INDEX.

Avis } & si per servos exerceantur, quovis vè tempore. *ibid.* 11. 12. & 13.

Officia vilia non reputata in aliqua regione, adhuc nocent; unde, & Mercatores maritimi excludendi ab habitu Ordinum, ni praxis contradiceret: vendentes autem in domo sua fructus agrorum, viles non censentur, nisi separatim, principaliter vè hoc faciant. *ibid.* 14. 15. 16. 17. & 18.

Officia publica, & temporalia exercere valent Milites S. Jacobi, Calatrava, & Alcantara, sicuti negotiare: quia in odiosis non veniant nomine Religiosorum. 2. 11. 1. per tot.

Ad Officium Supprioris eligi nequit Religiosus Beneficiarius: ceterum predictum officium non vacat, per hoc quod illud habens, Parochus eligatur. 3. 3. 46.

Ordinarius.

Ordinarius Ecclesiasticus nequit excommunicare Milites Fratres ob non solutionem decimarum: imò causa decimales Militum per Regium consensum ex Apostolico privilegio terminantur. 2. 5. 7. 1. & 2.

Ordines majores in sex anni temporibus conferri possunt, minores verò etiam diebus Dominicis, & Festivis quoad officium. 3. 1. 18. 1. & 2.

Ordines sacros non posse recipere Regulares extra tempora post Concilium dicunt aliqui, contrarium tamen asserunt multi. *ibid.* 3.

Ordines omnes minores possunt Priores conferre, una, & eadem die, & simul primam Tonsuram simul cum illis, si sit consuetudo; verum quamvis hæc desit, non incurrit irregularitatem suscipiens: & simul cum subdiaconatu conferri posse affirmant aliqui; quamvis sint abrogata privilegia pluribus Ordinibus sacris se innitiandi eodem die. *ibid.* 4.

Prima Tonsura qualibet die conferri valet sicuti Ordines minores à non jejunio, quamvis in mane ad evitandas pœnas, tam ordinantis, quam initiati. *ibid.* 5.

Ordinarius cum non possit exercere Pontificalia in loco exempto, nequit ordinare, aut alios actus jurisdictionis exercere in Conventibus, & Ecclesiis Ordinum Militarium absque licentia Prælatorum illarum. 3. 1. 20. n. 1. & 2.

Ordinarius, sive Episcopus, quamvis juxta aliquorum sententiam possit Pontificalia exercere in locis exemptis absque licentia; verum in Ecclesiis Militaribus hoc non valet, sine illa, aut concordia: nec Priores Ordinum Missam in Episcopalibus celebrare, nisi Matriti cum Capitulum generale celebratur: si verò Episcopus in casu permissio in aliqua Ecclesia Ordinum Pontificalia exerceat, poterit tunc Baldachinum erigere. *ibid.* 3. & 4.

P

Preces.

Quamvis in statutis horum Ordinum declaretur diffinitiones non obligare ad mortale, & certum sit, quod Fratres Milites nulla lege ad horas Canonicas recitandas sunt adstricti; debent tamen sub mortali orationem Dominicam, & Angelicam, numero à constitutionibus præscripto, quotidie recitare, in veriori sententia. 2. 12. 1. per tot.

Preces ad quas ex vi Regule tenetur Religiosus Miles omittendo illas, si sit Commendatarius, admissio, quod lethalter peccaret, non deberet restituere fructus sue Commende. 2. 12. 2.

Officium Beate Mariæ non tenetur recitare Religiosus Miles pensionarius, cui ut Militi regulari, & non titulo clericali fuit data pensio. 2. 12. 3.

Religiosus Miles pensionarius, titulo Clericali, non satisfacit obligationi recitandi Officium Beate Mariæ, recitando Preces sue Regule: quamvis precibus à sua Regula præscriptis satisfaciat predictum Officium recitando; ad quod tenetur pensionem retinendo post contractum matrimonium, & tempore interdicti ad Preces. 2. 12. 4. per tot.

Omiss.

INDEX.

Omissio suffragiorum, quæ caput vigesimum nonum Regule S. Jacobi præscribit, dicendum pro defunctis Ordinis, non est culpa letalis in presenti Ordinis statu; quamvis observetur, & debeat in Conventibus Ordinis pro conventualibus defunctis, cum Conventus bona ordinis in communi possideant; licet per hoc non sint obligati, ad expendendam elemosynam pro Fratre in Conventu moriente uni pauperi quadraginta diebus. 2. 12. 5. 6. 7. & 8.

Solutio, vel celebratio triginta Missarum, quam præcipit caput trigessimum Regule S. Jacobi pro defunctis quorum mors nesciebatur, hodie tantum pertinet ad Cömendatarios. 2. 12. 6. 1. & 2.

Onus triginta Missarum pro defunctis quolibet anno præscriptum non pertinet pro Commendatariis ad Religiosos Beneficiarios, qui obventiones percipiunt; quod quidem in Ordinibus Calatrava, & Alcantara intelligi debet. 2. 12. 7. per totam.

Praelati.

Praelati Episcopis inferiores differunt in eo, quod alii habent territorium separatum, dicunturque nullius Diocesis; sed propriam Diocesim habent respectu cuius sunt Diocesani, possuntque omnia, quæ possunt Episcopi, exceptis, quæ pertinent ad Ordinis Episcopalis potestatem; alii territorium non habent; sed sunt in alterius Diocesi, quamvis jurisdictionem exercent in personarum omnes nomine Episcopi comprehenduntur. 3. 1. 2. 1. 2. & 3.

Ordines Militares habent jurisdictionem quasi Episcopalem cum territorio separato in quo, illam exercent nomine illorum, & Magistri, Priores, & Vicarii, qui Diocesani dicuntur in suo territorio; eoque utuntur, etiam si sit circumdatum limitibus alicujus Episcopatus. ibid. 4. 5. & 6.

Territorium separatum habent Ordines prædictos ostenditur ex privilegiis Pontificiis, decisionibus, & Authoritatibus, & quadam objectis removetur. 3. 1. 2. 7. & 8.

Priores, & Vicarii horum Ord-

num sunt Diocesani in suis territoriis, quæ quidem, nec sunt in Diocesi, nec de Diocesi, sed nullius, ut plures ostendunt decisiones, & Bullæ; quibus removetur Argumentum factum contra loca exempta ibid. 9. 10. & 11.

Respondetur objectioni, quæ desumitur ex privilegiis, & statutis Ordinum afferentibus, loca ipsorum, & Conventus esse in Diocesi, & assignata differentia inter Praelatos, qui nullius dicuntur; concluditur Praelatos habere jus congregandi Sinodum. 3. 1. 2. 12. 13. & 14.

Solvitur instantia dicens, implicare hos Praelatos esse nullius, & esse Diocesanos. ibid. 15.

Episcopi actus, quos exercent jurisdictionis in locis horum Ordinum, non ut Ordinarii, sed ut delegati exercent, vel vice, & nomine Magistri, vel vigore alicujus præscriptionis, vel concordia; non tamen ut Diocesani: nam hi in Ordinibus sunt Priores, & Vicarii, qui possunt omnia, quæ competunt Episcopis præstare, his exceptis, quæ pertinent ad consecrationem. 3. 1. 2. 16. 17. & 18.

Jurisdictio Ecclesiastica horum Ordinum radicaliter residet in Summo Pontifice, & sub illo tota residebat apud Episcopos ante illorum omnimodam exemptionem. 3. 1. 3. 1. & 2.

Verum post illorum exemptionem omnimodam, & ante illorum incorporationem in Corona Regia, tota Jurisdictio residebat non in corpore Ordinis cuiuslibet, sed in Generali Magistro illorum, sub Summo Pontifice; pænes quos erat partim in habitu, & partim in actu. ibid. 3. 4. 5. & 7.

Confirmatio electionis Magistri Ordinis de Alcantara spectabat ad Magistrum Ordinis de Calatrava, & istius ad Abbatem Monasterii Marimundi, ex antiquis. 3. 1. 3. 6.

Post incorporationem dicunt aliqui, quod jurisdictio Ecclesiastica residebat in Rege, in exercitio in Senatu Ordinum compositæ ex personis Religiosis in Rege designatis & afferentes pariter in Coronam Regiam fuisse translata. 3. 1. 3. 7.

INDEX.

ram jurisdictionem, quae residebat in Capitulis generalibus, sed neutrum placet Authori. 3. 1. 3. 8. & 9.

Priores, & Vicarii Ordinum Militarium cum Magistro possunt statuta condere extra Capitulum generale, ligantia subditos seculares: imò, & Priores absque synodo si confirmantur Magistro. 2. 1. 8. 4.

Priores.

Priores, & Vicarii Militares in subterritoris jurisdictionem quam exercent, accipiunt, non ab Ordine, nec Pontifice immediate, sed mediate; quatenus Magister, ut Praelatus medius illam confert. 3. 1. 5. 1. 2. & 3.

Praedicti, si à Rege eliguntur; eo ipso ab illo jurisdictionem accipiunt; & similiter Priores, & Vicarius generalis: qui à Conventibus eliguntur, & à Rege confirmantur. ibid. 4. 5. & 6.

Priores Ordinum, & Vicarius generalis Legionensis recipiunt collationem, & institutionem à Supprioribus nomine Magistris; illisque tribuit jurisdictionem, ut ex forma tituli Vicarii generalis, qui transcribitur, apparet, illamque exercent nomine Regis, quin per hoc desinant esse Judices Ordinarii. 3. 1. 5. 7. 8. & 9.

Priores Ordinum Militarium Pontificalia exercere possunt, & insignia portare jure privilegiato; quamvis absque speciali privilegio nequeant vasa Ecclesiastica consecrare, & alia in quibus Unctio Chrismatis requiritur, nec Populum benedicere solemniter per calles publicas sine illo, aut consuetudine legitime praescripta. 3. 1. 10. per tot.

Fundamenta sententiae negantis Priores Ordinum Militarium posse minores Ordines conferre subditis suis secularibus proponuntur. 3. 1. 11. 2. 4. & 5.

Affirmativa, quae tenet posse praedictos Priores Ordines minores conferre non solum Regularibus suis, & subditis secularibus, sed etiam sibi non subditis legitimis Dimissorias Superiorum suorum deferentibus, proponitur, & simul sol-

vuntur fundamenta contraria. 3. 1. 11. 3. 6. & 7.

Priores praedicti possunt Ordines minores conferre suis Novitiis, de quomodo sint originarii territorii Priorum, & etiam si aliunde sint originarii, quamvis Abbates nequeant hoc facere cum suis. 3. 1. 12. per tot.

Quamvis ad Abbates, & majores Praelatos pertineat litteras Dimissorias suis subditis conferre, non debent mitti praecise ad Ordinarium, ubi sunt siti Conventus Regularium: quod absque dubio in Prioribus Ordinum Militarium dicendum est. 3. 1. 14.

Priores, & Vicarii horum Ordinum exercent in suis territoriis Ordinarium Jurisdictionem: unde attento jure communi antiquo possunt reverendas ad Ordines conferre suis subditis secularibus. 3. 1. 14. 1.

Sententia, quae negat hodie posse praedictas litteras concedere, proponitur. ibid. 2. & 3.

Affirmativa, quae tenet posse praedictos Praelatos illas concedere, adducitur. 3. 1. 14. 4. & 5.

Solvitur quedam obiectio à Barbosa proposita ex declaratione Sacrae Congregationis. ibid. 6. & 7.

Declarationem Concilii Tridentini, non comprehendere, nec voluisse Priores, & Vicarios horum Ordinum ostenditur. 3. 1. 14. 8.

Ad Priores, qui ex aliqua causa suos Regulares ordinare non possunt, expectat illos examinare, nec oppositum statuit Tridentinum sessione 23. de reformatione cap. duodecimo. 3. 1. 15. 1.

Episcopis est arbitrarium examinare, vel non, subditos Regulares horum Ordinum, quamvis in eis militet alia ratio, quam in aliis. ibid. 2. & 3.

Prioris approbatio sufficit ad minores Ordines; quamvis ad majores requiratur in Ordine S. Jacobi etiam aliorum approbatio. 3. 1. 15. 4.

Quamvis in Religiosis Ordinandis non acquiratur tanta scientia, quanta in Secularibus, hoc locum non habet in Mi-

litaribus. 3. 1. 15. 5. & 6.

Dispensatio cum Regularibus in interstitiis, quando ordinandi sunt spectat juxta aliquos ad Episcopum; in aliorum vero sententia ad Regularium Prelatos, & secundum alios ad utrumque. 3. 1. 16. 1. 2. & 4.

Priores Ordinum, & Vicarii possunt dispensare in interstitiis cum suis subditis, sive Regularibus, sive Secularibus non solum ad minores Ordines, sed etiam ad majores. 3. 1. 16. 5. 6. & 7.

Dispensationum intelligentia circa tempus requisitum in Ordinibus ad Ordines proponitur. 3. 1. 16. 8.

Priores nequeunt sibi conferre beneficia, quæ ad eorum spectant collationem, nec ad hoc constituere Procuratorem; quamvis possint absolutam potestatem instituendi in alterum transferre, nec Clericus potest seipsum presentare, quamvis possit presentationi consentire. 3. 3. 41. 1. & 2.

Nec in beneficio simplici potest patronus se presentare ad illud. ibid. 3. & 4.

Privilegia.

Privilegio fori, cui Fratres Milites nequeunt renuntiare, hi gaudent in causis civilibus provenientes ex bonis communibus Ordinis sui, secus ex bonis patrimonialibus ipsorum Militum: & quomodo tunc per judicem secularem procedi debeat. 2. 6. 1. 1. 2. 3. 4. 5. 6. & 7.

Refutantur, & explicantur contraria aliquantulum sententia; praxisque quoad privilegium fori in civilibus refertur: quæ in Equitibus Hierosolymitanis locum non habet. ibid. n. 8. & 9.

Privilegio Canonis gaudent Religiosi Milites, nec illud perdidere, quamvis extra Hispaniam contraria consuetudine derogatum videri potest. 2. 6. 4. per tot.

Non tamen gaudent eo privilegio uxores, & filii Militum. 2. 6. 5. 9.

Professio.

Professione Religiosa in Ordinibus

Militaribus emissæ dissolvitur patriapoteslas: etsi mutato primævo Ordinum statu pater non desinat filios, in sua potestate habere, ob quod potest eorum vota irritare. 2. 2. 22. 1. 2. & 3.

Filiusfamilias professus in his Ordinibus, quamvis attento hodierno Ordinum statu (secus primitivo) non libentur à patria potestate, tametsi usumfructum, & proprietatem bonorum, etsi à Magistri nutu pendente, adquirat: contrariaque opinio rejicitur. ibid. 4. 5. 6. & 7.

Professio Militis conjugati facta, absque licentia sua uxoris, & exhibitione illius in scriptis, ita ut in actibus, & testimoniis appareat, nulla est. 2. 9. 4.

Professio Clericorum, & Monialium harum Ordinum dissolvit matrimonium ratum tantum, & facta in Ordine S. Joannis Hierosolymitani; secus vero Religiosorum Militum, qui valent contrahere matrimonium. 2. 9. 5.

Profitendi diversæ formulæ Ordinis S. Jacobi, Calatravæ, Alcantaræ, & Montese traduntur, & ostenditur, quod sub provissione expressa obedientiæ, regularis paupertas, & castitas comprehenduntur. 2. 10. 1. 1. & 2.

Professiones Fratrum Clericorum, & Laicorum Militum Ordinis S. Jacobi nullam inducunt difformitatem in Ordine ex eo quod illi sub Regula S. Augustini, isti sub Regula S. Jacobi profiteantur: quia omnes utramque Regulam profitentur, licet unam per aliam modificatam: & idem censendum est de Ordinibus Calatravæ, & Alcantaræ. 2. 10. 1. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. & 10.

Q

Qualitates.

Qualitatem Novitii recipiendi ad habitum Fratrum Militum inquirendarum causa duos Commissarios Fratres, Clericum, & Laicum assignat Preses Senatus Ordinum ubi, & de qualitatibus Commissariorum. 2. 2. 1. 8. & 9.

Qua-

INDEX.

Qualitates in aliis Religionibus requisite quoad Novitios ex Bullis Pontificiis, non habent locum in Militaribus: in his autem illorum nobilitas ex utroque parente desideratur. 2.2.2. & 3.1.2. & 3.

Qualitas nobilitatis in recipiendis ad habitum Ordinum Militarium reperitur juxta plures AA. in nobilibus ex privilegio: Escobar autem sub distinctione opinatur. 2.2.4.1.

Qualitas predicta non verificatur ex mente AA. nisi in nobilibus natis, tam attenta proprietate verbi nobilis, quam mente, ac etiā attenta origine Fundatorum Militarium. 2.2.4.2.3.4. & 5.

Item attentis statutis Ordinum Militarium est expressa AA. sententia, refutaturque Gutierrez, asserens contrarium, & quod post factam potest nobilis admissus compertus non natus, sed privilegiatus retineri; secus ante, nisi ex voluntate Magistri, Senatusque Ordinum. ibid. 6.7.8.9. & 12.

Qualitati nativa nobilitatis non officit statutum Jacobaeum quoddam, cui fit satis: ac item fundamentis contrarie sententiae privilegiatam tantum nobilitatem requirentis. ibid. 10. & 11.

Qualitas nobilitatis adeo desideratur, ut excludantur, admitti vè non debeant in his Ordinibus filii, & nepotes nobilium ex privilegio, quidquid contradicat Neothericus quidam. ibid. 13. & 14.

Qualitas nobilitatis quomodo verificetur. 2.2.13.10. Et quando per actus positivus, & quales. 2.2.14.

Qualitas christiani veteris desideratur in recipiendo ad habitum omnium Ordinum Militarium: & refutatur contrarius opinandi modus. 2.2.13. 5. 6. 7. 8. & 9.

R

Regula.

Regulae Ordinis Jacobaei praecepta primitus observata adeo fuere, ut cujuslibet, et si minimi, transgressio lethalis censeretur;

quod secus fuit postquam Fratres Milites desierunt in communem vivere. 2.1.1.2.3. & 4.

Ut Regula observetur; delinquentium correctio, occurrentium decisio, Ordinumque reformatio ad Capitala generalia spectat, & in Ordine Jacobaeo visitatorum designatio: in Ordinibus Calatravae, & Alcantarae, suarum definitionum immutatio, ex Pontificio indulto. 2.1.5.1.2. & 3. Item. p.2.1.6.19.

Regula declaratio, non mutatis substantialibus, spectat in Ordine Jacobaeo ad Magistrum cum consilio Priorum, & Tredecim. 2.1.6.13. & 14. 20. & 23.

Regulae partim collapsae reformari possunt à Capitulis generalibus cum Magistro, & talis reformatio obligat Religiosos: sed patitur limitationes hac doctrina. 2.1.11.1. & 2.

Religiosi.

Religiosi Milites castitatem tantum conjugalem promittentes veniant appellatione Regularium, & Religiosorum, sicut & S. Joann. Hierosolymitani, in favorabilibus; secus in odiosis. Quidquid contra opinetur. 2.6.6.1.2.3. & 4.

In Religiosis Militaribus Clericis idem dicendum: sicque illos non comprehendit Regularium, & Religiosorum nomine in odiosis: utrosque autem his non comprehendit Author statuit, si suo statui aliquantulum repugnant illa, & removeantur contraria: Regulae praescribitur ad discernendum favorabilia, & odiosa. ibid. an.6. usq. ad fin.

Religiosi Clerici Jacobaei non amiserunt nomen, & essentiam Canonico-regularium Regularium, unione cum Fratribus Laicis. 2.10.1.11.

Religiosos Milites decet ense, & pugione accintos accedere ad Sacramenta Pœnitentiae, & Eucharistiae. 2.12.8.

Religiosus Miles professus, et si initio Militarium Ordinum ad alium Ordinem transire non valeret absque Magistri licentia, hodie juxta praxim potest, dummodò non aequalem, sed ad strictio-

INDEX.

rem ex bono zelo transeat. 2. 2. 23. 1. 2. 3. 4. 5. & 7. Et ibi Clericus fieri. 2. 2. 25.

Religiosus Miles professus, nisi ex causa, nequit ad alium Ordinem Militarem transire cum sola Magistri licentia; Ordinem verò Hierosolymitanum professus de Papæ licentia ad alios Ordines Militares transit. ibid. 6. & 8.

Religiosus Clericus horum Ordinum nequit semel professus ad strictiorem Ordinem transire, nisi de sui superioris licentia. ibid. 9.

Religiosus Miles professus, transiens ad alium Militarem Ordinem, postquam per hunc ei factæ fuerint, ut debet, informationes, tenetur peragere annum novitiatus. 2. 2. 24. 1. 3. & 4.

Religiosus Miles professus, qui transiit ad alium Militarem Ordinem, ad proprium denuò revertens, et si profiteri de novo teneatur; non tamen eget anno novitiatus, nec nova qualitatium ejus probatione. ibid. 2. 3. & 6.

Religiosus Miles professus potest fieri in suo Ordine claustralis, recipiendo habitum Religiosorum Clericorum; & tunc debent præcedere informationes, ac annus novitiatus. 2. 2. 26. per totam.

Religiosus Miles professus nequit in sacris ordinari, eo quòd Sacer Ordo repugnet exercitio armorum, in quo nullatenus cum Clericis dispensavit Summus Pontifex in institutione Ordinum Militarium, contrariaque opinio rejicitur. 1. 2. 27. 1. 2. & 3.

Potest Miles ex dispensatione Pontificis ad sacrum Ordinem promoveri, si tamen solum promovetur, ut altare ministraret, liber ab exercitio militandi potest de licentia Magistri. ibid. 4.

Religiosus Clericus professus horum Ordinum nequit ad statum Religiosorum Laicorum in ipsis Ordinibus se transferre absque Papæ permissu, sicut nec alius Religiosus quilibet licentiat, ut transeat ad laxiorem Ordinem. 2. 2. 30. 2. & 3.

Religiosi Clerici Ordinum possunt compelli à Magistro, ad serviendum Beneficiis illorum, seclusa justa causa; qualis esset, modicus valor illius, & non

sufficiens sicut Religiosi. 3. 3. 17.

Religiosis Clericis deservientibus Beneficii Ordinum tenent Magister, & Commendatarii præbere congruam sustentationem: non vero Parochia, quamvis assignatio ad Magistrum spectet; illam tamen, vel se solo, vel cum generali capitulo tenetur facere, etiamsi in aliquo, vel per multum deficient decime pro Commendatariis. 3. 3. 18.

Quamvis Religiosus duo Beneficia curata jure communi nequeat habere, neque cum uno aliam pensionem Monachalem, tamen in nostro Ordine simul obtinere valet Cappellaniam sitam in illius territorio. 3. 3. 23. 1. 2. & 3.

Religiosi Clerici horum Ordinum, cum licentia Prælati immediati obtinere possunt officia, & Dignitates, nisi officium sit tale, quod per id eximatur ab obedientia sui Prælati: quia tunc est necessaria licentia Magistri. 3. 3. 38.

Beneficia simplicia personalem requirunt residentiam sunt in uno incompatibilia; secus si illam non requirant, etiam si quodlibet, vel unum sit ad sustentationem sufficiens. 3. 3. 23. 4. 5. & 6.

Ad residendum tenentur omnes, qui curam animarum habent. 3. 3. 24.

Residentia, ad quam tenetur Parochus, est non solum materialis, sed etiam formalis; & contrarium facientes lethalius peccant, & ad restitutionem tenentur juxta aliquos. 3. 3. 25. 1. 2. 3. & 4.

Quamvis personalis residentia Parochi sit necessaria, sufficit illa, quæ opponitur absentia, dummodo ministros habiles apponat. ibid. 5. 6. 7. & 8.

Amplius fundatur: satisfacere sue obligationi Parochum per alios ministrando Parochianis, ipsis non reclamantibus, ut ille personaliter resideat. ibi. 9. 10. 11. 12. & 13.

Munera præcipua, quæ Parochus habet, exponuntur. ibid. 14. 15. & 16.

Intelligentia Authorum, quos pro se allegant Patroni oppositæ sententiæ, proponitur, & simul statuti Synodi Tolletana. ibid. 17. & 18.

INDEX.

Solvuntur argumenta oppositæ sententiae adducta initio questionis, & simul præfatur vera intelligentia Authorum, quos adducit hic. ibid. 19.20.21. & 22.

Deducitur in quo consistat formalis residentia. ibid. 23. & 24.

Parochus ab omnibus vocatus, debet ire ad ministrandum sub mortali, & etiam si Parochianus consentiat excusationi Parochi, & vocet substitutum ibid. 25. & 26. Ubi quid de absentia.

Officia, in Ordinibus, Prioris, Provisoris, aut Vicarii generalis compatible sunt cum Beneficio curato, quamvis licite non posse retineri plures doceant. 3. 26.

Causa faciendi informationes Religiosorum Militum non est sufficiens, ut Parochi Ordinum à residentia excusentur. 3.3.27. per tot.

Quamvis olim potuerint Parochi studiorum causa abesse per septennium, & modo post Concilium non possint; ad quinquenium possunt Prelati horum Ordinum concedere licentiam Parochis ex prædicta causa; & providendo de Vicario. 3.3.28.

A residentia non liberat officium Inquisitoris, nisi tribunal sit in loco Parochie. 3.3.29.

Quamvis Prelati Regulares aliàs Parochi teneantur residere in suis Ecclesiis, & in Ordine nostro, ut implurimum eligantur Priores, qui curam animarum habent, ac per consequens, in suo Conventu, in Beneficio, & in loco ubi exercet jurisdictionem residere teneantur, tamen suo muneri, & obligationi satisfacit, in Conventu residendo, nec pœne imposite Episcopis non residenti-bus à Concilio illos comprehendunt. 3.3.30. per tot.

Si Beneficiarius absit per sex aut octo dies, aut ad summum per tres hebdomadas potest per se nominare Vicarium ab Ordinario approbatum: quod venit dicendum etiam casu, quo Parochus sit præsens, seu resideat; cæterum ultra tempus assignatum, Vicarius debet ponere

à superiore. 3.3.31. 1.2. & 3.

Referuntur sententiæ circa licentiam superioris ad absentiam bimensis. ibid. 4. & 5.

Quamvis Parochus teneatur celebrare Missam per se, vel per alium in diebus festis, & aliis, in quibus populus ad templum ex devotione solet concurrere; non tamen tenetur pro populo sacrificium offerre omnibus illis diebus, sed aliquibus. 3.3.32.

Parochi in Ecclesiis suis Verbum Dei prædicare tenentur. 3.3.33.

Cæterum non tenetur concionari per se; sed sufficit, si per alium faciat. 3.3.34.

Quamvis Parochi per se, vel per alios Verbum Dei prædicare teneantur, non tamen peccant, licet unum mensem continuum prætermittant: quia tres à Concilio requiruntur; unde quamvis peccet, si populus indigeat prædicatione; non tamen tenetur in singulis diebus festis. 3.3.35.

Parochus, qui nunquam concionem haberet ad populum, non peccaret, si in sua Parochia prædicatores haberet, quæ concionentur: unde à peccato excusabitur; si Dominicis diebus, & triginta ex reliquis festis alii concionentur. 3.3.36. Ubi quid de Parocho idiota, aut parum capax.

Si Parochus impeditus, vel non per tres menses concionem ad populum non habeat, potest Episcopus alium ad id munus deputare, honestam aliquam mercedem ei constituendo ex fructibus Beneficii; quæ solvi debet à percipientibus fructus prædictos; nisi agatur de urbe: quia tunc ad Episcopum pertinet solutio. 3.3.37. 1.2. & 3.

Religiosi Parochi horum Ordinum, cum decimas non percipiant, non tenentur ad concionandum per se, nec ad solvendas expensas concionatorum; sed hoc ad illos, qui decimas percipiunt, spectat. ibid. n.4. usq. ad 10. Ubi quomodo procedere debent horum Prelati, circa Parochos.

INDEX.

S

Simonia.

Simonia non committitur, si gratis quis munera Magistro det pro gratia habitus Militaris: imò et si paciscatur super hoc, licet contra opinentur aliqui. 2.2. 16. 1. 2. & 3.

Synodorum tria sunt genera, nempe, Generalis, Provincialis, & Diœsana, hanc congregandi habent facultatem Priores Ordinum, sicuti alii Prælati, qui sunt loco Ordinarii; non tamen tenentur assistere Synodo Episcopi. 3. 2. 13. 1. & 2.

Simoniam committit, qui pecuniam digniori confert, ut non concurrat in oppositione, vel ab illa desistat, sicuti, qui alteri aliquid tribuit ultra laborem suum, ut benevolentiam captet Examinatoris, aut Collatoris; tenentur dans, & accipiens de simonia, & acceptio Beneficii est nulla. 3. 3. 16. 1. 2. 3. & 4.

Simonia non est dare pecuniam intercessori collatoris meri; conferre tamen aliquid intercessori excedens laborem suum, ea intentione, ut excessus gratis, & liberaliter accipiat, peccatum est. ibid. 5. & 6. *Ubi quid de simonia.*

Beneficium obtentum cum labe simonia, quando debet obtinens illud relinquere. ibid. 7. *remissivè.* *Ubi non esse peccatum invenies accipere Beneficium animo colligendi fructus, & residendi pro tempore tantummodo necessario ad hunc finem.*

Statuta.

Statuta contra jus commune nequeunt fieri à Capitulis generalibus Ordinum, adhuc cum Magistro, habentibus à Papa facultatem condendi statuta. 2. 1. 9. 1.

Si quæ statuta contra jus commune sunt in Ordinibus, hæc, vel de expressa licentia, vel confirmatione informæ speciali à Pontifice procedunt, ubi, & quod dupliciter potest esse lex inferioris contra jus superioris. ibid. 2. & 3.

Statuta arctiora, quæ supra Re-

gulam sint, nequit Magister adhuc cum Capitulo facere. 2. 1. 10.

Statuta facta in Capitulis generalibus Calatrava, & Alcantara eo ipso censentur confirmata per Papam; secus in Ordine Jacobao. 2. 1. 13. 1. & 2.

Statuta à capitulis generalibus cum Magistro condita, adhuc in Ordine Jacobao nequeunt revocari, nec Magistrum independentem ab ipsis Capitalis declarari in judicio: sed limitatur respectu Magistri Jacobitani. 2. 1. 21. 1. 2. & 3.

Statuta in Capitulis generalibus per Magistrum condita nequeunt ab ipso solo dispensari, nisi per rard; & quando. 2. 1. 22. 1. & 2.

Statuta anteriora possunt revocari per Capitula generalia, etsi illa sint confirmata per Papam in forma communis, secus si speciali. 2. 1. 23. 1. & 2.

T

Tredecim.

Tredecim Fratrum Ordinis Divi Jacobi potestas in primitivo Ordinis statu quæ fuit, & quæ est postquam in desuetudinem antiquus ille status abiit. 2. 1. 1. 6. & 7.

Tredecim potestas quoad Magistri electionem, correctionem, & depositionem. 2. 1. 6. 7. & 11.

Eis postea sublata fuit per Summ. Pontific. ibid. 18.

V

Vicariâ. Vicarius.

Vicarii in Extremadura, in parte Provincia Legionensis unus Emerita, & alter de Tudia, quorum natura, origo, & potestas late traditur. 3. 2. 2. 5. 6. 7. 8. 9. 10. & 11.

Lites Vicariæ de Xerez de los Caballeros circa jurisdictionem ipsius motæ ab Episcopo Pacensi narrantur, & quid de possessione illius. ibid. 12. & 13.

Omissis pluribus Ordinum Vicariis,
fit

INDEX.

fit sermo de Vicaria de Barrueco Pardo (quam continet Autor) & de Beas, & illarum omnimoda jurisdictione Ordinaria. ibid. 14.

Vicaria de Yeste, & de Segura de la Sierra in Diœcesi Carthaginensi; earumque contentiones, & jurisdictio. ibid. 15. & 16.

Vicaria de Totana, ejusque translatio, lites, & status. ibid. 17.

Vicaria de Caravaca, ejus jurisdictio, & lites cum Episcopo Carthaginensi. ibid. 18.

Vicaria de Villa Rodrigo, intra limites Toletane Diœcesis, ejus lites, & status. ibid. 19.

Vicaria del Campo de Montiel, nunc dicta Villanueva de los Infantes (quæ sicut præcedentes est Ordinis S. Jacobi) in Diœcesi eadem, ejus lites, & status. ibid. 20.

Vicaria de Martos Ordinis Calatrave, sita in Diœcesi Giennensi, ejusque lites, status, & jurisdictio. ibid. 21.

Prioratus de Magazela, & Rollan, Ordinis Alcantarensis omnimodam habent, & exercent jurisdictionem. ibid. 22.

Vicarii Foranei, qui ita appellantur? ibid. 23.

Vicarius generalis, videtur non debere esse graduatus, licet debeat esse doctus, & litteratus, minime verò Theologus; ideo ab Ordinum Senatu in illorum territoriis semper constituitur Religiosus ad minus in jure civili, aut canonico Bachalaureatus. 3. 2. 3. 1. & 2.

Vicarius generalis, qui eligitur, ut in absentia Prioris jurisdictionem exerceat in Provincia Legionensi, debet esse Bachalaureatus saltem in jure canonico, aut civili, qui (sicut Provissores dictæ Provinciæ) debet esse dignior, & gaudet, ad differentiam istorum, prærogativis, & immunitatibus. ibid. 3. 4. 5. & 6.

Vicarius generalis Provincia Legionensis fuit creatus, ut in absentia Prioris omnimodam in illa exerceat juris-

isdictionem; ideoque Prior absens ab illa, in ea quæ existente Vicario nequit se intrinsecus in exercitium jurisdictionis; neque Priore suspenso, aut excommunicato jurisdictio Vicarii spirat; quamvis finiat, absoluto Prioris triennio. 3. 2. 4. 1. 2. 3. 4. 5. & 6.

Vicarius generalis potest causas coram Provissores pendentes advocare; nequit tamen appellari de Provissores ad Vicarium, nec ad Priorem, nec potest Vicarius amovere Provissores. ibid. 8. 9. & 10.

Ad Vicarium generalem non pertinet litteras Dimissorias ad Ordines concedere, sed ad Priores, cui etiam committantur litteræ commissoriales pro matrimonii dispensatione, & executione gratiarum. ibid. 11. & 12.

Quamvis Episcopis, & aliis Prelatis prohibita sit Visitatio Ecclesiarum Conventuum Regularium; in Ordine S. Jacobi aliud observatur. ibid. 13.

Censuræ latæ in mandatis visitationum ab Episcopis, & Superioribus, qui habent facultatem statuta condendi erunt perpetua, vel non, juxta illorum intentionem: cæterum Jura à Prelatis nostræ Ordinis, ab homine sunt censenda. 3. 2. 5. per totam.

Episcopus potest vocare ad examen Parochos, saltem illos de quibus præcessit infamia, aut notorietas in visitatione eorum in sufficientia, sed in Ordinibus, quia approbantur à Magistro, non est praxis. 3. 2. 6. per tot.

Visitatores. Visitare.

Visitandi jus Oppida, & Ecclesias sitas in aliqua Diœcesi, pertinere ad Episcopum, probatur ex Concilio Tridentino, & Bullis Pontificiis. 3. 2. 1. 1. 2. 3. & 4.

Jus visitandi Ordines Militares, & ipsorum Ecclesias pertinere non ad Episcopos, sed ad prædictos Ordines, ipsorumque Visitatores generales, & speciales suadet ex Concilio Tridentino; ex Bulla Pauli III. & ex immemoriali consuetudine. ibid. 5. 6. 7. 8. 9. 10. & 11.

INDEX.

Unde licet Episcopus pretendat prædictas Ecclesias visitare, propter juris communis assistentiam non est manutendendus; sed ordines ob assistentiam juris antiqui, & novi, quod resistit possessioni, quam poterat Episcopus acquirere per actus visitationum, qui sine scientia Magistri non acquirunt possessionem Episcopo; maxime quando requiritur possessio centum annorum ex privilegio Eugenii IV. ibid. 12. 13. 14. & 15.

Episcopis non favet Concilium sessione 25. cap. 11. quia in visitationibus nulla est illius jurisdictio. ibid. 16. & 17.

Fundamentis in principio questionis propositis, desumptis ex Concilio, & Bullis Pontificiis respondetur. ibid. 18. 19. & 20.

Visitatoribus in Ordinibus, alii sunt generales, alii speciales, quorum electio, confirmatio; & potestas traditur. 3. 2. 2. 1. 2. 3. & 4.

Vota Religiosa.

Ratione status Religiosi Militaris per professionem constituti, sive ex natura votorum, sive à Papa (in quo varie AA.) Magister potestatem dominativam in Religiosis exercet. quid sit dominativa, & quid jurisdictionis potestas. 2. 3. 4. per tot.

Votum castitatis conjugalis emissum à Religiosis Militaribus sufficit ad statum Religiosum, & est solemne. 2. 9. 1. 1. & 2.

Votum hoc difficilius dispensari potest, quam pure simplex, & optimo consilio, quando necessitas occurrat dispensandi in solemni voto continentie integra, commutatur in statum alicujus Religionis Militaris. 2. 9. 1. 3.

Votum absolute castitatis emissum tempore professionis à Milite Jacobo non impedit, quin valeat matrimonium ab illo postea contractum. 2. 9. 2. 1. 2. & 3.

Votum prædictum emissum per errorem, alias non emitendum, non valet, ut absolutum, quamvis validum sit quoad castitatem conjugalem in Ordine desideratam, nisi in professione animum exclusivum non habeat. 2. 9. 2. 4. & 5.

Votum hujusmodi emissum, ab sciente solum desiderari votum castitatis conjugalis, & animo explicito aliter non vivendi, nec profitendi, nullum est; quamvis, si non excludat castitatem conjugalem, valeat quoad hanc, & ut votum simplex, si animum positivum habeat, illud, ut tale emitendi, secus alias. 2. 9. 2. 6.

Vovens intrare Religionem satisfacit voto, si ingrediatur Ordinem Militarem Clericorum, aut Monialium, & Equitum Divi Joannis in probabili sententia; & etiam Equitum Divi Jacobi juxta paucos. 2. 9. 6. per tot.

Vota Militum horum Ordinum, utpote annexa statui Religioso à Papa tantummodo dispensari valent. 2. 9. 8. 1. & 2.

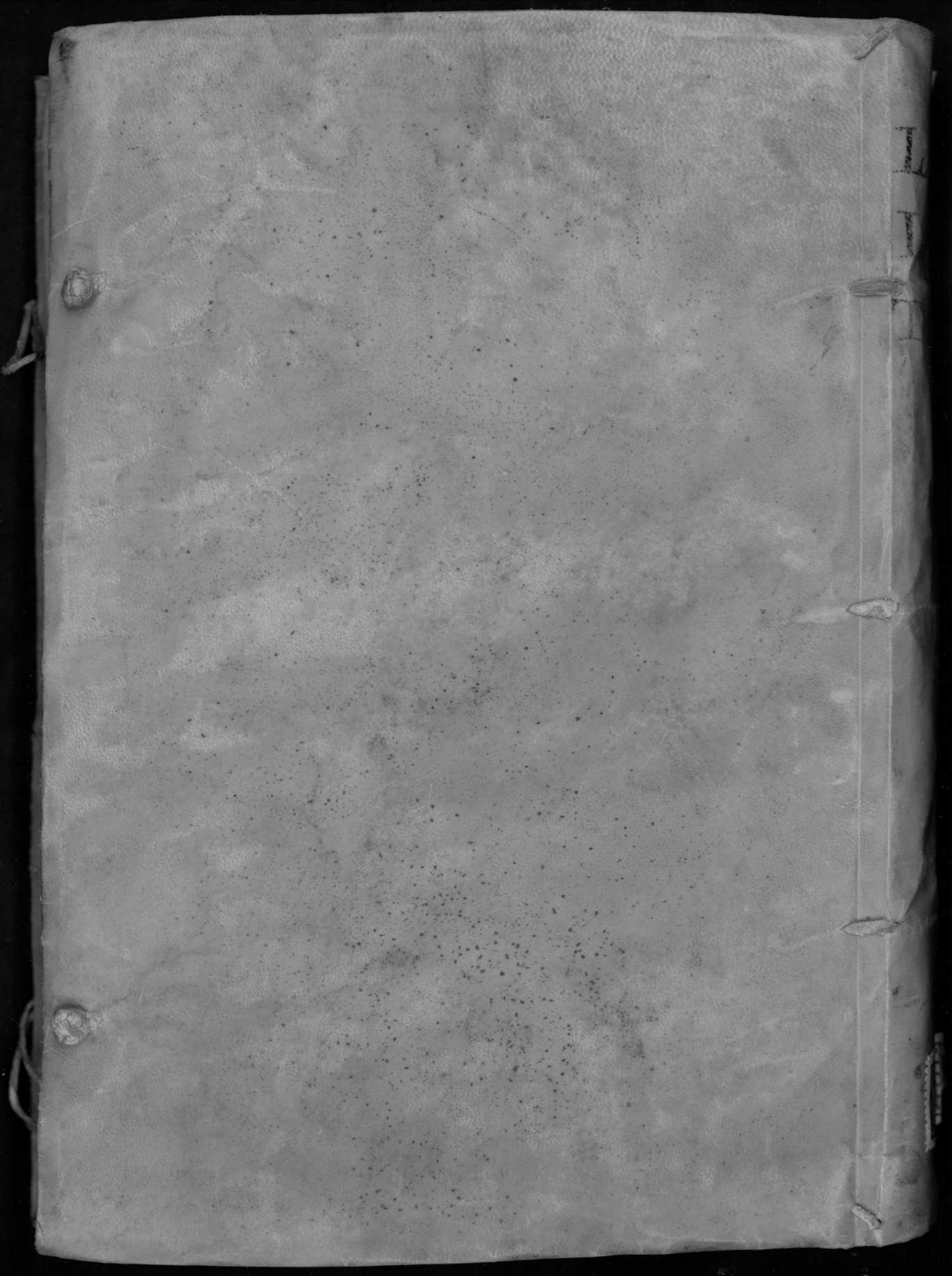
Votum paupertatis adimplent Religiosi Milites, licentiam possidendi sua bona quotannis obtinendo, & illorum inventarium fidele Superiori presentando; non tamen peccant mortaliter, quamvis inventarium non presentent, nec licentiam petant. 2. 10. 3. 1. 2. & 3.

Voto paupertatis satisfaciunt Religiosi Milites petentes, & non obtinentes licentiam possidendi, & inventarium presentando, dum expresse, & juste non denegatur, quamvis de receptis inventariis teneantur fidem facere in visitationibus. 2. 10. 4.

FINIS.

Sight. Top.

Est. 1/2

Tab. 5

Not. 1/2

Alma

Neogalis

Tom. 2

4356
4145